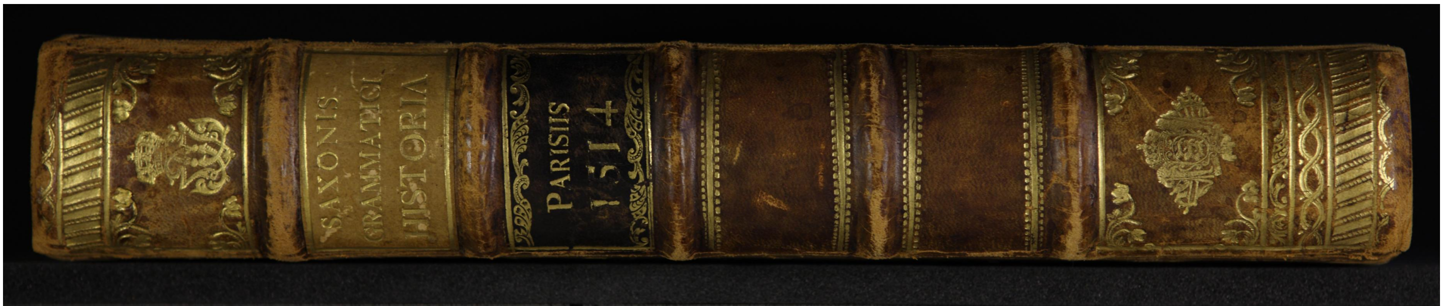
Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

DA Box

LN 240
ex. 1
M x)

x) kun af Aa i og Aa iiv

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Danorum Regū heroūqȝ
Hiſtorię ſtilo elegāti a Sax
one Grammatico natione
Sialandico necnō Roſkil
denſis eccleſię prępoſito,
abhinc ſupra trecentos an
nos cōſcriptę et nūc primū
literaria ſerie illuſtratę ter
ſiſſimeqȝ impreſſę.

Historia Essentia Veritas.

Venundantur in ædibus Aſcenſianis.

Lago wrne dei gratia Electus ad Eccleſiã Roſkildeñ. præſtãtiſſimo viro magiſtro
Chriſtierno Petri metropolitanæ Lũdeñ. eccleſię Canonico amico nr̃o ſyncero. S.

VEnerabilis vir doctiſſimi ac clariſſimi Saxonis noſtri fulgẽtiſſimũ opus, ꝗ diui
niſſimo dicẽdi genere Danię regũ hiſtorias cõſcripſerit / multis retro annis in
obſcuro delituiſſe dolemus. Cuius digniſſimas laudes & ꝑconia: cuius diſer-
tiſſimũ ac facũdiſſimũ ſcribẽdi genꝰ ſicuti nos ſtudioſiſſimo honore ſemp excoluimꝰ &
amplexati ſumꝰ: Ita quoq; vniuerſi docti & illuſtres viri Saxonẽ Danorũ hiſtoricũ ſum
mis veneratiõis officiis ꝓſequunt̃. Igit̃ mi Chriſtierne ꝗ torpẽtibꝰ cõmilitonibꝰ tuis ꝑ-
cipiẽdarũ lr̃arũ gr̃a ſicuti vetuſtatũ es vigilãtiſſimꝰ indagator: Ita etiã illuſtrãdæ pr̃iæ
nr̃ę ꝓ viribꝰ deſiderio mirabili te flagraſſe cõꝑerimꝰ. Affectuoſiſſima ꝑce rogãtes vt tã
diuinũ latinę eruditiõis culmẽ & ſplẽdorẽ Saxonẽ noſtrũ Sialãdicũ (iã vt accepimꝰ) a
te diligẽter caſtigatũ elimatũve vt in lucẽ feliciter ꝓdeat ad manꝰ accuratiſſimorũ bi
bliopolarũ ꝓmoueas. Ne vel tã eximiꝰ ſapiẽtię fulgor atra poſthac nube deliteſcat. Ne
vel inuicta perpetuo Danici noĩs virtus obliuione inuida obumbret̃. Quo tibi honorẽ
ſummũ: & patriæ gloriam concilies immortalem. Vale. Ex caſtro noſtro Hiortholm.
Decima Maii. Anno duodecimo ſupra Milleſimũ quingenteſimũ.

Chriſtiernus Petri liberaliũ artiũ mgr̃ Metropolitanæ Lundeñ Eccleſię Canonicus
Reuerendo in Chriſto patri dño Lagoni wrne dei gratia Roſkildeñ. Epiſcopo dño
ſuo præſtãtiſſimo cũ omni veneratione ac obſeruãtia Salutẽ.

CVrſitanti mihi ſpõte / peneq; volãti admouit ꝑſtãtia tua Præſul clariſſime nõ
parui momẽti calcaria: dũ ad Saxonis nr̃i hiſtoriã chalcographa arte diuulgã
dã excitare dignata ẽ: ad quã ꝓuinciã nemo (vti arbitror) mortaliũ me fuit
vnꝗ ꝓpẽſior paratiorq;: qppe ꝗ Parrhiſiis agẽs boniſq; lr̃is operã nauãs ꝓprio ĩpẽdio ta
bellariũ bis miſerĩ ꝗ exẽplũ fidele quãtiuis emptũ ad me referret. Qua via cũ nihil ꝓfi-
cerẽ / ĩpe illiꝰ ergo patriã repetii: bibliothecas oẽs viſi & reuolui: nec tñ Saxonẽ blattis /
tineis ſitu / & puluere obſitũ eruere potui: tã obſtinato aĩo eiꝰ poſſeſſores eũ occluſerãt:
vnus oĩm & ĩs religione & doctrina ĩſignis: Sacrę theologiæ doctor / ac ꝓfeſſor eximius
Magr̃ nr̃ Andreas Chriſtierni natiõe Iutus ꝓfeſſione ãt Carmelita: & ꝓuĩcię Danię or
dinis ĩtemeratę virginis ac Chriſti matris Marię de mõte Carmelo prior digniſſimus
conatꝰ meos miſerãti reſpexit oculo: ꝗ cũ nullo ære redimẽdũ videret exẽplar: potiꝰ ſe
id manibꝰ ſuis trãſcripturũ obtulit ꝗ̃ tãtũ totius Danię lumẽ ãpliꝰ deliteſcere ſineret:
habui tñ tãtę dignitatis rõnẽ / nec cõditionẽ accepi: ſperãs faciliorẽ alicũde tãdẽ emerſu
rã. Reuerẽdiſſimꝰ ergo in Chriſto pr̃ dñs Birgerus dei gr̃a Archieps Lũdeñ. Suetię pri
mas & aplĩcæ ſedis legatꝰ / mirabili ad Danię gloriã accẽſus amore: exẽplar / pio tandem
reppit cõpẽdio quod ad publicã vtilitatẽ fidei meę trãſcribẽdũ: ĩprimẽdũq; cõmiſit:
Deerat itaq; ſola authoritas tanti opis diuulgandi / quã liberaliſſime mihi imptiuit il-
luſtriſſimꝰ prĩceps nr̃ Chriſtiernꝰ dei ꝓuidẽtia Daniæ / Suetiæ / Noruagiæ / Sclauorum
Gottorũq; rex potẽtiſſimus dux Sleſuiceñ. & Holſatię / Stormariæ ac Ditmerciæ. Co-
mes ĩ Oldenborg & Delmenhorſt: id ſolũ ĩpans vt a docto peritoq; chalcographo excu
deret̃. Norat eteni ĩdignũ fore / tãtũ virũ ĩeptis / aut minꝰ fidelibꝰ characteribꝰ ĩpſſũ iri.
Pręſerti id affirmãtibꝰ cõſultiſſime Reuerẽdiſſimo ĩ Xp̃o pr̃e dño Erico walkendorff
Archiep̃o Nidroſieñ. & aplĩcæ ſedis legato digniſſimo: necnõ Regio Cancellario / viro
nobiliſſimo mgr̃o Auone bille Ecclĩarũ Lũdeñ. & Vibergeñ. prępoſito. Mãdatis itaq; re
giis ſapiẽtięq; tuę Pręſul digniſſime / adhortatiõibꝰ grauiſſimis obtẽꝑãs Saxonis ĩpri
mẽdi munꝰ cõmiſi excellẽtiſſimo viro Magr̃o Iodoco Badio Aſcẽſio lr̃arũ bonarũ apđ
Parrhiſios ĩterp̃ti / chalcographoq; ꝑitiſſimo. ꝗ quale nũc vides opꝰ tuo noĩ feliciſſimo
pręſcriptũ emiſit: Regũ oĩm catalogo / & totiꝰ hiſtorię indice lr̃ario illuſtratũ. Qua ꝓpt̃
effeci vt ꝗ ab vnis & iis paucis Danis hactenus legi potuit: ad Italos / Hiſpanos / Gallos /
Germãos: oẽs deniq; chriſtiãos facile poſſit ꝓferri. Habe itaq; molimĩa mea cõmẽdata ac
Vale Danię decꝰ ꝑſidiũq; meũ Ex Parrhiſiãorũ. academia clariſſima. xiiii. martii. 1514.

BIBLIOT. REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Iodocus Badius Aſcenſius, Lagoni Hurno longe Reuerendo & cum primis docto ſapientiq; Roſkildeñ. eccleſiæ antiſtiti. S.

PRobabili plauſibiliq; coniectura ducor / pſulū clariſſime / vt optimi maximi dei noſtri puidētia / arcanoq; fatorū calculo cōtigiſſe rear: inclytā Danicorum regum hiſtoriā a Saxone Grāmatico Sialādo / viro diſertiſſimo / abhinc annos ſupra trecentos conſcriptā: iis potiſſimū diebus in lucē chalcographa arte pdiiſſe / quibus inuictiſſimo animo, pclaris pro ætate geſtis, & ſpe eximia Chriſtiernus certiſſima Danorū Regis proles / Danica iamiā rectur⁹ eſt ſceptra / accepturuſq; regnorum inſignia: Tuq; heros / vt antiqua Hurnorū nobilitate nulli ſecūdus / ita facūda ſapiētia & magnarū rerū prudētia apud Danos facile primus, Roſkildeñ. eccleſię epiſcopalē ſuſceperis gubernationem. Siqdē vti ſub Waldemaro rege inuictiſſimo iubente Abſalone itidē Roſkildeñ. epo prudentiſſimo / & duce ac bellatore in Chriſtiani noīs hoſtes incōparabili / olim edita eſt, ita ſub Chriſtierno illuſtriſſimo Rege / Waldemarum illū / & factis & aīs æquāte / tuo eiuſdē diœceſeos epi meritiſſimi fauſtiſſimo auſpicio nūc demū emittitur non ſine melioris doctioriſq; in Dania ſæculi pſagio. Quēadmodū em̄ ſub CHRISTI Domini noſtri cūctis mortalibus adorandū natalem, claruerūt Romæ ſumma latinæ linguæ lumina. M. Cicero. M. Varro. Q. Hortenſius & ſexcenti alii: & inclyta cū pacis tū belli culmina. Cn. Pōpeius Magnus. C. Iulius Cæſar. Octaui⁹ Auguſtus Cęſar: aliiq; pterea multi: In Dania vero (quā diuerſam a Dacia puto) Frotho terti⁹ / belli paciſq; Iuſtitiæ & militaris diſciplinæ ſplendor cōſpicuus: Ita nūc Chriſtierni regis vel noīe amabilis ſingulari felicitate, tuoq; præſul generoſe ductu & auſpicata dexteritate ppediē fore cōfidimus / vt Dania nō ſolū armis & impio / qbus ſemp excelluit, liberaq; fuit: ſed & literis cultioribus euadat pſpicua: multoſq; Saxones & Kanutos / viros inquā doctrina pſtātes educet. Qđ idcirco iam iāq; futurū autumo / q vt illi quos modo dixi in Parrhiſiorū clari euaſerūt academia: ita nūc quoq; nō pauca in eadē e Dania cōſpicimus ingenia / quorū bona pars eſt Magiſter Chriſtiernus Petri Lundeñ. eccleſiæ canonicus / mihi longa cōſuetudine & amicitia chariſſimus: cuius pcipua cura & ſingulari impēdio hoc opus tuo nomini nūcupatū emittimus: illud lectores ignotos / ne forſitan errent / pmonētes: Saxonis iſtius vocabulū / nō patriū eſſe nomē (in Sialandia em̄ quæ pars Daniæ nō in Saxonia fuit ortus) & Grāmatici titulū / pfeſſionis qdē eſſe / ſed neq; leue neq; cōtēptibile / pconiū. Enīuero authore Suetonio, Grāmaticus eſt, q diligēter, acute, ſcienterq; norit aut dicere aut ſcribere. Quo noīe Cornelius nepos appellādos cēſuit poetarū oratorūq; interptes: q tātū authoritatis apud priſcos pripuerūt: vt cēſores & iudices eſſent ſcriptorū oīm ſoli: critici ob id vocati: ſic vt nō verſus mō (ita em̄ Quintilian⁹ ait) cēſoria quadā virgula notarēt: ſed libros etiā q falſo viderentur inſcripti, tāq̄ ſubdititios e familia ſubmouerēt. Ideoq; ſūmi poetarū iterptes & vrbiū magiſtri: vt Seruius, Donatus, aliiq; nō pauci: grāmatici nūcupatione cōtēti bracteatis phaleratiſq; plus æquo abſtinuerūt titulis, quocirca iniquo ferēdū eſt aīo tātę pfeſſionis gloriā ad ineptulos primorū elemētorū recidiſſe pceptorculos. Curaui itaq; Saxonē nō eo fraudādū titulo / quē tāto iudicio ſibi delegiſſe viſus fuerit. Vtcūq; aūt hęc acceperit impiti, pſtātia tua pater doctiſſime: boni cōſulet: noſtrāq; opellā hāc pbabit qđ præſertim exoratum volui. Vale. E chalcographia noſtra apud Parrhiſios ad Idus Martias. M.D.XIIII. Iuxta Romanæ ſupputationē Curiæ.

Saxo. Grāmaticus.

plenus est ejusmodi fabulis Nicephorus Joh: Bodinus, Method: Callistus, Histor: lib. 4.

rus, & Nicephorus Gregoras saepe delectantur; quibus etiam Zonaras, aliique probati Histo-
ejusmodi est illud, quod se vidisse omni asseveratione confirmat, ac interdum Eusebius Caesariensis;
qua nitebatur aenea Christi statua [qua arte annos 300 femina sanguinis
profluvio curata SERVATORI dicarat] sponte natam, quae, cum primum
extremam statuae vestem attigisset omnia morborum genera curabat.
Talibus nugis referti sunt, Antonini, Alonis, Saxonis Grammatici, Sigeberti,
Paricolphi, Naucleri, Mariani, Merlini, ... Guaguini, ac veterum annalium ... Iis, Antonii, Turpini,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Reges Danię qua ſerie regnauerunt.

DAn.i.rex a quo cęteri dicti.Fo.iii.
Humblus Rex.ii.fo. eodem.
Lotherus Rex.iii.fo. eodem.
Skyoldus Rex.iiii. fo. eodem.
Gram ſeu Gramus.rex.v.fo. iiii.&.v.
Swidagerus quē ꝙ cum Gramo regnabat præteriuimus: rex.vi.fo. v.
Gothormus ſimiliter ꝙ parū regnauit p̄termiſſus rex.vii.f.vi.vbi eſt Hadingꝰ.
Hadingus ſignatus rex.vi. cū ſit.viii.f.vi.
Frotho.i.rex.ix.ſignatus.vii. fo. xi.
Haldanus.i.rex.x.ſignatus. viii. fo. xv.
Roe rex.xi.ſignatus nonus.fo. xv.
Helgo rex.xii.ſignatus.x. fo. xv.
Roluo rex.xiii. fo. xvi.
Hiartuarus.xiiii.& Hotherus.xv. fo. xxi.
Othinus deus putatꝰ habet.rex.xvii.f.xxv
Røricus Slyngebon d rex.xviii. fo. xxv.
Hor wendillus rex.xix. Fengo.xx.fo.xxvii.
Amlethus rex.xxi.fo.xxx.Eiꝰ geſta.f.xxvii.
Viglethus rex per tyrānidē.xxii.fo. xxxii.
wermundus rex.xxiii. fo. xxxii.
Vffo q & Olauus primus rex.xxiiii.f.xxxv
Dan ſecundus rex.xxv. fo. xxxvi.
Hugletus rex.xxvi. fo. xxxvi.
Frotho.ii.cognomento fortis rex.fo. eodē.
Dan.iii.rex.xxviii. fo. xxxvi.
Fridleuꝰ.i.rex.xxix.ſignatꝰ.xxxix f.xxxvi.
Frotho.iii.rex.xxx.errore ſignatꝰ.xl.f.37.
Hiarnus rex.xxxi.ſignatus.xli. fo. lii.
Fridleuus ſecūdus rex. xxxii. fo. lii.
Frotho.iiii.cognomīto largꝰ rex.xxxiii.f.lv
Ingellus rex.xxxiiii. fo. lvii.
Olauus primus rex.xxxv.fo. lxiiii.
Frotho quintus rex.xxxvi.fo. eodem.
Haraldus primus rex.xxxvii. fo. eodem.
Haldanus ſecundus rex.xxxviii. fo. lxv.
Vnguinus rex.xxxix.fo. lxvi.in fine.
Syualdus.i.rex.xli.fo. lxvii.
Sygarus rex.xli.fo. eodem.
Syualdus ſecūdus rex.xlii. fo. lxxi.
Principes ex plæbe ꝓ regibus creati.f.lxxi.
Haldanus tertius rex.xliii. fo. lxxi.
Haraldus Hildetan.iii.rex.xliiii.fo. lxxiii.
Ringo rex,xlv.Folio lxxviii.
Hetha regno p̄ficitur.rex.xlvi. fo.lxxviii.
Olo rex.xlvii. fo. lxxviii.
Ormundus rex.xlviii.fo. lxxix.
Syuardus primus rex.xlix.ſo. lxxxii.
Buthlus rex.l. fo. lxxxiii.
Iarimarus rex.li. fo. lxxxiii.
Broderus rex.lii.fo. lxxxiiii.
Syualdus tertius rex.liii. fo. lxxxiiii.
Snio rex.liiii. fo. lxxxiiii.
Biorno rex.lv. fo. lxxxv.
Haraldus tertius rex.lvi.fo. lxxxv.
Gormo primus rex.lvii.fo. lxxxv.
Gøtricus rex.lviii.fo. lxxxviii.
Olauus ſecundus rex.lix. fo. lxxxix.
Hemmingus rex.lx.fo. lxxxix.
Syuardus ſecundus rex. fo. eodem.
Regnarus Lodbrog rex.lxii. fo. xc.
Iuarus rex.lxiii.fo. xciiii.
Siuardus tertius rex.lxiiii.fo. xciiii.
Ericus primus tyrānꝰ & rex.lxv.fo.xciiii.
kanutus primus rex.lxvi. fo. xcv.
Frotho.vi.rex.lxvii.fo. eodem.
Gormo ſecundus rex.lxviii. fo. eodem.
Haraldus quartus rex.lxix. fo. eodem.
Gormo tertius rex.lxx. fo. eodem
Haraldus quintus rex.lxxi. fo. xcvi.
Sueno primus rex.lxxii. fo. xcix.
kanutus.ii.cogno.durus rex.lxxiii. fo.cii.
kanutus tertius rex.lxxiiii. fo. cvii.
Magnus rex.lxxv.fo. eodem.
Sueno ſecundus rex.lxxvi.fo. cix.
Haraldus ſextus rex.lxxvii. fo. cxiii.
kanutus.iiii.& ſanctꝰ rex.lxxviii. f. cxiiii.
Olauus tertius rex.lxxix. fo. cxviii.
Ericus.ii.dictus bonus rex.lxxx.fo. cxix.
Nicolaus rex.lxxxi. fo. cxxii.
Ericus .iii. Emūdi filiꝰ rex.lxxxii. f.cxxxi.
Haraldus.vii.fit Iutiæ rex.lxxxiii.ibidem
Ericus.iiii.Lam dictꝰ rex.lxxxiiii.f.cxxxii.
Sueno tertius rex.lxxxv.fo. clxxxiiii.
kanutus.v.rex.lxxxv.fo. cxlii.
waldemarus primus rex.lxxxvii.f. cxlvii.
kanutꝰ.vi.rex.lxxxviii.f. clxiii.&. cxciiii.

De his Saxo qua ſerie poſiti ſūt.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Tabula Alphabetica.

Rerum & nominũ pręcipue illuſtriũ hiſtoriæ Danicæ index ſerie literaria collectus Incœptorum ab A.

ABſalonis archiepiſcopi Lũdeñ. & epi Roſkildeñ. viri ĩ toga & armis clariſſimi iuſſu ſcripſit hiſtoriã Danicã Saxo grãmaticus vt atteſtatur in principio p̃ſationis ſuæ fo. i.
Abſalonis eiuſdẽ mater & ſoror piũ ediderũt in waldemarũ facinus fol'. cxlvi.
Abſalonis lepidũ cauilliũ & creatio ĩ epiſcopũ Roſkildeñ. cxlviii. Eiuſdẽ reſpõſio & viſum cliii. In exercitu loc⁹. clxiii. Cõſilia bona fo. clxix. Fidutia. clxx. Sollertia. clxxiii
Abſalonis p plębẽ criminatio & per Scorronẽ defenſio. clxxiiii. Animoſũ cõſiliũ: ibidẽ. Calliditas. clxxix.
Abſalõ refugit primatũ Danię clxxxv. Cogit̃ ſuſcipe cũ ep̃atu Roſkildẽſi. clxxxvii.
Abſalon vincit plebẽ pręferẽdo vexillum crucis fo. clxxxix.
Abſalonis laus ab innocẽtia & eloquẽtia. cxc. Eiuſdẽ luct⁹ ĩ morte waldema. cxciii
Abſtinẽtia & ſobrietas Starcatheri lxi.
Achonis importunitas cxlvii.
Acies oculorũ monſtruoſa. lvi.
Adagium apud Danos fo. clxxv.
Aenigmaticus ſermo & ei⁹ ĩterp̃tatio. xli.
Agnerus procus ſororis Roluonis. xvii.
Agneri cędes fo. xciiii.
Agri culti laus. lx.
Alemanni videantur theutones.
Alfi p̃ſtantia & victoria ĩ viperã &c. lxvii.
Alricus ſueonũ rex bellũ ciet fo. xlviii.
Alrici cędes. xlix.
Aluildę verecũdia fo. lxvii.
Aluilda piraticã exercet & vincit̃ lxviii.
Amicitię ſpecimẽ in milite Magni. cxxxi.
Amlethus futurus rex ſe ſtolidũ ſimulat more Bruti fo. xxvii.
Amlethi ad matrẽ verba. xxviii. calliditas xxix. rex fit. xxi. fo. xxx. & xxxi.
Amlethus Britanniam repetit. xxxi.
Amlethi cędes indigna. xxxii.
Alueri Sueonũ regis mors lxxiiii.
Amoris aditus. xxii. Vis. ciii.
Anachi primi Roſkildeñ. ep̃i mors. cix.
Andreas archiep̃s Lundẽſis laudat̃ per occaſionẽ ĩ p̱logo fo. i. Eius opera literaria ſignant̃ inferius ĩ margine eiuſdẽ folii.
Anduanus rex regias opes nauibus ĩpoſitas demerſit fo. xii.
Animarũ noſtrarũ ĩmortalitas. lxxxvii.
Animaduerſio pręclara. fo. ciii.
Anglorum origo & nomen iii.
Angli quomodo ſint libertatẽ nacti. cviii.
Angli vincunt & vincuntur cx.
Angloꝝ ſubactio a danis p̃ria fo. xiii. Sc̃da xiiii. Tertia. xv. Quarta xxxiii. Quĩta lii Sexta. lxxiiii. Septima xci. Octaua. xciii. & xciiii. Nona xcvi. Decima ciii.
Angli & anglia videantur in Britanni
Annonę caritas ĩ Dacia. lxxxiiii. & cxviii.
Anſgarii ſancti ĩ Daniã aduentus. xcv.
Antrũ dearum ſeu nympharum fol'. xxiii.
Anundi exitus liiii.
Aquarũ natura mirabilis ii. bis.
Aquarum vafra diductio xii.
Aquili ſatyri ĩ ſpecu reperti lxxxvii.
Aquilę caſus cviii.
Araneę ſimilitudo ſumitur cxxxix.
Arkon tentatur obſidione cxlvii.
Armillę duę a Frothone expoſitę xlix.
Arngrimi victoria l.
Arnoldi Tyleñ. p̱ritia pręſaga. clxv.
Ars noua ĩ ſeruandis pupillis clxiiii.
Aſcerus fit epiſcopus fo. cxviii. fit primus archiepiſcopus Lundeñ. cxx.
Aſlaci miranda virtus cx.
Aſmundi cędes fo. viii. poſt carmina.
Aſmundus & aſuitus fo. xlix.
Aſmundus cum amico ſepelitur ibidem.
Atila pater Ringi lxvii.
Atiſli auaritia xvi. Simulata munificẽtia paulo poſt. mors xxiii.
Atiſlus Sueticus xxxiii. cęditur ibidẽ.
Aulę regis Britannię ornatus l.
Auo ſagittarius prouocat regem liiii.
Aurifabri cuiuſdã ſuperba petulãtia lvii.
Aurum rurſus a Frothone expoſitum li.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

In Saxonem Grammaticum.

BAlderus victor nouos latices aq̄ rum aperuit.fol. xxiii.
Balderus tyrānus.xxiii.Eius caſus viſio mors & mirum.fo. xxiiii.
Baldes Brynde Danice fons dictus.xxiii.
Barchonis virtus.fo. cxxxvi.
Bedę venerabilis ſcripta.fol. iii.
Bellum noruagicū ſub waldemaro.clxvi.
Bellum ſueticum lxxvi.fit hyeme.cxxxix.
Bellum pręcipuum Sclauicū.fol. cxcv.
Bellatorum genera quatuor.fo. xxxiii.
Bellatores Haraldi.lxxvi.Rūgonis.lxxvii
Benedicti Alemāni ſtoliditas. clxxii.
Bero pirata fo. lxxix.
Beſſus Grami coniugē duxit.fo. iiii.
Blacconis pfidia ī kanutū & cædes.cxvii.
Blekingia pars Scanię.fo. ii.
Biarconis robur inauditū. xvii.
Biarmia regio miranda. lxxxvi.
Biarmorū rebellio & magica peritia.xcii.
Bibacis hominis calliditas lxxxiiii.
Bicconis cōmentum nouū.fo. lxxxiii.
Biornonis equus canis & ſomnium.fo.lii.
Biorno aſſumitur a fridleuo ſocius. liii.
Biornonis Auoniſq; cōciliatio. liiii.
Biorno rex in prouincia wik.fo. xlix.
Biornus ſeu Biorno rex lv.fo.lxxxv.
Biorni in patrem affectus.fo. xciiii.
Bogø.clxxvii.Bogiſlaui dolus. cxcvii.
Boi othini filii cędes.xxv.tumulus. xxvi.
Britanni regis in iureiurando ſeruādo religio.fol. xxxi.
Botildę reginę patientia clara. cxix.
Britannorum rex fraudulenter cum Frothone tertio agit.fo. l.& li.
Britannus rex gallo ſubditus. clix.
Broderus rex.lii. fo.lxxxiiii.
Buchi ſeu Buchus ducit filiam dęmonis. (fo.lxxxvii.
Bugiſlaui fuga.clxxv.
Buriſii captio.fo. clxiiii.
Buſtum & cędes haconis.fo. lxxi.
Buthlus rex.l.fo. lxxxiii.
CAdauera eqs ſuppoſita fugāt britānos nouos ſtratagemate.xxii.
Cędes mirāda & ſpatioſa.xlviii.
Cęſar Saxonię principē tētat.cxci. Eius & waldemari coitio. cxcii.In Kanutū.vi. dolus. cxcv.
Cęſorum in acie numerus. lxxviii.
Calūburgi conſtructio. clxv.
Camini oppugnatio. clxxiii.
Canum mores.xli.Canis Biornonis. lii.
Canū ſpecie nutriti infantes. lxiiii.
Canis pręficitur victis. lxxi.
Canis & accipitris dolores. lxxxiiii.
Cantoris in Kanutum fides. cxxvi.
Caroli regis Suetię ortus. cxxix.
Caroli cędes clxxxviii.
Carolus magnus imperator. lxxxix.
Cauillia Petri & Rauonis. clii.
Cautibus & rupibus olim inſcribebantur res Danicę ne exciderent memoria. i.
Certamine ſingulari decernebant olim viri fortes qui ducum mos. x.
Cerui iugales. xxii.
Ceruiſię vſu interdictum. lxxxiiii.
Chriſti domini natiuitas. li.
Chriſtiarnus legatus antipapę. clvii.
Cypri iſulę natura ī reſpuēdis cadaueribꝰ (fo.cxxi.
Claſſis mirāda narrat.xlvii.
Claſſis Sueticę inſtructio. lxxvii.
Claſſis danica. ibidem.
Claſſis.cclx.nauium. cxlix.
Claua haldani. lxv.
Clypei mirabilis caſus. xlv.
Colleri & Her wendilli congreſſus.xxvii. Eius cędes.ibidem.
Collis lapidum. xlix.
Collo pyrata inſignis. x.
Concio vide oratio.
Conditiones fœderis noruagici. clxxii.
Conditiones Bogiſlauo factę. cxcix.
Coniuratio in Kanutum ducem. cxxvi.
Conrardi dictum imperatorium. cxlii.
Continentia gigantum in dacia. lvi.
Coruorum miraculum. cxlvii.
Cozcoa incenditur. clxxxvii.
Craca maga & venefica. xxxix.
Cryſztoam cęditur a Danis. clxxiii.
Cuſo Finnorum Byarmorūq; rex. xxii.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Tabula Alphabetica.

DAlbicēſis epātus ceſſauit & trāſlatus eſt ob epm̄ ebrioſum fo.clx.
Dan ſeu Dan⁹ prim⁹: prim⁹ quo ꝗ̄ ī Dania regnauit & eā denoīauit fo.iii
Dan ſecundus rex xxv.fo. xxxvi.
Dan.iii.rex.xxviii.fo. xxxvi.
Daniæ quæ longe alia eſt a Dacia ſitus & prouincię fol. ii.
Dania fit vectigalis lxxxii.
Daniā laudat Hēricus fo. clix.
Danorū origo & reges primi fo. iii.
Danicarū fœminarum mores lxviii.
Danorū miſerabilis euentus fo. ix.
Danorū gloria.li. Rebellio. xci.
Dani vīcunt.xcviii. Vaſtāt Sēbriā xcviii.
Danorū captorū virtus fo. eodem
Dani ſubiguntur iugo a rege. xcix.
Danorū ad fidē & mores bonos conuerſio ci.
Danorū ſubmerſio.ciiii.
Danorū fides in iureiurando cviii.
Danorum cędes per fraudem ibidem.
Danorū militia apud bizantium fol.cxxi.
Dani reges nunq̄ īperio ſubiecti.cxxxviii.
Danorum perſeuerantia fol. cxlii.
Danici regni diuiſio cxliiii.
Danici equitis virtus clii.
Dani a pyratis oppreſſi fo. clxxi.
Danorū militandi mos & virtus clxxviii.
Daxon capitur fo. xciii.
Dęmon horrendę formę viſus. clxii.
Dęmoniū ſimulacro exire viſum clxix
Dęmonū ſcelerata inſtituta clxx.
Dearū ſeu nympharum antrum. xxiii.
Dei vincuntur a mortali. ibidem
Dei priſci Danorū Othinus & Thor. lv.
Delectus habēdi noua ratio xci.
Dierū Mercurii & Iouis priſca noīa lv.
Dierū longitudo ſub ſolſtitio.fo. clxvi.
Diſciplina militaris. cv.
Diuitiarū opumq̄ deteſtatio fo. cxxiii.
Doctum ſe aſſerit alutarius fo. cxxix.
Dombori rugieñ.facundia cliii.
Dornonis curetum regis oratio xi.
Draco ſtupendus a Fridleuo ſuperat.liiii.
Ducum priſcorum mos fo. x.
EBbonis mors fo. cxxxv.
Echteri infeſtatio & cędes. lxvi.
Edictū crudele lxxxv.Nouū.xcii
Eduardi regis Anglię cędes ciii.
Eginus & Wilhelmus epiſcopi. cx.
Eydorus flu.interſecat Daniam a Theutonia fo. ii.
Enari ſagittarii virtus ſtupenda fo. cii.
Epiſcopatus in Dania fo. ci.& cv.
Epiſcopi bibacis pœna fo. cix.
Epiſcopi ī regem libertas fo. cxi.
Epiſcoporum cōplurium mors. cxxx.
Epiſcopus noruagię primus.fo. cxxxix.
Epī p̄ſtātia qua duci p̄fertur fo. cxcvii.
Epulum ab Henrico datum cliiii.
Epulandi luxus e theutonia ī Daniā tranſlatus.lxi.Rugianorum crapula clxvii.
Eques britānus ad p̄dam hortatur. xiiii.
Equitū duorum temerarius auſus. clxii.
Equitis Saxonici dictū inſigne clxv.
Equini capitis cōmentum magicum. xli.
Eq primū maritię expeditiōi additi cxxxi.
Equus Biornonis p̄ſtantiſſimus fo. lii.
Equus idoli ſuantouiti noīe.fo. clxvii.
Erici diſerti oratio. xxxviii.
Ericus ferarū voces interp̄tatur xxxix.
Erici ſtratagema & victoria.xl. Aſtus nouus ibidē. donū ſimulatum xli.
Erici facetū dictum & ſtratagema fo.xliii.
Ericus ducit ſororē Frothonis tertii xliiii
Ericus diſertus moritur lii.
Ericus fit primus Suetię rex.fo. xlix.
Ericus alter capitur & moritur fo. lxv.
Ericus cognomento verhat. xciii.xciiii.
Ericus prim⁹ tyrān⁹ & rex Danorū īpius lxv.fo.xciiii.Eius conuerſio xcv.
Eric⁹ ſecūd⁹ cognomēto bon⁹ rex lxxx.fo. cxix.Eiuſdē magnitudo fortitudo.facundia ibi.Furor ob cātū. Bizātiū appulſus cxxi.ad danos illic īuētos adhortatio: honor ab īpatore ſuſcept⁹.& ſepultura cxxi
Erici tertii modeſtia fol.cxxviii.oppreſſio cxxix. Charitas ī filiū & effugium.cxxx.
Ericus tertius emundi filius rex.lxxxii.fo. cxxxi.Eius leges & cędes fo. cxxxii.

Epiſcopi Roſchild 33 numerantur. his ſuccesserunt ſuperintendentes generales Daniae ... Evangelii ... Friderico I. Rege D.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Erici filii Haquini facinus fo. cxxxii.
Ericus quartus cognomēto lā rex lxxxiiii. fo.cxxxii.Fit monachus fo. cxxxiii.
Erotema.i.interrogatū cautum fo. xlii.
Eſbernus kialmonis nepos. cxliii.
Eſberni fratris abſalonis virtus.fo. clii.
Eſberni in piratas virtus. clxxi.clxxiii.
Eſkilli epi in regē fides cxxxii.quem tamē templo ꝑpulit. ibidem.
Eſkillus capitur.fo. cxxxiiii.
Eſkilli ſuſpicio falſa. clvi.
Eſkilli equitis celeritas fo. clxiii.
Eſkillus archiepiſcopus fit monachꝰ Clareuallis.clxxx. Eius ꝑplexitas. clxxxii. abit pontificatu. clxxxiiii.
Eſkilli epiſcopi liberalitas. clxxxv. Correptio a ſacro igni fo. clxxxvi.
Exercitus centuriandi ſeu inſtruendi ꝑitiam a ſene didicit rex. x.
Expeditio in piratas clxxi.
Experimentum mirandum. cxxix.
FAcinus mirabile fo. clx.
Fengo rex.xx.fo.xxvii.eiꝰ i fratrē inſidię ibidem.cędes. xxx.
Filii grami qui poſt eum regnarunt fol. v.
Filii.xii.ex Oſura cęſi l.
Fionię quæ prouincia Danię ſitus fo. ii.
Finni iprobitatis arguuntur fo. v.
Finni gens acerrima.l.Infida. cxl.
Finni Regnerū affligunt fo. xcii.
Flandreñ.ꝑfecti Roberti filiam duxit Kanutus ſanctus cxiiii.
Flandreñ.filię noīe Ethlę generatio clara ī Dania fo. cxxvii.
Fœderis feriendi apud antiquos ritus.vii
Fœderis barbarici ſpecies. cliii.
Fœminę Danicę & earū mores. lxvii.
Folconis facinꝰ cruorē ꝓpriū bibētis xxxiii
Fons mirabilis naturæ oīa demoliēs vitio aquæ fumigantis. ii.
Fontes duo miraculoſi cxxvii.
Forma ſimulacri Rugiani. clxvii.
Fortuna duplex in Regnero. xciiii.
Fratrū ꝑ vxores diſcordia. lxiiii.
Fratrū hallandicorum ſcelus. lxxxii.
Freſia ſeu Friſia minor.fo. ii.
Friſię prima a Danis ſubactio fo. xiiii.
Friſię minoris quæ ad Daniam ſpectat ſitus & cōmendatio cxxxvii.
Friſii ſubacti tributū ꝑndunt. lxxxix.
Friderici iꝑatoris fraus.fo. cxxxviii.
Friderici epi apud Sorā ſepulti merſio & miraculū in cadauere eius. clxxxvii.
Fridleui ſecūdi regis xxxii.aſtus fol. lii.
Fridleuus pri.rex.xxix.nō xxxix.fo.xxxvi.
Frigus horrendū in Suetia. cxxxix.
Frigga Othini vxor. viii.
Friga longobardorū dea. lxxxv.
Frøco legatus & eius prodigiū. liii.
Frø quidā pro deo habitus fo. ix.
Frogerus Othini filius. xxxvi.
Frotho.i.rex.ix.ſignatus.vii.fo.xi.Eiꝰ ſtratagema.xii.prouocatio & cędes fo. xv.
Frotho.ii.cognomēto Starke rex xxvii.fo. xxxvi. Eius & Frogeri certamen ibidē.
Frotho.iii.rex.xx.non [illegible].fo.xxxvii. Eius caſus & oratio.xliii.vxorē repudiat Gøtari filiū petens.xliiii.Rudis adhuc bellice rei pacis extitit author: proficiſcit tamē i bellū cū exercitu & apparatu maximo fo.xlv.Eiꝰ lex.xlvi.& l. Gloria.potentia. regni extēſio(nā triginta regibus ſequētibus iꝑauit)fo.xlviii.Aurū non ſemel expoſuit furibus fo.l. Eius exitus miſerandus.fo.li.Sepulcrum fo. lii.
Frotho quartus cognomento largus rex. xxxiii.fo.lv.Eius cędes lvii.
Frotho.v.rex.xxxvi.fo. lxiiii.&.lxv.
Frotho.vi.rex lxvii.fol. xcv.
Frowini cędes fol. xxxiii.
Fugę ardor mirandus fo. clxxix.
Furor e cantu muſico conceptus fo. cxx.
GAlli luarū ꝑllunt fol. xciiii.
Genera.iiii.bellatorum. xxxiii.
Genius loci fabuloſus fol. cxxxiii.
Geomātia apud Suantouitum fo. clxvii.
Geruthi dęmonis ſedes & opes fo. lxxxv.
Geruthus & Guthmūdus lxxxvi.
Geruthi regia fo. eodem
Geſtiblindus gothoꝝ rex bellū ciet xlviii.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Tabula Alphabetica.

Gelderus Saxonię rex. xxii.
Geuari cędes. xxv.
Gygantes fuiſſe olim in dania. iii.
Gigantum in Dania ſobrietas.fol.lv.Continentia.fo. lvi.
Gyuthę viduitas ſancta & opera pia. cxi.
Glacies mirabilis duplex. ii.
Glaciem calcandi aſtus. lxviii.
Glacie occiſę copię. clxi.
Gladius Snyrtir mirãdus. xx.
Gladii & armillę vis mira. xxii.
Gladius ſkrep nomine. xxxv.
Gladii duo haldani tertii. lxxiii.
Gloria Frothonis tertii.fo. xlviii.
Gloria danorum.fol. li.
Gormo prim⁹ rex.lvii.fol. lxxxv.
Eius mors.fol. lxxxviii.
Gormo ſecũdus rex.lxviii.fol. xcv.
Gormo tertius rex impius.lxx.fo. xcv.
Gøtherus rex noruagię. xxxviii.
Gøtarus rex Noruagię. xliiii.
Gøtari cędes. xlvi.
Gøtricus rex.lviii.fo. lxxxviii.
Eius cędes.fo. lxxxix.
GøtWara Garrula & procax. xxxvii.
Gram ſeu Gramus rex.v.fo. iiii.
Gram regnare incipit.fo. v.moritur autem.fol. vi.
Granduicus terminus danię. iii.
Grep fratres tres lubrici. xxxvii.
Gro virago gyganti deſponſa.fo. iiii.
Eius carmina ibidem.& ſequenti.
Grubbus filiam Fridleuo deſpondet. liiii.
Grũmonis immanitas.fol. lxvi.
Gunnarę fidutia. xliiii.
Gũnarus rex Suetię Drotam opprimit & ex ea Hildagerũ ſuſcipit fol.lxxi.Drota autem Brocaro nubit. ibidem.
Gunnildę Aſmũdi cõiugis mors. viii.
GunWara regis ſoror pulchra. xxxvii.
Gurithę propoſitũ.lxxii.Sterilitas. lxxiii.
Guthorm⁹ qui poſt gramũ regnauit. v.
Guthſcalcus ſclauic⁹ eximię ĩduſtrię ciiii.
Guthſcalci ſucceſſus. cviii.
Guthrune venefica. lxxxiiii.
Haconis athletæ crudelitas : cædes:& Buſtum.fo. lxxi.
Hadingus ſcribendus rex. viii.fo.v.&.vi.Eius calliditas.fol.viii.Facin⁹ necando beluam.fo. ix.
Hadingus nõ Haraldus a fœmina ad inferos fert.& redit.fol.ix.Moritur. xi.
Hagbarthus pugil. lxviii.
Hagbarthus Sygnes ſtuprator ſuſpenditur.fo. lxix.&.lxx.
Haldani.i.regis.x.ſignati.viii.crudel̃.xv.
Haldan⁹ erico ſuccedit ĩ regnũ Suetię. lii.
Haldanus ſecũdus rex.xxxviii.fo.lxv.eius claua/virt⁹/excellẽtia ibidẽ.ꝑbitas.lxvi.
E thorilda Aſmundum genuit. ibidem.
Haldanus tertius rex.xliii.fol. lxxi.
Haldani tertii vulnus lxxii.
Haldanus duodecim pugiles cędit. lxxiii.
Haldani tertii mors. lxxiii.
Hallandia pars ſcanię. ii.
Hallãdicorum fratrum ſcelus. lxxxii.
Hama ſaxo fortis.fo. lvi.
HandWanus rex helleſponti. vii.
Hanef cęditur. lvi.
Hano pręficitur fionię.fo. lxxi.&. lxxii.
Haquini alterius rebellio. xcvii. malitia.fo.xcviii.virtuti cedit. ibidem.
Haquinus Haraldi fil.dux fortis. xcviii.
Haquini cędes. xcvii.
Haquinus nõ aſſentitur cõiuratiõi. cxxvi
Haraldus primus.rex.xxxvii.fol. lxiiii.
Haraldi cędes. lxiiii.
Haraldi ſecundi ortus & genius. lxxiii.
Haraldus ſecũdus cognomento hildetan rex.xliiii.fo. lxxiii.
Haraldi ſub pace.l.annorum exercitatio.
Haraldus pręſenio cęcus.lxxvii. (lxxiiii.
Haraldi mors. lxxviii.
Haraldus tertius rex.lvi.fo. lxxxv.
Haraldus occupans regiũ nomen fit chriſtianus & mox apoſtata. xciii.
Haraldus quartus rex.lxix.fo. xcv.
Haraldi & Kanuti natiuitas & geſta.xcvi
Haraldus.v.rex.lxxi.fo. xcvi.
Haraldus.v.fit Chriſtianus. xcvii.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Haraldi ſoboles ſeu proles. xcviii.
Haraldi pœnitẽtia ſera. xcix.exiliũ & cę=des.ibidem.
Haraldꝰ frater ſancti Olaui ad beſtias dã=natus euaſit. cix.
Haraldus ſextus rex.lxxvii.fol. cxiii.
Haraldi inertia. cxiii.
Haraldi ſexti leges. cxiii.
Haraldi vulnera.cxxii.Vitia. cxxiiii.
Haraldus reiicitur. cxxviii.
Haraldus hibernicus. cxxix.
Haraldi defectio.cxxix.euaſio. ibidem.
Haraldus fit rex Iutię.lxxxiii.fo.cxxxi.moritur.ibidem.eius celeritas ibidem
Haraldi filii necantur. cxxxi.
Haraldus ſeditionis princeps fugit & dã=natur.fo. cxciiii.
Harthbenus & eiꝰ lõgitudo & furioſitas. clxvi.
Hartuicus Bremeñ.eps̃.cxlii.
Hęreditatis ius fœminis datum. c.
Helga ab aurifabro petita. lvii.
Helgę conſiliũ impium. lx.
Helgo rex.xii.ſignatus.x.fo. xv.
Helgo rex halogię. xxii.
Helgo noruagienſium rex. lviii.
Hellę quẽ galli iuuabãt ſęuitia. xciii.
Hellę ſupplicium. xciiii.
Hemmingus rex.lx.fo. lxxxix.
Hemmingi periculũ & virtus. clxxxvii.
Henricꝰ impator duxit gunnildã Kanuti duri filiam. ciiii.
Henricus ſcoteler. cxxiiii.
Henrici perfidia. cxxvi.
Hẽrici a Bauaria reuerſi inſolẽtia. clxxix.& clxxx.
Herothꝰ rex Sueonũ ãgues filię affert.xc.
Hetha dux. lxxvi.
Hetha p̃ficit̃ rex.xlvi.fo. lxxviii.
Hialto procerũ optimꝰ. xvii.
Hiarno ob carmen fit rex.xxxi.fo. lii.
Hiarno regno cedere cogitur. liii.
Hiarnonis fraus.dolus & exitus. liii.
Hiartuarus rex.xiiii.cęſus. xxi.
Hiarthwarus iuuenis. xvii.
Hibernorũ ſubactio fo.li.lii.lvi. xcvi.
Hedigiſleuus procus. lxviii.
Hedigiſleuus ſauciis natibꝰ fugit. lxix.
Hiſtorię peritia q̃ ſit vtilis. clxxii.
Hithnius rex noruagicę partis xlviii.
Homerus ripeñ. cxciii.
Horwendilius rex.xix.fo. xxvii.
Hothbrodus Suetię rex. xvi.
Hotherus rex.xv.& eius pueritia & induſtria.fo. xxi.
Hotherus nymphas adit. xxii.
Hotheri cum diis pugna. xxiii.
Hotherus rex.xv.regnare incipit. xxiii.
Høtingi meminit.fo. xx.
Høthinꝰ & Høginꝰ ſe mutuo cędũt.xlviii
Hugletus rex.xxvi.fol. xxxvi.
Hugletus hibernię rex.fo.lvi.cędit̃.ibidẽ.
Humblus rex ſecundus.fol. iii.
Hunnorum rex. xxxvii.
Hun rex hunorum.fo.xlvii.et xlviii.
Hunorum fames fœda. xlviii.
Hundingus p̃ficitur regno danię. x.
Hundingi regis Suetię mors. xi.
Hundingus p̃ficitur Siulandię. lxxi.
Hurnẽſium nobilitas antiqua e qua Lago Roſkildeñ.eps̃ ortus. clxxviii.
IArmericus rex.li.fol.lxxxiii.eius arx ibidem.
Iarmericus captꝰ ruſticat̃.lxxxii.eius ſucceſſus. ibidem.
Ignes admirabiles. ii.
Incendiorum vis. clxxxvi.& clxxxvii.
Ingellus rex.xxxiiii.fo. lvii.
Ingellꝰ carpit̃ a ſtarcathero.lxii.mutat mores.lxiii.
Iugonis fatũ. cxxii.
Ingeldi mors. lxxiiii. Ingo. clx.
Ingratitudinis deteſtatio. cxc.
Inſomniũ viſum thirę. xcv.
Iſlandia regio & eius ſitus. ii.
Iuari pueri ſeptẽnis virtus xc.
Iuarus rex.lxiii.fo. xciiii.
Iuarus pellitur a gallis. xciii.
Iuari aſtus in petendo aruo,equino quantum poſſet circũdare tergo. xciiii.
Iulii cæſaris liberalitas. lii.
Iuriſiurandi ſeruandi ſtudiũ danis. cviii.

Tabula Alphabetica.

Iutię quæ pars eſt Danię deſcriptio. ii.
Iutorum ſtrages. cx.
Iuteñ. in Abſalonē querelę. clxxiiii.
Iuuenis ignoti facinus nobile. clxviii.
KAnuti ſancti cōmendatio. folio. i.
Kanutus prim⁹ rex. lxvi. fol. xcv.
Eius cędes. fo. xcvi.
Kanutus ſecūdus cognomento durus rex lxxiii. fol. cii. Sex obtinuit tandem regna fol. ciiii. Eius familia. fo. cv. Lex militaris ibidem. Legis per ipſum tranſgreſſio. & pœna quā dedit. fo. cvi. Eius apud Rhotomagum in Neuſtria ſeu normānia ſepultura & pręconia. fo. cvii.
Kanutus tertius rex. lxxiiii. fo. cvii.
Kanuti quarti Suenonis regis filii indoles folio. cxii. Geſta. fo. cxii. Suſceptio regni: erat eñ rex. lxxviii. fol. cxiiii. Duxit filiā Roberi comitis Flandreñ. ibidem.
Kanuti ſancti pietas & paſſio. fo. cxvii.
Eiuſdem miracula ibidem conſequēter.
Kanuti ducis / qui itidē ſanct⁹ eſt vulnera fo. cxxii. Sentētia & ſubtile reſpōſum. fo. cxxv. Inſidię quę ipſi intētant. fo. eodem. Purgatio modeſta ab obiectis Nicolai regis fo. cxxv. Cōiuratio facta in eū. cxxvi.
Kanuti ducis ſancti integra ſimplicitas & vera religio. fo. cxxvi. Paſſio ſeu cędes indigna. cxxvii. Filius q illi nat⁹ eſt. cxxvii. Miracula poſt cędē. cxxvii. Aſcriptio catalogo ſanctorū. clxxi. cōſecratio. clxxii.
Kanutus quintus fit rex. lxxxvi. fol. cxlii. Proficiſcitur ad imperatorē dolo illect⁹. cxxxviii. Eius mors. cxlv.
Kanutus. vi. naſcit. fo. clx. fit rex. lxxxviii. fo. clxiii. Eius geſta & regnū. fo. cxciiii. Eiuſdem moderatio. fo. cxcv.
Kanuti proditoris carcer. fo. clxxxviii.
Karentina vrbs. fo. clxx.
Kazimarus opum oſtentator futilis. folio. clxxiiii.
LAcus cuiuſdā ꝓfunditas. clxxiii.
Lamię vincuntur. lxxxvii.
Latgerthę mira fortitudo. xc.
Lathgerthę facinus. xci.
Laurētii vigiliā Dani ieiunio ſingulari celebrare promittunt. fo. cxxiii.
Lectis prandebant priſci. fo. xv.
Leges Erici. fol. cxxxii.
Leges mirabiles Frothonis tertii. prima. fo. xlvi. Secunda fo. xlvii. Tertia fo. l. Vltima fo. li.
Lex Finnorum & Biarmorum. fo. l.
Lex militaris Kanuti duri. cv. & eius trāſgreſſio per ipm regem ac pœna. fo. cvi.
Leges Haraldi ſexti. fo. cxiii.
Lethra olim ſedes regalis. fo. xvii.
Libidinis caninę ſpecies per dęmonū illuſiones apud Rugianos. clxx. in fine.
Limicus ſinus vulgo Lymfiord. fol. ii.
Literę adulterinę fo. clvii.
Lodouici imperatoris pietas. fo. xciii.
Longobardorū origo & nomen. lxxxv.
Lotherus rex. III. & eius tyrannis fo. iii.
Luctę noua ſpecies. xlii.
Ludificatio magica. fol. l.
Lundeñ. eccleſię primatus. fo. cxxi.
Lundeñ. primatus. cxxxix.
Lundeñ. factiones. fo. cxciiii.
Lundonię ſeu Lundini ciuitatis in Anglia clariſſimę expugnatio. fol. xv.
Lupus cum fure viuus ſuſpendebatur ſub Frothone tertio. fo. l.
Luxus epulandi e theutonia traductus in Daniam. fol. lxi.
MAchinamēta bellica. fo. cxxix.
Magicę artis illuſiones fo. vi.
Magica factū caput equinū. xli.
Magica vis rurſum. fo. lxv.
Mallei quos Iouiales vocant fol. cxxv.
Magnus theutonicorū auctor. fo. ciiii.
Magnus rex lxxv. fo. cvii.
Magnus ſancti Olaui filius rex noruagiæ fo. cvii. Eius mors cviii.
Magni fuga. fo. cxxii.
Magni religio. fo. cxxv.
Magni perfidia. cxxvi. Inſolentia. cxxvii.
Magni dānatio cxxvii. exilium. cxxviii.
Magni ſaxonici fides. fo. cxxx.
Magni ſaxonici virtus cxxx. cędes ibidem

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Magni norici in vxorem crudelitas. cxxx.
qui capitur. cxxxi. Fit monachus. cxxxii.
Moritur. cxliii.
Magno alteri datur venia. cxlvii.
Magni in regẽ cõſpiratio & ĩſidiæ. clxxxi.
Aſtutia. clxxxiii. Accuſatio & purgatio
ibidẽ. cõiurationis defectio. clxxxiiii.
Magni nũtius. clxxxvi. Captio ibidem.
Margareta regina. cxxii. Eiuſdem exhor=
tatio. fol. cxxv.
Maris danici reflexus. ii.
Mathematici triplices. fo. v.
Mendacii deteſtatio. xxxiiii.
Mendicans proci partes agit. lxxxiiii.
Mira & vix credenda narrat. xlvii.
Miraculũ manium Balderi. xxiiii.
Miracula ĩcredibilia apđ geruthũ. lxxxvii
Miraculũ in ferrum candens. ci.
Miracula p̱ p̃dicatores min⁹ ſanctos. clxxi
Miraculũ in cadauere ępi. clxxxvii.
Miranda tria cõſpiciũtur lxxxviii.
Miroci in nauali p̃lio virtus. clxxx.
Mithothyn ſe deũ eſſe mentitus. viii.
Monachi in Daciã aduecti a ſuenone. cvii.
Monachi cuiuſdã imprudẽtia. clvi.
Monſtroſi duo ſenes viſi. ix.
Mons hegle vt æthna ardens. ii.
Mulierũ danicarũ in regẽ indulgẽtia. c.
Murium & ſoricũ omen. clxxxviii.
Muſices inſolens laudator fo. cxx. eiuſdem
vis ſtupenda in plectro. ibidem.
NAnnę ſpecies miranda. xxii.
Naſus cõcubinę abſcĩdit xvii.
Nauiũ Ringonis numer⁹. lxxvii
Nicolaus rex. lxxxi. fol. cxxii.
Nicolaus kanutũ criminatur. cxxv.
Nicolai regis cędes. cxxx.
Nicolaus legatus apl'icus. cxxxix.
Nicolai Razi ſcelus. clvii.
Nicolai Sialandẽ. ſtrenuitas. clxiii.
Nicolai Bouis verba futilia. clxvi.
Nicolai filii Sticonis cędes. clxxii.
Nymphę recipiunt hotherũ. xxii.
Noctes clarę in ſolſtitio ęſtiuali. clxvi.
Normãni victi a danis. xxxix.
Normãnię pręfecti filia nubit kanuto. ciii
Noruagia quæ & Noruegia & vulgo nor
wegia vocat̃ deſcribitur. fo. ii.
Noruagicorũ regum origo. lxvi.
Noruagia vaſtiſſima orbis pars xlix.
Noruagicę gentis ſuggillatio. ci.
Noruagię ſubactio. xciii. cii.
Noruagicus epiſcopus primus. cxxxix.
Nucleti cædes. cliiii.
Nuntiorũ accelerandorũ nouũ cõpendiũ
ſeu inuentum. xlvi.
OBſeſſio dura. fo. cxxxviii.
Oculi ferrũ hebetãtes. lvi.
Olaui filii Fridleui educatio. liiii
Olauus a parcis fata ſortit̃. liiii. fit parcus
Olauus pri. rex. xxxv. fo. lxiiii. (fo. lv.
Olauus Throndorũ rex. lxxiiii.
Olauus wermorum rex. lxxv.
Olauus ſecũdus rex. lix. fol. lxxxix.
Olaui ſupſtitio. fo. ci. dolus in ſyrithã. ibi=
dem. ſubmerſio. fol. cii.
Olau⁹ ſctũs & ei⁹ geſta. ciii. ac cędes. ciiii.
Olaui ambitio & infidelitas. cxv. Ablega=
tio in flandriam. cxvi.
Olauus tertius rex. lxxix. fo. cxviii.
Olauus cõtemnitur. cxviii. Morit̃. cxix.
Olauus Haraldi filius. cxxxii.
Olauo interdicitur ſacris fo. cxxxiii.
Olimarus rex orientalium. xlvi.
Ollerus in Suetiã aufugit & cędit̃. xxv.
Olonis vegetii origo. lxxiiii. Gladi⁹. lxxv.
Olo. lxx. maritimos reges extinxit. lxxvi.
Olonem ſeptem reges ſecuti. lxxvii.
Olo rex. xlvii. occupat regnũ. fo. lxxviii.
Oloni parant̃ inſidię a. xii. ducib⁹. lxxviii.
Olonis acies oculorũ & cędes. lxxix.
Omundus rex. xlviii. fo. lxxix.
Oppidum terribile. lxxxvi.
Orõ ſeu concio Dornonis curetũ regis. xi.
Torkilli. xiiii. Amlethi. xxx. weſtmari. fo.
xxxvii. Erici diſerti. xxxviii. Frothonis
tertii. xliii. Rigonis & olonis. lxxvii. Re=
gneri. lxxxix. Haraldi. cxiiii. Suenonis.
cxliiii. waldemari. cl. Priſzlaui. fol. cliiii.
Dombori. cliii. clv. Maſconis. clvii.

Tabula Alphabetica.

Origo Danorum et reges primi. folio.iii.
Origo Anglorum. ibidem.
Oſtmarus præficitur Scaniæ. lxxi.
Oſuræ filii duodecim cæduntur. l.
Otharꝰ procat̃ Syrithã pudiciſſimã.lxvii
Othari virtus. lxvii.
Othincari pietas. cii.
Othinus quem pro deo ſtulta coluit gen=
tilitas apparuit primũ. folio.vii.
Othini vt deus putetur aſtutia. vii.
Othini vxor et noua ars. viii.
Othinus rex.xvii. habitus. folio. xxv.
Othini expulſio.xxv.Reditio. ibidẽ.
Eius q ſe Othinũ ſimulauit exitus.ibidẽ
Othini filius nomine Frogerus. xxxvi.
Othinus an Mercurius fuerit. lv.
Othinus opem fert. lxxxiiii.
Otho Imperator ſeu Cæſar. xcvii.
Oznenſium metus. cxcviii.
PAcis cõcitiões cũ Rugianis.clxix
Palliatio ſ̨cti. xxxiiii
Parcę tresola̧uocblatę &viſę.liiii
Patientiæ in Roluone commendatio.xvi.
Patiẽtiæ exẽplũ in Syritha mirãdũ. lxvii.
Pediſſequæ pietas. xvi.
Petra mirabiliter inſcripta. ii.
Petrus Roſkildenſis epiſcopus. cxxviii.
Petri Eliui virtus et fatum. clxii.
Petulantia obſcœna aulicorum. xxxvii.
Pipinus rex Francorum. lxxxix.
Pyratæ Danos vincunt. clxxi.
Plæbis Danicæ furor. clxxxix.
Plogi facinus.cxxxii.Ei parcitur.cxxxviii.
Pœnarum locus vulgo exiſtimatus. ii.
Pomeranorum virtus. clxviii.
Poppo rem Chriſtianam iuuat. ci
Poreuitus et Porenutus. clxx.
Prãdendi in lectis priſcorum modus. xv.
Prædæ mira cupiditas in Danis. cxcviii.
Præſtigia diuerſa.folio. vi.et.lxv.
Principes loco regũ creant̃ ex plæbe. lxxi.
Priſzlaui in fidẽ contra patrẽ pietas.cliiii.
Oratio prudens. ibidem.
Prodigium. xcvi.xcvii.
Proditoris merces. cxliii.
Pugnandi apud priſcos mos. xvii.
Pugna acris. lxviii.&. cxlvii.
Pulmenti e ſerpentibus vis. xxxix.
Purgatorius locus vulgo creditus. ii.
RAdulphi equitis ſtrenuitas. cxli.
Raſno occiditur. xxxix.
Reges Danię qualiter olim elige
bantur. fol'.iii.
Reges.clxx.vincuntur a Dano. xlviii.
Regis Suenonis pnĩa et recõciliatio. cxii.
Regnaldus Normanniæ rex. lxxi.
Regnerus Suetiæ regnum occupat. xiii.
Regnerus Lodbrog rex.lxii.fol'. xc.
Regneri robur in angues. xc.
Regneri victoria:amores: & lex. xci.
Regnerus Romanorum victor affligitur
a Finnis populis agreſtibus. xcii.
Regneri ſucceſſus.xciii. Mors.xciiii.
Refonis cædes. lxxxix.
Reliquiæ ſanctorum ab Erico ſecundo in
Daniam deportatæ. cxxi.
Reto primipilus FroWini. xxxiii.
Richardi fuga. cvii.
Rindæ puellæ obſtinata pudicitia. xxiiii.
Ringo vir Sialãdicus olim nobilis. v.
Ringo rex.xlv.folio. lxxviii.
Ringo Normanniæ præfectus. lxxix.
Ringonis et Syuardi ſecundi cædes. xc.
Ringo imperium affectat. lxxxix
Roe rex moritur. xvi.
Rollerus frater Erici diſerti. xxxix
Rollerus Reginam repudiatã ducit. xliiii
Rollerus rex Noruagiæ. xlvi.
Rolpho genitus ex vrſo. xv.
Roluo rex.xiii. Cognomento Krage.xvi.
Eius patientia. ibidem.
Røricus et Haterus Iutię præfecti.fo.lxxi
Roluonis mira liberalitas. fo.xvi.
Roſkildia conditur a Roe. xv.
Roſkildia prius Appelſtade dicta. lxxi.
Roſkildia capitur improuiſa. cxxxv
Roſkildenſis piratica. cxxxvii.
Roſtarus ſibi animas dicari petit.fol'. xci.
Roſtockenſis ſtatua peruſta. fo.clv.
Rotho pirata. lxxii.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Tabula Alphabetica.

Rugianorum ſimulacrũ. cxxxi. clxx. defe-ctio. clxvi. expugnatio. plena. clxxi.
Rupibus inſcriptæ res Danicæ. i. et fol'. ii.
Ruſilam viraginẽ vicit Fridleuus. xxxvi.
Ruſilæ ſeu Ruſlæ exitus. fo. lxxix.
Ruthenorum periculũ et ſubactio. xii. Cõtra Danos nauigia et ſtrages. xlvii.
SAcerdotum honoratio. fo. cxiiii.
Sacrificia impia ex hoĩbus. xxiii.
Sagittarii cuiuſdã virtꝰ mira. cii
Sanguine redundat mare. liii. Prodigium
Satyrus quidam vincitur. xxii.
Satyri aquili in ſpecu reperti. lxxxvii.
Saxo grammaticus ſe Italos imitari et veritatem amplecti in hoc opere profitetur. folio. i.
Saxones vltro fugiunt. cxliii.
Saxum admirabile. fol'. iii.
Saxones victi. vide Theutones.
Scania pars Daniæ piſcoſa. ii.
Scanienſiũ fuga. cx. ſeditio. cxc. cxciiii
Scati et Hialli violentia. lxxv.
Scythæ victi. xcii. Scytale Dañ. clxxxvi.
Sclauorum ſubactio vide Theutonũ. irriſio et cupiditas. cxli. Naufragium. cxlvi.
Sclauorum fides mutabilis. clxi. ſubactio et metꝰ turpis. cxvi. deditio ſũma. cxcix.
Sclauię diuiſio. clxii. libertatꝗ amiſſio. cxcii
Scotiæ et Britãniæ ſubactio a Danis. xiiii xci. et. xciii. Vide Anglorum.
Scotti a Scotto Dano vocati. xiiii.
Scottus maritus Vluildæ. xv.
Scriptorum in Dania inopia. xxxv
Sculdæ mulieris facinus. xvii.
Scuti Amlethi pictura miranda. xxxi.
Senex quidam Othinus putatus, inſtruere exercitum docet Hadingum. folio. x.
Senex fatidicus aciem inſtruit. lxxiiii.
Senum duorum diſpar ſtudium. lxix.
Sententiæ ſingulares Erici. xlii.
Serpentes Sclauorum. clxiiii.
Serui cuiuſdam mira fides. cix.
Sialandia Daniæ pars: et ſitus eius. fol'. ii.
Sialandiam eſſe locum electionis. cxxxiiii
Syfridus dux Iutorum. x.
Sifridus Thyringus. cxcii
Sygarus rex. xli. fol'. lxvii. lxxi.
Signe ſe ſuſpendit cũ pediſſequis. lxx.
Simulacrũ Rugianorũ dictũ Suantouitus. cxxxi. clxvii. cõburitur. clxviii. Rugięuitus. clxx.
Simulacrũ Arconeñ. cxlix
Syrithã pudiciſſimã ꝑcat Otharus. lxvii.
Syrithæ periculum. ci. Kanutũ parit. cii.
Syualdus nouis rebus ſtudẽs occidit. lxvi.
Syualdus primus rex. xl. fo. lxvii.
Syualdus ſecũdus rex. xlii. fo. lxxi.
Syualdus tertius rex. liii. fo. lxxxiiii.
Syuardus Scottorũ rex. fo. lxvii.
Syuardus primus rex. xlix. fo. lxxxii
Syuardus ſecũdus rex. lxi. fo. lxxxix.
Syuardi vulnus. xc. Præſagium. xci.
Syuardi in patrem affectio. xciiii.
Syuardus tertius rex. lxiiii. fo. xciiii.
Syuardi tumulus. xciiii.
Siuardi Noruagici fortitudo. clx. confeſſio. ibidem. exitus. ibidem.
Skyalmo cãdidus capit. cx. cõcionat. cxx.
Skyoldus rex. iiii. fol'. iii.
Skricfinni populi mirandi. iii.
Oleſauci deſtructio. cxliii.
Snio rex. liiii. fol'. lxxxiiii.
Snyrtir gladius mirabilis. xx.
Sobrietas gygantum in Dacia. lv.
Solis expers regio vbi ĩopia ignis. lxxxvii.
Somniũ Suenonis Roſkildeñ. cxiiii.
Somnium ſatellitis. cxxxii.
Sortium vſus apud Rugianos. clxvii.
Spectacula apd Geruthũ ĩaudita. lxxxvii.
Speculatio callida. cxcvii.
Starcatheri pugilis ĩſignis ortus. lv. necat Wicarũ. ibidẽ. vulnerat. lvi. eiꝰ alũna. lvii
Starchaterꝰ. ix. frẽs athletas necat. lix. Eiꝰ forma ſaxo ĩpſſa. lix. Magnaitas. lx. dictũ facetũ. lx. abſtinẽtia et ſobrietas. lxi. cõſtãtia. lxi. carmẽ. lxii. lxiii. et. lxiiii. fuga. 67.
Starcatheri reatus. lxxvii. Pnia. fol'. lxxix.
Starcatheri exitus. lxxix. lxxxi.
Strages miranda. xlix.
Stratagema. i. militarꝭ aſtutia Hadigi. vii Trannonis. xii. Rørici. xxvi. Amlethi. xxxii. Fridleui. xxxvi. Erici. xl. xliiii.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Stra tagema rurſum.fol. lxviii.xcii.xcviii. cxxxiiii.clxxiii.clxxix.et.cxcviii.
Studia priſcorum. lxv.
Sturbiorni cædes. xcvii.
Suanuitæ puellæ indoles. xii.
Suantouitus.i.ſanctus Vitus. clxvii.
Suauildæ ſpecies et cædes. lxxxiiii.
Sueno.i.rex.lxxii.fo.xcix. Eiꝰ impietas et captiões.xcix.et.c.Miſeria et cõuerſio ad pietatẽ.c.pplexitas.ci.exitꝰ bonꝰ.cii.cvii
Suenonis ſecundi ortus.ciiii. Eius regnũ: et filii nothi ibidem. Mors.cxiii.
Sueno epũs illiteratus lr̃as didicit factus regi charus et ſeuerus.fo. cxi.cxiii.
Sueno regni affectator moritur. cxxi.
Sueno tertius rex.lxxxv.fo.cxxxiiii. In ſupbiã lapſus æmulat̃ luxũ Theutonicorũ. fuerat eñ prius de familia Cõradi impatoris.fo.cxxxviii. Eius auaritia.ibidem.
Suenonis tertii ſucceſſus.cxl. Inſidię i Waldemarum.cxli.In Kanutum.cxlv.Mors. cxlvii.Idoli p poculum veneratio.clxvii.
Suenonis epi tẽpla:et mors Rhodi. cxviii.
Suenonũ i Danos dolꝰ.x.calliditas.cxxxix
Suerco imponitur Suetiæ rex. cxxix.
Suerco filiã cũ regno deſpõdet Kanuto.v. fol.cxl. Cæditur.folio. cxliii.
Suertingi facinus turpe. lvi.
Suerus quidam ſe regis filiũ mẽtit̃. clxxx.
Suetia pars Daniæ.fol. ii.et.iii.
Sueticum bellum. lxxvi.
Suetiæ ſubactio prima.fo.vii. Secunda.x. Tertia.xvii. Quarta licet ſcribat̃ quĩta. lxv.Quinta licet ſcribatur ſexta. lxxxiii Sexta.lxxxix.Septima.xci.
Suetica chriſtianitas. ci.
Sueticæ gentis praui mores. cxxxvi.
Sueno vir loquax capitur. cxxxv.
Sunonis integritas. cxlii.
Superſtitio priſca. cxxv.cliii.
Supſtitio Rugianorum miranda. clxvii.
Supplicium dirum. xciii.
Swibdagerus rex opprimitur. vii.
Sutoris Theutonici aſtus. cxxix.
Suſa amnis. lxx.
Swibdagerus rex.vi.folio. v.
TAnna gigas Bizãtinꝰ occidit̃.lvi
Tempeſtas ſæua. cxlix.
Tergor[egni iſtar aruũ petit̃.94
Thetleui vecordia. cxlvii.
Theutonum pietas et iuſtitia. iiii.
Theutonũ ſeu Alemãnorꝝ/Saxonũ et Slauorũ ſubactio a Danis.pr̃a.fo.iiii. Secunda.xiiii.Tertia.xv.Quarta.xxxv.Quinta q̃ ẽ Sclauorũ.fo.xlvi. Sexta.lv.Saxonũ lvi.Sclauorꝝ q̃.vii.fo.lxxiiii.Octaua.lxxix Nona et decĩa ſubactio Sclauorꝝ. lxxxiii. Vndecĩa ibidẽ. Duodecĩa q̃ eſt Saxonũ. lxxxviii.Decima tertia q̃ Saxonũ.lxxxix. Decĩaquarta.xci. Decĩa quĩta q̃ eſt Sclauorũ.xcvi.Decĩaſexta eorundẽ.cii.Decĩa ſep.cviii.Decĩano.cxxx. Vigeſima.cxxiiii Vigeſimaprima.clxiii. Vigeſimaſecũda Sclauorꝝ.clxxxvii.Vigeſimaquarta. q̃ pcipua.fol. cxcvii.et.cxcix.
Theutonum ſupplicium. cxxix.
Thira virago fidelis. xcv.xcviii.
Thyræ munimentum DãneWirck.xcvii.
Theſauri regii ſubmerſio. cxxiii.
Thoræ facinus in vlciſcendo ſtupro. xv.
Thorildæ in priuignos ſæuitia. xii.
Thor pro deo habitus. xiii.lv.
Thoris dei fabuloſa vltio. lxxxvi.
Thorkillꝰ dux itineris ad Geruthũ.lxxxv
Thorkilli propoſitiones.lxxxvii.Dicta lepida eiuſdem.fo. lxxxviii
Thorkillus fit chriſtianus. lxxxviii
Throndus et Ruſſa. lxxix.
Tylenſis populi induſtria in rebus cognoſcendis:et ſterilitate ſoli ſuperanda.fo.i.
Tymmonis anteſignani virtus. cii.
Toko ſagittarius optimus.xcviii.Eius libertas in reſpondendo. xcix
Tokonis in dicendo fœlicitas. cxl.
Tonitrui vis et eius coniectura. cxcix.
Toſto vir facinoroſus in Iutia. x.
Tranno Rutenorum rex. xii.
Tributum a Saxonibus pendẽdũ. lxxxviii
Tumultus et cædes plæbis. cxci.
Tunica ferrea. xxxvi.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

In Saxonem Tabula Alphabetica.

VAframentum pium.fo. cxlv.
Waldemarꝰ q et valdemarꝰ & voldemarꝰ ſcribit᷑ adhuc tyro. 135.
Waldemarus ſancti Kanuti ducis filius. cxxxvi. Eius erratum. cxxxviii.
Waldemari et Kanuti ratio. cxl.
Waldemari querela. cxli.
Waldemari reſponſio. cxliiii.
Waldemari effugiũ.cxlv.conatus ibidem. periculum in nauigando. cxlvi.
Waldemarus primꝰ rex.lxxxvii.fo. cxlvii.
Waldemari prudẽtia. cxlvii.
Waldemari oratio ad amicos. cl.
Waldemari lapſus. clii.
Waldemari in Eſkillum verba. clvi.
Waldemarus Cæſarem adit. clviii.
Aeſtimatur plurimi a Theu.fol. clix
Waldemari iuſtitia. clix.
Waldemarus capit regiũ nomen. clxi.
Waldemari regꝭ modeſtia.clxxix.&.clxxx.
Waldemari cum imperatore coitio. cxcii.
Waldema.legata ĩ morte& cõmẽdatio. 193
Waløgoſtũ deſertum capitur. clxii.
Waløgoſtum obſidetur rurſum. cxcvii
Wandali.S.Kanutũ ꝑſequuntur.fol. cxvi.
Wandalorum incurſationes. cxli.
Waſche athleta ſuperatur. lvi.
Vaticinium de theſauro. xi.
Vaticinium mulierculæ. xci.
Vatiſzlaui pietas. clxxv.
Vbbo Daniã occupat. xiiii.
Vbbo Freſicus. lxxiiii.
Vbbo naſcit᷑.xcii. regnũ affectat et plurimos fundit.ibidem.Moritur. xciii.
Vbbonis alterius mors. lxxviii.
Vbbonis victus. xxvi.
Veh patriæ cuius rex puer. xxxviii.
Veneficę in Frothonẽ tertiũ fraus. li.
Veneficorum vires. lxvi.
Venti vehementia. cxciiii.
Verindia regio petroſa. ii.
Wermundus rex.xxiii.fo. xxxii.
Wermundi liberalitas. xxxiii.
Verſutia impia. cxxvi.
Veſpaſii regis cædes. xii.
Veſtis impenetrabilis.Folio. xv.
Vffo Aſmundi filius fugit. fo. viii.
Vffo futurus rex.xxiiii.naſcitur. xxxii.
Vffonis indoles. xxxiiii. qui ex muto fit vocalis. xxxv. Robur. ibidem.
Vffo qui & Olauus.i.rex.xxxiiii. fo.xxxv.
Vgarthilocꝰ deꝰ oli hĩtꝰ.lxxxvii.lxxxviii.
Wiberga mœnibus ſepitur. cxxxvi.
Vicus captus. clxxix.
Vggerus vates mirandus. xlviii.
Wiggonis de Roluone ſcomma. xvii.
Wiggonis facinus. xxi.
Vigletus rex aut tyrannus.xxii.fo. xxxii.
Vigleti mors. xxxii.
Wilhelmi epĩ ꝓpheticꝰ ſpũs & mors.cxiii.
Wilhelmi reliquiæ odoriferæ.cxv.Eius ſepulcri violati vindicta. ibidem.
Vincula ignominioſa apud Danos. cxvi.
Viſio Magni regis. cviii.
Wiſinnus cæditur. lvi.
Withſerci virtus & magnanimitas. xciii.
Viti ſancti ſtatua. clxviii.
Vluilde in patrẽ fraus.xi. Eiuſdem exhortatio in maritum. xi.
Vittho Freſorum pirata carpitur. xiiii.
Vluidæ conſilium peſſimũ. xiiii.
Vluonis ortus ex vrſo.ciii. inſolentia. cv.
Vluonis ſupplicium. cxlvii.
Vnguinus rex.xxxix. fo. lxvi.in fine.
Vnno Bremeñ.epus. ci.
Voldemari ſeu Waldemari laus. folio. i.
Voluptas & ſuperbia carpuntur. lxiiii.
Voto ſe aſtringẽdi mos priſcorũ. xvii.
Vpſale ſedes epalis in Suetia. vii.
Vrbium fortuitum incendium. clxxxvi.
Vrnica cõcio Haraldũ regẽ Iutię creat.131
Wrneñ.nobilitas antiqua. clxxviii.
Vrſꝰ amator puellę & gẽitor vluonis.ciii
Vrſa Rolphonẽ genuit.xv. Eius aſtꝰ.xvi.
Vrſæ fuga & pecuniæ abiectio. xvi.
Vrſini cruoris potandi ratio. xvii.
Vrſi ſylueſtris fert progęnies. ciii.
Vxoratos eſſe timidos. cxl.

FINIS.

T. Livius
Valer. Max
Velejus Paterculus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Cuius fatis] Fatum est dictum quoddam, determinatumq divinitus. Sumitur varie 1 pro natura. 2 pro voluntate. 3. pro oraculo. 4 pro morte, quia nihil tam necessarium impendet homini, quam mors: unde fato concedit, qui moritur. Et haec significatio huius est loci.

Splendidissimum externæ Scholę regimen] Intelligendum haud dubie de summo illo Magistratu Academico, q nonnunquam externis etiam hominibus, praesertim q genere, literis, ingenioq niteant, deferri solet. Vel ut interpretatur de professione publica; alii de titulo Doctoris in Theologia et Utroq Iure.

Prologus in hiſtoriã Danicam. Fo. I.

Doctiſſimi & eloquentiſſimi Saxonis Grãmatici Sialandici, Inſignis Eccleſiæ cathedralis Roſkildenſis olim Prępoſiti: In Geſta Danorum Præfatio.

VM cæteræ nationes rerum ſuarũ titulis gloriari, voluptatemq; ex maiorum recordatione percipere ſoleant: Danorum maximus põtifex Abſalon patriam noſtrã, cuius illuſtrandę maxima ſemper cupiditate flagrabat: eo claritatis & monumenti genere fraudari non paſſus: mihi comitum ſuorum extremo, cæteris operam abnuentibus res Danicas in hiſtoriã conferendi negociũ intorſit: inopemq; ſenſum maius viribus opus ingredi, crebrę exhortationis imperio cõpulit. Quis enim res Danię geſtas, literis proſequeretur? quę nuper publicis initiata ſacris: vt religiõis ita latinę quoq; vocis aliena torpebat. At vbi cum ſacrorum ritu latialis etiam facultas acceſſit: ſegnicies par imperitię fuit: nec deſidiæ minora, q̃ antea pœnurię vitia extitere. Quo euenit vt paruitas mea q̃uis ſe prędictæ moli imparem animaduerteret: ſupra vires niti, q̃ iubenti reſiſtere pręoptaret: ne finitimis factorum traditione gaudentibus: huius gentis opinio potius vetuſtatis obliuiis reſperſa, q̃ literarum monumentis prædita videretur. Igitur oneri cunctis præteriti ęui ſcriptoribꝰ inexperto rudes labori humeros ſubiicere coactus, imperiumq; negligere veritꝰ, audacius q̃ efficacius parui: q̃q̃ ingenii mei imbecillitas fiduciam negabat: ab hortatoris amplitudine mutuatus. Cuius fatis cœpti mei metam pręcurrentibus: te potiſſimum Andrea/ penes quem ſaluberrimꝰ ſuffragiorum conſenſus honoris huius ſucceſſionem ſacrorumq; ſummam eſſe voluit: materiæ ducem auctoremq; depoſco: obtrectationis liuorem, qui maxime conſpicuis rebus inſultat: tanti cognitoris præſidio fruſtraturus. Cuius fertiliſſimum ſcientię pectus ac venerabilium doctrinarum abundantia inſtructum veluti quoddam cęleſtiũ opum ſ[illegible]ium exiſtimandum eſt. Tum Galliam Italiamq; cum Britãnia percipiendæ literarum diſciplinæ, colligendæq; earum copię gratia perſcrutatus: poſt diutinã peregrinationem ſplendidiſſimum externæ ſcholę regimen appręhendiſti: tantumq; eius columen euaſiſti: vt potius magiſterio ornamentum dare, q̃ ab ipſo recipere videreris. Hinc ob inſignium culmen meritaq; virtutũ, regius Epiſtolaris effectus: officium mediocritatis liminibus cõtentum tantis induſtrię operibus exornaſti: vt idem poſtmodum ampliſſimæ dignitatis viris ad eum quem geris honorem tranſlatis beneficii nomine expetendum relinqueres. Quãobrem Scaniam tripudio diſſultare cõpertum eſt, ꝙ pontificem potius a finitimis mutuata ſit, q̃ ex indigenis legerit. quippe quæ laudabiliter delectum egit: iocunditatem ex ſuffragio ſuo meruit. Itaq; cum genere, literis, ingenioq; niteas: ac plebem fœcundiſſimis doctrinę ſtipẽdiis regas: maximum tibi gregis amorem conciliaſti: ſuſceptiq; miniſterii partes glorioſę executionis fiducia ad laudis cumulum perduxiſti. Et ne rerum dominium poſſeſſione vſurpare videreris: ampliſſimum patrimonium ſacris ædibus religioſę liberalitatis teſtamento legaſti. Obſitaſq; curis opes decenter abiicere: q̃ earum auiditate & pondere

Laus Andreę archiepiſcopi Lundeñ.

Obiit Absalon 1201.

laboris

quamq

Doctrinæ copia.

translatus.

Sælandensibus. Andreas enim natione Sælandus, Sunonis de Knarderop filius, Ebbonis nepos, Schialmonis Candidi pronepos fuit.

Hexamerõ & de. vii. ſacramentis opus cõpoſuit metrice

Opes.

D. Andreas quondam archiepiscopus Lundensis in dania [illegible] anno dm 1251 Hexameron scripsit [illegible] longe ante M. Luther [illegible]

Ista fides non est [illegible] qua creditur: Immo ista fides hoc est quod creditur [illegible] semper [illegible] eterna gaudia [illegible]

Opus complexus] Hexaëmeron scripsit Andreas carmine, opus continens explicationem praecipuorum coelestis doctrinae; quod adhuc exstat apud ecclesiam Lundensem, una cum alio quodam ejusdem metrico, de 7 Ecclesiae sacramentis. Idem dicitur leges Scanicae prius lingua vernacula et vulgari editas Latina oratione reddidisse. Chronicon Ecclesiast. MS. in vita Andreae Archiepiscopi.

Saxonis Grammatici

Opera pſignata ſunt.

Pertinentium ad eam rerum]: decimarum, aliorumque redituum.

implicari maluiſti. Tu item mirificum reuerendorum dogmatum opus complexus: priuatiſq; curis publicę religionis officia anteponere auidus: pertinentium ad eam rerum ſolutionem abnuentes: ſalutarium conſiliorum doctrina, debitis ſacrorum obſequiis adegiſti, veteremq; diuinarum ędium iniuriam religioſo lucri beneficio rependiſti. Præterea laſciuioris vitę ſtudioſos intemperantięq; plus ęquo viribus indulgẽtes: ſaluberrimę exhortationis perſeuerantia, ac ſplendidiſſimis frugalitatis exemplis ad honeſtiorem mentis habitum ab eneruí mollitudine reuocatos, dictis ne an factis magis inſtruxeris dubium reliquiſti. Ita qđ tuorum nulli prædeceſſorum obtinere tributum eſt: ſolis prudentiæ monitis impetraſti.

Cõmendat Voldemarũ ſecundũ regem.

Nec ignotum volo Danorum antiquiores conſpicuis fortitudinis operibus editis, gloriæ ęmulatione ſuffuſos: Romani ſtili imitatione non ſolum rerum a ſe magnifice geſtarum titulos exquiſito contextus genere veluti poetico quodam opere perſtrinxiſſe: verũetiam maiorũ acta patrii ſermonis carminibus vulgata lingue ſuę literis ſaxis ac rupibus inſculpenda curaſſe.

Italos imitatur.

Nouũ op⁹ hoc veritatem geſtorũ profitetur.

Historia.

Quorum veſtigiis ſeu quibuſdam antiquitatis voluminib⁹ inhęrens, tenoreq; veris trãſlationis paſſibus æmulatus: metra metris reddenda curaui: quibus ſcribendorum ſeries ſubnixa, non tã recenter conflata q̃ antiquitus edita cognoſcatur. Quia pręſens opus non nugacem ſermonis luculentiã: ſed fidelem vetuſtatis notitiam pollicetur. Quãtum porro ingenii illius homines hiſtoriarum edituros putemus: ſi ſcribẽdi ſitim latinitatis peritia pauiſſent? Quibus tametſi Romanæ vocis notitia abeſſet: tanta tradẽdæ rerum ſuarũ memoriæ cupido inceſſit: vt voluminũ loco vaſtas moles amplecterentur, codicũ vſum a cautib⁹ mutuantes.

Cautib⁹ in ſcripta.

Islandorum

Tyleñ. induſtria.

Nec Tylenſium ind uſtria ſilentio oblitteranda. Qui cum ob natiuã ſoli ſterilitatẽ luxuriæ nutrimentis carentes: officia continuę ſobrietatis exerceãt, omniaq; vitæ momẽta ad excolendã alienorũ operũ notitiã conferre ſoleãt: inopiã ingenio pẽſant. Cunctarũ quippe nationũ res geſtas cognoſſe, memoriæq; mãdare, voluptatis loco reputãt: nõ minoris glorię iudicãtes alienas virtutes diſſerere q̃ proprias exhibere.

Historiarum cognitio.

Quorũ theſauros hiſtoricarũ rerũ pignorib⁹ refertos curioſius conſulens: haut paruã præſentis operis partẽ ex eorũ relationis imitatione contexui. Nec arbitros habere contempſi: quos tanta vetuſtatis peritia callere cognoui. Nec minus Abſalonis aſſerta ſectando, quæ vel ipſe geſſit vel ab aliis geſta perdidicit: docili animo ſtiloq; cõplecti curę habui, venerandæ eius narrationis documẽtũ perinde ac diuinũ aliquod magiſteriũ amplexatus.

Cõmendatio regis Voldemari Secundi:

cujus tamen Historiam non attingit Saxo in Canuto desinens.

Te ergo ſalutaris princeps ac parens noſter, cuius illuſtriſſimã a priſcis temporibus proſapiã dicturus ſum: clariſſima lux patrie Voldemare, dubiũ laboris hui⁹ progreſſum fauore proſequi rogo: quia propoſiti pondere conſtrictus, vereor ne magis imperitię meæ habitum, ingeniiq; debilitatem patefaciã, q̃ tuam (ſicut par eſt) originem reprę́ſentem. Siquidem pręter paternæ hæreditatis amplitudinẽ, conſpicua regni incremẽta finitimorũ oppreſſiõe fortitus Albięq; reciprocos fluctus propagarę dominationis labore complexus: haut mediocre claritatis momentũ celeberrimus laudis tuę titulis adiecisti.

celeberrimis

Multa regna Voldemarus ſubegit.

Humanitas.

Ita anteceſſorũ famam atq; opinionẽ operũ magnitudine ſupergreſſus, ne Romani quidẽ imperii partes armis intentatas liquiſti. Cumq; fortitudine & liberalitate inſtructiſſimus habearis, plus ne hoſtes bellis terreas: an ciues humanitate demulceas ambiguũ reddidiſti.

Cõmendatio ſãcti Kanuti regis.

Tuus quoq; fulgẽtiſſimus auus publicę religionis titulis cõſecratus: immeritęq; mortis beneficio immortalitatis gloriã cõſequutus: nũc ſanctitatis fulgore pſtringit quos olim victoriis adquiſiuit. Ex cuius ſanctiſſimis vulnerib⁹ plus virtutis q̃ cruoris effluxit. Cęterũ priſco atq; hereditario obſequẽdi iure: ſaltem ingenii viribus tibi militare

Fulgentissimus avus] Sanctus Canutus Rex, interfectus Anno 1131. infra pag. 127.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 19. Tempestatis magnitudine] Tempestas, quævis coeli tristioris inquies. Storm. Uvær. Χειμών.
Lin. 23. Aequoris interjectus] Aequor Cic. quia sedatis tempestatibus aequatur.

Lin. 28. Pelagi discindit interruptio] Pelagus Virg. proprie profundum maris. πέλαγος. Vetus vox Syra, Marath i. amarum, hinc, mare, dici putant.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

conſtitui: cuius clariſſimi patris caſtrenſem militiam parens auuſq; meus fidiſſimus bellici laboris operibus coluiſſe noſcuntur. Tuo igitur ductu reſpectuq; ſubnixus, quo cętera liquidiꝰ exequar initium a patrię noſtrę ſitu deſcriptuq; petere ſtatui: ſpecioſiꝰ ſingula perſtricturus, ſi narratiōis procurſus cōpetentia rebus loca permetiens, ab eorum poſitione, dicendorū inchoamēta deduxerit. Huius itaq; regionis extima partim ſoli alterius confinio limitantur, partim propinqui maris fluctibus includūtur. Interna vero circūfuſus ambit oceanus: qui ſinuoſis interſtitiorū anfractibus nunc in anguſtias freti contractioris euadens, nunc in latitudinē ſinu diffuſiore procurrēs, cōplures inſulas creat. Quo fit: vt Dania mediis pelagi fluctibus interciſa, paucas ſolidi continuiq; tractus partes habeat: quas tanta vndarum interruptio pro varia freti reflexioris obliquitate diſcriminat. Ex his Iutia grāditatis inchoamētiq; ratione Danici regni principium tenet: quæ ſicut poſitione prior: ita ſitu porrectior Theutonię finibꝰ admouetur. A cuius complexu fluminis Eydori interriuatione diſcreta, cum aliquanto latitudinis excremento ſeptentrionem verſus in Norici freti littus excurrit. In hac ſinus qui Lymicus appellatur, ita piſcibus frequens extitit: vt non minus alimentorum indigenis: q̃ ager omnis exoluere videatur. Huic etiam Freſia minor adiacet, quæ a Iutię prominentia ſubſidentium camporum ac gremii deuexioris inclinata receſſu, maximos frugum prouentus beneficio oceani inundantis aſſequitur. Cuius refluxionis vis, plus vtilitatis an periculi incolis afferat ambiguum extat. Siquidem tempeſtatis magnitudine perruptis ęſtuariis quibus apud eos maritimi fluctus intercipi ſolēt, tanta aruis vndarum moles incedere conſueuit, vt interdū nō ſolum agrorum culta: verūetiam homines cum penatibus obruat. Poſt Iutiam inſula ad orientē verſus Fionia reperitur quam a continenti anguſti admodum † ęquoris interiectus abrumpit. Hæc ſicut ab occaſu Iutiam, ita ab ortu Sialandiam proſpectat: conſpicua neceſſariarum rerum vbertate laudandam. Quæ inſula amœnitate cunctas noſtrę regionis prouincias antecedens, medium Danię locum obtinere putatur: ab extimæ remotionis limite pari ſpaciorum intercapedine diſperata. Ab huius ortiuo latere occaſiuum Scanię media pelagi diſciſcit interruptio: opimā prædæ magnitudinem quotannis piſcantium retibus adigere ſoliti. Tāta ſiquidem ſinus omnis piſcium frequentia repleri conſueuit: vt interdum impacta nauigia vix remigii conamē eripiat. Nec iam præda artis inſtrumēto ſed ſimplici manus officio capiatur. Cęterum Hallandia ac Blekingia ab integritate Scaniæ ceu rami duplices ex vnius arboris ſtipite promeantes Gothyæ Noruagięq; longæ declinationis ſpaciis, diuerſiſq; receſſuū interſtitiis adnectuntur. Verum apud Blekingiam apta meantibus rupes mirandis literarū notis interſtincta conſpicitur. Siquidē a meridiano mari in deſerta Verundię petroſa porrigitur ſemita, quam binę lineę exiguo diſcretę ſpatio protractis in longum ductibus amplectuntur. Inter quas medium loco planum factis ad legendum figuris vndiq; ſecus exaratum oſtenditur. Quod licet adeo ſitu inęquale exiſtat vt modo montium alta proſcindat, modo vallium ima prætereat, eodem tamē tenore literarum veſtigia ſeruare dinoſcitur: quarum ſignificationem Rex Voldematus ſacri kanuti fauſta proles ammirationis cauſa cognoſcere cupiens miſit qui rupem permeantes patentium illic characterū ſeriem, curioſiori indagatione colligerēt, ac poſtmodū virgulis quibuſdam ſub iiſdem formarum apicibus adnotarent. Qui ideo nihil ex eis interpretamenti comprę hendere potuerunt, ꝙ ipſa cęlaturæ concauitas partim cœno interlita, partim cōmeantium adeſa veſtigiis figuratæ protractionis ſpeciem obtrito calle confuderat. Vnde conſpi-

De ſitu Danię. — Dania. — Iutia. — Eydorus. — Lymfiord — Freſia minor. — Refluxus maris — Fionia. — Medelfar ſund. — Sialandia. — Scania — Piſcoſa. — Hallandia — Blekingia — Gothya — Noruagia — q̃ & Noruegia. — Verindia — Mirabilis Petra.

cuum est etiam petrinę soliditatis rimas diutino madore complutas aut sordium colluuione, aut irrigua nimborum instillatione concrescere. *Suetia.* At quoniam regio hæc Suetiam Noruagiamq; tam vocis q̄ situs affinitate cōplectitur: earum quoq; sicut & Daniæ partes ac climata memorabo. Quæ prouinciæ Septentrionali polo subiectę bootē q; & arcton respicientes ipsum frigentis zonæ paralellum vltima sui porrectione contingunt. Post quas humanis sedibus locum inusitata algoris sæuitia nō relinquit. Ex quibus Noruagia *Noruagia.* saxei situs deformitatem naturę sortita discrimine, rupibus infœcūda ac scopulis vndiq; secus obsita glebarum vastitate tristes locorum salebras repræsentat. In cuius parte extima ne noctu quidem diurnum sydus occulitur, ita vt continui solis pręsentia alternos horarum dedignata successus vtriq; tempori pari luminis administratione deseruiat. *Islandia.* Ab huius latere occidētali insula, quæ glacialis dicitur, magno circunfusa reperitur Oceano, obsoletæ admodum habitationis tellus rerumq; veri fidem excedentium, & insolitorum euentuū miraculis prædicanda. *Fons mirabilis.* Illic fons est qui fumigantis aquæ vitio natiuam rei cuiuslibet originem demolitur. Sane quicquid fumi huius exhalatione respergitur, in lapideę naturæ duritiam transmutatur. quæ res mirabilior an periculosior existat in dubio positum constat: cum fluidam aquę teneritudinem tantus obsiderit rigor: vt admotum quidlibet fumidoq; eius vapore perfusum in lapidis proprietatem forma duntaxat superstite subita conuersione transmutet. *Aquarū mirabilis natura.* Ibidemq; complures alii latices referuntur: qui modo crescētis limphę copiis adaucti plenisq; exundātes alueis crebras in sublime guttas iaciunt, modo torrentibus scatebris vix ab imo conspecti profundis subductioris terræ latibulis absorbētur. Quo fit vt exuberantes proxima queq; spumarum candore cōspergāt exinaniti nullo visus ingenio capiantur. In hac itidem insula mons est qui rupem syderea[illegible] perpetuæ flagrationis ęstibus imitatus incendia sempiterna iugi flammarum eructatione continuat. *De monte hegle sicuti ęthna i sicilia ardēte* Cuius rei ammiratio supradictis ęquatur/cum tellus extremis subiecta frigoribus tanti caloris fomentis exuberet: vt igniū perennitatem arcanis instruat nutrimentis, ęternumq; fouendis ardoribus prębeat incentiuum. *Glacies mirabilis.* Huic etiam insulę certis statutisq; tēporibus infinita glaciei aduoluitur moles: quæ cum aduentans scabris primum cautibus illidi cœperit perinde ac remugientibus scopulis fragosę ex alto voces ac varii inusitatę conclamationis strepitus audiuntur. quāobrē animas ob nocentis vitæ culpam suppliciis addictas, illic algoris magnitudine delictorum pēdere poenas existimatum est. *Locus pœnarum.* Huius itaq; molis excisa particula, quantiscunq; nodorum cōdulis obseretur, *Miraculū.* mox vt supradicta glacies terris auellitur, claustra custodiamq; frustratur. Stupet animus ammiratione plenus dum res inextricabilibus seris obsita ac multiplici impedimentorum perplexione conclusa: sic molis cuius pars erat discessum insequitur, vt omnem obseruationis diligentiam ineuitabilis fugę necessitate decipiat. Est & illic aliud glaciei genus montium iugis ac rupibus intersertum *Glacies altera.* quod certis vicibus constat superioribus ad ima deiectis infimisq; rursum ad superna reflexis versili quadam mutatione transponi. In cuius assertionis fidem affertur q; quidam dum planum forte glaciale percurrerent in obiectas voragines hyantiumq; rimarum penita prouoluti paulo post exanimes fuerint nulla glaciei rimula superstante reperti. *Aqua venenata.* Quāobrem a compluribus existimari solet q; quos fundę glacialis vrna desorbuit eosdem postmodum supinata reddiderit. *Aqua Cerealis.* Illic etiam fama est pestilentis vndę laticem scaturire quo quis gustato perinde ac veneno prosternitur. Sunt & alii fontes quorum scatebra cerealis poculi proprietatē imitari perhibetur. *Ignes mirabiles.* Sunt & ignes qui cū linum consumere nequeant

aquę molliciem depaſcuntur. Eſt & Saxum quod montium pręrupta non extrinſeca agitatione, ſed propria natiuaq; motione peruolitat. Et vt paulo altius Noruagię deſcriptio replicetur: Sciēdum q ab ortu Suetiæ Gothyęq; contermina aquis vtrinq; ſecus oceani vicinantis includitur. Eadem a ſeptentrione regionem ignoti ſitus ac nominis intuetur humani cultus expertē. Sed monſtruoſę nouitatis populis abundantem, quā ab aduerſis Noruagię partibus interflua pelagi ſeparauit immēſitas. Quod cum incertę nauigationis exiſtat perpaucis eam ingredientibus ſalutarem reditū tribuit. Cæterum oceani ſuperior flexus Daniā interſecando prætermeans Auſtralem Gothyę plagā ſinu laxiore cōtingit: inferior vero meatus eius Noruagięq; latus ſeptētrionale pręteriens ad ortū verſus magno cum latitudinis incremento ſolido limitatur anfractu, quem maris terminum gentis noſtrę veteres Grāduicū dixere. Igitur inter Granduicū & meridianum pelagus breue cōtinentis ſpacium patet maria vtrinq; ſecus allapſa proſpectans: quod niſi rerum natura limitis loco congreſſis pene fluctibus obieciſſet: Suetiam Noruagiamq; confluī fretorum ęſtus in inſulam redegiſſent. Harum ortiuas partes Skricfinni incolūt. Quæ gens inuſitatis aſſueta vehiculis mōtium inaccesſa venationis ardore ſectatur: locorūq; complacitas ſedes diſpendio lubricę flexionis aſſequitur. Neq; enim vlla adeo rupes prominet quin ad eius faſtigiū callida curſus ambage perueniat. Primo ſiquidem vallium profunda relinquens ſcopulorum radices tortuoſa giratione perlabitur: ſicq; meatum crebrę declinationis obliquitate perflectit donec per ſinuoſos callium anfractus deſtinatū loci cacumen exſuperet. Eadem apud finitimos mercium loco quorūdam animalium pellibus vti conſueuit. Suetia vero Daniam ab occaſu Noruagiāq; reſpiciēs. A meridie & multa oriētis parte vicino pręterit oceano. Poſt quā ab ortu quoq; multiplex diuerſitatis barbaricę cōſertio reperitur. Danicam vero regionem giganteo quōdam cultu exercitam, eximiæ magnitudinis ſaxa veterum buſtis ac ſpecubus affixa teſtantur. Quod ſi quis vi mōſtruoſa patratum ambigat quorūdam mōtium excelſa ſuſpiciat: dicatq; ſi callet quis eorum verticibus cautes tantæ granditatis inuexerit. Inopinabile nanq; quiuis miraculi huius ęſtimator aduertet vt molem ſuper plano minime vel difficile mobilem in tantum montanę ſublimitatis apicem ſimplex mortalitatis labor aut vſitatus humani roboris conatus extulerit. Vtrum vero talium rerum auctores poſt diluuialis inundationis excurſum gigantes extiterint: an viri corporis viribus ante alios præditi: patum notitię traditum. Talibus vt noſtri autumant ſubitam mirandāq;, nunc propinquitatis, nunc abſentię poteſtatem comparendiq; ac ſubterlabendi viciſſitudinē verſilis corporum ſtatus indulget. qui hodieq; ſcrupeam inacceſſamq; ſolitudinem (cuius ſupra mentionem fecimus) incolere perhibentur. Eiuſdem aditus horrendi generis periculis obſitus raro ſui expertoribus incolumitatē regreſſumq; conceſſit. Nūc ſtilum ad propoſitum transferam.

Saxū mirabile.

Grāduicus.

Skricfinni. compendio

Suetia.

Gygantes in Dania.

Finis prefationis.

a iii

DES. Erasmi Roterodami de Saxone in Dialogo Ciceroniano censura.

In Daniam navigare malo, quæ nobis dedit Saxonem Grammaticum, qui suæ gentis historiam splendide magnificeq contexuit. Probo vividum et ardens ingenium, orationem nusquam remissam aut dormitantem, tum miram verborum copiam, sententias crebras, et figurarum admirabilem varietatem: ut satis admirari non queam, unde illa ætate homini Dano tanta vis eloquendi.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Saxonis Grammatici

Saxonis Grãmatici profeſſione, Sialandici natione: ſua tempeſtate longe diſertiſſimi hiſtorię Danicę multo labore acriq; iudicio ex danicis monumẽtis recollectę, de Origine Danorum. Liber. I.

Origo Danorum.

D An igitur & Angul, a quibus Danorum cœpit origo, patre Humblo procreati: non ſolum conditores gentis noſtræ, verumetiam rectores fuere. Q̃q̃ Dudo rerum aquitãnicarũ ſcriptor Danos a Danais ortos nuncupatoſq; recenſeat. Hi licet fauentib⁹ patriæ votis regni dominio potirentur: rerumq; ſummã ob egregia fortitudinis merita aſſentientib⁹ ciuium ſuffragiis obtinerent: regii tamen nominis expertes degebãt. Cuius vſum nulla tunc temporis apud noſtros conſuetudinum frequentabat auctoritas. Ex quibus Angul, a quo gentis anglicę principia manaſſe memorię proditum eſt: Nomen ſuum prouincię cui pręerat aptandum curauit: leui monumenti genere perennem ſui notitiam traditurus. Cuius ſucceſſores poſtmodum britannia potiti priſcum inſulę nomen nouo patrię ſuę vocabulo permutarunt. Magni id factum a veteribus ęſtimatum. Teſtis eſt Beda non minima pars diuini ſtili, qui in Anglia ortus ſanctiſſimis ſuorum voluminum theſauris res patrias ſociare curæ habuit: æque ad religionem pertinere iudicans: patriæ facta literis illuſtrare: & res diuinas conſcribere. Verum a Dan (vt fert antiquitas) regum noſtrorum ſtemmata ceu quodam deriuata principio: ſplendido ſucceſſionis ordine profluxerũt. Huic filii Humblus & Lotherus fuere: ex Grytha ſummę inter theutones dignitatis matrona ſuſcepti. Lecturi regem veteres affixis humo ſaxis inſiſtere, ſuffragiaq; promere cõſueuerant ſubiectorum lapidum firmitate facti conſtantiam ominaturi. Quo ritu Humblus decedente patre, nouo patriæ beneficio Rex creatus. Sequentis fortunæ malignitate ex rege priuatus euaſit. Bello ſiquidem a Lothero captus: regni depoſitione ſpiritum mercatus eſt. hæc ſola quippe victo ſalutis conditio reddebatur. Ita fraternis iniuriis imperium abdicare coactus: documentum hominibus præbuit: vt plus ſplendoris ita minus ſecuritatis aulis q̃ tuguriis ineſſe. Cęterum iniurię tam patiens fuit vt honoris damno tanq̃ beneficio gratulari crederetur. Sagaciter vt puto regię conditionis habitum cõtemplatus. Sed nec Lotherus tolerabiliorem regem q̃ militem egit: vt prorſus inſolentia ac ſcelere regnum auſpicari videretur. Siquidem illuſtriſſimum quẽq; vita aut opibus ſpoliare patriamq; bonis ciuibus vacuefacere probitatis loco duxit. Regni æmulos ratus quos nobilitate pares habuerat. Nec diu ſcelerum impunitus, patriæ conſternatione perimitur: eadem ſpiritum eripiente quæ regnum largita fuerat. Cuius filius Skyoldus naturam ab ipſo non mores ſortitus: per ſummam tenerioris ętatis induſtriam cuncta paternæ contagionis veſtigia ingeniti erroris deuio præteribat. Igitur vt a paternis vitiis prudenter deſciuit, ita auitis virtutibus feliciter reſpondit remotiorem pariter ac pręſtantiorem hæreditarii moris portionem amplexus. Huius adoleſcentia inter paternos venatores immanis beluæ ſubactione inſignis extitit: mirandoq; rei euentu futuræ eius fortitudinis habitum ominata eſt.

Origo Anglorum.

Bedę ſcripta.

Illustratio patriae.

Dan. I.

Humblus ſecũdus rex Danię.

Qualiter reges antiq̃t⁹ eligebãtur.

Lother⁹ tertius rex.

Aula.

Damnum honoris.

Aula splendida miseria.

De tyranni de Lotheri.

Tyrannus inglorius.

Skyoldus quartus.

clarus fortitu[dine] adolescentia ... dicte

A quibus Danorum] Quod ad illam attinet appellationem, qua plerique Scriptorum, imprimis Sueonorum, nos Dacos indigitant, in ea semper persisto sententia longe fuisse falsior, quam Danos; et Danorum nomen in media barbarie ob dominium imperitia genti Danorum situm, sicut Dacia, regno. Certe quis nescit Adamum Bremensem, qui longe ante Saxonem nostrum scripsit, et Paulum Diaconum, quem citat Saxo, nunquam Dacos gentem nostram nominare. Et Saxo ipse cum valde sit varius in vocabulo gentis vicinae, Sveos, Svedos, Svethos, et nescio an usquam Svevos nuncupans, Danos nos suos populares constanter vocat.

Lecturi Regem veteres] Huc refer quae de lapide Morasteen in Svetica Historia commemorat Jos. Magnus lib. 11. et Hector Boetius lib. 1. de fatali illo Scotorum marmore.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Nam cum a tutoribus forte, quorum ſummo ſtudio educabatur, inſpectandæ venationis licentiam impetraſſet: obuium ſibi inſolitæ granditatis vrſum telo vacuus, cingulo, cuius vſum habebat, religandum curauit, necandumq; comitibus præbuit Sed & complures ſpectatȩ fortitudinis pugiles per idem tempus viritim ab eo ſuperati produntur. E quibus Attalus & Scatus clari illuſtreſq; fuere. Quindecim annos natus inuſitato corporis incremento perfectiſſimum humani roboris ſpecimen prȩferebat: tantaq; indolis eius experimenta fuere vt ab ipſo cȩteri Danorum reges cõmuni quodam vocabulo Skioldungi nũcuparentur. Idem perditam & eneruam vitam agentes continentiamq; luxu labefacere ſolitos, ad capeſſendam virtutem rerum agitatione ſedulus excitabat. Præcurrebat igitur Skioldus virium complementum animi maturitate: conflictuſq; geſſit: quorum vix ſpectator ob teneritudinem eſſe poterat. In quo annorum virtutiſq; procurſu ob Auildam quam ſummæ pulchritudinis intuitu poſtulabat: cum Scato alemanniæ ſatrapa eiuſdem puellæ competitore theutonum danorumq; exercitu inſpectante ex prouocatione dimicauit: interfectoq; eo omnem Alemãnorum gentem perinde ac ducis ſui interitu debellatam tributaria ditione perdomuit. Hic non armis modo, verum etiam patriæ charitate conſpicuus extitit. Siquidem impias leges abrogauit, ſalutares tulit. & quicquid ad emẽdandum patriȩ ſtatum attinuit, ſumma diligentia prȩſtitit. Sed & regnum patris improbitate amiſſum: virtute recuperauit. Primus reſcindendarum manumiſſionum legem edidit. Serui quem libertate donauerat clandeſtinis inſidiis petitus acrem pœnã exegit: tanq̃ in omnium libertorum pœnam vnius crimen redundare par eſſet. Omnium ȩs alienum ex fiſco ſuo ſoluebat: & quaſi cum aliorum regum fortitudine, munificentia ac liberalitate certabat. Aegros fomentis proſequi, remediaq; grauiter affectis benignius exhibere ſolebat, Se non ſui ſed patriȩ curam ſuſcepiſſe teſtatus. Proceres non ſolum domeſticis ſtipendiis colebat: ſed etiam ſpoliis ex hoſte quæſitis: affirmare ſolitus: Pecuniam ad milites: Gloriam ad ducem redundare debere. Puellam cuius amore conflixerat acerrimo nuptiarum ȩmulo liberatus in pugnȩ præmium recepit, eamq; ſibi matrimonio copulauit. Ex qua paulo poſt Gram filium ſuſtulit. Cuius mirifica indoles ita paternas virtutes redoluit: vt prorſus per earum veſtigia decurrere putaretur. Corporis animiq; prȩſtãtiſſimis dotibus præditam adoleſcentiam ad ſummum gloriæ ſtatum prouexit: tantumq; magnitudini eius a poſteris tributũ eſt: vt in vetuſtiſſimis Danorum carminibus ipſius vocabulo regia nobilitas cenſeatur. Quicquid ad firmandas acuendaſq; vires attinuit acerrima ingenii exercitatione tractabat. A gladiatoribus vitandi inferendiq; ictus conſuetudinẽ ſtudioſo exercitii genere cõtrahebat. Educatoris ſui Roarii filiã coquam ſibi collactaneamq; quo maiorem incunabulis gratiam referret: vxorem adſciuit, quam poſtmodum Beſſo cuidam ꝙ eius ſtrenua opera ſæpenumero vſus fuerat, mercedis loco coniugẽ tribuit. Quo bellicorum operum ſocio fretus plus gloriæ ſua an Beſſi virtute contraxerit: incertum reliquit. Qui cũ forte Sueonum regis Sicthrugi filiam Gro Gigantum cuidam deſponſam cognoſceret: tam indignam regio ſanguine copulam execratus bellum Suethicum auſpicatur Herculeȩ virtutis exemplo monſtrorum niſibus obſtaturus Inita Gothia cum deturbandorum obuiorum gratia caprinis tergoribus amictꝰ incederet: ac variis ferarum pellibus circũamictus: horrificũq; dextra geſtamẽ cõplexus Giganteas ſimularet exuuias: ipſam Gro ſilueſtres forte latices cum paucis admodum pediſſequis lauandi gratia petentem equo obuiam habuit. Quæ ſponſum

Skiold dwaner.

Alemãnorũ ſubiugatio prima.

Pietas & iuſtitia.

Gram gnt,

Beſſus.

Gro.

adeſſe rata: ſimulq; tam inſoliti cult⁹ horrore muliebriter territa: ſuccuſſis frenis maxima cum totius corporis trepidatione patrio carmine ſic cœpit.

Conſpicor inuiſum regi veniſſe gigantem
Et greſſu medias obtenebrare vias:
Aut oculis fallor: nam tegmine ſæpe ferino
Contigit audaces delituiſſe viros.

Cui Beſſ⁹ ſic orſ⁹.
Virgo caballi
Quę premis armos
Verba viciſſim
Mutua fundens
Quod tibi nomen
Qua fueris dic
Gente creata?
Ad hæc Gro.
Gro mihi nomen:
Rex pater extat
Sanguine fulgens
Fulgidus armis.
Tu quoq; qui ſis
Aut ſatus vnde
Promito nobis.
Cui Beſſus.
Beſſus ego ſum
Fortis in armis
Trux inimicis
Gentibus horror
Atq; alieno
Sæpe refundens
Sãguine dextram.
Tum Gro.
Quis rogo veſtrũ
Dirigit agmen?
Quo duce ſigna
Bellica fertis?
Quis moderatur
Prælia princeps
Quove paratur
Præſtite bellum?
¶Cõtra ſic Beſſus.
Gram regit agmẽ
Marte beatus:
Quẽ met⁹ aut vis
Flectere neſcit
Nec rogus ardens
Nec ferus enſis
Aut maris vnq̃
Terruit æſtus.
Hoc duce belli
Signa leuamus
Aurea virgo.
¶Rurſum Gro.
Hinc remeantes
Vertite curſum
Ne proprio vos
Opprimat omnes
Agmine Sictrug:
Inq; feroci
Stipite figat
Illaqueato
Guttura nexu
Detq; rigenti
Corpora nodo
Ac male toruus
Trudat edaci
Funera coruo.
¶Iterum Beſſus.
Gram prior illum
Manibus addet
Ac dabit orcho:
Q̃ ſua fatis
Lumina claudat
Inq; pauenda
Vertice plexum
Tartara mittet.
Nulla Sueuorum
Caſtra timemus
Quid minitaris
Triſtia nobis
Funera virgo?
¶Ad quem Gro.
En ferar iſtinc
Nota reuiſens
Tecta parentis
Ne venientis
Conſpicer audax
Agmina fratris.
Vos remeantes
Vltima queſo
Fata morentur.
¶Ad quam Beſſus
Leta reuiſe
Nata parentem
Nec cita nobis
Fata precare:
Nec tua bilis
Pectora pulſet.
Namq; petenti
Aſpera primum
Difficiliſq;
Sepe ſecundo
Fœmina cedit.

Poſt hæc Gram horrendæ monſtruoſeq; vocis habitum truciorIs ſoni modulis ęmulatus, ſilentiiq; diuturnioris impatiens, talibus puellam dictis aggreditur.

Ne timeat rabidi germanum virgo gigantis:
Me neq; contiguum palleat eſſe ſibi.
A Grip miſſus enim nunq̃ niſi compare voto
Fulcra puellarum concubitumq; peto.

Cui Gro.

Quæ ſenſus exors ſcortum velit eſſe gigantum
Aut quæ monſtriferum poſſit amare thorum?
Quæ coniunx fore dæmonum Poſſit monſtrigeni conſcia ſeminis?
Suumq; gigantifero conſociare velit cubile?
Quis ſpina digitos fouet? Quis ſyncera luto miſceat oſcula?
Quis membra iungat hiſpida leuibus impariter locatis?
Cum natura reclamitat: haud plenum Veneris carpitur otium:
Nec congruit monſtris amor fœmineo celebratus vſu.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Gram contra.

Regum colla potentium victrici toties perdomui meorum,
Faſtus reorum turgidos: exuperatis potiore dextra.
Hinc aurum rutilans cape: quo perpes maneat pactio munere:
Ac firma conſiſtat fides
Coniugiis adhibenda noſtris.

Quo dicto diſcuſſis laruis natiuũ oris decorẽ confeſſus tantum pene voluptatis vno ſui aſpectu puellę attulit: quãtum adulterino terroris incuſſit: quã etiã formæ ſuæ luculentia ad concubitũ prouocatam amatoriis donis proſequi non omiſit. Progreſſus ex obuiis cognoſcit binis callem latronibus obſideri. Quos ad ſe ſpoliãdum cupidius proruentes ſolo exanimauit impulſu. Quo facto ne vllum hoſtili ſolo beneficium attuliſſe videretur: peremptorũ corpora ſubiectis affixa ſtipitibus ſimulata pedũ erectione diſtendit: vt quibus re nocuerant viui: ſpecie minarẽtur extincti. Poſt fata quoq; formidabiles forent. Nec iter imagine minus q̃ opere prępedirẽt. Quãobrem cõſtat eum latrones interimẽdo ſibi, nõ Suetię conſulere ſtuduiſſe. cuius quãto odio tenerẽt, tam inſignis facti idicio patefecit. Qui cũ ab aruſpicibus accepiſſet niſi auro Sictrugum ſuperare nõ poſſe: cõtinuo lignęę clauę nexilem auri nodum adiecit, eaq; bello quo regem aggrediebatur inſtructus voti ſe compotem fecit. Q̃d factum Beſſus impenſiori laudationis genere proſecutus ſic cecinit.

Gram ferus clauę gerulus beatę
Neſcius ferri celebrabat ictu
Enſis obtentum pepulitq; trunco
  Tela potentis.
Fata ſectatus ſuperumq; mentem
Sueonum preſſit decus impotentum
Dum neci regem dedit & rigenti
  Contudit auro.
Namq; pugnaces meditatus arces
Robur amplexu rutilum gerebat
Et ducem victor nitido ſupinum
  Verbere torſit.
Fata quem ferro perimi vetabant
Aureo prudens domuit rigore.
Enſe dum caſſus potiore geſſit
  Bella metallo.
Clarius poſt hoc Agathum manebit
Agnitum late meliore fama
Cui ſuus laudem decoriſq; culmen
  Arrogat auctor.

Occiſo Suetię rege Sictrugo, Gram quęſitũ armis imperiũ poſſeſſione firmare cupiẽs Suarinũ Gothię pręfectũ ob affectati regni ſuſpitionẽ in pugnæ certamẽ deuocatum oppreſſit: Fratreſq; eius ſeptẽ matrimonio, nouem pellice procreatos impari dimicationis genere, fraternę necis vltionẽ petẽtes abſumpſit. Hunc pater vltimę iam ętatis ob res egregie geſtas imperii cõſortione donauit: regniq; ſummam cum ſanguine ſuo cõmunicare: q̃ in occiduę vitæ ſtatu ſine participe gerere: tum vtilius, tum etiam cõ=

[Ringo. Sumblus. Gram rex quintus. Swibdagerus.]

modius duxit. Igitur cum Ringo ſplẽdido Sialandię loco natus alterum ex his honori intempeſtiuum, alterum iam virium curſu defunctum putaret: infirmã vtriuſq; ętatem cauſatus nouarum rerum ſtudio maiorem Danorum partem ſollicitat. Hũc puerilis illum ſenilis animi deliramento regię poteſtati inhabilem proteſtando. A quibus bello obtritus documento hominibus fuit nullam ętatis partem virtuti incongruam exiſtimari debere. Alia quoq; complura Gram regis facinora fuere. Aduerſus Sumblũ Phinnorum regem bellum profeſſus ad aſpectũ filię eius Signes depoſitis armis ex hoſte procus euaſit, eumq; promiſſo coniugis ſuę repudio pactus deſpondit. Quã cum bello Noruagico, q̃d aduerſum Swibdagerum regem ob ſororis filiæq; ſtuprum ſuſceperat, admodum occupatus Saxonię regi Henrico Sumbli perfidia ĩ matrimoniũ promiſſam nũcio didiciſſet: propior virginis q̃ militum charitati: relicto exercitu tacitus in Phinniam contendit. Inchoatiſq; iam nuptiis ſuperueniẽs, extremæ vilitatis veſte ſumpta, deſpicabili ſedendi loco diſcubuit. Rogatus quidnam afferret, medendi ſolertiam profitetur. Ad poſtremum omnibus ebrietate madentibus puellam intuens mediis perſtrepentis conuiuii gaudiis per ſummam fœmineę leuitatis execrationem maximamq; virtutum ſuarum gloriationem indignationis magnitudinem huiuſmodi carmine pateſecit.

Solus in octo pariter ſpicula mortis egi
Atq; nouenos gladio corripui reducto
Quãdo Suarinũ exanimaui titulis abuſum
Nec meritum conciliantis ſibi nomen. vnde
Sępe cruentum nece ferrum madidumq; cęde
Sanguine tinxi peregrino: timuiq; nunq̃
Ad crepitus enſiculi: vel galeę nitorem.
Nunc male me proiiciens fert aliena vota
Filia Sumbli fera Signe: vetus execrata
Fœdus: & incompoſitum concipiẽs amorem
Fœmineę dat leuitatis facinus notandum
Quę proceres illaqueat: pellicit atq; fœdat.
Ante alios ingenuos pręcipue refellens
Nec ſtabilis permanet vlli, titubatq; ſemper
Ancipites parturiens, diuiduoſq; motus.

[Cõtra Finnos. Filii Gram. Guthorm⁹. Hadingus. Signe. Mathematici triplices]

Et cum dicto diſcubitu euolãs Henricum inter ſacta menſę & amicorum complexus obtruncat. Sponſamq; mediis abſtractam pronubis magna conuiuarũ parte proſtrata ſecum nauigio deportat. Igitur nuptiis in exequias verſis, doceri Finni potuerunt alienis amoribus man⁹ iniici nõ oportere. His geſtis a rege noruagię Swibdagero dũ ſtupratę ſororis iniuriã ac laceſſitã filię pudicitiã vlciſci conatur opprimitur. Hoc pręlium Saxonis inſigne copiis fuit: quas ad auxilia Swibdagero ferenda non tam ipſius charitas q̃ Henricianę vltionis cupiditas prouocabat. Filii Gram Guthormus & Hadingus quorum alterum Gro, alterum Signe enixa eſt Swibdagero Daniã obtinẽte: per educatorem ſuum Brache naue Suetiam deportati Vagnophto & Haphlio Gigantibus non ſolum alendi: verumetiam defenſandi tradũtur. Quorum ſummatim opera perſtricturus ne publicę exiſtimationi contraria aut veri fidem excedentia fidẽter aſtruere videar: noſſe operępretium eſt: Triplex quondam Mathematicorum gen⁹ inauditi generis miracula diſcretis exercuiſſe preſtigiis. Horũ Primi fuere monſtruoſi

Physiculandi solertiam] Physiculare [illegible] pro physicare, [illegible]: sicut nescio quis dixit Musicare pro [illegible]. Idipsum Glossa Isidori comprobatur, in qua legitur, Physiculo, propitio Divos. Physiculator, augur naturas in extis animantium quaerens. Hugo Grotius ad locum Martiani Capella lib. 1. [illegible] de Nupt. Phil.

11.

generis viri, quos Gigantes antiquitas nominauit. Humanæ magnitudinis habitum eximia corporum granditate vincentes. Secundi poſt hos primã phyſiculandi ſolertiam obtinentes: artem poſſedere Phitonicam. Qui q̃tum ſuperioribus habitu ceſſere corporeo: tantũ viuaci mentis ingenio pręſtiterunt. Hos inter Gigantesq́ꝫ de rerum ſumma bellis certabatur aſſiduis, quoad magi victores giganteum armis genus ſubigerent, ſibiq́ꝫ non ſolum regnandi ius, verũetiam diuinitatis opinionem conſciſcerent. Horum vtriq́ꝫ per ſummam ludificandorum oculorum peritiam proprios alienosq́ꝫ vultus variis rerum imaginibus adumbrare callebant, illicibusq́ꝫ formis veros obſcurare conſpectus. Tertii vero generis homines: ex alterna ſuperiorum copula pullulantes: auctorum ſuorum naturæ: nec corporum magnitudine: nec artium exercitio reſpondebant. His tamen apud deluſas pręſtigiis mẽtes diuinitatis acceſſit opinio. Nec mirandum ſi prodigialibus eorum portẽtis adducta barbaries, in adulterinę religionis cultum conceſſerit: Cum latinorum quoq́ꝫ prudentiam perlexerit talium quorundam diuinis honoribus celebrata mortalitas. Hæc idcirco tetigerim ne cum pręſtigia portẽtave perſcripſero lectoris incredula refragetur opinio. His prętermiſſis, propoſitum repetam. Occiſo Gram Swibdagerus Danię Suetięq́ꝫ imperiis auctus; fratrem coniugis Guthormum; eadem ſępius flagitante exilio abductum, tributaq́ꝫ pollicitum Danis pręfecit; Hadingo patris vltionem hoſtis beneficio pręferente. Hic primis adoleſcentię temporibus fœliciſſimis naturæ incrementis ſummam virilis ętatis perfectionem ſortitus omiſſo voluptatis ſtudio, continua armorum meditatione flagrabat, memor ſe bellicoſo patre natum: omne vitæ tempus ſpectatis militiæ operibus exigere debere. Cuius fortem animum Harthgrepa Vagnhofthi filia amoris ſui illecebris emollire conata ſedula affirmatione certabat, oportere eum primum genialis thori munus ſuis erogare connubiis, quę infantię eius exactioris curę fomẽta porrexerit: primaq́ꝫ ſubminiſtrarit crepundia. Nec ſimplici verborum exhortatione contẽta: carminis quoq́ꝫ modo ſic orſa.

De diuerſis pręſtigiis.

prestigias

De morte Gram.

Hadingus ſextus rex.

Svibdagerus Sextus rex. Guthormus Septimus rex.

Bellica exercitia.

Quid tibi ſic vaga vita fluit?
Quid celebs tua luſtra teris?
Arma ſequens iugulum ſitiens?
Nec ſpecies tua vota trahit.
Eximia raperis rabie
Labilis in venerem minime.
Cędibus atq́ꝫ cruore madens
Bella thoris potiora probas.
Nec ſtimulis animum recreas:
Ocia nulla fero ſubeunt.
Luſus abeſt: feritas colitur:
Nec manus impietate vacat
Dum venerem coluiſſe piget.
Cedat odibilis iſte rigor
Adueniat pius ille calor
Et veneris mihi necte fidem
Quę puero tibi prima dedi
Vbera lactis opemq́ꝫ tuli.

Lustra teris] Lustrum ferarum habitaculum in sylvis. 2. Et lustra lupanaria dicuntur. 3. Et lustrum Olympias est, quinquennale spatium, quum quadriennio exacto, quintus annus jam procurrit. Dictum a luendo, quod quinto quoque anno vectigalia et tributa ex praediis [illegible] solvi deberentur. 4. Denique lustrum sacrificii genus est seu purgatio. Lustra alia stata erant, quae quinto quoque anno iterabantur per censores; alia piacularia, fiebant mense Februario.

artem possedere Phitonicam] Pytho dictus fuit Apollo, [illegible], παρὰ τὸ πυθέσθαι, percontari, diligenter inquirere, quod responsa daret interrogantibus et petentibus. πύθων [illegible] Pytho, daemonium fatidicum, divinator, qui de rebus dubiis et perplexis interrogabatur.
quoad Magi] Magus, vox origine Persica, quae significat sapientem, peritum. Idem erat quod sophus vel philosophus. Sed deinde propter abusum acceptum fuit pro praestigiatore, impostore et venefico.
illicibus formis] Illex ab illicio, idem quod illicium sive illectamentum: ut illex animi Venus. Illices oculi Apuleio, quod incitent et alliciant.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Officium genitricis agens:
Vſibus officioſa tuis.

Quo corporis eius magnitudinem humanis inhabilem amplexibus referente: cuius naturæ contextum dubium non eſſet Giganteo germini reſpondere. Non te moueat (inquit) inſolitus meę granditatis aſpectus. Nunc enim contractioris: nũc capacioris: nunc exilis: nunc defluentis ſubſtantię: modo corrugati: modo explicati corporis ſitum arbitraria mutatione trãſformo. Nunc proceritate cęlis inuehor: nunc in hominem anguſtioris habitus ditione componor. Adhuc hęſitante eo: fidemq; dictis habere cunctante: tale carmen adiecit.

Ne paueas noſtri iuuenis commercia lecti:
Corpoream gemina vario ratione figuram:
Et duplicem neruis legem preſcribere ſueui.
Nam ſequor alternas diuerſo ſchemate formas.
Arbitrio variata meo: nunc ſidera ceruix
Aequat: & excelſo rapitur vicina tonanti.
Rurſus in humanum ruit inclinata vigorem:
Contiguumq; polo caput in tellure refigit.
Sic leuis in varios tranſmuto corpora flexus
Ambiguis conſpecta modis: nunc colligit anceps
Strictum membra rigor: nunc gratia corporis alti
Explicat: & ſummas tribuit contingere nubes.
Nunc breuitate premor: nunc laxo poplite tendor
Verſilis: inq; nouos conuerti cerea vultus.
Nec me mirari debet: qui Protea nouit.
Nunc premit effuſos: modo clauſos exerit artus
Forma ſitus incerta ſui ſpecieſq; biformis;
Quę nunc extricat: nunc membra reuoluit in orbem.
Exero contractos artus, tenſoſq; ſubinde
Corrugo: vultum formis partita gemellis
Et ſortes complexa duas, maiore feroces
Territo concubitus hominum breuiore capeſſo.

His aſſertis Hadingi concubitu potita: tãto iuuenis amore flagrauit: vt cum eum reuiſendæ patriæ cupidum comperiſſet: virili more culta proſequi non dubitaret, laboribuſq; eius ac periculis intereſſe voluptatis loco duceret. Quo comite, ſuſceptum iter ingreſſa penatibus forte pernoctatura ſuccedit: quorum defuncti hoſpitis funus mœſtis ducebatur exequiis: vbi magicę ſpeculationis officio ſuperũ mentem rimari cupiens diris admodum carminibus ligno inſculptis iiſdemq; linguæ defuncti per Hadingum ſuppoſitis hac voce eum horrendum auribus carmen edere coegit. Sequitur carmen magice editum.

Nota de arte magica.

Inferis me qui retraxit execrandus oppetat
Tartaroq; deuocati ſpiritus pœnas luat.
Quiſquis ab inferna ſede reuocauit
Me functum fatis exaniméq;
Ac rurſum ſuperas egit in auras
Sub ſtyge liuenti triſtibus vmbris
Perſoluat proprio funere pœnas.
En pręter placitum propoſitumq;
Quędam grata parum promere cogor.
Ex hac nāq; pedem ſede ferentes
Anguſtum nemoris aduenientis
Paſſim dęmonibus pręda futuri.
Tunc quæ noſtra chao fata reduxit
Et dedit hoc rurſum viſere lumen
Mire corporeis nexibus indens
Manes elicitos ſollicitando,
Quod niſa eſt temere flebit acerbe.
Inferis me qui retraxit execrandus oppetat
Tartaroq; deuocati ſpiritus pœnas luat.
Nam cum monſt[illegible]geni turbinis atra lues
Intima conatu preſſerit extra graui:
Atq; manus viuos ve[illegible]erit vngue fero:
Artubus auulſis corpora [illegible]apta ſecans:
Tunc Hadinge tibi vita ſuperſte's erit
Nec rapient manes infera regna tuos:
Nec grauis in ſtygias ſpiritus ibit aquas.
Fœmina ſed noſtros crimine preſſa ſuo
Placabit cineres, ipſa futura cinis.
Quę miſeris vmbris huc remeare dedit.
Inferis me qui reduxit execrandus oppetat
Tartaroq; deuocati ſpiritus pœnas luat.

Igitur cū apud prędictū nemus compacto ramalibus tecto noctem agerent: inuſitatę granditatis manus domicilium penitus pererrare conſpecta. Quo monſtro territus Hadingus nutricis opem implorat. Tunc Harthgrepa arcus explicans, ac magno ſe turgore diſtendens: manum arctius apprehenſam alumno præbuit abſcindendam. Ex cuius teterrimis vulneribus plus tabi q̄ cruoris manauit. Cuius facti poſtmodum ab originis ſuæ conſortibus laniata pœnas pependit. Neq; illi aut naturæ cōditio: aut corporis magnitudo: quo minus infeſtos hoſtium vngues experiretur, opitulata eſt.

Hic primo apparuit Othinus.

Spoliatum nutrice Hadingum grandęuus forte quidam altero orbus oculo, ſolitariū miſeratus, Liſero cuidam piratę ſolēni pactionis iure conciliat. Siquidem icturi fœdus veteres veſtigia ſua mutui ſanguinis aſperſione perfundere conſueuerant, amicitiarum pignus alterni cruoris commercio firmaturi. Quo pacto Liſerus & Hadingus arctiſſimis ſocietatis vinculis colligati Lokero Curetum tyranno bellum denunciant. Quibus ſuperatis fugientem Hadingum prædictus ſenex ad penates ſuos equo deuehendum curauit: ibiq; ſuauiſſimę cuiuſdā potionis beneficio recreatū vege

Ritus ferię di fœderis antiquorũ.

tiori corporis firmitate cõſtaturum prędixit. Cuius augurii monitum huiuſmodi carmine probauit.

Hinc te tendentem greſſus profugum ratus hoſtis
Impetet, vt teneat vinclis: fauciſq; ferinę
Obiectet depaſcendum laniatibus: at tu
Cuſtodes variis rerum narratibus imple.
Cumq; ſopor dapibus functos exceperit altus:
Iniectos nexus, & vincula dira relide.
Inde pedem referens: vbi ſe mora paruula fundet
Viribus in rapidum totis aſſurge leonem,
Qui captiuorum iactare cadauera ſueuit:
Inq; truces armos validis conare lacertis:
Et cordis fibras ferro rimare patenti:
Protinus admiſſa vapidum cape fauce cruorem,
Corporeamq; dapem mordacibus attere malis.
Tunc noua vis membris aderit, tunc robora neruis
Succedent inopina tuis: ſolidiq; vigoris
Congeries penitus neruoſos illinet artus.
Ipſe ſtruam votis aditum, famuloſq; ſopore
Conficiam/ & lenta ſtertentes nocte tenebo.

Et cum dicto relatum equo iuuenem priſtino loco reſtituit. Tunc Hadingus amiculi eius rimas ſub quo trepidus delitebat, per ſummã rerũ admiratiõnẽ viſus perſpicuitate traiiciens animaduertit equinis freta patere veſtigiis: prohibituſq; rei inconceſſę captare conſpectum: plenos ſtuporis oculos a terribili itinerum ſuorum contemplatione deflexit. Qui cum a Lokero captus omnem prędictionis euẽtum certiſſimis rerum experimentis circa ſe peractum ſenſiſſet Handwanum Helleſponti regem apud Dunam vrbem inuictis murorum pręſidiis vallatũ mœnibuſq; nouatię reſiſtentem bello pertentat. Quorum faſtigio oppugnationis aditum prohibente, diuerſi generis aues loci illius domiciliis aſſuetas per aucupii peritos prendi iuſſit: earumq; pennis accenſos igne fungos ſuffigi curauit. Quę propria nidorum hoſpitia repetentes vrbem incendio compleuere. Cuius extinguendi gratia concurrentibus oppidanis vacuas defenſoribus portas reliquerunt. Adortus Handwanum cepit, eiq; redemptionis nomine corpus ſuum auro rependendi poteſtatem fecit. Cumq; hoſtem tollere liceret: ſpiritu donare maluit. adeo ſęuitiam clementia temperabat. Poſt hęc multo orientaliũ robore debellato, Suetiam reuerſus Swibdagerum apud Gudlandiam ingenti claſſe obuium pugna adortus oppreſſit. Sicq; non ſolum exterorum manubiis: verũetiam paternę fraternęq; vindictę tropheis ad eminentem claritatis gradum prouectus: exilio regnum mutauit: cui patriam non ante repetere q̃ regere cõtigit. Ea tempeſtate cum Othinus quidam europa tota falſo diuinitatis titulo cenſeretur: apud Vpſalã tamen crebriorem diuerſandi vſum habebat. Eamq; ſiue ob ĩcolarum inertiam ſiue locorum amœnitatem ſingulari quadam habitationis conſuetudine dignabatur. Cuius numẽ ſeptẽtrionis reges propenſiore cultu proſequi cupientes: effigiem ipſius aureo cõplexi ſimulacro ſtatuam ſuæ dignationis indicem maxima cum religionis ſimulatione Bizantium tranſmiſerunt. Cuius etiam brachiorum lineamenta, conſertiſſimo armillarum pondere perſtringebant. Ille tãta ſui celebritate gauiſus mittentium charitatẽ

Handwanus rex Helleſpõti.

Hadingi ſtratagema

Swibdagerus opprimitur.

Aſtutia Othini.

Vpſala ſedes epiſcopalis eſt in Suetia.

n. 30. Ürbem incendio complevere] Ürbs Cic. Kiöbstad. Stad. Ut notio nomi-
[nis] discentibus constet; ürbare Priscis fuit περιγράφειν, hoc est, ürbem
[et] orbem circumscribere.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 12. exitium carpsit] Exitium Cic. quando urbe et patriâ excedere jubentur. Vox postea mitigata dicta est, Deportatio Cic. Landflygtighed: elendighed.

Lin. 19. Cujus extincti] Extinctus Extincta, de iis, quorum sulphur flagrare desiit. [illegible] ved døden.
Lin. 20. Busto suo propinquantes] Bustum Cic. quasi jam exustum. [illegible]

De Frigga vxore Othini.

cupide exoſculatus eſt. Cuius coniunx Frigga quo cultior progredi poſſet adcitis fabris aurum ſtatuę detrahendũ curauit. Quibus Othinus ſuſpendio conſumptis Statuam in crepidine collocauit: quã etiam mira artis induſtria ad humanos tactus vocalem reddidit. At nihilominus Frigga cultus ſui nitorem diuinis mariti honoribus anteponens vni familiarium ſe ſtupro ſubiecit: cuius ingenio ſimulacrum demolita, aurum publicę ſuperſtitioni conſecratum ad priuati luxus inſtrumentum conuertit. Nec penſi duxit impudicitiam ſectari: quo promptius auaritia frueretur. Indigna fœmina quæ numinis coniugio potiretur. Hòc loci quid aliud adiecerim q̃ tale numen hac coniuge dignum extitiſſe! Tanto quondam errore mortalium ludificabantur ingenia. Igitur Othinus gemina vxoris iniuria laceſſitus, haut leuiꝰ imaginis ſuę q̃ thori lęſione dolebat. Duplici itaq; ruboris irritamento perſtrictus plenum ingenui pudoris exilium carpſit, Eoq; ſe cõtracti dedecoris ſordes aboliturum putauit. Cuius receſſu Mithotyn quidam pręſtigiis celeber; perinde ac cęleſti beneficio vegetatus: occaſionem & ipſe fingendę diuinitatis arripuit. Barbaraſq; mentes nouis erroris tenebris circũfuſas pręſtigiarum fama ad cerimonias ſuo nomini perſoluendas adduxit. Hic deorum iram aut numinum violationem confuſis permixtiſq; ſacrificiis expiari negabat. Ideoq; eis vota communiter nuncupari prohibebat; diſcreta ſuperum cuiq; libamenta conſtituens. Qui cum Othino redeunte: relicta præſtigiarum ope, latendi gratia Pheoniam acceſſiſſet: concurſu incolarum occiditur. Cuius extincti quoq; flagitia patuere. Siquidem buſto ſuo propinquantes repentino mortis genere conſumebat, tantaſq; poſt fata peſtes edidit / vt pene tetriora mortis q̃ vitę monimenta dediſſe viderettur, Perinde ac necis ſuę pœnas a noxiis exacturus. Quo malo obfuſi incolæ egeſtum tumulo corpus capite ſpoliant acuto pectus ſtipite trãſfigentes. Id gẽti remedio fuit.

Mithotyn

Othini noua ars.

Poſt hęc Othinus coniugis fato priſtinę claritatis opinione recuperata, ac veluti expiata diuinitatis infamia ab exilio regreſſus: cunctos, qui per abſentiam ſuam cæleſtium honorum titulos geſſerãt; tanq̃ alienos deponere coegit: ſubortoſq; magorum cœtus veluti tenebras quaſdam ſuperueniente numinis ſui fulgore diſcuſſit. Nec ſolum eos deponendę diuinitatis, verũetiam deſerendę patrię imperio conſtrinxit: merito terris extrudendos ratus qui ſe cęlis tam nequiter ingerebant. Interea Aſmundus Swibdageri filius in vltionem patris pugna cum Hadingo congreſſus: vt filium Henricũ, cuius charitatẽ etiam proprio ſpiritui pręferebat, fortiſſimè dimicantem occidiſſe cognouit; auido fati animo lucem peroſus tali carmen voce compegit.

Aſmundus

Quis noſtra fortis auſit arma ſumere!
Nil proficit caſſis vacillanti nitens.
Lorica iam nec commode fuſum tegit.
Armis ouemus interempto filio.
Cuius mori me cogit imminens amor.
Charo ſuperſtes ne relinquar pignori:
Vtraq; ferrum comprimi iuuat manu.
Nunc bella pręter ſcuta nudo pectore
Exerceamus fulgidis mucronibus.
Ferocitatis fama noſtrę luceat
Audacter agmen obteramus hoſticum.
Nec longa nos exaſperent certamina;
Fugaq; fractus conquieſcat impetus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Quo dicto geminā capulo manū iniiciens abſq; periculi reſpectu reflexo in tergū clypeo cōplures in necē egit. Igit̃ Hadingo familiariū ſibi numinū p̃ſidia poſtulante, ſubito Vagnoftus partibus eius propugnaturus aduehitur. Cuius aducum Aſmundus gladiū contēplatus hoc in vocē carmine clamabundus erupit.

Quid gladio pugnas incuruo?
Enſiculus fato tibi fiet:
Framea torta necē generabit.
Hoſtem nāq; manu ſuperandum
Carminibus lacerari fidis:
Plus verbis q̃ vi conniſus:
In magna vires ope ponens.
Quid me ſic vmbone retundis
Audaci iaculo minitando?
Cum ſis criminibus miſerandis
Obſitus & maculis refertus.
Infamis ſic te nota ſparſit
Putentem vitiis labeonem.

Hæc vociferantē Hadingus haſta traiicit amētata. Sed nec mortis Aſmundo ſolatia defuere. Siquidē inter exiguas vitę reliquias, vulneratum interfectoris pedē perpetua claudicatione mulctauit: cladēq; ſuā, paruulo vltionis momento memorabilē reddidit. Ita alterum mēbri debilitas, alterū vitę finis excepit. Corpus eius ſolēni funere elatū apud Vpſalā regiis procuratur exequiis. Cuius coniunx Gūnilda ne ei ſupereſſet: ſpiritū ſibi ferro ſurripuit. Virūq; fato inſequi: q̃ vita deſerere præoptauit. Huius corpus amici ſepulturę mandantes: mariti cineribus adiunxerunt. Dignā eius tumulo rati cuius charitatē vitę prętulerat. Iacet itaq; Gūnilda aliquāto ſpecioſius virū buſti q̃ thori ſocietate complexa. Poſt hęc Hadingo victore Suetiā populante Aſmūdi filius Vffo nomine conſerendę manus diffidētia adductus: in Daniā exercitū traiicit: hoſtileſq; lares inceſſere: q̃ proprios tueri ſatius duxit: opportunū propulſandarū iniuriarū genus exiſtimans, qđ ab hoſte pateretur inferre. Ita Danis ad propria defenſanda redire cōpulſis, ſalutēq; patrię exterarū rerū dominio pręferētibus domeſticū ſolū hoſtilibus armis vacuefactū repetiit. Igitur cū Hadingus e bello Suetico regreſſus ærarium ſuū quo bellis ac ſpoliis quęſitas opes excipere conſueuit: furto violatū animaduerteret: continuo cuſtodē eius Glumerū ſuſpendio conſumpſit: callidoq; cōmenti genere edixit: vt ſi quis e noxiis ablata referre curaſſet, honoris locum, quē Glumerus poſſederat, obtineret. Quo promiſſo ſontiū quidā beneficii percipiendi q̃ criminis tegendi ſtudioſior redditus; pecuniā regi reportandā curauit. Quem conſcii in ſummā principis amicitiā receptum putantes: nec vberius q̃ fidelius honoratum credētes: & ipſi pari pręmii ſpe relatis pecuniis reatū detegunt. Quorū cōfeſſio primū honoribus ac beneficiis excepta mox ſuppliciis punita, haut paruū vitādę crudelitatis documētum reliquit. Dignos dixerim qui ſolutę taciturnitatis pœnas patibulis luerent, Quos cum ſilentii ſalubritas tutos pręſtare poſſet, vocis ſtoliditas in exitium pertraxit. His geſtis Hadingus per ſummū integrandi belli apparatū hyberna permenſus verno ſole frigoribus liquatis Suetiā repetit: ibiq; luſtrū militando confecit. Cuius milites diuturnæ expeditionis negotio conſumptis alimētis ad vltimā pene tabem redacti: ſylueſtribus fungis famē lenire cœperunt. Tandē per ſummā neceſſitatis indigentiam cōmandu-

Calliditas Hadingi.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 28. Excepta membris spicula] Spiculum Virg. Sagitta id. Calamus, Arundo, Eid. Jaculum proiect. Pihl Kaager. Φαρέτρα.
Lin. 29. Fascia nulla premet] Fasciæ Cic. Vindelbug. Ligamenta quibus Scantia vulnerum ora vinciuntur.

Lin. 35. Inauditi generis belluam] Bellua Cic. monstrosa magnitudine grandis bestia. Et forskrækkeligt stort Diur eller Best. Θήρ.

catis equis, ad poſtremum canina cadauera corporibus indulſerũt. Sed neq; humanis artubus veſci nephas habitum. Itaq; Danis ĩ extremas deſperationis anguſtias compulſis: nocte concubia ſine auctore tale caſtris carmen inſonuit.

De miſera=bili euẽtu.

Tetro penates omine patrios
Liquiſtis: hoc rus marte ſequi rati.
Quæ vana mentes ludit opinio?
Quæ cęca ſenſus corripuit fides?
Hoc arbitrantes poſſe ſolum capi?
Non amplitudo Suetica cędere:
Non exterorum marte valet quati.
At ſumma veſtri defluet agminis
Cum marte veſtros cœperit aggredi:
Nam cum ferocem vim fuga ſoluerit,
Et pręliorum pars vaga labitur
In terga dantes marte prioribus
Cędis poteſtas liberior datur.
Maiorq; ferri parta licentia
Cum ſors rebellem pręcipitem fugat:
Nec tela tendat: quem metus abſtrahit.

Quod præſagiũ crebra Danorũ cęde ſequens lucis euẽtus impleuit. Nocte poſtera vocem huiuſmodi incerto auctore editã Suetica auribus iuuentus excepit.

Quid me ſic Vffo prouocat ſeditione graui
Pœnas daturus vltimas? confodietur enim
Multa premendus cuſpide, exanimiſq; ruet
Audaciam cœpti luens, nec petulantis erit
Liuoris intactum ſcelus, augurioq; meo
Cum bella primum geſſerit: contuleritq; manum:
Excepta membris ſpicula corpus vbiq; petent
Crudoſq; hyatus vulnerum faſcia nulla premet
Nec ampla plagarum loca contrahet vlla ſalus.

Monſtroſi duo.

Eadẽ nocte cõgreſſis exercitib⁹ duo Senes humano hĩtu tetriores capitib⁹ comaua cuis ĩter ſiderũ micat⁹ triſte viſu caluitiũ pferẽtes cõtrariis votorꝫ ſtudiis mõſtriferos diuiſere conat⁹. Siqdẽ alter Danorꝫ ptib⁹ ĩtẽdebat: alter Sueonũ ſtudioſ⁹ extabat. Vict⁹ Hadĩg⁹ cũ ĩ helſingiã cõfugiſſet: ibiq; ſolis feruore pcalefactũ corp⁹ frigida maris aqua ſublueret: ĩauditi gñis beluã crebris ictib⁹ attẽtatã oppſſit: necatãq; in caſtra perferẽdã curauit. Quẽ facto ouãtẽ obuia fœmina hac voce compellat.

Hadingi facinus.

Seu pede rura teras ſeu ponto carbaſa tendas
Infeſtos patiere deos: totumq; per orbem
Propoſitis inimica tuis elementa videbis.
Rure rues: quatiere mari: dabiturq; vaganti
Perpetuus tibi turbo comes, nec deſeret vnq̃
Vela rigor, nec tecta tegent, quæ ſi petis icta
Tempeſtate ruent, diro pecus occidet algu.
Omnia pręſentis ſortem vitiata dolebunt.
Vt ſcabies fugiere nocens, nec tetrior vlla

b

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 5. Carceris æolici] Aeolus, Αἴολος, rex Aeolia, qui rationem ventorum deprehendit; quamobrem ventorum rex, et ventus ipse à Poetis dicitur. 3. Aeolus rex Thuscorum filiæ stupratæ ensem misit, quo se interfecit, idemq; paulo post auctor stupri Macarius, fecit. Ab Aeolo derivantur; Aeolia, Aeoli urbs, vel insula Scribiæ. Aeolia et Aeolides, insulæ sunt inter Italiam et Siciliam, quas

Peſtis erit, tantum pœnę vis cœlica penſat.
Quippe vnum e ſuperis alieno corpore tectum
Sacrilegę nocuere manus, ſic numinis almi
Interfector ades. Sed cum te exceperit ęquor
Carceris ęolici laxos patiere furores.
Te Zephyrus boreaſq; ruens, te proteret auſter:
Et cōiuratos certabunt edere flatus;
Donec diuinū voto meliore rigorem
Solueris: & meritā tuleris placamine pœnam.

Regreſſus igit̄ Hadingus eodēq; cūcta tenore ꝓpeſſus trāquilla queque ꝓprio tur-
bidabat aduētu. Siqdē nauigāte eo oborta nimbi vis igēti claſſē tēpeſtate cōſūpſit
Naufragū hoſpitia petentē: ſubita penatiū ſtrages excepit. Nec ante malo remediū
fuit q̄ ſcelere ſacrificiis expiato cū ſuperis ī gratiā redire potuiſſet. Siquidē ꝓpi-

De frø deo

ciādorū numinū gratia/Frø deo rē diuinā furuis hoſtiis fecit. Quē litationis mo-
rē annuo feriarū circuitu repetitū: poſteris imitādū reliqt. Frø blod Sueões vocāt
Cūq; forte gigantū quendā nitherorū Regis Haquini filiā Regnildā pactū animad
uerteret: indignam rei conditionem peroſus per ſummam futuræ copulę deteſta-
tionem ingenuo auſu nuptias prçcucurrit. Noruagiāq; profectus: tam fœdum re-
gię virginis amatorem armis oppreſſit. Adeo nanq; virturē ocio prętulit: vt cum
regiis deliciis frui liceret non ſolum ſuas, verum etiā alienas iniurias propulſare
omni voluptate iocundius duceret. Auctorē beneficii puella crebris obtuſum vul-
neribus ignara medendi cura proſequitur. Cuius ne notitiam ſibi tēporis interie
ctus eriperet: crus eius annulo vulneri incluſo obſignatū reliquit. Eadē poſtmodū
a patre eligendi mariti libertate donata: cōtractā cōuiuio iuuētutē curioſiore cor
porū attrectatione luſtrabat, depoſita quōdā inſignia ꝓquirēs. Spretis oībus. Hadi-
gū latentis annuli indicio depręhēſum amplectitur, eiq; ſe cōiugē donat, qui cōiu-
gio ſuo gigātē potiri paſſus nō fuerat. Apud quā diuerſantē Hadingo, mirū dictu

De mirabili prodigio

prodigiū incidit. Siquidē cœnāte eo: fœmina cicutarū gerula: ꝓpter foculū humo
caput extuliſſe cōſpecta: porrectoq; ſinu percūctari viſa: qua mūdi parte tā recētia
gramina brumali tempore fuiſſēt exorta. Cuius cognoſcendi cupidū regē proprio
obuolutum amiculo refuga ſecum ſub terras abduxit. Credo diis infernalibus ita

Haraldus viuus ductus ē ad īferos.

deſtinantibus vt in ea loca viuus adduceretur: quę moriēti petenda fuerat. Primū
igitur vapidę cuiuſdā caligīs nubilū penetrātes: perq; callē diuturnis adeſū meati
bus īcedētes: quoſdā prætextatos amictoſq; oſtro ꝓceres cōſpicātur, quib⁹ ꝑtitis
loca demū aprica ſubeūt: quę delata a fœmina gramina ꝓtulerūt. Progreſſiq; ꝑcipi
tis lapſus ac liuētis aquę fluuiū diuerſi generis tela rapido volumine detorquentē
eūdēq; pōte meabilē factū offēdūt. Quo ꝑtrāſito binas acies mutuis viribus cōcur-
rere cōtēplātur. Quarū cōditionē a fœmina ꝑcūctāte Hadingo, ii ſunt inquit qui
ferro in necē acti cladis ſuę ſpeciē cōtinuo proteſtant̄ exēplo: præſentiq; ſpectaculo
pręteritę vitę facinus ęmulant̄. Prodeūtib⁹ murus aditu tranſcenſuq; difficilis ob
ſiſtebat. Quē fœmina nequicq̄ trāſilire conata cū ne corrugati quidē corporis exili
tate proficeret/galli caput quē ſecū forte deferebat abruptū vltra mœnium ſepta
iactauit: ſtatimq; rediuiuus ales reſumpti fidem ſpiraculi claro teſtabat̄ occentu.

Hadingus redit⁹

Regreſſus igitur Hadingus patriāq; cū cōiuge repetere orſus īminētiū ſibi pira-
tarum inſidias celeri nauigatione caſſauit. Qui licet iiſdē pene flatibus iuuarētur

Lin. 43. Rediviuus ales] Hoc est, Galli cantus somnium solvit. Nam revera Hadingus non aliter quàm per eburneam portam Maronis ad inferos commigravit. Ales] Ales, itis, substant. masc. et foem. gen. avis major, sic dicta per excellentiam à magnitudine alarum, quasi avis insignis: Gen. plur. est alitum et alituum per Epenthesin.

Lin. 6. Te Zephyrus Boreasq;) Zephyrus Græcis dicitur ventus quem Latini Favonium nominant, is adversus Eurum flat. Zephyrus ineunte vere flare incipit. Sic dictus est q. ζωηφόρος, vitam ferens, vel quia fert q̄ sunt ad vitam. Eo sane planta omnes germinant et pullulant. Hinc Zephyrius adject. ut Zephyria ova, quæ vento admoventur, ut ab eo indicationem fœcunditatis accipiant. Quidam etenim putant ea generari, qua de causa etiam Zephyria appellantur.

Boreas) Boreas frigidus ventus, qui ab Hyperboreis montibus inter Septentrionem et exortum Solstitialem flat, latine vocatur Aquilo ab intempestivo flatu, natura sua nubes dissipat et aquas gelu constringit. Borea cessante navigandum est, proverbiale est. Hinc borealis, quod ad boream spectat, ut regio borealis; Boreus, a, um idem quod borealis, ut; axis boreus :: polus arcticus.

Auster) Auster ventus est à meridie flans, nebulosus et humectus, sic dictus ab hauriendis aquis. Ventus hic est exitialis et morbosus.

Lin. 10. Turbidabat adventu) Turbidabat h. e. turbida reddebat: quod Apulejus diceret turbulentabat. Sic infra Lib. 6. p. lin. Undis uniformiter turbidatis. item Lib. 7. p. lin. Spumeo quoram volumine turbidabat.

Ibidem, Tenore) Tenor q. tensa ratio, cursus et progressus æqualis sine intermissione aut diverticulo. Item Accentus q̄ teneat :: dirigat sermonem. Interdum dicitur ordo vel forma, Continuatio.

Lin. 14. Furvis hostiis) Furvæ hostiæ dicebantur, q̄ Diti patri, et Proserpinæ aris immolabantur. Furvus, ater, fuliginosus, à quo Grammatici furnum et fornacem faciunt. Hostia, victima, sacrificium cæsa ove vel similibus pecore pro impetranda sive jam impetrata victoria contra hostes: vel quod manibus dabatur contra hostes. Differt à victima in eo, quod victima ab illius, qui vicisset, manibus immolari solita; hostia v. à quovis Sacerdote.

Ibid. Quem litationis) Lito sacrificio facto Deos placo, votumq̄ impetro. Dicitur litare victimas, prosperis victimis litare. Et translate, litare alicui pro benè promittere. Litatio litandi actus. Inter litare et Sacrificare hoc interest: Sacrificare ē veniam petere. Litare ē propitiare et votum impetrare.

Lin. 15. Frøblot Sueones vocant) Subintellige hunc sacrificandi ritum. Frøblod tantundem valet ac si diceres Frø Dei Sanguinem; hoc est, Sacrificium, quod in honorem Frø Dei, Sanguine vel humano vel pecudum peragitur. Nam Blod sive Bloden Danorum vetustissimi, præsertim extra civitatis divinæ pomæria constituti, dixerunt Sacrificia et Oblationes. Unde Olsinus in antiquitatibus Norvagicis Blodmand vocatur, hoc est, Augur sive Pontifex: quia ille primus dicitur ritus sacrificiorum populos septentrionales edocuisse. Ita quoq; apud latinos Sericitur ritus sacrificiorum Sacrificium, quod humano sanguine peragebatur, Tertullianus. Fores Sanguis dicitur Sacrificium, Quale sacrum est vero quod fertur nomine Sanguis. Fuerant corpus, funduntq̄ cruorem.

Lin. 25. Deposita quondam insignia) Insignia dicuntur, quæ in vestibus, vexillis, et hujusmodi insignita sunt: ut ipsæ vestes, vexilla et alia q̄ fiunt, aut feruntur ita ab aliis discreta, ut nosci possint, ut vestes militaret et insignia militaria, regalia, consularia've, quibus acies ab acie, eques ab equite, rex et consul à viro privato cognosci debeat. Et non solum sunt signa et ornamenta ob virtutem adepta; sed etiam insignia laudis, et insignia gloriæ dicimus.

Lin. 30. Brumali tempore) Bruma brevissimus anni dies, et hyemale solstitium, q. βραχὺ ἦμαρ :: brevis dies. Inde tropicè quarta pars anni, q̄ incipit à bruma. Aliter à Bruno :: Baccho, cujus sacra eo tempore agebantur. Hinc brumalis, le, quod est brumæ. ut, brumale tempus, dies, Solstitium.

Lin. 34. Prætextatos amictosq; ostro) Prætextus, a, um quod vel cui aliqd prætexuimus, ut, toga prætexta. Et pro eodem absolutè, prætexta, vestis erat talaris nobilium, tam virorum quam mulierum, cujus fimbriæ ora erant purpurea; quæq; à pueris etiam nobilibus gestabatur ad annum 17. quo tempore togam viri sumebant, puellæ, donec nuberent. Prætextatus prætexta veste ornatus. Unde prætextata ætas, prætexta utilibus. Prætextati anni pro annis pueritiæ. Et translatè prætextatus Sermo, prætextata verba, prætextati mores, pro lascivis et obscoenis. Ostreum omnis piscis testam habens asperiorem et scabram. Ostrum piscis cujusdam ostrei et testacei sanies et liquor tingendis purpuris et nigricantibus lanis. Et tropicè color ipse, vel res colore isto tincta.

Lin. 35. Loca aprica subeunt) Apricus, a, um quod soli oppositum est, ex α priv. et φρίκη, horror frigoris, quasi sine horrore frigoris, vocabant locus apertus. Inde quod locus apricus gaudet. Sic senes aprici; apricus homo in aprico loco desidens. Avis aprica quæ sole gaudet. Et translatè aprica cura, quæ curiosa non est, quales incuriosi sunt, qui in sole apricantur. Hinc Apricitas, aprici loci affectio, et tepor hibernus, in locis apricis. Apricor in apricis locis ago. Apricatio apricandi actus.

Lin. 36. Rapido volumine) Volumen à volvendo, quod majores nostri in libris arborum :: corticibus scribebant, et libellos illos, quo ferrent commodius, complicabant. Est n. propriè volumen pars codicis; liber v. pro toto codice vel volumine accipitur. Inde dicimus evolvere libros :: aperire legendi gratia, q. rem complicatam explicare; sicut revelare rem velatam detegere. 2. Ponitur volubilitate sive varietate.

Lin. 42. Ultra moenium septa) Moenia, um, à muniendo dicta, propriè dicuntur q̄ urbem cingunt. Nec urbis tantum sunt, sed etiam munitionum, castrorum et aliorum ædificiorum. Hinc Submoenium quod est sub moenibus. Moenitus, a, um moenibus cinctum. Septa. Septa, orum generali vocabulo dicuntur omnia loca munita, et quodam Sepimento vallata, inde stabula, ovilia, bubilia, et id genus reliqua, Septa nuncupantur. Inde Septus locus, Septa villa, Septum tectum. Aliquando Septa accipiuntur pro obicibus et claustris quibus utimur ad impetus fluviorum coercendos.

Lin. ult. Cassavit) Casso, as, significat deleo, contundo. Verg. Cassataq; rates.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 2. Aequora praesulcantem] Sulcus, ci, vestigium aratri ex tractu remanens h.e. lacuna, quam aratrum vomere facit, ab ὄλκος ejusdem significationis. Inde 2. tropicè ipsa aratio seu terra proscissio. Item 3. Sulcus in vitium aliarumque arborum plantationibus, fossa est in longum ducta, in qua plantantur semina. Sulco, as, sulcos duco, proscindo: Et 2 translatè, Sulcare aequor, maria, est navigio s: navigare.

Lin. 3. Adcita manu] Manus membrum humani corporis, quo res objectas capimus versamusque: à manando dicta est, quod ex brachiis manet, vel quod ex ea manent digiti. Inde 2. per excellentiam aliquando ponitur pro dextra. 3. Tropicè significat facultatem et potestatem. item 4 arma, ferrum. 5 copias et multitudinem. 6. Monstrationem. 7. Scriptionem et chirographum manu exaratum etc.

Lin. 6. Centuriandi exercitus] Centuria in re militari centum continet homines, qui sub uno Centurione sunt, quorum centenarius justus est numerus. Centurio, onis, qui centuriae praeest. Centurio, as, in centurias ordino. Centuriatus, in centurias distributus; ut milites centuriati, qui in centurias ordinabantur. Hinc Succenturio, à quo Succenturiati dicuntur milites, non prima, sed secunda centuriae, ubi ad insidiandum maximè collocabantur. Ex quo in Succenturiis q. in insidiis quempiam positum appellamus. Propriè a. Succenturiare significat explendae centuriae gratia numerum supplere.

Lin. 8. Per Dyadem phalanx] Dyas, dos, latinè dualitas. δύο, duo. Phalanx] dictio Macedonica, qua non propriè legio, sed quadrata acies, et cuneus militaris intelligitur: quando se pes pedi, clypeus clypeo, vir viro in acie conserebatur, continebat q. octo millia armatorum. 2. Est regula continens lances s: libram. 3. genus aranei, quod et Φαλάγγιον dicitur tarantola. item 4. Phalanges dicuntur digitorum internodia.

Per tetradem] Tetras, quaternitas. Octoadis]

Lin. 10. funditorum alae] funditores, qui funda dimicant. Salust. Ala, lae, qua aves volant. Et 2. tropicè ala s: velocitas. 3 turmae equitum dictae sunt alae, quod utrinque pedites alarum more vestiant et tegant. 4. Vela navis. 5 mustax. 6. Sagittarum pennae. Alata dicuntur labra naturae muliebris. 8 Ala concavitas subalaris, axungues.

Lin. 11. Digestis in cuneum catervis] Cuneus instrumentum, quo per malleum adacto finduntur ligna et lapides, à χαίνω, hio, hisco, quia eo hisçunt ligna. Inde 2 translatè agmen peditum in cunei formam redactum, som fortspidz och kag kile, ord. Quodque aciem hostilem, quasi cuneus quidam perrumpit. Caterva legio erat sex millium militum, et ut quidam volunt, propria Afrorum. Inde 2 translatè conferta hominum multitudo. Catervarii, catervatim conglobati. Catervatim per catervas.

Ibid. folliculo] follis sive folliculus dicitur uter s: pellis flatu plena. Ponitur etiam pro vulvis sacculis et crumenis.

Ballistam extrahens] Balista sive Ballista tormentum bellicum propriè quo tela et grandiora sagittae in hostes emittebantur, à βάλλω, mitto, jacio: constabatque arcu, trabe et jaculo, Staalbue. Inde, sed impropriè, tormentum, quo lapides et saxa torquebantur, aliàs dictum, Catapulta.

Nervo calamos adaptavit] Nervus tropicè pro chorda arcus, Buestreng. Calamus] idem quod arundo, Rörr. Inde 2. tropicè accipitur de variis rebus, quae ex calamis fiebant, ut fistula, piibe; item Sagitta, piile.

Lin. 23. Mausoleo mandavit] Mausolus nomen proprium Cariae regis, de quo Theopompus ait, nulla re abstinuisse, pecuniae causa. Dicitur et Mausoleum, non Mausseolum. Mausoli Cariae regis uxor fuit Artemisia regina Halicarnassi, quae insignis pudicitiae fuisse perhibetur, et virum ultra humana affectionis fidem amasse creditur. Nam cum nobilium Poetarum atque historicorum laudibus praedicatur, in hoc vel maximè, quod defunctum maritum sic semper amavit ut vivum, et mirae magnitudinis extruxit sepulchrum, in tantum ut inter septem orbis miracula connumeretur, et usque hodie omnia sepulchra pretiosa ex nomine ejus Mausolea nuncupentur.

Lin. 39. Tristia sunt juga] Jugum h.l. pro vertice montis accipitur. Biergtop. Ut n. jugum bobus transversim incumbit; ita montibus eorum vertices.

ipſum tñ ęquora ꝑſulcãtẽ parib⁹ velis occupare nõ poterãt. Inter hęc Vffo cũ mirę pulcritudinis filiã haberet: potiturũ ea q vita Hadingũ ſpoliaret edixit. Quo pacto Thuningus qdã admodũ ſollicitat⁹ adcita Byarmẽſiũ manu votiuũ ſtuduit ĩpetrare ꝓgreſſum. Quẽ excepturus Hadingus dũ claſſe Noruagiã p̃teriret: aĩaduertit ĩ littore Senẽ crebro amiculi motu appellãdi nauigii monit⁹ afferẽtẽ. Quẽ repugnãtib⁹ ſociis dãnoſumq; ꝓfectiõis diuerticulũ affirmãtib⁹, naue ſuſceptũ cẽturiãdi exercit⁹ auctorẽ habuit: ĩ ordinãda agminũ ratiõe curioſius attẽdere ſolitũ / vt prima per Dyadẽ phalãx, ac ꝑ tetradẽ ſecũda cõſtaret: tertia vero octoadis adiectione ſuccreſceret: ſempq; priorẽ ĩſequens duplicitatis augmẽto trãſcẽderet. Idẽ quoq; funditorũ alas in extremã aciẽ cõcedere iuſſit: eiſq; ſagittariorũ ordines ſociauit. Ita digeſtis in cuneũ caterruis, ipſe poſt bellatorũ terga cõſiſtẽs ac folliculo quẽ ceruici ĩpẽſum habebat, balliſtã extrahẽs: q̃ primũ exilis viſa: mox cornu tẽſiore p̃minuit: denos neruo calamos adaptauit. Qui vegetiore iactu pariter ĩ hoſtẽ detorti, totidẽ numero vulnera cõfixerũt. Tũc Byarmẽſes arma artib⁹ ꝑmutãtes carminibus ĩ nymbos ſoluere cœlũ lętãq; aeris faciẽ triſti imbriũ aſpergine cõfuderũt. Ecõtrario Senex obortã nymbiũ molẽ obuia nube pellebat: madorẽq; pluuię nubilo caſtigabat obiectu. Victorẽ Hadigũ dimiſſus Senex: nõ vi hoſtili: ſed volũtario mortis genere cõſumẽdũ p̃dixit. clariſq; bellis obſcura ac longinquis finitima p̃ponere vetuit. Quo relicto Hadingus ab Vffone ꝑ colloquii ſimulationẽ ĩ Vpſalã accerſitus amiſſis ꝑ inſidias ſociis: noctis habitu ꝓtectus aufugit. Nã Danis ędis ĩ quã cõuiuii noĩe cõtracti fuerãt / exceſſum petẽtib⁹: p̃ſto erat q cuiuſq; exertũ foribus caput ferro demeteret. Cui⁹ facti ĩiuriã p̃lio ĩſecut⁹ Vffonẽ oppreſſit: eiuſq; corp⁹ depoſito odio cõſpicui operis Mauſoleo mãdauit: amplitudinẽ hoſtis elaborato buſti ſplẽdore confeſſus. Ita quẽ viuum hoſtili ſtudio inſectari ſolebat: extinctũ honoris impendio decorabat. Et vt ſibi deuictæ gentis animos cõciliaret: fratrẽ Vffonis Hundingum regno prefecit. ne imperium potius in exteros tranſfuſum: q̃ in Aſmundi familia continuatum videretur. Cunq; ſublato iam ęmulo cõplures annos per ſummã armorum deſuetudinẽ rerum agitatione vacuus exegiſſet: tandem diutinũ ruris cultum nimiamq; maritimarũ rerum abſtinentiã cauſatus, & quaſi bellum pace iocundius ratus: talibus ſeipſum culpare deſidię modis aggreditur.

De quodã Sene.

Dolus Sueonũ cõtra Danos. Suetia victa eſt a Danis ſecũdo. Hunding⁹ p̃ficitur regno.

Quid moror in latebris opacis
Collibus implicitus ſcruposis:
Nec mare more ſequor priori:
Eripit ex oculis quietem
Agminis increpitans lupini
Stridor: & vſq; polum leuatus
Queſtus inutilium ferarum
Impatienſq; rigor leonum.
Triſtia ſunt iuga vaſtitaſq;
Pectoribus truciora fiſis.
Officiunt ſcopuli rigentes
Difficiliſq; ſitus locorum
Mentibus ęquor amare ſuetis.
Nam freta remigiis probare
Officii potioris eſſet:

Metrum est Dactylicum Alcaicum Catalecticum, uti illud Venusini vatis, Flumina constiterint acuto. Ideoq versu 18. legendum Aequoreis indiare lucris non aequoris. Vossius.

Mercibus ac ſpoliis ouare
Aera aliena ſequi locello
Aequoris inhiare lucris
Q̃ ſalebras nemorumq; flexus
Et ſteriles habitare ſaltus.

Cuius vxor ruralis vitę ſtudio maritimarũ auiũ matutinos pertęſa concẽtus quã
tum in ſilueſtrium locorum vſu voluptatis reponeret: hac voce detexit.

Me canorus angit ales immorantem littori
Et ſoporis indigentem garriendo concitat.
Hinc ſonorus æſtuoſę motionis impetus
Ex ocello dormientis mite demit ocium.
Nec ſinit pauſare noctu mergus alte garrulus
Auribus faſtidioſa delicatis inſerens:
Nec volentem decubare recreari ſuſtinet
Triſtiore flexione diræ vocis obſtrepens.
Tutius ſiluis fruendum dulciuſq; cenſeo
Quis maior quietis vſus, luce, nocte carpitur
Q̃ marinis immorari fluctuando motibus.

Toſto facinoroſus.

Syfridus dux.

Eodẽ tp̃e Toſto qdã obſcuro lutię loco ortus ferocitate clar⁹ emerſit. plebe nãq; va=
rio petulãtię gñe laceſſita, late crudelitatis famã extulit: tãtaq; malignitat[is] opinio
ne pcrebuit: vt facinoroſi cognoĩe notaret̃. Sed nec exterorꝫ ĩiuriis abſtinẽs: poſt fœ
dã patrię vexationẽ: etiã Saxoniã tẽtat. Cui⁹ duce Syfrido laborãtibus pˡio ſociis
pacẽ petẽte: fore qđ ab ipſo poſcebat̃ aſſeruit: dũmodo ſibi gerẽdi cũ Hadingo belli
ſocietatẽ polliceri voluiſſet. Refragãtẽ illũ, cõditioĩq; parere metuẽtẽ, acri minarũ
gñe ad eã quã optabat pmiſſionẽ pduxit. Fit eñ vt qđ blãde nõ ſtruit̃: minaciter ĩ=
petret̃. A quo terreſtri negocio ſupatus Hadingus, cũ victoris claſſem iter fugiẽdũ
reptã pfoſſis laterib⁹ nauigationi inutilẽ reddidiſſet: cõceſſam ſcaphã in altũ dire
xit. Quẽ Toſto occidiſſe ratus cũ diu iter pmiſcua necatorũ cadauera q̃ſitũ reperi=
re nõ poſſet / ad claſſem regreſſus aĩaduertit emin⁹ myoparonẽ mediis maris æſti=
bus fluctuantẽ. Quẽ cũ adductis ĩ altũ nauigiis pſequi ſtatuiſſet: fractiõis piculo re
uocatus ęgre littus repetiit. Tũc correptis ĩtegris cœptũ vię gen⁹ exequit̃. Hadin=
gus occupari ſe vidẽs: pcontari comitẽ cœpit an nandi vſum calleret, negãteq; eo
fugę diffidẽtia ſpõte euerſi nauigii cõcauas ptes amplexus mortis fidẽ ĩſequẽtibus
fecit. Securũ deinde Toſtonẽ inopinatũq; & ſpoliorũ reliquiis auidi⁹ ĩcubãtẽ ador
tus: pſtrato exercitu p̃dã deſerere coegit, ſuãq; ei⁹ fuga vlciſcit̃. Nec Toſtoni ĩ vin=
dictã ſui anim⁹ defuit. Nã cũ ob accepti vulneris magnitudinẽ reparãdarũ ĩtra pa
triã viriũ copiã nõ haberet: legati titulo Britãniã petiit. In qua pfectiõe nauigatio
nis ſocios ĩ aleę luſum p laſciuiã cõtraxit: rixãq; a teſſerarũ iactib⁹ ortã funeſta cæ=
de finire docuit. Ita placido exercitii genere diſcordiã per totũ nauigium diffudit,
cruentãq; pugnã mutat⁹ lite iocus pgenuit. Et vt aliquod ex alieno malo cõmodũ
caperet: correptis ĩterfectorũ pecuniis Collonẽ quendã piratica tũc tẽporis ĩſignẽ
adciuit. Quo comite paruo poſt in patriã reuerſus cũ Hadingo ſuã q̃ militũ fortu
nã expẽderę prępoptãte ex puocatione cõgreſſus occidit̃. Nolebãt eñ priſcę fortitu
dinis duces vniuerſorũ diſcrimine exequi qđ paucorũ ſorte peragi potuiſſet. His
geſtis Hadingo defunctę cõiugis ſpecies per quietẽ obſeruata, ſic cecinit.

Collo.

Priſcorum ducũ mos.

Lin. 5. Steriles habitare saltus] Saltus Virg. Skougong som fædrifften . . .
. . . ous propter Sylvas compascuus; sed minime pervius. ἄλσος.

Lin. 26. Terrestri negotio] Hoc est, terrestri prælio seu pugna, quam terra commiserat.
Lin. 27. Perfossis latebris] Naves eodem stratagemate perforantur Lib. 2. p. 23. l. 26. Lib. 5.
pag. Lin. et pag. Lin. Lib. 13. pag. Lin.
Concessam scapham] Scapha, σκάφη, navicula ex ligno cavato, à σκάπτω, fodio, cavo. Un-
de et σκάφη à multis, fossura, alveus, linter traducitur, quæ majorem navem sequitur. Et par-
væ ad piscandum naves Scaphæ dicuntur. Hinc Scaphiarius.
Lin. 29. Myoparonem] Myoparo, onis, μυοπάρων, genus navigii piratici, habens formam quan-
dam mediam inter onerariam et biremem. Cic. T. 2. 104. E. T. 7. 275. D.
Lin. 36. Ob accepti vulneris] i: acceptæ cladis. Qua notione vox hæc Saxoni perquam usitata,
Lib. 2. p. Lin. . A quibus etiam manu, quantam per eos amiserat, donatus, deforme vulnus
pretioso beneficio pensatum gaudebat. Lib. 4. p. Lin. Ubi par utrosque vulnus, implicuit.
Idem paulò post, Ut nihil ex ejus specie tanto vulnere detractum videretur. Et alibi
passim. Sic Tacitus in vita Agricolæ: Nisi frequens ubique Agricola validas et expeditas
cohortes Sylvas persultare jussisset, acceptum aliquod vulnus per nimiam fiduciam foret.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 43. Eximiæ capacitatis doliũ] Doliũ vas ampliũ, condendis vinis paratũ, q. Dolitũ vel dolatũ, à Dolo, Viinfad, fouder. Erat a. initio fictile et dicebatur calpar et cadus.
Ibid. Inferiis excepturus] Inferiæ Sacra quæ inferis manibg fiebant, de dødis begrauelse fr. z. Sacrificia pro üsden, offer for de døde, Sielemesser. Aliter inferiæ à ferendo, quia ferebantur epulæ: vel à feriendo, quia feriebantur victimæ.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

 21.

Belua nata tibi eſt rabiem domitura ferarum:
Queq; truci rapidos atteret ore lupos.
At poſt pauca ſubiunxit.
Fac caueas. ex te nocuus tibi prodiit ales
Felle ferox bubo: voce canorus olor.

Rex mane ſopore diſcuſſo cuidã cõiecturarũ ſagaci viſum exponit. Qui lupi noĩe
futurę ferocitatis filiũ interp̃tatꝰ: Oloris vocabulo filiã denotauit. illũ hoſtibꝰ pni
cioſũ: hãc p̃ri ĩſidioſã fore p̃ſagiẽs. Euẽtus augurio rñdit. Siqdẽ Hadigi filia Vluil
da p̃uato cuidã Guthormo denupta ſiue copulę ĩdignitate ſiue claritatꝭ affectatio — Vluildę in patrẽ fraus
ne p̃mota maritũ i parẽtꝭ cędẽ abſq; pietatꝭ reſpectu ſollicitat. Reginã ſe q̃ regꝭ filiã
cẽſeri malle p̃fata. Cuiꝰ exhortatiõis modũ iiſdẽ pene verbis qbus ab ipſa editꝰ fue — Vluildę adhortatio
rat explicare cõſtitui. Qui fere hmõi erat. O miſerã me cuius nobilitatẽ diſpar co-
pulę nexus obtenebrat. O infelicẽ cuius ſtẽmati ruſtica iugat humilitas. O infortu-
natã principis prolẽ quã thori lege plębeius æquiparat. Miſerandã regis filiã: cuiꝰ — Inaequalitas thori.
decorẽ ignauus p̃r in abſoletos ac deſpicabiles trãſmiſit amplexus. Infauſtã matris
ſobolẽ: cuiꝰ felicitati thori cõmerciũ derogat. cuius mũditiã ĩmũditia ruralis at-
trectat: dignitatẽ indignitas vulgaris inclinat: ĩgenuitatẽ/conditio maritalis ex-
tenuat. At ſiquis tibi vigor ineſt. Si qua mentẽ virtus poſſidet: ſi dignum te regis
generũ probas ſocero faſces eripe. genus probitate redime. Proſapię defectũ virtu-
te æſtima. Sanguinis dãnum animo penſa. Fœlicior eſt honos audacia q̃ hæredita- — Ignobilitas virtute pensanda.
te quęſitus. Melius virtute culmen: q̃ ſucceſſione conſcenditur. Aptius honores me- — Honores.
ritũ: q̃ natura concilia t. Adde ꝙ ſenectutẽ ſubruere nephas non eſt: quæ proprio in — Senectus.
ruinã pondere ſuppreſſa deuergit. Sufficient ſocero tot tẽporum faſces: ſenilis tibi
poteſtas obueniat. Quę ſi te fruſtrata fuerit: alteri cedet. Lapſui vicinũ eſt/quicquid
ſenio cõſtat. Sat illi regnaſſe ſit. Tibi quãdoq; pręeſſe conueniat. Malo preterea vi-
rũ regnare q̃ patrẽ. Malo regis cõiunx q̃ nata cenſeri. Melius eſt principẽ intus am
plecti q̃ exterius venerari. Glorioſius nubere regi q̃ obſequi. Ipſe quoq; tibi ſceptrũ
q̃ ſocero malle debeas. Proximũ ſibi quęq; natura cõſtituit. Aderit cœpto facultas: ſi
facto voluntas acceſſerit. Nihil eſt qd̃ nõ ingenio cedat. Inſtaurãdũ epulũ eſt. exor- — quisque sibi.
nandũ cõuiuiũ. prouidẽdi paratus. Inuitãdus ſocer. fraudi viã familiaritas ſimula — Ingeniositas
ta pręſtabit. Nullo melius q̃ affinitatis nomine inſidię tegũtur. adde ꝙ temulentia — insidiae.
promptũ cędi iter aperiet. Cunq; rex capitis cultui intẽtus fabulis mentem barbæ — Temulentia.
manũ intulerit: pilorũq; perplexionẽ crinali ſpico ſeu pectinis enodatiõe diſcreue
rit: applicari ferrũ viſceribus ſentiat. Minor occupatis ſolet cautela p̃quiri: dexte-
ra tua tot ſcelerũ vindex accedat. Piũ eſt vltricẽ miſerorũ manũ extẽdere. Talibus
inſiſtẽte Vluilda: vir ſuggeſtiõe victus ĩſidiis operã pollicet. Interea Hadingus ge — Vindicta miserorum.
neri dolũ cauere ſomnio monitꝰ: petito cõuiuio qd̃ ei filia charitatis ſimulatione
parauerat: armatorũ nõ longe p̃ſidia ſtatuit. Quibꝰ aduerſum ĩſidias cũ res exige-
ret vteret. Quo cibũ capiẽte: ſatelles ĩ fraudis miniſteriũ adcitus occultato ſub ve-
ſte ferro opportunũ ſceleri tẽpus tacitus expectabat. Quo rex aĩaduerſo collocatis
in vicino militibꝰ ſignũ lituo dedit. Quibus cõtinuo opẽ ferẽtibꝰ dolũ in authorẽ
retorſit. Interea rex Sueonũ Hundingus occaſum Hadingi falſo acceptũ nũcio infe — Autor doli.
riis exepturꝰ optimatibꝰ cõtractis eximię capacitatis doliũ cereali liquore cõple
tũ delitiarũ loco mediũ conuiuiis apponi pręcepit. Et ne quid celebritatis deeſſet
ipſe miniſtri partibus aſſumptis pincernam agere cunctatus non eſt. Cumq; exe-

Mors Hundingi regis Suetiæ. Mors Hadingi regis Daciæ. Frotho rex septimus.

quẽdi officii gratia regiã ꝑlustraret: offenſo gradu ĩ doliũ collapſus interclusum
humore ſpiritũ reddidit: deditq; pœnas ſiue orcho quẽ falſa exequiarũ actiõe placa
bat / ſiue Hadigo cui⁹ ĩteritũ mẽtit⁹ fuerat. Quo cognito Hadigus parẽ veneratori
gratiã relatur⁹ extĩctoq; ſupeſſe nõ paſſus: ſuſpẽdio ſe vulgo ĩſpectãte conſumpſit.
Finis Libri primi. Sequitur Secundus de Frothone Hadingi filio / qui erat ſepti-
mus rex Daciæ & vulgo dicebatur Frothe geffmylde. i. liberalis.

Adingo fili⁹ Frotho ſuccedit: cui⁹ varii inſi
gneſq; caſus fuere. Pubertatis annos emenſus
iuueniliũ ꝑferebat cõplemẽta virtutũ. Quas
ne deſidiæ corrũpẽdas ꝑberet: abſtractũ volu-
ptatib⁹ animũ aſſidua armorũ intẽtione tor
quebat. Qui cũ paterno thezauro bellicis ope-
ribus abſumpto / ſtipẽdiorũ facultatẽ qua mi
litem aleret nõ haberet: attẽtiuſq; neceſſarii
vſus ſubſidia circũſpiceret: tali ſubeuntis in-
digenæ carmine concitatur.

Frotho Rex Nonus. Juventutis exercitia.

Vaticiniũ de theſauro.

Inſula non longe eſt præmollibus edita cliuis
Collibus æra tegens: & opimæ conſcia prædæ.
Hic tenet eximium montis poſſeſſor aceruũ
Implicitus giris ſerpens crebriſq; reflexus
Orbibus: & caudæ ſinuoſa volumina ducens:
Multipliceſq; agitans ſpiras: viruſq; profundens.
Quem ſuperare volens clypeo: quo conuenit vti
Taurinas intende cutes, corpuſq; bouinis
Tergoribus tegito: nec amaro nuda veneno
Membra patere ſinas. ſanies quod conſpuit vrit.
Lingua triſulca micans patulo licet ore reſultet
Triſtiaq; horrifico minitetur vulnera rictu:
Intrepidum mentis habitum retinere memento.
Nec te permoueat ſpinoſi dentis acumen:
Nec rigor aut rapida iactatum fauce venenum.
Tela licet temnat vis ſquamea: ventre ſub imo
Eſſe locum ſcito quo ferrum mergere phas eſt.
Hunc mucrone petens medium rimaberis anguem.
Hinc montem ſecurus adi: preſſoq; ligone
Perfoſſos ſcrutare cauos. mox ære crumenas
Imbue, completamq; reduc ad littora puppim.

Credul⁹ Frotho ſolitari⁹ ĩ ĩſulã traiicit: ne cõitatior beluã adorireť q̃ athletas ag-
gredi moris fuerat. Quæ cũ aqs pota ſpecũ repeteret ĩpactũ Frothõis ferrũ aſpo cute
horrore cõtẽpſit. Sed & ſpicula q̃ ĩ eã cõiecta fuerãt: eluſo mittẽtis conatu læſiõis ir
rita reſultabãt. At vbi nil tergi duritia ceſſit: vẽtris curioſius ãnotati mollities fer
ro patuit. q̃ ſe morſu vlciſci cupiẽs: clypeo dũtaxat ſpiõſũ orꝭ acumẽ ĩpegit. Crebris
deĩde ligua micatib⁹ ducẽs: vitã ꝑit ac vir⁹ efflauit. Reptæ pecũiæ regẽ locupletẽ fe
cere. qb⁹ ĩſtruct⁹: claſſe Curetũ ptib⁹ admoueť. Quorũ rex Dorno ꝑicl'oſi belli metu
hmõi ad milites orõnẽ habuiſſe ferť. Extĩnũ ꝓceres hoſtẽ & toti⁹ ferme occidẽtis ar

Dornonis Curetũ regis oratio.

n. 8. Pubertatis annos] Pubertas aetas puberis hominis, cujus fastigium erat decimus octavus annus, Dug. lom. 2. Ipsa pubes pilorum demissorum, unde anni pubertatis dicti sunt.

v. 17. Praemollibus edita clivis] Clivus locus clinans et molliter arduus; jugum scilicet et dorsum vel latus montis, Bancke: à clino, ut Graecorum κλιτὸς declivitas seu devexitas montis, κλίνω. Ponitur et pro ipso monte vel colle.

v. 20. Implicitus gyris] Gyrus, γυρὸς, idem est quod circulus et ambitus, Ring, Kredtz, omgang. ... it per aera gyros. Milvius equum in gyrum duxit. [?] som de aller [?] om i en ring, Kredtz.

... reflexus orbibus] Orbis corpus circulare q. circino descriptum et definitum ab ὀρίζω definio et terminis circumscribo, Ring, Kredtz, Rand. dicitur propriè de planis, inde de ... dis.

v. 22. Multiplicesque agitans spiras] Spira, σπεῖρα linea flexuosa, orbes faciens in sese non coeuntes, ut sunt serpentum sinuosa volumina et funium convolutorum.

v. 27. Lingua trisulca] Trisulcus, a, um, ut trisulcum telum, dicimus trifidum q: tres acies habens, ... tribus partibus findens, ut, lingua colubri trisulca; ignes trisulci. ild med tre straaler. Virgil. Linguis micat ore trisulcis. vide supra p. 19. lin. 1.

Lin. 1. Obtinendum curemus] Leg. forte obterendum: Sicut postea: nec tantas hostium acies obt viste contentus. Ut et infra Lib. 6. pag. l. de Hiarnone: in Jutiam obtritus aufugit. Sed Caspar Barthius Lib. 24. Adversar. cap. 8. priorem lectionem retinet, et ex Glossario MS. probare conatur obtinere idem esse ac vincere, in potestatem redigere: eaq notione ap optimos Latinitatis ICtos usurpari. Quin et Barthio assentiri videtur Saxo ipse infra Lib. pag. Lin. Qui obtinere gestit, obniti debet.

Lin. 12. Adesa marcore dextera] Marcor, marcidi affectio, vaadusse, forsuedning, dosshed. Marcor panni, marcor hominis.

Lin. 14. Aliis danorum auctores] leg. omninò damnorum. Licet Barthius scribendum censeat Taliter indemnes à telis Danorum victores fore poterimus. Fore pro esse vel fieri positum, abusus Latinitatis primum inclinatæ, mox collapsæ.

Lin. 15. defectionis diffidentia populatus] Populor, q. populum aliquem spolio: et propriè in re militari, hærger og offuerlöber, ofverdrager med plyndren, plyndrer. Populo, idem. Populatus, a, um, quod populavimus, hærget, plyndret.

Lin. 17. indubitatæ firmitatis municipio] Municipes Romanis dicebantur foederati, qui n Romanis sed propriis legibus vivebant, et tamen munera publica et honores cum Romanis ca ebant i: honorum Romanorum erant participes. Inde municeps, qui in numerum civium as ptus est et fit munerum civilium particeps. Municipalis, le, quod ad municipes pertinet, fri municipale, fri borgerlig rettighed og frihed. Municipium, civitas municipium, fri stads rettighed.

Lin. 25. Carabum onerat] vel potius carabium, καράβιον, navicula. Sed et eadem vox in se offert. Lib. 6. p. Lermensore maris carabo.

Lin. 36. fluctuum allapsus] Allabor juxta labor, vel ad aliquid labor et fluo. ut, Siculis allabitur oris. humor allapsus extinguitur, ut in fectoriis videmus, Ruttro sudorem imitari potest, som naar v gaar og strax flaaer ud og flyder.

Lin. 42. Ex ignotæ profunditatis alveo meabilia vada perfecit] Alveus receptaculum fluvii, aqu aquarum, ström, dybet, quælet, fuurlegat.

Vadum] locus in flumine, mari vel lacu, tam parvæ profunditatis, ut pedibus aut equo transiri possit sic dictum quod per ipsum vadere possimus, Vad, Vaitr, Vadsted. Et translatè, periculum, quia vada sunt loca navigantibus periculosa. ut, è vadis jam emersit. item, res est in vado i: in tuto, à na fantibus tractum, qui ut in fundo periculum, ita in vado est securitas.

Lin. 43. Rapidior vortex, diviauo minoratus excursu] Vertex, et antiquè, Vortex propriè ver in se volutatur, contortus et rotatus, quirvelwind. Dicitur et de aquis, cum in se revolvunt vand quirvell og hvirvel.

Minoratus] Minoratus, a, um, Adjectivum, formindsket. Scævola; quos minorato pretio vendi

mis opibuſq; ſuccinctũ ſalutarem pugnę cunctationẽ ſectantes inediæ viribus obtinẽdũ curemus. Internũ hoc malum eſt. difficillimũ ęre domeſticũ debellare periculum. Facile famelicis obuiatur. Melius aduerſariũ eſurie ꝗ armis tentabimus. Nullũ hoſti inedia acrius iaculũ adacturi. Edax viriũ peſtis edendi pœnuria nutritur: Armorũ opem alimentorũ inopia ſubruit. Illa quieſcẽtibus nobis tela contorqueat illa pugnæ ius officiũq; ſuſcipiat: diſcriminis expertes diſcrimen licebit inferre. Exangues abſq; ſanguinis detrimẽto ꝓſtare poterimus. Inimicũ ocio ſuperare phas eſt. Quis dãnoſe ꝗ tuto dimicare maluerit? Quis cũ ĩpune certare liceat: pœnã experiri contẽdat? Felicior armorũ ſucceſſus aderit ſi ꝑuia fames bellũ cõmittit. Hac primã cõfligẽdi copiã duce captemus. Caſtra noſtra tumultꝰ expertia maneãt. Illa noſtri loco decernat. Quę ſi victa ceſſerit: ociũ rũpendũ eſt. Facile ab ĩdefeſſo laſſitudine cõcuſſus opprimit̃. Adeſa marcore dextera pigrior ĩ arma ꝑueniat. Lentiores ferro manꝰ dabit quẽ quiſpiã priꝰ labor exhauſerit. Pręceps victoria eſt vbi tabe cõſumptus cũ robuſto cõgredit̃. Taliter indẽnes aliis danorꝫ auctores fore poterimꝰ. His dictis ꝗcũq; tutatu difficilia aĩaduertit defenſiõis diffidẽtia populatus: adeo hoſtilẽ ſęuitiã ĩ vaſtãda patria ꝑcucurrit: vt nihil qđ a ſupuenientibꝰ occupari poſſet ĩtactũ reliqueret. Maiorẽ deĩde copiarũ partẽ indubitatę firmitatis municipio cõplexus: ab hoſte ſe circũſideri ꝑmittit. Cuiꝰ Frotho oppugnãdi diffidẽtia cõcitatus: cõplures ĩſolitę ꝓfunditatis foſſas ĩtra caſtra fieri, latẽterq; ꝑ corbes humũ egeri & ĩ fluuiũ mœnibꝰ ꝓpĩquũ tacite diſiici iuſſit. Quẽ dolũ crebro ceſpite foſſis ſuperaddito, occultãdũ curauit: incautũ hoſtẽ ꝓcipitio cõſumpturꝰ: futurũq; ratꝰ vt ignaros deſidẽtis glebę lapſus obrueret. Poſt hęc ſimulato metu caſtra pauliſper deſerere cœpit. Quibꝫ ĩminẽtes oppidanos paſſimq; eluſis veſtigiis ĩ foueas ꝓuolutos ĩgeſtis deſup iaculis trucidauit. Inde ꝓfectꝰ ĩ Trãnonẽ Rutenę gẽtis tyrãnũ ĩcidit: cuiꝰ maritimas copias ſpeculaturꝰ: crebros clauos ex fuſtibꝰ creat: iiſdẽq; carabũ onerat. Quo hoſtilẽ noctu claſſem ſubiẽs imas nauigiorũ ꝑtes terebro ſautiat. Quęne repẽtinũ vndarũ paterent̃ ĩcurſum, patẽtia foraminũ loca ꝓuiſis ãtea clauis obſtruit: terebriq; dãnũ ſtipitibꝰ pẽſat. At vbi foraminũ copiã mergẽdę claſſi ſufficere credidit: dẽptis obſtaculis prõptũ aquis aditũ patefecit, hoſtileq; claſſem ſua circũfundere ꝓperauit. Ancipiti ꝑiculo circũuẽti Ruteni: armis priꝰ an vndis reſiſterẽt hęſitabãt. Naufragio ꝑeũt dũ nauigiũ ab hoſte vĩdicare cõtẽdũt. Internũ diſcrimẽ externo atrociꝰ erat: dũ foris ferrũ ſtrĩgũt: ĩtus fluctibꝰ cedũt. Bina ſimul ĩ miſeros ꝑicula graſſabant̃. Incertũ erat celeriꝰ nando ſalꝰ an dimicãdo pereret̃. Mediũ pugnę certamẽ noua fati diremit occaſio. Geminę mortes vno ferebant̃ ĩceſſu: duæ leti vię ſociũ egere ꝑiculũ. Ambiguũ erat ferrũ magis an fretũ afficeret: gladios ꝓpulſantẽ tacitꝰ fluctuũ allapſus excepit. Ecõtrario fluctibꝰ obuiãtẽ obuius enſis ĩplicuit. Aquarꝫ eluuies cruoris aſpgine fœdabat̃. Victis itaq; Rutenis patria Frothoni repetit̃. Qui cũ legatos in Ruſciã exigẽdi tributi ſtudio miſſos incolarũ ꝑfidia atroci mortis genere cõſumptos aĩaduerteret: duplici iniuria permotus: vrbẽ Rotalã arcta admodũ obſidione perſequitur. Qua ne fluuii interſtitio prohibẽte tardius potiret̃: vniuerſam aquę molẽ noua riuorũ diuerſitate partitus ex ignotę profunditatis alueo meabilia vada perfecit. Nec ante deſtitit ꝗ rapidior vortex diuiduo minoratus excurſu languidiore vndas lapſu ageret: ac per exiles flexus vadoſa paulatim cõſtrictione rareſceret. Ita amne domito oppidũ naturę ꝓſidio vacuũ inoffenſa militũ irruptione proſternit, His geſtis ad vrbẽ Paltiſcã exercitũ contulit.

Frothonis Stratagema.

Trãno Rutenorũ rex.

Rutenorũ periculum

Ruteni vincuntur.

Aquarum diductio.

Stratage- ma nouum

Quã viribus inuictã ratus: bellum fallacia mutauit. Siquidem paucis admodum conſciis ignotæ opacitatis latebras petiuit: extinctũq; ſe quo min⁹ hoſti terroris afferret: vulgo nuntiari pręcepit. Additę in fidẽ exequię tumuluſq; conſtructus. Sed & milites conſcio fraudis mœrore ſimulatum ducis obitũ proſequuntur. Qua fama Rex vrbis

Veſpaſii regis cędes.

Veſpaſius perinde ac victoria potitus: tam languidã ac remiſſam defenſionẽ egit: vt hoſtibus irrũpendi poteſtate facta, inter luſus ac ocia necaref. Vrbe capta Frotho ſpe orientis imperium cõplexus: Anduani mœnibus admouetur. Qui quondã ſuccenſæ per Hadingum vrbis admonitus cunctos eius penates domeſticis auibus vacuefecit: quo minus ſimilis iacturę periculo mulctaretur. Nec noua Frothoni calliditas defuit.

Stratage- ma recens.

Quippe permutata cum ancillulis veſte: peritã ſe pugnandi puellã ſimulat: depoſitoq; virili cultu: fœmineum ęmulatus transfugę titulo oppidum petit. Illic omnibus curioſius exploratis poſtridie emiſſo comite exercitum muris affore iubet, portaſq; ſua pandendas opera pollicetur. Taliter eluſis vigilibus: Vrbs ſomno ſepulta diripitur: ſecuritatis pœnas interitu luẽs, deſidiaq; ſua q̃ hoſtium virtute miſerior. Nihil enim in re militari pernicioſius animaduertitur: q̃ per ocium metu vacuum ſolutis neglectiſq; rebus nimia fiducię pręſumptione torpeſcere.

De Anduano rege.

Anduanus cum patrię res perditas euerſaſq; conſpiceret: Regias opes nauibus impoſitas vt vndas potius q̃ hoſtem ditaret in altũ demerſit: q̃q̃ ſatius fuerat aduerſariorũ fauorem pecunię largitionib⁹ occupare q̃ eius commodum mortalitatis vſibus inuidere. Poſt hęc Frothone filiam in matrimonium per legatos poſcente: cauendum reſpondit: ne rerum proſperitate corruptus victoriæ ſucceſſum in ſuperbiam vertat. Sed potius victis parcere & in deiectorum conditione priſtinum fulgoris habitum venerari meminerit. Diſcatq; in miſerorum ſorte præteritam æſtimare fortunam. Curandum itaq; ne cuius affinitatem expetat: imperium rapiat: & quã nuptiis illuſtrare geſtiat: obſcuritatis ſordibus reſpergat: matrimonii dignitatem auaritiæ ſtudio corrupturus. Cuius dicti comitate & victorem generũ adſciuit & regni libertatem obtinuit.

Thorildę in priuignos ſęuitia.

Suanhuitæ indoles.

Interea Sueonum regis Hadingi coniunx Thorilda cum priuignos ſuos Regnerum & Thoraldum: quorum ĩfinito odio tenebatur: vt variis periculorum generibus implicaret: regio tandem pecori pręfeciſſet: Hadingi filia Suanhuita ſororibus in famulitium ſumptis Suetiã petit clariſſimę indolis exitiũ muliebri ingenio pręcurſura. Cumq; prędictos adoleſcentes nocturnis gregum excubiis occupatos diuerſi generis portentis circũfundi videret: ſorores equis deſcendere cupientes tali poematis ſono vetuit.

Monſtra quidem video celerem captantia ſaltum:
    Corpora nocturnis pręcipitare locis.
Bella gerit demon: & iniquę dedita rixę
    Militat in mediis turba nephanda viis.
Effigie ſpectanda truci: portenta feruntur:
    Hæcq; hominum nulli rura patere ſinunt.
Agmina pręcipiti per inane ruentia curſu
    Hac nos progreſſum ſiſtere ſede iubent.
Flectere lora monent ſactiſq; abſiſtere campis:
    Aruaq; nos prohibent vlteriora ſequi.
Trux lemurum chorus aduehitur pręcepſq; per auras
    Curſitat: & vaſtos edit ad aſtra ſonos.

Lin. 11. Transfugæ titulo] Transfuga Liv. Desertor Suet. fälltflüchtig krigsman, som begifwer sig till flychten. Ἀπλοσάσπης, ῥιψάσπις, abjecto clÿpeo fugit, animæ suæ minimè prodigus.

Lin. 44. Lemurum chorus] Lemures inquieti dæmones et umbræ mortuorum homicidas infestantes, q. Remures, à Remi umbris fratrem Romulum inquietantibus, gengångare. Remuria et Lemuria, orum, Sacra tribus noctibus in mense Majo non continuis, sed interveniente semper una nocte celebrari solita ad placandos Lemures.

Flectere Lora monent] Lorum segmentum ex corio in longum, vel corium in corrigias scissum à lauro triumphorum, sub qua mos erat captivos loris vinctos duci per pompam, Bee, rem. Inde 2. Specialiter, habena, Tömmar. 3. Cingulum seu Zona, ex corio bubulo, Lädergjörtell. 4. Flagellum loris constans, Ree, piiskor. Pendebat a. Lorum hoc vel habena semper è laqueari atrii, ut servi deterrerentur à fuga et furtis. 5. Lora dicuntur corrigia seu funiculi, qbg lecti et sella instruuntur, super qbg tomenta vel culcitra imponantur, Sola eller Sänga=band af Snorer eller Remmar. 6. Lorum funiculus aureus argenteusve, qui collo gestari solet, guldsnor eller silfsnor om halset och lifft.

Lin. 1. Accedunt fauni] Fauni agrorum et sylvarum dii, qui græcis Satyri, σάτυροι dicuntur Skoufroll. Nomen à fando acceperunt, quod soliti in sylvestribus locis fari ɔ: vaticinari.

Satyris] Satyrus, Satyri, Σάτυροι ἀπὸ τοῦ σεσηρέναι quod ora aperiant dicti: Simiæ sunt cum humana facie similitudinem quandam habente, pilosæ, spectata. verius seu dæmones ejusmodi hominibus specie illudentes,

Panumq caterva] Pan, pastorum Deus, vocatus est, in naturæ similitudinem formatur. Habet n. cornua in radiorum solis et cornuum lunæ similitudinem, rubet ejus facies ad ætheris imitationem, in pectore Nebriden habet stellam, ac stellarum imaginem; pars ejus inferior hispida est propter arbores, virgulta, feras: caprinos pedes habet, ut ostendat terræ soliditatem. 2. Pan latinè incubus dicitur. Incubi verò sunt nocturna phantasmata mortalibus terrorem incutientia.

Lin. 3. Silvanis coëunt agvili] Sylvanus, Sylvarum Deus, (quem Græci πᾶνα vocant) Est etiam adjectiv. id quod ad sylvam pertinet, ut, Sylvanus Deus, Faunus, vel Pan, Sylvarum incola. Agvilus color fuscus et subniger, ab agvilæ colore, brunsort.

Lin. 4. Cum Lamiis] Lamiæ Dæmonum credebantur imaginariæ species muliebri forma juvenibus apparentes, eosq blanditiis venereisq allicientes et in exitium perducentes, spøgelse i qvinde Liguelsen, Elleqvinder. 2. Lamia pro qvovis, terriculamentis. 3. Monstrum quoddam Lybicum, sive verum sive fabulosum, forma superne muliebri, inferne pedibus eqvinis, aut serpentinis: dicta Lamia q. Lania, quod foetus suos crudeliter laniet.

Lin. 5. Saltu librantur furiæ] Libro libra pondero et examino, vejer. Et 2. translatè astimo, examino, overveyer. item 3. ex adjuncto, æqvaliter in hanc et illam partem pendeo, svinger lige. Sic aves dicuntur se librare, cum ex alto in terram se præcipitant, vejer og flyver saa jefnt og lige ned mod jorden. Unde illud: corpus libravit in auras, item jaculor q. ad libram seu vi magna; ut, librare malleum, telum, svinge tiee at kaste eller skyde.

Furiæ Deæ furoris filiæ à Poetis, terrestres, quæ scelerum ultrices in furorem agunt sceleratos som ska saadanne med forbistrelse og galenskab: significatq cruciatum conscientiæ ob admissa scelera, vrolig samvittighed, samvittigheds orm og plage.

Glomerantur] Glomero glomum facio, vinder nøgle. filum glomeravit in orbes. Et 2. translatè eqvus gressus glomerat, gaar i fuld traft, og kaster benene som en haand der vinder nøgle. Nubes tempestatem glomerant, vinder, skyer, hvirler om hin anden. Offæ glomerantur ex ficis et farre misto, rund eltis. Apes vel aves mistæ glomerantur in orbes svæver om hin anden, vender om i hob, i ring, hvirler om. Nives vento glomerantur, hvirler omføyer.

Lin. 6. Qvas simis Fantua] Caspar Barthius loco dicto: Fantuam Fatuam gratia carminis dictam autumo. Sed et antiqviores ita dicebant. Glossæ veteres: Fatuus q. Fantuus à fando, quia Faunis oracula edebat. Simos v. à facie sima dixit Satyros, quorum talis pictura apud veteres. Ita appellatos et ab alio magis antiqvo Scriptore memini: sed locus nunc non est in promptu memoriæ. Nec simios puto intelligendos. Non alia de causa veteres Delphinos simones vocasse observamus. Item Glossarium: Simones Delfines. Qvæ verba apud Papiam etiam supersunt.

Lin. 34. Fulgoris genium] Genius, pl. Genii Dæmunculi quidam Ethnicis credebantur assignati hominum genituræ, eorumq actus et fortunas recturi per totum vitæ tempus: sic dicti, sive quod genitos haberent in sua potestate, sive una cum genitis gignerentur, følger. Inde 2. Christianis accipitur pro angelis bonis, quorum ministerio res et fortunas Christianorum Deus procurat, gode Engle. Alias 3. Genius Scriptoribus etiam significat naturam ipsam hominis, qua beate vivere cupit homo, drift. Unde illa: indulgere genio, pro, facere quod natura reqvirit. Defraudare genium, derogare naturæ quod vult illa. Et belligerare cum genio suo est naturæ repugnare. Item translatè dicitur Liber habere suum genium, cum inventurus sit et habeat, qui et gratiam concitet, et quasi successus fortunet.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Accedunt fauni ſatyris: panumq; caterua
  Manibus admixta militat ore fero.
Siluanis coeunt aquili laruęq; nocentes
  Cum lamiis callem participare ſtudent.
Saltu librantur furię. glomerantur eiſdem
  Laruę: quas ſimis ſantua iuncta premit.
Calcandus pediti trames terrore redundat
  Tutius excelſi terga premantur equi.

Ad hęc Regnerus ſeruũ regiũ ſe profeſſus tam longinqui a domo exceſſus cauſam aſtruxit ꝙ cum paſtoralis operis gratia rus relegatus pecus cui pręerat amiſiſſet: deſperata recuperatione reditu abſtinere q̃ vltionis pœnã incurrere pręoptaſſet. Et ne fratris conditionẽ ſilentio pręteriret: tale dictis poema ſubiunxit.

Nos homines non monſtra puta: ſeruoſq; manentes
  Per loca paſcendos exagitaſſe greges.
At cum per teneros ageremus tempora luſus:
  Forte remota vagum ceſſit in arua pecus.
Cumq; petita diu ſpes deforet inueniendi:
  Inceſſit miſeris ſollicitudo reis.
Cumq; boum nuſq̃ veſtigia certa paterent:
  Obtinuit mœſtus ſontia corda pauor.
Hinc eſt ꝙ virgę vulnus pœnale verentes,
  Duximus in proprios triſte redire lares.
Credidimus q̃ ferre manum pœnamq; ſubire
  Tutius aſſuetis abſtinuiſſe focis.
Sic pœnam differre iuuat: reditumq; peroſis
  Hac dominum latebra fallere cura manet.
Hac ope neglecti pecoris vitabitur vltor:
  Solaq; ſtat noſtris hęc fuga tuta viis.

Tunc Suanhuita ſpecioſiſſimũ lineamentorũ eius habitũ curioſiori cõtẽplatione luſtratum impenſius ammirata: regibus te inquit nõ ſeruis editũ pręradiãs luminum vibratus eloquitur. Forma proſapiam pandit. Et in oculorũ micatu naturæ venuſtas elucet. Acritas viſus ortus excellentiã pręfert. Nec humili loco natum liquet: quẽ certiſſima nobilitatis index pulchritudo cõmendat. Exterior pupillarũ alacritas interni fulgoris geniũ confitetur. Facies fidem generi facit: & in luculẽtia vultus/maiorũ claritudo reſpicitur. Neq; eñ tam comis, tãq; ingenua ſpecies: ab ignobili potuit authore profundi. Sanguinis decus cognato frontẽ decore perfundit: & in oris ſpeculo conditio natiua reſultat. Minime ergo tam ſpectati cęlaminis ſimulacrũ obſcurus opifex abſoluit. Nunc itaq; celerrima declinatione crebros viæ exceſſus petentes mõſtrigenos vitate cõcurſus. Ne elegãtiſſimorũ corporum pręda ſordidiſſimis paſtũ agminibus præbeatis. At Regnero maximus ob deformitatẽ cultus rubor inceſſerat. Cuius vnicũ in obſcuranda nobilitate remediũ ducebat. Seruitutẽ itaq; nõ ſemp virilitate vacuã reperiri ſubiunxit. Sæpe eñ ſordido cultu robuſtã obtegi manũ: fortẽq; dextram atra veſte cõcludi interdũ: itaq; naturæ vitium virtute redimi, dãnũq; generis animi ingenuitate penſari. Se ergo Thor deo excepto nullã mõſtrigenæ virtutis potentiã expauere: cuius virium Thor deus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

magnitudini nihil humanarũ diuinarũve rerum digna poſſit ęqualitate cõferri. Sed neqꝫ laruas liuido tantũ ſqualore terribiles, a maſculis debere pectoribꝯ formidari. quarũ effigies adulterino diſtincta pallore momẽtaneum corporis habitũ ab aeris teneritudine mutuari conſueuerit. Falli igit̃ Suãhuitã: quę ſolidũ virorũ robur muliebriter emollire, vireſqꝫ vici inſolitas effœminato pauore perfundere conetur. Ammirata iuuenis conſtantiã Suanhuita ablegato nubilæ inumbrationis vapore prętentas ori tenebras ſuda perſpicuitate diſcuſſit. enſemqꝫ variis cõflictibus opportunũ ſe ei daturã pollicita, mirã virginei cãdoris ſpeciem nouo mẽbrorũ iubare pferebat. Taliter accẽſi iuuenis cõnubiũ pacta plato mucrone ſic cepit.

In gladio quo monſtra tibi ferienda patebunt:
Suſcipe Rex ſponſę munera prima tuæ.
Hoc dignum te rite proba, manus ęmula ferri
Geſtamen ſtudeat condecorare ſuum.
Ferrea vis tenerum mentis confortet acumen:
Atqꝫ animus dextrę nouerit eſſe comes.
Aequet onus lator: & vt enſi congruat actus
Accedat grauitas, par in vtroqꝫ tibi.
Framea quid prodeſt vbi languet debile pectus
Et telum trepidę deſtituere manus?
Ferrum animo coeat corpuſqꝫ armetur vtroqꝫ:
Iungatur capulo conſona dextra ſuo.
Hęc celebres edunt pugnas, quia iuncta vigoris
Plus retinere ſolent: diſſociata minus.
Hinc tibi ſi volupe eſt belli clareſcere palma:
Conſectare auſu quod premis ipſe manu.

Regnerus Suetiæ regnũ obtinet. Vbbo Daniã occupat.

Cunqꝫ multa ad hunc modũ coaptato Rithmorũ canore prõpſiſſet: dimiſſis comitibus aduerſum obſcœniſſimas portentorũ cateruas noctẽ dimicãdo permenſa: luce reddita varias laruarũ formulas, & iniuſitata ſpecierũ figmẽta paſſim aruis incidiſſe cognoſcit. Inter quas & ipſius Thorildę crebris obſuſa vulneribꝯ effigies viſebatur. Quas in ſtruem cõgeſtas ingenti pyra accenſa cremauit. Ne teter obſcœnorum cadauerũ odor peſtifera exhalatiõe diffuſus: propius accedẽtes corruptionis contagio ſautiaret. Quo facto Regnero Suetię regnũ, ſibi vero Regneri torũ conciliauit. Qui licet tirociniũ nuptiis auſpicari deforme exiſtimaret: ſeruatę ſalutis ſuę reſpectu prouocatꝯ promiſſum beneficio excoluit. Inter hæc Vbbo quidã ſororẽ Frothonis Vluildam iam pridẽ matrimonio cõplexus Danię Regnũ cuius procurationẽ perfunctorię gerebat, vxoris nobilitate fretus occupat. Quãobrem Frotho orientis bella deſerere coactus: apud Suetiam cũ Suanhuita Sorore graue prelium facit. Quo afflictus noctu cõſcenſa cymba per occultos nauigatiõis anfractus perforandę hoſtiũ claſſis aditum quęrebat. Depręhẽſus a ſorore rogatuſqꝫ cur tacito remigio varias meatuũ ambages ſequeretur: ſimili queſtionis modo percõtantem abſoluit. Nã Suanhuita quoqꝫ eodem noctis tempore ſolitariã nauigationem ingreſſa, ancipiti declinatiõis giro multiplices ſenſim aditꝯ receſſuſqꝫ captabat. Fratrẽ itaqꝫ dudũ ab eo collatę ſibi libertatis ammonitũ rogare cœpit. vt quã bellum Ruthenicũ petiturus arbitraria nubẽdi poteſtate donauerat: aſſumpto cõiuge frui permittat, ratũqꝫ poſt factum habeat, quod fieri ipſe conceſſerit. Tam iu-

ſtis precibus pmotus Frotho pacem cũ Regnero cõponit: iniuriamq; quã ex ſororis petulantia ſuſcepiſſe videbatur: rogatui remiſit. A quib⁹ etiã manu quãtã per eos amiſerat donatus deforme vulnus ſpecioſo beneficio penſatũ gaudebat. Daniã ingreſſus capto pductoq; ad ſe Vbboni ignouit: veniãq; q̃ pœnam mali merito rependere maluit: ꝙ regnũ potius vxoris impulſu q̃ propria cupiditate tentaſſe: nec tam autor iniuriæ: q̃ imitator fuiſſe videretur. Vluildã eidẽ ademptã amico ſuo Scotto, qui & ipſe Scottici nominis cõditor fuit: nubere coegit thori varietatem ſupplicii loco reputans. Cuius diſceſſum regiis etiã vehiculis proſequutus iniuriam beneficio penſauit. Sororis ſiquidẽ naturam nõ ingeniũ intuens: ſuę poti⁹ famę q̃ illius nequitię cõſulebat. Quę fraternis meritis nihil ex conſueti odii ptinacia remittens: noui mariti animũ occidendi Frothonis occupãdiq; Danorũ imperii conſilio fatigabat. Segniter eñ deſerere ſolet anim⁹ quicquid ſolido fuerit amore complexus. Neq; fluidis annis molitũ cõtinuo crimẽ elabitur. Primęuã quippe mentẽ poſterior imitatur affectio. Nec cito vitiorum veſtigia pereũt / quæ tenera moribus ętas impreſſerit. Cũ vacuas mariti aures haberet: inſidias a fratre in virum cõuertit: mercede conductis qui iugulum dormientis confoderẽt. Qua de re Scottus per pediſſequã certior factus: nocte qua cędis miniſteriũ circa ſe peragendum acceperat lecto loricatus inceſſit. Rogat⁹ ab Vluilda quid ita aſſuetę quietis vſum / ferreo cultu mutaſſet! Sic ad præſens ſibi collibitũ retulit. Cum ſomno obfuſus putaretur: irrũpentes inſidiarũ miniſtros lecto delapſus obtruncat. Quo euenit vt Vluildã inſidiis fratri nectendis abſtraheret: & aliis vxorũ perfidiã cauendi documentũ pręberet. Quę dũ geruntur adoriendę bello Freſiæ Frothoni conſilium incidit: claritatẽ orientis diuictione quęſitã occidentis oculis infundere auido. Oceanũ petenti prima aduerſum Vitthonẽ Freſorũ piratã congreſſio fuit. In qua ſociis primos hoſtiũ impetus ſolo clypeorũ obiectu patienter excipere iuſſis, non ante miſſilibus vtendũ edixit q̃ penitus hoſtiũ iaculorũ imbrem exhauſtum aduerterẽt. Quę tanto a Freſis auidius emiſſa: quãto a Danis tolerabilius excepta: Vitthone Frothonis patiẽtiã a pacis cupiditate pfectã exiſtimãte. Oritur ingẽs claſſicũ: & immẽſo pila ſtridore diſſultant. Cum nullũ incautis iaculũ ſupeſſet: danorum telis obfuſi vincũtur. Fuga littus amplexi inter flexuoſos foſſarũ ambitus obtrũcãtur. Rhenũ deinde claſſe rimatus extremis Germanię partib⁹ manus iniecit. Repetito oceano Freſorũ claſſem vadoſis inflictã vorticibus adortus cęde naufragiũ cumulauit. Nec tantas hoſtiũ acies obtriuiſſe contentus: Britãniam tẽtat. Cuius rege deuicto, Melbricũ Scottice regionis pręfectũ aggreditur. Cui cum bellum illatur⁹ Britannorũ regem imminere ex ſpeculatore cognoſſet: tergoq; ſimul ac pectori conſulere nequiret: militibus ad concionem vocatis deſerẽda vehicula, abiiciendã ſupellectilẽ, aurũq; quod ab eis geſtaretur paſſim per arua diſiiciẽdum edixit: affirmãs ſolã in opum effuſione opem reſtare. Nec aliud concluſis ſubſidiũ supereſſe, q̃ hoſtẽ ab armis in auaritiam pellicere. Libẽter prędã apud exteros quęſitam ſupremę neceſſitati impendi debere. Fore eñ vt hoſtes non minore auiditate collectã abiicerẽt q̃ repertã corriperẽt oneri potius q̃ vſui futurã. Tũc Torkillus auaritia ante alios inſignis ceteriſq; eloquio pręſtans: capite galea nudato clypeo innixus: Mouet inquit rex plęroſq; tuę pręceptiõis auſteritas: Qui magni ęſtimant quod ſanguine pepererũt. ægre proiicitur qđ maximo conſtat periculo quęſitum. Inuiti deſerũt: quod vitę diſcrimine emerunt. Extremę eñ dementię eſt vi-

Scotti a Scotto Dano vocati ſunt.

Malũ conſiliũ Vluildę

In Vitthonẽ Freſorũ piratã.

Subactio Freſię a danis.

Secũda debellatio Alemanorũ a Danis.

Subactio Scotię & Britannię.

Torkilli cõcio.

Ignoſcentia.

Beneficium.

Tenacitas animi.

Jacula miſſilia.

Stratagema

Dùriter parta aegrè deſeruntur.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

rili aīo ac manu parta muliebriter ſpernere: opesq; hoſti inſperatas afferre. Quid
deformius q̃ belli fortunā prędę quā gerimus cōtēptu pręcurrere! certūq; & prę-
ſens bonū dubii mali metu relinquere! Nondū Scottos aſpeximus: & aruum auro
ſpargemus! Quales in pręlio exiſtimādi ſunt: quos bellū petentes ſola bellorū ener
uat opinio! An qui hoſti formidoloſi fuimus: ridiculi erimus: claritatēq; contēptu
mutabimus! Mirabitur Britannus ab his ſe victū: quos ſolo vinci timore conſpexe
rit. Illorū metu prememur quibus metū priores ingeſſimus! Quorū pręſentiā cō-
tēpſimus: abſentiā metuemꝰ! Quādo opes probitate mercabimur: quas timore vi-
tamus! Pecunias pro quibus pugnauimꝰ pugnā vitando tēnemus! Quos pauperta
ti ſubiicere debuimꝰ diuitiis imbuemus! Spolia fortiter cepimus: molliter iacie-
mus! Quid turpius a nobis cōmitti poterit: q̃ aurū erogare quibus ferrū infligere
debemus! Pauor nūq̃ eximet quod virtꝰ peperit. Quod bello quęſiuimus: bello lin-
quendū eſt. Tanti pręda veneat quanti empta eſt. ferro preciū penderetur. Pręſtat
ſpecioſa defungi morte: q̃ lucis auiditate vileſcere. a vita paruulo temporis momē
to deſerimur: pudor etiā fatū inſequitur. huic accedit ꝙ iactātes aurū, hoſtis hoc
auidiꝰ inſequetur: quo maiore metu vrgeri crediderit. Pręterea neutra nobis for-
tuna auri odiū facit. Victores nāq; ære quod geſtamus ouabimus: victi ſepulturæ
pręmio relinquemꝰ. Hęc Senior. At milites regis potius q̃ ſodalis conſiliū intuen
tes prioremq; exhortationē poſterę pręferentes: quod cuiq; opum erat certatim lo
culis egerunt. Mannos quoq; varię ſupellectilis gerulos oneribus adioluūt: ſicq; va
cuefactis crumenis: armis habilius accingūtur. Quibus progreſſis ſuccedētes Bri
tanni in patentē late prędam diſſiliūt. Quos rex circa pecunię raptū auidius ęquo

Regis a prę da dehortatio.

occupatos conſpiciens: cauere iubet ne deſtinatas prelio manus opum onere fati-
gent: ſcientes triūphum ante carpendū q̃ cenſum. Proinde auro ſpreto: auri domi-
nos inſequātur. Nec ęris ſed victorię fulgorē mirentur: meminerintq; ſatius tro-
phęum pēſare q̃ quęſtū: potiorē eſſe metallo virtutē: ſi rite amborū habitū metian-
tur. hoc nāq; exteriorē ornatū conciliari: illam interno externoq; cultui preciū af-
ferre. Quāobrem remotos a pecunię contēplatione oculos habeant: abſtractūq; aua
ritia animū belli ſtudiis impendāt. Pręterea nouerint prędā ab hoſtibus de indu-
ſtria reiectā: aurūq; inſidiis potius q̃ vſui ſeminatū. Sed & ſimplicē argenti nito-
rem latentis hami fraude implicitū teneri. Neq; eñ facile fugiſſe exiſtimandū qui
fortē Britannorū gentē fugę prior adegerit. Cæterū nihil indignius opibus eſſe:
quę raptorē captiuāt: dum ditare creduntur. Siquidem Danos quibus opes obtu-
liſſe videantur: ferro cędeq; mulctandos duxiſſe. Itaq; ſi ſparſa rapiant eo hoſtē in-
ſtruere viderētur. Si eñ ęris in medio poſiti ſpecie tangerētur: nō ſolum id, ſed &
ſiquid eis proprię pecunię ſupereſſet amitterēt. Quid eñ colligere prodeſſet: quę
protinus erogare cogātur! Sin pecunia proſterni renuerint: hoſtē haut dubie pro
ſtraturos. Potius itaq; virtute arduos q̃ cupiditate pronos exiſtere debere: nec oc-
ciduos in auaritiā animos: ſed erectos in gloriam habendos eſſe. armis nō auro cer
tandum fore. Finiente rege Eques Britannicus cunctis onuſtū auro gremiū oſten-

Eqtis Britāni verba.

dens: colliguntur inquit rex ex oratione tua gemini rerum affectus: vnus timoris
alter maliuolentię teſtis. cum & opibꝰ propter hoſtem vti prohibeas: noſq; egenos
tibi q̃ locupletes militare ſatius ducas. Quid hac deformius volūtate! quid exhor-
tatione ſtolidius! Domeſticas hic gazas agnoſcimus. agnitas tollere dubitabimus!
Quod armis repetere pgebamus: qđ ſanguine recuperare contēdimus: vltro reſti-

in. 2. Prædæ quam gerimus] Præda Virg. Corpora rerum, quæ capta sunt.

in. 9. Pugnam vitando tenemus] Pugna Virg. antè ferri quàm usus
st inventus, pugnis pugnabant. feide. Kamp.

in. 24. Triumphum ante carpendum quàm censum] Triumphus Cic. Triumphs.
honor magnificus, qui Imperatori decernebatur, devictis hostibus.
in. 25. Tropæum prensare] Tropæa Virg. Segervindings tegn. Monumen-
m victoria, cum inscriptione et titulis positum, loco, quo hostes clade affe-
ti sunt. vide supra pag. 14. 37.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 10. Plena meri vasa] Merum Cic. pura puta vina, quibus nihil lymphae admixtum est. Lutter Wein.

Lin. 22. Sylva quae Scotiam Britanniamque] Caledonia nempe olim ingentibus ursis nobilitata. Videatur Ptolomaeus, Florus et alii.

Lin. 34. Receptis in deditionem] Deditio Cic. quum se, in hostis potestatem, quis dedit. ἔκδοσις.

tutum vitabimus: propria vendicare cunctabimur! Vter timidior eſt: qui parta fundit: an qui fuſa legere ꝑtimeſcit! En quod neceſſitas ademit: caſus reddidit. Nõ hoſtiũ ſed noſtra hęc ſpolia ſunt. nõ attulit aurum Britannię Danus: ſed abſtulit. Quæ ſubacti inuitiq; perdidimꝰ: gratis redeuntia fugiemus! Nephas eſt tantum fortunę beneficiũ indignãter excipere. Quid em̃ veſanius q̃ opes in patulo conſtitutas deſpicere: concluſas ac vetitas affectare! Ante oculos collocata faſtidio dabimus: fugientia captaturi! In medio poſitis abſtinebimꝰ: longinqua atq; extera petituri! Quando peregrina ꝑdabimur: ſi propria refutamꝰ! Nũq̃ deos tam infeſtos experiar: vt ſinũ paterna auitaq; pecunia refertũ tam iuſto onere vacuefacere compellar. Noui Danorũ luxum: nũq̃ plena meri vaſa liquiſſent: ni timor aufugere cõpuliſſet. Facilius vitã deſeruiſſent q̃ vinũ. Cõmunis hic nobis affectio eſt: hac illis imagine reſpondemus. Eſto fugã finxerint: ante tamen in ſcottos incident q̃ regredi queant. Nũq̃ porcis proculcãdum aut beluis hoc aurũ rure ſqualebit / humano meliꝰ vſui ſeruiturũ. Pręterea ſi exercitꝰ a quo victi ſumꝰ ſpolia rapimꝰ: fortunã in noſmet victoris trãſferimus. Quod em̃ certius victorię p̄ſagium accipi poſſet: q̃ pugnã ꝑda ꝑcurrere: caſtraq; ab hoſtibus deſerta ante p̄lium capere! Satius eſt metu viciſſe q̃ ferro. Finierat vix eques: & ecce omniũ effuſę in ꝑdam manus nitida paſſim ęra carpſere. Mireris illic obſcœnę auiditatis ĩgeniũ: ſpeculari poſſes immoderatũ cupiditatis exemplũ. Videres cum gramine pariter aurũ cõuelli: inteſtinũ diſſidiũ naſci. immemores hoſtiũ ciues ferro decernere. familiaritatis iura; ſocietatis reſpectũ ꝛegligi. auaritiã omnes: amicitias neminẽ intueri. Interea Frotho ſiluã quæ Scottiã Britãniãq; ſecernit: vaſto itinere ꝑmenſus: arma milites capere iubet. Cuiꝰ aci(   )n ſpeculati Scotti cũ ſibi leuia tantũ pila ſuppetere: Danos vero p̄ſtantiori armaturę genere cultos conſpicerẽt: pugnã fuga ꝑueniunt. Quos Frotho Britannicę effuſionis metu modicũ inſecutus: Vluildę virũ Scottum cũ ingenti exercitu obuiũ recepit: quẽ e remotiſſimis ſcottię finibus auxilii danis ferendi cupido ꝓduxerat. Per hũc ſcottorũ inſectatiõe relicta: curſum in Britanniã reflectere iuſſus: prędã quã vafre reiecerat acriter recuperauit. Igitur quo ęquiore animo opes deſeruit: hoc faciliꝰ recepit. Pœnituit tũc oneris Britãnos: ſanguine pœnas auaritię dantes. Piguit inexpleta auiditati brachia porrexiſſe. Puduit minus regię exhortationis q̃ propriæ indulſiſſe cupiditati. Poſt hæc celeberrimũ inſulę oppidũ Lũdoniam petit. Cuius murorũ firmitate expugnationis facultatẽ negante: mortis ſimulatiõe facta: vires ab aſtutia mutuatus eſt. Siquidem p̄fectus Lundonię Dalemannus cũ falſum de eius obitu nuntiũ accepiſſet: receptis in deditionẽ danis ducem ex indigenis offert. Quem vt ex magno aceruo legerent oppidum intrare permiſit. Quibus electionis diligentiã ſimulantibus: nocturnis inſidiis circũuentus opprimitur. His geſtis regem in patriam regreſſum Scato quidam cõuiuio excipit bellicis eius laboribus voluptatis licentiã ꝑmixturus. Apud quem Frotho dũ regio more ſtratis auro puluinaribus accubaret: per Hundingũ quẽdam ad dimicãdũ prouocatus, q̃q̃ cõuiuialibus mentẽ gaudiis impendiſſet: plus pugnę ꝓpinquitate q̃ epularũ pręſentia delectatus, duello cœnã, victoria duellum abſoluit. In quo dubię ſalutis vulnere ſuſcepto: rurſum haquini pugilis adhortatione p̄ſtrictus prouocantis nece vltionẽ irritatę quietis exegit. Duos ex cubiculariis palã inſidiarũ conuictos ingentibus ſaxis affixos pelago obruit, põderoſum animi crimẽ annexa corporibus mole mulctando. Ferunt quidã Vluildam tunc ei

Scottus. (margin, beside the line "Frotho Britannicę effuſionis metu …")

Expugnatio ciuitatis lũdonię in anglia. (margin, beside the lines "inſulę oppidũ Lũdoniam petit …" to "… ducem ex indigenis offert.")

Modus prãdẽdi ĩ lectis priſcorũ. (margin, beside the lines "diis circũuentus opprimitur. …" to "quem Frotho dũ regio more …")

Frotho ad dimicãdũ prouocatꝰ. (margin, beside the lines "quẽdam ad dimicãdũ prouocatus …" to "… lum abſoluit.")

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Vestis mira.

inſecabilē ferro veſtē donaſſe qua circūamictus nullo telorū acumine lęderet. Nec p̃tereundū Frothonē contuſis cōmolitiſq; auri fragminibus cibos reſpergere ſolitū, quibꝰ aduerſum familiares veneficorū inſidias vteretur.

Mors Frothonis primi.

Hic dū Regnerū Suetię regem falſo ꝓditionis inſimulatū bello laceſſit: nō telorū vi ſed armorū pōdere & corporis ęſtu ſtrāgulatꝰ interiit: haldano, Roe, & Scato, filiis relictis. His virtute paribus, ęqua regnādi inceſſit auiditas. Imperii cuiq; cura extitit, fraternus nullum reſpectus aſtrinxit. Quem enim nimia ſui charitas ceperit/aliena deſerit: nec ſibi quiſq̄ ambitioſe atq; aliis amice conſulere pōt.

Haldani octaui regis crudelitas.

Horū maximus Haldanus Roe & Scato fratribꝰ interfectis: naturā ſcelere polluit: regnū parricidio carpſit. Et ne vllum crudelitatis exemplū omitteret: cōprehenſos eorū fautores prius vinculorū pœna coercuit: mox ſuſpendio cōſumpſit. Cuius ex eo maxime fortuna ammirabilis fuit: ꝙ licet oīa tēporū momēta ad exercēda atrocitatis officia cōtuliſſet: ſenectute vitā nō ferro finierit. Huiꝰ filii Roe, & Helgo fuere.

Roſkildia conditur a Roe rege nono.

A Roe Roſkildia condita memoratur: quā poſtmodū Sueno furcatæ barbæ cognomento clarus ciuibꝰ auxit: amplitudine ꝓpagauit. Hic breui anguſtoq; corpore fuit: Helgonē habitus procerior cepit.

Helgo rex. x.

Qui diuiſo cum fratre regno maris poſſeſſionē ſortitus: regem ſclauię Scalcū maritimis copiis laceſſitū oppreſſit. Quā cum in ꝓuinciā redegiſſet: varios pelagi receſſus vago nauigationis genere plustrabat. Hic licet ferocioris ingenii eſſet: luxuria tamē ſęuitiā ęquabat. Adeo ſiquidē proiectus in venerem extitit: vt ambiguę exiſtimationis eſſet tyrannide magis an libidine arſerit. Apud inſulā Thorø virgine Thora ſtuprū pati coacta filiā ſuſcepit: cui poſtmodū vrſę vocabulū aptauit.

Tertia ſubiugatio teutonicorū a Danis.

Hundingū ſaxoniæ regis ſyric filiū apđ Stadiū oppidum p̃lio vicit, eūdemq; ex prouocatione adortus duello ꝓſtrauit. Ob quod hūdingi interemptor vocatus: victorię decus cognomine vſurpauit. Iutię ſaxonibus ereptę ius ꝓcurationēq; Heſcę, Eyr & Ler ducibꝰ cōmiſit. Apud ſaxoniā ingenui ac liberti necē pari ſumma rependendā cōſtituit: perinde ac liquido cōſtare volens ꝙ cūctas theutonū familias ęqua ſeruitus teneret: omniūq; corrupta libertas parem cōditionis ignominiā redoleret.

Thorę facinus.

Cum ad īſulam thorø piraticā reflexiſſet: Thora necdū amiſſę virginitatis mœrore depoſito turpi cōmento nephariā ſtupri vltionem excogitauit. Siquidē filiā nubilis ętatis de induſtria littori immiſſam cōcubitu patrē maculare p̃cepit. Qui licet inſidioſę voluptatis illecebris corpus dediſſet: animi tamē integritatē exuiſſe credēdus nō eſt, cū ei promptiſſimā erroris excuſationē ignorātię beneficiū afferret. O ſtolidā matrē: quæ filiæ pudicitiā vt ſuā vlciſceretur: exulare ꝑmiſit, nec ſanguinis ſui caſtitatē curauit, dum modo inceſti efficeret reum per quē prior ipſa ꝑdiderat cœlibatum. Atrocē fœminę mentē quę veluti ſecūdā ſui corruptionē in pœnā corruptoris expendit, cū hoc ipſo potiꝰ iniuriam augere q̄ extenuare videretur. Quippe quo ſe vltionē aſſequi credidit: culpam conſtruxit. Et dū noxam detrahere geſtit: nephas adiecit: ſobolis ſuę nouercā agēdo: cuius vt propriā expiaret infamiā flagitio nō pepercit. Nec dubiū eandem refertū impudētia animū geſſiſſe: cuius tantus a pudore exceſſus erat: vt iniuriæ ſolatiū filię probro petere nō erubeſceret. Magnum ſed vno expiabile ſcelus: ꝙ concubitus noxam fauſta proles deterſit: neq; opiniōe triſtius q̄ fructu iocūdius fuit.

Rolpho.

Siquidē genitus ex Vrſa Rolpho ortus ſui īfamiam cōſpicuis probitatis operibꝰ redemit, querū eximiū fulgorē omnis ęui memoria ſpecioſo laudū præconio celebrat. Fit em̄ vt lętis lugubria finiantur & in ſpecioſos exitꝰ turpiter auſpicata cō-

Lin. 25. Hescæ, Eyr et Ler] Fortè Heske et Eyster: quorum alteri Septentrionali, alteri verò Australis Iutia cessisse intelligatur.

Lin. 30. Filiam nubilis ætatis] Nubilis virgo Ovid. quæ jam toro matura est. Vox gru om frú. ἐπίγαμος. Spes proci Ovid. Sperata Plaut. Deliciæ et amores proci.

Lin. 38. Sobolis suæ novercam] Noverca Cic. Vox est hybris; dicta q. nova (uxor) et ἀπὸ τοῦ εἴργειν arcere seu familiam continere. Stifmoder. Μητρυιά.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 7. Gevarum quendam] Norvegiæ Regulum. Infrà pag.

Lin. 25. Efficaciores privigno monitus] Privignus Mart. Stifſøn. Πρόγονος, ante secundas, alterutrius parentis nuptias, genitus. Privigna Cic. Stifdaater. Descendunt istæ voces à τῷ privus, et Gnatus, quod Dani dicunt, Særbørn, Særſøn etc.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

cedant. Igitur vt flagitioſus ita fœlix patris error extitit, quē tāta luce mirificus
poſtmodū filiꝰ expiauit. Interea Regnero apud ſuetiā defuncto: cōiunx eius Suan
huita paruo poſt & ipſa morbo ex mœſtitia cōtracto decedit: fato virū inſecuta a
quo vita diſtrahi paſſa non fuerat. Fieri nāqꝫ ſolet vt quidā ob eximiam charita-
tē quā viuis impenderāt: etiā vita excedentes comitari cōtendāt. his filius Hoth-
brodus ſuccedit: qui proferēdi imperii ſtudio orienti bellū intulit: ac poſt immen
ſam populorū cladē: Atiſlum & høtherū filios procreauit. Hiſdem Geuarū quen-
dam egregiis ſibi meritis deuinctū pędagogum adciuit. Nec oriētis victoria con
tentus: daniā petit, eiuſqꝫ regem Roe tribus pℓiis ꝓuocatum occidit. His cognitis
Helgo filiū Roluonē Lethrica arce cōcluſit hęredis ſaluti cōſulturus: vtcūqꝫ ſuam
fortunam tractaſſet. Deinde pſides ab Hothbrodo immiſſos vt externo patriā do-
minio liberaret miſſis per oppida ſatellitibꝰ cæde ſubegit. Ipſum quoqꝫ Hothbro
dum cū omnibus copiis nauali pugna deleuit, nec ſolū fratris: ſed etiā patriæ iniu
riam plenis vltionis armis penſauit. Quo euenit vt cui nuper ob hundingi cædē
agnomē inceſſerat: nūc Hothbrodi ſtrages cognomētū inferret. Præterea ſueones
perinde ac parū pręliis afflictos abiectiſſimo conditionis inſtituto mulctauit: lege
ſanciens, ne cuiuſpiam eorū iuxta legitimarum cōpoſitionum formulā lęſio ſarci-
retur. His geſtis ob ſuperioris flagitii ruborem patriam penateſqꝫ peroſus: repe-
tito oriente decedit. Opinātur quidā ꝙ exprobratę ſibi turpitudinis anxius: ſup
diſtrictū gladiū incūbendo: voluntaria ſe morte conſumpſerit. Huic filius Roluo
ſuccedit: vir corporis animiqꝫ dotibus venuſtꝰ: qui ſtaturę magnitudinē pari vir
tutis habitu cōmenderet. Cuius temporibus cum danorum imperio ſuetia ſubia-
ceret: Atiſlus Hothbrodi filius liberandę patriæ ratione callidius quæſita: matrē
Roluonis Vrſam coniugio ſibi ſociandam curauit: intercedente cōnubii affinita-
te efficaciores priuigno monitus ſuper tributi laxatione daturus. Nec fortunam
votis aduerſam habuit. Hic a puero liberalitatis odio imbutus adeo pecuniæ te-
nax extitit: vt munificū haberi infamię loco duceret. Quem cum Vrſa tantis aua
ritiæ ſordibus obfuſum videret: ideoqꝫ eo carere cuperet: inſidiis agendum rata:
mira artis ſuperficie fraudis formulā texit. Impietatis quippe ſimulationē ample
xa: maritum capeſſendę libertatis ammonitū: nouarum rerum exhortatione ſolli
citat: filiūqꝫ maximis muneribus promiſſis, Suetiā arceſſiri curat. Ita nāqꝫ ſe vo-
tis maxime potiturā credebat: ſi filio aurum victrici nacto: regias opes fugiendo
conuellere: virūqꝫ non tantum thoro: ſed etiam pecunia fraudare potuiſſet. Neqꝫ
enim auaritiam vllo melius q̃ opum ſubtractione mulctandā putabat. Cuius doli
profunditas ab intimis aſtutiæ modis profecta: haud facile ex hoc diſcerni pote-
rat, ꝙ permutandi thori ſtudium, affectatę libertatis imagine colorabat. Cęcam
viri mentē quæ matrem aduerſum filii caput exarſiſſe putauit: nec ſuam potius
ſtrui perniciem intellexit. Stolidum mariti ſenſum, qui peruicacem vxoris indu-
ſtriam non aduertit: transferendi cōnubii copiam filialis odii ſpecie molientem.
Cum enim nulla muliebribus animis fiducia debeatur: is tanto ſtolidiorem fœmi
nę fidē detulit: quanto facilius eam ſibi fidam, filio inſidioſam putauit. Igitur pro
miſſorū magnitudine excitus Roluo / cum Atiſli forte penates ingreſſus ob abſen
tiæ diuturnitatem conuictuſqꝫ diſſuetudinem parum a matre cognoſceretur: le-
niendæ famis ſubſidium per iocum petere cepit. Qua prandium a rege poſcēdum
hortante: laceram veſtis ſuę partem exerens operam conſuentis expoſcit. Cum ob

Hothbrodus Suetię rex.

Mors Roe.

Roluo rex xiii. cognomēto krage

Atiſli auaritia.

Vrſę aſtus.

Amicitia rara.

ſeratas matris aures haberet difficile inquit veram ac ſolidam amicitiam reperiri: cum filio mater epulum: fatu ſoror ſuendi obſequium neget. Ita matris errore mulctato: magnum ei idem negatę humanitatis ruborem iniecit. Quem cū Atiſlus inter epulas matri diſcubitu iunctū aſpiceret: vtrūq; laſciuiæ increpans impudicum fratris ſororiſq; cōſeſſum aſſeruit. Cui Roluo honeſtum in filio maternę charitatis amplexum reſpondit: laceſſitę integritatis defenſionē ab arctiſſimo naturę vinculo mutuatus. Idem percunctantibus cōuiuis quod fortitudinis genus cæteris ante ferret: patientiā nominauit. Interrogatus ab iiſdem Atiſlus cui potiſſimū virtuti votorum ſuorum ſtudium obligaſſet: Liberalitatis ſibi profeſſionem aptauit.

Patientia. Cōmendatio patiētię i Roluone.

Exigūtur igitur hinc animoſitatis: inde munificētię pacta: priorq; Roluo virtutis experimentū edere iubetur. Qui cum igni applicaretur: parmulā parti qua acrius vrgebatur obiecit: alteroq; laterū defenſo: reliquum munimento vacuum, vnico patientię duramento firmauit. Magna viri ſolertia leniendi ardoris præſidium a clypeo mutuantis, vt inde expoſito flāmis corpori propugnaret: vnde eidē inter ſtridentia quandoq; tela conſuluiſſet. Aeſtus tamen telis acrior cū vallatam clypeo partem expugnare nō poſſet: defectum munimine latus inuaſit.

Ardor.

Pediſſequę pietas.

Quem pediſſequa quę forte propter focum aſtabat intolerabili coſtarum ardore torreri cōſpiciens: egeſta dolio clepſedra fuſo flammā humore ſopiuit mediaſq; incēdii pœnas tēpeſtiuo liquoris beneficio repreſſit. Roluo patiētiæ cōſummatiōe laudatur.

Atiſli ſimulata munificentia.

Poſt hęc Atiſli munera requirūtur. ferunt illum collatis in priuignū opib9 ad vltimū ingentis ponderis torquē quo donū cumulatius reddere expendiſſe.

Vrſę fuga & pecunię abiectio. Fuga

Igitur vrſa tertio cōuiuii die edendę fraudis copiam aucupata: ſuſpicato nil tale coniuge: regia pecunia vehiculis impoſita propriis ſe penatibus furtiuo ſubduxit egreſſu. ſubluſtriq; nocte fugam cum filio conſecuta diſcedit. Inſequentis ſe viri metu percita: per ſummā vlterioris fugę diffidentiam comites abiiciendę pecunię iuſſu ſollicitat: vita vel opibus carituros affirmans: vnicū ſalutis ſtipendium in ęris abiectione repoſitū, nec fugę ſubſidiū niſi rerum damno carpendum. Eodem itaq; exemplo vtendum: quo ſibi Frothonē apud britannos conſuluiſſe proditum erat. Adiecit etiam non magno conſtare ſi propria ſuetis reſumenda deponerent, dum inde ſibi fugæ profectus vnde eis inſecutionis defectus accederet: magiſq; aliena reſtitui. ꝙ ſua deſeri viderentur. Nec mora quo fuga celerius carperetur, reginæ iuſſa complentur. Aurum crumenis egeritur. opes hoſtium raptui relinquūtur.

Adulterina pecunia.

Sunt qui aſſerant Vrſam retētis pecuniis ęs auro oblitum: fugæ ſuæ veſtigiis inſtrauiſſe. Credi namq; poterat fœminam ingentia molitam facinora: metallum quoq; iactui deſtinatum inani fulgore pinxiſſe verarum opum pretia mēdacis auri iubare ſimulantem.

Atiſli cupiditas.

Videns igitur Atiſlus donatū Roluoni torquem inter alia auri inſignia relictum intimū auaritię ſuæ pignus curioſius contēplatus: vt prædam exciperet: affixis humo genibus cupiditati maieſtatem inclinare ſuſtinuit. Quem Roluo tollendæ pecunię gratia pronum dimiſſumq; conſpiciens: propriis proſtratum muneribus riſit, perinde ac cupide repetentem quod callide tribuiſſet. Contentis pręda ſuetis: ocius ad naues ſe recipit fugamq; vehemēti remorum conatu captauit.

Roluonis mira liberalitas. Munificentia.

Ferunt autem illum quicquid præſtare poſceretur primę ſupplicationi prompta liberalitate tribuere ſolitum: nec vnꝙ ad ſecundam petentis vocem diſtuliſſe rogatum. Siquidem precum iterationem munificentiæ velocitate præcurrere: ꝙ beneficium tarditate notare maluit. Quę res ei maximam athleta-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

n. 2. Suu sorori] leg. fratri. Loquitur vero ex consvetudine septentrionalium pop-
lorum, vel apud Summates adhuc vigente, quâ nimirum fratres linteis vestibus à so-
ribus potissimum curantur, manibus ipsarum confectis. Ita memini in Annalibus Caroli
agni legere, filias Imperatorias texendi, ut Saxo loquitur, officio dies duxisse.
sp. Barthius loco dicto. Sed apprimè huc facit locus qui extat Lib. 5. pag. Lin.
bi contubernales Frothonis circa indumentorum usum foeminea admodum ope de-
cti, quum non haberent unde nova assumere, aut lacera reficere possent, Regem ce-
brandi conjugii monitis adhortantur.

in. 4. inter epulas] Epulum Cic. convivium, in quo bellissimi quique epularum flores
ponuntur. Dan. Gjestebud. Herremaaltid.

n. 11. Parmulam] Parma scutum breve et rotundum, sic dictum quod sit è medio undique
r, eratque peditibus peculiare; it. trind Skiold fodknegte bruger. Parmula
rva parma.

n. 18. Clepsedra] leg. clepsydra s. e. Epistomio.

in. 26. Salutis stipendium in æris abjectione] Stipendium Ulp. Besolding. Salarium
od pro victu datur. Nam hic princeps locus tribuitur Sali. Kostpenge. Res Lin. Kob:
r.

n. 29. Propria Svetis resumenda] Sveti hic dicuntur, quos alias Sveones Saxo solet
pellare, itemque etiam Gothos.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 23. Gladio quem Lovi vocabat] Ex hoc loco Saxonis juxtà ac aliis quamplurim elucet usitatissimum fuisse veteribus athletis nomina gladiis imponere. Sic inf
Snyrtir gladius et Hotbingus p. Skrep gladius Vermundi pag.
p. Liusing et Huiting gladii p. Lothi gladius Otonis Vegeti. Sic Roland
filius Berthæ Sororis [ut vulgo existimant] Caroli Magni gladium habuit D
rendam vel Durandulum, quo plurimum faciebat hostium stragem. Vid. Joa
Camerarius Hor. Subcisiv. Cent. 1. cap. 76. et Cent. 2. cap. 29.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

tum frequentiam conciliauit. Plærunq; enim virtus: aut pręmiis paſcitur: aut laudibus incitatur. Per idem tempus Agnerus quidam Ingelli filius ſororem Roluonis Rutam nomine matrimonio ducturus, ingenti cõuiuio nuptias inſtruit. In quo cum pugiles omni petulantiæ genere debacchantes in Ialtonem quendam nodoſa paſſim oſſa coniicerent: accidit vt eius conſeſſor Biarco nomine iacentis errore vehementem capite ictum exciperet. Qui dolore pariter ac ludibrio laceſſitus / oſſe inuicem in iacientem remiſſo: frontem eius in occuput reflexit, idemq; loco frontis intorſit, tranſuerſum hominis animum vultus obliquitate mulctando. Ea res contumelioſam ioci inſolentiam temperauit: pugileſq; regia abire coegit. Qua conuiuii iniuria permotus ſponſus: ferro cum Biarcone decernere ſtatuit: violatæ hilaritatis vltionẽ duelli noĩe quęſiturus: in cui⁹ ingreſſu vtri prior feriẽdi copia deberetur diutule certatum eſt. Non enim antiquitus in edendis agonibus crebrę ictuum viciſſitudines petebantur: Sed erat cum interuallo temporis etiam feriendi diſtincta ſucceſſio, rariſq; ſed atrocibus plagis certamina gerebantur: vt gloria potius percuſſionum magnitudini: q̃ numero deferretur. Prelato ob generis dignitatem Agnero: tanta vi ictum ab eo editum conſtat: vt prima caſſidis parte conſciſſa: ſupremam capitis cuticulam vulneraret: ferrumq; mediis galeæ interclusum foraminibus dimitteret. Tunc Biarco mutuo percuſſurus quo plenius ferrum libraret pedem truncc annixus: medium Agneri corpus: pręſtãtis acuminis mucrone trãſegit. Sunt qui aſſerant morientem Agnerum ſoluto in riſum ore: per ſummam doloris diſſimulation m ſpiritum reddidiſſe. Cuius vltionem pugiles auidius expetentes, ſimili per Biarconem exitio mulctati ſunt. Vtebatur quippe præſtantis acuminis inuſitateq; longitudinis gladio, quem Løui vocabat. Talibus operum meritis exultanti nouam de ſe ſilueſtris fera victoriam præbuit. Vrſum quippe eximiæ magnitudinis obuium ſibi inter dumeta factum iaculo confecit: comitemq; ſuum Ialtonem: quo viribus maior euaderet: applicato ore: egeſtum bellue cruorem haurire iuſſit. Creditum nanq; erat: hoc potionis genere corporei roboris incrementa præſtari. His facinorum virtutibus clariſſimas optimatum familiaritates adeptus: etiam regi percharus euaſit: ſororem eius Rutam vxorem adciuit: victiq; ſpõſam victorię pręmiũ habuit. Ab Atiſlo laceſſiti Roluonis vltionẽ armis exegit, eũq; victum bello proſtrauit. Tunc Roluo magni acuminis iuuenem Hiarth Warum nomine ſorore Sculda ſibi in matrimonium data: annuoq; vectigali impoſito: Suetiæ præfectum conſtituit: libertatis iacturam affinitatis beneficio leniturus. Hoc loci quidam memoratu iocundum operi inſeratur. Adoleſcens quidam Wiggo nomine corpoream Roluonis magnitudinem attentiori contemplatione ſcrutatus: ingentiq; eiuſdem admiratione captus: percontari per ludibrium cœpit: quiſnam eſſet iſte krage, quem tanto ſtaturæ faſtigio prodiga rerum natura ditaſſet, faceto cauillationis genere inuſitatum proceritatis habitum proſecutus. Dicitur enim lingua danica. krage. truncus cuius ſemicæſis ramis faſtigia conſcenduntur. Ita vt pes præciſorum ſtipitum obſequio perinde ac ſcalę beneficio nixus: ſenſimq; ad ſuperiora prouectus: petitæ celſitudinis compendium aſſequatur. Quem vocis iactum Roluo perinde ac inclytũ ſibi cognomen amplexus: vrbanitatem dicti ingentis armillæ dono proſequitur. Qua Wiggo dexteram excultam extollens lęua per pudoris ſimulationem poſt tergũ reflexa ridiculũ corporis inceſſum præbuit; præ-

Agnerus.

Modus pugnãdi priſcorum.

Biarconis robur.

De vrſo & eius cruore potando.

Hiarth.

Suetia tertio a danis ſubacta.

Wiggonis de Roluone dicterium.

fatus exiguo lętari munere, quem ſors diutiuæ tenuiſſet inopiæ. Rogatus cur ita ſe gereret: inopem ornamenti manum nulloq; cultus beneficio gloriantem, ad aſpectũ reliquæ: verecũdo paupertatis rubore perfundi dicebat. Cuius dicti calliditate cõſentaneum priori munus obtinuit. Siquidem Roluo manum quę ab ipſo occultabatur exemplo reliquę in medium accerſendam curauit. Nec wiggoni rependendi beneficii cura defuit. Siquidem arctiſſima voti nuncupatione pollicitus eſt: ſi Roluonem ferro perire contingeret: vltionem ſe ab eius interfectoribus exacturum. Nec prætereundum ꝙ olim ingreſſuri curiam proceres: famulatus ſui principia: alicuius magnę rei voto principibus obligare ſolebant: virtute tirocinium auſpicantes.

Interea Sculda tributarię ſolutionis pudore permota, diris animum cõmentis applicans maritum exprobrata cõditionis deformitate, propulſandę ſeruitutis monitu cõcitatum, atq; ad inſidias Roluoni nectendas perductum, atrociſſimis nouarum rerum conſiliis imbuit. plus vnũquenq; libertati: q̃ neceſſitudini debere teſtata. Igitur crebras armorum maſſas diuerſi generis tegminibus obuolutas tributi more per hiarthwarum in daniam perferri iubet, occidendi noctu regis materiam prębituras. Refertis itaq; falſa vectigalium mole nauigiis: Lethram pergitur: quod oppidum a Roluone conſtructum eximiiſq; regni opibus illuſtratum: cæteris confinium prouinciarum vrbibus regię fundationis & ſedis auctoritate pręſtabat. Rex aduentum hiarthwari conuiualis impenſæ deliciis proſecutus: ing[illegible]nti ſe potione proluerat; Hoſpitibus præter morem ebrietatis intemperantiam formidantibus. Cæteris igitur altiorem carpentibus ſomnum, ſueones quibus ſceleſti libido propoſiti communem quietis vſum ademerat: cubiculis furtim de[illegible]bi cœpere. Aperitur ilico telorum occluſa congeries: & ſua ſibi quiſq; tacitus arma connectit. deinde regiam petunt: irruptiſq; penetralibus in dormientium corpora ferrum deſtringũt. Experrecti cõplures quibus non minus ſubitæ cladis horror, q̃ ſomni ſtupor inceſſerat: dubio niſu diſcrimini reſtitere, ſocii an hoſtes occurrerent; noctis errore incertum reddente.

Eiuſdem forte ſilentio noctis Hialto qui inter regios proceres ſpectatæ probitatis merito præeminebat: rus egreſſus ſcorti ſe complexibus dederat. Hic cum obortum pugnę fragorem ſtupida procul aure ſenſiſſet fortitudinem luxuriæ prætulit: maluitq; funeſtum martis diſcrimen appetere q̃ blandis veneris illecebris indulgere. Quanta hunc militem regis charitate flagraſſe putemus: qui cum ignorantiæ ſimulatione excuſationem abſentiæ pręſtare poſſet: ſalutem ſuam manifeſto periculo obiicere, q̃ voluptati ſeruare ſatius exiſtimauit. Diſcedentem pellex percunctari cœpit ſi ipſo careat: cuius ætatis viro nubere debeat. Quam Hialto perinde ac ſecretius allocuturus, propius accedere iuſſam: indignatus amoris ſibi ſucceſſorem requiri præciſo naſo deformem reddidit: erubeſcendoq; vulnere libidinoſæ percunctationis dictum mulctauit: mentis laſciuiam oris iactura temperandam exiſtimans. Quo facto liberum quęſitę rei iudicium a ſe ei relinqui dixit Poſt hęc repetito ocius oppido: confertiſſimis ſe globis immergit: aduerſaſq; acies mutua vulnerum inflictione proſternit. Cũq; dormientis adhuc Biarconis cubiculum præteriret: expergiſci iuſſum tali voce compellat.

Ocius euigilet quiſquis ſe regis amicum
Aut meriti[illegible] probat: aut ſola pietate fatetur.
Diſcutiant ſomnum proceres, ſtupor improbus abſit:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

in. 4. Munus obtinuit] Sic Reso quidam infrà pag. Lin.
in. 6. Sollicitus est] quod perfecit infrà pag. 42 Lin. 9.

24. Irruptisq penetralibus] Penetrale Virg. intra quod pedem penetrare, familiaribus tantum licebat. Innerste Kammer. [illegible] gemach.

Lin. 13. Pensandis animis] Leg. Prensandis armis.

Lin. 26. Dispelle favillas] Favilla cinis ignem fovens. [illegible]. [illegible] ἀιθάλη.

Lin. 30. Accendens stipite prunas] Pruna Virg. vivus et candens carbo. [illegible]

Incaleant animi vigiles:ſua dextera quenq;
Aut famæ dabit:aut probro perfundet inerti.
Noxq; hæc aut finis erit:aut vindicta malorum.
Non ego virgineos iubeo cognoſcere ludos,
Nec teneras tractare genas:aut dulcia nuptis
Oſcula conferre:& tenues aſtringere mãmas.
Non liquidum captare merum:tenerumve fricare
Fœmen & in niueos oculum iactare lacertos.
Euoco vos ad amara magis certamina Martis.
Bello opus eſt,nec amore leui.nihil hic quoq; facti
Mollities eneruis habet:res prælia poſcit.
Quiſquis amicitiam regis colit:arma capeſſat.
Penſandis animis belli promptiſſima laus eſt.
Ergo viris timidum nihil aut leue fortibus inſit.
Deſtituatq; animos armis ceſſura voluptas.
In pretio iam fama manet:laudis ſibi quiſq;
Arbiter eſſe poteſt,propriaq; niteſcere dextra.
Inſtructum luxu nihil aſſit:plena rigoris
Omnia præſentem diſcant exoluere cladem.
Non debet laudis titulos aut præmia captans
Ignauo torpere metu:ſed fortibus ire
Obuius:& gelidum non expalleſcere ferrum.

Ad hãc vocem expergefactus Biarco cubicularium ſuum Scalcum ocyus excitatũ hoc alloquitur modo.

Surge puer:crebroq; ignem ſpiramine paſce:
Verre larem ligno:& tenues diſpelle fauillas:
Scintillas extunde focis:igniſq; iacentes
Erige relliquias & opertas elice flammas.
Languentem compelle larem producere lumen:
Ardenti rutilas accendens ſtipite prunas:
Proderit admota digitos extendere flamma.
Quippe calere manu debet qui curat amicum
Et nocui penitus liuoris pellere frigus.

Rurſum Hialto.

Dulce eſt nos domino percepta rependere dona:
Acceptare enſes:famæq; impendere ferrum.
En virtus ſua quenq; monet meritum bene regem
Rite ſequi:dignaq; ducem grauitate tueri.
Enſes theutonici:galeæ armillæq; nitentes
Loricæ talo immiſſę:quas contulit olim
Roluo ſuis:memores acuant in prælia mentes.
Res petit & par eſt:quæcunq; per ocia ſumma
Nacti pace ſumus:belli ditione mereri:
Nec lętos curſus mœſtis pręponere rebus:
Aut duris ſemper caſus præferre ſecundos.

Mente pari proceres ſortem capiamus vtranq;.
Nec mores fortuna regat, quia condecet ęque
Delicias ac dura pati, vultuq; ſub illo
Ducamus triſtes quo dulces hauſimus annos.
Omnia quæ poti temulento prompſimus ore
Fortibus edamus animis & vota ſequamur
Per ſummum iurata iouem, ſuperoſq; potentes.
Danorum primus herus eſt meus, aſſit eidem
Vt probus eſt quiſq;, procul hic ꝓcul eſte fugaces.
Forti opus eſt ſtabiliq; viro, non terga ferente
In dubium, bellive truces metuente paratus.
Maxima ſæpe duci virtus ex milite pendet.
Tanto etenim princeps aciem ſecurior intrat
Quanto illum melius procerũ ſtipauerit agmen.
Arripiat digitis pugnacibus arma ſatelles
Iniiciens dextram capulo, clypeumq; retentans.
Inq; hoſtis ruat: & nullos expalleat ictus.
Nemo ſe retro feriendum prębeat hoſti:
Nemo enſes tergo excipiat, pugnacia ſemper
Pectora vulneribus pateant, certamina prima
Fronte gerunt aquilę, & rapidis ſe rictibus vrgent
Anteriore loco; ſpecies vos alitis ęquet
Aduerſo nullam metuentes corpore plagam.
Ecce furens ęquoq; ſui fidentior hoſtis
Ferro artus, faciemq; aurata caſſide tectus:
In medios fertur cuneos: ceu vincere certus
Intimiduſq; fugæ: & nullo ſuperabilis auſu.
Suetica (me miſerum) danos fiducia ſpernit.
Ecce truces oculis gotthi, viſuq; feroces
Criſtatis galeis haſtiſq; ſonantibus inſtant
In noſtro validam peragentes ſanguine cladem.
Diſtringunt gladios: & acutas cote bipennes.
Quid te hiaruare loq̃r? quẽ Sculda nocẽre repleuit
Conſilio tantaq; dedit crudeſcere culpa?
Quid te infande canam noſtri diſcriminis auctor
Proditor eximii regis: quem ſęua libido
Imperii, tentare nephas: furiiſq; citatum
Coniugis æternam pepulit prętendere noxam?
Quis te error factum danis dominoq; nocentem
Præcipitauit in hoc rerum ſcelus? vnde ſubibat
Impietas tanto fraudis conſtructa paratu?
Quid moror? extremam iam deguſtauimꝰ eſcam.
Rex perit & miſeram ſors vltima corripit vrbem.
Illuxit ſuprema dies, niſi forte quis aſſit
Tam mollis ꝙ ſe plagis præbere timeſcat:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

in. 15. Satelles] Satelles Liv. miles, qui à Latere Domini est. Drabant. ...ορυφόρος. Stipator Cic. qui Regem stipat. Liffknecht. Lifftrungt.

in. 32. Acutas cote bipennes] Bipennis Plin. utrinq. secans securis. Tvieggöxe. ...os] Liv. acuendo ferro accommoda. Quadsteen. Ἀκόνη. Aquaria Plin. ...in aqua trahens. Sleibsteen. Ὑδρόνη. Cretica Plin. Oleaxis, oleo oblita, ...cutius attenuat. Slibsteen.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 5. Caput exere Ruta] Ruta hæc soror erat Roluonis nupta Biarconi, qui priorem ejus maritum Agnerum duello vicit et interfecit pag. 17,

Lin. 5. Curia] Curia Cicer. Prætorium S. ubi Senatus politica curat. Raadhuus, Domhuus.

Lin. 9. vastæ minuere secures] Securis Romana Hor. Hellebaard. Sabinis Hasta dicebatur, Curis, Sine Securis, q. Semicures. Amazonia Securis. Hor.

Lin. 22. Excipiat torrem thalamus] Torris Ovid. lignum in quo fax flammis adusta est. [illegible] brand. gluende brand. Thalamus Virg. Brude-Kammer.

Lin. 23. fomentum flammis] fomentum flammis etc. fomentum idem quod fomes Virg. igniarium Plin. quod facilè ignem concipit. Tynder.

Aut imbellis ita vt domini non audeat vltor
Eſſe ſui: dignoſq; animo proſcribat honores.
Tu quoq; conſurgens niueum capit exere Ruta:
Et latebris egreſſa tuis in prælia prodi.
Cędes te foris acta vocat. iam curia bellis
Concutitur diroq; ſtrepunt certamine portę.
Loricas lacerat ferrum. dirumpitur hamus
Nexilis & crebro cedunt præcordia telo.
Iam clypeum regis vaſtę minuere ſecures.
Iam longi reſonant enſes: crepitatq; bipennis
Humanis impacta humeris, & pectora findens.
Quid pauitāt animi? quid hebeſcit languidus enſis?
Porta vacat noſtris, externo plena tumultu.

Cunq; Hialto magna admodum ſtrage edita prælium cruentaſſet: tertio tabernaculum Biarconis offenderat: quem metus cauſa auidū quietis ratus tali ignauiæ exprobratione pertentat.

Vt quid abes Biarco? num te ſopor occupat altus?
Quid tibi quęſo morę eſt? aut exi, aut igne premeris.
Elige quod prętat. eia concurrite mecum.
Igne vrſos arcere licet. penetralia flammis
Spargamus. primoſq; petant incendia poſtes.
Excipiat torrem thalamus. tectiq; ruina
Fomentum flammis: & alendo præbeat igni.
Fundere damnatis fas eſt incendia portis.
At nos qui regem voto meliore veremur
Iungamus cuneos ſtabiles, tutiſq; phalangem
Ordinibus menſi: qua rex præcepit eamus
Qui natum bøki Røricum ſtrauit auari:
Implicuitq; virum leto virtute carentem.
Ille quidem præſtans opibus: habituq; fruendi
Pauper erat: probitate minus q̃ fœnore pollens:
Aurum militia potius ratus. omnia lucro
Poſthabuit. laudiſq; carens congeſſit aceruos
Aeris: & ingenuis vti contempſit amicis.
Cunq; laceſſitus Roluonis claſſe fuiſſet
Egeſtum ciſtis aurum deferre miniſtros
Iuſſit, & in primas vrbis diffundere portas:
Dona magis q̃ bella parans, quia militis expers
Munere non armis tentandum credidit hoſtem:
Tanq̃ opibus ſolis bellum geſturus & vſu
Rerum non hominum Martem producere poſſet.
Ergo graues loculos & ditia clauſtra reſoluit:
Armillas teretes & onuſtas protulit arcas
Exitii fomenta ſui. ditiſſimus ęris
Bellatoris inops: hoſtiq; adimenda relinquens

Pignora quę patriis præbere pepercit amicis.
Annellos vltro metuens dare, maxima nolens
Pondera fugit opum. veteris populator aceruí.
Rex tamen hũc prudẽs, oblataq; munera ſpreuit:
Rem pariter vitamq; adimens: nec profuit hoſti
Cenſus iners quẽ longo auidus cumulauerat ęuo.
Hunc pius inuaſit Roluo: ſummaſq; perempti
Cepit opes, inter dignos partitus amicos
Quicquid auara manus tantis cõgeſſerat annis:
Irrumpenſq; opulenta magis q̃ fortia caſtra:
Præbuit eximiam ſociis ſine ſanguine prędam.
Cui nil tam pulchrũ fuit aut non funderet illud:
Aut charum quod non ſociis daret: ęra fauillis
Aſſimulans: famaq; annos non fœnore menſus.
Vnde liquet regem claro iam funere functum
Præclaros egiſſe dies, ſpecioſaq; fati
Tempora: prętcritos decoraſſe viriliter annos.
Nam virtute ardens dum viueret omnia vicit
Egregio dignas ſortitus corpore vires.
Tam pręceps in bella fuit: q̃ concitus amnis
In mare decurrit. pugnamq; capeſſere promptus
Vt ceruus rapidum bifido pede tendere curſum.
Ecce per infuſas humana tabe lacunas
Cęſorum excuſſi dentes rapiente cruoris
Profluuio toto: & ſcabris limantur arenis.
Splendeſcunt limo alliſi. laceratq; torrens
Sanguinis oſſa vehit. trũcoſq; ſuperfluit artus.
Danicus humeſcit ſanguis. ſtagnatq; cruenta
Latius eluuies. & corpora ſparſa reuoluit.
Eliſus venis validum ſpumãtibus amnis
Impiger inuehitur. danis hyuarus amator
Martis. & extenta pugnantes prouocat haſta.
Attamen hic inter diſcrimina fataq; belli
Frothonis video lętum arridere nepotem
Qui ſirtuallinos auro conſeuerat agros.
Nos quoq; lętitię ſpecies extollat honeſta
Morte ſecuturos generoſi fata parentis.
Voce ergo ſimus alacres: auſuq; vigentes.
Namq; metum par eſt animoſis ſpernere dictis:
Et memorabilibus letum conciſcere factis.
Deſerat os animũq; timor. fateamur vtroq;
Intrepidos niſus: ne nos nota iudicet vlla
Parte aliqua ſignum dubii pręſtare timoris.
Librentur ſtricto meritorum pondera ferro.
Gloria defunctos ſequitur: putriq; fauillę

Lin. 3. Pondera fudit opum] Legendum fudit. Sensus est: qui prius detrectabat minutos vilesque annulos dare, mox coactus immensam opum vim dedit. Sic paulò post: Cui nil tam pulchrum fuit, ut non funderet illud.

Lin. 27. Truncosque superfluit artus] Truncus, a, um, quod truncatum est, Stumpot, afficiat. Truncaque pinus. Et, truncae inhonesto vulnere nares. vide supra p. 10, 33.
Lin. 28. Stagnatque cruenta Latius eluvies] Stagno, as, stagnum facio, aquam contineo, ut stagnans Nilus Virg. Et dicimus stagnare aquam, cum non effluit neque sorbetur. Et stagnare terram, quae non absorbet, sed continet aquam. Restagno, exundo. Stagnata paludes. Stagnum Lin. Vor. Latinum, stagnum, declinatur à τῷ στέγνον, Fest. λίμνη, παρὰ τὸ λίαν μένειν.

Lin. 3. [illegible] clausis agitur foribus] fores Teren. [illegible] foras, in publicum rejiciebantur. Summo eorum honore, qvi pulsare de Republica meruerant. for-dörr, som opslutes udaf[?] tille.

Lin. 3. Qvid pessula valvas juncta seris cohibent] De pessulo masc. Sac habe. Pessulus obex et ferrum in sera mobile, cui subjecta clavis pandit reseratq; fores, à πάσσαλος, clavus ligneus, paxillus, qvalis initio fuit, ante ferramenti usum, dörrklocke, dörskaa, skinocke. Pessulatus, a, um, qvod pessulo clausum et firmatum est; ut fores pessulatæ. Oppessulata fores, pessulo obducta. De pessulo neut. gen. vide paulò infra. Valvæ] Cic. janua bifores, geminis affixæ postibus, ut bipatenter sic volvi et revolvi possint. Dubbelt dörr. fürhafst dörr, som oplukkis tille begge sider. Sera] Ovid. à τῷ serare i: aperire, Varr. Laas etc.

Lin. 17. Cumq; sua rogus esse domo] Rogus Cic. ad qvem Dii Manes rogabantur. Proprie Rogus Lignorum est moles congesta. Bool som gadinga brændes[?] dræbt lig paa.

Lin. 44. Ridendo excepit Lethum; mortemq; cachinno sprevit] Mors döden. θάνατος. Vetustas, apud eos qui vestem sumpserant lugubrem, studiosè vocabulum vitabat. Illiq; in ore tum, non fuit Mors, verum Lethum, sive Letum, idem qvod mors, à λήθη, oblivio; qvia mors omnium rerum oblivionem induxit. Cachinnus] Risus solutior et effusior, sic dictus per Onomatopoeian; à sono ca ca che; qvi editur, ut et Græcorum καχάζω, effusè rideo, storr ladder, gianteli ladder. Et translatè omnis sonitus vehementior et acutior, qvalis et undarum ad littora afflictarum.

Lin. ult. Elysium gaudens successit in orbem] Elysium, coelum poeticum hospitium et sedes bonorum apud inferos. Elysius, Adject. ut Campi Elysii apud Virg. Vallis Elysia apud Ovidium.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Fama ſuperſtes erit.nec in vllum decidet ęuum:
Quod perfecta ſuo patrauit tempore virtus.
Quid clauſis agitur foribus:quid peſſula valuas
Iuncta ſeris cohibent?etenim iam tertia te vox
Biarco ciet:clauſoq; iubet procedere tecto.

Contra quæ Biarco.

Quid me Roluonis generum:quid bellice Hialto
Tanta voce cies?etenim qui magna profatur
Grandiloquiſq; alios verbis inuitat ad arma
Audere & dicta factis ęquare tenetur:
Vt vocem fateatur opus.ſed deſine donec
Armer,& horrendo belli præcingar amictu.
Iamq; enſem lateri iungo:iam corpore primum
Lorica galeaq; tegor.dum tempora caſſis
Excipit:& rigido conduntur pectora ferro:
Nemo magis clauſis refugit penetralibus vri
Cunq; ſua rogus eſſe domo.licet inſula memet
Ediderit:ſtrictęq; habeam natalia terræ:
Biſſenas regi debebo rependere gentes
Quas titulis dedit ille meis.attendite fortes
Nemo lorica ſe veſtiat interituri
Corporis.extremum perſtringat nexile ferrum:
In tergum redeant clypei:pugnemus apertis
Pectoribus:totoſq; auro denſate lacertos:
Armillas dextrę excipiant,quo fortius ictus
Collibrare queant,& amarum figere vulnus.
Nemo pedem referat:certatim quiſq; ſubire
Hoſtiles ſtudeat gladios,haſtaſq; minaces:
Vt charum vlciſcamur herum.ſuper omnia felix
Qui tanto ſceleri vindictam impendere poſſit:
Et fraudem iuſto punire piacula ferro.
Ecce mihi videor ceruum penetraſſe ferocem
Theutonico certe qui ſnyrtir dicitur enſe De gladio ſnyrtir.
A quo belligeri cepi cognomen:vt Agner
Ingelli natum fudi,retuliq; trophęum.
Ille meo capiti impactum perfregit Hothingum
Eliſum morſu gladium:maiora daturus
Vulnera:ſi melius ferri viguiſſet acumen. De hotigo.
Cui contra lęuam lateris cum parte ſiniſtri
Diſſecui,dextrumq; pedem:labenſq; ſub artus
Incidit in medias ferrum penetrabile coſtas.
Hercule nemo illo viſus mihi fortior vnq̃.
Semiuigil ſubſedit enim cubitoq; reclinis
Ridendo excepit letum:mortemq; cachinno
Spreuit & eliſium gaudens ſucceſſit in orbem.

Magna viri virtus,quæ riſu calluit vno
Supremam celare necem:ſummumq; dolorem
Corporis ac mentis lęto compeſcere vultu.
Nunc quoq; cuiuſdam præclaro ſtemmate nati
Vitales fibras ferro rimabar eodem:
Et ferrum penitus intra præcordia merſi.
Filius hic regis:& auito ſanguine lucens
Indole clarus erat:teneriſq; nitentior annis.
Non illi hamatum poterat prodeſſe metallum:
Non enſis non vmbo teres:tam viuida ferri
Vis erat:obiectis tardari neſcia rebus.
Ergo duces vbi ſunt gotthorum! militięq;
Hiartuari veniant.& vires ſanguine penſent.
Qui iaciunt:qui tela rotant:niſi regibus orti.
Surgit ab ingenuis bellum:clariſſima martem
Stemmata conficiunt.nec enim vulgaribus auſis
Res agitur.quam ſola ducum diſcrimina tentant.
Illuſtres obeunt proceres.en maxime Roluo
Magnates cecidere tui.pia ſtemmata ceſſant.
Non humile obſcurumve genus,non funera plæbis
Pluto rapit:vileſq; animas.ſed fata potentum
Implicat & claris complet phlegethonta figuris.
Non memini certamen agi:quo promptius eſſet
Alternare enſes,partiriq; ictibus ictus.
Dans vnum tres accipio:ſic mutua gotthi
Vulnera compenſant.ſic dextra potentior hoſtis
Vindicat acceptam cumulato fœnore pœnam.
Qȝq̄ adeo ſolus multorum funere leto
Corpora tradiderim pugnans:vt imagine collis
Editus e truncis excreſceret arcubus agger:
Et ſpeciem tumuli congeſta cadauera ferrent.
Et quid agit qui me nuper prodire iubebat
Eximia ſe laude probans:alioſq; ſuperba
Voce terens & amara ſerens opprobria tanq̄
Vno biſſenas complexus corpore vitas!

Ad hęc Hialto.

Qȝq̄ ſubſidio tenui fruor.haud procul abſum
Hac quoq; qua ſtamus opus eſt ope.nec magis vſq̄
Vis aut lecta manus promptorum in bella virorum
Exigitur:iam durę acies & ſpicula ſcutum
Fruſtatim ſecuere meum.parteſq; minutim
Auulſas abſumpſit edax per prælia ferrum.
Prima ſibi teſtis res eſt.ſeq; ipſa fatetur.
Fama oculo cedit.viſuſq; fidelior aure eſt.
Rupti etenim clypei retinacula ſola ſuperſunt.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 21. Pluto rapit] Pluto vel Pluton, Πλούτων, Saturni regis filius frater Jovis et Neptuni, cui in regni divisione, pars occidentis obtigit. Quae fabulae occasio fuit, Plutonem inferorum esse regem, uxoremque ejus Proserpinam.

Lin. 22. Complet Phlegethonta figuris] Phlegethon, Φλεγέθων, fluvius infernalis, φλέγω, ardeo.

Lin. 31. Et speciem tumuli] Tumulus Virg. Sepulchrum Cic. Locus, ubi funera humantur.

Lin. 18. Et noſtras proſpice chelas] Χηλαὶ ſunt cancrorum forcipes aut forfices acutæ et dentibus armatæ, quæ cum committuntur, quicquid premunt collidunt. Ruta ergo conſulta, ut fatidica, obſcurè reſpondet: Si Biarco Martem præſentem, hoc eſt, felicem experiri vellet, ante omnia diſcordias patriæ reſpiceret, hoc victrici ſigno oculos imbueret: ita futurum, ut citò Martem experiretur. Heinſius.

Sectus & in gito remanet mihi peruidus vmbo:
Et nunc Biarco viges:q̄q̄ cunctatior ęquo
Extiteris,damnumq; morę probitate repenſas.

At Biarco.

Carpere me necdum:probriſq; laceſſere ceſſas?
Multa moras afferre ſolent:namq; obuius enſis
Cunctandi mihi cauſa fuit:quem ſueticus hoſtis
In mea pręualido contorſit pectora niſu.
Nec parce gladium capuli moderator adegit.
Nam quantum in nudo vel inermi corpore fas eſt
Egit in armato:ſic duri tegmina ferri
Vt molles traiecit aquas,nec opis mihi quicq̄
Aſpera loricę poterat cōmittere moles.
Et nunc ille vbi ſit qui vulgo dicitur othin
Armipotens vno ſemper contentus ocello?
Dic mihi Ruta precor vſq̄ ſi conſpicis illum?

Ad hæc Ruta.

Adde oculum propius:& noſtras proſpice chelas
Ante ſacraturus victrici lumina ſigno
Si vis pręſentem:tuto cognoſcere martem.

Tum Biarco.

Si potero horrendum friggę ſpectare maritum
Quantūcunq; albo clypeo ſit tectus:& altum
Flectat equum:lethra nequaq̄ ſoſpes abibit.
Fas eſt belligerum bello proſternere diuum:
Ante oculos regis clades ſpecioſa cadentes
Excipiat,dum vita manet ſtudeamus honeſte — Mori honeste.
Poſſe mori,clarumq; manu decerpere funus.
Ad caput extincti moriar ducis obrutus,ac tu
Eiuſdem pedibus moriendo allabere pronus
Vt videat quiſquis congeſta cadauera luſtrat:
Qualiter acceptum domino penſauimus aurum.
Pręda erimus coruis:aquiliſq; rapacibus eſca. — Præda avibus.
Veſceturq; vorax noſtri dape corporis ales.
Sic belli intrepidos proceres occumbere par eſt
Illuſtrem ſocio complexos funere regem.

Hanc maxime exhortationum ſeriem idcirco metrica ratione compegerim:q̄ earūdem ſententiarum intellectus:Danici cuiuſdam carminis compendio digeſtus a compluribus antiquitatis peritis memoriter vſurpatur. Cōtigit autem potitis victoria gothis omne Roluonis agmē occumbere:neminemq; excepto wiggone ex tanta iuuentute reſiduum fore. Tantum enim excellentiſſimis regis meritis ea pugna:a militibus tributum eſt:vt ipſius cędes omnibus oppetendę mortis cupiditatem iugeneraret:eiq; morte iungi vita iucundius duceret. Lętus Hiartuarus prandendi gratia poſitis menſis conuiuium pugnę ſuccedere iubet:victoriā epulis proſecuturus. Quibus oneratus magnę ſibi ammirationis eſſe dixit:q̄ ex tanta Roluo — Militum fides.

nis militia nemo qui ſaluti fuga/aut captione cõſuleret : repertus fuiſſet. Vnde liquidum fuiſſe quãto fidei ſtudio regis ſui charitatem coluerint: cui ſuperſtites eſſe paſſi non fuerint. Fortunam quoq; qd ſibi ne vnius quidem eorum obſequium ſupereſſe permiſerit cauſabatur, q̃ libentiſſime ſe talium virorum famulatu vſurum teſtatus. Oblato Wiggone perinde ac munere gratulatus, an ſibi militare vellet perquirit. Annuenti deſtrictum gladium affert. Ille cuſpidem refutãs capulum petit. Hunc morem Rouolni in porrigendo militibus enſe extitiſſe preſatus. Olim nãq; ſe regum clientelę daturi tacto gladii capulo obſequiũ polliceri ſolebant. Quo pacto Wiggo capulum complexus: cuſpidem per Hiartuarum agit: vltionis compos cuius Roluoni miniſterium pollicitus fuerat. Quo facto ouans irruentibus in ſe Hiartuari militibus cupidius corpus obtulit: plus voluptatis ſe ex tyranni nece q̃ amaritudinis ex propria ſentire vociferãs. Ita conuiuio in exequias verſo: victoriæ gaudium funeris luctus inſequitur. Clarum ac ſemper memorabilem virum, qui voto fortiter expleto: mortem ſponte complexus ſuo miniſtros: menſas tyranni ſanguine maculauit. Neq; enim occidentium manus viuax animi virtus expauit: cum prius a ſe loca quibus Roluo aſſueuerat interfectoris eius cruore reſperſa cognoſceret. Eadem itaq; dies Hiartuari regnum finiuit ac peperit. Fraudulenter enim quęſitæ res eadem ſorte defluunt qua petuntur: nulluſq; diuturnius eſt fructus qui ſcelere ac perfidia partus fuerit. Quo euenit vt ſueones paulo ante Danię potitores ne ſuę quidem ſalutis potientes exiſterent. Protinus enim a ſyalandenſibus deleti lęſis Roluonis manibus iuſta exoluere piacula. Adeo plærunq; fortunę ſęuitia vlciſcitur, quod dolo ac fallacia patratur.

(Margin, handwritten: districtum — Malè parta — Fortuna: Dolus)

(Margin: Wiggonis facinus. — Hiartuar⁹ rex.xiiii.occiditur.)

Finis libi Secundi.

Hotherus regum.xv.

Sequitur Tertius.

Otherus Athiſli frater idemq; Geuari regis alumnus cuius menſionẽ pręmiſi: poſt Hiartuarum vtriuſq; regni imperium ſumit. Huius tempora ſi ab ætatis eius origine cœpero aptius explicabuntur. Pulchrius eñ pleniuſq; extrema annorũ illius curricula perſtringuntur: vbi prima ſilentio non damnantur. Interfecto ab Helcone Hodbroddo: filius Hotherus ſub tutela Geuari regis pueritiæ procurſum exegit. Adoleſcẽs collacteis ac coeuis ſumma corporis firmitate præſtabat. Cæterum ingenium eius crebræ dotauerãt artes. Quippe natationis: arcus: cæſtuſq; peritia, nec non quantãcunq; ea ætas capere poterat agilitate pollebat. Haud minus exercitio, q̃ viribus potens. Immaturã adhuc ætatẽ vberrimis animi beneficiis tranſcendebat. Nemo illo chelis: aut lyrę ſciẽtior fuerat. Præterea ſiſtro ac barbyto omniq; fidium modulatione callebat, ad quoſcunq; volebat motus variis modorum generibus humanos impellebat affectus. Gaudio: mœſtitia: miſeratione: vel odio, mortales afficere nõuerat. Ita aurium voluptate aut horrore animos implicare ſolebat.

(Margin: Hotheri pueritia & induſtria. — handwritten: Temporum notatio — Fidicen.)

Lin. 42. Nemo illo chelys] Chelys Sen. Testudo Horat. [illegible], Luten. Aut Lyrae] Lyra instrumentum musicum, ubi quot sunt fides, tot resonant voces, [illegible] canere. Formam habet, teste Plinio, testudinis. Hinc Lyricus, Lyrista. Sistro] Sistrum Ovid. vox Aegyptia: instrumentum musicum in Sacris Isidis. [illegible] Barbito] Barbitus instrumentum [illegible] Sambuca minus et exilius.

n. 34. Ab Hetone] Leg. Helgone: q. ſupra p. 31,15. Hotsbrodi ſtrages dictus.
n. 35. Gevari regis] Norvegiæ, cujus mentionem præmiſit ſupra pag. 31, 7.

n. 39. Castûum peritia] Castus clava appenſis plumbeis pilis, vel ſacculus, primum ex co-, inde etiam plumbo inſerto, quo pugnabant pugiles, à cædendo ſic dictus, cujus vicem git ſutta bubula et torum plectile, ſudes, ſigillatim.

n. 43. Modulatione callebat] Hinc obſerva quod verbo Calleo paſsim ſex- cafum attribuat Saxo noſter Lib. 5, pag. Exquiſitis dictorum ſenten- callere cognoſcens. Sic Lib. 14, p. Solerti hiſtoriarum narratione callebat. Non aliter ac Sulpitia in Satyra: Queis princeps et facun- diſsima calles. Sic Septimius Serenus in opuſculis ruris: Callet ſenium arte vivendi. Petronius: His ego callebis Artibus, ideo frutices in vertice ſistam.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 21. Sub dio] Dius, a, um, à Jove oriundus, à Jove genitus, à Δῖος ejusdem signi-
ficationis. ut, Dia Camilla. Inde qui beatitatem et facta Jovis vel coelestium quasi
aequat, Guddommelig. ut, Dius Caesar. Et absolute, Dium, pro ipso Jove seu coe-
lo, ut, Sub dio vivit, est, under aaben himmel. Hinc Subdialis, le, quod sub dio
et aëre est sine tecto. ut, petra subdialis; subdiale pavimentum. Et, Subdiales am-
bulationes, under aaben himmel.
Lin. 22. Praepetem fugam] Praepes auguribus dicebatur ales, quod prius petit ardua, et
portuna loca, aut velocius et celerius volat, Graecorum imitatione, qui προπετεῖς
dicunt. Et inde significat velocem; ut, pennae praepetes, praepes victoria dicta et
prospera, quia pennigera pingitur. Praepetia loca, quae prospera sunt. Festo, praepes
avis, quae se ante auspicantem fert.

Lin. 36. Tabernaculum suum] Tabernaculum castrense tectum, quod figi et revelli
atque transferri potest, Telt. Inde in genere subitaria quaevis taberna fron-
dibus aut stragulis constans, adversum solis tempestatisque injuriam, Telt, Løfhytte,
Løfskiulle.

Lin. 42. Pervigil exsomnisque] Pervigil valdè et omninò vigil, ut, Canis pervigil,
Vagtgiund. Custodia pervigil; ignis pervigil Vesta, qui perpetuus ardet.
Lin. 44. Cumque forte pernox] Per noctem durans, seu quod pernoctat. Ut, homo
stat pernox, bleder ude om natten. Vigilia pernox: Taurus pernox jacet.
Luna pernox, quae per totam noctem lucet, varer hel natten igiennem.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Tot iuuenis artibus Geuari filia Nanna admodum delectata: amplexum eius expetere cœpit. Fit enim vt virtute iuuenum virgines incaleſcant. & quorum minus complacet forma: probitas acceptetur. Multiplices enim amor aditus habet. Aliis amor decor, aliis animi virtus, quibuſdam artium vſus voluptatis iter aperit; Non nullis comitas Veneris copiam parat. Complures famæ candor acceptos facit. Nec leuius vulnus fortes q̃ pulchri puellis infligere ſolent. Accidit autem vt Othini filius Balderus Nannæ corpus abluentis aſpectu ſollicitatus: infinito amore corriperetur. Vrebat illum venuſtiſſimi corporis nitor: animumq; perſpicuæ pulchritudinis habitus inflammabat. Validiſſimum namq; libidinis irritamentum eſt decor. Hotherum itaq; per quem maxime votum interpellandum timebat ferro tollere conſtituit: ne moræ impatiens amor vllo fruendæ libidinis obſtaculo tardaretur. Eodem forte tempore Hotherus inter venandum errore nebulę perductus: in quoddam ſiluestrium virginum conclaue incidit: a quibus proprio nomine ſalutatus quænam eſſent perquirit. Illę ſuis ductibus auſpiciiſq; maxime bellorum fortunam gubernari teſtantur: Sæpe enim ſe nemini conſpicuas præliis intereſſe, clandeſtiniſq; ſubſidiis optatos amicis præbere ſucceſſus: Quippe conciliare proſpera: aduerſa infligere poſſe pro libito memorabant, adiecto qualiter in collacteam eius Nannam inter lauandum conſpectam Balderus exarſerit. Hortatęq; ne eum q̃uis infeſtiſſimo odio dignum: armis laceſſeret; ſemideū hunc eſſe teſtantes arcano ſuperum ſemine procreatum. His acceptis Hotherus labentis hoſpitii tegminę defectus ſub dio ſe relictum totiuſq; expertem vmbraculi mediis repente campis expoſitum conſpicatur. Præcipue vero puellarum præpetem fugam, lociq; verſilem ſitum, ac fallacem ædis imaginem mirabatur. Ignorabat enim quæ circa ſe geſta fuerant ludibrium tantum inaneq; præſtigioſarum artiū extitiſſe commentum. Vnde rediens Geuaro ordinem inſecutæ erroris ſuum ludificationis exponit, filiamq; eius continuo poſtulauit. Cui Geuarus q̃ libentiſſime ſe fauturum ſubiunxit: ni Balderi iram repulſa contracturum metueret: priorem illum ſibi conſentaneas preces porrexiſſe teſtatus. Nam ne ferro quidem ſacram corporis eius firmitatem cedere perhibebat. Adiecit tamen ſcire ſe gladium arctiſſimis obſeratum clauſtris quo fatum ei infligi poſſit. Hunc a Mimingo ſiluarum ſatyro poſſideri. Eidem quoq; armillam eſſe mira quadam arcanaq; virtute poſſeſſoris opes augere ſolitam. Horum præterea locorum aditum inuium impedimētis obſuſum, haud facile mortalibus patere poſſe. Maiorem ſiquidem itineris partem inuſitati frigoris vi perenniter obſideri. Iubet itaq; ceruis iugalibus currum inſtruat cuius celeritate eximio gelu rigentia iuga tranſcendat. Quo cū peruenerit tabernaculum ſuum ita a ſole auerſum conſtituat: vt vmbram ſpecus cui Mimingus aſſueuiſſet excipiat: nec ipſum mutua tamen obumbratione contingat: ne ſatyrum inſolitæ obſcuritatis iactus exitu deturbaret. Ita armillam enſemq; in expedito fore: quorum alterum opum, alterum belli fortuna comitaretur: in vtroq; ingens poſſeſſori præmium eſſe. Hactenus Geuarus. Nec inerter Hotherus quæ ab ipſo didicerat executus: tabernaculo ad prædictum modum locato, noctu curas, interdiu venationes agebat. Vtramq; temporis vicem peruigil exſomniſq; ducebat ita diſcrimina lucis noctiſq; partitus: vt hanc rerum meditationi tribueret: illam conuectandis corporis alimentis impenderet. Cumq; forte pernox attonita curis mente langueſceret: obumbrātem tabernaculo ſuo ſatyrum haſta petiuit, obrutūq;

Amoris adit⁹ multi

Nannę ſpecies.

Nymphas adit Hotherus.

Gladii & armillę vis mira.

De ceruis iugalibus.

Satyrus vincitur.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ictu nec ſatis fugæ potentem vinculis intercepit. Vltima deinde per ſummam ver
borum atrocitatem minatus: enſem armillasq; depoſcit. Nec ſegniter ſatyrus ſalu-
tis redemptionem, quæ ab ipſo petebatur, exhibuit. Adeo cunctis re prior eſt vita
cum nihil apud mortales ſpiritu charius exiſtere ſoleat. Høtherus / opum adeptio-
ne lętatus: patriam repetit paucis ſed inſignib⁹ ſpoliis fœlix. Quibus eũ Gelderus
Saxoniæ rex potitum comperiens, milites in tam illuſtris prędæ raptũ crebro con
citabat hortatu. Paruit iuuentus regi properanter inſtruens claſſem. Quod pręui
dens Geuarus quippe diuinandi doctiſſimus erat induſtriaq; pręſagiorum excul-
tus: vocato Høthero iubet congreſſuri ſecũ Gelderi iacula patienter excipiat, non
ante ſua remiſſurus: q̃ hoſtem miſſilibus carere conſpiciat. Cæterum roſtratas ad-
moueat falces quibus nauigia lacerari caſſideſq; & ſcuta militibus detrahi poſſint
Cuius conſilio obſecutus Høtherus: ſalutarem eius exitum expertus eſt. Siquidem
ad primos Gelderi impetus ſubſiſtere ſuos ac corpora ſcutis protegere iubet: præ-
ſentis pugnæ victoriam patientia capeſſendam teſtatus. At hoſtis miſſilibus nulla
ex parte cohibitis: iiſdemq; per ſummam pugnandi cupiditatem effuſis: hoc aui-
dius haſtas ac ſpicula torquere cœpit: quo Høtherum in his excipiendis patiẽtius
ſe gerere comperit. Quæ partim ſcutis, partim nauigiis infixa rarum dedere vul-
nus: complura innoxia ac fruſtra videbãtur excuſſa. Siquidem Hø theri milites re-
gis imperium exequentes receptam telorum vim conſerta clypeorum teſtudine
repellebant: nec rarus quidem eorum numerus erat quæ leui ictu vmbonibus im-
pacta fluctibus incidebant. Quorum omnium copia vacuefactus Gelderus: dum ea-
dem ab hoſtibus correpta alacrius in ſe retorqueri conſpiceret: mali cacumen puni
ceo ſcuto complexus / indicium id pacis erat / ſaluti deditione conſuluit. Quem Hø
therus amiciſſimo vultu benigniſſimoq; ſermone exceptum non minus humani-
tate q̃ arte perdomuit. Ea tempeſtate Helgo Halogię rex Cuſonis Finnorum Byar
morumq; principis filiam nomine Thoram crebrę legationis officio procabatur.
Adeo quod per ſe minus validum eſt alieni indigum noſcitur. Nam cum eius tem
poris iuuenes matrimonii poſtulationem propria voce proſequendi conſuetudinẽ
haberent: hic tanto oris vitio obſitus erat: vt non ſolum exteras ſed etiam domeſti-
cas aures erubeſceret. Adeo calamitas omnis conſcios vitat. Eo ſiquidẽ naturæ dã-
na moleſtiora ſunt / quo liquidius patent. Huius Cuſo legatione ſpreta coniugio in
dignum reſpondit: qui propria parum virtute ſubnixus: ad id impetrandum pre-
caria mutuaretur officia. Quod audiens Helgo: Høtherum quem politioris facũ-
dię nouerat: ſuis fauere ſtudiis obſecrabat. alacriter ſe quicquid is ĩperaſſet execu-
turum pollicitus. Ille ſedula iuuenis ſupplicatione deuictus: armata claſſe Norua-
giam petit, quod verbis non poſſet viribus peracturus. Cũq; pro Helgone per ſum
mam eloquii ſuauitatem egiſſet: refert Cuſo mentem filiæ conſulendã: nequid con-
tra nolentem paterna videretur ſeueritate pręſumptum. Accerſitamq; an proco al
lubeſceret percõtatus annuentis Helgoni nuptias pollicetur. Igitur Høtherus ob-
ſeratas Cuſonis aures ad ea quæ precabatur exaudienda rotundę volubiliſq; facun
dię dulcedine patefecit. Quæ dum in Halogia geruntur: Balderus poſtulandę Nã
nę gratia Geuari fines armatus ingreditur. A quo cum ipſius Nannę mentem co-
gnoſcere iuberetur: exquiſitis verborum delenimẽtis puellam aggreſſus: cum nul-
lum votis locum efficere potuiſſet: repulſę cauſam cognoſcere inſtitit. Quæ reſpõ-
dit nuptiis deum mortali ſociari non poſſe: q, ingens naturæ diſcrimen copulę cõ

Gelderus Saxoniæ rex,

Helgo rex Halogię. Cuſo Finnorũ Byarmorũq; rex

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

n.10. Rostratas admoveat falces] Rostratus, a, um, rostro armatus. ut, navis rostra:
, Skib med forbøjgt Snud for paa. quæ militaris erat ad faciendum impetum
. Hostiles naves. Corona rostrata i: navalis, quod exiguis quibusdam veluti Rostris
avium exornarentur. Rostratus impetus, qui fit rostro impacto.
alx] ferramentum recurvum, quo segetes herbævè resecantur, à Syriaco Chelec, e:
jusdem significationis, Segell etc. Item ad hujus similitudinem, culter, quo uva è
vinea eximuntur, Ranck Knifzer. item quo utuntur calcearii, Skoknif. 1:
m bellicum instrumentum adunco ferro, præfixum, sive navale, sive murale, quo
aves apprehenduntur, vel ædes aut munitiones diruuntur, Krigshager, Muur:
hager, Feldhager, Skibshager, Bodshager. Item instrumentum erat, quod in:
tar hasta gestari posset ad pugnandum, cædendum, trahendum, it Slags heller:
vaader Baade med Spicker og Hager.
in. 22. Puniceo Scuto] Puniceus, a, um, Græcè φοινίκεος, de colore dicitur, qui
purpura dilutior est et floridior à colore surculi palmacei, qui Græcis σπάδιξ
dicitur: alius a. nigrior rubor, et purpura floridior, à gente Punica sic deno:
minatus, ut color puniceus, it Slags purpur farfue, mørk, eller
..., eller Castanie brun, ... Punica aurora, quæ eum colorem refert.
ic senica punicea. Et, Puniceum corium, pro virgis cæsum tergum, en rød bag. Pu:
niceo Scuto, notatus dignus ille certè mos est. Sic infra Lib. 5. p. 95. L. 19. Hithi:
nus Rex Frothonis III. classem propius accedens, scutum in malum erexit, quo so:
cios adventare significabat.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 25. Deos potius opinative] quales Deos non mirum ab hominibus vi-
ctos esse.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

mercium tollat. Sed & ſuperos īterdum pacta reſcindere ſolitos ſubitoq; vinculum
diſiici: q̄d impares cōtraxiſſent. Neq; enim ſtabilem diſſonis ineſſe nexum, cū apud
excelſos humilium ſemper fortuna ſordeſcat. Præterea abundantię & egeſtatis di-
uiduum contubernium eſſe: nec inter ſplendidas opes obſcuramq; pauperiem fir-
ma ſocietatis iura conſiſtere. Ad vltimum ſupernis terreſtria non iugari: quæ tan
to originis interuallo diſcors rerum natura ſecreuerit: q̄ a diuinæ luculentia ma
ieſtatis infinitum diſtet humana mortalitas. Hac reſponſi cauillatione eluſis Bal-
deri precibus detrectandi coniugii prudens argumenta texebat. Quod cū Høthe-
rus ex Geuaro cognoſceret multa ſuper Balderi petulantia apud Helgonem queru
lus diſſerebat: incerti ambo quid facto opus eſſet: variis ſententiam conſiliis agita-
bant. Amica ſiquidem in aduerſis collocutio tametſi periculum non tollit: ęgritu-
dinem minuit. Inter cætera animi vota fortitudinis ſtudio prępondeṙante manus
claſſe cum Baldero conſeritur. Hominibus aduerſum deos certatum crederes. Nā Pugna Høtheri cum diis.
Baldero Othinus ac Thoro ſacraq; deum agmina propugnabant. Diuinis huma-
niſq; viribus permixtum aſpiceres bellum. At Høtherus tunica ferrum ſpernente
ſuccinctus: conſertiſſimos deorum cuneos irrumpebat. & q̄tum terrenus in ſuper-
na poterat: graſſabatur. Sed & Thoro inuſitato clauę libratu cuncta clypeorum ob
ſtacula lacerabat: tantū ad ſe inceſſendum hoſtes inuitās q̄tum ſocios ad tuendum.
Nullum erat armaturæ genus quod impellenti non cederet. Nemo ferientem tuto
excipere poterat. Quicquid ictu arcebat obruit. Non clypei, nō caſſides impactum Dei victi.
pertulere robur. Nulli corporis aut virium magnitudo ſubſidio fuit. Proinde vi-
ctoria ad ſuperos conceſſiſſet ni Høtherus inclinata ſuorum acie celerius aduolās
clauam pręciſo manubrio inutilem reddidiſſet. Quo telo defecti diui ſubitā dede-
re fugam. Inimicum opinioni eſſet niſi fidem antiquitas faceret: deos ab hominib9
ſuperari. Deos autem potius opinatiue: q̄ naturaliter dicimus. Talibus nanq; non
natura ſed gentium more diuinitatis vocabulum damus. Cæterum Balderum fu-
ga curſu quęſita ſeruauit. Cuius nauigiis victores aut ferro laceratis / aut fluctu ob
rutis non contenti deos viciſſe: claſſis reliquias ſęuitia inſequuntur, earum iactu-
ra funeſtam belli cupidinem expleturi. Adeo plærūq; inſolentiam ſucceſſus exaſpe
rat. Teſtis belli portus Balderi fugam vocabulo refert. Gelderum quoq; Saxonię re
gem eodem conſumptum bello remigum ſuorum cadaueribus ſuperiectum ac ro-
go nauigiis extructo impoſitū pulcherrimo funeris obſequio extulit. Cineres eius
perinde ac regii corporis reliquias non ſolum inſigni tumulo tradidit: verū etiam
plenis venerationis exequiis decorauit. Poſt hęc ne connubii ſpem vlterior rerum
importunitas moraretur: repetito Geuaro cupitis Nannæ complexibus fruitur.
Deinde Helgonem ac Thoram plenis liberalitatis officiis proſecutus: nouam Sue
tiæ nuptam aduexit: cunctis tam venerabilis victoria q̄ Balderus ridiculus fuga.
Quo tempore cum ſueonum magnates ſoluendi tributi gratia Daniam petiuiſ-
ſent: ob egregia patris merita a popularibus loco regio cultus fallax fortunæ leno-
cinium expertus eſt. Siquidem a Baldero quem pauloante deuicerat pręlio ſupera
tus ad Geuarum decurrere neceſſe habuit victoria poſt regnum amiſſa quā priua
tus adeptus fuerat. Victor Balderus vt afflictum ſiti militem opportuni liquoris Balderus victor.
beneficio recrearet, nouos humi latices terram altius rimatus aperui·. Quorum
erumpentes ſcatebras ſitibundum agmen hianti paſſim ore captabat. Eorundem

Baldes Brynde.

veſtigia ſempiterno firmata vocabulo q̄q̄ priſtina admodū ſcaturigo deſierit non dum prorſus exoleuiſſe creduntur. Idem laruarum Nannæ ſpeciem ſimulantium continua noctibus irritamenta perpeſſus, adeo in aduerſam corporis valitudinem incidit: vt ne pedibus quidem incedere poſſet. Quāobrem biga rhedave emetiendorum itinerum conſuetudinem habere cœpit. Tanta amoris vi ſuffuſum pectus ad extremam pene eum tabem redegerat. Nihil enim ſibi victoriam dediſſe credidit: cuius Nanna præda non fuerit. Frø quoq; deorum ſatrapa ſedem haud procul Vpſala cepit: vbi veterem litationis morem tot gētibus ac ſæculis vſurpatum

Sacrificia impia.

triſti infandoq; piaculo mutauit. Siquidē humani generis hoſtias mactare aggreſſus: fœda ſuperis libamenta pſoluit. Inter hęc Høtherus defectam ducibus Daniam hiartuarumq; celeres perempti Roluonis pœnas dediſſe cognoſcens: quod vix ſpe complecti poſſet caſu ſibi collatum dicebat. Nam & Roluonem quem q̄ ab eius patre ſuum interfectum meminiſſet vita ſpoliare debuerat: aliena opera ſupplicium luiſſe & ſibi potiendę Danię copiam inſperato rerū beneficio patuiſſe. Quippe regnum eius auito ſibi iure competere ſi rite maiorum ſtemmata reuoluantur. Inde

Høtherus rex. xv. regnat.

Sialandiæ portum Iſoram ingenti claſſis numero occupat imminentis fortunę beneficio vſurus. Vbi rex ab occurrente ſibi Danorum populo conſtitutus paulopoſt

Athiſli mors.

Athiſli fratris quem ſuetis præeſſe iuſſerat, exceſſu cognito ſueticum Danico imperium ſociat. Cæterum Athiſlum mors ignominioſa conſumpſit. Dum enim Roluonis inferias per ſummam animi hilaritatem conuiuio celebraret: potione auidius ſumpta ſubito fine ſordidę intemperantię pœnas pependit. Ita dum alienum fatum impenſioribus lętitiæ modis excolit: proprium irrumpere coegit. Balderus quoq; claſſe Sialandiam petens cum & armis celeber & maieſtate conſpicuus haberetur Høthero Suetiam tenente quicquid ſuper regni faſtigio poſtulabat promptiſſimis Danorum ſuffragiis impetrauit. Tam ancipiti cēſura maiorum noſtrorum ſententia fluctuata eſt. Huic Høtherus a Suetia regreſſus infeſtum intulit bellum. Acerrimum imperii cupidis de rerum ſumma certamen inceſſerat. Eidē Høtheri fuga finem impoſuit. Qui cum in Iutiam conceſſiſſet vicum in quo manendi vſum habuit, nomine ſuo nuncupandum curauit. Vbi hybernis peractis ſolitarius incomitatuſq; Suetiam repetit. Ibi magnatibus accerſitis ob infœlices rerum curſus quibus ipſum Balderus bis victor afflixerat lucis ac vitæ pigere ſe dixit.

Balderus tyrannus.

Deinde cōſalutatis omnibus difficilia aditu loca deuio calle ſectatus expertes humani cultus indagines perluſtrabat. Fit enim vt quibus inſolabilis animi dolor inciderit obſcuros externoſq; ſeceſſus quaſi quoddam pellendæ triſtitiæ remedium captent: Nec magnitudinem mœroris inter humanos queant tolerare conuictus. Adeo plærunq; amica eſt ęgritudini ſolitudo. Præcipue enim illuuies ac ſqualor delectant quos aduerſa animi valitudo concuſſerit. Conſueuerat autem in æditi montis vertice conſulenti populo plæbiſcita depromere. Quāobrem venientes occultantis ſe regis inertiam cauſabantur: abſentiaq; eius grauiſſimis omnium querelis lacerata eſt. At Høtherus extrema locorum deuia peruagatus inſuetumq;

Antrum dearum.

mortalibus nemus emenſus: ignotis forte virginibus habitatum reperit ſpecum. Eaſdem eſſe conſtabat quæ eum inſecabili veſte quondam donauerāt. A quibus cur eo locorum venerit interrogatus: infauſtos belli declarat euentus. Itaq; fide earum damnata geſtarum infœliciter rerum fortunam triſteſq; caſus deflere cœpit ſecus ſibi ceſſiſſe queſtus q̄ ab ipſis promiſſum accepit. At nymphæ eum q̄q̄ raro victor

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

n. 12. Ab ejus patre suum] Scilicet ab Helgone Hotbrodum; supra pag. 31. Lin. 13.

n. 33. Humani cultus expertes indagines] Indago plaga venatoriæ disposita, in-
a quas aguntur et captantur feræ, ab indu sive endo :: in et ago, Diurgar-
r, Dalsg Jagargarn. Et translatè septum quodvis aliquid includens, qualia
nt fossæ, aggeres, continui montes, aquæ, flumina cingentia feras, arcent etc.
em captiones quas quis non facile effugerit, ut, indagine ejus capiuntur multi.
em quævis inquisitio et indagatio. Dictum et de ipsis canibg indagantib. feras.
n. 38. Populo plebiscita depromere] Plebiscitum, Scitum plebis, Vinde, Vedtagt og
alng, quod nimirum plebs sciverit suo suffragio sine patribg, tantum rogante
agistratu plebejo, rogantibus Tribunis plebis.

Lin. 2. Complicem] Complex particeps Sceleris, et qui in eodem crimine veluti complexus est. à complectendo.

Lin. 12. Arietare currus] Arieto Plaut. Sen. et Curt. ariete machina concutio, dejicio, Stormer hile. Quis ædes nostras arietat: adversarium arietavit in terram, i: more arietis dejecit, vaude hile, vrida om kued. Acies inter se arietant i: cum impetu concurrunt, löber sammen.

Lin. 14. Tertio fermè pervigilio] In quaternas, Romani, vigilias, noctem distribuebant. Prima vigilia Ves. à Sexta in Nonam. Secunda vigilia à Nona in Duodecimam. Tertia vigilia a Duodecima in tertiam. Quarta vigilia à Tertia in Sextam. A castris Romanis in Ecclesiam eadem etiam sunt traducta, singula fere vigilatæ horis. Pervigilium] diuturna vigiliæ, laug och stadtze vaagende Vagen. Et specialiter pervigilium sacrum, nocturnum, quo per totam noctem vigilandum.

Lin. 35. Lectica] Lectica Juven. vehiculum gestatorium, quo potentiores feruntur Substrato inibi lectulo. Sella curulis, Plaut. Robbare. Boster.

Lin. 36. Proserpina] à Περσεφόνη, Cereris, ex Jove filia, quæ et Diana, et Luna et Hecate est. Refertur a. ad Lunam, ut pleraque Dearum nomina, quemadmodum ostendit Macrob. Lib. 1. Saturnal.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

extiterit: ęquam tamen hoſtibus cladem ingeſſiſſe dicebant: nec minoris ſtragis auctorem fuiſſe q̃ complicem. Cæterum in expedito victoriæ gratiam fore ſi inuſitatæ cuiuſdam ſuauitatis edulium augendis Balderi viribus excogitatum pręripere potuiſſet. Nihil enim factu difficile futurum dummodo hoſti in augmentum roboris deſtinato potiretur obſonio. Ex quarum dictis Høtherus promptiſſimam inferendi Balthero belli fidutiam mente præſumpſit: q̃q̃ deos armis inceſſere terrenis arduum niſibus videretur. Fuere quoq; ex ſuis qui illum tuto bellum cum ſuperis commiſſurum negarent. Atq; illi infinitus animi calor reſpectum maieſtatis ademerat. Apud fortes enim non ſemper impetum ratio ſubruit: aut conſilio temeritas ſuccumbit. Vel fortaſſe meminerat Høtherus excellentiſſimis viris incertiſſimam extare potētiam: exiguamq; glebam ingentes arietare currus. Contra Balderus Danis in arma contractis Høtherum acie excipit. Ingenti vtrinq; clade geſta ac fere pari partium ſtrage edita nox prælium ſoluit. Cuius tertio ferme peruigilio Høtherus clam cunctis res hoſtium exploraturus egreditur. Somnum quippe eius profecta ab imminenti diſcrimine cura diſcuſſerat. Ita plærunq; ingens animi motus quieti corporis aduerſatur: nec alterius requiem vnius inquietudo patitur. Igitur in hoſtium caſtra perueniens tres nymphas arcanæ dapis gerulas Balderi caſtris exceſſiſſe cognoſcit. Quas curſim inſequens (nam earum fugam roſcida prodidere veſtigia) tandem tecta quibus aſſueuerant ſubit. Igitur ab his quiſnam eſſet rogatus: citharœdum ſe dixit. Nec experimentum profeſſioni diſſonum fuit. Oblatam nã q; chelim inflexis ad muſam neruis compoſitiſq; plectro fidibus moderatus gratum auribus melos promptiſſima modulatione fundebat. Cæterum tres illis colubræ fuere quarum tabo ſolidatiuę confectionis epulum Baldero temperare ſolebant. Iamq; anguium aperto ore multa pulmento ſanies influebat. Sed & nympharum quędã humanitatis ſtudio Høtherum epulo compertiuiſſent: ni trium maxima vetuiſſet: fraudem Baldero fieri proteſtans: ſi ipſius hoſtem corporei roboris incrementis auxiſſent. Ille ſe non Høtherum ſed Hølheri comitem dicebat. Eędem nanq; nymphæ accurati nitoris cingulum potentemq; victoriæ zonam clementi benignitate ei largitæ ſunt. Qui cum priſtinum iter remetiendo calle quo venerat repedaret: obuii ſibi Balderi latus hauſit, eumq; ſeminecē proſtrauit. Quo militibus nuntiato totis Høtheri caſtris alacer exultantium clamor inſonuit: Danis Balderi fortunam publico mœrore proſequentibus. Qui cum indubitatum ſibi fatum imminere ſentiret: dolore vulneris accenſus die poſtera prēlium renouat. Quo feruente lectica ſe in aciem deferri iuſſit ne intra tabernaculum obſcura morte defungi videretur. Poſtera nocte eidem proſerpina per quietem aſtare aſpecta poſtridie ſe eius complexu vſuram denuntiat. Nec inane ſomnii præſagium fuit. Nam Balderum elapſo triduo nimius vulneris cruciatus abſumpſit. Cuius corpus exercitus regio funere elatũ facto colle condendum curauit. Hunc quidam noſtri temporis viri quorum pręcipuus Haraldus erat vigente veteris ſepulturæ fama ſpe reperiendæ pecuniæ noctu adorti: repentino cœptum horrore liquerunt. Ex ipſo nanq; perrupti montis cacumine ſubita torrentis vis magno aquarum ſtrepitu prorumpere videbatur: cuius rapidior moles incitatiſſimo lapſu ſubiectis infuſa campis quicquid offendebat in-

Balderi caſus.

Balderi viſum.

Balderi mors.

Miraculũ manium Balderi.

uolueret. Ad cuius impetum deturbati foſſores abiectis ligonibꝰ variam carpſere fugam irruentis aquæ vorticibus implicandos ſe rati ſi cœptum diutius exequi niterentur. Ita a diis loci illius præſidibus incuſſus ſubito metus iuuenum animos auaritia abſtractos ad ſalutis curã conuertit, neglectoq; cupiditatis propoſito vitæ ſtudioſos eſſe docuit. Huius autem ſcaturiginis ſpeciem adumbratam non veram fuiſſe conſtat: nec ab imis terræ viſceribus genitam ſed præſtigioſa quadam adminiſtratione productam, cum in arido liquidos manare fontes natura non ſinat. Omnes hunc poſteri collem ad quos fractionis eius fama tranſierat intentatum liquere. Quãobrem an quicq̃ opum contineat parum compertum: cum nemo opacam eius crepidinem obſtante periculi metu poſt Haraldum tentare præſumpſerit. At Othinus q̃q̃ deorum præcipuus haberetur: diuinos tamen & aruſpices cæteroſq; quos exquiſitis pręſcientiæ ſtudiis vigere compererat ſuper exequenda filii vltione ſollicitat. Plęrunq; enim humanæ opis indiga eſt imperfecta diuinitas. Cuius Roſtiophꝰ phinnicus alium ex Rinda ruthenorũ regis filia ſuſcitandum prædixit qui fraternæ cladis pœnas exigere debebat. Deos ſiquidem conſortis ſui vltionem orituri fratris officio deſtinaſſe. Hoc audito Othinus os pileo ne cultu proderetur obnubens prædictum regem ſtipendia meriturus accedit. A quo magiſter militum effectus recepto exercitu pulcherrimam ex hoſtibus victoriam retulit. Quem rex ob pugnam ſtrennue editam in primum amicitiæ gradum adciuit: haud parcius donis q̃ honoribus cultum. Idem poſt paruulum temporis interuallum ſolus hoſtium acies in fugam propulit mirificeq; cladis auctor pariter ac nuntius rediit. Admirationi omnibus erat ꝙ tanta de innumeris ſtrages vnius accipi viribus potuiſſet. Quibus meritis fretus: tacite regem amoris ſui conſcium facit.

Rindę auſtera pudicitia.

Cuius benigniſſimo fauore recreatus dum a puella oſculum peteret alapam recepit. Nec eum aut contumeliæ deformitas: aut iniuriæ dolor propoſito depulit. Poſtero ſiquidem anno ne quod auide orſus erat ignominioſe deſereret: peregrina veſte ſumpta regis contubernium repetit. Neq; enim facile ab occurrẽtibus dignoſci poterat cum veras oris notas falſus ſqualor abſtergeret: veterem habitum noua furaretur illuuies. Roſterum ſe vocitari fabriliumq; rerum officio callere perhibuit. Itaq; multiplices rerum formas ſpecioſiſſimis ęris lineamentis complexus adeo profeſſionem artificio cõmẽdauit: vt recepto a rege magni põderis auro matronarũ ornamẽta procudere iuberet̃. Igit̃ cõplura fœminei cultus inſignia fabricatus, tãdẽ armillã cęteris operoſius expolitã annuloſq; cõplures pari ſtudio decuſatos puellę prębuit. Sed nullis flecti meritis ĩdignatio poteſt. Quẽ Rinda baſiũ ſibi porrigere cupiẽtẽ colapho percuſſit. Minus em̃ acceptant̃ dona q̃ p̃ſtat ĩuiſus. Sane gratiora ſunt q̃ ab amicis porrigunt̃. Adeo ĩterdũ ex offerente oblati p̃ciũ pẽdet. Non dubitauit em̃ p̃uicacis animi puella quĩ ſubdolꝰ ſenex libidinis aditũ ficta liberalitate captaret. Pręterea acre eidẽ atq; ĩtractabile ĩgeniũ fuit. Siq̃dẽ dolũ obſequio ĩſtrui donorũq; ſtudio flagitiis votũ ſubeſſe cognouit. Quã pater plurimũ obiurgare ꝙ nuptias detractaret aggreſſus. Illa ſenile peroſa cõnubiũ teneris puellarũ annis pręproperos cõplexus negabat ab ĩfirmioris ætatis excuſatiõe reſpuẽdarũ nuptiarũ ſubſidiũ mutuata. At Othinꝰ nihil amãtiũ ſtudiis p̃ſeuerãtię robore efficaciꝰ expertꝰ q̃q̃ geminę repulſę ignominia affectꝰ fuiſſet: tertio regẽ priori ſpecie cõfuſa

perfectiſſimam rei militaris induſtriam profeſſus acceſſit. Eundem in hanc curam non voluptas modo: ſed etiam demendę ignominiæ cupido perduxerat. Ita præſtigiarum peritis verſili vultu varios habitus p̄ ſe ferendi promptiſſima quondā poteſtas inceſſerat. Quippe præter naturalem corporis ſpeciem cuiuſlibet ætatis ſtatum ſimulare callebant. Igitur ſenex iocundum profeſſionis ſuæ ſpectaculum editurus: inter promptiſſimos inſolentius obequitare ſolebat: nec eo quidem officii genere puellæ rigor inflecti potuit. vix ſiquidem animus ſyncere in gratiam redit: cū quo vehemens ſemel odium geſſit. Quam cum diſceſſurus oſculo petere vellet: ita ab ea propulſus eſt: vt mentum terræ nutabundus impingeret. Quā protinus cortice carminibus adnotato contingens: lymphanti ſimilē reddidit: receptam toties iniuriam modeſto vltionis genere inſequutus. Adhuc tamen propoſitū exequi nō cunctatus: quippe ſpem eius fiducia maieſtatis inflauerat: puellari veſte ſumpta quarto regem viator indefeſſus petiuit. A quo receptus non modo ſedulum ſe: ſed etiam importunum exhibuit. Qui ꝙ muliebriter propemodum cultus eſſet: a pleriſqꝫ fœmina credebatur. Cæterum ſe vocabulo Wecham arte medicam teſtabatur profeſſionem quoqꝫ promptiſſimis commendabat officiis. Tandem in reginæ famulitium adſcitus: puellæ pediſſequam egit. Cuius etiam pedum ſordes ſerotinis horis abluere ſolebat. Licebat quoqꝫ lympham pedibus miniſtranti ſuras ac ſuperiores femorum partes contingere. At quoniam vario fortuna paſſu graditur: quod arte promptum non erat: in expedito caſus conſtituit. Accidit enim puellam corporis firmitate defectam circūſpectis morbi remediis in ſalutis præſidium manus quas ante dāpnauerat aduocare: quēqꝫ ſemper faſtidio habuerat ſeruatorem adſciſcere. Qui curioſius cuncta doloris indicia perſcrutatus: vt morbo q̃primum occurreretur medicata potione vtendum aſſeruit. Cæterum eius temperamenti tantam acerbitatem fore: vt niſi puella vinculis ſe continendam dediſſet curationis vim perferre non poſſet. Ab intimis enim fibris, morbi propulſandam eſſe materiam. Quo pater audito filiam vincire nō diſtulit: iniectamqꝫ thoro ad omnia quæ medicus admouiſſet patientiam præſtare iuſſit. Fallebat illum fœminei ſpecies cultus: quo ſenex ad obumbrandam artis ſuæ peruicaciam vtebatur. Quæ res medicamenti ſpeciem ad ſtupri licentiam tranſtulit. Medicus nanqꝫ veneris occaſione ſumpta, mutato curationis officio, prius ad exercendæ libidinis, q̃ pellendæ febris negocium procurrit. Aduerſa puellæ valitudine vſus: cuius inimicam ſibi incolumitatem expertus fuerat. Aliam quoqꝫ ea de re opinionem ſubtexere non pigebit. Aiunt enim quidam ꝙ cum rex laborantem amore medicum tanto animi ac corporis impendio nihil profeciſſe cognoſceret, ne bene meritum debita mercede fraudaret: clandeſtino filiæ concubitu potiri permiſerit. Adeo interdum paterna in prolem graſſatur impietas cum naturæ clemētiam violenta corrumpit affectio. Quē errorē edito filiæ partu plena ruboris pœnitentia inſecutus eſt. At dii quibus præcipua apud Bizantium ſedes habebatur: Othinū variis maieſtatis detrimentis diuinitatis gloriam maculaſſe cernentes collegio ſuo ſubmouendum duxerunt. Nec ſolum primatu eiectum: ſed etiam domeſtico honore cultuqꝫ ſpoliatum proſcribendum curabant: ſatius exiſtimantes probroſi antiſtitis potentiam ſubrui q̃ publicæ religionis habitū prophanari: ne vel ipſi alieno crimine implicati inſontes nocentis crimine punirentur. Videbant enim apud eos quos ad deferēdos ſibi diui-

Othini expulſio.

nitatis honores illexerant vulgato maioris dei ludibrio obſequium contemptu: religionem rubore mutari. ſacra pro ſacrilegio duci. ſtatas ſolenneſq; cerimonias puerilium deliramentorum loco cenſeri. Mors præ oculis: metus in armis erat: & in omniũ caput vnius culpam recidere putares. Hunc itaq; ne publicam religionem exulare cogeret exitio mulctantes: Ollerum quendam, non ſolum in regni, ſed etiã in diuinitatis infulas ſubrogauere. tanq̃ deos ac reges creare in æquo poſitum foret. Quem licet perfunctorie flaminem creauiſſent integro rerum honore donabant: ne alieni officii procurator, ſed legitimus dignitatis aduerteretur eſſe ſucceſſor. Et nequid amplitudinis deeſſet: Othini quoq; ei nomen imponunt vocabuli

Simulator Othini.

fauore inuidiam nouitatis excluſuri. Quo denis ferme annis diuini ſenatus magiſtratum gerente: tandem Othinus diis atrocitatem exilii miſerantibus: ſatis iam

Othini reuocatio ad diuinitatẽ quẽ & regẽ xviii. q̃dam ponunt.

graues pœnas dediſſe viſus ſqualoris deformitatem priſtino fulgoris habitu permutauit. Iam enim ſuperioris infamiæ notam medii temporis interuallum exederat. Extitere tamen qui ipſum recuperandæ dignitatis aditu indignum cenſerent: ꝙ Scænicis artibus, & muliebris officii ſuſceptione teterrimum diui nominis opprobrium edidiſſet. Sunt qui aſſerant eum quoſdam deorum adulando/ quoſdam præmiis permulcendo amiſſæ maieſtatis fortunam pecunia emercatum fuiſſe: & ad honores quibus iam pridem defunctus fuerat ingentis ſummæ pretio reditum comparaſſe. Quos ſi quanti emerit rogas: illos conſule qui quanti diuinitas væneat didicerunt. Mihi minus conſtare fateor. Igitur Ollerus ab Othino Bizantio pul-

Ollerus in Suetiam aufugit & cæditur.

ſus, in Suetiam conceſſit. Vbi veluti nouo quodam orbe opinionis ſuæ monumenta reſtaurare conniſus: a Danis interfectus eſt. Fama eſt illum adeo præſtigiarum vſu calluiſſe vt ad traiicienda maria oſſe quod diris carminibus obſignauiſſet/ nauigii loco vteretur: nec eo ſegnius q̃ remigio præiecta aquarum obſtacula ſuperaret. At Othinus recuperatis diuinitatis inſignibus tanto opinionis fulgore cũctis terrarum partibus innitebatur: vt eum perinde ac redditum mũdo lumen omnes gentes amplecterentur: nec vllus orbis locus extaret qui numinis eius potentiæ nõ pareret. Qui cum filium Boum quem ex Rinda ſuſtulerat bellici laboris ſtudio-

Bous Othini filius.

ſum cognoſceret: accerſitum fraternę cladis memorem eſſe iubet: potius a Balderi interfectoribus vltionem exacturum, q̃ armis innoxios oppreſſurum. ꝙ aptior, ac ſalubrior pugna competeret: vbi pium belli locum iuſta vindictæ licentia tribuiſſet. Interea Geuarus Gunnonis ſatrapæ ſui dolo nuntiatur oppreſſus. Cuius cla-

Geuari cædes.

dem Hotherus acerrimis vltionis viribus inſequuturus: interceptum Gunnonem atq; ardẽti pyræ iniectum cremauit: ꝙ ipſe Geuarum ante per inſidias occupatum nocturno viuum igni conſumpſerat. Taliter educatoris manibus parentando: filios demum Herletum, Geritumq; Noruagiæ prætulit. Poſt hæc vocatis in concionem maioribus bello, quo Boum excipere debea, periturum ſe refert: idq; non dubiis coniecturæ modis, ſed veris vatum prædictionibus expertum. Orat proinde filium ſuum Roricum regno præficiant: ne ius hoc ad externas, ignotaſq; fami-

Roricus Slyngebõd rex. xviii. Boi interitus.

lias improborum cenſura transfunderet: plus voluptatis ſe ex filii ſucceſſione, q̃ amaritudinis ex propinqua morte percepturum teſtatus. Quo ocyus impetrato pugna cum Boo congreſſus occiditur. Nec iocunda Boo victoria extitit. Quippe tam grauiter affectus acie exceſſit: vt ſcuto exceptus, atq; a peditibus viciſſim ſubeuntibus domum relatus poſtridie vulnerum dolore conſumeretur. Cuius corpus

magnifico funeris apparatu/ Rutenus tumulauit exercitus nomine eius inſignem extruens collem, ne tanti iuuenis monumenta a poſterorum memoria citius dilaberentur. Igitur Curetes, ac Sueones perinde, ac Hotheri morte tributariæ ſortis onere liberati: Daniam quam annuis vectigalium obſequiis amplecti ſolebant: armis aggredi animum induxerunt. Ea res Sclauis quoq; defectionis audaciam miniſtrauit, aliosq; complures: ex obſequentibus hoſtes effecit. Cuius iniuriæ propulſandæ gratia Roricus contractam in arma patriam recenſitis maiorum operibus ad capeſſendam virtutem impenſo hortationis genere concitabat. At Barbari ne bellum abſq; duce committerent: capite opus eſſe cernentes creato ſibi rege cæteris militiæ viribus oſtenſis obſcuriore loco, binos armatorum manipulos condunt. Nec Roricum inſidiæ fefellere. Qui cum claſſem ſuam vadoſi cuiuſdam gurgutis arctis faucibus inhęrere conſpiceret, harenis quibus inſidebat abſtractam profundo adegit: ne limoſis inflicta paludibus diuerſa ab hoſtibus parte peteretur. Præterea latebras ſociis interdiu captandas conſtituit, quibus inſiſtẽtes ex improuiſo nauium ſuarum irruptoribus inſultarent: fore poſſe præfatus vt in auctorum caput proprię fraudis euentus recideret. Barbari vero qui inſidiis addicti fuerant: Danicæ circũſpectionis ignari, irruptione temere edita/ omnes oppreſſi ſunt. Reliqua Sclauorum manus ignorata ſociorum ſtrage ſuper Rorici mora multa anceps admiratione pendebat. Quem inter ægras mentium fluctuationes diutule expectatum cum præſtolatio indies moleſtior fieret: claſſe tandem perendũ ducebat. Erat autem inter eos vir corporis habitu inſignis: officio magus: qui pro ſpectis Danorum turmis, vt paucorũ impendio (inquit) complurium pericula redimantur, publicã ſtragem priuato diſcrimine pręcurrere liceat. Ego vero in hanc confligendi legem non deero ſi cui veſtrum mutuus decernendi mecum auſus inceſſerit. In primis autem prætaxata a me conditione vtendum poſtulo: cuius talem ſane formulam texui. Si vicero vectigalium nobis concedatur immunitas. Si vincar priſtina vobis tributa ſoluantur. Aut enim hodie patriam ſeruitutis iugo victor exuam/ aut victus inuoluam. In vtraq; fortunam prædem me, vadeq; recipite. Quod audiens Danorum quidam animi q̃ corporis viribus robuſtior percunctari Roricum cœpit quid ei præmii foret: qui pugna prouocantem exciperet. At Roricus cum ſenas forte armillas haberet: ita mutuis nexibus inuolutas, vt ab inuicem ſequeſtrari nequirent: nodorum inextricabiliter ſerie cohærente: eaſdem certamen audenti in præmium pollicetur. At iuuenis parum fortunæ certus: ſi inquit Rorice rem proſpere geſſero tua vincentis mercedem liberalitas æſtimet. tu palmam arbiter metiaris. Sin propoſitum mihi parum ex ſententia ceſſerit: quid victo præmii debes quem aut ſæua mors, aut ignominia grauis inuoluet! has imbecillitas habere comites conſueuit: hæc ſuperatorum ſtipẽdia ſunt: quos quid niſi extremum dedecus manet! Quænam ſoluenda merces! Quæ gratia referenda: cui fortitudinis pretium adeſt! Quis impotentem Martis hedera redimiuit/ præmiis victricibus decorauit! virtuti, non ignauiæ palma tribuitur. Gloria infelicitas caret. Illam quippe triumphus laudis: hanc aut finis iners/ aut vita deformis inſequitur. Ego vero qui quorſum duelli fortuna vergat ambigo præmium audacter expetere non præſumo, quod an iure mihi debeatur ignoro. Neq; enim incerto victoriæ certum victoris præmium occupare conceditur. Superſedeo tropheo dubius coronæ con-

Tumulus Boi.

Stratagema.

ſtanter meritum flagitare. Recuſo lucrum qđ mihi mortis æque ac vitæ ſtipẽdium
eſſe poterit. Stoliditatis eſt immaturo fructui manus iniicere: eumq; decerpere vel
le quem necdum quis ſatis ſibi debitum nouerit. Hæc manus aut palmam mihi
præſtabit, aut finem. Hæc fatus gladio barbarum ferit fortuna minus, q̃ ingenio
promptus. Ab eo ſiquidem repercuſſus primi ictus magnitudine exanimatus eſt.
Quo triſte Danis ſpectaculum dante victorem ſocium Sclaui ingenti donatum
pompa magnificis excepere tripudiis. Idem die poſtera ſiue recentis victoriæ ſuc-
ceſſu elatus: ſiue alterius adipiſcendæ cupidine accenſus: hoſtes cõminus aditos pri
ſtinæ prouocationis verbis laceſſere inſtitit. Fortiſſimum nanq; Danorum a ſe
proſtratum ratus: nemini illorum ſecum vlterius prouocatione dimicandi ſpi-
ritum ſupereſſe credebat. Vnius quoq; pugilis occaſu: totius ſe exercitus vires la-
befactaſſe confiſus: nihil ad quos poſteriores ſui conatus intenderent executione
difficile arbitrabatur. Nihil enim ſucceſſu magis inſolentiam nutrit: nec vllum
proſperitate efficacius ſuperbiæ incitamentum eſt. Dolebat itaq; Roricus: vnius
viri petulantia publicam labefactari virtutem: illuſtreſq; victoriis Danos, non mo
do a quondam victis inſolenter excipi: verum etiam ignominioſe contemni. Præ-
terea neminem ita animo promptum / aut manu ſtrenuum in tanto militum nu-
mero reperiri. cui ſalutem ſuam pro patria deuouendi cupido ſuppeteret. Tam
probroſam Danicæ cunctationis infamiam prima Vbbonis magnanimitas repu-
lit. Præſtabat etenim corpore incantandi artibus pollens. Huic quoq; de indu-
ſtria certaminis præmium perquirenti rex armillas ſpopondit. Tũm ille quam, in-
quit, promiſſo fidem deferam cum ipſe pignus in manibus habeas, nec ſub aliena
munus cuſtodia deponas? Præſto ſit cui pignoris depoſitum credas ne promiſſum
retractandi fas ſit. Accendit enim pugilum animos irreuocabilis præmii certitu-
do. Quod eũ profecto per ludibrium dixiſſe cõſtabat: quem in propulſandã patriæ
contumeliam ſola virtus armauerat. Quem Roricus auri cupidine captum ra-
tus: ne præter regiam conſuetudinem reuocaturus donum, aut promiſſum reſciſ-
ſurus videretur: vt erat in nauigio collocatus armillas ingenti excuſſas iactu pe-
titori porrigere ſtatuit. Sed conatum eius fefellit interſtitii magnitudo. Armillæ
enim languido, ac parum vegeto motu, citra deſtinatum locum collapſæ flucti-
bus interceptæ ſunt: vnde Rorico Slyngebond inoleuit agnomen. Quæ res Vb-
boni magno virtutis indicio fuit. Neq; enim eum obrutæ mercedis damnum au-
daci mentis propoſito exuit, ne virtutem auaritiæ ſtipendiis obnoxiam feciſſe vi-
deretur. Igitur auide petito certamine, ſe potius honeſtati intentum, q̃ queſtui de-
ditum, pecuniæ cupiditati fortitudinem prætuliſſe: monſtrabat: fiduciam ſui non
in pretio, ſed magnanimitate repoſitam oſtenſurus. Nec mora circuatur campus/
milite circus ſtipatur: concurrunt pugiles: fit fragor: fremit ſpectatrix turba vo-
torum ſuffragiis diſcors. Excandeſcunt igitur athletæ animis: & mutuis in vul-
neribus ruentes, eundem lucis, ac pugnæ exitum ſortiuntur. Credo procurante
fortuna ne alter alterius exitio gloriam, voluptatemq; perciperet. Quæ res Rori-
co rebelliũ animos conciliauit, tributaq; reſtituit. Eodem tempore Horwendillus
et Fengo, quorum pater Gerwendillus Iutorum præfectus extiterat, eidem a
Rorico, in Iutiæ præſidium ſurrogantur. At Horwendillus triennio tyrannide ge
ſta, per ſummam rerum gloriam piraticæ incubuerat: cum rex Noruagiæ Colle-

Vbbonis virtus.

rus operum eius ac famæ magnitudinem emulatus: decorum ſibi fore exiſtimauit ſi tam late patentem Piratæ fulgorem ſuperior armis obſcurare quiuiſſet. Cuius claſſem varia fretum nauigatione ſcrutatus offendit. Inſula erat medio ſita pelago quam Piratæ collatis vtrinq; ſecus nauigiis obtinebant. Inuitabat duces iocunda littorum ſpecies. Hortabatur exterior locorum amœnitas interiora nemorum verna perſpicere: luſtratiſq; ſaltibus ſecretam ſyluarum indaginem pererrare: vbi forte Collerum Hor wendillumq; inuicem ſine arbitris obuios inceſſus reddidit. Tūc Hor wendillus prior regem percontari niſus quo pugnæ genere decernere libeat præſtantiſſimum affirmans quod pauciſſimorum viribus ederetur. Duellum ſiquidem ad capeſſendam fortitudinis palmam omni certaminis genere efficacius fore: ꝙ propria virtute ſubnixum alienæ manus opem excluderet. Tam fortem iuuenis ſententiam ammiratꝰ Collerus: cum mihi (inquit) pugnę delectum permiſeris maxime vtendum iudico: quæ tumultuationis expers duorum operam capit. Sane & audacior, & victoriæ promptior æſtimatur. In hoc communis nobis ſententia eſt: hoc vltro iudicio conuenimus. At quoniam exitus in dubio manet inuicem humanitati deferendum eſt: nec adeo ingeniis indulgendum: vt extrema negligãtur officia. Odium in animis eſt: adſit tamen pietas quæ rigori demum opportuna ſuccedat. Nam etſi mentium nos diſcrimina ſeparant: naturæ tamen iura conciliant. Horum quippe conſortio iungimur, quantuſcūq; animo liuor diſſociet. Hæc itaq; pietatis nobis conditio ſit: vt victum victor inferiis proſequatur. His enim ſuprema humanitatis officia ineſſe conſtat: quæ nemo pius obhorruit: vtraq; acies id munus rigore depoſito concorditer exequatur: faceſſat poſt fatum liuor, ſimultaſq; funere ſopiatur. Abſit nobis tantæ crudelitatis ſpecimen: vt q̃q̃ viuis odium interceſſerit: alter alterius cineres perſequamur. Glorioſum victori erit ſi victi funus magnifice duxerit. Nam qui defuncto hoſti iuſta perſoluerit ſuperſtitis ſibi fauorem adſciſcit: viuumq; beneficio vincit: quiſquis extincto ſtudium humanitatis impenderit. Eſt & alia non minus luctuoſa calamitas: quæ viuos interdum damnata corporum parte contingit. Huic non ſegnius q̃ vltimæ ſorti ſuccurrendum exiſtimo. Sæpe enim incolumi ſpiritu membrorum clades pugnantibus incidit. Quæ ſors omni fato triſtior duci ſolet: ꝙ mors omnium memoriam tollat: viuens vero proprii corporis ſtragem negligere nequeat. Hoc quoq; malum ope excipiendum eſt. Conueniat igitur alterius ab altero læſionem denis auri talentis ſarciri. Nam ſi pium eſt alienis calamitatibus cōpati: quanto magis propriis miſereri! Nemo naturæ non conſulit. Quam qui negligit: ſui parricida eſt. In hæc data acceptaq; fide pugnam ineunt. Neq; enim eis aut metui occurſus nouitas, aut vernantis loci iocunditas quo minus inter ſe ferro occurrerent reſpectui fuit. Hor wendillus appetendi hoſtis q̃ muniendi corporis nimio animi calore auidior redditus, neglecta clypei cura ambas ferro manus iniecerat. Nec audaciæ euentus defuit. Collerum ſiquidem ſcuto crebris ictibus abſumpto ſpoliatum deſecto tandem pede exanimem occidere coegit. Quem ne pacto abeſſet regio funere elatum magnifici operis tumulo, ingentiq; exequiarum apparatu proſecutus eſt. Deinde ſororem eius Selam nomine Piraticis exercitam rebus, ac bellici peritam muneris perſecutus occidit. Triennium fortiſſimis militiæ operibus emenſus, opima ſpolia, delectamq; prædam Rorico deſtinat, quo ſibi propiorem amicitiæ eius gradum conſciſceret. Cuius familiaritate fultus filiæ eius

Collerus & Hor wendillus.

Colleri cædes.

Horwendillus rex.

Fengo. xx. Fengonis insidiæ in fratrem.

Geruthę connubium impetrauit: ex qua filium Amlethum ſuſtulit. Tantæ felicitatis inuidia accenſus Fengo: fratrem inſidiis circũuenire conſtituit. Adeo ne a neceſſariis quidem ſecura eſt virtus. At vbi datus parricidio locus: cruenta manu funeſtam mentis libidinem ſatiauit. Trucidati quoq; fratris vxore potitus inceſtum parricidio adiecit. Quiſquis enim vni ſe flagitio dederit: in aliud mox procliuior ruit. Ita alterum alterius incitamentum eſt. Idem atrocitatem facti tanta calliditatis audacia texit: vt ſceleris excuſationem beniuolentiæ ſimulatione componeret, parricidiumq; pietatis nomine coloraret. Geruthã ſiquidem q̄q̄ tantæ manſuetudinis eſſet: vt neminem vel tenui lęſione commouerit: incitatiſſimum tamen mariti odium expertam: ſaluandæq; eius gratia fratrem a ſe interfectum dicebat ꝙ mitiſſimam & ſine felle fœminam grauiſſimum viri ſupercilium perpeti indignum videretur. Nec irrita propoſiti perſuaſio fuit. Neq; enim apud principes fides mendacio deeſt vbi ſcurris interdum gratia redditur: obtrectatoribus honos Nec dubitauit Fengo: parricidales manus flagitioſis inferre complexibus: geminæ impietatis noxam pari ſcelere proſecutus. Quod videns Amlethus ne prudentius agendo patruo ſuſpectus redderetur / ſtoliditatis ſimulationem amplexus extremũ mentis vitium finxit: eoq; calliditatis genere, non ſolum ingenium texit: verum etiam ſalutem defendit.

Amlethus ſe ſtolidũ ſimulat.

Quotidie maternum larem pleno ſordium torpore complexus abiectũ humi corpus obſcœni ſqualoris illuuie reſpergebat. Turpatus oris color: illitaq; tabo facies ridiculæ ſtoliditatis dementiam figurabant. Quicquid voce edebat deliramentis conſentaneum erat. Quicquid opere exhibuit profundam redolebat inertiam. Quid multa? Non virum aliquem: ſed delirantis fortunæ ridendum diceres monſtrum. Interdum foco aſſidens, fauillaſq; manibus verrens: ligneos vncos creare, eoſdéq; igni durare ſolitus erat. Quorũ extrema cõtrariis quibuſdam hamis, quo nexuum tenaciores exiſterent informabat. Rogatus quid ageret: acuta ſe referebat in vltionem patris ſpicula præparare. Nec paruo reſponſum ludibrio fuit. ꝙ ab omnibus ridiculi operis vanitas contemneretur: q̄q̄ ea res propoſito eius poſtmodum opitulata fuerit. Quæ ſolertia apud altioris ingenii ſpectatores primam ei calliditatis ſuſpitionem iniecit. Ipſa namq; exiguæ artis induſtria, arcanum opificis ingenium figurabat. Nec credi poterat obtuſi cordis eſſe: cui tam exculto manus artificio calluiſſet. deniq; exactiſſima cura præuſtorum ſtipitum congeriem aſſeruare ſolebat. Fuere ergo qui illum vegetioris ingenii aſſerentes ſapientiam ſimplicitatis prætextu occulere, profundumq; animi ſtudium calliditatis commento obſcurare putarent: nec aptius aſtum deprӕhendi poſſe q̄ ſi illi inter latebras vſq̄ excellentis formæ fœmina applicaretur quæ animum eius ad amoris illecebras prouocaret. Naturæ ſiquidem tam præceps in venerem eſſe ingenium: vt arte diſſimulari non poſſit: vehementiorem quoq; hunc motum fore, q̄ vt aſtu interpellari queat: ideoq; ſi is inertiam fingeret, futurum: vt occaſione ſuſcepta voluptatis ilico viribus obtemperaret. Procurantur igitur qui iuuenem in longinquas nemorum partes equo perductum eo tentamenti genere aggrederentur. Inter quos forte quidam Amlethi collacteus aderat, a cuius animo nondum ſociæ educationis reſpectus exciderat. hic præteriti cõuictus memoriam p̄ſenti imperio anteponens, Amlethũ inter deputatos comites inſtruendi potius q̄ inſidiandi ſtudio proſequebatur. ꝙ eum vltima paſſurum non dubitaret. ſi vel modicum ſenſati animi indicium præbuiſſet. Maxime vero ſi Veneris palam rebus vteretur.

Quod ipſi quoq; Amletho obſcurum non fuit. Equũ ſiquidem conſcendere iuſſus ita ſe de ceruice induſtria collocauit vt ſuum ipſius ceruici dorſum obuertens: aduerſa caudã frõte ſpectaret. Quã frenis quoq; cõplecti cœpit perinde atq; ea parte ruentis equi impetum moderaturus. Qua aſtutiæ meditatione patrui cõmentum illuſit: inſidias expugnauit. Ridiculum ſatis ſpectaculũ fuit, cum idem habenæ expers, regente caudam ſeſſore procurreret. Procedens Amlethus cum obuiũ inter arbuſta lupum habuiſſet: comitibus tenerioris ætatis equum occurriſſe dicentibus perpaucos huiuſmodi in Fengonis grege militare ſubiunxit: vt modeſto ita faceto imprecationis genere patrui diuitias inſecutus. Qui cũ illo prudẽti reſpõſo vſum aſtruerent: ipſe quoq; ſe de induſtria locutum aſſeuerabat ne aliqua ex parte mẽdacio indulgere videretur. Falſitatis enim alienus haberi cupiens ita aſtutiam veriloquio permiſcebat: vt nec dictis veracitas deeſſet, nec acuminis modus verorum iudicio proderetur. Idẽ littus præteriens cũ comites inuento periclitatæ nauis gubernaculo cultrum a ſe eximiæ granditatis repertum dixiſſent: eo inquit prægrãdem pernam ſecari conuenit: profecto mare ſignificans, cuius immenſitati gubernaculi magnitudo congrueret. Harenarum quoq; præteritis cliuis, ſabulum perinde ac farra aſpicere iuſſus eadem albicantibus maris procellis permolita eſſe reſpondit. Laudato a comitibus reſponſo: idem a ſe prudenter editum aſſeuerabat. Ab hiſdem quo maiorem exercendæ libidinis audaciam ſumeret de induſtria relictus, immiſſam a patruo fœminam perinde ac fortuitu oblatam obſcuro loco obuiam recepit: conſtupraſſetq; ni collactens eius tacito conſilii genere inſidiarum indicium detuliſſet. Conſiderans enim quonam aptius modo occultum monitoris officium exequi, periculoſamq; iuuenis laſciuiam præcurrere poſſet: repertam humi paleam: œſtri præteruolantis caudę ſubmittendam curauit. Egit deinde ipſum in ea potiſſimum loca quibus Amlethum ineſſe cognouit: eoq; facto maximum incauto beneficium attulit, nec callidius trãſmiſſum indicium: q̃ cognitum fuit. Siquidẽ Amlethus viſo Oeſtro: ſimulq; ſtramine quod caudæ inſitum geſtabat: curioſius pernotato tacitum cauendæ fraudis monitum intellexit. Igitur inſidiarum ſuſpitione cõterritus, quo tutius voto potiretur exceptam amplexibus fœminã: ad paluſtre procul inuium protrahit. Quam etiam peracto concubitu: ne rem cuiq̃ proderet: impenſius obteſtatus eſt. Pari igitur ſtudio petitum ac promiſſum eſt ſilentium. Maximam enim Amletho puellæ familiaritatem vetus educationis ſocietas conciliabat: q vterq; eoſdẽ infantię procuratores habuerit. Domũ itaq; reductus cunctis an veneri indulſiſſet per ludibrium interrogantibus: puellam a ſe conſtupratam fatetur. Interrogatus rurſum quo rem loco egerit, quoue puluino vſus fuerit: vngulæ iumenti, criſtæq; Galli: laquearibus quoq; tecti innixum ſe dixit. Horum enim omnium particulas vitandi mendacii gratia cum tentandus proficiſceretur, contraxerat. Quæ vox multo circũſtantium riſu excepta eſt, q̃q̃ nihil rerum veritati per iocum detraxerit. Puella quoq; ea de re interrogata: Nihil eum tale geſſiſſe perhibuit. Fides negationi habita eſt eo quidem pronius quo minus ſatellites facti conſcios fuiſſe conſtabat. Tum is qui præſtandi indicii gratia Oeſtrum ſignauerat vt ſalutem Amlethi vaframenti ſui beneficio conſtitiſſe monſtraret nuper ſe eius vnice ſtudioſum extitiſſe dicebat. Nec inepta iuuenis reſponſio fuit. Ne enim indicis meritum negligere putaretur, quiddam ſtraminis gerulum ſubitis adlapſum pennis quodq; paleam poſteriore corporis parte defixam geſtaret ſibi cõſpectũ retulit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

56

Quod dictũ eſt vt cæteros cachinno concuſſit ita Amlethi fautorẽ prudentia delectauit. Superatiſq; omnibus archanãq; iuuenilis induſtriæ ſerã patefacere nequeũtibus: quidã amicorum Fengonis præſumptione q̃ ſolertia abundantior fore negabat: vt inextricabile calliditatis ingeniũ vſitato inſidiarum genere proderetur. Maiorem quippe eius peruicaciam eſſe q̃ vt leuibus experimẽtis attingi debeat. Quãobrem multiplici illius aſtutiæ ſimplicem tẽtationis modum afferri non oportere. Subtiliorem itaq; rationis viam altiore animi ſenſu a ſe repertam dicebat: executioni non incõgruam & propoſitæ rei indagationi efficaciſſimam. Fengone ſiquidem per ingentis negotii ſimulationem de induſtria abſentiam præſtante ſolum cũ matre Amlethum cubiculo claudi oportere/procurato antea viro qui ambobus inſciis in obſcura ædis parte conſiſteret: Quid illis colloquio foret attentius excepturus. Futurum enim vt ſi quid filius ſaperet: apud maternas aures eloqui nõ dubitaret, nec ſe genitricis fidei credere pertimeſceret. Idem ſe explorationis miniſtrum cupidius offerebat, ne potius auctor conſilii q̃ executor videretur.

Conſilium.

Delectatus ſententia Fengo facta longinquæ profectionis ſimulatione diſcedit. Is vero qui conſilium dederat: conclaue quo cum matre Amlethus recludebatur tacite petiuit, ſubmiſſuſq; ſtramento delituit. Nec inſidiarum Amletho remedium defuit. Veritus enim ne clandeſtinis cuiuſpiam auribus exciperetur: primũ ad ineptæ conſuetudinis ritum decurrens: obſtrepentis Galli more occentum edidit:

Galli mos.

brachiiſq; pro alarum plauſu concuſſis cõcenſo ſtramento corpus crebris ſaltibus librare cœpit: ſi quid illic clauſum deliteſceret experturus. At vbi ſubiectam pedibus molem perſenſit: ferro locum rimatus ſuppoſitum confodit, egeſtumq; latebra trucidauit. Cuius corpus in partes conſciſſum aquis feruentibus coxit, deuorandumq; porcis per os cloacæ patentis effudit, atq; ita miſeris artubus cœnũ putre conſtrauit. Taliter eluſis inſidiis conclaue repetit. Cunq; mater magno eiulatu queſta præſentis filii ſocordiam deflere cœpiſſet:

Amlethi ad matrẽ verba.

quid inquit mulierum turpiſſima grauiſſimi criminis diſſimulationem falſo lamenti genere expetis quæ ſcorti more laſciuiens nefariã ac deteſtabilem thori conditionem ſecuta viri tui interfectorem pleno inceſti ſinu amplecteris: & ei qui prolis tuę parentem extinxerat obſcœniſſimis blandimentorum illecebris adularis. Ita nempe equæ coniugum ſuorũ victoribus maritãtur: brutorum natura hæc eſt vt in diuerſa paſſim coniugia rapiantur:

Bruta.

hoc tibi exẽplo prioris mariti memoriam exoleuiſſe conſtat. Ego vero non ab re ſtolidi ſpeciem gero cũ haut dubitem quin is qui fratrem oppreſſerit: in affines quoq; pari crudelitate debacchaturus ſit vnde ſtoliditatis q̃ induſtriæ habitum amplecti præſtat & incolumitatis præſidium ab extrema deliramentorum ſpecie mutuari.

Simulata stultitia.

In animo tamen paternæ vltionis ſtudium perſeuerat: ſed rerum occaſiones aucupor: temporũ opportunitates opperior. Nõ idem omnibus locus cõpetit.

Occasio. Locus.

Cõtra obſcurũ immitẽq; animũ altioribꝰ ingenii modis vti cõuenit. Tibi vero ſuperuacuũ ſit meã lamẽtari deſipiẽtiã quæ tuã iuſtius ignominiã deplorare debueras. Itaq; nõ alienæ ſed ꝓpriæ mẽtis vitiũ defleas: neceſſe eſt. Cætera ſilere memineris. Tali cõuitio laceratã matrem ad excolẽdum virtutis habitum reuocauit. præteritoſq; ignes præſentibus illecebris præferre docuit. Reuerſus Fengo inſidioſæ explorationis auctorem nuſq̃ repertum diutinæ inq̃ſitionis ſtudio proſequebat̃: nemine ſe eũ vſpiã cõſpexiſſe dicẽte

Inquirere.

Amlethus quoq; an vllũ ipſius veſtigiũ dep̃henderit per iocũ rogatꝰ in cloacã illũ iuiſſe retulit pq; eiꝰ ima collapſum: ac nimia cœni mole obrutũ a ſubeũtibꝰ paſſim porcis

eſſe conſumptũ. Quod dictũ tametſi veri confeſſionẽ exprimeret: quia ſpecie ſtolidum videbatur, auditoribus ludibrio fuit. Cunq; Fengo priuignũ indubitatæ fraudi ſuſpectũ tollere vellet: ſed id tum ob aui eius Rorici, tũ ob cõiugis offenſam exequi nõ auderet: Britãniæ regis officio necandũ duxit/ innocentiæ ſimulationẽ alieno miniſterio quæſiturus. Ita dũ occultare ſæuitiã cupit, amicũ inq̃nare, q̃ ſibi infamiã conſciſcere maluit. Diſcedẽs Amlethus matri tacite iubet, textilibus aulã nodis inſtruat, ſuaſq; poſt annũ inferias falſo pagat: eoq; tempore reditum pollicetur. Proficiſcũtur cũ eo bini Fengonis ſatellites/ literas ligno inſculptas (nã id celebre quondam genus chartarũ erat) ſecũ geſtantes: q̃bus Britannoꝝ regi tranſmiſſi ſibi iuuenis occiſio mãdabatur. Quorũ Amlethꝰ quietẽ capientiũ loculos ꝑſcrutatꝰ literas depræhendit: quarũ ꝑlectis mandatis, q̄cquid chartis illitũ erat curauit abradi: nouiſq; figurarũ apicibus ſubſtitutis, dãnationẽ ſuã in comites ſuos, mutato mãdati tenore, cõuertit. Nec mortis ſibi ſentẽtiã ademiſſe/ et in alios ꝑiculũ trãſtuliſſe cõtentus/ preces huiuſmodi falſo Fengonis titulo ſubnotatas adiecit: vt Britãniæ rex prudentiſſimo ad ſe iuueni miſſo filiam in matrimoniũ erogaret. At vbi in Britanniã ventũ, adeũt legati regẽ: literaſq;, quas alienæ cladis inſtrumentũ putabant, ꝓpriæ mortis indices obtulerũt. Quo diſſimulato rex hoſpitali illos humanitate ꝑſequitur. Tũc Amlethus oẽm regiarũ dapũ apparatũ ꝑinde ac vulgare eduliũ aſpnatus: ſummã epularũ abundantiã miro abſtinentiæ genere auerſatus eſt: nec minus potioni, q̃ dapibus pep̃cit. Admirationi oĩbus erat: ꝙ alienigenæ gentis iuuenis accuratiſſimas regiæ mẽſæ delitias/ et inſtructiſſimas luxu epulas: tãq̃ agreſte aliquod obſoniũ faſtidiret. Soluto cõuiuio rex quũ amicos ad quietẽ dimitteret per quendã cubiculo immiſſũ, nocturna hoſpitũ colloquia clandeſtino exploratiõis genere cognoſcẽda curauit. Interrogatus igit̃ a ſociis Amlethus: q̄d igit̃ ita heſternis epulis ꝑinde ac venenis abſtinuiſſet? panẽ cruoris cõtagio reſpſum: potioni ferri saporẽ ineſſe: carneas dapes humana cadaueris oliditate ꝑfuſas: ac veluti quadam funebris nidoris affinitate corruptas dicebat. Addidit quoq; regẽ ſeruilibus oculis eſſe: reginã tria ancillaris ritus officia ꝑ ſe tuliſſe: nõ tã cœnã, q̃ eiꝰ auctores plenis opprobrii cõuitiis inſecutꝰ. Cui mox ſocii priſtinũ mẽtis vitiũ exprobrãtes, variis petulantiæ ludibriis inſultare cœperũt: ꝙ ꝓbanda culparet: cauſaret̃ idonea: ꝙ inſignẽ regẽ, excultãq; moribus fœminã parũ honeſto ſermone laceſſeret: laudẽq; meritos extremi dedecoris opprobrio reſpſiſſet. Quibus rex ex ſatellite cognitis, taliũ auctorẽ ſupra mortalem habitũ, aut ſapere, aut deſiꝑe teſtatus eſt: tam paucis verbis ꝑfectiſſimã induſtriæ altitudinẽ cõplectendo. Accerſitũ deinde villicũ vnde panẽ adſciuerat percõtatur. Qui quũ eũ domeſtici piſtoris oꝑa cõfectũ aſſereret, ſciſcitatur item vbi materiæ eius ſeges creuiſſet: et an vllum illic humanæ ſtragis indiciũ extaret. Qui reſpondit haud ꝓcul abeſſe campũ vetuſtis interfectorũ oſſibus obſitũ: et adhuc manifeſta antiquæ ſtragis veſtigia ꝑ ſe ferentẽ: quẽ a ſe ꝑinde ac cæteris feraciorẽ opimæ vbertatis ſpe, verna fruge cõſertũ dicebat. Itaq; ſe neſcire an panis hoc tabo vitioſi q̄cq̃ ſaporis contraxerit. Quo audito rex Amlethũ vera dixiſſe cõiectãs: vnde lardũ quoq; allatũ fuiſſet cognoſcere curæ habuit. Ille ſues ſuos per incuriã cuſtodia elapſos putri latronis cadauere paſtos aſſeuerabat. Ideoq; forte eorũ carnibus corruptioni affinẽ inceſſiſſe ſaporẽ. Quũ rex in hoc quoq; veracẽ Amlethi ſententiã cõperiſſet: quonã liquore potionẽ miſcuiſſet inquirit. Vt farre, et aqua temperatã cognouit, demonſtratum ſibi ſcaturiginis locũ in altum fodere

Calliditas Amlethi.

aggreſſus,complures gladios rubigine adeſos repperit: ex quorũ odore lymphas vitium traxiſſe exiſtimatum eſt. Alii ideo potionẽ notatam referunt: ꝙ in eius hauſtu apes abdomine mortui alitas depræhenderit: vitiumq́ꝫ referri guſtu, qđ olim fauis inditum extitiſſet. A quo rex culpati ſaporis cauſas competẽter editas vidẽs, quũ ab eodẽ exprobratam ſibi oculorũ ignominiam ad generis fœditatem pertinere cognoſceret,clam conuenta matre,quis ſibi pater extitiſſet inquirit. Qua neminem ſe præter regem paſſam dicente,rem quæſtione ex ea cognoſcendam minatus ꝙ ſeruo ortus eſſet accepit: notatæ originis ambiguitatẽ extorto cõfeſſionis indicio ꝑſcrutatus. Igitur vt cõditionis ſuæ rubore cõtuſus: ita iuuenis prudentia delectatus: eundem cur reginã ſeruilium morũ exprobratiõe maculaſſet, interrogat. Sed dum cõiugis comitatẽ nocturno hoſpitis ſermone laceſſitam doluit, eandẽ ancilla matre creatã didicit. Siquidẽ ille tria ſe circa eam ſeruilis ritus vitia denotaſſe dicebat. Vnũ ꝙ ancillæ more pallio caput obduxerit. Alterũ ꝙ veſtẽ ad greſſũ ſuccinxerit. Tertiũ ꝙ ciborum reliquias dentium anguſtiis inhærentes ſtipite eruerit erutaſq́ꝫ commanducauerit. Matrẽ quoqꝫ eius in ſeruitutem captiuitate redactam memorabat: ne potius ſeruili more, q̃ genere eſſe videretur. Cuius induſtriam rex perinde ac diuinum aliquod ingenium veneratus, filiam ei in matrimonium dedit. Affirmationem quoqꝫ eius tanq̃ cœleſte quoddã teſtimonium amplexatus eſt. Cæterũ comites ipſius vt amici mandatis ſatiſfaceret, proxima die ſuſpendio cõſumpſit. Quod beneficiũ Amlethus tanq̃ iniuriam ſimulata animi moleſtia ꝓſecutus: aurum a rege cõpoſitiõis nomine recepit: quod poſtmodũ igni liquatũ clã cauatis baculis infundendũ curauit. Apud quẽ annũ emenſus impetratꝰ ꝓfectionis licẽtia patriã repetit: nihil ſecũ ex omni regiarũ opum apparatu præter gerulos auri bacillos deportãs. Vt lutiã attigit pñtem cultũ priſtinis ꝑmutauit moribus: qbus ad honeſtatẽ vſus fuerat ĩ ridiculæ cõſuetudinis ſpẽm deinduſtria cõuerſis. Cũq́ꝫ tricliniũ in quo ſuę ducebãť exeqæ ſqualore obſitus intraſſet, maximũ oĩbus ſtuporẽ iniecit: ꝙ obitũ eius falſo fama vulgauerat. Ad vltimũ horror in riſum cõceſſit exprobrãtibus ſibi mutuo ꝑ ludibriũ cõuiuis viuũ affore: quẽ ipſi ꝑinde ac defunctũ inferiis ꝓſequerenť. Idẽ ſup comitibus interrogatus: oſtẽſis quos geſtabat baculis, hic inqt et vnus et alius eſt. Qđ vtrũ verius, an iocoſius ꝓtulerit neſcias. Siqdẽ ea vox q̃q̃ a plæriſq́ꝫ vana exiſtimata fuerit, a veri tñ habitu nõ deſciuit: q̃ ꝑemptorꝫ loco pẽſationis eorꝫ pretiũ demõſtrabat. Pincernis deinde quo maiorẽ cõuiuis hilaritatẽ afferret cõiũctus, curioſiore ꝓpinãdi officio fungebať. Et ne greſſũ laxior veſtis offenderet latus gladio cinxit: quẽ plærunqꝫ de induſtria diſtringẽs, ſupremo digitos acumine vulnerabat. Quãobrẽ a circũſtãtibus curatũ: vt gladius cũ vagina ferreo clauo traiiceref. Idẽ quo tutiorẽ inſidiis aditũ ſtrueret, petitã poculis nobilitatẽ crebris potionibus onerauit: adeoq́ꝫ cũctos mero obruit: vt debilitatis temulẽtia pedibus intra regiã quieti ſe traderẽt, eundẽq́ꝫ cõuiuii et lecti locũ haberẽt. Quos quũ inſidiis opportunos aĩaduerteret: oblatã ꝓpoſiti facultatẽ exiſtimans, p̃patos olim ſtipites ſinu excipit: ac deinde ædẽ in qua ꝓceres paſſim fuſis humi corporibꝰ ꝑmixtã ſomno crapulã ructabanť, ingreſſus, cõpactã a matre cortinã, quæ etiam interiores aulæ ꝑietes obducebat, reſciſſis tenaculis decidere coegit. Quã ſtertentibus ſupiectam, adhibitis ſtipitum curuaminibus adeo inextricabili nodorꝫ artificio colligauit: vt nemo ſubiectorum tametſi validius adniteretur cõſurgẽdi effectum aſſequi poſſet. Poſt hæc tectis ignem iniicit: qui crebreſcentibus flammis late incen

dium ſpargens totos inuoluit penates: regiam conſumpſit, omneſq; aut profundū carpentes ſomnum/aut fruſtra aſſurgere conantes, cremauit. Inde petito Fengonis cubiculo: qui prius a comitibus in tabernaculum perductus fuerat, gladiū forte lectulo cohærentem arripuit, ſuumq; eius loco defixit. Excitato deinde patruo, ꝑceres eius igne perire retulit: adeſſe Amlethum veterum vncorum ſuorum ope ſuccinctum: et iam debita paternæ cladis ſupplicia exigere auidum. Ad hanc vocē Fengo lectulo deſiliens dum ꝓprio defectus gladio nequicq̄ alienum diſtringere conatur opprimitur. Fortem virum, æternoq; nomine dignum: qui ſtultitiæ commēto prudenter inſtructus, auguſtiorē mortali ingenio ſapiētiam admirabili ineptiarum ſimulatione ſuppreſſit: nec ſolum propriæ ſalutis obtentum ab aſtutia mutuatus, ad paternæ quoq; vltionis copiam eadem ductum præbente peruenit. Itaq; et ſe ſolerter tutatus: et parentem ſtrenue vltus: fortior, an ſapientior exiſtimari debeat, incertum reliquit.

Fengonis cædes.

Explicitus eſt liber Tertius: Incipit Quartus.

PEracta vitrici ſtrage Amlethus facinus ſuū incerto popularium iudicio offerre veritus, latebris vtendum exiſtimauit: donec quorſum inconditæ plæbis vulgus procurreret didiciſſet. Igitur vicinia quæ noctu incendium ſpeculata fuerat/ mane cauſam conſpecti ignis noſſe cupiens, collapſam in cineres regiam aīaduertit: ruinaſq; eius adhuc tepidas perſcrutata nihil præter informes combuſtorum corporum reliquias repperit. Adeo autem vorax flamma omnia perederat: vt ne index qdem extaret: ex quo tantæ cladis cauſa accipi poſſet. Corpus quoq; Fengonis ferro confoſſum inter cruentas ſpectabat̃ exuuias. Aliis indignatio patens: aliis mœror: qbuſdam gaudium occultum inceſſerat. Hi ducis lamentabantur interitum: hi ſopitam parricidæ tyrannidem gratulabantur Ita regiæ necis euētus diuidua ſpectatorum ſentētia excipiebatur. Ea vulgi trāquillitate Amlethus relinquēdarū latebrarū fiduciā adeptus, accerſitis qbus arctiorē pris memoriā inhærere cognouerat, cōcionē petit: in qua oronē hmōi habuit. Non vos moueat ꝑceres pñs calamitatis facies: ſi quos miſerabilis Horwedilli exitus mouet nō vos inquā moueat: qbus in regē fides: in parentē pietas ſeruata eſt. Parricidæ, nō regis intueamini funus. Luctuoſior ſiqdē illa facies erat, quū ipi regē nrm ab iniqſſimo parricida (ne dicā fratre) flebiliter iugulatū vidiſtis. Ipi laceros Horwēdilli artus: ipi corpus crebris vulneribus abſūptū plenis miſerationis oculis aſpexiſtis Quē ab atrociſſimo carnifice ſpū ſpoliatū vt patria libertate exueret: quis dubitet? vna man⁹ ei fatū/et vobis ſeruitutē iniecit. Quis igit̃ tā amēs: vt Fengonis crudelitatē Horwendillianæ præferat pietati? Memētote qua vos Horwendillus beniuolētia fouerit: iuſtitia coluerit: hūanitate dilexerit. Memineritis adeptū vobis mitiſſimū regē: iuſtiſſimū patrē: ſubrogatū tyrannū: ſuffectū parricidā: erepta iura: cōtaminata oīa: pollutā flagitiis patriā: impoſitū ceruicibus iugū: ereptū libertatis arbi

Amlethus rex. xxi.

Amlethi oratio.

trium:Et nunc his finis :quũ ſuis auctorẽ criminibus obrutũ ſuorum pœnas ſcele-
rum parricidã pependiſſe cernatis.Quis mediocriter prudens ſpectator beneficiũ
iniuriæ loco duxerit?Quis mentis compos propriũ in auctorem ſcelus recidiſſe cõ
doleat?Quis cruentiſſimi lictoris cladem defleat:aut crudeliſſimi tyranni iuſtũ la-
mentetur interitũ?Præſto eſt auctor rei,quẽ cernitis.Ego quidẽ et parẽtẽ et patriã
vltione ꝓſecutum me fateor.Opus:quod veſtris ꝑiter manibus debebatur,exercui.
Qđ vos mecũ cõmuniter cõdecebat,ſolus impleui.Adde ꝙ neminẽ tã præclari fa
cinoris ſociũ habui:nec cuiuſpiã mihi comes opa fuit:q̃q̃ haud ignorẽ vos huic ma
nũ daturos negotio:ſi petiſſem a q̃bus fidẽ regi:beniuolẽtiã principi ſeruatã nõ du
bito.Sed ſine veſtro diſcrimine nefarios puniri placuit : neq; em̃ alienos humeros
oneri ſubiiciendos putabam:cui ſuſtentando ꝓprios ſuffecturos credebã. Incinera
ui ego alios/ſolũ Fengonis trũcũ vr̃is manib⁹ cõcremãdũ reliqui:in quo ſaltẽ iuſtæ
vltionis cupidinẽ exſatiare poſſitis. Cõcurrite alacres:extruite rogum:exurite im
pium corpus:decoquite ſceleſtos artus:ſpargite noxios cineres:diſiicite immites
fauillas:nõ vrna/nõ tumulus nefandas oſſiũ reliq̃s claudat. Nullũ parricidii veſti
giũ maneat:nullus cõtaminatis artibus intra patriã locus exiſtat: nulla cõtagiũ vi
cinia cõtrahat:nõ mare/nõ ſolũ dãnati cadaueris hoſpitio polluat. Cætera ego prę
bui:id ſolũ vobis pietatis officiũ relictũ eſt.His exequiis ꝓſequendus tyrãnus : hac
põpa parricidæ funus ducendũ.Sed neq; eius cineres q patriã libertate nudauerit
a patria tegi cõuenit. Præterea q̃d meas reuoluã erũnas? calamitates recenſeã? re-
texã miſerias?quas ipi me plenius noſtis.Ego a vitrico ad mortẽ q̃ſitus: a mr̃e cõtẽ
ptus:ab amicis cõſput⁹ ãnos flebiliter exegi:dies calamitoſe duxi:incertũ vitæ tp̃s
ꝑiculis ac metu refertũ habui.Poſtremo oẽm ætatis ꝑtẽ maxima cũ terũ aduerſita
te miſerabiliter emẽſ⁹ ſum.Sæpe me tacitis intra vos q̃ſtibus ſenſu vacuũ gemeba
tis deeſſe vltorẽ pr̃i:parricidio vindicẽ. Quæ res occultũ mihi vr̃æ charitati indi-
ciũ attulit:in quorũ animis necdũ regiæ cladis memoriã exoleuiſſe cernebã.Cuius
itaq; tã aſperũ pectus:tã ſaxeus rigor : quẽ nõ paſſionũ mearũ cõpaſſio molliat/erũ
narũ miſeratio nõ flectat? Miſeremini alumni vr̃i:moueamini ĩfortuniis meis:q ab
Horwẽdilli nece immunes geritis man⁹.Miſeremini quoq; afflictæ genitricis meę
et reginæ quondã vr̃æ:extincto cõgaudete dedecori:q̃ viri ſui fratrẽ interfectorẽq;
cõplexa/geminũ ignominiæ põdus fœmineo ꝑpeti corpore cogebat.Quãobrem vt
vltionis ſtudiũ occultarẽ/obſcurarẽ ingeniũ,adumbratũ non verũ inertiæ habitũ
amplexatus ſum:ſtoliditatis figmẽto vſus/ſapiẽtiæ cõmentũ texui : qđ nũc an effi-
cax fuerit,vtrũ finis ſui cõplemẽtũ attigerit,veſtro cõſpectui patet:vos tãtæ rei ar
bitros habere cõtentus ſum.Ipi parricidales fauillas pedibus ꝓculcatis:deſpicami-
ni cineres eius,q iugulati fratris vxorẽ polluit/flagitio temerauit/ dñm læſit/ maie
ſtatẽ ꝓditionis ſcelere laceſſiuit/acerbiſſimã vobis tyrannidẽ intulit/libertatẽ ade-
mit/inceſto parricidiũ cumulauit.Me tã iuſtæ vindictæ miniſtrũ/ tam piæ vltionis
æmulum patricio ſuſcipite ſpiritu/debito ꝓſeq̃mini cultu/benigno refouete cõtui-
tu.Ego patriæ ꝓbrũ dilui/matris ignominiã extinxi/tyrannidẽ reppuli/ parricidã
oppreſſi/inſidioſam patrui manũ mutuis inſidiis eluſi:cuius ſi ſupeſſet,in dies ſcele
ra percrebreſcerẽt.Dolebã et patris et patriæ iniuriã : illũ extinxi vobis atrociter:et
ſupra q̃ viros decuerat,impantẽ.Recognoſcite beneficiũ:veneramini ingeniũ meũ
regnum ſi merui date : habetis tanti auctorem muneris/ paternæ poteſtatis hære-
dem/non degenerem/non parricidam:ſed legitimũ regni ſucceſſorem/et piũ noxæ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

n. 39. Patricio suscipite spiritu] Hoc est, forti ac p̃senti animo. Sic infrà
b. 15. p. lix. Absoton patriciū spiritus Pontifex dicitur.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 7. Rex alacri] Rex i.e. Iutorum Præfectus, non Daniæ Rex.

Lin. 11. His apud Daniam] In Iutia ut est ſuprà pag. 57. Lin.

Lin. 15. In ſcuto quoq;] Ego hoc modo legendum exiſtimo: Scutum ſibi quoq; parari juſſerat, in quo omnem. Vel ut editio Baſileenſis habet: In ſcuto T. P. i. o. o. ſ. c. a. 1. æ. p. a. idq; exquiſitis. etc.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

parricidalis vltorem. Debetis mihi recuperatum libertatis beneficium/excluſum
afflictantis imperium/ademptum oppreſſoris iugum / excuſſum parricidæ domi-
nium/calcatum tyrānidis ſceptrū. Ego ſeruitute vos exui/indui libertate: reſtitui
culmen: gloriam reparaui: tyrannū ſuſtuli: carnificē triumphaui. Præmium penes
vos eſt: ipſi meritum noſtis: a veſtra merces virtute requiritur. Elexerat hac ora-
tione adoleſcens omniū animos/quoſdam ad miſerationē/alios ad lachrymas vſq;
perduxit. At vbi quieuit mœror/rex alacri cunctorum acclamatione cenſetur. Plu
rimum quippe ſpei in eius induſtria ab vniuerſis reponebatur: qui tanti facinoris
ſummam profundiſſimo aſtu texuerat incredibili molitione concluſerat. Mirari il
lum complures videres, tanto temporis tractu ſubtiliſſimum texiſſe conſilium.

Amlethus regnat rex xxi.

His apud Daniam geſtis, ternis nauigiis impenſius adornatis ſocerum viſurus ac
coniugem, Britanniam repetit. In clientelam quoq; armis præſtantē iuuentutē ad
ciuerat exqſito decoris genere cultā: vt ſicut cuncta deſpicabili dudū habitu geſſe-
rat: ita nūc magnificis ad oīa paratibus vteretur: et qcqd olim pauptati tribuerat,
ad luxuriæ impenſam cōuerteret. In ſcuto quoq; ſibi parari iuſſerat oēm opm ſuorꝝ
cōtextū ab ineūtis ætatis primordiis auſpicatus: exqſitis picturæ notis adūbrādū
curauit. Quo geſtamīe piñ ac virtutū ſuarū teſte vſus, claritatꝭ incremēta cōtraxit.
Iſtic depīgi videres Horwēdilli iugulū: Fēgōis cū īceſtu pricidiū: flagitioſū patruū
fratruelē ridiculū: adūcas ſtipitū formas: ſuſpicionē vitrici: diſſīlatiōnē priuigni: ꝑ
curata tentamētorꝝ gña: adhibitā inſidiis fœminā: hiātē lupū: inuētū gubernaculū
præteritū ſabulum: initū nemus: inſitā œſtro paleam: inſtructū indiciis adoleſcētē:
eluſis comitibus rē ſeorſum cū virgine habitā. Cerneres itaq; adumbrari regiā: ad
eſſe cū filio reginā: trucīdari inſidiatorē: trucidatū decoqui: cloacæ coctū infundi:
infuſum ſuibus obiici: cœno artus inſterni: inſtratos belluis abſumēdos relinq. Vi-
deres etiā vt Amlethus dormiētiū comitū ſecretū dephenderit: vt obliteratis api-
cibus/alia figurarū elemēta ſubſtituerit: vt dapē faſtidierit: potionēq; cōtēpſerit: vt
vultū regis arguerit: vt reginā ſiniſtri moris notauerit. Aſpiceres quoq; legatorū
ſuſpendiū: adoleſcentis nuptias figurari: Daniā nauigio repeti: inferias cōuiuio ce
lebrari: comitū loco baculos ꝑcontātibus oſtendi: Iuuenē pincernæ ptes exeq: diſtri
ctoꝑ induſtriā ferro, digitos exulcerari: gladiū clauo ptūdi: cōuiuales plauſus auge-
ri: increbreſcere tripudia: aulęam dormiētibus iniici: iniectā vncorū nexibus obfir-
mari: ptinacius ſopitos inuolui: tectis torrem immitti: cremari cōuiuas: depaſtā in
cendio regiā labefactari: Fengonis cubiculū adiri: gladiū eripi: inutilem erepti loco
conſtitui: regē priuigni manu proprii mucronis acumine trucidari. Hæc oīa excul
tiſſimo rerū artificio militari eius ſcuto opifex ſtudioſus illeuerat/res formis imita
tus/et facta figurarū adūbratione cōplexus. Sed et comites ipſius quo ſe nitidius ge
rerēt, oblitis tm̄ auro clypeis vtebāt. Quos Britāniæ rex benigniſſime exceptos re
gii apparatus impēſis pſeqt. Qui inter epulandū/an Fengo viueret/integriſq; fortu
nis eſſet cupide percontatus, cognoſcit e genero ferro piiſſe: de cuius fruſtra ſalute
perquireret. Cunq; interfectorem eius crebris percontationibus inueſtigaret, eun
dem cladis eius auctorem/ac nuntium extare didicit. Quo audito tacitum animi
ſtuporē contraxit: q ad ſe pmiſſam quondam Fengonis vltionem pertinere cogno
ſceret. Ipſe equidē ac Fengo vt alter alterius vltorem ageret/mutua quōdā pactiōe
decreuerāt. Trahebat itaq; regē hinc in filiā pietas/in generū amor: inde charitas
in amicū: et pterea iuriſiurādi firmitas: ipſa quoq; mutuæ obteſtatiōis religio: quā

Britanniā repetit.

Scuti pictura.

Britāni regis ī iureiurādo r̄ligio

violare nefarium erat. Tandē cum affinitatis contemptu iuratoria præpōderauit fides: conuerſuſq; ad vltionē animus neceſſitudini religionē anteposuit. Sed qm̄ hoſpitalitatis ſacra violare nefas credebatur, aliena manu vltiōis ꝑtes exequi pręoptauit, innocētiæ ſpeciē occulto facinore prętenturus. Igitur inſidias officiis texit: lædēdiq; curā adūbratis beniuolentiæ ſtudiis, obſcurauit. Et quia cōiunx eius nuper morbo conſumpta fuerat, Amlethū reparandarū nuptiarū legationē ſuſcipere iubet admodū ſe ſingulari ipſius induſtria delectatū præfatus. Regnare ſiquidē in Scotia fœminā aſſerebat: cuius vehemēter connubiū affectaret. Sciebat nāq; eā nō mō pudicitia cęlibē: ſed etiā inſolentia atrocē ꝓprios ſꝑ exoſam ꝓcos: amatoribus ſuis vltimū irrogaſſe ſuppliciū: adeo vt ne vnus qdem e multis extaret ꝗ ꝓcationis eius pœnas capite nō luiſſet. Proficiſcit̄ itaq; Amlethus q̄q̄ ꝑiculoſa legatio imparetur/ iniuncti muneris obſequium nō detrectans: ſed ꝑtim domeſticis ſeruis/ꝑtim regis vernaculis fretus. Ingreſſuſq; Scottiam quū haud procul reginę penatibus abeſſet recreandorū equorū gratia iunctum viæ pratū acceſſit: ibiq; loci ſpecie delectatus quieti cōſuluit iocundiore riui ſtrepitu ſomni cupidinē prouocante, ordinatis qui ſtationem eminus obſeruarent. Quo audito regina denos iuuenes exterorū aduentum, apparatumq; ſpeculaturos emittit. Quorum vnus vegetioris ingenii/eluſis vigilibus ꝑuicacius ſubiens clypeum Amlethi, quem capiti forte dormiturus affixerat tanta lenitate ſubmouit: vt ne ſupiacentis quidē quietem turbaret/aut cuiuſpiam ex tanto agmine ſomnum ꝓrumperet: dominā nō modo nuntio/ſed etiā rerū indicio certiorē redditurus. Delegatas quoq; ei literas loculis qbus aſſeruabant̄ pari calliditate ſubduxit. Quibus regina ad ſe ꝑlatis clypeū cu[r]ioſius contemplata ex affixis notulis totius argumēti ſummā elicuit: eūq; affore [i]ntellexit ꝗ exactiſſimo prudentiæ conſilio fretus, de patruo paternæ cladis pœnas accepit. Literas quoq; nuptiarum ſuarum petitionem cōtinentes intuita, totos obliterauit apices: ꝙ ſenū admodum connubium abhorreret: iuuenum complexus appeteret. Inſcripſit autē mandatum perinde atq; a Britanniæ Rege ſibi tranſmiſſum/et eius titulo pariter ac nomine conſignatum: quo ſe latoris peti coniugio ſimularet. Quinetiam facta quæ ex eius ſcuto cognouerat, ſcripto complectenda curauit: vt et clypeum literarum teſtem, et literas clypei interpretes exiſtimares. Deinde eos quorum exploratione vſa fuerat ſcutum referre/literaſq; loco ſuo reſtituere iubet: eodem fallaciæ genere Amlethum inſequuta, quo eum in cauillandis comitibus vſum acceperat. Interea Amlethus clypeum capiti fraude ſubductum expertus, occluſis de induſtria oculis quietem callidius ſimulat: quod vero ſopore amiſerat/ficto recuperaturus. Alteram quippe fallendi vicē hoc pronius ab inſidioſo quærendā putauit: quo ſolam ꝓſperius egerit. nec eum opinio fefellit. Speculatorē quippe clandeſtino aditu ſcutum ac chartam priſtino loco reponere cupientem proſiliens corripit, captūq; vinclorum pœna coercuit. Deinde excitatis comitibus Reginæ penates accedit. Cui ex ſoceri perſona conſalutatæ ſcriptum/eiuſdemq; ſigillo obſignatum porrexit. Quod quū accepiſſet Hermuthruda ꝑlegiſſetq; (reginæ id nomen erat) operā Amlethi īduſtriāq; verbis impēſioribꝰ ꝓſecuta: iuſtas Fengonē pœnas pepēdiſſe dicebat: ipm̄ vero Amlethū rē hūana æſtimatione maiorē incōphēſæ ꝓfūditatis ingenio molitū: ꝙ nō ſolū pr̄ni exitii/m̄r̄niq; cōcubitꝰ vltionē inſcrutabili ſenſꝰ altitudine cōmētꝰ fuiſſet: verū etiā regnū eiꝰ a quo crebras inſidias exptꝰ fuerat cōſpicuis ꝓbitatꝭ opibꝰ occupaſſet. Quāobrē mirari ſe tā eruditi ingenii virū vno nuptiarū

errore labefactari potuiſſe:q quũ hũanas pene res claritate trãſcẽdat, in ignobilem, obſcurãq; copulã ꝓlapſus videat. Quippe cõiugẽ eius ſeruis parẽtibus eſſe: q̃q̃ eos fortuna regiis honoribus exornaſſet. In expetẽdis ſiqdẽ cõiugiis prudẽti nõ formæ fulgorẽ: ſed generis metiẽdũ. Quapropter ſi rite copulã appetat, ꝓſapiam ęſtimet: nec ſpecie capiat: quæ quũ illecebrarũ irritamentũ ſit, multoꝝ candorẽ inaniter fucata deterſit. Eſſe vero quã ſibi nobilitate parẽ aſciſcere poſſit. Se ſiqdẽ nec reb⁹ tenuẽ nec ſanguine humilẽ eius amplexibus idoneã fore: vtpote quã nec regiis opib⁹ vincat: nec auito ſplẽdore p̄cellat. Quippe reginã ſe eſſe: & niſi refragaret ſexus, regẽ exiſtimari poſſe: immo qđ verius eſt: quẽcunq; thoro ſuo dignata fuerit, regẽ exiſtere: regnũq; ſe cũ ãplexibus dare. Ita et nuptiis ſceptrũ, et ſceptro nuptias reſpõdere. Nec ꝑui beneficii eſſe eã ꝓprios offerre amplexus: q̃ circa alios ferro repulſã exeq cõſueuerat. Hortat itaq; placẽdi ſtudiũ in ſe transferat/ in ſe votũ nuptiale deflectat: genuſq; formæ p̄ferre diſcat. Hæc dicẽs, aſtrictis in eũ cõplexib⁹ ruit. Ille tã comi virginis eloquio delectat⁹, in mutua ꝓrũpit oſcula: alternos cõplexuũ nodos cõſerit: ſibiq; qđ virgini placitũ ꝓteſtat. Fit deinde cõuiuiũ: accerſunt amici: corrogant primores: nuptiæ pagunt. Quibus expletis, quũ nupta Britãniã repetit, valida Scotthorũ manu ꝓpius ſubſeq iuſſa: cuius opa aduerſum varios inſidiarũ obiectus vteret. Redeunti Britãnici regis filia: quã in matrimonio habebat, occurrit: q̃ q̃q̃ ſe ſupductæ pellicis iniuria læſam q̃reret, indignũ tñ aiebat maritali gr̃æ pellicatus odiũ anteferri: neq; ſe adeo virũ auerſaturã: vt qđ ei fraudulentius intentari ſciat, ſilentio occultare [illegible]ſtineat: habere eñ ſe pign⁹ cõiugii filiũ: cuius ſaltẽ reſpectus cõiugalẽ mr̃i charit[illegible]ẽ cõmẽdare debuerat. Ipe eñ (inqt) matris ſuæ pellicem oderit, ego diligã: tuos in me ignes nulla calamitas ſopiet: nullus liuor extiguet: qn et in te ſiniſtre excogitata detegã/ et quas dep̄hẽderim inſidias pandã. Quãobrẽ cauendũ tibi ſocerũ putes: q; ipe legationis ꝓuentũ carpſeris: oẽmq; eius fructũ in temet, eluſo mittẽtis voto, ꝑuicaci vſurpatione tranſtuleris. Qua voce ſe cõiugali, q̃ paternæ charitati ꝓiorẽ oſtendit. Hæc loquẽte ea adeſt Britãniæ rex: generũq; arctius q̃ affectuoſius amplexatus, cõuiuio excipit/ liberalitatis ſpecie fraudis propoſitum celaturus. Amlethus cognita fraude metum diſſimulanter habuit, ducẽtiſq; equitibus in comitatum receptis, ſubarmalem veſtem indutus obſequitur inuitanti: maluitq; regiæ ſimulationi periculoſe parere, q̃ turpiter repugnare. Adeo honeſtatem in cunctis obſeruandam putabat. Quem cõminus obequitãtem rex ſub ipa bipatentiũ portarũ teſtudine adortus iaculo tranſegiſſet, ni ferrũ ſubarmalis togę durities reppuliſſet. Amlethus leui recepto vulnere, eo loci ſe cõtulit: vbi Scotticã iuuentutẽ expectãdi officio fungi iuſſerat: captiuo nouæ cõiugis ſpeculatore ad regẽ remiſſo: q ſe deſtinatas dominæ literas loculorũ cuſtodiæ furtim exemiſſe teſtãdo, crimen in Hermutrudam refunderet: ipſumq; accurato genere excuſationis reatu proditionis abſolueret. Quem rex auidius fugientem inſequi non moratus, maiore copiarum parte priuauit: ita vt Amlethus die poſtero ſalutẽ prælio defenſurus, deſperatis admodum reſiſtendi viribus ad augendã multitudinis ſpeciẽ exanima ſociorum corpora/ ꝑtim ſubiectis ſtipitibus fulta/ ꝑtim propinquis lapidib⁹ affixa: alia viuẽtum more equis impoſita, nullo armorum detracto perinde ac præliatura ſeriatim in aciem, cuneumq; digeſſerit. Nec rarius mortuorum cornu erat, q̃ viuentium globus. Stupenda ſiquidem illa facies erat: quum extincti raperentur ad prælia: defuncti decernere cogerentur. Quæ res auctori otioſa non

Amletho parantur a Britãno inſidiæ.

Stratagema nouum

Angliæ ſubiugatio tertia a Danis

fuit quũ ipſa extinctorum imagines laceſſentibus ſolis radiis immenſi agminis ſpeciem darent. Ita enim inania illa defunctorum ſimulacra priſtinum militum numerum referebãt: vt nihil ex eorum grege heſterna ſtrage diminutum putares. Quo aſpectu territi Britanni pugnam præcurrere fuga/a mortuis ſuperati: quos viuos oppreſſerant. Quæ victoria neſcio callidior, an fœlicior exiſtimanda ſit. Rex dum ſegnius fugam intendit, ab imminentibus perimitur Danis. Victor Amlethus ingenti præda acta, conuulſiſq; Britanniæ ſpoliis, patriam cum coniugibus petit. Interea defuncto Rorico, Vigletus regnum adeptus: Amlethi matrem omni petulantiæ genere fatigatam regiis opibus vacuefecerat: filium eius fraudato Lethrarum rege: cui dignitatũ iura dandi tollendiq; ius eſſet, Iutiæ regnum occupaſſe conqueſtus. Quam rem Amlethus tanta animi moderatione excepit: vt Vigleto ſplendidiſſimis victoriæ ſuæ manubiis donato, calumniam beneficio rependere videretur

Vigletus xxii. Rex aut potius tyrãnus Iutiæ.

Quem poſtmodum exigendæ vltionis occaſione ſuſcepta, bello laceſſitum deuicit atq; ex occulto hoſte manifeſtus euaſit. Fiallerum Scaniæ præfectum exilio adegit: quem ad locum cui Vndenſakre nomen eſt, noſtris ignotum populis; conceſſiſſe eſt fama. Poſt hæc quũ a Vigleto Scaniæ Sialandiæq; viribus recreato per legatos ad bellũ ꝓuocaret, mirifica aĩ ĩduſtria duas circa ſe res: quarũ alteri ꝓbrũ: alteri ꝑiculũ ineſſet, fluctuari peruidit. Sciebat qppe ſibi ſi prouocationem ſequeretur imminere vitæ ꝑiculum: ſi refugeret, inſtare militiæ probrum. Præponderauit tamen in contemplatore virtutũ animo ſeruandæ honeſtatis cupido, obtuditq; cladis formidinem impenſior laudis auiditas: ne ſolidus gloriæ fulgor p[...]ericuloſa fati declinatione corrumperetur. Animaduertebat quoq; tantũ pene inte[r] ignobilem vitã et ſplendidam mortem diſcriminis intereſſe, quantũ dignitas a contemptu diſtare cognoſcitur. Tanta aũt Hermutrudæ charitate tenebatur: vt maiorem futuræ eius viduitatis, q̃ propriæ necis ſolicitudinem animo inſitã geſtaret: omniq; ſtudio circũſpiceret: qualiter ei ſecundas nuptias ante belli ingreſſum cõſciſceret. Quam ob rẽ Hermutruda virilem profeſſa fiduciam, ne in acie quidem ſe eum deſerturam ſpopondit: deteſtabilem inquiens fœminã, quæ marito morte cõſeri formidaret. Quã

Amlethi cædes.

ꝓmiſſionis nouitatem parum executa eſt. Nam quum Amlethus apud Iutiam a Vigleto acie interemptus fuiſſet, vltro in victoris prædã, amplexũq; cõceſſit. Ita votũ omne fœmineum fortunæ varietas abripit: temporum mutatio diſſoluit: et muliebris animi fidem lubrico nixam veſtigio fortuiti rerum caſus extenuant: quæ ſicut ad pollicendum facilis, ita ad perſoluendum ſegnis: variis voluptatis irritamentis aſtringitur atq; ad recentia ſemp auidius expetenda/veterũ immemor: anhela/præceps cupiditate diſſultat. Hic Amlethi exitus fuit: qui ſi parem naturæ atq; fortunæ indulgentiã expertus fuiſſet, æquaſſet fulgore ſupos: Herculea virtutibus opera tranſcendiſſet. Inſignis eius ſepultura ac nomine campus apud Iutiã extat. Vigletum tranquillam ac diutinã regni procurationẽ emenſum morbus cõſumpſit.

Vigleti mors.

Wermũdus rex. xxiii.

Cui filius Wermundus ſuccedit. Hic ꝓlixis tranquillitatis otiis: fœliciſſima temporum quiete decurſis diutinã domeſticæ pacis conſtantiã incõcuſſa rerum ſecuritate tractabat. Idem prolis exps iuuentam exegit: ſenior vero filium Vffonẽ ſero fortunæ munere ſuſcitauit: quũ nullam ei ſobolem elapſa tot annorum curricula peperiſſent. Hic Vffo coæuos quoſq; corporis habitu ſupergreſſus, adeo hebetis, ineptiq; animi principio iuuentæ exiſtimatus eſt: vt priuatis ac publicis rebus inutilis videretur. Siquidem ab ineunte ætate nunq̃ luſus aut ioci conſuetudinem præ

Vffo naſcit[ur]

buit: adeoq; humanæ delectationis vacuus fuit: vt labiorum continentiā iugi ſilentio p̄mereret & ſeueritatē oris a ridendi prorſus officio temperaret. Verū vt incunabula ſtoliditatis opinione referta habuit ita poſtmodū cōditionis cōtēptū claritate mutauit. Et quantū inertiæ ſpectaculū fuit: tantū prudentiæ & fortitudinis exēplum euaſit. Cuius pater ſocordiā contēplatus: filiā ei Sleſuicenſiū p̄fecti FroWini in matrimoniū adſciſcit: Illuſtriſſimi viri affinitate vtiliſſimū gerendi regni ſubſidium recepturo. Huic erant filii Keto & Wigo ſplendidiſſimæ indolis iuuenes, quorum Wermundus nō minus q̃ FroWini virtutē futuris filii profectibus deputabat.

Athiſlus Sueticus.

Ea tempeſtate regnabat apud Suetiam Athiſlus vir fama ſtudioq; cōſpicuus. Qui cum finitimos late bello p̄ſſiſſet: ne partū virtutibus fulgorem ocio, deſidięq; corrūpendū relinqueret: cōplura nouarū rerū officia ſedulo frequentationis ſtudio celebranda curauit. Inter quæ etiā inſigni armatura ſuccinctus quotidianā ſolitarii inceſſus conſuetudinem præbuit. Tum ꝙ in re militari, nihil crebro armorum vſu præſtantius noſſet: tū vt huius agitatione ſtudii claritatis incremēta cōtraheret. In quo nō minus ſibi fiducia q̃ laudis cupido vendicauit. Tantā quippe nullius rei violentiā exiſtimabat, vt eius obiectu mentis ſuæ robur quaſſandū timeret. Qui cū traiectus in Daniam armis FroWinū apud Sleſuicū acie prouocaſſet: magniſq; inuicem cædibus copiæ funderentur: accidit ipſos agminū duces ita inter ſe ferro cōcurrere: vt rem duelli more proſequerētur, & p̄ter publicam belli ſortē priuati cōflictus ſpecie decertarent. Hūc enim congreſſionis euentū par amborum expetebat affectus: vt virtutē non partiū ope, ſed propria viriū experientia teſtarentur. Quo euenit vt crebreſcētibus vtrinq; plagis Athiſlus armis ſuperior proſtrato FroWino priuatæ victoriæ publicā iungeret, paſſimq; diuulſa Danorū agmina p̄fligaret.

FroWini cædes.

Inde Suetiam reuerſus FroWini necem: non ſolū virtutū ſuarū imaginibus adſcripſit: verū etiam impenſiore verborū iactantia proſequi cōſueuit, gloriā facti vocis petulantia demolitus. Aliquādo enim ſpecioſius virtutes ſilentii verecūdia teguntur q̃ ſermonis petulantia publicantur. FroWini filios Wermundus paternæ dignitatis honoribus euehit: extincti pro patria amici liberos iuſto admodum beneficio proſecutus. Quę res Athiſlo referēdi in Daniam belli monitum p̄buit. Rediit itaq; ſuperioris pugnæ fiducia concitatus: non modo tenues, anguſtaſq; copias: verum omne virtutis Sueticæ robur aduectans p̄inde ac totius Daniæ imperiū rapturus.

Keto.

Qđ FroWini filius Keto per primipilum ſuū Folconem nomine Wermundo, tunc forte villam Ialungā tenenti nuntiandū curauit. Qui regem cū amicis epulantem reperiens mandatum adhortatione proſecutus, adeſſe belli facultatem diutule poſtulatam, & vltro ſe Wermundi votis ingerere dixit. cū & prompta vincendi p̄ſtetur occaſio, & maturus triumphi titulus optionis eius arbitrio tribuatur. Magnā itaq; & inopinam felicitatis dulcedinem eſſe quā ei longis affectatam ſuſpiriis p̄ſentis euentus auſpicia largiant̄. Veniſſe ſi quidē Athiſlum innumeris Sueonū copiis ſuccinctum p̄inde ac victoriæ certitudinē indubitata animi p̄ſumptione cōplexū. Cūq; præliaturū hoſtem fatum fugę anteferre dubiū non ſit: felicem recentis vulneris vltionem oblata belli facultate præſtari. Quē Wermundus p̄clare, ac fortiter legationis partes executū teſtatus: pauliſper epulis refici iubet. ꝙ itinera ieiuniis officere ſoleant. Qui cū nequaq̃ ſibi capiendi cibi ociū ſuppetere dixiſſet: potione ſitim lenire depoſcitur. Quo præbito poculū quoq; nam aureum erat adſeruare iubetur, affirmante Wermūdo cōmeandi calore defeſſis cōmodius cratere q̃ palma lymphā

Wermundi liberalitas.

66

excipi: meliusq; bibendi vsum ciphi q̃ manus subsidio celebrari. Quo tam beniuolis verbis muneris magnitudinem prosequente, delectatus vtroq; iuuenis se prius ad perceptę potionis mensuram proprii cruoris haustu vsurum q̃ regis conspectibus terga admoturum promittit. Tam fortem eius promissionem Wermundus mercedis nomine veneratus aliq̃to plus voluptatis ex dato beneficio q̃ miles ex accepto percepit. Nec animosius locutū eum q̃ pręliatum expertus est. Cōmisso nāq; bello contigit vt inter varios turmarū ꝓcursus cōcurrentibus Folcone & Athislo manūq; diutile conserentibus Sueonum exercitus ducis sui euentum secutus fugā ingrederetur. Athislus quoq; sautius ad naues ex acie conuolaret. Cūq; folco vulneribus ac labore hebetatus sed & æstu & labore pariter sitiq; perfusus fugam inse qui destitisset hostilem: recreandi corporis gratia ꝓprium casside cruorem excepit hauriendūq; ori præbuit. Quo facto receptum a rege cruorem speciosissime pensauit.

Folconis facinus.

Quod videns forte Wermundus impensius eum peractę promissionis laudauit Cui folco speciosa vota ad debitum finem perducenda respondit. Qua voce non minorem facti sui cōmēdationem q̃ Wermundus exhibuit. Cūq; victores vt post p̄liū fit depositis armis ac quiescentes variis inuicem sermonibus vterētur: Slesuicensiū pręfectus Keto magnæ sibi admirationis esse prędicauit qualiter Athislus crebris obstantibus causis elapsionis copiam impetrauerit præsertim cū is ante omnes bella gesserit primus: fuga vero postremus incesserit. Nec alius quispiam ex hostibus fuerit cuius tantis danorum studiis affectaretur occasus. Ad hæc Wermundus nosse eum oportere aiebat omnē bellorum aciem quadrifaria dimicantiū varietate distingui.

Quattuor genera bellatorum.

Primū.

Esse enim primi generis bellatores qui fortitudinem modestia temperātes: rebelles acrius cædant: fugientibus instare erubescant. Hos siquidem quos diuturna armorum experientia certiore virtutis testimonio prosequatur, quiq; gloriam suam non in victorum fuga sed vincendorum expugnatione constituant.

Secundum.

Esse prælianti & aliud genus qui corporis animiq; viribus freti sed nulla miserationis parte præditi in hostium tam terga q̃ pectora cōmuni cædis atrocitate desæuiant. Tales quippe esse qui iuuenilis animi calore prouecti Tyrocinii rudimenta bellorum auspiciis ornare contendant/ quosq; tā ætatis q̃ laudis ardor inflāmet/ inq; fas & nefas pari nisus securitate præcipitet.

Tertium.

Esse etiam tertios quib⁹ inter metum pudoreq; anxiis progressum terror adimat: recursum ruboris obstaculū tollat: qui sanguine clari/ inaniq; tantū proceritate conspicui aciem numero non viribus densent: hostē vmbra potius q̃ armis feriant: & in bellatorum grege solo corporum spectaculo cēseantur. Hos magnarum opum dominos fore genere q̃ animo præstātiores quos lucis auiditas rerum dominio contracta plus ignauiæ q̃ nobilitatis viribus indulgere compellat.

Quartum.

Esse item & alios qui speciem non rem in bellum perferant: seq; extremis sociorum agminibus inserentes primi fugā postremi p̄lium gerant. In quibus imbecillitatis habitū certi pauoris indiciū detegat cum semper q̄sitis de industria subterfugiis pugnantium terga timidioris ꝓgressus pigritia subsequantur. His ergo de causis regem fuga seruatum existimari debere cū a primi ordinis militibus nulla persecutionis instantia fugiēs p̄meretur: qui non victos arcere: sed victoriam cōseruare curæ habeāt: perindeq; cuneos densent vt Trophæi nouitas cōpetentib⁹ nixa p̄sidiis perfectā successus copiā adsequatur. Secundi vero generis pugnatores quibus obiecta q̄q; perimere studiū sit non animi sed opportunitatis inopia Athislū intactum liquisse: ꝙ eos non tam lædendi ausus q̃ facultas defecerit. Sed & tertii

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ordinis viros qui ipſum pugnę tẽpus trepido vagationis genere deducẽtes ſucceſſus etiã ſociæ partis impediũt q̃q̃ lędendi regis locũ habuerũt: attẽtandi tamẽ audacia caruiſſe. His modis Wermundus ſtupidã Ketonis admirationẽ abſoluens veras ſeruati regis cauſas aſſertione ſua editas memorabat. Poſt hæc Athiſlus Suetiam refugus petit FroWini cædẽ petulãtius iactãs, ac facinoris huius memoriã verboſo laudũ ſuarũ relatu inceſſanter oſtẽtans: nõ ꝙ receptæ cladis ruborem æquo animo ferret: ſed vt recẽtis fugæ vulnus antiquæ victoriæ titulis recrearet. Cuiꝰ rei Keto et Wigo (vt par erat) indignatione ꝑmoti in paternæ vltionis vota cõiurant. Quã ſe parũ bello exequi poſſe credẽtes ſumpto leñioris armaturæ paratu Suetiã ſolitarii petunt, ingreſſiq; nemus, in quo regẽ abſq; comite verſari ſolitũ fama cognouerãt: tela latebris mandãt: inde cũ Athiſlo profugorũ nomine diutule cõuerſati cũ ab eo quã patriã haberẽt interrogarẽtur: Sleſuicenſes ſe eſſe, patriãq; cædis cauſa liquiſſe teſtãtur.

Facti palliatio.

Quod rex eos non de patrandi facinoris voto, ſed de patrati noxa aſtruxiſſe credebat. Ea quippe fraude percũctãtis ſtudiũ eludere cupiebant, vt relationis certitudo caſſum querẽti pareret intellectum & reſponſionis veritas tacitis adumbrata figmentis opinionẽ incuteret falſitatis. Plurimũ quippe deformitatis olim ab illuſtribus viris in mendacio reponebatur.

Mendacii deteſtatio.

Tum Athiſlus ſcire ſibi libitum dixit: quis Danorũ opinione FroWini interfector credatur. Ad hæc Keto dubitari inquit, cui tãti facinoris claritatẽ arrogari cõueniat. Pręſertim cũ eũ publica auctoritas acie extinctũ perhibeat. Reſpõdit Athiſlus fruſtra aliis FroWini necẽ adſcribi quã ipſe dũtaxat alterna manus conſertione peregerit. Mox an vlla FroWino ſoboles ſupeſſet perquirit. Ketone deinde duos eius filios extare dicẽte, ętatis eorũ ac ſturæ habitũ p̄q̃ libẽter recognoſcere dixit. Refert Keto hos ſibi corpore ꝓpe modũ æquales eſſe, ætate pares, proceritate ꝑſimiles. Tunc Athiſlus ſi mens ĩquit illis, ac virtus paterna cõſtaret acerba mihi tẽpeſtas ingrueret. Interrogante deinde eo an crebrã paternæ necis mẽtionẽ haberẽt? Keto q̄cq̄d remedio tẽperari nõ poſſit ſupuacue verbis replicari ſubiũxit. Nihil ꝓdeſſe teſtatus inexpiabile malũ aſſiduis iterare moleſtiis. Quo dicto documẽtũ dedit vltionẽ minis p̄curri nõ oportere. Cũq; regem acuẽdi roboris gratia quotidie ſolitariæ digreſſionis officio vtentẽ videret: receptis armis cũ fratre ꝑuiũ eius cõſectatur inceſſum. Quibus Athiſlus viſis harenã preſſit ꝙ ĩminẽtes vitare deforme exiſtimaret. Illis deinde ſe perẽpti ab eo FroWini pœnas ſumpturos dicẽtibus p̄ſertim cũ plurimo iactãtiæ faſtu ſe ſolũ necis eius fateatur auctorẽ. Cauẽdũ eis (inq̄t) ne dũ vltionis effectũ appetãt: infirmas & inopes viriũ manus ſtulta ſecũ audacia cõſerãt, dũq; alienũ affectent exitiũ ꝓpriũ experiãtur occaſum, optimæ ĩdolis habitũ p̄propera laudis cupidine cõſumpturi. Quãobrẽ parcant iuuẽtæ, parcãt & indoli, nec temere votũ eis inceſſerit pereundi. Itaq; paternæ cladis iniuriã pecunia a ſe rependi ꝑmittant: ingẽtiſq; gloriæ loco habeant ꝙ tantũ principẽ mulierę nomine coercuiſſe, & veluti quodã terroris impio cõcuſſiſſe credãtur. Hæc vero ſe nõ timore ꝑcitũ, ſed adoleſcẽtiæ eorũ miſeratione motũ docere. A quo Keto fruſtra tẽpus tãta verborũ ambage deduci p̄fatus: ꝙ tã iuſtæ vltionis affectũ pecunię ꝓmiſſione labefactare conetur: ꝓgredi illũ iubet: & ſiquid ſibi viriũ ſit: ſolitario ſecũ experiri congreſſu. Nã & ſe remoto fratris adminiculo propriis acturũ viribus ne manu impari pugna conſeri videretur infamis. Duos ſiquidẽ cũ vno decernere vt iniquũ, ita etiã probroſum apud veteres credebatur. Sed neq; victoria hoc pugnę genere parta laudabilior habita ꝙ potius dedecori q̃ glorię iũ-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

cta videretur. Quippe vnũ a duobus opprimi vt nulliꝰ negotii, ita maximi ruboris loco ducebat. Tanta aũt Athiſlũ fiducia ceperat: vt ambos ad ſe pariter inceſſendũ hortaretur: ꝓfatus ſe tutioris pugnę poteſtatẽ facturũ, q̄bus pugnãdi votũ detrahere nequeat. Quã indulgẽtiã Keto ita auerſatus ẽ vt prius ſe fato q̃ ea vſurũ teſtaretur oblatã certaminis conditionẽ vitio ſibi vertendã exiſtimans. Quẽ Athiſlus manũ ſecum cupidius conferentẽ modeſto pugnæ genere excipere cupiens clypeũ eius dũtaxat adacto leuiꝰ mucrone cõuerberat animoſior ſalutis ſuæ q̃ efficacior defenſor. Quo diutule geſto monet vti fratrẽ cœpti conſortẽ adciſcat: nec alienæ manus opẽ expoſcere erubeſcat cũ ſolitariã ſui conatus experientiã ſine effectu eſſe videat. Abnuenti parcendũ negat: minaſq; opere proſecutus ſummis eum viribus tentat. A quo tã valido ferri ictu exceptꝰ eſt: vt ipſum diffiſſa caſſide capiti illabi cogeret. Quo vulnere irritatus: nã multus e vertice cruor profundebatur: Ketonẽ crebris ac vegetis ictibus petitũ genibus humũ petere coegit. Qđ Wigo intueri nõ paſſus propior priuatę charitati q̃ publicæ cõſuetudini ruborẽ pietati cedere coegit: inuaſoq; Athiſlo fraternę imbecillitatis ꝓtector q̃ ſpectator eſſe maluit. Quo facto plus obprobrii q̃ laudis contraxit: ꝙ in iuuãdo fratre ſtatutas duelli leges ſoluiſſet, eidẽq; ꝙ vtilius q̃ honeſtius opem tuliſſe videretur. Siquidem ex altera lance dedecoris,

Athiſli cædes.

Ex altera pietatis partibus indulſit. Itaq; promptius q̃ ſpecioſius Athiſli cædes ab ipſis peracta noſcebatur. Quæ ne vulgo clam eſſet corpus eius abſciſſo capite equo impenſum extra nemus ferẽtes propinquioris pagi incolis tradunt: Frowini filios paternæ necis vltionem ab Athiſlo Suconũ rege exegiſſe teſtantes. Talem præ ſe victoriam ferentes primis a Wermundo honoribus excipiũtur vtiliſſimũ ab eis opus editum iudicante, ſublatiq; ęmuli gloriam q̃ admiſſi obprobrii famã cupidius intuente: nec tyranni necem vllis ignominiæ partibus affinẽ cenſente. In prouerbiũ apud exteros ductum: ꝙ priſcum dimicandi ius regius labefactaſſet interitus. Cũq; Wermundus ætatis vitio oculis orbaretur: Saxoniæ rex Daniam duce vacuam ratus: eiq; per legatos mandat regnum quod præter ætatis debitum teneat ſibi ꝓcurandum committat: ne nimis longa imperii auiditate patriam legibus, armiſq; deficiat. Qualiter enim regem cenſeri poſſe: cui ſenectus animũ, cæcitas oculum pari caliginis horrore fuſcauerit? Qđ ſi abnuat filiumq; habeat: qui cum ſuo ex prouocatione confligere audeat: victorem regno potiri permittat. Si neutrum probet: armis ſecum non monitis agendum cognoſcat: vt tandem inuitus præbeat quod vltroneus exhibere contemnat. Ad hæc Wermundus altioribus ſuſpiriis fractus impudentius ſe ætatis exprobratione lacerari reſpondit: quem non ideo huc infelicitatis ſenectus prouexerit: ꝙ pugnæ parcus timidius iuuentam exegerit. Nec aptius ſibi cæcitatis vitium obiectari: ꝙ plærunq; talem ætatis habitum talis iactura conſequi ſoleat: potiuſq; condolendum calamitati q̃ inſultandum videatur. Iuſtius autem Saxoniæ regi impatientiæ notam afferri poſſe: quem potius ſenis fatum operiri q̃ imperium poſcere decuiſſet: ꝙ aliquanto præſtet defuncto ſuccedere, q̃ viuum ſpoliare. Se tamen ne tanq̃ delirus priſcæ libertatis titulos externo videatur mancipare dominio: propria manu prouocationi pariturum. Ad hæc legati ſcire ſe inquiunt regem ſuum conferendæ cum cæco manus ludibrium perhorrere: ꝙ tam ridiculũ decernẽdi genus rubori q̃ honeſtati propinquiꝰ habeatur. Aptius vero per vtriuſq; pignus & ſanguinem amborum negotio conſuli.

Vffonis indoles.

Ad hæc obſtupefactis animo Danis ſubitaq; reſponſi ignorantia perculſis Vffo qui forte cũ cæteris

aderat reſponſionis a patre licētiā flagitabat: ſubitoq; velut ex muto vocalis euaſit. Cūq; Wermūdus quiſnā talē a ſe loquēdi copiā poſtularet inqreret: miniſtriq; eū ab Vffone rogari dixiſſent, ſatis eē ꝓhibuit vt infelicitatis ſuæ vulneribus alienorū faſtus illuderet, ne etiā a domeſticis ſimili inſultationis pętulātia vexaretur. Sed ſatellitibus Vffonē hūc eſſe pertinaci affirmatione teſtātibus liberū ei ſit, inqt, quiſquis eſt cogitata ꝓfari. Tū Vffo fruſtra ab eorū rege regnū appeti, inqt, qđ tā ꝓprii rectoris officio q̄ fortiſſimorū procerū armis, induſtriaq; niteretur. Præterea nec regi filiū, nec regno ſucceſſorē deeſſe: ſciātq; ſe nō ſolū regis eorū filiū: ſed etiā quecūq; ex gētis ſuæ fortiſſimis ſecū adſciuerit, ſimul pugna aggredi cōſtituiſſe. Quo audito legati riſere vanā dicti animoſitatem exiſtimātes. Nec mora, cōdicitur pugnæ locus eidēq; ſtata tēporis meta ꝑfigitur. Tantū autē ſtuporis Vffo loquēdi ac ꝓuocādi nouitate ꝑſentibus iniecit: vt vtrū voci eius an fiduciæ plus admirationis tributū ſit, incertū extiterit. Abeūtibꝰ aūt legatis Wermūdus reſpōſionis auctore laudato ꝙ virtutis fiduciā, nō in vnius: ſed duorū ꝓuocatione ſtatuerit potius ſe ei qcūq; ſit q̄ ſupbo hoſti regno ceſſurū ꝓhibuit. Vniuerſis aūt filiū eius eſſe teſtātibus qui legatorū faſtū fiduciæ ſublimitate cōtēpſerit: ꝓpius eū accedere iubet qđ oculis nequeat manibus experturus. Corpore deinde eius curioſius contrectato cū ex artuū grāditate lineamētiſq; filiū eſſe cognoſſet: fidē aſſertoribus habere cœpit, ꝑcontariq; eū cur ſuauiſſimū vocis habitū ſummo diſſimulationis ſtudio tegēdū curauerit, tantoq; ætatis ſpatio ſine voce/ & cūctis loquēdi cōmerciis degere ſuſtinuerit vt ſe linguæ priſ[...]ficio defectū, natiueq; taciturnitatis vitio obſitū credi ꝑmitteret: Qui reſpōdit ſe [p]aterna hactenus defenſione cōtentū nō prius vocis officio opꝰ habuiſſe q̄ domeſticā prudētiā externa loquacitate ꝑſſam aīaduerteret. Rogatus item ab eo cur duos q̄ vnū ꝓuocare maluit. Hūc iccirco dimicationis modū a ſe exoptatū reſpōdit: vt Athiſli regis oppſſio, quę ꝙ a duobus geſta fuerat Danis opprobrio extabat vniꝰ facinore penſaret: Nouūq; virtutis ſpecimē priſca ruboris monumēta cōuelleret. Ita antiquæ crimē infamiæ, recētis famæ litura reſpgendū dicebat. Quē Wermūdus iuſtā omniū æſtimationē feciſſe teſtatꝰ armorū vſum ꝙ eis parū aſſueuiſſet ꝑdiſcere iubet. Quibus Vffo oblatis magnitudine pectoris anguſtos loricarū nexus explicuit: nec erat vllā repire q̄ eū iuſto capacitatis ſpatio cōtineret. Maiore ſiquidē corpore erat q̄ vt alienis armis vti poſſet. Ad vltimū cū paternā quoq; loricā violēta corporis aſtrictione diſſolueret: Wermundus eā a læuo latere diſſecari, fibulaq; ſarciri ꝑcepit: partē q̄ clypei ꝑſidio muniat ferro patere parui exiſtimās. Sed et gladiū quo tuto vti poſſit ſūma ab eo cura cōciſſi iuſſit. Oblatis cōpluribꝰ Vffo manu capulū ſtringēs: fruſtatim ſingulos agitādo cōminuit: nec erat qſq̄ ex eis tāti rigoris gladius, quē nō ad primæ cōcuſſionis motū crebra ptiū fractione diſſolueret. Erat aūt regi inuſitati acuminis gladiꝰ Skrep dictus: q qđlibet obſtaculi genus vno ferietis ictu mediū penetrādo diffinderet: nec adeo qcq̄ ꝑdurū foret: vt adactā eius aciē remorari potuiſſet. Quē ne poſteris fruēdū relinqret ꝑ ſūmā alienę cōmoditatis inuidiā in ꝓfunda defodera: vtilitatē ferri ꝙ filii icremētis diffideret: cæteris negaturꝰ. Interrogatus autē an dignum Vffonis robore ferrū haberet: habere ſe dixit. Qꝫ ſi pridē a ſe terrę traditū recognito locorꝫ habitu repire potuiſſet, aptū corporis eius viribꝰ exhiberet. In campū deinde ꝑduci ſe iubēs cū interrogatis per omnia comitibꝰ defoſſionis locū acceptis ſignorū indiciis compiſſet: extractū cauo gladiū filio porrigit. Quē Vffo nimia vetuſtate fragilē exeſumq; cōſpiciēs: ferien-

Ex muto fit vocalis.

Vffonis robur.

Gladius Skrep.

di diffidentia percontatur an hunc quoqꝫ priorum exemplo probare debeat prius habitum eius q̃ rem ferro geri oporteat explorãdum teſtatus. Refert Wermundus ſi pręſens ferrũ ab ipſo vẽtilãdo collidereť nõ ſupereſſe qđ viriũ eius habitui reſpõderet. Abſtinendũ itaqꝫ facto cuius in dubio exitus maneat. Igitur ex pacto pugnæ locus expetitur. Hũc fluuius Eidorus ita aquarũ ambitu vallat: vt earũ interſtitio repugnãte nauigii dũtaxat aditus pateat. Quẽ Vffone ſine comite petẽte Saxo[...] regis filiũ inſignis viribus athleta cõſequitur crebris vtrinqꝫ turbis alternos riparũ anfractus ſpectãdi auiditate cõplentibus. Cũctis igitur huic ſpectaculo oculos inferentibus Wermundus in extrema pontis parte ſe collocat: ſi filiũ vinci contigiſſet flumine periturus. Maluit enim ſanguinis ſui ruinã comitari q̃ patriæ interitũ plenis doloris ſenſibus intueri. Verũ Vffo geminis iuuenũ cõgreſſibus laceſſitus gladii diffidentia amborũ ictus vmbone vitabat: patiẽtius experiri cõſtituens, quem e duobus attẽtius cauere debuiſſet, vt hũc ſaltẽ vno ferri impulſu cõtingeret. Quẽ Wermundus imbecillitatis vitio, tantã recipiendorũ ictuũ patientiã p̄ſtare exiſtimans: paulatim in occiduã pontis orã mortis cupiditate ſe protrahit ſi de filio actũ foret fatũ p̄cipitio petiturus. Tanta ſanguinis charitate flagrantẽ ſenẽ fortuna protexit. Vffo ſiquidẽ filiũ regis ad ſecũ auidius decernendũ hortatus claritatẽ generis ab ipſo conſpicuo fortitudinis opere æquari iubet ne rege ortũ plebeius comes virtute p̄ſtare videatur. Athletã deinde explorãdæ eius fortitudinis gratia ne domini ſui terga timidius ſubſequeretur, admonitũ: fidutiã a regis filio in ſe repoſitã egregiis dimicationis operibus penſare p̄cepit. Cuius delectu vni[...]s pugnæ comes adſcitus fuerit. Obtemperantẽ illum propiuſqꝫ congredi rubore [c]õpulſum primo ferri ictu medium diſſecat. Quo ſono recreatus Wermundus filii ferrum audire ſe dixit: rogatqꝫ cui potiſſimũ parti ictum inflixerit. referentibus deinde miniſtris eũ non vnam corporis partem, ſed totam hominis tranſegiſſe compagem: abſtractum præcipitio corpus ponti reſtituit eodem ſtudio lucem expetẽs quo fatũ optauerat. Tum Vffo reliquũ hoſtem prioris exemplo conſumere cupiens regis filiũ ad vltionem interfecti pro ſe ſatellitis manibus parẽtationis loco erogandã impenſioribus verbis ſollicitat. Quem propius accedere ſua adhortatione coactũ infligendi ictus loco curioſius denotato, gladioqꝫ ꝙ tenuẽ eius laminã ſuis imparem viribus formidaret in aciem alterã verſo penetrabili corporis ſectione tranſuerberat. Quo audito Wermundus Screp gladii ſonũ ſecundo ſuis auribus inceſſiſſe perhibuit. Affirmantibus deinde arbitris vtrũqꝫ hoſtẽ ab eius filio conſumptum: nimietate gaudii vultum fletu ſoluit: ita genas quas dolor madidare non poterat lætitia rigauit. Saxonibus igitur pudore mœſtis, pugilũqꝫ funus ſumma cum ruboris acerbitate ducentibus: Vffonem Dani iocundis excepere tripudiis. Quieuit tum Athiſlanæ cædis infamia, Saxonũqꝫ obprobriis expirauit. Ita Saxonię regnũ ad Danos tranſlatũ.

Saxones a Danis victi iã quarto. Vffo Olaus mãſuetus rex. xxiiii. Inopia ſcriptorum in Dania.

Poſt patrem Vffo regendum ſuſcepit vtriuſqꝫ imperii procurator effectus qui ne vnũ quidem rite moderaturus credebatur. Hic a compluribus Olauus eſt dictus atqꝫ ob animi moderationem manſueti cognomine donatus. Cuius ſequentes actus vetuſtatis vitio ſolẽnẽ fefellere notitiã. Sed credi poteſt glorioſos eorũ proceſſus extitiſſe quorũ tam plena laudis principia fuerint. Tã breui factorũ eius proſecutiõe animaduerto quot illuſtriũ gẽtis noſtrę virorũ ſplendorẽ ſcriptorũ pœnuria laudi memorięqꝫ ſubtraxerit. Quod ſi patriã hanc fortuna latino quondã ſermone donaſſet innumera Danicorum operum volumina tererentur.

Anceps exitus.

Bonus civis.

Lætitia

Dan ſecũd⁹ rex. xxv.

VFfoni Dan filius ſuccedit: Qui cum tranſfuſis in exteros prælijs trophęorum frequentia rerum dominiũ propagaſſet / partũ gloriæ fulgorem tetro ſuperbiæ ſqualore fuſcauit: ita a clariſſimi parentis honeſtate degenerans: vt cum ille cæteris moderatione p̃ſtiterit: hic cæteros faſtuoſa tumidus elatione contempſerit. Sed & paterna bona vel quæ ipſe exterarũ gentium manubijs pepererat: flagitijs diſijciebat. Opes q̃ regio ſplẽdori ſeruire debuerãt: voracib⁹ ſumptuũ impenſis tribuẽs. Sic interdũ a maioribus ſuis ſimilia portentis pignora deciſcunt.

Degener Soboles.

Hugletus rex. xxvi.

POſt hunc regnat Hugletus qui Hømothum & Høgriniũ Suetiæ tyrannos maritimo fertur oppreſſiſſe conflictu.

Frotho ſtarke rex xxvii.

QVi Frotho ſuccedit cognomento vegetus: qui ipſam cognominis ſpẽm corporis animiq; firmitate teſtatus denis Noruagiæ ducibus bello conſumptis inſulam q̃ ex eo poſtmodum nomen obtinuit ipſum poſtremo regẽ inuaſurus acceſſit. Frogerus hic erat gemina admodum ſorte conſpicuus: ꝙ non minus armis q̃ opib⁹ illuſtris regiam ditionem Athletico decoraret officio / tantumq; gymnicis palmis q̃tũ dignitatis ornamentis polleret. Hic vt q̃dã ferunt Othino patre natus a dijs immortalibus beneficium pręſtare rogatis muneris loco obtinuit / non ab alio vinci q̃ qui certaminis tẽpore ſubiectum pedibus eius puluerẽ manu cõuehere potuiſſet. Quem Frotho tanta a ſuperis firmitate donatũ comperiens duelli poſtulatione ſollicitat deorum indulgentiam fallacia tẽtaturus. Primũ igitur imperitiæ ſimulatione dimicationis ab ipſo documentum efflagitat cuius eum vſu experientiaq; callere ſciat. Ille hoſtem profeſſioni ſuæ non ſolum cedere ſed etiam ſupplicare gauiſus: ſapere eum aſſeruit ſenili induſtrię iuuenilẽ animum ſubijciendo: ꝙ ei facies cicatricibus vacua / fronſq; nullis armorum veſtigijs exarata tenuem huius rei notitiam extare teſtetur. Ita e diuerſo bina quadratæ formæ ſpacia cubitalibus figurata lateribus humi denotat a locorum vſu documenti initium editurus. Quibus deſcriptis aſſignatam vterq; ſibi partem complectitur. Tum Frogerum Frotho arma ſecum ac locum permutare iubet. Nec difficilis admiſſio fuit. Frogerum ſiquidem hoſtilium nitor concitabat armorum. ꝙ Frotho pręditum auro capulum loricamq; pari ſpecie radiantẽ: ſed & caſſidem in eundem modum eximio comptam fulgore geſtaret. Igitur Frotho loco quo Frogerus exceſſerat puluere correpto omen ſibi victoriæ datũ exiſtimauit. Nec augurio eluſus cõtinuo Frogerũ occidit tam paruulo vaframento maximã fortitudinis gloriam aſſecutus. Quippe quod nullius ante viribus licuit: aſtutia præſtitit.

Othini fili⁹ Frogerus.

Adoleſcens.

Frothonis & Frogeri certamen.

Dan. iii. rex xxviii.

POſt hunc Dan regnũ capeſſit. Qui cum duodecimũ ætatis annũ ageret legationũ petulãtia fatigatur Saxonibus bellũ aut tributũ afferre iuſſus. Sed rubor pugnã pẽſioni antepoſuit potius ad ſtrenue moriendũ, q̃ timide viuẽdũ impellens. Itaq; p̃lata pugnandi ſorte Danorũ iuuẽtus Albyã fluuiũ tãta nauigiorũ frequẽtia cõpleuit vt facile eius tranſitum perinde, ac continuo ponte iuncta puppium tabulata præſtarent. Quo euenit vt Saxoniæ rex eadem quam a Danis exigebat conditione ad igeretur.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Fridleuus rex.xxxix.

Ruſilā ſuperauit.

POſt Dan Fridleuus cognomento celer imperium ſumit. Quo regnante Huyr willus Holandiæ princeps icto cum Danis fœdere Noruagiam inceſſebat. Cuius operibus haud parua claritatis acceſſio fuit. q̄ Ruſilam virginem militari voto res bellicas ęmulatam armis oppreſſit: virilemq; gloriam ex muliebri hoſte corripuit. Sed & quinq; ei⁹ cōplices: Broddonem, Bildum, Bugonem, Fāningum, & Gunholmū/ quorū pater Fyn extitit, ob res ab ipſis præclare editas in ſocietatem adſciuit. Quorum collegio fretus fœdus quod cum Danis contraxerat ferro diſiicit. Cuius irruptio hoc nociuior quo fallacior fuit. Neq; enim Dani tam repente eum ex amico hoſtem euaſurum credebant. Adeo facilis quorundam ex gratia ad odium tranſitus exiſtere conſueuit. Crediderim noſtri temporis mores huius viri auſpiciis inchoatos qui mentiri ac fallere inter vitia, ſordeſq; non ducimus. Quem Fridleuus auſtrales Syalandiæ partes adortum in portu: qui poſtmodum eius eſt nomine vocitatus prælio tentat. In quo ob glorię æmulationem tanta militum fortitudine concurſum eſt/ vt perpaucis periculū fuga vitantibus ambæ penitus acies conſumerentur: nec in partem victoria conceſſit vbi par vtroſq; vulnus implicuit. Adeo omnib⁹ maior glorię q̄ vitæ cupiditas fuit. Igitur q ex Huyr willi agmine ſuperfuerāt ſeruandę ſocietatis gratia noctu claſſis ſuæ reliquias mutuis nexibus obligandas curabant. Eadem nocte Bildus & Broddo reciſſis, quibus rates cohæſere funiculis: tacite ſua a cæterorum complexu nauigia ſubmouere fratrum deſertione formidini conſulentes, magiſq; timoris q̄ cōſanguineæ pietatis ductibus obtemperātes. Luce reddita Fridleuus Huyr willum/ Gunholmum, Bugonem & Fanningum ex tanta ſociorum clade relictos comperiens vnus cum omnibus decernere ſtatuit, ne laceræ copiarum reliquiæ denuo diſcrimen ſubire cogerentur. Cui præter inſitam animo fortitudinem etiam contemptrix ferri tunica fiduciam miniſtrabat, hac in publicis priuatiſq; conflictibus tāq̄ ſeruatore ſalutis cultu vtebatur: nec rem fortius q̄ proſperius executus, felicem pugnæ euētum habuit. Equidem Huyr willo, Bugone, & Fāningo oppreſſis Gunholmum hoſtile ferrum carminibus obtūdere ſolitum crebro capuli ictu exanimauit. Dum autem mucroni manum cupidius inſerit eliſa neruorum officia reductos in palmam digitos perpetuo curuitatis vinculo perſtrinxerunt. Idem cum Duflynū Hyberniæ oppidum obſideret: murorumq; firmitate expugnationis facultatē negari conſpiceret: Hadingiani acuminis ingenium æmulatus: hirundinum alis: incluſum fungis ignem affigi pręcepit. Quibus propria nidificatione receptis: ſubito flammis tecta luxerunt. Quas oppidanis reſtinguere concurrentibus, maioremq; ſopiendi ignis q̄ cauendi hoſtis curam p̄ſtantibus Duflyno potitur. Poſt hæc apud Britanniam amiſſis bello militibus: cum difficilem ad littus reditum habiturus videretur: interfectorum cadaueribus erectis, & in acie collocatis ita priſtinum multitudinis habitum repræſentabat: vt nil ex eius ſpecie tanto vulnere detractum videretur. Quo facto hoſti non ſolum conferendę manus fiduciam abſtulit, ſed etiam carpendæ fugæ cupidinem incuſſit.

Tunica ferrea.

Stratagema.

Explicitus eſt Liber Quartus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Incipit Liber Quintus.

DEfuncto Fridleuo filius Frotho ſeptē annos natus concordi Danorū arbitrio ſubrogat̃. Iidem concione præhabita, infantiam regis a tutoribus excipiendā duxerūt: ne ob principis puerilitatē rerum excideret ſumma. Tantū ſiquidē ab vniuerſis Fridleui memorię ac nomini tributum: vt tam tenero eius ſanguini regnū daret̃. Habito ergo delectu, Weſtmarus et Colo fratres in educatiōis regię miniſteriū arceſſunt̃. Iſulſo quoq; et Aggoni octoq; aliis illuſtribus viris non modo regis tutela credita: verū etiā gerendi ſub ipſo regni poteſtas indulta. abunde eis vires/animiq; ſuppetebant: crebra non corporis tm̃, ſed etiam ingenii dote pollentibus. Ita Danorū Rēp. expectato regis robore vicaria tutabātur officia. Vxor Colonis erat GøtWara: quæ eximiæ procacitate facundiæ quātūlibet diſertos ac loquaces eneruare ſolebat. Altercando quippe efficax erat/et in omni diſceptationū genere copioſa. Pugnabat ſiquidē verbis nō modo quæſtionibus fręta: verum etiā puicacibus armata reſponſis. Imbellem nemo fœminā debellare poterat a lingua ſpicula mutuantem. Quoſdā verboſitatis petulantia refellebat: alios veluti quibuſdam cauillationum nexibus implicatos fallaciarū laqueis ſtrangulabat. Adeo vegetū mulieri ingenium fuit. Cæterū condere pacta/aut reſcindere præpotens erat: vtriuſq; horum efficaciā oris aculeo geſtans: quippe diſiicere fœdera ac ſociare callebat. Ita ad vtrūlibet anceps linguæ cōmerciū fuit. Duodecim Weſtmaro filii erant: ex quorum numero tribus cōmune Grep nomen inceſſit: hos ſimul conceptos idem part⁹ abſoluit/ortus æqualitatē vocabuli ſocietate teſtantes. His ſumma cæſtibus aut ferro dimicandi peritia extitit. Hoddoni quoq; Frotho maritimæ tyrannidis detulerat poteſtatē: hic regē ꝓximo neceſſitudinis ordine cōtingebat: Colo terna filioꝝ ſorte gaudebat. Eo tempore quidam Frothonis fratre genitus ꝓ tuenda patria gerebat rei nauticæ ſummam. Soror regis GunWara erat: cui ob eximiam formæ pulchritudinē Specioſæ cognomē extabat. Filii Weſtmari Coloniſq; quū et ætate impuberes et animis acres eſſent, fiducia in temeritatem verſa, ad obſcœnos ac degeneres ritus inquinatā flagitiis indolem cōtulerūt. Adeo eñ inſolenter indomiteq; geſſerunt: vt cōſtupratis aliorū nuptis ac filiabus, pſcripſiſſe pudicitiam atq; in proſtibulum relegaſſe viderent̃. Corruptis quoq; matronarū fuleris, ne thoris quidem virginalibus abſtinebant. Suus nullum thalamus ſecuritate donabat: nec quiſq̃ fere patriæ locus luxurię eorū veſtigiis vacuus erat. Mariti metu, coniuges corporū ſuorū ludibrio vexabant̃. Iniuriis obtemperatum eſt. Ceſſit copularum reſpectus: violenſq; amplexuū vſus extabat. Publicata eſt venus, coniugioꝝ reuerentia pereūte. Raptim luxuria petebatur. In cauſa otium erat: ꝙ expertia agitationis corpora amica vitiis quiete diffluerent. Tandē Grep hoc noīe pticipantiū maximus vt diffuſum libidinis motū certa ſpecie ſiſteret, errabundæ veneris portum in germanæ regis amore petere auſus extitit. Nec apte quidē, nā ſicut vagabundā atq; erroneā

Frotho .iii. rex. xl.

GøtWara garrula et procax.

Tres Grep lubrici.

GunWara pulchra.

voluptatem verecundiæ frænis coerceri oportuit: ita a populari prolem regiam concupiſci temerarium fuit. Illa proci petulantiam pertimeſcens: quo tutior ab iniuria foret, ſeptum vallo conclaue petiuit. Adhibiti ſunt ei triginta vernaculi: qui iugem corporis eius cuſtodiam excubando præſtarent. Igitur contubernales Frothonis circa indumentorum vſum fœminea admodum ope defecti: quum non haberent vnde noua aſſuere / aut lacera reficere poſſent, Regem celebrandi coniugii monitis adhortantur. Ille primum excuſationis verba ab ætatis teneritudine mutuatus: ad poſtremum perſeuerantiori ſuorum rogatui ceſſit. Quo curioſius a monitoribus habilem connubio ſuo fœminam perquirẽte, præcipue regis Hunnorũ filia collaudaẽ. Adhæc Frotho repugnandi rõne ꝑtinacius q̃ſita / a patre didiciſſe ſe refert, nõ expedire regibus e longinquo copulam peti / nec venerem niſi a finitimis poſci. Qđ audiens Gøtwara, callide regẽ amicis reluctari cognouit. Cuius vt vacillantẽ firmaret animũ / fiduciãqꝫ puſillæ mẽtis erigeret, Iunioribus, inq̃t, nuptiæ cõpetũt / ſenes ſepulchrũ manet. Adoleſcẽtiæ greſſus votis fortunaqꝫ ꝑficiunt inops ad buſtũ ſenecta deuergit. Spes iuuentã cõſeq̃tur / ſeniũ expes inclinat occaſ⁹ Adoleſcit ſors puberũ / nunq̃ infectũ omiſſura qđ cœpit. Ob cuius dicti venerationẽ poſtulationis officiũ ſuſcipe rogata, refragandi rõnẽ ſenii prætentione cõponit: nec ſe tã ardui mãdati gerulã ob infirmũ ętatis habitũ fore poſſe teſtaẽ. Rex pretio opus agnoſcẽs, aureo torque ꝓlato, legatiõis ꝓmiũ polliceẽ. Habebat nãqꝫ torques nexilia bullarũ cęlamina / interſitaqꝫ regũ ſimulacra: quæ ad interioris fili ductum nũc cõtrahi / nũc dirimi poſſent / ornamẽtũ luxui potius, q̃ vſui ꝑpetũ. Weſtmarum quoqꝫ et Colonẽ cũ eorũ filiis in idẽ legationis opus acceſſiri placuit: ꝙ eorũ ſolertiã Frotho repulſæ rubore caritur ã putaret. Ii ſimul cũ Gøtwara ꝓfecti, prius triduano ab Hũnorũ rege cõuiuio excepti ſunt, q̃ legationis ſuæ cõſultũ exprimerẽt: is eñ antiquitus recipiẽdorũ hoſpitũ vſus extabat. Extracto in triduũ epulo, virgo regia pleno comitatis alloquio legatis blãditura ꝓgrediẽ: nec parũ cõuiualibus hoſpitũ gaudiis ꝓſentiæ eius iocũditas attulit. Cui Vveſtmarus crebreſcẽtibus poculis ꝓpoſiti ſeriẽ iocoſa admodũ aſſertione detexit / puellæ mẽtẽ familiari collocutionis gñe tentaturus. Itaqꝫ quo minus ſibi repulſam cõciſceret, cõpoſitis in riſum verbis, legationis negotiũ ꝑcurrebat / inter cõuiuales plauſus ludicrũ auſus ſociare ſermonẽ. Illa ſe Frothonẽ tãq̃ famæ et claritudinis inopẽ faſtidire dicebat. Nulli etenim quondã illuſtriũ fœminarũ cõnubiis idonei cẽſebanẽ: niſi q ſibi ingens famæ pretiũ geſtarũ inſigniter rerũ fulgore ſtruxiſſent. Sũmũ i ꝓco vitiũ deſidia fuit. Nihil magis in nuptiarũ petitore q̃ claritatis inopia dãnabaẽ. Sola gloriæ vbertas cæterarũ rerũ opulentiã exhibebat. Puellæ quoqꝫ nõ tã ꝓcantiũ ſe formas, q̃ edita ſpecioſe facinora mirabanẽ. Igiẽ legati voti deſpatione torpẽtes / vlteriorẽ rei conatũ Gøtwaræ prudẽtiæ tradũt. Illa nõ verbis mõ, ſed etiã ſuccis in venerẽ mixtis virginẽ eneruare conata, aſſerere cœpit Frothonem læua tanq̃ dextra vtentem nandi / dimicandiqꝫ promptiſſimam habere peritiam: oblata quoqꝫ potione rigorem puellæ cupidine permutauit: veneremqꝫ et voluptatem abolitæ indignationis loco conſtituit. Deinde Weſtmarum / Colonemqꝫ cum eorum liberis de induſtria adire regem / iterandæqꝫ legationi inſiſtere iubet. Poſtremo ſi difficilem accepiſſent pugnæ prouocatione præuenire repulſam. Igitur Weſtmarus regiam cum armatis ingreſſus, Iam aut precibus obſequi, inquit, aut pugna precantes aggredi neceſſe erit: elegimus ſpecioſe defungi, q̃ infecta legatione reuerti: ne repulſa fœdi / propoſitoqꝫ va

Hunnorũ rex.

Oratio Weſtmari.

cui: vnde gloriam impetrare ſperauimus, eius contrarium referamus. Si natam negas, admitte pugnam: alterum neceſſe eſt præſtes. Mori aut exaudiri volumus. Apud te ſi non læta/ſaltem triſtia percepturi ſumus. Gratius noſtram Frotho cladem, q̃ repulſam excipiet. Nec plura elocutus, iugulum regis ferro ſe petiturum mi[r]atur. Contra rex non decere ait amplitudinem regiam quem honore præcelleret/æquare conflictu: nec oportere dignitate impares, pugnæ paritate conferri.

At Vveſtmarus nihil de certaminis exhortatione remittens, ad vltimum ipſam virginis mentem explorare iubetur: ꝙ antiqui in matrimoniorum delectu libera nupturas optione donaſſent. Hærebat ſiquidem animo rex inter metum pugnæ pudoremq; trepida fluctuatione ſuſpenſus. Ita Vveſtmarus ad præcordialem puellę ſententiam relegatus/ſciens fœminam omnem vt volubilis animi/ita verſilis eſſe propoſiti: tanto rem fidētius exequi cœpit, quanto virginum votis plus varietatis ineſſe compertum habuit: auxit curæ eius fidutiam/adiecitq; ſtudio ſpem ſimplicitas virginis proprio permiſſa conſilio: libertaſq; fœminæ politioribus blanditiarum delenimentis palpanda: non modo abduci facilis/verum etiam obſequi præceps. Pater vero quo certius filiæ mentem inſpiceret, legatos ſubſequi cœpit. Illa prius in amorem proci latenti potionis operatione perducta plura ſe de Frothonis indole referebat ſpe præſumpſiſſe, q̃ fama: quippe quum is ab illuſtri genus parente duxerit/naturaq; omnis ſuæ ſoleat origini reſpondere. Quamobrem iuuenem ſibi non tam præſentis, q̃ futuri ſplendoris intuitu placuiſſe. Quibus auditis mirabun[d]us pater: ſed ne permiſſam quidem puellæ licentiam reſcindere paſſus, Frothonis eam coniugio pollicetur. Quam poſtmodum, prouiſis abunde commeatibus tollens magnifico rerum apparatu, conſequentibus ſe legatis Daniam adire deproperat/ſciens neminem patre melius filiam nuptiis oblaturum. Frotho ſicut iocundiſſime ſponſam excepit: ita futuri quoq; ſoceri maieſtatem ampliſſimis honoribus celebrauit: quem peractis tædis magna auri/argentiq; ſumma donatum dimiſit. Igitur Hanunda vſus (Hunnorum hæc regis filia erat) florentiſſima pace triennium duxit. Cuius cōtubernales otio petulantiam nacti/partam quiete laſciuiam improbiſſimis extulere ſceleribus. Quoſdam enim reſtibus in ſublime pertractos more agitabilis pilæ pendula corporum impulſione vexabant. Aliis hedinum incedentibus corium ſubſternentes/lubrici tergoris offendiculo per occultum funis raptum incautos ſubegere greſſus. — *Petulantia obſcœna aulicorum.*

Alios veſte nudatos variis verberum ſuppliciis lacerabant. Alios clauo affixos laquei more ſuſpenſionis mulctauere ludibrio. Quorundam barbæ et verticis pilos faculis torruerunt. Aliis pubem atq; inguina ſubiecto torre cremabant. Virginibus nubere non licebat: niſi quarum caſtitas eis ante delibata fuiſſet. Aduenas oſſibus conuerberabant. Alios ad intemperantiam compulſos immoderata potione rumpebant. Nemini filiam nuptum dare licebat: niſi gratia ipſorum fauoreq; mercato. Nulli matrimonium contrahendi fas erat: ſi eorum non pretio præemiſſet aſſenſum. Præterea non in virgines modo: verum etiam in matronarum turbam paſſim diſſolutiſſimæ libidinis ſuæ flagitia porrexerunt. Mixtam petulantiæ rabiem duplex furoris ſpecies agitabat: conuenis hoſpitibuſq; receptuum loco conuitia præbebantur. Tot ludibriorum irritamenta a petulantibus et laſciuis reperta ſunt. Adeo ſub rege puero temeritas libertate nutrita eſt. — *Veh patrię cuius Rex puer.*

Nihil enim tantum peccandi licentiam protrahit, quantũ vltionis/pœneqꝫ dilatio. Tam effrenata militum procacitas non exteris tantũ: ſed etiam patriæ inuiſum fecerat Regem. Dolenter ſiquidem ferebant Dani ſuperbe ſibi ac crudeliter imperari. Grep vero haud humili cõtentus Venere, eo ſe temeritatis effudit: vt cum Regina commercio libidinis habito tam Regi perfidus, q̃ cæteris violentus exiſteret. Adoleuit deinde paulatim infamia/tacitoqꝫ gradu criminis ſuſpitio ſerpſit ante vulgo comperta q̃ Regi. Grep enim in omnes, qui vel modicam huius rei mentionem egiſſent animaduertere ſolitus, accuſationem ſui formidabilem fecerat. Opinio tamen ſceleris primum ſuſurris alita eſt: dehinc excepta rumoribus. Difficilis ſiquidem apud conſcios alieni criminis occultatio eſt. Procus Gunwaræ creber extabat. Igitur Grep repulſæ vltionem clandeſtinis artibus impetrare conatus, æſtimandi procos arbitrium flagitat/exquiſitiſſimis puellam nuptiis deberi teſtando. Obſcurabat autem iram: ne virginis odio quæſitum videretur officium. Oranti rex merita iuuenum inſpectanda permittit. Primum itaqꝫ cunctos Gunwaræ petitores conuiuii ſimulatione contraxit: ac deinde conclaue cui puella aſſueuerat deſectis eorum capitibus cingens crudele cæteris ſpectaculum præbuit. Nihil tamen eius apud Frothonem gratiæ detractum eſt: quo minus conſueto familiaritatis officio fungeretur. Conueniendi ſiquidem Regis copiam precio peti debere conſtituit: neminem alloquio eius vſurum pronuntians/ni munera detuliſſet. Neqꝫ enim tanti ducis aditum trito conſuetudinis genere: ſed plenis ambitionis ſtudiis impetrandum edixit: regiæ charitatis ſimulatione crudelitatis infamiam leuaturus. Taliter laceſſitum vulgus afflictationis ſuæ querelam tacitis gemitibus agitabat. Nulli miſeriæ tempora culpandi palam animus erat. Nemini ingruentem calumniam apertis efferendi querimoniis auſus inceſſerat. Internus omnium præcordia dolor hoc acrius, quo occultius lacerabat. Quo cognito Gøtherus Noruagiæ Rex contractis concione militibus, refert proprium Danos faſtidire Regem/exoptare alium ſi copiam accepiſſent: ſeqꝫ eo exercitum agere decreuiſſe: facile Daniam occupari poſſe, ſi armis adita foret. A Frothone enim tam auare, q̃ atrociter patriæ imperitatum eſſe.

Gøtherus rex Noruagiæ.

Erici diſerti oratio.

Tum exurgens Ericus contraria rem allegatione prohibuit, Sæpe inquiens alieni appetitores proprio priuari ſolere meminimus. Sæpe amborum captator vtriuſqꝫ perditor fuit. Præualidum enim oportet alitem eſſe, qui prædam alius vnguibus extrahere cupiat. Animat te fruſtra internus regionis liuor: quem plærunqꝫ hoſtilis explodit aduentus. Nam etſi nunc Dani diuiduis eſſe ſententiis videantur, vnanimes tamẽ mox excipient hoſtem. Crebro corrixantes porcos conciliauere lupi. Patrium quiſqꝫ ducem extero præfert. Prouincia omnis Regem domeſticum q̃ aduenam impenſius colit. Neqꝫ enim te Frotho domi præſtolabitur: ſed foris excipiet aduentantem. Extremis ſe aquilæ ſcalpunt. Anterius alites certant. Noſti ipſe pœnitentia vacuum debere contuitum eſſe prudentis. Proceribus abunde ſtiparis. Tua tibi quies maneat: per alios gerendi ſane belli facultatem propemodum exploratam habere poteris. Liceat militi regiam prætentare fortunam. Salutem tuam pacifice moderare/alieno negotium periculo moliturus. Satius eſt ſeruum deperire, q̃ herum. Quod fabro forceps, tuus tibi ſatelles agat. Ille ferramenti remedio manus cauterium cauet: atqꝫ a digitorum ſibi incendio temperat. Tu quoqꝫ tibi tuo=

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

rum opera parcere et conſulere diſce. Hæc Ericus. Quem Gøtwarus vt imprudẽtem hactenus habitum reſponſionis ſuæ contextum exquiſita ſententiarum grauitate compreſſiſſe miratus, diſerti donat agnomine excellentem eius prudentiam appellationis honore iudicans proſequendam. Frater ſiquidem eius Rollerus opinionem iuuenis eximio ſui fulgore ſuppreſſerat. Ericus nominis beneficio rem adiiciẽ petit vocabuli/largitionem muneris additione commutandam teſtatus. Rex nauigium donat Scrøter remiges vocitabant. Erant autem Ericus et Rollerus Regneri pugilis filii/patre eodem ſati/diuerſaq; editi matre. Matrẽ quippe Rolleri eandemq; Erici nouercam Cracam vocabant. Igitur Rafno cuidam permittente Gøtaro laceſſendi per piraticam Danos negotium ceſſit. Excipit illum Oddo cui tunc temporis apud Danos maxima piraticæ deferebatur auctoritas: vir magicæ doctus: ita vt abſq; carina altum pererrans, hoſtilia ſæpe nauigia concitatis carmine procellis euerteret. Itaq; ne cum piratis in maritimarum virium certamen deſcenderet, exaſperatos maleficio fluctus/ad naufragia iiſdem infligenda perducere ſolebat. Hic vt negotiatoribus atrox: ita clemens agreſtibus extitit: non eadem merces/qua ſtiuam æſtimatione commenſus, ruſtici operis munditias ſordidi quæſtus laboribus anteponens. Idem inito cum Normannis conflictu, ita vi carminum hoſtilem hebetauit aſpectum: vt diſtrictos Danorum enſes eminus radios iacere: et tanq̃ flammabundos ſcintillare putarent. Cæterum adeo retuſis obtutibus erant: vt ne ferrum quidem vagina detractum viſu excipere poſſent: victa quippe fulgore acies præſtigioſæ coruſcaminis impatiens erat. Cæſo itaq; Ra[illegible]o cum multa ſuorum parte/ſex ſolæ naues Noruagiam relapſæ documento fuere Regi haud facile Danos obteri poſſe. Ab his etiam Frothonem ſola pugilum ope ſubnixum inuito regnare populo vulgatum eſt, dominio in tyrannidem verſo. Cuius famæ experiendæ gratia Rollerus, vt erat exterarum luſtrator rerum/ignotaq; viſendi auidus/Frothonis ſe vouit contubernio potiturum. Ericus illum (q̃q̃ habitu corporis eximius eſſet) temere votum nuncupaſſe firmabat. Ad vltimum pertinaciſſimam propoſiti eius perſeuerantiam conſpicatus, ſe quoq; ſimili voti nuncupatione conſtringit. Hiſdem ſe Rex pollicitus eſt quoſcunq; delectu probaſſent comites donaturum. Itaq; fratribus primo patrem adiri placuit/commeatuſq; et neceſſaria tam longinqui itineris ſubſidia poſtulari. A quo paterne ſuſcepti, die poſtera in nemus viſendi pecoris gratia perducuntur. Senex quippe armentis opulens erat. Aperiebantur quoq; illis gazæ: quas diu clauſæ telluris antra condiderant. E quibus ſiquæ placuiſſent ſublegi permiſſæ ſunt. Nec cupidius oblatum beneficium, q̃ receptum. Itaq; egeſtis humo opibus, complacitas tollunt. Horum interea remiges/aut curam egere corporis/aut iactis ſe molibus exercebant. Alii ſaltu: quidam curſu concitauere corpus. Hi vires valida ſaxorum iaculatione tentabant. Illi ſagittæ vſum tenſo experiebantur arcu. Ita roboris firmitatem vario agitationis genere proſequebantur. Fuere et qui ſomnum/quietemq; potione captarẽt. Mittit deinde Rollerus a patre cognoſcẽdi cauſa domi interim acta. Is vt maternum fumare tugurium vidit, foris accedens/paruulumq; foramen furtiua luminis applicatione traiiciens, introſpecta æde, animaduertit matrem informi cacabo coctilia pulmenta verſantem. Suſpexit præterea tres colubras ſuperne te-

Ericus diſertus.

Normanni victi a Danis.

Rafno occiſus eſt.

Rollerus frater Erici diſerti.

Mirabilis pulmēti natura.

nui reſte depenſas: ex quarum ore proflua tabes guttatim humorem epulo miniſtrabat. Duæ quippe colore piceæ erāt: tertia ſquammis albida videbatur/reliquis modico eminentius penſa. Hæc nexum in cauda geſtabat: quum cæteræ immiſſo ventri funiculo tenerentur. Ille rem maleficio conſentaneam ratus, ſilentio quod viderat preſſit: ne matrem veneficii ream aſtruere putaretur. Ignorabat enim innocuam anguium extitiſſe naturam/neſcius quantum illo vigoris epulo pararetur. Superuenientes deinde Regnerus et Ericus vt fumidum aſpexere caſam ingreſſi diſcubitum petiuere.

Craca maga.

Quibus ad menſam ſitis Craca priuigno, filioq; vna cibum capturis catillum diſcoloris dapis admouit. Pars quippe picea: ſed croceis guttis interlita: pars albida videbatur. Quippe pro varia ſerpentum ſpecie geminus pultem color infecerat. Cuius quū ſolam vterq; particulam delibaſſet, Ericus non ex colorum habitu/ſed interni vigoris effectu epulas æſtimans, nigrantem dapis partem: ſed ſucco potiore confectam catino q̃ celerrime verſo, ad ſe tranſtulit: albidāq; ſibi admotā prius Rollero applicās cœnā felicius geſſit. Et ne mutationis induſtria notaretur,

Erici vafre dictū.

Taliter, inquit, æſtuante freto puppim in proram referri ſolitam. Nec tenue viri ingenium fuit induſtrii operis diſſimulationem a nauigii conſuetudine mutuātis. Ericus itaq; fauſta iam dape refectus, interna ipſius opera ad ſummum humanæ ſapientiæ pondus euaſit. Quippe epuli vigor ſupra q̃ credi poterat omnium illi ſcientiarum copiam ingenerauit: ita vt etiam ferinarum/pecudaliumq;

Ericus ferarum voces iterp̃tabat.

vocum interpretationē calleret. Neq; enim ſolum humanarum rerum pitiſſimus erat: verum etiam ſenſuales brutorum ſonos ad certarum affectio[illegible]um intelligentiam referebat. Præterea tam comis atq; ornati eloquii erat: vt q[illegible]icquid differere cuperet, continuo prouerbiorū lepore poliret. At vbi ſuperueniens Craca concam tranſpoſitam/partemq; pultis potiorem ab Erico comeſam cognouit, fortunam filio præparatam priuigno ceſſiſſe condoluit. Cui mox gemebunda ſupplicare cœpit: ne vnq̃ ſua fratrem ope deficeret: quem ipſius mater tot nouæ fœlicitatis opibus cumulaſſet. Quippe ſapido vnius epuli guſtu rationis atq; eloquentiæ ſummā necnon gerendorum proſpere conflictuum gratiam aſſecutus videbatur. Adiecit quoq; Rollerum propemodum conſilii capacem, futurūq; vt deſtinati ſibi obſonii prorſus expers non eſſet. Monuit quoq;, ſi ſuprema neceſſitatis violentia poſtularet, nominis ſui nuncupatione remedium celerius eſſe quærendum/affirmans ſe diuina partim virtute ſubnixam: et quaſi conſortem cœlitum inſitam numinis geſtare potentiam. Ericus ſe ad aſtandum fratri natura pertrahi dixit: probroſum referens alitem, qui proprium polluat nidum. At Cracam magis propria moleſtabat incuria, q̃ fortuna filio grauaret aduerſa. Artificem enim ingenio ſuo deludi/magnum olim ruboris incitamentum fuit. Deinde hæc ipſa comitante viro fratres ad mare profecturos abducit. Qui vno egreſſi nauigio/duo ſibi mox alia deuinxerunt, et iam Danicum attigere littus quum explorato loco haud longe ſeptem ſubiſſe nauigia diſcunt. Tum Ericus duos Danicæ facundos linguæ eo ſine veſte proficiſci iubet: qui rem certius ſpeculaturi nuditatis ſuæ tanq̃ per Ericum factæ Oddoni querimoniam afferentes/cautius explorata referrent. Illi apud Oddonem familiarius habiti, omne ducis ꝓpoſitum verſutis auribus venati ſunt. Statuerat enim diluculo hoſtem improuidum aggredi: quo citius nocturnis implicatum tegmi[illegible]ibus obtruncaret/affirmans eo lucis tempore corporibus humanis

…13. catino quàm celerrimè] Catinus, Horat. vox est Sicula; notans
…tinam, quâ dapes assariæ apponuntur. Steg-fad, fad maud bruger
… Græc. κάτανος. Hujus diminutiv. Catillus, de quo paulò ante, parvus
…tinus, Saltcirrokan, Kop.

…23. Concam transpositam]

…33. Ad astandum fratri], Pro, assistendum.

Lin. 10. Oddon. rates] Rates Lin. compages trabium et asserum. Priscus ... gium rude. tömmerflode. Poetis pro Navi. σχεδία. Rates scirpea ... Qui pueritia nare discens incumbit.

Lin. 13. Et jam frantra] Transtra Caes. remigium, Seditia. Barrebaenk ... ga. unde Virg. juga. Forosq; exaequabat] Fori Cic. tabulae singulares ... via in apertis naribus. gangbræder, Stråbræder. ... ra.

Lin. 37. in boream abeuntia] Boreas, ae. m. pr. βορέας, ventus qui alias ... Nordost. Siccus est et frigidus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

plus ſtuporis atq; grauedinis ineſſe ſolere. Præcepit quoq; naues ſaxis ad iaciẽdum habilibus onerari/futurã exitii ſui cauſam accelerans. Exploratores cõcubia nocte delapſi nuntiant Oddonem exquiſitis ad iactum lapillis tota repleſſe nauigia/cætera quæ acceperant intimantes. Ericus re admodum cognita, quũ claſſis ſuæ paucitatem attenderet, aquas in hoſtium perniciem euocãdas/earumq; ſibi conciliandũ putauit auxilium. Itaq; ſcapha exceptus ac tacito remorum niſu propius hoſtium carinis aduectus, vicinas aquæ tabulas ſenſim intorto terebro cauat: ac mox remigio vix auras pulſante, reditui cõſulit. Adeo autem circunſpecte ſe geſſit: vt excubitorum nemo aditum eius/abſceſſumue deprehenderet. Quo enauigante/paulatim Oddonis rates excepta rimatim vnda depreſſit. Eædem aqua latius introrſum ſtagnãte recondi gurgite videbantur: nec parum deſcenſui addidit internum lapidũ põdus: et iam trãſtra fluctibus diluebãt/foroſq; exæquabat mare. Quũ Oddo nauigia ꝓpemodũ vndis æquata cõſpiciens/receptũ immodice fretum vrceis egeri iubet. Itaq; nauticis occiduas nauigii partes ab aquarum influxu defendere perſeuerantibus cõminus hoſtis apparuit. Igitur arma capeſſẽtibus acrior imminebat gurges. Parãtibus prælium enandi opus incidit: Erico bellum vndæ/non arma geſſere. Pugnabat pro eo mare: cui ipſe nocendi vires/aditumq; præbuerat. Itaq; Ericus fluctu fœlicius q̃ ferro vſus, efficaci aquarum opera pugnam abſens gerere videbatur a pelago præſidium mutuatus. Victoria arti cõtributa eſt. Neq; enim offuſum vndis nauigium pugnæ patiens eſſe poterat. Taliter Oddone cum ſociis interempto/captiſq; qui in ſtatione erant, neminem cladis nuntium euaſiſſe compertum eſt. Ericus peracta iam ſtrage, maturato receſſu, Leſſø inſulam ſubit. Vbi non reperto quo famem lenire poſſet, duobus prædam nauigiis domum dirigit/commeatus in annũ alterum relaturis. Ipſe vno duntaxat adeundi regis copiam petit. Acceſſa itaq; Syelandia diſcurrentes ꝑ littora nautici pecus ſternere aggreſſi ſunt. Aut em̃ leuanda eſuries/aut fame periclitandũ erat. Armento cæſo, nudata in nauim cadauera detractis coniecere tergoribus. Quod quũ poſſeſſores pecoris comperiſſent, claſſe prædones inſequi properarunt. Cunq; ſe Ericus ab armenti dominis impeti cognouiſſet, cæſarum boum corpora ſignatis funibus alligata fluctibus occultanda prouidit. Deinde ſiquid apud ſe quæſiti cadaueris eſſet/ſuperuenientibus Syelandicis perluſtrandi licentiam tribuit/affirmans occultandis rebus anguſtos nauiũ angulos eſſe. Illi cadauere nuſq̃ reperto, ſuſpicione in alios relata, reos prædæ innocuos arbitrati ſunt. Dum nulla rapinæ veſtigia patuiſſent/alios ſibi nocuiſſe putantes ſontibus ignouerunt. Quibus enauigantibus Ericus elatum vndis cadauer excepit. Interea Frotho Oddonem cum ſuis occubuiſſe cognoſcit. Quippe ignorato facinoris auctore famoſus cladem rumor exceperat. Erant tamen qui ſe terna vela littoribus appellentia: eademq; rurſum in boream abeuntia conſpexiſſe narrarent. Tum Ericus portum a quo Frotho non longe diuerſabatur acceſſit: ſtatimq; vt e naui veſtigium extulit, inopinato caſu correptus ruibũdo terram corpore petiuit. Ille ſibi in lapſu fauſtum ominatus euentum tenui principio meliores augurabatur exitus affuturos. Cuius quum Grep compertum habuiſſet aduentum, feſtinus ad mare contendit/quem cæteris diſertiorem acceperat exquiſitorum verborum acumine tentaturus. Quippe non tam præſtantis, q̃ procacis facundiæ peruicaci cunctos ſermone vincebat. Igitur a conuitio litigium orſus, talibus Ericum dictis aggreditur.

Stratagema audax.

Erici victoria.

Aſt9 nou9 Erici.

Grep.

Stulte quis es? quid inane petis? dic vnde iter aut quo?
Quæ via? quod ſtudium? quis pater? vnde genus?
Pręcipuus vigor iis/regumq; domeſticus eſt lar:
Qui proprias nunq̃ deſeruere domos.
Acceptatur enim paucis: quod peſſimus edit:
Inuiſi raro facta placere ſolent.

Ericus.

Regno mihi pater eſt habitus facundia linguæ:
Cui ſolum virtus ſemper amata fuit.
Optaui ſapere tm̃ diſcrimina morum:
Luſtraui varium per loca nactus iter.
In rebus mens ſtulta modum deprændere neſcit:
Turpis et affectus immoderata ſui.
Remorum ductus velorum vincitur vſu:
Aequora ventus agit: triſtior aura ſolum.
Nam freta remigium penetrat: mendacia terr as:
Iſtas ore premi conſtat: at illa manu.

Grep.

Vt gallus cœni ſic litis plenus haberis:
Sor de grauis putes: nec niſi crimen oles.
Aduerſum ſcurram cauſam producere non eſt:
Qui vacua vocis mobilitate viget.

Ericus.

Hercule (ni fallor) ad eum qui protulit ipſum
Editus ignaue ſermo redire ſolet.
Ad prolatorem iuſto conamine diui
Euſa parum docte verba referre ſolent.
Quando lupi dubias primum diſcernimus aures,
Ipſum in vicino credimus eſſe lupum.
Nulla fides fidei vacuo præſtanda putatur:
Quem rumor ſontem proditionis agit.

Grep.

Dictorum temere pœnas puer improbe ſolues,
Bubo viæ vacuus: noctua luce carens.
Quæ nunc ructaris demens, emiſſa dolebis.
Interituq; tui dicta profana lues.
Exanimis coruos exangui corpore paſces:
Eſca feris/auidæ præda futurus aui.

Ericus.

Augurium timidi: prauiq; aſſueta voluntas
Nunq̃ ſe digno continuere loco.
Qui dominum fallit: qui fœdas concipit artes,
Tam ſibi q̃ ſociis inſidioſus erit.
Aede lupum quicunq; fouet: nutrire putatur

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Prædonem proprio perniciemq; lari.

Grep.

Non ego reginam ſicut tu rere fefelli:
Sed teneræ tutor conditionis eram.
Hæc mihi res auxit:huius mihi gratia primum
Munera/robur/opes/conſiliumq; tulit.

Ericus.

En te cura premit culpæ rea:tutior huic eſt
Libertas/cui mens intemerata manet.
Decipitur quiſquis ſeruum ſibi poſcit amicum.
Sæpe ſolet domino verna nocere ſuo.

Ad hæc Grep reſpōſionis aptitudine deſtitutus,admiſſis equū calcaribus excipit.
At vbi demū puenit,tumultuoſo clamoris impetu regiā cōplet: verbiſq; ſe victum
vociferās,cēm in arma militē cōcitabat/tanq̄ manu infauſtū vocis certamē vltur⁹.
Iurabat eñ ſe aduenā aciē aglarū vnguibus ſubſtraturū.Cōtra rex docet delibera-
tionē furori dandā:improuida plærūq; nocere cōſilia: nihil caute ſimul ac celeriter
geri poſſe:plurimū præcipites obeſſe niſus.ad vltimū multitudine paucos inceſſe-
re nō decere.Cęterū ſolertē eſſe,q furēti animo fręnos iniciat:ſæuientēq; ad tp̄s im
petū interpellet.Taliter rex præcipitē iuuenis irā cōſilio cedere coegit:nec tñ con-
citati animi rabiē adeo penitus ad modeſtiā euocauit:quin altercationū athleta pa
rū pſpera diſceptatione cōfuſus,negata armorū vindicta,ſaltē vltionis loco venefi
cia ſibi patere depoſceret.Quo impetrato cū exqſita magorū turba littus repetere
parat.Primū itaq; immolatis diis,equi abſciſum caput conto excipiēs,ſubiectis ſti- Cōmentū
pitibus diſtētos faucium rictus apuit/ſperās ſe primos Erici conatus atrocis ſpectacu magicū de
li formidine fruſtraturū.Arbitrabaē eñ ieptas barbaroꝝ mētes oblatæ ceruicꝭ ter capite equi
riculamēto ceſſuras.Et iā Ericus obuiū illis iter agebat.Qui pſpecto emin⁹ capite no.
obſcœnitatis apparatū intelligēs,ſilere ſocios,cautiuſq; ſe gerere iubet: nec quenq̄
temere pcipitare ſermonē:ne incauto effamine vllū maleficiis inſtruerēt locū/adii
ciēs ſi ſermone opus incideret,verbū ſe p oīb⁹ habiturū.Iāq; medius illos amnis ſe
creuerat,quū magi vt Ericū pōtis aditu deturbarēt:cōtū quo equi caput refixerāt
fluuio citimū locāt.Ille nihilomin⁹ intrepide pōtē aggreſſ⁹,In latorē,inqt,geſtami
nis ſui fortūa recidat:nos melior cōſequaē euēt⁹:male maleficis cedat.īſauſtę molis
gerulū onus obruat.nobis potiora tribuāt omina ſoſpitatē.Nec ſecus q̄ optabatur
euenit.Cōtinuo nāq; excuſſa ceruice ruens ferentē ſtipes oppreſſit.Ita oīs ille ma Erici cōmē
leficiorū paratus ad vnius execrationis imperiū ſpe ſua vacuus,expirauit.Deinde tū in dono
pcedentē pauliſp Ericū ſubit deſtināda regi eſſe ab aduenis dona.Igitur reptū for- ſimulato.
te glaciale fruſtū veſte diligenter obuoluens muneris loco regi deferendū curauit.
At vbi ad regiā puentū eſt,prior introitū petens/fratrē pone cōſequi iubet:et iam
vernæ regis vt ludibrio venientē exciperēt,lubricā limini ſubſtrauere pellem: quā
ingrediēte Erico celeri funis tractu corripiētes,lapſum inſiſtenti feciſſent: ni Rolle
rus pone ſubiens pectore nutabundū excipet fratrē.Ericus itaq; ſemifuſus,nudum
habere tergū fraternitatis inopē referebat.Cunq; Gunuara talia regi pmittēda ne
garet,ille ſtoliditatis legatū dānabat,apud quē inſidiarū cautela nō eſſet.Itaq; ludi
brii excuſationē ludificari incuriā fecit.Ardebat intra ædē ignis vultui tp̄is haud
indebitus.Quippe iā mediū hyemis fluxerat:hinc diſtinctis cōſeſſibus/hinc rex/in

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Canum mores. *Sententia.*

de pugiles aſſedere. Qui applicante ſe ipſis Erico, vlulantiũ more horriſonas dedere voces. Rex ſtrepitũ inhibere cœpit, docẽs nõ debere pectoribus humanis ferinos ineſſe ſonos. Subiũxit Ericus canũ hunc eſſe morẽ: vt vno inchoante, cæteri latratum edant: ꝙ ꝓpriã cuncti moribus originẽ ꝓdant: ac ſuũ quiſq; genus fateat̃. Interrogatus aũt a Colone: q delatorũ regi munerũ cuſtos erat, an vlla ſecum dona vexiſſet: glaciem, quã ſinu occultauerat, ꝓmit. Quã quũ illi trans foculũ porrexiſſet, tanq̃ manu recipiẽtis elapſam flãmis de induſtria tradidit. Cũctis qui aderant cõſpicuũ nitore fruſtũ cernentibus, viſum eſt igni liq̃dum incidiſſe metallũ. Quod quũ Ericus receptoris incuria excuſſum eſſe cõtenderet, quid ſupplicii muneris amiſſori debeatur inq̃rit. Rex reginæ ſententiã cõſuluit. Quæ ſuadere cœpit ne ipſe legis a ſe latæ ſtatutũ ſolueret: qua tranſmiſſorũ ſibi munerum perditores morte mulctandos cauiſſet. Cæteri quoq; decretã lege pœnam remittendam eſſe negabãt. Itaq; rex ſupplicii neceſſitatem admittere monitus, Colonem laqueo conſumi permiſit. Deinde

Aenigmaticus ſermo.

Frotho Ericũ alloqui ſic orſus eſt. Tu qui verborum faſtu ac phaleratæ vocis oſtentatione laſciuis: vnde huc te aut cur aduectaſſe cõmemoras? Ad hæc Ericus. A Renneſeo ꝓdii, ſedẽq; apud lapidẽ cepi. Cõtra Frotho. Quo deinde cõceſſeris rogo? Cui Ericus. Diuerti a lapide trabe vectus: identidẽq; apud lapidẽ locũ cepi. Ad hæc Frotho. Quorſum inde curſum direxeris? aut vbi te veſper excepit quæſo? Tũ Ericus. Profectus a petra ad ſaxũ pueni: itẽq; apud lapidem cubui. Cui Frotbo. Creber illic cautiũ numerus erat? Ad hæc Ericus. Crebrior harena patẽter cõſpicit̃. Cõtra Frotho. Quid tibi negotii fuerit: aut quorſum illinc declinaueris refe[illegible]? Tũ Ericus. Profectus a petra delphinũ curſitãte nauigio repperi. Cui Frotho. Iã [illegible]oua ꝓmpſiſti q̃q̃ vtrũq; horũ in mari freq̃ẽs ſit: ſed velim qs te deiñ trames abduxerit noſſe. Ad hęc Ericus. A delphino delphinũ petiui. Cõtra Frotho. Freq̃ẽs illic delphinorũ ẽ agmẽ. Tũ Ericus. Frequẽtius vndis innatat. Cui Frotho. Libet ſcire quo te a delphinis ꝓficiſcentẽ viæ captauerit labor? Ad hæc Ericus. Arboreũ mox trũcũ offendi. Cõtra Frotho. Quorſum poſt hæc iter emetiri cœpiſti? Tũ Ericus. A trunco ad ſtipitẽ cõceſſi. Cui Frotho. Freq̃ẽs illic arboribus locus exiſtit: quũ hoſpitũ tuorũ ſedes tam crebro trũcorũ nomine cõplectaris. Ad hęc Ericus. Frequẽtior nemoribus ineſt. Cõtra Frotho. Quo deinde veſtigiũ ꝓtuleris ede. Tum Ericus. Identidem ad trunca ſyluarum robora penetraui. Me autẽ illic acquieſcente, exatiati humanis cadaueribus lupi ſuprema telorum acumina collambebant. Ibi cuſpis a robore regis excuſſa eſt Fridleui nepos. Cui Frotho. Hæreo altercationis anceps, quum intellectũ meũ obſcura admodũ ambage fefelleris. Ad hæc Ericus. Præmiũ a te peracti certaminis merui: cui ſub inuolucro quædã haud ſatis intellecta deprõpſi. Cædẽ eñ Oddonis

Interpretatio.

mea geſtam manu ſupiori cuſtodis appellatione ſignaui. Cui quũ regina quoq; eloquẽtiæ palmã ac victricis facundiæ præmiũ adiudicaſſet, cõtinuo rex armillã brachio ſuo detractã decretę mercedis loco tradidit: atq; ſubiunxit. velim ex temet habitã tibi cũ Greppo diſceptationẽ cognoſcere: qua illum palam ſe victũ ꝓſtari nõ puduit. Tunc Ericus. Rubor illum exprobrati adulterii ꝑculit: cui quũ defenſionẽ afferre nõ poſſet, cum tua ſe faſſus eſt vxore mœchatũ. Et rex ad Hannundam conuerſus, qua mente criminationem exciperet percontatur. Quæ non ſolum voce crimen confeſſa: ſed etiam vultu teſtem reatus ruborem exerens, euidens culpæ indicium præbuit. Rex non verba modo: verum etiam oris ſigna conſpiciens: ſed qua lege in ream animaduerteret hæſitans, debitam crimini pœnã reginæ cõtulit arbi

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

trio decernẽdũ. Quæ quũ creditũ ſibi iudiciũ reatui ſuo affine cognoſceret, ideoq; æſtimationem criminis aliquãdiu ſententiæ dubiæ volutaret, diſſiliens Greppus: vt Ericum telo traiiceret, procurrit/criminantis cæde ſuã redimere cupiens. Quẽ Rollerus diſtricto enſe occupans, molitionis ſuæ prædamnauit exemplo. Aitq; Eri[illegible]optima eſt affinium opera opis indigo. Et Rollerus. Inter aſperos caſus officio ſe adſciſcendi ſunt boni. Tum Frotho. Credo euenturũ vobis, quod vulgo dici aſſo
let: Ferienti interdum breue percuſſionis gaudium fore: nec diu manum ictu ex- Nota.
hilarari ſolere. Et Ericus. Non eſt arguendus, cuius operi excuſamentum iuſtitia tribuit. Tantum enim inter meam atq; Greppi operam diſtat, quantum inter defendentis ſe, atq; alium impetentis intereſt actionem. Deinde fratres Greppi fremebundi diſſilire cœperunt/iurãtes ſe, aut in totam Erici claſſem vltores/aut pugnã ei/deniſq; cũ ipo pugilibus illaturos. Quibus Ericus. Aegris iter arte ꝓuidẽdũ eſt. Hebetẽ tenenti aciẽ, mollia ac tenera luſtrare cõuenit. Retuſum habẽti cultrũ, artuatim ſectionis ꝑquirenda eſt via. Qm̃ ergo laboranti optima eſt mali mora: nec qcq̃ in aduerſis neceſſitatis dilatione fœlicius, triduum apparatui peto: dummodo
aſſequi poſſim a rege recens mactatæ pecudis tergus. Cui Frotho. Coriũ meretur, Nota.
q corio cõcidit/aperte ſuperiorẽ petitori exprobrans caſum. At ille exhibita pelle, crepidas creat: quas abietino gũmi interfuſis mixtim harenis obliniẽs: quo firmius veſtigia poneret, ſuis ſuorũq; pedibus adaptauit. Cõſiderato tãdẽ quẽ certamini locũ legeret, terreſtr[illegible]s pugnæ et totius militaris opæ rudẽ ſe referẽs cãpũ gelati maris expoſcit. In hũc [illegible]triſq; cõſenſum eſt. Rex apparatibus inducias tribuẽs, Weſtmari filios ſecedere iubet/incõgruum aſſerens/etiã male meritũ hoſpitio aduenã pelli. Deinde ad inueſtigandũ ſupplicii modũ: cuius exigendi arbitrium reginæ mandauerat, redit. Quæ quũ omiſſa cenſura veniã lapſui precaretur, adiecit Ericus: Muliebriter erratis ſæpius ignoſcendum eſſe; nec pœnam infligendum eſſe, niſi correctio culpã nequiuiſſet auertere. Ignouitq; Hãnundæ rex. Appetẽte crepuſculo apđ Gøtarũ, inqt Ericus, epulaturi in conuiuio militis non ſolum cœnacula procurantur: ſed etiam per aſcriptos conſeſſus certi diſtinguuntur accubitus. Rex, loca, quibus athletæ ſui inſederãt, occupãda cõcedit. Deinde verna epulũ affert. At Ericus comitatis regiæ nõ ignarus: qua prãdiorũ vti reliquiis vetabatur, fruſtũ cuius particulam delibaſſet, abiecit: integras eſcas/lacera ciborũ fragmẽta nominãs. Ita rareſcentibus epulis, miniſtri alias inopiæ atq; verecundiæ ſuggerũt/ ꝑuulæ cœnæ impendẽtes, qđ grandi cõuiuio ſufficere potuiſſet. Ait ergo rex. Aſſolet ne Gøtari miles tactã ſemel dapẽ tanq̃ amolita ciborũ cruſta diſperdere? primaq; fercula vltimorum ritu fragminum aſpernari? Ad hæc Ericus. Nihil ſibi de Gøtari moribus incõdita vendicauit affectio: nihil aſſuetudo incõpoſita poſſidet. At Frotho. Ergo domini tui moribus diſcors nõ oẽm argueris prudentiã attendiſſe. Qui eñ maiorum
excẽplis obuiat, trãſfugã ac defectorẽ ſe ꝓbat. Tũ Ericus. Sapiens a ſapientiori erudi Nota.
ri debet: diſcendo eñ doctrina ꝓficit: dogmate diſciplina ꝓuehitur. Cõtra Frotho Quid mihi exemplaris documenti hæc tuæ ſuperfluitatis imitatio dabit? Ad hæc Ericus. Tutius regem fides paruula, q̃ ingens vallat perfidia. Cui Frotho. Ergo tu nos accuratiore cæteris obſequio complecteris? Tum Ericus. Nemo non natum ſtabulo/aut ingenitũ præſepio applicat. Necdum omniũ experientiã accepiſti. Præterea apud Gøtarũ potionis vſus epulo permixtus eſſe ſolet: liquor cibo cõiũctim ſupadditus comeſſabũdos iuuat. Cõtra Frotho. Impudẽtiorẽ potus aut epuli petitorẽ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Cautū erotema.

non repperi. Ad hæc Ericus. Pauci tacentis egeſtatem æſtimant: aut ſilentis neceſſitudinem metiuntur. Tum ſoror regis ingenti patera potionem proferre iuſſa: cuius Ericus dexteram cum oblato ſimul cratere corripiens, An hoc, inquit, regum optime munus tua mihi delegauit humanitas? Num mihi quod teneo irreuocabilis doni loco ceſſurū eſſe confirmas? Rex pateram tm̄ poſtulari ratus, ꝓnuntiat donum. At Ericus virginem ſibi veluti cum patera datam applicat. Quo viſo rex. Ea tuum, inqt, opera prodit. Apud nos intacta virginum libertas haberi ſolet. Tunc Ericus puellæ manum perinde ac poculi nomine traditam, ferro deſecturum ſe ſimulans: et ſi, inquit, plura q̄ dederis ceperim/aut ſi totum temere teneo, ſaltem partem potiri liceat. Rex promiſſi errore recognito, puellam tradidit/nolens incuriæ vitium leuitate reſcindere: quo grauior pollicētis videretur auctoritas: q̄q̄ inania pacta reuocare/maturitati potius, q̄ inconſtantiæ deputetur. Deinde illum ad naues accepta reuertendi ſponſione, dimittit: tempore quod pugnæ debebatur inſtante. Ericus cum ſuis cruſtatum glacie æquor aggreſſus, lubricum/inſtabilemq; gradu hoſtem ſolearum nixus firmitate, proſtrauit. Statuerat em̄ Frotho, nequis inclinatis/aut laborantibus auxilio foret. Deīde victor repetit regem. Igitur Gøtuara cōſumptę infœliciter ſobolis exitio mœſta/ſimulq; eā vlciſci auida, ꝓnutiat aduerſus Ericū altercādi collibitū ſibi fore certamē: ita vt ip̄a torquē magni pōderis/ille vitā in pignore poneret: aut aurum vincēdo/aut letū ſuccūbendo laturus. Cōprobante certamen Erico, penes Gunuarā pignus deponitur. Igitur Gøtuara prior ſic orſa.

Quando tuam limas admiſſa cote bipennem
  Nonne terit tremulas mentula quaſſa nates?

Ericus ſic contra.

Vt cuiuis natura pilos in corpore ſeuit:
  Omnis nempe ſuo barba ferenda loco eſt.
Remigiis homines artus agitare neceſſe eſt:
  Motus quippe ſuos nam labor omnis habet.
Cum natis excipitur nate, vel quum ſubdita penem
  Vulua capit: quid ad hæc addere maius erit?

Ad hæc illa tanq̄ elocutionis inops cui necem deſtinauerat, aurum tradere coacta eſt: filiorum interfectori pœnæ loco eximium erogans munus. Cumulata ſiqdē infœlicitas eſt/non vindicata malignitas. Primum em̄ orbitati adacta: ac deinde verborū violentia confutata: cum opibus ſimul eloquentiæ pretium perdidit. Beauit liberorum ſublatorem/auctorem orbitatis ſuæ præmio munerata. Nihil pro repenſanda filiorum clade, præter inſcitiæ probrum/ac rerum inopiam referens. Quo viſo, Vveſtmarus verbis ſuperiorem, viribus inceſſere ſtatuit/vincentis præmium in victi nece conſtituens: vt vtriuſq; ſalus in pignore poſita videretur. Nec Ericus conditione vti abnuit: ne lingua, q̄ manu promptior exiſtimari poſſet. Erat autē tale certaminis genus. Circulus vimine vel fune contextus magno pedū manuumq; conatu decertaturis raptim diſtrahēdus exhiberi ſolebat/fortiori tribuēs palmam: quem colluctantium ſiquis alteri detraxiſſet, victoria donabatur. In quem modum agoniſans Ericus/correptā acrius reſtem manibus concertantis excuſſit. Quod Frotho videns, Arduū, inqt, reor cōtra fortē fune cōtendere. Et Ericus. Arduū vtiq;: cū corpi ſtruma inſidet/aut tergū occupat gibbꝰ. Statiq; ꝓpulſo pede ſenē colli ſenilis ac dorſi fractione cōtriuit. Ita Weſtmarus inefficax vltionis molitor

Luctæ noua ſpecies.

dum vindicẽ agere ſtuduit, in vlciſcendorũ ſortẽ incidit: quorũ vlciſci cupierat cædem imagine ꝓſligatus. At Frothone Ericũ iactu ſicæ traiicere meditante, conſcia fraternæ mẽtis Gunuara ſponſum ꝑiculi præmonitura/ Neminẽ, inquit, ſapientem fore, q̃ ſui prouiſor nõ ſit. Quo dicto Ericus propulſandæ fraudis ammonitus, ſuggeſtam ſibi cautelam argutus excepit. Continuo nanq; exiliens, triumphalem ait fore gloriam ſapientis dolum ſuimet vltorem exiſtere: modeſto vocationis genere inſidiantis ingenium lacerans. Quem quũ rex repentino cultri iactu declinantẽ occupare non poſſet, aduerſo parieti errabundũ incidit ferrum. Tunc ſic Ericus. Porrigenda ſunt amicis munera/ nõ iactanda: ꝓbabile feciſſes donũ, ſi comitem ferro vaginam dediſſes. Quam rex cõtinuo cingulo detractam petenti tradidit/ moderatione hoſtis odium deponere coactus. Ita alienæ ſimulationis induſtria delinitus, emiſſum maligne telum/ benigne poſſidendum conceſſit. Sic Ericus exceptam diſſimulanter iniuriam ad beneficium tranſtulit/ deſtinatum cladi ſuæ ferrum eximii muneris loco complexus. Quod enim Frotho nocendi ſtudio geſſerat, hic liberalitatis nomine colorabat. Deinde corporum curæ indultum eſt. Noctu Gunuara tacite excitato eo, fuga opus eſſe proponit, perq̃ vtile referens/ rebus integris incolumi redire curru. Qua comite littus ingreſſus, claſſem regiam illic forte ſubductam, diſſiſſa laterum parte, nauigationi inhabilem reddidit: inſertiſq; rurſum aſſerculis ſarſit: quo minus ab intuentibus læſio noſceretur. Deinde nauigium: quo ſe/ comiteſq; receperat, haud procul littore depelli curat. Quem rex laceratis inſequi nauibus parans, mox fluctu foros æquante, q̃q̃ armis admodum onuſtus exiſteret, enare inter alios cœpit/ propriæ ſalutis ſeruandæ, q̃ alienæ laceſſendæ cupidior effectus. Præcipitatis in altum proris, ſedibus ſuis remiges ſtagnãs introrſum æſtus excuſſit. Quo Rollerus Ericuſq; conſpecto, cum contemptu periculi incunctanter ſe profundo dedere/ natabundiq; fluctuantem excepere Regem. Ianq; eum ſuperfuſa ter vnda ſubruerat quum Ericus cęſarie compræhenſum pelago leuat. Cætera naufragorum turba/ aut aquis obruta/ aut ægre littori reſtituta eſt. Rex humido nudatus cultu/ ſicca circumactus veſte contegitur. multus illi ab ore liquor crebra pectoris ructatione manabat: vox quoq; eum continuis laſſata ſingultibus deficere videbatur. Tandem redditus calor frigore hebetatos artus ſpiritu vegetiore firmabat. Reſidere ſiquidem/ nec aſſurgere poterat. Haud iuſte virium compos. Paulatim priſtini roboris potentia ſubiit. Interrogatus tandem, an vitam/ pacemq; depoſceret, admota oculis manu, deiectam luminum aciem attollere nitebatur. At vbi ſenſim corpori virtus reddita eſt: et voci fiducia maior inceſſit: Per hanc (inquit) lucem, quam inuitus excipio: per cælum, quod parum libenter haurio/ ſuſpicioq;/ obſecro vos/ obteſtorq;: ne mihi vlteriorem eius vſum præſtare animum inducatis. Fruſtra volentem perire ſeruaſtis. Aquis mihi interire negatum eſt, ferri ſaltem officio moriar. A nemine victus, tuo primum Erice ingenio ceſſi. Hoc infœlicior: ꝙ qui illuſtribus viris inuictus extiti, plębeio de me victoriam præbui. Ingens hoc regii pudoris irritamentum eſt. Sufficit hæc ſola duci ad moriendum cauſa: cui nihil gloria magis placere conuenit. Qua ſi careat, cæterorum inopem putes. Nihil enim in Rege celebrius fama. Credita mihi erat rationis/ atq; eloquentiæ ſumma: Sed quorum vtroq; pollere videbar, vtroq; deſtitutus ſum. Eo calamitoſior: ꝙ regum victor, ab agreſti victus videor. Quid vita donas, quem gloria ſpoliaſti? Sororem/ regnum/ gazam/ ſupellectilem / et quod

Erici facetũ dictum.

Stratagema Erici.

Frothonis caſus.

Oratio Frothonis.

Nota.

iis maius eſt/claritudinem pdidi: tot infœlix caſibus,quot tu fortunatus agnoſce-
ris.Quid tanto ſuperſtes dedecori reſeruabor? Quæ mihi libertas tam fœlix erit:
vt captiuitatis ignominiã demat? Quid mihi ſequentia cõferent tempora:quæ ni-
hil niſi præteritorũ miſeriam redolentia/longã animo pœnitẽtiã generabũt?Quid
Nota. vitæ productio proderit/ſolam triſtitiæ memoriam relatura? Nihil calamitoſius io-
cundius morte.Fœlix eſt obitus,qui ſuccedit optatus. Hic non temporum dulcedi-
nem tollit:ſed rerum faſtidium conſumit. In proſperis ſalus: in aduerſis melius fa-
tum petitur. Nulla me meliorum ſpes ad viuendi cupiditatem adducit. Quis ad
ſolidum laceratam fortunæ meæ ſortem reſarciet caſus?Et iam horum niſi pericli-
tantẽ excepiſſetis,immemor eſſem.Reddideris regnũ:ſororẽ reduxeris:inſtaurae-
ris gazam,claritatem reparare nõ poteris.Nihil quod reſartũ eſt/integri ſplendo-
rem habebit.Captiuũ fuiſſe Frothonẽ longæua recenſebit fama. Cæterũ ſi inflictas
vobis ex me calumnias muneratis,vr̃is occidere manibus merui.Si damna recolitis
beneficii pœnitebit.Pudebit ſubuẽtũ fuiſſe hoſti,ſi atrocitatis eius in vos magnitu
do taxet.Quid reo pcitis?qd manũ a pſecutoris vr̃i iugulo cohibetis? Par ẽ: vt ĩ me
ſors quã vobis parauerã/recidat.Fateor ſi mihi ĩ vos ea:quã in me geritis poteſtas
incideret,nihil a me pietati deferendũ eſſe.Qꝫ ſi vobis facto innocens ſum,volunta
te ſaltem reus teneor.Redundet in me quæſo nocẽs animi culpa:qui inter dũ operis
loco cenſeri ſolet.Si fato ferrum negatis,ꝓpria mihi manu cladem conciſcendã cu-
Reſponſio Erici argu- rabo.Cõtra ſic Eric⁹.Dii a te quæſo auertãt ſtolidã mẽtẽ:auertãt inquã:ne clariſſi-
ta. mæ vitæ finẽ flagitio quæras. Sane qdem ab ipſis ꝓhibitũ eſt: benignũ in alios,in ſe
parricidã fore.Tentatus es a fortuna/quo mẽtis habitu aduerſa exciperes/explorã-
te.Probamentũ tibi dedere fata/non caſum. Nihil tibi mœroris inflictũ eſt:qđ ſors
melior abolere nõ poſſit.Cautela etẽ̃ præbita eſt/nõ mutata fœlicitas.Nẽo mode-
ſte ſe in ꝓſperis agit,q aduerſa tolerare nõ didicit.Præterea om̃is bonorũ vſus poſt
agnita gratius mala pcipitur.Iocundior eſt voluptas,quæ rerũ amaritudini ſucce-
dit.Salutem tuam auerſaberis:ſi ſuperfuſo ſemel æquore maduiſti?Qꝫ ſi aquis fran
geris:quãdo ferrũ æquanimiter tolerabis?Enaſſe armatũ qs nõ gl'iæ magis tribuat
q̃ rubori?Quot ſe fœlices reputarẽt:ſi tua ſorte infœlices eſſent?Sũma te rerũ ma-
net:floret animus:pubeſcit ætas:plura ſpe cõplecti poteris,q̃ geſſeris rebus. Nũq̃
hoc tibi leuitatis ineſſe vellem:vt nõ mõ fugere aſpa:ſed etiã ob eoꝵ impatiẽtiã vi-
tã abiicere cupias.Quouis effœminatior eſt,q aduerſorũ metu viuẽdi fiduciã pdit
Nota. Nemo ſapientũ morte res aduerſas redimere ſolet. Stulta eſt in aliũ indignatio:te-
Replicatio meraria in ſe.Ignauus eſt furor:qui ſuum condemnat auctorẽ. Qꝫ ſi vltro ob iniu-
color rheto riã/aut leuẽ animi cõmotionẽ fatũ appetis,quẽ tui vindicẽ derelinquis? Quis tam
ricus. amens:vt dubiũ fortunæ habitũ ꝓprio vlciſci interitu velit?Quis adeo fœlix vixit
quin triſtior illum quandoqꝫ fortuna pulſaret? Inconcuſſa duxiſti tempora: conti-
nua fœlicitate vſus: et nunc ad modicam triſtitiæ ſalebram: vt dolori parcas, vi-
tam deſerere paras? Quo modo leuiorum impatiens,grauiora deinde ſupcilia fer-
re poteris?Inſipidus eſt,q nunq̃ mœroris poculũ deguſtauit.Nemo dura nõ paſſus
tẽperãter facilibus vtit̃. Qui fortitudinis columẽ eſſe debueras,eneruis animi ſpe-
cimẽ exhibebis? Fortiſſimo parente editus,vltimæ imbecillitatis ſpectaculum da-
bis?Sic a maioribus diſcrepabis,vt fœminis mollior fias? Necdum adoleſcere cœ-
Nota. piſti,et iam te vitæ ſatietas cepit? Quis hanc prior imaginem præbuit? Clariſſi-
mi aui nepos inuicto patre editus,leuem contrariorum auram perpeti nõ valebit?

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Indoles tua auitæ virtutis habitū repræſentat. A nemine victus es: tua tibi ſolum incuria nocuit. Periculo ꝑ nos erutus es/nō ſubactus. Amicitiā iniuriæ deputabis: odium ꝓ gratia relaturus? obſequio placari debueras/nō moueri. Nunq̄ te dii eo furoris excedere velint: vt ſeruatorē inſidiatoris loco notare ſuſtineas. An eo tibi rei erimꝰ, quo benefici ſumus/indignationē officiis cōtracturi? Reputabis hoſtē, cui ſalutis tuæ ꝑmiū debes? Neqꝫ eñ te liberū captiuauimus, ſed ope præuenimus laborātē. Et ecce gazā/opes/ſupellectilem reddo. Soror tua ſi mihi temere deſpōſata creditur, cui decreueris nubat: eñuero intacta illi pudicitia manet. Cęterū militare tibi, ſi acceptaueris volo. Caue ne ab re ira animū obſtines. Nulla te rerū iactura cōcuſſit. Nihil libertati tuæ detractū eſt. Obſequentē me tibi/nō imꝑantē agnoſces. Qualemcūqꝫ de capite meo ſñiam decreueris cōprobo. Idē te hic, quod in regia poſſe cōfide. Eandē hic, quā in aula, imperitandi potentiam tenes. Hoc de nobis in loco qcquid apud regiā placuiſſet/inſtitue. Proni ad parendū ſumus. Hactenus Ericus. At regem hæc tā in ſe, q̄ in hoſtē manſuefecit oratio. Deinde cōpoſitis/pacatiſqꝫ oībus reditur in littus. Rex Ericū ac nauticos vehiculis excipi iubet. At vbi in regiam eſt ventum, concionē aduocari facit: in quā accerſito Erico ſub ſponſaliū fide ſororem ac centurionatum dedit. Adiecit deinde faſtidio ſibi fore reginā/filiā placuiſſe Gøtari. Ideoqꝫ nouū illi legationis opus deberi: optime ab ipſo negotiū expleri poſſe: cuius nihil arduū conatui videret fore. Præterea ſe Gøtuaram ob celati criminis conſciam ſilicibꝰ obruturū. Hanundam vero redditurā patri: ne in Dania cōuerſantē capitis ſui inſidiatricē haberet. Ericus cōſilium ꝓbat/ſuam impatis operā pollicēs: excepto ꝙ reginam repudio actā Rollero melius maritandā aſtrueret: a quo nulla maieſtati ſuſpicio foret. Quam ſententiam Frotho perinde ac diuinitus datum documentum venerabundus excepit. Regina quoqꝫ ne violentia aſtringi videretur, muliebriter obtemperauit/affirmans a natura dolendi neceſſitatē non eſſe: oēmqꝫ animi ægritudinē ab opinione ꝓficiſci ſolere. Cæterū plangēdā nō eſſe pœnā, q̄ meritis accidiſſet. Ita ergo fratres cōiūctas egere nuptias: altero ſororē regis: altero repudiatā reginā ducēte. Deiñ ſūptis ſecū cōiugibꝰ, nauigationē ī Noruagiā referūt. Neqꝫ eñ illas a virorꝫ latere/aut viæ lōgingtas, aut futuri ꝑiculi metꝰ diuellere poterat/affirmātes vt plumā hirto, ſic ſe maritis cohæſuras fore. Et iā Cracā demortuo Regnero Brac cuidā nupſiſſe cōpiūt. Deiñ ꝑñæ gazæ memores, egeſtā humo pecuniā tollūt. At Gøtarꝰ oēm Erici fortunā, fama virū ꝑeunte, didicerat. Vt autē ipm̄ aduenisse cognouit, veritꝰ vltia q̄qꝫ in Noruagiēſes eximia ſui fidutia moliturū/vxore priuare/ſuamqꝫ illi filiā ademptæ cōiugis loco copulare ſtudebat. Regina nāqꝫ nuꝑ demortua nullas magis, q̄ germanę Frothōis nuptias affectabat. Cuiꝰ Ericus intētione cōpta, cōuocatis ſociis refert ſuā necdū cautibꝰ abſtitiſſe fortunā. Cæterū ſperare ſe faſcē labilē eſſe q vinculo nō firmet: ꝑindeqꝫ oīne pœnę pondus repēte decidere quod culpæ catena non fixerit. Id eos apud Frothonē nuꝑ expertos eſſe cernentes innocentiā ſuam inter ęgerrimos caſus diis opitulantibus fuiſſe defenſam: eademqꝫ vlterius conſeruata, conſimilem in aduerſis opem ſperare debere. Deinde fugam eos pauliſper fingere oportere, ſi primum a Gøtaro laceſſiti forent/iuſtiorem belli titulum habituros. Manum ſiqdem capitis periculo obiici, omni iure permiſſum eſſe. Raro aūt quenq̄ cōmiſſam cū innoxiis pugnā fœliciter exequi poſſe. Prius ergo hoſtē aduerſum ſe ꝓuocandū eſſe: quo iuſtior eundē impetendi cauſa ſuccederet. Nec plura elocutus, domum Bracū inuiſere pergit. Deīde ad Gun-

Fortè commoveri.

Frotho faſtidit reginā: et Gøtari filiā petit

Leg. redditurum.

Ericus ſororem Regis Rollerus reginā repudiatā duxit

Gøtarus rex Noruagiæ.

uarã cõuerſus experiendæ eius fidei gr̃a pcontatur, an Gøtarũ cordi haberet: indi
gnum docẽs regiæ ſtirpis puellam thoro popularis aſtringi. Quem illa p deoꝝ nu-
mina impenſius obteſtari aggreſſa, fictim ne an veraciter excogitata haberet, eo p
ſeriũ ſe locutũ dicẽte: ergo, inqt, extremum mihi ruborẽ iniicere paras: quam virgi

Fiducia Gunuaræ.

nem adamaſti, viduam relicturus. Sæpe rebus contrariũ fama prædicat popularis:
me de te fefellit opinio/ conſtanti nupſiſſe putabã: et nunc vẽtis leuiorem experior,
quem indubitatæ fidei fuiſſe ſperabã. Hęc fata, abunde lachrymas dedit. Grata Eri
co vxoris indignatio fuit: cui mox amplexum iniiciẽs, ſcire ait volebam, quantũ ti-
bi in me fidei eſſet: mors ſola dirẽptionis noſtræ ius poſſidet. Te tamẽ Gøtarus ra-
ptui deſtinat/ amorem latrocinio quęſiturus. Quẽ quũ pegerit, tua geſtũ ſimula vo
luntate: nihilominus nuptias dilatura/ quouſq; filiã mihi tui loco tradiderit. Qua
impetrata, vno ego ac Gøtarus die nuptias acturi ſumus. Itaq; diſparata nobis ad
conuiuandum triclinia, ſed mediũ parietem cõmunicantia præbere curato: ne me
forte corã oculis habito, languidiore regẽ cõtẽplatione pſtringas. Hoc eñ ad eludẽ
dũ raptoris ſtudiũ pq̃ efficax cõmẽtũ erit. Deinde Bracũ cũ delecta pmptiſſimorũ
manu haud pcul regia delitere præcepit/ ſibi quum res poſceret auxilio futurum.
Poſt hæc adcito Rollero prouocandi regis gratia cum nupta ac ſupellectile, ſimula
to metu, fugã nauigio petiuit. Igit̃ Gøtari ſibi claſſẽ inſtare cõſpiciẽs, En, ait, arcus
doli inſidiarum ſpiculum iacit: ſtatimq; cõcitatis clamore nautis clauo puppim cõ
uertit. Quẽ Gøtarus propemodũ aduectus, quis rector eſſet nauigii pcontat̃: Eri-
cum eſſe cognoſcit. Item exclamans, an ipſe ſit q mirifico verborũ habitu cæterorũ
facundiã fruſtraret̃, inqrit. Quibus auditis Ericus olim ab ipſo ſe diſerti cognomi
ne donatum eſſe/ nec fruſtra appellationis augurium excepiſſe ſubiunxit. Dehinc
ab vtriſq; pximũ in littus cõceſſum eſt: vbi Gøtarus Erici legatione cognita Fro-
thonis ſe refert ſororẽ cupe: legato vero filiam exhibere malle: quo minus eum alii
ſuam ceſſiſſe cõiugem pœniteret. Itaq; nõ incõgruũ fore/ ſi legatiõis fructus in ſuũ
recidiſſet latorem. Ericũ igit̃ ſibi generũ cõplacere: dummodo p Gunuarã Frotho
nis affinitatẽ impetrare potuiſſet. Ericus regis beniuolentiã exoſculatus, ſentẽtiã
pbat: vltro ſibi offerri aſſerens, quo maius a diis immortalibus exoptare nõ poſſet
Ab ipo tñ Gunuaræ mentẽ arbitriumq; prænoſci debere. Illa adulantẽ ſe regem ſi-
mulato fauore excepit: petentiq; promptũ deferre videbatur aſſenſum/ obſecrãs vt
Erici nuptiis ſuas pręcurri pateretur: qbus primũ admiſſis, aptior regalibus ſuppe
teret loc⁹: ob hoc qdem maxime: ne denuo nuptura nouũ cõnubii pactũ reducta ve
teris memoria faſtidiret. Pręterea nõ expedire firmabat binos paratus vna celebra
tione cõfundi. Rex reſponſis euectus affatim, poſtulata collaudat. Qui quũ ex cre-
bris Erici colloquiis clariſſima ſentẽtiarũ ſchemata: qbus aĩo delectari ac refici poſ-
ſit/ hauſiſſet, nõ cõtentus ei filiã in matrimoniũ dediſſe, Litharfulki quoq; puinciã
tradit, beneficiũ affinitati impẽdendũ exiſtimãs. Craca vero, quę Erico ob incãtatio
nũ ſolertiã itineris comes adcita fuerat, aduerſam oculorũ valitudinẽ ſimulans/ ita
faciẽ peplo obſtrinxerat: vt ne ſola quidẽ cognoſcẽdi capitis particula promineret.
Rogata quænam eſſet, Gunuaræ ſe ſororem perhibuit/ eadem matre: diuerſo vero
patre pgenitã. At vbi in Gøtari penates peruentũ, tædarũ Aluildæ (id filiæ eius
nomẽ erat) conuiuiũ exhibetur. Diuerſis Ericus ac rex ædibus accumbebant: qua-
rum tecta paries cõis exceperat. eædẽ deintus penſibilibus p totũ obductæ aulæis
erant. Aſſedit Gøtaro Gunuara: ſed Ericũ altrinſecus Craca cũ Aluilda ſtipabat

Qui inter iocandum ſubducto ſenſim e pariete aſſere: quantū loci humanū corpus trāſmittere poſſet, aperuit: ignariſq; cōuiuis ſpatiū meatui ꝑuiū fecit. Deinde ſponſam an Frothoni an ſibi nubere mallet: curioſius ꝑcontari inter epulas cœpit: maxime cū obſeruato copularū reſpectu regia proles cōſentaneæ nobilitatis amplexui debeat: ne vnius cōiugū dignitas: alterius indignitate depereat. Qua ſe incōceſſis a patre nuptiis vſurā negāte: reginā eā fore: cęteraſq; opibus exceſſurā ꝓmittēs: ex repugnāte obſequētē effecit: nō minus opū ſpe q̄ gloria captā. Cracā quoq; traditū eſt exhibitæ potionis tēperamēto, Frothonis amori virgineā adegiſſe cupidinē. At Gøtarus Erici poſt epulas cōuiuiū petit nuptialis loci licētiā adaucturus. Quo exeūte Gūuara ſicut ante iuſſa fuerat ſubducti aſſeris loco ꝑuiū trāſgreſſa parietem: proximū Erico diſcubitū occupat. Cui Gøtarus eā cōſeſſu iunctam miratus qualiter, & quare eo venerit percontari impenſius cœpit: illa ſororē ſe Gūuaræ, regemq; formarū falli ſimilitudine memorabat. Cuius cū rex cognoſcēdi cauſa: ſubito regiā repetiuiſſet: Gūuara poſtico ſe quo venerat referens priſtino in loco cūctis ſpectāda conſedit. Qua viſa Gøtarus parū luminibus credulus: maxima cū agnitionis diffidētia ad Ericū iter remēſus: relatā ſuo more Gūuarā præ oculis habuit. Ita quoties aularū aditus permutauit: toties vtrobiq; quā quærebat offendit. Et iā nō cōſimilis: ſed eadē hinc inde facies ingēti regē ammiratione torquebat. Impoſſibile eñ ad omnē videbatur modū: abſq; notabili diſcrimine, eundē diuerſis habitū ineſſe formarū. Soluto tandē cōuiuio: filiam & Ericum nuptiali in cubiculum vſq; comitate proſequitur. Ipſe alias cubitū redit. At Ericus Aliuldam Frothoni deſtinatā: ſeorſum cubare permittit: Gūuaram vt ante deluſo rege cōplexus. Itaq; Gøtarus inſomnē agens noctē ſtupido, errantiq; animo ludificationis ſuæ ſpeciē agitabat, neq; enī paritas ſpecierū: ſed idētitas videbatur. Vnde incerta adeo atq; anceps illū æſtimatio ſubiit: vt errori tribueret: q̄d reuera dep̄henſum habebat. Tandem pariete fraudem inſtrui potuiſſe: animo obuerſatū eſt. Quē cū diligentius inſpici, luſtrariq; iuſſiſſet: nulla fractionis veſtigia dep̄hendit. Inconcuſſa ſiquidem totius ędis integritas apparebat. Quippe Ericus nocte concubia, quo minus dolus cōſpicuus foret ſoluti parietis ſarſerat læſionē. Deinde duos cognoſcendæ rei cauſa tacite Erici cubiculo intromiſſos: ac poſt aulæam cōſiſtere iuſſos: cūcta curioſius attendere iubet. Iidem Ericum cū Gūuara repertū, occidendiq; p̄ceptū acceperāt. Qui inita latēter æde: velatis cortina angulis p̄ſentiā occultantes, Ericum ac Gūuaram nexis inuicē brachiis cōmuni thoro fruentes conſpiciūt. Quos ſemiſopitos rati: profundiorem quietis copiā expectabāt: operiri volentes, donec exequendi ſceleris occaſionem grauior porrigeret ſomnus: qui cū ſtertente ſonorius Erico: cōcepti liberius ſomni ſpeciem agnouiſſent: cōtinuo trucidandi eius gratia: deſtrictis prodiere mucronibus. Quorū Ericus inſidioſo expergefactus accurſu: cū imminētes capiti gladios ſuſpexiſſet: dicto nouercæ nomine, q̄d olim inter pericula nūcupare iuſſus fuerat: prōptū neceſſitatis remediū expertus eſt. Clypeus enim eius qui ſublimius a trabe pendebat: illico in eū collapſus: inerme corpus: quaſi de induſtria: ne a latronibus cōfoderetur: obtexit. At ille fortuna haud fruſtra vſus ꝓximi latronis vtrunq; pedē rapto deſecuit ferro. Alterū Gūuara nō impetu minori haſta tranſfodit: muliebri corpore, virilem animū æquans. Taliter Ericus inſidiis liberatus: repetito mari nocturnę nauigationi ſe p̄parat. At Rollerus iis qui cominus excubare iuſſi fuerant: ſignū irrumpendæ regiæ lituo dedit. Quo rex audito hoſtiū aduentū indicari ratus: præ-

Clypei mirabilis caſus.

ceps fugam nauigio tenuit. Interea Bracus & qui cum eo irruerant conuulſam re-
gis ſupellectilem/Erici manibus imponendã curabant: medium ferme noctis agen-
dis impenſum eſt prædis. Quorum mane rex cognita fuga inſecutionem molitus:
per amicorum quendam nequid ſubito pararet, aut cum impetu exequeretur: am-
monitus eſt: perſuadebatur quippe maiore inſtrumento opus eſſe: nec expedire, cũ
paucis in Daniam conſequi fugientes. Sed ne ſic quidem impatiens animus damni
impetum preſſit. Nihil enim magis mouerat regem: q̃ ꝙ alienæ cladis paratus re-
cidiſſet in ſuos. Enauigans autem rex: peruenit in portum: qui nunc ab ø̄mi voca-
bulum tenet, vbi aduerſa tempeſtate oborta: alimẽtis defectus, ſatius arbitratus eſt
moriẽdi neceſſitatem ferro ſubire: q̃ fame. Itaq; nautici manu in ſe ipſos verſa: alter
nis vulneribus accelerauere fatum. Rex cum paucis mõtium prærupta ſecutus ela
bitur. Indicium cladis: colles editi præbent. Interea Erico proſpere nauigationem
emenſo, Frothoni cum Alulda nuptiæ actæ ſunt. Poſt hæc Sclauorũ mandatur ir-

Frotho adhuc rudis rei bellicæ.

ruptio. Ad quam coercendam Ericus cũ octo nauigiis deſtinatur. Quippe Frotho
rudis adhuc rei bellicæ videbatur. Ericus igitur ne virilem vnq̃ operam detracta-
ret: ſuſceptum gratulanter officium: fortiter exequendũ curauit. Qui cum piratas
ſeptenis nauibus eſſe cognoſceret: vna tantum e ſuis aduectus: reliquas ligneis pro
pugnaculis cingi, tonſiſq; arborũ ramalibus obduci iubet. deinde cũ hoſticæ claſſis
numerum plenius ſpeculaturus procederet: inſequentibus ſe Sclauis: ocius ad ſuos
refugere cœpit. At hoſtes vt inſidiarum ignari: ita fugientem comprehendere aui-
di, crebro incunctantiq; fluctus remigio concuſſere. Naues enim Erici liquido co-
gnoſci non poterant: frondentis ſyluæ ſpeciem præferẽtes. Qui cum anguſtioris ſe
maris flexui tradidiſſent: ſubito Erici claſſe concluſos vident. Sed primũ inuſitata
facie ſtupidi nauigio nemus agi putabant: deinde fraudem foliis ſubeſſe cognoſcũt.
Seram ergo incuriæ pœnitẽtiam agentes habitam incautius nauigationẽ remetiri
tentabant. Sed dum puppes obuertere parãt: ab hoſte eas inſiliri conſpiciũt. Ericus
vero ſubducto in littus nauigio: funda procul in hoſtes ſaxa torquebat. Igitur Scla-
uorum cæſi plæriq;: quadraginta capti fuere: qui poſtea vinculis, ac fame coerciti
inter varias cruciatus anguſtias, ſpiritum depoſuerunt. Interea Frotho traiicien-
dæ in Sclauiam expeditionis gratia: tam e Danis, q̃ ex finitimis ingentem adciue-
rat claſſem. Huius minima ratis exſtabat: quæ biſſenos veheret nauticos: totidẽq;
remigiis agi poſſet. Poſt hæc Ericus ſociis patientius præſtolari iuſſis: actæ iam cla
dis famam Frothoni perlaturus occurrit. Cũq; nauigãdo puppim forte piraticam
vadoſis ac minus altis gurgitibus inflictam hærere conſpiceret: ꝙ res fortuitas di-
ctorum grauitate proſequi ſolitus erat: obſcura eſt, inquit, ignobilium ſors, fortu-
naq; vilium ſordida. deinde naue propius applicata: piratas proprium contis naui-
gium expedire conniſos: ac circa eius ſeruationem impenſius occupatos oppreſſit.

Frotho pacis auctor. Primus & idẽ admirabilis exit⁹ & apparatus Frothonis ad bellũ.

Quo peracto cum ad regiam claſſem rediſſet: Frothonem nuntia victoriæ saluta-
tione reficere cupiens: ſaluũ fore florentiſſime pacis auctorem iubet: Rex verũ eius
dictum fieri precatus: augurem eſſe ſapientis animũ affirmabat. Ericus vera a ſe di
ci, paruulaq; victoria maioris omen afferri reſpondit: exiguis ſæpe rebus magna-
rum præſagia captari teſtatus: regem deinde manũ ſpargere hortatus, Iutiæ equi-
tatum terreno proficiſci itinere iubet: reliqua exercitus parte marinum ineunte
compendium. Tanta autem nauigiorum frequentia mare compleuerat: vt nec re-
ceptui portus, nec caſtris littora, aut cõmeatibus impenſæ ſuppeterent. Terreſtris

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

autem acies tanta fuiſſe fertur: vt compendii gratia complanaſſe montes: meabiles effeciſſe paludes: lacunas aggeribus exæquaſſe: vaſtiſſimaſq; voragines iniectis molibus expleſſe dicatur. Interea Strunico Sclauorũ rege belli inducias per legatos petente: Frotho tẽpus apparatui negat affirmans hoſtẽ induciis inſtrui nõ oportere. Præterea hactenus ſe bellicorum operũ expertem vixiſſe: nec debere eorum initia ancipiti rerum expectatione ſuſpendere: ꝙ quiſquis primam feliciter militiã geſſerit: conſimilem de cætero fortunã ſperare poſſit. Tale enim quęq; omen habiturũ pugnæ: quale congreſſionũ principia dederint: cũ initiales bellorũ ſucceſſus ſequẽtibus augurio fore ſoleant. Ericus reſponſi prudentiã laudat: affirmans ita ludũ foris agi oportere prout domi fuerit inchoatus. Danos a Sclauis prouocatos eſſe ſignificans. Qđ dictum acerrimo prælio proſecutus Strunico cum gentis ſuæ fortiſſimis interfecto: reſiduos in fidem accepit. Tum Frotho conuocatis Sclauis per prȩconem edixit vt ſi qui inter eos rapinæ aut furto aſſueuiſſent: ocyus exhiberentur: promittens ſe talium mores primis honoribus donaturum. Iuſſit etiam vt quicũq; malarum artium ſtudiis calluiſſent: præmia recepturi prodirent. Grata Sclauis ꝓmiſſio fuit. Cuius ſpem quidam cupidius, q̃ conſideratius ſecuti: prius prodidere ſeipſos: q̃ alieno poſſent indicio declarari. Quos tanta lucri cupiditas fefellit: vt ruborem quęſtui poſtponentes crimen pro gloria ducerent. Quibus ſponte exhibitis: hanc, inquit, Sclaui voſipſos patriam peſte vacuefacere conuenit: continuoq; eos a lictoribus abripi iuſſos in altiſſimas cruces ciuiũ manu ſubfigendos curauit. Plures a paucioribus punitos crederes. Ita callidi ingenii rex dum veniam quam victis hoſtibus tribuit: crimen confeſſis negauit: totam pene Sclauicæ gentis ſtirpem cõſumpſit. Sic indebiti præmii cupiditatem debita conſecuta eſt pœna, iuſtoq; ſupplicio indignȩ mercedis auiditas adacta eſt. Crediderim iure exitio traditos, qui cum taciturnitatis munimento ſalutẽ ſeruare potuiſſent: voce periculũ adciuerũt. Rex recentis victoriæ titulis euectus, ne iuſtitia q̃ armis defectior videretur: nouis exercitum legibus formare conſtituit: quarum præſens quaſdam ritus vſurpat: quaſdam arbitraria iuris nouitas aboleuit. Edixit enim vt primipilus quiſq; prædæ partitione facta maiorem cætero milite portionem acciperet: ducibus vero quibus in acie ſigna anteferri ſolerent/ dignitatis cauſa captiuum conceſſit aurum. Gregarium vero militem argento voluit eſſe contentum. Arma ad pugiles redundare, captiua nauigia popularibus cedere iuſſit, vtpote eis debita quibus condendi rates inſtruendiq; ius eſſet. Præterea ſanxit, ne quis rem familiarem ſeris mandare præſumeret: Duplum ex fiſco regis amiſſorum pretium recepturus. Quam ſi quis arcarum clauſtris obſeruandam duxiſſet: aureæ libræ regi debitor fieret. Statuit etiam vt in eum qui furi ignoſceret: furti pœna recideret. Præterea ſi quis in acie primus fugam capeſſeret: a cõmuni iure alienus exiſteret. At vbi in Daniam rediit: vt quicquid Grep ſiniſtra morum vſurpatione corruperat: bonis artibus expiaret: arbitrariam fœminis nubendi poteſtatem indulſit: ne qua thori coactio fieret. Itaq; lege cauit, vt eis in matrimonium cederent: quibus inconſulto patre nupſiſſent. At ſi libera conſenſiſſet in ſeruum: eius conditionem ȩquaret: libertatiſq; beneficio ſpoliata ſeruilis fortunæ ſtatum indueret. Maribus quoq; quamcunq; primitus cognouiſſent: ducendi legem inflixit. Adulteros a veris coniugibus corporum parte ſpoliandos conſtituit quo minus continentia flagitiis elideretur. Edixit quoq; vt ſi Danus Dano rapinam infligeret: duplum rependeret: ac violatæ pacis crimi-

Quita Sclauorum ſubactio.

Lex Frothonis.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ne cenſeretur. At ſi quis rem furto quæſitam ad alienam domum perferret, hoſpes poſt illum ædis ſuæ fores obcluderet: bonorum omnium pœnam incurreret. Atq; in concione coram omnibus vapularet/ꝙ ſe eidem delicto obnoxium feciſſe videretur. Præterea q̄ſquis exulum patriæ ſuæ hoſtis euaderet: aut inimicum ciuibus ſcutum afferret: rerum ac vitæ periculo pœnas lueret. Si quis autem ad exequendum regis imperium ob animi cõtumaciam piger exiſteret: exilio mulctaretur. Solebat nanq; ſagitta lignea ferreæ ſpeciem habẽs: nuntii loco viritim per omnes mitti quoties repentina belli neceſſitas incidiſſet. Qui vero ex popularibus primipilum in acie anteiret: ex ſeruo liber, ex agreſti illuſtris euaderet. At ſi ingenuus foret: ſatrapa crearetur. Tanta olim audaces ſtipendia merebantur. Adeo veteres nobilitatẽ fortitudini tribuendam putabãt. Siquidem non fortunę virtutẽ, ſed virtuti fortunã deferri oportere: exiſtimatum eſt. Pręcepit quoq; ne lis vlla iuriſiurandi fide aut pignerum poſitione contraheretur. Qui vero alium pignus ſecum ponere iuſſiſſet eidem aureæ libræ dimidium ſolueret. Alioqui grauem corporis mulctam ſubiret. Prouiderat enim rex ex pignerum poſitione maximas litium cauſas incidere poſſe. De qualibet vero controuerſia ferro decerni ſanxit: ſpecioſius viribus q̃ verbis cõfligendum exiſtimans. Quod ſi alter dimicantium relato pede pręnotati orbis gyrum excederet: perinde ac victus cauſæ detrimentum reciperet. Sin autem quauis de re pugilem popularis impeteret: ipſum armatus exciperet, cubitali dũtaxat ſtipite pugnaturum. Quinetiam cladem dani ab alienigena oppreſſi duorum extraneorum cæde ſarciendam inſtituit. Interea Gøtarus ſumẽdi de Erico ſupplicii gratia: pugnæ exercitum comparat. Econtrario Frotho cum magno classis apparatu Noruagiam petit. Cũ ad inſulam Renſø pariter appuliſſent: Gøtarus Frothoniani nominis magnitudine territus: pacẽ per legatos efflagitat. Ad quos Ericus inuerecundus (ait) eſt latro qui prior concordiã q̃rit: aut bonis cõmunicare præſumit. Qui enim obtinere geſtit: obuiti debet: ictus ictui opponendus eſt: liuorq; liuore pellendus. Cũq; hoc dictum Gøtarus attentis eminus auribus excepiſſet: q̄ poterat clara voce ita inquit quiſq; virtuti militat: prout beneficii meminit. Cui Ericus beneficentiam tuam reddito tibi conſilio repenſaui. Quo ſermone egregios monitus oĩ donorum genere præſtantiores indicabat. Et vt Gøtarum accepti conſilii ingratũ oſtenderet: quando coniugem mihi (inquit) cũ vita adimere cupiebas melioris exẽpli ſpeciem laceraſti. Solum inter nos ferrum decernendi ius obtinet. Poſt hæc Gøtarus parum proſpera congreſſione danorum claſſem adortus occiditur. Cuius regnũ Rollerus beneficii nomine poſtmodum a Frothone ſuſcepit: quod ſepteno ꝓuinciarum numero tendebatur. Eundem quoq; Ericus collata ſibi quondam a Gøtaro prouincia muneratus eſt. His geſtis Frotho per ſummam ac ſecuram pacem triennium geſſit. Inter hæc rex Hunorum audito gnatæ repudio adiuncto ſibi rege orientalium Olimaro aduerſum Danos biennio belli apparatum contraxit. Igitur Frotho non ſolum indigenas: ſed etiam Noruagienſes: ac Sclauos in copias vocat. A quo Ericus hoſtiles ſpeculatum acies miſſus, Olimarum qui claſſis magiſtratum acceperat Hunorum rege terreſtres ductante copias haud ꝓcul Ruſcia repperit: quem taliter affari cœpit.

Nuntiorũ nouũ compendium.

Gøtari cædes.

Roller9 rex Noruagiæ.

Olimarus rex orientalium ſeu auſtraſtorum.

Quid ſibi vult quæſo belli grauis iſte paratus?
Aut quo claſſe potens rex Olimare ruis?

At Olimarus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Fridleui natum nobis inceſſere cordi eſt.
Et quis es audaci talia voce rogans?

Ad quem Ericus.

Vincendi inuictum ſubiit ſpes irrita mentem
Frothonem nullus exuperare poteſt.

Contra Olimarus.

Quicquid contingit primo ſemel accidit, & res
Non ſperata ſatis ſæpe ſubire ſolet.

Qua ſententia a nemine nimiũ fidei in fortuna reponendum eſſe perdocuit. deinde Ericus Hunorum agmen exploraturus obequitat. Quod Ericum præteriens, inuicemq; ab ipſo præteritum primã ortiuo ſole aciem poſtremo occiduo prębuit. Itaq; penes quem tot milium regimen foret ab obuiis ſciſcitatus eſt. Quem Hun forte cõſpiciens: rex hic Hunorum erat: ſpeculandi miniſterium accepiſſe cognouit, perquiritq; qđ percunctatori vocabulum foret. Ericus ſe vbiq; aduentantem: nec vſꝗ compertum vocitari perhibuit: rex item admoto interprete quid Frotho operis exerceret interrogat. Cui Ericus. Nunꝗ Frotho domi inimicum prętolatur exercitum: nec hoſtem in ædibus operitur: pernox enim & peruigil eſſe debet alienum appetens culmen: nemo ſtertendo victoriam cepit: nec luporum quiſꝗ cubando cadauer inuenit. Quem rex exquiſitis dictorum ſententiis callere cognoſcẽs: hic ait fortaſſe Ericus eſt: a quo filiam meam falſi criminis inſimulatam accepi. Qui continuo prendi iuſſus non decere (inqt) vnũ a pluribus abripi. Quo dicto non modo regis animũ complacauit: ſed etiam ad ignoſcendi ſibi voluntatem perduxit. Cuius impunitatis cauſam potius a calliditate ꝗ beniuolentia profectam conſtabat. cum ob hoc maxime dimitteretur: vt Frothonem nuntiatæ multitudinis rumore terreret. A quo cum reuerſus explorata referre iuberetur: ſex claſſium ſenos reges, earũq; quãlibet quina nauiũ milia complectentem vidiſſe ſe retulit: quarum vnãquãq; trecẽtorum remigium capacem eſſe conſtaret. Quẽlibet vero totius ſummę millenarium quaternis aliis contineri dicebat. Volebat autem millenarium mille, ac ducẽtorum capacem intelligi: cum ala omnis trecentorum numero compleatur. Cunctante vero Frothone: quid cõtra tot acturus eſſet, attẽtiuſq; ſubſidia circũſpiciẽte: probũ, inqt Ericus audacia iuuat: acri cane occupãdus eſt vrſus. Moloſſis quippe nõ imbellibus auiculis opus eſt. Quo dicto Frothoni contrahendæ claſſis conſilium præbuit. Qua inſtructa aduerſum hoſtem nauigatio tenditur. Igitur inſulas quæ Daniam orientẽq; interiacent: præliis ſubigunt. Vnde procedentes naues aliquot Rutenæ claſſis offendunt. Quarum cum Frotho paucitatẽ inceſſere deforme duxiſſet: a macro inquit Ericus & tenui petendus eſt cibus. Raro pingueſcet qui cadit. Neq; enim mordendi potens eſt: quem vaſtus occupauerit follis. Quo documento regi irruptionis edendæ ruborem excuſſit: eumq; mox ad paucitatem multitudine laceſſendam perduxit: vtilitatem pudori præferendam ſignificans. Poſt hæc ad Olimarum proceſſum eſt. Qui multitudinis ſegnitie excipere hoſtem, ꝗ aggredi præoptabat, Quippe Ruthenorum nauigia incompoſita minuſq; ob granditatem ad remigium habilia videbantur. Sed ne ei quidem numeroſitatis potentia profuit. Inuſitata nanq; Ruthenorum multitudo copiis ꝗ virtute præſtantior robuſta. Danorum paucitati victoriam tradidit. Frotho cum patriam repetere vellet: inauditum nauigationis impedimentum expertus eſt. Quippe crebra interfectorum corpora,

Hun rex Hunorũ.

Mirabilia et quaſi incredibilia.

Nauigia Ruthenorũ contra Danos.

nec minus ſcutorum, haſtarumq; fragmenta iactante æſtu vniuerſum maris conſtrauerant ſinũ. Itaq; portus non anguſti minus: q̃ olidi erant. Igitur mediis obſtrictę cadaueribus hæſere puppes. Nec putria quidem ac circũflua corpora remis abigere, aut contis propellere poterãt. quo minus vno ſublato mox aliud aduolutum impelleret claſſem, bellum cum mortuis obortum crederes. Nouum contra exanimes diſcrimen extabat. Igitur Frotho conuocatis quas vicerat gentibus: lege cauit vt quiſquis paterfamilias eo conciderat bello: cum equo omnibuſq; armaturæ ſuæ inſignibus tumulo mandaretur. Quem ſi quis veſpillonum ſceleſta cupiditate tentaſſet: pœnas non ſolum ſanguine, ſed etiam inhumato cadauere daret. Buſto atq; inferiis cariturus. Siquidem par eſſe credebat vt alieni corruptor cineris: nullo funeris obſequio donaretur: ſortemq; proprio referret corpore quam in alieno perpetraſſet. Centurionis vero, vel Satrapæ corpus rogo propria naue conſtructo, funerandum conſtituit. Dena autem gubernatorum corpora vnius puppis igne conſumi præcipit. Ducem quempiam aut regem interfectum proprio iniectum nauigio concremari. Tam ſcrupuloſam ducendis interfectorum funeribus obſeruationem præſtari voluit: ne promiſcuos exequiarum ritus exiſtere pateretur. Iamq; cuncti Ruthenorum reges Olimaro, Dagoq; exceptis Marte conciderant: bella quoq; Ruthenos ex Danorum imitatione celebrare præcepit: ac nequis vxorem niſi emptitiam duceret, venalia ſiquidem cõnubia plus ſtabilitatis habitura cenſebat: tutiorem matrimonii fidem exiſtimans ꝙ pretio firmaretur. Præterea ſi quis virginis ſtuprum vi petere auſus eſſet ſupplicia abſciſſis corporis partibus lueret: alioqui mille talentis concubitus iniuriam penſaturus. Decreuit etiam vt quiſquis militię deditus ſpectatæ virtutis titulum affectaret: impeteret vnum: exciperet duos: tres modica pedis retractione vitaret: quatuor fugere non erubeſceret. Aliam quoq; ſuper militum ſtipendiis conſuetudinem a ſubiectis ſibi regibus obſeruandam edixit. Patrium domeſticumq; militem hyberno tempore ternis argenti talentis donari iuſſit: gregarium aut conductitium binis: priuatum ac militiæ laboribus defunctum dũtaxat vno. Qua lege virtuti iniuriam afferebat: conditiones militum non animos æſtimans. In quo quidem erroris argui poterat cum familiaritates meritis anteferret. Poſt hæc interrogatus a rege Ericus an Olimari copias Hunorum æquaret exercitus: carmine ſic eloqui orſus eſt.

Ruthenoꝝ regum ſtrages.

Nouæ Frothonis leges.

Lex 1. 2. 3. 4.

Hercule deprendi nulli numerabile vulgus:
  Vulgus cuius erat terra nec vnda capax.
Colluxere ignes crebri. Silua omnis obarſit.
  Index innumeræ flamma cohortis erat.
Calcibus obtrita tellus ſubſedit equinis.
  Edebant rapidos ſtridula plauſtra ſonos.
Ingemuere rotæ: ventos auriga premebat:
  Vt tonitrum currus aſſimulaſſe putes.
Vix armatorum cœtus ſine lege ruentes
  Ponderis impatiens preſſa ferebat humus.
Obmugire aer viſus mihi: terra moueri.
  Tantus in externo milite motus erat.
Nam quindena ſimul vexilla micantia vidi:
  Quodq; ex iis centum ſigna minora tenet.

Poſt quorum quoduis poterant bis dena videri
 Signorum numero: par erat ordo ducum.

Igitur Frothone quid contra tot opponeret perquirente: redeſidum docet, patien-
dūq; hoſtes propria primū immanitate cōſumi. Obeditum monitui eſt. Neq; enim
minore ſtudio probatum conſilium q̃ editum fuit. At Huni per auia ſolitudineſq; p
greſſi: nuſq̃ repertis cōmeatibus paſſim inedia periclitari cœperunt. Quippe regio
vaſta ac paluſtris extabat: nec erat vllum egeſtatis ſubſidium reperire. Tandem fu-
ſis comeſiſq; iumentis tam vehiculorum q̃ victus inopes ſpargebantur. Cæterū er-
ror par fami periculū erat. Non equis, non aſinis parcitur, non fœdis aut putribus
abſtinetur. Poſtremo ne canibus quidem temperatū eſt: nephas omne morientibus
licitū fuit. Nihil enim tam difficile qđ neceſſitas ſuprema non imperet. Ad vltimū
fame exhauſtis publica clades inceſſit. Efferebātur abſq; ceſſatione corpora, cūctiſq;
exitiū formidantibus: nulli miſeratio pereuntiū fuit: humanitatem quippe metus
excluſerat. Primū itaq; regem paulatim defecere cohortes: deinde centuriatim de-
fluxit agmē: deſeruit eū quoq; Vggerus vates vir ætatis incognitæ, & ſupra huma
nū terminū prolixæ: qui Frothonem tranſfugæ titulo petēs: quicquid ab Hunis pa
rabatur: edocuit. Inter hæc Hithinus rex aliquantæ Noruagienſiū gentis Frotho-
nis claſſem centū quinquaginta nauigiis accedebat. E quibus duodecim lectis: pro-
pius nauigationem cœpit habere erecto in malū ſcuto ſocios aduentare ſignificās.
Qui regi in proximū amicitiæ gradum receptus, magnū copiis eius attulit ſupple
mentū. Eidem poſtmodū cū Hilda Høgini Iutorū Reguli filia ſpectatę admodū opi
nionis virgine mutuus amor inceſſit. Quippe nondū inuicē conſpectos: alterna in-
cenderat fama. At vbi mutuæ conſpectionis copia incidit: neuter obtutū ab altero
remittere poterat. Adeo pertinax amor oculos morabatur. Interea Frotho diſtribu
to per municipia milite: diligentius impēſas hibernis cōmeatibus neceſſarias con-
uectabat. Sed ne ſic quidē oneroſum impenſis exercitū ſuſtentare ſuffecit. Par prope
modū Hunorum cladi pernicies incidit. Igitur ad inhibendū aduenarū confluxum
claſſe in Albiam miſſa neqd traiiceretur curæ habuit. Cuius duces Reuillus & Me-
uillus fuere. Soluta hyeme Hithino, Høginoq; ſocialem exequi piraticam placuit.
Ignorabat enim Høginus ſuam a ſodali filiam adamari. Erat autem is corporis ha
bitu præſtans: ingenio peruicax: Hithinus vero corpore perq̃ decoro: ſed breui exti
tit. Cæterū cū Frotho ſuſtentandi exercitus ſumptū indies difficiliorē aduerteret.
Rollerū in Noruagiā, Olimarū in Suetiam, øneuū regem, & Glomerum piratarū
præcipuū ad Orcades petendorū cōmeatuū gratia dirigit: ꝓprias cuiq; copias tri-
buens. Triginta reges ſequebātur Frothonē: q ipſum amicitia vel obſequio colerēt.
Audiens autē Hun dimiſſas a Frothone copias: nouū recentēq; militem cōtrahit.
At Høginus filiam ſuam Hithino deſpondit: coniurato inuicē vter ferro periſſet:
alterū alterius vltorē fore. Autūno petitores cōmeatuū redeunt: trophæis q̃ alimē-
tis locupletiores. Rollerus enim prouincias Sūmoriā & Normoriā: occiſo earū re-
ge Arthorio vectigales effecerat. At Olimarus Thoriā lōgū Ianitorū atq; Helſin-
gorū regē: duoſq; alios haud inferioris potētiæ duces: Heſtiam quoq; & cū ølandia
Curetiā: ſed & inſulas Suetię p̄tentas celeberrimus Barbariæ domitor triūphauit.
Itaq; ſeptingēta reducebat nauigia duplicato eductorū antea numero. øneſ vero &
Glemero Hithino quoq; & Høgino Orcadū trophęa ceſſere. Hiſdē cum nongentis
nauibus reditū eſt. Et iam quæſiti late ſumptus, conuectæq; raptu impenſæ alendis

Hunorū fames fœda.

Vggerus vates mirandus.

Hithin⁹ rex Noruagiæ partis.

De gloria Frothonis.

Trigīta reges ſequebātur Frothonem.

96

De potētia Frothonis. abunde copiis ſuppetebant. Cæterum viginti regna imperio Frothonis adiecerant quorū reges triginta p̄dictis adiuncti Danorū partibus militabant. Hac viriū fiducia cū Hunis pugna conſeritur. Cuiꝰ prima dies tāta interfectorū ſtrage recruduit: *Cædes mirandæ.* vt præcipui tres ruſciæ fluuii cadaueribus velut ponte conſtrati: peruii ac meabiles fierent. Præterea quantū quis itineris per triduū equo conficere poſſet, tantum *Spatioſa cędis veſtigia.* locorū humanis cadaueribus completū videres. Adeo ſpatioſa cædis veſtigia erāt. Itaqꝫ prælio ſeptem dies extracto cecidit rex Hun. Cuius frater eodē nomine inclinatam *Hun cæditur.* Hunorum aciē cōſpicatus: cū ſua ſe cohorte dedere cūctatus nō eſt. Eo bello LXX. ac centū reges qui aut ex Hunis erant, aut inter Hunos militauerant: ſubmi*Clxx. reges vincuntur.*ſere ſe regi. Quē numerū Ericus ſuperiori ſignorū expreſſione cōplexus fuerat: cū Hunorum multitudinē Frothone percontante diſtingueret. Igitur Frotho vocatis in concionē regibus ſub vno eodēqꝫ iure degendi normā imponit. Præfecit autē *Prouinciarum diſtributio.* Olimarū Holingardiæ, Øneuū, Cønogardiæ, Hun vero captiuo Saxoniā tribuens: Reuillū Orcadibus donat. Prouincias Helſingorū, Iarnberorū & Ianitorū, cū vtraqꝫ Lappia Dimaro cuidā procurandas attribuit. Dago Heſtiæ regimen erogauit. *Frothonis regni extēſio.* Quorū vnūquēqꝫ certis tributi legibus onerauit, obſequiū beneficio applicās. Itaqꝫ Frothonis regnū Ruſciā ab ortu complectens: ad occaſum Rheno flumine limitatū erat. Interea Aithinus apud Høginū quorūdā obtrectatione inſimulatus eſt quaſi filiam eius ante ſponſaliū ſacra ſtupri illecebris temeraſſet: qd̄ tunc immane cūctis gentibus facinus habebatur. Igitur Høginus credulus auribus rem falſo nuntiatā excipiens: Hithinū regia apud Sclauos ſtipendia colligentē claſſe laceſſit: cōſertaqꝫ manu victus Iutiam petiuit. Itaqꝫ ſtatam a Frothone pacem internū labefactauerat bellum: primiqꝫ indigetes regiam detractauere legem. Quamobrē Frotho miſſis qui ſimul eos accerſerent ſcrupuloſius cauſam ſimultatis inquirit. Qua cognita iuxta legis a ſe latæ formulam pronuntiauit. Videns autē ne ſic quidē eos in gratiā reduci poſſe patre filiam pertinacius repoſcente: litem ferro decidendā edixit. Id quippe ſolum dirimendæ controuerſiæ remediū videbatur. Inita pugna Hithinus acerrima perſtrictus plaga cū ſanguine & viribus corporis deficeret: inſperatā hoſtis clementiam expertus eſt. Høginus ſiquidē promptiſſimā occidendi ipſius facultatem adeptus: formæ tamē eius, & iuuentæ miſeratione ſæuitiam manſuetudini cedere coegit. Itaqꝫ ne ephebum inter extremi ſpiritus momenta palpitantē extingueret: abſtinuit ferro. Olim nāqꝫ impuberē, aut inualidū vita ſpoliare rubori deputabat. *Høthinꝰ & Høginus ſe mutuo cædunt.* Adeo cuncta verecūdiæ momenta priſca pugilū fortitudo ſeruabat. Ita Høthinus ſociorum opera ad naues relatus hoſtis beneficio ſeruatꝰ eſt. Iidem ſeptimo abinde anno apud inſulam Hithinſø pugnā exorſi: mutuis vulneribus conſumpti ſunt: felix Høginus foret: ſi circa deuictū ſemel Hithinū ſeueritate potiꝰ q̄ clementia vſus fuiſſet. Ferunt Hildam tanta mariti cupiditate flagraſſe: vt noctu interfectorū manes reintegrandi belli gratia carminibus excitaſſe credatur. Eodē tempore Alrico *Alricus Sueonū rex & Geſtiblindꝰ Gothorum rex bellum cient.* Sueonū regi aduerſum Geſtiblindū Gothorū regem atrox incidit bellū. At Geſtiblindus viribus minor: Frothonē ſupplex acceſſit ſe ac regnū percipiendæ opis gratia dediturus. Qui mox Skalc, Scanico, atqꝫ Erico in ſubſidiū receptis: cum ſupplementis militū redit. Cūqꝫ militiæ procurſum in Alricum effundere ſtatuiſſet: Ericus prius filiū eius Gunthionū: Wermis ac Solongis p̄latū cenſuit impetendū: oportere aſſerens feſſum tempeſtate nautam proximū captare littus. Prætera radicū inopem raro virere truncum. Igitur irruptione facta perit Gunthionus, nomēqꝫ eius

tumulus refert. Audiẽs Alricus interemptionẽ filii, vltũ ire deproperat. Conſpicatus hoſtes Ericũ clandeſtino accerſitũ colloquio recenſitis patrũ ſuoꝝ fœderibꝰ vt Geſtiblindi militiã detrectaret/orabat. Qđ Erico ꝑtinaciꝰ abnuẽte, cũ Geſtiblindo dimicandi licentiã flagitat/priuatã pugnã publicę ꝓferendã exiſtimãs. Quẽ Ericꝰ ſenectute armis inhabilem referens/triſteq; eius valitudinẽ maxima cũ ætatis excuſatione prætendẽs, ſe eius loco obtulit pugnaturũ: ꝓbroſum docens: ſi duellũ præſtare refugeret, ꝓ quo bellum cõmiſſurus veniſſet. Hinc abſq; cunctatione dimicatũ eſt. Occiſo Alrico Ericus q̃grauiſſime affectus, ægre comptis remediis, ſerũ incolumitatis regreſſum habuit. At Frothoni ipm occubuiſſe falſo fama vulgauerat: mentemq; regis magno ob id mœrore torquebat. Quã triſtitiã Ericus reditus ſui beneficio diſpulit. Quippe Suetiã/ wermiã/Helſingiã/atq; inſulas Solis opa ſua Frothonis adiectas impio nuntiabat. Quẽ mox Frotho deuictarũ ab eo gentium Regẽ cõſtituit: ac præterea Helſingiã ei cũ vtraq; Lappia, Finniã quoq; et Eſtiam annuo ſtipendiorũ iure cõtribuit. Nemo ante ipm Sueticorũ regũ Erici nomine cenſebat ab ipo aũt in cæteros vocabulum fluxit. Eodẽ tpe regnabat Alf in Hethmarchia/ſilium habẽs Aſmũdũ. Biorno vero in wik ꝓuincia: cui Aſuitus filius erat. Accidit aũt Aſmundũ parũ ꝓſpere venationi intentũ, dum feras aut canibus occupare/aut caſſibus excipere ꝓgeret, irruente forte caligine longius a retiariis auio fuiſſe calle diuulſum/ vaſtaq; perrantẽ iuga tandẽ equo et veſtibus deſtitutũ, fungos et tubera pediſſe: ad vltimũ in Biornõis reg penetralia fortuito deueniſſe ꝓgreſſu. Pręterea ipe filiuſq; regis cõuictu pauliſp habito ad cõfirmandũ inter ſe amicitiæ cultũ omnibus cõiurauere votis, quẽcunq; eoꝝ vita ꝓlixior excepiſſet/ mortuo cõtumulandũ fore. Tantus eñ ſocietatis eorum atq; amicitiæ vigor extabat: vt neuter altero fatis abſumpto, lucem prorogare ſtatueret. Poſt hæc Frotho omnium ſubiectarum ſibi gentium manu, contracta claſſe Noruagiam petit: Erico terrenum agmen ductare iuſſo. Humanę ſiquidem cupiditatis more quo plura poſſederat, plus affectãs etiam vaſtiſſimam atq; horridiſſimam orbis terrarũ partem ab hoc iniuriæ genere intentatam exiſtere paſſus non eſt. Adeo opum acceſſio auiditati incrementum afferre conſueuit. Igitur Noruagienſes abiecta defenſionis ſpe / rebellandi fidutia defecti, in Halogiæ fines maiore ex parte ꝓfugere cœperunt. Stikla quoq; virgo ſeruandæ caſtitatis cauſa patriæ ſe ſubduxit/bellis q̃ nuptiis exerceri præoptans. Inter hæc Aſuitus morbo conſumptus, cum cane ac equo terreno mãdatur antro. Cũ quo Aſmundus ob amicitię iuſiurandũ viuus cõtumulari ſuſtinuit, cibo quo veſceretur illato. Iamq; Ericus cũ exercitu ſuperiora ꝑmenſus, Aſuiti forte tumulum appetebat. Cui Sueones theſauros ineſſe rati, ligonibus ꝑfregere collem. Itaq; maioris q̃credebatur altitudinis ſpecum aperiri cõſpiciunt. Ad quẽ pluſtrandũ opus erat eo, qui ſe in illum pẽdulo circũligatum fune demitteret. Delectus eſt forte ex promptiſſimis iuuenibus vnus. Quem quũ Aſmundus ſporta reſtim ſequente intromiſſum aſpiceret, protinus eiecto eo, corbem conſcendit. Deinde ſuperne aſtãtibus ac moderantibus funem abſtrahendi ſignum porrexit. Qui ingentis pecuniæ ſpe reducto corbe quum ignotam extracti ſpeciem animaduerterent/inuſitata facie territi, defunctumq; rediſſe rati, proiecta reſte in diuerſa fugere. Quippe Aſmundus tetro oris habitu/ac veluti funebri quodam tabo obſitus videbatur. Qui fugientes reuocare conatus, vociferari cœpit/falſo eos formidare viuum. Quem videns Ericus pręcipue cruentati oris eius imaginem mirabatur. In vultu ſiquidem profluus

Alrici cædes.

Ericus primus Sueticorum rex.

Aſmundus Aſuitus.

Biorno rex

Noruagia vaſtiſſima orbis pars bello petit.

Aſmundus cũ amico ſepelitur.

emicabat ſanguis. Quippe Aſuitus noctibus rediuiuus crebra colluctatione leuam illi aurē abruperat, fœdumq; indigeſtæ ac crudæ cicatricis ſpectaculum apparebat. Igitur a circunſtantibus accepti vulneris cām referre iuſſus, ſic orſus eſt fari.

Quid ſtupetis qui relictum me colore cernitis?
Obſoleſcit nempe viuus omnis inter mortuos.
Mala ſoli grauis vni manet omnis domus orbis.
Miſeri quos hominum ſubſidiis deſtituit fors.
Mihi ſpecus et iners nox/tenebręq; et vetus antrū
Oculis delitias eripuerunt/animoq;.
Humus horrēs/tumulus putris/et immūditiarū
Grauis æſtus minuerunt iuuenilis decus oris:
Habitumq;:et validi roboris vſum vitiarunt.
Sup hæc omnia cōtra exanimem conſerui vim:
Graue luctæ ſubiēs pondus et immane piculum:
Laceris vnguibus in me rediuiuus ruit Aſuit/
Stygia vi reparans poſt cineres horrida bella.
Quid ſtupetis, qui relictum me colore cernitis?
Obſoleſcit nempe viuus omnis inter mortuos.
Neſcio quo ſtygii numinis auſu
Miſſus ab inferis ſpiritus Aſuit,
Sæuis alipedem dentibus edit:
Infandoq; canem præbuit ori.
Nec contentus equi vel canis eſu,
Mox in me rapidos tranſtulit vngues:
Diſciſſaq; gena ſuſtulit aurem.
Hinc laceri vultus horret imago:
Emicat inq; fero vulnere ſanguis.
Haud impune tamen monſtrifer egit:
Nam ferro ſecui mox caput eius:
Perfodiq; nocens ſtipite corpus.
Quid ſtupetis, qui relictum me colore cernitis?
Obſoleſcit nempe viuus omnis inter mortuos.

Collis lapidum.

Janq; Frotho in Halogiæ fines emouerat claſſem: vbi ad cognoſcendā multitudinis ſuæ ſpeciē: quæ numeri menſuram, capacitatemq; trāſcendere videbatur / collem a militibus cōgeri iubet viritim lapide in aceruū miſſo. Eundē quoq; haſtis numerādi agminis modū ſecutus eſt. Conſpicui adhuc colles fidem viſentibus præbēt. Hic Frotho cōſerta cū Noruagienſibus pugna, grauē cædibus diē egit. Noctu vtrinq; receptui cōſultū eſt. Apperēte diluculo terreſtria pmenſus ſupuenit Ericus. Hic regi certamē ſuggerit iterādū. Quo bello tanta de Danis ſtrages accepta eſt: vt e ternis nauiū milibus ſolæ centū ſeptuaginta ſupſtites fuiſſe credant. Normanni vero tā vaſta clade deleti ſunt: vt fama ſit ne quintæ qdem vicoꝝ pti remāſiſſe cultorem.

De mirabili bello et ſtrage.

De duabus armillis.

Victor Frotho pacē p oēs gētes reficere cupiēs: vt vniuſcuiuſq; rē familiarē a furū incurſu tutā præſtaret/ociūq; regnis poſt arma defereret: armillā vnā in rupe, quā Frothonis petrā nomināt, alterā apud Vvig puinciā habita cū Noruagienſib9 cōcione, defixit: edictæ a ſe innocentiæ expimētū daturas: ſubductis iiſdē, in oēs regio

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

u. Sævis alipedem] Alipes pro veloci, q. alas in pedibus habens: ut, alipedes
pi.

Lin. 27. Pandis trabibus] Pandus, a, um quod ponderi cedit et incurvatur inter pandendum, bognende, som giffuer sig oc bøyer for noget. Lances pandæ, ansa panda, pandus asellus, Suakbagget. Carina panda, Delphini panda.

nis p̃ſides aĩaduertendũ minatus. Itaq; ſummo cũ p̃ſectorũ piculo aurũ abſq; cuſtodia mediis affixũ triuiis magnũ auaritiæ irritamentũ extabat / opportuna rapinæ præda plena cupiditatis ingenia ꝓuocãte. Statuit idẽ: vt nauigãtes reptis vbicũq; remis licite fruerent. Amnẽ vero tranſituris vſum equi, quẽ vado ꝓximũ repiſſent liberũ eſſe cõceſſit. Eodẽ deſcẽdẽdũ fore cõſtituit, quũ priores eius pedes ſolũ attingerẽt: poſtremos adhuc vnda ſublueret. Talium ſiqdem cõmodorũ beneficia potiꝰ humanitatis, q̃ iniuriæ noĩe cẽſẽda credebat. Cæterũ reũ capitis fieri: q ſupato amne equi vſum lõgius expetere p̃ſumpſiſſet, inſtituit. Iuſſit etiã: neqs ædẽ vel arcã ſeris obſirmatã haberet: aut rẽ vllã clauſtroꝝ cuſtodia cõtineret / triplicẽ amiſſoꝝ reſtitutionẽ ꝓmittens. Præterea tantũ alieni cibi in cõmeatus aſſumi fas eſſe: quantũ vni cœnæ ſufficeret / ꝓmulgabat. Quã ſiqs in capiẽdo menſurã excederet, furto obnoxius haberet. Furi vero traiectis ferro neruis in ſuſpendiũ acto, lupũ collateralẽ affigi præcepit: vt malitiam hominis acerbitati belluę ſimilitudo exæquaret pœnę. Eandem quoq; in furtorũ conſcios mulctam extendi curauit. Ibidem ſeptennio iocundiſſimũ ocii tempus emenſus, filiũ Aluonẽ / filiamq; Oſuram nomine ꝓcreauit. Iiſdem forte diebus Arngrimꝰ pugil Sueticus Frothonẽ acceſſerat: q Scalc ſcanicũ ꝙ ab eo olim nauigio ſpoliatus fuerat, ex ꝓuocatione laceſſitum occidit. Quo facinore ſupra modũ elatus, aggreſſus eſt Frothonis filiam poſtulare. Obſeratas regis aures expꝰtus, Erici Suetiam regentis ſubſidiũ flagitat. Quem Ericus hortari cœpit: vt aliquo præclari operis merito Frothonis ſibi fauorem aſciſceret: pugnaretq; aduerſum Egtherũ regem Biarmiæ / et Thengillum regem Finnimarchiæ: ꝙ ii ſoli cæteris obſequentibus, Danicũ detrectare viderentur imperiũ. Nec mora: eo exercitũ egit. Sunt aũt Finni vltimi ſeptentrionis populi vix qdem habitabilem orbis terrarũ ꝑtem cultura ac manſione complexi. Acer iiſdem telorũ eſt vſus. Non alia gens ꝓmptiore iaculandi peritia fruitur. Grandibus et latis ſagittis dimicãt. Incãtationũ ſtudiis incũbunt: venationibꝰ callent. Incerta illis habitatio eſt: vagaq; domus. Vbicunq; feram occupauerint locantibus ſedes. Pandis trabibus vecti / cõſerta niuibus iuga ꝑcurrunt. Hos Arngrimus conciliandæ ſibi claritatis cauſa adortus / obtriuit. Qui quũ infœliciter dimicãdo fuga dilaberentur, tribus lapillis poſt tergũ coniectis, totidem montiũ inſtar hoſtibus apparere fecerunt. Igitur Arngrimus ludificati viſus errore p̃ſtrictus, ab inſectando hoſte exercitum reuocauit / magnarũ ſe rupium interiectu coercitum putans. Iidem poſtera die congreſſi / victiq; coniectæ in terram niui ingentis fluuii ſpeciem indiderũt. Itaq; Suetis ꝑ ſummum viſus errorẽ falſa rerum opinione deluſis, inuſitata aquarũ moles obſtrepere videbatur. Ita victore vanã aquarũ imaginẽ formidãte, fugam impetrauere Finni. Tertio identidẽ die reparauere bellum: nec iã amplius vllum fugæ efficax remediũ fuit. Vidẽtes eñ ſuas inclinari acies / poteſtati ſe ꝑmiſere victoris. Quibus Arngrimus hanc tributi legẽ inſtituit: vt recenſito Finnorũ numero, rheda ferinis pellibus cõferta ab vnaquaq; decade loco cenſus, exacto triennio, penderet. Deinde Egtherum Biarmiæ ducẽ duello ꝓuocatũ deuicit: indiditq; cõditionẽ Biarmis viritim pellem ꝓ capite perſoluẽdi. Poſt hæc ſpoliis trophæiſq; auctus, ad Ericũ reuertitur. Quem Ericus in Daniã cõſecutus, multã iuuenis laudẽ Frothonis auribus inſtillabat / dignũ regis filia affirmans, qui imperio ipſius vltimos humanarũ rerum terminos adieciſſet. Cuius egregia Frotho merita cõtemplatus, haud incõgruum duxit / eius ſe ſocerũ exhibere, q ſibi tãtis operũ titulis / patentẽ late claritatẽ ſtruxiſſet. Suſtulit

Aurum poſuit ĩ biuio. Lex Frothonis.

Res mirabilis lupũ furi affigi.

Arngrimi victoria.

Finni.

Ludificatio magica.

Lex Finnoꝝ.

Lex Biarmorum.

Duodecim ex Oſura filii.

De Sampſo inſula.

aſit Arngrimꝰ.xii.ex Oſura filios:quorũ hæc noīa ſubnotaui:Brãder/Biarbi/Brodder/Hiarrãdi/Tãder/Tiruĩgar/duo Haddingi/Hiorthuar/Hiarthuuar/Rani/ Angantir.Hi ab adoleſcẽtia piratico muneri incũbẽtes/vno oẽs forte nauigio Sampſo inſulã aduecti,duas ĩ maritimis naues Hialmeri atq; Aruaroddi piratarũ reperiũt Quas pugna adorti/remigibꝰ vacuefecere:atq; an gubernatores oppſſiſſẽt incerti interfectorũ corpa ſuis quæq; tranſtris aptãtes/q̃ſitos abeſſe cognoſcũt. Qua de re mœſti,partã floccipendere victoriã/ſcientes ſibi cõſequẽtis pugnæ diſcrimẽ maiore ſalutis impẽdio ſubeũdũ.Quippe Hialmerus atq; Aruaroddus:quorũ iãpridem abrupto gubernaculo tẽpeſtas nauigia lacerauerat,alterius excidendi gratia nemꝰ ingreſſi/ligni rudẽ extenuauere materiã:eouſq; truncũ dolabris ambientes,donec naualis inſtrumenti formã vaſtum robur indueret. Qđ quũ humeris impoſitũ ſociæ cladis ignari deferrent,ab Oſuræ filiis recenti oppreſſorũ cruore madentibus laceſſiti,duo cũ pluribus ferro decernere coacti ſunt.Nec par qdẽ cõgreſſꝰ extabat quũ geminã biſſena manus excipet.Cæterũ victoria numero non rñdit. Interfectis eñ oĩbus Oſuræ filiis/oppreſſoq; ab hiſdẽ Hialmero victoriæ Aruaroddũ titulus nõ fefellit:quẽ ſolum ex tãto ſociorũ agmine fortuna reſiduũ fecit. Qui informẽ adhuc gubernaculi truncũ incredibili libratũ niſu tanta vi hoſtiũ adegit corpibus:vt duodecim vnico eius impulſu cõtuſos eliderent.Ita cũcta admodũ bellicarũ rerũ tẽpeſtate depulſa,oceanũ manus adhuc piratica nõ reliquit. Quæ res maxĩe Frothonẽ ad occidentẽ armis inceſſendũ adduxit:cuiꝰ vnicũ in ꝓpagãda pace ſtudiũ verſabat̃.Accerſito ergo Erico cũctaq; famulãtiũ ſibi regnoꝝ claſſe cõcita, Britãniã innumera aduehit̃ puppi.Cuiꝰ inſulę rex manu ſe imparẽ noſcẽs(q̃ppe fretũ nauigiis videbat̃ occludi)Frothone ꝑ deditiõis ſilatiõnẽ petito/nõ ſolũ magnitudinẽ eius adulationis officio ꝓſeq coepit:ſed etiã domitoribꝰ gẽtiũ Danis ſuã/patriæq; ſubiectionẽ ꝓmittit:pẽſiones/cẽſum/vectigalia,ſiue qcqd expeterẽt/offerebat.Ad vltimũ hoſpitaliter inuitãdos curat. Grata Frothoni Britãni humanitas fuit:q̃q̃ doli ſuſpicionẽ aleret:tã facilis oĩm abſq; coactione ꝓmiſſio:tã ꝓmpta hoſtiũ ante bella deditio:q̃ raro ſyncera fide amminiſtrari ſolet.Laceſſebat quoq; conuiuii metus veritos ne clandeſtinis inſidiis appeteret̃ ſubeũtis crapulæ laqueis implicata ſobrietas. Cæterũ rarior inuitatoꝝ numerus videbat̃,q̃ vt tuto inuitanti parere poſſent. Ineptũ quoq; exiſtimatũ inexptæ hoſtiũ fidei credere ſalutẽ ſuã. Qua rex mẽtiũ fluctuatione cõpta,denuo Frothonẽ accedit cũ duobus milibus ac quadringẽtis viris epulaturũ accerſens,quẽ ante cũ mille ducẽtis ꝓceribꝰ cõuiuiũ inire popoſcerat. Frotho nõdũ ſuſpitiõe depoſita:q̃q̃ adaucto inuitatoꝝ numero fretus,petẽdi cõuiuii fiduciã mẽte p̃ſumere poſſet,ſubornat q regionis abdita ꝑcurrẽtes/ſiqd inſidiarum ſpeculando depræhenderẽt,ocyus intimandũ curarẽt.Cuius rei cauſa nemus ingreſſi repta caſtroꝝ acie:q̃ Britannorũ copias attinebat:dubiũ preſſere greſſũ. At vbi res liq̃dius agnita eſt,pedẽ deferre depropant. Furua ſiqdẽ tẽtoria fuere:et q̃ſi piceis quibuſdã obſcurata tegminibꝰ:quo minus obtutũ ꝓpinquãtis offenderẽt.Quo cognito Frotho validiore ꝓcerũ manu mutuas diſpẽſat inſidias:ne cõuiuio incautius adito,opportunis fraudaret̃ auxiliis.Quibꝰ latebrã nactis ferendæ opis ſignũ ad litui ſonitum prænotauit.Deinde cũ ſtatuta manu leui armorũ genere culta conuiuiũ petit. Aula erat cultu magnificentiæ regalis inſtructa aulæis oſtro tinctis vndiq; ſecus obducta: in quibus mirifici luxus operam annotares. Cortina murice picta compactos ligno parietes adornabat. Conſtrata pallis nitidioribus pauimenta:

Oſuræ filii ad vnũ ab Aruaroddo cæſi.

De Britannis.

pedem referre

Aula regia

Murex] Piscis de genere conchyliorum, vel ipsum conchylium, sive, ut opinio est, idem cum buccino, cujus cruore et liquore lanae purpureo quodam colore inficiuntur ... Mare, quod sit cochlea marina: vel à κηρυξ i. e. buccinum per antistoechon. accipitur pro ipso colore, qui species est quaedam purpurei; ut, Tyrio ardebat murice lana. etc.

Constrata pallis] Palla honesta mulieris vestimentum longius ad talos demissum, ut ait Isidor. quadratum affixis in ordinem gemmis, à πάλλω vibro ob laxitatem, quod vibretur et agitetur. Seu, ut loquitur Isid. quod rugis vibrantibus sinuata crispetur

v. 43. Aulaeis ostro tinctis] Aulaeum vel usitatius aulaea plur. vestis stragula, [qu]a exornantur aulae, Draguing, tappetzeri. Dicta sunt a. olim attalica, ab [Att]alo Rege, in cujus aula primum inventa sunt: Babylonica, à Babylone, ubi [fue]runt vel inventa, vel imprimis texta: qualia et nobis hodie Flandrica à [Fla]ndria regione, flamsk, flamsksengklæder. Legitur et singulariter au[laeum], graecorum imitatione. Ostro] de hac voce vide supra pag. 18, 34.

v. 44. Cortina murice picta] Cortina, velum rei alicui sive ad ornatum, sive tegimentum injectum, q. cortex quidam, quod, ut cortex, ita haec rotunda esset, nec non [ambi]enti loco, omgang [illegible] vogat. Et peculiariter velum seu corium Pythonis tri[podi] Apollinis circumjectum. Item locus in theatro cortina velatus, ex quo egredi[eban]tur histriones et mimi, gøgle buur. item Cortina lecti, Sparlagen. Qui[dam] et pro ipso tripode Apollinis etc.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 13. Venatica refercerat præda] Sic M. Junianus Justinus Lib. 23. pag. 226. de Lucanis: Cibus his præda venatica, potus mellis etc.
Lin. 18. Ut patria pace togar] Ergo Saxo Danus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

quas pede premere perhorreres. Supne cerneres crebras micare lucernas: adultas oleo lampades choruſcare. Ex acerris quoq; fragrantia fundebat: quã ſuauiſſimus vapor exquiſitis cumulabat odoribus. Ambitum omnẽ frequentibus epulis menſæ conſepſerant. Intextis auro puluinaribus ornabantur accubitus. Ceruicalibus ſedilia replebantur. Reuerendam aulæ faciem viſentibus arridere putares: nec quicq̃ in tanto paratu/aut viſu inconcinnum/aut olfactu triſte deprændi poterat. Media dolium æde perſtabat explendis aptum poculis/et liquoris immodici capax: vnde haurire eſſet, quod ingentis ora conuiuii ſatiaret. Miniſtri purpura culti aureos geſtantes cyathos/propinandiq; munus comiter exequentes: compoſitis gradiebãtur ordinibus. Nec bubalinorum cornuum: quibus potio promeretur, vſus aberat. Aureis cœna pateris refulgebat, nitidioribus onuſta poculis: quæ plærunq; fulgentes interſtinxerant gemmæ. Ingens omnia luxus repleuerat. Menſæ dapibus luxuriabant, crateris vario potionis genere redundantibus. Nec meri ſimplex vſus extabat: quũ petiti late ſucci vario nectar ſapore cõficerent. Sapidioribus lances epulis renidebant: quos maxime venatica referſerat præda. Sed ne domeſticæ quidem carnis obſonia deerant. Parcius domeſticis, q̃ conuenis bibendi ſtudium erat. Hos enim ſecuritas incitabat ad crapulam: illis inſidiarum cõmentum ebrietatis illecebram dempſerat. Dani igitur (vt patriæ pace loquar) ſiccandis certatim calicibus aſſueti, ingenti ſe onerauere vino. Quos Britanni potos admodum conſpicati, conuiuio furtim elabi cœperunt: relictiſq; intra aulam cõuiuis, ſummis cõniti viribus valuas regiæ admotis obicibus, variiſq; impedimentorũ generibus, obſerare. Dein de tectis ignem inferre orſi. At Dani q intra ædem clauſi continebantur incendio pullulante pulſatis neqcq̃ foribus ab egreſſu prohibiti, ipm mox adorti parietẽ/eruptionis facultatem petebant. Quem Angli validiore Danorum impulſu labefactari cernentes, mutuis obniti viribus/molibuſq; extrinſecus applicatis, nutabundam fulcire congeriem inſtiterunt: quo minus conuulſus paries clauſis exitum aperiret. Qui tandem robuſtiori Danorum manui cedens: quorum quo periculum maius/hoc validior conat⁹ extabat, facilẽ pſſis eruptionẽ contribuit. Tum Frotho claſſicũ ſuccinere iubet, quo manũ in inſidiis conſtitutam accerſiret. Quę litui ſono clangẽtis excita/dolum in auctores retorſit, Britannorum rege extremæ cladi cum innumeris ſuorum copiis tradito. Quo facto geminum Frothoni beneficium præbuit: quum et ſaluti ſociis/et hoſtibus exitio fuerit. Interea Hiberni, crebreſcẽte Danicæ fortitudinis fama, perculſi: quo difficiliorem partium ſuarum irruptionem præſtarent, ferreos terræ murices inſtrauerunt: quibus littorum vetaretur acceſſus. Vtitur aũt Hibernorum gens leui et parabili armatura. Nouaculis comam extenuat: totum occipitii crinem abradit: ne fugiens capillitio teneatur. Cæterum telorũ cuſpides obuertit inſtantibus/mucronũq; acumina inſequentibus de induſtria opponere aſſolet: ac plærunq; poſt tergum lanceas iaculari/doctior fuga ſuperare, q̃ bello. Quo fit vt quum victoriam tibi ceſſiſſe putes, diſcrimen immineat. Tam inſidioſam hoſtiũ fugã Frotho conſideratius q̃ cupidius inſectatus, ducẽ gentis Keruillũ acie fudit. Cui⁹ ſupſtes frater, depoſita rebellãdi fiducia, patriã dedidit regi. Captiuã rex prædã militi diſptiuit: vti ſe toti⁹ auaritiæ exptẽ/et a nimia rerũ cupiditate auerſum/ſolius glĩæ lucrũ appetere teſtaret. Itaq; poſt Britãnicos triũphos/Hibernaſq; manubias in Daniã reditũ eſt: anniſq; tricenis ab omni bellorũ negotio tempatũ ẽ. Quo tpe cũctis pene terris eximia fortitudinis laude Danicũ nomẽ ĩclaruit

Nota dolũ Anglorum

Anglorum quarta a Danis ſubactio.

Hibernorũ aſtus.

Hibernorũ ſubactio.

Gloria Danorum.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Volens itaqꝫ Frotho fulgorem imperii ſui perpetuo firmitatis habitu prorogare/
primū aduerſum furta ac latrocinia tāq̄ familiaria mala ac domeſticas peſtes ſeue-
Leges vltimæ Frothonis.
ritatē ſuam diſtringere curæ habuit: q̄bus vacuefactæ gētes trāquilliorē vitæ vſū
appꝛhenderēt:ne ꝓpagatæ pacis inceſſus vllo malignitatis obſtaculo læderet̄.Proui
dit quoqꝫ ne ceſſante hoſte ciuilis patriā lues exederet:aut poſt exterā pacem dome
ſtica graſſaretur improbitas.Deniqꝫ in Iutia tanq̄ in capite regni ſui magni ponde
Aurū rurſum a Frothone expoſitum.
ris aureā armillā triuiis affigi curauit/edictæ a ſe innocētiæ expimentū tā inſignis
prædæ documēto daturus.Cuius irritamentū q̄q̄ improbas laceſſeret mētes ac ſi-
niſtra ſollicitaret ingenia,ſupabat tamē indubitatus piculi metus. Tāta ſiqdē Fro-
thonianæ maieſtatis auctoritas erat:vt etiā aurū rapinæ expoſitū pinde ac firmio-
ribus clauſtris obſitū tueretur.Cuius rei nouitas ingentē auctori claritatē cōciuit.
Qui quū patratis late cædibus inſignes vbiqꝫ victorias edidiſſet,otiū oībus eroga-
re cōſtituit:vt pacis iocūditas bellorꝫ atrocitati ſuccederet:et cladis finis ſalutis in
itiū foret.Sed et oīm opes ob hoc maxīe edicti munimēto vallādas curauit:ne domi
raptorē inuenirēt,q̄ foris hoſtibus caruiſſent.Per idē tp̄s publicę ſalutis auctor mū
dum petendo ſeruādorꝫ mortalium grā mortalitatis habitū amplecti ſuſtinuit: cū
Natiuitas Chriſti.
iā terræ ſopitis bellorū incēdiis ſereniſſimo trāquillitatis otio fruerent̄.Creditū eſt
tā ꝓfuſę pacis amplitudinē vbiqꝫ æqualē/nec vllis orbis ptibus interruptā/ nō adeo
terreno pricipatui,q̄ diuino ortui famulatā fuiſſe:cælituſqꝫ geſtū: vt inuſitatū tpis
beneficiū pn̄tem tpm teſtaretur auctorē.Inter hæc matrona q̄dā magicæ rei perita
Veneficæ fraus.
plus ſpei in arte ſua,q̄ metus in regis ſæuitia reponens/filium petēdę furtim prędæ
cupiditate ſollicitat/impunitatē ꝑmittēs:ꝙ Frotho fato ꝓpemodū cōfinis extaret
occiduo corpe ægras ſenilis animæ reliquias trahēs. Quo materno hortatui piculi
magnitudinē opponēte,meliꝰ eū ſpare iubet/aut maritimā bouē fœtū editurā / aut
aliū quēpiā caſum vltioni repugnaturū affirmās.Qua voce ſolutū metu filiū hor-
tamēto obſequi coegit.Quo facto Frotho pinde ac cōtumelia laceſſitus ad diripien
dos matronæ penates maxio impetu/ſtudioqꝫ cōtēdit,p̄miſſis q eā cū liberis cōpræ
henſam adduceret.Qđ præſciens fœmina,ludificatis præſtigio hoſtibus, fœmineā
ſpeciē eq̄na pmutandā curauit. Accedēte vero Frothone/maritimæ bouis figuram
cōplexa,paſtū in littore vagabūda petere videbat̄. filios quoqꝫ tanq̄ minores corpe
vitulos adūbrabat.Cuius mōſtri rex admiratione captus,circuiri ipos/reditūqꝫ eis
ad vndas negari iubet.Deniqꝫ vehiculo,quo ob annoſi corpis inualitudinē vtebat̄
excedēs/humi mirabūdus cōſedit. At mater,quæ maioris belluæ ſpeciē ſumpſerat,
præteento cornu regē adorta,alterū eius latus cōfodit.Quo vulnere exanimatus in
De morte Frothonis.
debitū tantæ maieſtati exitū habuit. Cuius mortē milites vltione ꝓſequi geſtiētes/
petita iaculis portenta cōfigūt.Quibus interemptis aīaduertunt humana cadaue
ra ferinis capitibus prædita.Ea res maxime præſtigiū detexit. Hic Frothonis toto
orbe clariſſimi regis exceſſus fuit. Huius egeſtis viſceribus ſallitū corpus triennio
ꝓceres aſſeruandū curabāt/ꝓuinciarū defectionē vulgato regis exitu formidantes:
mortēqꝫ eius ob hoc maxime clam exteris eſſe cupiētes: vt vitę ſiḿatione ꝓpagati iā
pridem imperii terminos tuerentur:priſtinaqꝫ ducis auctoritate ſubnixi ,conſue-
tam a ſibiectis penſionem elicerent. Deportabatur itaqꝫ ab eis exanimum corpus
vt iam non funebri lecto : ſed regali vehiculo geſtari videretur:tanq̄ inualido ſeni:
nec ſatis virium compoti id muneris a milite deberetur. Tantum magnificentiæ
etiā extincto ab amicis tributū eſt. At vbi putidos artus extrema corripuit ſanies,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

nec tabes reprimi poterat: ſecus Vueram Sialandiæ pontem regio funere tumulare corpus/affirmantes Frothonem eo loci mortis ac buſti copiam exoptaſſe: vbi regni eius præſtantiſſima haberetur prouincia.

Frothonis ſepulcrum

Explicitus eſt Liber Quintus.

Incipit Sextus.

Defuncto Frothone, Dani Fridleuum: q apud Ruſciam educabaẽ, falſo extinctũ rati: quum iam regnũ hæredis inopia claudicare/nec in regia gente cõtinuari poſſe videretur: hunc ſceptro digniſſimũ arbitrati ſunt: q illuſtrãdi Frothonis gratia recẽti eius tumulo plenum laudis carmẽ affigeret, famãq; extincti regis ſpecioſo poſteris titulo commendaret. Tunc qdem Hiarnus Danicæ admodũ poeſis peritus: vt claritatem viri inſigni dictorũ monumento proſequeretur/præmii magnitudine concitatus, more ſuo barbarum condidit metrum. Cuius intellectum quatuor verſiculis editum in hæc verba tranſcripſi.

Hiarni carmen.

Frothonem Dani, quem longum viuere vellent
  Per ſua defunctum rura tulere diu.
Principis hoc ſummi tumulatum ceſpite corpus:
  Aethere ſub liquido nuda recondit humus.

Hiarnus rex. xli.

Quo carmine edito auctorem Dani diademate munerati ſunt. Ita ab eis epitaphiũ regno repenſum, imperiiq; pondus paucarum literarum contextui donatum eſt. Adeo exili impendio ingens præmium ſtetit. Eximium exigui poematis precium famam quoq; Cæſarianæ retributionis exceſſit. Diuus ſiquidem Iulius victoriarũ ſuarum toto orbe editarum ſcriptorem/illuſtratoremq; municipio donare contentus extitit. Nunc vero ruſticano regnum prodiga plæbis humanitas erogauit. Sed ne Africanus quidem in rependendis operum ſuorum monumentis/munificentia Danos æquauit. Illic enim elucubrati voluminis merces auro ſimplici ſtetit. Hic agreſti ſceptrum incõdita verſuum paucitas miniſtrauit.

De Iulio Cæſare.

Erici mors

Haldanus Erico ſucceſſit.

Eodem tempore Ericus qui Suethiæ præfecturã gerebat morbo exanimatus eſt. Cuius filius Haldanus paterna procuratione functus, quũ. xii. fratrum Noruagiæ oriũdorum crebris congreſſibus terreretur/nec oppreſſioni vindicta ſuppeteret, ſpe capeſſendæ opis Fridleui tunc Ruſciæ cõſiſtentis copiã profugio petiuit. Quem ſupplici vultu aggreſſ⁹ ſeq; ab externo hoſte confractum ac contuſum deplorans, triſtem iniuriarum querimoniam afferebat. Per quẽ Fridleuus accepto paternæ mortis nuntio, ſupplicem auxiliis ꝓſecutus: Noruagiam armis inſtructus accedit. Quo tempore prędicti fratres deficientibus a ſe ſociis, intra inſulam rapidiſſimo ambitam fluuio præaltum moliti vallum terreſtrem in plano munitionem extenderãt: cuius receptaculo freti, crebra vicinos irruptione laceſſerant. Excedentes eñ inſula, continentẽ extructo ponte petere conſueuerant. Quem portæ munitionis annexum ita quodã funiculorum regimine moderari ſolebant: vt quaſi volubili aliquo cardine circũuectus, modo trans flumẽ iter ſterneret: modo occulto reſtiũ ductu ſupne retractus ianuæ de-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

seruiret. Fuere autem iuuenes hi acres animis: robuſti iuuenta: præſtabiles habitu
corporis: gigãteis clari triumphis: trophęis gentiũ celebres: ſpoliis locupletes. Quo
rundã vero ex ipſis nomĩa (nã cætera vetuſtas abſtulit) ſubnotaui: Gerbiorn/Gun
De equo Biornonis.
biorn/Armbiorn/Stenbiorn/Eſbiorn/Thorbiorn/et Biorn. Hic equũ habuiſſe tra-
ditur pręſtantẽ corpe/præpetẽ velocitate, adeo: vt cęteris amnem traiicere nequeũ
tibus, hic ſolus obſtrepentem indefeſſus verticẽ ſuparet. Cuius aquæ lapſus tam in
cito ac præcipiti volumine defertur: vt animalia nandi vigore defecta plærũq; peſ
ſundare ſoleat. Ex ſũmis eñ mõtiũ cacuminibus manãs, dũ ꝑ cliuoꝝ ꝑrupta ſaxis ex
ceptus eliditur, in ꝓfunda vallium multiplicato aquarum ſtrepitu, cadit: verũ con
tinuo ſaxorũ obſtaculo repercuſſus, celeritatem impetus eadem ſemꝑ æquabilitate
cõſeruat. Itaq; toto aluei tractu vndis vniformiter turbidatis, ſpumeus vbiq; can-
dor exuberat. At vbi ſcopulorum anguſtiis euolutus laxius ſtagnãdo diffunditur,
ex obiecta rupe inſulam fingit. Præruptũ hincinde iugum eminet/ variis arborũ ge
neribus frequens: quarũ obiectus amnem eminus ꝑuideri nõ ſinat. Præterea Bior-
De cane Biornonis.
noni inuſitatæ ferocitatis canis extabat: horrendæ qdem acerbitatis bellua/atq; hu
mano cõuictui formidoloſa: quæ ſæpius biſſenos ſola viros oppreſſerit. Sed qm̃ tra
dita magis q̄ cognita referunt, fidem arbiter penſet. Hæc ſiqdem, vt accepi, delitia-
rum quondã loco habita, Offoti gigantis inter paſcua tuebat armentum. At iuue-
nes latrocinio viciniam inceſſere ſoliti, magnas ſæpe ſtrages edebant: populari pe-
nates: armenta ſternere: diripere oĩa: ingentem agere prædã: ſpoliatas rebus ædes
exurere: mares paſſim cum fœminis obtruncare/ ꝓbitatis loco curatum eſt. Quorũ
improuidam Fridleuus irruptionẽ excipiens, omẽs ad monimentũ refugos egit,
occupato eximiarũ viriũ equo: quem præceps metu ſeſſor maturandæ fugæ gratia
citra amnem relictum, pontẽ ſecũ traiicere nõ audebat. Deinde ſiqs fratrum illoꝝ
Nota.
quempiã interemiſſet, interfecti corpus auro ſe repenſurũ edixit. Qua ſpe quidam
regiorum pugilum incitati: nec tam auaritiæ q̄ virtutis ardore correpti, conuento
tacite Fridleuo operam ſe facinori daturos ꝓmittunt/ſalutem admodũ deuouẽtes
ni trũca prædonũ capita retuliſſent. Quorũ Fridleuus virtute & ꝓmiſſione lauda-
Fridleui aſtus.
ta, arbitris expectare iuſſis ſolo contentus comite, noctu fluuium petit. Ne eñ alie-
nis q̄ propriis viribus inſtructior videretur, auxilium virtute præcurrere ſtatuit.
Poſt hæc comitem crebro contuſum ſilice exanimauit, iniecitq; exangue vndis cor
pus: cui etiam detractum ſibi cultum applicuit/eiuſdem exuuias mutuatus: vt in-
tuito cadauere, periclitationis regiæ ſpecies daretur. Iumentum quoq; quod eũ ve
xerat elicito de induſtria cruore/conſperſit: eodẽ caſtra repetente necis ſuæ fidẽ fa-
cturus. Deinde calcaribus ſubditis mediis equum verticibus adegit: eoq; ſuperato
amne delapſus, prætentũ munimento vallum ꝑ ſubiectas aggeri ſcalas tranſcende-
re conabatur. At vbi ſuperne euectus propugnacula manu cõplecti poterat, illato
tacite pede ędẽ quã cõmeſſabundi prædones inſederant: ignaris vigilibus leui/ſuſpẽ
ſoq; veſtigio petit. Cuius conclaue nactus ſub imminente foribus teſtudine cõſiſte-
bat. Iuuenes ſiquidem a munimenti firmitate profecta ſecuritas ad crapulam ꝓuo-
cabat: arbitrantes incitatiſſimi lapſus fluuiũ inacceſſum feciſſe præſidium: qui nec
nando traiici, nec ratibus ſuperari poſſe videretur. Neq; enim vlla amnis pars per-
uiam vadi copiã dabat. Tum Biorno conuiuali hilaritate ſuffuſus: egreſſam vndis
Biornonis ſomnium.
belluam: per quietẽ ſibi conſpectã affirmat: quæ triſtes ore flammas egerens: conti-
nenti cuncta incendio daret. Quamobrẽ indagandã inſulæ latebram eſſe: adeo nec

locorum habitui confidendũ vt nimia ſecuritatis præſumptione extrema incautis
pernicies afferatur. Nihil enim ita ſitu munitũ eſſe, cui ſi humana deſit opera ſim-
plex naturæ tutela ſufficiat. Præterea ſummopere cauendũ ne ſomni ſui denuntia-
tionem triſtior cladis euentus excipiat. Igitur omnes munimentis egreſſi, totiuſq;
inſulę ambitũ curioſius ſpeculati: reperto caballo: Fridleuũ fluuialibus aquis obru-
tum coniectabant. Equum vero præcipitato ſeſſore tranſnaſſe rati perinde ac regię
mortis nuntiũ portis gratulanter excipiũt. At Biorno nocturnarũ adhuc imaginũ
memoria territus: excubiis vtendũ hortatur: ꝙ periculi ſuſpitionẽ nondũ tuto de-
poſituri viderentur. Ipſe deinde capiendę quietis gratia cubiculũ petit: viſionẽ mẽ-
te altius repoſitam habens. Inter hæc equus quẽ Fridleuus ob vulgandã interitus
ſui fidem intercutis tantũ cruoris effuſione reſperſerat: militũ eius caſtra maculo-
ſus irrupit. Qui illico amnẽ petentes repertũ ſerui cadauer: regiũ exiſtimauere cor
pus: qđ nitida veſte cultũ ſtridulus ripę vortex adegerat. Quorũ maxime errorem
conuerberati corporis turgor adiuuit cum lacerata, contuſaq; ſilicibus cutis infor
mes oris notas exangui pallore confun deret. Huius rei indignatione permoti pugi
les, qui Fridleuo nuper delendorũ prædonũ curam ſpoponderant, præruptũ aquæ
periculũ accedebant: ne promiſſionis gloriã timidiore voti negligentia reſpergere
viderentur. Quorũ cæteri fidutiã imitati: pari cupidine fluuiũ petũt ni regem vl-
ciſcerentur extrema paſſuri. Quibus viſis Fridleuus pontẽ cõtinenti cõmittere p-
perauit: receptiſq; pugilibus: prima vigiles irruptione proſternit. Reſiduos quoq; Biorno in
conſequẽter adortus Biornone excepto ferro conſumpſit. Quẽ impenſiori curatio- ſocietatem
ne e vulneribus recreatũ ſub ſacrę obteſtationis pignore collegam adciuit: operaq; adcitus.
eius vti ꝙ̃ exitio gloriari ſatius duxit. Indignum quoq; aſſerebat tantæ fortitudinis
florẽ prima pubertate decerptũ intẽpeſtiua nimis clade cõſumi. Dani vero Fridle-
uũ aduẽtantem experti cuius iampridẽ obitũ falſo didicerant nuntio, miſſis qui eũ
accerſerent: Hiarnonẽ regno cedere iubent: ꝙ ipm precario, ac perfunctorie gerere Hiarno re-
videretur. Qui tãto honore defungi non paſſus/ſpiritum pro gloria erogare: ꝙ̃ in gno cedere
obſcuram vulgi ſortẽ concedere præoptauit. Quamobrẽ ne regiis honoribus exu- cogitur.
tus priſtinũ fortunæ habitũ recipere cogeretur: præſentem armis tueri conſtituit.
Itaq; diuidua regio præruptis conſternationis motibus agebatur. Alii ſiquidem ab
Hiarnonis partibus ſtabant. Alii Fridleui titulis ob egregia Frothonis merita aſti
pulati ſunt: hærebatq; vulgi diſcors ſuffragiũ: his præſentiũ habitum: illis præteri
torum memoriã venerantibus. præponderauit tamen Frothonianæ recordationis
intuitus, eiuſq; ſuauitas maiorem Fridleuo fauoris partẽ conciliauit. Plæriq; enim
quibus altior ſenſus extabat ruſticæ conditionis hominẽ ꝙ̃ꝙ̃ ad inſperatũ rerũ cul-
men præter generis ius ſolo fortunæ beneficio perueniſſet: regno ſubmouendũ cen
ſebant: ne verum honoris hæredem adulterinus poſſeſſor elideret. Fridleuus vero
Danorum legatos redire iubet: Hiarnonem: aut regnũ deponere: aut acie ſecum
confligere rogaturos. At Hiarno lucis auiditatem honori anteferre: ſalutemq; glo
riæ diſpendio quærere morte triſtius ratus: dum bello Fridleuũ excipit: in Iutiam
obtritus aufugit: victorẽq; denuo reparata manu aggreſſus, hauſtis ferro ſociis, fu
gam abſq; comite habuit. quã inſula, vocabulum ex eius nuncupatione ſortita, te- Hiarnonis
ſtatur. Igitur humiliorem animo fortunã expertus cum ſe gemina ſtrage omnibus fraus.
propemodum copiis exutũ videret: traiecto in dolum ſtudio, obſcurato oris habi-
tu, Fridleuum accedit: ipſum quęſitis per familiaritatem inſidiis necaturus. A quo

ſuſceptus aliquãdiu ſeruitii ſimulatione propoſitũ occultabat. Siquidẽ decoquendi ſalis opificem profeſſus inter ſordidioris miniſterii famulos ignobilia exequebatur officia. Cibi quoq; capiendi tẽpore diſcubitu vltimus exiſtere ſolebat. Præterea balneis abſtinebat: ne nudato corpore crebris vulnerũ veſtigiis proderetur. Quo rex abſoluẽdæ ſuſpitionis gratia lauari compulſo: vt hoſtem ex cicatricibus cognouit: age (inquit) improbiſſime latro qualiter in me cõſulturus fores: ſi interficiẽdi tui cupidũ liquido comperiſſes. Ad hæc ſtupefactus Hiarno ex prouocatione te ait deprehenſum aggrederer: quo maiore demendæ criminationis copia potireris. Quẽ mox Fridleuus ſententiæ ſuæ exemplo: prouocatũ oppreſſit: tumulo cadauer obruens interfecti vocabulũ referente. Qui poſtmodũ a ſuis propagandæ ſobolis gratia: coniugio ſibi conſulere monitus: cælibẽ præſtare vitã: paterno contendebat exẽplo, ꝙ Frothoni coniugis petulãtia: graue probrũ affixerit. Ad vltimũ perſeuerantiſſimis omniũ precibus victus: per legatos aggreſſus eſt Noruagiæ regis Amũdi filiã poſtulare. Quorũ vnus Frøco nomine fluctibus inter nauigandũ abſumptus: inuſitatũ moriens prodigiũ dedit. Quippe vbi illũ cõfluus vndarũ æſtus implicuit: ſanguis medio enatus gurgite: ita totã ponti faciẽ peregrino quodã rubore perfudit: vt ſpumeum paulo ante palagus procelliſq; albidum, mox puniceis fluctibus intumeſcens: alienũ a natura ſua colorem induere videretur. Amundus vero regię petitionis inexorabiliter vota fruſtratus: legatis indecentius habitis tyrãnidem Frothonis olim Noruagiæ grauius imminentẽ cauſam ſpernendæ legationis aſſeruit. Frogertha vero (filia hæc Amundi erat) nõ modo Fridleui genus intuita: ſed etiã factorũ claritudinem venerata: cõuitio patrẽ inſequi cœpit: ꝙ generũ habere ſpreuiſſet: cuius conſummata nobilitas nec virtute deficeret, nec ſanguine claudicaret. Adiecit quoq; ꝓdigialẽ illã maris faciẽ vndis repẽte in ſanguinẽ verſis. Quid aliud ꝙ̃ Noruagicæ cladis interpretẽ: Danicæ vero victoriæ liquidum extitiſſe portẽtũ? Quã cũ Fridleuus iteratæ legationis officio poſtularet: perſeuerãtia repulſam vincere cupiẽs: indignatus Amundus: rẽ a ſe ſemel negatã pertinacius flagitari: raptis ad necẽ legatis improbi petitoris ſtudio crudelius obuiãdũ curauit. Cuius iniuriæ Fridleuus famã expertus: Haldano ac Biornone adcitis: Noruagiã nauigatione cõplectitur. Contra Amundus patrio inſtructus præſidio: obuiã exerit claſſem Frøcaſund appellant ſinũ in quem claſſis vtraq; coierat: vbi Fridleuus noctu ſpeculãdi gratia caſtris egreſſus: cũ inuſitatũ quendã icti aeris ſonũ cominus percepiſſet: fixo gradu ſuſpiciens triũ olorũ ſuperne clangentiũ hoc aure carmen excepit.

Hiarnonis exitus.

De Frøcone legato.

Prodigiũ.

Dum mare verrit Hythin rabidoſq; interſecat æſtus.
Auro verna bibit: & lactea pocla ligurit.
Optima conditio ſerui cui rege creatus
Obſequitur: temere mutatis ſortibus hæres.

Deniq; poſt ipſas alituũ voces lapſum ab alto cingulũ literas carminis interpretes præferebat. Regis quippe Thialamarchiæ filium: pueriliter obludẽtem: gigas Hythin nomine vſitatum mortalium habitum mutuatus abduxerat, eoq; vſus remige cimba in proximũ littus traiecta Fridleuũ tunc forte ſpeculationis officio fungentem nauigio præteribat. Quem rex captiui adoleſcentis opera vti non paſſus: prædam raptorem exuere geſtiebat. Aduerſum quem adoleſcens primũ acriori inuectionis genere vtendum eſſe præmonuit: facilius oppugnãdum promittens: dum ante cynico fuiſſet carmine laceſſitus. Tunc Fridleuus ſic orſus.

Cygnico]: olorum

Cum ſis gigas tricorpor inuictiſſimus:
Tuoqꝫ cœlum pene exæques vertice:
Cur hoc ridendus enſis fœmen obligat?
Latuſqꝫ grande curta cingit framea?
Quid forte munis pectus enſe debili?
Habituſqꝫ corporalis inſtar negligis?
Sicæ breuis paruo fretus geſtamine?
Iam iam tuum fruſtrabor audax impetum
Ferro retuſo molientem prælia
Meticuloſa cum ſis ipſe belua:
Moleſqꝫ digno deſtituta robore
Vmbræ fugacis more præceps tolleris
Spectabili claroqꝫ nactus corpore
Imbelle pectus & pauore lubricum
Membriſqꝫ ſumme diſſidentem ſpiritum.
Ex hoc tuæ compago nutat fabricæ.
Cum forma fœlix ſtrage mentis claudicet
Suiſqꝫ ſit natura diſcor partibus.
Te laudis ex hoc munus omne deſeret:
Nec fortium clarus loco cenſeberis:
Obſcura computandus inter agmina.

Quo dicto gigãtẽ pede manuqꝫ curtatũ liberato captiuo coegit in fugã. Cui⁹ conſequẽter ꝓmõtoriũ petẽs, egeſtã antro pecuniã aſportauit. Quib⁹ ſpoliis ouãs erepti qꝫ adoleſcẽtis in traiiciẽdo mari nauigatiõe vſus, hoc alacri carmẽ voce ſubtexuit.

Sanguine ſuffuſos enſes ferrumqꝫ cruore
Puniceum rapidi verſauimus in nece monſtri
Dum te Noruagicæ cladis moderator Anunde
Excipit alta quies: quem cum ſine lumine mentis
Nox ignara premat: virtus dilapſa fefellit.
At nos defunctum membris, opibuſqꝫ gigantem,
Contudimus: vaſtiqꝫ chaos penetrauimus antri.
Illic congeſtum raptu, violauimus aurum.
Et iam fluctiuagum tunſis euerrimus æquor
Confertamqꝫ ratem ſpoliis ad littus ouantes
Remigio reduces agimus: percurrimus vndas
Permenſore maris carabo: fulcemus alacres
Hoc pelagus: ne nos hoſti lux obuia prodat.
Ergo leues, totoqꝫ manus conamine niſi
Rimemur mare: caſtra prius, claſſemqꝫ petentes
Qꝫ roſeum liquidis titan caput exerat vndis.
Vt cum rem rumor vulgauerit atqꝫ Frogertha
Nouerit egregio partam conamine prædam
Blandior in noſtrum moueat præcordia votum.

Die poſtera Fridleuo aduerſus Anundũ magno copiarũ concurſu cruentum incidit bellum: qđ partim terreſtri, partim maritimo certamine gerebatur. Nam & in

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

campis acies explicabantur: & claſſi nihilominus bellator inceſſerat. Cũq; res plurimo ſanguinis impẽdio gereretur: Biorno demũ inclinata ſuorũ acie ſolutum nexibus Moloſſum cõcitauit in hoſtẽ: quã ferro obtinere nõ poterat: canino morſu victoriã adepturus. Quæ res aduerſariis probroſam ꝑperit ſtragẽ cũ fortiũ phalanx mordicus laceſſita ꝓfugeret: Quorũ fuga triſtior an turpior fuerit: neſcias. Erubeſcẽdus ſiqdẽ Normãnorũ exercitus erat: quẽ hoſtis opẽ a bellua mutuatus obtriuit: nec fraudi Fridleuo fuit labẽtẽ militũ virtutẽ canino reparare p̄ſidio. Occidit hoc

Anundi exitus.

bello Anũdus cuiꝰ aſſecla Auo cognomẽto ſagittarius: Fridleuũ ad ſecũ dimicãdũ hortatus: a Biornone ſequeſtris ordinis viro regẽ cũ plæbeio cõgredi ꝓhibẽte laceſſitur. Cũq; Biorno ſinuato arcu neruo ſagittam aptaret: ſubito emiſſum ab Auone ſpiculũ cordis ſumma trãſfixit. Cuius altera mox ſagitta comes mediis digitorũ cõclusis impacta ſucceſſit. His tertia ſupueniẽs: in applicatã neruo ſagittã icidit.

Auo ſagittarius ꝓuocat regem.

Auo quippe prõptiſſima ſagittãdi opa eminus vtẽs: de induſtria geſtamẽ tãtũ hoſtis offenderat: vt idẽ in ipm ſibi licere demõſtrãs: pugilẽ a ꝓpoſito reuocaret. Biorno vero nihil ob hoc animi minuẽs: ſpreto corporis ꝑiculo cõſtãti mẽte & vultu: diſcrimen iniit: ita vt nec Auonis qcq̃ ingenio deferre: neq; ex cõſueta aliqd fortitudine deponere videret. Itaq; nulla ex pte ꝓpoſito deturbatus: intrepidus duello ſe credidit. Quo cũ vterq; ſautius exceſſiſſet: aliud itẽ apud Addarnes mutua laudis æmulatione geſſerũt. Interfecto Anũdo: Fridleuus acerrimo hoſte liberatꝰ, ſummũq; & ſecurũ ociũ nactus: ferociſſimũ ingeniũ ſuũ voluptati cedere coegit: traiectoq; i venerẽ ſtudio: claſſem inſtaurat: negatas olim nuptias petiturus. Deniq; nauigationẽ

Grubbus filiã Fridleuo deſpondet.

ingreſſus cũ defecta vẽtis claſſe: vicos alimẽta petiturus irrũperet: A Grubbo quodã hoſpitaliter habitus: tãdẽq; filiæ eius cõnubio potitus: Olauũ vocabulo filiũ ꝓcreauit. Interiecto quoq; tẽpore Frøgerthã adeptus, dũ patriã parũ ꝓſpera nauigatione repeteret, ignotę inſulæ littoribus appulſus: theſaurũ humi cõcluſum effodere, cuſtodẽq; eius draconẽ vitandi veneni gratia bouino tergore tectus appetere cuiuſdã per quietẽ cõſpecti monitũ ꝓdocet. Intentũq; ſcuto coriũ venenatis dentium morſibus obiectare ꝑcipit.

De dracone.

Igit experiẽdæ viſionis cauſa anguẽ vndis emergẽtẽ adortus: diu in ſquameũ latus irrita tela cõiecit. Quippe ſpiculorũ ĩpulſum cruſtrata corporis duricies fruſtrabat. Ipſe vero coluber crebras admodũ ſpiras agitãs orbiculato caudę flexu tactas obiter arbores ſtirpitꝰ euertebat. Cæterũ crebro corporis tractu cauata ad ſolidũ humo ꝑruptũ hinc inde latus effecerat: vt qbuſdã in locis aduerſos colles media valle ſequeſtrari cõſpicimꝰ. Igit Fridleuus ĩuicta belluæ ſupma cõſiderãs: ima gladio tẽtat: pfoſſaq; inguinis parte ſaniẽ palpitãtis elicuit. Qua extincta pecuniã Hypogęo erutã nauigiis deportãdã curauit. Euoluto anno: Biornonẽ atq; Auonẽ ſæpius ex ꝓuocatione cõgreſſos: maxima cura in gratiã reduxit: amicitiiſq; odia mutare cõpulit: qbus etiã filiũ Olauũ tres annos natũ nutricandũ cõceſſit. Pellicẽ vero Iurithã, eandẽq; Olaui matrẽ recepto in cõmilitiũ Auoni matrimonio copulauit: æquiori animo repudiũ laturã exiſtimãs: ſi tãto pugile marita ꝑ regio: ſtrenuũ ſortiret amplexũ.

Biornonis Auoniſq; cõciliatio.

Olaui educatio.

Mos erat antiquis ſup futuris liberorũ euẽtibus Parcarũ oracula cõſultare. Quo ritu Fridleuus Olaui filii fortunã exploraturꝰ: nuncupatis ſolẽniter votis: deorũ ædes precabũdus accedit: vbi introſpecto ſacello ternas ſedes totidẽ nymphis occupari cognoſcit. Quarũ prima indulgentioris animi liberalem puero formã, vberẽq; humani fauoris copiã erogabat. Eidem ſecunda beneficii loco liberalitatis excellentiã cõdonauit. Tertia vero proteruioris ingenii

De tribus Parcis.

Olani deæ tres fatales.

n.2. Solitum nexibg Molossûm] ɔ: Canem illum insitata ferocitatis de quo
ag.104, 15.

n.9. Sequestris ordinis viro] Casp. Barthius scribendum censet Segnioris
dinis idq̀ seriem rei ipsius postulare. De verbo adeundum esse monet
gaium Observation. Lib. 1. cap. 3.
n.11. Cordis summa] Legendum omninò chordæ ɔ: nervi. Non enim ipsum
sit.
igitorum conclusis] Lege condulis ɔ: digitorum annulis vel nodis.
etamen tantum hostis] ɔ: arcum.

n.42. Deorum ædes] An iis temporibg ædes extructa vel sacellum? Vix
isimile. Intelligatur ergo subterranea potiùs spelunca, vel aliud simile.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

inuidentioriſq; ſtudii fœmina ſororum indulgentiorē aſpernata cōſenſum: ideoq; earū donis officere cupiens: futuris pueri moribus parſimoniæ crimen affixit. Ita aliarū beneficiis triſtioris fortunæ veneno corruptis: accidit: vt Olauo pro gemina munerū ratione permixta liberalitati parcitas tribueret cognomentū. Quo euenit vt prioris indulgentiæ ſuauitatē inſerta beneficio nota cōfunderet. Cūq; regreſſus Noruagia Fridleuus iter per Suetiā haberet: vltro legati partibus aſſumptis cælibi adhuc Haldano Hythini filiam: quā monſtro quodā exemerat: impetrauit. Interea coniunx eius Frogertha Frothonē enixa eſt: ab eximia mutuātem largitate cognomen. Itaq; Frotho ob auitæ felicitatis memoriā quā ſuo nomine referebat, ab incunabulis, primiſq; infantię rudimētis adeo cūctis charus euaſit: vt ne humi quidē incedere: aut cōſiſtere toleratus: ſinu iugiter atq; oſculis foueretur. Ita nō vni modo pædagogo addictus: ſed quaſi cōmunis omniū alūnꝰ extabat. Defuncto vero patre cū duodecimū ætatis annū ageret: Saxoniæ regulos Suertingū, & Haneuū impiū detractātes: ac palā rebellare cōniſos: acie ſupauit: deuictiſq; gētibꝰ ſeruitutis noīe pēdēdi ꝓ capite nūmi mulctā inflixit. Adeo nāq; liberalis extitit, vt recēti largitatis cōſuetudine priſca militiæ ſtipēdia duplicaret: neq; eñ ſe Tyrānorū more cōibus vitiorū illecebris obiiciebat: ſed qcqd honeſtati ꝓximū ꝓuidebat, ardēter appetere: opes in ꝓpatulo habere: cæteros largiēdo p̄currere: omnes hūanitatis officiis anteuenire: & qđ difficillimū eſt: virtute inuidiā vincere cōtēdebat. Cuiꝰ rei gratia breui tātā apud oēs claritatē cōtraxit: vt adoleſcētulus nō modo fama maiorū titulos exæquaret: ſed etiā vetuſtiſſima regū monimēta trāſcēderet.

Olauus parcus.

De quarto Frothone cognomēto Largo.

Subactō. vi. Theutonicorum.

Iiſdē tēporibꝰ Starcatherus qdā Storuerki filiꝰ periclitatis naufragio ſociis: ſolꝰ vi aut fortuna delapſus ob incredibilē corporis animiq; p̄ſtātiā hoſpes a Frothone colligit̃. Cuiꝰ cū aliquādiu cōtubernalē egiſſet: indies cultius, ac decētius habitꝰ, tādē ſpecioſo donatꝰ nauigio maritimas excubias ꝓcurādo piraticū munꝰ agitare p̄cipit̃. Sīqdē excellētius humano habitu corpus a natura ſortitus: ita id animi magnitudine æquabat: vt nulli mortaliū virtute cedere putaret̃. Cuius tam late patēs claritas fuit: vt adhuc quoq; celeberrima factorū eius, ac noīs opinio p̄ſeueret. Neq; eñ ſolū apud noſtros egregiis operū titulis choruſcabat: verū etiā apud omnes Sueonū Saxonūq; ꝓuincias ſpecioſiſſima ſibi monumēta pepererat. hūc in ea regione q̄ Suetiā ab oriēte cōplectit̃: quāq; nūc Eſtonū aliarūq; gētiū nūeroſa barbaries latis ſedibꝰ tenet: originē duxiſſe memoriæ ꝓditū cōſtat.

Initiū Starcatheri pugilis.

Fabuloſa autē & vulgaris opinio q̄dā ſup ipſius ortu rationi incōſentanea, atq; a veri fide penitus aliena cōfinxit. Tradunt eñ qdā ꝙ a gigantibus editus mōſtruoſi generis habitū, inuſitata manuū numeroſitate prodiderit: aſſerūtq; Thor deum quatuor ex his effluentis naturæ vitio ꝓcreatas, eliſis neruorū cōpagibus auulſiſſe: atq; ab integritate corporis prodigiales digitorū eruiſſe cōplexus: ita vt duabus tātū relictis, corpus qđ ante in giganteæ grāditatis ſtatū effluxerat: eiuſq; formā informi mēbrorū multitudine rep̄ſentabat: poſtmodum meliore caſtigatum ſimulacro breuitatis humanæ modulo caperetur.

Ortus Starcatheri.

Olim enim qdā magicæ artis imbuti Thor videlicet & Othinus, aliiq; cōplures mirāda prętigiorū machinatione callētes: obtētis ſimpliciū animis diuinitatis ſibi faſtigiū arrogare cœperūt. Quippe Noruagiā, Suetiā, ac Daniā vaniſſimæ credulitatis laqueis circūuentas ad cultus ſibi pēdēdi ſtudiū cōcitātes: p̄cipuo ludificationis ſuæ cōtagio reſperſerūt. Adeo nāq; fallaciæ eorū effectus ꝑcrebuit: vt in ipſis cęteri quādam numinū potentiam venerātes: eoſq; deos, vel deorum complices autumantes

De diis.

veniſiciorū auctoribus ſolēnia vota dependerent : & errori ſacrilego reſpectū ſacris
debitū exhiberēt. Quo euenit vt legitima feriarū ſeries apud nos eorūdē nominibꝰ
cēſeatur: cū ipſis Latinorū veteres, ſiue a deorū ſuorū vocabulis, ſiue a ſepteno pla=
netarū numero nūcupationē ſingulatim adaptaſſe noſcātur. Eos tamē qui a noſtris
colebātur nō eſſe quos Romanorū vetuſtiſſimi Iouē Mercuriūq; dixere: vel quibus
Græcia latiūq; plenū ſupſtitioſis obſequiū exſoluerūt: ex ipſa liquido feriarū appel=
latiōe colligiť. Ea eñ q̄ apud noſtros Thor, vel Othini dies diciť apud illos Iouis, vel
Mercurii feria nūcupať. Si ergo Thor Iouē, Othinū Mercuriū: iuxta deſignatæ in=
terp̄tationis diſtinctionē accepimus : manēte noſtrorū aſſertione Iouē Mercurii fi=
liū extitiſſe cōuincitur: apud quos Thor Othino genitus: vulgari ſentētia p̄hibeť.
Cū ergo latini contrario opinionis tenore Mercuriū Ioue editū aſſeuerēt: reſtat vt
cōſtāte eorū affirmatione Thor aliū q̄ Iouē, Othinū quoq; Mercurio ſentiamꝰ exti
tiſſe diuerſum. Sūt q dicāt deos quos noſtri coluere: cū iis quos Græcia vel latiū ce=
lebrabat: ſolū participaſſe vocabulū: ſed iſtos tanq̄ maieſtate ſuppares ab illis cultū
cū noīe mutuatos fuiſſe. Et hæc ſup Danicæ vetuſtatis numinibus diſſeruiſſe ſuffi=
ciat. Quę ideo pauliſper a me in cōmune deducta ſunt: vt legētibus liquidū fiat: qbꝰ
patria noſtra ritibus pagana ſupſtitione paruerit. Nūc p̄poſiti diuerticulū repetā.
Tradūt veteres Starcatherū cuius ſupra memini in Wicari Noruagicēſiū regis iu=
gulo: deorū fauori facinorū ſuorū principia dedicaſſe. cuius rei tenor tali quorūdā
aſſertione cōtexiť: volens quondā Othinus Wicarū funeſto interire ſupplicio, cū id
aperte exequi nollet: Starcatherū inuſitata prius grāditate cōſpicuū: nō ſolū animi
fortitudine, ſed etiā cōdendorū carminū peritia illuſtrauit: quo p̄ōptiore eius op̄a
ad p̄agendū regis exitiū vtereť. Hanc quippe eū dignationi ſuæ gratiā relaturū ſp̄e
rabat. Quē etiā ob hoc ternis ætatis humanæ curriculis donauit: vt in his totidē ex
ecrabiliū operū auctor euaderet. Adeo illi cōſequēte flagitio vitæ tēpora p̄roganda
cōſtituit. Qui mox Wicarū adiens, inq; eius aliquādiu cōtubernio diuerſatus: inſidi
as obſeq̄o texit. Tādē piraticū cū eo opus ingrediť. Cūq; quodā in loco diutina tēp̄e
ſtatū ſæuitia vexareť: ita vētis nauigationē fruſtrātibus : vt maiorē anni p̄tē quieti
tribuerēt. deos hūano ſanguine p̄piciādos duxerūt. Itaq; cōiectis in vrnā ſortibus:
regiæ necis victimā depoſci contigit. Tūc Starcatherus facto ex viminibus laqueo
regē īplicuit: pœnæ ſpeciē dūtaxat exiguo tēporis momēto daturū. Sed nodi rigor
ſuū ius exequēs: ſupremū pēdētis halitū rapuit. Cui Starcatherus adhuc palpitāti
ferro ſpiritus reliquias euulſit. Cūq; remediū afferre deberet perfidiā detexit. neq;
eñ illa mihi recēſenda videtur opinio quæ viminū molliciē ſubitis ſolidatā cōple=
xibus ferrei morē laquei p̄egiſſe cōmemorat. Deīde capto Wicari nauigio: Bemonū
quēdā cūctis Daniæ piratis virtute p̄ſtantē maritimū p̄donē geſturus accedit. Be=
moni nāq; collega Fraccus noīe piratici laboris tedio nup ſe eiꝰ ſocietati īterpoſita
pecuniæ pactione ſubduxerat. Tātā aūt Starcatherus, ac Bemonus: ſeruādæ ſobrie
tatis curā habebāt: vt nūq̄ ebrioſa ſibi potione indulſiſſe dicanť: ne p̄cipuū fortitu=
dinis vinculū cōtinētia/luxuriæ viribus elideretur. Cū ergo p̄fligatis late p̄uinciis
ardore quoq; Tyrānico Ruſciam inuaſiſſent: incolæ parū mœnibꝰ armiſue cōfiſi p̄
hibēdis hoſtiū inceſſibꝰ inuſitati acuminis clauos obiicere cœperūt: vt quorū repri
mere nēqrēt īpetū: moraren̄ť excurſum: taciteq; plātas humꝰ elideret: qbꝰ palā acies
reſiſtere trepidaſſet. Sed ne id q̄dē īpedimēti genꝰ arcēdis hoſtibꝰ efficax fuit. Neq;
eñ Danis ad eludendā Rutenorū operā calliditas defuit: cōtinuo nāq; lignea pedi=

Dierum nomina.

Thor.

Othinus.

Starcatherus Wicarū necat.

De ſobrietate gigantū.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

bus tegmina ſubmittētes ſubiectos plantis aculeos innocuis preſſere veſtigiis. Eſt autē ferrū hoc quatuor diſpertitū ſtilis: iiſdēq; taliter cōſtitutis: vt in quācūq; illud partem caſu ſe eiiciat, triū incūctāter pedū æqualitate ſubſiſtat. Tum ſaltus inuios ac nemorū denſiſſima quæq; penetrantes Ruthenorū principē Floccū montanis q̄bus crepſerat latebris eiecere. Quo in loco tanto prędæ potiti ſunt: vt ne vnus quidem extaret: qui nō auro argētoq; onuſtus claſſem repeteret. Mortuo autē Bemono Starcatherus ab athletis Biarmēſibus ob virtutē adcitus cū plurima apud eos memoratu digna ediſſet facinora: Sueonū fines ingreditur: vbi cū filiis Frø ſeptēnio feriatus, ab his tandē ad Haconē Daniæ tyrannū ſe cōtulit: q̄ apud Vpſalam ſacrificiorū tēpore cōſtitutus effœminatos corporū motus, Scęnicoſq; mimorū plauſus ac mollia nolarū crepitacula faſtidiret. Vnde patet q̄ remotū a laſciuia animū habuerit: q̄ ne eius quidē ſpectator eſſe ſuſtinuit. Adeo virtus luxui reſiſtit. Itaq; cum Hacone claſſem in Hiberniā extulit: ne vel vltima rerū humanarū imperia Danicis armis intacta conſiſterēt. Ea tēpeſtate rex inſulæ Hugletus extabat. Qui cū frequēs opibus ęrariū haberet: adeo tamē auaritiæ obnoxius extitit: vt datis aliquādo calceis: quos ſtudioſi manus cōmēdaſſet opificis, ligamēta detraheret: ſubmotiſq; loco ſuo corrigiis: donū ad iniuriā trāſferret. Cuius rei deformitate tātū muneri criminis afferebat: vt odiū p̄ gratia p̄cipere videret̄. Itaq; neminē ex honeſtis liberalitate proſequi ſolitus circa mimos ac ioculatores munificētiæ ſtudiis vti cōſueuit. Oportebat nāq; vt turpis turpibus cōmercia familiaritatis impēderet: & vitiotum tabo obſitus culpæ ſocios blādimētorū lenocinio demulceret. Fuere tamē ei ſpectatæ virtutis p̄ceres. Gegathus & Suibdauus q̄ inter effœminatorū cōſortia veluti gēmæ ſtercoribus inſitæ: cōſpicuo militariū operū fulgore pollebāt. Itaq; ſoli regiarū opū defenſores extabāt. Igit̄ p̄lio inter Hugletū & Haconē cœpto mimorū greges q̄bus inſtabilitatē corporū leuitas peperit animorū trepidis aciē ſoluere decurſib⁹, tātaq; regis beneficia ſola fugæ deformitate pēſarūt. Tūc Gegathus & Suibdauus ſoli tot hoſtiū milibus obiecti: incredibili bellū virtute geſſerūt: vt nō duorū modo militū: ſed vniuerſi agminis p̄tes agere viderent̄. Sed & Gegathus Haconē ſibi pertinacius imminētē tāto pectoris vulnere affecit: vt iocinoris ſup̄ma detergeret. Illic Starcatherus dū ferro Gegathū petit: acerbiſſimū capite vulnus excepit: vnde poſt modū in quodā carmine: nō alias triſtiorē ſibi plagā incidiſſe perhibuit: q̄d licet diſciſſi capitis p̄tes exteriore pellis ambitu necterētur: latens tamē in vulnere liuor clauſum putredinis cōtagiū occultabat. Victo occiſoq; Hugleto: ſed & Hiberniēſib⁹ in fugā actis: Starcatherus, quoſcūq; ex hiſtrionib⁹ captioni caſus obtulit: cædēdos curauit ſatius ratus in ſcurrarū agmē cuticulæ damno ridiculū dictare ſuppliciū: q̄ poena capitis funeſtū impetrare diſcrimē. Ita iocularis miniſterii, ſordidęq; cōditiōis cateruā p̄broſo aīaduerſionis genere inſecutus: obſcœno verberū ludibrio mulctare cōtentus extitit. Tum Dani apud vrbē Dufflinā regias opes ęrario egeſtas publico raptu conuelli iuſſerūt. Tātæ ſiquidē magnitudinis pecunia reperta fuerat: vt minor partitionis cura cūctis exiſteret. Poſt hæc Starcatherus ad inhibēdā oriētaliū defectionē vna cū Wino Sclauorū principe delegatur. Qui ſimul aduerſum Curetum, Semborū, Sangalorū, omniūq; poſtremo oriētaliū exercitus/pręliati, claras late victorias edidere. Eximiæ opinionis gladiator noīe Wiſinn⁹ apud Ruſciam rupē: quæ Anafial dicit̄ ſede & māſione cōplex⁹: vicinas, lōgiquaſq; p̄uincias oī iiuriæ genere vexauit. Hic omnē telorū aciē ad hebetudinis habitū ſolo cōſpectu redigere ſolebat,

Hugletus Hiberniæ rex.

Nota de cōtinentia gigantum.

Starcatheri vulnus.

Hugleti cædes. Hibernorū ſubactio tertia.

Acies oculorum mōſtruoſa.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Quamobrē tātam viribus eius audaciam peperit exclusus vulnerū metus: vt etiam illustriū virorum coniuges maritis ſpectantibus raptas ad ſtuprum pertraheret. Cuius ſceleris Starcatherus rumore excitus: tollendi auctoris gratia Ruſciā petit. Qui quoniā nihil expugnatu difficile habuit: petitū ex prouocatione Wiſinnū etiā artis ſuæ beneficio ſpoliatū oppreſſit.

Wiſinnus cęditur.

Ferrū quippe ne præſtigiatori conſpicuū foret/ tenui admodū pelle cōtexit: neqꝫ Wiſinno, aut præſtigii virtus, aut viriū magnitudo, quo minus Starcathero cederet, auxilio fuit. Deinde apud Bizantium inuictę opinionis gigantē, Tānā nomine corporis viribus fretus colluctando deuicit: ignotaſqꝫ terrarū partes proſcripti titulo petere coegit.

Tanna vincitur.

Igitur cum nulla fortunæ ſæuitia vires eius victoria fraudare potuiſſet: Poloniæ partes aggreſſus: athletam quem noſtri Waſce Theuthones vero diuerſo literarum ſchemate Wilzce nominãt: duelli certamine ſuperauit.

Waſce athleta.

Interea Saxones defectionē moliri/ idqꝫ maxime in animo habere cœperunt: qualiter inuictū bello Frothonē præter publici conflictus morē opprimerent. Qđ optime duello gerendū rati mittūt qui regē ex prouocatione laceſſerent. ſcientes eū diſcrimen omne prompta ſemper mēte cōplecti: animiqꝫ eius magnitudinē nulli prorſus exhortationi ceſſuram. Quē tunc tēporis maxime adoriendum putabant: cū Starcatherū cuius plæriſqꝫ formidoloſa virtus extabat: negotioſum abeſſe cognoſcerēt. Cunctãte vero Frothone: ſeqꝫ cū amicis ſuper dando reſpōſo collocuturū dicente: ſuperuenit Starcatherus piratica iam regreſſus: qui ex hoc maxime prouocationis habitū rephendit: ꝙ diceret regibus nō niſi in compares arma congruere: eadēqꝫ aduerſum populares capienda non eſſe: per ſe vero tāq̄ obſcuriore loco natum, pugnā rectius amminiſtrandā exiſtere.

Hama.

Igitur Saxones Hamam qui apud eos gymnicis palmis clariſſimus habebatur multis aggreſſi pollicitationibus ſi duello operam cōmodaret: molem corporis eius auro ſe repenſuros eſſe pmittūt: illectūqꝫ pecunia pugilem ad campū conflictui deputatū militaris pompæ tripudio proſequuntur: hinc Dani Starcatherū regis ſui partes exequuturū ad certaminis locū militiæ inſignibus ornati perducūt. Quē Hama ætate marcidum iuuentæ fidutia deſpicatus: defunctū viribus ſenem lucta q̄ armis excipere ꝑoptauit. Eundē adortus terræ nutabundū adegerat ni fortuna quæ vinci vetulū nō ſinebat iniuriæ reſtitiſſet. Ita enim impellentis Hamæ pugno obrutus memoratur: vt genibus nixus humū mento contingeret. Quā corporis nutationē egregia vltione penſauit. Nam vbi reſuſcitato poplite manū expedire, ferrūqꝫ diſtringere licuit: mediū Hamæ corpus diſſecuit. Complures agri ſexagenaqꝫ mancipia victoriæ præmiū extitere. In Saxones vero poſt Hamæ cædē adeo Danorū inſoleuit imperiū: vt pro cubitaliū membrorū quolibet indicē ſeruitutis ſtipem quotannis pendere cogerētur.

Subactiō Saxonū ſexta.

Qđ ægre ferens Hanef: bellū demendæ penſionis cupidine cum animo volutabat. Cūqꝫ pertinax amor patriæ mentē in dies oppreſſorū miſeratione perfunderet: ſpiritum pro libertate ciuiū erogare cupiēs: rebellionis ſtudiū patefecit. Quē Frotho traiectis per Albiam copiis apud vicū Hanøfra taliter ab eo nuncupatum occidit.

Hanef cæditur.

Suertingus vero q̄q̄ non minus ciuiū afflictatione moueretur: diſſimulato patriæ malo peruicaciori q̄ Hanef ingenio libertatis propoſitum agitabat. Quod quidem ſtudiū dubitari ſolet virtuti an vitio ꝓpius fuerit. Ego vero plane id ſceleris arguo qđ inſidioſa defectionis cupiditas edidit. Nam etſi patriæ libertatē quærere peruti le videbatur: ad hanc tamē dolo ac proditione contēdere non licebat. Cū ergo Suertingi facinus plane ab honeſto deciuerit ne vtile id quidē extitiſſe conſtabit. Nam

Suertingi facin⁹ turpe.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſpecioſius eſt aperte quem velis inceſſere odiumq; in propatulo exercere: q̃ adulterina familiaritate veram nocendi cupidinẽ obſcurare. Sed quicquid ſcelere paritur gloria vacuum eſt, breueſq; & occiduos fructus habet. Nam ſicut lubricus animus eſt qui fallendi ſupercilium clandeſtinis artibus tegit: ita quicquid dolo affine eſt fluxum ac fragile eſſe conuenit. Plęrũq; enim crimen in auctorem recidere cognitum eſt. qđ & Suertingo eueniſſe / fama compertum habetur. Qui cum conuiuii ſimulatione exceptum regem incendio conſumere ſtatuiſſet: ab eodem occupatus tametſi ipſum mutuo peremiſſet occiditur. Quo euenit vt alterius ſcelus amborum interitus foret. Itaq; etſi dolus in hoſtem efficax fuerit auctorẽ tamen impunitatis pręſidio non donauit.

Frothonis quarti cædes.

Ingellus rex. xxxiiii.

FRothoni filius Ingellus ſuccedit. Cuius tranſuerſus ab honeſto animus relictis maiorum exemplis: totum ſe petulantiſſimi luxus illecebris mancipauit. Igitur a bono rectoq; diſcolor, vitiaq; pro virtute complexus, diſciſſis continentię neruis, intermiſſiſq; regię maieſtatis officiis: ſordidum luxurię mancipium euaſit. Sane quicquid compoſitis moribus obuium: aut inconcinnum erat / excoluit: paterna auitaq; decora fœdiſſimarum libidinum aſſuetudine polluebat. Clariſſimos maiorũ titulos improbiſſimis obſcurabat operibus. Adeo nãq; libidini ventris obnoxius erat: vt nec patris vltorẽ agere: nec hoſtiũ iniurias propulſare geſtiret: nihilq; dum gulę pareret / modeſte ac cõtinẽter habendũ putaret. Egregium ſtemma ocio inertiaq; corrupit, fluxamq; ac voluptariam vitam degens: degenerẽ ſpiritũ: atq; a parẽtum veſtigiis obliquo longe calle diſtortũ in obſcœniſſimas fœditatũ voragines pcipitare gaudebat: fartores: lixas: frixoria: gulę multiplices officinas varioſq; torrendæ aut condiendæ dapis artifices legere: claritatis loco ducebat. Arma vero, militiam, bella: nec ipſe quidem vſu diſcere: nec alios exercitio celebrare ſuſtinuit. Ita abiecto virili ſtudio / fœmineum ęmulatus eſt: quem in omnem culinę nidorem irreſtrictus palati pruritus accẽderat. Semper crapulam proflans cunctiſq; ſobrietatis partibus exutus: indigeſtam ventris ſaniem fœtido oris anhelitu ructabatur. Nec minus luxuria fœdus q̃ Frotho militia clarus extabat. Adeo deliciis nimium intempeſtiua gulę corruptela molliuerat. Cuius intemperantiæ faſtidio Starcatherus ad deſerendam Ingelli familiaritatem adductus: petito Sueonum regis Haldani contubernio: ocio negocium prętulit. Adeo ne nimiæ quidẽ luxurię aſſenſor eſſe ſuſtinuit. Filii vero Suertingi veriti ne Ingello pœnas paterni facinoris darẽt: ſororem ei in matrimonium contulerunt vltionem beneficio pręcurſuri. Ex qua filios ſuſceptos Frothonem. Fridleuum. Ingellum atq; Olauum. quem quidem ipſius ſorore editum aſſeueranter iniquitas perhibet. Cuius ſororem Helgam quidam auri opifex obſcurę ſtirpis blanditiis compoſitus ac variis inſtructus munuſculis quibus muliebris maxime cupiditas capitur in mutuas faces amatoria comitate pertraxerat. Quippe poſt obitum regis nõ exiſtentibus qui paterna in prole merita colerent: cuſtodię inops tutoribuſq; defecta fuerat. Quod cum Starcatherus ex aſſidua viatorum relatione cognoſceret: impunitum fabri luxum prætерire nõ ſuſtinẽs. Quippe vt memorẽ beneficiorũ cultorẽ, ita prõptũ inſolẽtię vindicẽ agere cõſueuerat. tã inuſitatę pſumptionis audaciã vltũ ire deproperat orphanę alumnę vetuſta Frothonis merita repenſurus. Deniq; peragrata Suetia fabri penates ingreſſus vicinũ limini locum occupat pilleolo ne proderet̃ obſcurãte. Quem

De Helga. Aurifabri petulantia.

Alũna Starcatheri.

faber nõ ſatis doctus vili interdum amiculo validas ſubeſſe manus: obiurgatum ęde ocyus excedere iubet: inter egẽtiũ gregem vltimis eſcarũ reliquiis potiturũ. At ſenex ab inolita ſibi moderatione patientiã mutuatus nihilominus ibidem acquieſcere paulatimq; petulantiã hoſpitis experiri ſtudebat. Procurſum nãq; furoris ſuperior impetu ratio refrenabat. Tum faber aperta puellam procacitate aggreſſus: in eius forte ſinũ iactauerat corpus: capitis comã virgineis manibus offerens depectẽdam. Exerto quoq; lumbari operã eius demendis culicibus expetebat. Extorſitq; vt ſplendidiſſimę familię fœmina pollentes amœnitate digitos ſordidiſſimis femoralibus inſerere nõ erubeſceret. deinde credita voluptatis licẽtia interiori ipſius togæ prurientes inferre palmas, inſtabileſq; manus pectori propius admouere ſuſtinuit. At illa noti quondã ſenis intuitu curioſiore pręſentiã capiens: concepto pudore libidinoſę cõtrectationis petulantiam ſpreuit, manuſq; reppulit impudicas: quinetiam armis opus habendũ edocens, laſciuiori luſu deſiſtendum hortatur. Quo viſo Starcatherus qui propter fores pileo caput obſcurante conſederat, iam tantũ hauſerat irę: vt vlterius cohibendę manus impatiens: depoſito velamine dextram diſtringendo iniiceret ferro. Tum faber qui nil niſi laſciuũ nouerat improuiſo fluctuans metu vbi rem ad manus perueniſſe cognouit: abiecta defenſionis ſpe in fuga vnicum neceſſitatis pręſidium circũſpexit. Itaq; tã foribus: quarũ hoſtis aditum tuebatur: erumpere arduum erat: q̃ intra penates percuſſorem opperiri graue. Tandem obſtrictus neceſſitate animus, finem cunctationi poſuit: cenſuitq; certo atq; euidenti periculo appetibilius eſſe diſcrimen cui vel modica ſalutis ſpes ſubeſſe poterat. Fugam quoq; q̃q̃ periculi affinitate pręarduam, tamen quia miniſtra opis ſalutiq; propior videbatur appetiit: morã quę tanq̃ expers ſubſidii malũ ineuitabiliſq; iacturę capax videbatur abiiciens. Sed dum limen occupat a pręſidente foribus ſene medias cęſus nates, lapſo ſeminecis veſtigio concidit. Quippe percuſſor magnopere cauendũ duxerat ne clariſſimas manus turpiſſimi ciniflonis exitio commodaret, improbi amoris faces grauius ignominia q̃ morte mulctatas exiſtimans. Ita a quibuſdam calamitoſus extincto punitior exiſtimatur. Quo effectum eſt vt puella parentũ officiis defecta eruditiſſimam moribꝰ fœminam ageret: inq; ſemetipſam quaſi ſeduli tutoris officium exerceret. Cumq; Starcatherus circũſpectam vndiq; familiam recenti hoſpitis iactura indoluiſſe cognoſceret: ignominiam ſautii inuectius exaggerẽdam curauit inſultandoq; ſic cœpit.

Vnde ſtupet taciturna domus! quę cauſa dolorem
Integrat: aut vbi nũc vxorius ille quieſcit:
Nuper ob indignũ ferro mulctatus amorẽ!
Nũquid adhuc faſtũ luxũq; reſeruat inertẽ!
Aut tenet icœptũ, primaq; libidine feruet!
Extrahat alternis mecũ ſermonibus horã
Heſternũq; odium verbis cõponat amicis.
Lętior emergat facies, nec plãgor in ęde
Perſonet, aut mœſtos ſinat obtorpeſcere vultus.
Scire volens quis virgineo flagraret amore:
Dilectęq; mihi facibus premeretur alumnę:
Pilleolum ſumpſi ne noto proderer ore.
Cum faber ille procax laſciuis greſſibus intrat:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lin. 3. [Stamijs obsita limbo castorio] Limbus instita seu fasciola, quae extremitati vestium assuitur, aut ex filis aut ex auro contexta, Borde eller Bræmme paa Klæder.

Lin. 11. Magni se credere coepit] forte legendum magnis, ut sensus sit, coepit se credere magnis, subintelligit, parem, vel magni credere, pro, aestimare.

Lin. 37. Atque puellae ora premens pugno] Hujus castigationis mentio paulo ante videtur desiderari; Nam sua potius poena, quam fabri, ad meliorem facta studium, animum intendisse puella videtur.

Hac illacq; agitans inſtructo fœmina geſtu
Nec minus ad varios intendens lumina nutus:
Caſtorio cui tegmen erat chlamys obſita limbo:
Inſtratę gemmis crepidę.toga cultior auro.
Splendida nexuerant tortum redimicula crinem
Et varicata vagum ſtringebat vitta capillum.
Hinc adoleuit iners animi tumor,ingeniumq;
Diuitias genus eſſe putans:aut ęra parentes.
Fortunamq; magis opibus q̃ ſanguine penſans.
Hinc ſubiit faſtus,habitumq; ſuperbia traxit.
Nam miſer ob cultum magni ſe credere cœpit.
Ingenuiſq; parem ciniflo.qui pellibus auras
Venatur,crebroq; ciet ſpiramina tractu.
Qui digitis cineres verrit:qui ſæpe reductis
Aera folliculis captat:tenuiq; flabello
Spiramenta creat:torpenteſq; excitat ignes.
Inde puellare gremium petit.appoſituſq;
Virgo inquit mihi pecte comā tactuſq; ſalaces
Compreſſa pulices:& quo cutis vritur aufer.
Hinc reſidens auro ſudantia brachia pandit
Puluino annixus tereti:cubitoq; reclinis
Ornatum iactare volens,ceu belua latrans,
Explicat obtortę contracta volumina caudę.
Illa mei noſcens compeſcere cœpit amantem:
Laſciuaſq; fugare manus.meq; eſſe profeſſa.
Parce precor digitis(inquit)ſtimulumq; coercens
Contiguum valuis vetulum placare memento.
In luctum recidet luſus.Starcherus adeſſe
Creditur.& lento quid agas diſquirit ocello.
Cui faber.imbellem noli palleſcere coruum
Pannoſumq; ſenem.nunq̃ validiſſimus ille,
Quem metuis tam vulgato vileſcere cultu
Suſtinuit.gaudet nitido vir fortis amictu.
Et veſtem pro mente petit.tunc tegmine dempto
Eripui ferrum fabriq; pudenda fugacis
Perſecui.patuere nates & ab oſſe reſectę
Viſcera nudabant.ſurgo mox.atq; puellæ
Ora premens pugno:contuſa nare cruorem
Elicio.tunc labra malis aſſueta cachinnis
Sanguine permixto lachrymis maduere:luitq;
Stultus amor quicquid blandis commiſit ocellis.
Luſerit infœlix,quę cęca libidine fertur
More furentis equę,ſepelitq; cupidine formam.
Gentibus externis precio vęnire mereris:
Digna mola:ni te falſo probet inſimulatam

Elicitus mām̄is cruor, expugnetq; reatum
Vber inops lactis: at ego te criminis huius
Arbitror immunē. ſed noli ſuſpitionis
Ferre notas. aut te falſis permittere linguis:
Et male carpendam populo prēſtare loquaci.
Rumor obeſt multis, nocuitq; infamia mendax.
Fallitur exiguo vulgaris opinio dicto.
Defer auis. venerare patres, memor eſto parētum,
Et proauos metire tuos: ſtet gloria carni.
Quis furor inceſſit? quod te faber improbe fatum
Impulit ingenuam tentare cupidine ſtirpem?
Aut quis te virgo claris digniſſima fulcris:
Egit in obſcuram venerem / dic quo potes auſu
Os cinerem redolens roſeis guſtare labellis:
Vel fœdas carbone manus in pectore ferre?
Ac lateri ſociare tuo verſantia prunas
Brachia, & aſſidua duratas forcipe palmas
Sinceris adhibere genis, ſparſumq; fauilla
Complecti caput: & nitidis mandare lacertis?
Quanta ſit in cunctis memini diſtantia fabris
Ictus ab his quondam: nomen quippe omnibus vnū
Officii commune manet. ſed pectora ſubſunt
Ingeniis diſcreta ſuis: me iudice prēſtant:
Qui gladios & tela viris ad prēlia cudunt:
Ingenioq; animos produnt: & corda rigore
Officii ſignant: auſumq; labore fatentur.
Sunt & nonnulli quibus ēs caua teſtula promit
Diuerſas fuſo ſpecies imitantibus auro:
Qui torrent venas recoquuntq; metalla. ſed ipſis
Mollius ingenium finxit natura: manuſq;
Eximia quas arte dedit formidine preſſit.
Tales ſēpe dolo dum flatilis eliquat ardor
Aes teſtē immiſſum, ſubducunt aurea maſſis
Cruſtula, furtiuum concha ſitiente metallum.

His dictis Starcatherus non minorem ex voce: q̄ opere voluptatem ſortitus: Haldanum repetit, eiuſq; militiam proxima familiaritate cōplexus. nunq̄ bellorum exercitio abſtitit. ita vt abſtractū delitiis animū continua armorum intētione torqueret. Fuere aūt Ingello ſorores Helga & Aſa: ex q̄bus Helga thoris admodū matura: Aſa vero annis minor / cōnubioq; īhabilis erat. Tūc Helgo Noruagiēſis poſtulādē Helgē cupidine cōcitatus: nauē cōſcēdit. Cēterū nauigationē tanto inſtruxerat luxu: vt excultorū auro velorū apparatu vtereť: q̄ etiā inauratis malis ſubnixa / purpureis reſtibus tenebātur. venienti Ingellus votū impetrandū promittit. ſi modo oblatos pugiles ad ꝯteſtandam opinionis ſuē experientiā pugna ſuſtinere prēſumeret. Nec cōditione p̄motus Helgo, q̄ libētiſſime ſe pacto operā daturū reſpōdit. Itaq; ſolēni ſponſalium titulo futurē copulē pactio cōſecratur. Per idē tēpus apud inſulā Sialandiam

Helgo Noruagiēſis.

nouem ducis cuiuſdam filios inoleuiſſe memorię proditum eſt: apprime viribus: & audacia p̄ditos quorũ maximus Angaterus exſtabat. Qui cũ eiuſdẽ puellę cõpetitorẽ ageret, negataſq; ſibi nuptias Helgoni ꝓmiſſas videret: paleſtrica illũ prouocatione ſollicitat: ferro moleſtiã propulſurus. Approbat Helgo propoſitas pugnæ partes & nuptiarũ die dimicandi tẽpus amborũ votis cõdicitur. Confundebatur em̃ apud omnes quiſquis certamẽ ad dimicandũ prouocatus abnueret. Quãobrem Helgonẽ hinc detrectandę pugnę rubor / inde gerendę metus angebat. Siquidẽ pręter cõmune prouocatiõis ius impari manu ſe laceſſitum credebat, ꝙ ſolus aduerſum nouem pugnã ſpopondiſſe videretur. Hęc voluentem ſponſa auxilio opus habiturũ docet, hortaturq; pugna abſtineat: qua nihil pręter mortẽ aut ignominiam petiturus videatur: præſertim cum eorum aduerſum quos dimicaturus eſſet numerum: nulla diffinitionis certitudine clauſiſſet. Quãobrem periculo parcat Starcatherũq; apud Sueones agentem ſaluti conſulturus expoſcat: qui indigentibus adeſſe, & triſtes plærũq; caſus felici interuẽtu redimere ſoleat. Gratum Helgoni conſilium fuit. Qui cũ paruulo comitatu ſumpto Suetiam ingreſſus ad nobiliſſimam eius vrbem Vpſalam perueniſſet: ingreſſu abſtinens pręmittit qui Starcatherum ſalutationis officio prętẽtatum ad Frothonis filiæ nuptias inuitaret. Qua comitate Starcatherus: perinde ac iniuria laceſſitus: acrius inſpectũ iuuenem tam ineptę legatiõis pœnas daturum reſpondit, niſi chariſſimi ſui Frothonis mentionem mandatis inſertam haberet: ꝙ ſe ſcurræ vel paraſiti more lautioris alimonię gratia ad alienæ culinę nidorem decurrere ſolitum exiſtimauerit. Quod poſtq̃ Helgo ex ſatellite cognouit: regiam ingreſſus Frothonis filię titulo conſalutatum ſenem condictæ ex prouocatione pugnę ſocium depoſcit: cui ob hoc ſe minus ſufficere dixit ꝙ cõflicturę ſecum partis numerum conditionis modus incertum reliquerit. Quem Starcatherus loco certaminis ac tempore cognito non ſolum ſupplicem recepit: verumetiam auxilii promiſſione firmatum Daniam cum comitibus repetere iuſſit: affirmans ſe eius aditum occulto callis compendio quęſiturum. Quo diſcedente interiectis diebus profectionẽ orſus: ſi famę credi fas eſt, velocitate greſſus tantum locorum diali itinere emenſus proditur, quantum pręcedẽtes diebus duodecim peragraſſe dicuntur: ita vtriq; fortuito veſtigiorum concurſu vno eodemq; tempore deſtinatos: Ingelli penates attingerant vbi cũ Starcatherus miniſtrorum more menſas conuiuiis obſitas præteriret: præmemorati. ix. plenis deformitatis geſtibus toruos ore fremitus dantes ac more ſcænico decurſantes in pugnam ſe mutua adhortatione firmabant. Sunt qui eos venienti athletæ ſæuientium canum exemplo oblatraſſe perhibeant. Quibus Starcatherus increpatis ꝙ adulterino oris habitu ridiculam ſibi formam conciſcerent, patuliſq; buccarum rictibus laſciuirent: taliter effœminatorum diſſolutam mollitiem intemperantiæ ſuæ luxum deducere prædicabat. Interrogatus igitur an ei dimicandi virtus ſuppeteret: non vnum tantum verum quotlibet admiſſos excipiendi certiſſimas ſibi vires exſtare reſpondit. Quod audientes nouem: animaduertunt hunc eſſe quem in ſubſidium Helgonis e longinquo venturum acceperant. Idem vt ſponſæ thalamum attentioribus vallaret excubiis: voluntariam vigiliarum curam amplexus: reductas cubiculi fores obicis loco gladio obſerat, ſtationis ſuæ beneficio ſecuram nuptiis quietem daturus. Experrectus Helgo cum ſomni ſtupore diſcuſſo: promiſſum memoriæ ſubieciſſet: armis corpus induendum curauit. Animaduertens autem paruulam noctis adhuc ſupereſſe caligi

nẽ cum prẹſtolari vellet diluculi tẽpus:cũ animo propinqui diſcriminis negociũ vo-
lutaret:obrepentis furtim ſomni ſuauitate ꝑuentus grauatum ſtupore corpus lecto
reſtituit. Quẽ vt Starcatherus prima luce ſuperueniens dormientẽ vxoris ample-
xibus inhærere cognouit importunẹ concuſſionis moleſtia a quietis ocio reuocare
paſſus non eſt:ne per ignauiam excitandi officiũ prẹſumere & tam recentis copulæ
dulcedinẽ interpellare videretur. Solus itaq; periculum petere q̃ alienæ voluptatis
offenſione comitem quærere ſpecioſius duxit. Tacitus igitur veſtigium retulit, cã-
pumq; qui lingua noſtra Roliung dicitur cum contemptu aduerſariorũ ingreſſus:
ſub montis cuiuſdã cliuo ſeſſione quẹſita aduerſum ventis ac niuibus corpus ꝓbuit.
Tunc ac ſi verna cœli tẽperies aſpiraret, depoſita veſte demendis operam pulicibus
dabat. Purpureũ quoq; quo nuper ab Helga donatus fuerat ſentib⁹ amiculũ iniecit:
ne contra ſæuientia grandinis tela indumentorũ vmbracula mutuatus videretur.
Tunc venientes athletẹ:montẽ ex oppoſito ſubeunt:auerſumq; ventis ſedẽdi locum
petentes accenſo frigus igne depellunt. Deniq; nõ viſo Starcathero, quendã montis
faſtigio immittunt:qui tanq̃ e ſpecula liquidius eius contẽplaretur aduentũ. Is poſt
q̃ montanẹ celſitudinis verticẽ conſcendit:in deuexa eius parte ſenẽ proſpicit:ſcapu-
lis tenus niuali deſuper reſperſione contectũ. Percontatur itaq; an is ſit qui promiſ-
ſas pugnẹ partes agere debeat. Cumq; ſe hunc eſſe Starcatherus aſtrueret:ſuperue-
nientes cæteri pariter ne omnes an ſingillatim excipere ſtatuiſſet interrogãt. At il-
le quoties mihi (inquit) triſte canũ agmen oblatrat, ſimul nõ viciſſim eos abigere ſo-
leo. Ita ſe cũ vniuerſis q̃ ſingulis cõfligere malle ſignificãs:aduerſarios prius dictis q̃
armis contẽnẽdos putabat. Inito cõflictu ſex eorũ abſq; mutuo vulnerũ receptu pro-
ſtrauit:tres vero reſiduos q̃q̃ decem ac ſeptem vulneribus ita ab eis affectus eſſet:
vt maior viſcerũ pars ventre elaberetur, nihilominus fatrum exemplo conſumpſit.
Cumq; extis vacuus:labefactis viribus graui ſitis anguſtia premeretur:petendæ po-
tionis cupiditate pergenuans:labẽtis cominus riui lympham expoſcit. Quẽ vt cruo-
re tabidum animaduertit:a polluto eius hauſtu faſtidita aquẹ ſpecie tẽperauit. An-
ganturus ſiquidẽ inter amnis fluenta proſtratus:ita alueum eius ſanguinis ſui ru-
bore conſperſerat:vt iam nõ aquis:ſed roſeo quodam liquore manare videretur. Ita
Starcatherus corporis viribus defici q̃ eas a tam fœda potione mutuari ſpecioſius
duxit. Igitur conſumpto pene robore ſaxo quod in vicino forte ſitum erat genibus
aduolutus:pauliſper eidẽ accliuis incubuit. Cuius caua adhuc ſuperficies cernitur:
ac ſi illam decubantis moles conſpicua corporis impreſſione ſignaſſet. Ego autẽ hãc
imaginem humana arte elaboratam reor cum veri fidem excedere videatur inſeca-
bilem pętrẹ duritiam ita cẹrẹ molliciem imitari potuiſſe, vt ſolo innitentis contactu
humanẹ ſeſſionis ſpeciem repræſentaret, habitumq; perpetuæ concauitatis indue-
ret. Cumq; Starcatherum quidam forte curru prẹteriẽs:toto pene corpore ſautia-
tum vidiſſet, horrore rei pariter atq; ammiratione permotus, propius lora deflectit
quærens quid ſibi præmii foret ſi plagas eius medendi officio proſequeretur. Sed
Starcatherus vulnerum acerbitate cruciari q̃ ſordidẹ conditionis hominum mini-
ſterio vti prẹoptans:officium eius ac genus cognoſcere inſtitit. Quem cum præco-
nis partibus fungi didiciſſet:ſpernere non contentus:etiam conuitio proculcauit:ꝙ
cunctis honeſtatis partibus neglectis:ſcurrilitatis officia ſectaretur:omnemq; vitæ
curſum nefanda ſemper opinione reſperſerit:& quẹſtus loco pauperum duxerit de-
trimenta:nemini innocentiam tribuere:cunctis accuſationis iniuriã irrogare para-

Starcatherus ix. fratres athletas necat.

Starcatheri forma ſaxo ĩpreſſa.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

tus. tũc precipue lętus: cũ quid alienis luctuoſum reb⁹ incideret. dũ in hoc maxime
ſua deſudet intẽtione: vt omniũ actus inſidioſę explorationis arte cognoſcat. & inno
cuos mores quęſitę fraudis occaſione perſtringat. Abeunte eo: ſuperuenit alius opis
medeleq; ꝓmiſſor: qui prioris exẽplo cõditionẽ fateri iuſſus: Ancillã ſe cuiuſdã ĩ ma
trimonio habere, eiuſq; dño emãcipandę cõiugis gratia ruſticũ opus depẽdere teſta
batur. Cuius opera Starcatherus idcirco ſe vti nolle perhibuit ꝙ erubeſcẽdo connu
bii genere ſeruiles ſibi cõciuiſſet amplexus. Cui ſi quid virtutis ſuppeteret: faſtidita
alieni ſaltem familiaritate mancipii libera thori participe frueretur. Quantã porro
huius viri magnitudinẽ exiſtimemus qui ſummis vitæ periculis implicatus: tãtum
ſe in repellendis auxiliis geſſit quãtũ in excipiendis vulneribus geſſerat. Itaq; diſce-
dente eo ſubiens fœmina fortuito ſenẽ præteribat inceſſu. Quæ cũ pertergendorũ
eius vulnerũ gratia propius acceſſiſſet: in primis quo genere aut officio eſſet expo-
nere iuſſa: ancillam ſe molendi officio aſſuetam perhibuit. Quã rurſum Starcathe-
rus an prolẽ haberet percõtatus, poſtq̃ fœmineã ei ſobolẽ eſſe cognouit: domũ abi-
re: & vagienti filiæ mãmas prebere iuſſit: perq̃ deforme exiſtimans: ab extremę ſor-
tis muliercula ſubſidiũ mutuari. Quinetiã melius eã proprium ſanguinẽ lactis nu-
trimentis q̃ aliena vulnera remediis proſecuturã ſciebat. Hanc quoq; diſcedentẽ iu
uenis curru delatus inſequitur. Qui cũ cõſpecti ſenis vulneribus opem laturus acce
deret: quiſnã eſſet rogatus, agricola ſe patre natũ ruſticiq; laboris operibus aſſuefa-
ctum ſubiunxit. Cuius Starcatherus natalibus collaudatis: officiũ quoq; veneratio
ne digniſſimũ iudicauit. ꝙ talibus vitæ ſubſidia iuſto laboris cõmercio peterentur
qui nimirũ quęſtum non noſſent: niſi quẽ fuſi ſudoris impendio peperiſſent. Nec im
merito ruralis vitę habitũ etiam excellentiſſimis opibus præferendũ putauit, cuius
integerrimi fructus inter ſplendidã abiectamq; fortunã mediocritatis gremio orti
educatiq; viderẽtur. Ne autẽ indonatam iuuenis humanitatẽ relinqueret: chlamy-
dẽ a ſe vepribus interiectam oblatę dignationis præmiũ effecit. Accedens itaq; ru-
ricolę filius: euulſas ſtomachi partes priſtino loco reſtituit: elapſamq; extorũ conge
riem nexili vimínũ complexione perſtrinxit. Deinde exceptũ vehiculo ſenem ad re-
gios vſq; penates pleno venerationis ſtudio deportandũ curauit. Interea Helga ver
bis magnã præ ſe cautelam ferẽtibus: virũ inſtruere aggreſſa: ſcire ſe inquit Starca
therũ mox vt victis pugilibus remearet: abſentię pœnas ab eo ſumpturũ: a quo plus
ignauię & libidini q̃ condicti certaminis fidei indultũ exiſtimet. Cui ideo acrius reſi
ſtendũ fore: ꝙ fortibus parcere: ignauos odiſſe ſoleat. Cuius prędictionẽ Helgo ęque
ac cõſilium veneratus: corpus animũq; capeſſendę virtutis ardore firmauit. Cunq;
Starcatherus ad regias eſſet ędes delatus: vulnerũ dolore neglecto: ocyus curru de-
ſiliit: ac veluti toto integer corpore nuptialem irrũpens thalamũ: pugno valuas per
fregit. Tunc lecto exiliens Helgo/vt coniugis erat conſilio doctus: aduerſę eius fron
ti ferrũ immerſit. Cunq; ſecundi vulneris meditatione denuo ferrum adacturus vi
deretur: Helga thoro ocyſſime euolans ſenẽ ab imminenti exitio correpti vmbonis
interiectu defendit. Quod tñ ab Helgone validiore ferri impulſu medio tenus vm-
bone diſſectum eſt. Ita laudabilis fœmina ingenii amicum auxilio proſecuta, quem
conſilio lęſerat, manu ſeruauit: vtq; monitis maritum: ita factis ſenem protexit.
Quæ res Starcatherum ad incolumitatem Helgoni tribuendam adduxit, præfa-
tum parci oportere cui certum virtutis indicium præſens fortitudinis fides exhi-
beat. Morte ſiquidem indigniſſimum prædicabat: quem tanta reſiſtendi fidutia

Starcatheri magnanimitas.

Agriculturę laus.

Helgę conſilium ĩpiũ.

Starcatheri facetū dictum.

plenum probitatis ingeniū exornaſſet. Idem plagis nondū medicamine procuratis:
nec vlla adhuc cicatrice reſperſis: occiſo ab ęmulis Haldano: Suetiam repetens, filiū
eius Syuardū deuicta quorundā rebellione: paternę dominationis hæredē cōſtituit.
Apud quem diutule cōuerſatus: cum Frothonis fraudulenter oppreſſi filiū Ingellū
tranſuerſo animo actū patris interfectoribus animaduerſionis humanitatē atq; ami
citiam erogaſſe fama rei crebeſcente cognoſſet: ob tam horridū facinus indignatio-
nis aculeis laceſſitus dolenterq; ferens tātę indolis iuuenē tam inclyti patris filium
exuiſſe: eximium carbonū faſcem tanq̄ opimā ſarcinam humeris ſuis Daniā petitu-
rus impendit. Rogatus ab obuiis quid tam inſolitum onus deferret: Ingelli regis he
betudinē ad acuminis habitū carbonib⁹ ſe perducturum aſtruxit. Itaq; expedita &
compendiaria ſemita velut vno ſpiritu rapidū ac pręceps iter explicuit. tandēq; In-
gelli hoſpitio vſus: ſedem maioribus deſtinatam ſuo more conſcendit. Quippe apud
prioris ſęculi reges ampliſſimū dignitatis gradū obtinere conſueuerat. Quem cum
regina ſqualore obſitum ſordidiſq; & agreſtibus pannis vtentem ingreſſa conſpice-
ret: ob deformitatem cultus parum curioſa hoſpitis ęſtimatrix effecta, ſimulq; virū
ex veſte metiens ſtoliditatis increpitum ꝙ maiores diſcubitu præcurriſſet / ac ſedē
ruſtico cultu īdignā occupaſſet / loco excedere iuſſit. ne puluinaria tetriore q̄ par eſ-
ſet habitu contractaret. Quod eñ ille ex fiducia agebat ſtoliditati atq; impudentiæ
deputabat. ignara aliquanto ſplēdidius mentem q̄ veſtem in ſublimi lucere cōſeſſu.
Paruit animoſus ſenex tametſi repulſa ęger indebitamq; fortitudini ſuæ contume-
liam egregio animi temperamento ſuppreſſit. Acceptū ruborem nec voce nec gemi
tu proſecutus. Nec tamen tacitā doloris acerbitatem: prorſus occultare ſuſtinuit.
Exurgens enim atq; in vltimā ędis partem ſecedens: adeo ipſa parietū robora dimiſ
ſi corporis impulſu contudit: vt tectū ruina pene eximia tignorū trepidatione ſub-
mitteret. Quo euenit vt non ſolū repulſa: ſed etiā exprobratę ſibi paupertatis igno-
minia laceſſitus: iram ſuā aduerſum contumelioſam reginæ vocem irreuocabili ſe-
ueritate deſtringeret. Quem cū Ingellus a venatione regreſſus curioſioribus oculis
colluſtratum: nec os vſq̄ hilariter circūferentem: nec ſe aſſurgendi officio veneran-
tem animaduerteret: Starcatherū eſſe parū blandæ frontis annotatione cognouit.
Nam cū manus eius bellico opere duratas: cicatrices aduerſo corpore exceptas acer
rimūq; oculorum vigorem attenderet: animaduertit nequaq̄ enerui animo eſſe, cu
ius corpus tanta vulnerum veſtigia confodiſſent. Obiurgatam igitur vxorem im-
penſius monuit: vt abiecto irarū ſupercilio quē conuicio inſecuta fuerat: blandimen
tis permulſum liberalitatis officiis deleniret, ciboq; & potione firmatū benigno re-
crearet alloquio: pręfatus hunc ſibi olim a patre tutorem datum infantię ſuę indul-
gentiſſimū extitiſſe cuſtodem. Tum ſera ſenilis animi cognitrix rigore in māſuetu-
dinem verſo, quem repulſa affecerat / conuitii amaritudine lacerauerat / miniſtran-
di ſtudio venerata eſt: atq; ex hoſpita indignante: obſequentiſſimā adulatricē agere
cœpit: curioſitatē ſuā irę eius apponere cupiens: eo quidē minus errore culpabilis:
quo illū celerius obiurgata deſeruit. Nec tamen leues eius pœnas pependit: cū loca
in quibus fortiſſimū ſenē diſcubitus repulſa ſugillauerat: poſtmodū fatrū ſuorū cla
dibus cruentata conſpiceret. Nocte vero Ingello cibū cum Suertingi filiis capiente:
apparatiſſimis dapibus inſiſtens luxurioſo menſas epulo cumulauit, ſenēq; ne matu
rius ſe conuiuio ſubtraheret, familiari inuitatione retinuit. tanq̄ operoſioris eſcę ob
lectamēta ſolidum virtutis rigorem excauare potuiſſent. Quibus cū Starcatherus

oculos inſeruiſſet: eorum vſu laſciuiore contēpto: ne quid externo ritui indulgeret: tēperantia qua plurimū pollebat appetitum ſuum aduerſus deliciarum irritamenta firmauit, ne bellicā claritatem cōuiualibus illecebris abſumendam permitteret. Erat enim fortitudo eius frugalitatis amatrix: aliena nimiæ ciborum abundantiæ & ab immoderato dapum vſu auerſa, vtpote quæ aliquo in momēto ponendi luxuriam nūq̄ vacauit: ſemperqꝫ voluptate omiſſa, virtutis reſpectum egit. Cū ergo vetuſtos continentiȩ mores: omnēqꝫ priſtinæ cōſuetudinis habitū nouo luxu ac lautitia corrūpi animaduerteret: ruſticioris eſcȩ paratū appetens: cœnæ ſumptuoſioris impendium faſtidiuit. Igitur profuſam dapum indulgētiā aſpernatus fumidoqꝫ ac rancidulo cibo vſus: famē eo ſapidius quo ſimplicius pepulit: ne veræ virtutis neruos externarū deliciarū cōtagione, tanq̄ adulterino quodā dulcore remitteret: aut priſcȩ frugalitatis normā iuſitatis gulæ ſuperſtitionibꝰ obrogaret. Cæterū indignāter ferebat aſſam dapem: eādēqꝫ elixā vniꝰ cœnȩ ſumptibꝰ erogari: edulīū pro monſtro accipiens quod culinæ nidoribus delibutum, fartoris induſtria multiplicis tēperamenti varietate ꝑfricuit. Ecōtrario Ingellus proiectis maiorū exemplis innouando menſarū ritu licentius ſibi q̄ mos patrius permittebat indulſit. Poſtq̄ ſe em̄ theutoniæ moribus permiſit: effœminatȩ eius laſciuiæ ſuccūbere non erubuit. Ex cuius ſentina in patriȩ noſtrȩ fauces haud parua luxuriȩ nutrimenta fluxerunt. Inde enim ſplēdidiores mēſȩ: lautiores culinæ: ſordida cocorū miniſteria: varięqꝫ farciminū ſordes manauere. Inde licentioris cultus vſurpatio a ritu patrio ꝑegrinata eſt. Itaqꝫ regio noſtra quæ continentiam in ſe tanq̄ naturalem aluit: luxum a finitimis depopoſcit. Cuiꝰ Ingellus illecebra captꝰ: iniurias beneficiis repēdere erubeſcēdum nō duxit. neqꝫ illi miſera parētis clades cum aliquo amaritudinis ſuſpirio obuerſata eſt. At regina ne propoſiti irrita abiret: iram ſenis donis optime propulſandam exiſtimans mirifici oꝑis vittam ꝓprio capiti detractā gremio cœnitantis appoſuit, beniuolentiā eius quia virtutē hebetare nequiuerat: mercari cupiēs. Quam Starcatherus necdum offenſȩ acerbitate depoſita: in os ferentis reiiciens plus conteptꝰ q̄ venerationis in eo munere repoſitū arbitrabatur, prudentiqꝫ animo egit ne cicatricibus conſito, galeiſqꝫ aſſueto capite inſolitum effœminati cultus ornamētum exciperet, ſciens virilibꝰ comis muliebre redimiculū iniici non oportere. Itaqꝫ repulſam repulſa vltus contēptum ſuum mutua aſpernatione penſauit: tantū ſe pene in vindicādo rubore gerens: quantū geſſerat in ſuſtinendo. Veterani nāqꝫ bellatoris animus Frothonis cultū inextricabilibus amicitiæ hamis complexus / totqꝫ actantis munificētiȩ eius meritis inuitatꝰ / ad abiiciendū vltionis ꝓpoſitū nullo indulgentiȩ blandimēto ſeduci poterat: quo minus debitā beneficiis eius gratiā etiā poſt fata referre ſatageret: extinctoqꝫ viciſſitudinē humanitatis repēdere curaret: cuiꝰ adhuc extātis amātiſſimū animū liberaliſſimāqꝫ amicitiam expertus fuerat. Adeo quippe miſerrimā Frothonianȩ cladis imaginē alte pectori inſertam gerebat: vt ab intimo præcordiorum eius ſeceſſu: clariſſimi ducis reſpectus cōuelli nequiret, atqꝫ ob hoc p̄ſenti beneficio priſtinȩ familiaritatis titulū anteponere nō dubitaret. Cȩterum ſuperioris cōtumeliȩ memoria nihil gratiȩ ſequēti obſequio reddidit: laceſſiti pudoris ignominiā deponere nequiens. Tenacius em̄ iniuriarū vel beneficiorū imagines fortiū q̄ molliū animis inhȩrere cōſueuerūt. Neqꝫ em̄ illorū inſueuit moribꝰ: qui amicorū ꝓſperū vitæ curſum comitātur: aduerſū deſerūt: quiqꝫ fortunȩ magis q̄ charitati cultū tribuūt: propriis cōmodis q̄ alienȩ beniuolētiȩ ꝓpiores. Aīaduer-

De abſtinētia & ſobrietate Starcatheri.

Luxus epulādi e theutonia in daniam trāſlatus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

tens autē pertinax ꝓpoſiti fœmina: ne ſic quidē cōuiualē a ſene hilaritatē elici poſ-
ſe: vt blāditiarū cœptū liberaliori comitate proſequeret̄: cumulatioreq; hoſpiti ho-
norem redderet: tibicine de induſtria modulari iuſſo: muſam qua indignationis eiꝰ
perſeuerātia flecteretur inſtituit. Artificialis ſoni miniſterio naturales inclementię
neruos elidere cupiens. Sed fiſtulę aut chordarū lenociniū in hebetāda viri pertina-
cia parū efficax manſit. Auditor enim exhibitū ſibi cultū figmentū magis ꝗ chari-
tatem redolere cognouit. Quo euenit vt eluſus opinione ſua mimus ſtatuę magis ꝗ
homini canere putaretur: diſceretq; ponderoſiſſimæ ſeueritatis ſtatū fruſtra ſcur-
rarum luſibus attentari. inaniq; oris ſpiraculo maximæ rei molem labefactari non
poſſe. Adeo enim Starcatherus oris habitū indignationis ꝑtinacia firmauerat: vt
nulla ex parte cōſueto infractior videret̄. Quippe debitus votis rigor nec tibię can-
tu nec gulę lenimēto ꝑmulſus/plus ſtrēnuo viriliq; ꝓpoſito ꝗ auriū aut epuli blā-
dimētis tribuēdū putauit. Oſſe itaq; quod veſcēdo carne ſpoliauerat in vultū geſti-
culantis proiecto: plenas aurarū buccas: violenta flatus excuſſione laxauit. Quo fa-
cto: quantū ſeueritas ſcænicos plauſus faſtidiret edocuit. Ira ſiquidē obſeratæ aures
nulli voluptatis effectui patuerūt. Dignū hiſtrione munus turpi præmio deforme
mulctauit obſequiū. Siquidē optimus meritorū ęſtimator muneris loco tibicini ty-
biam erogauit. ac durū mercedis genus molli officio retulit. Itaq; mimus neſcias ſo-
norius cecinerit an fleuerit. ꝗ parū in luxurioſis pectoribus fortitudo poſſideat: ef-
fuſa lachrymarū acerbitate teſtatus. Neq; eñ qui totū ſe voluptati ſubſtrauerat:
quādoq; calamitatis incurſum tolerare didicerat. Cuius lęſio futuras cœnę clades
ominata eſt. Et bene quidē cultor ſeueritatis animus vindictæ cōſtātiā ꝑtinaci gra-
uitate cōplexus: qui quātū alii ſuauitatis: tātū ex fidibus faſtidii traxit ꝓbroſo oſſis
iactu ingratū penſauit officiū: plus ſe valentis amici ſpecioſis cineribus ꝗ improbis
turpiſſimi alūni moribꝰ debuiſſe cōfeſſus. Deinde in āpliorē hiſtriōis ſuggillationē:
mox citādū carmē ſubtexuit. Regina vero virtutē quā debilitare nequerat ſtupens:
eius quē fruſtra beneficiis coluit, āmiratrix euaſit. Vidēs autē Stracatherus eos qui
Frothonē oppreſſerāt in ſumma regis dignatiōe verſari: cōcepti furoris magnitu-
dinē acerrimo oculorū habitu ꝓdidit. internoſq; motꝰ externo oris indicio patefe-
cit: occultā animi ꝓcellā apta luminū ſęuitia teſtatus. Deniq; Ingello ſe regiis dapi-
bus delenire cupiēte: eduliū reppulit. ꝙ vulgaris cibi vilitate cōtētꝰ ꝑegrina ad-
modū obſonia faſtidiret. cōmunibuſq; epulis aſſuetꝰ: nulliꝰ gulā ſaporis oblectatiōe
palparet. Interrogatꝰ cur fronte tā nubila regię liberalitatis obſequio vti noluiſſet:
reperiēdi Frothonis filii gratia, Daniā ſibi petitā aſſeruit: nec eius qui petulātis ſto-
machi ingluuiem operoſa dapū vbertate farciret. hoc eñ familiaris regi theutonū
luxꝰ egerat: vt excoctas aqs epulas: delicioſę ſatietatis ſtudio rurſum igni torrēdas
ꝓberet. Poſt hęc Ingelli mores intactos ꝓterire nō paſſus: in eiꝰ caput omnē rephen-
ſionis amaritudinē trāſtulit: īpietatis dānatū ꝙ nimię ſaturitatis vſu oſcitās partā
edēdo crapulā fœda ructatiōe exhalaret: ſaxonicāq; imitatꝰ illecebrā āpliſſimis a ſo-
brietate exceſſibꝰ oberraſſet. adeo virtute vacuꝰ, vt ne minimā qdē eiꝰ vmbrā cōſe-
ctaret̄. Maxime aūt illi turpitudinis cumulū accedere mēorabat: ꝙ ī ip̄o militię tyro-
cinio vlciſcēdi parētis īmēor neglecta naturę lege paterni ſanguinis carnifices beni-
uolētia atq; officio āplecteret̄: iniqſſime meritos amātiſſima charitate cōplexꝰ, eoſq;
ī quos ꝗ acerrime aīaduertere debuerat: nō modo īpunitate donaſſet: verūetiā cōui-
ctu ac mēſę honore dignos iudicaſſet: a qbꝰ potiꝰ capitale ſuppliciū ſumēdū fuiſſet.

Conſtantia Starcatheri.

Prætera hic hoc carmine vſus aſſeritur.

Cedat imbellis vetulo iuuentus,
Et ſenis crebros veneretur annos:
In viro forti numeroſa nemo
Tempora culpet.
Albicet q̄q̄ ſenio capillus
Permanet virtus eadem vetuſtis.
Nec fluens ætas poterit virile
Carpere pectus.
Me grauis ſeſſor cubito repellit:
Qui boni formam vitio prophanat
Dum gulę parens nihilum diurnis
Prorogat eſcis.
Quando Frothonis comes annotabar
Militum ſemper medius reſedi
Aede ſublimis: procerumq; primus
Prandia duxi.
Sorte nunc verſa melioris æui:
Angulo claudor ſimuloq; piſcem
Qui vago captat latebram recurſu
Abditus vndis.
Sęculo certe ſolitus priore
Cultius ſtrato recubare fulcro:
Inter extremos premor & referta
Pellor ab aula.
Pellerer forſan foribus ſupinus
Ni latus pulſum paries referret
Et fugam truſo facilem negaret
Obuius aſſer.
Aulici riſu populi laceſſor
Aduenę digno vacuus receptu
Aſpero carpor ſale: dum loquaci
Mordeor auſu.
Quid noui rumor celeber volutat:
Quis tenor rerum: patrię quis ordo
Gliſcerem veſtræ regionis actus
Aduena noſſe.
Vt quid Ingelle vitio ſepultus
Vindicem patris remoraris auſum
Num pii cladem genitoris ęquo
Pectore duces?
Quid dapem deſes colis? ocioq;
Mollior ſcortis, ſtomachum reclinas?
An tibi paruo patris interempti
Vltio conſtat?
Proximo quando Frotho te reliqui
Mente præſaga didici ꝙ armis
Hoſtium certe periturus eſſes
Maxime regum.
Cunq; rus longum tererem viator
Præſcius mentem gemitus ſubibat
Qui ꝙ hinc eſſes mihi non videndus
Omine finxit.
Pro dolor ꝙ tunc aberam remotus
Extimos orbis populos laceſſens
Cum dolo regis iugulum petebat
Perfidus hoſpes.
Aut enim vindex domini probarer
Aut comes pœnę: ſociuſq; fati:
Et pari gaudens ſequerer beatum
Funere regem.
Non gulam veni dapibus beare:
Cuius enitar vitium ferire:
Nec cutis curam ſequar: aut obeſi
Gaudia ventris.
Nemo me regum prius inclytorum
Exteros iuxta medium locauit
Cui frui primis licuit cathedris
Inter amicos.
Suetia veni: ſpatioſa menſus
Rura mercedem ratus affuturam:
Si modo chari fruerer reperta
Prole Frothonis.
Sed probum quęrens adii guloſum
Deditum ventri vitioq; regem:
Cuius in luxum ſtudium refudit
Fœda voluptas.
Claret Haldani ratus eſſe ſermo
Qui breui nobis cecinit futurum
Q; patri gnaro generandus eſſet — Ingellum
Filius excors. — carpit.
Degener q̄q̄ reputetur hęres
Non opes magni patiar Frothonis
Aduenis lucro fore: vel rapinę
More patere.

Ad hāc vocē tremefacta regina: detractū capiti ſuo redimiculū: quo forte capillitiū muliebriter adornabat: efferato ſeni tanq̄ beneficio bilem auerſura porrexit. Quo

Starcatherus q̃ turpiſſime in os offerentis cum indignatiõe reiecto, clara rurſum voce recinuit.

Amoue quæſo muliebre donum
Et tuo mitram capiti repone:
Inſulas nemo venerem decentes
Fortis adoptat.
Abſonum namq; eſt vt in arma prõptis
Nexili crinis religetur auro.
Mollibus cultus teneriſq; turbis
Competit iſte.
At tuo munus refer hoc marito
Cui placet luxus: digituſq; prurit
Dum nates verſans volucris rubellę
Viſcera tractat.
Vxor Ingelli leuis ac petulca
Theutonum ritus celebrare geſtit:
Inſtruit luxus & adulterinas
Præparat eſcas.
Nam nouis palpat dapibus palatum:
Captat ignoti libitum ſaporis:
Aeſtuans ferclis onerare menſas
Lautius omnes.
Hæc viro vinum pateris propinat:
Cuncta propenſo meditans paratu:
Cocta torreri iubet & ſecundo
Deſtinat igni.
Paſcit vt porcum petulans maritum
Impudens ſcortum: natibuſq; fidens
Gratis admiſſum tolerare penem
Crimine ſtupri.
Aſſat elixum: recoquitq; toſta
Prodigo cœnam meditata luxu:
Negligens morum, vitiiq; cultrix
Fœmina turpis.
Hæc procax faſtu Veneriſq; miles
Appetens eſcę, bene temperatos
Abdicat ritus. ſimul & guloſas
Inſtruit artes.
Rapulum lęui patina liquatum
Præditas ſucco tenui placentas
Pruriens aluo petit: ordineſq;
Conchiliorum.
Non ego magnum memini Frothonẽ
Dexteram fibris volucrum dediſſe:
Podicem cocti laceraſſe galli
Pollice curto.
Quis prior regum potuit guloſus
Viſcerum putres agitare ſordes!
Aut manu carptim fodicare fœdum
Alitis anum!
Fortium crudus cibus eſt virorum:
Nec reor lautis opus eſſe menſis
Mens quibus belli meditatur vſum
Pectore forti.
Aptius barbam poteras rigentem
Mordicus preſſo lacerate dente:
Qꝫ vorax lactis vacuare ſinum
Ore capaci.
Fugimus lautę vitium popinę
Rancidis ventrem dapibus fouentem.
Coctiles paucis placuere ſucci
Tempore priſco.
Diſcus hęrboſi vacuus ſaporis
Arietum carnes dabat & ſuillas
Temperans vſus nihil immodeſto
Polluit auſu.
Lacteum qui nunc adipem ligurris
Induas mentem petimus virilem
Eſto Frothonis memor & paterni
Funeris vltor.
Occidet nequã pauidumq; pectus
Nec fugax fati ſtimulum refellet
Valle condatur licet, aut opacis
Incubet antris.
Vndecim quondam proceres eramus
Regis Haconis ſtudium ſecuti:
Hic prior Helgo Begathus reſedit
Ordine cœnæ.
Hic famis primę ſtimulum licebat
Aridis pernę natibus leuare:
Ventris ardorem rigidi domabat
Copia cruſti.
Offulam nemo vapidam petebat
Quiſq; communes celebrabat eſcas
Simplici tantum ſtetit apparatu
Cœna potentum.
Vulgus externum fugiebat eſum
Nec fuit ſummis epuli libido:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Ipſe rex paruo meminit modeſtam
Ducere vitam.
Mellei temnens ſpeciem ſaporis
Combibit toſtum cereris liquorem
Nec parum coctis dubitabat vti
Aſſa peroſus.
Menſa perſtabat modico paratu
Exhibens ſumptũ tenui ſalino
Nequid externo variaret vſu
Docta vetuſtas.
Amphoras nemo pateraſue quondam
Intulit menſis: dolio profudit
Poculum promus: nec erat catillis
Copia pictis.
Nemo tranſacti venerator ęui
Cantharis iunxit teretes diotas
Nec cibis lancem cumulauit olim
Comptus agaſo.
Non breui concha ciathove lęui
Prandium vanus decorabat hoſpes:
Nunc recens morum facies pudenter
Omnia preſſit.
Aere quis ſumpto toleraret vnq̃
Funus amiſſi redimi parentis,
Aut loco patris peteret necati
Munus ab hoſte!
Quis valens hęres, ſoboleſq; fauſta
Talibus iunctum latus applicaret:
Vt viri neruos vacuaret omnes
Pactio turpis!
Vnde cum regum tituli canũtur
Et ducum vates memorant triumphos
Pallio vultum pudibũdus abdo
Pectore triſti.
Cum tuis nil eniteat trophęis
Quod ſtilo digne queat annotari:
Nemo Frothonis recitatur hęres
Inter honeſtos.
Improbis quid me laceras ocellis
Qui reum patris veneratus hoſtem
Panibus tantum tepidoq; iuri
Crederis vltor!
Vindices quando ſcelerum probantur
Quo minus mentem pudeat ꝓphanam
Aurium prompto vacuatus vſu
Eſſe peropta.
Sæpe nam virtus aliena ſueuit
Conſcium culpæ lacerare pectus:
Et boni fama premitur malignus
Pectore ſenſus.
Appetas ortum licet, aut remotus
Occidentali regione degas:
Seu ſitum mundi medium ſequaris
Concitus iſtinc.
Seu plagam cœli gelidam reuiſas
Qua poli vertex patet: impetuq;
Verſili ſphęram rapit: & propinquam
Deſpuit vrſam:
Te pudor late comes inſequetur
Et graui vultum feriet rubore
Quando magnorum ſociata ludit
Concio regum.
Dedecus quem cum maneat perenne
Inter illuſtres medius venire
Non potes turmas reprobuſq; in omni
Climate degas.
Fata Frothoni ſobolem dedere
Editam mundo ſuperis ſiniſtris
Cuius affectum ſcelus & libido
Sordida cepit.
Sicut in naui fit vt obſoletum
Fœda ſentinę gremium requirant:
Sic in Ingellum vitioſa rerum
Copia fluxit.
Ergo vulgatum veritus ruborem
Angulis preſſus patrię iacebis
Torpidus fœdo lare nec videndus
Agmine claro.
Sorte tum barbam quaties ſiniſtra
Concubinarum ſtimulis repreſſus
Cum tibi pellex querulis perurat
Vocibus aurem.
Cum pauor mentem gelidus repigret
Et patris vindex fieri timeſcas.
Degener plane, pariliſq; ſerui
Ritibus extas.
Obrui paruo poteras paratu:
Vt quis arreptum iugularet hœdum:
Aut ouem cultro teneram trucidet
Gutture ſecto.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Ecce Suertingo genitus tyranno
Dania poſt te potietur hęres:
Cuius ignauam retines ſororem
Fœdere turpi.
Dum grauem gemmis nitidaq; cultu
Aureo gaudes celebrare nuptam:
Nos dolor probro ſociatus vrit:
Turpia queſtos.
Quando te pręceps agitat voluptas
Anxius nobis animus prioris
Temporis formam reuocat: monetq;
Multa dolere.
Nam ſecus q̄ tu ſcelus ęſtimamus
Hoſtium quos nunc veneraris. vnde
Priſca noſcenti facies moleſta eſt
Temporis huius.
Re magis nulla cuperem beari
Si tui Frotho iuguli nocentes
Debitas tanti ſceleris viderem
Pendere pœnas.

Ingelli morũ mutatio

Tantum autẽ monitus ſui incitamẽto profecit: vt ab eneruI & frigeſcẽti animo veluti quadã repręhenſionis ſilice flagrantiſſimũ fortitudinis ignẽ extũderet. Primũ enim rex vacuas carmini aures p̄buit: deinde impenſiori educatoris ſui hortamine cõcitatus, ſerum vltionis calorẽ animo traxit: oblitusq; conuiuę, hoſtem induit. Ad vltimum diſcubitu euolans: omnem iræ ſuæ ꝓcurſum in conſeſſores effudit: ita vt ferrum aduerſus Suertingi filios cruenta ſeueritate nudaret: & quorũ gulam men ſę delitiis fouerat: deſtricto mucrone iugulum peteret. His naq; continuo trucidatis: ſacra mẽſę ſanguine inuoluit: infirmum ſocietatis vinculum diremit: erubeſce dumq; conuiuiũ egregia crudelitate mutauit: atq; ex hoſpite hoſtis, ex abiectiſſimo luxurię mancipio truculẽtiſſimus vltionis miniſter euaſit. Siquidem induſtria hortatoris oratio / molli ac teneræ iuuentæ animoſitatis ſpiritũ ingenerauit: latebriſq; ſuis extractã recreauit audaciã, extuditq; vt grauiſſimę cladis auctoribus pœna factis debita rependeret. Exulauerat ſiquidẽ ꝓbitas iuuenis nõ expirauerat: quę in lucem ſenili ſuffragatione ꝓducta: opus eo maius quo tardius edidit, aliquãto ſpecioſius cruore q̄ mero calices imbuens. Qꝫ porro induſtrium exiſtimemus ſenẽ qui diſertiſſima ammonitione immẽſum regalis animi vitiũ expugnauit: eiuſq; loco perruptis nequitię clauſtris, efficaciſſimã virtutis ſementem inſeruit! Ipſe quoq; manũ regis pari facinore proſecutus: fortitudinẽ non ſolum in ſe pleniſſimã exhibuit: ſed etiam ex alieno pectore erutam reuocauit. Quo peracto ſic cœpit.

Rex Ingelle vale. cuius prodidit auſum
Plenum animi pectus: tibi mens in corpore regnat
Auſpicio patefacta ſuo / nec defuit altum
Pectore conſilium / q̄q̄ taciturnus ad horam
Extiteris. nam damna morę probitate rependis
Torporemq; animi redimis virtute potenti.
Fac age fundamus reliquos: nulluſq; periclum
Effugiat quod quiſq; pari ratione meretur:
Cedat in auctorem facinus; premat artificemq;
Culpa relata ſuum. cęſorum corpora curru
Excipiãt famuli. promptuſq; cadauera lictor
Efferat officiis merito caritura ſupremis:
Et buſtis indigna tegi. non funebris illis
Pompa roguſve pium tumuli condonet honorem.
Putida ſpargantur campis: auiumq; terenda
Morſibus, infeſto maculent rus vndiq; tabo.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Tu quoqꝫ rex ſęuam ſiquid ſapis effuge nuptam
Ne lupa conſimilem ſibi fœtum gignat: & ex te
Bellua conſurgat proprio nocitura parenti.
Dic Rotho perpetue timidorum irriſor an vltos
Frothonem ſatis eſſe putas, qui funera ſeptem
Vindictę vnius impendimus! ecce feruntur
Exanimes, qui non rebus ſed imagine tantum
Imperium coluere tuum, fraudemqꝫ parabant
Obſequio, ſed ne ſemper ſpes illa ſubibat
Q̃ ſolet ingenuis ſua reſpondere propago
More ſecutura ſortem quam ſanguine traxit.
Nunc ergo Ingelle/melius q̃ tempore lapſo
Letharum dici dominus Danięqꝫ mereris.
Imberbis quando ductum auſpiciumqꝫ ſequebar
Militię rex Hako tuę: laſciua peroſus
Ingenia & luxum, nil præter bella colebam,
Exercens animũ cum corpore: mente prophanum
Omne relegaui: ſtomachoqꝫ placentia fugi:
Fortia complexus animo, namqꝫ arma profeſſus
Aſpera veſtis erat cultuſqꝫ parabilis olim.
Rara quies, ſomniqꝫ breues, labor ocia longe
Propulit: & parco fluxerunt tempora ſumptu.

De volu-
ptate.
Carpit ſu-
perbos.

Non vt nunc quidam quibus inſatiata cupido
Ingluuie cæca viſum rationis inumbrat.
Horum aliquis veſtis operoſę tegmine cultus
Molliter alipedem flectit: ſparſamqꝫ renodat
Cæſariem, & laxos patitur fluitare capillos:
Diſcere ſæpe foro: turpiqꝫ inhiare lucello
Gaudet. & hoc ſtudio vitam ſolatur inertem,
Venali celebrans commiſſa negotia lingua.
Vi violat leges: & ferro iura laceſſit:
Obterit innocuos: alieno paſcitur ęre:
Stupra gulamqꝫ colit, riſu conuiuia mordax
Inſequitur, ſic ſcorta petens vt ſarculus hęrbam.
Occidit ignauus dum prælia pace quieſcunt
In media ſi valle cubet: teſtudine nulla
Tutus erit qui fata timet. fors vltima viuum
Quenqꝫ rapit, latebra letum depellere non eſt.
Aſt ego qui totum concuſſi cladibus orbem
Leni morte fruar: placidoqꝫ ſub aſtra leuandus
Funere: vi morbi defungar vulneris expers!

Finis Sexti.

Principium Lib. Septimi.

Olauus rex xxxv.

INgello quatuor filios fuiſſe, ex iiſdemꝗ; trib⁹ bello cõſũptis, Olauũ ſolũ poſt patrẽ regnaſſe: perita rerũ prodit antiquitas. quẽ quidam Ingelli ſorore editũ: incerto opiniõis arbitrio perhibẽt. Huius actus vetuſtatis ſqualore cõſperſos parũ iuſta notitia poſteritas apprehẽdit: extremũ dũtaxat prudentiæ eius monitũ memoria vẽdicauit. Quippe cũ ſupremis fati viribus arctaretur: Frothoni & Haraldo filiis conſulturus alterũ terris: alterũ aquis regia ditione præeſſe: eãꝗ; poteſtatis differẽtiã non diutina vſurpatione ſed annua viciſſitudine ſortiri iubet. Ita regnãdi inter eos conditione

Frotho rex xxxvi. Haraldus rex.xxxvii.

æquata: prior Frotho maritimarũ rerũ regimine potitus crebris piraticæ damnis deformis euaſit. Infortunii cauſa recẽtia nautarꝫ cõiugia fuere: domeſticas thori voluptates externis militię laborib⁹ ꝑferẽtiũ. Interiecto tẽpore natu minor Haraldus maris dominationẽ ſortit⁹: vacuũ cõiugio militẽ legit, fraternę fruſtratiõis euentũ metuẽs. Fortuna delectui reſpõdit. Quippe tã glorioſum piratã egit, ꝗ̃ frater inglorium geſſerat. Quę res fraternã ei inuidiã peperit. Quinetiã eorũ coniuges Sygne & Vluilda: quarũ altera Suetię rege Syuardo, altera Karolo gothiæ pręfecto orta fuerat, crebra nobilitatis cõtẽtione rixãtes: alternos maritorũ ſoluere conuictus. Quo

Fratrũ per vxores diſcordia. Haraldi cędes.

euenit vt Haraldus & Frotho rei familiaris ſocietate cõuulſa: cõmunẽ partiẽtes ſupellectilẽ: plus muliebris rixæ iurgiis ꝗ̃ fraternę charitatis officiis ĩdulgerẽt. Sed & Frotho fratris claritate deformem ſe fieri cõtẽptũꝗ; ſibi ſtrui iudicãs: a quodã familiariũ occultę eũ interfici iubet. ꝓ quẽ ętate vinceret: ab eo ſe virtute ſuperari videret. Quo pacto ne ſcelus a cõſcio ꝓderet: inſidiarũ miniſtrũ tacite trucidãdũ curat. Poſt hęc vt innocentię ſibi fidẽ pareret: notãꝗ; ſceleris euitaret: quiſnam rerũ caſus inopina germanũ clade ſuſtulerit: lati⁹ iueſtigari ꝑcepit. Sed neꝗ; tot artib⁹ ꝑficere potuit: quo minus eũ tacita vulgi notaret opinio. A quo Karolus poſtmodũ qs Haraldũ occidiſſet rogatus: diſſimulãter ab eo notę rei queſtionẽ agi reſpõdit. Quo dicto mortis cauſam adciuit, Frothone exprobratum ſibi latẽter parricidiũ iudicãte.

Ars noua.

Poſt hęc Haraldus & Haldan⁹ Haraldi filii ex ſygne Karoli filia ſuccepti: cũ ad necem a patruo quęrerẽtur: ab eorũ tutorib⁹ callidior ſeruãdorũ pupillorũ ratio excogitata eſt. Nam truncos luporũ vngues ſubtellibus annectẽtes: contiguũ penatibus ſuis lutũ: obfuſamꝗ; niuibus humũ crebris decurſibus exarare cœperũt: ferini inceſſus ſpeciem præbituri. Poſt hæc trucidatis ancillarũ liberis eorũꝗ; corporibus fruſtatim diſcerptis: lacera paſſim membra diſiiciũt. Itaꝗ; requiſitis adoleſcẽtibus: nec inuentis: fuſi reperiũtur artus: ferarũ veſtigia demõſtrãtur: tellus cruore delibuta conſpicitur. creditũ eſt pueros lupina ingluuie conſumptos. nec cuiꝗ̃ fere de

Canum ſpecie nutriti.

tam manifeſto lacerationis argumento dubitare conceſſum. Cuius ſpectaculi fides pupillis præſidio fuit. Qui mox a tutoribus caua concluſi ilice ne vllum vitæ eorum indicium ederetur: diu ſub canum ſpecie nutriebãtur: latrantũ quoꝗ; eis vocabula indita quo minus latẽtium opinio vulgaretur. Solus Frotho mortis eorum fide repudiata: latebræ locum ex perita augurii fœmina cognoſcere inſtitit. Cuius

carminū tanta vis erat: vt rē quātalibet nodorū cōſertione ꝑplexā: e lōginquo ſoli Magica
ſibi conſpicuā ad cōtactū euocare poſſe videret. Hæc Regnonē quēdā occulte circa vis.
illos educationis officiū ꝑegiſſe, eoſq; tegēdæ rei gratia caninis cēſuiſſe nominibus
aſtruebat. Qui cū ſe inuſitata carminū violētia latibulis egeſtos incantātis obtuti=
bus admoueri cōſpicerēt: ne tā horrēdæ coactionis impio ꝓderent: gremiū eius ac
cepti a tutoribus auri incuſſione perfundūt. Quæ recepto munere, repētina morbi
ſimulatione par exanimi cōcidit. Perqrētibus miniſtris cauſam tā ſubiti lapſus: in=
ſcrutabilē filiorū Haraldi fugā exiſtere memorabat: quorū eximia vis etiā atrociſſi
mos carminū tēperaret effectus. Ita paruulo cōtēta beneficio: maius a rege p̄miū p̄=
ſtolari paſſa nō eſt. Poſt hæc Regno ſuā ac pupillorū opinionē populari ſermone cre
breſcere exꝑtus in Feoniā vtroſq; deuexit. Vbi a Frothone captus, adoleſcentes ſe
cuſtodia ꝓſecutū fatet: p̄caturq; regē pupillis quos patre priuauerit parcat. Nec ſe
duplici parricidio obiectare felicitatis loco ducat. Quo dicto ſæuitiā eius in luborē
cōuertit: pollicituſq; eſt: ſiqd ab eis in patria nouaret: ſe regi indicia delaturum. Ita
pupillis incolumitate parta: metu liber: multos ānos cōfecit. Qui cū adulti Syalan=
diā petiuiſſent: vltionē patris ab amicis exſequi iuſſi: nō ſe ac patruū annua luce po
tituros vouerūt. Quo cōperto Regno pacti memoria cōcitatus: noctu regiā petit:
ſeq; ꝓmiſſæ rei indicē venire tacite aſſerit. Dormiētē tamē ad vigilias euocare paſ
ſus non eſt: eo ꝙ Frotho excitationis ſuæ pœnas ferro exigere ſolitus fuerat. Tanti
quōdā regiū ſomnū īportuna fruſtratione prūpere exiſtimatū eſt. Id Frotho mane
ex vigilibus expertus vt animaduertit Regnonē inſidiarū nūtiū attuliſſe: cōtracto
milite ſæuitia fraudē p̄currere ſtatuit. Nec aliud Haraldi filiis auxilio: ꝗ furoris ſi=
mulatio fuit. Nā cū ſe ex improuiſo occupari conſpicerēt: perinde ac furiis acti lym
phantibus morē gerere cœperūt. Quos cū Frotho mente captos putaret ꝓpoſitū Frothonis
remiſit, deforme exiſtimās ferro petere, q ferrū in ſe cōuertere viderētur. A qbus ꝓ exitium.
xima nocte incēdio cōſumptus dignas parricidii pœnas pepēdit. Quippe regiā ad=
orti: reginam in primis lapideo obruere cōgeſtu: igne deinde penatibus applicato
Frothonē in exciſi dudū ſpecus anguſtias & opacos cuniculorum receſſus obrepere
coegerūt. Vbi dū clauſus deliteſcit: vapore & fumo ſtrangulatus interiit.

PErempto Frothone cū Haldanus ternos circiter annos patriæ p̄= Haldanus
fuiſſet: Haraldo fratri regnandi iure ꝑfunctorie tradito: ølandiā rex. xxxviii.
eiq; finitimas īſulas quas a Suetiæ cōplexu ſinuoſus aquarū diuel
lit anfractus piraticis populat̄ iniuriis. Ibidē ſubductis hyeme na Suetiæ ſub
uigiis ac vallo cinctis expeditioni triēniū dedit. Poſt hæc Suetiæ actio. v.
manus iniecit: eiuſq; regē bello cōſumpſit. Cuiꝰ nepotē Ericū, pa=
trui vero ſui Frothonis filiū pugna poſtmodū excepturꝰ: poſtꝗ pugilē eius Haqui=
nū hebetādi carminibꝰ ferri peritū didicit: eximiæ magnitudinis clauā ferreis con= De claua
fertā nodis: tunſionis vſibus adaptauit: ꝑinde ac p̄ſtigii vires ligneo robore debella Haldani.
turus. Deinde cū cæteris cōſpicuo virtutis habitu p̄mineret: inter acerrimos ho=
ſtiū procurſus obnupto galea capite, ſcuti inops libratū clauæ robur in obiecta cly=
peorū munimina geminæ manus ope torquebat. Nec erat vllū tantę ſoliditatis ob=
ſtaculū: qđ non fruſtratim adactæ molis impulſus obtereret. Quo euenit vt occur=
ſantē ſibi in acie pugilē acriori geſtaminis impactione ſubrueret. Victus tamē & in
Helſingiā fuga delapſus Vitolſum quēdā olim Haraldo militantē ſautii corporis

curã ꝑtiturus acceſſit.Hic in caſtris maiore ætatis ꝑte cõſũpta: tãdẽ in huiꝰ ꝓuin
ciæ ſolitudinẽ poſt triſtia ducis fata cõceſſerat:ibiq; ruſticæ vitę cultu cõſueta mili
tiæ ſtudia relaxabat.Qui ꝙ hoſtilibꝰ ſæpe telis ꝑtitꝰ fuerat: nõ infimã medẽdi pe=
ritiã aſſidua vulnerũ ſuorũ curatiõe cõtraxerat.Si qs vero operã eiꝰ blãdimẽtis ex
poſceret:hũc medelæ loco occultæ læſionis noxa afficere ſolitꝰ erat:aliquãto ſpecio
ſius bñficia minis q̃ adulatione expoſci iudicãs. Idẽ Erici milites penatibus ſuis oc=
cupandi Haldani cupidine imĩnẽtes ita vidẽdi officio ſpoliauit: vt ꝓpinquas ædes
nec proſpectu capere:nec certis poſſent veſtigiis indagare.Adeo luminũ vſum nubi
Præſtigiæ. lus qdã error obtuderat.Cuiꝰ opa Haldanꝰ viriũ integritatẽ adeptus:accito Tho=
rone cõſpectioris ĩgenii pugile:Erico bellũ denũtiat.Quẽ cũ ꝓductis ediuerſo copiis
militũ numero p̃ſtare cõſpiceret:occultatam agminis ꝑtẽ iter ꝓpinquos viæ fruti=
ces delitere p̃cepit:hoſtẽ ꝑ anguſtiora ſemitæ cõpẽdia gradiẽtẽ ĩſidiis cõſumpturꝰ.
Qđ p̃uidẽs Ericus:explorata ꝓgrediẽdi facultate:ſeceſſu vtẽdũ putauit ne ꝓpoſito
incedẽs tramite hoſtiũ dolis inter p̃ruptos mõtiũ vrgeret̃ anfractus. Igit̃ apud con
Haldani virtus. uallẽ arduis mõtiũ iugis vtriq; cõſeptã mutuis viribꝰ pugna cõſerit̃.In qua Halda
nus inclinatã ſuorũ aciẽ cõſpicatꝰ:frequẽtẽ ſaxis rupẽ cũ Thorone cõſcẽdit:indeq;
erutas moles in ſubiectũ hoſtẽ deuoluit.Quarũ põdere & ruina aciẽ in occiduo cõ=
ſtitutã oppreſſit.Quo euenit:vt victoriã quã armis amiſerat: cautibꝰ recuperaret.
Ob cuiꝰ facti virtutẽ Biargrãmi cognomẽ accepit.Qđ vocabulũ ex mõtiũ efferita
tis nũcupatiõe cõpactũ videt̃.Igit̃ apud Sueones tãtꝰ haberi cœpit:vt magni Thor
filius exiſtimatꝰ:diuinis a populo honoribꝰ donaret̃, ac publico dignꝰ libamine cẽ=
ſeret̃.Sed quoniã ægre deuictorũ ĩgenia qeſcere ſolitũ eſt:& ĩ vetitũ ſemꝑ ſubactorũ
obluctat̃ improbitas:Accidit vt Ericus dũ fugę damnis conſulere ſtudet: ſubiectas
Haldano ꝓuicias attẽtaret. Sed ne Daniam qdẽ ab hoc ſęuitiæ genere ĩmunẽ reliq̃t
ꝑq̃ dignũ exiſtimans eius laceſſere patriã/ per quẽ ſua abactus fuerat.Ita dũ iniu=
riã inferre q̃ repellere maluit:Suetiã armis hoſtilibꝰ liberauit. Quippe cũ Haldanꝰ
Haraldũ fratrẽ ab eo tribus deuictũ p̃liis:quarto occiſum cognoſſet:amittẽdi ĩperii
metu relictis Sueonũ agris patriã repetere coactꝰ eſt.Ita Ericus, quo faciliꝰ Suetiæ
regnũ deſeruit:hoc celeriꝰ recepit.Quẽ ſi fortuna æque in retinẽdo regno, ac recu
Ericus captus. ꝑãdo ĩſtruere voluiſſet:nequaq̃ Haldano prẽdẽdũ dediſſet. Cuiꝰ captionis modꝰ
hic erat:reuerſus ĩ Suetiã Haldanꝰ occultata ꝑ ĩſidias claſſe: binis obuiã Erico naui
giis ꝓficiſcit̃.A quo denis petitꝰ: variis nauigatiõis reflexibꝰ ad occultũ ſuorũ ag=
men relabit̃.Quẽ longius inſequẽte Erico Danica põto claſſis emergit.Circũuẽtus
itaq; Ericꝰ oblatũ ſibi ſub ſeruiẽdi cõditiõe ſpiritũ tepudiauit: luceq; libertati p̃fer
re nõ paſſus:mori q̃ obſeq p̃optauit:ne vitæ cupiditate ex libero ſeruꝰ euadere vi=
deret̃:Aut quẽ nuꝑ fortuna æquaſſet:nouo famulatꝰ officio coleret.Adeo ſalutẽ de
Erici mors. decore mercari virtꝰ ignorat.Cõpeditꝰ igit̃ & ad loca feris ꝓuia relegatus: ĩdignũ
tãta animi maieſtate exitũ habuit. Haldanꝰ gemini regni imperio potitꝰ opinionis
Haldani excellẽtia. ſuæ titulũ tribꝰ honeſtatis gradibꝰ decorabat.Erat eñ cõdẽdorũ patrio more poe=
matũ peritia diſertus : nec athletica minꝰ virtute q̃ regia poteſtate cõſpicuus.Au=
diẽs aũt vegetioris ingenii piratas Tokonẽ & Anũdũ circũpoſitis imminere ꝓuin=
Priſcorum ſtudia. ciis,maritima pugna tẽtatos oppreſſit.Nihil eñ veteres claritate magis expetendũ
ducebant:quã non opũ fulgor:ſed armorũ induſtria peperiſſet. Itaq; ſeditiones am
plecti:inſtaurare lites,ocia faſtidire,paci militiã anteferre,virtutũ nõ rerũ æſtima=
tione cenſeri: plurimũ voluptatis in p̃liis: minimũ in cõuiuiis reponere clariſſimis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

quondā viris curæ extitit. Sed neq; diu Haldano ęmulus defuit. Nā Syualdus qdā
claro admodū loco natus/apud Sueonū cōcionē Frothonis ac cōiugis eius exitio fle=
biliter memorato/tantū Haldani odiū pene oībꝰ ingenerauit: vt plurimorū ſuffra=
giis nouarū rerū licētiā aſſeqret. Nec ſolo vocū fauore cōtētꝰ adeo plębis aīm am=
bitionis artibꝰ occupauit: vt omniū fere manꝰ ad regiū īſigne capiti ſuo īprimēdū
adduceret. Hic ſeptē filios habebat tāto veneficiorū vſu callētes: vt ſæpe ſubitis fu=
roris viribꝰ inſtincti ſolerēt ore toruū infremere: ſcuta morſibꝰ attrectare: torridas
fauce prunas abſumere: extructa q̄uis īcēdia penetrare: nec poſſet cōceptꝰ demētiæ
motus alio remedii genere q̄ aut vīculorū iiuriis aut cædis hūanæ piaculo tēperari
Tātā illis rabiē/ſiue ſæuitia īgenii/ſiue furiarū ferocitas inſpirabat. Quibꝰ auditis
Haldanus (vt erat circa piraticā occupatꝰ) expedire militibꝰ dixit: vt q in exteros
hactenꝰ deſæuierit: nūc ciuiū viſceribꝰ ferrū adigāt: ereptiq; regni iiuriā ꝓpulſent
qui dilatādi curā gerere cōſueuerūt. Quo imminēte Syualdus miſſis ad eū legatis
iubet ſi famā factis ęquaret: & tātꝰ re eēt quātꝰ opinione cēſeret: ſe ſuāq; ſobolē pu=
gna ſolꝰ excipiat: priuatoq; ꝑiculo publicū redimat. Eo deinde reſpōdēte legitimæ
dimicatiōis formā duorū numerū excedere nō debere: nil mirādū inqt Syualdꝰ ho
minē cœlibem proleq; vacuū oblatos detrectare cōgreſſus cui inops caloris natura
deforme corporis animiq; frigus incuſſerit. Nec liberos ab eo diuerſos exiſtere: quē
ſuæ generatiōis auctorē habuerit, ꝙ ab ipo cōmune naſcēdi pricipiū traxerit. Ita ſe
ac filios vniꝰ hoīs loco cēſendos eē: qbus veluti vnū corpꝰ a natura tributū videat.
Cuius cōuitii rubore ꝑmotꝰ Haldanꝰ ꝓuocatiōi parere cœpit. tā cōtumelioſam cœ
libatꝰ exprobrationē egregiis virtutis opibꝰ pēſaturꝰ. Cūq; ꝑ opacā forte nemoris
indaginē graderet: hęrētē obiter quęrcū humo radicitꝰ eruit: ſoliſq; ſpoliatā ramis ī
ſolidā clauæ ſpēm trāſformauit. Quo geſtamīe fretꝰ: tali carmē breuitate cōpegit.

En rude quod gerimus obnixo vertice pondus
Vulnera verticibꝰ exitiumq; feret.
Sed neq; frondoſi geſtamen roboris vllum
Omine Gøtenſes horridiore premet.
Ardua comminuet nodoſi robora colli:
Et caua ſylueſtri tempora mole teret.
Claua quidem ſæuum patriæ domitura furorem:
Nulla magis Suetis exitialis erit.
Oſſa domans, laceroſq; virum libranda per artus
Impia prærupto ſtipite terga premet.
Cognatos preſſura lares: fuſura cruorem
Ciuis: & in patriam pernicioſa lues.

His dictis Syualdū cū ſeptē filiis attētatū acerrimas eorū vires eximia clauæ mole
fruſtratꝰ: exitio tradidit. Ea tēpeſtate Harthbenus qdā ab Helſyngia veniēs/raptas
regū filias ſtupro fœdare gloriæ loco ducebat: illū ꝑimere ſolitꝰ: a quo pagēdę ve=
neris vſu ꝓhiberet: illuſtres nuptias humilibꝰ ꝑferēs: tātoq; ſe clariorē exiſtimans
quāto ſplēdidiores cōcubitꝰ ꝑ vim aſſeq potuiſſet. Nec vltionē effugit q ſe ei cōpa=
ratione virtutis æquare ꝑſumeret. Tāta vero corporis magnitudine erat: vt. ix. cu=
bitis ꝓceritatis eiꝰ dimēſio tenderet. Huic duodecim athletæ cōtubernales fuere: q
bus officio erat quoties illi ꝑſaga pugnę rabies īceſſiſſet: vīculorꝫ remedio oborti fu
roris impetū ꝓpulſare. Ab his Haldanus Harthbenū, eiuſq; pugiles viritim īpetere

Syualdꝰ nouis rebꝰ ſtudet.

Veneficorū potētiæ.

Probitas Haldani.

Syualdi filiorūq; cædes.

Harthbenꝰ

Longitudo Harthbeni.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

iuſſus,nõ ſolũ certamẽ ſpopõdit:ſed etiã victoriã ſibi ĩgẽti verborũ fiducia ꝓmiſit.
Quo audito Harthbenꝰ repẽtino furiarũ afflatu correptꝰ: ſummas clypei ptes mor
ſus acerbitate cõſumpſit: igneos vẽtri carbones mãdare nõ deſtitit: raptas ore pru
nas in viſcerũ ima trãſfudit: crepitãtia flãmarũ pericula percurrit. Ad poſtremũ oĩ
ſæuitiæ genere debacchatꝰ,in ſex athletarũ ſuorꝫ pcordia furẽte manu ferrũ cõuer
tit. Quã inſaniã illi pugnãdi auiditas an naturæ ferocitas attulit:incertũ ẽ. Halda
nũ deĩde reſidua pugilũ manu petiuit. A quo miræ grãditatis malleo cõtuſus: vita
ac victoria caruit: deditq́ꝫ pœnas & Haldano quẽ ꝓuocauerat, & regibꝰ quorũ ſan
guine ꝑ vim potitꝰ fuerat. At quoniã Haldano fors inopinas pugnæ cauſas porri
gere cõſueuit quaſi nũq̃ viriũ eiꝰ expimẽtis cõtẽta: accidit vt Egtherus Fynnenſis
piratico Sueones moleſtaret ĩcurſu. Quẽ Haldanꝰ ternis adortus nauigiis. nã & ei
totidẽ eẽ cõperat: cũ nocte ꝑliũ finiẽte debellare nõ poſſet: poſtera die ex ꝓuocatiõe
ſecũ decernẽtẽ oppſſit. Deĩde cũ Hatheri Reguli filiã Thorildã a Grimone eximia
rũ viriũ athleta ſub duelli cõminatiõe experti cõpiſſet, edictũq́ꝫ a patre eẽt potiturũ
ea q pugilẽ amouiſſet: q̃q̃ ad ſenectutẽ cœlebs ꝑuenerat: nõ minꝰ Reguli ꝓmiſſiõe q̃
athletæ petulãtia cõcitatus Noruagiã petit. Qua inita cũctas agnitionis ſuæ notas
adulterina oris illuuie reſpergẽs: vt pugnę locũ acceſſit: prior enſem deſtrĩgit. Quẽ
ad hoſtilẽ ſciẽs obriguiſſe cõſpectũ: humi deiecit. Alioq́ꝫ vagina ſubmoto Grimonẽ
appetẽs, extremos loricæ nexus cũ occidua clypei ꝑte ꝑſecuit. Qđ factũ Grimo am
miratione ꝑſecutus: vetulũ inquit acriꝰ dimicãtẽ nõ memini: ſtatimq́ꝫ ferrũ exerẽs
obiectã gladio parmã penetrabili ſectione cõuulſit. Cuiꝰ ĩmorãtẽ ictui dextrã Hal
danus nihil hęſitãs obuia ferri celeritate corripuit. Ille nihilominꝰ læua gladiũ ſtrin
gẽs, feriẽtis femur trãſegit: mutilati corporis vltionẽ exiguo vulnere ꝓſecutꝰ. Vi
ctor Haldanꝰ victo reſiduũ vitæ pecunia redimẽdi poteſtatẽ fecit: ne ĩbelli & mãco
miſeras animæ reliq̃as deformiter adimere videreť. Quo facto tãtũ ſe pene in ſeruã
do hoſte egit: quãtũ geſſerat in vincẽdo. Cuiꝰ victoriæ p̃miũ Thorildæ nuptiis aſſe
cutus: filiũ ex ea Aſmũdũ ſuſtulit: a quo ſe Noruagiæ reges originẽ duxiſſe magnĩ
æſtimãt: ab Haldano ſolẽnẽ generatiõis ſuæ ſeriẽ retexẽtes. Poſt hęc cũ Ebbo pirata
plębeii gñis ad ſplẽdida coniugia capeſſenda virtutis fiducia cõcitatus, Sygruthã
Gothẽſiũ regis Vnguini filiã poſtularet: ac p̃terea Gothici regni dimidiũ in dotẽ
expeteret: ſuꝑ matrimonii admiſſione cõſultus/cõſenſũ falſo ſpondẽdũ monuit: ſeq́ꝫ
nuptias fruſtraturũ ꝓmiſit. Quinetiã ſedẽdi locũ ſibi inter cõuiuarũ diſcubitꝰ aſſi
gnari p̃cepit. Probãte cõſiliũ Vnguino oẽm regiæ dignitatis ſpeciẽ ꝑegrina corpis
deformitate corrũpens, noctuq́ꝫ nuptiis ſuꝑueniẽs occurrẽtibus formidini fuit ma
iorẽ hũano hĩtu virũ adueĩſſe mirãtibꝰ. Qui mox vt regiã ĩtrauit circũſpectis oĩbꝰ
q̃rit qs ꝓximũ regi diſcubitũ occupauerit. Ebbõe deiñ futurũ Vnguini generũ eiꝰ
lateri cõiũctũ dicẽte, ꝑ ſũmã verborꝫ iracũdiã ꝑcõtať, q̃ veſania q̃buſve furiis eo petu
lãtiæ adductꝰ ſit: vt deſpicabiles gñis ſui ſordes eximię nobilitatis ſplẽdori miſcere
præſumat/ ruſticaſq́ꝫ manus regiæ genti inſerere audeat? nec id quidem expetere
contentus/etiam alieni regni conſortium captare videatur? Deinde eum ferro ſe
cum decernere iubet non prius voto q̃ victoria potiturum. Quo nocturnum mon
ſtris certamẽ/diurnũ hoĩbus cõgruere reſpõdẽte: ne tꝑis excuſatione pugna abnui
poſſet lunę ſplẽdore diẽ ęq̃ri ꝓhibuit. Taliter adactũ pugnæ Ebbonẽ cõuiuio in ſpe
ctaculũ verſo ꝓſtrauit: nuptiaſq́ꝫ exeq̃is mutauit. Qui interiectis ãnis in patriã de
cedẽs cũ ſine liberis eẽt/regias opes Vnguino teſtamẽto legauit eũq́ꝫ regẽ cõſtituit.

Harthbeni furioſitas.

Cædes,

Egtheri infeſtatio & cædes.

Grimonis immanitas,

Thorildæ nuptiis potitꝰ Haldanus Aſmũdũ genuit. De genealogia & origine regum Noruagiæ. Ebbo.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

hic poſtmodum ab æmulo cui Regnaldo nomen erat bello oppreſſus filiū Syualdū
reliquit. Huius filia Syritha adeo ſpectatæ pudicitiæ erat: vt cū ob formæ pulchri-
tudinē ingenti procorū frequentia peteretur: ad neminē ex eis inſpectandū adduci
poſſe videretur. Cuius cōtinētię fiducia a patre cōiugē depopoſcit: q delenimētorū
dulcedine mutuū eius cōſpectū impetrare quiuiſſet. Olim ſiqdē apud nos puellarū
cōtinētia magnopere viſus ꝑtulātiā edomare ſolebat: ne mētis integritas oculorū
libertate corrūperet̃, affectabaturq;: vt cordis caſtimoniā, oris modeſtia fateretur.
Tūc Otharus qdā Ebbonis filius ſiue geſtarū rerū magnitudine, ſiue comitatis &
facūdiæ fiducia accēſus: ꝑtinacius poſtulādæ virginis ignibus æſtuabat. Cuiꝰ obtu
tū oībus ingenii neruis emollire cōniſus cū demiſſum oculorū eius habitū nulla pe
nitus arte flexiſſet: inuictę ſeueritatis ꝑſeuerātiā miratus abſcedit. Eiuſdē rei cupi-
dus gigas cū æque ſe effectu vacuū aīaduerteret: fœminā ſubornat: q̃ cū obtēta vir
ginis familiaritate eius aliquādiu pediſſequā egiſſet: hāc tādem a paternis procul
penatibus q̃ſita callidius digreſſione ſeduxit: quā ipſe mox irruēs ī arctiora mōtanæ
crepidinis ſepta deuexit. Opinant̃ alii ꝙ fœmineā mētitus effigiē cū inſidioſa artis
protractiōe domeſticis puellā ædibus abduxiſſet: ꝑtes demū raptoris īpleuerit. Q đ
vt cōperit Otharus indagādæ virginis gratia mōtis penita ꝑſcrutatꝰ iuētā oppſſo
gigante ſecū abduxit. Adeo aūt gigātea ſedulitas puellæ cęſariē nexili comarū aſtri
ctione reuinxerat: vt pilorū ꝑplexa cōgeries criſpata quadā cohęrētia teneret̃: nec
facile p̃ter ferrū qs poſſet cōſertos criniū extricare cōplexus. Denuo igit̃ variis rerū
irritamētis aggreſſus puellarē in ſe ꝓuocare cōſpectū: cū diu torpētes nequicq̃ ocu
los attētaſſet: ꝓpoſito parū ex ſentētia cedēte, cœptū reliquit. Sed neq; puellā ſtu-
pro violare ſuſtinuit: ne ſplendido loco natā obſcuro cōcubitus genere macularet.
Quę cū varios ſolitudinū anfractus diutiꝰ errabūda ꝑcurreret: cōtigit vt ad ſylue
ſtris cuiuſdā īmaniſq; fœminę tuguriū ꝑueniret. A qua paſcēdi caprarū gregis offi
cio deputata: cū denuo ꝑ Otharū libertatis auxiliū īpetraſſet: talibꝰ eiꝰ tētat̃ allogis.

Num meis mauis monitis adeſſe
Et pares votis ſociare nexus
Q̃ꝫ gregi præſens: olidiſq; curam
Ferre capellis!
Impiæ dextram dominæ refelle
Et trucem præceps fugito magiſtram:
Vt rates mecum ſocias reuiſens
Libera degas.
Linque commiſſæ ſtudium bidentis:
Sperne caprinos agitare greſſus:
Et thori conſors refer apta noſtris
Præmia votis.

O mihi tantis ſtudiis petita
Torpidos rurſum radios reflecte
Paululum motu facili pudicos
Erige vultus.
Ad lares hinc te ſtatuam paternos
Et piæ lætam ſociabo matri:
Si ſemel blandis agitata votis
Lumina pandas.
Quam tuli clauſtris toties gigantum
Confer antiquo meritum labori:
Et graues rerum miſerata niſus
Parce rigori.

Quare etenim cerebroſa adeo demētire cœpiſti vt alienū ductare pecus: & in mon-
ſtrorū famulitio numerari ꝓoptes: q̃ pari cōſenſus aptitudine mutuū thori ꝓmoue
re cōtractū! Illa nihilominꝰ ne pudicæ mētis cōſtātia: ad externos titubaret aſpectꝰ
luminū habitū īmoto palpebrarū rigore cōtinuit. Quātæ porro pudicitiæ ſæculi il
lius fœminas extitiſſe putemꝰ: q̃ ne ad leuē qdē oculorū motū maximis amatorū ir
ritamētis adduci potuerūt! Cū ergo Otharꝰ ne gemini qdē beneficii meritis virgi
neū in ſe viſum cōcitare quiuiſſet: pudore & ægritudine fatigatꝰ claſſem repetiit.

Syualdus rex. xxxiiii.
Syritha pudiciſſima.
Temporibꝫ priſcis longe eſt modo [illegible] etas
Otharus Syrithæ procus.
Priſca pudicitia.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Cunq; Syritha more priſtino decurſis late ſcopulis: in Ebbonis forte ſedes erronea
ꝑueniſſet: nuditatis & inopiæ rubore egẽtiũ ſe filiã aſtruebat. Animaduertẽs aũt
hãc Othari mr̃ q̃uis marcore illitã: inopiq; cõtectã amiculo: a generoſis pullulaſſe
ramalibus: honorato ſedẽdi loco ſuſceptã reuerẽda ſecũ comitate detinuit. Nobili
tatẽ ꝗppe virginis index forma ꝓdebat: & vultu genꝰ interp̃te reſultabat. Quã vi
dẽs Otharus: cur vultũ peplo obſcuraret inq̃rit. Cuiꝰ animũ certiꝰ exp̃turꝰ: nuptu
rã ſibi fœminã fingit: eiuſq; thorũ cõſcẽdẽs lucernã Syrithę geſtãdã cõmittit. Quæ

Patientiæ exemplum mirandũ.

cũ abſumptis pene lychnis admoto propius igne p̃mereẽ: tãtũ patiẽtię ſpecimen p̃a
buit: vt manũ abſq; motu cõtinere viſa: nullã ardoris moleſtiã ſentire crederet. Ex
ternũ ꝗppe æſtũ cohibebat interior: & pruritãtis animi feruor aduſtę cutis incẽdiũ
tẽꝑabat. Quæ demũ ab Otharo manui cõſulere iuſſa, placidos in eũ obtutus vere
cũda luminũ erectione cõuertit: ſtatimq; ſemoto nuptiarũ figmento genialẽ thorũ
nuptura cõſcẽdit. Cũq; poſtmodũ Syualdus cõp̃hẽſũ Otharũ ob illatũ filiæ ſtuprũ
ſuſpẽdio cõſumẽdũ duxiſſet: cõtinuo Syritha raptꝰ ſui caſibꝰ explicatis, nõ ſolũ eũ
in regis gratiã reduxit: ſed etiã patrẽ ad eius ſororẽ matrimonio ſibi copulãdã ad
duxit. Poſt hæc inter Syualdũ Regnaldũq; exq̃ſitæ ꝓbitatis militibus vtrobiq; dele
ctis: apud Syalandiã p̃liũ agitur. In quo cũ triduo mutuis cædibꝰ exacto ob ſummã
vtriuſq; partis virtutẽ incerti victoriæ ꝓcurſus exiſterẽt, Otharus ſiue diutinę pu

Othari virtus.

gnæ tędio: ſiue gloriæ æmulatione correptus: cũ mortis cõtẽptu cõſertiſſimos ho
ſtes irrũpit: Regnaldoq; inter fortiſſimas militũ acies obtrũcato: ſubitã Danis victo
riã ꝑperit. Inſigne hoc p̃liũ maximorũ procerũ ignauia fuit. Adeo ſiqdẽ rei ſumma
ꝑhorruit: vt fortiſſimi Sueonũ. xl. terga fugæ dediſſe dicãtur. Quorũ præcipuus
Starcatherus nulla ſęuitia rerum aut ꝑiculorũ magnitudine quati ſolitus: neſcio

Starcatheri fuga.

qua nũc obrepente formidine ſociorum fugam ſequi q̃ ſpernere præoptauit. Credi
derim hunc metum ei diuinis viribus iniectum: ne ſupra humanã fortitudinẽ vir
tute ſibi præditus videretur. Adeo nihil perfecti mortalium felicitas habere cõſue
uit. Tunc hi omnes maximi piratarum Hakonis quaſi quædam belli reliquiæ ad eũ
delapſæ commilitium amplectuntur.

De Sigaro rege a quo villa Syerſted nomen accepit.

Sygarus rex. xli. Alfi præſtantia. Syuardus Gothorũ rex. xlii. Aluildæ verecundia.

POſt hęc Syualdo filius Sygarus ſuccedit: cui filii Syualdus, Alf, &
Algerus fuere: filiaq; Sygne. E q̃bus Alf cæteris animo formaq; p̃
ſtãtior piraticis incũbebat officiis. Cuiꝰ etiã inſignẽ cãdore cæ
ſariẽ tãtꝰ comæ decor aſꝑſerat vt argẽteo crine nitere putareẽ.
Eodẽ tẽpore Gothoꝝ rex Syuardus filios habuiſſe ferẽ Wemũdũ
et Oſtenũ, filiãq; Aluildã: q̃ tãtã verecũdię fidẽ ab ipſis ꝓpemodũ
incunabulis p̃ferebat: vt os peplo iugiter obnuptũ haberet: quo minꝰ formã ſuam
alienæ libidinis irritamẽtũ efficeret. Huic pater in arctã admodũ cuſtodiã relegatę
viꝑã anguẽq; educãdos cõmiſit. Pudicitiã eius adultorũ tandẽ reptilium cuſto
dia vallaturus. Neq; enim facile thalamus inueſtigari poterat quem tanti diſcrimi
nis peſſulum obſerabat. Statuit etiã vt ſiquis eius aditũ fruſtra tentaſſet: protinus
amputandũ caput: paloq; refigendũ p̃beret. Ita annexus ꝑtulantiæ metus cõcitata
iuuẽ(n)um ingenia caſtigabat. Tunc Alf Sygari filius: rem hoc illuſtrius quo pericu

Alfi victoria in viperam & anguem.

loſius tentandam exiſtimans: proci titulum profeſſus: animalia propter virginis cõ
claue excubãtia debellare iubetur: ꝙ edicti ratione eorũ victori virgineus deberet
amplexus. Quorũ vt acrius aduerſum ſe rabiẽ excitaret: cruẽta corpꝰ pelle cõtexit,

Qua ſuccinctus: mox vt ſepti valuas ſubiit torridā calibē forcipe cōpħēſam: hian
tis viperæ faucibus īmerſit: eaq; exanimē ꝓſtrauit. Anguē deinde ſinuoſa volubili=
tate ꝓlapſum inter medios rictus telū iaculatus abſumpſit. Cūq; pacti cōditione cō
nexū victoriæ pignus expeteret: refert Siuardus hūc ſibi generū acceptari: in quē ſi
lia ſolidū optionis arbitriū cōtuliſſet. Cūq; ſola puellæ mater proci votū difficulter
exciperet: mētē filiæ ſecreto ꝑluſtrat alloquio. Qua procū īpēſius ob virtutē laudāte
cōuitiis eā acrius lacerat: ꝙ eliſis pudicitiæ neruos ſpecierū illecebra caperet: omiſ
ſaq; virtutis cēſura adulātibus formæ blāditiis laſciuæ mētis intuitū exhiberet. Ita
Aluilda ad Danici iuuenis cōtēptū adducta virili veſte fœmineā ꝑmutauit: atq; ex Aluida pi=
pudica admodū puella ferocē piratā agere cœpit. Cōpluribus quoq; eiuſdē voti pu ratica exer=
ellis in cōmilitiū adcitis, eo forte loci ꝑuenit: vbi piratarū agmen amiſſi bello ducis cet.
interitū deplorabat. A ꝗbus ob formæ pulchritudinē piraticæ princeps creata: ma=
iores muliebri virtute res edidit. Quā Alf crebris nauigatiōis laboribꝰ inſectari co
natus: in Blacmānorū forte claſſem hyeme incidit. Quo tēpore dēſatis aquarū co=
actibus tāta glaciei moles naues corripuit: vt eis nulla remigādi vis ꝓceſſum ſtrue
re potuiſſet. Cūq; frigoris diuturnitas tutiorē cōcluſis ſpōderet īceſſum: iubet Alf Glaciē cal=
ſuos cōcretū pelagi ſinū caligatis tētare veſtigiis, calceorū lubricitate depoſita: gla candi aſtus.
ciale planū firmiꝰ ꝑcurſuros. Quos Blacmāni ſuccincta ꝑdū agilitate fugæ cōſule
re rati: inita cū eis pugna: vacillātibus nimirū ceſſere veſtigiis: vtpote quorū ancipi
tes gradus ſubiectis plantis lubricū impellebat. Dani vero cruſtatū algore pelagus
paſſu tutiore parmēſi: īfirmos hoſtiū eliſere ꝓgreſſus. Quibꝰ deuictis: nauigationē
in Finniam vertūt. Vbi cōtractiorē forte ſinū ingreſſi: miſſis q rerū habitū explora De Aluilda
rēt: paucis nauibus portū occupari cognoſcūt. Aluilda quippe eaſdē fauciū angu=
ſtias prior claſſe petiuerat. Quæ cū ignotas eminꝰ puppes adeſſe cōſpiceret ꝓ̄peti re
migio velox in eoꝝ defertur occurſum, irrūpere hoſtē ꝗ̄ opperiri ſatiꝰ iudicās. Tūc
Alf ꝓhibētibꝰ ſociis plures naues paucioribꝰ attētari: indignū reſpōdit: vt Aluildę
quis ꝑferat paucarū puppiū obiectu ꝓcurſus ſui ſtudia deturbari ꝓ̄ſatus paruæ rei
momēto magnorū oꝑerū titulos reſꝑgēdos non eſſe: nec parua Danis ammiratio
fuit: vnde hoſtiū corporibꝰ talis formę decor, tātaq; mēbrorū aptitudo ſuppeteret.
Vt ergo naualē cōmittere pugnā cœperūt iuuenis Aluildæ prorā inſiliens in pup
pim vſq; facta reſiſtētiū ſtrage progreditur. Cuiꝰ comes Borcarus decuſſa Aluildę Aluilda vi=
galea, mētiq; eius lenitate cōſpecta animaduertit oſculis nō armis agendū eſſe te= cta.
lorūq; rigore depoſito blandioribus hoſtē officiis attrectandā. Igitur Alf quā terra
mariq; tot obſtātibus periculis indefeſſo labore quæſierat ſupra ſpem offerri gaui=
ſus cupidius apꝓ̄hēnſam virilē cultū in muliebrē cōuertere coegit: ex qua poſtmo
dum filiam Guritham procreauit. Sed & Borcarus Aluildæ comitem Gro nomi=
ne matrimonio cōplexus filiū ex ea Haraldum ſuſcepit: quē ſequens ætas Hyldetan
cognominauit. Et ne quis hunc bellis ſexum inſudaſſe miretur quędā de talium fœ
minarum conditione, & moribus compēdio modicæ digreſſionis expediam. Fuere Fœminæ
quōdam apud Danos fœminæ quæ formam ſuam in virilē habitum conuertentes Danicæ &
omnia pene temporū momenta ad excolendā militiā cōferebāt, ne virtutis neruos eaꝝ mores.
luxuriæ contagione hebetari paterentur. Siquidem delicatum viuendi genus per=
oſæ corpus animūq; patientia, ac labore durare ſolebant: totāq; fœmineæ leuitatis
mollitiem abdicantes: muliebre ingenium virili vti ſæuitia cogebant. Sed & tanta
cura rei militaris notitiā captabant: vt fœminas exuiſſe quiuis putaret. Præcipue

vero quibus aut ingenii vigor, aut decora corporum proceritas erat id vitæ genus incedere conſueuerāt. Hæ ergo perinde ac natiuæ cōditionis immemores, rigorēq; blanditiis anteferētes/ bella pro baſiis intētabant, ſanguinēq; nō oſcula delibātes armorū potius q̄ amorū officia frequētabant: manuſq; quas in telas aptare debuerāt, telorum obſequiis exhibebant: vt iam nō lecto, ſed leto ſtudētes ſpiculis appeterent quos mulcere ſpecie potuiſſent. Nunc a diuerticulo ꝓpoſitum repetā. Veris initio cum Alf, & Algerus repetitis piraticę operibus varia pelagus nauigatione tētarēt in Hamundi Reguli filios Helwin Hagbarthum & Hamūdū centenis incidere nauigiis. Quibus illato prælio cū feſſas cæde dextras ſola crepuſculi caligo dirimeret noctu militi fœdus imponitur. Qđ poſtero die ꝑpeti inuicē iure firmatū eſt: tāto vulnere heſterna pugna vtrobiq; ſuſcepto: vt nulla renouandi certaminis facultas exiſteret. Ita quos par virtus exhauſit neceſſitas in pacē coegit. Per idē tēpus Hil-

Hildigiſle⁹ procus.

digiſleus claro Theutonū loco ortus formę & nobilitatis fiducia Sygnē Sigari filiā poſtulabat. Apud quē maximū ei cōtēptū obſcuritas ꝑperit/ ꝙ fortitudine vacuus aliena probitate fortunā inſtruere videret. Præcipue eandē in amorē Hakonis magnaliū eius ſpectata deflexit opinio. Quippe maiorē fortiū q̄ molliū reſpectū agebat nec formæ, ſed operū inſignia mirabatur/ ſciēs omne decoris blādimentū ſola virtutis æſtimatione ſordeſcere: nec æqua illi lance cōferri. Sūt em̄ puellæ quæ potius amatorū claritate q̄ ſpecie capiūtur/ quaſq; nō oris, ſed mētis habitū æſtimantes in

Hagbarthus.

alternū copulę votū ſolus animi reſpectus accēdit. Hagbarthus vero cū Sigari filiis Daniā petens, iiſdēq; ignaris ſororis eorū alloquio potitus, tandē eā ad clandeſtini concubitus promiſſionē fide ſibi obligandā adduxit. Quæ poſtmodū forte pediſſequis inſignes procerū titulos cōferētibus Hildigiſleo Hakonem p̄tulit: in illo nihil præter ſpeciē laudabile reperiri/ in iſto oris liturā animi flore penſari teſtata. Nec eum ſimplici laudationis genere extuliſſe contenta/ tali concētu vſa perhibetur.

Hic candoris inops prima probitate relucet:
Vultum vigore metiens.
Nam damnū rigidæ redimit mens ardua formæ:
Mendamq; vicit corporis.
Corde micat ſpecies: facies feritate iuuatur:
Ipſo rigore præcluis.
Hæc candore beat mentem: ſed mente colorem
Morum ſeuerus arbiter.
Huic pretium non forma facit: ſed fortior auſus
Armiſq; parca claritas.
Aſt illum capitis decor approbat & nitor oris:
Vertexq; crine fulgidus.
Sordet inane decus formæ: confunditur in ſe
Fallax decoris dignitas.
Diſparibus ſtudiis virtus, ſpecieſq; reguntur:
Hæc perſtat: illa deperit.
Importat vitium vacuus color: hunc leuis anni
Fluxus gradatim diſſipat.
Aſt probitas meliore loco ſua pectora firmat
Nec lapſa prorſus excidit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Exteriore bono vulgaris fallitur aura:
Rectiqꝫ normam negligit.
At mihi cenſura virtus potiore probatur,
Spreta decoris gratia.

Quæ vox ita ad aſtantiũ aures delapſa, vt Hagbarthus Hakonis laudari vocabulo putaret. A qua cũ Hildegiſleus Hagbarthũ ſibi p̄latũ dolẽter tuliſſet, Bolwiſũ quẽdam luminibus captũ muneribus illicit: qui Sygari et Hamundi filios ad amicitias odio ꝑmutandas adduceret. Rex quippe Sigarus ſenũ duorum: quorũ alter Bolwiſus erat conſilio cuncta fere gerere cõſueuerat. Horũ tam diſcors ingenium fuit: vt alter inimicitiis diſſidentes in gratiã reducere ſolitus eſſet/ alteri curæ foret amicitia iunctos odio ſequeſtrare/ et ſimultatũ peſtes alternis vẽtilare diſſidiis. Primum itaqꝫ Bolwiſus apud Sygari filios Hamũdi ſobolem pleno obtrectationis mẽdacio lacerabat/ affirmans eam nunq̃ fida pace ſocietatis iura ſeruare ſolitam: bello potiꝰ q̃ fœdere cõtinendã. Itaqꝫ iuuenum pactione ꝓrupta Alf et Hamũdus, Hagbartho ꝓcul agẽte, Sigari filiis Alf et Algero prælium inferentibus apud portũ, qui Sinus Hamũdi dicitur/ opprimũtur. Quos Hagbarthus poſtmodũ integris viribus ſuꝑueniens in vltionẽ fratrum bello conſumpſit. Hiſdigiſileus ambas nates telo traiectus/ elabitur. Quæ res inſectandorũ riſu Theutonum occaſio extitit: ꝙ opprobrii nota plagæ deformitas nõ careret. Poſt hæc Hagbarthus muliebri corpus cultu inſtruẽs tanq̃ Sigari filiam fraterna clade nõ læſerit, ſolitarius eam acceptæ ꝓmiſſionis fidutia repetit/ plus ſecuritatis ex ipſius fide, q̃ ſuo facinore formidinis contrahens. Adeo libido periculum contemnit. Et ne ꝓfectioni cauſa deeſſe videretur, pugnacem Haconis famulam profitendo legationẽ eius ad Sigarum perferre ſe dixit. Cunqꝫ noctu inter pediſſequas cubitũ reciperetur/ pedeſqꝫ ei ab ancillulis lauandi officio ꝑtergerent, interrogatus/ quid hiſpidis adeo cruribus eſſet, manuſqꝫ parũ blandi contactus haberet? hoc modo reſpondit.

Senũ duorꝫ diſpar ſtudium.

Hiſdigiſileus vulneratꝰ natibꝰ fugit.

Ex Apollodoro:
clauduntur o[stia] pessulis
repagulis:
Sed jam jam fabro hostio
unqꝫ munit,
ut nõ pateret feli aditus
et adultero.

Quid miri tenerũ nobis dureſcere ſubtel:
Et longos hirto crure manere pilos?
Cui plantas toties ſubiecta reliſit harena:
Et vepres medium corripuere gradum?
Nunc ſaltu nemus experior/ nunc æquora curſu/
Nunc mare/ nunc tellus/ nunc iter vnda mihi.
Sed neqꝫ ferratis concluſum nexibus vber:
Aut iaculis ſolitum/ miſſilibuſqꝫ premi.
Ad tactum veſtro potuit molleſcere ritu,
Quas chlamydis tegmẽ aut toga læuis habet.
Nec colus aut calathi, ſed cæde madentia tela
Officium noſtræ compoſuere manus.

Cuius affirmationem Signe conſentaneo diſſimulationis genere proſequi non morata/ par eſſe refert manus vulnera ſæpius, q̃ vellera: pugnam q̃ penſa tractantes cõſentaneam officio præferre duritiem: nec tractabili fœminarum mollitudine eneruem lęuitatis ſpeciem alienis contactibus exhibere. Quippe eas partim bellico labore/ partim nauigandi conſuetudine duratas eſſe. Neqꝫ enĩ bellatricem Haconis vernulam muliebribus inſeruire negotiis: ſed iaculandis haſtis/ torquendiſqꝫ miſſilibꝰ oblitam cruore dexteram afferre conſueuiſſe. Quamobrem mirãdum nõ eſſe plan-

tas ingenti itinerum emẽſione duratas quaſq; decurſa toties littora ſcabris lapidũ fragmentis obtriuerint calloſo rigore lenteſcere: nec parem earum teneritudini contactum præ ſe ferre: quarũ veſtigia digreſſus expertia aulicis iugiter liminibus includant. Quã quũ Hagbarthus ꝑinde ac honoratiorẽ cubãdi locũ habiturus thori ſociam recepiſſet, inter mutuę voluptatis colloquia talibus ſenſim orſis cõpellat.

Si captum genitor tuus Me triſti dederit neci,
Nunquid coniugii fidem Tanti fœderis immemor
Poſt fatum repetes meum? Nam ſi ſors ea ceſſerit,
Haud ſpero veniæ locum: Nec parcens miſerebitur
Vlturus ſobolem parens. Nam fratres necui tuos
Priuatos ope nautica: Et nunc te patre neſcio
Acſi nil prius egerim Votis illius obuiam
Communi teneo thoro. Dic ergo Venus vnica
Quam voti ſpeciem feres Complexu ſolito carens?

Ad hec Sygne.

Me crede tecum care velle commori
Si ſors exitii prætulerit vicem:
Nec vlla vitæ prorogare tempora,
Quum te mors tumulo triſtis adegerit.
Nam ſi ſupremam ſorte lucem clauſeris/
Lictorum rabido ſubditus auſui,
Quocunq; leto præfocetur halitus:
Morbo ſeu gladio gurgite vel ſolo:
Omnis petulcæ labis ignes abdico:
Et me conſimili deuoueo neci:
Vt quos idem fœdus thori reuinxerat
Idem ſupplicii contineat modus.
Nec hunc necis ſenſura pœnas deſeram,
Quem dignum Venere conſtitui mea:
Qui prima noſtri carpſit oris oſcula
Et floris teneri primitias tulit.
Nullum puto votum futurum certius/
Si quid fœminea vox fidei gerit.

Quæ vox ita Hagbarthi aĩm vegetauit: vt plus voluptatis in eius ꝓmiſſo, q̃ ꝑiculi in ſua digreſſione reponeret. Qui quũ ab ancillulis ꝓditus a Sigari lictorib⁹ oppugnaretur, diu ſe ſtrenua pugna defendit/cõplureſq; ex eis in aditu trucidauit. Compræhenſus tandẽ et ad cõcionẽ ꝑductus, diuerſa plæbis ſuffragia exꝑtus eſt. Sigdẽ cõplures ſuppliciũ ab eo tã grauis iniuriæ exigendũ dicebãt. Sed Bilwiſus Bolwiſi frater/aliiq; ſententiæ potioris auctores, potius ſtrenua eius opa vtendũ, q̃ crudelius in eũ cõſulendũ monebãt. Tũc ſubiens Bolwiſus iniqua affirmabat conſilia, q̃ regẽ quũ vltione vti debeat, ignoſcere iubeant: et iuſtũ iracũdiæ motũ indigna miſeratione deleniant. Quo eñ pacto Sigarũ circa hunc parcendi/miſerendive ſtudio moueri poſſe: a quo nõ ſolũ gemino filiorũ ſolatio ſpoliatus: ſed etiã corruptæ filiæ cõtumelia reſꝑſus videat? Quã ſñiam maiore cõcionis ꝑte ſuffragiis ꝓſequẽte/damnat Hagbarthus/ſtipeſq; eũ excepturus erigit. Quo euenit vt q prius nullũ pene

Hagbarth⁹ addicitur morti.

triſte ſuffragium habuerat, omnium ſæuitia mulctaretur. Quem regina mox porrecto poculo ſitim lenire iuſſum tali minarum inflictione ſollicitat.

Nunc inſolens Hagbarthe Quem morte dignum concio
Adiudicauit omnis Sitis fugandæ gratia
Ori dabis bibendum Cypho liquorem corneo.
Ob hoc metum refutans Vitæ ſupremo tempore
Audacibus labellis Letale liba poculum:
Quo potus inferorum Mox applicere ſedibus:
Iturus in recluſam Ditis ſeueri regiam:
Patibuloq; corpus/ Orcho daturus ſpiritum.

Tunc iuuenis oblatum appræhendens poculum/tale fertur intuliſſe reſponſum.

Hac guſtum capiam manu ſupremum:
Extremæ quoq; potionis hauſtum:
Qua natos tibi ſuſtuli gemellos.
Iam non eliſios inultus axes
Non impune truces adibo manes:
Nam noſtro prius hos peracta niſu
Clades tartareis recluſit antris.
Hæc veſtro maduit cruore dextra/
Hæc proli teneros ademit annos:
Quam luci tua procreauit aluus:
Cui tunc nec funebris pepercit enſis.
Infamis mulier/furenſq; mente,
Infœlix genitrix et orba natis,
Sublatum tibi nulla reddet ætas:
Nec tempus redimet/dieſve quæuis
Demptum letifero rigore pignus.

Ita mortis comminationem interfectorũ a ſe iuuenum exprobratione vltus reiecto in reginam poculo os eius ſparſo meri liquore ſuffudit. Interea Sygne deflentes famulas an ſibi cœptorum ſociæ fieri paterentur/interrogat. Illæ quicquid dominæ voti incederet ſuis ſpondent effectibus exequendum. Promiſſioni fides adiecta eſt. Deinde lachrymis ſuffuſa quem vnice thori conſortem habuerit/fato inſequi velle ſe dicit: iubetq; mox vt ſignum e ſpecula datũ eſſet, faces thalamo ſubdi: deinde laqueos ex peplis fieri/hiſdemq; fauces pulſo pedum fulcimine ſtrangulandas præberi. Aſſentientibus quo minorem mortis metum haberent / merum propinat. Poſt hæc Hagbarthus ad montem, qui poſtmodum ab ipſo vocabulum traxit/ſuſpendio conſumendus adducitur. Tunc experturus amaſiæ fidem/amiculum ſuum a lictoribus ſuſpẽdi præcepit: voluptati ſibi eſſe præfatus, ſi propinquæ mortis inſtar alicuius ſpectaculi imagine puidiſſet. Quo impetrato ſpeculæ cuſtos id circa Hagbarthum peragi ratus/cõcluſis intra aulam puellis conſpecta denuntiat. Quæ mox datis incendio tectis/ſubiecta pedibus robora depellentes, gulas laqueis obtorquẽdas dederunt. Igitur Hagbarthus regiam igni implicatam conſpiciẽs/ac notum conflagrare cubiculum, plus lætitiæ ſe ex amicæ fide q̃ mœroris ex propinqua morte ſentire perhibuit. Quinetiam aſtantes ad necem ſibi inferendam hortatus: in q̃ paruo momento fatum poneret huiuſmodi carmine proteſtatur.

Sygnes ſuſpendium.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Ocius o iuuenes correptus in aera tollar
    Dulce mihi nupta ē poſt tua fata mori.
Aſpicio crepitus et tecta rubentia flammis:
    Pollicituſqꝫ diu pacta reuelat amor.
En tua non dubiis completur pactio votis:
    Quum vitæ mihi ſis/interituſqꝫ comes.
Vnus erit finis:vnus poſt fœdera nexus:
    Nec paſſim poterit prima perire Venus.
Felix qui tanto merui conſorte iuuari:
    Nec male tartareos ſolus adire deos.
Ergo premant medias ſubiecta tenacula fauces:
    Nil niſi quod libeat pœna ſuprema feret.
Quum reſtaurandæ Veneris ſpes certa ſupſit
    Et mors delitias mox habitura ſuas:
Axis vterqꝫ (iuuat) gemino celebrabit̃ orbe:
    Vna animi requies:par in amore fides.

Hagbyr danice vocat̃.

De amne Suſa.

Ecce enim oblatum libens diſcrimen accipio,quũ ne apud manes quidem amor ipſe ꝑticipis ſui complexum deperire patiatur.Et cum dicto lictorũ opa laqueo ꝓfligatur.Et ne cuiq̃ antiquitatis veſtigia ꝓrſus exoleuiſſe credantur/prædictæ rei fides præſentibus locorũ indiciis exhibetur:quum et Hagbarthus pago vobabulum extinctus intulerit:nec longe a Sigari oppido locus pateat:vbi plano paululum agger elatior veteris fundi inſtar ꝓtuberantis fumi ſpeciē demõſtrat. Sed et quidã Abſaloni trabem ſe eo loci reptam vidiſſe narrauit:quã agreſtis vomere glebam rimatꝰ offendit.His auditis Hako Hamundi filius quũ in vltione fratrum arma ab Hiberniensibus in Danos tranſlaturus videretur,ab Hakone Syelandico Vvigeri filio/Starchateroqꝫ deſeritur:quorũ poſt Regnaldi necem ad id vſqꝫ tempus auxiliis vtebatur.Alter ſiquidem familiaritatis/alter originis intuitu mouebat̃/ diuerſaqꝫ ratio par ambobus ſtudium peperit.Hakonem nãqꝫ ab inuaſione patriæ pietas deturbauit:ꝙ cæteris aduerſum exteros bellum gerentibus ipſe cum ciuibus præliaturꝰ videretur. Starcatherus vero ꝙ Sygari ſenilis hoſpitio vſus fuerat,hoſtem agere ſuperſedebat:ne bene meritum iniuria afficere putaretur. Tantũ em̃ quidã hoſpitalitatis gratiæ deferunt:vt ad moleſtiam eis inferendã adduci non poſſint,quorũ ſe quandoqꝫ humanitatis officia expertos meminerint. Sed et Hako plus damni in fratrum nece,q̃ pugilum defectione reponens,in portum q Danice Her wig/latine Exercituũ ſinus dicitur,claſſe collata/militem exponit/pedeſtremqꝫ aciem inſtruit Quo loci nunc oppidum ab Heſberno conſtructum munimine ſuo præſidiũ accolis facit/aditumqꝫ barbaræ feritatis eliminat.Deinde ſparſis trifariam copiis geminam nauium partem,paucis remigio deſtinatis,ad Suſam amnem præmittit: quæ per obliquos aluei flexus ancipiti nauigatione ꝓgrediens / peditibus ſi res poſceret ſubſidium miniſtraret. Ipſe cum reſiduis pedeſtri itinere facto ſylueſtribus maxime locis:ne cerneretur,inceſſit.Quæ via crebris quõdam occluſa nemoribus:nũc partim aratris apta tenui fruticum raritate prætexitur.Et ne ꝓgreſſis in planũ arboreum deeſſet vmbraculum,ramalia ab eis incidi geſtariqꝫ præcepit.Præterea neqd ꝓperantibus oneri foret,veſtium partem ac vaginas abiici/nudoſqꝫ gladios deferri iuſſit.Ob cuius facti memoriam æternum monti /vadoqꝫ cognomen reliquit.Ita bi

nas vigilum ſtationes nocturna ꝓgreſſione fruſtratus quũ in tertiã incidiſſet, mox ſpeculator inſolitum facti contemplatus euentũ, acceſſo Sygari cubiculo ſtupendæ rei nuntium afferre ſe dixit: ꝗ frondes ac frutices humano more gradientes aſpiceret. Tunc per contatus rex quantũ nemoris diſtaret aduẽtus: vt ꝓpinquum eſſe cognouit, hoc monſtro fatum ſibi portendi ſubiunxit. Quo euenit vt ſucciſorum fruticũ palus letalis publico nuncuparetur eloquio. Igitur locorũ anguſtias veritus relicto oppido conſpectiorẽ ſoli planiciem prælio hoſtes excepturus petiuit. Idẽ apud locum qui vulgo Vvalbrunna/latine cadauerũ vel ſtragis puteus appellatur, geſta infœliciter pugna/protritus extinguitur. Tunc Haco victoria in crudelitatem verſa tanto facinore fortunã ꝓſequi cœpit: vt ꝑmiſcuæ cædis auidus/nihil conditioni aut ſexui deferendũ putaret. Sed neqꝫ miſerationis aut verecundiæ reſpectui indulſit: quo minus fœmineo ferrum cruore reſpergeret/matreſqꝫ cum liberis communi ſtragis ſæuitia violaret. His auditis Syualdus Sigari filius quũ paternis hactenus penatibus inhæſiſſet, vltoris partes executurus exercitum contrahit. Igitur Haco multitudinis concurſu conterritus, cum tertia agminis ꝑte in Her wig claſſem repetens, maritimo ſibi diſceſſũ cõſuluit. Cuius collega Haco cognomine Faſtuoſus plus fiducię in recenti victoria, q̃ metus in Haconis abſentia reponẽdum exiſtimãs mortemqꝫ fugæ pręferens, reſiduũ tutabatur exercitum. Itaqꝫ reductis pauliſꝑ caſtris apud villam Axelſtadã naualẽ diutile præſtolatus occurſum venientiũ tardiꝰ ſociorũ ſegnitiem cauſabatur. Nõdũ eñ ad deſtinatum portum immiſſa amni claſſis appulerat. Adeo aũt Sigari clades Syualdiqꝫ charitas ꝑmiſcuos plæbis animos incitabant: vt vterqꝫ ſe bello ſexus impenderet: nec certamen crederes fœmineis caruiſſe præſidiis. Poſtera luce Haco/Syualduſqꝫ cõgreſſi, biduum extraxere pugna. In qua rebus atrociſſime decertatis, vtroqꝫ duce ꝓſtrato, Danorum reliquias victoria decorauit. Nocte vero prælium inſecuta ad cõſtituti portus receptaculum claſſis Suſam rimata peruenit. Cuius alueum quondã remigiis ꝑuium/nunc ſolidioribus elementis concretũ anguſtię limitant: vt vetãte cõſtrictionis inertia rarus puppium admittatur ingreſſus. Diluculo nautæ ſociorũ cadauera conſpicati, funerandi ducis gratia collem ſpectatæ magnitudinis extruunt: quẽ vſqꝫ nunc opinione celebrem Haconis buſtũ fama connominat. Quorũ multitudinem Borcarus cũ Scanico repente equitatu adueniens/neci implicuit. Conſumpto hoſte vacuas remigio rates inſtruens Hamũdi filium Anhela pręceps celeritate perſeq̃tur. Cuius cõgreſſu habito, contigit Haconem rebus infœliciter geſtis metu præcipitẽ in Scotthorũ patriã ternis euolare nauigiis. Vbi decurſo biennio defungitur. Talia rerum/bellorumqꝫ diſcrimina adeo regiã apud Danos gentem exhauſerant: vt hanc ad ſolã Iuritham Alfi filiam/Sigari vero neptem redactã eſſe conſtaret. Qui quũ ſe conſuetę nobilitatis regimine defectos viderent, regnũ popularibus tradunt: creatiſqꝫ ex plębe principibus Oſtmaro Scaniæ/Hundingo Sialandiæ ꝓcurationẽ attribuunt. In Hanonẽ Fioniæ dominiũ conferunt. Penes Roricũ atqꝫ Haterũ Iutiæ ſummam diſcreta poteſtate conſtituunt. Qꝫ ne lateat quo regũ poſteritas ſatore ſuccreuerit, occurrunt quædam neceſſario pauliſꝑ perſtringenda digreſſu. Ferũt fortiſſimũ Suetonum Gunnarum olim ob grauiſſimas cauſas Noruagiæ infenſum laceſſendæ eiꝰ licentiam precibus impetratam maximis exaſperaſſe periculis: ac primũ in Iather prouinciam ꝓpoſitos effudiſſe decurſus. Quam partim flammis/ꝑtim cędibus implicans omiſſis rapinis tantũ obſitos cadaueribus calles ac fuſas cruore ſemitas per

Vvalbrũde Sigari exitꝰ

Haconis crudelitas.

Syualdus rex. xlii.

Villa Axelſtade: quæ dicitur Roſkildia.

Haconis cędes.

Apud Eſkilſſo.

Hacõis buſtum.

Principes loco regum creãtur ex plębe.

Gunnari geſta.

meare gaudebat. Nam quũ cæteri iugulis abſtinere/prædãq; magis q̃ cædem affe-
ctare ſolerent, hic ſpoliis ſæuitiã anteponẽs/funeſtũ animi libitum humanis potiſſi-
mum cladibus exercebat. Cuius atrocitate ꝑmoti incolæ, ꝓpinquũ periculum pu-

Regnaldus Normãnię rex.

blica deditione ꝑueniũt. Sed et rex Normãnorũ Regnaldus vltimæ ſenectutis au-
dito tyrãni ſtudio, filiã Drotã facto ſpecu claudendã curauit/aptũq; ei ꝓuiſis in lõ-
gũ ſumptibus famulitiũ tribuit. Sed et gladios exquiſita fabrorũ opera decuſatos
cũ regia ſupellectile pariter antro mãdauit: ne ferri vſum, quẽ ſibi inhabilem vide-
ret, hoſti capiendũ relinqueret. Et ne cõſpicua caueæ pateret elatio, ſolidiori terræ
tumorẽ æquabat. Ad bellum deinde ꝓfectus/quũ ſenilibus membris in aciẽ deſcen-
dere nõ poſſet, comitum innixus humeris alienis fulta gradibus veſtigia ꝓferebat.
Igitur prælio cupidius q̃ fœlicius geſto conſumptus, grauẽ ruboris cãm patriæ re-
liquit. Vt em̃ Gunnarus deuictæ gẽtis ignauiã inuſitata conditionis deformitate
mulctaret, rectoris loco canẽ eis præponi curauit. Quo facto qd aliud eũ aſſequi vo-

Canis ꝑficitur victis Normãnis.

luiſſe putemus, q̃ vt plenus ſupbiæ populus inſolentiã ſuam manifeſtius puniri co-
gnoſceret/dũ obnixos latranti vertices inclinaret. Et neqd cõtumeliæ deeſſet, ſatra-
pas ꝓcurauit: q ſub eius titulo priuata ac publica negotia tuerentur. Cuius etiam
iugi cõſtantiq; cuſtodiæ diſtinctos ꝓcerũ ordines applicabat. Statuit inſup vt ſiqs
aulicorũ ducis ſui deſpicabile duxiſſet obſequiũ/varioſq; diſcurrentis inceſſus ple-
nis venerationis obſequiis inſequi ſupſediſſet, membrorꝫ clade ſupplicia lueret. Sed
et geminũ genti vectigal impoſuit/vnũ autumnalibus copiis/alterũ vernali tp̃e per-
ſoluendũ. Ita Noruagienſium tumore exploſo obtentũ eſt: vt liquidius faſtus ſui de-
trimẽta cognoſcerẽt, quẽ caninis adactũ obſequiis viderẽt. Audiẽs aũt regis filiam
longinquis occluſam latibulis, om̃ibus ingenii neruis ad eã inueſtigandã cõtendit.
Quo euenit vt dũ ip̃e quoq; luſtrandi inter alios officio fungeret̃ ſubterranei mur-
muris ſonũ dubia ꝓcul aure colligeret, tunc ſenſim ꝓgreſſus certiorẽ humanæ vo-
cis habitum depræhendit. Cunq; ſubiectã pedibus humũ ad ſolidum fodi iuſſiſſet,
ſubito patente cauea cuniculatos animaduertit anfractus. Trucidatis itaq; famu-
lis dũ detectos antri aditus tueri cupiũt, puella cũ repoſitis inibi ſpoliis cauo extra-
hitur: quæ rerũ admodũ ꝓuida patrios duntaxat enſes ſecretioris cuſtodiæ tuta-

Drota a Gũnaro rege Suetiæ opprimit: et Hildigerũ parit.

mento tradiderat. Hæc a Gunnaro ſtuprũ pati coacta, filium ꝓcreat Hildigerum.
Cui tanta paternæ crudelitatis æmulatio fuit: vt cædiũ ſemp appetẽs, et humanis
ſolum intentus excidiis immenſa fundẽdi cruoris cupidine ſuſpiraret. Igitur ob in-
tolerabiles ſæuitiæ mores a patre ꝓſcriptus/moxq; ab Aluero tyrannide donatus
finitimos bellis ac cædibus implicando omne ætatis tp̃s armis exegit: nihilq; exilii
cõditione ex cõſueto crudelitatis habitu remittẽs/animũ cum loco mutare paſſus
non eſt. Interea Borcarus Regnaldi filiæ Drotæ matrimoniũ ꝑ vim a Gunnaro oc-

Drota Borcaro nubit.

cupatũ exptus, cõiuge eũ/vitaq; priuat/ac ſibi Drotã connubio ſociat. Quæ etiam
ægre nuptiis aſſenſa nõ eſt, ꝙ parẽtis vltorẽ iure cõplexura videretur. Neq; em̃ lu-
gentis patrẽ filiæ eius interfectori voluptuoſus poterat obtẽperare conſenſus. Hu-

Haldanus rex. xliiii.

ius Bocariq; filius Haldanus fuit: cuius iuuẽtæ initia ſtoliditatis opinione referta
fuere: ſequens vero ætas fulgentiſſimis operũ inſignibus illuſtris euaſit/ maximiſq;
vitæ ornamentis inclaruit. Adoleſcens pugilem ingenuæ famæ, ꝙ ab eo pueriliter
obludens colapho ꝑcuſſus eſſet, geſtamine qd̃ in manu habebat petitum oppreſſit.
Quo facto futuros operũ titulos auſpicatu præteritæ vitæ contemptũ in ampliſſi-
mum ſequẽtis fulgorẽ cõuertit. Ea quippe res bellicorꝫ eius inſigniũ magnitudinẽ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

augurata eſt. Ea tempeſtate Røtho Rutenorum pirata patriam noſtram rapinæ et
crudelitatis iniuriis profligabat. Cuius tam inſignis atrocitas erat: vt cæteris ex-
tremæ captorum nuditati parcentibus, hic etiam ſecretiores corporum partes te-
gminibus ſpoliare deforme non duceret. Vnde graues adhuc/immaneſq; rapinas
Røthoran cognominare ſolemus. Sed et torquẽdi interdum hunc ſupplicii modũ
adhibere ſolebat: vt dextris eorum pedibus terræ tenacius affixis, læuos curuatis
de induſtria ramis annecteret: quorum ſalacitas medii corporis diſtractione recur
reret. Quem Fioniæ rex Hano dũ ſpecioſos ſibi titulos cõciſcere cupit/ maritimis
viribus oppugnare conatus, fugam vno comitatus ingreditur. In cuius exprobra-
tionem ꝓuerbium manauit/In proprio plus lare Hanonẽ valere. Tũc Borcarus vl-
teriorem ciuium iacturam inſpectare non paſſus, Røthoni ſe obiicit: quorũ vt mu-
tuum bellum/ita etiam exitium fuit. Eadẽ pugna Haldanum grauiter affectum fa
ma eſt aliquãdiu ſuſceptis oblanguiſſe vulneribus: e quibus vnum euidẽtius ori in
flictum habebat. Quod adeo cicatrice conſpicuum erat: vt cæteris medela recrea-
tis, patentiori quadã lentigine teneretur. Obliſam quippe labelli partem ita verru-
cæ vitium vlcerabat: vt eius rimoſa tabes carnis excremẽto ſarciri nequiret. Quæ
res ei plenum contumeliæ cognomen impreſſit: quũ potius vulnera aduerſo corpe
excepta laudem q̃ dedecus afferre ſoleant. Adeo maligna virtutum interpres vul-
garis interdum exiſtit opinio. Interea Alfi filia Guritha quũ regiam ſtirpem ad ſe
ſolam redactam animaduerteret/neminemq; cui nuberet nobilitate parem haberet
nuncupatis votis voluntariã ſibi caſtimoniam indixit: cõcubituq; carere q̃ ex plæ-
be maritum adſciſcere ſatius duxit. Quinetiam cauendæ iniuriæ gratia conclaue
ſuum electo pugilum agmine tutabat̃. Ad quã quũ Haldanus ſemel forte veniſſet/
abeſſentq; pugiles: quorũ ipſe fratrem impubis extinxerat: oportere eã, inqt, ſolu-
to virginitatis cingulo, caſtimoniæ rigorẽ rebus ꝑmutare venereis: ne ita pudici-
tiæ votis indulgeat: vt lapſa regni gubernacula copulæ ſuæ beneficio reparare con
temnat. Se ergo nobilitatis ſplẽdore cõſpicuũ nuptialibus ab ea votis reſpici iubet:
ꝙ ob dictam cãm voluptati aditũ datura videatur. Ad hæc Guritha adduci ſe nõ
poſſe retulit: vt regiæ nobilitatis reliquias inferioris ordinis viro copulare ſuſti-
neat. Nec generis obſcuritatem exprobraſſe contenta, etiam oris deformitatem im
properat. Haldanus geminum ab ea ſibi vitium obiectari ſubiunxit/vnũ ꝙ ſangui-
ne parum niteret/alterum ꝙ rimoſi oris iacturam inexpleta cicatrice præferret.
Ideoq; non prius ſe poſtulandæ eius gratia rediturum, q̃ vtranq; notam parta ar-
mis claritate terſiſſet. Obſecrat quoq;/ne cui thori conniuentiam præberet, anteq̃
reditus/interituſve ſui certitudinem nuntio cognouiſſet. Quem athletæ fratre
iampridem ab eo ſpoliati Guritħæ locutum indigne ferentes, diſcedentem equis
inſectari conãtur. Quo viſo, commilitibus latebram petere iuſſis, ſe ſolum pugiles
excepturum dicebat. Morantes aſſeclas imperioq; obſequi deforme ducentes mi-
nis abigit/præfatus non cõperturã Gurithã pugnã a ſe formidine detrectari. Mox
quęrcu ſucciſa/atq; in clauæ habitũ redacta, ſolus cũ. xii. manũ cõſeruit/ eoſq; ſpiri-
tu ſpoliauit. Quibus ꝑemptis tã præclari opis titulis nõ cõtentus, maioris edendi
gratia auitos a matre gladios recepit: quorꝫ alter Lyuſingus/alter Hwytingus ob
collimati acuminis nitorem vocabulum habuit. At vbi inter Aluerum Suetiæ
regem/Rutenoſq; bellum flagrare cognouit, e veſtigio Ruſciam petit: oblatoq; in-
colis auxilio, ſumma cum omnium dignatione ſuſcipitur. Sed nec procul Aluerus

Røtho pirata.

Hano Fionius.

Haldani vulnus.

Gurithæ propoſitũ.

Haldanus xii. pugiles cædit quęrcu.

De duobus gladiis Haldani.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

agebat: breui locorum traiectu paruulam internectente diſtantiã. Cuius miles Hildigerus Gũnari filius Rutenorum pugilibus ad ſecum dimicandum ꝓuocatis cũ Haldanum offerri animaduerteret/eiuſq; ſe fratrem eſſe nõ ignoraret, pietatẽ fortitudini prætulit: ſeq; ſeptuaginta pugilum oppreſſione conſpicuum cum homine parũ ſpectato manũ cõſerturũ negauit. Iubet itaq; eũ minorũ ſe rerũ experimentis metiri/ac deinde æqua viribus ſtudia conſectari. Hæc aũt nõ virtutis diffidentia: ſed integritatis ſeruandæ gratia aſtruebat: quũ nõ ſolum acerrimus/verũ etiã hebetandi carminibus ferri peritus exiſteret. Quippe quũ ab eius patre ſuum oppreſſum meminiſſet: affectuſq; geminos/vnum paternæ vltionis/alterũ fraternę charitatis haberet, prouocatione cedere ꝗ̃ maximo implicari ſcelere ſatius duxit. Cuius loco alium Haldanus athletam depoſcens/exhibitum iugulat: moxq; ei etiã hoſtiũ ſuffragio virtutis palma decernitur/omniũq; fortiſſimus publica ꝓclamatione cenſetur. Poſtera die duobus in pugnam petitis, ambos obtruncat. Tertia luce ternos expugnat. Quarta quatuor ſecum congreſſos exuperat. Quinta vero quinos expoſtulat. Quibus oppreſſis quũ ad octauam ſimilibus pugnæ et victoriæ incrementis peruentum eſſet: vndecim ſimul admiſſos proſternit. Cui Hildigerus ꝙ opm ſuorũ titulos virtutum eius magnitudine æquatos videret, congreſſum vlterius negare non paſſus: quum ab eo obducto panniculis ferro mortificum ſibi vulnus inflictum animaduerteret, abiectis armis humi decumbens tali fratrem voce compellat.

Collibet alternis deuolui fatibus horam:
Et ferro pauſante ſolo ſubſidere paulum:
Alternare moram dictis animoſq; fouere:
Reſtat propoſito tẽpus: nam fata duorum
Fors diuerſa tenet: alium diſcrimine certo
Sors feralis agit/alium potioribus annis
Pompa decuſq; manẽt/et agendi tp̄is vſus.
Sic ſibi diuiduum partes diſcriminat omen.
Danica te tellus: me *Sueticus* edidit orbis.
Drot tibi maternum quondam diſtenderat vber:
Hac genitrice tibi pariter collacteus exto.
En pia progenies trucibus concurrere telis
Auſa perit: ſudo pro nati ſanguine, fratres
Illata ſibi cæde ruunt dum culmen auentes
Tempore deficiunt/ſceptriq; cupidine nacti
Exitiale malum ſocio ſtyga funere viſent.
Ad caput affixus clypeus mihi *Sueticus* aſtat,
Quem ſpecular vernans varii cęlaminis ornat/
Et miris laqueata modis tabulata coronant.
Illic confectos proceres/pugileſq; ſubactos,
Bella quoq;, et noſtræ facinus ſpectabile dextræ
Multicolor pictura notat: medioxima nati
Illita conſpicuo ſpecies cęlamine conſtat:
Cui manus hæc curſum metæ vitalis ademit.
Vnicus hic nobis hæres erat: vna paterni
Cura animi/ſuperoq; datus ſolamine matri.

Sors mala quæ lætis infauſtos aggerit annos:
Et riſum mœrore premit/ſortemq; moleſtat.
Lugubre enim ac miſerum eſt deiectam ducere vitam/
Et triſtes ſpirare dies/omenq; dolere.
Sed quæcunq; ligat Parcarum præſcius ordo:
Quæcunq; arcanum ſuperæ rationis adumbrat.
Seu quæ fatorum ſerie præuiſa tenentur,
Nulla caducarum rerum conuerſio tollet.

His dictis quum ab Haldano ob tam ſeram fraterni vinculi confeſſionẽ inertiæ dãnaretur, iccirco ſe ſilentio vſum eſſe dicebat: ne aut pugnam detrectando ignauus/ aut committendo ſceleſtus exiſtimari poſſet. Talibus excuſationis verbis intentus extinguitur. Sed apud Danos Haldanum ab Hildigero ꝓſtratum rumor ediderat. Poſt hæc Gyuritha (quæ regii ſanguinis ſola apud Danos ſupererat) quũ a Siuaro Saxonicæ gentis nobiliſſimo poſtulari cœpiſſet/latenterq; ei Haldanum præferret conditionẽ ꝓ eo intulit ne ſuum prius cõnubium peteret, q̃ Danorum regnum mẽbratim diuiſum in vnũ corpus redigeret: idq; ſibi ꝑ iniuriam ereptum armis reſtituiſſet. Quod fruſtra tentante Siuaro, omnibus arbitris pecunia ab ipo corruptis, tãdem ei deſpõdenda cõceditur. Quod Haldanus apud Ruſciam per negotiatores expertus, tanto ſtudio nauigationi incubuit: vt nuptiarũ tempus aduentu præcurreret. Quarum prima die regiam petiturus præcepit: ne comites prius a conſtitutis ſibi mouerentur excubiis, q̃ ferri ſtridorem eminus aure ꝑciperent. Cumq; cõuiuis parum cognitus coram virgine cõſtitiſſet/ne vulgaris eloquii nuditate pluríb⁹ intellecta depromeret, in hunc modum abſtruſa carmen ambage compegit.

Patris ſceptra relinquens Nil figmenta verebar
Commenti muliebris Aſtus fœmineive:
Vnum quando duoſq; Tres ac quatuor et mox
Quinos indeq; ſenos Poſt ſeptem ſimul octo
Vndenos quoq; ſolus Victor Marte ſubegi:
Sed nec tunc fore rebar Probri labe notandus
Promiſſi leuitate/ Pactis illicibuſq;.

Ad hæc Gyuritha.

Fragili moderamine rerum
Animus mihi pendulus hæſit
Trepida leuitate pererrans:
Tua fama/volatilis/anceps/
Variiſq; relatibus acta/
Dubium mihi pectus inuſſit:
Teneri tibi temporis annos
Gladio periiſſe verebar:
Poteram ne reſiſtere ſola
Senioribus atq; magiſtris
Prohibentibus iſta negari
Thalamoq; monentibus vti!
Manet/et Venus/et calor idem
Socius tibi/parq; futurus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Nec ab ordine ſponſio ceſſit
Aditus habitura fideles.
Neqꝫ em̃ vlla adhuc te fefellit ꝓmiſſio q̄q̄ ſola multiplicis ſuadelæ conſilia detrecta
re non poſſem/et in iugalis copulæ receptione monitis obuiare cenſoriis. Necdũ re
ſponſum virgo cõplebat/et iã ſpõſũ Haldanus ferro tranſuerberat. Nec vnũ oppreſ
ſiſſe contentus, maximã cõuiuarũ partem obtruncat. In quem quũ Saxones ceſſim
ebrietate labantes irruerent, a ſuperuenientibus eius vernaculis trucidantur. His

Sterilitas Gyurithæ.

geſtis Gyuritha potitur. Quã quũ ſterilitatis vitio obnoxiam animaduerteret/ma
ximãqꝫ prolis creandæ cupidinem haberet, cõciliandæ ei fœcunditatis gratia Vp-
ſalam petit: reſponſoqꝫ monitus ſuſcitandæ ſobolis cauſa fraternis primũ manibus
parentare: poſtq̃ oraculo paruit, optatæ rei ſolatium impetrauit: ſiquidẽ filium ex

Haraldi ortus.

Gyuritha ſuſcepit: cui Haraldo vocabulum aptauit. Cuius titulo Danoꝝ regnum
principum iniuriis laceratum ad priſtinum dominationis habitũ reuocare conatꝰ
dum bello apud Syalandiã geſto weſetum præcipuæ opinionis athletam in acie

Mors Haldani.

oppugnat, occiditur. Quo viſo Gyuritha quũ prælio ob filii charitatem ſub virili
habitu intereſſet, eundem fugientibus ſociis cupidius dimicantem ad ꝓpinquũ ne
mus humeris deportandũ curauit. A cuius inſectatu plurimũ hoſtes laſſitudo pro-
hibuit: quorũ aliquis dependentis pigam ſagitta confixit. Igitur Haraldus plus ru
boris ſibi q̃ opis materna cura allatum exiſtimauit. Qui quũ eximiæ formæ/præci-
puæqꝫ magnitudinis eſſet/coæuiſqꝫ robore et ſtatura præſtaret, tãtã Othini (cuiꝰ
oraculo editus videbatur) indulgentiam exptus fuerat: vt integritatis eius habitꝰ

Haraldi genius.

ferro quaſſari nõ poſſet. Quo euenit vt vulnifica aliis tela/ad læſionem ei infligen-
dam inhabilia redderent. Nec præmii inops beneficiũ fuit. Animas quippe ei quas
ferro corporibus eieciſſet, pollicitus ꝓditur. Idem in monimentũ patris eius res ge
ſtas apud Blekygiam rupi/cuius memini/ꝑ artifices mandare curę habuit. Poſt hęc
quũ weſetum apud Scaniã nuptias acturum audiret/eaſqꝫ ſub egentis ſpecie peti
uiſſet, finito noctiũ cõuiuio, omnibuſqꝫ mero ac ſomno ſopitis, nuptialem thalamũ
trabe pertudit. Cuius buccam weſetus ita abſqꝫ vulneris inflictione fuſte quaſſa-

Haraldus. Hyldetan rex. xliiii.

uit: vt binis eam dentibus vacuefaceret. Quorũ iacturã poſtmodũ inſpata molariũ
eruptio ſarciebat. Hic euentus Hyldetã ei cognomẽ impoſuit: quod eũ quidam ob
eminentem dentium ordinẽ aſſecutũ affirmant. Illic occiſo weſeto Scaniæ domi-

hadarſſløff

nium adipiſcitur. Inde Hatherũ apud Iutiã oppugnatũ extinxit. Cuiꝰ occaſum per
pes oppidi vocabulum indicat. Poſt hæc Hundingo/Roricoqꝫ ꝓſtratis Lethram oc
cupat, diſtractumqꝫ Daniæ regnũ in priſtinũ corpus reformat. Deinde wicaroꝝ
regẽ Aſmundũ a ſorore natu maiorẽ regno ſpoliatũ comperiens pendẽte bello tan
ta fœminæ petulantia cõcitatus, ſola naue Noruagiã Aſmũdo opẽ laturus accedit.
Cõmiſſo prælio purpurea amictus lacerna/mitraqꝫ auro variata/capillitiũ redimi
tus, in hoſtẽ ꝓgreditur: ita armorũ loco tacita fortunæ cõſcientia fretus: vt cõuiua
li potius, q̃ bellico cultu inſtructus videret. Sed nec apparatui ingenium reſpondit
Inermis ſiqdem ac regiis duntaxat inſignibus ornatus/cœtus anteibat armigeros/
expeditãqꝫ pugnãdi copiã feruẽtioribus belli ꝑiculis obiectabat. Directa nãqꝫ in eũ
ſpicula acſi retuſi acuminis eſſent nocuo caſſabant effectu. Cumqꝫ cęteri præliantis
inermitatẽ aduerterẽt, impreſſione facta, ad eũ acrius impetendũ pudore cogũtur.
Quos Haraldus corꝑe integer/aut ferro cõſumpſit/aut fugã arripere coegit: ſicqꝫ
regnũ Aſmundo ꝓſtrata eius ſorore reſtituit. A quo oblatis ſibi victoriæ præmiis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſolā gloriæ mercedē ſufficere dixit: tantūq; ſe in repudiādis muneribus geſſit/quā-
tū egerat in ꝓmerendis. Quo facto nō minorē omnibus cōtinētiæ ſuæ, q̄ fortitudi-
nis ammirationē incuſſit/claritatē ſe, nō pecuniā ex victoria ꝑcepturū teſtatus. In-
terea rex Sueonū Aluerus decedit, Olauo/Ingone/et Ingeldo filiis relictis. Quorū
Ingo paternæ hæreditatis titulis nō cōtentus, ꝓferendi imperii gratia Danis bellū
denuntiat. Cuius euentū Haraldo oraculis explorare cupienti, ſenex præcipuæ ma
gnitudinis/ſed orbus oculo obuius extitit: q hiſpido etiā amiculo circūactus Othy
nū ſe dici, bellorūq; vſu callere teſtatus/ vtiliſſimum ei centuriandi in acie exercit⁹
documentū porrexit. Iuſſit igit̃ vt terreſtribus bellum copiis editurus, vniuerſam
aciē in tres turmas diuideret: quarū vnāquāq; vicenarii rōne denſaret: mediā vero
xx. virorū numero reliq̃s porrectiorē extēderet: quā etiā in coni ſiue pyramidis acu
mē digerēs alarū receſſus vtrinq; ſecus diſcretis ābagibus obliquaret. Cuiuſlibet ve
ro turmæ ſeriē hac ratione cōtexeret: vt a duobus frons inchoās cōſequētibus locis
vnitatis duntaxat incremēta recipet. Et quidē in ſecunda linea tres/in tertia quat-
tuor: eodēq; modo poſterius ordinādos, habita cōgreſſione ſtatueret: ſicq; cōſequē-
tes gradus idem ꝓportionis tenor inſtrueret: donec coniunctionis extremitas alas
ęquaret: cornu vero quodlibet denis ab eo ordinibus formaret. Poſt has itē turmas
inſtructā iaculis iuuentutē admittat. A cuius tergo grandęuorū cohortē adhibeat
quæ labātes ſociorꝫ vires veterana quadā virtute firmaret. Deinde funditorū alas
gnarus locorū ſupputator annecteret: q poſt ſodalium agmina conſiſtentes, emin⁹
hoſtem tormētis inceſſerent. Poſt quos cuiuſlibet ætatis aut ordinis hoīes abſq; cō-
ditionis ęſtimatione paſſim adciſceret. Cęterū poſtremā aciē ternis adinſtar primę
cornibus interſtinctā/ſimiliq; graduū ꝓportione digeſtā explicet. Cuius tergū ſu-
periori cōiunctū agmini ipm auerſæ frontis obſtaculo tueret̃. At ſi nauale forte
prælīū incidiſſet, ꝑtem claſſis ſecerneret: quæ eo ꝓpoſitos inchoante conflictus mul
tiuola rates hoſticas reflexione circūdaret. His diſciplinæ militaris rōnibus inſtru
ctus/Ingonē/Olauūq; bellū parātes, anticipatis apud Suetiam reb⁹, oppreſſit. Quo
rū fratri Ingeldo ſub aduerſę valitudinis ſimulatione belli inducias ꝑ legatos poſcē
ti poſtulata conceſſit: ne virtus quæ mœſtis rebus ꝑcere didiciſſet, humilis ac iacē-
tis fortunæ temporibus inſultaret: a quo poſtmodū raptæ ſororis iniuria laceſſit⁹.
quū diu bellis eū ancipiti victoria fatigaſſet, in amicitiā adciuit/ ſociūq; q̄ hoſtē ha-
bere ſatius duxit. Poſt hæc quū inter Olauū Throndorū regem virgineſq; Sticlam
et Ruſilam regnū bello decertandum audiret, fœminea admodū præſumptione ꝑ-
motus clam arbitris eū acceſſit/cultuq; quo dentiū ꝓlixitatem obnuberet ſumpto,
pugnā virginibus intulit. Quarū vtraq; ꝓſtrata binis portubus affine earū voca-
bulis nomē reliquit. Tum vero cōſpectiſſimū virtutis argumentū exhibuit. Quip-
pe ſubarmali tm̄ ſubucula frętus, inermem telis thoracem oppoſuit. Igitur Olauo
victoriæ ſibi præmium offerente beneficium repudiauit: ſicq; fortitudinis an conti
nentiæ maius ſpecimen dederit, incertū reliquit. Deinde Freſicæ gentis athletam
Vbbonē nomine Iutiæ fines crebra populariū ſtrage vaſtantem adortus / quum ar
mis ſubdere non poſſet, milites ad eum manibus capiendū hortatus/ humi proſtra
uit, vinctūq; compedibus tradidit. Ita quē paulo ante grauiſſimam ſibi cladem alla
turū putauit/deformi expugnationis genere ſupatum obtinuit. Quē ſorore ei in
matrimonium data militem nactus finitimos Rheno populos tributo ſubmiſit: mi
litemq; ex eius gentis fortiſſimis legit. Quo frętus bello Sclauiam preſſit / eiuſq;

Alueri Sueonū regis mors.
Senex fatidicus.
Acierū inſtructio.
Olauus Throndorꝫ rex.
De Vbbone Freſico.
Sclauorum ſubactio. vii

duces Duc/et Dal ob virtutem capi potius,q̃ occidi curauit. Quibus in commili-
Britanniæ ſubactio quarta.
tiũ receptis, Aquitanniã armis perdomuit:moxq; Britanniã petens,Humbrorum
rege pſtrato,promptiſſimos quoſq; deuictæ iuuentutis adciuit. Quorum præci-
puus Orm cognomento Britannicus habebatur. Hac rerum fama athletas e va-
riis orbis partibus accerſitos in mercenariam manũ redegit. Quorum frequentia
actus adeo regnorum oĩm motus nominis ſui terrore cohibuit:vt eorũ rectoribus
mutuum conſerendæ manus auſum excuteret. Sed nec quiſq̃ maris dominationẽ
abſq; eius nutu vſurpare præſumpſit. Quippe quondã in Danorũ republica diui-
Ingeldi mors.
duum terræ et pelagi imperiũ fuit. Interea apud Suetiã moritur Ingeldus Ringo-
ne/ quem ex Haraldi ſorore ſuſtulerat/paruulo admodũ filio relicto:quẽ Harald⁹
Haraldi ſub.l.annorũ pace exercitium.
paterno regno datis ei tutoribus pręfecit. Ita puinciis/pĩcipibuſq; pdomitis quin
quaginta annos in otio habuit. Quoꝝ quiete ne militum animos in deſidiã reſolui
pateret, aſſidue eis cauẽdi/inferẽdiq; ictus rationem a gladiatoribus perdiſcendã
conſtituit. Quorum qdam inſigni dimicationis arte callentes aduerſæ frontis ſup
cilium infallibili ictu ferire ſolebant. Quo ſiquis recepto verſilitate palpebræ timi-
dius cõniueret,mox aula eiectus ſtipendiis defungebatur. Hiſdẽ temporibus Olo-
nem Syuardi filium Haraldi ſorore editum in Daniã e Noruagiæ finibus conſpi-
ciendi auũculi cupido perduxit. Quẽ quia primũ in Haraldi clientela habitũ/poſt
bellum vero Sueticũ Danicarũ rerũ imperio potitũ cõſtat, ppoſito pauliſp attinet
Origo Olonis Vegetii
quæ de eius opibus memoriæ ſunt pdita/recẽſere. Igiẽ Olo tertiũ ætatis luſtrũ apd
patrem emenſus,quantũ animi corpiſq; dotibus inclaruerit incredibile reddidit.
Præterea adeo viſu efferus erat:vt qđ alii armis/ipe oculis in hoſtẽ ageret:ac fortiſ
ſimũ quemq; vibrãte lumĩnũ acritate terreret. Cui quũ nũtio delatũ eſſet Gũnonẽ
Thelemachiæ ducem cũ filio Grimone nemus Ethaſcog,qđ et fruticibus præden-
ſum et vallibus q̃maxime opacũ erat,p latrociniũ obſidere : facinoris indignatione
cõmotus,cũ cane et equo parabilem a patre armaturã depoſcit/iuuentã damnans,
quæ debitũ virtuti tp̃s inertia dilabi pateretur. Quibus impetratis prædictã ſyl-
uam arctiſſime ſpeculatus,hominis veſtigia niui altius impreſſa cognoſcit. Quip-
pe latronis inceſſũ pruina greſſu violata pdiderat. Qua duce vſ⁹ ſupato mõtis cli-
uo præcipuæ granditatis annem offendit. Quo priſtinã humani veſtigii ſpeciem
auferente,traiectu vtendũ cõſtituit. Verũ ipa aquæ moles rapidiore lapſu præcipi
tes agens vndas/difficultate tranſitũ negare videbaẽ. Siqdem occultis cautibus fre
quens oẽm aluei tractũ ſpumeo quodã volumine turbidabat. Sed ex animo Olonis
piculi metũ feſtinationis cupido detraxerat. Igiẽ vbi domitus virtute timor/ contẽ
ptũq; temeritate piculũ : nihil qđ animo libitum foret actu difficile ratus,ſtridulos
equo vortices ſupauit. Quos emenſus in anguſtias paludibus vndiq;ſecus ambitas
incidit. Quarũ interna facile peti præiecti aggeris obſtaculum non ſinebat. Trans
quẽ leuato equo frequẽs ſtabulis repagulum animaduertit. Vnde egeſto equorum
grege/ſuum inducere cupiẽs a Tokone quodã(ſeruus hic Gũnonis erat)adeo ad-
uenam inſoleuiſſe dolente acrius impetitus,oppugnantem ſolo clypei fruſtrabatur
obiectu. Quem ferro opprimere deforme exiſtimans,appræhenſum/artuatimq; cõ
fractum/tecto quo præceps exceſſerat/tranſuerſum iniecit. Qua ignominia Gunno
ac Grimo ocyus incitati,diuerſis elapſi poſticis pariter in Olonem cum contem-
ptu ætatis eius ac virium ruunt. A quo letaliter vulnerati quum corporis admo-
dum viribus deficerentur,Grimo ſupremi vix ſpiritus potens / ac toto pene vigo-

re defunctus carmen hoc extremo vocis ſingultu contexuit.

Simus nempe licet corpore debiles/
Elapſuſq; cruor robur obhauſerit:
Quum nunc elicitus vulnere ſpiritus
Vix ſenſim lacero pectore palpitet,
Diſcrimen moueo temporis vltimi:
Per nos intrepidis clareat auſibus:
Ne conflictum aliquis fortius editum/
Pugnatumve magis dixerit vſpiam.
Et certamen atrox arma gerentibus
Quum per buſta caro feſſa quieuerit,
Famæ conciliet præmia perpetis.
Prima hoſtis ſcapulas ſectio comprimat/
Et ferrum geminas abripiat manus:
Vt quum nos ſtygius Pluto receperit,
Olonem quoq; par exitus occupet:
Et commune tribus funus inhorreat:
Vna trium cineres vrnaq; contegat.

Hactenus Grimo. Cuius inuictum pater ſpiritum æmulatus: vt fortiſſimam filii vocem mutua adhortatione proſequeretur/ſic cœpit.

Qꝫq̄ defectis ad ſummum ſanguine venis/
    Extet in occiduo corpore vita breuis,
Taliter extremæ vigeat contentio pugnæ:
    Vt laudem noſtri non ſinat eſſe breuem.
Ergo humeros hoſtis et brachia framea primum
    Impetat: vt manuum debilitetur opus.
Sic commune tribus dabitur poſt fata ſepulcrum:
    Et ſocios cineres par tribus vrna teget.

His dictis ambo genibus nixi (nam fati ꝑpinquitas vires hauſerat) cōmintus cum Olone confligere ſummopere niti: vt perituri morte hoſtem æquare poſſent/flocci pendere fatum dummodo eum a quo occidebātur ſocio amplecterentur occaſu. E qbus Olo/alterū ferro/alterū cane cōſumpſit. Sed ne ipſe quidē incruentā geſſit victoriam: quū hactenus integer tum demū aduerſo vulnus corpore ſuſcepiſſet. Qđ ſedulo cane perlinctus recuperata corpis firmitate, mox ad vulgandā victoriæ ſuæ fidem ipſa latronū cadauera patibulis ingeſta latius inſpectanda cōſtituit. Cæterū caſtro potitus quicqd inibi prędæ repperit clandeſtinæ cuſtodiæ traditum futuris vſibus aſſeruauit. Ea tempeſtate Scati et Hiali fratrū inſolens luxus eo petulantiæ ꝓpſit: vt excellentis formæ virgines parentibus ereptas cōcubitu violarēt. Quo euenit vt Eſam quoq; Olaui wermorū reguli filiam raptui deſtinantes patri māda rent: ſi illam externæ libidini famulari nollet, per ſe / aliūve quempiam pro tuenda prole decerneret. Quod quū Olo nuntio comperiſſet, oblata pugnæ facultate gauiſus Olaui penates agreſtium cultum mutuatus accedit. Vbi quum inter extremos diſcubitu frueretur mœrentem regis familiam conſpicatus, eius filio de induſtria

Scati et Hialli violētia Olauꝰ wermorū rex.

ꝓpius accerſito quidita cæteri luctuoſa facie eſſent/ingrit. Quo ſororis ſuæ pudicitiam ni cuiuſpiam defenſio ocyus intercederet ꝓxime per acerrimos pugiles pro ſanandam dicente,ꝑcontatur rurſum ꝗd præmii recepturus foret q ſalutem ſuam pro virgine deuoueret.Super quo Olauus per filium interrogatus,filiam ꝓpugnatori ceſſuram reſpondit.Quæ vox præcipuã Oloni ſubeundi diſcriminis cupidinẽ attulit.Conſuerat autem virgo hoſpitum vultus propius accedẽdo q̃curioſiſſime prælato lumine cõtemplari:quo certius ſuſceptorum mores cultumqꝫ perſpiceret. Eandem quoqꝫ creditum ex notis atqꝫ lineamentis oris conſpectorũ ꝑpendiſſe proſapiam/ſolaqꝫ viſus ſagacitate cuiuſlibet ſanguinis habitum diſcreuiſſe. Quæ quũ Olonem ſcrutabundis aggreſſa luminibus cõſtitiſſet inuſitato oculorum eius horrore perſtricta,pene exanimis concidit.At vbi ſenſim redditus vigor/ ſpirituſqꝫ liberius in ea re cœperat rurſum iuuenẽ cõſpicari conata,lapſo repente corpore ceu mente capta ꝓcubuit.Tertio quoqꝫ dum clauſam deiectamqꝫ aciem attollere nitit, non modo oculorũ motu/certe etiã pedum regimine defecta , ſubito lapſu decidit. Adeo vigorẽ ſtupor hebetat.Quo viſo Olauus cur toties caſum corꝑe præbuiſſet interrogat.Qua ſe truculento hoſpitis vſu ꝑculſam teſtante / eundemqꝫ et regibus ortum/ etſi raptorem vota refelleret ſuis ꝑq̃ dignum amplexibus aſſerente, rogat a cunctis Olo:nam os pilleo obnuptũ habebat:diſcuſſo velamine cognoſcendi capitis notas præbere. Tum ille cunctis mœrorem deponere/ animũqꝫ procul a dolore habere iuſſis,detecta fronte auidius omniũ in ſe oculos eximiæ pulchritudinis ammiratione deflexit.Flaua quippe cęſaries/nitentiqꝫ capillitio erat. Cæterum pupillas ne viſentibus formidini forent,palpebris arctius obſtringendas curabat. Credentes repente animis ſpe meliorum erectis tripudiare cõuiuas/diſſultare aulicos/ſummamqꝫ ægritudinem effuſa mentium hilaritate conuelli. Igitur ſpe metum leuante altera cõuiuii facies:nec quicq̃ initio par aut perſimile fuit. Ita benignum vnius hoſpitis promiſſum cõmunem omnium formidinem propulſabat.Inter hæc Hiallus et Scatus cum decem vernaculis ſupuenientes tanq̃ puellam illico ſublaturi tumultuoſo cuncta clamore miſcebant/regem ni filiam in expedito ſiſteret,euocantes in pugnam.Quorum debacchationem ꝓtinus Olo ſpõſione certaminis excipit, cõditione adiecta,neqꝫ furtim tergum dimicantis inceſſeret : ſed aduerſis tm̃ pugna cõgreſſibus ſtaret.Deinde gladio Løgthi dicto ſolus duodecim ꝓſtratis maius adoleſcente opus edidit.Cęterum pugnæ locum inſula dabat ſtagni mediũ tenens:vnde non longe vicus abeſt,qui cladis huiuſcemodi monimentum Hialli et Scati fratrum vocabula coniunctim referens/præbet.Igitur puella ſibi in præmium victorię data quum filium ex ea ſuſtuliſſet,Omundum repetendi patris licentiam a ſocero nactus poſtq̃ patriam a Thorone regulo per Toſtonem Victimarium et Leotarum cognomine præditum oppugnari cognouit,ad conſerendam cum eis manum ſolo ſatellite muliebriter culto contentus/perrexit.Cumqꝫ non longe Thoronis ædibus abeſſet,ſuum/comitiſqꝫ ferrum cauatis baculis cõdendum curauit. At vbi regiam ſubiit verum oris habitum adulterina ſpecie ſupprimens,obtritum annis hominẽ ſimulabat.Apud Syuardũ vero ſe Egentium regem fuiſſe/ filiiqꝫ eius Olonis odio pertinacius actum exulare dicebat.Quem mox aulicorũ plæriqꝫ regis nomine conſalutantes genibus nixi manus ei per ludibrium offerre cœperunt. Quibus ille ꝗd ioco geſſerant ratum habere iuſſis/ferro quod baculis incluſum geſtabãt erepto,regem inuadit.Itaqꝫ pars Olonem iuuare/ iocum pro ſerio ducere: nec fidem per ludi

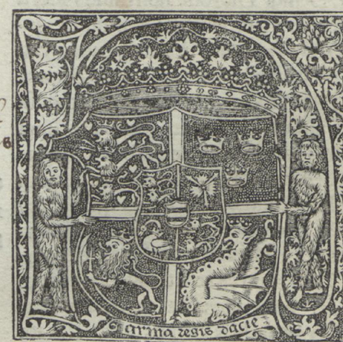
De gladio Olonis.

brium præſtitā violare. Complures voti vanitate reſciſſa a Thoronis partibus ſta=
re. Igitur anceps inteſtinumq; prælium oritur. Deniq; Thorone non minus ſuorū
q̃ hoſpitis armis oppreſſo, Liotarus letaliter ſautius victorem Olonem tam inge=
nio viuidum q̃ acrem operibus iudicans, Vegeti cognomento donauit: eundē frau
dis exemplo qua circa Thoronem vſus fuerat periturum vaticinans: Indubitanter
quippe domeſticis occaſurum inſidiis. Et cum dicto repēte exanimatus eſt. Itaq; ſu
prema morientis vox futurum victoris exitum augurii ſagacitate complexa dinoſ
citur. His geſtis Olo non prius ſe patri reſtituit, q̃ pacem eius penatibus reporta=
uit. A quo recepta pelagi dominatione. lxx. maritimos reges nauticarum virium — Olo. lxx. maritimos reges extixit.
certamine conſumpſit. Inter quos Biruillus et Huiruillus: Thoruillus quoq; Nef/
et Onef/ Reduarthus/ Randus atq; Erandus præcipui noſcebantur. Cuius rei fama
ac titulo pugiles, quorum omne fortitudini ſtudium inhiabat accenſos ad firman=
dam ſecum ſocietatem frequentes adduxit. Quinetiam effrenati ingenii iuuenes
claritatis cupidine concitatos ſtipatores adciuit. Inter quos Starchaterum ſum=
ma dignatione ſuſceptum familiarius q̃ vtilius colebat. His viribus inſtructus ita
finitimorum regum petulātiam opinionis ſuæ magnitudine caſtigauit: vt iiſdem
gerendorum inuicem bellorum manus curam audaciamq; detraheret. Poſt hæc ad
Haraldum profectus ab ipſoq; maritima prælatione donatus, tandem Ringoni in
commilitium delegatur. Eodem tempore Bruno quidam omnium Haraldi conſi=
liorum vnice particeps ac conſcius habebatur. Huic ipſe et Ringo quoties ſecretio
re nuntio opus habebant/ mandata credere conſueuerāt. Quem familiaritatis gra
dum educationis et crepundiorum cōſortione adeptus fuerat. Quo fluminis cu=
iuſdam aquis inter aſſiduos profectionum labores aſſumpto: Othinus eius nomine
et habitu ſubornatus inſidioſæ legationis cura arctiſſimam regum concordiam la
befactauit: tantaq; inimicitias ſerentis fallacia fuit, vt amicitia ac neceſſitudine vin
ctis mutuum odii rigorem ingeneraret: quod abſq; bello ſatiari non poſſe videre=
tur. Primum apud eos tacita adoleuere diſſidia: donec vulgatis vtrinq; ſtudiis / ar=
canus in publicum liuor erumperet. Denuntiatis itaq; inimicitiis colligendis bel=
li inſtrumentis ſeptem anni ceſſere. Sunt qui Haraldum non liuoris impulſu/ aut
regni æmulatione: ſed induſtrio quodam/ ſpontaneoq; conatu clandeſtinas exitii
cauſas quæſiuiſſe teſtantur. Quum enim ob ſenectam/ ſeueritatemq; ciuibus etiam
onuſtus exiſteret, ferrum morbi cruciatibus anteponens, ſpiritum in acie q̃ lectu=
lo deponere præoptauit/ conſentaneum præteritæ vitæ operibus exitum habitu=
rus. Itaq; quo mortem ſuam clariorem efficeret/ inferoſq; comitatior peteret, com=
plures fati conſortes adciſcere geſtiebat/ futuræ cladis materiam vltronea belli in=
ſtructione molitus. His ergo de cauſis tam propriæ, q̃ alienæ necis auiditate cor=
reptus vt par vtrobiq; ſtrages incideret, pares vtrinq; copias inſtaurauit/ aliquan=
to fortius Ringoni robur applicans, quem victorem ſupereſſe maluerat.

Explicitus eſt Liber Septimus.

Incipit Liber Octauus.

Sueticum bellum.

Iſtoriã belli Suetici Starcatherus:q et eiuſdẽ
prælii præcipuũ columen erat/primus Da=
nico digeſſit eloquio/memoriæ magis q̃ lite
ris traditũ. Cuius ſeriem ab ipo ꝑ more pa=
trio vulgariter editã/digeſtãq; latialiter cõ=
plecti ſtatuens,in primis ꝑſtãtiſſimos vtriuſ
q; ptis ꝓceres recenſebo. Neq; eñ mihi mul=
titudinẽ cõplectendi cupido inceſſit: quã ne
præciſe qdem numerus capit. Et prius eos q
ab Haraldi ptibus ſteterãt:mox q ſub Ringo
nis ſtipendiis egerant/ſtilo retexam. Igit̃ ex
ducibus q ad Haraldũ coierãt clariſſimi noſ
citant̃ Suen/ac Sambar/ Ambar/ et Elli/Ra=

Bellatores Haraldi.

ti/Fionicus/Salgarthus/et Roe:quem barbæ prolixitas cognomento inſignem effe=
cit.His accedunt Skalc Scanicus/et Alf Aggi filius.Quibus iunguntur Oluir lat⁹
et Gnepia vetulus. His annumeratur Gardhſtãg oppidi cultor. Cui adiiciuntur
neceſſarii Haraldi Blend vltimæ Tyles incola/ac Brandmicæ cognomen habens.
Hiſdem ſociantur Thorny cum Thoruingo/Tatar atq; Hialto.Qui quidem naui=
gio Lethram aduecti inſtructis ad bella corporibus/ ingenii quoq; virtute pollebãt
proceritatis habitum animorum exercitiis ęmulantes.Quippe ſpicula arcuum bal
liſtarũq; tormentis excutere ac plærunq; viritim cum hoſte decernere.Poeſes quo=
q; patrio ſermone contexere promptiſſime calluerunt. Adeo animum cum corpo=
re impenſa exercitatione coluerant. E Lethris autem prodiere Hortar/ Borrhyq;.

Hedeby. Hetha dux

Præterea Belgi cum Begatho. Quibus adiecti ſunt Bari ac Toli: Atſle oppido cũ
Hacone genã ſciſſo ſub Hetha/Wiſnaq; ducibus tummi velificator exceſſerat.Qua
rum muliebri corpori natura virilem animum erogauit.Webiorgam quoq; eodem
ſpiritu prędıtam/Bo Brami filius/et Brat iutus belligerandi cupidine proſequun=
tur.His agglomerantur Orm Anglicus/ Vbbo Freſicus/Ary altero caſſus lumine

Wiſna.

Alf et Goter.Poſt quos Dal corpulẽtus/et Duc Sclauicus recenſentur.Wiſnam ve=
ro imbutam rigore fœminã/reiq; militaris apprime peritam Sclaua ſtipauerat ma
nus.Cuius præcipui Barri ac Gnizli ſatellites agnoſcuntur.Cæteri vero ex eadem
cohorte corpus clypeolis tecti prælongis enſibus/aeriiq; coloris parmulis vtebant̃.
Quas belli tempore/aut in tergum repellentes/aut impedimentorum gerulis dan=
tes abiectis pectorũ munimentis/expoſitiſq; ad diſcrimen omne corporibus/diſtri=
ctis Martẽ mucronibus intenderunt. E quibus Tolcar atq; ymi præcipui claruere.
Poſt quos Toki Iumenſi prouincia ortus cum Otrito: cui agnomen iuuenis erat,
illuſtris agnoſcitur.At Hetha promptiſſimis ſtipata comitibus armatam bello cen
turiam afferebat.Cuius primi fuere Grimar/ac Grenzli.Poſt Hoſger/Liuicus:Ha=
ma quoq; et Hunger Humbli/Biariq; regũ fortiſſimi memorantur.Hi pſæpe duel=
lis fœliciter geſtis inſignes late victorias edidere.Itaq; memoratæ virgines nõ mo=
do comiter:ſed etiam pugnaciter cultę,terreſtres in aciem copias ductauere.Igitur
centuriatim Danicus confluxit exercitus: ſeptem reges pari ingenio: ſed diſpari
voto. Alii Haraldo:parſ Ringoni præſidio fuerunt. Præterea in partem Haraldi

concesserāt: Hømi & Høſa. Thulhim Haſtinuſq; & Hythin gracilis: Dahar quoq; cognomento Grenſki. Sed & Haraldus Olauo genitus patre. Ex Hatica vero prouincia Har atq; Herle War cum Hothbroddo: cui Effreni cognomen erat: Danicis militauere caſtris. At ex Imica regione Humnehy, & Haraldus adueniunt. Quibus applicant a ſeptentrione profecti Haki Bemoniſq; filii Sygmundus & Serker. Horum omniū clientelam rex liberali familiaritate coluerat. Nam primis apud ipſum honoribus habiti: cultos auro gladios, opimaq; bellorum præmia perceperūt. Aduenerant & editi Gandal ſene: quos Haraldi familiares clientela vetus effecerat. Igitur frequens Danica claſſe pelagus Sialādiam Scaniæ veluti interſito ponte committere videbatur. Quas quidem prouincias intermeare cupientibus conſertiſſimo nauium globo pedeſtre compendium exhibebat. Sed ne improuidis bellum Sueonibus pararetur: mittuntur ab Haraldo, qui Ringoni palam inimicitiarum mandata perferrent: ipſamq; ſequeſtrę pacis direptionem vulgarent. Hiſdem pugnæ locum præſtituere iuſſum. Igitur qui Haraldo militauerant hi fuere quos edidi. At ex parte Ringonis computantur Vlf, Abgi, Windar, Eyil luſcus, Gotar, Hildi, Guti, Alf patre genitus. Stur robuſtus, Sten, Wienicæ paludis accola. Applicantur hiſdem Gerth Alacer, Gromer, Wermicus. Poſt quos ſeptentrionales Albiæ finitimi ſupputantur. Saxa, Fletir & Saligothus, Thord nutabūdus, Throndar naſutus, Grundi, Othi, Grinder, Toui, Coll, Byarchi, Hogni īgenioſus Rokar fuſcus. Hi ſiquidem multitudinis collegium aſpernati in vnam ſe aciem a cætera cohorte ſecreuerant. Præter hos Rani: cui Hyld pater erat: & Lyuth Guthi: Sueno quoq; ſuperne tonſus: Rethyr accipiter, & Rolf vxorius numerantur. Quibus conglobantur Ring Athylæ filius Haralduſq; Thothni editus vico. His annectuntur Walſten Wicenſis Thorulf ſpiſſus, Thengil procerus, Hunſol We, Bir Wil pallidus, Burgar, & Scumbar. At e Thelemarchia fortiſſimi venerant: quibus animi plurimum: faſtus minimū erat. Thorleuar pertinax, Thorkill Guticus, Gretir iniquus irruptionumq; auidus. His ſuccedūt Haddir durus, & Roldar articulus. E Noruagia vero memorantur Thronder, Thrønſki, Thoki moricus, Rafn candidus, Haſ War, Biarni, Blihar cognomento ſimus, Biorn e vico Soghni, Findar maritimo genitus ſinu: Berſi quoq; apud Falu oppidum creatus. Syuardus verris caput. Ericus fibulator, Alſten, Harki, Ruthar, Ra Wi, Erlingar, cui Colubra cognomentum erat At e Yathrica prouincia prodiere Od Anglus, Alf multiuagus, Enar protuberans Y Waruſq; cognominatus Thru War. A Tyle autem venere Mar Ruffus: eo videlicet pago, qui Mithfrithi dicitur ortus, educatuſq;: Grombar annoſus. Gram Brun delucus. Grim ex oppido Skierum. Apud Scaha Fyrchi quidem prouinciam ſatus Deinde Berhgar vates aduertitur: cui Brahi & Rankil comites adhibentur. At Sueonū fortiſſimi hi fuere. Ar, Backi, Keclu, Rarll, Croc agreſtis: Guthfaſt, Gummi e Gyſlamarchia. Qui quidem Frø dei neceſſarii erant, & fidiſſimi numinū arbitri. Ingi quoq;, & Oly, Aluuer, Folki patre Elrico nati: Ringonis militiam amplectuntur viri quidem manu prompti: conſilio vegeti: proximaq; Ringonem familiaritate complexi. Iidem quoq; ad Frø deum generis ſui principium referebant. Inter quos & Simundus aderat ex Sigtim oppido forenſis quidem athleta emptionumq; ac venditionum contractibus aſſuetus. Huic additur Froſty cognomento crucibulum. Cui ſociatur Alf elatus e vico Vpſala. Idem & iaculari promptus & in acie præire ſolitus erat. At Olonem. vii. reges manu, conſilioq; promptiſſimi ſtipa-

Bellatores Ringonis.

Athyla.

Olonē. vii. reges ſecuti

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

uere Holty videlicet & Hendill, Holmar, Leuy, & Hama. Quibus Regnaldus Ru-
thenus, Rathbarthi nepos aſcribitur. Præterea Syualdus .xi. ſalum paronibus ſul-
cat. Leſy Pannoniorum victor Bracteatam auro Liburnã lintheo excipit Thririkar
vero inſtar draconis tortuoſas habente proras nauigio vehebatur. Thrygir quoq;
et Tor Wil diuiſim nauigantes duodenas ductauere puppes. Cæterum in tota Rin-

Numerꝰ nauium Ringonis.

gonis claſſe nauium duo milia quingentæ repertæ ſunt. Guttonica vero claſſis in
portu cui Garnũ nomen, Sueticum opperiebatur. Itaq; Ringo terrenum ductabat
agmen. At Oloni naualibus præeſſe copiis imperatum. Igitur Gothis obuiam Sue
tis veniendi inter Wic & Werundiam locus cum tempore denuntiatur. Cernere tũ
erat late proris exaratum mare proſpectumq; pelagi explicata malis carbaſa præ-
ſtruebant. Et iam claſſis Suetica proſpera nauigatione vſa Danis adhuc aduerſo la
borantibus cœlo maturius belli locum petiuerat. Vbi Ringo expoſitas claſſe copias

Acierũ claſſiũq; Sueticarũ inſtructio.

ſimulq; quas ipſe terreno ductarat itinere gregatim in aciem dirigere parat. Quæ
vbi campis laxius explicari cœperant cornu alterum in Werundiam extrahi com-
pertum eſt. Quã multitudinem rex locis ordinibuſq; confuſam equo circuiens in
fronte promptiſſimos quoſq; & præſtantiori armatura cultos ſub Olone Regnaldo
Wiuilloq; ducibus collocat. Deinde veluti flexu quodam in duo cornua reliquam
aciem cogit. E quibus dextrum Vngonem cum Elrici filiis, Trigonemq; tueri iu-
bet. Ad læuum Leſoni parere iuſſum. Cæterum alas globoſq; maxime Curetũ Eſto-
numq; conſertior turma texuerat. Vltima funditorum acies ſtabat. Interea claſſis

Claſſis Danica. Calmeren.

Danica ventorum indulgentia aſpirante .vii. dierum continuam nauigationem
emenſa Calmarna oppidum ſubiit. Mirareris late ventis velificatum mare: cœlũq;
ex oculis intenta antennis linthea eripiebant. Nam Sclaui ac Liui, Saxonumq; .vii.
milia claſſem auxerant. At per ſolidum proficiſcentibus Scanienſes quod locorum
periti eſſent duces ac præuii deſtinantur. Igitur vbi præſtolantibus Suetis Dani-
cus ſupuenit exercitus Ringo ſuis quoaduſq; Haraldus aciem centuriaſſet, patien

Ringonis concio. Haraldus ſenio cęcus.

ter conſidere iuſſis: non ante ſigna canere præcepit q̃ regem propter aquilas curru
compoſitum aſpexiſſent præfatus ſperare ſe facile collabi aciem poſſe: quæ cæci du-
ctamine niteretur. Præterea Haraldum ſupremo ætatis tempore alieni imperii
cupiditate correptum: non minus mente captum q̃ luminibus fore, nec opibus ex-
ſatiari poſſe qui ſi annos reſpiciat tumulo pene contentus eſſe debeat. Suetis itaq;
pro libertate, pro patria, ac liberis dimicandi neceſſitatem incumbere hoſtem teme
ritate atq; inſolentia ſuſcepiſſe bellum. Præterea ex parte aduerſa per paucos Da-
nos eſſe Saxones complures, aliaſq; effœminatas gentes in acie ſtare. Ob quod co-
gitare debere Sueones Noricoſq; quantum Germanos ac Sclauos ſeptentrionales
ſemper turba præſtiterit. Spernẽdam ergo aciem fore quæ potius lubrica hominũ
colluuione q̃ ſoli militum robore contexta videatur. Nec parum ea oratione militũ

Danicę aciei ĩſtructio. Haraldi q̃ auunculus Ringonis & Olonis oratio.

animos accendebat. At Bruno Haraldi loco aciem ſtatuere iuſſus: Cuneo frontem
molitur: Hetham vero in dextero latere locat: Haconẽ Lęuo pręficit. Wiſnam aqui-
liferam facit. Igitur Haraldus curru eminens q̃ potuit celſa voce beneficia ſua iniu
riis a Ringone rependi queritur. Ab illo ſibi bellum inferri qui regnũ ſuũ munere
adeptus fuerit. Ita Ringonem nec ſenis miſereri, nec auunculo parcere: proprioſq;
motus cunctæ neceſſitudinis aut beneficentiæ reſpectui præferre. Iubet itaq; memi
niſſe Danos vt exteris ſemper victoriis inclaruerint: vt finitimis imperare potiꝰ q̃
obſequi cõſueuerint, hortaturq; ne tantæ gloriæ decus deuictę gẽtis inſolẽtia labe-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſactari ſuſtineant:nec imperium qđ ſibi iuuenta florenti pepererāt ſenectute cōfecto
demi permittant.Deinde canentibus lituis ſumma vtrinq; vi cōſeritur bellū.Cre=
deres repēte terris ingruere cœlū, ſyluas cāpoſq; ſubſidere,miſceri omnia,antiquū Acre pliū.
rediiſſe chaos,diuina pariter & humana tumultuoſa tēpeſtate cōfundi,cunctaq; ſi=
mul in perniciem trahi. Nam vbi ad teli iactum peruētū, intolerabilis armorū ſtri=
dor incredibili cūcta fragore compleuit. Vapor vulnerū repentinā cœlo nebulam
intēdebat,dies effuſa telorū grandine tegebatur.Nec parū in acie funditorū opera
valuit.At vbi pila manu aut tormētis excuſſa cōminus gladiis,ferratiſq; clauis de=
cernitur.Tum vero plurimū ſanguinis periclitatum eſt.Igitur feſſis manare ſudor
corporibus cœpit,mucronūq; crepitacula eminus exaudiebātur.Illic Starcatherus Starcathe=
qui belli huius ſeriē ſermone patrio primus edidit, prior in acie dimicans Haraldi rus.
proceres Hun & Elli,Hort,ac Burgha a ſe proſtratos, abſciſſamq; Wiſnę dexteram
cōmemorat. Cæterū Roa quendam cū duobus aliis Gnepia & Garthar a ſe in acie
vulneratos occubuiſſe declarat.Hiſdem Scalki patrē tacito nomine applicat. Idem
fortiſſimū Danorum Haconem a ſe in terrā prorutū:ſeq; ab eo ita mutuo vulnera=
tum teſtatur:vt exſertū thorace pulmonem ceruicēq; mediotenus ſciſſam,manum
quoq; vno trūcam digito gerens excederet bello:diuq; hiſcens plaga nec cicatricis
capax,nec medelæ habilis videretur.Eodē teſte puella Wegthbiorg in hoſtē dimi= Wegth=
cans Soth pugilem acie ſtrauit. Eandem athletarum cædibus imminentem Thor= biorg.
killus Thelemarchiæ ortus emiſſo per chordam ſpiculo traiicit.Tanta enim vi pe=
riti arcuū Guttones neruos intenderant:vt clypeos quoq; iaculis tranſuerberarēt:
nec alio efficacior cædis extitit cauſa:Loricas,Galeaſq; perinde ac inermia corpora
ſagittarū acumina penetrabant.Interea Vbbi Freſicus prōptiſſimus Haraldi miles Vbbi.
ac præ aliis habitu corporis inſignis præter.xi.quos in acie vulnerauerat.xxv.dele
ctorum pugilum īterfecit. Ii omnes Sueti ſanguine fuere,vel Gothi.Deinde primā
aggreſſus aciē conſertiſſimos hoſtes inſilit,palanteſq; metu Sueones hac illac haſta
gladioq; diſpellit.Et iam pene res in fugam ceſſerat:cum Hagder,Rolder,& Gretir
æmulatione virtutis Athletam adorti publicā perniciē priuato redimere periculo
ſtatuerunt.Verum cōminus inſtare veriti ſpiculis procul agendū curabant. Sicq;
crebreſcentibus iaculis eminus Vbbo confoditur nemine propius cum ipſo manū De morte
conſerere præſumēte.Centū quadraginta quatuor ſagittæ prius pectus præliantis Vbbonis.
obſederant q̄ lapſis corporis viribus ſolo poplitē daret.Tum demū per Throndos,
eoſq; qui Dala prouinciam colunt ingens de Danis clades accepta eſt.Nam ſumma Dala.
ſagittariorū vi recruduit bellū:nec alia res noſtris pernicioſior fuit. At Haraldus
cum defectam lumine ſenectam ageret triſte ſuorum murmur exaudiens intellexit
ſuperiorē hoſtibus arriſiſſe fortunā.Igitur vt erat falcato curru vectus Brunonem
aurigæ per inſidias officio fungentem qualem Ringo in centurianda acie tenorem
habuerit cognoſcere iubet. Qui paulum ſoluto in riſum vultu corniculata illum
acie præliatum reſpōdit. Quo audito rex trepidare animo cœpit, ac per ſummam
ammirationem percontari quo Ringo talem ordinandi agminis doctrinam aucto=
re cōtraxerit, maxime cum Othynus diſciplinæ huius traditor ac repertor exti=
terit:nec ab ipſo quiſpiam præter ſe nouum hoc rei bellicæ documentū perceperit.
Ad quod ſilente Brunone ſubiit regem Othynum hunc eſſe olimq; familiare ſibi
numen impræſentiarum dandæ vel ſubtrahendæ opis gratia verſiformi corporis
habitu tegi. Cui mox ſupplicare obnixius cœpit vti Danis, quibus ante clementer

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

affuerit ſupremam quoq; victoriam tribuat,complementumq; beneficii origini ex
æquaret:eidem ſe proſtratorum manes muneris loco dedicaturum pollicitus. At
Bruno nihil obſecrantis precibus motus repente excuſſum curru regem arietauit
in terram,ereptamq; cadenti clauam in ipſius caput detorſit,proprioq; eum geſta-

Mors Haraldi.
Cæſorũ ꝑcerum numerus.
Ringo rex xlv.

mine interfecit. Iacebant circa currum regis innumera extinctorum corpora, ro-
tarumq; faſtigium congeries funeſta vincebat. Temonem quoq; cadauerum cumu
lus exæquauerat. Nam in acie Ringonis ad duodecim milia proceres exanimati
ſunt. At ex parte Haraldi præter popularium ſtragem ad.xxx.milia proceres cor-
ruerunt. Cuius Ringo nece cognita dato ſigno laxare aciem ſuos, bellumq; remit-
tere iubet.Deinde ſequeſtra pace fœdus cum hoſtibus ferit. Fruſtra pugnam abſq;
duce protrahi monitis. Poſt hæc Suconibus paſſim inter promiſcuas cadauerum
ſtrues Haraldi corpus exquiri præcepit: ne regium funus debitis fraudaretur in-
feriis.Igitur reuoluendis interfectorum corporibus: auida plæbs iniicere operam
cœpit.In hanc curam dimidium diei extractum eſt. Tandem cum corpore reperta
claua Haraldi manibus parentandum ratus equum quem inſidebat regio applica-
tum currui: aureiſq; ſubſelliis decenter inſtratum eius titulis dedicauit. Inde vo-
ta nuncupat,adiicitq; precem, vti Haraldus eo vectore vſus fati conſortes ad tarta
ra antecederet. Atq; apud præſtitem Orchi Plutonem ſociis hoſtibuſq; placidas
expeteret ſedes.Deinde rogum exſtruit Danis inauratam regis ſui puppim in flam
mæ fomentum coniicere iuſſis. Cumq; ſuperiectum ignis cadauer abſumeret mœ-
rentes circuire proceres,impẽſiuſq; cunctos hortari cœpit vti arma aurũ & quod-
cunq; opimum eſſet, liberaliter in nutrimentum rogi ſub tanti taliterq; apud om-
nes meriti regis veneratione tranſmitterent.Cineres quoq; peruſti corporis vrnæ
contraditos Lethram perferri, ibiq; cum equo & armis/ regio more/ funerari præ-
cepit. Tali parentationis cura iuſtis auunculo perſolutis: Danorum ſibi fauorem

Hetha regno præficitur.xlvi.

conciuit,odiumq; hoſtium ad gratiam deflexit. Poſt hæc a Danis vti Hetham re-
gni reliquiis præficeret exoratus ne repente recidiuæ hoſtium vires coaleſcerent
Scaniam a Daniæ corpore abruptam in Olonis præfecturam ſecreuit Syalandiam
vero reliquoſq; regni fines Hethæ duntaxat parere iuſſit. Ita in poteſtatem Sueti-
cam fortunæ varietas Danicum redegit imperium. Et hic quidem belli Brauici fi-
nis. At Sialandenſes qui Haraldo duce vſi fuerant cum adhuc prioris fortunæ

Olo rex xlvii.regnũ occupat.

ſpecies animis oberraret fœmineis parere legibus probroſum rati Olonem acce-
dunt: poſtulantes ne clariſſimi regis militiæ aſſuetos,muliebri iugo obnoxios ha-
bere pateretur.Præterea ad ipſum ſi defecturos ſe pro conditionis eorum deformi-
tate tollenda arma ſuſciperet,pollicentur. Nec ſegniter Olo ſupplicantibus affuit
tam auidæ maieſtatis memoria q̃ militum inuitatus obſequio. Igitur Hetham ad
ſe venire iuſſam cunctis præter Iutiam dominationis ſuæ partibus cedere: ante
minis q̃ armis coegit,ipſamq; Iutiam ne fœminę liberum regni vſum tribueret,ve
ctigalem effecit: filium quoq; procreauit: cui Omundo vocabulum poſuit. Cæte-
rum crudelitati intentus tam impium regem agebat vt ſuperior reginæ cõtẽptus
cũctis pœnitentiã pareret:quibus regnũ eius rubore fuiſſet. Duodecim duces ſiue

Oloni parãtur inſidię a xii. ducibꝰ.

patrię calamitatibus moti:ſiueOloni ob aliã olim cauſam infeſti inſidias capiti eius
præparare cœperunt. Ex his fuere Lennius, Atyla, Thottus, & Vithnus: qui q̃q̃
apud Sclauos præfecturam gerebat,Danos tamen origine cõtingebat.Cęterum ad
peragendũ facinus parũ viribus atq; ingenio fręti pecunia Starcatherum adciſcũt.

Ille vt rem ferro exequeretur adductus vtentē balneis regem ſuſceptis cruenti miniſterii partibus attentare conſtituit. Quo lauante ingreſſus mox acri ipſius viſu luminūq; continua mobilitate vibrantium fulgore perſtrictus occulto metu hebetatis artubus veſtigium preſſit, relatoq; pede manū propoſitūq; ſuſpendit. Itaq; qui tot ducum tot pugilum arma protriuerat vnius inermis viri aciem ferre non potuit. At Olo ſane vultus ſui conſcius obtecto ore accedere eum propius & quid afferat edere iubet: quippe quem vetuſtas conuictus & longa familiaritatis experientia ab inſidiarum ſuſpitione alieniſſimū faciebant. At ille deſtricto mucrone proſiliens tranſuerberat regem, nitentiſq; aſſurgere iugulum ferit. Centum & viginti auri libræ in præmio reponebantur. Poſt modum pœnitentia ac pudore perculſus tanta animi acerbitate commiſſum facinus luxit vt ſi mentionem eius incidere contigiſſet a lachrymis temperare non poſſet. Adeo culpæ atrocitatem reſipiſcens animus erubeſcebat. Præterea aliquot ex his quorum inſtinctu vſus fuerat in ſceleris a ſe commiſſi vindictam occidit: & cui facto manum tribuerat præbuit vltionem.

Olonis oculorū acies.

Olonis cædes.

Pœnitentia Starcatheri.

CAeterum Omundum Dani Olone ortum creauere regem: plus parentis eius nobilitati q̃ meritis deferendum putantes. Hic poſt q̃ maturuit in nullo paternis operibꝰ defectior extitit. Siquidem res ab Olone geſtas, aut æquare, aut tranſcendere curæ habuit. Præerat eo tempore aliquantæ Normannorum genti Ringo: cuius filiam Eſam Omūdo matrimoniū circūſpicienti inſignis cōmendauerat fama. Verum poſcendæ eius ſpem ſingulare, Ringonis ſtudium minuebat. Is quippe ſolum ſpectatæ fortitudinis generum affectabat: tātum gloriæ in armis reponens quantum cæteri in opibus ſitum autumant. Igitur Omundus vt eo claritudinis genere illuſtris euaderet: laudemq; ſibi fortitudinis conciliaret viribus votum impetrare conatus claſſe Noruagiam accedit, Ringonis regnum hæreditatis nomine tentaturus. Excipit amice illum Iathriæ Regulus Oddo qui Ringonem certiſſimū patrimonii eius inuaſorem aſſereret: ſeq; ſæpius ab eodem iniuriis laceſſitum defleret. Itaq; Ringone interim apud Hyberniam piraticam exercente prouinciam propugnatore vacuam adortus: præteritis popularium rebus peculiaria Ringonis bona rapinæ tradidit: eiuſq; neceſſarios interfecit. Nam Oddo quoq; Omundo manum iūxerat. Inter omnia autem facinora quæ varie ac multipliciter geſſerat nūq̃ quibus multitudine copiarū præſtaret, vim inferre ſuſtinuit: memor ſe fortiſſimo parēte editum virtute nō numero bella gerere oportere. Interea Ringonem a piratica reuertentē adeſſe cōtigit. De cuius reditu edoctus prægrāde moliri nauigium cœpit. Vnde tanq̃ e munimēto ſuperne hoſtem telis appeteret. Huic Atylonis Scanici filii Homothus ac Thola remiges adciſcūtur. Quorū alter gubernatorē agere: alter proræ præeſſe iuſſus. Nec Ringoni in his excipiēdis ingeniū aut ſolertia defuit. Quippe exiguā copiarū partē oſtendēs: a tergo hoſtē incurſandū curauit: de cuius aſtutia Omundus per Oddonē certior factus: qui in inſidiis cōſtitutos opprimerēt mittit: Atylone Scanico Ringonē excipere iuſſo. Is imperio pronius q̃ felicius obſecutus fractis bello rebus, acceptaq; ſtrage victus refugit in Scaniā. Igitur Omundus reparatis per Oddonem viribus pugnaturam pelago claſſem explicat. Quo tempore Atylo bellum Noruagicum ex ſomniorum viſis haud dubie

Omundus rex. xlviii.

Ringo.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſpeculatus redimēdæ fugæ gratia q̄ celerrime nauigationē orſus Omūdū p̄lio pro
pinquū grata ſocietate ꝓſequitur. Cuius Omūdus opera frętus pugnā tā feliciter q̄
fidēter ingreditur. Nā habito per ſe cōflictu victoriā quā in ſuis amiſerat recupera
uit. Quē Ringo mortifico vulnere perſtrictus exanguibus contēplatus oculis ma-
nu vt poterat mota (nā vox liguā defecerat) accerſitū fore ſibi generū obſecrat, io-
cunde ſe fatū excipere aſſerens: ſi tali filiā cōnubio reliquiſſet. Nec reſpōſo exceptus
extinguitur. Cuius exceſſum Omūdus lachrymis ꝓſecutus Omothū: cuius fidā in
bello operā expertus fuerat: alterius filiarū Ringonis cōnubio donat. Alterā ipſe cō

De Thrōdo et Ruſla.

plectitur. Eodē tēpore Ruſla virgo ſtrenuis militiæ operibꝰ muliebrē animū ſup-
greſſa apud Noruagiā cū fratre Throndo crebros de rerū ſumma cōflictus habue-
rat. Hæc Omūdū Noruagiēſibus præeſſe nō ſuſtinēs in omnes Danorū deditítios
decreuerat bellū. Qđ Omūdus nūtio expertus ad hūc tumultū cōprimēdū prōptiſ-
ſimos deſtinat. Quibus ſuperatis Ruſla ſuperbiā ex victoria nacta animū ſpe immo-
dica raptū ad ipſam rerū Danicarū ſummā potiēdā intēdit. Primū igit̃ Hallandiæ
partes adorta ab Omotho & Thola a rege trāſmiſſis excipit̃, victaqꝫ bello refuga cō
ceſſit ad claſſem. Cuius. xxx. ſolæ rates cęteris ab hoſte captis fugā nauigatione car-
pſerunt. Euitantē Danos ſororē armis excipit Throndus: a qua victus totoqꝫ exerci
tu ſpoliatus Dofrinas alpes permetiēdo neminē fugæ comitē habuit. Ita quę paulo
ante Danis ceſſerat mox fratre ſuperior: fugā victoria mutauit. Quo cognito Omū
dus ingenti Noruagiā claſſe repetit: primūqꝫ Thelemarchiæ populū per Omothū
et Tholā clandeſtino cōpendio miſſos aduerſum Ruſlæ dominationem erexit. Quo
euenit vt Ruſla regno per populares exacta, apud inſulas: quas ſpe ſalutis acceſſerat
ſuperuenientibus Danis terga ſine prælio daret. Cuius fugā rex impenſius perſecu
tus interceptā pelago claſſem internicione deleuit: incruentāqꝫ victoriā ac ſpecioſa
ſpolia cū ſummo hoſtiū diſcrimine retulit. At Ruſla perpaucis elapſa nauigiis inci-
tatiori fluctus remigio perſulcabat. Quæ dum Danos declinat fraterno trucidatur

Ruſlæ exitus.

occurſu. Adeo efficaciorē vim nocēdi incircūſpecta ſolēt habere pericula: & quę mi
nus metuūtur mala plęrūqꝫ inſtātibus grauiora gradus efficit. At rex Throndo ob
interfectionē ſororis p̃fectura donato: cæteris vero ſub penſione coercitis in patriā

Thorias & Bero piratæ.

redit. Ea tēpeſtate Thorias ac Bero prōptiſſimi Ruſlæ milites apud Hyberniā pira
ticū munus edebant. Hi cognita dominæ nece quā ſe olim vlturos iureiurando ꝓ-
miſerant Ringonē auide petitū duelli prouocatione ſollicitāt. Qđ abnuere quondā
probroſum regibus habebatur. Veterū enim claritudo principū ex armis potius q̄
opibus æſtimabatur. Subeunt igitur Omothus & Thola q̄ ſe ꝓuocatores regis pu-
gna excepturos offerrēt. Quibus Omundus impēſe laudatis primū eorū operā ad-
mittere vitādi ruboris gratia recuſauit. Ad vltimū crebris ſuorū p̄cibus exoratus
aliena manu fortunā experiri ſuſtinuit. Quo certamine Beronē occubuiſſe: Thoriā
grauiter affectū pugna exceſſiſſe ꝓditū eſt. Quē rex primo e vulneribus recreatum
mox in fidē acceptū, ducē Noruagiæ creat. Deinde cū cōſuetū a Sclauis per legatos

Sclauorum ſubiugatio viii. Starcatheri exitus.

tributū exigeret: nō ſolū legatorū cædibus: ſed etiā vi Sclauica apud Iutiā laceſſitꝰ
vii. reges vno certamine ſuperauit: ſolitūqꝫ tributi ius victoria cōfirmauit. Interea
Starcatherus prolixa iam ætate defeſſus cum caſtrorum ſtipendiis, ac gladiatorio
munere emeritus haberetur: ne ſenii vitio priſtinum gloriæ decus amitteret: egre
gium fore putauit ſi voluntarium ſibi conciſceret exitum, fatumqꝫ proprium ma-
turaſſet arbitrio. Itaqꝫ qui toties excellentes ediderat pugnas incruenta mortę

defungi ignobile ratus: vt ſpecioſo obitu p̄teritæ vitæ claritatē augeret maluit ab
ingenuo quouis interfici q̄ ſerū naturæ iaculū operiri. Adeo quondā rei bellicæ de-
ditis morbo oppetere probroſum exiſtimatū eſt. Itaq; cū & corpore inualido & defe-
ctis perſpicuitate luminibus eſſet, diuturnioris vitæ morā peroſus emēdi in ſe per-
cuſſoris gratia, aurum qđ pro Olonis interfectione meruerat collo appēſum gere-
bat: non aptius ſe violatæ maieſtatis iniuriā expiaturū ratus q̄ ſi idem ſuæ qđ Olo-
nianæ necis extiterat præmiū effeciſſet: aurūq; qđ pro aliena clade tulerat damno
propriæ ſalutis impenderet. Hunc quippe vſum ſceleſtiſſimi p̄tii pulcherrimū cre-
didit. Itaq; gemino cinctus enſe totidē baculorū amminiculo vacua viriū veſtigia
tutabatur. Quo viſo popul[illegible]riū quidā geminū gladiorum vſum ſeni ſuperuacuū ra
tus, donari ſibi alterū per l[illegible]s: rotū petiuit. Quē Starcatherus ſpe petitionis facta p-
pius accedere iuſſum detract[illegible]ant[illegible]eri mucrone tranſuerberat. Qđ Hatherus quidē
cuius patrē Lennonē Starcather[illegible]s olim parricidii pœnitētia adductus occiderat:
dum canibus feras inſequeretur aſpiciens omiſſo venationis officio duos e comiti-
bus iniiciendi metus gratia concitatis vehemēter equis in ſenē impetū dirigere iu
bet. Qui dū procurſu edito refugere cupiūt Starcatheri baculis intercepti morte
ſupplicia luerunt. Quo ſpectaculo Hatherus admodū perterrefactus propius equo
aduolat: agnitūq; ſenē, ſed ab eo minime recognitus: An gladiū vehiculo permuta
re vellet īterrogat. Refert Starcatherus quondā pœnas ſe ab irriſoribus exigere ſo
litum: nec vnq̄ impune ſibi a procacibus inſultatū. Sed neq; iuuenem ex oris notis
defuncta viſu acies deprēdere poterat. Itaq; carmen qđ indignationis ſuæ magni-
tudinem patefaceret in hunc ſubtexuit modum.

Vt ſine regreſſu pronas agit alueus vndas
Sic ætas hominū curſim labentibus annis
Irreditura fluit. præceps ruit orbita fati:
Quam generat finem rerum factura ſenectus.
Illa oculos hominū pariter greſſuſq; relidit.
Eripit os animūq; viris famæq; nitorem
Paulatim premit, & claros oblitterat actus:
Occupat occiduos artus; fruſtratur anhelę
Vocis opus, vegetāq; premit torpedine mentē
Dum paritur tuſſis: dum pellis ſcabida prurit:
Dens ſtupet exeſus: ſtomachus faſtidia gignit:
Euacuat iuuenile decus: marcore colorem
Oblinit: & picea crebras ſerit in cute rugas.
Obturit egregias artes: monimenta priorum
Obruit & titulos antiquæ laudis adurit.
Demolitur opes: pretium virt[illegible]tis & vſum
Carpit edax tr̄aſuertit res &[illegible]ne turbat.
Ipſe ego q̄ noceat didici [illegible]ſtas:
Viſu æger vocis modu[illegible]uci:
Cūctaq; in aduerſam fl[illegible] ſortem.
Iamq; minus vegetum corp[illegible] fulcimine tutor
Flaccida ſubiectis innixus membra bacillis.
Lucis inops moderor veſtigia fuſte gemello

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Et virga monſtrante ſequor compendia callis
Stipitis auſpicio potius q̃ lumine fiſus.
Nemo mei curam celebrat, nec in agmine quiſq̃
Solamen veterano adhibet niſi forſan Hatherus
Aſſit & infracti rebus ſuccurrat amici.
Ille ſemel quẽcũq; pio dignatur amore
Integer incœpti ſtudio conſtanter eodem
Proſequitur primoſq; timet peruellere nexus.
Ille etiam bello meritis bene præmia crebro
Digna refert: animoſq; colit: largitur honorem
Fortibus: & claros donis veneratur amicos.
Spargit opes, laudiſq; ſuæ cumulare nitorem
Dapſilitate ſtudet multos ſuperare potentes.
Nec minor ad Martem pietatem viribus æquat
Belligerare celer, labi piger, edere pugnam
Promptus/ & vrgenti tergum dare neſcius hoſti.
At mihi ſi recolo naſcenti fata dedere
Bella ſequi, belloq; mori: miſcere tumultus:
Inuigilare armis: vitam exercere cruentam.
Caſtra quietis inops colui, pacemq; peroſus
Sub ſignis Gradiue tuis diſcrimine ſummo
Conſenui: victoq; metu pugnare decorum:
Turpe vacare ratus: crebras committere cædes
Egregium duxi, & ſtrages celebrare frequentes.
Sæpe graues bello reges concurrere vidi
Et clypeos, galeaſq; teri, crudeſcere campos
Sanguine, loricas affixa cuſpide rumpi.
Vndiq; thoraces admiſſo cedere ferro.
Luxuriare feras inhumato milite paſtas.
Hic aliquis forte egregii conaminis auctor
Marte manuq; potens medium dũ pugnat in hoſtem
Intentam capiti loricam diffidit: alter
Caſſide perfoſſa, ferrumq; in vertice merſit.
Hic gladius ſæpe dextra bellantis adactus
Tegmine diſciſſo capiti deſtrictus inhęſit.

¶ Contra Hatherus huiuſmodi carmen habuit.

Vnde venis patrias ſolitus ſcriptare poeſes
Infirmo dubium ſuſpendens ſtipite greſſum
Quoue ruis Danicæ vates promptiſſime m[illegible]
Roboris eximii caſſus decor excidit omnis.
Exulat ore color animoq; amota voluptas.
Deſtituit fauces vox & raucedine torpet.
Deſeruit corpus habitus prior, vltima cepit
Illuuies, formæq; notas cum robore carpſit.
Vt ratis aſſidu[illegible] quaſſata fathiſcit.

Sic longo annorum curſu generata ſenectus
Triſte parit funus: defunctaq; viribus ætas
Occidit/et primæ patitur diſpendia fortis.
Quis vetuit te nota ſenex iuuenilibus vti
Rite iocis/agitare pilam/morſa nuce veſci?
Iam ſatius reor vt rhedam qua ſæpe veharis
Venditor enſis emas/facilemve in frena caballum:
Aut pretio leue curriculum merceris eodem.
Aptius inualidos ſua quos veſtigia fallunt
Excipient iumēta ſenes: rota proficit illi
Orbibus acta ſuis, cui planta vacillat inanis.
At ſi forte caues caſſum venundare ferrum,
Ereptus tibi te perimet ni væneat enſis.

Ad hæc Starcatherus.

Improba verba feris facili temeraria labro
Auribus inconcinna piis: quis præmia ductus
Qui gratis præſtandus erat per munera quæris?
Nempe pedes gradiar: nec turpiter enſe relicto
Externam mercabor opem: natura meanti
Ius dedit/et propriis iuſſit confidere plantis.
Cur cui debueras vltro dux eſſe vianti
Ludibrio inſultas/ſermone procaciter vſus?
Quæq; olim geſſi memori digniſſima fama
Dedecori tribuis: meritum quoq; crimine penſas?
Quid riſu inſequeris vetulum pugnare potentem/
Inuictoſq; meos titulos et ſplendida facta
Probro adigis/famoſa terens et fortia carpens?
Qua probitate petis indignum viribus enſem:
Haud latus hic imbelle decet/dextramve bubulci
Agreſtem ſoliti calamo deducere muſam:
Procurare pecus/aruis armenta tueri.
Nempe inter vernas ollæ vicinus obunctæ
Cruſtula ſpumantis patinæ bulligine tingis/
Craſſi adipis macrum perfundens vnguine panem:
Iuſq; tepens furtim digito ſitiente liguris,
Doctior aſſuetam cineri proſternere Gallam/
Indormire lari ſomnos celebrare diurnos.
Sedulus officium nidentis obire culinæ:
Qꝫ bello fortem iaculis aperire cruorem
Auerſans lucem latebræ ſordentis amator/
Mancipium ventris miſerabile: parq; putaris
Sordida cum ſiliquis lambenti farra catello.
Hercule non tunc me ferro ſpoliare petebas:
Quando ter Olonis ſummo diſcrimine nati
Expugnator eram. Namq; agmine prorſus in illo

Aut gladium fregit manus/aut obſtantia fudit.
Hæc grauitas ferientis erat. Quid quando Curetum
Littus/et innumera conſtratum cuſpide callem
Primus ligniferis docui decurrere plantis?
Nãq; aditurus agros confertos murice ferreo
Armabam laceros ſubiecto ſtipite greſſus.
Hinc mecum egregiis congreſſum viribus Hamam
Enecui: mox cum Rino duce Flebace nato
Obtriui Kyrios/vel quas alit Eſtia gentes/
Et populos Semgala tuos. Poſt hæc Thelemarchos
Aggreſſus, caput inde tuli liuore cruentum
Quaſſum malleolis/armiſq; fabrilibus ictum.
Hic primum didici quid ferramenta valerent
Incudis/quantumve animi popularibus eſſet.
Theutonici quoq; me pœnas auctore dedere
Quum natos Suertinge tuos Frothonis iniqua
Cæde reos domini vindex ad pocula ſtraui.
Nec minus hoc facinus, quando pro virgine chara
Vno ſeptenos [illegible]ui certamine fratres.
Teſte loco: qui me ſtomache linquente pereſus
Non parit arenti rediuiuum ceſpite gramen.
Moxq; ducis Kerri bellum nauale parantis
Vicimus egregio confertam milite puppim.
Inde dedi leto Wazam/Fabt umq; procacem
Multaui natibus cæſis/ferroq; peremi
Rupibus a niueis hebetantem tela Wiſinnum.
Quatuor hinc Leri natos/pugileſq; peremi
Biermenſes/gentis Hibernæ principe capto.
Duflinæ populabar opes/ſemperq; manebit
Noſtra Brawellinis virtus cõſpecta tropheis.
Quid moror? excedunt numerum quæ fortiter egi/
Quodq; manu geſſi ad ſolidum celebrare recenſens
Deficio: ſunt cuncta meo maiora relatu:
Vincit opus famam: nec ſermo ſuppetit actis.

Starcatherus ſibi cædē ꝓcurat.

¶Hæc Starcatherus. Tandem quū Hatherum Lenno patre ortum mutuo ſermone exptus fuiſſet/aīaduertens iuuenē ſplendido loco natū, feriendū ei iugulum præbuit/hortatus ne a parentis ſui interfectore pœnas exigere vereretur. Hæc facientem auro, qđ a Lennone recepat, potiturū eſſe ꝓmittit. Et vt eiuſdem in ſe vehemētius animum efferaret, huiuſmodi exhortatione vſus eſſe traditur.

Præterea Hathere priuaui te patre Lenno.
Hanc mihi quæſo vicem referas/et obire volentem
Sterne ſenem/iugulumq; meum pete vindice ferro.
Quippe operam clari mens percuſſoris adoptat:
Horret ab ignaua fatum depoſcere dextra:
Sponte pi[illegible]gem fati præcurrere fas eſt:

Quod nequeas fugere, hoc etiam anticipare licebit.
Arbor alenda recens/vetus excidenda: mimiſter
Naturæ eſt quiſquis fato confinia fundit:
Et ſternit quod ſtare nequit. Mors optima tunc eſt
Quum petitur/ vitæq; piget: quum funus amatur:
Nec miſeros caſus incommoda proroget ætas.

Hæc dicens exertam crumena pecuniam ꝓmit. Hatherus aũt tam fruendi æris, q̄
paternæ vltionis capeſſendæ cupidine cõcitatus/obſecuturum ſe precibus nec præ
mia repulſurum ſpopondit. Cui Starcatherus cupide enſe præbito ꝓnam poſt mo=
dum ceruicem applicuit: ne timide ꝑcuſſoris opus exequeretur/aut ferro muliebri
ter vteretur hortatus, præfatuſq; ꝙ ſi peracta cȩde ante cadaueris lapſum caput ac
truncum medius interſiliret/armis innocuus redderetur. Quod vtrum inſtruen=
di ꝑcuſſoris/an puniendi dixerit, incertum eſt. Fore enim poterat vt ſaltantem exi=
mii cadaueris moles obrueret. Igitur Hatherus adacto vegete gladio ſenem capite
demutilauit. Qđ corpori auulſum impactumq; terræ glebam morſu carpſiſſe fert̃
ferocitatem animi moribundi oris atrocitate declarãs. Percuſſor tamen promiſſis
fraudem ſubeſſe veritus/ſaltu non incautus abſtinuit. Quem ſi temere ꝑegiſſet, for
te lapſi cadaueris ictu obrutus/occiſi ſenis pœnas proprio funere ꝑſoluiſſet. Verũ
ne tantum athletam buſti inopem iacere pateretur/corpus eius in campo, qui vul=
go Røelung dicitur/ſepulturæ mandandum curauit.

Mundus autem (vt accepi) pace integra ſumma cum tranquilli
tate deceſſit, duobus filiis et totidẽ filiabus relictis. E q̄bus ma= Syuardus
ximus natu Syuardus fratre Butho adhuc tenero regnũ hære= rex. xlix.
ditate cõſeqtur. Quo tp̄e Sueonũ rex Gøtarus alterã Omundi
filiarũ ob eximiæ pulchritudinis famam infinito amore cõplex⁹,
Ebboni cuidã Sibbonis filio poſtulandæ virginis gr̃a negotium
legationis imponit. Is officio prudẽtius adminiſtrato, gratũ de
puellæ cõſenſu nuntiũ retulit. Iamq; nihil voto præter nuptias deerat: quas Gøta=
rus apđ alienos agere metuẽs ꝑ Ebbonẽ quo prius legato vſus fuerat ſpõſã ſibi trãſ
mittẽdã efflagitat. Is quũ ꝑua admodũ familia comitatus Hallandiã præteriret/ad
agreſtẽ vicũ ſe ꝑnoctãdi gr̃a cõtulit: in quo duorũ fratrũ habitationes aduerſas me Fratrũ Hal
dius amnis ſecreuerat. Et hi q̄dẽ cõſuetudinẽ iugulãdi quos hoſpitaliter recepiſſẽt lãdicorum
habebãt/liberalitatis ſpecie latrociniũ obſcurare callẽtes. Trabẽ eñ in modũ præli ſcelus.
oblongã/eandẽq; ferri acumine præditã arcanis q̄buſdã vinculis in excelſa domus
ꝑte ſuſpẽderãt: quã nocturno tp̄e ſubductis nexibus demittẽtes/ſubiectoꝝ capita de
ſecare ſolebãt. In quẽ modũ cõpluriũ vertices penſili mole præciderãt. Igit̃ Ebboni
ſuiſq; poſt epulas abũde ꝑbitas penes focũ miniſtri thoꝝ extruũt: vt applicatas igni
ceruices inſidioſæ trabis impulſu demeterẽt. Quibus abſcedẽtibus Ebbo impenſũ
capitibus machinamẽtũ ſuſpiciẽs/ſocios ſimulato ſomno corꝑa tranſponere iubet/
ꝑfat⁹ ꝑq̄ ſalutarẽ eis loci variationẽ exiſtere. Fuere aũt inter eos q̄dã ab Ebbonis cliẽ
tela extranei: q ſpretis q̄ cæteri exequebant̃ monitis, immoti vt cuiq; iacẽdi loc⁹ ob
uenerat/cubuerũt. Sub opacã vero noctẽ ab inſidiarũ miniſtris pendulũ machina=
mẽti pondus impellit̃. Qđ nodis q̄bus inhærebat excuſſum/magnaq; vi ſolo adactũ
ſubiectos exitio tradidit. Igit̃ q facinoris exequẽdi curã habebãt quo certius rei euẽ
tũ diſcerẽt, illato lumine Ebbonẽ: ꝓpter quẽ maxime rẽ adorſi fuerãt/prudẽter peri

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

culo occurriſſe cognoſcunt. A quo ꝓtinus impetiti ſanguine pœnas dederũt. Ebbo quoqꝫ ſuis ꝑ mutuã ſtragẽ amiſſis, frequẽtẽ cruſtulis glacialibus amnem inuẽto forte nauigio ſuꝑat: Gøtaroqꝫ cladis ſuæ potius, q̃ legationis euentũ declarat. Quã rẽ Gøtarus a Syuardi inſtinctu ꝑfectã iudicãs, iniuriarũ vindictã armis exequi parat Quo Syuardus apud Hallandiã expugnatus, ſorore ab hoſtibus capta, conceſſit in Iutiã. Vbi Sclauorũ vulgus pugnã ſine principe auſum acie ſuꝑauit/tantũ glĩæ ex victoria nactus quantũ ex fuga dedecoris traxerat. Verũ hiſdẽ quos ductu vacuos debellauerat paulopoſt ducẽ nactis pugna apud Fioniã ceſſit. Aduerſum quos idẽ tidẽ in Iutia prælíatus infœlicẽ pugnæ euentũ habuit. Quo euenit vt Scania/Iutiaqꝫ exutus, media dũtaxat regni veluti quaſdã exeſi corꝑis ꝑtes ſine capite retineret

Iarmericus captus. Iarmericus ex eo genitus cũ ſororibus admodũ ꝑuulis præda hoſtibus fuit: quarũ altera Noruagienſibus/altera Germanis, ꝙ venalia quõdã ſolebãt eſſe cõnubia, pretio venditata eſt. Itaqꝫ Danorũ regnũ fortiſſime ꝓpagatum tãtis etiã maiorũ titulis illuſtratũ/tot victoriis auctũ/ob vnius viri inertiã ex ſummo nitore fortunæ et

Dania fit vectigalis. florentiſſimo rerũ ſtatu eo ignominiæ ꝑuenit: vt penſionẽ quã prius exigebat, exolueret. Syuardus aũt ſæpius victoria caſſus/ac deformiũ fugarũ reus/poſt tot maiorũ decora in tã erubeſcẽdo patriæ ſtatu cõfuſa regni gubernacula geſtare nõ ſuſtinẽs: ne diuturnior vita ad extremã gloriæ iacturã ꝑtingeret, ſpecioſum ſibi fatũ pugna parere ꝓperauit. Quippe memorẽ calamitatis aĩm deponẽdæ ægritudinis cupido ſalutis faſtidio cruciabat. Adeo demẽdi ruboris ſtudiũ lucẽ ei inuiſam effecerat. Igitur cõpatis pugnæ copiis, Simoni cuidã ſub Gøtaro Scaniã ꝓcurãti bellum apte denũtiat. Quod obſtinatis temeritatis viribus executus, occiſo Simone, ꝑ ſummã hoſtiũ ſtragẽ vitã finiuit. Patria tamẽ præſtãdæ pẽſionis onere liberari nequit. Interea Iarmericus apud regẽ Sclauorũ Iſmarũ cũ coæuo ſibi collacteoqꝫ Gunnone cõiectus in carcerẽ captiuus degebat. Quo demũ erutus atqꝫ exercendi ruris cultu-

Iarmericus rem ruſticã exercet. ræ applicatus ruſticũ opus exequit̃. Ob cuius ꝓmptiſſimã adminiſtrationẽ ad regaliũ mancipiorũ magiſteriũ transfert̃. Eo quoqꝫ ſynceriſſime geſto, in neceſſariorum regis gregẽ aſſumit̃. Vbi quũ ſe iuxta aulicorũ ritũ egregia morũ amœnitate geſſiſſet, breui in amicorũ numerũ trãſlatus primũ familiaritatis locũ obtinuit. Ac veluti q̃buſdã meritorũ gradibus fretus ab infima ſorte ad ſpectatũ honoris faſtigiũ

Iarmerici ſucceſſus. cõceſſit: et ne ſegnẽ eneruẽqꝫ iuuentã ageret, militaribus ſe ſtudiis aſſuefecit/naturæ dotes induſtria cumulans. Grata oĩbus Iarmerici indoles erat: ſoli reginæ ſuſpectũ adoleſcentis ingeniũ fuit. Fratrẽ quoqꝫ regis fato functũ repentinus rumor edocuit. Cuius corpus Iſmarus ampliſſimo funere elaturus quo maior exequiarũ pompa fieret, regia comitate cõuiuiũ inſtruit. At Iarmericus alias cũ regina familiaris curã ſortitus ad fugã, cuius facultatẽ regalis abſentia ꝓmittere videbat̃, circunſpiciendã acceſſit. Animaduertebat eñ ſe etiã inter opes poſitũ miſerabile regis mãcipiũ fore/et quaſi alieno beneficio precariũ ſpm̃ poſſidere. Præterea q̃q̃ primis apud regẽ honoribus vteret̃/libertatẽ delitiis p̃ferendã exiſtimãs, viſendæ patriæ noſcẽdiqꝫ gñis eximia cupiditate flagrabat. Sciẽs aũt ꝙ regina neqꝫ captiuorũ elabi poſſet cõpetentibus prouidiſſet excubiis: quo viribus peruenire nequibat/arte aſſurgẽdũ ꝓcurat. Fiſcellã itaqꝫ byblo ac vimine textã/qua agreſtes inſtar hominis formata aues ariſtis deturbare cõſueuerãt/viuo cane cõpleuit. Quã etiã detracto ſibi cultu quo veriſimilius humani repræſentaret imaginẽ/texit. Deinde priuatum regis ærarium demolitus/egeſtam inde pecuniam notis ſibi tm̃ recondidit locis. Interea

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Gunno abſentiam ſocii ſimulare iuſſus, illata in regiam fiſcella / impulſoq; ad latran
dum cane: percontanti qdnam hoc eſſet reginæ, mente captū clamitare retulit Iar
mericum. Illa ad aſpectum ſtatuæ ſimilitudinis errore deluſa / inſanum æde eiici iu=
bet. Tunc Gunno ꝑlatam foras ſtatuam perinde ac furentem ſociū lectulo tradit.
Sub noctem vero vigiles epularū hilaritate ac vino ꝓuehit largiore / abſciſaq; dor=
miētium capita quo turpiore eos morte cōſumeret / inguini ſociauit. Excitata ſtre=
pitu regina cauſamq; eius diſcere cupiens / concita fores petiuit. Sed dum caput in= Reginæ cædes.
cautius exerit, improuiſo Gūnonis enſe confoditur. Quæ quū mortificum vulnus
expta corrueret, reflexis in occiſorem luminibus / Nullius, inqt, obtentu fraudis ſi
incolumi mihi viuere licuiſſet, his finibus impunitus excederes. Ad hūc modū cre
bras in ꝑcuſſorem minas moribunda profudit. Poſt hæc Iarmericus vna cum Gun
none præclari facinoris ſocio tabernaculū in quo rex fraternas cōuiuio celebrabat
exequias, cunctis temulentia victis admoto furtim incendio / cōplet. Quo latius fu=
ſo quidā ebrietatis ſtupore diſcuſſo, immiſſis equis depræhenſos periculi inſequun
tur auctores. At iuuenes primum iumentis quæ receperant vecti: ad vltimum hiſ=
dem prolixiori curſu debilitatis pedites dedere fugam. Iamq; pene occupatis am=
nis remedio fuit. Pontem enim quem ante morādi perſecutoris gratia præciſis ad
medium trabibus non modo onerum impatientem: ſed etiam ruinæ ꝓpinquū effe=
cerant: prætergreſſi in opacam de induſtria voraginē conceſſerunt. Quibus immi
nētes Sclaui dū parū ꝓſpecto ꝑiculo equis improuidi pontē onerāt, deſidētibus ta=
bulatis excuſſi, præcipitanť in flumē. Sed dū enando ripā appetunt, a Gunnone et
Iarmerico obſtantibus intercepti merſi aut interfecti ſunt. Ita iuuenes egregia cal=
liditate vſi non vt fugitiua mancipia: ſed quaſi præditi conſilio ſenes, maius ætate
ſua facinus ediderunt / quod acute conceperāt efficaciter adimplendo. At vbi in lit
tus ventum, rapto quod fors obtulerat nauigio, in altum procedunt. Quos qui in
ſequebantur barbari nauigare cōſpectos vociferando reuocare conati regnaturos
ſi redeant ſpondent: q; publico veterum inſtituto regum percuſſoribus regnorum
ſucceſſio decreta fuerit. Diu recedentium aures pertinax Sclauorum clamor pro= Buthlus
miſſis pellacibus exurdabat. Ea tempeſtate Buthlus Syuardi frater Danis perfun= rex. l.
ctorie præerat. A quibus venienti Iarmerico regnum tradere coactus ex rege pri=
uatus euaſit. Eodem tempore Gøtarus Sybbonem ſtupratæ ſororis inſimulatū oc= Iarmericus
cidit. Cuius nece affines permoti ad Iarmericum eiulabundi decurrūt: ſeq; in vltio rex. li.
nem ꝓpinqui Gøtarū cum eo oppugnaturos ꝓmittūt. Nec parū ꝓmiſſa ſoluerunt
Nam eorū auxiliis oppreſſo Gøtaro Iarmericū Suetia potiri contigit. Qui quum Suetiæ ſub
duarū gentiū impio fungereť, ante dñationis fiducia Sclauos prælio tentat. Quoꝝ actio ſexta.
xl. captos applicatis totidem lupis laqueo adegit. Quē ſupplicii modū olim parrici
dis debitum ob hoc circa hoſtes ꝑagere voluit: vt quantæ in Danos rapacitatis ex=
titerint, ex ipſa atrociū belluarū cōmunione videntibus cōſpicuum foret. Subacta
quoq; regione præſidia locis opportuna diſponit. Inde ꝓfectus Sembonū / Curetū / Sclauorum
cōpluriumq; Orientis gentiū cladē exercuit. Qua regis occupatione Sclaui datā ſi ſubactio no-
bi defectionis materiā iudicantes / interfectis q ab ipo præſides cōſtituti fuerāt / Da= na.
niam depopulati ſunt. Quorū claſſem Iarmericus forte e piratica rediens interce= De
ptam deleuit: eoq; facinore priores victoriarum titulos decorauit. Cæterum opti=
mates eorū primo tibias loris traiectos / moxq; immaniū taurorū vngulis alligatis /
moloſſiſq; inceſſentibus raptim in cœnū / voragineſq; ꝑtractos lachrymabili ſpec=

Arx Iarme rici.

Sclauorum ſubactio.xii

…com … Bic

culo cõſumpſit. Ea re hebetati Sclauorũ animi ſumma cum trepidatione regis im-
periũ coluerunt. Iarmericus itaq; tot gẽtium manubiis locupletatus vt tutũ præ-
dæ domicilium cõpararet, in editiſſima rupe mirifico opere ædem molitur. Agge-
rẽ collatis glebis extruit: fundamentũ crebris coniicit ſaxis: ima vallo: tricliniis me
dia: ſumma ꝓpugnaculis cinxit. Secus vndiq; iuges excubias fixit. Quatuor portæ
magnitudine præſtantes: a totidẽ plagis irreſtrictos aditus dabant. In huius dom⁹
magnificentiã oẽm opum ſuarũ apparatum cõgeſſit. Ita domeſticis rebus cõpoſitis
rurſum in externas cupidinẽ vertit. Igitur nauigatione cœpta, quatuor fratres ge-
nere Helleſpõticos obuios pelago factos/piraticæq; admodum ſtudiis aſſuetos ma-
ritima pugna attentare nõ diſtulit. Quatriduo geſta ſororẽ eorũ cũ medietate tri-
buti quo victos onerauerant pactus/præliũ reuocauit. Poſt hæc Liuorum regis fi-
lius Bicco captiuitate quã ſub memoratis fratribus ducebat elapſus Iarmericum: a
quo olim fratribus ſpoliatus fuerat, iniuriæ haud oblitus acceſſit. Apud quem beni
gnius habitus breui arcanorũ oĩm arbiter ſingularis euaſit. Hũc vt ſuis ꝑ oĩa tra
ctabilem monitis ſenſit, in res q̃maxime factu deteſtabiles cõſultantẽ adduxit. Atq;
ad ſcelera flagitiaq; cõmitttẽda cõpellit. Adeo nocẽdi artẽ obſequii ſimulatione ca-
ptabat. Præcipue eũ aduerſum eos quos ſanguine ꝓxime cõtigiſſet armabat. Ita fra
ternã vltionẽ: quia viribus nequibat, fraude exequi pertentabat. Quo euenit vt rex
virtutũ loco vitiorũ ſordes amplexus ob ea quæ ꝑfidi monitoris impulſu atrociter
geſſerat/cõmunibus in ſe locum odiis daret. Aduerſum quẽ etiã Sclauorũ tumul-
tus exoritur. Cuius ſopiendi gratia duces eorũ captos traiectis fune tibiis equis in
diuerſa raptãtibus præbuit lacerãdos. In hũc modũ cõſumpti pricipes corpum ſuo
rũ diſtractu ꝑtinacis animi pœnas dederũt. Quæ res Sclauorũ obſequia in ſuo ſta-
tu æquali ac ſolida ſubiectione cõtinuit. Interea qui ex ſorore Iarmerici apud Ger-
maniam orti/educatiq; fuerant auito nomine fręti in auunculum arma ſuſcipiunt
æque ſibi regnum atq; ei debere certãtes. Quorũ munitiões rex apud Germaniam
machinis demolitus, oppidis compluribus/aut obſeſſis/aut captis/nonnullis etiã ſo
lo æquatis incruentã ad ciues victoriã reportauit. Occurrũt Helleſpõtici pactis ſo
rorẽ nuptiis offerentes. Quibus celebratis rurſum Bicconis inſtinctu Germaniam
petens/captis bello ſororiis laqueo ſpm̃ eripere nõ dubitauit. Optimates quoq; con
uiuii ſimulatione contractos eodem exemplo conſumendos curauit. Interea Brode
rus/quem olim rex ex alio ſuſtulerat matrimonio/nouercæ curam ab eo ſuſceptam
plenis ſanctitatis excubiis celebrabat. Quem Bicco apud patrẽ inceſti crimine ac-
cuſatũ ne falſo inſimulaſſe videretur, ſubornatorũ teſtimonio inſecutus eſt. Cumq;
Broderus accuſationis partibus plene exhibitis defenſionis præſidia afferre nõ poſ
ſet/pater ab amicis in conuictum ferri ſententiam iubet/minus impium ratus ſu-
mendam de filio vindictã alieno q̃ ꝓprio delegare iudicio. Quem cęteris ꝓſcriptio
ne dignũ decernentibus/Bicco triſtiorem de capite eius ſententiã ferre nõ veritus
a nefarii ſtupri auctore pœnam ſuſpendio capiendam eſſe ꝓnũtiat. Quem nequis a
paterna crudelitate profectam putaret, eundem laqueo affixum a miniſtris ſubie-
cto aſſere excipiendum percenſuit: vt quum hi feſſas oneri manus ſubducerent, per
inde ac rei perẽpti iuuenis forent/ Regemq; parricidii crimine ſua culpa liberũ face
rent. Præterea niſi pœna accuſationem ſequeretur, paternæ eum ſaluti inſidiaturũ
…ruxit. Adulterã vero Swauildã quo turpius e vita excederet, pecudum vngulis
…lcari debere. Paruit Bicconi rex / adactumq; ſuſpendio filium ne ſtrangulari

poſſet a circūſtantibus tabulati ope alleuandum curauit. Igitur innoxiū vinculum
parum cōpreſſis faucibus ſolam pœnæ ſpeciem præ ſe ferebat. Reginā vero firmiſſi
mo nexu humo aſtrictā eqnis obterendā calcibus præbuit. Hāc tantæ fuiſſe pulchri — Swauildæ
tudinis fama eſt: vt ipis quoq; iumētis horrori foret artus eximio decore præditos — ſpecies et
ſordidis lacerare veſtigiis. Quo argumēto rex innocentiā cōiugis declarari conie- — cædes.
ctans: accedēte erroris pœnitentia falſo notatā feſtinat abſoluere. Aduolat interea
Bicco q ſupinā iumēta diris deturbare carminibus, nec niſi pronam obteri poſſe fir
maret. Quippe eam formæ ſuæ beneficio ſeruatam ſciebat. In hunc modum colla-
tum reginæ corpus adactus iumentorum grex crebris alte veſtigiis fodit. Hic Swa
uildæ exitus fuit. Interea canis cui Broderus aſſueuerat ſeu quibuſdam queſtubus — Canis & ac
aggreſſus regem deflere domini ſupplicium videbatur. Eiuſdemq; illatus accipiter — cipitris do-
intimas corpori plumas roſtro detrahere cœpit. Ex cuius nuditate rex ſumptis or — lores.
bitatis auſpiciis omen interceptur[illegible] præpropere qui filiū laqueo detraherent/mit
tit. Perimplumem eñ auiculam futurum ſe /ni cauiſſet /abſq; liberis augurabatur.
Liberato clade Brodero, Bicco delationis pœnas exoluere metuens, nuntiare Hel-
leſponticis pergit Swauildam a viro nefaria ſtrage conſum[illegible]tam. Quibus vlciſcen
dæ ſororis gratia nauigantibus ad Iarmericum reuerſus/parari bellum ab Helleſ-
ponticis indicat. Rex mœnibus q̄ acie tutius dimicand[illegible]xiſtimans, in eam quā ex
ædificauerat munitionem confugit. Vbi ad ferendā ob[illegible]idionē cōmeatibus penitio
ra ꝓpugnacula armatis implebat, fulgentes auro cet[illegible]æ/ circūpenſiq; clypei ſupre-
mum ædis ambitū adornabant. Contigit aūt vt Hell[illegible]ſpōtici prædæ ꝑtitionē actu
ri magnā ſuorū manum peculatus inſimulatā occiderent. Igitur ꝙ tantā copiarum
ꝑtem inteſtina clade cōſumpſerant, aulæ expugnationē ſuis altiorē viribus rati/ve- — Guthrune
neficā, cui Guthrune erat vocabulum/cōſulunt. Qua efficiente regiæ ꝑtis propu- — venefica.
gnatores ſubito oculis capti in ſe ipſos arma cōuertunt. Quo viſo Helleſpōtici ap-
plicata teſtudine primos portarū aditus occupāt. Deinde conuulſis poſtibus/irru-
ptaq; æde cæcas hoſtiū phalanges obtruncant. Eo tumultu ſupueniēs Othinus/me — Othini opi
dioſq; ꝑliantiū globos appetēs/Danis quos paterna ſꝑ pietate coluerat/adēptū præ — tulatio.
ſtigiis viſum ſupera virtute reſtituit. Helleſpōticos vero corꝑa aduerſū tela carmi
nibus durare ſolitos crebro ſilice cōuerberādos eſſe ꝑdocuit. Ita vtrūq; agmen mu
tua cæde cōſumptū interiit. Iarmericus vtroq; pede ac manibus ſpoliatus trūco in
ter exanimes corꝑe rotabatur. Cui Broderus parū idoneus ſucceſſit in regnum. — Broderus

POſt hunc regnat Syualdus: cuius filius Snio ſeneſcente patre ſtre — rex. lii.
nuū piraticæ opus cōplexus patriæ res nō ſolum ſeruauit: ſed ēt — Syualdus
diminutas in priſtinū habitū reuocauit. Idem tyrannide ſuſcepta — rex. liii.
Eſkilli atq; Alkilli pugilum inſolentiam cōprimendo Scaniam a — Snio rex
Danicæ iuriſdictionis integritate ſubmotam ad ſocietatem pa- — liiii.
triæ victoria reduxit. Tandē filiæ Gotthorū regis mutuo amore
perſtrictus, cōueniendæ eius copiam clandeſtinis nuntiis tentat. Qui a patre puel-
læ intercepti ſuſpendioq; cōſumpti/improuidæ legationis pœnas dederunt. Quo
rum Snio vltionem exigere cupiens quū Gothiam hoſtiliter aggreſſus fuiſſet/rege
eius cum copiis occurrente, prædictorū pugilum ꝓuocatione rem ꝑ athletas gere-
re iuſſus/hanc duelli legem edidit: vt alteruter regū pro varia athletarum fortuna
aut ꝓprium perderet/aut alienū lucraretur imperiū/victiq; regnū in victoriæ præ
mio reponeret. Quo euenit vt Gothorū rex ꝓpugnatorū ſuorum infortunio ſupe

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ratus regno Danis cedere cogeretur. Cuius filiam Snio quũ in Sueonũ regis cõnu-
Mendicus procatur. bium paterno impulſu cõperiſſet adductam, quendã obſoleto habitu ꝑ itinera pu-
blica ſtipem petere ſolitum ad eam vſq; tentãdam tranſmiſit. Qui quũ egentiũ mo
re ꝓpinquum liminibus diſcubitum habuiſſet, viſa forte regina exili vocula ſucci-
nens/ Amat, inquit/ te Snio. Illa allapſum auribus ſonũ diſſimulanter excipiens nec
viſu nec gradu relato ꝓcedit in regiã, atq; eueſtigio regreſſa obſcuro et vix aures
offendente ſibilo/ Amantem, inquit, me redamo. Eo dicto veſtigium extulit. Quam
egenus mutui amoris vocem edidiſſe gauiſus die poſtera foribus aſſidens præſen-
te domina conſueta ſermonis breuitate, locum ait voto ſuppetere cõuenit. Illa rur-
ſum argutæ vocis induſtriam colligẽs ſumma cum diſſimulatione diſceſſit. Paruo
poſt percontatorem prętericns Bøcherør breui ſe ꝓuenturam aſſeruit. Hunc quip
pe locum fuga petere deſtinauit. Qua de re egenus certior redditus ſolito percon-
tationis acumine competens promiſſo tempus cognoſcere perſeuerat. Illa vero nec
aſtu inferior / nec ſermone lucidior ꝗbreuiſſime potuit, hyemis initium nuncu-
pauit. Cæterum ſtipatores eius qui leuem amatoriæ vocis iactum exceperant, ple-
num calliditatis ingenium extremæ ſtoliditatis deliramentũ eſſe credebant. Quæ
quũ Snio certius ex egeno cognoſceret, reginã ſublatis mariti opibus lauandi ſimu
latione digreſſam nauigio deportandã curauit. Poſtea vero ſępenumero inter ip̃m
Annonæ caritas. ac Suethiæ regem/ altero iuſtas repetente faces/ altero illicitas tueri ꝑſeuerante, an-
cipiti euentu variaq; victoria dimicatum eſt. Ea tempeſtate per ſummam cæli intẽ
perantiã agrorum vbertate corrupta ingens annonæ caritas incidit. Cumq; obor-
ta victualium raritate grauis plæbẽ inedia laceraret, rex quonã modo tp̃is difficul-
Ceruiſiæ vſu interdictum. tati ſuccurreret anxius/ quũ aliquanto maiorem bibulorꝝ, ꝗ edaciũ impenſam ani-
maduerteret, frugalitatem populo intulit: cõuiuiorũ vſum abrogans nequa ex fru
ge potio pararet̃ edixit: acerbitatẽ famis ſuꝑflui hauſtus interdicto pellẽdã/ atq; a ſi-
Bibacis aſtus. ti abundantiam eſus mutuandam exiſtimãs. Tunc q̃dam petulantioris gulæ pro-
ſcriptam bibendi conſuetudinẽ deflens altum calliditatis genus cõplexus nouã vo-
luptati licentiam repperit/ ac publicã cõtinentiæ legem priuata intemperantia ſol-
uit/ delitiarum vſum a ridiculi opis acumine mutuatus. Vetiti eñ liquoris guſtu
minutim liguriendo vſus deſiderium ebrietatis expleuit. Quam ob rem cõuentus
a rege integerrimum ſe frugalitatis obſeruatorem aſſeruit/ vtpote auiditatẽ hau-
ſtus moderatæ ſumptionis ingenio caſtigantem: affixamq; ſibi culpam ſorbitionis
titulo tueri perſeuerauit. Deniq; adiecto minarum terrore nõ modo bibere, verum
etiam pitiſſare ꝓhibitus: conſuetudini tamen imperare nõ potuit. Vt eñ tanꝗ lici
te illicitis frueretur/ nec gulam alieno ſubiectam haberet imperio, madefactis potio
ne cruſtulis capace liquoris offula veſcebatur: cupitamq; crapulam lento guſtu ꝑ-
uexit: interdictum ſatietatis modum haut ſecus ac licitum cõſecutus. Adeo perti-
naciſſima gulæ rabies ſalutem pro luxu deuouens/ nec regia q̃dem cõminatione de
territa, ad omne periculum ſpernendum temerarium ſolidauerat appetitũ. Secũdo
quoq; perinde ac violatæ cõſtitutionis reus cõuenitur a rege. Sed ne tunc quidem
facti defenſionem abiecit/ nequaꝗ̃ a ſe regalibus inſtitutis obuiam itum eſſe conten
dens/ aut decretam edicto continentiam ſuis ꝓfanatam illecebris: præſertim quum
lata frugalitatis lex ita parſimoniæ formam tradiderit: vt potandi magis, ꝗ edendi
liquoris facultas inhibita videretur. Tum rex obteſtans deos per cõmunem iurare
ſalutem, tale quid deinceps audentem capitaliter eſſe plexurũ. Ille mortẽ temperan

tia leuiorem, vitãq; q̃ luxũ deponere tolerabilius ratus rurſum aquis excoquit fru-
gem, detoſtoq; liquore cum ſe nullã vlterius excuſandæ cupiditatis defenſionẽ obie
cturum ſperaret: palam potioni indulgendo ad calicũ vſum libera fronte conuertit
aſtuq; in audaciam verſo, regiã animaduerſionẽ operiri q̃ frugi fieri maluit. Inter-
rogante ergo rege cur toties rei interdictæ licentiã vſurpaſſet: deſideriũ hoc inquit
rex non tam auiditas mea q̃ habita in te beniuolentia peperit: funeribus enim regiis
inferias cõuiuio perſoluendas memineram. Itaq; ne epulũ quo tuæ peragantur exe-
quiæ ob fermenti inopiã ſolenni potionis vſu careat induſtria potius q̃ ingluuie du
ctus prohibiti liquoris tẽperamento prouidi. Te autẽ ante alios inedia periturum,
priorẽq; buſto opus habiturũ non ambigo: cũ ob hoc inuſitatã parcitatis legẽ tule-
ris, ꝙ defuturã tibi primũ alimoniã verearis. Tibi quippe nõ aliis conſulendo nouũ
auaritiȩ auctorẽ agere ſuſtines. Tã vrbana hominis cauillatio iram regis in ruborẽ
conuertit. Qui cũ publicæ ſalutis decretũ in ludibriũ ſui recidiſſe conſpiceret omiſ
ſo cõmunis vtilitatis conſilio reuocauit edictũ ſententiãq; ſoluere q̃ ciuiũ offenſam
contrahere maluit. Cũq; (vt dixi) ſiue parũ compluta humo ſeu nimiũ torrida tor
pentibus ſatis: ac parce fructificantibus campis inediæ languor defectã eſcis regio-
nem attereret: nullũq; parũ ſuppetẽtibus alimẽtis trahendæ famis ſupereſſet auxi-
lium: Aggone atq; Ebbone auctoribus plæbiſcito prouiſum eſt vt ſenibus ac paruu Edictum
lis cęſis: omniq; demũ imbelli ętate regno egeſta robuſtis dũtaxat patria donaretur crudele.
nec niſi aut armis, aut agris colendis habiles domeſtici laris paternorũq; penatium
habitacula retinerẽt. Quorũ mater Gambaruc id ad ſe deferẽtibus filiis cũ a ſceleſti
decreti auctoribus ſalutẽ in crimine repoſitã animaduerteret: damnata contionis
ſentẽtia neceſſitatẽ parricidio redimi oportere negabat, propius honeſtati conſiliũ
fore aſſerẽs, animorũq; ac corporũ virtuti expetibilius: vt ſeruata erga parentes ac
liberos pietate patria exceſſuri ſorte deligerẽtur. Quæ ſi ſenes inualidos obtuliſſet
robuſtiores ſe eorũ loco exilio offerrent, eiuſq; pondus pro debilibus perferendũ ſua Longobar-
ſponte ſuſciperent. Cæterum indignos eſſe vita qui illã ſcelere & ſacrilegio compa- dorũ origo.
rare, parenteſq; ac prolem tam iniquo ſentẽtiæ genere perſequi ſuſtinuiſſent: chari-
tatis loco crudelitatis officia peracturi. Poſtremo cunctos male patriam demereri
apud quos parentũ aut liberorum amori proprii ſpiritus charitas præponderaret.
Huic voci ad concionẽ relatæ plæriq; ſuffragiis aſſentiebãtur. Igitur omniũ fortu-
nis in ſortẽ coniectis qui deſignabãtur extorres adiudicati ſunt. Quo euenit vt qui
ſponte neceſſitati parere noluerãt fortunæ iudicio obſequi cogerẽtur. Primũ itaq;
Blekingiã aduecti, ac deinde Moringiã prænauigantes ad Gutlandiam ſe appu
lerunt, vbi & Paulo teſte auctore Frig dea Longobardorum vocabulũ: quoq; poſtea Frig.
gentem condiderũt tradũtur adepti. Tandẽ ad Rugiã ſe applicantes, deſertiſq; na- Longobar-
uigiis ſolidum iter ingreſſi cum multã terrarum partẽ emenſi, armiſq; depopulati dorum vo-
eſſent: poſt editas late ſtrages poſtremo petitis in Italia ſedibus priſcũ gentis voca- cabulum.
bulum ſuo nomine permutarũt. Interea Danorum tellus rareſcente cultorũ opera
ſulcorũq; veſtigiis ſitu obductis ſylueſtrẽ induit vultũ: & quaſi natiui ceſpitis amœ
nitate depoſita informi ſuccreſcentiũ nemorum denſitate perhorruit. Qđ præſens
quoq; camporũ eius facies prodit. Quæ enim olim feracia frugum iugera fuerant:
eadem nũc arboreo ſtipite conſerta viſuntur. Atq; vbi olim cultores terram altius
verſantes vaſtas diſſipauere glebas, illic nũc enatũ nemus ſeruantia adhuc veteris
culturæ veſtigium rura cõplectitur. Quæ niſi cultore vacua ac diuturno ſitu vaſta

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

manſiſſent, nequaꝗ vnius ruris glebam inter factos aratro ſulcos tenaceſq; arborũ
radices partiri potuiſſent. Colles quoq; quos in plano humãdorũ cadauerum cura
veterum labor extruxerat, præſens ſyluæ congeries occupat. Cernere etiam eſt cre
bros petrarum aceruos ſyluarum ſaltibus interſitos: quas toto quondã rure diſper
ſas ne proſcindendis vbiq; ſulcis officerent coniectis in ſtruem molibus ruſtica cura
ſublegit: malens exiguũ agri perdere ꝗ totum difficile reperire. Vnde ex eo ꝙ tunc
exercẽdorum liberius aruorum gratia agreſtium labor egerat prioris æui populus
poſtero numeroſior extitiſſe perpenditur: qui breuibus agellis contentus agreſtem
operã citra veteris culturæ veſtigia cohibet. Itaq; præſens ſæculi vultus capax quõ
dam ariſtæ ſolum: nunc gignendis glandibus idoneus agreſtem ſtiuam ac cereales
culmos conſita arboribus facie ſe permutaſſe miratur. Et hæc quidẽ de Snione ꝗ ve
riſſime potui digeſta ſufficiant.

Byorn rex lv. Haraldus rex. lvi. Gormon rex. lvii.

HVic ſuccedit Biorn. Itemq; poſt ipſum Haraldus rerũ aſſequitur
ſummã. Cuius filio Gormoni inter priſcos Danorũ duces: nõ in-
fimæ laudis locũ rerũ ſtrẽnue geſtarũ titulus tribuit. Hic enim
nouũ audaciȩ genus complexus hæreditariũ fortitudinis ſpiritũ
ſcrutandæ rerum naturæ veſtigiis ꝗ armis excolere maluit: vtq;
alios regũ ardor bellicus: ita ipſum cognoſcendorũ mirabilium
quæcũq; vel experimento dep̃henſa, vel rumore vulgata fuerãt præcordialis ſtimu
labat auiditas. Cũq; eſſet externa atq; inuſitata viſendi cupidus experiendã præ cæ

Geruthi ſedes & opes.

teris duxit Geruthi cuiuſdã ſediũ acceptam a Tylenſibus famã. Incredibilia enim
ab eis ſuper opũ inibi cõgeſtarũ magnitudine iactabãtur: ſed iter omniũ refertũ per
iculo ac pene mortalibus inuiũ ferebatur. Ambitorẽ nãq; terrarũ oceanũ nauigan-
dũ, ſolem poſtponendũ ac ſydera: ſub Chao peregrinandũ, ac demũ in loca lucis ex-
pertia, iugibuſq; tenebris obnoxia tranſeundũ, expertorũ aſſertione conſtabat. Sed
in iuuenili animo circũſtantis periculi metum: nõ tam prædæ ꝗ gloriæ cupido cal-
cabat: multum ſibi claritatis acceſſurũ ſperante ſi rem admodũ intẽtatam auderet.

Thorkillus

Trecẽtis idẽ cũ rege votũ nũcupantibus auctorẽ famȩ Thorkillum itineris ducem
aſſumi placuit: vtpote locorũ gnarum peritũq; adeundæ regionis eius. Is officio nõ
recuſato aduerſum inuſitatã nauigandi maris ſæuitiam firmiore ſtructuræ genere
nodiſq; crebrioribus ac conſertioribus clauis præparãda iubet nauigia ſolidari: ea
dẽq; magnis repleri cõmeatibus ac bouinis ſuperne tergoribus claudi, quæ intrin-
ſeca nauiũ ſpatia ab incurſantium vndarũ aſpergine tuerẽtur. Inde tribus dũtaxat
Liburnis nauigatio tẽditur vnaquaq; centenos capiẽte delectos. At vbi in Halogiã
ventũ ſæcũdis flatibus deſtituti varia pelagi iactatione dubiis nauigationis caſibus
agebãtur. Tandẽ per ſummã alimẽtorũ inopiã etiã pane defecti exiguæ pultis vſu
traxere famẽ. Interiectis diebus eminus perſtrepentẽ procellæ fragorem perinde ac
ſcopulos inundãtis exaudiũt. Igitur intellecta telluris vicinia agilitatis eximiæ iu-
uenis ſpeculandæ rei gratia cacumen mali cõſcendere iuſſus: p̃rupti ſitus inſulã in
conſpectu eſſe denũtiat. leti omnes regionẽ quæ ab eo ſignificabatur auidis inſequũ
tur luminibus: attẽte promiſſi littoris p̃ſidiũ expectãtes. Cuius tandẽ aditũ nacti in
editiorẽ ſoli partẽ per obſtãtes cliuos p̃altis callibus enitũtur. Tũc Thorkillus ex ar
mentis quæ in maritimis frequẽtia diſcurrebãt, ſupra qđ ſemel leniendæ famí ſuffi
ceret negat eſſe tollẽdũ, futurũ enim ſi ſecus agerẽt vt a diis loci p̃ſidibus diſcedẽdi

potētia priuarētur. At nautæ magis prorogādæ ſatietatis q̃ ſeruādi imperii cupi-
diores incitamēto gulæ ſalutis conſiliū ſubiecerunt exhauſta nauiū gremia cæſorū
gregū corporibus onerātes. Qui ideo captu perfaciles extitere ꝙ ad inuſitatos viro
rū aſpectus firmato pauore mirabūdi cōuenerāt. Nocte inſequēti mōſtra littori in-
uolātia, ac toto concrepātia nemore cōcluſas obſedere puppes. Quorū vnū cæteris
grandius ingēti fuſte armatū ꝓfundū paſſibus emetiebatur. Idē ꝓpius admotū vo-
ciferari cœpit: nō ante enauigaturos q̃ fuſi gregis iniuriā expiādo viris ꝑ nauiū nu
mero traditis diuini pecoris damna penſaſſent. Cuius minis obſecutus Thorkillus
vt vniuerſorū incolumitatē paucoꝝ diſcrimine tuerer̃ tres ſorte denotatos exhibu Byarmia.
it. Quo facto optato vēto excepti in vlteriorē Byarmiā nauigāt. Regio eſt ꝑpetui fri
goris capax, ꝑaltiſqꝫ offuſa niuibus: ne vim q̇dē feruoris perſentiſcit æſtiui: inuiorū
abūdās nemorū: frugū haud ferax, inuſitatiſqꝫ alibi beſtiis frequēs. Crebri in ea flu-
uii ob inſitas alueis cautes ſtridulo, ſpumātiqꝫ volumine ꝑferūtur. Illic Thorkillus
ſubductis nauibus tēdi in littore iubet: eo loci ꝑuētū aſtruēs vnde breuis ad Geru-
thū trāſitus foret. Prohibuit etiā vllū cū ſuꝑuenīētibus miſcere ſermonē. Affirmās Geruthus.
monſtra nullo magis nocendi vim q̃ aduenarū verbis parū comiter editis ſumere.
Ideoqꝫ ſocios ſilētio tutiores exiſtere: ſe vero ſolū tuto ꝓfari poſſe q prius gētis eius
mores habitūqꝫ ꝑuiderit. Crepuſculo appetēte inuſitatę magnitudinis vir nomina
tim ſalutatis nauticis interuenit. Stupētibus cūctis Thorkillus aduētū eiꝰ alacriter
excipiēdū admonuit, Guthmūdū hūc eſſe docēs Geruthi fratrē cūctorū illic appli- Guthmundus.
cantiū piiſſimū inter pericula ꝓtectorē. Percōtātiqꝫ q̇d ita cæteri ſilentiū colerent:
refert rudes admodū linguæ eius ignoti pudere ſermonis. Tū Guthmūdus hoſpi-
tio inuitatos curriculis excipit. Procedētibus amnis aureo ponte ꝑmeabilis cernit̃.
Cuius tranſeūdi cupidos a ꝓpoſito reuocauit docēs eo alueo humana a mōſtruoſis
rerū ſuccreuiſſe naturā, nec mortalibus vltra fas eſſe veſtigiis. Subinde ad ipſa du-
ctoris penetralia ꝑuenitur. Illic Thorkillus ſeductis ſociis hortari cœpit vt inter tē-
tamentorū genera quæ varius obtuliſſet euētus induſtrios viros agerēt, atqꝫ a pere
grinis ſibi dapibus tēꝑerātes ꝓpriis corpora ſuſtentāda curarēt, diſcretaſqꝫ ab indi-
genis ſedes peterēt eorū neminē diſcubitu cōtingēdo. Fore enim illius eſcæ partici
pibus inter horridos mōſtrorū greges amiſſa cunctorū memoria ſordida ſemꝑ cō-
munione degendū. Nec minus miniſtris eorū ac poculis abſtinēdū edocuit. Duode
cim filii Guthmūdi egregia indole, totidēqꝫ filiæ ꝑclui forma circūſtiterāt mēſas.
Qui cū regē a ſuis dūtaxat illata delibare cōſpiceret: beneficii repulſam obiiciēs in-
iurioſum hoſpiti q̄rebatur: nec Thorkillo cōpetēs facti excuſatio defuit. Quippe in
ſolito cibo vtētes plærūqꝫ grauiter affici ſolere cōmemorat, regēqꝫ nō tā alieni obſe
quii ingratū q̃ ꝓpriæ ſoſpitatis ſtudioſum cōſueto more corpus curātē domeſticis
cœnā opſoniis īſtruxiſſe. Igit̃ haud quaq̃ cōtēptui imputari debere q̇d fugiēdę peſtis
ſalutari gererer̃ affectu. Vidēs aūt Guthmūdus apparatus ſui fraudē hoſpitū fru-
galitate deluſam cū abſtinētiā hebetare nō poſſet pudicitiam labefactare cōſtituit
oībus ingenii neruis ad debilitādā eorū tēꝑerantiā inhians. Regi eñ filiæ matrimo
niū offerēs: cæteris quaſcūqꝫ e famulitio peterēt potiēdas eſſe ꝓmittit. Plæriſqꝫ rem
approbātibus, Thorkillus hūc quoqꝫ illecebrarū lapſum ſicut & cęteros ſalubri mo
nitu ꝑcurrit: induſtriā ſuā inter cautū hoſpitē ac lętū cōuiuā egregia moderatione
partitus. Quatuor e Danis oblatū amplexi ſaluti libidinē ꝓtulerūt. Q̄d cōtagium
lymphatos inopeſqꝫ mētis effectos priſtina rerū memoria ſpoliauit. Quippe poſt id

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

factũ parũ animo conſtitiſſe tradũtur. Qui ſi mores ſuos intra debitos tẽperantiæ
fines continuiſſent herculeos ęquaſſent titulos, giganteam animo fortitudinem ſu-
peraſſent, perenniterq; patriæ mirificarũ rerũ inſignes extitiſſent auctores. Adhuc
Guthmundus propoſiti pertinacia dolũ intendere perſeuerãs collaudatis horti ſui
delitiis eo regem percipiendorum fructuũ gratia perducere laborabat blandimẽtis
niſus illecebriſq; gulæ cautelæ conſtantiã elidere cupiens. Aduerſum quas inſidias
rex Thorkillo/vt prius/auctore firmatus ſimulatæ humanitatis obſequium ſpreuit
vtendi excuſationem a maturandi itineris negotio mutuatus. Cuius prudentiæ
Guthmundus ſuam in omnibus ceſſiſſe conſiderans ſpe peragendæ fraudis abiecta
cunctos in vlteriorem fluminis ripam tranſuectos iter exequi paſſus eſt. Progreſſi

Oppidum terribile.

atrum incultũq; oppidum vaporanti maxime nubi ſimile haud procul abeſſe ꝓſpe-
ctant. Pali propugnaculis interſiti deſecta virorũ capita præferebant. Eximiæ fero-
citatis canes tuentes aditũ prę foribus excubare conſpecti. Quibus Thorkillus cor-
nu abdomine illitum collambẽdũ obiiciẽs incitatiſſimã rabiem paruula mitigauit
impenſa. Superne portarũ introitus patuit. Quẽ ſcalis æquantes arduo potiuntur
ingreſſu. Atræ deintus informeſq; laruæ conferſerãt vrbem. Quarũ perſtrepentes
imagines aſpicere horridius an audire fuerit neſcias: fœda omnia: putidũq; cœnum

Geruthi regia.

adeũtiũ nares intolerabili halitu fatigabat. Deinde cõclaue ſaxeum cui Geruthum
fama erat pro regia aſſueuiſſe reperiunt. Cuius arctam horrendãq; crepidinem in-
uiſere ſtatuentes repreſſis gradibus in ipſo pauẽtes aditu conſtiterunt. Tunc Thor
killus hærentes animo circũſpiciens cunctationẽ introitus virili adhortatione diſ-
cuſſit: monens tẽperaturos ſibi ne vllã ineundę ædis ſupellectilẽ tametſi poſſeſſu io-
cũda aut oculis grata videretur, attingerent: animoſq; tam ab omni auaritia auer-
ſos q̃ a metu remotos haberẽt, neq; vel captu ſuauia cõcupiſcerẽt, vel ſpectatu hor-
rida formidarẽt: q̃q̃ in ſumma vtriuſq; rei forẽt copia verſaturi. Fore enim vt aui-
dę capiendi manus ſubita nexus pertinacia a re tacta diuelli nequirẽt, & quaſi inex-
tricabili cũ illa vinculo nodarẽtur. Cæterũ cõpoſite quaternos ingredi iubet. Quo-
rũ Broderus & Buchi primi aditum tentant. Hos cũ rege Thorkillus inſequitur.
Cæteri deinde cõpoſitis gradiũtur ordinibꝰ. Aedes deintus obſoleta per totũ ac vi
teterrimi vaporis offuſa cũctorũ, qbus oculus aut mens offendi poterat, vberrima
cernebatur. Poſtes longęua fuligine illiti: obductus illuuie paries: compactũ e ſpicu-
lis tectũ inſtratum colubris pauimẽtum: atq; omni ſordiũ genere reſperſum inuſi-
tato aduenas ſpectaculo terruerunt. Super omnia perpetui fœtoris aſperitas triſtes
laceſſebat olfactus. Exanguia quoq; monſtrorũ ſimulacra ferreas onerauerant ſedes
deniq; cõſeſſuũ loca plumbeæ crates ſecreuerant: liminibus horrendæ ianitorũ ex-
cubiæ præerant. Quorum alii conſertis fuſtibus obſtrepẽtes, alii mutua caprigeni
tergoris agitatione deformẽ edidere luſum. Hic ſecũdo Thorkillus auaras temere
manus ad illicita tendi ꝓhibẽs iterare monitũ cœpit. Procedẽtes per fractã ſcopuli
partẽ/nec procul in editiore quodã ſuggeſtu ſenẽ pertuſo corpore diſciſſæ rupis pla-
gæ aduerſum reſidere conſpiciũt. Præterea fœminas tres corporeis oneratas ſtru-
mis ac veluti dorſi firmitate defectas iũctos occupaſſe diſcubitus. Cupiẽtes cogno-

Fabuloſa Thoris vltio.

ſcere ſocios Thorkillus qui probe rerum cauſas nouerat docet Thor diuũ Gigan-
tea quondã inſolentia laceſſitũ per obluctantis Geruthi præcordia torridam egiſſe
chalybẽ: eademq; vlterius lapſa conuulſi montis latera pertudiſſe: fœminas vero vi
fulminũ tactas infracti corporis damno eiuſdem numinis attentati pœnas pepen-

diſſe firmabat. Inde digreſſis dolia. vii. zonis aureis circũligata panduntur: quibus
penſiles ex argento circuli crebros inſeruerant nexus. Iuxta quæ inuſitatæ belluæ
dens extremitates auro præditus reperitur. Huic adiacebat ingẽs bubali cornu ex=
Spectacula noua.
quiſito gemmarum fulgore operoſius cultum: nec cęlaturæ artificio vacuum. Iuxta
q̃d eximii ponderis armilla patebat. Cuius immodica quidem cupiditate ſuccenſus
auaras auro manus applicuit ignarus excellentis metalli ſplendore extremã occul=
tari perniciem, intẽtiq; prædæ fatalem ſubeſſe peſtem. Alter quoq; parũ cohibendę
auaritiæ potens inſtabiles ad cornu manus porrexit. Tertius priorũ fidutiã æmu=
latus: nec ſatis digitis temperans oſſe humeros onerare ſuſtinuit. Quę quidẽ præda
vti viſu iocũda ita vſu probabilis extitit. Illices enim formas ſubiecta oculis ſpecies
exhibebat. Armilla ſiquidem anguem induens venenato dẽtium acumine eũ a quo
gerebatur appetiit. Cornu in draconẽ extractũ ſui ſpiritũ latoris eripuit. Os enſem
fabricans aciem præcordiis geſtantis immerſit. Cæteri ſocię cladis fortunam veriti
inſontes nocentiũ exemplo perituros putabãt: ne innocentiæ quidẽ incolumitatem
tribuẽdam ſperantes. Alterius deinde tabernaculi poſtica anguſtiorẽ indicante ſe=
ceſſum quoddã vberioris theſauri ſecretariũ aperitur: in quo arma humanorũ cor=
porũ habitu grandiora pandũtur. Inter quæ regiũ paludamentũ cultiori cõiunctũ
pilleo ac mirifici operis cingulũ viſebantur. Quorum Thorkillus ammiratione ca=
ptus cupiditati fręnos excuſſit propoſitã animo tẽperãtiã exuens, totieſq; alios ĩfor
mare ſolitus ne proprios quidẽ appetitus cohibere ſuſtinuit. Amiculo enim manũ
Miracula incredibilia.
inſerens cæteris cõſentaneũ rapinæ auſum temerario porrexit exemplo. Quo facto
penetralia ab imis cõcuſſa ſedibus inopinatæ fluctuationis mõ trepidare cœperũt.
Subinde a fœminis cõclamatum: æquo diutius infandos tolerari prædones. Igitur
qui prius ſemineces expertiaq; vitę ſimulacra putabantur, perinde ac fœminarum
vocibus obſecuti e ſuis repente ſedibus diſſultantes vehementi incurſu aduenas ap
petebant. Cætera raucos extulere mugitus. Tum Broderus & Buchi ad olim nota
ſibi ſtudia recurrentes: incurſantes ſe lamias adactis vndiq; ſpiculis inceſſebant, ar=
Lamiæ vincuntur.
cuũq; ac fundarum tormentis agmen obtriuere monſtrorum. Nec alia vis repellẽ=
dis efficacior fuit. Viginti ſolos ex omni comitatu regio ſagittariæ artis interuen=
tus ſeruauit. Cæteri laniatui fuere monſtris. Regreſſos ad amnẽ ſuperſtites Guth=
mundus nauigio traiicit, exceptoſq; domi cum diu ac multum exoratos retentare
non poſſet, ad vltimũ donatos abire permiſit. Hic Buchi parum diligens ſui cuſtos
Buchi ducit filiã dæmonis.
laxatis continentiæ neruis virtute qua hactenus fruebatur abiecta vnam e filiabus
eius irreuocabili amore complexus, exitii ſui connubium impetrauit: moxq; repen
tino verticis circuitu actus priſtinũ memoriæ habitum perdidit. Ita egregius ille
tot mõſtrorum domitor, tot periculorũ ſubactor vnius virginis facibus ſuperatus
peregrinatum a continentia animũ miſerabili iugo voluptatis inſeruit. Qui cum
abiturũ regem honeſtatis cauſa proſequeretur: vadũ curriculo trãſiturus altius de
ſidentibus rotis vi verticũ implicatus abſumitur. Rex amici caſum gemitu proſe=
cutus maturata nauigatione diſceſſit. Qua primũ ꝓſpera vſus deinde aduerſa quaſ
ſatus periclitatis inedia ſociis, pauciſq; adhuc ſuperſtitib⁹ religionẽ animo intulit.
atq; ad vota ſuperis nũcupãda cõfugit: extremæ neceſſitatis p̃ſidiũ in deorũ ope cõ
ſiſtere iudicans. Deniq; aliis varias deorũ potẽtias exorãtibus, ac diuerſæ numinũ
maieſtati rem diuinã fieri oportere cenſentibus: ipſe Vgarthilocum votis pariter
Vgarthilocus deus.
ac propitiamentis aggreſſus proſperã exoptati ſyderis tẽperiẽ aſſecutus eſt. Domũ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

veniens cũ tot maria ſe totq; labores emẽſum animaduerteret feſſum erumnis ſpi-
ritum a negotiis procul habendum ratus petito ex Suetia matrimonio ſuperioris
ſtudii habitũ ocii meditatione mutauit. Vita quoq; p ſummũ ſecuritatis uſum ex-
acta ad vltimũ pene ætatis ſuæ finem prouectus cum probabilibus quorundam ar-
gumentis animos immortales eſſe compertum haberet, quaſnam ſedes eſſet exuto
membris ſpiritu petiturus: aut quid premii propẽſa numinũ veneratio mereretur
cogitatione ſecum ipſa diſquirebat. Hæc voluẽtem ſubeunt quidam parum beni-
gni in Thorkillum animi docentes diuinitus opus eſſe conſultu, tantæq; rei certitu-
dinem humano altiorem ingenio, nec mortalium cognitu facilem, cœleſtibꝰ expetẽ-
dam oraculis. Quãobrem propitiandum eſſe Vgarthilocũ neminẽq; id Thorkillo
aptius executurum. Fuere quoq; qui eundem inſidiarum reum, ac regii capitis ho-
ſtem deferrent. Qui cum vltimo ſe periculo deſtinari videret criminationis aucto-
res profectionis comites expetiuit. Tum qui inſontem notauerant periculum alie-
no capiti præparatum in ſe ipſos recidiſſe cernentes conſultum reuocare tẽtabant.
Sed fruſtra regias aures implentes etiam pauoris increpiti Torkillo duce nauigare
coguntur. Ita excogitatis in alterum malis in auctorẽ plerũq; adigi neceſſe eſt. Qui
cum ſe ineuitabili diſcriminis neceſſitate diſtrictos animaduerterent, nauigiũ tau-
rinis obſtructum coriis prouiſis abunde commeatibus impleuerunt. Quo euecti eo
peruenere loci vbi regio ſolis inops ignara ſyderum, nec diurni luminis capax per-
petuæ noctis ſpecie caligabat. Cũq; diu ſub inuſitata cœli facie nauigaſſent: tandem
incidente lignorum inopia foculi nutrimentis defecti, nec ſuppetente decoctionis
officina crudis famem obſoniis propulerũt. Verum complures veſcentium vltimã
peſtem ab indigeſtæ dapis ſatietate traxerunt. Primũ enim paulatim ſtomachis in-
uſitato partus edulio langor irrepſit: deinde latius manante contagio, [illegible] mor
bus appetiit. Sicq; anceps vtriuſq; intẽperantiæ malum vt inedia grauem ita gulã
quoq; ſuſpectam effecerat: cum nec veſci tutum, nec abſtinere cõmodũ noſceretur.
Igitur omnem ſalutis ſpem abiicientibus vt neruũ tunc facilius rumpi ſolitum eſt
cum arctius tẽditur: patrociniũ inopinatæ cõmoditatis affulſit. Subito enim ignis
haut procul emicare conſpectus exhauſtis trahendæ vitæ fidutiam ingenerauit.
Quem Thorkillus tãq̃ diuinitus datum remedium colligere ſtatuens: quo ſibi cer-
tiorem ad ſocios reditum ſtrueret cacumen mali infixæ gemmæ fulgore ſignauit:
littore deinde potitꝰ ſubiicit oculis anguſti aditus, arctarũq; faucium ſpecum. Quẽ
comitibus foris præſtolari iuſſis ingreſſus duos eximiæ granditatis aquilos conſpi-
catur corneis naribus contracta quæ fors obtulerat igni nutrimẽta præſtantes. Cæ-
terum deformis introitus, obſoleti poſtes, ater ſitu paries, ſordidum tectũ, frequẽs
anguibus pauimentum non oculum magis q̃ animũ offendebant. Tum gigantum
alter ſalutatum eum rem conatu prearduam orſum eſſe dicebat, inuſitati numinis
adeundi cupiditate flagrantem atq; extra mundani climatis cognitionem inueſti-
gabili ſcrutatione complexum. A ſe autem propoſiti itineris ſemitas cogniturum ſi
tres veridicas ſentẽtias totidem prouerbiis compræhenſas expromeret. Tũ Thor-
killus. non me hercule incõptiorẽ naribus familiam peruidiſſe cõmemini. Sed neq;
locum quo minus libẽter degerem attigi. Item. Illum mihi pedem potiorem ſtatuo
qui prior exitum capeſſere quiuerit. Gygas Thorkilli prudentia delectatus prouer-
biorum veritate laudata docet ad inops graminis ſolũ, altiſq; obfuſum tenebris in
primis eſſe migrandum. Ante autẽ q̃ deſtinatus poſſit locus accipi nauigationem

Animarũ immortalitas.

Regio ſolis expers.

Ignis inopia.

Aquili i ſpecu reperti.

Thorkilli ppoſitiones.

quatriduo pertinaci remigio pertrahendã.Illic viſendũ fore Vgarthilocum tetros
horrendoſq; ſpecus ſordida manſione complexum.Thorkillus magnopere ſtupens
ꝙ et longa & periculoſa nauigatio imperabatur,ſpe tamen dubia præſentem metũ

Altera tria Thorkilli dicta.

vincente foculum expetiuit.Et gigas ſi ignem inquit deſideras neceſſe eſt alias tres
ſententias ſimilibus prouerbiis edas.Tum Thorkillus.Conſilio tametſi exilis id au
ctor ediderit obſequẽdum eſt.Item eo temeritatis proceſſi,vt ſi regredi quiuero ſa=
lutem meã nulli magis q̃ pedibus debeam.Rurſum:ſi in præſentiarũ receſſu libere
fruerer vlterius a reditu temperan dum curarẽ.Inde perlato ad ſocios igne:auræ in

Tria miranda.

dulgentiam nactus quarto die ad propoſitum portũ appulit: Aggreſſuſq; cũ ſociis
terram apud quã continuæ noctis facies alterni luminis viciſſitudinẽ fruſtrabatur
ægre proſpectum capientibus oculis inuſitatæ molis ſcopulum cõſpicit.Cuius per
luſtrandi cupidus a comitibus foris ſtationẽ peragẽtibus: extuſum ſilicibus ignem
opportunũ contra dæmones tutamentũ in aditu iuſſit accẽdi.Poſt hæc prælato per
alios lumine arctis cauernæ faucibus corpus ſubiiciens inter crebros ſerpentũ alla=
pſus ferreorũ vndiq; ſedilium frequentiã contemplatur.Inde placidior aquæ moles
ſubiectoq; ſabulo molliter influens conſpectui obuerſata eſt.Qua tranſita paulo de=
uexiorem ſitu ſpeluncã aggreditur.Ex qua item atrum obſcœnũq; conclaue viſen=

Vgarthilocus.

tibus aperitur.Intra qđ Vgarthilocus manus pedeſq; immẽſis cathenarũ molibus
oneratus aſpicitur.Cuius olentes pili tam magnitudine q̃ rigore corneas æquaue=
rant haſtas.Quorũ vnũ Thorkillus annitentibus ſociis mento patientis excuſſum
quo promptior fides ſuis haberetur operibus aſſeruauit,ſtatimq; tanta fœtoris vis
ad circũſtantes manauit:vt niſi repreſſis amiculo naribus reſpirare neqrent.Vixq;
egreſſu potiti ab inuolantibus vndiq; colubris conſpuũtur.Quinq; dũtaxat Thor=
killi comitum cæteris veneno cõſumptis nauigiũ cum ductore cõſcendunt.Immi=
nent efferi dæmones,& in ſubiectos venenata paſſim ſputa coniiciunt.At nautę p̃=
tentis coriorum vmbraculis illapſum reſpuere virus.Hic cuiuſdã forte proſpicere
cupiẽtis tactum veneno caput perinde ac ferro reciſum ceruici exemptũ eſt.Alius
ocellos vmbraculis exercẽs:ſub eadẽ vacuos luminũ orbes retulit.Alius exerta ma=
nu tegimen explicans:eiuſdem tabi vi truncũ ad ſe brachiũ reuocauit.Igitur cæte=
ris propenſiora ſibi numina:ne quicq̃ deprecantibus: Thorkillus vniuerſitatis deũ
votis aggreſſus:eiq; cũ precibus libamenta defundẽs.mox prioris cœli vſum ac per

Nota.

Thorkillus Chriſtian⁹ efficitur.

ſpicua rerũ elemẽta proſpera nauigatione collegit.Iamq; aliũ ſibi orbem atq; ipſum
rerũ humanarũ aditũ perſpicere videbãtur.Tandẽ ad Germaniã Chriſtianis tunc
ſacris initiatã appulſus:apud eius populũ diuini cultus rudimẽta percepit.Vbi ſo=
ciorũ manu ob inuſitatũ aeris hauſtũ propemodũ cõſumpta,duobus tãtũ quos ſors
vltima præterierat comitat⁹: reditũ ad patriã habuit:verum illitus ori marcor ita
habitũ corporis,ac priſtina formæ lineamẽta confudit:vt ne ab amicis quidẽ potu=
iſſet agnoſci.At vbi deterſa illuuie:notitiã ſui viſentibus reddidit:eximiam regi co
gnoſcendæ legationis auiditatẽ ingeſſit.Sed necdũ æmulorũ obtractatione ſopita:
fuere qui regẽ cognitis quæ Thorkillus afferret:ſubito deceſſurũ aſtruerẽt.Auxit
affirmationis fidẽ: eiuſdẽ rei falſa ſomnii p̃dictione ſuggeſta credulitas.Igitur qui
noctu Thorkillũ opprimerẽt:regis imperio ſubornãtur.Cuius ille rei vtcũq; indi=
ciũ nactus clam cũctis relicto cubili magni ponderis lignũ ſubiecit:eoq; facto ſubor
natis truncũ cędẽtibus regiæ fraudis cõmentũ eluſit.die poſtero regẽ corpus curã=
tem aggreſſus;ignoſco (inquit) ſæuitiæ tuæ,errorique veniã tribuo:qui proſperum

legationis nuntiũ afferenti pœnã pro gratia decreuiſti. Itaq; te ſolũ: pro quo caput
et tot ærumnis deuoui: tot periculis contudi: quẽq; operũ meorũ gratiſſimũ penſatorẽ
ſperaui: acerrimũ virtutis punitorẽ iuueni. Verũ vltionis partibus ꝑtermiſſis in-
terno animi tui rubore (ſi tamẽ vllus ingratos pudor afficit) læſionis meæ vindice
ſum contẽtus. Nec immerito te omnẽ dæmonũ rabiẽ: aut belluarũ ſæuitiã ſuperare
coniecto: q tot mõſtrorũ inſidiis ærumnis tuis immunis eſſe nõ potui. Rex cũcta ex
ipſo cognoſcere cupiẽs, ſatiſq; arduũ obſtare iudicãs: euentuũ ordinẽ exponere iu-
bet. Cũq; per cętera auidis referentẽ auribus excepiſſet poſtremo recenſitã numinis
ſui mentionẽ ſiniſtra opinione colligi paſſus non eſt. Exprobratã enim Vgarthiloci
fœditatẽ exaudire nõ ſuſtinẽs: adeo indignitatis eius vicem doluit: vt impatientem
Gormonis mors. dictorũ ſpiritũ inter ipſa narrantis recitamẽta deponeret. Itaq; dum vani numinis
cultũ cupide fouit: vbinã verſus eſſet miſeriarũ carcer agnouit. Cuius quoq; olidi-
tas quẽ Thorkillus perinde atq; operũ ſuorũ magnitudinẽ teſtaturũ: capillitio gi-
gantis excerpſerat: in circũſtantes effuſa: compluribus exitio fuit.

Gotricus lviii. DEfuncto Gormone Gotricus ex eo genitus regnat. Hic nõ armis
modo, ſed etiã liberalitate conſpicuus: incertũ fortior: an clemẽ-
tior fuerit, adeoq; ſeueritatẽ mãſuetudine caſtigabat: vt alterã al-
tera repẽdere videretur. Eodẽ tẽpore rex Noruagiæ Goto a Be-
rone & Refone Tylenſibus petitus: Refonẽ cultius ac familiarius
habitũ magni põderis armilla donauit. Quo qdã aulicorũ cõſpe-
cto, magnitudinẽ doni impẽſiori laude cõplexus: neminẽ Gotoni parẽ humanitate
firmabat. At Refo q̃q̃ gratiã beneficio deberet: tamen immodici laudatoris tumidã
vocẽ approbare nõ paſſus: Gotricũ ei ꝑtulit. Vt eni vanã aſſentatoris affirmationẽ
obtereret: abſenti liberalitatis teſtimoniũ reddere, q̃ ꝑſentẽ beneficii datorem falſo
palpare maluit. Partim quoq; ingratitudinis argui q̃ inanis iactantiæ laudẽ aſſen-
tiẽdo proſequi: regẽq; veritatis ſerio mouere: q̃ adulationis mẽdacio fallere: aliquã
to pretioſi⁹ duxit. At Vluo dictas in regẽ laudes: nõ ſolũ pertinaciter affirmare ſed
etiã experimẽto proſequi perſeuerans: pignus cũ negante proponit. Cuius conſenſu
Refo in Daniã pergens Gotricũ ſella poſita ſtipendia inter milites partiẽtẽ inuenit.
A quo quiſnã eſſet rogatus: vulpeculæ ſibi nomen eſſe reſpondit. Cũq; riſu quoſdã:
alios ammiratione cõpleſſet: & vulpem inquit Gotricus ore prædã excipere cõue-
nit. Ac mox detractũ lacerto torquem accerſiti labris inſeruit. Quẽ Refo confeſtim
brachio applicans: id cũctis auro præditũ oſtentabat, reliquũ vero perinde atq; or-
namẽti inops occultius habuit: eoq; acumine ab inuictę munificẽtiæ dextera cõſen
taneũ priori munus accepit. Qđ ei non tam precii magnitudo iocundũ, q̃ litis initę
victoria faciebat. A quo cum rex de pignoris poſitione cognoſceret fortuito magis
q̃ de induſtria munificus erga ipſum extitiſſe gaudebat, plus ſe voluptatis ex datio
ne q̃ accipientem ex munere ſentire teſtatus. Igitur reuerſus Noruagiam Refo cõ-
certatorem pignus exſoluere recuſantem occidit: filiãq; Gotonis captiuã Gotrico
Tributum Saxonibus rependendũ victis. xii. potiendam adducit. Cũq; Gotricus: qui & Godefridus eſt appellatus tranſfuſis in
exteros præliis, famam ac vires felicibus propagaſſet auſpiciis: inter cætera factorũ
monimenta: hanc quoq; Saxonibus tributi legẽ indixit: vt eorũ duces quoties apud
Danos regni mutatio obueniſſet: centũ equos niueos ſuffecti regis initiis dedicarẽt
Q; ſi nouũ Saxonibus ducem variata rerum ſucceſſio peperiſſet: is quoq; prædictæ

Modeſtiſſia in ingratos vltio

penſionis obſequio poteſtatis principium Danicæ maieſtatis titulis inclinaret: quo
et gentis noſtræ fateret imperium/et ſubiectionis ſuæ ſolenne præberet indicium.
Nec Germaniæ quidem oppreſſionę contentus, per Refonē legationi addictū Sueo
niam tentat. Quē Sueones aperta vi necare veriti, latrocinium auſi incuſſo lapide,
dormiētem cōſumpſerunt. Quippe molarem ſupne pēſum, reſciſſis vinculis, ſubie
cti ceruicibus illabi fecere. In cuius noxę expiationem actum eſt: vt ſinguli facinoris
auctores biſſena auri talenta/e plæbe vero quilibet vnam eiuſdem generis vnciam
Gøtrico perſolueret: Vulpeculæ penſionem vocabant. Accidit interea vt rex Fran
corum Karolus contuſam bello Germaniam non ſolum chriſtianiſmi ſacra ſuſcipe
ſed etiam ditioni ſuæ parere compelleret. Quo comperto Gøtricus finitimas Al-
biæ gentes adortus, Saxoniam ſuſceptum Karoli iugum cupidius amplexantem: ac
Romana arma Danicis p[illegible]tem ad priſtinum regni ſui titulum reuocare ten-
tabat. Quo tempore Karolus [illegible]icia trans Rhenū caſtra receperat: ideoq; ab ad-
uenæ hoſtis congreſſu pinde ac [illegible]uii interſtitio vetitus/temperabat. Quem quum
ob res Gøtrici comprimendas iterato tranſmeare ꝓponeret, a Leone Romanorum
pontifice in vrbis tuendæ præſidium accerſitus mandato paruit: filio vero Pipino
gerēdi aduerſum Gøtricū belli partes commiſit: vt dū ipſe in longinquum hoſtem
ageret/hic contra vicinum ſuſceptum pugnæ negociū ꝓcuraret. Oportebat enim
vt gemina curarum anxietate diſtractus/ſparſa manu aptum vtriq; remedium ꝓ-
uideret. Interea Gøtricus ſpecioſam ex Saxonibus victoriā referens, contractis de-
nuo viribus/ac frequentiori copiarum robore compato, non in Saxones modo/ve-
rum in omnes Germaniæ populum amiſſæ dominationis iniuriam vlciſci conſti-
tuit. Ac primo quidem claſſe Freſiam domat. Quæ prouincia admodum ſitu humi
lis: quoties ſæuiente oceano obiecta fluctibus æſtuaria prumpuntur, totam inunda
tionis molem patentibus campis excipere conſueuit. Huic Gøtricus non tam arctā
q̄ inuſitatam pēſionem impoſuit. De cuius cōditione et modo ſummatim referam.
Primum itaq; ducentorū. xl. pedum longitudinem habentis ædificii ſtructura diſ-
ponitur/biſſenis diſtincta ſpatiis: quorum quodlibet vicenorum pedum intercape-
dine tenderetur/prædictæ quantitatis ſummam totalis ſpatii diſpendio reddente.
In huius itaq; ædis capite regio conſidente quæſtore, ſub extremam eius partem ro
tundus e regione clypeus exhibetur. Freſonibus igitur tributum daturis mos erat
ſingulos nummos in huius ſcuti cauum coniicere: e quibus eos duntaxat in cenſum
regium ratio computantis eligeret, qui eminus exactoris aures clarioris ſoni crepi
taculo perſtrinxiſſent. Quo euenit vt id ſolum æs quæſtor in fiſcum ſupputādo col
ligeret: cuius caſum remotiore auris iudicio perſenſiſſet. Cuius vero obſcurior ſo-
nus citra computantis defeciſſet auditum/recipiebatur quidem in fiſcum, ſed nul-
lum ſummæ præſtabat augmentum. Compluribus igitur nummorū iactibus quæ
ſtorias aures nulla ſenſibili ſonoritate pulſantibus/accidit: vt ſtatā pro ſe ſtipem ero
gaturi/multam interdum æris partē inani penſione cōſumerent. Cuius tributi one
re per Karolum p[illegible]ſecundis [illegible] ꝓduntur. Cumq; Gøtricus tranſcurſa Freſia ac re-
uerſo iam Roma [illegible]ſpicio domit[illegible]iores ſe Germanię prouincias effundere ſtatuiſſet
proprii ſatellitis [illegible]gerthæ re[illegible]ntus, ferro domeſticæ fraudis interiit. Quo audi
to Karolus effuſo ga[illegible]iciem ſu[illegible]it/nihil eo caſu vnq̄ fortunæ ſuæ iocundius obue
niſſe confeſſus.

Refonis cædes.

Sueonū ſubactio. vi.

Carolus magnus. Anno Dni 811.

Pipinus.

Subiectio Saxonū. xiii

Freſii ſubacti tributū pendunt.

Gøtrici cædes.

Explicitus eſt Liber Octauus.

Eiuſdem Saxonis Grammatici viri diſertiſſimi De rebus
Danicis Liber Nonus incipit fœliciter.

Olauus rex lix. OLauus Gøtrici filius patre mortuo regnat.
Hic paternę vindictę ſtudio ciuilibus patriā
bellis implicare ſuſtinuit/publicā pietatē pri
uato affectui ſubiiciendo. Cuius extincti cor
pus collis Olaui titulo celeber ꝓpe Lethram
Hemmig⁹ rex. lx. cōgeſtus excepit. Huic ſuccedit Hemmigus
cuius dignū memoratu opus nō repperi/ni=
ſi ꝙ pacē cum Cęſare Ludouico iuriſiurandi
firmitate cō‑‑r‑t. Et forte cōplura tēporū
eius inſig‑arū ‑‑ ꝗ præclara extiterint, vetuſta
Syuardus rex. lxi. tis liuore t‑gūtur. Poſt hos Siuardus cogno
mēto Ring: quē eiuſdem noīs pater Norua=
giæ dux olim ex Gøtrici filia ſuſcepat/ Sca=
nis/Sialandiſq; fautoribus regnat. Nam conſobrinus eius Ringo/ idemq; Gøtrici
nepos Iutiam occupabat. Igitur vnius regni diuidua poteſtas/tanꝗ vtraq; parte ob
paruitatem ignobili/non ſperni modo, ſed etiam laceſſi ab exteris cœpit. Quos Si=
uardus maiore odio ꝗ regni æmulum inſecutus/peregrina bella ciuilibus præferē=
do/quinquennio periculis patriæ defenſionem ſuam opponere perſeuerauit. Elegit
enim vulnus tolerare domeſticum, quo promptius ſanaret externum. Quamob=
Ringo. rem Ringo dominationis eius occaſione ſuſcepta, vniuerſum imperii ius in ſeipm
transferre conatus, foris excubias peragentem/intus lacerare ſuſtinuit. Prouincias
ſiquidem quæ ab ipſo poſſidebantur inuadens/communis patriæ defenſionem in=
grata mente penſabat. Igitur ex Sialandicis quidam Siuardi ſtudioſiores quo ſyn=
ceriorem abſenti fidem gererent, filium eius Regnerum vixdum cunis erutum/re=
gis nomine cenſuerunt/non ꝙ ipſum regimini intempeſtiuum neſcirent, ſed vt tan
ti pignoris ductu aduerſum Ringonem torpentium ſociorum animos excitarent.
Audiens aūt Ringo Siuardum interim ab expeditione regreſſum, Sialandenſes ma
gna manu petitos ni ſe dederent, ferro perituros edixit. At Sialandici quibus aut
rubor/aut periculum imperabatur viribus ob paucitatem diffiſi, deliberādæ rei in
ducias popoſcerunt. Quibus impetratis quū nec Siuardi gratiam colere liberum/
nec Ringonis amplecti videretur honeſtum, diu inter metum pudoremq; ſolliciti
iactabantur. Qua in re ne ſenibus quidem conſilio ſuppetente, Regnerus tunc for=
Regneri oratio. te concioni præſens/Breuis, inquit, arcus ſubito ſpiculum iacit: ego vero tametſi
puerili auſu maiorū ora præcurrere videar/ignoſcendū erratis veniāq; immature
editis ꝑcor. Verū prudētiæ monitor tāetſi deſpicabilis videat̃ reſpuēdus nō eſt. Do
cili qppe aīo ſorbenda eſt vtiliū diſciplina. At qm̄ vt deſertores ac trāſfugas notari
turpe, ita ſupra vires audere temerariū eſt: et vtrobi‑ itur re‑ ſubeſſe cōuicitur:
ſimulata tranſitione petēdus eſt hoſtis: idēq; quū ‑cidit: filiāq; obuenerit, oppor=
tuna deſertione linquendus. Satius ergo erit adue‑ Godefridus ‑equii figmēto ꝓcur=
rere, ꝗ negatione eundem in noſmetipſos acrius in‑opagaſſet ‑ armare. Quid enim
fortioris imperium detrectantes agimus, niſi ꝙ ipſi in iugulum noſtrum arma
ſponte præſtamus? Sæpe inuolutioribus ſtudiis efficaciſſima fraus alitur. Aſtu illa=

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

queanda eſt vulpes. Cuius conſilii ſalubritate / et fluctuantium ciuium cunctatio-
nem diſcuſſit / et hoſtilibus caſtris noxiū robur adiecit. Concio quoqꝫ infantiæ eius
non facundiam minus q̄ ingenium mirans, egregiæ indolis decretum habitu anno
rum excellentius cupide amplexata eſt. Nec rubori fuit defectis cōſilio ſenibus pue
rilibus obſequi monitis: quæ q̄q̄ a tenero manaſſent, integerrimo diſciplinæ pon-
dere redundabant. Auctorem vero conſilii inſtanti periculo obiicere veriti / educa-
tionis gratia Noruagiam tranſtulerunt. Breui poſt conſerta pugna Ringonem Sy
uardus aggreditur. Quo occiſo ipſe immedicabili plaga perſtrictus paucis interie-
ctis diebus ex vulnere deceſſit.

Ringonis et Syuardi cædes.

QVi Regnerus in regnum ſuccedit. Quo tempore rex Suetiæ Frø
interfecto Noruagienſium rege Syuardo coniuges neceſſariorū
eius ꝓſtibulo religatas / publice cōſtuprandas exhibuit. Quo Re-
gnerus audito, auitæ vltionis ſtudio Noruagiam petiuit. Eo ve-
niente matronæ complures: quæ corporum ſuorum ludibria / aut
nuper paſſa fuerant / aut in proximo pudicitiæ periculum verebā
tur, viriliter cultæ cupide caſtris eius adproperare cœperunt / ꝓfitentes ſe fatum
contumeliæ prælaturas. Nec erubuit futurus muliebris improperii / vindex aduer
ſum auctorem turpitudinis, quarum ignominiam vlciſci venerat / auxila mutuari.
Inter quas affuit et Lathgertha perita bellandi fœmina: quæ virilem in virgine ani
mum gerens, immiſſo humeris capillitio, prima inter ꝓmptiſſimos dimicabat. Cu-
ius incomparabilem opam admiratibus cunctis: quippe cæſaries tergo inuolare cō
ſpecta fœminam eſſe ꝓdebat. Regnerus aui interfectore proſtrato, de puella quam
in acie præuiam prænotauerat cōmilitones plurimū percontatus eſt / vnius fœmi-
næ viribus victoriam ſibi conſtitiſſe profeſſus. Quam quū illuſtri inter barbaros lo
co natam cognouiſſet, per internuntios ꝓcari perſtitit. Illa legatione tacite ſpreta,
conſenſum ſimulat. Cumqꝫ datis fallaciter reſponſis anhelanti proco potiendi voti
fiduciam attuliſſet, adiectum vrſo canē in ædis ſuæ veſtibulo religari præcepit / cō-
tra omne amatoris ſtudiū per obiectas belluas proprium tutatura cōclaue. Regne-
rus vero fauorabili nuntio recreatus nauigium ſcandit / emenſuſqꝫ fretum, comiti-
bus apud Gølerdal (id valli nomen eſt) ſubſiſtere iuſſis, ſolitarius puellę penates ac
cedit. Vbi exceptis a belluis alterā telo traiicit / alteram faucibus appræhenſam ob
torto gutture ſtrangulauit / virginemqꝫ victi periculi præmiū habuit. Ex cuius ma
trimonio geminis filiabus: quarū nomina memoriæ ꝓdita non ſunt / filioqꝫ Fridle-
uo ſuſceptis triennium feriatus eſt. Cuius ob recentes nuptias reditu deſperato, Iu
ti gens inſolens Scanis in ſocietatem contractis Sialandos: qui Regneri fidem pro-
penſiori charitate colebant, bello laceſſere tentant. Quo comperto Regnerus trice
nas inſtruit puppes / ventiſqꝫ nauigationi parentibus, Scanos apud Whiteby vicum
bellum auſos obtriuit: exactaqꝫ hyeme cum Iutis ꝓpe Lym Fiorthinum eius regio-
nis fretum habitantibus ſecundis euentibus dimicauit. Tertio item ac quarto Sca-
nis / Halandiſqꝫ fœlici auſpicio domitis, in Thoram Herothi regis filiam nuptiarū
amore conuerſo, ſibi ac Lathgerthæ repudium interiecit. Damnabat enim coniu-
gis fidem: quam olim in perniciem ſuæ ſummæ ferocitatis belluas admouiſſe memi
nerat. Interea rex Sueonū Herothus ſyluas forte venatione complexus, repertas a
comitibus angues filiæ detulit nutriendas. Illa paterno ocyus obſecuta præcepto

Regnerus Lodbrog rex. lxii.

Lathgertha

Lathgerthę mira fortitudo.

Regneri robur in angues.

Herothus.

vipereum genus virgineis manibus educare ſuſtinuit. Quinetiam curæ habuit vt
integrum bouis cadauer earum quotidie ſatietati ſuppeteret / ignorans ſe priuato
pabulo publicam ſuſtentare perniciem. Quæ quū adultæ peſtilentiſſimo alitu vici
niam vrerent, rex inertis operæ pœnitens / potiturū filia qui peſtem amouiſſet / edi-
xit. Quo non minori fortitudinis q̃ libidinis incitamento frequens iuuentus addu
cta, periculoſam gnauiter operam erogabat. Cuius rei ſummā Regnerus ab inter-
meantibus exptus, laneum a nutrice ſagulum / villoſaqꝫ admodum fœmoralia: qbꝰ
inflictos anguiū morſus elideret / expetiuit. Nā vt munimenti gr̄a referto pilis cul-
tu vtendū credidit: ita agilitatis cauſa tractabilem ſumpſit. Cumqꝫ nauigio Suetiā
appuliſſet, incidente gelu aquis de induſtria corpus iniecit: humefactamqꝫ veſtem
quo minus penetrabilis redderetur, brumæ durandam præbuit. Qua amictus ſa-
lutatos comites ad fidem Fridleuo ſeruādā hortatus, ſolus ꝓcedit ad regiam. Qua
viſa enſem lateri nectens / dextræ telum inſerit amentatū. Procedenti inuſitatæ ma
gnitudinis obuius allabitur ſerpens. Huic alter grāditate par prioriſqꝫ prolapſum
inſecutus arrepſit. Qui iuuenē mō caudæ voluminibus quatere / mō ꝑtinaci vomi-
tu ac veneno cōſpuere decertabāt. Interea aulici tutiora complexi latibula ꝑinde ac
pauētes puellulæ rem eminus inſpectabant. Ipſe rex pari metu ꝑterritus in anguſtū
cū paucis conclaue refugerat. At Regnerus gelati cultus duritie frætus, non armis
mō: ſed et iā amictu virulentos fruſtrabat̃ aſſultus: ſoluſqꝫ duarū rictū ꝑtinaci ſpiri
tu virus in ſe ꝓfundētiū infatigabili cōgreſſione ſuſtinuit. Quippe morſus clypeo /
venenum veſte reſpuit. Ad vltimū excuſſum manu telum ſtrenue inceſſentiū ſe be
luarū corꝑibus adigit: eoqꝫ vtriuſqꝫ præcordia lacerās fœlicē pugnæ euētū habuit.
Cuius cultum rex curioſius contemplatus quū hirtū atqꝫ hiſpidū animaduertiſſet
præcipue tamē occiduę veſtis horrorē / maximeqꝫ incōptam braccharū ſpeciē elu-
dens, Lothbrog eū ꝑ ludibrium agnominauit. Quem etiā vt ex laboribus recrearet
cū amicis epulaturū accerſit. Ille prius reuiſendos ſibi quos reliquerat arbitros aie-
bat. Profectuſqꝫ eoſdem futuræ epulationis gratia nitidius cultos adducit. Ac de-
mum peracto conuiuio præfixum victoriæ pignus accepit. Ex qua Rathbarthum
Dun / Warthnumqꝫ egregię indolis pignora ꝓcreauit. Hiſdem Syuardus / Biornus /
Agnerus / Iuaruſqꝫ natura fratres adiecti ſunt. Interea Iuti ac Scani inſopibili ſedi-
tionis face ſuccenſi, abrogato Regneri titulo, Haraldo cuidam rerum contribuunt
ſummam. Aduerſum quos Regnerus legatis Noruagiam miſſis quum amica pre-
caret̃ auxilia, Lathgertha priſtini amoris pertinaciore hauſtu exuberans cum viro
ac filio nauigationem arripuit. Centum ac viginti nauium claſſem ei a quo olim re
pudio acta fuerat, exhibere ſuſtinuit. Qui etiam vniuerſę opis egenum ſe iudicans,
ab omni ætate præſidium mutuari curauit: robuſtiſqꝫ imbecilles agglomerans / for-
tium cuneis ſenum / puerorumqꝫ partes inſerere non erubuit. Igitur apud campum
qui latialiter Laneus dicitur in primis Scanorum res obterere orſus / graue cum fa-
ctioſis bellum habuit. Vbi Iuarus ſeptimum agens annum inſigni pugna edita pue
rili corpore grandæuum robur exercuit. Syuardus vero dum hoſti vim aduerſo
corpore ingerit, humi collapſus prono vulnus excepit. Quæ res inſpectantibus ſo-
ciis grauiſſimam circunſpiciendæ fugæ ſolicitudinem attulit: nec Syuardum mo-
do: ſed et oīa fere Regnericæ partis arma deiecit. Verū hunc attonitarum men-
tium lapſum Regnerus virili opera hortatuqꝫ firmauit: paratoſqꝫ vinci victoriam
conari perpulit. Lathgertha quoqꝫ teneris membris incomparabilem ſortita ſpiri-

Iuari pueri virtus.

Syuardi vulnus.

tum trepidantis militiæ ſtudium ſpecioſo fortitudinis exemplo contexit. Militari
namq; diſcurſu inopinatorum terga circumuolans/ſocialem metum in hoſtilia ca-
ſtra conuertit. Ad vltimum laxata Haraldi acie, atq; ipſo per ſummam ſuorū ſtra-

Lathgerthȩ facinus.

gem fugato quum domum ex acie reuertiſſet, ſpiculo quod toga occultauerat no-
ctu mariti iugulū attētauit: totiuſq; potētiæ eius ac nōis ſummā inuaſit. Inſolētiſſi-
mus namq; fœminæ ſpiritus abſq; viro regnum gerere, q̄ fortunæ eius communi-
care iocundius duxit. Interea Syuardus oppido quod in vicinia erat allatus curan-
dum medicis corpus præbebat. Quibus ad ſummam vſq; deſperationem prouectis
dum vulneris immanitas adhibita fomentorum genera fruſtraretur, quidam ſtu-
penda magnitudine ægri lectulum adire conſpectus / ſi ſibi illorum quos armis op-
preſſurus foret animas dedicaſſet, protinus incolumitate gauiſurū promittit. Nec

Roſtarus.

nomine quidem ſuppreſſo, Roſtarum ſe dici ſubiunxit. Animaduertens aūt Syuar
dus paruulæ promiſſionis impendio ingens comparari beneficiū poſſe, penitus cu-
pide paruit. Tunc ſenex attrectatæ tabis liuorem repentino manus auxilio diſpulit
ſubitamq; vulneri cicatricem intendit. Poſtremo pupillas eius puluere perfundens
abiit. Qui maculis repente coortis eximiam vermiculorum ſimilitudinem obſtupe
ſcentibus oculis ingenerauit. Crediderim huius miraculi auctorem futuram iuue
nis ſæuitiam euidentiori luminum teſtimonio prodere voluiſſe: ne ꝑſpicacior cor-

Præſagium Syuardi.

poris pars ſequentis vitæ præſagio vacua maneret. Quem anus quæ potionibus
eius præerat vermiculatas ore notas præferre conſpiciens / inuſitato iuuenis hor-
rore permota ſubito lapſu decidens/linqui animo cœpit. Quo euenit vt Syuardo
ſerpentini oculi vulgatum late cognomen accederet. Interea nuptā Regneri Tho-
ram violentus morbi caſus abſumpſit. Eaq; res amantiſſimo coniugis viro infini-
tam ægritudinis moleſtiam peperit. Quā optime negotio diſcutiendam ratus/ſo-
latium ab exercitio mutuari/doloremq; labore temperare conſtituit. Militiam itaq;
detrahendæ ægritudinis/pariendiq; ſolaminis gratia meditatus, ſtatuit vt vnuſ-
quiſq; paterfamilias quem inter liberos contemptiſſimum duceret: aut ſi quem pi-

Delect⁹ nouus.

grioris operæ/ac minus ſpectatæ fidei ſeruū haberet: ſtipendia ſibi meriturum of-
ferret. Quod edictum tametſi parum propoſito competens videretur, inualidiſſi-
mos Danicæ gentis aliarum nationum fortiſſimis præſtare docuit: magnumq; iu-
uentuti profectum attulit/delectis certatim ſocordiæ notam abſtergere cupienti-
bus. Præterea vt omnis controuerſiarū lis ſemotis actionum inſtrumentis/nec ac-

Lex Regneri bona.

cuſantis impetitione/nec rei defenſione admiſſa/duodecim patrum approbatorum
iudicio mādaretur/inſtituit. Cuius legis beneficio temeraria litiū cōtractione ſum
mota/improborum calumniæ ſufficienter obuiatū exiſtimās/arma in Britanniam

Subactio Anglorum et Scotorū ſeptima.

erexit: regemq; eius Hamam Hellæ nobiliſſimi iuuenis patrem pugna ꝑſtrictū occi
dit. Inde Scotiæ ac Petiæ inſularumq; quas auſtrales vel meridianas vocant duci-
bus interfectis Syuardo ac Rathbartho filiis vacuas gubernatore ꝓuincias in po-
teſtatem addixit. Noruagiam quoq; principe ſuo violenter exutā Fridleuo parere
præcepit: eundemq; Orchadibus proprio duce defectis præferre curauit. Interea

Danorum rebellio.

Danorum quidam pertinacioris erga Regnerum odii obſtinatis ad rebellandū ani
mis Haraldi quondam profugi ꝑtibus aduoluti, proſtratam tyranni fortunam at-
tollere conati ſunt. Qua temeritate inſolentiſſimos belli ciuilis aduerſū regē ſpiri-
tus excitauerūt: externiſq; liberū domeſticis implicuere periculis. Ad quos cōſtrin
gendos Regnerus cū inſularium Danorū claſſe ꝓfectus, rebellium agmen eliſit: Ha

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

raldūqꝫ ſupati exercitus ducem fuga in Germaniā actū honorem improbe partum
impudenter abiicere cōpulit. Captiuos quoqꝫ ſimplici morte afficere nō cōtentus,
tortos necare maluit: vt qui ad deſerendam impietatē adduci non poterant: ne ſpi-
ritum quidem niſi per ſummā pœnarum violentiā deponere ſinerentur. Cæterū la
tifundia eorum qui cū Haraldo ꝓfugerant ſecum ſtipēdia pagentibus partitus eſt:
eo patres punitiores iudicās: ꝙ ad liberos quos ſuo iudicio repuliſſent, charioribus
patrimonio ſpoliatis, honorem hæreditatis ſuæ tranſlatum viderent. Sed ne ſic qui
dem vltionis ſatietate ꝑfuſus / inſuꝑ Saxoniā ꝙ eā aſylum hoſtiū / Haraldiqꝫ ꝓfugiū
crederet / oppugnare cōſtituens, implorato filiorū auxilio, Karolū tūc forte illis im-
perii ſui finibus immorantē offendit. Cuius quū interceptis vigilibus p̄iectas feſel-
liſſet excubias / atqꝫ ob hoc cætera factu leuia duceret / conatuqꝫ ꝓmptiora ſperaret,

Vaticiniū mulierculæ

ſubito diuina futuri muliercula tanq̄ cæleſte quoddā oraculū / aut diuinæ volunta-
tis interpres ſalutari regē prædictione ꝓmonuit: aduentātiſqꝫ periculi malū fœlici
vaticinio præcucurrit / Syuardi claſſem ad Sighnini fluminis fauces appuliſſe denū
tians. Impator attēte accepto monitu hoſtilem interpretatus aduentū / ſignificatos
ſibi barbaros pugnæ oppoſitu cōſtringēdos curauit. Qua in Regnerū habita nō ſi-
militer vt diſcriminis cautelam hauſit belli actū impleuit. Itaqꝫ infatigabilis ille to
tius pene Europæ domitor ſereniſſimis / ampliſſimiſqꝫ victoriis tantam terrarum
partem emenſus / tot ciuitatum / tot gentium victorem exercitum auerſis bello pe-

Saxonū ſubactio. xiiii.

ctoribus vnius ꝓuinciæ paruula manu profligatum aſpexit. Cumqꝫ Regnerus one
ratis tributo Saxonibus de morte Heroddi certū e Suetia nūtiū accepiſſet / liberoſ-
qꝫ ſuos Sorli ſuffecti regis calūnia auitis bonis exutos cognoſceret, Biorni / Fridleui
atqꝫ Rathbarthi collegiū appcatus (nā Regnaldus / Withſercus / et Ericus: quos ex
Suanlogha ꝓgenuerat, nondū habilem armis ætatem impleuerāt) Suetiam petiit.

Regneri victoria.

Cui occurrens cum exercitu Sorlus publice an priuatim dimicādi optione facta ſin
gularem deligenti conflictum Scarchdhum ſpectatæ audaciæ pugilem cum ſepte-
na filiorum manu ex prouocatione pugnaturū admouit. Cū quibus Regnerus tri-
bus filiis in certaminis ſocietatē aſſumptis, vtroqꝫ exercitu inſpectāte cōgreſſꝰ, ago
ne victor exceſſit. Biornus vero ꝙ integer hoſti cladem ingeſſerat / tanq̄ a ferrei late
ris firmitate ſempiternum vſurpauit agnomen. Qua victoria Regnerus omnis pe
riculi ſuperandi fidutiam nactus, Sorlum cum vniuerſis quas ductauerat copiis im

Sueti ſubacti ſeptio. Regneri amores.

petitum occidit. Cumqꝫ Biorno ob conſpicuæ fortitudinis meritum Suetica præ-
latione donato aliquanto bellorum interſtitio quieuiſſet / cuiuſdam forte mulierc
læ amantior factus, quo promptiorem ſibi potiendæ eius aditum ſtrueret / patrem
ipſius ampliſſimo beneficentiæ cultu officioſiſſime captandum curauit. Sæpe enim
numero accerſitum ad epulas plurimæ comitatis officiis proſequebatur. Nam et
venientem aſſurgendi reuerentia / diſcumbentemqꝫ proximo ſibi cōſeſſu veneratus
eſt. Sæpe etiā donis: interdū benigniſſimo recreauit alloquio. Qui quū tātę honora
tionis cām a nullo ſuo merito ꝓfectā aīaduerteret, cogitatiōe varie deflexa, ex amo
re filiæ ſuæ tacitā principis liberalitatē deſcendiſſe cognouit / libidinoſum propoſi-
tum humanitatis nomine colorantis. Quā vt exactiſſimum amantis ingenium fru
ſtraretur, tanto impenſius obſeruandam curauit: quanto eam latentioribus ſtudiis
ac peruicatioribus modis ambiri comperit. Verum Regnerus certiſſimo cōſenſus
eius nuntio recreatus, villam in qua aſſeruabatur acceſſit: nihilqꝫ amori inuium
putans / in vicino quendam ruſticæ vitæ ſolitarius hoſpitio petiit. Mane com-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

mutata cum fœminis veſte amicæ laneum opus explicanti muliebriter cultus aſti-
tit: virgineoq; operi rudes artificii manus callide ne ꝑderetur admouit. Nocte ve-
ro votis virginem amplexatus indulſit. Cumq; matureſcente partu temeratæ pu-
dicitiæ facinus tumidiore puellæ gremio ꝑderetur, incertus pater cui ſe filia pol-
luendam dediſſet/ignoratum ſtupri auctorem ex ipſa maxime cognoſcere perſeue-
rauit. Qua ſe neminem præter pediſſequã lecti participem habuiſſe pertinacius af
firmante, rem regi cognoſcendã mandauit. Ille inſontem famulam inuſitata crimi-
natione notari non ſuſtinens/ꝓprii ſceleris profeſſione alienæ innocentiæ fidem fa-
cere non erubuit. Qua humanitate/et muliebris calumniæ ꝑtes reppulit/et ne ridi-
culus rumor apud improbas aures ſereretur effecit. Præterea gignendũ ex ea filiũ — Vbbo naſci-
ſui ſanguinis eſſe/ꝙq; eum Vbbonem nuncupari vellet adiecit. Qui quũ aliquate- — tur.
nus excreuiſſet, teneræ ætatis ingenio maturæ diſcretionis habitum appræhendit
Matris eñ dilectionem ꝙ excellenti ſe thoro miſcuiſſet/amplexus: veneratione͂ pa-
tris ꝙ ad obſcuriorem iuſto copulam deſcendiſſet/abiecit. Poſt hæc Regnerus expe
ditione͂ in Helleſponticos parans, vocataq; Danorum concione ſaluberrimas ſe po-
pulo leges laturum ꝑmittens: vt vnuſquiſq; paterfamilias ſicut ante quem minimi — Edictũ no-
inter liberos duxerat militaturum exhiberet: ita tunc valentioris operæ filium aut — uum.
ꝓbatioris fidei ſeruũ armaret/edixit. Quo facto omnibus quos ex Thora procrea-
uerat filiis præter Vbbonem aſſumptis, Helleſpõtum eiuſq; regem Dian variis cõ
tuſum bellis laceſſendo perdomuit. Ad vltimum eundem creberrimis diſcrimini- — Helleſpõti
bus implicatum extinxit. Cuius filii Dian et Daxon olim Rutheni regis filias mari — ſubactio.
tali ſorte complexi, impetratis a ſocero copiis, ardentiſſimo ſpiritu paternæ vindi-
ctæ negotium rapuerũt. Quorũ Regnerus immenſum animaduertens exercitum/
diffidentia copiarum habita, equos æneos ductilibus rotulis ſuppoſitos ac verſati- — Stratage-
libus curriculis circũductos in cõfertiſſimos hoſtes maxima vi exagitari præcepit — ma nouum
Quæ res tantũ ad laxandam aduerſariorum aciem valuit: vt vincendi ſpes magis
in machinamento, q̃ milite repoſita videretur. Cuius intolerabilis moles quicquid
impulit obruit. Altero ergo ducum interfecto/altero fuga ſublapſo vniuerſus Hel-
leſponticorum ceſſit exercitus. Scithæ quoq; Daxon arctiſſimo materni ſanguinis — Scithȩ victi
vinculo contingẽtes/eodem obtriti diſcrimine referuntur. Quorum ꝓuincia With
ſerco attributa: Ruthenorũ rex parum viribus fidens/formidoloſa Regneri arma
fuga præcurrere maturauit. At Regnerus cæteris prompta ſibi deditione ſubſtra- — Biarmorũ
tis, quũ quinquennem ꝓpemodũ piraticam expleuiſſet, Biarmos nuꝑ deuictos in- — rebellio: et
ualida ſubiectionis fide palam imperium detrectãtes inuenit. Qui quũ aduẽtũ eius — magica pe-
cõpertũ haberẽt, carminibus aggreſſi cælũ/ſollicitatas nubes ad ſummã vſq; nym — ritia.
borũ violentiã impulerunt. Quæ res Danos aliquãdiu nauigatione ꝓhibitos alime͂
torũ facultate defecit. Eoſdem quoq; ſubito remiſſa tempeſtate æſtuoſiſſimi feruo-
ris flagrantia torruit. Nec ea quidem peſtis cõcitati frigoris magnitudine tolerabi
lior extitit. Itaq; anceps geminæ intẽperantiæ malũ viciſſim affecta corꝑa immode
rata vtriuſq; ſtatus acceſſione corrupit. Cæterũ laxi vẽtris ꝓfluuiũ cõplurimos ex
animauit. Ita Danorũ plæriq; dubia cæli q̃litate cõcluſi/paſſim aborta corporũ pe-
ſtilẽtia deceſſerũt. Cũq; ſe Regnerus adulterina magis q̃ vera aeris vi ꝑpeditũ aĩad
uerteret, vtcũq; nauigatiõe ꝑducta in Curoꝝ Sẽborũq; regione͂ acceſſit. Qui maie
ſtate͂ eius ꝑinde atq; honoratiſſimi victoris amplitudine͂ ĩpẽſius venerati ſũt. Quo
beneficio rex magis aduerſ⁹ Biarmorũ inſolẽtiã efferat⁹ ſpretæ maieſtatis ſuæ vin

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

dictam inopinato petiuit aſſultu. Quorum ignoti nominis rex ſubitanea hoſtium irruptione ꝑculſus/ſimulqꝫ conſerendæ cũ ipis manus fiducia vacuus, Matullũ Finmarchiæ ducẽ perfugio petiit. Cuius peritiſſima ſagittariorum opera fractus Regneri apud Biarmiam hiberna ꝑagentem impune lacerauit exercitũ. Quippe Finni lubricorũ ſtipitum celeri allapſu curſum intendere ſoliti, arbitraria velocitatis potentia rapiũtur/ꝓmptiſſimãqꝫ ꝓpinquitatis vel abſentiæ facultatẽ obtinere credunt. Mox eñ vt hoſtẽ læſerint, eadẽ celeritate qua ſubeũt auolant: nec ꝓcurſu languidius reditum tentant. Itaqꝫ et vehiculorũ et corporũ agilitate inſtandi/fugiendiqꝫ exptiſſimam obtinẽt poteſtatem. Credendũ eſt tunc Regnerũ fortunæ ſuæ imbecillitatẽ admiranter tuliſſe, quũ ſe olim Romani culminis triumphatorem ab inermi inconditoqꝫ agmine ad vltimũ vſqꝫ diſcrimen abripi peruideret. Itaqꝫ q ſplendidiſſimum Romanæ militiæ decus/maximiqꝫ ac ſereniſſimi ducis inſignes copias excellenter obtriuerat, agreſtis et ignobilis vulgi ſordidiſſimo atqꝫ tenuiſſimo apparatui ceſſit: Iſqꝫ cuius bellicã antea claritatem fortiſſimæ gentis vis hebetare nequerat, deſpicabilis populi ꝑuulam manũ ſuſtinere nõ valuit. Quo euenit vt ea manu qua clariſſimã orbis pompam ac grauiſſimũ militaris roboris inſtrumentũ fortiſſime contudit: qua tot peditũ/tot caſtrorũ/tanti equitatus fragorẽ aptiſſime ſubruit, vilem obſcuramqꝫ plæbeculã furtim et quaſi ꝑ latrociniũ inceſſere ſuſtineret: illuſtremqꝫ gloriã ſuam palam atqꝫ interdiu partam nocturna fallacia maculare nõ erubeſceret/manifeſtæ fortitudinis loco clãdeſtinas amplexatus inſidias. Quæ res vt ope deformis/ita exitu vtilis fuit. Nec Finnorũ q̃ Caroli fuga parcius gratulatꝰ eſt/plus ſe virium in nudiſſima plæbe, q̃ in inſtructiſſimo milite repperiſſe cõfeſſus. Siqdem grauiſſimã Romanorũ armaturã q̃ leuia pannoſæ gentis ſpicula tolerabilius ferre potuit: vbi Biarmorũ rege interfecto, Finnorũ vero fugato, Regnerus ſaxis rerũ geſtarũ apices præ ſe ferentibus hiſdẽqꝫ ſuꝑne locatis æternũ victoriæ ſuæ monimentũ affixit. Interea Vbbo ꝑ auum ſuum Heſbernũ ad ſacrilegam regni cupiditatem adductus, abiecta paterni reſpectus verecũdia, capiti ſuo regiũ arrogauit inſigne. Cuius quũ Regnerus inſolentiã ex Suetiæ ducibus Keltheroi/Thorkilloqꝫ cognoſceret, Gothiã verſus ꝑpropere nauigationẽ exercuit. Quos Heſbernus Regneri ꝑtibꝰ ſingulari fide deuinctos exptus, præmio ſollicitatos regis deſertores efficere laborabat. Illi non flexo e ſententia ꝓpoſito, ex Biorni arbitrio ſuum cõſiſtere retulerunt: confeſſi Sueonũ neminẽ quod ab eius placito deſtitiſſet auſurũ. Nec ſegniter ipm Heſbernus benigniſſimis legatorum alloquiis captauit. Qui ſe perfidiæ q̃ bonæ fidei ꝓpiorẽ fore denegans/piiſſimi patris amori improbiſſimi fratris gratiam anteferri ꝑq̃ nefariũ iudicabat. In ipos vero legatos ꝑinde ac grauiſſimi criminis hortatores laqueo animaduertit. Sueti quoqꝫ de reliqua legatorũ turba pari clade noxię exhortationis pœnas ſumpſerunt. Igitur Heſbernus occulto clãdeſtinoqꝫ paratui parũ proſperũ ratus cõſtare ꝓgreſſum/ adcitis palam copiis manifeſte procurrit ad bellum. At præfectus Iutiæ Iuarus neutram ſacrilegæ pugnæ partẽ pietati propinquam autumans, impium bellum voluntario pręcucurrit exilio. Regnerus vero Heſbernum apud ſinum qui latialiter viridis appellatur aggreſſus occidit/exanimiſqꝫ abciſum caput prora excipi mãdans, terribile factioſis ſpectaculum edidit. Vbbo vero profugio vſus: itemqꝫ patrem reuocato apud Sialandiam bello adortus dum laxata ſuoꝝ acie vndiqꝫ ſolus impetitur, tantũ aduerſi agminis fudit vt hoſtilium cadauerum excremento perinde ac munitione firmiſſima circũactus,

Finni.

Regnerus Romanorũ victor a Finnis affligit.

Vbbo regnum affectat.

Vbbo plurimos fũdit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

facile prouocantium inhiberet acceſſum. Ad vltimũ frequentioribus hoſtium glo=
bis obfuſus, compræhenſuſq; publicis vinculis onerandus abſtrahitur. At ille im=
menſa vi extricatis reciſiſq; catenis: inditos ſibi nexus diſiicere ac lacerare ador=
ſus: nullis obitum modis effugere potuit. At vbi Iuarus tumultum patriæ factioſi
ſupplicio diſcuſſum comperit: Daniam petiit. Quem Regnerus ꝙ inter ſæuiſſimas
parricidiorum procellas integerrimũ ſe pietatis cultorem geſſerat: ampliſſima ve=
neratione ſuſcepit. Interea Daxon Withſercum Suetiæ principantem: diu nequicq̃
ſuperare conatus: tandem factæ pacis commento circũuentum aggreditur: conui=
uialiter ab eo exceptus armatum ſubornauit exercitum: qui ſimulata mercatione
in vrbem rhedis aduectus: hoſpitis domũ nocturno laceraret aſſultu. Cuius latro=
cinii manum tanta Withſercus ſtrage perculit: vt hoſtilium corporum cumulo cir=
cũfuſus: niſi ſcalis ſuperne admotis compræhendi nequiret: duodecim quoq; comi
tes eius pariter ab hoſte capti: facta ſibi repetendæ patriæ poteſtate deuotis pro re=
ge capitibus alienum participare periculum q̃ ſuum abiicere maluerũt. At Daxon
egregię Withſerci formæ miſeratione permotus orientem ſpecioſiſſimæ indolis flo
rem conuellere paſſus non eſt. Cui non tantum ſalutem: ſed & filiam dimidio regni
ſui dotatam in matrimonium obtulit. Ac decori incolumitatem q̃ fortitudini pœ=
nam afferre maluit. Ille vero precariæ vitæ vſum animi magnitudine floccipendẽs:
impunitatem perinde atq; paruulum aliquod beneficium reſpuit: mortis ſententiã
ſua ſponte complexus/ præfatus Regnerum in vindictam filii remiſſius exacturum
ſi eum in eligendo mortis genere proprio vſum arbitrio comperiſſet. Cuius teme=
ritatem ammiratus hoſtis ea fati ſpecie qua ipſe in ſe animaduertiſſet: conſumen=
dum eſſe promittit. Quam libertatem iuuenis ingentis beneficii loco ſuſcipiens:
vinctum ſe cum ſociis cremari petiuit. Nec ſegniter Daxon auidis fati precibus ob=
ſecutus: pro beneficio optatæ mortis ſupplicium erogauit. Quo audito Regnerus
obſtinato ad moriendum luctu: non modo mœrorem induit, verum et per ſummã
animi ægritudinem: lectulo corpus affixit, doloremq; cõceptum gemitu patefecit.
Quem coniunx virilem ſupergreſſa fiduciam imbecillitatis increpitum virili ad=
hortatione firmauit: reuocatumq; a mœrore animũ: arma impenſius celebrare per
docuit: affirmans fortiſſimũ patrem cruentos filii cineres: iuſtius armis q̃ lachry=
mis expiaturum. Monuit quoq; ne muliebriter lugens: tantum ſibi ignominiæ fle=
tu pareret: quantum antea claritatis virtute contraxerat. Ad hanc vocem veritus
Regnerus ne priſtinos fortitudinis titulos effœminato mœrore cõtereret: diſcuſ=
ſo mœſtitiæ habitu, depoſitiſq; doloris inſignibus: promptiſſima vindictę ſpe iacẽ=
tem reuocauit audaciam. Adeo interdum ab inualidis fortia roborantur ingenia.
Iuaro ergo Regni tutelam deferens, Vbbonemq; priſtinæ gratiæ redditum pater=
na charitate complectens: traiecta in Ruſciam claſſe: compræhenſum Daxon cate=
narumq; pœna coercitum: apud Vtgarthiam cuſtodiæ relegauit. Siquidem tunc
Regnerum aduerſus chariſſimi filii interfectorem clementiſſima animi moderatio
ne vſum eſſe cõſtabat: cum ad cõcupitæ vltionis ſatietatem exilium ſontis, q̃ necem
ſufficere maluit. Qua quidem humanitate magnus Ruthenis iniectus eſt rubor: vl
terius aduerſus eum ſæuiendi regem quem ne iniuriarum quidem acerbitate ad in
fligendam captiuis mortem impellere potuerunt. Eundem quoq; Regnerus breui
in gratiam reductum patriæ reddidit: pollicẽtem ſe ei annuo nudatum pedes: cum
duodecim patribus diſcalciatis ſuppliciter tributa pẽſurum. Enimuero in captiuũ

Vbbonis mors.

Withſerci virtus.

De magnanimitate Withſerci.

Supplicių dirum.

Regneri dolor.

Daxon capitur.

ac ſupplicem leniter animaduertere,q̃ cruentam ſecurim diſtringere:ſuperbāq; cer
uicem ſedulo mulctare ſeruitio:q̃ ſemel elidere ſatius duxit.Inde profectus filiũ ſuũ
Erik verhat.
Ericum ventoſi pillei cognomen habẽtem Suetiæ præfert. Vbi Fridleuo atq; Siuar
do apud ſe ſtipendia merentibus: Normannos Scotoſq; duobus aliis falſo regis no-
Noruagiæ ſubactio.
men arrogaſſe comperiẽs: in primis Noruagicæ rei vſurpatorẽ ſuſtulit:eãq; Bior-
no fruendam tradidit. Deinde eo atq; Erico accitis Orcades populatus: ad vltimũ
Scotorum finibus appulit:eorũq; regem Murial triduano exhauſtum prælio inter-
Subactio Scotorũ viii.
fecit:verum filii eius Dunuat,atq; Rathbarthus pugna ſpectabiliter edita ab hoſte
necati:ſanguine ſuo cruẽtam patri victoriam pepererũt. Cũq; in Daniam reuerſus
coniugẽ Suanlogam interim morbo cognouiſſet abſumptã: protinus ſollicitudini
remediũ ſolitudine quæſiuit : ægreq; mentis luctum intra penatium ſuorum clau-
ſtra cohibere paſſus non eſt. Verum hanc mœroris acerbitatẽ Iuari regno pulſi re-
Galli Iuarũ pellunt.
pentinus detraxit aduentus. Quippe Galli fugato eo in Hellam quendam Hamo-
nis filium falſam regis contulerant poteſtatem. Quo duce Regnerus perinde atq;
locorum perito vſus,edita claſſe portum,qui Noruicus appellatur,acceſſit:vbi ex-
poſitis copiis Hellam Gallicana virtute ſubnixũ:poſt extractam in triduũ pugnã
fugæ amantem effecit:eaq; res creberrimo Anglorum,rariſſimo Danorum ſangui
Regneri ſucceſſus.
ne conſtitit.Cumq; ibidem Regnerus annũ victor expleſſet conſequenter excitis in
opem filiis Hiberniam petit:occiſoq; eius rege Melbrico Diflinam Barbaris opibus
refertiſſimã obſedit,oppugnauit,accepit.ibiq; ãnuo ſtatiuis habitis:mediterraneũ
fretum pernauigans ad Helleſponticum penetrauit interiecta regionum ſpacia cla
riſſimis emenſus victoriis:continuæ felicitatis progreſſum nuſq̃ interpellante for-
tuna. Inter hæc Haraldus quorundam aſtipulatione Danorum Regneri militiam
Haraldus occupat regiũ nomen.
languidiore ſtudio comitantiũ:recidiuos patriæ tumultus incutiẽs: regii nominis
vſurpator emerſit. Qui Regneri ab Helleſponto redeũtis armis exceptus cũ rebus
infeliciter geſtis exhauſta domeſticæ opis præſidia animaduerteret:Lodouicũ Ma-
guntiæ conſtitutũ auxilia petiturus acceſſit. At Lodouicus ſummo amplificãdæ re
Lodouici iperatoris pietas.
ligionis ardore confertus:conditionẽ Barbaro intulit opẽ ſpondendo ſi Chriſti cul-
tum exſequi conſenſiſſet. Nullam enim poſſe aiebat animorũ interuenire cõcordiã
diſſona ſacra cõplexis.Quamobrẽ petitorẽ opis primũ religionis cõtubernio opus
habere:neq; magnorũ operum conſortes exiſtere poſſe:quos ſupernæ venerationis
formula diſparaſſet.Qua ſententia & ſalutem hoſpiti,& ſibi pietatis præconiũ pepe
rit.Haraldum enim ſolẽni lauacro vſum conſequẽter Saxonicis roborauit auxiliis.
Haraldꝰ fit Chriſtianꝰ.
Quibus is frętus,in territorio Sleſuicenſi dicandam deo ædem ſollicita moliebatur
impenſa.Hic itaq; ſanctiſſimi tenoris ſpecimẽ a Romanis ritibus mutuatus: profa-
nato perfidorũ errore delubra diruit : victimarios proſcripſit: flaminiũ abrogauit.
Atq; incõditæ patriæ Chriſtianiſmi ſacra primus intulit:reiectoq; dæmonũ cultu
diuinũ æmulatus eſt.Supremo quicquid ad cuſtodiã religionis attinuit: ſcrupulo-
ſiſſima cura ſeruauit.Sed non tam efficaciter, q̃ pie rẽ auſpicatus eſt.Superueniens
enim Regnerus:iductaq; per eũ ſacra temerans:vera religione proſcripta, priſtino
Haraldꝰ fit apoſtata. Hellæ ſæuitia.
adulterinam loco reſtituit: ac ſuo cerimonias honore donauit. Haraldus vero pro
fugus fortunã ad ſacrilegiũ tranſtulit.Nam vt p̃cipuũ inchoatæ religionis ſpecimẽ
ita primũ neglectæ ſpectaculum fuit: atq; ex ſplendido ſanctitatis auctore, infamis
eiuſdem deſertor euaſit.Interea Hella ad Hibernos collatus omnes qui ſe Regnero
propiore fide deuinxerant ferro ſuppliciiſq; mulctauit. Quem Regnerus claſſe ad-

ortus: iuſta omnipotentis animaduerſione manifeſtas detractę religionis pœnas pe-
pendit. Compræhenſus enim atq; in carcerem coniectus: noxios artus colubris cō-
ſumendos aduertit. Atq; ex viſcerum ſuorū fibris triſtem viperis alimoniam præ-
buit. Cuius adeſo iocinore cum cor ipſum funeſti carnificis loco coluber obſideret
omnē operum ſuorum curſum animoſa voce recenſuit: ſuperiori rerum contextui
hanc adiiciēs clauſulam: Si ſuculæ verris ſupplicium ſciſſent: haud dubio irruptis
haris afflictū abſoluere properent. Quo dicto Hella adhuc nōnullos filiorū eius vi-
uere interpretatus: quieſcere carnifices, amouerię viperas iubet. Cūq; ſatellites per
agendæ iuſſionis gratia accurriſſent: Regnerus imperiū regis funere ſuo præceſſe- Mors Re-
rat. Quem quid aliud q̃ duas inter ſe fortunas partitas eſſe dicemus. Alteram quæ gneri.
ei incolumē claſſem, propenſum imperiū, præcipuas piraticæ vires adiiceret: alterā De duplici
quæ claritatis ruinam, cōmilitonū necem, acerbiſſimū vitæ exitum irrogaret: cum fortuna.
ipſum carnifex venenatis belluis circūfuſum eo corde qđ aduerſus omne diſcrimen
immobile geſſerat: aſpides exſatiantem videret. Itaq; ex ſpecioſiſſimo victore ad mi- Fortunæ
ſerabilem captiui ſortem deductus: ne quis nimiū fortunæ credat edocuit. Quē ca- ludus.
ſum Iuarus dum forte ludos inſpectaret: accepit. Sed nihilominus vultum in eodem Iuarus rex
habitu continens: ſolitoq; nulla ex parte infractior: non ſolū nūtiatam parentis cla- lxiii.
dem doloris diſſimulatione ſuppreſſit: ſed ne ſtrepitum quidem exoriri paſſus atto-
nitum rumore populum Theatro diſcedere vetuit. Itaq; neq; oris hilaritatē depo-
ſuit: ne ceſſato ludo ſcænam interrumperet: neq; oculos a publico plauſu ad priua-
tam mœſtitiam flexit: ne ex ſummo tripudio repēte in vltimū prolapſus mœrorem
potius calamitoſi filii, q̃ iocabundi ducis partes egiſſe videretur. Siuardus vero eo- Siuardus.
dem nuntio accepto: propior paternę charitati, q̃ priuatæ paſſioni: haſtile qđ forte
in manu habebat altius pedi ſtupefactus immerſit: triſtitiæ ſalebra corpoream ne-
gligente moleſtiam: vt enim animi vulnus patientius ferre potuiſſet: corporis par-
tem grauius afficere ſtuduit. Quo facto ſimul fortitudinem mœroremq; detexit: Biornus.
fortunam ſuam inter calamitoſum filium, conſtantemq; partitus. At Biornus in-
ter teſſerarum iactus delato ad ſe paternæ mortis nuntio tanta vi correptum ma-
nu calculum preſſit: vt tabulæ quoq; cruorem digitis extortum infunderet, vbi ni-
mirum fortunæ iactum ipſa quam verſabat alea leuiorem eſſe didicit. Qđ audiens
Hella hunc trium parentis obitum fortiori animi robore ſuſtinuiſſe iudicauit: qui
nihil pietatis eius funeri p̄ſtitiſſet: ideoq; ſibi Iuari ſuſpectiſſimam haberi virtutem
Iuarus vero petitis Angliæ partibus cum claſſem ſuam conſerendi cum hoſte belli Iuari aſtus
impotentem animaduerteret: aſtum audaciæ præferens Hellam acumine tentat. in petendo
ſpatium arui quantum equino tergore complecti potuiſſet in ſequeſtræ pacis pi- aruo.
gnus expoſtulans. Et quidem quod petiit impetrauit. Rex enim paruo preces ſtare
autumans: a tanta hoſte exiguum magnæ rei loco expeti gratulatus eſt: ratus perq̃
breue tergus paululum ruris occupaturum. At Iuarus corio in exiles admodum
corrigias ſciſſum extracto: habilem exædificandæ vrbi agrū implicuit. Igitur Hella
prodigalitatis pœnitentia ſuccedente magnitudinem corii ſera æſtimatione colle-
git, diuiſam cuticulam rectius q̃ incolumem menſus. Quam enim exiguum ſoli cin-
cturam credidit: ampliſſima iugera latius occupantem aſpexit. Iuarus vero condi-
tæ vrbi abundæ ſuffecturos obſidioni commeatus inuexit. Ab inedia perinde atq;
hoſte defenſam haberi cupiens. Interea Siuardus ac Biornus cum quadringētarum
nauiū claſſe ſuperuenientes: bellum regi manifeſta prouocatione ſignificant. Idq;

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Helli ſupplicium.
Subiectio Anglorũ octaua.
Siuardi tumulus.

ſtatuto tempore exſecuti: compræhenſi ipſius dorſum plaga aquilam figurante affici iubent: ſæuiſſimũ hoſtem atrociſſimi alitis ſigno profligare gaudentes. Nec vulnus impreſſiſſe contenti, laceratam ſaliuere carnem. Taliter perempto Hella: Biornus ac Siuardus regna ſua reduces expetiuere. Iuarus Angliam biennio tenuit. Interea Dani perſeuerantiſſima bellum factione complexi: Siuardo cuidam atq; Erico regia gente creatis publicam detulere tyrannidem. Quos Regneri filii communiter mille ſeptingentarum nauiũ claſſe apud Sleſuicum adorti: ſemeſtri deleuere pugna. Colles indicio manent, nec minus is apud quem belligeratum eſt, ſinus Siuardi funere inclaruit. Iamq; præter Regneri filios regius propemodum interierat ſanguis. Exinde Biorno atq; Erico domum reuerſis Iuarus atq; Siuardus, quo tenaciores rebellibus frenos imponerent: in Dania reſederũt Agnerum Angliæ præferentes: qui repulſa prouocatus Anglorum opitulante Siuardo contemptricem ſui prouinciam incolis vacuefaciendo tenacia ſitu iugera cultore carere: q̃ inſolentem alere maluit, pinguiſſimaq; inſulæ rura: teterrima vaſtitate perfundens: deſertæ q̃ ſuperbæ regioni imperitare ſatius autumauit. Poſt hæc Ericum apud Suetiam Oſteni cuiuſdam malignitate ſublatum vlciſci cupiens: dum alienæ vindictæ arctius incumbit: ſuum hoſti ſanguinem erogauit. Dumq; cæſi fratris pœnas auidius expetit proprium: fraternę charitati funus impendit.

Erici cædis vltio.
Agneri cædes.

Siuard⁹ rex lxiiii.

ITaq; Siuardus ſummis totius Danicæ concionis ſuffragiis paternum appræhendit imperium. Hic autem poſt editas late ſtrages domeſtica claritate contẽtus: toga q̃ armis illuſtris haberi maluit: omiſſoq; caſtrorum cultu: ex acerrimo tyranno exactiſſimum pacis cuſtodem agere cœpit: tantum decoris in ocio atq; vacatione conſtituens: quantum ante in victoriarum frequentia repoſitum autumabat. Adeo autem ſtudiorum eius mutationem fortuna fauorabiliter proſecuta eſt: vt ſicut ipſe neminem: ita nec ipſum quiſq̃ hoſtiliter laceraret. Idem fato functus Ericum admodum infantulũ naturæ magis q̃ regni aut pacis hæredem habuit: Quippe Ericus Haraldi frater tenerrimã eius ætatulam ſpernens: irrupta cum ſeditioſis patria: regium occupauit inſigne: nec erubuit laceſſita legitimi ducis infantia: adulterinam arripere poteſtatem: hoc ſe regno indigniorem comprobans ꝙ imbellem eo ſpoliare ſuſtinuit. Igitur illũ ſceptro ſeipſum virtutibus exuit: & dum armis incunabula appetit: omni pectus virilitate nudauit. Neq; enim vbi cupiditas ambitioq; flagrauit: conſanguinea charitas ſedem habuit: ſed hanc inhumanitatẽ ſupernæ vltionis ira penſauit. Inter ipſum nãq; ac Guthormum Haraldi filium ſubito tanta clade cõfectum eſt bellum: vt eorum vtroq; cum innumeris aliis interempto: regia Danorum ſtirps atrociſſimis exhauſta cædibus: ad vnicum ſuperioris Siuardi filium redigeretur.

Ericus tyrannus.

Ericus rex lxv. ſpius.

HIc conſanguineorum iactura regnãdi fortunam adeptus: vtpote propinquorum nece q̃ incolumitate felicior: relictis aliorum exẽplis per auiti negocii veſtigia decurrit. Repente nanq; ſtudioſiſſimus piratici muneris executor apparuit. Et vtinam in abolẽdo Chriſtianiſmi cultum temerarium Regneriani ſpiritus non egiſſet hæredem. Siquidẽ religioſiſſimũ quęq; aut ſuppliciis inſequi:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

aut rebus exuere, exilioq; mulctare perſeuerauit. Sed fruſtra principium cauſer: cuius exitũ probem. Laudabilior enim eſt vita: cuius initiũ turpe, ſpecioſus finis abripit, q̃ cuius probabile exordiũ in culpas flagitiaq; decurrit. Siquidẽ Ericus ad ſalutares Anſgarii monitus ſacrilegę mentis errore depoſito quicquid per eiuſdẽ inſolentiã cõmiſerat expiauit: tantũq; in excolenda religione ſe geſſit: quantũ egerat in aſpernanda. Itaq; non ſolũ ſanioris diſciplinæ hauſtum docili animo traxit: verũ etiam primęuas maculas finali puritate perterſit. Hic filium Kanutũ ex Guthormi filia eademq; Haraldi nepte progenitum ſuperſtitem moriens dereliquit.

Erici conuerſio.
Aduentus ſancti Anſgarii.

HVius infantia manente regni pupilliq; tutor expoſcitur. verum quoniam huiuſce muneris aduocationem præſtare plæriſq; vel inuidioſum, vel arduum videbatur: ſortitione virum legi placuit. Prudentiſſimi nãq; Danorum in tam excellenti negotio arbitrario delectu vti pertimeſcentes: plus alienæ fortunæ q̃ ſuis ſententiis permiſerunt. Electionis euentum fortuito magis q̃ ſolido conſilio delegantes. Quo euenit vt Ennignupus quidam ampliſſimæ atq; integertimæ virtutis tam oneroſæ functioni humeros ſuos ſubmittere cogeretur: decretãq; ſorte amminiſtrationem ingreſſus, nõ minus vniuerſorum res q̃ ſingularia regis incunabula tueretur. Vnde & ei quidam parum annalium periti medium in faſtis locũ tribuunt. Cũq; Kanutus decurſis adoleſcẽtiæ ſpatiis ab annis virilitatem traxiſſet: amotis qui ſibi beneficium educationis impenderant: ex pene deſperato adoleſcẽte auctor inſperatæ probitatis euaſit. Hoc vno deflendus ꝙ abſq; Chriſtianæ religionis inſignibus e vita ad mortem tranſitum habuit.

Kanut⁹ rex lxvi.

SEd mox ad filium eius Frothonem rerum ſumma conceſſit: cuius fortuna armis belloq; alita/eo felicitatis exceſſit: vt ꝓuincias quæ a Danis quondam defecerãt priſtino adactas iugo/vetuſtis alligaret obſequiis. Qui etiam ſeipſum apud Angliam iampridẽ Chriſtianiſmi peritam ſolennibus aquis humectandum exhibuit. Cæterum priuatam ſalutẽ ſuam in publicam exhuberare cupiens: ab Agapito qui tunc ciuitatis Romanę ſacris præerat Daniam diuinitus erudiri petiuit. Q đ anteq̃ votis exſequeretur abſumptus eſt. Nam fatis ſuis Romanæ legationis pręcucurrit aduentum animo certe q̃ effectu ſuperior: tantũq; ſupernæ compenſationis ob pietatis propoſitum aſſecutus: quantum cæteris præſtatur ex opere.

Frotho. vi. rex. lxvii. Chriſtian⁹.

HVius filius Gormo cui ꝙ ex Anglia oriundus extitit: Anglici cognomen inceſſit: patre extincto promptiore fortuna q̃ diuturniore apud inſulam regiam adeptus eſt arcem. Dum enim Daniam diſponendæ eius gratia petiſſet ex Anglia: longam paruuli receſſus iacturam expertus eſt. Quippe Angli libertatis ſuæ fortunam in eius abſentia reponentes: publicam a Danis defectionem moliẽdo: præcipitem rebellandi fidutiam induerunt. Sed quo eum Anglia inuidentius ſpreuit: hoc Dania fidentius coluit. Itaq; dum ad duarum prouinciarum vtrãq; auidas imperii manus porrexit: altera potitus: alterius irreuocabiliter dominationem amiſit, nihil vnq̃ fortiter pro ipſius recuperatione conatus. Adeo difficile prægrandia continentur imperia.

Gormo. iii. rex. lxvii.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Haraldus iiii. rex. lxix.

POſt quem filius eius Haraldus Daniæ regnator inceſſit. ob hoc quidem obſcurioris apud poſteros memoriæ, egregiorūq; operum monimentis vacuus: q regiarum opum ſeruator magis q̃ propagator extiterit.

Gormo. iiii. rex. lxx. impius.

POſt hūc Gormo arcem obtinuit: ſemper infenſi erga religionem animi: chriſticolarum perinde, ac teterrimorum hominū reſpectum extinguere cupiens. Omnes huiuſce normæ participes vario iniuriarum genere fatigatos: quibus potuit calumniis inſequi non quieuit. Quinetiam vt priſcum delubris cultum reſtitueret templum in fundo Sleſuicenſi a religioſis conditum tanq̃ ſacrilegum aliquod impietatis domicilium: ab imis fundamentorum partibus demolitus eſt: quos ſuppliciis non attigerat ſacræ cellæ ſtrage puniens. Hic tametſi proceritatis habitu eximius putaretur: parum reſpondentem corpori animū geſſit. Ita enim mores ſuos intra regnandi ſatietatem continuit vt ſeruata potius q̃ aucta maieſtate gauderet: ſatiuſq; tueri proprium: q̃ alienum inceſſere duceret: magis de acquiſitorum cuſtodia, q̃ acquirendorum incremento ſollicitus. Hic a maioribus coniugalia ſacra celebrare permonitus: Anglorum regis Hedelradi filiam Thiram nuptiali ſtudio inſecutus eſt. Illa vt erat grauitate atq; induſtria ante alias præſtans: conditionem pro eo attulit: non ante ſe ei nupturam præfata, q̃ Daniam ſub dotis nomine recepiſſet: eoq; pacto intercedente Gormoni deſponſa nocte qua prima genialem thorum conſcendit: ſponſum perſeuerantiſſimis precibus aggreſſa in triduum ſe virilis concubitus expertem dimitti petiuit, non ante rebus veneriis indulgere conſtituens: q̃ matrimonium creandis liberis efficax futurum aliquo per quietem præſagio didiciſſet: itaq; ſimulatione continentiæ matrimonii experientiam interpellabat cognoſcendę poſteritatis propoſitum pudicitiæ ſpecie tolerando, commerciumq; libidinis diſtulit verecundiæ figmento fortunam propagandæ ſucceſſionis explorans. Alii eam vt temperantia ſua thori ſocium Chriſtianiſmi ſacris adciſceret: maritalis lecti blanditias detrectaſſe coniectant. verum q̃q̃ iuuenis amori eius flagrantiſſimo animo inhæreret: alienæ tamen continentiæ q̃ propriæ voluptati obſequi prætulit: ſpecioſiuſq; nocturnis motibus imperare: q̃ lachrymoſa amicæ vota repellere arbitratus eſt: profectas ab induſtria preces pudicitiæ propinquas autumans: eueni tq; vt qui mariti partes agere debuerat: pudicitiæ cuſtodem præſtaret: ne in capite nuptiarum ſtuproſæ mentis nota afficeretur quaſi plus libidinis viribus, q̃ propriæ indulſiſſet verecundiæ. Cæterum ne inconceſſum virginis amorem libidinoſo complexu præripere videretur: vicina latera, non ſolum alterius complexibus exuit: ſed etiam deſtricto mucrone ſecreuit. Atq; ex cubiculari lecto ſuum, ac ſponſæ diuiduum cōtubernium reddidit: ſed voluptatem quam gratuita humanitate diſtulit mox læta ſomnii ſpecie delibauit. Quippe profuſo in ſomnū animo exiſtimauit duos alites coniugis ſuæ genitali parte prolapſos: ſed alterum altero grandiorem corpora ſuperne librantes pręperi cœlum volatu petere: exiguoq; tempore interiecto reuerſos, ſuis altrinſecus manibus inſediſſe. Secundo quoq; ac tertio paruula quiete recreatos propaſſis alis aeri ſe crediſiſſe. Tandemq; minorem ex his ad ſe pennis cruore oblitis comite vacuum remeaſſe. Ea opinione attonitus vt erat ſomno preſſus indicem ſtuporis queſtum edidit. Ac totos penates tumultuoſo clamore compleuit. Quam ſpeculationem eo

Thira virgo fidelis.

Prodigiū.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

percontãtibus famulis explicante. Thira felicem ſe prole futuram autumans omiſſo differendarum nuptiarum propoſito: caſtimoniam quam cupide precata fuerat: auidius remiſit. Cœlibatumq; ad Venerem transferens: ſponſo gratam ſuimet potiendæ copiam tribuit / continentis animi virtutem admiſſi concubitus ſatietate penſando: præfata minime ſe ei nupturam fuiſſe, niſi ex his adumbratæ quietis imaginibus certiorem fœcunditatis ſuæ fortunam hauſiſſet. Itaq; vt vafro ita inuſitato conſilio pudicitiæ ſimulatio in futuræ prolis agnitionem tranſiuit: nec ſors opinionem eius fruſtrata eſt: breui enim Haraldi atq; Kanuti felix ꝓle mater apparuit: qui cum virilem attigiſſent ætatem: exerta claſſe effrenatam Sclauorum inſolentiam domuerunt: nec Angliam quidem immunem ab hoc vexationis genere reliquerũt: quorum Edebrandus ingeniis delectatus / illatam a nepotibus vim voluptatis loco habuit, ampliſſimi beneficii nomine teterrimam amplexatus iniuriam. Multo enim amplius virtutis in eorum fortitudine q̃ pietate repoſuit. Ideoq; ab infeſtis laceſſi: q̃ ab ignauis coli ſpecioſius duxit. Tanq̃ ex ipſo fortiſſimo indolis habitu futurum virilitatis eoꝝ ſpecimen peruideret. Non enim ambigere potuit quin extera quandoq; impetituri eſſent: qui materna tam audacter exigerent. Adeo autem iniurias officiis antepoſuit, vt pręterita filia Angliam iiſdem teſtamẽto legaret auitum nomen paterno præferre non dubitans. Nec imprudenter: quoniam aliquanto ſpecioſius mares q̃ fœminas regni vſum decere nouerat: imbellis filiæ ac fortiſſimorum nepotum conditionem ſeparandam exiſtimans. Quo euenit vt Thira filios ſuos paternorum bonorum hæredes non inuidenter exhæres ipſa conſpiceret. prælationem enim eorum honorabilem ſibi magis q̃ contumelioſam fore arbitrata eſt. Iidem crebris piraticæ quæſtibus locupletati: ſumma cum fiducia ſpes ſuas ad iniiciendum manus Hiberniæ promouerunt. Cuius rex, Duflina quæ prouinciæ caput habebatur obſeſſa: cum paucis admodum ſagittariæ artis peritis coniunctum vrbi nemus ingreſſus: Kanutũ magna cum militum frequentia nocturnis ludorum ſpectaculis interpoſitum inſidioſo fraudis circuitu vulnifica procul ſagitta petiuit: quæ in aduerſum regis corpus incidens mortificum ei vulnus intorſit. Veritus autem Kanutus ne periculum ſuum hoſtes effuſo gaudio inſequerentur: atq; ob hoc cladis ſuæ fortunam diſſimulanter haberi cupiens voce ſupremos anhelitus reddente: ludos abſq; tumultuatione peragi iubet. Qua arte prius Danos Hiberniæ potitores: q̃ ſuum Hibernis exitum notum reddidit. Quis autem extinctum non plangeret: cuius diſciplina militum ſuorum victoriæ conſilio q̃ ſpiritu diuturniore ſuffecit! Salus nanq; Danorum in vltimas anguſtias deducta: ac pene deſperationis periculis implicata: quia morientis ducis iuſſui paruit: breui quos timuit triumphauit. Quo tempore Gormo ad vltimum ætatis ſuæ finem prouectus ingentem annorum ſeriem luminibus captus exegerat: ſenectam ad vltimos humanæ conditionis terminos prorogando: magis de filiorum vita, & incrementis: q̃ reliquo ſpiritu ſuo ſollicitus. Tanta autem maioris filii charitate tenebatur: vt a ſe occidendum iuraret qui prior ipſius exitum nuntiaſſet. Cumq; forte Thira haud dubium de eiuſdem exitio nuntium accepiſſet nemine id Gormoni palam inſinuare audente: præſidium calliditatis amplexa: caſum quem ore prodere timuit: opere explicauit. Maritum nanq; regio cultu exutum: tetriore circundedit, aliaq; doloris inſignia per quæ cauſam luctus aperiret, admouit: ꝙ antiqui talibus inter exequiarum actiones vti conſueuerant. Acerbitatem mœroris habi-

Haraldi & Kanuti natiuitas & geſta.

Sclauorum ſubactio xv.

Angliæ ſubactio. ix.

Kanuti cædes.

Hiberniæ ſubactio.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

tus aſperitate teſtantes. Tunc Gormo. En mihi inquit Kanuti fatum publicas! Et
Thira id ipſum (ait) tuo potius q̃ noſtro declaratur augurio. Quo dicto marito
mortem/ſibi viduitatis cauſam præbuit: nec ante filium q̃ coniugẽ planxit. Itaq; dũ
viro nati fortunam exprimit: alterum alterius funeri ſociauit: amborũq; exequias
paribus proſecuta lachrymis: huic coniugales/maternos illi planctus impendit: q̃q̃
tunc temporis magis ſolatiis erigenda: q̃ cladibus obtergenda fuiſſet.

Explicit Liber Nonus.

Eiuſdem Saxonis Grammatici Sialandici viri diſertiſſimi Liber Decimus Incipit.

Haraldus rex.lxxi.

DEfuncto Gormone Haraldus hæreditariæ
dominationis fortunam conſpicuæ fortitu
dinis operibus proſequi cupiens: traiecta in
orientem piratica: circumpoſitum laceſſi-
uit oceanum. Sed abſumpto interim Hedel-
rado: q̃q̃ ſedulos quæſtuoſi negotii fructus
decerperet: aliquanto plus tamen in auito
fato amaritudinis: q̃ ex tyrannide volupta-
tis accepit. Dum enim eum fortuna cumu-
latius barbaris ditauit opibꝰ: Anglicis exu-
it: externaq; donatum præda, domeſtica at-
q; hæreditaria ſpoliauit. Siquidem Hedel-
radi filius Adelſtenus patris teſtamẽto per-
territus indignationem ſuam literis quibus Haraldus hæres ſcribebatur oppoſuit
reciſſoq; parentis arbitrio/proprium æmulatus eſt. Igitur Noruagiæ rex obtuſi
cordis homini ampliſſimæ rei ſummam ceſſiſſe ingemens potiendæ eius ſpe arma-
ta inſulam claſſe petiit. Cuius cum ſe Adelſtenus viribus minorem animaduerte-
ret: conficiendæ pugnæ fidutia vacuus: bellum ad obſequium tranſtulit: beniuo-
lentiam hoſtis quem armis propulſare nequiuerat: officiis capeſſere cupiens. Non
ſolum enim regem amiciſſimo vultu, benigniſſimoq; excepit alloquio: ſed etiam
quo ſalubrius patriam armis hoſtilibus liberaret: filio eius Haquino admodum te-
nero educationis impenſam pollicitus: regnum ſe pariter teſtamento legaturum
promittit. Quam rem maxime vt Noruagicis armis aduerſum Haraldum vtere-
tur oblatu dignam putauit. Eius nanq; ferociam pertimeſcens orbitatem ſuam gra
tuito hærede ſolari: q̃ violentum expectare ſatius exiſtimauit. Rapuit hoſtis cõdi-
tionẽ præceps: propoſitãq; pactionẽ amplexus/tantum de offerẽtis humanitate p̃-
ſumpſit: vt filium proprio ſpiritu chariorẽ inexploratæ eius fidei credere non dubi
taret. Poſt hæc Haraldus reductis ab oriente copiis q̃q̃ ad impetẽdũ auũculi factũ
præcipuis iuris viribus inuitari poterat: nihilominus impunitam eius ambitionẽ
diſſimulatę indignationis patientia p̃terire ſuſtinuit: iuſtiſq; operibus pie carere: q̃
crudeliter potiri maluit. Poſt paululum vero tẽporis Haquinus audito paterni fa-
ti nuntio/cum proficiſcendi gratia velis nauigationem inſtrueret: Magno ſuper-
uenientis Adelſteni impetu reuocatus pauliſper omiſſo ventorum vſu propius lit-
tori nauigium egit. A quo poſt cætera morum documenta, quibus quotidie infor-
mabatur: noui quid accepturum ſe ratus: ne inter epulas obſcuro ſe vultu gereret:

ſed magis in circũſpiciendis amicis hilari oculorũ habitu vteretur audiuit. Quem enim Adelſtenus complurib⁹ aliis honeſtatis pręceptis imbuerat: etiam aptos conuictui mores ignorare paſſus non eſt. At cui parentis mors Noruagiam ceſſit paulo poſt pręceptoris occaſus angliam patefecit. Veritus ergo Haraldus ne iniuriarũ tolerãtia quę hactenus conſanguineę charitatis reſpectui dabatur / deinceps in ignauię verteretur opprobriũ / & quod moderationis eſſet: vitio applicaretur: Noruagicę rei turbatione primã Haquino iacturã inferendam cõnſtituit: domeſticis eius viribus debellatis / externas facilius obterendas exiſtimans. Cum itaq; res barbaras regia executiōe tractaſſet: in Daniam reuerſus occurſu Haraldi Gunnildę filii aduerſus eundem Haquinũ auxilia petentis excipitur: pollicentiſq; ſe tributa daturũ: ſi danicę opis beneficio efficacia partium ſuarum adiumenta ſumpſiſſet. Enimuero inter acerbiſſimos rerum caſus clementiſſimã regis humanitatē expertus eſt. Heuindo enim atq; Karlholſtho pugnæ adiutoribꝰ receptis. lx. nauium claſſe donatus petiti pręſidii compos abſceſſit: eueniteq; vt plus ſpei in auxilio danorũ q̃ metus in ſua aduerſitate reponeret. Igitur nauigationē remenſus / aduerſus hoſtem naualis pugnę copia non ſuppetente: terreſtrem exercuit, in qua Heuindus Haquinum vt in primos pręliantiũ globos progrederetur hortatus: ipſum clarius ſui indiciũ exhibentem: inuſitatę magnitudinis ſecuri petiit: attigiſſetq; ni ſatellitum quidã adactum regi ferrum proprii corporis periculo fefelliſſet. In quem Heuindus tanta vi deſtrictæ bipennis aciem egit / vt ferrũ medio corpori elapſum nullum inter artus obſtaculũ reperiret. Quod cum terrę altius illapſum: genibus nixus abſtrahere conaretur: ab Haquino interfecti militis corpus cõſcendente perfoditur. Incertũ ergo vter alteri plus pietatis impenderit: ille enim ſalutis ſuæ impendio regis fatum repulit: iſte ſeruatoris ſui cladem ſpecioſiſſima vltione pēſauit: cuius beneficio fatũ effugerat, exitium vltus. Et quid huius militis opera clarius: qui alienę incolumitati q̃ ſuæ propior voluntarium pro duce ſpiritũ erogauit: priuatęq; mortis obiectu ne publica ſociorum ſalus periclitaretur effecit? Interea Thoraluus quē Haquinus ad exturbãda hoſtiũ terga in inſidiis collocauerat: ſuperueniens edito in aciem impetu Karlholſtho mortem / Danis fugam inflixit. Enimuero cęterorũ fortunã vnius inclinauit occaſus. Haquinus autem palãtes pertinacius vrgere veritus / effuſas ſociorum habenas ſalutari conſilio reuocauit: ne qua improuidi militis incuria effici poſſet, vt in victricem victę partis fortuna recideret. Igitur ęquales ambarum partium ſtrages parem vtrobiq; belli ſucceſſum effecerat. Nã etſi altera victoriæ propior vibebatur: cladibus victã ęquabat. Repetente vero claſſem Haquino incredibile memoratu monſtrum incidit, Iaculum nãq; vago antipitiq; diſcurſu ſuperne inter auras oberrare conſpectum: non minore intuentes metu: q̃ ammiratione compleuit. Siquidem in diuerſas partes dubiis reflexibus agitatum: figendi vulneris locum exploratius proſpicere videbatur. Quod miraculum cunctis immani ſtupore proſequentibus: incertiſq; quidnam res tam inuſitata portenderet: ſubito caſus in ſolius Haquini caput ſuſpectũ omnibus periculũ tranſtulit. Arbitrãtur quidã matrem Haraldi Gunnildam procurato maleficiis ſpiculo victi filii poenas a victore ſumpſiſſe. Haraldus itaq; inſperato hoſtis exitio regnãdi fortunã adeptus: triennio ꝓmiſſum Danis bonæ fidei vectigal exhibuit. Ea tēpeſtate Sturbiornꝰ Suetici regis Biornonis filius a patrui Olaui filio Erico regno ſpoliatus: petēdi auxilii gratia ad Haraldũ cui Thyra mater extitit cũ ſorore Gyritha ſupplex migrauit, tãtoq; apud

De ꝓdigio.

Haquini cędes.

eum paratiorem amicitiæ locum repperit : quanto illi eiuſdem ſororis ſuæ matri-
monium liberalius permiſit. Poſt hæc Haraldus armis Sclauia potitꝰ apud Iulinũ
nobiliſſimũ illius prouincię oppidum Sturbiorno duce cõpetentia militum præſi-
dia collocauit. Quorũ piratica egregio animorũ robore celebrata / ac finitimis pau
latim tropheis alita: eo demũ ferocitatis exceſſit : vt continuis nautarum cladibus
ſeptẽtrionalem repleret oceanum. Ea res plus danico imperio q̃ vllum terrenę mi-
litiæ negotium attulit. inter quos fuere. Bo. Vlff. Karlſhefni. Siualdus aliiq; cõplu-
res. quorum prolixam enuntiationem tedio q̃ voluptati propinquiorẽ ſtilo ꝓſequi
superſedeo. Inter hæc Sturbiornus vltionis aculeo laceſſente: acceptam iniuriã pen
ſare cupiens: Haraldo in opem accito: memorem damnorũ iram aduerſus inuiſam,
Otho cęſar Erici dominationẽ deſtrinxit. Cuius rei gratia Haraldus hallãdiã proficiſcẽs: theu
tonicæ irruptionis nuntium: quæ a cæſare Othone gerebatur accepit. Igitur alie-
næ rei impetitionem q̃ proprię defenſionem languidiore ſtudio proſecutus : exter-
næ pugnæ propoſito domeſticæ curam antepoſuit : reflexoq; in Iutiam curſu : ad
opem oppreſſis ferendam præcipiti celeritate contendit. Sed eo ſuperueniente: cæ-
Lymfiord. ſar Iutiam vtpote regio ductu vacuam nullo reſiſtente permenſus cum lymici ſi-
nus obiectu tunc temporis Wendalam aquis claudentis: vlterius excurrere vetare-
tur. coniecta in vndas lancea, non ſolum iter ad eydoram reflexit / verũ & ſimillimũ
Othſwnd. fugæ reditum habuit. Siquidem haſtam cuius vſum habebat: maritimos in fluctus
relinquendi monumenti gratia iaculatus: ſuum freto vocabulum indidit. Verũ vt
impetu grauis: ita exitu vanus apparuit. Haraldus quippe ardentiſſimo curſu abſ-
cedentes hoſtium reliquias inſequutus: Epponem extremi agminis ducem cum iis
Sturbiorni quos repperit / trucidauit. Interea Sturbiornꝰ contumelioſa militum adhortatione
cædes. compulſus : fortunam ſuam temere ſociorum fortitudini credidit / inq; proprium
exitium ruens regiarum partium reditum ſtolida præceſſit audacia. Bellum enim
prępropere auſus: rebus Sueonum per incuriam laceſſitis occiditur. Et ſane hoſti-
Thyræ mu libus gladiis vltro iugulum ſubiicit : quiſquis in vrgenti aliquo diſcrimine magis
nimentum. alienæ temeritati, q̃ proprię obſequitur prouidentiæ. Poſt hæc Thyra quo patriam
a clandeſtinis exterorum irruptionibus tutiorem præſtaret : quantum a Sleſuico
Danne- ad occidentalem oceanum patet: vallo foſſaq; proſcindere aggreſſa eſt. Superq; ia-
Wyrcke. cto aggere tenaciſſimi operis terrenum molita eſt munimentum. Cui poſtmodum
Waldemari regis Abſaloniſq; danicę gentis antiſtitis: conſimilis erga patriam pie-
tas murum cocti lateris ſuperiecit: vti potius veteris valli occiduos lapſus ſolidior
nouæ molis ſtructura reficiceret: q̃ debilem eius ſitum crebrior in poſterum ruina
ſubmitteret. Siquidem priori munitione fundamenti loco vſi imperfectũ fœmineæ
virtutis propoſitum virili prudentia compleuerũt. tanto excellentius opus edentes
quãto ſe muliebri nouerant induſtria clariores. Eadem quoq; cũ ſub ſpecie fœminæ
virilem animũ gereret, Scaniam Suetica dominatiõe compreſſam pręſtãdi tributi
onere liberauit. Itaq; hinc muro inde armis hoſtem repellens diuerſis patriæ fini-
bus par tutelę beneficium peperit. Interea defuncto apud Noruagiam Haraldo fi-
Haquini lius eius Haquinus patriam hęreditarię penſionis ignominia exuere cupiens cum
rebellio. Haraldum auditis quæ Cęſar apud Iutiam geſſerat germanicis diutile bellis impli-
Haraldus candum ſperaret / palam detractandæ ſtipis audaciam præbuit / plus ſpei ac fiducię
rex chriſtia ex Saxonicis armis q̃ ſuis viribus capiens. Verũ Haraldus rebus cũ imperatore cõ-
nus efficit. poſitis: cõſortium catholicę religionis amplexus diuinam humanãq; pacem regno

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſuo conciliauit. Sicq; Haquinum conceptę inaniter ſpei irritum reddens: ſeipſum
errore, patriam prężliis liberauit. Comperta vero Haquini defectione tanto in Nor
uagicæ iuuentutis contumaciam aſperius animaduertendum putauit: quãto eam
aduerſum ſe ceruicem inſolentius extuliſſe cognouit. Miſſa igitur aduerſus hanc
iulinę piraticæ manu / Bo atq; Siualdo ducibus cõtemptus ſui vltionem mandauit.
Quorum Haquinus: perſpectis copiis cum intolerabile rebus ſuis onus imminere
cognoſceret: excipiendi eius materia non ſuppetente: tanq̃ humanæ opis diffiden-
tia: diuinam amplexus ſuperos inuſitato piaculo propitiandos curauit. Duos ſiqui-

Piaculum nouum.

dem pręſtantiſſimæ indolis filios hoſtiarum more aris admotos potiendę victoriæ
cauſa nefaria litatione mactauit. Nec ſanguinis ſui interitu regnum emere dubita-

De malitia Haquini.

uit. Patriſq; nomine q̃ patria carere maluit. Sed quid hoc rege ſtultius! qui geminã
chariſſimorum pignorũ ſtragem incertis vnius pugnæ euentibus impendẽdo for-
tunam belli parricidio petere, & orbitatem ſuam muneris loco diis bellorum fauto-
ribus erogare ſuſtinuit! Quo euenit vt Dani manum cum eo nauali certamine con
ſerentes: quocunq; militaris diſcurſus impetum contuliſſent infeſtam nymbi vim
qua tanq̃ ab hoſte lęderentur exciperent. Cæterum cohorti imbris maleficium, ita

Dani victi

noſtrorum vertices inuſitatis grandinis ictibus conuerberauit: vt eorum oculi ve-
luti quibuſdam nymborum ſpiculis laceſſiti proſpiciendiq; penitus facultate defe-
cti, grauiorem ab elementis pugnam q̃ ab hoſte ſentirent. Accidit ergo vt Norua-
gienſes cœli q̃ ſuis viribꝰ feliciores Danos diſtrictam aduerſum ſe numinum iram
haut dubie ſentientes: ante fuga q̃ cædibus implicarent. Inter quos karlſhefni ac
Siualdus a victoribus capti, q̃q̃ dimicando ſpecioſiſſimam rei militaris operam edi
diſſent: aliquanto tamen plus laudis in vinculis q̃ prælio meruerunt Haquinus eñ
celeberrimã danicę iuuentutis fortitudinem exploratius noſſe cupiẽs: duos qui ca-
ptiuorum patientiam plenius experirẽtur admouit. Tantum enim virium animis
eorum a natura inſitum eſſe fama fuerat / vt etiam receptis in vultum ictibus: ne le
ues quidem ſuperciliorum nutus ederẽt / atq; aduerſus omne percuſſoris irritamẽ-
tum in eodem animũ habitu continerent. Cuius experientię gratia prior Siualdus
ingẽti ſatellitis fuſte percuſſus: oculos motu vacuos prębuit. Quinetiam eo minus
fortunę ceſſit: quo miſerius virtutis ſuę experimentum habuit. Nec minus in reli-

Virtus danorum captorum.

quo mentis robur apparuit. Karlſhefni enim alium diſtricta ſecuri capiti ſuo immi
nentem pulſu pedis humi proſtrauit. applicatumq; ceruici ſuę ferrum manibꝰ feri-
re conantis excutiens, vt erat vinculatus arripuit: quęq; lapſu affecerat, capite ſpo-
liauit. Enimuero vt ſtrenuo ita impigro niſu periculum audacia pręcucurrit. Neq;
enim captiui virtꝰ inter vinculorũ ſtridorem vigore ſuo exui potuit, quin & inter
grauiſſimas contumelias: eo clariorem fortitudinis ſuæ experientiam prębuit: quo
incitatiorẽ fortunę aduerſum ſe fremitũ ſenſit. Sed nec illi aut mortis propinquitas
aut cathenarũ cõtumelia quo minus liberũ fortitudinis opꝰ ederet, obſtare valuit.
Quorũ conſtãtiam ammirans tyrãnus: vt vtroq; potius bono milite vteretur q̃ in
vtrũq; animaduerteret: remiſſionẽ pœnę, dũmodo partes ſuas fide atq; amicitia co
lerent pollicetur. Illi vero violentũ obſequiũ vitę reſpectui erogare indecorũ putã-

Haquinus virtuti concedit.

tes vtpote alienæ fidei q̃ proprię ſaluti propiores: cõditione inſolẽtius ſpreta: turpi
pacto progandi ſpiritꝰ beneficiũ expetere noluerũt. Quo viſo Haquinus ne patien
tię punitor magis q̃ ꝓbator exiſteret: virtuti eorũ incolumitatẽ tribuendã putauit

Haraldi proles.

Haraldum vero duos ex Gerytha filios ſuſtuliſſe memorię proditum eſt. Quorum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Haquinus dux fortis.

maior Haquinus excellentiſſimę indolis habitu/ac feliciſſimis naturæ incrementis/fratris Suenonis fulgorem ſuppreſſerat. Idem Sembos aggreſſus cum militum animos periculoſi belli reſpectu aliquanto infractiores animaduerteret: quo melius fluctuantibus fugę ſpem demeret, ignem ſubductæ claſſi ſubiecit. eoq; neceſſitatis duramento imbecillitatis ignauiã reppulit. effecit enim vt nauigiorũ facultate defecti reditũ victoria ſtruendũ aĩaduerterent. Itaq; quo ęquiore animo ſeipſum claſſe ſpoliauit: eo tutiore hoſti ſpolia detraxit. Miſerta eſt tunc profecto fortuna danici ducis: a nauigiorum iactura nautarum præſidia mutuãtis: cum ſummam claſſis inopiam opem victorię cerneret. Igitur vt prudenti ita periculoſo conſilio ſalutarẽ miniſtrauit euentum.

Stratagema.

Dani vaſtauerũt Sembiam.

Potiti enim Sembia dani necatis maribus fœminas ſibi nubere coegerunt. reſciſſaq; domeſticorũ matrimoniorũ fide: externis auidius inhærentes ſuam cum hoſte fortunam cõmuni nuptiarum vinculo partiti ſunt. Nec immerito Sembi ſanguinis ſui cõtextum a danicę gentis familia numerant. Adeo enim captiuarum amor victorũ animos cæpit: vt omiſſa redeundi cupiditate/barbariem pro patria colerent. Alienis q̃ ſuis coniugiis propiores.

Thyrę mors.

Poſt hæc Thyra danicę maieſtatis caput abſumpta eſt. Cuius corpus Haraldus ampliſſimo funere elatum magno cũ omniũ plãgore nõ longe a patris tumulo ſepulturæ mãdauit. Neq; enim tã acri iactura cuiuſq̃ penates mœroris expertes eſſe poterant, priuato funere publicam patrię fortunam exſpiraſſe credentes. Vbi nunc quoq; ſacrariũ perſpicere eſt/duorum cõiugum ſocialibus buſtis interſitum. Nec ſilentio implicandũ quod ſequitur

Toko ſagittator optimus.

Toko quidam aliquãdiu regis ſtipendia meritus officiis quibus cõmilitonum ſtudia ſuperabat complures virtutum ſuarum hoſtes effecerat. Hic forte ſermone inter conuiuas temulentius habito: tam copioſo ſe ſagittandi vſu callere iactabat: vt pomũ quantũcunq; exiguum baculo e diſtantia ſuperpoſitũ prima ſpiculi directione feriret. Quæ vox primũ obtrectãtium auribus excepta/regis etiam auditum attigit. Sed mox principis improbitas patris fidutiam ad filii periculũ tranſtulit: dulciſſimum vitę eius pignus baculi loco ſtatui imperans. Cui niſi promiſſionis auctor primo ſagittę conatu pomũ impoſitum excuſſiſſet: proprio capite inanis iactantiæ pœnas lueret. Vrgebat imperium regis militem maiora promiſſis edere alienę obtrectatiõis inſidiis parum ſobrię vocis iactum carꝑentibus. Itaq; ex dictis etiam non dictorum effectui obligabatur. Euenitq; vt conatus ſuos ad id quod minus præſumebat erigeret: & quod parum profeſſione coluerat, plenius experientia celebraret. Neq; enim ſolida virtus tametſi detractionũ laqueis implicata: iuſtam animi fiduciam abiicere potuit. Quinetiam eo certius quo difficilius experimentum accepit. Exhibitũ itaq; Toko adoleſcentem attentius monuit: vt ęquis auribus/ capiteq; inflexo q̃patientiſſime ſtrepitum iaculi venientis exciperet. Ne leui corporis motu efficaciſſimę artis experientiã fruſtraretur. Præterea demendę formidinis conſilium circũſpiciens: vultum eius ne viſo telo terreretur auertit. Tribus deinde ſagittis pharetra expoſitis prima quã neruo inſeruit ꝓpoſito obſtaculo incidit. Cui ſi fortuna caput adoleſcẽtis obieciſſet, haut dubie in patris periculũ nati pœna recideret. ſpiculiq; error ꝑcuſſorẽ percuſſi exitio ſociaſſet. Virtutẽ ergo patris an ingenium filii impenſiori ammiratione ꝓſequar ambigo. Quorũ alter artis ſuę prudentia parricidiũ cauit/alter corporis animiq; patientia ſibi ſoſpitatẽ peperit, patri pietatem ſeruauit. Enimuero iuuenile corpus ſenilẽ animũ roborauit. tantũ fortitudinis in expectando iaculo exhibens/quantũ peritię pater in emittendo præbuerat.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Itaq; conſtantiæ ſuæ beneficio, ne ſibi ſpiritus: patri ſalus eriperetur effecit. Inter-
rogatus autem a rege Toko cur plura pharetræ ſpicula detraxiſſet cum fortunam
arcus ſemel duntaxat experimento proſequi debuiſſet: vt in te (inquit) primi er-
rorem reliquorum acumine vindicarem: ne mea forte innocentia pœnam: tua im-
punitatem experiretur violentia. Quo tam libero dicto & ſibi fortitudinis titulum
deberi docuit & regis imperium pœna dignum oſtendit. Sed iis neceſſitatum pro-
cellis erutum paulopoſt par mali tempeſtas implicuit. Haraldo enim eius ſe artis
qua Finii niuales ſaltus peragrant peritiorē iactanti: Toko in conſimili genere lau-
dis ſuam auſus cōferre virtutē: apud collam rupem editæ profeſſionis experimen-
tum prębere compellitur. Sed quod minus exercitio celebrauerat: plenius a virtu-
te mutuatus eſt. Eminentis enim ſcopuli cacumine conſcenſo exiguo ſe fuſti credi-
dit, lubricaſq; plantis tabulas adaptando, rapidum in præceps vehiculum egit. Cu-
ius præcipiti raptu in præruptos ſilices actus: nihilominus debitum eius regimen
intrepida manu continere ſuffecit. Neq; illi aut periculi magnitudo / aut vllus ani-
mi ſtupor quo minus firmo ſe corpore contineret officere potuit. Exterruiſſet aliū
conſpecta pręcipitii immenſitas: atq; ante ipſum periculi ingreſſum plena metus he-
bitudine confeciſſet. Tandē illiſo cautibus vehiculo cui inſiſtebat excuſſus, fortuito
fuſtium fragmento ſolidum incolumitatis præſidiū reperit, fatoq; alioqui propin-
quius felici naufragio inſperatam ſalutis anchoram appręhendit. Enimuero acrius
cliuo impactus perfracti vehiculi dāno tutum curſitandi euentum habuit. Niſi em̄
impetum eius inuia petrarum robora vaſtęq; voragines interpellaſſent / haut dubie
procurſum ſubiectū rupi pelagus excepiſſet. Vbi a nautis exceptus inuiſo regi tri-
ſtiorem fortuna ſua famā reliquit. Vehiculo quoq; fragmenta a nauigantibus inter
vndas reperta falſo periculi eius fidem auxerant. Ipſe vero ſuſpectam Haraldi pręſ-
entiam reputans ꝙ virtuti ſuę pręmiorum loco pericula proponi cognoſceret: ſtu-
diorum ſuorum exercitia ad filii eius Suenonis militiam contulit. Poſt hæc Haral-
dus totam regni claſſem exerens: ne paruo apparatu magnę molis pondus aggre-
deretur, iunctis hominū boumq; copiis inuſitatę magnitudinis ſaxum Iutico litto-
re repertum quo matris tumulum inſigniret, abſtrahi iuſſit. Interea qui cum Sue-
none claſſi præerant Haraldi imperium tum quia diuino cultui fauorem tribue-
rat: tum quia inuſitatis plæbem oneribus adigebat peroſi: Quendam compoſitum
& ſubornatum qui Suenonem an arma aduerſus patrem ſummere: regnoq; potiri
vellet: callide percunctaretur inducunt. Quo mandato Sueno ad regnum parrici-
dio petendum adductus, percunctanti grates habuit. libenterq; ſe patrię dignatio-
ne vſurum reſpondit. Quo accepto maiores exploratam eius cupiditatem ſecurius
amplectentes: occultis animorum commentis audacter euidentiam præbuerunt.
Enimuero quod clandeſtinis motibus texerant apertius exſecuti, continuo regem
cum publica acclamatione decernunt. Inter hæc Haraldus circa tractum lapidis
occupatus: quendam ſuorum e claſſe ſuperuenientem arctius percunctari cœpit:
An tantā alias molē mortali manu tentatā cōſpexerit. Ille ſe maioris pōderis ductū
humanis viribus effectū recēter oculis ſubieciſſe cōmemorat. Q đ rege crebris per-
cūctationibus ꝓſequente: Nuper inquit cū dania tibi ſubduceret̄ intererā: ipſe vter
oneroſior tractus extiterit penſes. Ita Haraldus cū alieno iudicio cœpti gloriā ꝗrit:
erepti regni nuntiū accepit. Pœnituit tūc regē pecudalibꝰ iugis humanas alligaſſe
ceruices. Nā cū omiſſo vehendæ molis ꝓpoſito tractū ſaxi in belli apparatū conuer

Tokonis libertas in reſpondēdo.

Kulden i. Skone.

Dani ab rege iugo adacti.

Sueno rex lxxii.

Sera Haraldi pœnitentia.

tere voluiſſet: grauiſſimum militis ſupercilium expertus eſt. Exercitus namq; tam probroſi officii contumelia laceſſitus: pro quo iugum tulerat, arma capere recuſauit. Neq; enim maieſtatis imperio aut prece adduci potuit: vt eius capiti incolumitatem quæreret: qui omnium ceruices erubeſcenda iuſſione damnaſſet. Nõnulli tamen popularis ſententiæ expertes inter publicæ conſternationis procellas conſueta ſe erga regem charitate geſſerunt. Quibus adiutoribus vſus dum filii conatus armis elidere nititur: acrius ſanguinis ſui viribus oppugnatur.

Haraldus vict⁹ exulat

Siquidem bello a Suenone victus, fugam ſuam Sialandię credidit: contractiſq; ex ea viribus: rurſum conſimilem fortunæ habitum nauali ex certamine retulit. Iamq; domeſticis exuto copiis: externa manus imploranda reſtabat. Igitur relicta patria Iulinum danicis armis refertum: vtpote fidiſſimum militię ſuę gremium exilio petiuit.

Suenonis impietas in chriſtianitatem.

Interea Sueno nondum paterno odio pietatem violaſſe contentus: conciliandæ ſibi plębis gratia effuſis impietatis habenis delendorum ſacrorum curam, animo pertinacius ſumpſit: omniq; diuinitatis cultu patria eiecto victimarios templis, aris libamenta reſtituit. Quem rurſum pater mixtis danorum Slauorumq; copiis, apud helgenes littus aggreſſus: diem prelio tam fugæ q̃ victorię alienus extraxit: in quo defatigati exercitus nectendæ pacis gratia poſteram lucem colloquio tribuunt.

Haraldi cędes.

Cum forte Haraldus creandæ compoſitionis fiducia licentius euagatus in anguſtiores nemoris partes cõceſſit. Vbi cum exinaniendi ventris gratia arbuſtis inſideret, a Tokone iniuriarũ ſuarũ vltionẽ ſitiente ſagitta vulnus excepit: ideq; ſautius a ſuis Iulinum relatus: celerem vitæ exitum habuit. Corpus eius Roſkildiam miſſum apud ſacrarium nuper ab ipſo conditum ſolẽnem ſepulturæ locum recepit. Ingrata enim olim bonorum ſuorum patria piiſſimi ducis opera ſera animaduerſione complectens: quod minus vitæ eius præſtiterat: funeri plenius deferendum putauit. Omnibusq; humanitatis neruis exequiarum cultui inſiſtens, cuius ſpiritũ ſuperbe oderat, clementer cineres amplexata eſt.

Suenonis regis. lxvi. impietas.

Defuncto Haraldo Sueno proſperam ſibi in diuina ſæuiendi occaſionem veniſſe gauiſus: totam religionis ſtirpem ab radice conuulſit: eoq; auctore Dani ſuſceptum diuinitatis cultum repetita ſuperſtitione mutarunt: hoc liberius erroris ſui recurſum complexi: quo certius amariſſimum eius repræhenſorem accidiſſe cognouerant. Quam temeritatem vindex contemptus ſui diuinitas nõ parua rerum acerbitate penſauit: auctorem eius triſtiſſimis fortunę viribus inſecuta. Ipſum namq; deſerendæ religionis ducem: per q̃ grauiter affectum violentiſſimis caſibus implicare non deſtitit: lætiſq; ſucceſſibus ſpoliatum, amarum vitæ vſum experiri coegit.

De Suenonis prima captione.

Quippe a Iulini oppidi accolis piratica daniam inceſſentibus captus facta ſibi redimendi poteſtate: corpus ſuum auro ſemel, argento bis rependendum promiſit. Ea ſumma a Danis ob deſerta ſacra nimio eum fauore proſequẽtibus attributa patrię reſtitutus: nihilominus oculos denſiſſimis ignorantiæ tenebris obfuſos conſpicuę lucis radiis admouere contempſit. Enimuero plenum nequitię portentũ paternoq; animo parũ reſpõdens: ab eximio eius ſplẽdore in profundũ caliginis ſecedere nõ erubuit.

De ſecũda captione Suenonis.

Sed cui ꝓpria dãno labes extitit: aliena vſui benignitas fuit. Idem ſecundo conſimili fortuna affectus nobiliũ liberis vadib⁹ pro ſe datis prioriſq; ſummę pactiõe interpoſita redẽptiõis pręſidiũ ĩpetrauit. Sed cũ ꝓmiſſum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ęs ex proprio fiſco ſoluere nequiret: omnibus qui pro ſalute eius filios proprio ſpiri
tu chariores prędes dederant: nunc publicę: nũc priuatim ſaltus ac nemora vendi=
tabat eorũq; pretiũ protinus captiuitatis ſuę auctorib⁹ numerauit. Enimuero Sca=
ni ac Sialẽdenſes cõmunes ſiluas publico ęre cõparauerũt. Apud Iutiã vero nõ niſi
familiis propinquitatis ſerie cohęrẽtibus emptionis cõmunio fuit. Eo tẽpore pira=
ticę vſus noſtris creber: Sclauis perrarus extitit. qui ob hoc lati⁹ ad eos manare cœ
pit: ꝙ Iulini oppidi piraticæ ſtudiis aduerſum patriã vſi eo maxime danis quod ab
ipſorũ ingeniis traxerant nocuerunt. Quem incurſationis morẽ noſtris annis Wal=
demari regis maximiq; pontificis abſalonis: ꝓpenſæ pro ciuibus excubię domuerũt
Quorũ ſtrẽnuo interuentu tranquillus terris cultus geritur: tuta aquis nauigatio
celebrat᷑. At Sueno oporeſſionũ ſuarũ vindictã ſitiens: maximeq; Iulinũ perinde ac
ſceleſtiſſimi cõtubernii domiciliũ armis euertere cupiens: Sinũ quo Møen inſula a
falſtria ſecernitur: Regia claſſe cõpleuit. Qui cũ ſe mox in Sclauorũ effuſurus pro=
uinciam videretur: qui Iulini cõſtiterãt audacter callidi impetũ hoſtis arte pręcur=
rendũ duxerũt. Nam cũ muniẽdę claſſis gratia nocturnas a danis circuiri, vigilias
noſſent: delectos remiges ſubornauerũt. Qui mane anticipato vigilũ more ſimula=
toq; ab excubiis reditu: frequentẽ liburnis portũ breui lintre ꝑmẽſi cũ ad regis vſq;
nauigiũ proceſſiſſent: eſſe gubernator dixit quod ſecretius eũ noſſe admodũ opor=
teret. A quo rex noctu exploratę rei nũtiũ afferri ratus: detracto nauigii tegmine:
capiteq; exerto, veluti familiaris colloquii gratia accliue vocãti corpus p̄buit. Quẽ
vt ille inſidiis opportunũ animaduertit: ſubito ceruicẽ eius perq̄ violẽto amplexu
corripuit. liburneq; detractũ apparitorũ ope myoparoni ſuo iniiciendum curauit.
Nec ſegniter fugã nautę cõcitatis remorũ ictibus expetebãt. Ita præſidiũ ſtrennuæ
callíditatis amplexi: quod armis nequibãt, inſidiis promouerũt. Igitur qui paulo an
te in maieſtatis faſtigio fulſerat: tunc barbarorũ miſerabile mancipiũ cõtumelioſo
ludibrio fortunę effectus: Neſcio patris maior: an religionis iniuria prouinciã quã
parentis exilio violauerat: miniſtrã carceris vltricẽq; parricidii ſenſit: patriã quã ſa
cris ſpoliauerat: etiã opibus exuere neceſſe habuit. Neq; enim ocius a ſuis iuuari po
terat vtpote quibus primũ detrahenda nauigiis tegmina: aptandi foris remi: extol
lendęq; vndis anchorę fuerant. Ceſſit igitur expeditio fraudi. Nec barbariem abſq;
regio ductu petere auſa: ſoluta claſſe domeſticis militem littoribus reddidit. In qua
fortunę violentia Sueno virili defectus auxilio: fœmineum expertus eſt. Nam cum
exhauſtis regni opibus ne aurũ quidem redẽptioni eius ſuppetere videretur: tan=
ta ei matronarũ humanitas affuit: vt detractis aurium inſignibus / cæteroq; cultu:
certatim digeſtam pondere ſummã explerẽt. plus cõmodi in ſalute prĩcipis q̄ amœ
nitatis in ornamentorũ ſuorum ſpecie reponẽtes. Adeo in liberãdo eo vterq; ſexus
vni⁹ humani voti curã habuit. Ita matronalis ſtolę publicũ culmen priuatis faculta
tibus emere voluptati magis q̄ oneri fuit. Neq; eñ eius capiti incolumitatẽ publi=
cę ſtipis impẽdio petere dubitatũ eſt: qui prim⁹ deſerẽdæ religiõis cõſtãtẽ ſe geſſiſ=
ſet auctorẽ. Eñuero ignara ꝓditiõis ſuę patria: ſummũ ſcel⁹, ampliſſimis beneficiis
repẽdere pietatis loco duxit, parentis ac numinis violatorẽ indebito gratulationis
officio ꝓſequuta: quodq; pœnis expiandũ fuerat: obſequiis penſans. Quãto eñ Ha=
raldi odio tenebat᷑ tãta Suenonis charitate flagrabat. auctorẽ religiõis faſtidio: aſp=
natorem beniuolentia inſequendo. Ita populus ſacrilegi animi probator: religioſi
punitor: quãtum in patris ſanctitatem contemptus: tantum in filii labem honoris

Tertia Sue nonis ca=ptio.

De indulgẽ tia mulierũ

cōgeſſerat.cultūq; eius quia ſacrorū morē abrogauerat:copioſa fauoris indulgētia
proſequutꝰ:ter regē a piratis captiuū interpoſita munerū pactione receperat.Nec
Hęredita- illi quidē ad pręmia matronarū obſequio exſoluēda ingrata mens fuit.Nā fœminis
tis ius fœmi deinceps participādarū hęreditatū ius a quibus ante lege repellebātur indulſit.Vt
nis datum. autē argētū priori ſummę debitū cōtraheret:agros ac latifundia vęnire iuſſit.vtq;
ab exteris ipſe vęniit:ita vęnalē ſuis patriā fecit.Ita neſcio in acie miſerior an felicior
fuerit:q̃ quātū eius corpori detraxit:tantū ſenſui ꝑpcit.opeſq; artuū cōſūptiōe ſer
uauit.Cęterū barbari nōdū rebꝰ eū exuiſſe cōtēti:truculētiꝰ affectū iurare etiā irā
remiſſurū cōpellūt.gemina miſerū pactiōe torquētes.Sed alterā exhibere difficile:
alterā admittere turpe.Opes eñ hoſti fundere neceſſitati cōuenit:iniurię vero re-
ſpectū abiicere:pœnaſq; impunitate ꝑnſare:vicinū rubori beneficiū eſt.Siquidē vt
violētię cedere infirmū:ita vindictā eius abdicare probroſum.Quippe ſupra vires
cogi q̃ viribꝰ remiſſe vti ſpecioſius. Nec ſegniter exuēdę captiuitatis cupidꝰ ſacra-
mēto omittēdę vltionis exhibito ꝓpoſitæ cōditiōis partes admiſit,hoſteq; nō minꝰ
fruēdę ſecuritatis beneficio q̃ auri impēdio locupletauit, hoc magis ſeruilē ſe exhi-
bens quo turpius libertatē impetrare ſuſtinuit.Tantū autē trāſfugarū erga patriā
charitas valuit vt cū regiā danorū ſtirpē ad vnicū Haraldi filiū redactā eſſe cogno
ſcerēt:quo minus alienis ſūma cederet/ſaluti ipſius parcēdū exiſtimarēt. Quāobrē
opes eiꝰ nō exitū ſitientes,egeſtatē ſuā cenſu ſolari q̃ ſanguine maluerūt. Nec tamē
erga deſertorē ſacrorū principē diuinę correptiōis aculei quieuerunt.Nā Suetiam
quoq; danorū rebus infeſtā fecere.Cuiꝰ rex Ericus agnomē a victoriis mutuatꝰ per
Haraldū iāpridē latā Stybiorno aduerſus Sueones opē memorię ſubiiciēs:ꝑq̃ gra
uiter in Suenonis caput exarſit. Vtq; ſui vindictam perageret:exercitū in daniam
traiecit:expugnatiōe filii parentis noxam penſare cupiens.Q̃q̃ enim eum arctiore
materni ſanguinis nexu contingeret:iram tamē affinitati prętulit: eo quidē fiden-
tius ꝙ Suenonis fortunā ſępius ęgram atq; fractam,ac crebris detrimentorū incur
ſibus laceſſitā: ſuam iugiter in ſummo felicitatis cardine verſatam nouerat. A quo
Sueno bello Scanico victus:relicta excellentis pulchritudinis filia Thira auiæ no-
men referente:quæ qua matre orta fuerit ignoro: Olauum Thirgonis filiū Norua
gię regimē gerentem exilio petiuit.eo quidē ampliori ſpe ꝙ patrem eius iamprīdē
regno exactū Haraldi ſuccurſu reſtitutionē impetraſſe meminerat.Is q̃q̃ regio nō-
dum titulo cenſeretur:regiis tamē partibus pleno ꝓcurationis officio fungebatur.
Quo beneficio q̃q̃ obligatus eſſet Olauus : nihilominus debitā patris eius meritis
gratiam referre negligēs:profugum ac ſupplicē ſpreuit.Omniaq; momenta petitæ
opis abnegans:nullū ꝑne miſero ſuffragiū præbuit.Neq; enim exuli ſuccurrit:nec
aſpernatur illum a ſe repelli,a cuius parente ſuus patrię redditus fuerat.Cuius re-
De miſeria pulſę Sueno cōtumelia ſuggillatus:ad Anglorum pręſidia cōuolauit.Quorum rex
Suenonis. Ethuardus ętate admodū tenera auxilii ꝑtitorē ambitiōis nota perculit:exiſtimās
non tā opem a ꝓfugo ꝑti q̃ exilii ſimulatiōe regnū a callido repeti:fortuneq; inopiā
argumētū aſtutię reputās obſeratis exulē auribꝰ auerſatus eſt.Adeo paterna felici-
tas ſuſpectā nati miſeriā fecerat.Ita maligni animi ducibꝰ ſpes ſuas ꝓceſq; fruſtrāti-
bus in Scotiā profectꝰ/clemētiā quā in aliquāto mitiore gente nō reperit:apud effe
Suenonis rata barbarorū ingenia ſenſit.Adeo eñ volubilis fortunę varii atq; ancipites motꝰ
ad pietatē exiſtere cōſueuerūt vt interdū humana mēs vbi ſperatis fallitur,īſperata faciliꝰ aſſe
conuerſio. quat.Hac fortunæ ſęuitia Sueno ad āplectēdā religiōis charitatē adactꝰ,abſtractos

caligine oculos,ſalutari lucis contemplatione ſuffudit.Nam cum duos maxime rea
tus ſuos parricidium atq; ſacrilegium totidẽ grauiſſimis ſuppliciis captiuitate atq;
exilio abunde mulctatos animaduerteret:piam neglectę ſalutaris diſciplinę verecũ=
diam egit,cõuerſoq; in curam ſacrorũ animo vtriuſq; delicti contagium pleni s pœ
nitentię lachrymis expiauit.Quinetiam cunctis circa ſe rite peractis,lauacri vſum
promptiſſimo religionis tenore percepit.Cuius quanta prius labes extiterat:tantũ
poſtea robur ac columen euaſit.Nec ſegniter pœnitentię beneficio permulſa deitas,
propitii numinis fauore priſtinum ei fortunæ ſplendorem cõciliauit:amorq; ipſius
ſeptimo decedente Erico,promptum regni introitũ ſtruxit.pro exilio patriam/pro
paupertate ampliſſimũ decus,ac ſummã largita potentiã. Nam Erici filius Olauus
cum matre Syritha Suetiã repetiuit: ibiq; degens regnum materno arbitrio ſubie=
ctum habuit.Ita Sueno eodem pene tẽpore & religioni paruit:& patria potitus eſt.
Ne autem quorum fauorẽ impietate contraxerat:ſanctitatis irritamento odia in ſe
repente traiiceret:publice diſſimulata religione priuatim exhibita,pium mentis ha
bitum texit.Itaq; diuerſi motus hiſdem p̃cordiis incluſi ſumma formido ac ſanctiſſi
ma deuotio animũ eius perplexa cunctatione diſtractum ad vltimã pene hæſitatio=
nem redegerant.Hinc eñ perdendi regni:inde lędẽdi numinis metus pectoris eius
munimentũ ancipiti periculo vulnerabat.Faſtiditę ſiquidẽ religionis vltorẽ deum:
plębem cultę vindicẽ metuebat.Quę tam diſſona ſtudia attentiore animi compara
tione expendens,plus diuini q̃ humani timoris viribus indulgendum prouidit.Pri=
uatim itaq; maiores aggreſſus clandeſtina ammonitione ſacris ritibus ſubiicere p̱=
ſeuerabat:diſſerendi officium qđ a literis doctrinaq; non traxerat,rudi atq; impoli=
to ingenio proſecutus:adeo p̃ceptoris partes,quas ſolertia ac cõſuetudine parũ cõ=
plexus fuerat:a fundãdę religionis cupidine mutuabat̃. Verũ medelę ſalubritatem
ab incolumi capite quæſitam:ab aridis atq; indignantibus mẽbris euomi crederes.
Neq; eñ amator veterũ populus docilem inuſitatis animũ prębere ſuſtinuit. Quin
etiam externi cultus tędio patriũ ęmulatus eſt.Igitur cupido ſed inefficaci ſerendæ
religionis auctori numinis ſui illuſtrator deus Pepponẽ ingenio ac ſanctitate cõſpi=
cuum p̃cipuaq; literarum ſcientia excellentem p̃clari operis conſortem adiecit.Hic
Danorũ concione publice apud portum cui glaciei frequentia agnomẽ peperit, ha=
bita:cum eos ne fana excolere vellent ſermone flectere nequiret:euidẽti indicio cer=
tiſſimũ aſſertioni ſuę argumentum prębuit,doctrinęq; fidem conſpicuo ſanctitatis
miraculo publicauit. Percõtatus eñ an monitis ſuis obſecuturi eſſent:ſi ad flagrã=
tis ferri tactum manum eius lęſione vacuam conſpexiſſent:vniuerſis haud dubie pa
rendum reſpondentibus,cãdentem ferri laminã chirothecę formã habentem expe=
diri iuſſit,eiq; brachium cubito tenus inſeruit.Ac protinus per omnes interrite cir
cũlatam ante principis pedes excuſſit, dextrãq; nulla ex parte corruptam in eodem
incolumitatis coloriſq; habitu religioſę omnium ammirationi conſpiciendam mon
ſtrauit. Quo tam mirifico ſpectaculo alioqui inexorabiles ſtudio ſuo conſentaneos
reddidit:effecitq; vt periculum non impedimentũ monitorum eius eſſet:ſed experi=
mentũ. Enimuero ipſam rerũ naturam audacis voti cõſtãtia ſuperauit.Quinetiam
ea miraculi celebritate externũ genti noſtrę religionis ſpiritum ingenerauit. Quo
euenit vt Dani abrogata duellorũ cõſuetudine,plęraq; cauſarum iudicia eo experi
menti genere conſtatura decernerent:controuerſiarũ examẽ rectius ad arbitriũ di
uinũ q̃ ad humanã rixam relegandũ putantes,Quãobrem Poppo a maximo ponti=

Suenonis p̱plexitas.

Poppo rem chriſtianã iuuat.

Chron. Mun. fol. 374

Miraculũ.

Danorũ ad fidẽ cõuerſio & morũ mutatio.

anno Chri 101

Sueno totius Angl. imperio potitur, ac po cum posteri ann: 30. P. Jovi

Aruſieñ.pꝛimuſepatus Sleſuicēſis ſecundus. Ripenſis tertius. Roſkildēſis quartus.

fice bremenſi Adaldago apud Aruſiũ honorē gerendi pontificii vitæ atq; operibus
ſuis perq̃ debitum impetrauit. Eodem officii nomine Harico Seuiſcus: cũ Leſdago
Ripę ceſſerunt. Gerbrandus Roſkildię claruit. Adeo religioſiſſimi principis exactiſ
ſima ſanctitas chriſtianiſſimi cultũ nouis ſacerdotiis auxit/cellis atq; ſacrariis deco
rauit. Prius em̃ quatuor hic religionis domicilia externis ſacrorũ contenta pręſuli-
bus, domeſticęq; p̃lationis expertia, fortuito magis q̃ ſolido pontificum ordine nite-
bātur. Nec minus Noruagia Bernardi ex Anglia profecti ſaluberrima ammonitio

De Olaui ſupſtitione.

ne profecit. Cuius regi Olauo tanta ſumendorũ auſpiciorũ annotādorũq; ominum
cura acta eſt: vt etiā aquarum ſacrarũ liquore perfuſus: cum partē religioſę diſcipli
nę rudimenta ſorpſiſſet: nullo tamen ſanctitatis exemplo: nullius auctoritate doctri
nę quo minus augurium monitus conſectaretur, futuraq; per pullarios diſceret: ve

De Suethica chriſtianitate.

tari poſſet. Itaq; ſanctitate vacuus, necnō inanem eius vmbrā cōplexus, ſuſceptā reli
gionis ſpeciē fucoſa ſupſtitione dānabat. Cōſimilis eiuſdē pōtificis induſtria Suetię
regem Olauum ad chriſtiana ſacra p̲ductum Iacobi nomie venuſtauit: morum pro-

Vnno Bremeñ. epũs. Lundeñ. Gerbrādus primus Roschildensis eps.

fectui/decus vocabuli tribuens. Vtrum autē idem rex ab eo: an a Bremenſiũ ponti-
fice Vnnone/ſacrorũ vſum diſciplināq; perceperit/parum cōperi. Eo tēpore Lundē
ſes/ſacrarium moliti: ſub Gerbrando Roſkildię p̃ſule rem diuinā domeſtici templi
religione geſſerunt. Cęterũ Vnnonis corpus Byrce oppidum veteri fama inclytum
Bernardi Lundenſe hypogęum tenet. Interea rex Noruagię Olauus adhuc cælebs:
fruendę claritatis, potiendęq; Danię cupidine inſtinctus. quo facilius voti ſe compo
tem redderet: petitis Syrithę nuptiis: Sueticas partibꝰ ſuis vires applicare curauit.
Ne ergo Sueno duorũ regum iunctis copiis geminum patrię latus incurſandũ prę-
beret, perq̃ callido conſilii genere vſus: duos peruicacioris animi ſatellites suborna-
uit/qui ſimulata dānatione Olauũ ſupplices petiuerunt. A quo exulum more indul
gentius habiti: cum poſt aliquātę familiaritatis vſum propoſito licentius vtendum
animaduerterēt: Suenonis vituperio: thyrę cōmendationē impenſioribus verbis ſo-
ciare cœperunt, quātum patris mores conuicio: tantũ filię ſpeciem laudibus inſecu-
ti. Adeo falſum proſcriptorũ nomen complexi mendacii noxam beniuolentię ſimu-
latione texerunt. A quibus Olauus probabilis formę irritamento virginē petere per
ſuaſus: legationē preces ſuas Suenoni porrecturā inſtruxit. Qua aditus Sueno: peti-
tas proco nuptias pollicetur. Quo nuncio Olauus ad ſummā vſq; gratulationē eue-

Olaui in Syrithā dolus.

ctus: matronali ſtolę: illibatas pudicitię faces p̃ferendas exiſtimabat, virgineũq; adu
latus amplexum: adoleſcentiam ſuā intra viduitatis gremium obterere paſſus non
eſt. Igitur quātum alteri contēptus: alteriq; venerationis deferret: aperuit. Syrithā
nāq; colloquii ſimulatione celebriter accerſitam: nauigium conſerendi ſecũ ſermo-

Syrithę periculum.

nis gratia ſubintrare petiuit. Cuius p̃cibus regina quo verecundię munimento tu-
tior fieret: aliquandiu reluctata: ad extremũ imperio ceſſit. Igitur vix atq; ęgre obtē
peranti lignũ penſilibus vncis ſubnixum: pontis loco ſcandendę puppis gratia ſter-
nitur. Quod cũ regem aditura conſcenderet / eodem per inſidioſos ſubducto p̃ceps
fluctibus obuoluta eſt. Nec contenti nautę ampliſſimā maieſtatem vltimo dedecore

Noruagicę gentis ſuggillatio.

confudiſſe/quo clarius libidinoſum ei animũ expxobrarent: inflicti caſus turpitudi-
nē: clamore ſub hinnitus ſpecie edito perſecuti ſunt. Hæc eſt noruagica humanitas:
dolis ac deriſione inſtructa: quæ ſplendidiſſimę fœminę fidē probroſis inſidiis circũ
uenire: matronale decus contumeliis proculcare: amorēq; ignominia repēdere nō
erubuit. Et ſane quiſquis ei populo humanitatē atq; obſequium erogat: ingratis be-

neficiū pręſtat. At regina pene periculo pręſocata, magno cū Sueonum rubore ęgre
littori reſtituta eſt. Tandē recepto ſpiritu impudicitiā ſibi a rege exprobratam iudi
cans: ruborē periculi tacita ferre nequiuit. opprobrii deformitatē minis quibus po-
tuit inſecuta. Neqꝫ em̄ duabus grauiſſimis calūniis periculo ac rubore affecta laceſ-
ſiti pudoris irritamētum ęquo animo tolerare ſuſtinuit. vtpote quę ex integerrimæ
maieſtatis regina ad inſolentis proci plenū ignominię ludibrium redacta fuerat. Ita
verſuti ducis acumē ammirabilis vaframēti inuolucro tectum, vires quibus Olauū
exuit ſibi ſagaciſſime conciliauit. Continuo nāqꝫ petitę in matrimoniū Syrithæ: eo
beniorē animū quo Olauo infeſtiorem expertus eſt. Nec inerter ruborē cōiugis
negata mox proco filia vindicauit. Interiecto tēpore Kanutum ex Syritha ſuſcepit.
Ita Olauus duobus ſplendidiſſimis coniugiis deſtitutus dum alterū temere reſpuit
ab altero turpiter repelli meruit: vtqꝫ hoc repulſa, ita illud inſolentia perdidit. Ve-
rū quia Suenonē parū proſpere bella gerere ſolitū nouerat: facta nō virium eius, ſed
fortunę ęſtimatione, inſtructoqꝫ nobilis famę nauigio armis vltionem exequi parat.
Contra Sueno adcita priuigni manu, maritimo hoſtē certamine excipit. In quo Ola
ui ſagittarius Enarus, magno corporis artiſqꝫ robore pręditus / tāto rigore mirifici
arcus tormētum intenderat: vt excuſſum ab eo iaculum, nulla rerū duritia ſiſteret:
quo minus citato motu, vniuerſum penetraret obſtaculum. In malū nauigii incidēs
lignū violētia ſua puium habuit. Eodē interiecto regis clypeo tabulę ratis illapſum
vix inter vndas īpetus ſui finē repperit. Itaqꝫ grauius hoſtē ſolus q̄ tota ſociorū ma-
nus afficere valuit. Cæterū adeo certo ictu deſtinata feriebat: vt quicquid impete-
bat offenderet. Quo euenit: vt Sueno tormenti monſtro territus plus metus in vni
co ſtipite: q̄ tota hoſtium claſſe reponeret. Cunqꝫ ſolū in eius corruptione remediū
animaduerteret: nō tam ſagittarium q̄ artis ſagittarię inſtrumētum ab eius rei pe
ritis impeti iubet, violata arcus fortuna tutius bellum gerere cupiens. In quo dele-
ctis certatim tela congerētibus, vnū forte arcui impactum / artificem ingenio, hoſtē
victoria ſpoliauit. Cunqꝫ late ruptionis eius fragor obſtreperet: ſtupēs Olauus quid
nā eſſet cōminutū interrogat. Cui Enarus conuulſam inquit abs te noruagiā puta.
Plus nāqꝫ opis in arcu q̄ exercitu repoſitū iudicabat: futurū pugnæ exitum abſciſa
reſponſi ſagacitate cōplexus. Nec ſecus q̄ p̄dixerat accidit. Fractio nāqꝫ arcus inſe-
cutā Noruagienſium cladē ominata eſt. Vt autē Olauus hoſtiū manus arbitrario fa
to p̄curreret, mortēqꝫ ſibi ipſe cōciſceret: armis onuſtus pręcipiti ſaltu profundū pe
tiit, tanq̄ vita feliciter exceſſurus ſi nō auiditate lucis victorem intueri cogeretur.
Cūqꝫ Sueno hoſtiū vires in ſuā redactas poteſtatē vidiſſet: quos armis ad fugam in-
clinauerat oratione ad obſequiū flectere cupiens, inſignē rei bellicę ſucceſſum ad blā
ditias tranſtulit: victorqꝫ cū victis paciſci deforme non duxit. Nec Noruagiam ſibi
ſubieciſſe contentus petita Anglia pactū cū Adalſtano habuit: vt eo decedente regis
bonis ac nomine frueretur. Iiſdem tēporibus Popponi Rimbrandus: Henrico Mar-
cus: pontificii religione ſucceſſit. Pro Leſdago Fulbertus ſacerdotio fulſit. Poſt quē
Othincarus albus ſplendidiſſimo loco natus infulas ſumpſit. Cuius liberalis in deū
animus ne paruula quidē ſibi ſumma retenta, ampliſſimū patrimonium neceſſariis
templorū vſibus erogauit, cellaſqꝫ ante id rei familiaris inopes vberrimis agris ac la
tifundiis locupletes effecit. Adeo vt excellentiſſimę totius Iutiæ ciuitates quicquid
pene pędiorum poſſident: a religioſa eius donatione perceperint. Itaqꝫ propior pu
blicę deuotioni q̄ priuatę facultati, ſolidęqꝫ magis q̄ fluxę laudis appetens: momēta-

Syritha Suenoni nupta.

Kanutū durū peperit.

Enari ſagittarii monſtruoſa virtus.

Olaui ſubmerſio.

Subactio Noruagiæ vi.

Epi noui.

Othincari pietas.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

neo rerũ impẽdio mẽſuras animi delicias cõparauit:ſeq́ꝫ patrimonii q̃ religionẽ rei familiaris inopem eſſe maluit. Ad eũ hæreditatis ſuæ honorẽ transferens:a quo pia dona perpetuis bonis rependẽda cognouerat. Nec poſſeſſionẽ ſacris impendiſſe contẽtus:vt omnes virtutis partes ac numeros exſequeretur:etiam rerũ beneficiis virtutum adiumenta ſubtexuit. Siquidem Syalandiam & Scaniam officio pię eruditionis aggreſſus:mirificũ ſacri dogmatis auctorem agere cœpit. Ac ne parcius animi q̃ corporis officium amminiſtraret:tantũ ſe in amplificanda religione geſſit:quãtũ egerat in locupletanda pro quo patrimonium erogauerat:etiã morte paratus occũbere. Cæterũ Sueno ſenilis aĩę laboribus feſſus:diuinis rebus ĩfatigabilem vltimi tẽporis curam tribuit:nec ſpiritu q̃ religione diuturnior fuit. Siquidẽ oĩ humana cõcuſſione vacuus in ipſo perfectiſſimę vitę fulgore deceſſit. Hunc igitur duæ inter ſe diuiſere fortunę, quem varia ſors in ludibria ac decora alterna vice traiecit: regno illius captiuitatẽ:captiuitati exilium ſubſtituendo. Quis eñ crederet illum a maximo ſolio ad ſclauorũ peruenturum catenas! Quis rurſus exiſtimaret a ſclauicis vinculis ad regni rediturum inſignia! At tamẽ ex rege captiuus:atq́ꝫ ex captiuo rex eſt factus. Ita nunc miſerrimis nunc feliciſſimis par, diuerſo conditionis habitu:geminã vtriuſq́ꝫ fortunę menſuram ęquauit.

> Suenonis lxxii. bonus exitus.
>
> Anno mũdi 1012 obiit in Anglia: sepultus Eboraci. Paulus Jovius in Chron: Anglor. Regum. fol. 51.

> Kanut⁹ durus rex lxxxiii.

MOrtuo Suenone Angli ac Noruagienſes ne rerũ ſummã alieno imperio ſubiectã haberent:reges ex ſuis legere, q̃ a finitimis mutuari ſatius rati:abrogato Danici nominis reſpectu: Eduardum atq́ꝫ Olauum in maieſtatis faſtigio locauerunt. Quorũ pręualidum robur kanutus Danorũ ſolio functus inter rerum initia aggredi veritus:ne tamen regnandi vſum intra patrię metas clauſum haberet:diſſimulata magis q̃ omiſſa paterni ĩperii recuperatione, primũ ſclauię ac ſembię:perinde ac debilioribus regnis ferrum iniicere ſtatuit. Quarũ alteram Sueno tametſi graues iniurias paſſus, obſtante religionis vinculo concutere formidabat:altera ab Haquino oppreſſa:abſumpto eo rebelles Danis manus exercuit. Solerter igitur a Danici regiminis ſucceſſore ꝓuiſum eſt:vt in hac paterni grauaminis:in illa defectionis noxam puniret. Neq́ꝫ eñ ignorabat bonæ ĩdolis habitum ad maiorẽ virtutem capeſſendã leuiori rerũ conamine roborari, ideoq́ꝫ in ipſo militię tyrocinio : adoleſcentiam ſuã aliquo ꝑclaro opere auſpicari cupiuit. Nec eo quidem ſegniores deſertoribus manus intulit:ſed neſcio an ideo prõptiores:quia ſtrenua ingenia quo plus experimenti ſumũt:hoc ad inſignẽ operã edendam maiore auſu proficiunt. Cuius propoſiti compos ſpes ſuas duabus ſplendidiſſimis victoriis alitas tertiã ab Anglis expetere docuit. Quod vt promptius expediretur Olauũ Noruagię potitorẽ cũ fratre Haraldo : tectis diſſimulatione odiis aduerſum defectionis ſuę conſortẽ armauit. Eniuero vt prudẽter, ita periculoſe hoſte in hoſtem vſus ambitione cõiunctos armis diuiduos fecit. Igitur Danorũ Anglorũq́ꝫ exercitibus acerrima pugna cõſertis: Tymmo genere Syalandicus cũ hoſtili ĩpetu ſocię partis aquilas admodũ inclinatas videret, leuẽq́ꝫ & quẽ ſors obtulerat ramulum haſta ſuſtulit, eoq́ꝫ vexilli loco vſus atq́ꝫ in eũ vociferatus modũ quo kanuti milites mutuę adhortationis gratia acclamare cõſueuerãt, aduerſas in fugã turmas fœlix anteſignanus auertit. Itaq́ꝫ nõ tã ſigni q̃ animi virtute ſalutarẽ ſuis aquiliferũ geſſit, nutãtẽq́ꝫ Danorũ fortunã ad victoriã vſq́ꝫ ne laberetᷣ erexit. Nec ſolũ fortitudinẽ ipſe pleniſſimã prębuit:ſed etiã ex ſociorũ animis pene ꝓfugã reuocauit. Cuius facti decus poſtmo-

> Sclauorum ſubactio xvi.

> Tymmonis anteſignani virtus:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

dū cognomine vſurpauit inſupq; virtutis titulo honore primipili a rege donari me
ruit. Nec puduit Danorū partes ſplēdidiſſimo aquilifero defectas plębei hoīs ductū
vt obſcurū ſpecie ita p̄clarū euētu recreatis animis ſalutis p̄mium cōſectari. Igitur
Eduardus cōtuſis ſuorū animis: itolerabilē Danici exercitꝰ ſpiritū aīaduertēs: quia
manū nō poterat: pactū cū hoſte cōſeruit: vt quoad ipe viueret: Kanutū dimidii re-
gni cōſortē haberet: extinctus oīm bonorū hęredē reliqueret. Ita victor a victo extu
dit/ vt is ſibi cōſortionē imperii viuēs cederet: totū moriēs teſtamēto legaret. Eodē
tēpore Alwinā ab Olauo adamatā/ Kanutus eximia matronę ſpecie delectatus/ ſtu-
pro petiit. Igiť Olauus ſiue quia cōcubinę facibꝰ ſpoliatus: ſiue quia ꝓmiſſa Angliæ
parte ꝑ Kanutū fraudatus fuerat: priuatā offenſam publicę militię ꝓtulit, ꝑactiſq;
ſtipēdiis, ira pariter ac dolore iſtinctus Noruagiā rediit: nō incōgruū eiꝰ deſertorē
agere ratus, a quo plena turpitudinis iniuria vexatus fuerat. Septenis poſtmodū in
teriectis annis quidā tricliniū in quo Kanutus epulabať ingreſſi/ totius Angliæ re-
gē ſalutare cœperūt. A quibus rex ſibi ictū cū Eduardo fœdus ꝑ inuolucrū exprobra
ri ratus: nihil eius ſe pudere reſpōdit. Sed neq; ab ira animū neq; vultū a rubore cō
tinuit: ꝑfectas a ſcelere voces ludibrio propinquas exiſtimās. Tum illi funeſtū mini-
ſteriū incauto cōfeſſionis officio proſecuti: Eduardū ſua interemptū opera iactita-
bāt, eo ſe regi placituros rati: quo ſummā ipſius offenſam accēderāt. In quos rex per
inde ac maieſtatis inſidiatores: p̄parati p̄mii loco: ſuſpendio protinus animaduertē-
dū curauit, deterrimū opus deformi vindictę ſpecie puniēs. Qꝫ q̄ eñ ſe acri ęmulo li
beratū cognoſceret: ſceleri tñ pœnā q̄ vtilitati gratiā referre maluit. Memorāt alii
Eduardū clandeſtino Kanuti imperio occiſum, eiuſdēq; iuſſu pœnā a maleficis/ gra-
tia deinde ſuſpitionis exactā. Vt eñ innocentię ſuę fidē aſtrueret, ſeq; ei culpę affinē
fuiſſe negaret: grauius in ſceleratos cōſulendū putauit. Ea tamē res primum regis
apud domeſticos fauorē quaſſauit. Qui cū Anglorū rebus obtentis nectendā cū fini
timis amicitiā decreuiſſet: Normānię p̄fecti Roberti filiā Immā matrimonio duxit,
eiuſq; fratri Rykardo ſororē Eſtrithā cōiugio potiēdā permiſit. Igiť ex Imma Kanu
to, Gunnildaq; ſuſcepta: duorū populoꝝ concordiā cōmuni ſanguinis vinculo ſtabi
liuit. Cæterū quo promptius habilē expeditāq; clientelā contraheret ſplendidis mi-
litiā tyrociniis auxit: ampliſſima fortibus ſtipēdia proponēdo, nō tam numero q̄ ro
bore militū venerabilius iꝑerii ſui decus futurū exiſtimans. Itaq; militaris alacritas
cuius maxime p̄miis honos alitur: certatim i eius cōtuberniū defluebat. Cuius mu-
nificētię gratia Vluonē quendā e Suetia accerſitū: dolis magis q̄ viribus inſignē in
militarē ordinē allici cōtigit. Cuius quoniā incidēter mentionē egi: ortū ſummatim
diſſerā. Cuiuſdā patriſfamilias in agro Suetico filiā liberalis formæ cū ancillulis lu-
ſum egreſſam: eximię granditatis vrſus deturbatis comitibus complexus rapuit: ex
ceptāq; vnguibus prę ſe leniter ferēs, ad notam nemoris latebrā deportauit. Cuius
egregios artus nouo genere cupiditatis aggreſſus amplectendi magis q̄ abſumendi
ſtudiū egit: petitāq; laniatui prędā in vſum nefarię libidinis vertit. Continuo eñ ex
raptore amator effectus, famē concubitu ſoluit. Ardorēq; gulę veneris ſatietate pē-
ſauit. Quoq; eā indulgētius aleret crebris incurſationibus vicinū acrius inceſſabat
armētum, nec niſi lautioribus ante veſci ſolitā ſparſis ſanguine dapibus aſſuefecit.
Adeo eñ captiuę ſpecies efferatā raptoris ſęuitiā fregit: vt quem ſanguinis ſui cupi
dū extimeſcebat: amoris auidū experiretur: paſtumq; ab eo perciperet: cui fore pro-
tinus alimonia metuebat. Quo nō penetrat/ aut quid nō excauat amor? cuius ductu

Anglorum ſubactio decima.

Eduardi cędes.

Aīaduerſio pręclara.

Kanuti ſuſpectū facinus.

Normānię p̄fecti filia.

Vluonis ortus.

Vrſus amator puellę.

Amoris vis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

etiã apud efferatã beluarũ rabiẽ gulę irritamentũ libidinis imperio cedit. Tandem
gregis poſſeſſor exhauſti pecoris inopia ꝓuocatus:obſeruatione adhibita circũuen-
tã canibus beluã curſu ac clamore vehemẽtius vrgere perſtitit:fugacẽq; ſectatus,eo
forte loci quo puella ſeruabat̃ acceſſit.Siquidẽ domiciliũ eius inuiis paludibus clau-
ſum ꝑplexa ramoꝝ ſeries cõtinẽti frondiũ vmbraculo texerat. Vbi mox fera a retia
riis circũuenta ac venabulis occupata cõfodit̃. Vt ergo duplicis materię benigna ar-

Vrſi ſilueſtris progenies.

tifex natura nuptiarũ deformitatẽ ſeminis aptitudine coloraret:generationis mon
ſtrũ vſitato partu edidit: ſilueſtrẽq; ſanguinẽ humani corporis lineamẽtis excepit.
Nato itaq; filio paternũ a neceſſariis nomẽ imponit̃. Qui tandẽ agnita ſuę veritate
propaginis:a patris ĩterfectoribus funeſta ſupplicia exegit.Cuius filius Thrugillus
cognomine Sprageleg nullo ꝓbitatis veſtigio a paternę virtutis imitatione defecit.
A quo Vlſo genitus:originẽ ingenio declarauit.Auitũ aĩo ſanguinẽ repſentans.Cę
terũ vt ad diuerticulũ quo exceſſi redeã:Olauũ cũ Haraldo fratre Danis atrociter ĩ
minẽtem Kanutus claſſe ex Anglia petitũ ad ſocerũ Gerithaſlauũ Orientaliũ ducẽ
exilio migrare cõpulit,recuperataq; noruagia rediẽs:Rikardũ acerrimũ vxoris oſo
rẽ effectũ pẽna exegit:ſed & ſororẽ Sy[illegible]dię redditã regiarũ partiũ functione dona

Olauus ſanctus & eius geſta.

uit.Interea abſumpto Sueonũ rege Olau[illegible] ſuccedit. Omũdus a vitę diuturnitate co
gnomẽ ſortitus.Cui⁹ fato Olauus noruagiẽſis repetẽdę patrię fiduciã nactus:cõtra
ꝰta Sueonũ ope noruagię ſummã audaci vſurpatione corripuit:ꝙ Kanutũ fraternę
opis caſſum ac celeberrima viriũ ꝑte defunctũ aduerteret.Idẽ ignarũ iuris populũ:
paſſimq; & agreſti more viuentẽ legib⁹ ſalubriter editis ad melioris vitę habitũ ꝑdu
xit:quarũ vetuſta monimẽta plębs norica p̃lenti veneratiõe cõplectit̃.Nec minus in
deũ venerabilis memorabili exemplo ſeruatę religionis ĩclaruit. Nã cũ prima feria
cultello fuſtẽ per ĩcuriã ſecuiſſet/atq; ab his q proxime cõſtiterãt:ſolutę a ſe religio-
nis fuiſſet ammonitus:cõtinuo dexterã ſuã ꝙ eius miniſterio lapſę mẽtis errorẽ cõ-
pleſſet exoſus:ſparſas repẽte ſcindulas legit,factoq; ex eis foculo: ſubiectã palmã cre
mãdam p̃buit:fortuitũ culpę modũ ſolido cruciatus genere puniẽs.Adeo ſcrupulo-
ſo cultu leuia quoq; religionis momẽta ſeruauit/cuius detractę triſtẽ a ſeipſo pœnã
exigere cunctatus non eſt.Nam cũ reos pœnas apud inferos manere pſuaſum habe-
ret:leui admodum cruciatu grauiorem p̃currere ſtatuit,manũq; ad p̃ſentes pœnas
perferẽdas patiẽtię duramẽto firmare/ꝗ animã futurarũ metu ſuſpẽdere tutius du
xit.Ita ne cęteri a diuinitatis cultu auocarent̃:ne ſibi q̃dẽ ignoſcendũ putauit: & q̃d
pie diſſimulare licuit,ſuppliciter expiauit.Cumq; p̃ſidio negligẽtię errorẽ tueri poſ
ſet:ne qua religioni fraus fieret pœnitẽtiam magis repſentare curauit,pœnãq; cor-
rectionis ſuę fidẽ:ꝗ impunitatẽ delicti teſtẽ eſſe maluit.Ita prudẽtia ac deuotione in
ſtructiſſimus propior publicæ religioni:ꝗ priuato reatui fuit. Cuius facti circũſpe-
ctiſſima ſanctitate æternã cognomine memoriã vſurpauit. Ab eodẽ quoq; pauperi-
bus protectio,pupillis tutela,ſacerdotali ordini veneratio,detrimẽtorũ violẽtia la-
ceſſitis ſubſidia p̃bebantur.Pręterea ex gremio eius veluti quodam munificẽtię fon
te cõplura alia virtutũ ſpectacula manauerũt.Hæc hactenus/quia publico cultu cõ
ſecrata pietas priuatę laudis egena non eſt.At Vlſo ob virtutis ęmulationem graui-

Vlſonis fraudes.

bus in Kanutum odiis efferatus:quia tuto inimicitias gerere nequibat: quo effica-
ciores inſidias necteret:inſtrumentum doli ſimulatione officii texit. Suetis em̃ aſſi-
due Scaniã irrumpẽtibus:primus ad conſtringẽdam rem proficiſci popoſcit,impe-
tratiſq; petiti miniſterii partibus:Eſteritham quęcũq; imperaſſet exequi:litteris ſi-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

gnatorio anulo impreſſis iuberi ꝑtiuit. Quibus acceptis: continuo matrimonium
eius poſtulare aggreſſus: rei bellicę mandatum ad nuptiarū preces tranſtulit, libidi
noſumqꝫ q̃ ſtrenuum legationis miniſtrū agere ſatius duxit. Quā rem Eſtritha ar-
cano fratris imperio cōſentaneam rata: ꝑſeueranti repugnare paſſa nō eſt. Ita ver
ſuti ducis animus impulſu capti odii inſtinctus corrupto legationis officio linguæ
volubilitate qua plurimum valuit: fratris ac ſororis credulitatē nefariis ꝑfidię la-
queis circūuentā oppreſſit, bellūqꝫ aduerſus Daniā ꝓfeſſus: ſtructis callide dolis au-
dacter euidētiam ꝓbuit. Et ne Kanutū in Dania vltorē opperiretur: declinandę vin
dictę gratia in Suetiam ſibi cum coniuge tranſeundū ꝓuidit. Vbi inuadendę Danię
propoſitum ꝑtinacius animo voluens: Omundo, Olauoqꝫ conſilii participibus fa-
ctis: alteri maritimis Syalandiā copiis: alteri Scaniā terreſtribus impetendam pro-
ponit, ipſe ſe claſſem e Suetia ducturū promittit. Cuius rei molitione detecta Haqui
nus quidā e villa Stangby: amātiſſimus regis: arrepta q̃ celerrime nauigatione Ka-
nuto cuncta ex ſe cognoſcēdi copiam tulit, eaqꝫ humanitate quanta principis ac pa-
trię charitate teneretur / aperuit. Rex tantæ conſpirationis nuntiū exercitu ſubſecu
tus ne rumoris auctorem ꝓmio vacuum ꝑteri[illegible] fidē nuntii ꝙ & longam & pericu
loſam nauigationem egerat: ꝓmii loco duum[illegible]ugerū agri Scanici donatione penſa-
uit. Interea Olauus claſſe ſua apud inſularum vnam acquieſcere iuſſa: habili expedi
toqꝫ nauigio Syalandiā petiit. Vbi accerſitum concionis nomine populum ad dedi-
tionē q̃ potuit diſertiſſimo prouocabat eloquio, modo vniuerſorū modo ſingulorū
compoſitis blanditiarum figmentis animos demulcendo: eam demum tutiorem po-
tentiam credens: quæ pace magis q̃ prelio conſtitiſſet. Igitur a maiorum quodā aſtu
benigniſſimę reſpōſionis exceptus ſimulatum plębis fauorem ſpe eximia complecte-
batur. Tandem inter varium plębis tyrāniqꝫ ſermonem ſpeculatorum vnus ex ma-
ritimis ſuperueniens grandia terris vela propinquare narrabat. Igitur fluctuantem
Olauum: ſenior regis aduentū operiens: interrito ſe animo gerere cohortatus con-
ſuetā littoribus mercem aduehi ꝑdicabat: non aliam premendi inimici occaſionem
aptiorē futurā ratus: q̃ ſi odiū beniuolentię ſpecie ſuppreſſiſſet, ſpemqꝫ eius vano ſer
mone protrahere potuiſſet. Secūdo quoqꝫ pari nuntio accepto concionātis metū cō
ſimili affirmatione diſcuſſit. Tum demū Olauus aſſertionem eius ſuſpicione inſecu
tus emiſſum in littus ſpeculatorē explorare iubet: Kanutus ne eſſet: an negociatorū
aliqui veniētis exercitus ſpeciem ꝓbuiſſent. Quo reuerſo ſeqꝫ frequēs claſſe pelagus
proſpexiſſe perhibente, continuo ſenē mendacii damnās colloquium ſoluit. Ille nihi-
lominus vera ſe omnia retuliſſe contēdens eos aduentare dicebat: a quibus Daniam
ferro comparare quis poſſet. Olauus vix fuga vſus pertinaci remigio ſociam repe-
tit claſſem. Subinde Kanutus portū claſſe complexus: victum labore remigē noctur
na quiete firmauit. Vbi ab incolis Omundum terreſtri agmine Scaniam Vluonem
nauali fluuium Helgam occupaſſe cognoſcit. Ipſe igitur Omundum excipit: claſſem
ad opprimēdos qui ad amnē appulerant mittit. A quo cū nauium duces Omūdum
apud ſtangam montem inſigni pugna obrutum comperiſſent: ipſi quoqꝫ conſenta-
neā fortitudinis operam edere cupientes / ne rege audacter agente ignauum geſſiſſe
militem viderentur / quo promptius in eā quā hoſtes occupauerant inſulam traiice
rent aliam eidem vicinam ingreſſi: medium amnis ſpacium contabulatis molibus
ſternunt. Illic ſiquidem fluuius latius manantibus aquis: amnis modum excedens:
ingentis ſtagni ſpeciem ꝓbet. Tum Vluo ſuos ne hoſtem cœpto deturbarēt ammo-

nitos: traiicientem telis eminus ac ſagittis inceſſere iubet. Futurũ taliter inquiens:
vt ipſe ſua ſibi manu vltimã fati ſemitã ſtrueret. Progreſſo vero longius opere velu
ti noſtros tranſitu prohibiturus / in aduerſa ripa Phalangem explicat. Quo viſo Da
ni traiiciendi cupidiores effecti frequẽtes onerauere pontem. Vbi dum conferti / ſed
in q̃ periculoſum iter progrederentur ignari: bellum inſtanter appetunt: ſubito de

Danorum ſubmerſio.

ſidente congerie inter vndas auidum pugnæ ſpiritum depoſuerunt. Siquem vero
(vt in eo diſcrimine accidere ſolet) ſemel ad ſummum fluctus retulit: protinus alte
rius amplexibus implicatus in profundum periturus abſtrahebatur. Ita dum mixti
atq; alius alii cohærentes inuicem opem exigunt mutuo ſibi exitium pepererunt: &
quem ſalutis quis auctorem petiit / infœlicem fati comitem habuit. Neq; eñ armorũ
pondere preſſi: tutum natandi euentum aſſequi potuerunt. Ita Vluo Danorum de
ceptor magis q̃ victor: aliena temeritate qđ propriis viribus nequibat obtinuit: cer
tiſſimam hoſtium virtutẽ ſalubrius cunctatione pugnę q̃ impetu proculcando. Cu
ius facinoris inſecuturam metuẽs vltionem ꝙ ſibi hinc claſſem obſtare, inde regem
imminere cõſpiceret: ſalutis obtinẽdę cõſilium vt viribus difficile: ita arte prõptiſ
ſimũ repperit. fugam nãq; diligentius animo circũſpiciens cum vnicum eius diuer
ticulum in claſſis deſertione reſtare animaduerteret: noctu maioribus nauigiis reli
ctis, in proximã ripam vniuerſum ſcaphis traiecit exercitũ, ſicq; clandeſtino receſſu
vſus potitũ latebris agmen abducit. Diluculo Dani ſocię cladis vltionem auidius ſi
tientes: dũ in hoſtium nauigia ruunt, eadẽ propugnatore vacua reperiunt. Rex La
cu luſtrari iuſſo merſorũ corpora vncis aut euerriculis capta / apud Aſum cõtiguũ

Olaui cædes.
Kanuti ſex regna.
Henricus imperator duxit Gunnildam filiam Kanuti.

amni oppidum ſupmis procurauit officiis. Olauum vero per noruagienſium quo
dã pecunia a ſe correptos domeſtico bello opprimendum curauit. Ita egregii animi
dux ſuorum auaritia laceſſitus quos foris propugnatores habuit: domi percuſſores
inuenit. Cuius frater Haraldus cõſimilem gentis perfidiam veritus adito bizantio
ſuſpectam patrię fidem longinquo declinauit exilio. Igitur Kanutus ſex ꝓpollẽtium
regnorum poſſeſſor effectus: eximio ſui fulgore etiã romanum illuſtrauit imperiũ.
Eñuero eius principi Henrico filiã Gũnildam nuptũ tradidit: eundẽq; paulopoſt
Italica cõſternatione perculſum auxilio proſecutus: priſtinę fortunę preſſa rebelliũ
cõſpiratione reſtituit. Inde reuerſus Haraldũ natu maiorẽ Anglię: Danię Kanutũ:
Noruagię Suenonẽ: quẽ ex AlWiua ſuſtulerat: abſq; vlla maieſtatis ſuę diminutione
pręfecit. Nam etſi tres prouincias totidẽ filiorũ regimini tradidit: nihilominus cõ
mune ſibi trium imperiũ reſeruauit, neq; ſummã penes alium conſiſtere voluit. Pre
terea teneris adhuc ducibus in officiorũ tutelã fortiſſimorũ præſidia ſociauit. Poſt

De ortu Suenonis ſecundi.

hęc Heſtridha filiũ Suenonẽ enixa: ſobolis interceſſu viro fratris gratiã cõciliauit.
Beniuolentiã eñ quã Kanutus perfidis Vluonis meritis denegauit: conſanguineæ
ſibi prolis reſpectui tribuendam putauit. Quinetiam ſororem Anglorum Satrapæ
GodeWino nuptiis iunxit: gentem genti animis atq; affinitate conſerere cupiẽs. Ex
qua Haraldũ, Biornonẽ, Toſtonẽq; ortos memoria proditum habemꝰ. At Cæſar, ex

Magnus.
Guthſcalcus.

Gunnilda filiũ ęque fortuna ac vocabulo Magnũ ſuſcepit: a quo illuſtrium theuto
nicorũ imagines, ſplendidaq; germanię lumina ſucceſſionis ſerie pullulaſſe produn
tur. Eo temporis Guthſcalcus ſclauicus eximię indolis adoleſcens cõmilitium regis
ſtipendia meriturus acceſſit. Is Apribigneuo patre chriſtiani cultus amantiſſimo
deficientemq; a religione Sclauiam nequicq̃ reuocare conante: præter nationis ſuæ
morem percipiendæ literarum diſciplinæ gratia / doctoribus traditus: vt eum a

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Saxonibus potiendæ Sclauiæ cupidis interemptũ cognouit: efferatum ingeniũ leni
ſtudio miteſcere paſſus nõ eſt. Repente enim armis ſcholã mutauit: & ne alienigeni
ingenii exercitatione patrios ritus pigrius proſequeretur: literarũ cultũ in tyroci-
niũ vertit: omiſſoq; doctrinę ſtudio ſtrenui vindicis q̃ ignaui diſcipuli partes agere
maluit: audacter q̃ induſtrie animo vti ſatius autumans. Itaq; naturæ magis q̃ præ
ceptoris monitis obſecutus: parta tandem vltione: Kanuti commilitium expetiuit.
Ita adoleſcentis mens in ipſo doctrinæ limine ſæuitiæ ſtimulis intercepta ſtudioſæ
rationis elementis ingenitum ſanguini ſuo rigorem expugnare nõ potuit. Eodem
tempore apud Daniam ſacrorũ antiſtites aliis alii ſucceſſiſſe tradũtur. Nam Ger-
brando ſubſtituitur Auaco: Otkynkarus iunior Ripeñ. pontifex creatur. Cæterũ
Kanutus tria præmemorata regna circuiens: clientelam ſuam ſex miliũ numerum
explẽtem: ſexaginta nauigiis cultius apparatis: eorũq; quolibet cẽtenos armatos ca
piente diſtinxit. Eãdem æſtate pro tuendo imperio excubãtem hyeme contuberniis
diſcretam alere conſueuit. menſibus ſtipendia nouabantur. A quo Vluo tempore

Pontifices Danici.
Familia quotidiana Kanuti.

quo rerum auctor nobiſcum immortalitatem ſuam partiri voluit: annuo feriarum
circuitu repetito: apud Roſkildiam cõuiuialiter accerſitus: poſtq̃ induſtriam temu
lentia vicerat: merſæ nuper militiæ cladem nocturnis laudum ſuarũ cantibus cele-
brabat. A quo rex ſuorum ſibi pericula palam exprobrari iudicans vehementis iræ

Vluonis inſolentia.

procurſum aduerſum cõtumelioſum eius carmen deſtrinxit: indignũ ratus eo con
uiuanti: cuius ductu ſe fortiſſimis propugnatoribus ſpoliatum cognouerat. Igitur
Vluo inter ipſa menſæ ſacra ab aſtantibus interfici iuſſus: præcipitis linguæ iuſta
ſupplicia pependit. Ita dum aliena fata parum ſobrie meminit, ſua cecinit: ſiccatoſq;

Vluonis ſuppliciũ.

cupide calices proprii ſanguinis liquore cõpleuit. Merito enim ex tam petulanti in-
genio amaritudinem potius q̃ voluptatẽ percipere debuit. ꝙ gloriæ ſibi loco arro-
gaſſet ductu ſuo præcipuis regis viribus vltimam inceſſiſſe iacturam. Quo peracto
Kanutus violatæ neceſſitudinis iniuriã ac ſororis viduitatẽ duarum prouinciarũ
attributione penſauit: quas eadem poſtmodũ ſacroſanctæ trinitatis ædi præcipua
apud Roſkildiam veneratione cultæ decimarũ nomine partiẽdas curauit. Iãq; fre-
quens ad Kanutũ miles defluxerat: animis, q̃ impẽſis oneroſior. Plęriſq; enim ampli
or virium q̃ morũ grauitas inerat: quiq; ſe ſplendidius bello geſſerãt obſcurius pa
cis decora intuebantur. adeo vt qui foris inſignes extarent: domi ignobiles viderẽ-
tur: vixq; eadẽ & honeſta & acria ingenia reperiebãtur. Igitur complures ad vim &
rixam vſq; in aula pernicioſi eſſe cõſueuerant. Quos cum rex natione, linguis, inge
niis, q̃ maxime diſſidentes animaduerteret: quippe variis ac perplexis inuicem affe
ctibus vrgebantur: nam petulãtia alios: alios inuidia: quoſdã etiam ira vexabat: quo
minus ſeditioſe ſe gererent: ſaluberrimũ caſtrenſis diſciplinæ tenorẽ: qua tantæ va
rietatis diſcordiam rumperet: debitãq; militi maturitatem mõſtraret: exactiſſimis

Militaris diſciplina.

edidit ĩſtitutis. Itaq; circũſpectiſſima eiuſdẽ deliberatio Oponis Sialandici, cæteros
prudentia atq; auctoritate præſtantis, monitis perſuaſa: ne externa forte domeſtico
crimine turbarẽtur: ſocialis odii tempeſtatẽ repreſſit: legeſq; ſeueriſſime cauẽdo ſe-
ditioſum militiæ ſpiritũ veluti fraterna quadã charitate coercuit. Atq; vt audacię
comitatẽ adiiceret: fortiſſimo militi ſpecioſiſſimũ moris habitũ ingenerauit: clien-
telam ſuã effręniũ ac litigioſorũ conuictu tãq̃ erubeſcenda aliqua ſentina vacuefa-
cere cupiens. Vt ergo improborũ frequentiã a curiæ valuis repelleret: ſtatuit vt in

Lex Kanuti

capeſſendo diſcubitu ordine quo quiſq; militaris muneris aduocationẽ ſortitus fue

rat vteretur:locaq; antecelleret:qui prior obſequio foret. Adeo militiæ vetuſtatem
honore menſæ rependi par duxerat:ne promiſcuis ſedendi locis cõfuſa meritorum
ſeries videretur. Eũ vero qui cœna inita aliqua mora interpellãte tardior ſuperue-
niſſet:inter conſidẽtes excipi oportebat. Qui ſi tã arcto ſe cõceſſu iũxiſſent vt ob ni-
miã eorũ frequẽtiã qui ſuperuenerat ſeſſum recipi nequiret: qui eius loco inſederat
exſurgens proximũ occupabat:eouſq; inuicẽ ſe aſſurgẽdi officio venerãtibus:donec
laxato totius cõſeſſionis ordine:legitimũ recipiẽdo ſpaciũ patuiſſet:menſaq; qui po-
ſtremus reſidebat abſcederet. Si quis vero alieno diſcubitu vti per inſolentiã perſe-
ueraſſet: qui eo ſpoliatus fuerat proxime circũſedẽtibus iniuriæ querelam detulit.
Hiſdẽq; teſtibus in concionẽ productis aduerſus reũ actione cõtendit:effecitq; vt q
cedere iuſſus cõtumaciter ſuperſediſſet:cõtumelioſe ſtipẽdiis amoueretur. Ter ta-
mẽ regi tali culpa affectis neceſſitatem pœnæ remittẽdi fas erat. nec aliter q̃ vt tot
gradibus quis diſcubitu indignior fieret:quot vicib⁹ ſodalẽ dignæ ſedis negatione
ſpreuiſſet. Ita enim legis temperamentũ inter ſeueritatẽ ac manſuetudinẽ mediũ ri-
gori clementiã ſociauit:vt nec pœnitẽtiã repelleret,nec impunitatẽ exceſſui daret.
Q; ſi quarto ſe quis eodẽ reatus genere maculaſſet:diſcreto a milite loco, mẽſæ alie-
nus fiebat:cõmilitonũ nemini catino aut calice cõmunicabat. Neq; enim ter veniã
experto vlterius ignoſcendũ putabat:quia ſua iã noxa pœnã meruit qui ſe ea toties
affecit. Adeo contumaciã cõtẽptu mulctari placuit. Valuit enim apud regẽ ſpretæ
militaris dignitatis indignatio:eũq; qui parẽ venerari neſciret:parũ ſuperiori dela-
turũ eſſe exiſtimatũ eſt. Eodẽ pœnæ genere in minutos quoſq; animaduertebatur
exceſſus. Vt ſiquis aliũ cõuicio inſecutus fuiſſet:aut potione per cõtumeliã reſper-
ſiſſet. Cæterũ rex maritimã ſæpius q̃ terreſtrẽ militiã agere cõſueuerat. Igitur quo-
ties equitatu opus erat: milites equis omnibus vacui ꝓ aſſeruãdis equis alternis vi-
cibus excubabãt. Qui vero adaquãdi tẽpore ita ſodalis equo vſus fuiſſet vt ipm cõti-
nue/nec modo ſuũ,modo illius viciſſim inſidẽdo premeret:p̄dictũ pœnæ modũ ex-
pleuit. Tãto eñ ſtudio rex verecũdiã a ſuis ſeruari voluit:vt etiã paruulo impudẽ-
tiæ exceſſu deuios,caſtigationis remedio coercẽdos putaret. Qui vero tribus faſci-
culis in ſtabulũ coniectis equo ſuo cõmunis pabuli ſpicã alieno ſtipulã admouiſſet:
iuxta priorẽ formulã militia,aut turpiter vti:aut deformiter excedere cogebat. Ac-
ne qs ſocio flumẽ tranſequitãti/ita equo cõcurreret:vt ad ipm turbulẽtior vnda de-
flueret:pari induſtria cautũ. Adeo ſcrupuloſa cura paruula quoq; ſocietatis officia
pẽſabant. Ei vero q ſtationi addictus/ita ſe ſomno oneraſſet:vt veſtes aut arma dor-
miẽti detrahi poſſent:cõſimile vindictæ genus mulctæ nomine irrogabat. Neq; eñ
regio ꝓfuturus impio putabat: quẽ priuatus torpor publico excubiarũ officio ſub-
mouiſſet. Verũ aduerſus grauiora p̄fractior actio cõſtituta fuerat. Siqs eñ cõmili-
tonũ ſuorũ quẽpiã,manu,ferro,vel fuſte læſiſſet:aut ſi qcq̃ violẽter eius manibus ex-
torſiſſet,comãve alieni capitis violaſſet:poſtremo ſi maieſtati iſidias ſtruxiſſet: abũ-
deq; de facto teſtiũ aſtructione cõſtaret:tãq̃ capitalis criminis reus/cliẽtela amotus
militari munere defungebat. Is nãq; q grauiter ab eo affectus fuerat: i primis regẽ
ſella poſita ius militi dicere poſtulabat. Deinde reũ vt in cõcionẽ veniret:tertio ci-
tatorũ ordine ꝓuocabat. Vnũquẽq; bini dũtaxat cõmilitones explebãt. A quibus ſi
reus in q̃ſtionẽ publicã deducẽdus rẽ familiarẽ poſſediſſet:domi ſemel: bis in curia
apud diſcubit⁹ ſui locũ p̄ſens abſenſve poſtulari ſolebat. At ſi fundo careret:eo loci
vbi in aula accubare cõſueuerat:ter ſpõſione ꝓuocãd⁹ fuerat. Cõcione inita q ꝓuo-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

cauerant ſyncere ſe reũ poſtulaſſe: nihilq; in ea cauſæ dictione fauoris aut offenſæ
reſpectui indulſiſſe iurabãt: ſimulq; & citatorũ, & teſtiũ ꝑtib⁹ inſeruiebãt. Cõſequẽ-
ter in reũ principalis facti teſtimoniũ a duobus denũtiãdũ reſtabat: iuramẽto p̄fari
iuſſis: nec actoris amore, nec rei odio q̃cq̃ ſe p̄ter oculis aut auribus explorata dictu
ros. Nã in q̃ſtione læſæ maieſtatis ꝓpẽſior auditui fides haberi cõſueuerat. Cæterũ
teſtimoniũ in oculis reponebat. Præterea obiecta defenſionis p̄ſidio repellere nõ lice
bat. Siq̃dẽ teſtiũ criminatio, neq; alieno patrocinio, neq; ꝓpria cuiuſq̃ repulſione ſub
rui poterat. Tantũ quippe auctoritati ipſorũ põdus inerat: vt aſſertionis eorũ fidẽ
eleuare ꝓxima ſacrilego demẽtia putaret. Ita reus aduerſum teſtimonii fulmen nec
culpã nec innocentiã vllo argumẽto tueri potuit. Sed neq; ei ſi ſponſione ꝓuocatus
fuiſſet reſtipulatione vti licuit. Rationẽ teſtiũ diſtricta iudicũ inſequebat auctoritas
reum veluti euidenter noxiũ: nihilq; iam ꝑ ſe recuſantẽ: honore, opibus, patria: atq;
omni demũ militari functione damnantiũ. Hoſtibus eius honos atq; impunitas ad-
iudicabãtur. Iuxta in præſentẽ abſentẽq; ſententiæ ferebãtur. Sua nulli lõginquitas
præſidio eſſe poterat, quo minus & accuſatio teſtibus: & damnatio ſentẽtiis inſtrue
retur. Quarũ vtraq; plene partes ſuas exhibente reo defenſionis amplecti p̄ſidiũ nõ
licebat. Tũ demũ rex cognitione ſuſcepta, an ea cæteris pronũtiatio placuiſſet inter
rogat. Ipſe enim auditoris tantũ partẽ exequens militiæ iudicationis mãdauit arbi
triũ: deforme ratus damnare viros, quos ipſe fouiſſet. Quapropter in eos quorum
egregia opera vſus fuerat aſꝑere pronũtiare veritus: quæſtionẽ ad ſe delatam ad cu
riæ cognitionẽ relegauit: ſilentiũq; moderationis ſuæ fidem q̃ ſentẽtiã ſeueritatis
teſtẽ eſſe maluit. Cũq; demũ exaudita militũ reſponſione totius concionis ſuffragia
iudicationi conſentanea noſcerẽtur: qui damnatus fuerat interrogari ſolebat: terre
no an maritimo ſeceſſu fugã petere decreuiſſet. Ita rex proſcriptione ſuos q̃ nece pu
niri maluit: delectũq; fugæ ne violentiã rep̄ſentaret indulſit. Q; ſi reus mari ſe cre
derẹ delegiſſet eo cõmilitonũ frequẽtia proſequẽdus: dataq; naue, remigiis, cõmea-
tu: vaſculo egerendis aquis idoneo tam diu in littore operiẽdus fuerat: donec remi
ſi eis nauigatio gereretur: vel ſi velis: antennæ extra cõſpectũ abiiſſent. Tum deniq;
qui profugerat ſuperiori ab omnibus ſentẽtia repetita, amariſſimorũ maledictorũ
verberibus laceratus: triſtiſſimis totius militiæ ſuffragiis damnabatur. Qui ſi tẽpe
ſtate in littus relatus fuiſſet: cõtinuo vt hoſtis habitus violatẹ ſocietatis pœnas ꝑen
debat: diſcrimẽq; capitis eius funeſto damnationis incurſu cupide a cõmilitonibus
expetebatur. Ita nõ ꝑiculoſa minus q̃ ignominioſa ſontiũ euitatio fuit. At ſi mili-
tiæ munere defunctus terra ꝑfugere maluiſſet: ad nemus vſq; pari militũ cura co
mitandus erat: cũctis tã diu in eius abitu expectãtibus: quouſq; procul ipſum abeſſe
cognoſcerẽt. Ac tũc demũ magno cũ totius militiæ fragore ter valide edendus cla-
mor: cũctaq; ſtrepitu miſcẽda fuerãt: ne fugiturus vllo ad eos errore referri poſſet.
Tũc demũ diſtricta etiã inexorabilis omniũ ſeueritas cũctis ſolẽni iure cõpletis: ne
de indemnato ſuppliciũ ſumere videretur: ſup̄mã reo damnationẽ intẽdit: effecitq;
vt qui ſe a ſpecioſo militiæ cõuictu abruperat: turpiter vagã vitã proſcriptus exige
ret. Ita militaris diſciplinæ rei iudicialis ignominiæ grauitate in abiectiſſimorũ cõ
ditionẽ relegabãtur. Adeo enim rex cõtumeliã ſontiũ non ſanguinẽ ſitiebat: vt eos
probroſo caſtigationis genere q̃ cruẽto punitiores putaret. Siquis aũt ei poſtmodũ
cõmilitonũ vno telo aut comite ſuperior obuio ꝑperciſſet: ipſius ſe cõtumeliæ par-
ticipẽ p̄buit: cuius culpã vindicta proſequi formidauit. Tale noxiis quoties a curiæ

moribus degeneratũ fuerat: militiæ munere defungendi ius erat. Adeo quõdã ca-
ſtrenſis notæ dedecora iudiciali repellebãtur vmbone. Qꝫ ſi reus ab auctore teſtimo
nio ſuperari nequiret: ſex ſecũ cõmilitonibus in iuſiurãdũ acccitis: culpæ quæ obii
ciebatur alienũ ſe fuiſſe mõſtrabat. At ſi cõmilitonũ quis ei quẽ militiæ cõſortẽ ne-
ſciſſet iniuria per ignorãtiã affeciſſet: ad cõciliãdã errori ſuo fidẽ ꝑdictũ ſodaliũ nu
merũ in ſacramenti ſocietatẽ cõtrahere debuit. Cæterũ ſolẽni iure cõuictos: ac ſupe
riori modo damnatos felicitas deficiebat: occupabat aduerſitas. Eo quidẽ certius ꝙ
triũ regnorũ põtifices aduerſum taliũ tranſgreſſionũ reos ſolenni execratione vſos
eſſe cõſtabat. Ita diſciplinæ ius geminũ amplexa columẽ: partim regio: partim reli-
gionis ꝑſidio nitebatur: vt humanã ſentẽtiã diuino crederes iudicio cõprobari. Cu
ius rigor diſcordias rupit, ſimultates finiuit, ſeditiões extinxit, pacatioreꝙ regi mi-
litem reddidit. Poſtmodũ vero ſeueritati eius ſiue ob inertiã, ſiue ob clementiã prin
cipũ pecuniariæ mulctæ tẽperamentũ acceſſit. Quo tamẽ ſola ligni percuſſio caruit:
ꝙ eo canes quis abigere ſoleat. Adeo maiorum verecundia ſummã in ictu probroſo
cõtumeliã reponebat. Contigit autẽ vt ipſe rex ſua primus lege caderet: iuriſꝙ fir-
mamentũ qđ eatenus ſyncerũ, atqꝫ incolume ſteterat: parũ ſobrius proprii militis
occiſione laxaret. Cũqꝫ ſe legibus quas ipſe tulerat euidẽter noxiũ animaduerteret:
pœnitẽtiæ acerbitate correptus: vocata militum cõcione, regia ſella deſcendit: inqꝫ
omni conſpectu ſupplex humi demiſſus milites cõmiſſi ſceleris pœnas ſuo arbitrio
exigere iuſſit: libenter ſe decretã ab eis pœnã ſuſcepturũ promittẽs. Cũqꝫ factũ ma-
ieſtatis nomine tueri poſſet, militari ſe animaduerſioni ſubſtrauit: humilitateꝙ mã
ſuetudinis ſuæ documẽtũ q̃ vires elationis indiciũ eſſe maluit. Illi concione lachry-
mantes egreſſi, deliberatione inita triſtẽ de rege ſentẽtiã ferre vt minus honeſtũ ita
parum vtile peruiderũt: nõ ignari ſine eo eſſe ſe vacuũ ſpiritu corpus: prædã quibꝰ
ante imperaſſent futuros. Poſtremo vniuerſum rei militaris ſtatũ eo pœnã ſubeũte
conuelli, inqꝫ vnius omnes proſcriptione damnari: lapſum eius ruinã ſuam, damna
tionem, cõmune omniũ periculum fatebãtur. Igitur in tam ardua re ſentẽtiæ dubii
creditoqꝫ ſibi iudicio æquo leuius auſteriuſve vti veriti: proprio regem arbitrio de
creuere mulctãdũ: exiſtimãtes plꝰ nutui maieſtatis q̃ priuatorũ ſentẽtiis deferẽdũ.
Emendabile enim credidere delictũ: qđ impetu magis q̃ induſtria noſceretur admiſ
ſum. Igitur ex eo iudicem ſtatuũt: pœnãqꝫ ꝑſtolanti impunitatis potẽtiã largiũtur.
Et pulchre quidẽ factã ſibi iudicandi poteſtatẽ ipſius arbitrio reddiderũt: ne diffi-
cillimũ negotiũ temere iacta pronũtiatione finirẽt: vel cõmilitonis vltionẽ placide:
vel regis ſupplicium crudeliter expetẽtes. Ita ſalus regis pene ſuo ſcelere euerſa: tẽpo-
ris difficultati donata eſt. Adhæc ſatis graues eũ delicti pœnas dediſſe arbitraban
tur: qui ſe in tãto fortunæ faſtigio tam ſuppliciter abiicere ſuſtinuiſſet. Tum demũ
venerabiliter exceptũ: atqꝫ ex ancipiti reo ſecuri iudicis partibus inſeruire iuſſum:
ſellæ reſtituerunt. Rex culpam ære redimi debere conſtituit. Cũqꝫ alias homicidio-
rum crimen quadragenis nũmi talentis expiari ſoleret: ipſe ſibi trecenta ac ſexagin
ta mulctæ nomine numeranda deſcripſit. Huic ſummæ. ix. talenta auri doni nomi-
ne adiicit: eandemqꝫ mulctæ ſpeciem conſimilis culpæ reis: lege perenniter irroga-
uit. Totius vero pecuniæ partem regi primam: alteram militibus, tertiam interfe-
cto ſanguine cõiunctis adiudicauit. Cũqꝫ ipſe in præſentiarũ tam regis q̃ rei partes
exequi debuiſſet: aſcriptã ſibi portionẽ ſacrorũ præſidibus egeniſqꝫ diuiſit: deũ per-
inde ac cõmunẽ omniũ principẽ pio munere propitiandũ exiſtimans. Egit humanũ

Rex tranſ-
greſſor le-
gis ſuæ pœ
nitentia du
citur.

Mulcta quã
ſibi rex in-
didit.

iudicem reū liberalem veniæ genus, abſolutioniſ ſpem, debito emēdationis ordine
complectēdo. Cæterū eo viuēte militaris mos æque violatore atq; expiatore caruit.
Igitur dū ſic ſeditioſis occurritur mens militū a litigiis aberat. In exequēda enim vl
tione nō ſanguinis, nō neceſſitudinis vinculo parcebatur: quo minus damnationis
partes legitimo rigore ꝓcederēt. Nūc vero ſolutis hebetatiſq; priſtinis militiæ ner
Indulgētia poenꝫ & vindictæ.
uis grauiora inter cōmilitones q̃ exteros dedecora pariūtur: cū & omnis aduerſum
improbos actio ſileat: & qui culpæ punitor eſſe debuerat: patronus exiſtat: nec ſit q̃
diſſolutos militiæ mores perfractius rigidiuſq; cōſtringat. Hanc itaq; militaris diſ
ciplinæ conſuetudinem diuturna vſurpatione firmatam noſtri temporis principes
abrogare minime erubeſcendum duxerunt. Vbi enim domeſtica quies ſeditionum
fluctibus agitatur: priſcæ conſuetudinis forma conuellitur. Quippe aduerſum ef=
frenes, cōcitatiq; ingenii tyrones ſeueritate potius q̃ nimio fauore ac profuſa indul=
gentia vtendum eſt. In quem modum Kanuti induſtria pro adminiſtrandis milita=
ris diſciplinæ negotiis ſyncere ac valenter excubuiſſe cognoſcitur. Præterea militi
regem, vel regi militem: non niſi pridie Kalen. Ianuarias abdicandi fas erat. Eiuſ=
dem quoq; poſtmodum obſeruantiæ grauitas ab aula regum in aliquanto obſcurio
ris familiæ conuictum prorepſit: diuq; ſuperioris diſciplinæ etiam apud ſupparis
Suenonis mors.
conditionis viros imitatio valuit. Interea Suenonem tutelæ tunc Noruagiæ vacā=
tem caſus abſumpſit: moxq; ad patrem prouincialis miniſterii ſumma conceſſit. Vt
autem Kanutus a Richardo q; ſororis ſuæ repudium egiſſet, atq; aduerſus vxorem
ſeuerius æquo maritali ſupercilio vſus fuiſſet: tanq̃ a coniugalia ſacra contumelio=
ſe tractante pœnas ſumpturus, ac thori genialis iniuriam repulſurus: in Norman=
niam magna ſe claſſe traiecit. Vbi cum paulo poſt triſte quoq; de Haraldi fato nun
tium accepiſſet: propior publicæ expeditioni q̃ priuato affectui agmen eadem qua
prius celeritate promouit: neq; animo aut officio quo minus cœpto inſiſteret: remiſ
ſior fuit: ſed neq; oculos ad ſingularem luctum a generalis militiæ contemplatione
deflexit: adeo rerū ac temporis ſtatum inter fortem patrem ac ſtrēnuū ducem egre
gia animi moderatione diuiſit: nec minus in tolerāda filii morte q̃ in hoſtium appe
Richardi fuga.
tēda perſpicui roboris ſpectaculum præbuit. Cuius impetū Richardus Siciliā petēs
fuga præcurrere maturauit. Interea Kanutus ob grauis militiæ labores aduerſa va
litudine preſſus cū ſe corporis firmitate defectū / ac mox ſpiritu cariturū animad=
uerteret: cōuocatos proceres nō niſi bello cōfecto domos reuerti iuſſit: haut dubie
victoria potituros: ſi funebri ei⁹ lecto humeros in acie ſubieciſſent: atq; īter primos
prꝫliātiū globos ducis noīe corpus ſuū exanime ꝑtuliſſent. Idq; fugato hoſte quo cla
Kanutus apud Rothomagū ſepultus eſt.
rius cinerū ſuorū monimētū extaret: apud Rothomagū ꝑmiſſa indigenis libertate
ſepulturꝫ mādarēt: facile vſuros cōditione Gallos: ſi illico hoſtē finibus ſuis exceſſu
rū cognoſcerēt, paruoq; impēdio grādi patriā metu liberare quiuiſſent. O immen=
ſam perituri regis induſtriā: quꝫ ſuis in vltimas rerū anguſtias deuolutis / diſciplina
q̃ ſpiritu viuidior affuit. Enimuero ſuperſtitū ſalus decedentis ingenio ſtetit. Nam
corpus eius funebri lecto a militibus in acie perlatum ad Danorum vſq; victoriam
veluti viua adhortatione profecit: vt non minus extincti q̃ ſuperſtitis fortunæ pō=
dus ineſſe crederes. Cui mox ſepulturam diſceſſuros ſe pacti a Rothomagenſibus
expetiuerunt. Rapuere conditionem hoſtes: cineribuſq; eius in vrbe ſua acquieſcen
di locum dederunt. Ita milites ſuſcepti monitus ratione / pugnā pactionē ſepulturā
atq; exequias proſecuti: fato functū humeris ſuis regē in acie pertulerūt: victoreſq;

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

funerato eo ſumptis tantum commeatibus/ad propria reditum habuerunt. Hunc
Kanutus exitũ habuit: quo nemo noſtrorũ regũ tametſi plura alii victoriis illuſtra
uerint:ſplendidior fuit. Adeo enim operũ eius magnitudinẽ propitię famę fides au
xerat:vt quos rerum geſtarũ gloria pares habuerat amplitudine claritatis excellat.
Cũq; aliorũ ſplendorẽ ignorãtiæ obſcuritas,ac vetuſtatis rubigo perederit:hui⁹ de
cus longa famæ vſurpatione ſubnixũ perpetuis memoriæ fructib⁹ reuireſcit. Siqdẽ
ſanctitate ac fortitudine inſtructiſſimus non minus religionẽ q̃ regnũ pferre curæ
habuit. Quippe cum bellicis late titulis inclaruiſſet,placidiore ſtudio vſus, ex fiſco
ſuo cõpluribus in locis priuatorũ clericorũ cõuictu inſtituto,cellularũ frequẽtiam
nouis cõuẽticulis auxit:ſacrorũq; venerationẽ quã maximã ſemper exhibuerat:re-
giarũ opũ impẽdio ſtipẽdiis multiplicauit: monachalẽ quoq; ordinẽ vberiorẽ reli-
quit: ne ferociæ pprior q̃ pietatis officiis videret: æquã ſibi vtriuſq; laudẽ adiicere
cupiẽs. Cuius ſtudii induſtria ad tantũ claritatis lumen acceſſit:vt cũ fortiſſimorũ
regũ bellica virtus antiquitate exoleuerit: eius famã gloriæ quæſtu opulentiſſimã
tenaciſſima poſteritatis agnitio comphẽderit. Interea Sueno Eſtrithæ filius expe-
ctato apud Angliã Kanuto quo plenius incolis auſum defectionis excuteret:militiã
præſidiis ſparſit:ne libera monimentorũ occupatione ſuſpectas Anglorũ vires ar-
maret. Vt aũt Noruagienſibus mortis Kanuti nũtius adfuit:continuo pudore ex-
terni obſequii Danicũ derectantes imperiũ: ad Olaui filiũ Magnũ, cui bonitas ſua
cognomini erat:deficiũt. Eiq; regnũ imponũt. Quippe ſpectata patris ſanctitas po-
pulariũ ei fauorẽ conciliauerat: Neq; enim parenti gratiã impẽdiſſe contẽti:in filiũ
quoq; fauorẽ extẽderãt. Interea Kanutus haut leuius Noruagicæ perfidiæ q̃ pater-
ni fati rumore perculſus vereri cœpit ne ſi finitimorũ bello intenderet ex dilatione
rerũ Anglia per abſentiã careret:ideoq; minoris regni defectionẽ tolerare:q̃ maiori
conſimilis auſus locũ tribuere:cõſultius duxit: leuiori malo ſolã grauioris formidi
nem præpõderare iudicãs. Itaq; diſſimulata iniuriarũ offenſa cõditione defectorem
aggreditur:iureiurãdo pactus eius,qui prior decederet ſuperſtiti regnũ eſſe ceſſu-
rũ:ne priſcã regnandi cõſuetudinẽ noua regnorũ partitio laceraret:rerũq; quondã
iunctarũ diuiduã efficeret ſummã. Adeo enim Daniam Noruagiãq; vnius eſſe re-
giminis affectabat:vt alterã alteri ſubiici q̃ vtrãq; ſeparatim regnũ gerere pręopta
ret:patriæq; exteros imperitare:q̃ patriã ſine exteris imperiũ gerere mallet. Quę ni
mirũ cõditio eo ſtoliditati propior: quo fortunæ ſubiectior:alterutri aut ſplendidũ
imperiũ,aut ſordidã paritura fuerat ſeruitutẽ. In hãc pacti fidẽ vtraq; pars ſacra-
mẽto cõuenit. Deinde Angliã pfectus cũ cũcta Suenonis induſtria pace pleniſſima
cõperiſſet Eduardũ fratrẽ,quẽ eiuſdẽ nominis pater ex Immæ matrimonio ſuſtulit
in regni ſocietatẽ adciſcit:non q fraterno illũ affectu coleret:ſed vt eius ambitionẽ
munificẽtia ac liberalitate pcurreret,regniq; pte potitũ totũ cupere phiberet. Itaq;
nõ tã veneratiõe charũ q̃ populariũ ambitione paterniq; generis auctoritate ſuſpe
ctũ/cõſortẽ imperii facit. Verũ Eduardo humilior origine anim⁹ fuit. Siqdẽ obtu-
ſi admodũ cordis obſcuriorẽ indolis experiẽtiã pbuit. Kanutus cũ biẽnio regnaſſet
defungitur. Cuius Sueno ppinquitate fiſus relictis apud Angliã pſidiis Daniam
nauigatione contendit retinendæ inſulę ſpem,non ſolum in Godouini filiis quibus
ſanguine admodũ cõiunctus fuerat reponẽs: ſed etiã ex ipſa cõſortis ſui ſtoliditate
deſidiaq; præſumens. Qđ audiens Magnus:Daniam perinde ac ſibi mutuæ pactio-
nis lege debitã,ipſiuſq; Kanuti teſtamẽto legatam ęquis populariũ animis occupat

Kanuti pręconia.

Monachos in Daciam primus aduexit.

Sueno.

Magn⁹ ſancti Olaui fili⁹ rex Noruagiæ.

Kanutus rex. lxxiiii.

Magn⁹ rex lxxv.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Suenoniq; cognationis rationẽ edenti priſtinã fœderis cõditionẽ opponit. Nec dubitauit alieniſſimũ ſibi ſanguini ſuo regnũ legati titulo poſtulare. Sed & Dani pacti cui ſe ſacramento obligauerant ratione permoti cõſtantius religionis q̃ familiaritatis fidẽ præſtandã putabant: ideoq; facta cõpetitorũ æſtimatione, alienũ domeſtico prætulerũt: curioſius fœderis pignus q̃ debitã regno proſapiã intuentes, fideiq; ſuę q̃ patriæ reſpectui propiores. Igitur alienigenæ partes religioſo fauore cõplexi prę-teritã Kanuti familiã regũ ſuorũ ſanguinẽ repulſæ deformitate cõfundere q̃ iuriſiurandi vinculũ perrũpere maluerũt: ſuffragiorũ iura nõ adulationis, ſed fidei intuitu põderantes: ſeq; plus religioni q̃ regno debere cõfeſſi. Adeo ꝓmiſſionẽ ſuã ſequeſtram periurii fieri noluerũt. Quãti igitur roboris fuiſſe tũc inter ciues iuſtitiã credimus: cũ inter diuerſæ nationis viros tantũ viriũ poſſediſſe cernamus! Et vtinã adultæ iam religioni ea apud noſtros vis, authoritaſq; conſtaret: quã iter antiquos tenera atq; eneruis habuerat. Contra Sueno ſubiectã ſtoliditati conditionẽ reputãs temerariũ conſobrini pactũ nequicq̃ reſcindere cupiebat: per q̃ ſtultũ argumentãdo quibus ante imperitaſſent obſequi: inq; vnius iuramẽti imprudẽtia cõmunẽ deponere libertatẽ: atq; ex fulgenti imperio repẽte in humillimã cõcedere ſeruitutẽ. Sed religioſa populariũ ſentẽtia ſuperabat, quorũ arbitrio pacti non ſanguinis habitus æſtimabatur. Verũ vt Magni votis Danica fides reſpõdit: ita Suenonis crudelitatẽ Anglica perfidia circũuentã oppreſſit. Nã poſt eius ab Anglia ꝓfectionẽ Godouini filius Haraldus ſpe iproba totiꝰ Angliæ regnũ cõplexus ꝑticipato cũ incolis cõſilio Danicũ vt erat per ꝑfidia diſtributꝰ exercitũ cõpluribus ſepatim vicis vno eodẽq; tẽpore magnifico cõuiuiorũ apparatu ꝓ obſequii ſimulationẽ excipi iuſſit: meroq; ac ſomno ſopitũ noctu per inſidias trucidãdũ curauit. Ea nox paruulo tẽporis momẽto vetuſtã Danorũ dominationẽ, diuq; maiorũ virtute elaboratũ finiuit iperiũ. Sed neq; id poſtera noſtris fortuna reſtituit. Ita Anglia dominãdi ius ignauia perditũ ſcelere recuperauit. Igitur Haraldus Danicæ oppreſſionis, ſimulq; domeſticæ libertatis auctor Eduardo ſummã facta nõ animi eius, ſed ſanguinis æſtimatione permittit: quatinus ille nominis ipẽ rerũ vſurpatione regnaret: & quo nobilitate peruenire nõ poſſet: potẽtia vallatus aſſurgeret. Eduardus vero ſola generis auctoritate nõ prudẽtiæ rõne munitus vano maieſtatis obtẽtu prauorũ ingenia, maiorũq; petulãtiã nutriebat: titulo rex patriæ cõditione miſerabilis procerũ verna cõtẽtus ꝙ alii fructũ ipſe vmbrã tantũ ac ſpeciem occupaſſet. Ita Anglorũ inter ſe ſummã nomen atq; potentiã diuiſerunt: tituliq; ius ac rerum dominiũ veluti diuerſis ab inuicem gradibus differebant. Sed nec Haraldus alienũ ſpecie regnũ geſſiſſe contẽtus propriam claritatis imaginẽ affectabat. Igitur Eduardo ipſum quoq; nũcupationis decus inuidit, omniaq; regni inſignia in ſe ipſum transferre conatus cupiditati aditũ ſcelere petiuit: occiſoq; rege tituli qui ſolus ſibi deeſſe videbatur gloriã occupauit. Interea Sueno tametſi rara fautorũ ope ſubnixus belli cum Magno fortunam experiri decreuit: cũq; paucis & incõpoſitis aduerſus multitudinẽ manũ cõſerere cũctatus nõ eſt. Igitur in Iutia prius maritima deinde equeſtri pugna ſiniſtris cõgreſſus auſpiciis: vtraq; victus conceſſit in Fioniam: nec armis maior q̃ agmine fuit. Cũq; ſe omni auxilio deſertũ: nec hoſtium tantũ, ſed etiam ſuorum cõtemptu perfuſum videret: Sialandiam, Scaniãq; prætergreſſus Suetiam maternę neceſſitudinis fidutia petere cogitabat. Quem Magno terra mariq; pertinacius inſequente in Iutiam ſe repẽte Sclauicus effudit exercitus. Quorũ irruptio dubiũ victori effecit: fugacem

Danorũ fides in iureiurando.

Danorum cædes per fraudem.

Quomodo Angli receſſerunt a Danis.

Nota de Anglis.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ne hoſtem pellere an imminentẽ excipere debuiſſet. Quidã enim gentis illius nobi-
liſſimus.xii.filiis maritimis prædonibus apud Daniã ſpoliatus Iutorum fines ferro
orbitatẽ vlturus inuaſit.Quãobrẽ Magnus ꝑſeuerantiſſimis populariũ precibus
cõmittendi prælii auctorẽ agere poſtulatus:omiſſo æmulo a domeſtico hoſte in ex-
ternũ arma conuertit:& quaſi priuatæ affectionis oblitus publicã induit:ne ſuas q̃
regni partes curioſius egiſſe videret̃.Nec dubitauit alienigeni ſanguinis dux ſum-
Viſio Magni.
ma adhuc fluctuãte in ſeipſum dubię poteſtatis trãſferre periculũ. Nocte vero quã
belli dies inſecutus eſt:quietẽ eius certe prædictionis ſpecies adumbrauit. Quippe
ſomnũ capienti imago cuiuſdã obuerſata prædixit hoſte eũ ſuperiorẽ futurũ: inq;
aquilæ nece victoriæ fidẽ auſpiciaq; ſumpturũ.Expergefactus rex viſionis ordinem
die poſtera magna cũ omniũ admiratione vulgauit.Sed & ſomno omen cõſentaneũ
fuit. Progreſſo nãq; exercitu aquilã quæ in quiete demõſtrata fuerat cõminus con-
ſidere conſpectã:ꝑnici equo aduolans haſta petiuit:fugãq; alitis veloci iaculo præ-
cucurrit.Itaq; nouitate rei ad ſpem victoriæ ſpectatores erexit.Arripuit igit̃ omen
Aquilæ caſus.
exercitus:atq; fortuito aquilæ occaſu certiſſimã hoſtiũ ruinã interp̃tatus eſt.Cũcti
quippe euentũ ſomnio congruiſſe cernẽtes ꝑinde atq; ſecuri rerũ in fortunam ſuã
acceptæ rei præſagium referũt:& quaſi indubitatã vincendi ſortem:pari mentium
alacritate præſumunt:quos eo audaciæ ipſa auſpicii religio prouehebat:vt iam ſibi
victoriã ante oculos præponentes:abſq; reſpectu periculorũ certatim in præliũ pro-
ſilirent.Quibus primã pugnandi occaſionẽ corripientibus,eodẽq; euentu quo omi-
Sclauorũ ſubactio xix.
ne dimicantibus:cędũtur funditus Sclaui:victor Magnus felici pugna popularibus
ꝑcharus euaſit:eorũq; propenſiore ſubſidio roboratus ad proſequẽdũ regni æmu-
lum redit:eo quidem inſtantius ꝙ rerum ſucceſſus quo plus ſibi gratiæ ꝑperit:hoc
magis Suenonis fauorem abſumpſit:auerſoq; vulgi animo magnopere reſiduũ eius
debilitauit auxilium:nec ſolum contrahẽdarum virium ſpem ſuſtulit: ſed etiam cõ-
Guthſcalci ſucceſſus.
tractas excuſſit. Quinetiam Guthſcalcus Sclauicus inter cęteros qui infelicis eius
militiæ ſtipendia deſeruerant:diu ſe ſub alienis auſpiciis rem infeliciter geſſiſſe cõ-
ſiderans cum domino nihil ſpei relictum animaduerteret:militem exuens defecto-
rem agere non erubuit:ſuãq; experiri fortunam q̃ alienam ſequi tutius duxit:vt cũ
regem meliora ſperaturum diffideret:paternæ ſaltem neci vltionem non negaret:
conſilio reſpondit euentus.Siquidem geſtis varie bellis Sclauiam ſuę ditionis effe-
cit:vtq; externis rebus infractus ita domeſticis inuictus apparuit. Nec quæſitæ do-
minationis felicitate contentus:Saxoniam poſtmodũ parẽtis necem vltus obtriuit:
paruæ glorię regnũ,aut diuitias reputans:ſi non vltionem opibus adieciſſet. Adeo
autẽ Magnus ob vindictam finiũ ſuis charus haberi cœptus eſt:vt omniũ conſenſu
boni cognomine cenſeretur:quodq; aliorũ moribus tribui aſſolet:fortunę laudibus
impetraret.Sueno vero deſperatis iã rebus in Scaniam (vt diximꝰ) ꝓfectus Suetiã
(nam paternũ inde genus traxerat) reuiſere proponebat.Quem Magnus cõcitato
animi impetu ſubſecutus cum oppidũ Alexthathiam præteriret deturbato per oc-
De morte Magni.
curſum leporis equo trunco,cuius præacuti forte ſtipites eminebant adactus extin-
guitur:corpus eius Noruagiam relatum Throndemi in regiorum monumentorũ
area ſepulturã poſſedit.Ita Suenoni anguſtiſſimis fortunæ caſibꝰ implicato omniq;
mortalium ope defecto præſidium ſupernę pietatis affulſit,regnũq; quo illũ fortu-
næ iniquitas ſpoliauit,eiuſdem beneficium reddidit.

Explicit Liber Decimus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Incipit Liber Vndecimus.

POſt hæc Daniæ ſtatus variis rerũ caſibus fluctuatus eſt. Quippe Sueno ſummã ſucceſſu magis q̃ viribus capit. Sed neq; ad reſtituendam Danici nominis fortunã qcq̃ eius ſuſceptione ꝑfecit. Nã adeo nec fauore fœlix/nec imperio efficax fuit: vt ſubiectorũ animos veteris offenſæ acerbitatem redolentes ad ſyncerum ſui cultum adduceret: aut ira abſtractos ad placidiorẽ mentis habitũ inclinaret. Tanta ſiqdẽ mole in Danorũ præcordiis prioris odii reliquiæ cõſederunt: vt priuatos motus reipublicę vſibus anteferrẽt: honorẽq; patriæ ſua deperire ſocordia, q̃ ſuſcepti ducis auſpiciis reſtitui præoptarent. Neq; eñ facile propagata odiorum ſementis ſtirpitus interit: quippe vt gratiæ in odium deflexus facilis: ita odii ad gratiam difficilis eſſe tranſitus conſueuit: raroq; animus quẽ ſemel grauiter faſtidiuit, ſynceræ fidei ſtipendiis excolit: aut cũ quo vehemẽtes primum inimicitias geſſit, affectuoſe poſtmodum in gratiã redit. Cuius impotentiæ vis a ſimultatis ardore profecta/arcaniſq; ęmulationis flammis alita/nõ ſolum gerendarũ præclare rerũ ſpem ſuſtulit: ſed etiam magnifice geſtarũ gloriam corrupit. Verum ea res vt nouæ maieſtatis cõceptũ/ita prioris fideliter cultæ indiciũ edidit: ſimulq; recentis iniuriæ crimen et priſtinæ fidei perfectionẽ exhibuit. Principio regni Suenonis Roſkildenſium ſacrorum antiſtes Anachus moritur. Sufficitur wilhelmus quo Kanutus maior et ſcriba et ſacerdote vſus fuerat/genere quidem Anglus/ſed omniũ virtutũ partibus ac numeris abunde inſtructus: idemq; põtificalium ſacrorum apprime peritus. Ad cuius vſq; tpa Scaniæ genti religionis priuilegio Roſkildenſis præſidebat auctoritas. Ab eo viro diuiduum eſſe ſacerdotium cœpit. Cuius Scania veluti alteram partẽ adepta/protinus inter coniuncta admodum oppida nouam muneris potentiam partita eſt. Nã Lundia Dalbiaq; ꝑtinus ſuſceptũ inter ſe ſacrorum diuiſere primatum/geminaq; eiuſdem dignitatis vſurpatione certarũt. Nam alteri Henricus/Eginus alteri ſacerdos acceſſit. Verũ Henrico ob immoderatum potionis vſum abſumpto/pontificatus eius vniuerſum ius/oĩaq; honoris inſignia ad Eginũ Lundenſium præſulem cõceſſerunt: ac veluti in vnũ corpus vtraq; ſacerdotii ſumma confluxit: q̃q̃ merito in ebrioſi antiſtitis fato ſobrius ciuiũ honos expirare nõ debuit. Sed in gregis ꝑniciem ſordida paſtoris intemperantia redũdauit: innoxiaq; ciuitas poti põtificis temulentiam deponendi ſacerdotii cãm habuit. Ita alterũ inimica bibendi cupiditas abſtulit/alterum ſalutaris cõtinentiæ diſciplina ꝑuexit. Indignũ populari nedum pontifice exceſſum: cuius plenã ignominiæ ſortem omnis æui deriſus pleno cauillationis ludibrio proſeqtur. Ita bibulus pręſul cãdorẽ ſacerdotii turpiſſimis gulæ maculis obſoletum, quẽ viuendo corruperat/moriendo conſumpſit: humaniq; calicis cupido hauſtu diuini vſum amittere meruit. Cumq; ordini gloriam deberet, notã intulit/pro virtutis cõciliatore ꝑbri auctor effectus. Nec immerito q aliis cõtinẽtiæ et frugalitatis ſpecimen exhibere debuerat,

Sueno fili⁹ Eſtrith. rex lxxvi.

De morte Anachi primi Roſkildenſiũ epi.

wilhelmi epi ĩſtituta.

De Lundia et Dalbia.

Dalbienſis epiſcopat⁹ ceſſatio ob potũ epm.

q obiit. 1074 Roschild: sepult ubi epitaph eius conspicitur

Prȩſul bibulus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

tam indecenti fato violatæ ſobrietatis pœnas pendebat. Huius memoria Danicis
annalibus non paruæ eſt verecundiæ:qm̃ pridicula morte cõſumptus priuatũ ob-
Haraldus frater ſancti Olaui ad beſtias damnatus.
probrium publico rubore ꝑfudit.Hoc loci ſplendida Haraldi memoria tempeſtiuã
ſui exhibet mẽtionẽ.Qui quũ fratre caſſus ſalutẽ ſuam intra patriã tueri nõ poſſet
fugã Byzantio credidit.A cuius rege homicidii crimine damnatus,domeſtico dra
coni lacerandus obiectari præcipitur.Nihil em̃ eius morſu ad necandos reos valen
tius ducebatur. Cui in carcerem eunti ingenuæ fidei ſeruus vltro ſeſe damnatio-
Serui fides.
nis comitem obtulit.Exuit vernam vt ſociũ ageret:mortemq; excipe q̃ domino de-
eſſe maluit.Vtrũq; is qui cuſtodiæ præerat curioſius obſeruatũ per os antri iner-
mem excuſſumq; demiſit.Itaq; nudato miniſtro Haraldum verecundiæ gratia lin
theo tantũ diſcinctum excepit.A quo clam armilla donatus / piſciculis pauimentũ
inſtrauit: vt haberet draco in quo primæ famis ꝓcurſum effunderet:reorũq; carce
ralibus tenebris obfuſi oculi vel paruulam perſpiciendi copiam ipſo ſquamarũ ni-
tore capeſſerent.Tunc Haraldus lecta cadauerũ oſſa anguſtiis telæ cõſertioris im-
plicuit:hiſdẽq; in vnũ globũ coactis veluti clauã effecit.Cũq; allapſus draco in obie
Mors Draconis.
ctam pq̃ auide prædã irrueret,dorſum eius veloci ſaltu cõſcendens /cultellũ tonſo-
riũ:quẽ ſecum forte tectũ attulerat,vmbilico qui ſolus ferro patebat /immerſit.Se-
ctionẽ enim rigidiſſimis ſquamis obſitus ſerpẽs cætera corporis ꝑte ſpernebat.Hũc
cultellum Waldemarus rex res geſtas cognoſcẽdi ac referendi cupidiſſimus rubigi
ne exeſum:vixq; ſecãdi ſufficiẽtem miniſterio familiaribus ſæpe mõſtrabat. Sed ne
q; Haraldus ob ſeſſionis eminẽtiã ingenti belluæ ore corripi/dentiũve acumine no
ceri aut caudæ voluminibus elidi poterat. Miniſter vero cõpacto geſtamine vſus/
cõuerberatum belluæ caput ad ſanguinẽ et necẽ vſq; crebris ictum põderibus con
tundebat.Quo cognito rex vltione in animi rationẽ verſa fortitudini ſuppliciũ re
miſit:ſalutemq; animoſitati tribuendã putauit.Nec pœnã remiſiſſe contentus,ad
didit charitatem.Nauigio em̃ ſtipendioq; donatos abire permiſit. Cumq; crimini
ſupplicium deberet,fortitudini pepercit:virtutemq; colere q̃ culpam punire ma-
luit.Reuerſus Haraldus Noruagiã occupat:eaq; potitus arma in Daniã tranſfert.
Iutorũ ſtrages.
Igitur Sueno contractis Iutis cupidius q̃ conſideratius apud Dyurſam fluuium to
tam Noruagienſium manum aggreſſus/vt claſſe ita bello quoq; inferior fuit,copia
rum numero reſpondente fortuna.Siquidem tam infœliciter q̃ temere dimicauit.
Maxima Iutorum pars ferri metu flumen inſiluit : præreptoq; hoſtis officio, ſua vi
q̃ aliena conſumi tutius duxit.Itaq; quod ab hoſte timebat/ſibi ipſa cõciuit:inq; ge-
mino fati delectu vnda , q̃ armis perire maluit. Igitur dum alterum mortis genus
timide declinauit/alterum cupide compræhendit:dumq; aduerſarium refugit,ho
ſtilem in ſe ipſa crudelitatem exercuit/tanq̃ ſpiritum placidius aquis q̃ aeri reddi-
tura:ac violentiorem exitum ferro,q̃ fluctibus expertura:ita neſcias viriliter mor-
tem/an effœminate petiuerint:incertumq; vtrũ fati cupidis ignauia /an virtus in-
ceſſerit:quoniã tam vehemẽs animi æſtus fortes ne an timidi ſpiritus ſui raptores
extiterint ambiguæ exiſtimatiõis eſſe fecit.Breui poſt dux victi agminis Sueno Sca
niæ/Syalandiæq;:ac præterea quarundã inſularum viribus recreatus , Viſzan flu-
uium claſſe corripit:eadẽq; ſuꝑuenienti Haraldo obuiam in altum ꝓcedit. Cumq;
Dani paucitatẽ ſuam hoſtilis frequentiæ cõparatione pẽſaſſent,raritati cõſertione
ſuccurrendũ rati/digeſta in ordinẽ nauigia tenaculis ſociare cœperũt: quatinus cõ
tinẽti nexu cohærẽs claſſis expeditius opi inuicẽ ferendę iter ſterneret: cũctiſq; hac

neceſſitate duratis,tam fugæ q̃ victoriæ indiſſolubilis cōmunio foret:nec cuiq̃ a tāta collegii firmitate dilabendi fas eſſet : adeo imbecillitatem neceſſitate roborandā duxerūt. Hic nobis Aſlace Skyalmonis candidi remex ob immenſam bellicæ virtutis gloriā literarum præconiis inculcādus occurris. Danis ſiquidē aduerſum Noruagienſes maritimo certamine decernētibus nō contentus,clariſſimā pugnā intra ꝓprium ediſiſſe nauigium/omībus corpis tui munimentis præter ſcutum abiectis cōfertiſſimam hoſtium ratem inſiluiſti:quercuq; quā in gubernaculi prius colligamentū excideras viribus fræetus hoſtiū corpa cōuerberaſti:eiuſq; crebris et vegetis ictibus quicqd obuiū fuerat obtriuiſti:ingentiq; verberū fragrore ſtupētes præliātiū animos a ꝓpriis ꝑiculis ad tuæ virtutis ſpectaculum deflexiſti. Quinetiam fortiſſimos vtriuſq; agminis bellatores opis tui ammiratione ſuſcepti certaminis immemores reddidiſti:pugnæq; ac periculoꝝ oblitis auidius te intuendi,q̃ ſeipos tuēdi ſtudium incuſſiſti:ita vt ꝓmptiſſimi quiq; neglecto diſcriminis ſui negotio,plus te viſo ſtuporis,q̃ ex dubia ſalute formidinis caperēt. Itaq; fortius fuſte,q̃ cæteri ferro rem geſſiſti:cūctaq; intolerabili modo cōminuens. Hinc Danicis/inde Noruagicis oculis incredibilem niſi ſpectareris opam ediſiſti. Adeo aūt ſociorū paucitatem hoſtiū multitudini coęquaſti:vt diſparem viribus pugnā in noctē vſq; par belli ſucceſſus extraheret:numeroq; diſſimiles copias fortūa ꝑſimiles reddidiſti. Poſtremo quū oēm nauis remigē ꝑtim fuſte/ꝑtim fluctibus obruiſſes : cōpluribus ſed leuibus plagis ꝑſtrictus ex tot hoſtibus ammirabilē ſolus victoriā retuliſti. Quæ res veri fidem excederet,ſi nō Abſolon auctor ſuis eā relatibus tradidiſſet. Verū Danis nullam viriū acceſſionē circūſpicientibus Noruagiēſibus inſpatus domeſtici ducis aduentus affulſit. Quo viſo Scanienſes contuſis debilitatiſq; animis noctu ne res ſtrepitu ꝓderet claſſis ſocietatē ſoluere:reciſiſq; vinculis ac ꝑrupta nexum cōſortione a cætero agmine intempeſta ſe nocte ſubducūt. Deinde tacitis remorū ictibus fugā adepti,furtiuo diſſeſſu fluminis diuerticula qbus exceſſerant/repetebāt : ibiq; relictis nauibus paſſim ꝑ auia ꝓfugere/merito omīs Danicæ ætatis cōuitio lacerandi. Cuius fugæ deformitas auctoribus q̃maxime erubſcēda ad poſteros quoq; ꝓbroſa deſcendit. Luce redita Sueno fugitiuæ admodū claſſis pudore ꝑculſus,ꝑtinaciſſima reſiſtendi virtute fortunā ſuam armis q̃ fugę credere maluit. Igitur q̃q̃ et claſſis/et militū numero inferiorem ſe cerneret,exiguas bello reliquias applicat / virtute ſua ſociale probrum abluere cupiens/bellaq; animorū q̃ numeri robore fortius geri iudicans. Sed peſtiferum temere initi certaminis exitum exꝑtus eſt : quippe numero victoria paruit. Skyalmo Candidus:cuius nutu ſuo tempore totius Syalandiæ vires regebantur/grauiter aſtrictus/immenſaq; hoſtiū multitudine cōcluſus/capitur nō ꝙ timide præliatus:ſed quia labente ſanguine viribus prorſus vacuus extitit:tātumq; eius apud victores amplitudini donatū eſt: vt alias captiuis ꝑcere inſoliti,ſaluti ipſius cuſtodiæ præſidiū adhiberent. Quippe tam cōſpicuæ dignitatis virum ferro aggredi paſſi nō ſunt. Neq; em̄ præſens illi fortuna præteritæ venerationem adimere valuit. Sed hanc cuſtodiæ vim apud Caprinū Lacū ꝓfunda nocte decepit. Cæterum Haraldus non cōtentus Danorum vires duabus exhauſiſſe victoriis/iiſdem hoſtili ſtudio frequentius imminebat. Cuius quū Sueno inſtanter motibus vrgeretur,laceſſitæ patriæ defenſionem maiore fiducia,q̃ fortuna parabat. Tertio tamen bina prius clade afflictus fortunā ſuam publicis armis committere verebatur: qui iam rem Danicam duarum pugnarum temerariis ingreſſibus a ſe confractam

Aſlaci mirāda virtus

Scanieñ fuga.

Skyalmus Candidus capitur.

videbat.Interea minores Godouini filii regni æmulatione maiorē peroſi volunta-
rio ſeceſſu/inuiſam ei⁹ dominationē vitarunt:vltroq; exilii tenebras ferre, q̄ frater
næ intra patriā fortunę ſplendorē cōſpicere maluerūt.Ad vltimū Haraldū Norua
giæ regē obſequii ꝓmiſſiōe cōueniūt/ſuam patriæq; ſubiectionē polliciti: ſi ſumma
ꝑ eū potiri quiſſent.Rapuit oblationē exulū auida dn̄ationis ambitio:Angliæq; lit-
toribus Noruagica claſſis aduehit̄.Eodē forte tp̄e Normānorū dux pari impetu di
uerſum inſulæ latus aggredit̄.Cuius rex Haraldus inter geminas hoſtiū partes an
ceps quā priorē exciperet/aliquādiu liberum vtriq; ꝓcurſum reliquit.Quam ipſius
cunctationē Noruagienſes timori cōſentaneam rati,neglectis corporum munimē
tis,perinde ac ſecuri periculorum validius prædæ incubuerunt. Sed dū incautius
ruūt ſparſi/palanteſq; ab Anglis nullo negotio trucidati ſunt.Ea res victoribus ma

Angli vin-
cunt et vin
cuntur.

xima quæq; audendi fidutiam miniſtrauit.Sed mox temere credente audacia Nor
mānos adorti,infœlici pugna recentis victoriæ titulum ꝑdiderunt. Neq; vllum vi
cti regis veſtigiū extitiſſet,niſi poſtmodum ab agreſtibus obſcuro ſolitudinis loco
reꝑtus proderetur.Cuius filii duo cōfeſtim in Daniā cū ſorore migrarunt. Quos
Sueno paterni eorū meriti oblitus,conſanguineæ pietatis more excepit: puellamq;
Rutenorun regi Waldemaro:qui et ipſe Iarizlauus a ſuis eſt appellatus,nuptum de
dit. Eidem poſtmodū noſtri temporis dux vt ſanguinis:ita et nominis hæres ex fi-
lia nepos obuenit.Itaq; hinc Britānicus/inde Eous ſanguis in ſalutarē nr̄i pricipis

Sueno ex-
tincto Ha-
raldo glo-
rioſe r̄gnat.

ortū cōfluens,cōem ſtirpē duarū gentiū ornamentū effecit.. Extincto Haraldo:cui
ſcelera mali cognomē adiecerāt,Suenonis regnū quod ante admodum claudicaue-
rat,ꝑinde atq; acerrimo hoſte vacuū ꝓſperioris fortunæ gradib⁹ incedebat/oppreſ
ſumq; Danię gubernaculū plena ꝓſperitatis vela ſoluebāt. Hic quū liberalitate illu
ſtris/beneficentia celiber/cunctiſq; humanitatis ꝑtibus ꝑfectiſſimus haberetur,etiā
ſacrarum ædiū condendarum/ornādarūq; curam intentiſſime edidit: rudemq; ad
huc ſacroꝝ patriā ad cultiorē religionis vſum perduxit. Verū hūc morū candorē
ſola libidinis intemperātia maculabat.Cōpluriū nāq; illuſtrium puellarū caſtitate

Filii Sueno
nis nothi.

delibata,vt nullum ex matrimonio/ita complures ex pellicibus filios ſuſtulit. E qui
bus fuere cum Gormone Haraldus/cum Suenone Omundus. His acceſſere Vbbo
et Olauus/ Nicolaus/Biorno/atq; Benedictus paterno q̄maxime,materno minimū
ſanguini reſpondētes.Cōſimilis copulæ obſcuritas Kanutū et Ericum maxima pa-
triæ ornamenta ꝓgenuit.Sed et filia Siritha quæ poſtmodum Guthſtalco Sclaui-
co cōiunx acceſſit/in ſequentibus referenda,pellice pariter orta proditur. Tandem
rex animū ſuum ab illecebris luxuriæ et immoderato Veneris vſu retractū/genia-
lis thori caſtitate cohibere conſtituit. Vt ergo multorū pellicatuū experientiam li-
centi nuptiarum vſu/vniuſq; matrimonii lege redimeret/nec talibus vlterius cubi
culis maieſtatis ſuæ vigorem abſumeret,Gutham Suetico rege genitam ſanguine
coniunctam ſibi legitimæ prolis cupiditate complexus,ſimulata coniugii religione
collegit/eiuſq; coitum pro matrimonio habuit. Ita vt dum ad coniugalia ſacra ce-
lebranda animum induxit,eorum nomine flagitium colorauit: dumq; ab vno ſe cri
mine retrahit/in aliud repente prouoluit.Sed tolerabilius ꝙ alieni ſanguinis,q̄ ꝙ
ſuæ ꝓpinquitatis copulam vſurpauit : q̄q̄ vterq; huiuſce Veneris vſus impudici-
tiæ crimini ſit obnoxius.Quam rem Eginus et Wilhelmus intactam præterire paſ-

De Egino
et Wilhel-
mo ep̄is.

ſi non ſunt.Quippe regē a tam illicito thalamo fruſtra conantes abſtrahere :moni-
tiſq; dirimendi contractus perſeueranter aggreſſi,aduerſum inceſtuoſam eius libi

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

dinem debitæ repręhenſionis amaritudinem deſtrinxerunt. Cumq; correptioni in-
ſiſtentes nihil ſe ea profeciſſe cognoſcerent, apud Bremenſium antiſtitem iniuſtas
eius nuptias accuſantes / maiori pontificio caſtigationis arbitrium reliquerunt. A
quo quum rex per ſacram ac ſalutarem ammonitionem inceſti reus ageretur, diſci-
plinæ minas oppoſuit: ſeq; ferro correptionis inſolentiam repreſſurum edixit. Itaq;
vexationis impatiens, plus crudelitati ſuæ q̃ ſacroſancti iuris viribus indulgendū
putauit: religioniſq; q̃ nuptæ deſertor eſſe maluit. Quę res ab Hamburgēſibus ma
ritimi ꝑiculi metu ad Bremenſes pōtificiū tranſtulit. Hæc voluentē Wilhelmus ꝓ-
poſitū exequi monitis ſuis paſſus nō eſt. Sanctitate em̃ cōſilii cōſentaneū furori im-
petum ab eius pectore ſubmouit: maximaq; doctrinæ ſuæ ꝑſeuerantia ſtudiū eius a
ſententia reuocauit. Itaq; repēte ſanior affectus regis animū occupauit. Saluberri-
mo nāq; præceptoris imperio reſipiſcere coactus, cōtinuo iniuſti cōcubitus nexū re
ſcidit: depoſitoq; ſtuproſæ mētis ardore / nuptā repudio ſubmouit. Nec ſolū ira abſ-
tinuit, ſed ēt ab illicita cōnubii vſurpatiōe mētē ſtraxit. Gyutha quoq; p̃nos pena
tes repetēs ſuſceptis viduitatis inſignibus cū ſumma morū ſynceritate conſenuit:
caſtitatēq; votis ꝓfeſſa, virilis concubitus experientiā abdicauit. Et quia iniuſto ſe
thoro maculauerat, nullū vlterius ſibi iuri eſſe ꝑmiſit. Sāctitatis ſiq̄dem amplexa ꝓ-
poſitū / reliquū vitæ tp̄s cælebs exegit: ingentiq; pudicitiæ ſeueritate illiciti concu-
bitus noxā licentis euitatione penſauit. Sed nec inerti ocyo eff luere paſſa quotidia
na conſuetudine exquiſita ſacrariorū ornamenta fingebat: inq; eandem operam cō
tinuam ancillularum curam cogebat. Inter quæ chlamydem ſacerdotalem ſubtili-
bus ſigillis excultam / precioſæq; materiæ impenſa ac mirifici operis arte elaboratā
Roſkyldenſi ſacrario doni nomine largita eſt. Alia quoq; cōplura diuini cultus inſi
gnia ſacrorū vſibus oꝑata eſt. Sueno vero ſacrorū ammíniſtratores q̃maxime con-
uerſatione probabiles cōtrahebat. In q̄bus q̃q̃ ſcientiam veneraretur, morū tamen
curioſius habitum intuebatur / indignum ratus literarum ſuauitati ſummum fami
liaritatis conſortium tribui. Adeo igitur honeſtatis ſcholam literarum rudimen-
tis præponderare credebat: vt in agendo clericorum delectu virtutis potius, q̃ ſciē
tiæ elementa penſaret / lateraq; ſua fidis q̃ doctis obſequiis vallare mallet. Suenonē
quoq; Noruagicæ regionis virū cunctis virtutis ꝑtibus ac numeris inſtructiſſimū
ſed parū iuſta notitia literarū monimenta cōplexū in ius familiaritatis adciuerat.
Hic ex præfectura ad ſacerdotiū tranſlatus tāetſi Latinæ vocis pœnuria premeret
domeſtici ſermonis opibus abūdabat. Quē cæteri ingeniis ſuis ob virtutē qua ipſis
præſtabat a rege p̃ferri vidētes, ꝑridicula impitiæ exprobratione ſcurriliter cauillā
dū duxerūt. Rē em̃ diuinā acturo deriſus gr̃a affectū litura codicē ſubiecerūt. Qui
quū ſalutē regi votis libello expreſſis ſolenni verborū precatione debuiſſet expoſce
re, ip̄m famuli noīe deſignaturus, vitiata ab æmulis pagina, muli appellatione fœ-
dauit. Neq; em̃ lituræ errorē correctionis beneficio redimere nouerat. Igit̃ circūſtā
tes lectoris impitiā iocabūdo cachinnorū anhelitu ꝓſecuti / immodico ora riſu ſolue
rūt: ip̄o quoq; ioci irritamēto religio in ludibriū abiit. Finita actione rex amotū arę
libellū cōplex⁹, cū et ip̄m inuida manu corruptū et recētis lituræ veſtigia cām iner
ter fuſæ p̃cationis aſpiceret, inuidæ ſocietatis aīos deteſtat⁹ inſultātiū fraudē coar
guit: ip̄oſq; obtrectatiōe vitioſiores, q̃ Suenonē iſcitia cōprobabat. Eūdē quoq; bre-
ui irriſoribus ſuis imperitiā exprobraturū adiecit. Deīde ſcholā eū petere hortat⁹
ſumptum ſe ammíniſtraturum ꝓmittit. Neq; hac re q̄cq̃ de cōſueta eius familiari-

Gyuthæ vi
duitas ſan-
cta et opera
pia.

Sueno ſacer
dos idoctus
ex præfectu
ra electus.

Suenoni in
tētata fraus

inuidia nunq̃
aula carebit

tate decerpſit:ne inuidiæ reſpõdiſſe potius q̃ obſtitiſſe videret̃.Profect⁹ Sueno effi
caciſſĩe liberaliũ artiũ ſtudiis oꝑatus eſt. Quippe lr̃arũ ꝗbus parũ inſeruierat docu
mẽta ſumere cupiẽs ꝑcipiendæ earũ diſciplinæ gr̃a,omiſſa domeſtica/ꝑegrinæ ſcho
læ erudiẽdũ ſe dedit:aĩmq; doctrinæ capaciſſimũ excolẽs/Latino ſe ſermone aſſueſe
cit.Cuius ſtudiis abũde inſtructus,vocabulorũ vim ad ſumma quæq; Grãmaticæ
rõnis elemẽta animi docilitate ꝑcepit:abſciſoq; ruſtici rigoris crimine, facũdiã ſuã
ingenii exercitatione politiorẽ effecit.Itaq; flagrãtiſſima diſcendi cupiditate clarũ

Sueno ma=
giſter rediit
wilhelmus
epiſcop⁹ re
gi charus.

ſciẽtiæ magiſteriũ retulit:breuiq; morarũ ꝓceſſu quos impitiæ deriſores habuit,in
genii ãmiratores inuenit.Primũ inter oẽs wilhelmus apd̃ regẽ familiaritatis locũ
occupauerat:eiuſq; gr̃æ mutua aĩ viciſſitudine reſpõdebat.Etem̃ ab ipõ cæteris im
pẽſius cultus/charitatis dignationẽ ſingulari fide penſabat.Horũ fidei rex tanq̃ tu
tiſſimis obſequiis latera ſua cingenda cõmiſerat. Sed et ſequẽs caſus in antiſtite ſe=
ueritatis pulcherrimũ:in rege certiſſimũ moderationis documentũ exhibuit. Ipſe
nãq; ſacro circũciſiõis ꝑuigilio ſolenni magnatũ cõuiuio feriatus, cũ quorũdã prin
cipũ clãdeſtina obtrectatiõe parũ honorate de ſe habitũ cõperiſſet ſermonẽ/occultã

Regis faci=
nus.

eorũ ꝑfidiã temulentiæ laſciuiis detectã exiſtimãs,iræ aculeis actus miſit q ipõs ma
ſtiſſimo tp̃e intra Trinitatis ædem oraturos cõfoderent/tanq̃ in ſacris penetralibus
aptiſſimus humanarũ cladiũ locus exiſteret.Itaq; actũ erga cõuiuas facinus ſacrile
gio duplicauit:ipſmq; pietatis domiciliũ crudelitatis officinã effecit : neq; loci/aut
tp̃is quo minus cupiditati indulgeret/reſpectum habuit.Qua in re antiſtes/templi

Epiſcopi ſe
ueritas in
regem.

(vt par erat) violatione permotus,in primis diſſimulanter excepit : neq; indigna=
tionẽ ſuam vlla ex parte ſtipatoribus patefecit/opportuno vindictã tp̃e prębiturus
Nam quũ rem diuinã põtificali more ꝑagere debuiſſet,nõ ſolum aduentantẽ regẽ
occurrẽdi veneratione excipe ſuꝑſedit:ſed etiã ſacrariũ ſubire cõniſum a primis ei⁹
liminibus abſq; reſpectu familiaritatis ſacerdotii inſignibus ornat⁹,baculo quo vte
batur excluſit/ſacrorum penatium aditu indignum iudicans:quorum religionem
nõ ſine graui pacis rubore ciuili ſanguine maculaſſet:ſuppreſſoq; dignitatis nomi=
ne nõ regem eum/ſed humani cruoris carnificem appellabat.Nec reum obiurgaſſe
cõtentus,aculeum virgæ eius pectori infixit : armatumq; duritia animũ imperati
parricidii pœnitere perdocuit.Enĩuero priuatæ ſocietati publicæ religionis vere=
cundiã prætulit/nõ ignarus alia eſſe familiaritatis officia/alia ſacerdotii iura:ꝗbus
ſeruorũ æque ac dominorũ:neq; ingenuorũ parci⁹,q̃ ignobilium flagitia vindicari
par eſt.Cumq; abunde foret repulſam egiſſe,etiã execrationẽ adiecit:nec dubitauit
in præſentẽ damnationis quoq; ꝓferre ſententiã. Itaq; mirifica audacia dubiũ reli=
quit forti⁹ illũ manu ne,an voce pulſauerit:quẽ grauibus admodũ cõtumeliis ꝓcul
catum prius linguæ/deinde dextræ repulſa mulctauit:inq; pectore quo virtutẽ an=
te coluerat/vitiũ cõtudit.Neq; em̃ in tam euidenti ſcelere longũ vltionis tp̃s expe
ctãdũ putauit/facilius origini atq; incunabilis culpæ,q̃ vlterioribus eius incremẽ=
tis occurrẽdũ exiſtimãs:ne mora alitũ crimẽ diuturnitatis tractu cõualeſceret. Igi
tur vt regẽ impotentiæ et temeritatis incurſus tranſuerſum in facinus egit : ita an
tiſtitem ad exercendam vindictam profecta a religionis æmulatione ſeueritas con=
citauit.Enimuero fortiter vindicata religione,et debitã ordini ſuo fidem/et alienæ
temeritati ſalutarem reddidit diſciplinã. Ne em̃ ſolenniũ officiorũ tutelam omit=
tere videret̃,veluti indulgẽtiæ oblitus/ſeueritatẽ exercuit:neq; ſanctitatis inimico
amicus exiſtere aut aſſentatoris potius q̃ põtificis ꝑtes præſentare ſuſtinuit. Cæte

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

rum ſpecie hoſtem reuera amicum exhibuit: quia fida concordiæ pignora ac ſynce=
ra familiaritatis ſtipendia potius iuſti rigoris, q̃ iniqui fauoris examine pondera=
bat. Quapropter manſuetiſſimum ingenium ſuum depoſita ad tempus clementia
auſteritati ſubiecit: meritoq; ad firmandam religionis diſciplinam aliquid a crude
litate ſibi pauliſper mutuãdum putauit. Quamobrem infeſto militum concurſu pe
titus, applicatos ceruici ſuo gladios animi firmitate contempſit: tantumq; ſe in de=
ſpiciendis periculis geſſit: quantum egerat in prouocandis. Tãto animi robore prȩ
ditus: tamq; generoſi ſpiritus abundantia inſtructus diuinæ charitatis munimen=
to ſuperior humani timoris viribus apparuit. Cuius rex inhibita nece quũ eum nõ
temeraria offenſa: ſed publicæ ſeueritatis fidutia concitatum animaduerteret: con
ſciẽtiæ rubore ꝑfuſus, ſceleriſq; q̃ repulſæ pudore ægrior, continuo regiam repetit:
quietãq; frontem cõtumelioſe correptus exhibuit: nec ipſa quidẽ generoſȩ indigna
tionis verba inuitus audiuit. Deinde regia veſte depoſita obſoletam accepit/ mœro Regis pœ=
remq; deformitate cultus, q̃ ſplendore cõtumaciam teſtari maluit. Neq; enim tam nitentia.
triſti põtificis ſententia perculſus, regalis magnificentiæ cultum geſtare ſuſtinuit.
Sed abiectis regiæ maieſtatis inſignibus, inſigne pœnitentiæ ſagulũ ſumpſit. Quin
etiam ſimul cum veſte potentiam exuit: atq; ex ſacrilego tyranno fidus ſacrorũ ve=
nerator euaſit. Siquidem nudatis pedibus ad atrium regreſſus/ in eius ſe aditu pro
ſtrauit/ terramq; ſuppliciter oſculatus, dolorem: qui ex contumelia acerrimus infli=
gi ſolet/ verecundia ac moderatione compreſſit. Neq; enim continuo repulſæ vindi
cem egit: ſed pudore ac pœnitentia culpam cruenti imperii redemit. Exulaſſe hu=
ius animum in nequitia/ non habitaſſe credimus: quem vt primo temeritas tranſ=
uerſum in facinus egit: ita poſtmodum æquiſſima moderationis temperies rexit.
Quanta enim manſuetudine pectus eius inſtructum fuiſſe putemus: qui pontifi=
cem palam ſeuereſſimis ſacerdotii viribus aduerſum ſe vſum non ſolum impuni=
tate donaret: ſed etiam humillima veniæ petitione venerari ſuſtinuit: gratiamq;
tam pudoris patrocinio, q̃ pœnitentiæ beneficio meruit! Diuina ſiquidẽ obſequio/
non viribus propitianda nouerat: ideoq; atrocitatem ſceleris verecunda mœroris
acerbitate penſabat. Quinetiam paruulo pudoris irritamento magnopere confu=
ſus/ excitatam ignominia virtutem rubori imperare coegit: quantũq; violentiæ re
ligioni crudeliter imperãdo incuſſerat, tantum venerationis vehemẽter animo cõ
tuſus exoluit. Sed dum taliter ſe gerit, inuſitatã ſacerdotalis auxilii clementiã exꝑ=
tus eſt. Interea antiſtes inchoamẽto pſallendi facto/ primaq; cõcentus ꝑte edita quũ
Græcȩ precationi ſolennẽ rite gloriã ſubnectere debuiſſet, ex ſtipatoribus ſupplicẽ
foribus regem adeſſe cognoſcit. Igitur ceſſato cantu/ cleroq; cõticere iuſſo/ fores re=
petens quũ regẽ qd ita ſe gereret ꝑcõtatus fuiſſet, atq; ille criminis cõfeſſione facta
religioni ſeſe ſatiſfacturũ promittens/ ſacerdotalis ſubſidii veniam poſtulaſſet, cõti
nuo execratione remiſſa iacẽtẽ amplexus/ abſterſis lachrymis/ depoſitiſq; doloris in Regis recõ
ſignibus/ et cultũ et animũ regium reſumere iuſſit: nõ licere inquiẽs priuatũ mœ= ciliatio.
rorẽ publicis intereſſe tripudiis. Neq; enim eum humiliorem dignitate ſua vultũ
gerentẽ/ aut ſupplicẽ liminibus aduolutũ intueri ſuſtinuit: ſed benignioribus ver=
bis recreatũ priſtinã veſtem: qua maieſtatẽ ſuam cõcinniorem efficeret/ corpori re=
ponere cultioremq; progredi iubet/ ſatis graues eũ pœnas religioni dediſſe ratus
qui ſe tam demiſſe agere, tamq; ſuppliciter ꝓſternere ſuſtinuiſſet. Deinde impera=
tis pœnitentiæ rebus cantores quorũ frequentia ſolennitas agebatur/ in occurſum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

eius quo ornatius reciperetur ꝓcedere iuſſit:ſtatimq; venerabiliter exceptum,cun
ctis lætitia ouantibus,ad aram vſq; ꝑduxit.Ita prioris violentiæ ſpecië honeſto co=
mitatis genere temperauit:repulſæq; deformitatẽ ſpecioſo penſauit obſequio.Nec
minus in pœnitentia venerationis,q̃ auſteritatis in admiſſo repoſuit. Quinetiam
adhuc mœrenti ſollicitudinem detraxit/fidutiã adiecit/priuatæq; triſtitiæ ſalebrã
publica gratulatione diſcuſſit.Itaq; quod in potentis viri ſcelere pollutum fuerat,
religioſa ſeueritate expiatum eſt.Sed et populus maximo plauſu tam ſpectatã in re
ge verecũdiã cõprobabat/plus pœnitentia pium, q̃ imperio ſceleſtum euaſiſſe con=
feſſus. Peregerat iam pontifex ſeueri ac pii vindicis partes: inq; eodem rigoris et
Regis moderatio.
clementiæ experimento ſe geſſit:nec parcius veniam q̃ vindictam exhibuit. Quip=
pe cuius contumaciã ſeuere reppulit/indulgenter modeſtiã coluit: ſicq; pietati iu=
ſtitiam contemperauit:vt nec ſperneret ſupplicem/nec reciperet inſolentem. Qua
in re paterni affectus habitum pleniſſime repræſentauit:q; parẽtis more correptio
nem blandiciis ſubſecutus:neq; aut elatum amplecti/aut demiſſum aſpernari ſuſti=
nuit.Poſt hæc omiſſa altaris ſacra repetens,ſummo patri regię expiationis gloriam
ſuccinit:eoq; ſerenius gaudium ſubiit,quo tetrior luctus cauſa præceſſit. Rex ipſe
biduum quiete peragens/tertio demum die regio cultu ornatus inter ipſa miſſæ ſa
cra excelſam ædis partem conſcendit,ſilentioq; per præconem venerabiliter acto,
corã oĩbus ſemet grauiſſima accuſatiõe ꝑſtrinxit,acerbũ religioni vulnus inflixiſſe
Regis pœnitentia.
confeſſus. Deinde collaudata antiſtitis indulgentia:q; tanto crimini tam repente
Steffnes herent.
ignouerit:ſeq; iuſſu etſi non manu reum celerrime ſacrorum vſibus reſtituerit:pro
tam cruenti imperii expiatione muneris loco Steffnicæ prouinciæ dimidium aris
a ſe conferri publicat.Nec erubuit multorum auribus ſingularem flagitii ſui com=
mittere notionem.Ea res inextricabilem regni/ſacerdotiiq; cõcordiam operata eſt
Quippe rex non ſolum antiſtitẽ in eodem amicitiæ gradu habuit: ſed etiam maio=
ribus dignitatis incrementis donauit:plus officiis eius ad gratiã,q̃ contumeliis ad
iracundiã cõcitatus:quẽ non priuata ira/ſed publicæ religionis iniuria aduerſum
ſe ꝓuocatum videbat.Hic eñ mirificam illius ſeueritatẽ:ille ſanctiſſimã huius mo=
deratione beniuolentiæ conſtantia ꝓſequebatur.Sed et vterq; quotidianis votis ne
tantæ animorũ cõcordiæ diuiduum fati tempus intercederet/exoptabat.Itaq; ſum
mę venerationis officia certatim mutuis ſibi ſtudiis impendebant: adeoq; eximiam
Kanuti Suenonis filii indoles.
ſocietatis fidem honoris viciſſitudine nutriebant:vt potius inter eos amicitiæ pa=
ritas,q̃ ſuperioris ad inferiorem familiaritas cerneretur. Veniam nunc ad Kanu=
tum Suenonis filium:q propitiæ fortunæ beneficio ſummis naturæ dotibus cumu
latus,magno cum indolis experimento ætatem animo præcucurrit. Quippe con=
tracta iuuentute Myoparonũ piratica monſtra ꝑdomuit:Sembicis atq; Eſtonicis il
luſtrem trophæis adoleſcentiam egit: nouiſq; viriũ gradibus paterni roboris fun=
damenta tranſcendit.Quæ victoria futurũ eius dominiũ ominata eſt .Pro amplifi
canda tuendaq; patria iuges excubias geſſit:rerũq; quarũ ob infirmam adhuc æta
tem vix ſpectator eſſe potuit/auctor haberi præſumpſit.Quinetiã iuuenile corpus
continuo vſu ad bella impigre conficienda/armaq; viriliter ſuſtinenda firmabat: ſa
maq; eius bellica vi in tantũ claritatis exceſſit:vt rediuiuum magni Kanuti ſpiritũ
fortunamq; ſimul cũ nominis videretur cõmunione ſortitus:adeo vt nullus eũ pa=
terni regni ſucceſſione potiturũ ambigeret.Neq; eñ virtute iam maturus,honori
intempeſtiuus videbatur.Sed nec liberalitatis ſpecies eius adoleſcentiæ defuit. Cu

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ius fratrē Haraldū natu maiorem obtuſi admodum cordis inter iuuētæ initia per
petuus inertiæ ſopor oppreſſum tenebat. Tandem Suenonem vltima pene ſenectu-
te confectum apud Suddathorp Iutiearum partium oppidum febri implicatū ad-
uerſa corporis valitudo corripuit. Qui quum peſtifero humore graſſante fatalem
cordi dolorē imminere cognoſceret/paruulas adhuc extremi ſpiritus reliquias tra
hens, a pn̄tibus ſe Roſkyldiæ ſepeliri petiuit. Nec miniſterii eorū miſſo contentus
ſacramento fidē exegit. Siquidē loci illius religio regibus vetuſto more exculta vt
viuis ſedē/ita fato functis ſepulturā pſtare conſuerat. Iāq; regis corpus ab iiſdē am-
plo funere elatū Syalandiā vſq; puenerat, quū primū Wilhelmus in occurſum eius
veniēdi mādata ſuſcepit. Nec moratus ad vrbē curſu feſtinato cōtēdit: inq; ipa tri-
nitatis ęde accerſitis q terrā ad ſolidū foderēt/prius regi/deinde ſibi tumulū extrui
iubet. Quā vocē foſſoribus potius a mœrore, q̄ induſtria pfectā putantibus/ extin-
ctiſq;, nō viuis tumulo opus eſſe dicentibus/ ſuum anteq̄ regis funus ab eis excipiē-
dū aſſeruit/nō ſe voto fraudandū inquiēs, quo cū eo cōmori ſemper optaſſet. Eoſdē
ammiratione ſtupentes imperiū delirамēto cōſentaneū exiſtimantes ad obſequen-
dū pœnā, ni paruiſſent, cōminatus adduxit. Ita adhuc expte morbi corpore mortis
certitudinem præſumebat. Deinde citato equo in occurſum exequiarū cōtendens
quū ad nemus forte Topſhøgicū pueniſſet, duabus miræ pceritatis arboribus ſec⁹
iter cōſpectis vtrāq; præcidi/inq; vſum lecti funebris aptari præcepit. Illi ſibi rega-
lis feretri cōſtructionē præcipi rati, imperiū exequūtur. Cōpactū deinde vehiculū
præſtātibus robore equis imponunt. Cūq; pontifex ſyluā prætergreſſus regium in
vicino funus adeſſe cognoſceret, aurigam cōſiſtere iuſſit. Ac ptinus veluti laxamē
ti gratia amiculum quod habebat exuit/eiq; humi expanſo ſeipſum præcipitem ſu
periecit. Deinde erectis ſupne palmis, ſiquo rerū auctori ſeruitio placuiſſet / vitam
a ſe finiri petiuit. Sane abſq; vlla fati cunctatione amicū morte inſequi, q̄ vita deſe-
rere præoptauit. Hæc fatus veluti in domeſtico lectulo acquieſcens extinguitur. O
immenſam cōcordiam, quæ ſupſtite ſpiritu iucūdior fuit. Quem famuli longā ad-
modū cubandi morā egiſſe mirati quū nequicq̄ erigere iacentē vellent, exanimē re
pererunt. Igitur recēs omnibus inopinati funeris luctus exoritur. Ipe vero a ſuis ſe
retro exceptus atq; ante regē elatus vt fato poſterior/ita funebri pompa prior exti
tit. Viris nāq; funebri Suenonis lecto humeros ſubiicientibus, ipe equis ſubuectus
veluti qdam exequiarū eius auriga pręceſſit. Prior vero ſacrario allatus verā præſa
gii fidē retulit. Qua tā admirabili fati ſorte potitus ſe regis cultū charitati, q̄ fortu
næ erogaſſe pdocuit. Exeqis impēſius actis amborū corpa cōiūctis admodū tumulis
occludunt. Hæc ſunt venerāda amicitiæ ſtipēdia: quæ quū e duobus eius cōſortib⁹
alter excidit/reliquo vitæ dulcedine faſtidita, mortis appetitū ingenerāt. Poſt hæc
Sueno Noricus quē ſupra ſignificaui cōmunibus cleri ſuffragiis ſacerdotiū ſumit.

Haraldi inertia.
Suenonis mors.
Wilhelmi pphēticus ſpiritus.
Tops orr.
Mors Wilhelmi epi. anno 1074
Sueno Noricus fūgit epiſcopatu.
eps IV.

REgiæ vero ſucceſſionis delectū anceps populariū ſententia ptra-
ctabat. Maior nāq; Danorū pars memor quantis p Kanutum ad
huc priuatæ fortunæ piculis obiecta fuerit/grauiora ſi regnū in-
dueret verita: maligna virtutis interpres, quod gloriæ eius ac-
creſcere debuerat/iniquiſſima meritorū æſtimatione damnabat:
eleuatis virtutū præmiis clariſſima eius opera repulſæ turpitu-
dine rependendo. Igitur vt hunc negociorum metu peroſa : ita Haraldum ocii cu-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

piditatẽ cõplexa/audaciæ hebetudinẽ prætulit:ignauumq; ſibi regem maluit impe
rare q̃ fortem. Quãobrem egregiæ indolis claritate contempta,negatũ virtuti cul
men vitio tribuere nõ erubuit:repulſa fortitudine/inertiã honoribus inſecuta. Ve
rum hunc ingratæ mentis habitum fucoſa rationis ſpecie colorabat/ Haraldũ pin-
de ac natu maiorem ipſo naturæ iure regno debitum certans. Genus affectionis in
uſitatum:hunc virtus inuiſum:illum vitium ꝓbabilem fecerat. Soli Scanienſes iu-
ſta animi inclinatione ꝓuecti/ Kanuti ꝓbitate culta, Haraldi deſidiam reſpuebant.
Igitur yſoram habendi delectus gratia cõuenit. Ibi quidem ingens oceani vaſtitas
yſoræ ſinus ſtatus. oſtiis admodũ anguſtis excipitur: furenſq; fretũ coactu littorũ in arctas fauces ter-
ra cõpellit. Mediũ ſinus harenę tenẽt obſcura nautarũ celantes pericula:nam vt ab
iens eas æſtus apit,ita rediens claudit. Orienti Scania/cætera vero occidẽti claſſis
appulerat. Hic fratres apud ſuos qſq; fautores diuerſis in locis cõcionati ſunt. Tũc
Haraldi oratio. Haraldus vocato aſſenſorum cõcilio/ne quaq̃ cõtumelioſam ſibi fratris prælationẽ
videri refert, ſi non eum dignitate poſteriorem ſors ipſa naſcendi feciſſet/maiorẽq;
a minore ſuperari ridiculum eſſet. Qui etſi virtuti maturior videreẽ,ſe tamẽ natu
ræ ordine/ætatiſq; priuilegio vincere. Præterea indignũ fore ciuium illi vexatio-
nem/obiectamq; periculis patriam ſuffragari debere: ſuæ vero prouectioni ſerua-
tam in omẽs clementiam obeſſe:nec ita merita ab eis ęſtimãda fore:vt miſerias ſuas
gratia fœlicitatis repulſa penſare cupiant. Nam ingratorũ hanc maxime viciſſitu-
dinem eſſe. Adhæc ſi ſummam aſſequatur, impias ſe leges abrogaturum/blandas
placidaſq; pro eorum arbitrio laturum promittit. Tanti igitur tamq; optati com-
Haraldus rex. lxxvii. modi promiſſorem concio peſtiferis eius blandiciis inuitata/regem appellat/pater-
num illi regnum deferens:cuius inertiæ cõtemptus magis q̃ vllus honos aut gra-
tia referri debuerat. Itaq; populi fauor orationis ſuauitate pręreptus/plus fallacibꝰ
eius ꝓmiſſis,q̃ inuictæ Kanuti fortitudini præſtitit. Igitur fraternæ cõtẽtionis cer
tamẽ varia aſſentatione ſubnixũ ſine arbitris aut iudicibus/ſolis ꝑtiũ ſuffragiis ge-
rebatur. Verũ Haraldus imperitæ multitudinis errore ſuffultus,mox per legatos
fratri mandat/ne decretã maiori ſummã ambiat:eumq; honore ſibi poſtponat, quẽ
naſcendi ſerie priorem ſciat:neue regnum maiorum virtutibus illuſtratum dome-
ſticæ atq; inteſtinæ diſcordiæ bello corrumpat/nec ꝑnicioſa ſeditione diuiduos pa-
triæ motus incutiat:ſed potius clauſum ambitioni animum gerat:abiectaq; temeri
tate cõpetitoris ſui/ſuffragatorem agere nõ erubeſcat. Adiectæ monitis minæ/mã
dataq; non tam blandiciis pacis,q̃ belli irritamentis inſtructa. Præterea plæroſq;
fraternæ partis fautores legum emendatione/liberioriſq; vitæ iocunditate promiſ
ſa/per ſubornatos in gratiam ſuam ſollicitãdos curauit. Ita a Kanuto vulgi animos
partim ſpes/partim metus auertit. Ipſe deficientibus a ſe copiis,tribus duntaxat ro
ſtratis nauibus in anguſtiſſimas Scanici maris fauces elabitur:regno carere iuſſus
cuius ipſe incolumitatem protexerat/terminos auxerat. Vbi fraterna legatione re
gni cõmunionem ſpondente reuerti monitus:ſpretis mandatorum blandiciis, Sue
tiam fugibundus intrauit/ꝑq̃ ſtultum ratus eius ſe promiſſis infracta fortuna cre-
Kanuti geſta. dere,cuius eadem adhuc vigente minas acceperit. Mox perinde atq; iniuriarum ob
litus intactis patriæ rebus bellum aduerſum Orientales viuẽte patre cœptũ enixe
Haraldi leges. proſequitur. Haraldus habito in octo dies concilio,quod promiſſis complexus fue-
rat/rebus ꝓſequi monitus:vt regia maieſtate popularẽ excoleret. In primis aduer-
ſum ꝓuocationẽ reſtipulandi ius edidit/prioreſq; defenſionis ꝑtes q̃ accuſationis in-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſtrumēta cōſtituit. Reo ſiquidē actoris ius in refellenda accuſatione cōceſſit/quã antea teſtiũ fide ſubnixã defenſionis præſidio repellere nõ licebat. Quod ius vſurpatione firmatũ vt familiare libertati, ita religioni peſtiferum euaſit. Ipſa nãq; defendendi poteſtas nõ armorũ/non teſtium vſu: ſed ſola ſacramenti fide ſubnixa, multorũ conatus votorũ cupiditate periurio polluit: ſed et funditus ſingulariũ cōgreſſionum vſum euertit. Poſteris nãq; ſuſceptas cauſarũ cōtrouerſias ſatius iureiurando viſum eſt expedire, q̃ ferro. Verũ alterũ religiōis intuitu/alterũ ſalutis reſpectu periculoſius. Quē morē Dani ꝑtinaciter retentũ ad hoc vſq; tp̄s obſtinate vſurpant adeo vt vita magis, q̃ eo carere cupiant, ſalutemq; ſuã ꝑ ipſius obſeruatione deuoueant. Haraldus vero ſolis ſacrorum officiis deditus, latarum a ſe legũ ſeueritate neglecta, impunitas omniũ noxas enerui legum indulgentia præteribat: omĩaq; ſtatuti iuris munimenta cōuulſit: ignarus plus deo ſynceram regni amminiſtrationē q̃ inania ſuperſtitionis momenta placere: ſeuerũq; iuſtitiæ cultum ſuꝑuacua precũ adulatione gratiorem exiſtere. Præterea diuinũ plenius ꝓpitiari numen, vbi iura q̃ thura ꝓmuntur: plus ſcelerũ q̃ pectorũ contuſionē ꝓbare: libentius criminũ q̃ genuum flexus aſpicere: nullamq; victimam vindicatæ pauperum libertati præferre. Qq̃ enim regum maieſtas rite religioni intendere debeat, aliquanto tamen ſpecioſius interdum tribunalia, q̃ aras excolere poteſt. His omiſſis rex ſola ſacrorum charitate conſpicuus, iniquiſſimos actus profuſa animi tolerantia ſuſtinebat / pauciora experimentis proſecutus, q̃ promiſſis complexus fuerat. Noxas non venia modo ſed etiam licentia ꝑſequebatur/tamq; inopem iuris patriam reddidit, q̃ antea promiſſis diuitem fecit. Sed neq; a regiis moribus habituq; degenerare deforme ducebat, regnando biennium emenſus, defungitur.

Kanutus ſãctus rex. lxxviii.

Quo mortuo Kanutus fraternis ſuffragiis in regni faſtigiũ reuocatus, orientale bellum qđ in adoleſcentia orſus/in exilio auſpicatus fuerat: accepto ſolio potius amplificandꝫ religionis, q̃ explendæ cupiditatis gr̃a totis viribus innouãdũ curabat/cũ incremētis fortunæ etiã claritatis augmentũ appræhendere cupiēs. Nec ante manũ ab incepto retraxit, q̃ Curorũ/Sembonũq;/ac Eſtonũ funditus regna deleſſet. Deinde ſublato hoſte nuptias circunſpiciens/finitimaq; coniugia obſcura ac dignitate ſua minora reputans, præfecti Flandriæ Roberti filiam Ethlam in matrimoniũ aduocauit: ex qua filius ei Karolus obuenit. Cumq; magnatũ inſolentia ſolutos hebetatoſq; priſci iuris neruos aſpiceret omnibus ingenii modis ad reparandã patrii moris diſciplinã conniſus, probatioris iuſtitiæ cultum ſeueriſſimis edidit inſtitutis/contuſumq; et labentem æquitatis tenorem in priſtinũ habitum reuocauit. Nõ ſanguini/nõ neceſſitudini/quo minus iuſte ſe gereret/indulgentiã habuit: nullius amicitiæ aut familiaritati impunitatē iniuriæ tribuit. Sed omĩa antiquæ cōſuetudinis momenta præcurrens, labefactatũ iuris vinculum tenaciſſimo nexu aſtrinxit/ac paternæ ſeueritatis veſtigia ſollicitus vſurpauit: eoq; ſtudio grauiſſimas maiorum offenſas contraxit. Sacris decus ſuum reddebat. Sacerdotia gerentes gratiæ nutrimentis proſequebatur. Cumq; ab inerti et rudi populo parum iuſtam pontificibus venerationem haberi conſpiceret: ne tanti nominis potitores inter priuatos relinqueret, decreti circumſpectioris induſtria principum eis cōſortionem indulſit/ipſiſq; primum inter proceres locũ pinde ac ducibus aſſignauit, auctoritatem honore concilians. Prouidit eñ ne tanti officii

Roberti Flandriæ p̄fecti filiã duxit.

Sacerdotũ honoratio.

pōdus æquo minor veneratio caperet/inqꝫ ſumma religionis arce poſiti infima cul-
tus conditione vileſcerent. Nec ſolum pontificibus dignitatis incrementa donauit
ſed etiam priuatorum clericorum ordinem benigniſſimis decretis adornare ſtude-
bat. Nam quo cumulatiorem eis honorem redderet, literatorum controuerſias vul-
garis fori conditione exemptas ad eiuſdem ꝓfeſſionis iudicium relegabat. Iiſdem
religionis reos obiecta repellere nequeuntes/pecuniaria mulcta puniendos permi-
ſit. Quibus etiam in omnia quæ aduerſum diuina committerentur animaduerſio-
nis arbitrium tradidit/cunctaſqꝫ huiuſce generis actiones ſacerdotali iudicio deſti-
natas a publico foro ſecreuit: ne honore impares conditio æquaret. Quãobrem di-
gnitati pondus adiecit/decuſqꝫ priuato faſtigio excelſius eorum reſpectui ineſſe vo-
luit. Quo effectum eſt, vt Danorũ nemini niſi regi aut pontificibus, eiqꝫ qui potiſſi-
mus regni ſucceſſor aduertitur, domeſticis queq̃ liceat actionibus poſtulare. Idem
populares adhuc ſacrorum rudes decimarum religioni aſſuefacere conabatur. Sed
propoſiti irrita ſuaſio fuit. Quippe maturitatem rerum capere nouelli cultus ru-
dimenta nequibant. Interea Sueno Roſkyldenſis templi ædificationem a Wilhelmo
cœptam ſaxeo opere proſecutus: quũ perfecto ſacello ſolas locãdi pulpiti anguſtias
quo minus dedicatio perageretur obſtare cõſpiceret, condendi eius gratia Wilhel-
mi monumẽtum ſummouit, cinereſqꝫ mauſoleo erutos eo loci vbi nunc acquieſcũt
transferendos curauit. Nocte igitur quam dedicationis dies inſecuturus putabat
ſacriſtæ ſomnium capienti quidam ſacerdotii inſignibus decoratus per quietẽ præ-
cepit/Suenoni ſufficere diceret, ꝙ in exædificando ſacrario Wilhelmi ſibi merita vẽ-
dicaſſet/ac gloriæ ſuæ alieno labore partam arrogaſſet impenſam: ne cuius famam
aucupatus fuiſſet, etiam cineres ſubmoueret/eoſqꝫ a Kanuti regis corpore ſepara-
ret. Cuius facti pœnas haud dubie ab ipſo violationis auctore: niſi vitæ eius ſancti-
tas obſtitiſſet/expetendas fuiſſe: nunc vero in ipſas ſacrarii ꝑtes ab eo conditas vlci-
ſcendum: ſeqꝫ oẽm operis eius molem funditus euerſurum. Monuit quoqꝫ neqꝫ ſuũ
de cætero tumulum attentate præſumeret/præfatus neminẽ qui cineres eius loco
ſuo ſubmouerit impune laturum. Deinde baculo tectum impellere/totamqꝫ operis
molem diruere viſus: ſomnii fidem ædis excidio cõprobauit. Quippe ſacrariũ repẽ-
te ab imis fundamentorum ſedibus cõuulſum excidit: adeoqꝫ res viſioni conſenta-
nea fuit: vt eodẽ tẽporis momento ruina ſomnii comes incederet/nocturnaqꝫ vnius
opinio omnium oculis interdiu ſubiecta clareſceret. Tantũ autem rei miraculum
extitit: vt ne collapſum quidem ſacrarium cuſtodem oppreſſerit. Nam neqꝫ petra-
rum pondere, quæ vndiqꝫ congerebantur eliſus/neqꝫ vlla collapſæ molis importu-
nitate quaſſatus, tutum quietis vſum habuit: q̃q̃ cubile eius cadenti materiæ conti-
guum fuerit. Attoniti fragore ciues, ruinæ præſentis ammiratione cõcurrunt: cu-
ſtodemqꝫ excidio periſſe creditum, mediis lapidum coagmentis incolumem egredi
cernunt. Quæ res oĩm in eum oculos religioſa vulgi ammiratione cõuertit. Incer-
tum vtrum templi lapſus an ſacriſtæ ſalus plus viſentibus ſtuporis attulerit. Nec
paruulum viſioni auctor eius ab imminenti lapidum mole defenſus præbuit argu-
mentum. Qui quum antiſtiti nocturna Wilheimi mandata prompſiſſet, ſubridens
præſul nil ſe mirari inq̄t vitæ eius ſeueritati fati habitũ reſpondere: ſuæ nihilomi-
nus ſollicitudinis fore/collapſas ædificii partes reficere. Quãobrẽ diu poſtmodum
intactus Wilhelmi tumulus mãſit donec nr̃is eĩ tꝑibus Hermãnus maioris ſacrarii
præſes Arnfaſtuſqꝫ ſcholæ miniſterio functus conniuente Yſaac ruralis ſacerdotii

Sueno ædificationem Roſkyldeñ perficit. Somnium.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

prępoſito parabilem magis et inter cęteros cultiſſimũ aduertẽtes Aſcerianę ſepul=
turæ gratia aperiri iuſſerunt. Porro foſſa ad ſolidum humo, incorruptam antiſti=
tis togam inter adeſa ſolo oſſa reperiunt. Quibus ſublatis tanta fragrantiæ vis ſi=
ne vllo auctore ad circũſtantiũ nares veluti e beato quodã vnguentorum fonte ma Wilhelmi re
nauit: vt nemo cælo potitum ambigeret, cuius cineres tam mira terreſtriũ odorũ liquiarum
ſuauitas ꝑfudiſſet. Ipſas vero contrectantium manus tanta odoramenti pertinacia odor.
aſtrinxit: vt ipſum triduo balneis ac lauacris attentatum abolere nequiuerint. Nec
tamen ſanctitatem cinerum, vt decuit, venerati/ in extremam eos monumenti par=
tem applicandos curabant. Sed neqꝫ præſumptioni impunitas affuit. Siquidem ſa=
crilegi conſilii auctores peſtiferum audaciæ ſuæ exitum experti ſunt: tantũqꝫ quiſqꝫ
ſupplicii retulit, quantum violandi buſti ſententiæ impendit. Hermannus namqꝫ Vindicta
ſub Abſolone ſacerdotali concilio aſſidens/ ſacrum naribus ignem excepit. Cuius vi violati ſe=
non ſolum corporis firmitate/ ſed etiã vocis officio ſpoliatus, elinguis ac mutus an pulchri di=
te triduum graſſante latius ardore deceſſit/ dignus ea corporis parte puniri, qua di ui Wilhelmi
uinam ingratus fragrantiam hauſerat. Nec leuiorem Arnfaſtus exceſſum habuit.
Qui quũ impotentium neruorum hebetudini mederi vellet, potione per incuriam
ſumpta, quo ſalutem cõciliare debuerat/ languorem inſtruxit. Sed et rupti tandem
iocinoris partes fruſtatim egeſtas vomitu protulit: quas a medico pelui exceptas
maximus Pontifex Abſolon dum ad viſendum eum humanitatis officio veniſſet/
aſpexit. Quo præſente æger hic ſe ob violatos Wilhelmi cineres ꝑpeti ꝓteſtatus/ ma
nifeſtas neglecti imperii eius pœnas pependiſſe dicebat/ ſeqꝫ ſua cũ tota re familiari
religioni pollicitus trimeſtri languore habito per ſummã animi pœnitentiã expira
uit. Miſerandos duorũ exitus tertius temeritatis auctor aſpiciens, ſeqꝫ ſilibus ſup=
pliciis ꝓpinquum veritus, fati inclementiã pietatis officio præcucurrit. Nã in æde
Mariæ magno rei familiaris impẽdio ſacrarũ virginũ cõuictũ inſtituit/ eiſqꝫ quoad
vixit pudicitiæ diſciplinã ingenerauit. Nec tñ oẽm ꝓrſus vindictam effugit. Diuti
no namqꝫ vitiati pulmonis languore conſumptus interiit, ita primo fati celeritate
correpto, reliquos a diuerſis corporis ꝑtibus profecta peſtis tarditate ad vltimã ta=
bem redactos abſumpſit. Igitur tantũ vnuſquiſqꝫ pœnæ ſumebat/ quantum in vio=
landa antiſtitis ſepultura auctorem egerat. Quia eñ ſalubritatem ſuam prudentię
munimento tueri noluerunt, cladem culpę præcipitio contraxerunt. Ne autẽ Sue=
no promiſſam templi refectionem negligentius exequi videretur, cœptam Roſkyl=
denſis ſacrarii fabricam ad finem vſqꝫ perduxit. Cuius excolendi gratia coronam
arte/ impenſaqꝫ operoſiſſime elaboratam in eius ornamentum appendit/ exiſtimans
regias opes potius ſacrorum ſplendori, q̃ humanæ auaritiæ ſeruire oportere. Egy=
nus quoqꝫ hiſdem ferme temporibus opitulante Rege Laurentianæ ædis inchoa=
tum a ſe opus explicuit. Quibus Rex dedicari iuſſis, mirificam dotis nomine mu=
nificentiam erogauit. Nam in æde Laurentiana annua cantorum ſtipendia ponti=
ficis ſubſidio fultus/ inſtituit. Ipſe eñ partim ex fiſco ſuo/ regiſqꝫ latifundiis/ partim
antiſtes ex antecollatis templo beneficiis quotidianos eorum ſumptus exhibuit: tã=
taqꝫ inter ipſos religioſi certaminis alacritas fuit: vt vter in deum venerabilior fue
rit/ incertum extiterit. Prima itaqꝫ dedicationis die Rex ſolenniter altaria vene=
ratus, quartam regii numiſmatis/ quartam ſuæ in ciues exactionis/ quartam æſtiui
cenſus portionem ei: qui pro tempore loci antiſtes extiterit/ muneris loco perpetuo
iure poſſidendam cõceſſit. Nec parcius priuata clericorum iura tutatus, ab eis qui

ſacrarii rus excolunt vniuerſum pene regiæ penſionis ius aſcriptis chori miniſtris
deferendum curauit. Cæterum detractæ expeditionis pœnas/ac violatæ pacis vin-
dictam/eorumꝗ qui propinquis vacui deceſſiſſent hæreditates, regii duntaxat iu-
ris eſſe voluit. Itaꝗ non minorem in edendis templorum priuilegiis, q̃ præſtandis
beneficiis auctorem egit. Et vt legibus ſuis æternitatem conciliaret, eas conuellere
conaturos antiſtitum execrationi ſubiecit. Cuius edicti poſtmodum a multis teme
re pertentati/vetus adhuc ratio perſeuerat. Rex vero quū in omnibus ſancte ſe in-
duſtrieꝗ geſſiſſet, præcipuæ religionis charitate conſpicuum præbuit: nec vnq̃ re
motos ab exactiſſimo eius cultu oculos habuit. Qui quū fratrum ſuorum turbam
iuueniliter intemperantem patriæ admodum onuſtam videret/largis vberibuſꝗ
ſtipendiis alitam, vno duntaxat Olauo Sleſuici partibus præſidente in clientelam
aſſumpſit: ac publicum pondus priuato leuauit impendio. Tandem Danorum no-
men armis in deſidiam cadentibus a paterni auunculi temporibus obrutū animad
uertendi nouandarum rerum cupido ſubrepſit. Vtꝗ eius animum certius repræ-
ſentaret/non contentus ſtudia ſua orientalibus decoraſſe victoriis, Angliam infœ-
licitate amiſſam hæreditatis duxit nomine repetendam. Recolebat enim bellicam
maiorum gloriam: cumꝗ opibus imperii fines nullo magis q̃ Anglicis creuiſſe titu
lis/maioremꝗ eis ex vnius inſulæ, q̃ totius orientis ſpoliis inceſſiſſe ſplendorem. A
quorum imitatione deficere ſtolidi ac degeneris animi eſſe / ſatiuſꝗ regno carere q̃
inter paruulæ telluris anguſtias incluſum maieſtatis vſum habere. Vt ergo nego-
ciorum conformitate maiorum fortitudini reſponderet/operamꝗ eorum ſtudiis
conſentaneam ederet/atꝗ auiti nominis gloriam æquaret, omniū quæ paterna cor
rupiſſet inertia refectionem ſuæ cōmendabat induſtrię: parentemꝗ peroſus, auum
æmulatus eſt. Primum igitur occultum Olauo conſilium prodit: eoꝗ idip̄m hor-
tante, rem deinde popularibus aperit. Alacris omnium aſſenſio fuit. Sed quem Rex
ſibi fraternæ charitatis viciſſitudine reſpondere crediderat, latenter æmulum ha-
bebat: inſidioſæꝗ eius adūbrationis ignarus, affectū referri ſibi / quem ipſe impen-
deret/æſtimabat. Quem etſi prudentia ſecus monuit, ſanctitas tamen malignam
de fratre ſuſpicionē referre ꝓhibuit: ne conſanguineā fidē temere dānare: inꝗ frau
dis metu hoſtes ac neceſſarios iuxta ponere videret. Verū Olauus affectatione re-
gni pietatis erga germanū oblitus, ꝑfidiſſimi pectoris habitū ſumma fidei ſimula-
tione tegebat: vulgatūꝗ regis ꝓpoſitū nō ſolū adulationibus fouit: ſed etiā horta-
mentis inſtruxit: nō ꝙ potētiſſimū regnū ab eo recuperari poſſe ſperaret, ſed vt im
peratæ rei difficultatē in odiū imperātis cōuerteret. Enīuero fratris aīm faſtidioſe
æſtimans, piiſſimū eius amorē parricidali fraude penſabat. Nā quū eū ꝙ neglectā
ante ſeueritatē nouis legibus reſtituiſſet ciuibus inuiſum aīaduerteret, quo odiū
eius cumulatius redderet, qđ publice diſpliceret/priuatim exeq̄ ſtimulabat. Et ne
ſolus inſidias volueret, lecta ſocietate clandeſtinæ cōiurationis cœtū inſtruxit. Nec
fruſtra ingeniū fuit. Quippe primores/quorū violentia regiis ſanctionibus retu-
ſa fuerat, parricidalis cū Olauo ꝓpoſiti conſortium habuerunt. Kanutus vero om-
nium animos gloriæ magis, q̃ ſceleri intentos exiſtimans, imperata claſſe Lymici
maris oris aduehitur: a quo breuiſſimus in oceanum tranſitus patet/quondam na-
uigiis peruius/nunc vero interiecta harenarum mole præcluſus. Hic rex fraternū
diu præſtolatus aduentū nauigādi cūctatione exercitus alacritate eſt excuſſus. Nā
Olauus reddita tarditatis ratione/veniendi moram in dies extraxit/ commētumꝗ

**Olaui infi-
delitas.**

caſſandæ expeditionis exagitans/alimenta ꝑfidiæ mendaci impedimentorũ ſimulatione quærebat/eo moram trahere cupiens,donec aut regem ſine eo proficiſcentem interim ipſe regno priuaret; vel tarditate ſuſpenſum exercitũ deſtitueret: rexq; vel deſertorũ impunitate deſpicabilis/vel pœna cũctis inuiſus euaderet. Ita et fratrẽ et dñm aduentus ſui cunctatione ludificans,tam vafræ/tãq; inſidioſæ rõnis cõmento generoſi ac fortis propoſiti molitionem ſubruere conabatur. Nec eum callida conſilii ratio fefellit. Nam tota a rege claſſis faſtidita eius expectatione defecit. Rerum enim quæ a fratre gerebantur ignarus/morantis aduentũ ſæpenumero mãdatis exegerat: quum tandem de eius perfidia certior factus,claſſe præſtolari iuſſa, Sleſuicum lectiſſima manu feſtinato contendit: ibiq; fratrem inopinatum et attonitum intercepit. Deinde productum/accuſatum q;/nec obiecta valide propulſantem perinde ac conuictum/impotentemq; defenſionis compediri a militibus iubet. Qui indebitam regio ſanguini contumeliam ſuis manibus amminiſtrandam negabant. Cuius tanta apud ipſos veneratio fuit: vt ex eo ortos morte,q̃ vinculis mulctare mallent/tolerabilius rati quod communis cõditio admittit,q̃ quod ſeruile ſupplicium exigit. Sed et gentis noſtræ verecundia ſummam in vinculorum pœna turpitudinem reponere conſueuit: hiſq; affici omni fato triſtius ducit / ingenuas mentes probroſo,q̃ cruento ſupplicio punitiores exiſtimans: tantoq; alterum altero ſpecioſius cenſens,quantũ naturæ habitus a fortunæ vitio diſtare creditur. Mandatam militibus operam communis frater Ericus exequitur, plus iuſti imperii q̃ iniqui germani reſpectui tribuendũ: nec ſanguini parcendum dum vitia puniũtur exiſtimãs Quippe quem virtus defecerit/nullam ſtirpis reuerentiam obtinere / animiq; labe fœdum omnem generis infuſcaſſe ſplendorem. Igitur nõ tam fratris nomen,q̃ parricidæ propoſitum intuebatur. Adeo ſanguinis pretium euileſcit,quũ ſe moribus ignobilem fecerit.

Vincula regib⁹ immo omibus Danis olim ignominioſa viſa.

Poſt hæc rex Olauum cathenis coercitum/ nauigioq; in Flandriam relegatum carcerali cuſtodiæ mandandum curauit. Cuius captionem coniurati parum fama aut nuntio experti,quo callidius exercitum ſoluerent/inertem regis moram abſentiamq; cauſati/claſſem clandeſtino monitu circunuentam domos abire iuſſerunt. Quam rem ſiquis palam exhortatus fuiſſet,publicatis bonis aut in exilium agi/aut capitali ſupplicio affici lege merebatur. Quam ob rem defectionis incentoribus tutiſſimum viſum: vt ſine vllo auctore ipſe ſibi populus deſertionis licentiam vendicaret: ne tam priuatum diſceſſionis crimen q̃ publicum haberetur. Tantum autem apud improuidam multitudinis temeritatem inſidioſa magnatum ratio valuit: ꝙ plæbs non minus eorum auctoritate,q̃ moræ tædio adducta/fidentiſſimam reuertendi libertatem acciperet. Cuius facti rex cognitione ſuſcepta,dolorem prius/deinde lætitiam egit. Siquidem iniuriam in religionis habitũ formauit: mulctæq; noĩe primã exigendarũ decimarũ occaſionẽ corripuit/ lætatus ꝙ ei vtiliſſimã ꝓpoſiti rationem opportunitas conciliaſſet: ſuoq; dedecore ſacrorũ decus inſtruere cupiens. Cumq; magnates Olauũ quẽ ſibi factionis ducem futurum ſperauerant,a fratre interceptum audiſſent,propoſita fraude defecti,ſummam eius diſſimulationem egerunt. Itaq; Rex accerſita poſtmodum concione, docet quantum Danicis armis militaris ſemper diſciplina profuerit: maiorum imperiis a minoribus ſemp obtẽpatũ fuiſſe: regũ auctoritatẽ popularibus inniti ſuffragiis: principũ famã nullo magis q̃ militũ fide creuiſſe: eorumq; nullius momẽti imperium eſſe,ſi non plæbeiis ſubſiſtat auxiliis. Sibi vero nuper ignotam regibus

Olauus in Flandriam relegatur.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

cõtumeliã obueniſſe inuſitatę defectionis auctores hebetudinẽ audaciæ prætuliſſe.
Auiditate ocii ſpecioſiſſimæ rei negociũ ſubruiſſe. Adiecit quoq; quãta pecuniæ ſũ
ma ob impiũ deſertionis crimẽ damnari meruerint gubernatorũ ſingulis quadra-
gena nummum talenta/terna remigum vnicuiq; mulctæ loco numeranda propo-
nens. Nemine collationem abnuente, promiſſa æris ſolutio eſt. Quo cognito remit
tere ſe Kanutus illam exactionem: ſi ſacerdotibus decimas erogare voluiſſent/edi-
xit. Tunc concio petita conſulendi licentia, pauliſper a rege deliberatura ſecedit:
An propoſitis ſatiſfieri conditionibus oporteret/vtraq; exhibitu difficilis æſtima-
ta. In ſoluendo namq; ære complures inopia afficiendos credebant. Decimarum
vero penſionem omni æuo celebrandam æternam debitoribus infligere ſeruitutẽ.
Igitur quaſi in triſtium rerum cõtextu minus aſpere delectũ facturis acerbior viſa
cui comes diuturnitas affuiſſet. Nam quum altera ſe tantũ/altera poſteros quoq;
puniendos aduerterent, præſentẽ inopiam perpetuo muneri prætulerũt. Itaq; tp̃m
æſtimatione facta/quo ſibi tantũ q̃ pro poſteris pœnã crearent/culpã redimere præ
optãtes, ſemel ære, q̃ ſemꝑ libertate defici maluerũt: iure elicitũ/dedecore vacuũ: ꝑ-
ſuaſione extortũ/ꝓbro obnoxiũ rati. Quietiã annuã alienis frugẽ depẽdere ignomi
niæ/nõ religioni attinere cenſebãt. A ꝗbus quũ rex deteriorẽ cõditionis ꝑtẽ appro-
bari videret, ſimulata pecuniæ exactione, ſeptẽtrionales Iutiæ ꝑtes ingreſſus/Toſto
nẽ cognoĩe Peculatorẽ/eiuſq; collegã Hortã colligẽdæ pẽſionis q̃ſtores iſtituit/mul
ctæ metu decimarum religionẽ differere cupiens. Iiſdem defectorum res æſtimatis
poſſeſſionũ pretiis, intactas dimittere iuſſum. Qui mandatũ immitius ac iuſſi fue
rant executi/iniqua plæbẽ exactione pulſabant. Quã rẽ ęmuli regis in populariũ cõ
cilio deplorãtes, calumniã mẽdaciis exaggerabãt. Veris quoq; maiora fingẽtes/in-
uiſos cunctis reddidere quæſtores. Quippe militũ opus non regis imperiũ iudica-
bant: nec iubentis/ſed iuſſi ſtudium intuebãtur. Quorum inſtinctu multitudo quæ
ſtores adorta/cõmunẽ iniuriã publica cõſternatione cohibuit/magis quid fieret, q̃
qd fieri iuſſum eſſet inſpiciens. Nec eorũ cædibus ſatiata, in regẽ quoq; veſana ꝓru
pit. Qui impetũ eius opportune ſua ratus abſentia declinandũ/Sleſuicũ conceſſit:
ibiq; cõiugem cũ filio cõſtitutam ſi res ſiniſtre ceſſiſſent, ꝓfugere in patriam iuſſit/
nullum inter perfidos præſidium habituram. Siqdem intempeſtiuũ regno hæredẽ
domeſticorũ arbitrio relinquere verebatᷓ. Igitur Wandali ſolam ſibi in armis liberta
tem reſtare credentes/fugæ eius perinde ac victores inſultare cœperunt. Qui quũ
imminentibus Iutis et vetera auxilia deficere cerneret/nec noua temporis anguſtię
cõtrahi ſinerent: quo tutior ſeceſſu foret, Fioniã petit/ſalutẽ inſulæ p̃ſidio quæſitu
rus: vbi nihilominus indignam religioſiſſimo ſpiritu ſuo violentiã exꝑtus eſt. Hinc
em̃ Iutis aucta ſęuiendi fidutia cõcitatã multitudinis temeritatẽ exacuit: hinc graſ
ſãdi p̃ſumpta libertas triſtẽ regi ꝓcellã inflixit. Sane populares pœnæ metu cœptũ
omittere veriti, ꝑſeuerantiã ſceleri exhibendã duxerũt. Neq; em̃ bis læſũ pœnã no
xiis remiſſurum credebant. Ideoq; eius exitiũ ſitiẽtes, ardentiſſimo odio ſanctiſſi-
mi viri necem petebant. Ac veluti veniæ deſperatione cõpulſi/hoſtẽ tollere q̃ vlto-
rem experiri maluerũt. Nec ſuis eum finibus exegiſſe cõtenti/Fionia quoq; ꝓpellen
dũ decernũt. Iamq; rex accepto traiectionis nuntio, Syalandiã emigrare ſtatuerat
cum Blacco quidam primam ipſius familiaritatem adeptus/ſed nihilominus eum
occulte peroſus ſimulatæ fidei cõſilio hortatur fugæ parcat/Othonienſis pagi præ
ſidia expetat: nec fœmineo more latebram circunſpiciat. Se interim plæbis acta ſpe

Wãdali Kanutum ꝑſequuntur.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

culaturum: blanditiaſq; iræ eius oppoſiturum promittit. Qꝫ ſi plæbis animū mitigare nequiſſet: tanto ante id regi pronuntiaturum: quantū fugæ occupandæ ſat eſſet. Conſilio obtemperatū eſt. Tūc Blacco omiſſa legatione/ſiniſtris plæbem monitis palpitans cōciliandæ gratię loco/odiū regi impēſius ſtruit: Hortatur q̄ celerrime calumniæ auctorē occupent: nec fugacem elabi permittāt: oppreſſionū vindices tyrannū nō regem faſtidire cōmemorat: carere culpa: qđ honeſtatis æmulatione cōmittitur: patriæ tutores perinde ac pietatis miniſtros parricidio exui: priuatū abeſſe crimen vbi publicæ libertatis vindicta peragitur. Pręterea miſerrimos cœpti irritos: cōpotes feliciſſimos fore. His atq; cōſentaneis modis ſollicitato in regis necē populo aduerſum immerentis caput funeſtos omniū conatus erexit: eaq; actione cōſternatam amentia plæbē veluti furiali quadā face ſuccendit: ſtatimq; impetus creuit vbi hortatorē habere cœpit. Neq; enim temeritati eius conſtantiā ſuam obiecit ſed publicæ ſeſe dementiæ auctorē aſcripſit. Igitur incitatior ſeditionis procella peſtifera eius cōcione deferbuit: grauiorq; tēpeſtatis incentorē nacti tumultus erupit. Inde reuerſus pacatiorem populi animū nuntiat: facile conſternationis procellam acquieſcere: ſi res iram mutuo deponere, reiſq; pœnam remittere voluiſſet. Quem rex fidum legationis miniſtrū ratus: regalis magnificentiæ conuiuio excipit: malignūq; ſuæ pietatis interpretem donis proſequitur. vtrobiq; gratia perfidiæ habita eſt. Nam Blacco alterna partes vice ſubiens corrupto legationis officio/pro mediatore proditorē agere cœpit. Atq; ex ſpeculatore ſceleris hortator euaſit, ſiniſtre regis falſo plæbis animū interpretatus. Ita pellacis viri mendaciū legationis titulo inuolutū: regem pariter ac populum fefellit: hunc ne imminentē vitaret: illum ne parceret expectanti. Eūdem die poſtera rex prioribus paria pollicentē ad ſpeculanda ſeditionis acta dimittit: cōmunēq; hoſtem inter ſe & vulgum creandæ pacis auctorē aſſumpſit. Nec ſolita legato perfidia defuit. Cuius peſtiferis monitis inſtincta plębs vehemētius aduerſum regis caput cōſternationē deſtrinxit. Kanutus interim quotidianis ſacrorū ſolēnibus aſſuetus: ne quid religioni præponeret: Albani ædem ſacrā pro ſe deprecaturus accedit. Quippe precibus deum q̄ hoſtē armis ne quid charitati detraheret: aggredi præoptauit: vbi dū religioni vacando/officia ſanctitatis exequitur, conſternatę multitudinis corona armis ſacrariū clauſit. Quotquot ergo ex militibus hoſtem præcurrere poterāt: periculi conſortiū affectantes: regem petebant: eius in ſe ipſos diſcrimen tranſfundere cupiētes. Cūq; ſalutē receſſu conſequi poſſent: periculum præſentia quæſierūt: morteq; clari q̄ fuga tuti fieri maluerunt. Quanta porro humanitate clientelam hanc abundaſſe credemus: quæ ne infelicem domini fortunam deſereret: periculo ſeſe qđ vitare licebat oppoſuit, inq; magna fugiendi copia ſalutē regis q̄ ſuam tueri ſatius duxit! Benedictus quoq; fraternitatis nexū fide imitatus: in tēplo cū fratre cōmori deſtinauerat. Ericus vero ſeorſum ab hoſte cōcluſus cū ſolus multitudinē ſuſtinere neqret ꝑ medios hoſtiū globos ferro receſſum molitus erupit. Tunc nemine religioſæ pacis domiciliū violēter irrumpere præſumēte: primus Blacco cūctantibus cæteris ferro valuas petiuit: ductuq; ſuo eandē cunctis licentiā tribuit. Ita ſe nō ſacrilegii modo/ſed etiam publici parricidii ducem auctorēq; exhibuit. Qđ videns plæbs concitato ſeditionis motu templū aggreditur: eoq; irruptione facta diuinos lares, ac ſanctiſſima penetralia ſacrilega tēpeſtate fœdauit. Verū Blacco in ipſo quē irruperat aditu trucidatus: datis parricidii piaculis: violati ſacrarii pœnas pependit: mors eius interfectoris exitu vindica-

Blacconis perfidia.

Blacco trucidatur.

ta eſt. Itaq; alterius fato ſcelus : alterius pietas cauſam præbuit. Crediderim tunc
pium cruorē parricidali permixtū ſeparatis fluxiſſe meatibus, atq; ſine vlla riuulo=
rum cōmunione hinc ſacrū inde ſceleſtū ſanguinē diuiduis alueis inceſſiſſe. Bene=
dictus liminibus irruptorē excipiens: dū foribus acrius propugnat occiditur. Rex
ipſe inter cruētos imminētis violentiæ ſtrepitus fiducia cōſciētiæ eundē mētis ha=
bitū tenuit. neq; religioni parcius q̄ ſi periculū abeſſet vacauit, ne plus ab eo timo=

Kanuti pietas.

ris q̄ cōſtantiæ viribus indulgeretur. Sed ne extrema quidem eius hora ſanctitatis
ſtudio vacua fuit. Nam cū parietē vndiq; a popularibus perfringi (quippe ligneus
erat) ideoq; ꝓpinquā ſibi necē inſtare animaduerteret : accerſito ſacerdoti factorū
arcana cōfeſſus: per ſummā mœroris acerbitatē p̄teritæ vitæ culpas abſoluit: præ=
miūq; ſibi pœnitētiæ ſalubritate cōciuit. Tantū enim in innocētia ſua fiduciæ repo
ſuerat: vt mortē nō periculo oppreſſus refugere: ſed metu vacuus appetere videret.
Quinetiā propaſſis vtrinq; brachiis ante arā fati ſecurus occubuit: vbi dū victimæ

Paſſio ſancti Kanuti.

more ꝓſtratus percuſſorē expectat: immiſſæ ꝑ feneſtrā lanceæ mortifico iactu cōfoſ
ſus/ piū mortis ſacrificiū edidit: profuſoq; militū ſanguine/ ſuū ad vltimū erogauit.
Eniuero crebris vndiq; telis petitus: corpus immobile tenuit: nec ante loco quo cu=
babat exceſſit, q̄ feretro mādaretur extinctus. Ex cuius ſanctiſſimis vulneribus pl⁹
gloriæ q̄ cruoris effluxit. Quippe p̄ſentis vitæ exitu initiū melioris accepit: Hoſtili
iudicio punitus: diuino ſeruatus. Felix eorū parricidiū q quē terreſtriū virtutū or=
be exemerant: cœleſtiū vſibus applicabāt: caducaq; & fragili potētia ſpoliatū: ſolidę
atq; æternæ felicitatis compotē ſtatuerūt. Sed & clandeſtina eius virtus perlucidis
poſtmodū experimētis enituit. Hæc audiēs regina patriā cū filio impubere repetit.

Generatio Elthlæ filiæ comitis Flādriæ.

geminis poſt ſe relictis filiabus: ex quibus Ingertha Folconi Sueticæ gentis nobiliſ
ſimo nupta: Benedictū, Kanutūq; filios habuit: hiſdēq; mediantibus/ Birgerum qui
et nunc extat Suetiæ ducem cum fratribus ſuis nepotem accepit: verum ex Ceciliæ
matrimonio Ericus Gothorum præfectus Kanutum cū Karolo procreauit. Ex qui
bus generoſiſſimarum imaginū numeroſa poſteritas clara propinquitatis ſerie co=
hærens emerſit. At populus perempto rege exultans qđ ſcelus deflere debuerat in=
ſultatione proſequi voluptatis loco reputabat. Qui cū parricidio pietatis cauſam
prætexeret: idq; tyrannicidii nomine coloraret: militē ſuū Deus mercede fraudari
non paſſus arcanam ſanctiſſimi viri innocentiam manifeſtis publicauit indiciis: exi
mioq; vitæ eius ſplendore etiam clara mortis ornamenta conceſſit. Sane ad coargu
endam parricidarum malitiā puniti merita miraculoſis prodidit argumētis: igno

Vulgi pertinacia.

tāq; vulgo virtutem mirifico rerum fulgore detexit. Quorum plæbs ammiratione
perculſa virtutis inuidiam egit: cōſpicuāq; ſignorum experiētiam diu nequicq̄ in=
fuſcare tentauit. Veteris nāq; inuidiæ fremitu/ ac priſtinis odii viribus pertinacius
excandeſcens: adduci non poterat vt diuinis honoribus coleret: quem ob ſcelus a ſe
interfectum putaret: rem cœlitus declaratam humanis argumentis abnegare conā
do. Qũq̄ enim damnatos a ſe mores cœleſti iudicio cōprobatos videret: ad diſſimu=
landam tamen, occultandamq; miraculorum fidem iuſtam cædis cauſam fingebat:
firmāq; facti tuitionē retinens/ ſententiæ ſuæ perſeuerantiſſima propugnatrix exi=
ſtere non erubuit. Nec vita regem ſpoliaſſe contenta: etiam fati laudibus exuere co=
nabatur: cuius lucem extinxerat: famam quoq; ſepelire conniſa. Sed humanis tene=

Miracula diui Kanuti.

bris diuinus ſplendor inuolui non poterat. Quippe miraculorum nitor dubietatis
caliginem clara rerum luce pellebat. Nam ſanctitatis eius medela varias imbecilli=

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

tatũ affectiones remediorũ ſalubritate proſecuta eſt.Cumq; obtractantiũ liuor cre-
breſcẽtibus ſignis virtuti cedere cogeretur: nec fidẽ vlterius fruſtrari quiuiſſet in
facti tamẽ defenſione perſiſtens:ſanctitati quidẽ aſſenſit:ſed eã nõ tam ex præteritæ
vitæ meritis q̃ vltimi tẽporis pœnitẽtia profectã aſtruxit. Ita & iuſtã facto cauſam
prętexuit,& vita caſſum honore donauit.Siquidẽ digne regẽ periſſe:ſed piũ lachry
mis euaſiſſe dicebat:intẽtionẽ eius auaritiæ q̃ religioni propiorẽ exiſtimans.Cuius
erroris nõ paruas poſtmodũ pœnas pepẽdit. Sed & poſteri paternã redolẽtes inui-
diã ſanctitatis eius formã nõ moribus:ſed lachrymis imputãt, p̃ſentiq; increduli-
tati p̃terito ſeſe errori implicãt.Neq; adduci poſſunt vt ipſius beatitudinẽ depoſi-
to odio ſyncere æſtimẽt. Verũ ſacra eius oppidulo orta toto pene terrarũ orbe ful-
ſerunt:cultuſq; ipſius primũ a ciuibus exceptus:paulatim in cõmune prorepſit.Cu
ius tã vitæ q̃ miraculorũ virtutẽ priuatim Othonienſibus venerandã publica eam
religio cõſecrauit. Sed & cœleſtẽ eius ſpiritũ ad hoc vſq; tẽpus felix ſignorũ fortu-
na proſequitur.Hinc eſt q̃ Kanutus diuini iam animi immortalitati potitus:vt ter
reſtribus patriã patrociniis attollere ſtuduit:ita cœleſtibus protegere non deſiſtit:
ideoq; ſanctitas eius gloriæ & celebritatis fructu opulẽtiſſima: ſplendidũ in faſtis lo
cũ obtinet.Quinetiã ſalutares effectus ſuos quotidianis amminiſtrat indiciis:ma-
litiãq; patriæ, beneficiis penſat. Nam virtutũ eius inſignibus: omnis ætas Danica
gloriabitur. Talibus illuſtrationis radiis ſanctorum fatis claritas erogatur,cũ cœ-
leſti beneficio mortalis liuor opponitur.

Explicit liber Vndecimus.

Incipit Duodecimus.

Nterfecto Kanuto Iuti iniquæ ſocietatis per- Olauus
tinacia ſingularẽ Olaui gratiam amplectẽtes rex.lxxix.
creari eum regẽ alacerrimis petiuere ſuffra-
giis. Hunc ſibi plurimũ gratiæ relaturũ ſpe-
rantes: cui tanto regnũ diſcrimine quæſiuiſ-
ſent. Neq; eius fratribus hũc honorẽ eximio
Kanuti amore ſuſpectis:erogandũ duxerunt.
Igitur pecunia pacta:Nicolaum cõmunẽ tam
præteriti q̃ futuri regis Germanum: vadem
pro eius redemptione dederũt: receptoq; re-
gnũ imponũt. Nec paruũ Nicolaus fraternæ
charitatis ſpecimen edidit.Siquidẽ fraternas
induere cathenas ſuiſq; vinculis Germano re
gnũ emere non dubitauit.Q đ audiens Ericus contumeliæ memor quã ei cõmunis
fratris iuſſu inflixerat:vltionis metu cum coniuge Botilda quæ Vluoni Gallitiano
ex filio Thrugoto neptis obuenerat:Suetiã petiuit:Dani vero collato certatim ære
pro ſponſoris reditu pactã creditori pecuniã numerarũt. Quẽ Flandrenſi cuſtodia
liberatũ infeſta parricidis fortuna veluti cladem aliquã noſtrorũ abũdantiæ ac fer-
tilitati iniecit.Nã cũ Dani noui regis initiis applaudẽtes priſtinæ ruinæ procacius
inſultarent: criminoſis ſemper infenſa diuinitas ne diu ſcelus impunitate floreret:
petulantiã pœnuria rependere voluit,cõmuniq; inopia publici parricidii victa exe
git piacula. Vt enim nõ in ſingulos modo:ſed in vniuerſos animaduerteret:ſumma

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Annonæ charitas in Dacia.

aeris intēperantia Annorum quibus Kanutus regnū geſſerat numerū adæquauit:
cœleſtiꝗ robore humana vi maiorē edidit vltionē. Quippe verni æſtiuiꝗ tēporis
feruore ſatum omne coaruit: autūnale vero adeo pluuiū fuit: vt ſiquid locorum hu-
militate paluſtrive madore: alitum ſuccreuiſſet, perſeueranti imbriū inundatione
decideret. q̄q̄ cōtrarium cœli habitū humanæ cōmoditatis ratio flagitaſſet. Igitur
opportuno ſolſtitium humore caruit: eundēꝗ ſine modo profuſum ſiccum amans
ſextilis excepit. Tunc plane camporū facies cœleſtibus imbribus inundata: late pa-
tentis ſtagni ſpeciē præbere conſpecta eſt: ita qđ æſtas ægre genuit, Autumnus op-
preſſit: tātaꝗ temporum intemperies extitit: vt nec imber æſtum leniret: nec æſtus
imbris illuuiem temperaret. Quinetiam agreſtes aquis cāpos tegentibus: ſupernā-
tia ſpicarum capita demetentes nauiculis excipiebant: ac deinde putres ariſtarū re-
liquias fornacibus igni percalefactis exſiccandas mandabāt: ſicꝗ eas molæ ſubiiciē-
tes: quia panem præſtare non poterant: in vſum pultis vertebant. Quāobrem tanta
ciborum pœnuria inceſſit: vt maxima populi pars alimentorū inops inedia cōſume-
retur. Ea res locupletes inopia, pauperes morte mulctauit, maioreſꝗ ære, minores
ſpiritu ſpoliauit. Nam diuitum populus non ſuppetētibus alimentis auro argētoꝗ
ſalutarem comparauit impenſam: pauperū vero gregem tam cenſus q̄ dapis inopē
horrida paſſim fames abſumpſit. Rex ipſe ad vltimam tabem redactus: plurima fru-
ge latifundia permutabat: agriſꝗ vænire iuſſis: alimēta poſſeſſionū pretiis compa-
rabat. Nobilibus in eundē vſum ingenuitatis inſignia erogare: rubori nō fuit. Enim
uero abunde ſeges finitimis erat: vt priuata gentis, nō publica terrarum vltio vide-
retur. Quæ tā dira clades conuictū populi animū ſanctitate: quā antea detractaue-
rat fateri coegit. Deꝗ celſitudinis eius contēptoribus veneratores effecit. Sane tam
euidēs pœna: aliis fruge abūdātibus: Danis priuatim ingruēs, & p..rricidarū noxā:

Sueno pontifex. *4. Roſchil-denſis.*

et perempti innocentiā: liquido argumentata eſt. Hanc ꝑſtē Sueno pontifex: cuius
ſumma apud Danos auctoritas erat: populo parricidii pœnitere ꝑmonito inceſſu-
rā prædixit. Quippe in plæbē pius, in deū venerabilis habebatur: religionēꝗ atten-
tiore cura: conciones p̄ſtantiore facūdia celebrabat: ita fauore omniū occupato: arcē
inter noſtros auctoritatis, atꝗ eloquētiæ faſtigiū poſſidebat. Subiectorū mores: non
ſolū dictis, ſed etiam ſereniſſimis operū informabat exēplis: nec voce q̄ mēte cōcin-

Templorū a Suenone ī ſtructio.

nior fuit. Idē perfecta trinitatis æde: in exædificādo eius ambitu Kanutum religioſi
operis ſociū habuit: nec minorē in extruendis Mariæ ſacrariis operā geſſit. Quippe
vnū in vrbe, alterū Ryngſtiadis enixe molitus: tertium Michael Slagloſæ cōdidit.
Adeo ſe ſanctorū penetraliū ſingulari cultu flagrare mōſtrauit. Nec domeſtica ſan-
ctitate cōtētus/augmētū eiꝰ foris ꝑtere arrepto ꝑegrinādi labore cōſtituit. Cūꝗ

Sueno Hieroſolymam viſens Rhodi moritur.

Hieroſolymā ꝓficiſcēs Bizātiū ꝓueniſſet: cōtracta varii generis ornamēta cū ſacro-
rū cinerū reliquiis in neceſſarios vſus domeſtici tēpli remittēda curauit. Sed cuius
Grecia pietatē vidit, mortē Rhodos aſpexit. Iiſdē fere tēporibus abſumpto Richal-

Aſcerus fit epiſcopus.

do: Aſcerus morū generiſꝗ ſplēdore eximiꝰ Lundenſi potitꝰ ſacerdotio. Olauus cū

Olauus cōtemnitur.

bis pene luſtrū regnādo cōdidiſſet: inter cōtinuas rei familiaris anguſtias: nihil re-
gali magnificētia dignū exequi poterat. Sed & finitimi facto pauꝑtatis eiꝰ cōtēptu
famelicū ferro inceſſere ruboris loco duxerūt: rati inediā armis obrui nō oportere:
neꝗ diuinitus afflictū humanitus premi: aut cœleſtiū vindictā mortaliū viribꝰ ex-
agitari. Cui eñ inuidioſum exiſteret regnū cōtēptiſſima tot annis inopia ꝓfligatū?
Cū rex diuinū natalē celebrās: pane ī domo nō ſuppetēte ieiunos circūquaꝗ ꝑnates

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

aſpiceret: erubeſcēda menſarū inopia magnopere cōfuſus obducto manibus capite ſuffuſoq; lachrymis vultu/ ꝑ ſummā animi ægritudinē tēporis difficultatē gemitu ꝓſecutus eſt. Sane tantulā dapē tot cōuiuis apponi defleuit: cōtēptiſſimā famem honoratiſſimę lucis ignominiā iudicans. Qui mihi alienā ſpecie: ſuā re vera deploraſſe videt̄ inopiā. Deinde ſupplicatione habita ſuperna contuitus auctorē omniū deū vt ſi qd iræ aduerſus populū cōcepiſſet ſuo nō eius ꝑiculo ſatiaret orauit: infeliciſſimū patrię ſtatū difficillimū tēporis habitū ęſtimās. Quippe tā inops epularū cōuiuiū quo famē inſtruere potius q̄ ꝑllere videret̄ principū oculis ſubiicere erubeſcebat. Nec difficiles numinis aures habuit. Siquidē celerē fati viā obtinuit: ſibiq; mortē: ſalutē patriæ ſi qua modo parricidis virtus ineſt: pia prece cōciuit: ingenuoq; viuendi pudore maximę cladis pœnā auertit. Itaq; memoriæ eius ſpecioſius depoſita vita q̄ geſta aſcribi poteſt: q fatū patriæ finiēdi ſpiritus cauſam habuit. Porro quātū charitatis erga ſuos cordi inſitū haberet aꝑuit: cū & eorū mala ꝓprio capite luere vellet: & cōmune ꝑiculū ad ſe ſolū redūdare depoſceret. Nempe quia ſuā pro ciuiū ſalute deuouit: pii animi titulo fraudādus nō eſt. Fortuna ſiquidē famem cum auctore ſuo pari funere extulit: inediāq; ſatietate mutauit. Finis Olaui.

HVic Ericus natu proximus e Suetia reuocatus / magno omniū fauore ſufficitur. Huius ætas ꝑiclitanti populo labentis annonæ ſubſidia reparauit: ſegeſq; tēpeſtiui imbris beneficio viſitata cōualuit. Nā regnāte eo agrorū habitus ad tantā vbertatē exceſſit: vt ſinguli cuiuſlibet Annonę modii totidē denariis ꝑmutarent̄ Sed & cōtinuis regni ipſi⁹ annis eadē agris vbertas inceſſit. Quo euenit vt nō ſolū ex morū, ſed etiā tēporū placidiſſimo vſu: boni cognomē acciperet. Tūc plane pœnuriæ copia: inopię ſucceſſit abūdātia. Hui⁹ viri virtutes ſummatim cognoſcere: tędio nō ſit. Nā p̄ter ingētia animi decora, ſingularibus naturæ incrementis euectus ammirabili corporis magnitudine eo proceritatis exceſſerat: vt cæterorum vertices humeris ſuperaret: nec lōgitudini incōcinna ſoliditas fuit: vt totam eius compagem exactiſſimo naturæ ingenio excultam elaboratāq; putares: quæ corpori granditate conſpicuo conſentaneum virium habitum conciliauit. Igitur vt corpore nullum: ita nec robore parem habuit: cū ſtaturæ laude egregia quoq; vigoris ornamēta ſortitus: haſtæ aut lapidis iactu ſedens ſtantes vincebat: neq; illi ſitus quo minus fortitudinis ſuæ experientiam ederet officere potuit. Eodem corporis ſitu ex robuſtiſſimis duos lucta aggrediebatur: dūq; alterum attrectaret: alterum genibus compreſſum vrgebat. Nec ante deſtitit: q̄ prius hunc, deinde illum pedibus ſubiiciendo: amborum manus poſt terga vinciret: nec minori robore funiculorum certamen exhibuit. Quippe vnū dextra, alterū ſiniſtra cōtinēs eorum extrema quatuor præſtātibus robore ex aduerſo diſtrahenda cōmiſit. Quibus eū nequicq̄ ſede ſua detrahere laborātibus: ipſe funem vtrinq; modo dextra/ modo læua corripiēs: ingenti fortitudine effecit: vt aut tenētibus reſtim excuteret: aut eoſdem ad ſe magnopere renitentes appelleret: funēq; ducere nequeuntes ſequi cogeret. Eidem quoq; ſpecioſiſſimus vocis habitus fuit. Siquidem cōciones nō ſolum præſtanti facūdia: ſed etiā tāta pronūtiationis amplitudine celebrabat: vt in actionibus: nō ſolū a p̄ſentibus, ſed etiā a procul poſitis liquido exaudiretur. Pręterea ad cōciliandā ſibi popularium beniuolentiam in extrema actionū ſuarum parte mardati loco ſubnectere conſueuerat: vt viri coniuges ſuas ac liberos/ necnon & ſeruos

Ericus rex xlii.

Annonæ vilitas.

Ericus Eyegod.

Erici magnitudo.

Fortitudo Erici.

Erici facūdia.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

cũ primũ domos rediſſent: ſub eius titulo cõſalutationis officio ꝓſequerẽtur: ſuũ ſe cuiq; illius ſeruaturũ ꝓmittẽs, cõmunẽq; cũctis in exhibẽdo ęquitatis cultu: debito rẽ affirmãs: verũ hũc corporis eius animiq; fulgorẽ: ſola libidinis vis tetris intẽperãtiæ maculis obſcurabat. Siqdẽ cõiugalis copulæ tędio veneris vſum pellicũ cubiculis intẽtũ habuit. q̃q̃ ei fortuna vxorẽ forma ac moribus conſpicuã ſociaſſet. Nec defuit Botildæ tolerabũda mens ad inſolẽtiã mariti ſuſtinẽdam. Puellas ſiqdẽ quas ab eo adamari ꝑſenſerat maternæ dilectionis officiis ꝓſequebat̃: eaſq; quo ꝓ̄ptius mariti ſtudiis indulgeret: quoad vixit inter pediſſequas habuit. Quarũ vt formam quoq; cõcinniorẽ efficeret: ſępenumero capitis earũ cultũ ꝓpriis manibus exhibebat. Cũq; abunde foret irã abieciſſe: addidit charitatẽ: & quia ſua ſpecie nõ potuit: aliena marito placere voluit: viriq; in eis affectũ colere: q̃ læſionis ſuæ vindictã agere p̄optauit: nę clariſſimũ ducẽ turpitudinis reũ ageret. Etenim amoris ſui raptrices officiis q̃ odiis inſequi ſpecioſius duxit. Itaq; non ſolũ mariti flagitiũ diſſimulatione texit: ſed etiã abſq; reſpectu pellicatus odiũ merẽtibus: gratiã erogare ſuſtinuit: veneratione cõtẽptũ: obſequiis iniuriã pẽſans: eoq; facto clariſſimũ muliebris patiẽtiæ exẽplũ præbuit. Quinetiã ſingulari moderationis beneficio poſteritati inſignẽ nominis ſui memoriã cõmẽdauit. Fuere Erico filii, Haraldus, Kanutus, & Ericus: ſed prim⁹ cõcubina: ſecũdus matrimonio, terti⁹ adulterio ortus proditur. nec mãſuetudinis ſpiritus regis fortitudini defuit: q vt crudelitatis alien⁹: ita ſocordia vacuus mediũ inter deſidiã ferociãq; tẽperamẽtũ teneret. Eiuſdẽ quoq; ſeueritas benigniſſime popularibus affuit: ne eñ potẽtũ auaritia ęquitatis vinculũ labefactaret petulãtiaq; iuris hebetudinẽ pareret: inſolẽtię rigorẽ oppoſuit: & quo plus a peruerſis loco deſtitit hoc magis per imperiũ nocuit. Quippe cũ a populariũ oppreſſoribus parũ per abſentiã timeretur: eoſdẽ ſubita ſatellitũ manu interceptos ſuſpendio conſumẽdos curauit. Quo facto quid aliud q̃ iniuriæ põdus arborea lance pẽſauit? Quãobrẽ maioribus formidoloſus: minoribus percharus euaſit: cũ hos paterna indulgẽtia: illos regia ſeueritate ĩſequeretur. Filias quoq; cõplures ex cõcubinatu habuit: quarũ vnã Haquino cuidã Beronianæ necis vltionẽ pollicito præmii nomine nuptũ dedit: frater ſiquidem Erici Bero Holſatiis Dytmerſiſq; ſubactis: eo loci vbi Wermũdi filiũ Vffonẽ: cũ duobus Saxonicæ gentis lectiſſimis manũ duelli nomine cõſeruiſſe proditũ eſt, munitionẽ inhibendæ defectionis cauſa molitus: vallo foſſaq; inſulam cinxit. Cuius dominationẽ populariũ quidã priuatim peroſus: concionãtis latus haſta transfixit. Ea tẽpeſtate Sclauorũ inſolentia diu Danicæ rei miſeriis alita quippe magis ociis Olaui prouecta q̃ vllis eius negociis retuſa fuerat: piratica noſtros acerrime laceſſebat. Sed & Autonẽ quẽdã ſplendidiſſimo loco natũ: falſtriam e Sialandia petentẽ: moriq; q̃ intercipi præoptantẽ occidit. Eñuero ingenita Danico ſanguini virtus captiuitatis ſortem omni fato triſtiorem exiſtimat. Quã rem Skialmo candidus: frater hic Autonis erat: in celeberrimis Danorũ cõciliis querelarũ frequẽtia ꝓſecutus extudit: vt auctoritate eius motũ vulgus: vni⁹ necẽ omniũ manu vlciſcendã decerneret. Adeo quippe regia maieſtas popularẽ euexerat: vt ei decernẽdarũ expeditionũ ius eſſet: armiſq; publicis, nõ imperiũ principis: ſed plębis arbitriũ præſideret. Præterea Alli & Herri Scaniæ oriundi: ſed eius vſum facinoribus demeriti: Iulinũ certiſſimũ Danorũ profugiũ ꝓſcriptorũ titulo petiuerũt. Cuius enixe negocia cõſectãtes maritimiſq; patriã latrociniis inceſſentes: rẽ Danicam atrocius profligare cœperunt. Tunc Danica iuuentus Iulinũ adorta fractos obſi-

Glorioſa patientia Reginę Botildæ.

Skialmo cãdidus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

dione ciues: quotquot intra mœnia piratas habebant: cū pecunia pactionis nomine præbere coegit. Quibus noſtri in poteſtatem acceptis, læſæ patriæ pœnas crudeliſſima mortis ratione expetēdas duxerūt. Nā quo violētiore eos morte conſumerēt: reuinctis poſt terga manibus palis primū affigēdos curabant: deinde ventriū caua cultro rimati nudatis extis primaq; viſcerū parte protracta / cætera ſtipitibus explicabant: nec ante ſuppliciū remiſerunt q̃ tortos extis funditus aluo egeſtis horridæ rapacitatis ſpiritū profundere coegiſſent. Qđ ſpectaculū vt ſpecie triſte: ita re noſtris perq̃ vtile extitit. Non ſolū enim reis pœnā inflixit: ſed etiā cęteros cōſimilem cruciatus cauſam vitare permonuit. Itaq; non minori viſentibus documēto q̃ afflictis ſupplicio fuit. Nec ſemel quidē Ericus Sclauici roboris amplitudinē preſſit, & neruos debelitauit: ſed iterū ac tertio effręnata gētis illius ingenia tāto tēpore retudit: vt nulla eum vlterius piratici æſtus procella pulſaret. Interea defuncto Egino Aſcerus clariſſimo inter Iutos loco nat⁹ Lundenſe ſacerdotiū ſumpſit. Forte autem Hamburgenſis antiſtes ob inanes & falſas ſuſpitiones Ericū execratione mulctādū cēſuerat. Qđ veritus rex appellatione ſententiā ꝓcucurrit: Romāq; e veſtigio petiuit: vbi cauſæ ſuæ examine diligētius habito / pōtificis accuſationē potēter reppulit cūctiſq; defenſionis partibus actore ſuperior rediit. Nec cōtētus efficaciſſimū cauſæ dictionis ſuę ꝓpugnatorē egiſſe: aduerſarię partis odio penetraliū ſacrorū decus externo ſacerdotio ſubiectū habere paſſus nō eſt. Quāobrē Romā regreſſus: tū ſe tū etiā patriā ac domeſtica ſacra Saxonica ꝑlatione liberari petiuit: ne religionis ratio ne exteris admodū obſequi cogeret: aut eius diſciplinā ab alienigenis petere neceſſe haberet. Nec difficilē curiæ cōſenſum habuit. Quæ ne clariſſimū virū repulſa afficeret: tū dignitatis, tū etiā fatigationis eius intuitu mota: petitioni annuit, ſeq; regnū ipſius ſummi ſacerdotii inſignibus adornaturā ſpopōdit. Atq; ea ꝓmiſſorū ſpe regē a ſe exhilaratū dimiſit. Sed triſtioris fortunæ qđ ſequit. Reuerſus nāq; Ericus cū more regio domi in ꝓpatulo cœnitaret: inter alios quēdā muſicæ rationis ꝓfeſſorē adeſſe cōtigit. Qui cū multa ſuꝑ artis ſuæ laudibus diſputaſſet: inter cætera quoq; ſonorū modis homines in amentiā, furorēq; pertrahi poſſe firmabat. Quinetiam tantas fidibus vires ineſſe dicebat vt perceptis earū modulationibus aſtantes mēte cōſtaturos negaret. Cūq; an eiuſmodi vſu calleret interrogatus / peritiā fateretur: tum precibus regis / tū etiā minis effectū ꝓſentare cōpellitur. Qui cū nec vecordiæ metu, nec periculi ꝓdictione imperantē auertere potuiſſet: ne furori nocēdi materia ſuppeteret: primū æde armis vacuefacta complures extra auditum citharæ in ambitu collocandos curauit: oriēte veſaniæ ſtrepitu fores erumpere: ereptāq; manibus ſuis citharam capiti illidere iuſſos: ne vlterior eius modulatio ſuperueniētes quoq; mēte captos efficeret. Monuit quoq; pręſto eſſe qui furētium veſaniæ valēter occurrerēt: ne lymphantes demētia in rixā verſa / mutuis ſe ipſos viribus interimerent. Obtemperatū conſilio eſt. Igitur armis domo egeſtis, clauſtrorūq; cuſtodia obſeratis: fidibus operā dare exorſus: inuſitatæ ſeueritatis muſam edidit. Cui⁹ prima ſpecie ꝓſentes veluti mœſtitia ac ſtupore cōpleuit. Qui poſtmodū ad petulantiorē mentis ſtatum vegetioribus lyræ ſonis adducti: iocabundis corporū motibus geſtiēdo: dolorem plauſu permutare cœperūt. poſtremo ad rabiem & temeritatē vſq; modis acrioribus incitati: captū amentiæ ſpiritū clamoribus prodiderunt. Ita animorū habitus modorū varietas inflectebat. Igitur q in atrio melodiæ expertes cōſtiterant: regē cum admiſſis demētire cognoſcūt: irruptaq; æde furentem complexi /

Sclauorū xix. ſubactio.

Aſcerus primus archiepiſcopus Lundēſis.

Muſices inſolens laudator.

Muſicę vis.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Regis furor.

cōpræhēſum cōtinere nequibāt. Quippe nimio captu furoris inſtinctus/eorū ſe va
lide complexibus eruebat. Naturæ ſiquidem eiꝰ vires etiam rabies cumulabat. Vi
cto itaqꝫ colluctantium robore procurſum nactus conuulſis regiæ foribus arrepto
qꝫ enſe quatuor militum cōtinēdi eius gratia propius accedentiū necem peregit.
Ad vltimū puluinarium mole quæ vndiqꝫ a ſatellitibus cōgerebantur obrutus:ma
gno cū omniū periculo cōprę̄hēditur:vbi vero mēte cōſtitit:ſeſe primū militiæ iu
ſta perſoluit:vt autem acrioribus expiationis modis pœnitētiam ederet:redimēdæ
noxæ gratia religioſæ peregrinationis ꝓpoſitū amplexatus eſt:Iudæā qꝫ diuinæ viſi
tationis memoria venerabilē adire cōſtituit. Cuiꝰ ſtudii ſanctitatē cum diu tacitus
animo reuoluiſſet: tandē iis maxime quos ob excellētē corporis habitū profectionis
ſuæ conſortes deſtinabat inſinuat. Quibus rem dolenter ferētibus idipſum apud ce
leberrima patriæ concilia publicauit. Qđ cū in Wibergica quoqꝫ cōcione vulgaſſet
attonita multitudo perinde ac patrē amiſſura foret ingemuit:abſentiā eiꝰ pernicio
ſam patriæ futurā vociferans:inqꝫ eo remorando tota plæbs vnius plorabūdi amici
vultū habuit. Ad vltimū lachrymis ſuffuſa ſupplicem ſe eius genibus aduoluit:ma
gnopere deprecans:ne magis priuati voti ꝗ publici cōmodi debitū intueretur:eſſeqꝫ
plus deo ſyncera regni āministratione:ꝗ exilio placiturū affirmās. Ille precibus cō
cionis voti religionē oppoſuit:eiuſqꝫ titulo ꝓpoſiti pertinaciā tuebatur. Nec popu
lo ad refellēdā excuſationis rationē cōſilii ſagacitas defuit. Redimēdi nāqꝫ voti gra
tia tertiā ſe rei familiaris partē egentibus erogaturā promiſit. Sed ne ſic quidē tena
ciſſimā ſanctitatis eius perſeuerātiam labefecit. Negabat enim rex honeſtatē culpa
redimi poſſe:ſeqꝫ alieni æris interuētu voto liberū fore:futurū aſſerens ſi cōditione
vteretur:vt & ſe periurii,& patriā paupertatis periculis implicaret. Malle vero pro
prio ſumptu profectionē inſtruere:ꝗ aliūde impēſarum neceſſaria mutuari:ne alie
no grauamine ad peragēdum deuotionis propoſitū vteretur. Itaqꝫ ſeductos maio
res de ſubſtituēdo interim procuratore conſulere cœpit.nō quia prudētia fallebat:
ſed ne præteritis aliorū cōſiliis/ſuo indulſiſſe videretur:priuatā ſentētiam publicæ
præferēdo. Quo audito principes id ſe cōſultoris optioni permittere reſpōderunt:
nec hac quidē in re de eius induſtria dubitaturos cuius ſummā in aliis ſolertiā didi
ciſſent. Tunc rex Haraldū filiū quē præſtantior ætas honori tempeſtiuū effecerat:
regis partibus perfunctorie donat. Scialmoni vero candido ſplendidiſſimæ atqꝫ in
tegerrimę dignitatis viro:cui non ſolum totius Sialandiæ,ſed etiā Rugiæ vectiga
lis a ſe factæ procurationē detulerat: peragēdæ circa Kanutū educationis officium
mandat. Ericū autē obſcuriore loco natū hebetiore quoqꝫ cura complexus/minoris
potentiæ tutoribus applicauit. Quibus diſpoſitis vt granditatis ſuæ ſpeciē conſen
taneo corporū habitu minueret proceriſſimos quoſqꝫ peregrinationis participes le
git:ſicqꝫ alienæ ſtaturæ ſpectaculo/ſuæ miraculū temperauit:ne ſingularis eius ma
gnitudo viſentibus exteris ludibrio foret. Nec piger Botildæ ad conſectanda ma
riti ſtudia animus fuit. Quē quidē eodē voto:ſed diuiduo thoro ſecuta:profectionis
meritum pudicitia cumulauit. Sed neqꝫ Ericus patriæ quā deſeruit curam abiecit.
Ne enim Dani ſub externo pontifice ſacrorū munera celebrarent:miſſis ad curiam
legatis in ornamentū domeſticæ religionis maximi ſacerdotii inſigne expetendum
curauit. Nec eum Romanæ promiſſionis fides fefellit. profectus enim a curia lega
tus qui ſacri inſignis prærogatiua noſtræ gentis ſacerdotiū adornaret:cū celeberri
mis Danorū vrbibus inſpectis cuncta curioſiſſime colluſtrando/ non minorē perſo

narũ q̃ ciuitatũ reſpectũ egiſſet. Lundiæ ob egregios Aſceri mores/tũ ꝙ ad eã e fini
timis regionibus terra mariq; tranſitus abunde pateat/hunc potiſſimũ honorẽ de=
ferendum exiſtimauit. Nec ſolũ eã Saxonica ditione eruit: ſed etiã Suetiæ/Norua=
giæq; religionis titulo magiſtrã effecit. Nec parũ Dania Romanæ benignitati de=
bet: qua nõ ſolum libertatis ius: ſed etiã exterarũ rerũ dominiũ aſſecuta eſt. Interea
Ericus petitã nauigio Ruſciã terreſtri ꝑmẽſus itinere magna Oriẽtis pte tranſcur
ſa, Bizantiũ veniebat. Quẽ impator nequaq̃ vrbe excipe auſus/extra mœnia tende
re iuſſum hoſpitalitatis officiis ꝓſequebatur/ratus religionis ſimulatione dolũ in=
tendi. Siqdem famam eius ac magnitudinẽ ſuſpicione inſecutus/impenſis eũ q̃ mœ
nibus fouere maluit. Adhæc Danos ſumma a ſe familiaritate cultos eadem ſuſpicio
nis occaſione notabat/ꝑinde ac maiorẽ patrii regis q̃ ſtipẽdiorum ſuorũ reſpectum
acturos. Inter cæteros eñ qui Cõſtantinopolitanę vrbis ſtipendia mererẽtur/Dani
cæ vocis homines primũ militiæ gradũ obtinent: eorũq; cuſtodia rex ſalutẽ ſuã val
lare cõſueuit. Nec impatoris Ericũ opinatio fefellit. Verũ re diſſimulãter habita ve
nerandorũ ſacrorũ gratia ciuitatis introitũ expetiuit/p̃fatus maxime ſe eo loci cele
brãdæ religionis amore ꝑductũ. Impator collaudato petẽtis ſtudio poſtero ſe die po
ſtulationi reſponſurũ ꝓmittit. Interea q ex Danis Gręcorũ militiã ſecuti fuerãt im
peratore adito regẽ ſuũ cõſalutandi ptãtem efflagitãt: ꝓmiſſiſq; ſegregatim egredi
iuſſũ: ne ſil' oĩm aĩos vna regis hortatio capet. Subornauerat eñ Impator vtriuſq;
vocis ꝑitos, ꝑ quos eorũ Ericiq; colloquia diſceret. Primũ itaq; cõſalutato rege cõſi
dere iubent. Tũ ille fari exorſus/docet Danos Gręcorũ ſtipẽdia merẽtes iãdudũ ho
noris arcẽ virtutibꝰ impetraſſe/indigenis exules impitare/ mltoq; foris q̃ domi fœ
liciores exiſtere. Adhæc Impatorẽ eorũ fidei capitis ſui cuſtodiã credere: eumq; prę
latiõis vſum nõ tã ex eorũ meritis, q̃ ex illorũ q ante eos Græcorũ militiã coluiſſet/
virtute ꝓgenitũ. Quapropter magnope eis curandũ eſſe: ne plus temulentiæ q̃ ſo=
brietatis ſtudiis indulgerẽt/ſuſceptæ militiæ melius affuturi, ſi neq; ſe vino/neq; re
gẽ ſollicitudinibus oneraſſent. Fore aũt ſi frugalitatis normã deſeruiſſẽt: vt militiã
ſegnes/ iurgia alacres exequerẽtur. Monuit quoq; ne manũ cũ hoſtibus cõſerturi,
maiorẽ vitæ q̃ virtutis curã agerẽt: neue mortẽ fuga p̃currerent: aut ſalutẽ ſuam
ignauię p̃ſidio tuerẽt: ꝓmittens ſe cũ primũ in patriã rediſſẽt, fidelem eorꝝ operam
bñficiis pẽſaturũ. Qꝫ ſi viriliter dimicãtes ſpm̃ in acie ꝓfudiſſent, ꝓpinquos eorꝝ ac
neceſſarios honore ꝓſecuturũ. His itaq; cõſentaneis modis vniuerſos affatus/ ꝓpen
ſam Danorũ fidẽ Græciæ conciliauit. Cuius rei imperator per ſubornatos certior
factus, falſo Græcis ſapientiæ prærogatiuã aſcribi inquit: ꝙ ducis fidem notaſſent,
cuius gentem totius alienam perfidiæ cognouiſſent. Siquidem probatiſſimo popu
laris conſtantiæ experimento regiæ fidei habitus æſtimari poterat. Cumq; eum re=
ligioni potius q̃ fraudi intentũ aſpiceret, vrbe exornari iuſſa/ac plateis cultius ſtra
tis, dextera manu venerabiliter exceptum ad curiam et palatium vſq; magno cum
omni tripudio triumphantis more perduxit: et cui ſuſpicionem immerenti inflixe=
rat, honorem quo maior ab homine præſtari non poterat/ erogauit. Quinetiam ei
perinde atq; honoratiſſimo hoſpiti regiam ceſſit: eaq; nemo deinceps imperatorũ
vti voluit: nequis ſe maximo viro tecti communione æquaſſe videretur: hoſpitiiq;
reuerentia perpetuum hoſpitis monumentum exiſteret. Quinetiam accerſito qui
ſtaturam eius menſuræ parilitate compræhenderet / ſtantiſq; et ſedentis habitum
q̃ diligentiſſime coloribus cõplecteretur: tantæ magnitudinis ammirationem per=

Primatus Lundenſis eccleſiæ.

Ericꝰ Bizãtiũ appulſꝰ

Dani Conſtãtinopoli merere ſoliti.

Erici ad Danos exhortatio.

Ericõ impẽſus honor.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

enni ſpectaculo repræſentandam curauit.Et ne tantũ hoſpitẽ indonatũ dimitteret

Reliquię in Daniam re-portatæ.

cõplacita poſtulare præcepit.Quẽ quũ facto opum contemptu ſacros potiſſimũ ci-
neres exoptare cognoſceret,honorandis oſſium reliquiis donat. Ille religioſum mu-
nus cupide amplexatus/idipm imperatoria bulla aſſignatũ Lundiam/Roſkyldiãq;
deportandum curauit.Et ne ortus ſui locum veneratione vacuum ſineret,Slanga-
thorpiam cum Nicolai ſacratiſſimis oſſibus diuini patibuli particulam tranſtulit.
Quippe et oppidi illius templum molitus: et eo loci vbi nũc aram videmus/matre
editus proditur.Præterea oblatum ab impatore magni ponderis aurum ſpreuit ac
repudiauit:ne poſtpoſito cõtinentiæ ſtudio,Græcas opes appetere videret. Quem
mox Impator iniuriæ reum agere cœpit/affirmans ſe non donum contemptu ab eo
fuiſſe pfuſum:abiectiſq; precibus vnico notæ irritamento oblatis verecunde eũ vti
coegit.Et ne rex accipientis potius,q̃ erogantis partes agere videretur, humanita-
tis eius officiis mutua liberalitate reſpondit.Sed donis eius precium nouitas fecit:
barbarumq; munus hoc Imperatori charius,quo Græciæ rarius fuit.Deinde pira-

Cypri natura.

ticis ab ipſo nauigiis/commeatuq; donatus,Cyprum contendit.Cuius inſulæ natu-
ra adeo quondam tumulorum impatiens fuit:vt mãdata ſibi interdiu corpora/pro-
xima nocte reiiceret.Hic rex febri implicatus quum vicinum ſibi fatum adeſſe co-
gnoſceret,apud celeberrimam Cypri vrbem corpus ſuum funerari petiuit/præfa-

Sepultura Erici.

tus tellurem aliorum cineres reſpuentem/ſuos quietius habituram.Igitur pro vo-
to tumulum nactus,corporis ſui beneficio vetuſtam humi indignationem repreſ-
ſit:eamq; humanis ante cadaueribus reluctantem/non ſolum ſuæ,ſed etiam alienæ
ſepulturæ patientem effecit.Coniugem quoq; eius idem peregrinationis labor fini-
uit.Iamq; tota regis ſtirps Suenonis ad tres tm̃ filios/ Suenonem/Nicolaum/et Vb-
bonem redacta fuerat.Nam vt ex ſupra poſitis liquet, Kanutum/Benedictum/atq;
Beronem ferrum abſtulit:cæteros morbus abſumpſit. A diſceſſu vero Erici bieniũ

Sueno regni affectator morit.

interceſſit/anteq̃ Dania certum mortis eius nuntium accepiſſet. Igitur Sueno na-
tu ab Erico ſecundus tantopere regnum ætatis fiducia affectabat: vt nequaq̃ com-
munem patriæ ſententiam duceret expectandam:vocataq; Wibergum cõcione,pu-
blici delectus arbitrium vnius prouinciæ iudicio præcurrere non extimeſceret. Et
fortaſſis morum ſuorum obſcuritatem perſpicaciori cenſuræ committere vereba-
tur.Ideoq; faſtigium paucitatis conſenſu rapere, q̃ fortunam ſuam incerto multi-
tudinis decreto ſubiicere maluit: partiumq; ſuffragiis occupare,quod vniuerſorũ
erat ſententia tribuendum.Sed dum citato equitatu curſum ad Wibergicæ concio-
nis locum dirigit/corporis firmitate defectus,quo lenius cõmodiuſq; ferretur/car-
pento ſe excipi iuſſit/affirmãs hilariter obiturum,ſi ſaltem ſub regis titulo triduũ
exegiſſet.Neq; enim neruorum hebetudo /aut membrorum tarditas feſtinabundæ
mentis curſum reflectere potuit.Sed ob morbi magnitudinem huius quoq; vſum
peroſus,miniſtris properare iuſſis,lecticam popoſcit / præfatus nil ſe curaturum,ſi
rex a populo ſalutatus,ſpiritum in concione deponeret.Enimuero inſopibilis ambi-
tionis calor imbecillitate ſuperari non potuit.Sed dum aduerſæ valitudinis imme-
mor ſupra vires concionem appetit,nõ regno fatũ/ſed fato regni titulũ pcucurrit.
Reſtabat igit̃ vt circa Nicolaũ/ Vbbonẽq; delectus pageret. Nã Harald⁹ ſumma ſi-
bi populariũ odia iniquiſſima regni amminiſtratione peperat. Quippe pcuratione
in calumniã verſa,tam fœde ſe/tamq; deformiter geſſerat,vt abiecto iuſtitiæ cultu
rapinis ac latrociniis teterrimã in ſubiectos potentiã exerceret:plæbemq; omni in-

iūriæ genere fatigaret. Quo euenit: vt cuncti ſordidiſſimã eius dominationẽ poſi,
nequaq̃ regnum oppreſſori deferendum putarent/indignũ rati iniurias ſuas obſe⸗
quiis, anguſtias honore rependi. Cunctis ergo Iſoram coeuntibus quũ ob ętatẽ Vb
boni ſumma decerneretur, Nicolaus ſolus qui id ægre laturus putabatur/maximo
fauore concionis ſuffragia cõprobabat: ꝙ Suenonis filii ꝓ ętatis habitu regni inter
ſe ſucceſſionẽ verſare conſueuerint/ſempq; minorem maior honoris huius hæredẽ
habuerit. Vbbo vero parum ſolertiæ fiſus, veluti ſecordiæ conſcientia tanto oneri
humeros ſuos ſubiicere recuſauit/vegetioris ingenii fratrem eo munere digniſſi⸗
mũ aſſeuerans. Em̃uero animi ſui imbecillitatẽ ꝓprio q̃ alieno iudicio metiri pru⸗
dentius duxit. Sed mihi quidẽ vitandæ præſumptionis gratia humilius, q̃ verius
de virtute ſua ſenſiſſe videtur: cui melius reſpuẽdo regnũ, q̃ amplectendo cõſuluit.
Eo quidẽ honore dignior: ꝙ oblatũ ſibi fraternæ prudentiæ cedere non erubuit. Et
quidẽ Dani parũ iuſta æſtimatione tam modeſtam eius verecundiã ꝓſecuti, igna⸗
riq; prudentem virũ fugiendi oneris rationem inertiæ ſimulatione quæſiſſe, quem
perſeuerantia ſuꝑare debuerãt/negligentia præterire ſuſtinuerunt. Quis em̃ men
tis cõpos huius refertũ induſtria pectus ignoret, qui ſe intra priuatum fortunæ ha
bitum cõtinere, q̃ dignitatis incremẽta cura ac ſollicitudine quærere præoptauit.

Explicitus eſt Liber Duodecimus

Incipit Decimuſtertius.

IGitur Nicolaus ſuſcepto regno adeo aĩm — Nicolaus rex. lxxxi.
ab omni faſtu auerſum habuit: vt nihil ex
priſtina manſuetudine ſua decerperet, to⸗
tamq; præteritæ vitæ cõſuetudinem reti⸗
nens/cũ fortuna animũ mutare paſſus non
eſt: ne potius fortunæ mores, q̃ moribꝰ for
tunã ſubiicere videret̃. Præterea ne patriã
ſumptuoſa clientela ac voracibus oneraret
impenſis, quotidianã militiam ſuam ſex tã
tũ aut ſeptẽ clypeis ob exturbanda latroci
nia cõtentã habuit: nec petulantiorẽ regẽ,
q̃ militẽ egit. Duxit autẽ Margaretã patre
Ingone Sueonũ rege: mr̃e vero Helena na⸗
tam: cuius caſtitatẽ rex Noruagienſiũ Ma
gnus cõiugio delibauerat. Qui quũ ſedulo Sueones adortꝰ/in Hallandenſes etiã ar
ma ꝓferret, inopinata eorũ irruptione ꝑculſus/vt erat calciamentis vacuus ꝓbroſũ
ad naues recurſum habuit/eiuſq; fugæ deformitatẽ etiã cognomine vſurpauit. Cu — Magni fuga.
ius manũ Ingo ſaluti ſuæ ꝑniciter imminentem ferre nequiens, merendæ pacis gr̃a
filia ei in matrimonium tradita, ꝑiculum beneficio repulit. Ex hac itaq; Margareta
Magnus ꝓlem nõ ſuſtulit. Nicolaus infœlicibus ſobolem auſpiciis ꝓpagauit. Cuius
filius Ingo initio adoleſcentiæ effrenis equi laſciuia excuſſus/eiuſdemq; vngulis ar
tuatim obtritus/ſplendidiſſimũ ſanguinẽ luteis viarũ ſordibus erogauit: triſtiſſi⸗ — Ingonis fatum.
moq; fati genere cõſumptus/ſparſis viatim mẽbris, lacerũ humi cadauer iacuit. Pæ
dagogus ꝗppe eũ equo aſſuefacere cupiẽs, habenas manu cõtinere ꝑmiſit: quarũ re⸗
gimini intempeſtiuus adoleſcens pede ſubſelliis inhærente, cõtiguũ ſolo corpus ha
buit, Magnus vero fœlicioribus naturæ q̃ fortunæ incrementis euectus, teterrimũ

conſanguineæ cædis piaculum edidit/atqꝫ ad notiſſimũ fidei exemplum euaſit.Cui
mater amplioꝛem propinquorũ fauorem affinitatum beneficio creare cupiẽs Hen=
rico Regnaldi fratris Kanuto Ingiburgam ſororis filiam coniugio copulauit.Pater
na vero bona in ęquales admodum portiones partitione redegit/vnam ſibi/cæteras
nuptis (quas præfatus ſum) diuiſionis parilitate contribuens.Hinc Danorũ/Sueo
nũqꝫ diſſenſio orta:ac deinde cõpluribus inimicitiarũ incrementis coalita: ad hoc
vſqꝫ tempus veteris odii tenaciſſima ꝑſeuerat. Præter hæc Ingritha Vbboni cuidã
Margareta regina. poſtmodum denupta Nicolao ex pellice nata ꝓditur.At Margareta nõ ſolum diui
narũ ædiũ opes latifundiis auxit,ſed et totis viribus ad augendũ eorũ ſplendorem
incubuit.Sacerdotaliſqꝫ cultus inopiam exquiſito ornamentorũ genere ꝑmutauit.
Eñuero quo rem diuinam ornatiorem efficeret,pallas/ laticlauias/ cæteraqꝫ ſacer=
dotii inſignia cõdere/atqꝫ ſacrorũ vſibus erogare curæ habuit.Hẽricus vero Guth
ſkalci ex Siritha filius maternis a Nicolao bonis indigne ſpoliatus tam acrẽ eorum
repetitorem agere cœpit:vt Danis infatigabiliter imminens/ipm̃ intra Sleſuici fi=
nes ad tuendam ſalutem ſuam ſtatione et excubiis vti cogeret. Interiectam Albiæ
Sleſuicoqꝫ prouinciam cultore vacuefecit.Cuius rei vlciſcendæ gratia Nicolaus ex
cita claſſe,Liutcham appellit,Eliuo Sleſuicẽſis præfecturæ viro equeſtres obuiam ſi
bi copias ductare iuſſo.Necdum enim Dani externas obequitando pugnas confice
re nouerant. Verum præfecti leuitas pecuniæ ab Henrico pactione corrupta,cupi=
dius quæſtum,q̃ imperium intuebat̃. Itaqꝫ Nicolaus Sclauicis in campis vacuam
equis phalangem explicat.Tũc Sclaui pedites obequitando laſſare, q̃ cum tota acie
manum conſerere tutius rati,nunc alas/nunc cornua circũuolando/ eademqꝫ varie
iaculis inceſſendo obliquis hoſtem inſultibus lacerabãt.Procurſu namqꝫ in eum di=
recto fuga referebantur/nec recurſum ſegnius q̃ impetum edebant:noſtrorũqꝫ ma=
iore mole q̃ pernicitate ſibi imminentium ex aduerſo congreſſum vitantes,reiectis
habenis,aduerſos premebant. Terribilem bello virtutem furtim et quaſi inſidiarũ
latrociniis attentantes. Ita laxata/debilitataqꝫ Danorũ acies quia rem in plano pa=
rum fœliciter geſſerat,vicini montis editum occupauit:ſalutem ſuam quam armis
tueri nequibat,loci præſidio munire cupiens: eoqꝫ potita/verticis beneficio ſubie=
ctum hoſtem ſecura conſpexit.Die poſtera ne loci, q̃ ſuis viribus munitior videre=
tur,ancipitem campi fortunam repetere q̃ certo montium tutamento gaudere ma
luit. Sed equeſtris militiæ ſpiritum pedeſtris ferre non potuit. Quo euenit: vt
amiſſũ pugnæ decꝰ recupare nitẽtes,priſtinæ cladis ignominiã poſtera cumularẽt
Crediderim hãc pugnæ fortunã ab inſtrumẽtorũ magis,q̃ aĩoꝝ inopia ꝓfectã:quia
dũ fortitudinis ſpiritꝰ parũ curioſe prima militiæ cõmoda circũſpexit,non metus
ſed inertiæ pœnas pepẽdit/ſuaqꝫ potius negligẽtia q̃ alienis viribꝰ ꝓculcatus occu
Haraldi vulnera. buit.Haraldus re fortiter geſta adeo grauiter affectus ꝓdit̃:vt gradiẽdi inops cly=
peoqꝫ a ſuis exceptus alienis manibus caſtra ſeq̃ret̃.Kanutus quoqꝫ ꝑ ſũmã vulnerũ
Kanuti vulnera. acerbitatẽ pedum firmitate defectꝰ,ꝓmptiſſimã militis fidẽ exptꝰ eſt. Qui ne dñs
ab hoſte intercipet̃,ꝑiculum eius ſuo diſcutere nõ dubitauit. Sociis namqꝫ de indu
ſtria fugere iuſſis/ipe corpis ſimulatione curſum lentius agẽs,imminẽti ſibi Sclauo
manus obtulit vinciẽdas:eiuſdẽqꝫ ꝓpius obeq̃tãtis habenas corripiens, lata a ſociis
ope,equo barbarũ ſpoliauit.Quo potitꝰ ꝓtinꝰ eo ſũmã Kanuti imbecillitatẽ adiu=
uit.Igit̃ vt callidę/ita ꝑiculoſę fortitudinis fœlix exitꝰ fuit.Subeunte crepuſculo nr̃i
infœlicem pugnæ euentum ſortiti,reliquias ſuas vnico repetiti verticis præſidio

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

tuebantur. Cibo quoq; et potione defectos pręter vulnera ac laſſitudinē etiā alimē
torum inopia lacerabat. Igitur ad vltimam pene tabem redacti quū et pericula vn
diq;/et nuſq̄ auxilia circunſpicerent: quippe et Scanienſiū tēpeſtate detinebatur ad
uentus/et Elinus pecunia ab Henrico corruptus, reddita tarditatis ratione, copias
ducere ſuperſedebat/humanæ opis deſperatione ad cœleſte præſidiū cōfugerūt/ab-
ſumptæq; ſpei ſuæ reliquias in dei, q̄ hoīm fortitudine reponere maluerūt. Poſtera
vero die qua Laurentianæ vigiliæ ſacra recolebant/diuinā potētiā nullo melius, q̄
frugalitatis voto ꝓpitiandā rati, cōcione lugubriter habita, lucē qua vel priuatum
Laurētii/vel publicū ſanctorū ſolenne ꝑcurrimꝰ/ſiue quā diuinę paſſionis memorię
dedicare cōſueuimus: annuo tpm volumine repetitā ab om̄i Danica ætate cōtinē-
tiſſima ieiunii religione excolendā ꝓmittūt. Qđ votū publicæ neceſſitatis exigen-
tia nuncupatū exactiſſima poſteritatis cura firmauit/indignū rata ſtatā a maiori-
bus cōtinentiā ſtomachi impatiētia atq; eſcarū auiditate cōuellere. Diluculo vero
noſtrorū acies cēturiatis globis naues repetere adorſa, Scanienſes nuꝑ claſſe adue-
ctos obuios habuit. Quorū aduētus beneficio recreata/ipſos ꝑinde ac corpore et vi-
ribus integros ne terga ab equitatu inceſſerent/curare iubet. Deinde cōpoſito gra
dū agmine ꝓmouēs quū forte limoſam obiecti lacunaris voraginē traiicere debuiſ-
ſet/neq; eā vllo cōpēdii deflexu vitare quiuiſſet, peragrare adorſa: ſed mox paluſtri
cœno tenacius implicata, ac deſidentis luti illuuie præpedita/cōfuſo trāſitionis im
petu ſimilem fugæ tumultū edebat. Maior pars labili paludis mole peſſundata, pe-
corū more ab hoſtibus trucidabat. Ita trāſmeādi auidis improuidaq; et cęca feſtina
tione ruētibus impedimentū ꝑiculo fuit. Tandē ægre in littus reditū/diſceſſūq; eſt.
Cūq; Sclaui ꝑinde ac victoria fręti verbis viriū ſuarū laudē p̄ ſe ferentibus Danicas
vituperio inſequerent/et quaſi illarū imbecillitati fortitudinis ſuæ iactātia ꝓcaciꝰ
inſultarēt, Hēricus q ꝓbe noſtrorū animos nouerat/diuerſa ſe, inquit, hoſtiū robur
æſtimatione cōplecti: quippe regis eorū in equo prævalido exemplū liquere. Qui ſi
vires ſuas ſciſſet, om̄e equitis imperiū ſperneret. Quas qm̄ ignorat, facile inſidētis
arbitriū patitur. Ita Nicolaum ſi viribus ſuis fidem haberet/cuncta ꝓſpere: diffidē
tem vero nihil fœliciter executurum. Poſt hæc Elinus ꝙ patrię fortunam vendita-
uerit a rege perfidiæ damnatus: non ſolum præfecturæ beneficio, ſed etiam patri-
monii rebus ignominioſe exutus, vltima inopia ſordidiſſimi lucri pœnas perſoluit.
At Henricus ob ſuperioris pugnæ ſucceſſum audaciæ incrementis euectus, litto-
rales Danos piratica laceſſendo/nō ſolum Eidoræ finitima: ſed etiā cuncta Sleſuico
Valloq; quod Danorꝝ opus vocamus interiecta vaſtabat. Ipſam interdū vrbē illatis
clam per nauigia copiis improuidā aggrediebatur. Itaq; poſt exactū Elinum adhuc
finibus illis prouiſore vacuis creberrimę exterorum violentiæ etiam domeſtica
furta acceſſere: tantoq; ciuitas intus q̄ foris acerbius vrgebatur: quanto ad nocen
dum occulta manifeſtis proniora noſcuntur. Aeque ciuis vt hoſtis formidabatur.
Quippe Freſones cum Holſatiis ac Dytmerchis impunitatis ſpe ob præfecturæ va
cationem concepta/dies latrociniis/noctes furtis emetiebantur: et vbi faſtigia neq-
bant, imas ædium partes ligonibus adorti/cuniculis cuſtodem fallebāt. Nec minor
ædituorū in aſſeruādis rebus cura flagrauit. Equi intra repagulū ne furtim abſtra
hi quirent, ferro compediebant. Aediū excubitores vberioris cautelę gratia/valuis
affixi iacebant. Nec ſerarum clauſtris contenti, etiam foſſa aditus obfirmabant. Ita
graſſante latrocinio quidam ingenuæ ſtirpis plurimorum paupertatem partarum

Dani vigi-
liam ſancti
Laurentii
oīm ſancto
rū et para-
ſceuen ie-
iuniis cole-
re ꝓmittūt

lang fredags
faste först i
Danmark.
i kong Nilaus
tid

nequiter opum incrementis obolitam cernẽs/abſq; reſpectu verecũdiæ eadẽ ample
cti animũ induxit/clariſſimãq; indolem ſuam ſpe lucri incitatã ex ſummo nobilita-
tis faſtigio in obſcœniſſimã atq; ꝓfundiſſimã turpitudinis ſentinã abiicere non eru
buit. Ita ſanguinis decore indecenter vſus/vires generis ad ſcelerũ licentiã tranſtu
lit: et quod virtutibus nutrimentum eſſe debuerat, vitiis obtentui fecit. Siquidem
nulli facta eius aperta criminatione inſequẽdi audacia fuit: tãtoq; ꝓpenſior delictis
impunitas habebatur: quãto cõſpectior delinquẽtis noſcebat̃ auctoritas. Ea tẽpeſta
te miſſi a Kanuto q pecuniã quã educator eius depoſiti nomĩe cõſeruauerat, in Fio
niã e Sialandia transferrent: quũ ab vtroq; littore æque diſtante nauigio ꝓcul pira
tas imminere cõſpicerẽt, expẽſam fune crumenã vndis occultauere. Poſtremo quũ
ſe parũ potẽtes remigii aĩaduerterent, fugæ diffidentia implicati, reciſo tenaculo/
vetuſtas regũ opes harenis, q̃ hoſtibus relinquere maluerunt. Quã rẽ Nicolaus in
Sialãdiã ex Fionia traiiciens tãetſi eminus ſpecularet̃/ periclitantibus præſidio fo-
re nequiuit/ꝙ exiguis et inhabilibus ad remigiũ nauigiis vteret̃. Poſtea quũ Kanu-
tũ iocundũ præ ſe vultũ ferentẽ cõſpiceret, oris hilaritatẽ increpans ob recentẽ auſ
ti paterniq; æris iacturã/dolere ei admodũ expedire dicebat. Ille nihil hac ſe moueri
fortuna dicebat: ſed eius beneficio ſummã liberalitatis occaſionẽ accepiſſe reſpõdit
vt eñ ante nihil ex paternarũ opũ cumulo decerpe auſum, ita deinceps acceſſuras
abunde erogaturũ. Maximũ quppe auaritiæ nutrimentũ diuitias eſſe: quas quiſqs
aſſeruare intenderit, humanitati vacare nõ poſſit. Qua voce ſe pecuniæ, ſed eã regi
impare monſtrabat. Cuius rei pręcipuũ extitit documentũ quod ſequitur. Quũ ob
creberrimas acerrimaſq; finitimorũ excurſationes nemine Sleſuicenſis præfecturæ
beneficiũ etiã oblatũ recipe audente/Kanutus tã periculoſum a patruo honorẽ nõ
opũ cupiditate/ſed fiducia virtutis expeteret: neq; gratis eũ impetrare quiſſet, ven
dita patrimonii pte, formidoloſum aliis munus pretio aſſecutus eſt: eam demũ quę
ſtuoſam eſſe militiam ratus, qua gloriæ et claritatis ſtipendium potuiſſet acquiri.
Ita rex extimeſcendũ ignauiæ decus virtuti venale fecit: emptor vero plus lucri in
militiæ, q̃ opũ agitatione repoſuit. Principio ſiqdẽ pceptæ poteſtatis Henrico p le-
gatos mandat libẽter ſe cũ eo de pace acturũ, ſi primũ et damna Iutiæ emendatione
penſata/et ſpolia ab ipſo reſtituta fuiſſent. Quibus ꝓfectis ipſe interim pinde ac re-
ſponſi præſcius nõ ſolum ſuorũ/ſed etiã eorũ quos ex finitimis amicos habebat ma
nu contracta legatorũreditũ armis ſubſequi ſtatuit. Hẽricus ſe neq; cũ Danis ami-
citias geſturũ/neq; a maternæ hæreditatis petitione ceſſaturũ reſpõdit. Quo acce
pto Kanutus rurſum ad eũ legatos mittit/oẽm ſequeſtræ pacis cõmunionẽ publice
reciſuros. Quorũ Henricus irriſa legatione Kanutũ impatienti ſeſſoris equo pſimi
lem ait/ſe vero petulantiæ eius fręnos iniicere curaturũ. His auditis Kanutus, vt
magno impetu, ita minimo tumultu noctu iter ingreſſus/ferriq; et prædæ abſtinẽs
quo minus aduentus eius prouideretur, diluculo ad Henrici munitionem perue-
nit. Ille tam ſubitæ irruptionis incautus, nec arma capere/nec ſe præſidio tueri pa-
rat: ſed protinus vicinum mœnibus flumen equo attentans, vnico aquæ interſtitio
hoſtem fefellit: lætatuſq; eſt ꝙ ſalutem ſuam amni q̃ oppido credere maluiſſet. Quẽ
quum Kanutus vlteriore iam ripa potitum aſpiceret, an maderet per ludibriũ per
contatus eſt. A quo ecõtrario quid ita incederet interrogatus, veniſſe ſe (inquit)
vt promiſſa ab eo lora recipiat. Ille minas ſibi quas nuper intenderat reſponſi vr-
banitate exprobratas intelligens, ignominiam ioco proſequutus, Adeo mihi

Thesauri merſio.

Opum deteſtatio.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

inquit calciū viribus obniti videris: vt ne tangi quidem cōtinerive queas. Tūc Ka
nutus prius caſtrū: deinde cæteræ regionis culta vaſtauit. Secūdo quoqꝫ nouatis co Sclauorum
piis oēm Sclauiā ſtrage atqꝫ incendio implicauit: nec ſolum patriā hoſte, ſed etiā ho ſubactio. xx
ſtem robore vacuefecit: adeo vt prius ꝓuocare ſolitū ne ꝓprię quidē tutelæ ſufficiē
tem relinqueret. Poſtremo quū totas Henrici vires prudentia ſua ac fortitudine de
bilitaſſet, ſanguinis quo illum proxime cōtingebat natura actus/ vt publice hoſtem
ita priuatim amicum egit. Semel nāqꝫ dimiſſo exercitu viginti duntaxat equitibus
comitatus, ad locū in quo Henricum diuerſari didicerat/ curſum direxit, pręmiſſis
qui ſuæ ei ſalutationis mādata ꝑferrent. Henricus falſo hoſtem ſibi blandiri inquiēs
ꝓtinus vbinā eſſet ꝑquirere inſtitit. Quibus eū in porta adeſſe referētibus/ ipſe nū-
tio attonitus, menſam ad quā forte prandendi gratia diſcumbebat/ vi manus diſcu
tere parat. Tunc legati pręſentiā ducis a pace ꝓfectā iurantes/ cōceptū falſo metum
affirmationum ſuarum perſeuerantia diſcuſſerunt. Quibus vt Henricus fidem ha
buit/ fugæ meditationem amoris indicio caſtigauit. Enimuero tabulæ innixus ſuf-
fuſo lachrymis ore infœlicem Daniam futuram dum tali viro caruerit/ aiebat: ſe ve
ro amicitiam eius ſyncęra amodo fide culturū. Hunc nimirū conſanguineus amor
et ſuæ infœlicitatis obliuiſci/ et hoſtis virtutē fateri coegit: vtqꝫ ꝓpriæ fortunæ im
memorē, ita alieni laudatorē effecit. Deinde præſentem amplexatus/ haud parcius
lachrymas q̃ epulum præbuit. Quippe præſentē eius manſuetudinē q̃ præteritas
noxas attētius intuens, frequētiæ dānorū vnius beneficii indulgentiā antepoſuit.
Sed neqꝫ Kanutus ꝓfectū a pietate mœrorē ingratus excepit. Quī etiā plus in creā
da pace q̃ fruenda dape voluptatis reponēs/ et quaſi mediatoris ꝑtes agere exorſus,
Henricū auunculi gratiam expetere iuſſit: ac demū cōſenſum eius ꝑſeuerantia am
monitionis obtinuit. Siquidē Henricus rem maternā/ cuius repetēdæ cauſa aduer-
ſa Danis arma tulerat, pretii pactione interpoſita, Kanuto in poſſeſſionem aſcripſit
eandēqꝫ Kanutus ad regē cōditionē qua acceꝑat tranſtulit: ac deinde receptā ab eo
pecuniā Henrico numerauit. A quo etiā poſtmodū ad cōuiuandū accerſitus excipi
tur affirmāte priori eius aduētui minus, q̃ decuit impenſe ſeruitū. A quo etiā Hen
ricus nuper ſe vita atqꝫ incolumitate donatum iudicans, Sclauiam ei iuriſiurandi
firmitate legauit. Huic acceſſit ꝙ ad gerēda cū Theutonicis bella/ quibus præcipue
Sclauia vexabat̄/ filiorū virtutibus diffidebat: maluitqꝫ maturū fortitudine hære-
dem circūſpecta arbitrii ſui libertate cōciſcere, q̃ ſub naturali ſed inualido patrimo
niū exteris ꝑuadendū relinquere. Hæc offerētē Kanutus impietatis ſibi notā imme
rentiū liberorū cōtemptu pariturū affirmat: ſeqꝫ tā iniuſtis eius ꝓmiſſis vſurū ne-
gat. Poſtremo ꝑſeuerantiſſimis Hērici p̄cibus ſuꝑat̄/ ꝓpoſiti rōnē a natorū ſecordia
mutuantis. A quo etiā imꝑatoris gratia ꝙ Sclauia in eius beneficio reponi videret̄
admodū egere ꝑmonitus, equū ei calces auro cōfixū muneris loco trāſmiſit: donūqꝫ
per ſe habile inuſitatis vngularum ornamentis accipienti venerabilius reddidit.
Crediderim tunc Imperatorem plus laudis in dantis induſtria, q̃ dono repoſuiſſe:
quum primi precii metallum quo cōtemptibilius habitū, hoc glorioſius videret ob
latum. Abſumpto Henrico legatā ſibi ꝓuinciā nullo refragāte poſſedit. Interea Ha Haraldi vi
raldus quū nec domi clarus/ nec foris celeber haberetur/ virtutis inopiam quęſtuū tia.
copia leuare cupiēs, refertū nequitia aīm in imā turpitudinis voraginē egit. Ad ra
pinas et furta mācipiis vtebat̄. Seruorū labores latrociniis applicabat. Satellitū cul
tui viciniæ ſpolia: ſumptui impendebātur armenta. Aeſtatē piratica pariter ciuibꝰ

atqꝫ exteris inſidioſu sexegit.Cæterũ quo Roſkyldiæ damnoſius immineret/aduer
ſam ei munitionẽ erexit:quã et ſordidiſſimæ clientelæ frequentia cõpleuit. Itaqꝫ ru
ris opima populatus,pari vernarũ maleficio ciuilia lacerabat. Qui clam noctu me-
ritoriis ſeſe tabernis ſubiiciẽtes,cõplacitas aĩo merces impune tollebãt. Aliis inte-
rim diſtrictos hoſpitũ iugulis gladios applicantibus/interitũqꝫ minantibus,ni iniu
riæ patientiã prębeãt.Ea furti violẽtia ſummã ciuitatis opulentiã ad vltimas rei fa
miliaris anguſtias redegit.Talibus calũniæ ſtimulis laceſſita ꝓuincia,accenſis indi
gnatione animis,vltrices dãnorũ manus Haraldi bonis iniicere aggreſſa/ſpolia ſpo
liis/rapta raptis vlciſcitur.Neqꝫ eñ ſibi aliena corripere,ſed ꝓpria reſumere vide-
batur.Ipſe tuto terras tenere nequiens/cõſternatæ multitudinis impetũ nauigio vi
tauit.Quẽ Kanutus alieni rapaciſſimũ ac vitioſiſſimis vbiqꝫ lucris incũbentẽ aſpi-
ciens/aui pſilẽm aiebat om̃igenis alitũ pẽnis nidũ cõpaginãti ſubito vẽtoꝝ turbine
diſiiciẽdũ.Ita Haraldũ prædonẽ oĩm effectũ/oĩbus prædã ex ſe daturũ/aliorũqꝫ ſpo
lia ſuoꝝ indubitãter ꝑiculo luiturũ.At Erico modeſtũ erga populares ingeniũ erat
Qui quũ debitã ſibi paternæ rei portionem expeteret,ab Haraldo fratre repellitur
negante adulterio ortum ad hæreditatis cõmunionẽ pertingere.Ea re,vt par erat,
motus/acerrimum bonorum eius peruaſorem agere cœpit/fraterniſqꝫ ſpoliis iniu
rias ſuas vlciſci probitatis loco duxit. Cæterũ Aruacũ rapta congeſſit/ſordido ne-
glectoqꝫ loco ſplendidas opes cõplexus.Quẽ Haraldus noctu ibidẽ inopinatũ adora-
tus poſtq̃ fuga delapſum cognouit,moræ copia nõ ſuppetente/circa prædã hærere
metuẽs,tecto faces ſubiecit/refertamqꝫ ſuis opibus ædẽ flammis abſumere,q̃ rapto-
ri intactã dimittere maluit.Quo cõperto Kanutus ꝑfectas a cõtemptu lites cõpe-
ſcere cupiens/metuenſqꝫ ne degenerati patris fulgor in filiis exoleſceret, vtriqꝫ Sleſ
uicum venire diſtrictius mãdat:ſi ſupſedeant ꝑte corporũ ſpoliandos minatur.Prę
ſentes deinde fraterne coarguens/curioſa animi inſpectione æquiſſimã inter eos pa
trimonii ꝑticipationem ꝑgit:Ericoqꝫ ac Haraldo in paterna bona eundum iudica
uit.Eodem tꝑe Henrici Suenonis filii cõiunx mariti cõuictũ ingenti peroſa faſtidio — Henricus Skateler.
aliena veſte ſumpta,ſuis ſe penatibus intempeſta nocte ſubduxit.Apud quã iuuenũ
quidã(vt fama eſt) plurimã obſequio familiaritatẽ adeptꝰ,callide effecit:vt ad ſuũ
eam amorẽ ꝑduceret.Deinde ne res amborũ ꝑiculo ꝓderetur/muliebriter allectam
viriliter cultã/furtiue deuexit.Quã vir eius fortuitis ſubſecutus indiciis apud Ala
burgiam in cultu familiari depræhenſam,amatore delapſo/domũ reduxit. Verum
hanc ignominiã a clandeſtino Kanuti cõſilio ꝑfectã ratus,integerrimi viri innocẽ-
tiam tacitis ſuſpicionis motibus inſecutus/inſontẽ notabat.Interea Sueticarũ par-
tiũ rege abſumpto/Gothi ſummã:cuius omne penes Sueones arbitriũ erat/Magno
deferre auſi/alieni priuilegii detrimento dignitatis ſibi incrementa quęrebãt.Quo
rum Sueones auctoritate cõtempta,veterẽ gentis ſuæ prærogatiuã in aliquãto ob-
ſcurioris popl̃i inuidia deponere paſſi nõ ſunt.Igĩt antiquæ dignitatis ſpeciẽ intuẽ
tes,titulũ iiuſta collatiõe p̃reptũ/nouo regis electu caſſarũt.Qui mox a Gothis tru
cidatꝰ,morte Magno imperiũ ceſſit.At Magnꝰ incidẽtẽ ſibi nuptiarũ cupidinẽ/Po
lanorũ p̃ſidis Bokiſclaui filiã poſtulãdo/cõpleuit. Qua ſibi ꝑ internũtios deſponſa,
mox Sclauię excitã p̃ſno impio claſſẽ admouit.Rex cuius Vartiſclauus diutinas cũ
Danis/Polaniſqꝫ inimicitias geſſerat.Hic Nicolaus vrbẽ Ornã oppugnare adorſus
obſidionẽ pactiõe redimere coegit.Inde Iulinũ nauigans/ Bokiſclauũ magna manu
inſtructum obuium habuit.Cuius copiis auctus, celerem oppidi expugnationem

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

peregit, deinde relicto victoriæ ſocio allatã filio ſpõſam abducit. Vartiſclauus rem Sclauicam intolerabili vaſtationis onere feſſam conſpiciens: pacem colloquio petit. Quo parum proſpere habito pari ſupplicatione apud Strelam diſcedentes aggreditur: vbi cum pacis pignoribus frȩtus/nauigium regis ab ipſo inuitatus intraſſet: maligno ſatellitum inſtinctu: captiui more habitus regredi prohibitꝰ eſt. Quã rem Kanutus in concione querela proſequutus: magnopere regẽ monere cœpit: ne plus alienæ perfidiæ viribus q̃ propriæ indulgeret temperantiæ: ne ve hoſtem fidẽ ſuam ſecutum captione implicans vt eum libertate ita ſeipſum perpetuo famæ ſplendore priuaret. Fore enim ni captiuũ omitteret: vt priuatum crimen publicus patriæ rubor exiſteret. Itaq; efficaci perſuaſione vſus, & amicum oppreſſione & dominũ infamia liberauit. Quæ tam iuſta Kanuti ſentẽtia totius concionis ſuffragiis cõprobata: magnũ alienæ inuidiæ irritamẽtũ præbebat. Dimiſſa claſſe nuptialia ſacra apud vrbẽ Ripam agi placuit. Illuc ſiquidem frequens nauigiis portus oppido ſplendidã mercium varietatẽ importat. Vbi cum Kanutus in veſte Saxonica cæteris cultior progrederetur: Henricus obfuſis inuidia oculis alieni cultus ſplendorem ferre nequiens: orta inter ipſos altercatione/latus eius aduerſum gladios oſtro tutũ fore negauit. Quẽ Kanutus nullo magis ouillis ſecurũ tergoribus reſpõdit. Laceſſitũ veſtis ſuæ fulgorẽ vrbano ruſticitatis opprobrio ſpecioſius q̃ minis aut cõuitiis vltus. Ita ꝙ exprobratam ſibi externi cultus æmulationẽ, domeſtici cauillatione proſequi cõtẽtus extitit. Idem poſtmodũ orientis partes piratica peruagatus: cum ſpecioſa domũ ſpolia retuliſſet: ideoq; ſe dignitatis incrementa accepturũ ſperaret pro gratia accuſationẽ expertus eſt: culpatus a rege ꝙ in re Suetica prædam egiſſet. Cuius operam valenter editã conſimili probitatis genere æmulatus Magnus inter cætera trophȩorum ſuorum inſignia inuſitati ponderis Malleos quos Iouiales vocabãt: apud inſularum quãdam priſca virorum religione cultos in patriam deportandos curauit. Cupiens enim antiquitas tonitruorũ cauſas vſitata rerum ſimilitudine cõpræhendere Malleos quibus cœli fragores cieri credebat: ingenti ære complexa fuerat aptiſſime tantæ ſonoritatis vim fabrilium ſpecie imitandã exiſtimans. Magnus vero Chriſtianæ diſciplinæ ſtudio paganã peroſus, & phanum cultu, & Iouem inſignibus ſpoliare ſanctitatis loco habuit. Et adhuc quidẽ eum Sueones perinde ac cœleſtium ſpoliorum raptorẽ ſacrilegum autumant. Sed vtinã initiis eius exitus reſpõdiſſet. Verum plæriſq; Magnũ ſanguine vel neceſſitudine contingẽtibus Kanuti inuiſa felicitas erat. Nihil enim adeo inuidiæ faces q̃ pariũ impar virtus excitat. Sed præcipue æmulum ei Henricum genialis thori contumelia faciebat. Margareta aũt benigniſſima conſanguineæ charitatis alitrix, conſilii ſui tranquillitatem cõcitatis iuuenũ ingeniis opponebat: ſaluberrimaq; diſciplinæ moderatione inſidioſam petulantium rabiem temperabat. Quæ cum intercutis humoris vitio immodico tibiarum turgore premeretur: neq; letiferã morbi rabiẽ medicamẽtis leuare quiuiſſet: ad vltimã pene tabem redacta/Kanutum egregiȩ indolis fiducia aduocat: impẽſeq; hortatur patriæ pacem, propinquorũq; concordiã fidei ſuæ beneficio foueat: tutamento ſtabiliat: tantũq; ſe in rebus domeſticis gerat quãtum egerat in externis. Adiecit quoq; exiſtere qui regiæ familiæ charitatẽ odio diſiicere niterẽtur: ſe vero plenis ſalubritatis monitis peſtiferos talium inſtinctus preſſiſſe. Ille deum ſimplicitatis ſuæ teſtem affirmat: ſeq; omne vitæ tempus innocentia ac fide exacturũ periculorũ procellas excipere: q̃ infligere malle promittit: odiaq; beneficiis repẽſurũ teſtaẽ.

Kanuti laudata ſententia.

Kanuti vafrum reſpõſum.

Malleoli Iouiales.

Priſca ſuperſtitio.

Magni religio.

Margaretȩ hortatio.

Illa promiſſionis beneficio delectata: tantæ fidei ſecurã æquo ſe animo obiturã aſſe-
ruit. Quæ vt iuuenilis inuidiæ fluctus viua cohibuit: ita conſumpta laxauit. Nã ab
eius fato iuuẽtutis impatiẽtia primã propoſiti ſceleris licentiã mutuata eſt. Sed &
Henricus præter cõmunẽ ſimultatẽ etiã priuata Kanutum indignatione peroſus:
iniectos malignitati ſuæ frænos audaci impietate diſcuſſit. Vbbonem quoq; pfectũ
et Haquinũ filium quo firmius dolũ strueret: promptiorẽq; ſceleri aditũ cõciliaret
inſidiarũ participes facit. Hi tres eximiũ Kanuti fulgorẽ virtutis æmulatione per-
Kanuto inſidiæ intentantur. teſi: graue mẽdacii incitamẽtum aduerſum excellẽtẽ eius claritudinẽ deſtrinxerũt.
Itaq; ſplendidiſſimũ patriæ lumen denſiſſimis tenebris inuoluere cupiẽtes: nihil eũ
regis vitæ tẽporibuſq; deferre: ſed ipſius exitum præpropera ambitione præcurre-
re: iamq; regiã ſibi potẽtiam arrogare dicebãt. Mouit regẽ tanti cõtemptus opinio:
denũtiataq; concione/ Kanutum iubet accerſi. Qui cũ prior præſtitutũ frequentiæ
locũ adiſſet: ſuper ueniẽti patrio Theutonicæ comitatis more: pallio vacuus obuiã
Nicolaus Kanutum criminat. accurrit: equoq; deſcẽdentẽ continẽdę ſellæ miniſterio veneratus eſt. Tũc Nicolaus
fari in cõcione exorſus: docet Suenonis filios in regni geſtione ætatis pcipue reſpe-
ctũ egiſſe: ſucceſſionis habitũ ætatis ordine diſpẽſaſſe: dominãdi ius in annorũ pro-
gatiua conſtituiſſe: neq; minori maiorẽ honore pcurrere licuiſſe. Quamobrẽ ſeſe vt
natu minimũ: ita etiã regno poſtremũ fraternæ moderationis exẽplo nullã fortunæ
violẽtiam intuliſſe: expectatorẽ beneficii eius non raptorẽ fuiſſe: neq; ad intẽpeſtiuũ
ætati culmen manus præpropera porrexiſſe cupidine. Kanutum vero parum prio-
rum exempla ſecutum: violato ſpecioſiſſimę cõſuetudinis habitu: regni ius cum re
necdum queat appellatiõe præcerpere: ſingulare nominis inſigne celerius q̃ iuſtius
occupare: iamq; a ſuis falſo regis titulo cenſeri non erubeſcere: cõſultius acturum ſi
regnandi fortunam: non in ſuorum adulatione: ſed in extantis adhuc regis occaſu
reponere: maturũq; præſtolari decus: q̃ intempeſtiuũ præcipere mallet. His atq; cõ-
ſentaneis modis regiæ ſibi nuncupationis inſigne eripi querebatur. Tunc exurgens
Kanutus ſe purgat. Kanutus diu vultũ humi intentũ habuit: dicẽdiq; exordium aliquãtiſper ſudore &
ſuſpiriis præcucurrit. Tandẽ & oculos, & animũ leuans: gladiiq; vt mos eſt capulo
innixus: peccant inquit pater qui moderationem tuã ſupra quod aut maieſtati, aut
ætati debes exaſperant: quiq; pacatiſſimæ mẽtis tuæ ſerenũ, mẽdaciorum procellis
incitant: obtrectationũ ſibilis vexant. Sed onuſtũ mihi valde eſt ꝙ integerrimã ani-
mi tui tẽperãtiã aliquid ab alieniſſima tibi iracundia mutuatã, & quaſi ſiniſtro ra-
tionis ductu tranſuerſam ferri conſpicio. Reiice quæſo nugarum auctores mẽdaci-
ter obſtrepentes: falſæq; hui⁹ criminationis figmẽtum reſpue. Neq; enim iniurioſo
tibi nomine cenſeri ſuſtineo. Herum me mei: nõ regem appellãt. Itaq; cum a Sclauis
dominus ſalutari cõſueuerim: ſiniſtri tantæ comitatis interpretes alienæ vrbanita-
tis occaſione inſimulationis materiã aucupãtur: ipſiq; venerationis officia negligẽ-
tes: etiã aliorũ iuſta criminãtur obſeqa. Ego vero nõ regnũ (vt aiſti) vocabulo vſur-
po: ſed tẽperata nominis dignitate faſtuoſum ſalutationis decus fugio: inuidẽdum
honoris faſtigiũ ſperno. Ita abſq; omni maieſtatis tuæ præiudicio barbara circa me
reſultat humanitas. Meã vero inter alienos venerationẽ indigne ferunt: qui & mihi
lucem: & fidum lateri tuo militẽ eripere geſtiunt. Hos æque tui vſus ac mei capitis
hoſtes iudico. Eſto vocari me regem. En filium tuũ Magnũ nuper apud Gothiã re-
gii cultus & nominis inſignibus potitũ comperimus. Mihi quoq; ſi par apud Scla-
uiam fortuna fauiſſet: certe binis regũ obſequiis vti iocũdũ ducere debueras: ideq;

tuæ qđ meæ fortunæ incremẽtum exiſtimare. Proprio nãq; parta negotio tuo q̃ala
cerrime ſubiectarẽ faſtigio: foretq; vt inde ſeruitiorum fructũ decerperes: vnde alio
qui damnorum aduerſa perferres. Itaq; plus amoris q̃ odii in mea fueras felicitate
repoſiturus. Adde ꝙ ꝓ tua ac patriæ incolumitate excubare omni ſorte læti⁹, omni
ſtudio ſpecioſius duxi. Ipſe an efficaciter militauerim: noſti. Littora Dani ſi placet
excolite: æquoribus ædes quãtalibet propinquitate iungantur. ipſi vndas cauete a
maritimis: ego vos a prędonibus præſtabo ſecuros. Et ſi veri cõfeſſorẽ agere nõ eru
beſcis: ipſe iampridẽ Sleſuici conſiſtẽs, ſalutẽ tuam aduerſum Saxonũ excurſationes
iugibus excubiis vallare neceſſe habuiſti. Eo ſi nũc diuertere libitum eſt: liberas me
tu noctes exigere poteris. Præterea anguſtias regni tui ſola Daniæ poſſeſſione con=
tẽtas inuſitatis terminorũ augmentis explicui. Quos prius infenſos habueras: nũc
in tributũ acti: tuo per me famulãtur imperio. Itaq; quarũ ego rerum ſementẽ ieci:
tu fructũ abſq; negotio meſſuiſti. Et quidẽ impẽſam ad militẽ, emolumẽtum ad re=
gem redundare par eſt. Et ne vlterius priuatæ militiæ facta proſequar: etiã in publi
ca: aduerſo pro te vulnera corpore excepi. Et tamen ſic de te meritum ſuſpitione: &
querimonia cauſabundus aggrederis: veteriſq; militis tui promptiſſimã fidem &
certiſſimã innocẽtiam notare deforme non ducis. His ne ergo operibus merui: vt ad
uerſum me æmulationẽ tuam in concione deſtringeres? Hæc ne ex labore p̃mia: ex
militia ſtipendia decerpam: vt cuius beneficentiã ſperabam: indignationẽ experiar?
Aliena a te ſit ingrati hæc animi labes: vt operum meorũ beneficiis inuidia / atq; ob
trectatione reſpondeas. Verũ totã hanc inſimulationis vim ab inuidia profectã: nõ
tuæ / ſed tuorum malignitati imputandam exiſtimo. At in regni faſtigio collocatos
difficiles accuſatoribus aures præbere conuenit. Diu paternũ hoc imperium gere:
feliciterq; & nominis & regni inſignibus vtere. Hæredem tibi quẽ natura dedit: for
tuna conciliet. Ego vero in quocũq; me fortunę habitu continuero: nũq̃ celſitudinẽ
tuã fide vel obſequio colere ſuperſedebo. Permulſus oratione rex placidiorẽ oris ha=
bitum induens: offenſam falſo inſtinctu conceptã in ipſa repente concione depoſuit.
execratus eos qui ſimplicitatẽ eius ſcurriliter attentaſſent: ſeq; deinceps aduerſum
huiuſmodi criminationũ ſuſurros aures obſeraturum promittit. Cũq; Henricus
omnẽ obtrectationis ſuæ molem prudẽtiſſima Kanuti reſponſione ſubuerſam vide Henrici per
ret: familiaribus regem minis aggreditur: ſumma illũ regni affectatione teneri in= fidia.
quiẽs: incertãq; Magno regni potitionẽ futuram: ſi populo iudice de ſumma ſecum
foret cõtrouerſiam habiturus. Quippe Kanutum cæteræ nobiliũ turbæ populariũ
ſuffragiis pręferẽdum. Quamobrẽ debere patrem ſucceſſionis ius proprio potius q̃
alieno mandare iudicio: deſtinatũq; hæredi locum æmulo vacuefacere: dum filii re
bus conſultum eſſe velit. Itaq; ſapere eum ſi ſuſpectam Kanuti fortunã ferro præ=
currere ſtudeat. Hæ voces ſæpius laceſſiti regis animũ ſollicitudinibus implicatũ
grauiori q̃ ante ſuſpitione torſerunt. Tunc Magnus perinde ac fortunæ ſuæ conſu
lendi, tollendiq; æmuli / a patre licẽtiam nactus: accitos qui ſe ſuperius Henrico ſce= Cõiuratio ĩ
leſtiſſimi conſilii collegio ſociauerant iurare coegit: fidũ ſe cõmiſſi ſilentiũ acturos. Kanutum.
Adiectus eſt his Haquinus cognomine & genere Iutus: neq; voci eius vlla ex parte
diffiſum eſt: q̃q̃ Kanuti ſororẽ in matrimonio habere noſceretur. Igitur coniurati
diu ſecũ taciteq; luſtrantes quibus periculorũ procellis, quove exitii pondere diui= Verſutia
nũ Kanuti caput obruerẽt: peſtiferi conſilii laqueos: humi decubando nectebãt: vt ſi impia.
rẽ caſu detegi contigiſſet: nũq̃ ſtando, ſedendove ſaluti ipſius inſidiatos ſe eſſe tuto

iurare quirent: ꝑsidioq; situs innocentiæ ſibi munimētum conciſcerent: ignorantes
verborum artificio iuramentum edentē: periurio obnoxium fore. Quorum fucoſa
atq; errabunda ſimplicitas: plus criminis in vocis q̃ actus impietate repoſuit: nō in
manuū ſed labiorum temeritate religionis violationē conſtituēs. Cum autem Ha-
quinus Iutus cœpti modeſte ſermonis exitum: Kanuti næ ſaluti inſidioſum aduer-
teret: protinus collegio ſe peſtiferæ cōſpirationis abrupit: conclaueq; exceſſit: ne la-
tronis potius q̃ neceſſarii partes egiſſe videretur. Igitur a cōiurationis authore ne
iuriſiurandi vinculū perrumperet/ monitus: neq; fautorē conſilii, neq; proditorem
ſe futurū reſpondit: ꝗꝗ ſatius eſſet immerētis periculū indicio ꝓcurrere: q̃ ſilētio to-
lerare. Vt autē Magnus inſidiarum cōtextum familiaritatis ꝑſidio obſcuraret: cū-
ctáq; ſuſpitionis notam calliditatis acumine vitaret: ante omnia cōſultum duxit: vt
cum eo cuius ardentiſſime cruorē ſitiebat: fictā amicitiæ æqualitatem iuriſiurandi
pactione confereret: perinde ac religionis pondere propinquitatis vinculū aſtrictu-
rus. Et vt cunctā malignitatis notā ſanctitatis ſimulatione ꝓcurreret: nihilq; perfi-
dum aut obſcurū voluere putaretur: iniquiſſimā molitionē ſuā inſidioſa religionis
adumbratione cōtexit. Quippe cōtracta apud Syalādiā nobiliū frequētia: Kanutoq;
circa diuinū natalis ſolenne conuiuādi gratia Roſkyldiā vocato: ſacræ ſibi peregri-
nationis amorē inceſſiſſe perhibuit. Præterea cōiugis ipſum ac liberorū tutorē ordi-
nat: eiq; pleniſſimā rei familiaris ſuæ cuſtodiā mādat. Et forte tūc Ingiburga cōſilii
cognitionē conſciorū indiciis apꝑhēderat: ſtatimq; virū vt ꝑparatas capiti ſuo vi-
taret inſidias: miſſis literis monēdum curauit. Ille nūtiū non tā a depꝑhēſionis certi-
tudine q̃ a muliebri pauore profectū exiſtimās: monitionē reſpuit: ſeq; nō minus fi-
dei in Magni q̃ vxoris præcordiis reponere dixit. Quē ſi fortuna æque ac coniunx
conſilio inſtruere voluiſſet: obiectos perfidiæ laqueos cōſultius vitaſſet: neq; credu-
litatē ſuā alienæ malignitatis hamis implicādā ꝓbuiſſet. Interea magnatibus apud
Roſkyldiam: quatuor ſolēniū dies cōtinuo feriatis: Kanutus ac Magnus, publico iā
conuētu ſoluto: ſacri tēporis reſiduū diuiduo peregere cōtubernio. Eodē forte tem-
pore quidā Kanuto admodū ſanguine cōiunctus: in eius cōſpectu diſſidentē ſecum
militē fuſte percuſſum interemit: atq; ob id curia abire iuſſus: Magnū petiuit. Proui-
dēs autē Magnus: ne per eū vllū cōſilii ſui indiciū ad Kanutū manaret: nocte qua ad
deteſtabile carnificis miniſteriū peragēdū cōtēdit: cæteris ſe ſequi iuſſis: ſolū hunc
priſtina Kanuti familiaritate ſuſpectū comitē recuſauit. Conſilii deinde participes
iureiurando obſtrictos fidē facere compulit: ſilētio ſe cuncta tecturos. Poſt hæc mili-
tem latebra claudit: inſidiaſq; circūſpecta locorū obſcuritate diſponit. Mox Kanutū
apud oppidū Haralſtadium/ ab Erico Falſtriæ ꝑfecturæ viro domi exceptū: per cō-
iuratorū quēdam genere Saxonē/ arte cantorē/ ſine arbitris ſibi obuiū venire iubet.
Occurſus locū apud citimū villæ nemus denuntiat. Ille nihil in re doli ſuſpicatus:
duobus tantū militaris ordinis viris totidēq; Equiſonibus in comitatū aſſumptis:
armis vacuus equū petiuit: neq; lateri ſuo ferri munimētū adciſcere curæ habuit.
Quē cū e famulis quidā gladio vacuū incedere vetuiſſet: nequaq̃ ſe in ſalutis tutelā
ferro opus habere reſpondit. Tantū enim fiduciæ & pacis in Magni ſocietate repo-
ſuerat: vt in occurſum eius ne enſe quidē vtēdum putaret. Monitore vero ne ferrū
omitteret inſiſtente: ægre gladium ſumpſit. Tunc cantor ꝙ Kanutum Saxonici &
ritus & nominis amantiſſimū ſciſſet/ cautela ſenſim inſtruere cupiens: cum iuriſiu-
randi religio quo minus id ageret obſtare videretur: quia liquido nephas ducebat:

Haquinus cōiurationi renuit.

Magni perfidia.

Kanuti integra ſimplicitas.

Cantoris fides.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſub inuolucro rem prodere conabatur, integritatem ſuam inter fidũ arcani, & pium innocentiæ ſeruatorem partitus. Igitur ſpecioſiſſimi carminis contextu notiſſimã Grimildæ erga fratres perfidiam de induſtiria memorare adorſus: famoſæ fraudis exemplo ſimilium ei metũ ingenerare tentabat. Sed nullis monitorũ ambagibus ſecuritatis eius columẽ quaſſare potuit. Tantũ quippe fidei in Magni propinquitate repoſitum habebat: vt ſalutẽ ſuam periclitari: q̄ ipſius amicitiã notare mallet. Quẽ cantor certioribus adhuc indiciis aggredi perſeuerans: loricæ quã ſub veſte geſtabat: ſumma detexit. Sed ne eo quidẽ ſuſpitionis irritamẽto refertum fortitudine pectus: ignauia aſtringere valuit. Ita ſolidæ induſtriæ ſatelles fidem ſuam & periurio vacuam: & innocẽtia plenam præſtare voluit. Iamq; Kanutus primos ſyluæ aditus ſubibat: cũ a Magno occiduũ arboris truncum inſidẽte: falſa oris hilaritate: & fictis oſculorum blandimentis excipitur. Cuius vt aſtrictum amplexibus pectus ferro tectum agnouit: ꝗd ita eo cultu eſſet perquirere inſtitit. At ille diſſimulandæ fraudis cupidine munimenti rationem referre cupiens: eſſe virũ inquit vitæ ruſticæ cuius populari penates vellet. Kanutus & rei atrocitatem, & temporis religionem ſancte æſtimans: quippe epiphaniæ ſacra gerebantur: ne priuata ira publicum ſolenne macularet orabat. Quo/neq; ſe vltionem remiſſurum, neq; propoſito ceſſurum iurãte: ipſe ſatiſfactionis iuſta promittere: ſuamq; pro eius correctione ſponſionem offerre cœpit. Obſtrepentibus deinde qui inſidiis addicti fuerant: oculos in partem circũferens: quid ſibi militum hæc manus velit interrogat. Cui Magnus: iam de regni ſucceſſione & rerum ſumma agendum reſpondit. Tunc Kanutus vt patris eius maieſtas diu lętis fortunæ velis proſperum curſum teneat: exoptat. Tempeſtiuam vero talium mentionem incidere negat. Hæc dicentis verticem exiliens Magnus obiurgantis more corripuit. Igitur Kanutus patẽte iam dolo manũ capulo inſerẽs: vagina ferrũ abſtrahere conabatur. Iãq; gladiũ mediotenus deſtrinxerat cũ eũ Magnus capitis media diffiſſum exanimat. Cæteri coniuratorũ proſtratũ crebris confodere cuſpidibus. Sanguis eius terræ redditus ſalutarẽ fontis ſcatebram perpetuis vſibus mortaliũ amminiſtrat. Cuiꝰ cæde cõperta Skyalmonis filii: q̄bus multa ad eũ ex educationis cõmunione familiaritas erat: petitũ ilico regẽ vt ipm̃ in Roſkyldẽſiũ monumẽtorũ area tumulari patiat̃ exorãt. Ille loci copiã negare: ciuitatẽ tãti mali aſpectu exaſperãdã dicere: eoſq; a q̄bus funebris Kanuti põpa duceret̃: indignationẽ ſuã aduerſum inuiſam Magni p̄ſentiã acrius deſtricturos. Quapropter exequias potiꝰ ſeditioſum pugnæ ſtrepitũ: q̄ piũ hũanitatis obſequiũ habituras. Hic mihi pauorẽ ſpecie: reuera odiũ exhibuiſſe videt̃: curaſſeq; ne ſpecioſo occiſi funere tetrior ĩterfectori labes accreſceret. Reuerſi q̄ regi ſupplicauerãt: miſerãdũ amici corpus tenui funere Ryngſtadiũ extulerũt. Nec diuina laborãtibꝰ beneficẽtia defuit. Siq̄dẽ locũ in quo pauſantibus gerulis funebris eius lectus cõſtiterat: repẽtino fontis ortu ſignauit. Aliis quoq; cõpluribus rerũ indiciis ingens ſanctitatis eius ſplẽdor eluxit. Facinoris fama, promiſcuũ patrię lamẽtũ exciuit, omniq; penates plãgore cõpleuit. Populus eñ cũ calamitoſum de nece eius nũtiũ accepiſſet: protinꝰ cõuiuiorũ quę ea tẽpeſtate gerebant̃: hilaritate depoſita: morẽ tẽpori ĩpenſum mœrore mutauit: inq; eo lamẽtãdo: vterq; ſexus vnius gemebũdi amici vocẽ habuit. Cuius funus publico luctu elatũ: quantus eius amor omniũ animis inſitus eſſet: indicio fuit. Itaq; cuiꝰ vitam patria charitatis officiis excoluerat: morti quoq; teſtes grati animi lachrymas erogabat: vt Kanutũ eiulatibꝰ: ita raptorẽ ſpũs eiꝰ validiſſimis execratiõibꝰ ĩſecuta.

Paſſio ſancti Kanuti ducis.

Anno. 1131. 7. idus Januar:

Fons miraculoſus.

Alter fons.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Magni in- Magnus vero ob impię cædis euētum proſuſo in gaudium animo: Roſkyldiā repe-
ſolentia. tit: regnūq; quaſi ſublato iam æmulo ſpei firmitate complexus: erubeſcēdam facino
ris fortunā tripudio proſequi deforme nō duxit. Quinetiā ſanctiſſimis Kanuti vul
neribus quibus plenas pœnitētiæ lachrymas debuerat: voluptate ex facinore cōce-
pta: per ludibriū inſultare ſuſtinuit. Ne aūt ſanguis cœlo terraq; egregie meriti pro
pagine vacuus interiret: hæredē deus extincto ſubiecit. Nam octaua poſt hæc luce:
Naſcitur Ingiburga Kanuti conceptū ex eo marē enixa proditur: cui & materni aui nomen
ſancti Ka- inditur. Tunc Haquinus quē ſuperius Sunniua ortū ſignificaui: cūq; eo Petrus ma
nuti ducis tre Botilda natus, & filii Skyalmonis facinoris atrocitatē/graui querelarū cōtextu
filius. Val- proſequuti: indignā amici necē in populariū vbiq; conciliis deplorabāt: aduerſum
demar I. iniquiſſimū percuſſoris actū vulgi irā erigere cupiēdo. Quinetiā tunicā eiꝰ crebris
foraminibus abſumptā omniū oculis in cōcione ſubiiciebāt. Nec parum luctuoſam
eorū actionē laceræ veſtis irritamentū adiuuit. Quippe cōpluribus ingētē vltionis
Kanuti du cupiditatē tam fœdæ lacerationis ſpectaculū ingenerauit. Sed & ſanctitas Kanuti
cis ſigna. crebris ſignorū indiciis prodita: ac diuinis vulgata miraculis: incredibili cladis eiꝰ
conqueſtoribus adminiculo fuit. Haraldus quoq; interdū declaratā apud Ryngſta-
dium concionē: maiore regni q̄ vltionis affectatione petiuit: ibiq; triſtiſſimā fratera
næ necis querelā peregit. Ericus vero inſularū a Kanuto præfectura donatus: ſola
vindictæ meditatione ſollicitus æſtuabat. At Nicolaus popularis inimicitiæ metu
periculoſum cōcionis aditū ſuſpicatus: ſuāq; vel filii copiam multitudinis viribus
offerre nō auſus: Lundēſiū antiſtitis Aſceri conſiliū aduocat. Quo edoctus Magno
Roſkyldis relicto: Ryngſtadiū petit: ſperans ſe per abſentiā filii pacatiorē plæbis fre
quentiā reperturū. Verū quia habēdā in collibus concionē tuto petiturus nō vide-
batur: in oppido acquieſcere: q̄ incertam populi fidē diſcrimine ſuo tētare maluit.
Cūq; Kanuti fratres fatū eius apud concionē pari fuiſſent querimonia ꝓſequuti: po
Magni dā- pulus lachrymoſa eorū actione permotus/tam innocui ſanguinis carnificē publica
natio. damnatione mulctauit: ſentētiāq; ſuā aduerſum tā pii ſpiritus oppſſorē deſtrinxit.
In regē vero priſtina adhuc fortuna venerabilē: tāq̄ de eius incerta cōſenſu ſeueriꝰ
cōſulere paſſus nō eſt: ne noxā & innocētiā in æquo ponere videret. Itaq; patriæ pa-
rētē honoris pariter eius atq; ætatis æſtimatiōe verecūdius habita: ab hoc animad
uerſionis genere immunē reliq̄t. Orta tādē de regis abſentia mētione ſubitis cōſter
nationis furiis incitatꝰ: laxato cōcionis ordine: intra ſuos eū penates opprimere ge
ſtiebat: p̄fatus iuſte regē ab his adiri: quos prior ipſe petere noluiſſet: p̄ſertim cū præ
ſentiā ſuā cōcioni quæ per eum vigere debuerat: in vicinia cōſtitutus negaſſet. Qđ
cū rex ex his quos ad cognoſcendas concionis voces direxerat accepiſſet: Aſcerum
emittit: qui reuerētiā & nobilitati ſuæ: & ſacerdotio debitā iræ vulgi irrūpētis op-
poneret. Ille plæbis in occurſū cōtēdēs/cōſpecto Erico/dexterā habenis eiꝰ equo de-
lapſus inſeruit. Quē diu ac multū vt irā cōceptā temere/remitteret p̄catꝰ: ꝓ Magni
facinore decretā lege correctionē: ꝓ patris eiꝰ innocētia ſtatutā defenſionis iuſtitiā
promittebat. Quinetiā detracto pileo cōſternatæ multitudini capitis ſui maieſtatē
obiecit. Tātū aūt eius apud Ericū p̄catio valuit: vt regi nō modo ſalus: ſed etiā in p
ximo petēdæ cōcionis licētia deferret. Qꝫq̄ em̄ populus ardētiſſimo ſtudio in Ka-
nuti vltionē ferretur: auctoritatē tamē antiſtitis quæ inter Danos ampliſſima erat:
ante oculos p̄ponens: plus eius p̄cibus q̄ ſuis ſententiis indulgendum putauit. Itaq;
rex concione ſine filio petita: non aliter defenſionem ſibi conciliare permiſſus eſt: q̄

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

vt ſe Magni præſentiã vitaturũ: eũq; domo ac patria exceſſurũ: nec ante receptam
a populo veniã reuerſurũ iuraret. Cæterum ne vulgi irã exaſperaret: diuiduũ cum
eo concilium habuit: internuntiis partium mãdata geſtantibus. Arbitrii ſiquidẽ
regis facultatẽ exilii qđ Magnus apud Gothiam cuius rex eſſet agere poterat intu
entes conditione vtendũ monebãt: futurum rati: vt interim in omniũ animis odii
eius habitus exoleſceret: ipſeq; prolixioris abſentiæ beneficio mitiorẽ patriæ ſentẽ-
tiam reperiret. Populũ quippe exilii eius miſeratione mouendũ, iram quã ſceleri in
flixerat: pœnitẽtiæ remiſſurũ, ſperabant. Ita pacato popularium motu: rex Iutiam:
Magnus Gothiã exilii ſpeciẽ p̄biturus petiuit. Huius pactionis obtrectatores amici — Magnus in
regis fuere. Quippe qui Magno occidendi Kanutũ cõſiliũ dederãt cõditionis habi- — exiliũ abit.
tũ exſecrantes: teterrima ſibi ratione regẽ cõſuluiſſe dicebãt: ſatius affirmantes vt
ipſe rerũ ſummã deponeret: q̃ vnicũ filiũ & in ſpem regni procreatũ: ob leues agre-
ſtium minas exilii deformitate damnaſſet. Quamobrẽ oportere Magnũ reuerſionis
ius paterno potius q̃ populari arbitrio ſubiectum habere: citiſſimoq; reuocationis
beneficio patriæ & propinquis inconſulta plæbis malignitate reſtitui. His vocibus
irritatus Nicolaus: miſſis qui Magnũ accerſerẽt: abdicatã eius cõmunionẽ inimica
religioni charitate repetiit. Nec penſi duxit cũ cõtẽptu periurii damnatã ſangui-
nis ſui p̄ſentiã amplexari. Cuius indulgẽtiæ temeritas procellã Magni diſceſſu pa-
catam: reditu concitauit. Enimuero Ericus ac Haraldus Nicolaum: cui eatenus in
demnitatẽ detulerãt: vtpote voce ſacrilegũ: cõſilio parricidã: deteſtabili filio dãna-
tionis cõſortiõe iũxerũt: ſcelere pares pœna æquãdos exiſtimãtes. Neq; eñ vlterior
iurationi eius fides habita eſt: q̃ iam ꝑpropera filii reuocatione cõſpicuũ cũctis piu
riũ ediſiſſet. Verũ ne populus regio ductu vacuus regẽ inceſſeret ſub certis ſignis
militare cõſtituit: fragiles conatus & ꝓpoſiti irritos iudicãs quos nulla auſpicia ꝓ-
curaſſent. Itaq; regẽ ex cõſueta potiſſimũ familia petiturus p̄terito Haraldo/ Erico — Haraldus
ꝙ huic ſtirpi affinis eſſet/ & nomẽ, & regias vires ſuffragiis detulit. Siquidẽ facilẽ — reiicitur.
ex his electionẽ morum inæqualitas faciebat. Nõ ſolum enim auaritia Haraldi: ſed
etiã libido flagitiis obſita / a regno repelli meruit. Huic coniugalia ſacra ſpernenti
frequens concubinis cubiculum extitit. Quippe matrimonio non contẽtus: genia-
lem thorum pellicum vſu pollutum habuit. Quarũ partus ſingulis incunabulis ex-
cepti: & in aula liberis matrũ officiis educati: triſte nuptæ ſpectaculũ fuere. Igitur
ob inuiſos parẽtis mores: ſuſpecta quoq; poſteritas erat: nec ſolũ pręſens patris: ſed
etiã futura liberorũ metuebatur impietas: ꝙ filiorũ affectus paternis ſoleant inge-
niis reſpõdere. Eapropter cũcti ab Haraldo oculos auertẽtes: benignis Ericũ animis
reſpicere maluerũt. Ipſe vero plus propriæ moderationi q̃ alieno fauori indulgẽdũ — Erici mo-
exiſtimans: oblatum a popularibus honorẽ ſumere recuſauit: ornamẽtum eius viri- — deſtia.
bus quęrere: regnũq; armis præcurrere cupiẽs. Igitur & vltioni ſtudẽdum: & impe
rio ante partã victoriã abſtinẽdũ putauit: ac primũ Iutiã imparatæ expeditionis vi
ribus petit. Quẽ cõtexta acie ꝓcedentẽ thoro Riparũ antiſtes cõpoſitis perfidiæ cõ
mẽtis excepit: ſummã regis innocẽtiã p̄dicans: eũq; iurationis ſuæ tenorẽ deinceps
executurũ promittẽs. Verbis deinde magnã præ ſe excuſationẽ præferẽtibus/ pre-
ces de pace multiplicat. Ericus obſecrantis animũ ſimpliciter æſtimans: ſecuritate
ex eius mendacio concepta: continuo reuocatis aquiliferis: ſubſiſtere copias iubet.
Cuius mora Nicolaus ex ſpeculatoribꝰ cognita: ꝓfuſos in otiũ hoſtes nullo negotio
fugauit. Ita dux antiſtitis cõmẽto ludificatꝰ: ſtolidę credulitatis ſuę pœnas pepẽdit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Cũqꝫ ob hoc datũ ſibi iuſtũ belli titulũ animaduerteret: ſed ob rerũ anguſtias regio
apud Yſoram nomine inſigniri nequiret: Syalandiã reuerſus: eius Scaniæqꝫ ſuffra-
giis recuſatũ prius honorẽ accepit: omniqꝫ diſſimulatione reiecta: acrius in fratris
vltionẽ erigitur. Inde literas ad Lothariũ facit: amici necẽ vlciſcat̃ orat: parricidii a
Magno pœnas expetat: eũqꝫ in ſocietatẽ belli tũ precibus: tum etiam p̃mii pactione
ſollicitat. Imperator maiore potiẽdi regni q̃ exigẽdæ vltionis cupiditate perductus
ſecus Iutiæ mœnia gradũ Romano militi ſtruxit. Etenim ꝓpoſiti ſpem: nõ tã in vi-
ribus ſuis q̃ in interno diuiduæ regionis motu repoſuit. Cui ſe Ericus apud Sleſui-
cum claſſe obuiũ dedit. At Magnus vtriuſqꝫ hoſtis aduentũ accurata valli munitio
ne p̃currens: validũ portis p̃ſidiũ applicuerat. Interiectis diebus Nicolaus citeriora
valli immẽſo Iutorũ agmine circũfudit. Cuius tantæ copiæ erãt: vt imperator acie
manũ cũ eo conſerere formidaret. Sed neqꝫ claſſe Erici ad copias ſuas in vrbẽ traii-
ciendas vti p̃ſumeret. Cũqꝫ nec aggerẽ oppugnare: nec militẽ nauigiis mãdare tutũ
duceret: inaniter tẽpus a ſe teri conſpiciẽs: pacis cõditiones excogitauit: quibus ſpe
cioſam ſibi ſoluẽdæ obſidionis rationẽ conciſceret. Ericũ itaqꝫ cui integerrimã opis
ſtabilitatẽ ſpoponderat auerſatus: pactũ cũ aduerſæ partis principibus habuit: vt
obſidioni ipſe parceret: Magnuſqꝫ Romani imperii militẽ ageret. Qui cupide condi
tione vſus ſupplex Lothariũ veneratus eſt: ſed inſidias parabat obſequio. Ille ex pa-
cto copias trans Eydoram recepit. Quo accepto Ericus Cæſarẽ nauigio petitũ per
ſummã Theutonicę perfidię execrationẽ exprobratione leuitatis inſequitur: futurũ
affirmãs: vt Magn⁹ tali ſe circa ipſum fide gereret: qualẽ nuper in excolẽda/ Kanuti
ſocietate p̃buerat. Nec vana aſſertio extitit. Imperatore ſiquidem Eydoram remẽſo
Adolfum extremos ab eo curare iuſſum: Magnus ꝑ inſidias adortus: non ſolũ copiis
ſpoliauit: ſed etiã arma deformiter abiectãtẽ nando fugam capeſſere coegit. Ericus
imperatoris ope defectũ ſe vidẽs: per ſummã animi ægritudinẽ orientalia repetiuit.
Superueniũt legati a Magno rege Noruagiẽſiũ miſſi maiorẽ Kanuti filiã: ſed nõdũ
nuptiis tẽpeſtiuã eius coniugio petituri. Quorũ legationẽ Ericus cõtrahendarũ vi-
riũ ſpe fauorabiliter habuit: excepit alacriter cupiens finitimorũ auxilia affinitatis
beneficio cõparare. Ipſe quoqꝫ bellis otiũ iuterpellãtibus: adhuc cõiugio vacuus: no
uercã Magni Noruagienſiũ quõdã reginã: vtpote dignus hac nuptiarũ viciſſitudi
ne fauẽte eiuſdẽ priuigno: ſuſcepit vxorẽ. Hybernis itaqꝫ per quietẽ exactis: recidi-
ua belli tẽpeſtas efferbuit. Nã Nicolaus occaſiuũ Daniæ militẽ cõtrahebat. Ericus
Chriſtierni ſplendidiſſimo inter Iutos loco nati ꝓmiſſis euectus: oriẽtis auxilia pu-
gnæ cõparat. Is Magni odio a Nicolao deficiẽs: enixe ſe Erico affuturũ ſpopõderat.

Petrus Roſkyldenſis epiſcopus.

Petrus vero Roſkyldenſiũ pontifex Ericũ corpore: Nicolaum animo comitabatur:
metu alterũ: alterũ charitate cõplexus. Sed Haraldi fauor inter ruborẽ & odiũ va-
rie fluctuatus eſt. Vt enim Nicolai caſtra verecunda pudoris meditatione vitabat:
ita fratris p̃lationẽ peroſus/ militiã eius inuidia detrectabat. Itaqꝫ partes eius cũ du
obus ſpectatæ indolis filiis/ ſpecie magis q̃ beniuolẽtia proſequebatur. Neqꝫ enim ei
parcius aduerſum germanũ: a quo ſe in regni petitiõe ſuperatũ videbat: q̃ in fratris
interfectorẽ odiũ erat. Interea Chriſtiernus neceſſariorũ manu cõtracta: acie regem
aggredi ſtatuebat. Cuius Nicolaus nõ ſolũ defectione: ſed etiã hoſtili molitione cõ-
perta: copias quas aduerſum hoſtes cõtraxerat/ inter naualẽ terreſtrẽqꝫ partitur ex-
ercitũ. Quinetiã Chriſtiernũ acie excipere parat: Magnũ claſſe p̃fectũ Erico obuiũ
deſtinat. Iã vero Ericus ad inſulã: cui Syra nomẽ, appulerat. Quo ignorato Magnus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

aura q̃ euētu ꝓſperiore ab Aruſia ſoluit/nauigiiſq; aliis alia præcurrentibus/ſparſa
incōpoſitaq; claſſe ꝓceſſit. Cuiꝰ Ericus aduētu p̃cognito/ſcafa exceptus, nūc ſingu-
los/nūc vniuerſos claſſis ſuæ magiſtros/maximeq; Petrū et Haraldū / quorū dubiā
ſuſpectāq; fidē habebat/impēſioribus pugnæ hortamētis ſollicitat. Neq; eñ repēte
cū tota Magni claſſe manū cōſerere cupiebat: ſed nauigia vt cuiq; celeritas curſum
dederat accedentia ſigillatim nautarū internicione vaſtauit. Quorū Magnus emi-
nus pericula ſpeculatus, cōfeſtim demiſſo velo, nauigiū ſuū anchoræ q̃ auræ crede
re præoptauit/diſiectāq; pelago claſſem lituo recinente cōtraxit. Igit̃ ignauis fugā/
fortioribus pugnā apphendentibus, Ericus cū nauiū numero præſtaret, arctiſſimo
earū cōtextu hoſtē cōcluſit/ac veluti claſſe claſſē obſedit/atrocitatēq; pugnæ auge-
bat neceſſitas. Cūq; Iutenſes neq; victoriæ facultatem/neq; fugæ copiā fortunæ ſuæ
ſuppetere viderēt, duci q̃ ſibi cōſulere p̃optātes/ſalutē eius ꝓpriis ſeruauere ꝑiculis
Quippe cōſertiſſimę claſſis cuneū irrūpentes/quia victoriā Magno præſtare nō po
terant, victo fugā quærebāt. Nā eidē Mioparonē ingreſſo veluti quandā elabēdi ſe-
mitā ſecuris periculorū animis extruebāt. Quo dilapſo nihilominus pugnandi ꝑti
naciā retinētes/aut morte/aut captione finiuere bellum. Cūq; victores ſpoliis deui-
ctæ claſſis incūberent/inter egeſtā nauigiis prędā quendā velo implicatū cōſpiciūt
Cuius ex deformitate latebræ formidinē æſtimātes ꝓtinus ob ignauiā eum laqueo
cōſumpſerunt: vti fœdo mortis genere ſpm̃ redderet: quē pugnæ fortiter impende
re dubitaſſet. Interea Chriſtiernus manu cū Nicolao infœliciter cōſerta, ꝑ ingentē — Chriſtier-
ſuorū ſtragē capitur/et in oſtii Sleſuicenſis ergaſtulū relegat̃. Ericus vero recentis — nꝰ capitur.
pugnæ ſucceſſu elatus/ſed eorū quæ circa Chriſtiernū gerebant̃ ignarus, potiendę
Iutiæ ſpe mare Lymicū claſſe cōpleuit. Vbi quū expoſitis incaute copiis/et Chriſti-
erni fugā et regis aduentationē nūtio didiciſſet/plus amici fortuna cōcuſſus, q̃ pro
pria recreatus, recepto milite reuerti maturauit. Ex cuius agmine cōplures tardiꝰ — Haraldi de
nauigia repetentes, ab imminenti regis exercitu trucidant̃. Hūc euētū ſecutus Ha — fectio.
raldus ad Nicolaum occultis ſe ꝓmiſſionibus inuitantē defecit. Plus ſiq̄dem indi-
gnationis ex Erici dn̄atione, q̃ iræ ex Kanuti internicione cōceperat/ eiq; frater fra
tris oppreſſore onuſtior erat. Quinetiā Magnus vt lætū hoſtilis militiæ incremen-
tum: ita triſtem ſuæ defectū aſpiciens, fraterni cōmilitii ſocietatē labefactare tenta-
bat. Haraldū itaq; quē Erici ꝑtes dubia fide ſecutum nouerat/ꝓmiſſis dignitatis in
cremētis vrgebat. Nam et Haraldus q̃q̃ iram obſequio tegeret, incitatiore odio ad
uerſus Ericū, q̃ Erici impugnatorē ardebat. Itaq; nō ſolū eius arma deſeruit, ſed ēt
quo validiorē Nicolao opē īpēderet/caſtellū qđ ī Roſkyldenſi ſuburbio molitꝰ fue-
rat, īpēſiore munimēto vallauit/īuidiā f̃na ꝑlatiōe cōceptā/ꝑfidia defectiōis exſa-
tiās. Idē cū Ericꝰ magna Sialādēſiū manu ꝑ obſidionē clauſiſſet/valliq; firmioribꝰ
obſtaculis conatus ſuos admodū interpellari videret, a Saxonibus q̄ Roſkyldiæ de
gebāt tormētoꝝ artificia mutuatus/domeſticas vires externis cumulauit ingeniis — Machina
Quippe noſtri rerū adhuc militariū rudes raro taliū vſu callebant. Primū itaq; ſa — menta belli
xum parū vegeto iactu machinamento egeſtū/citraq; valli ꝓpinquitatē collapſum — ca.
ludibrio caſtrenſibus fuit. Siq̄dem irriſa tormenti vi, vlteriores eius impulſus irri-
tos augurabant̃. Secundū incitatius actū ac mirifico cuidam tecto ſuꝑne impactū
pondere et incuſſu ſuo funditus penetralia tranſuerberauit/ ædemq; magno cū fra
gore colliſit. Quæ domus fundamenti loco lignea tantū baſe ſubnixa/eidemq; ve-
lut cardini imminens/leui attactu quamlibet in ꝑtem circumagi poterat. Quo viſo

r

[...] planius describit hoc genus tormenti bellici
Olaus Magnus gothus de bellis glacialibus lib: 11. c. 34.
[...] lector hoc loco consulat.
[...] Olaus, aliud tormenti genus bellicum, longe vetustius [...]
[...] sublimes et elevatas trabes per modum librae in medio
[...]: cuius altera pars humi vel deorsum ligata,
habet duabus vel tribus bovinis cutibus & chordis
projectilis fundae coriariae adaptatam: quam
cadaveribus, equorum scilicet et canum aut lapidibus
globis repletam, solutis tenaculis altera pars
ponderis alligati, vehementissimo impetu ad destina-
[...] vel urbis locum in obsidione per aera fundit.

Danice vertit
Blide Kast:
forte idem quod
Livio Balista, sive
Aries Ciceroni, vel
Tormentum murale
Caesari, en muer brekker.
Tormenti bellici genus quo
lapides et jacula mittebantur. De qua Ammianus
lib. 23. c. [...]
Balistarii, qui balistis utuntur, quibus & saxa
& jacula everberabant & muros quassabant:
quorum vicem implent nunc tormentarii
qui muros dejiciunt, sternuntque validis
machinis.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Haraldus ſidutiã quam exp rimi iactus defectu cõcepat, in ſecundi ꝓceſſu depone-
re coactus: quũ neqꝫ ſe domi obſidionẽ laturũ/neqꝫ foris auxilia accepturũ ſperaret,
noctu maritima aggeris ꝑte ꝑfracta/ꝙ ab hoſte negligẽtius obſideret/ equos ꝑ præ-
rupta demiſſos pedes cũ ſuis inſequi cœpit. Cũqꝫ totis in caſtris tumultus exoriret

Haraldi callida euaſio.

citato acriꝰ equo/comitibuſqꝫ vt Haraldo occurreret de induſtria vociferari iuſſis/
nõ Haraldꝰ ſed Haraldi inſequutor creditus, inter medios ꝑſtrepẽtiũ globos facilẽ
fugæ meatũ habuit. Itaqꝫ nõ minus fictæ fugientiũ voces, ꝗ tꝑis habitus hoſtiũ ex-
iſtimationẽ fefelliſſe credunt. Fuere tamẽ ex Theutonibus ꝗ hũc in ipo fugæ ꝓcur-
ſu ſagittis a ſe cõfixũ aſſererẽt. Ita vafri ingenii dux obſidionẽ arte/ꝑiculum callidi-
tate fruſtratus, repta rate Iutiã petit. Quẽ Nicolaus ꝑinde ac ꝑtibus ſuis in Syalan
dia ꝓpugnantẽ nõ ſolũ regali beneficẽtia ꝓſecutus, ſed etiã primis inter amicos ho
noribus veneratus eſt. Nec tamẽ ſuſpicione vacua familiaritas fuit. Quippe et re-

Suetiæ rex impoſitus Suerco.

pẽtina fratris deſertio/et ſubitaneus trãſfugæ notabat aduẽtus. Interea Sueones ꝙ
Magnũ domeſticis bellis occupatũ audierãt, Suerconẽ quendã mediocri inter Sueo
nes loco natũ regẽ cõſtituũt/nõ ꝙ illũ tantoꝑe diligerent, ſed quia externi hoĩs im-
ꝑiũ recuſarent/ceruices indigenã ferre ſolitas ꝑegrino duci ſubmittere formidã-
tes. Hic Suerco Vlwildã Noricã quã Nicolaus in matrimoniũ emortua Margare
ta recepat/amatoriis primo legationibꝰ ſollicitatã/mox viro furtim abſtractã ad ſuũ

Caroli regi Suetię ortꝰ

vſqꝫ connubiũ ꝑduxit. Cuius coitu ꝓ cõiugio vſus, Karolum ex ea/ ꝗ et poſt ipm in
Suetia regnabat/ſuſcepit. Per eadẽ tꝑa diui Kanuti filia iãpridẽ regi Noricorũ de-
ſponſa ꝑ legatos ab eo in Daniã miſſos nuptura deducit. Peractis hybernis Nico-

Ericꝰ a Nicolao victꝰ.

laus diutinã deficientis a ſe regni vlciſci cupiens iniuriã, crebra Iuticarũ partium
claſſe Syalandiã appulit. A quo Ericus apud Werã pontẽ grauiſſimo prælio ſupa-
tus cũ vxore quodã Noruagiæ regina/filioqꝫ ꝑuulo Suenone/quẽ ex pellice ꝓcrea
uerat, neceſſitudinis fidutia Magnũ petiuit / eiuſqꝫ hũaniſſimã prĩo hoſpitalitatẽ/
mox dolũ atqꝫ fallaciã exptꝰ eſt. Interea Nicolaus Haraldi Theutonicorũ ſupplicia

Theutonũ ſupplicium ab Haraldo

exigẽtis precibus inclinatus, Roſkyldiã irrupit/cõpræhenſoſqꝫ in vrbe Germanos
incentoris arbitrio mulctãdos dimiſit. Quos Haraldus tũ quia tormentorũ opifi
ces/tũ quia de falſa nece ſua gloriantes audierat, extrema nariũ ꝑte præciſa, defor-
mes reddidit. Percõtatus an Haraldus eorũ fuerit iaculis interfectus. Tunc quidã
ex his applicatũ ori ſuo cultrũ aſpiciens, ꝓcendũ ſibi ꝙ doctus eſſet aſſeruit. Haral-

Aſtus ſutoris theutonici.

dus hoĩem literarũ ꝑitum exiſtimans, reuocato lictore ad epiſtolas ꝑductũ ipſas (vt
fieri aſſolet) ſolenniũ nuncupatione verborũ dedicare præcepit. Cui captiuus ſuen
di ſe/nõ ſacrandi ꝓfeſſorem reſpõdit. Haraldus hoĩs acumine delectatus, impuni-

Haraldus Hybernicꝰ

tatẽ aſtutiæ tribuit/iramqꝫ quã deceptus abiecerat, correctus repetere erubeſcebat
ne errorem ſupplicio emendare videret. Per eadẽ tꝑa Haraldus Hybernicarũ par-
tiũ oriundus florentiſſimũ Noruagiæ ſtatũ veluti fulmen aliquod ac tempeſtas in
cuſſit. Qui quum ſe Magno Hyberniæ populatore procreatum aſtrueret, affirma

Mirũ experimentum.

tioni ſuæ fidem diuini examinis argumẽto præſtare iuſſus/ſuꝑ candentes laminas
nudatis plantis (nã id ab eo experimentũ poſcebatur) inceſſit. Hiſdemqꝫ nulla ex ꝑ
te corruptioribus cõplures Noruagienſium liquido incolumitatis miraculo ad aſ
ſertionis ſuæ credulitatem perduxit. Ex cuius gremio omnis Noruagicorũ belloꝝ
lues manauit. Interea Nicolaus ꝑ inſidias æmulum opprimere ſtatuens, Magnum
Noricũ in eius necem mercedis pactione ſollicitat. Ille lucri irritamẽto latrone cor
ruptior/hoſtiſqꝫ ex hoſpite effectus, impenſioris obſequii ſimulatione curam Erici

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

exactiſſima ſatellitũ cuſtodia vallauit/officiiſq; fallaciã texit. Erycus vero p reginã
cuius patruus erat inſidias obſequio ſubeſſe doctus, amicis quos in Lalandia habe=
bat ppoſitũ regis cũ remedii precatione denũtiat. Nec ſegnis Lalandenſibus ad opi
tulandũ animus fuit. Solo qppe nauigio Noruagiã petẽtes/occulto nũtio aduentũ
ſuum Eryco ſignificãt. Qui ꝙ Noruagienſes ſummã in potionis magnitudine vo=
luptatẽ habere nouerat, applicatã ſibi cuſtodiã temulentia ludificandã putabat. Igi
tur ſtipatorũ ſobrietatẽ crapulæ delectamẽto adorſus, inſtaurata comeſſatione cre
bris cuſtodes poculis attentabat. Quibus vt bibẽdi cupiditatẽ augeret, irritamen=
tũ ebrietatis aleã cyphis interſerit. In qua poſito cũ qbuſdã pignore decertans/etiã
pſperũ teſſerarũ iactũ inerti luſu de induſtria pſequebat: vti colluſores fortuna lu=
cri illectos ad laſciuiendi cupiditatẽ/ludendiq; pſeuerantiã incitaret. Poſtremo per
inde ac plixioris vigiliæ tædio fatigatus/cubitũ exceſſit/ſacerdotẽq; exilii ſociũ aleæ
pſe curatorẽ reliquit. Ille rem ſobrie pſequutus, temperãtiã eorũ multiplicatis po
culis quantulacũq; reſtabat/ſubuertit: interq; mero ac ſomno ſopitos mediũ cuban
di locũ habuit. Interea Ericus prupta cubili pte cũ cliẽtela ac cõiuge furtiuo ad ma
re diſceſſu puenit: reptaq; in littore nauigia: quo tutius fugã capet, in ſentinis pfo=
randa curauit. Hæc tractãti ſuccurrit filiolũ hoſpitio dormientẽ fuiſſe relictũ. adeo — Erici in fi=
obliuiis aĩm feſtinatio implicat. Quippe quo occupatius/hoc negligẽtius humanũ — liũ charitas
eſſe ingeniũ cõſueuit. Qꝫq̃ vero pſtolationi piculum ineſſe nõ dubitaret, ſanguinis — et effugiũ.
tñ ſui curã deformiter abiicere paſſus nõ eſt. Miſſis igit̃ q adoleſcentẽ exciperent,
tarditatis moleſtiã eximia filii charitate cõtempſit. Quo allato in altũ pceſſit. Dilu
culo qbus Erici cura mãdata fuerat pulſatis hoſpitii foribus, an heſternã adhuc te=
mulentiã diſcuſſiſſet/interrogãt. Nemine vero reſponſum edẽte/taciturnitatis ad=
miratione crebris idipm clamoribus pſequũtur. Tandẽ ſilẽtio attoniti, cõuulſis ia=
nuis/vacuã hoſpitibus ædẽ inueniũt. A qbus vafre ſibi illuſum vociferãtes/ euentũ
dño trepidi nũtiant. Qui ptinus petito littore, detractiſq; in altũ nauigiis, fugacẽ
intercipi iubet. Quæ quũ vitiatis lateribus vndarũ plena cõſpiceret, ſubducta refi=
ci curauit. Iiſdemq; rurſum in mare detruſis/ad accelerandã nauigationẽ velo pari
ter ac remis incubuit. Adeo pmiſſum in mortem Erici præmiũ affectabat. Interea
Ericus grãdem pelagi ptem emẽſus, magno hoſtẽ interuallo præceſſerat: ideoq; fa=
cile ab inſequẽtibus occupari nequibat. Cũq; Magnus nauigationẽ diutile geſtã p=
politi irritã animaduerteret, reuocato remigio domũ reuertit. Ericus vero fidiſſi=
mã ſibi Lalandiã repetens, intercepti Vbbonis ſuſpendio, quẽ Nicolaus minorũ in=
ſularũ præfectũ creauerat, clarũ reditus ſui indiciũ dabat. Audito deinde regem di
uini natalis dies Lundiæ feriari debere/aduentũ eius petita Scania præcucurrit/to
tãq; regii apparatus impenſam pripuit. Quod audiẽs in Sialandia rex/alimẽtis pu=
blica adminiſtratione cõtractis pcedere ſupſedit. Aeſtate vero præter Scaniã omni
Danica claſſe cõtracta, ad Fotam ſinũ appulit/pedeſtremq; pꝑter littus aciẽ ſtatuit
Quæ quũ centuriatis parumper ordinibus conſtitiſſet, aduentante Erico excitum
equorum vngulis puluerem in ſpeciem nebulæ eminus exhalare cõſpiciens/ paula=
tim ad naues gradum retulit. Sed inter eundũ aduentantis equitatus fragore pcul
ſa/inceſſum ad fugam cõuertit. Quam ſupueniens Ericus fortuna/nõ prælio ſupa
tam impune cecidit/incruentamq; deo parricidium vindicante victoriam habuit.
Magnus cum aliquanta fortiũ manu cedere veritus, cæteris terga obuertentibus/ — Magni vir=
aduerſo hoſtem corpe repellebat. Quippe quũ fugã parũ liberam cerneret, animo= — tus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſum ſibi cōciſcere exitum,mortemq; ſuam pugnādo clariorē efficere egregium du
xit.Quinetiam ne priſtinum fortitudinis ſuæ ſplendorem obtereret,fatū q̃ fugam
amplecti maluit.Poſtremo vt inſigni pugna/ita multa aduerſariorū ſtrage edita,ſu
per ꝓſtratorū a ſe cadauerū ſtruem vna cū Petro pontifice Roſkyldenſi cōſumptus
occubuit:quē vt fati comitē,ita tumuli quoq; conſortem habuit.Nicolaus admoto
ſibi per villicū equo/nauem petiuit.Maior fugientiū pars cōpræhenſa ꝑ foros naui
gia cōſcendere cupiens,ingenti quadā mole merſabat.Igitur qui primi introrſum
euaſerant,tardiorum manus nauigiis inſertas abſq; ſocietatis reſpectu ferro trun=
cantes/ferociores in ſuos q̃ in hoſtes fuere.Calamitoſa nimirum illa facies erat:quū
pendulis nauigia brachiis amplectentes/hinc hoſtis vrgeret/inde ciuis repelleret.
Quo experimento quantum quiſq; ſalutem ſuam alienæ præferret,fortuna detexit
Taceant nugaces adulantiū voces:quæ ſpiritū amicorū proprio chariorem aſtrue=
re non erubeſcunt.Crediderim hanc victoriā humanis parum viribus partam:ſed
deo piiſſimi viri interitum vlciſcente cōceſſam.Neq; bellum aliud crebriorem pon
tificum cruorem abſumpſit.Quippe Petrus Roſkyldenſis/ et Henricus Sueticarū
partiū pontifex/omneſq; Iutię/ præter vnū antiſtites hoc prælio oppreſſi tradūtur
In cuius apparatu Magnus Saxonis filius Erici miles ſingulare fidei ſpecimen edi=
dit.Nam quum Nicolaus maritima Sialandiæ loca nequis ad Ericū tranſiret a mi=
litibus obſeruari iuſſiſſet,ꝑ Stethinnenſis promontorii prærupta a ſatellitibus fu=
ne demiſſus,noctu ſcapham cōſcendit/eaq; Scaniā petens/gratā Erico opem attulit
Poſt hæc Magnus Noricus nudati cōſilii ſui cōiugem arguens,reiectā a ſe Erico re
miſit/dignam repudio ratus,quæ coniugali charitati conſanguineū prætuliſſet af=
fectum.In cuius contemptum temerata matrimonii religione ſeipſum nuptiis ſpo=
liare triſte non duxit.At Nicolaus fuga Iutia elapſus/ et tanq̄ ad fortunæ ludibriū
reſeruatus,æſtimato pariter et orbitatis ſuæ/et ætatis habitu,nō vt ſibi ſucceſſorē
ſed vt æmulo hoſtem relinqueret/Haraldum regni poſt ſe declarat hæredem.Dein
de Sleſuicenſes ob Magni iampridem facinus infenſos ad habitum pacatæ mētis re
ducere cupiens/de cōponenda ſecum pace ſollicitat : eoſdēq; et ætatis ſuæ et fortu=
næ miſeratione acturos exiſtimans/ſumēdorum obſidum gratia oppidum intrare
conſtituit.Rurſum quum caput ſuum inexploratæ fidei ciuibus obiicere dubitaret
Beyonis cuiuſdam ſummam inter oppidanos auctoritatem gerentis hortatum ſe=
cutus/ſalutem ſimul cum ſuſpicione depoſuit.Portas ſiquidem de induſtria patefa
ctas ingreſſus/vt pium cleri,ita ferocem plæbis occurſum repperit. In excipiendo
namq; eo diuiduum ciuitas animum habuit.Clericis quippe eum ſacræ proceſſio=
nis officio venerantibus,cætera vici pars vt hoſtem excepit.Qui quum inter pla=
teas aduerſis ſibi ſignis obuiam iri conſpiceret,amicis vt in ædem Petri cōfugeret
exhortantibus/aulam petiuit.Et ne cruenta corrixatione diuini fœdarentur pena=
tes,regia ſeſe q̃ templo tueri maluit/paterno in lare quietius obiturum præfatus.
Nec defuit militibus prompta mens ad eius ſalutem ſuis cladibus defendendā.Diu
ſiquidem intactum eum animoſis corporum ſuorum obiectibus ſeruauerunt.Neq;
triſte duxerunt pro tuenda illius incolumitate ſuam vltimis implicare periculis
Quorum Sleſuicenſes primū ſanguine profuſo/ad vltimum et regiū abſumpſerūt.

Magni cæ=
des.

Miſerandū
ſpectaculū.

Mors epi=
ſcoporum.

Magni Sa=
xonici fides

Magni No
rici in vxo=
rē crudeli=
tas.

Nicolai re=
gis cædes.

Explicitus eſt Liber Decimuſtertius.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Incipit Liber Decimuſquartus.

INterea Ericus deſtinata in Iutiam claſſe quū
ad Syram inſulam appuliſſet, nuntium de re
gis oppreſſione ſuſcepit. Et forte in ea rerum
colluuione Ericus ac Bero natu inter Haral
di filios primi deſerto patre fidelius ſe q̃ fœli
cius Erico iunxere. Iidē noctu clādeſtina pa-
tris legatione petiti/ſilenter accepta geſſerūt
At Ericus nihilominus legatiōis indiciū na-
ctus/expiendæ eorū fidei gr̄a aliquādiu igno-
rantiæ ſimulatione ſilentiū egit. Quibus ſe-
cretū paternū tegere pſeuerantibus/quum ſe
nullam ex eis arcani cognitionē ſuſcepturū
putaret, deſpato voluntariæ cōfeſſionis indi
cio, vocatos in mediū vehemēti pfidiæ exprobratione pulſabat: ꝙ rē a patre mādā-
tā parū lucide ptractaſſent. Interrogati quoqꝫ quā ad eos pater legationē habuerit/
cōſultos ſe qd agere eū potiſſimū expediret: vt ad Noruagiā exularet reſpōdiſſe di
cebant: ideoqꝫ nō ante cōſiliū fateri voluiſſe, q̃ ei a cōſultore obtempatū agnoſcerēt
Quorū affirmatio q̃q̃ vera eſſet/fidē nō habuit: ꝙ inuita potius q̃ vltronea videre
tur. Igitur eorū expiri Ericus aſſerta cupiens, ambos arctiſſima apud caſtrū Sleſui-
cenſe cuſtodia aſſeruari pcepit: vti veritatis cognitione ſuſcepta, aut innocētię præ
miū/aut reatui pœnā referret. Cui poſtmodū idem forte caſtellū intranti/memora
ti iuuenes cōpeditis ſemet inceſſibus obtulerūt/ſuppliceſqꝫ eius genibus aduoluti,
ptentis innocētiæ meritis, captionis remedia flagitabāt. Quorū Ericus vt fortunæ
miſertꝰ, ita fidei gratulatus: qppe fuga pr̄is filiorum affirmationē adiuuerat: ſicut
erat mero pcalefactus/et calamitati lachrymas dedit, et veracitati ſalutē promiſit.
Quod quū forte Chriſtiernus ex aulicis cognouiſſet, antelucano tempore petēti ſa
crariū Erico obuius factus/heſternæ eum temulentiæ laſciuia cōcitatū intempera-
te munificū extitiſſe ridebat: ꝙ Daniā hoſti dono dare ſuſtinuiſſet. Rationē quoqꝫ
dicti lucidiore ſentētia pſecutꝰ/Fore, inqt, vt Haraldi filiis maior vinculorū ſuorū
q̃ abſolutionis reſpectꝰ inceſſeret/odiū liberatori ꝓ gratia relaturis. Quid eñ aliud
Ericus eorum ſaluti parcentē agere, q̃ Haraldo robuſtorum iuuenum auxilia reſer
uare! His vocibus inclinatus Ericus, a promiſſo ſuo q̃ ab amici cōſilio recedere ma-
luit: profectamqꝫ a crapula indulgentiam ſobria animaduerſione caſſauit. Huic clæ
mentiæ ſtudiū in crudelitatis exhortatione deponere rubori non fuit. Itaqꝫ quorū
ſpes ad vitā intenderat, ſalus aquis cōſumpta eſt. Eodē tpe Noruagiæ primoribus
Magnū Haraldo: q ęque rege genitus eſſet, dimidiū regni cedere poſtulātibus: eoqꝫ
hoiēm ignotis ortum parētibus admittere recuſante/in agro Fridleuino ferro cer-
tatum eſt. Interea Haraldus repetita Iutia Vrnicæ concionis ſuffragiis rex eſt de-
claratus. Quo cōperto Ericus nauigiis glacietenus (nam gelu vndā durauerat)
in altum vſqꝫ pertractis/Iutiam tacite petiuit/Haraldūqꝫ apud Scypetorp vicū no-
ctu cū ſupſtitibus filiis interceptum/diluculo conclaui extractum abſqꝫ reſpectu fra
ternitatis capitali ſupplicio affecit. Ex quibus Olauus clauſum armis cubiculum
videns, mutata cū fœminis veſte, ſalutarem inter hoſtes egreſſum habuit. Ea tem-
peſtate Haraldus Noruagia pulſus/vt ab Erico aliquid virium contraheret, in

Ericꝰ Emū direx. lxxxii

Filiorū Haraldi neces.

Concio Vrnica Haraldū creat regem Iutiæ. lxxxiii.

Mors Haraldi.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Daniam peruehitur. Quẽ Ericus ob relictũ ab eius æmulo matrimonium supplicẽ
receþit/oblatumq; ſibi ſpecioſũ pugnæ titulum gauiſus, auxiliis eũ ꝓſequi ſtatuit.
Haraldus aũt excepta liberalitate/nullam animi fere dotem adeptus, crebra corpo
ris virtute pollebat. Cuius viribus fratꝰ apud Helſyngam oppidum pignore cum

Haraldi mõſtroſa celeritas.

Erico poſito/an cũ lectiſſimis eius equis curſu cõtendere potuiſſet: duobus in certa
men admiſſis vtroq; metã prior tenuit. Geminis ſiqdem inter currendũ bacillis in
nixus, crebris corpus ſaltibus cõcitabat. Aliud quoq; inuſitatæ agilitatis ſpectacu-
lum edere cõſueuerat. Sępe etẽm inter nauigandũ puppi exiliens/in prorã ꝑ exerta
remorũ capita decucurrit: indeq; curſu in aliud nauigii latus reflexo, ꝑ reliquos re
morũ ordines locũ quo exceſſerat/repetiuit. Qui ſi parẽ animi virtutem a natura
traxiſſet, nequaq̃ ſe inter amplexus pellicis æmulo obruendũ dediſſet. Huic Ericus
tametſi opitulari vellet, Sclauis domeſticam pacem interpellantibus, animũ opere

Eq primũ maritimæ expeditioni additi.

comitari nequiuit. Igitur omiſſis amici rebus, propriis curam iniecit: cõtractaq; ad
uerſum Rugiã claſſe/quo gnauius bella conficeret, maritimæ Danorũ expeditioni
primus equos adiecit/quaternos ſingulis nauigiis mandãs/eũq; morẽ diligẽs poſte-
ritatis cura ſeruauit. Claſſis eo numero digeſta/mille et centũ nauigiis frequens re
ꝑta eſt. Quibus Dani ad Rugiã appulſi/vrbẽ Archon aduerſum ſe valido præſidio
firmatã inueniunt. Quam ne finitimorũ auxiliis iuuari ſinerent, tractũ qui Archo
nenſium fines ꝓpemodum Rugia abſciſos cũ continenti cõmittit/ligonibus conci-
ſum in vallum opacæ admodũ altitudinis redegerunt. Tuitio eius Hallendenſibus
credita/iiſdemq; Petro parere iuſſum. Quos Rugiani quęſito ꝑ vada trãſitu, noctu
inopinatos adorti/cõpluribus cæſis/a cætero repellunt̃ exercitu. Igitur Archonen-
ſes quũ nec vires cõſerendi belli haberent/neq; locum ad cõtrahenda auxilia ſuppe
tere cernerent, neceſſitate victi, ſalutẽ et in Chriſtiana ſacra trãſitionẽ pacti, ſtatua

Simulacrũ Rugianorũ

quã venerabant̃ retenta/Danis ſe tradunt. Erat em̃ ſimulacrũ vrbi præcipua ciuiũ
religione cultũ/crebriſq; finitimorum officiis celebratũ: ſed falſo ſacri Viti vocabu
lo inſignitũ. Quo aſſeruato oppidani veterem ſacrorũ morẽ penitus abrogari paſſi
non ſunt. Primum itaq; ſolenni ritu prolui iuſſi, ſtagnum maiore pellendæ ſitis, q̃
initiandæ religionis ardore petentes / ſub ſpecie ſacrorum feſſa obſidione corpora
refecerunt. Datur Archonenſibus pariter rerum diuinarum antiſtes: qui et eis
cultioris vitæ formam perſcriberet/et nouæ religionis rudimenta cõtraderet. Sed
poſt abſceſſum Erici cum antiſtite pulſa religio. Siquidem Archonenſes abiecta ob
ſidum charitate, priſtinum ſtatuę cultum repetentes/qua fide diuinum ſuſceperũt
prodiderunt. Poſt hæc Ericus ordinatis in Dania rebus, amici curam importunita

Alii Alſylo magno. Magnꝰ Noricus capit̃

te omiſſam, accepta rerum tranquillitate/reſumpſit: iuuandiq; gratia eius vrbem
aſylo Magno deuotam primo diripuit: mox igni ſubuertit. Interiecto anno Haral-
do eidem opem iterato poſcenti/vniuerſam Daniæ claſſem pro ſupplemento tranſ
miſit. Collato bello viribus Magnus inferior capitur. Quem Haraldus vita frui
permiſſum/oculis ac genitalibus carere præcepit: ne aut luminũ voluptate regnũ
appeteret/aut Veneris vſu vltricẽ ſui ſobolẽ ꝓcrearet. Cæcatus igit̃ caſtratuſq; cũ

Amicitiæ ſpecimen.

interrogaret̃ quẽ ex ſuis pœnã ſecũ oculorũ ſubire vellet, paucos ea re delectari re-
ſpõdit. Tũc qdã et forma ei ſimillimꝰ/et militiã eiꝰ ſingulari fide cõplexꝰ/ne ex tãta
cliẽtela deeſſet, q cũ dño cõpati vellet/vltro ſe ſupplicio obtulit/p̃fatus vt videnti ſi
millimũ: ita luminibus orbato futurũ. Qui quũ virtute venerationẽ meruerit, apd̃
improbos pœnã perſenſit. Magnus vero non tam animi virtute q̃ corpis debilitate

cõtinẽtiæ religionẽ amplexus, de ſceptrato cucullatus euaſit. Interea Eric⁹ q̃ſitã armis pacẽ iuſtitię ornamentis excolere cupiẽs, cõditas a maioribus leges / ac tũc pene ingẽti bellorũ tẽpeſtate ſubuerſas ad priſtini vigoris habitũ reuocauit: vtq; fortitudine fuerat: ita iuſtitia inſignis apparuit. Irrogatas minoribus iniurias ſupiorũ ſuppliciis pẽſabat / nihilq; familiaritati aut neceſſitudini pcẽs / aut ferro / aut laqueo incõſultã maiorũ auaritiã caſtigabat. Quo ſtudio et principũ odia / et plebis obſequia cõtraxit: euenitq; vt et potẽtibus formidoloſus / et popularibus pcharus exiſteret. Idẽ rerũ a ſe geſtarũ virtutẽ tãtis laudibus pſeq cõſueuerat: vt veri interdũ fidẽ excederet.

Magnus fit monachus.
Erici leges.

Semel quoq; Erici ſalus ſatellitis eius ſomnio ſeruata pdit. Nam quũ ex freto Sleſuicenſi Sialandiã petere ſtatuiſſet, qdam nautarũ p quietẽ exiſtimauit p inculta montiũ iuga laſciuo admodũ equo ſe puehi / eoq; curſum citãte inter valliũ opaca pcipitatũ crebris noctuarũ vnguibus laniari. Qđ quũ mane p iocũ ſodalibus retuliſſet, Ericus ea viſione veluti piculi pmonitus / ne eũ nauigationis comitẽ haberet, in aliud ſe nauigiũ cõtulit / eoq; tutus ſociis naufragio pereũtibus pmãſit: lætatuſq; eſt φ ſalutẽ ſuam alienæ rati, q̃ ppriæ credere maluiſſet.

Somniũ ſatellitis.

Forte aũt inter ipm / Roſkyldenſemq; põtificẽ Eſkyllum inimicitiæ primũ / mox ſeditiones adoleuere. Qua in re antiſtes Petri Botyldæ filii collegiũ nactus, auctoritate quã primã inter Sialãdenſes habebat / in regis eos odiũ cõcitat / viribuſq; publicæ cõſternationis adiutus Sialandiæ eum terminis pellit. Quo exacto puincialem populum in ſocietatẽ factionis ſub titulo libertatis adciſcit: a ſuſpectis obſides petit. Solos vero Skyalmonis filios ſeditionis cõſortium detrectantes ad populare cõciliũ euocat / et ni ſtatuta die obſides tradant / bonis carituros minatur. Illi vero ad concionẽ peruecti, nec minis victi / nec bonorũ pœna mulctati / ſolidũ tenuere ppoſitum. Sed vt ad eos impunitas redundauit, ita ad Eſkyllum pœna cõceſſit. Rege eñ cum Iutica claſſe reuerſo / patris ac patrui interuentu vſus, vicena auri talẽta mulctæ nomine perſoluit. Petrus vero fatis ſuis vltionem pręcurrentibus, pœnam quę a rege parabatur / effugit.

Eſkyllus Roſkyldeñ epus Ericũ pellit.

Per eadem tempora decedente Aſcero Lundenſi, de noui antiſtitis ſuffectione diuiduũ regis ac populi ſuffragium fuit. Siquidem Scanienſes ob egregia Aſceri merita Eſkyllum arctiſſima ei cõſanguinitate iunctũ / ne potificiũ a familia diſcederet, ſuffragiis amplectũtur. Rex vero rubore fugationis ammonitus / neq; ſuorũ in Eſkyllo decorũ oblitus, Rikonẽ Sleſuicenſem: q nuper Albero ſucceſſerat / φ in potiendo regno familiari eius opera vſus fuerat, eorũ arbitrio præferebat. Nec tamen hæc vota palam ad litem et controuerſiam progreſſa fuerant, Scanis metu ſententiam occultantibus.

Cõtẽtio de epiſcopatu Lundenſi.

Eodem tempore Plogus quidam claro inter Iutos loco natus tametſi regis militiam profiteretur, latentes capiti eius inſidias comparabat. Ad quem Rypam veniens / militiæ titulo ſtipendium poſtulabat. Quo recepto, datum ſibi cladis eius præmium reputabat, Et forte Ericus inter quoſdam populares acrius diſſidentes regali iudicatione componere rogatus, publica id concione exequi ſtatuebat. In qua quum Plogus cuidam ex plæbe de ſe querenti ſatiſfacere iuberetur, dicendi ſimulatione facta nõ ſine lancea pgreſſus, auditum ſibi præberi petiuit. Stabat aũt et rex haſtæ innixus / turbantiq; ſilentiũ populo manu ne obſtrepet innuebat. Quẽ Plogus loricam veſte tectam gerere exiſtimatum diu curioſis ſpeculatus oculis / vt inermem dephendit, lancea tranſuerberauit. Et ne timidius dicere q̃ facere videret, regẽ a ſe pſtratũ vociferans / cæteros ad militũ internicionẽ hortat. Aulicis itaq; paſſim metu dilabentibus, Ericus Hagni filius: cui ex patientia cognomen

Plogi facinus.
Erici regis cædes.

Erici Haqni filii facinus.

obuenit: egregiũ fortitudinis exẽplum ꝓbuit. Diu ſiqdẽ exanime regis corpus gladio ꝓtexit: ſociiſq; in fugã lapſis, ſolus ex tot cõmilitonibus intrepidũ mẽtis habitũ tenuit/dignus vt ei in regnũ ſucceſſor fieret, ꝓ quo etiã extincto pugnã gerere ꝑſtitiſſet. Iamq; vacantẽ Daniæ poſſeſſionẽ nemo ſanguinis/virtutiſve fiducia aut petere/aut rapere præſumebat. Quippe Sueno Erici/Kanutus Magni/et Waldemarus Kanuti filius nondũ regno tempeſtiui fuere. Chriſtiernus vero Waldemarũ paternã cuius vltionẽ adiuuerat/regno digniſſimũ prædicabat. Quẽ honorẽ mater multis et grauibus ꝑiculis obſitũ, ac vix quidẽ adultis geſtabilem ꝑniciosum ꝑuulo futurũ aduertẽs, poſcenti puerũ Chriſtierno tradere recuſauit/maioribus id munus deberi præfata. Poſtremo ꝑtinacius inſiſtentẽ iureiurando obſtringit in regẽ eũ eligi nõ paſſurũ. Quo Chriſtiernus ad populũ et cõcionẽ vſq; ꝑlato/patris eius beneficia memorat: vt domi leges et iura ſtabilierit: vt foris hoſtẽ repreſſerit: vt furtis rapiniſq; patriã vacuefecerit: vt Daniã pene exhauſtã et exanguẽ Sclauiæ magiſtram reddiderit: vt etiã vnicuiq; ꝑ vi amiſſa ad integrũ reſtituerit: vtq; cũctis his opib9 ſanguini ſuo regnũ deferri meruerit. Verũ cũ filius eius nondũ maturos impio annos accepit/neq; Danis ſub auſpiciis puerilibus rem gerere militarẽ expediat, virũ debere circunſpici: q vſq; ad ꝓuectã pupilli ætatẽ tutorio regnũ nomine ꝓcuraret. In qđ munus aptius neminẽ ꝗ Ericũ ſuꝑioris Erici ex filia nepotẽ: q; audacia ac pie-

Eric9 Lam rex. lxxxiiii

tate præſtaret/maternũq; genus ex regibus duceret/adciſci poſſe/adulto rerũ ſummam pupillo ceſſurũ. Ita Erico et populi fauor/et pueri maieſtas vires regias dedit. Hic præter ſolam animi fortitudinẽ nihil a natura dotis accepat: ſicut prudẽtia vacuus, ita parũ amœnus eloquio. Cæterũ adeo ſalutis ſuæ ꝓdigus eſſe cõſueuerat: vt bellũ cõmiſſurus ne ſingulariter in hoſtẽ ꝓcurreret, arctius a ſuis obſeruari ſoleret. Tunc Eſkyllus cognito regẽ apud Iutiã deceſſiſſe, repente in Scaniã maioris ſacerdotii affectatione ꝑuehitur. Ericus vero infectũ antedeceſſoris ꝓpoſitũ circa Ryconẽ explere cupiens/pontificalis ei dignitatis incrementa tribuere geſtiebat. Scanienſes aũt vltima quæq; ꝑpeti, ꝗ pontificiũ in nouã transferre familiã præoptãtes/bellum aduerſum regẽ decernũt. Quo ille cognito ne multorũ inimicitias vnius viri fãiliaritate cõtraheret, ꝓpoſito ſuo cupide ceſſit/Eſkylloq; ſedẽ mutare ꝑmiſſo, Ry-

Olauus Haraldi filius.

konẽ Sialandiæ præſulẽ mediantibus cleri ſuffragiis/creat. Interea Olauus Haraldi filius Noruagia reuerſus, patrimoniũ ſuũ inter bella ciuilia a patruo occupatũ hæreditatis titulo repoſcit. Cuius petitioni Ericus illam antiquitatis legem oppoſuit: qua reis patriæ bonorũ pœna decernitut. Patrẽ ſiqdem eius peregrino milite aduerſum patriã vſum/decretã hac lege ſententiã incurriſſe. Igitur Olauus perinde ac iuſtũ belli titulum accepiſſet, cupidius oblatã ſeditionis occaſionẽ amplectit. Siqdẽ acceptã repulſæ cõtumeliã ad nouarũ rerũ licentiã trãſtulit/deq; priuati patrimonii repetitore totius regni inhiator euaſit. Verũ diſſimulato odio ꝑ inſidias regẽ opprimere ſtatuit. Quẽ in Arna Lundenſi hoſpitio diuerſantẽ noctu adortus, primũ a vigilibus clandeſtinũ eius aduentũ ſpeculatis excipitur. Qui mox reflexis equis ſepultos ſomno milites clamore eminus in arma cõcitant/primiq; portas tueri parant. Auxiliis deinde ſuꝑuenientiũ ſociorũ adiuti, hoſtilem repulere conatum Olauus ꝑinde ac ſuo ꝓpoſito victus, in Suetiã cõtendit: ſed mox Erico Scania excedente reuertit/cõcioneq; in valle Arnenſi ſub edicto cõtractã liberioris vitæ ꝑmiſ-

Eſkylli i regem fides.

ſis aggreſſus/regium ſibi nomẽ illecto populariũ fauore conciuit. Quod indigne ferens Eſkyllus, bellum ei Lundenſi manu cupidius ꝗ ꝓſperius infert. A quo ſuꝑatus

primũ mox in vrbe ad quã ex prælio confugerat obſeſſus: poſtremo neceſſitate vi-
ctus: obſidibus datis, fideq; ſub ſacramẽto promiſſa ſalutẽ paciſcitur. Sed poſtmodũ
ex Olaui diſceſſu competentẽ fugæ copiã nactus: Erici charitatẽ & obſidũ ſaluti/&
iuriſiurandi religioni/ſpecioſa temeritate ꝓpoſuit, neq; nefas duxit extortum ſacra
menti vinculũ voluntariæ amicitiæ cultu conuellere. Cuius affectum atq; conſtan-
tiam rex ad ſe in Syalandiam venientis ampliſſimi ruris vicorũq; complurium da-
tione pẽſauit. Verum Scania impẽſius Olauũ fouente, ipſe veluti in antiſtitis fuga
per abſentiam victus: reparandæ fortunæ gratia ad littus more gentis Landora ap
pellatum expeditionis nomine crebra claſſe peruehitur. Cuius loci ſuſpectã admo-
dum fortunam habebat: fabuloſæ cuiuſdã opinionis credulus: qua reges id littus Fabuloſus
aggreſſi in annũ duraturi negantur. Sed dum per præſentiã fata metuit: abſens vi- loci geniꝰ.
ctoria caruit. Siquidem tellure perinde ac fatali malo abſtinens: neq; ferri: ſed ruris
violentiam in metu reponens: copias in aciem dirigit, eaſq; Eſkyllo proferendas cõ
mittit. Qui pontificalium ſacrorum q̃ rei militaris peritior: perſimilem priori for-
tunam expertus: triſte regi ſpectaculum fuit. Cuius mali intuitu diſcere Ericus mo
neriq; poterat: plus viribus ſuis duces: q̃ fœmineis debere figmentis. Quibus ſuper
ſtitionũ laqueis: quove credulitatis errore animũ tunc eius obſeſſum putemus: cũ
ipſe qui alias adeo manu ſtrẽnuus exiſtere conſueuerat: vt ne temere in hoſtẽ ſe mit
teret: a militibus contineri neceſſe haberet: tunc veluti metu pugnam detrectans:
in vicino ſe per abſentiam ſuperari conſpiceret! Qua victoria Olauus veluti ipſum
iam Ericum deleſſet ſupra modum erectus: pontificales opes æque ac regias abſq;
reſpectu religionis inuadit: & in contumeliam Eſkylli: a quo bis ſe prouocatũ me-
minerat: cuidam eiuſdem nominis ſacerdoti pontificii geſtionem aſſignat. Deinde
tanq̃ vniuerſas æmuli vires ſuperiore prælio contudiſſet omnibus corporum mu-
nimentis apud Lundiam relictis: alias locorum & metu, & armis vacuus proficiſci
tur. Quo accepto rex contractis vndiq; leuibus & quæ fors obtulerat nauigiis: no-
ctu e Syalandia traiecit exercitum: amicis e Scania nauigationi ſuæ ductum emi-
nus ſcintillarum ſilicibus excuſſarum ſplendore præbentibus: fortiſſimos quatuor
Olauianæ militiæ viros domi interceptos aquis obruendos curauit. Adulterinum
pontificem a veri ſacerdotii ſacramentis exutum ſuſpendio finiuit. Arma deinde
hoſtium gratã militibus prędã occupauit. His deniq; vſus Olauũ apud Glumſtorp
vicum conſerto prælio ſuperauit. Qui in Gothiam confugiens: interiectis diebus
per Blekingiam reuertit: itemq; ab Erico fugatus cum ad montium anguſtias per-
ueniſſet: eorum præſidio fretus proxime inſequentes deleuit. Partem quoq; exerci-
tus in oſtium terga traiecit: eaq; manu prope modum Lundenſes abſumpſit. Super
hæc omnia fugam capeſſit. Deinde veluti rebus in Scania parum feliciter prouení-
entibus bellum in Syalandiam transfert: fortunam loco mutare cupiens. Vbi ab in-
colis Rykonis ductum ſecutis apud Bythingam amnem bello victus: in Hallãdiam
excurrit. Ex qua rurſum Syalandiam petens cum ex agreſtibus antiſtitem in vico
Ramløſa moram habere cognoſceret: noctu tacitus in vicinia manſit. De cuiꝰ cubi
culo certior per matutinum eius officium factus oſtio militem inuehi iubet. Ad cu-
ius tuitionẽ procurrentes cubicularii in limine trucidãtur. Antiſtes ipſe extremæ
neceſſitatis periculis obſeſſum ſe videns: religione ſaluti poſtpoſita: ceruicem ſcuto
ſubiecit: adituq; hoſtem inſigni pugna prohibuit: clericis interim qui & epiſtolarũ Epi̅ virtus.
eius & anuli curam habebant: conuulſas pene ianuas admoto puluinorum cumulo

reprimentibus. Igitur ædem Olauus quia armis non poterat: flammis attentabat.
At pontifex enſe q̃ igni conſumi ſpecioſius ratus conſerendi cum Olauo ſermonis
pacem efflagitat: benignaq; eius promiſſione firmatus/ exſerto foribus capite tru=
Epĩ cædes. cidatur. Igitur Olauus vltionem parricidio conſecutus cupide in littus decurrit:
vtq; nauigia tacitus deſeruit: ita concitus eadem repetiuit: ante fuga & nauigatio=
ne vſus q̃ rex nuntium facti qui tunc in vicinia morabatur acciperet. Quo cognito
Romanus antiſtes acerbiſſima aduerſus eũ execratione vſus cæteris per Europam
Olauo iter= pontificibus ſimiliter in ipſum pronuntiandi detulit poteſtatem. Mandatum quo=
dicĩt ſacris. q; ad vniuerſos Iutiæ pontifices dedit: vt ſententias aduerſum ſacrilegam eius im=
pietatem debita animaduerſione deſtringendas curarent: indignum vſu ſacrorum
exiſtimans qui celebrem eorum miniſtrum oppreſſerit. Ericus vero comperto Ola
uum Hallãdiam petere feſtinato poſt eũ peruehitur. Cuius aduentu Olauus apud
Aryſtadium nuntiato vicini pontis beneficio fugæ conſuluit: eoq; poſt tergum ab=
rupto: in proxima ripa tutus conſedit. Pauci ex militibus eius quibus ob virtutem
aut torporem fuga tardior erat: a ſuperuenientibus occupati funduntur. Tunc In=
gimarus quidam vetus Erici miles: æmulum eius non bellorum impendio: ſed leui
inſidiarũ momento tollendũ ratus: illectuſq; ſiue p̃mii ſpe/ ſiue gloriæ cupidine trãſ
fugæ titulo Olauũ petiuit: eũq; tranſitionis ſimulatione ſecutus: tandẽ in publico
ꝑgentẽ equi pernicitate fretus: telo traiicere deſtinauit: cõpleſſetq; votũ: ni Ola=
uus repẽte equo delapſus: imminẽs iaculũ induſtria corporis declinatione vitaſſet.
Deinde citatũ acrius equũ/ dũ incautius fugę cõpendiũ quęrit/ in paluſtre cœnũ p̃ci
pitẽ agit: eiuſq; voraginibus implicatus opprimitur: ꝓpoſito parũ reſpondẽte for=
tuna. Poſt hæc Ericus nuptiarũ ſollicitatꝰ affectu Bremorũ antiſtitis Har wici ger=
manã vxorẽ duxit natu quidẽ nobilem: ſed nõ tã pudicitia q̃ parẽtela conſpicuam.
Cuius inſtinctu vetera regũ latifundia in eos maxime quorum forti opera aduerſꝰ
Olauũ vſus fuerat: dono cõtulit: neq; regiis opibus quo minus ſuſcepta pro ſe peri=
cula repẽſaret: ꝑpercit: quaſi ad hoc tantũ eas recepiſſet vt in alios largitione tranſ
funderet: totaſq; ſtipẽdii loco militibus erogaret. Poſtremo æmulũ apud Thiutam
amnẽ cũ maiore copiarũ parte bello deleuit. Verum non eadẽ virtute peregrina ac
domeſtica bella cõfecit. Expeditiones enim quas aduerſum Sclauos ductabat: nõ tã
timori eis q̃ ludibrio fuere. Adeo enim apud eum inertia omnia ſolutaq; fuere: vt
ne a viro quidem edita putarẽtur. Infimi cuiuſq; in ſoluenda militia arbitriũ ſeque
batur. Sæpe lixarum redeundũ vociferantiũ clamorem ſecutus: claſſem dimiſit. Ob
cuius mollitiẽ animata Barbarorũ atrocitas/ nõ ſolũ eũ foris ꝑuagantẽ contẽpſit:
ſed etiã domi conſiſtẽtẽ inuaſit. Qui cũ in Fyoniam forte e Syalandia nauigatione
cõtẽderet: piratas poſt tergũ imminere cõſpiciẽs: auide ꝑtito littore: armamẽtiſq;
omnibꝰ in prædã relictis: nõ ſine rubore & metu nauigio ceſſit. Interiectis annis cũ
apud Syalandiã febri ſe implicatũ ſentiret Fyoniã vſq; cuius erat oriũdus cõceſſit
ſpiritũ vbi acceꝑat redditurus. Illic deſꝑato lãguoris remedio quia corpori nõ po
terat: ſpiritui cõſulere cupiẽs: regiã veſtẽ cuculla ꝑmutat: vocataq; militũ cohorte
palã regno renũtiat. Creditũ eñ eſt: & a ſacrorũ ꝑitis traditũ nihil abolẽdis piacu
Ericus fit monachus. lis pœnitẽtiæ religione valẽtius reꝑiri. Tũc Elyuus a vico Wiſingo qui & ipſe ęgro
cũ aliis aſſidebat: cũctos de creãdo rege circũſpectis eẽ ſuffragiis iubet: vtpote præ
ſenti iam militia liberos. Quæ vox vitã regis quãtulacũq; reſtabat abſumpſit: ægre
ferentis adhuc viuo ſibi ſucceſſorem inquiri.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

DEfuncto Erico ambiguũ plæbis de regno ſuffragium fuit. Quippe Kanutus in Iutia: Sueno apud Syalandiam Magni alter/alter ſu-perioris Erici filius: ingenti ambitu regnũ petebãt. Siquidem hũc paterna illum auita merita venerabilem faciebant. Suenone itaqꝫ Sialandenſium ſuffragia ambiente: ac plæriſqꝫ petitionem eius fa-uorabiliter accipiẽtibus: Olauus cognomine Balbus priſci moris æmulatione permotus: cunctos qui regium ei nomen tribuerẽt: ipſumqꝫ ſi reciperet execratus: adduci ſe poſſe negabat: vt in hanc vocẽ incõſulta patrię maieſtate ꝑcur-reret: aut regium honorẽ priuato præter publicũ regni cõſenſum deferret. Siquidẽ electionis locum Sialandiam eſſe. Ius vero penes popularis arbitrii cõmunitatẽ con-ſiſtere memorabat. Hæſitãtibus cũctis: atqꝫ a ſentẽtia aliquantulũ cedẽtibus: Steno quidã ſpreto veterũ ritu Suenonẽ occultis a ſe promiſſis aggreſſum regio prim⁹ no-mine cẽſuit. Maiorẽqꝫ cõcionis partẽ ad ſimilẽ vocis auſum induxit. Itaqꝫ ſententiã eius proſecutũ vulgus: qđ arbitrio ſuo paulo ante ꝑmittere verebatur: pari mox ſuffragio cõprobabat. Eodẽ quoqꝫ auctore populus Sialandenſis creatũ a ſe regẽ fi-nitimorũ cõſenſu fulciri cupiẽs: Iacobo Colonis filio ſingularis facũdię viro legatio-nem compoſitã & ſubornatã cõmittit: qui Scaniẽſes adulatione dignitatis ad ſocie-tatẽ electionis impelleret. Idem Suenoni comes in Scaniã datus: accepta dicẽdi co-pia: docet noluiſſe Sialandos quicq̃ ſuper regio delectu ſentẽtiis ſuis præter Scanicũ arrogare cõſenſum. Sed hũc ſequi in cũctis q̃ ꝓcurrere malle: ſine eo nihil magnę rei executuros. Verũ Suenonis inſitam animis charitatẽ habere: eũqꝫ ſibi in regẽ dum-modo Scanica allubeſcant ſuffragia exoptare: quẽ ꝑter propriæ indolis claritatem/ etiã patris auiqꝫ merita cõmendarẽt. Meminiſſe deinde monet: vt ſoli cæteras Da-norum vires obtriuerint: vt patri eius ad extremã pene deſperationem redacto: ni-hilqꝫ præter interitum pręſtolanti imperium dederint: obſecratqꝫ humanitate qua illum exceperant: filium proſequãtur. Ita Sialandenſiũ affectum indicans: ſed factũ reticẽs: omniũ Suenoni ſuffragia conciliauit: quos ad hunc fauorẽ non ſolũ Sialan-denſium legatio: ſed etiam proprię eorum virtutis memoria concitabat. Kanutus quoqꝫ eodẽ a Iutis honore prouehitur: indignãtibus Suenonem temeraria geminæ concionis audacia regium occupaſſe vocabulũ. Inde Sialandiam potiendæ eius libi-dine iiſdem frætus accedit. Poſt hæc maximũ pontificem Eſkillum/ eundẽqꝫ Sueno-nianæ partis fautorem occultis ad defectionẽ promiſſis impellit: quibus incẽſus an-tiſtes Kanuto per internũtios mandat: claſſe Scaniam petat: ſeqꝫ belli ſociũ pollice-tur. Vt autem occaſionem ſibi tranſitionis conciſceret: ac lubricum fidei ſuæ ratio-nabilis cauſæ titulo coloraret: acceptas a Suenone iniurias fingit: & quaſi cũ eo cõ-trouerſiã initurus: cõtractis colloquii ſimulatione militibus: Lundiam quæ & Sue-nonem habebat petiuit. Vbi dũ compoſitionis negotia falſo geruntur: Kanutum ex iis quos ad ſpeculãdum eius aduẽtum præmiſerat: adeſſe cognoſcit. Nec colloquiũ ſoluere moratus: ignotum cæteris conſilium ſuũ eadẽ hora repẽte detexit. Siquidẽ elatis ſignis præcipiti in littus equitatu contẽdit. Cuius aduẽtum Kanutus nauiga-tione præcurrẽs/ littori copias mandare noluit: ſed in altũ nauigia reiiciens damna-ta promiſſoris fide Sialandiam reuertit. Ita præſens conſilium non cedẽtibus ex ſen-tentia rebus fortuna deluſit. Sueno vero properantem ab vrbe pontificem ſubſecu-tus: reuertentem bello ſuperat: captũqꝫ quia publica cuſtodia non ſuppetebat in ex-celſam Laurentianæ ædis partem attollit: eiqꝫ templum ergaſtulo fecit. Eapropter

Locum electionis Sialandiã eſſe.

Sueno rex lxxxv.

Eſkillus capitur.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

execrationis (quæ ſuprema pontificum vltio eſt) cenſuram metuens:non ſolũ eum
Borgen Holm. captione eruit: ſed etiam agreſti vico/ magnaq; Burgũdæ inſulæ parte:quo ſynce-
riorem eius fauorem impetraret:donauit. Poſt hæc ſine ipſo apud Slangetorp ru-
ralem Sialandię villam bellum cum æmulo facit:eũq; cruentiſſimo prælio ſuperatũ
inſula pellit: victor in Scaniã redit: Kanutus in Iutiã refugus ceſſit. Per eadẽ tẽpo-
ra Romanus antiſtes Barbaricæ tempeſtatis procella rem diuinã pene obrutã euer
ſamq; conſpiciens,datis per Europã epiſtolis vniuerſos Chriſtianæ credulitatis ho
ſtes ab eius cultoribus oppugnari præcepit.Singulæ autem catholicorũ prouinciæ
confinẽ ſibi Barbariem inceſſere iubebantur. Ne ergo Dani priuatæ militiæ rebus
publicæ religionis officia detrectarẽt:ſumptis ſacræ peregrinationis inſignibus im
periũ amplectuntur.Igitur Kanutus ac Sueno inuicem obſidibus datis, depoſitiſq;
inimicitiarũ exercitiis rei melius gerẽdę gratia pacẽ pro tẽpore ſtatuũt:reuocatũq;
a ſuis viſceribus ferrũ ad ſacrorũ vindictã conuertũt. Diſcordiã itaq; a regni æmu
latione profectã ſociæ expeditionis fœdere caſtigãtes: iũctis viribus Sclauiã petũt:
Germanis ex cõdicto diuerſam eius inuadẽtib9 plagã.Iuti Kanuto duce/Herbiẽſes
Suenone hoſtilẽ occupãt portũ.Superueniũt extremi Sialandẽſes ac Scani:priorẽq;
claſſem prout cuiq; locus patebat ſua circũincludunt.Occurrũt in littore Saxones
et ipſi vindicãdæ religionis cupiẽtiſſimi:militiæ ſocii Danis futuri.Mox Dobinum
inſigne piratica oppidũ:ab vtroq; circũſidetur exercitu:omni Danica multitudine
præter paucos claſſis cuſtodes nauigia reliquẽte.Quorũ raritate cognita rugiã pri
mã obſeſſis opẽ inimicę claſſis oppreſſione porrigere ſtatuũt. Mox Scanos quos or-
do proximos offerebat adorti:ferme omnes fuderũt.Iutis iocundã eorũ cladẽ ducẽ
tibus:neq; ſocios cõputãtibus quos duce a ſe diuerſos nouerãt. Sed & forẽſis nõdũ
pugnæ memoria exoleuerat:& recẽs partiũ odiũ æſtuabat. Adeo quos priuatæ iræ
agitant:publica nunq̃ cõmunio fœderat.Aſcerus vero Roſkildenſis q claſſis a rege
curã acceperat/ſuo repẽte nauigio p ignauiã cedẽs mercatorũ cymba aduect9 cõcẽ
dit:eoq; latebrã nactus: quos ſpecioſo pugnæ exẽplo ad fortitudinẽ incitare debue-
rat:deformis fugæ ſpectaculo territabat.Primũ autem Scani ne timidioribus fuga
ſuppeteret:cõmunibus vinculis arctius naues in claſſem ſociãt:mox victi nexus in-
duſtrie procuratos fortuitis ruptionibus lacerant: parſq; ferro periit: pars necem
ſibi inter vndas pręcipitio maturauit.Cũq; Rugiani complures ob magnitudinem
naues captu difficiles animaduerterẽt: multitudinis ſpecie metum eis ingerere cu
pientes:claſſem ſuã abductis cæſorum nauigiis duplicant: eadẽq; perinde ac remi-
Stratagema. gum plena tentoriis inſtruũt vacuitatẽ vmbraculis obſcurãtes. Vſi ſunt & alio nõ
minore mentiẽdę claſſis ingenio:noctibus enim tacita nauigatione in altũ pergẽtes
diluculo referũtur imaginẽ recẽtis claſſis,& ſupueniẽtiũ auxiliorũ effigiẽ pbituri.
Sed crebro id agẽtiũ fruſtra calliditas fuit.Interea Danis obſidionẽ arcẽtibus:eorũ
claſſis piratico bello nũtiatur oppreſſa.Hac fama reuocati correptis nauiũ reliquiis
Rugianos reſiſtere formidãtes:portu ꝓpellũt:ſociorũq; ſtragẽ fuga hoſtiũ vlciſcũ-
tur:ob interfectorũ cadauera parũ adhuc nauigabili ponto. Suenoni vero naui qua
Liburnica navis en jagt. venerat ſpoliato ſuã cedere Kanutus Liburnicã voluit: ſed ſuſpecta æmuli humani
tas erat:oblatũq; notabatur obſequiũ.Nã cũ ei9 partes incolumes: ſuaſq; ꝑpemodũ
exhauſtas videret: alieno nauigio reditũ experiri fiſus nõ eſt.Sleſuicũ deuectus in-
teriecto tẽpore prior Kanuto Sialandiã occupat.Roſkildiãq; mœniũ inopẽ recepta
culi gratia vallo foſſaq; cõplectit. Cuius cuſtodia Ebboni mãdata: in Scaniã pergit.

Kanutus vero Scanienſiũ damnis benigne ſecũ a fortuna actũ exiſtimãs: eaq; tantũ
ſibi viriũ addidiſſe: quantũ æmulo depreſſiſſet reputãs: ne res eius ꝓxima clade cor
ruptas/ ocio recreari permitteret: Sialandiã tã ſibi ꝗ hoſti diuidua ope familiarem
lutis pręcipue fractus ingreditur: ei potiſſimũ ceſſurã ratus a quo primũ occupata
fuiſſet. Vbi cõperto Roſkildiã deciuiſſe: portaſq; ſibi Ebbone filio Skialmonis aucto
re clauſiſſe: Sunonem quẽdã ſola loquacitate inſignẽ/ nec tã conſilio gnarũ ꝗ amœ= Suno lo=
nũ eloquio: qui eã ad deditionẽ hortaretur p̄mittit. Is cũ ad oppidũ perueniſſet: pri= quax.
mũ ante vallũ laſciue/ & diſcurſim obequitans: mox cõpoſiti volubilitate ſermonis
propugnaculis inſiſtentes aggreſſus: legationis mandata facundius ꝗ felicius expli
cabat. Quem Ebbo de induſtria blandis ac mitibus verbis excipiens: emiſſis deditio
nis ſimulatione iuuenibus prendẽdum curauit. Quorum vnus paulatim ei propior
factus: ius fræni violẽtius occupat: cæteriſq; equũ a tergo pulſantibus: captum ciui Suno capi=
bus ligatum adducit. Is primo compedũ pœna coercitus: poſtmodũ ſuperueniente tur.
Suenone luminibus ſpoliatꝰ improuidæ exhortationis pœnas pepẽdit. Hæc audiẽs
Kanutus potiendæ vrbis diffidẽtia: in Iutiam reuertit: vtq; rerũ cõmoditas affuit:
Sialandiam ſpe reparandæ fortunæ/ parte qua maris anfractibus interluitur inopi=
natam intrauit: improuidam quoq; Roſkildiam capit: & penates Ebbonis ad Sueno Roſkildia
nem elapſi incẽdio diruit. Vnde ne impẽſarum inopia arctatus diſcederet: publico improuide
ſtipẽdio alimentorũ ei ſubſidia decernũtur. Par Scaniẽſibus circa Suenonẽ affectus capitur.
inceſſerat. Ne enim labente ſumptu veluti ciborũ pœnuria afflictus arma deſerere
cogeretur: publicæ eũ collationis cõmeatibus ꝓſequũtur. Tãta inter partes virtu=
tis & gloriæ æmulatio fuit. Interea nobiliſſimi Iutorũ/ & in rebus bellicis ſingulari
militiæ laude cõſpicui/ duabꝰ Suenonẽ Liburnicis petiuerũt. Quorũ viribꝰ ſuccin=
ctus aſſumpto Eſkillo: manũ in Sialãdiã traiecit: ac ꝓpe Thorſtam vicũ bello cũ Ka
nuto cõcurrit. Vbi inclinata ſuorũ acie timidiorũ fugã ſecutꝰ: fortiorũ victoria re=
uocat̃: & dũ vinci credidit: victor repẽtinus euaſit. Kanutũ vero ſui/ ſiue ꝙ tenera
adhuc ætate eſſet, ſiue quia belli eũ implicare periculis nollẽt/ in aciẽ deſcẽdere paſſi
nõ ſunt: pro duce pugnæ ſpectatorẽ effectũ. Interiectis diebus Waldemarus diui Waldema=
Kanuti filiꝰ: armis tũc primũ ꝑ ętatẽ maturꝰ: ſed paterna in Kanuto merita peroſus rus Tiro.
Suenoni ſe iũgit: in eius caſtris militiæ Tirociniũ habiturus. Cuius fauor plurimũ
Suenoni viriũ cõciliauit. A quo paternę p̄fecturæ dignitate donatꝰ: Kanutũ quẽdã
Henrici filiũ ſub Kanuto Magni filio eiuſdẽ beneficii titulis inhiantẽ crebra belli cõ
greſſione perdomuit. Nec minor ipſis mediocris rei ꝗ regibus ſummæ æmulatio
erat. Semꝑ autẽ ad Waldemarũ victoria redũdauit. Erat aũt Kanutus inſignis facũ
dia ſed moribus effuſiſſimus. Sueno & fortunæ fauore: & viriũ incremẽtis accinctꝰ
in Fioniã excedit: mox æmulũ apud Iutiã perſecuturus: vbi ab exule quodã Ethlero
ſollicitatus bellũ in Holſatios parat: abũde minora ad traiiciẽdum nauigia ꝓmittẽ=
te. Incolæ ſiquidem quo tranſitus impeditior foret: pontẽ conuulſerant. veniẽtibus
Eidoram: ꝓmiſſoris incuria binas tãtũ nauiculas exhibuerat. Quarum altera Sue=
no ſuos p̄cedere cupiens: ſaniore militũ ſentẽtia reuocatur: rogatus ꝓpoſitũ hoſtiũ
aliena traiectione p̄noſcere: neq; ꝓpriis rem periculis explorare. Siqdẽ haud procul
eis latebrã eſſe: partẽ copiarũ quantã a ſe ſupandã crediderint irrupturis. Nec falſa
prædictio fuit. Holſatii quippe vicinis ſe ſaltibus occultãtes: patiẽter primorũ adi=
tũ præſtolantur: tranſuectiſq; quos a ſe capi poſſe cõſiderẽt: ꝓcurſu facto omnes aut
neci aut captioni ſubiiciũt: ꝗꝗ Danis in propulſando periculo animus nõ deeſſet: vt

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

pote qui nec fugere poſſent,& in regis oculis pugnā edere neceſſe haberent. Ita no-
ſtros ad virtutē capeſſendā & ſalutis deſperatio,& præſens ducis incitabat aſpectus
Quorū periculis exturbati ſcafarū magiſtri:circa palos medio amne defixos hære-
bant:neqꝫ reſiduos tranſuehere:neqꝫ tranſlatos referre auſi. Itaqꝫ nec regi ad ꝓcedē
dū,nec victis ad reſiliendū opi fuere.Interea Kanutus ſumptuoſis militiæ impenſis
oneratus:nec minorē occidētis humanitatē inuenit:ꝗ oriētis nuper expertꝰ fuerat.
Siquidē agreſtium placide tractatorū ſtipendia cōtraxit tali Iutorū beneficio vſus:
quale pridē apud Sialandios acceperat:huius Sueno cōgreſſu vitato:Scaniā reuiſit
exiguis militiæ reliquiis integrā æmuli manū attētare formidās. Interiecto tēpore
receptis pretio captiuis ſecurus Iutiā adiri cōſtituit: peragranti Fioniam Ebbonis
e vita nūtiatur exceſſus.Cuius fato deiectus:relatis in Sialandiam copiis ꝑſens belli
propoſitū deſerit,militēqꝫ plangere ꝗ æmulū inceſſere maluit. Adeo eñ familiari-
ter eo vſus:vt nihil in foro:nihil in caſtris/abſqꝫ ipſiꝰ amminiſtratione curaret:inqꝫ
priuatis ac publicis negotiis prorſus ex eius arbitrio ſentētiaqꝫ pēderet. At vbi re-
cens funeris mœror exoleuit bellum nouaturus per Fioniam in Iutiam decurrens:
Wibergenſes regiorū vectigaliū immunitatē pactos ad bella pro ſe ſuſcipiēda perdu
xit.Huc Kanutus magnis oriētis viribus ſuccinctus aduehitur: victor haud dubie
futurus ni ſuadētibus amicis equeſtrē militiā pedeſtri mutaſſet.Siquidē optimates
eius ſupiorū bellorū ammoniti:qbus rem infeliciter equitādo geſſere/ ne fugæ facul
tas ignauos abriperet:neceſſitatē ſibi īferre tētātes:equorū amminicula ſubmouēda
duxerūt.Kanutū cū paucis equitibus peditū mediū faciūt belli merita æſtimaturū,
nec alias Sueno rebus ſuis impenſius diffidebat.Vt autē hoſtes vltro militiæ expedi
mentis exui vidit:ſumma ſpe extremā deſperationē mutauit: neqꝫ enim ignorabat
equitatu vacuos lētam & ignobilē militiam edituros: pluſqꝫ ſibi præſidii demere ꝗ
durамēti cōciſcere.Et ne ei ſimilis manus deeſſe videretur:Wibergenſes vtpote rei
equeſtris ignaros/pedeſtri ꝓlio militare ꝑcepit: nōnullos inter ſagittarios & fundi-
tores diſpertit.His leuia tormēta ſaxaqꝫ iactilia ꝓ armis fuere.Proxime eis ab vtro-
qꝫ latere equites iūgit: mox hoſtiū terga preſſuros. Cōmittēdi taliter ꝓlii ꝑcipuus
auctor ei Waldemarus extabat:corpus annis tenerū/animū induſtria ꝑualidū habēs.
Is ſiqdē pedites peditibꝰ opponēdos:latera autē & terga ab equitibus inceſſenda do-
cuerat.Kanutus dupliciter inſtructi hoſtis cōſiliū ex apparatu cognoſcēs:opportu-
nitatē inſidiis negare diſpoſuit.Quibꝰ vt copiā demeret: neqꝫ ſuos a tergo circūue
niri pateret:opꝰ impetu ratus/totā manū in cōſertiſſimos pedites inducit:eoſqꝫ paſ
ſim & varie reſiſtētes pene oēs oppreſſit: nec ea tñ virtute periculū ꝓpulit.Quippe
Sueno vtrinqꝫ ex latere aduerſarios,partito equitatu circūuolat:deturbatiſqꝫ equis
quos retro aciē fugæ metu locauerat:ancipiti incurſu cōcluſos exagitabat. Qđ vbi
videt Kanutus trāſuerſis aciē principiis inſtruit,reuocatāqꝫ a peditibus pugnā: ad
equites tranſtulit.Quippe a tergo inſtantibus ora aduertere neceſſe habuit.Sueno
vero cum & armis diffideret:& equorum pericula formidaret: tranſuerſis eos præ-
liis fatigare:non manū cū eis acie conſerere: nō pugnandi copiam facere: ſed incer-
to Marte ludificatos/ æſtu ac laſſitudine ſuperandos curabat: eos grauiſſime ador-
tus qui cōmuni acie longius excedentes:audacius ſemet propulſandis obiecere peri
culis.Variis igitur irruptionibus laceſſiti: crebroqꝫ impetu & obliquis cōcurſibus
lacerati:tandē viriū inopia ad tantā corporis laſſitudinem peruenerunt:vt præter
communē belligerandi morem in ipſo certaminis ardore ſeſſione pauſarent. Cūqꝫ

Ebbonis mors.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

nec ad fugam, nec ad pugnam vis vlla ſuppeteret: dũ ſollicite ſalutis præſidia circũ-
ſpiciunt: oppidũ cuius paulo ante incolas fuderant: cõpoſita acie paulatim accedere
tutiſſimũ ducunt: ſubſidii loco hoſtiũ tectis vſuri. Eo igitur ſeruatis ordinibus in-
ceſſum emouent: procuratis qui a tergo curarẽt: hoſtẽqꝫ retrogradi pellerẽt. Tanta
plærũqꝫ neceſſitatis fiducia eſt. Tũc Barcho quidã promptiſſimus Suenonis miles
ab aduerſariis vndiqꝫ circũuẽtus: innumeram manũ ammirabili ſolus virtute ſuſti- **Barchonis**
nuit. Tandem obfuſis ſudore oculis pulſo clypeo ambas bipẽni manus inſerere: pro- **virtus.**
miſcue cædẽ facere: hoſtes ac ſocios iuxta/ferire: nulli propius inſtanti parcere. Quo
viſo Waldemarus cui multa ſecũ ex veteri cõuictu familiaritas erat: memoria priſcę
charitatis euectus equo ocius aduolat extremis amici rebus adeſſe cupiens. Quem
Barcho aduerſariũ ratus: relata bipenni inſtãtem appetit. Sed Waldemarus p̃repto
eo ictum ocior anteuenit. Manubrio ſolo ſcapulæ eius vehemẽter impacto ferrũ ex-
cidit. Vix hominẽ inter tot arma, tot hoſtes obnixius cõtranitentẽ ſeruare potuit.
Diu tandẽ obluctatum abducit: inuitũqꝫ ſaluti reſtituit. Qui poſtq̄ ſe ab amiciſſimo
ſalutari captione pertrahi videt: libenter quidem eius opem excipere dixit: ſed non
ita vti hac velle vt captiuorum more clunes equi ſequendo: fœdum de ſe ſpectaculũ
faciat. verum ex parte Kanuti alii confeſtim fugam facere: pars oppido latebrã quę
rere: nonnulli per medias eius plateas erũpere: Kanutus ipſe per anguſtiſſimas vici
partes: equo vectus eripitur. Occupati qui in vicũ profugerãt: & in vnã ædiũ capti
ui tradũtur. Ad quos introgreſſo rege Helias Ripenſis antiſtes circũſpectis omni-
bus: hortulanũ regi æmulandũ aiebat: qui vtilibus hęrbis incremẽta cõciliat: noxiis
locum vacuefacit. Qđ dictũ ſpecie horridũ: ſiquis altius mẽte perſpiciat ſumma in
duſtria procuratũ fateatur neceſſe eſt. Abciſe enim rem, ſed copioſe diſſeruit. Cui ſi
Sueno obſecutus fuiſſet: profecto omnẽ æmuli fiduciã ſepeliſſet. Qui licet iniuria-
rum nomine vindictã a captis exigere potuiſſet: ad mitiorẽ tamẽ ſententiã ingenita
ſibi pietate deflexus: plæriſqꝫ redimẽdi copiã fecit: alioſqꝫ ſacramẽto, alios ſpõſione
in fidẽ acceptos: morte mulctare paſſus nõ eſt. Ex quibus binos dũtaxat peculiaribꝰ
flagitiis obſitos: alterũ quia tetrã latrociniis vitã egerat: alterũ ꝙ optime de ſe me-
rentẽ virũ per inſidias dormiẽtẽ oppreſſerat: capite pœnas ſoluere iuſſit: in neutro
belli: in vtroqꝫ ſceleris negotiũ puniẽs. Cõplures ex ſuperioribus tributæ ſibi ſalutis
immemores: acceptũ ab hoſte beneficiũ repetita Kanuti militia neglexerũt: eiſqꝫ pri
ſtina fides recenti charior erat. At Kanutus ab Alaburgo Liuthuſiũ petẽs: apud vi-
tricũ Suerconẽ exul aliquãdiu demoratꝰ eſt. Huc ſiquidẽ occiſo Magno Kanuti ma
ter cõiugio obuenit. Tũc vero laceræ Danorũ res diſiectæqꝫ fuere: cũ interius ſocia
li bello flagrante: exterius piratica peſtis ingrueret. Cuius ꝓpulſandæ cauſa Sueno
toti Sclauiæ bellũ crebrius q̄ proſperius inferebat. Neqꝫ eñ tãta illi in præliis perſe
uerantia: quãtus furor atqꝫ impetus fuit. Nam cũ receptui conſulere debebat: tã aui- **Quomodo**
de littus repetere cõſueuit: vt par fugæ reductio videretur. Neqꝫ ſuorũ ei res curæ **wibergam**
fuere: dũmodo prior ipſe nauigiũ rapuiſſet. Quæ regis ignauia tantam Sclauis au- **clauſit mœ**
daciã dedit: vt crebro copias eiꝰ reuertẽtes opprimerẽt. Ipſe quoqꝫ Wibergã adhuc **nibus.**
munimẽti expertẽ: quo tutiori ſibi receptaculo foret: terreis mœnibus clauſit: ma- **Suetica gẽs**
gniſqꝫ eã ſtipendiis inſtruxit. At Kanutus apud Suetiã primũ vitrico optatus: mox **exules prõ-**
onuſtus haberi cœpit: ita vt pro comparandis alimentis quicquid illic prædiorum **pte recipit**
poſſederat vẽditaret. Neqꝫ enim vlla gens exules aut prõptius recipit: aut facilius **facile con-**
reſpuit. Sed & filiꝰ Suerconis Ioannes: vt plurimũ ſtrẽnuꝰ: ita parũ facetus irriſorio **temnit.**

carmine:fugam eius præliaq; retexuit: & quaſi cantilenæ ſpecie pudibũdi hoĩs ve-
recũdiã laceſſiuit:vt eñ hoſpitẽ rubore & cõtẽptu ꝑfunderet:fortunã ipſius ludi-
brio laceſſere cœpit:aſperſiſq; iocis,& ignominioſo verborũ genere: ignauiã ei bel-
liq; triſtes exprobrabat euẽtus. His Kanutus opprobriis irritatus:nauigio cõmea-
tuq; empto plurimũ in auunculis & materna fiſus neceſſitudine:Poloniã profugit.
Quem illi maternæ rei nomine regni conſortionẽ appetere rati: cæteris in locis ad-
miſſum:munimẽtis excipere paſſi non ſunt. Ad vltimũ eũ ne placida ſatis fronte cõ-
ſpiciũt:inſontem notantes cum propinquo charitatẽ deberent. Augebat hunc me-
tum recẽs maioris eorum fratris depulſio. Itaq; receptus quidẽ:ſed nullã (vt dixi)
vrbium intrare permiſſus:ad pręfectũ Saxoniæ Henricum peruehitur. Apud quẽ
minorẽ ſpe ſua fortunã expertus: Hamburgenſem antiſtitem Hartuicum accedit:
iampridem Danis iuridictioni ſuę exemptis infenſum. A quo humaniſſime habitus
belliq; tandem ſubſidia mutuatus:domeſticorũ militum fidem tacita legatione per-
tentat. Reſpõſum eſt omnes ad eũ ociſſime trãſituros: datãq; Suenoni fidem priſti-
na mutaturos. Qua promiſſione ſecurior factus:ꝑegrina manu Iutiam intrat. Sed
et ſuis nec humanitas Suenonis: nec obſidum charitas: nec periurii reſpectus: quo
minus ad eum ſigna referrent obſtaculo fuit. At Sueno vbi de eius aduentu cogno-
uit:virium diffidentia apud Wibergam recẽtibus a ſe munimẽtis excultã obſidionẽ
ferre conſtituit. Vbi ad ſuſtentandã ſumptuũ neceſſitatẽ bona eorũ qui ad Kanutũ
conceſſerant:rapinis exhaurit:prædatuq; ſtipendia contrahit. At Kanutus ex pro-
ximæ pugnæ euentu:vrbem oppugnare diffiſus:formidata locorũ fortuna: procul
mœnibus caſtra conſtituit: operiri volens quoad æmulus protelatis diebus alimen-
torũ egeſtate vexatus:aut turpiter fugã:aut temere bellũ arriperet. Ea Kanuti ſpes
Suenoni victoriæ fuit. Eodem tempore Bruno quidam qui & Kanutum ipſe e Saxo-
nia ſecutus fuerat: ſiue Suenonis inſtinctu corruptus: cum quo vetuſta ſibi ſocietas
erat: ſiue delati belli tædio ſatiatus impetrata vtcũq; licentia cum aliquot Ripam
ſeceſſit. Sueno vero cum rem familiarem magnis in vrbe ſumptibꝰ exhauſiſſet:neq;
trahendi diutius belli materiam circũſpiceret: audendum aliquid cum periculo ra-
tus:noctu magnis itineribus tacitus ad hoſtium caſtra contẽdit:eoſq; mane diuina
curantes:improuidos irrumpit. Quibus repentino metu perculſis:vt cuiq; animus
erat:aliis fugam,aliis arma capere negotiũ fuit. Medius horũ interfluebat riuus oc-
cultis voraginibus frequẽs:ſed vno dũtaxat vado meabilis:qđ Suenonianis incogni-
tum,Kanuticis notũ prior loci inſpectio fecerat. Exiguus idẽ & obſcurus olim: nũc
belli inclytus fama. Igitur qui irruperãt ignorãtia loci inuias riui ꝑtes aggreſſi:ꝓci-
pitatis equis ĩprouidi ĩpetus pœnas dedere. Experti periculũ eminꝰ inſtãt: fundiſq;
ac iaculis ꝓuocãt cõgreſſum ꝓhibẽte lacuna. Tũc Saxones oſtẽtãdæ virtutis auidi:

Waldemarꝰ ſancti Kanuti ducis filius.

ne rebus locus officeret eq̃s vadũ inſiliũt. Waldemarus poſtq̃ ad loci eq̃tabile videt
tãq̃ hoſtes trãſitu ꝓhibiturꝰ/eo frẽno cõuertit:aduerſoq; cũ eis equo cõcurrẽs:ĩpa-
ctã vni lanceã ingenuo militãdi more ꝑfregit. Sed cõtra ĩ ipſo gurgite ita quaternis
ſimul haſtis excipit:vt equꝰ in clunes cõſideret. ipſe tamẽ ob egregiã eq̃tãdi peritiã
ſella pelli nequiret. Quintã inter frõtẽ galeãq; defixã:adacto capulo colliſam auulſit.
His malis liber / arrepto equo cũ paucis vadũ ſupat:& ne ſecuturis anguſtias face-
ret:ꝓcul riuo ſecedit:ibiq; facta acie pugnã capeſſit. Quinetiã totã hoſtiũ turbã quo
ad oĩs ſociorũ ꝑmeaſſet exercitꝰ:parua manu ſuſtinuit,Suenoniq; certiſſimꝰ auctor
victorię fuit. Quo opẽ ferẽte:Kanuti ꝑtes fugã fecere. Grandẽ ꝗppe ex ſuperioribus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

pręliis metũ hauſerant eorũqꝫ memoriam abiicere nequeuntes:ęgris ſemper infra-
ctiſqꝫ animis erãt,adeo eñ Ranuticorum animos res aduerſę corruperãt:vt maiore
fortitudinis parte defecti/perſeuerãtẽr hoſtẽ ferre nequirẽt: nimioqꝫ timoris captu
hebetatis animis faciles ſemp in fugã exiſterent.Saxones vero qbus agitatio milita-
ris familiarior erat/equeſtri exercitatione vſi/crebro equorũ reiectu victoribus iſul
tabãt,ita fugã moderãtes:vt eã nõ ſine ordine & regimine dirigere viderenť.Prom
ptiſſimus horũ Folradus eo ꝑlio cadit,neqꝫ captorẽ reperire quiuit,q̃q̃ obrutus prẽ
di ſe plurimũ ꝑcareť.Cęteri interdiu male fugientes oppido nocte mãſerũt:vbi a fu
gę ꝑſecutoribus intercepti,hoſpitio necanť. Cõdixerãt eñ victores nemini parcere
deuictorũ: tũ Saxonũ odio:tũ quia ꝓximo bello captos & a ſe redimẽdi poteſtate do
natos:denuo hoſtes expti fuiſſẽt. Kanuto Saxonia refugio fuit,de cuiꝰ fuga Ripẽſes
vti acta erat ab intermeantibus edocti,quo plus victori placerẽt cõfeſtim Brunonẽ
capiũt Suenonis in breui iudicio ꝑſentãdũ.Quẽ Sueno oblatũ aliquãdiu familiariꝰ
habuit,mox donatũ abire pmittit.Quę res ei apud cõterraneos ſuſpicioni primum
mox cladi atqꝫ exitio fuit.Fuere eñ interfectorũ propinqui q crederẽt eũ pecunia a
Suenone corruptũ ſocioꝝ ſalutẽ iniquiſſimo ſubuertiſſe cõſilio: declinati belli argu
mẽto doli cõiecturã trahẽtes,neqꝫ aliud beneficẽtiam regis,q̃ fraudis ꝑmium extitiſ
ſe putãtes.Cui cũ de ꝑfidia diem dixiſſent, omnẽqꝫ accuſatiõis ſuæ vim validiſſima
eius defenſione eluſam viderẽt:inuictũ foro inſidiis occupãt.Sueno perinde ac priua
tis iã periculis liber:ad publica ꝓpulſanda animũ induxit.Locis marinis natura mu
nitis,cõplura agreſtiũ ꝑſidia cõdidit.Bina caſtra,alterũ in Fionia,ĩ Sialãdia alterũ
ꝓpter fretũ moliť, q̃ piratis timori,incolis vero receptui forẽt.Sed a Sclauis vtrũqꝫ
cõuulſum ꝓdiť. Bellũ cũ ipſis magna apud Fioniã virtute geſſit. Quorũ copias ita
cecidit:vt plęriſqꝫ militũ palmas ferro pręroſas habẽtibus,media digitorũ caro cru
deſceret.Eo tempore ꝓpter incurſus qui a maritimis crebri ꝑdonibꝰ edebanť:apud
Roſkildiã Wethemãno auctore piratica cœpit. cuius hæc diſciplina hi mores fuere. Roſkildeñ. piratica.
Nauigia piratę magis idonea ſibi viſa abſqꝫ poſſeſſoris pmiſſu aſſumẽdi poteſtatẽ ha
bebãt:octaua acquiſitorũ parte naulũ daturi. Nauigationẽ orſuri,apud ſacerdotes
pręteritę vitę piacula deplorabãt:eorũqꝫ religioſa animaduerſione puniti/perinde
ac ſtatim deceſſuri,diuina altaris libamẽta ſumebãt,cũcta proſperiꝰ ceſſura rati, ſi
rite deũ añ bella placaſſent.paruo viatico ſumpto,onera & ĩpedimẽta vitabãt arma
tura ac cibo ſimpliciter cõtenti,nihilqꝫ qđ nauigationẽ morareť amplexi.multę illis
vigilię,multaqꝫ pſimonia erat.Remorũ manubriis cõfidẽdo innixi ſomnũ carpebãt.
Quoties ꝓpter littora illis nauigatio erat:eadẽ ante ſpeculatoribꝰ pluſtrãda mãda-
bãt ne qd ĩcõpertũ forte vel ĩprouiſum occurreret.Inſulas ad quas vẽto afflarenť pe
tebãt:miſſis q loca ꝓcellis auerſa percurrerẽt:ꝙ pegrina claſſis trãquillis ſoleat por
tubꝰ delectari.Crebrũ eis cũ hoſte certamẽ:ſed vbiqꝫ facilis,ac pene ĩcruenta victo-
ria fuit.Prędã ex ęquo ptiebãtur:nec maior gubernatoris portio q̃ priuati remigis
erat.Chriſtianos quos expugnata claſſe captiuos reperãt:amictu donatos ad ꝓpria
dimittebãt.tãta eis ĩ cõterraneos hũanitas erat.octogenas & binas piraticas puppes
varie & viciſſim cœpe,nunq̃ ĩpi claſſẽ vigĩti duabꝰ frequẽtiorẽ hñtes.Stipẽdiis de-
fecti ĩpẽſas a ciuibꝰ cõtrahebãt ꝑmii loco ꝑdę dimidiũ recepturis. Hic piraticę cul-
tus vt dixi Roſkildię cœptꝰ:ab vrbis gremio etiã ad agreſtes manauit, ab oĩ ferme
Sialãdię pte ſubſidia mutuatus.Eñuero anguſtus primũ ac tenuis magna breui in-
crementa contraxit.Sed neqꝫ ante redditã terris pacem vlla ex parte remiſſior fuit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Friſia minor ſpectat ad Daciam

De ſitu Friſię.

Cõmendat Friſiam.

Interea Kanutus Friſiam minorem quę & ipſa Danicarum eſt partium cum paucis exilii comitibus petit. Diues agri prouincia eſt pecoribus opulens. Cæterum confinis occeano patet humilis, ita vt eius interdũ ęſtibus eluatur. Qui ne irrũpant: vallo littus omne pręcingitur: qđ ſi forte perfregerint: inundãt campos: vicos & ſata demergunt. Neq; enim illic locus natura alius alio editior exſtat. Plęrunq; agros ab imo conuulſos alio loci traiiciunt, locum eorum occupante lacuna, in quorum conſederint præſidiis poſſidendos. Inundationem comitatur feracitas. Gramine tellus exuberat: torrefacta in ſalem gleba decoquitur. Hyeme continuo celatur ęſtu, ſtagni ſpeciem prębentibus campis: vnde & in qua rerum parte locanda fuerit: pene ambiguum natura fecit: cum alia anni parte nauigationis patiens / alia aratri capax exiſtat. Incolę eius natura feroces, corporibus agiles, anxiam & grauem armaturã contemnunt / ancilibus vtunt̃, miſſilibus dimicant. Agros ſcrobibus cingunt, ſaltus contulis edũt. Penates in editum ſubiecto glebarum aceruo prouehũt. Hos a Friſonum gente conditos nominis & linguæ ſocietas teſtimonio eſt. Quibus nouas quærentibus ſedes, ea forte tellus obuenit. Quã paluſtrẽ primum ac humidam longo durauere cultu. Adminiſtratio deinde prouincię ſub noſtris regibus eſſe cœpit. A qua Kanutus cũ forte pręſidium imploraſſet: prompto omniũ fauore ſuſcipitur, pollicitus ſe eis aliquid de conſuetæ penſionis onere laxaturum. Auidi promiſſionis Friſi intuitu exilis p̃mii, immani ſe negotio onerant. Ac primum mœnia propter Mildam fluuium: quis eum recipiant condunt. Tantulo ſtipendio ingens militia ſtetit. Sueno reditus eius opinione accepta / Iutis in equitatum digeſtis a Sialandis & Scanis claſſem adciſcit. Ex qua non nullas naues Sleſuici ſubductas ad Eidoram vſq; ſolo tenus pertrahendas curauit, ne ea pars hoſtibus elapſui foret. Quæ res ei impendio magis q̃ vſui fuit. Inde cum copiis ad recens oppidum pergit. Id inter paludes amnemq; ſitum natura q̃ opere munitius erat. A latere ei Milda fluuius fuit anguſtis alueis, ſed placide manantibus aquis. Quod quia rex ob anguſtias exercitu circumuenire non poterat: locis ex copia idoneis caſtra defigit. Deinde cæſis virgultis quę nemus proximũ offerebat ad peragrãdas paludes conſtramenta fieri iubet: quibus cum opportunum foret: velut pontibus vterentur. Interea quidam ex Friſica iuuẽtute, ſiue morę impatientes: ſiue vegetioribus animis virtutis iactãdę cupidi: prouocandi gratia / riuum qui inter caſtra medius erat conſueta arte tranſiliunt, vagumq; eminus hoſtem inceſſunt. Nec laceſſentibus obuii defuerunt. Complures ex vtroq; agmine huic ſe certamini ingerunt, ſuorum quiq; pericula propulſuri neutris communis fortunæ negotium patienter inſpectare valentibus. Itaq; paulatim creſcente pugna, adeo omnium huc animi confluxerunt: vt ex eo belli pręſultu / totius victoriæ ſumma pẽdere videretur. Quo viſo filius Thorſtani Petrus omnium regis archanorũ particeps: non ignarus Friſicę temeritatis: cõfeſtim armari exercitũ, pręſtolariq; caſtris paratum iubet. Huius rei inſcii Friſones tota amnẽ manu repente tranſuolant: rati ſine paratu regem in caſtris eſſe. Ita audacius q̃ prudentius omnis eorũ irrupit exercitus: inopinatum hoſtem opprimere auidus. Sed Suenonianis non ſegnius occurſantibus: ad notas ſibi refugere paludes. Quas mox equites factorũ a ſe pontiũ ſtramẽtis vſi facile ſuperãt: tranſlatiq; fugã acerrime perſequunt̃. Aliud quoq; ferro ſibi cõpendiũ ſtruunt. Nã tãta in fugiẽtes ſtrages exercita eſt: vt conſtratis cadaueribus amnis mox a victoribus permeari potuerit. Fuſis friſonibus Kanutus cum paucis exilii ſociis eques elabitur. Reliquis fugę expertibus oppidum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

receptui fuit. Cui Sueno Kanutum ineſſe ratus: obſeſſos q̃ poterat infeſtiꝰ aggredi
tur: ſperans obtentione eius totius belli finem futurum. Sautios integris mutat: feſ
ſis requietos ſuccedere iubet: diurno pręlio nocturnũ ſociat: omniq; inſtantia curat
ne laſſis quies remedio fiat. Addebat obſeſſis animũ recens captiuorum occiſio: nec
cuiq̃ a victore toties lęſo venia ſperabatur. Cõtra rex ſi pugnã remitteret: neq; mox
oppido potiretur: Freſos auxilio obſeſſis futuros timebat, ideoq; perſeuerãtiore prę
lio opus ducebat. Sic metus vtrinq; pugnandi pertinaciam fecerat. Nec interdiu di
micaſſe contenti: noctem quoq; bello contribuunt. Tunc vero anceps pręlium erat.
Cum forte Waldemarus clamore cominus orto Freſos inſtare ratus: in partem qua
ſtrepitus exaudiebatur cum ſignis accurrit, ſocioſq; perq̃ ſtrenue repugnantes erro
re noctis eluſus oppreſſit. Ita fortiſſimi animi dux temporis habitu circũuentus qui
bus opem ferre decreuerat: cladem atq; exitiũ irrogauit. Oppidani aſſiduis plagis
& continua laſſitudine exhauſti, nullumq; pugnę ſupplementũ habentes, cũ nec vi-
res nec vulnera vllo momenti ſpatio recreare quiuiſſent, deſperatis rebus dedidere
ſe regi. Cuius fidem atq; clementiam: vltra ac rati fuerant: experti ſunt. Tum vero
rex & in Plogo qui Ericũ occiderat: ſingulare pietatis ſpecimen dedit. Neq; em̃ a pa
tris interfectore pœnas exigere voluit: plus deditionis moribus: q̃ vltionis aculeis
debiturus. Cęteros quoq; nec morte nec captione mulctatos abſq; redẽptione dimit
tit: præfatus ſe eorũ obſequia ac odia iuxta ęſtimaturũ. Nihil em̃ iis proſpere ceſſu-
rum qui toties mobili fide & ſacramẽto fuiſſent. Dimiſſi cũ duce exilium amplectun
tur. Id em̃ gratiæ apud ſuos Kanutus habebat: vt nulli vnq̃ fortuna eius faſtidio eſ-
ſet. At Freſones mulctę nomine duo milia librarũ regi cũ obſidibus pendũt. Poſt hęc
ſiue rubore fugę ſiue naturę ſtoliditate cõpuncti Waldemarũ obſecrant / precetur re
gẽ bellum cũ eis hac lege iteret: vt victor ęquã priori ſummã recipiat, victus ex vete
ri penſione quantũ Kanutus ſpoponderat remittat. Ille ꝓcantium temeritatẽ incer-
toſq; pugnę euentus ſolertius ęſtimans, extremę demẽtię voces conſilii ſui ſalubrita
te cohibuit, perq̃ ſtultũ affirmando victos a victore noxias belli conditiones expete-
re. Interea Kanutus apud Germaniã Fridericũ Romano recenter imperio functum
auxilii imploratione ſollicitat: promittens ſe patriæ procurationẽ in eius beneficio
repoſiturũ. Imperator cui & ſumma naturę calliditas: & maxima proferẽdi imperii
cupiditas eſſet: tantũ alieni ĩ ditionẽ ſuã redigere auidus: Suenonẽ veteris amicitiæ
& cõmilitii monitũ promiſſo honoris incremento ad colloquendũ ſibi ſimulatione
charitatis inuitat: eximiã ſibi viſendi eius cupidinẽ inceſſiſſe ſignificãs: ſed Romanę
maieſtatis amplitudinẽ quo minus eũ accedat obſiſtere. Quippe Sueno adoleſcentię
tẽpore militaris rei perdiſcẽdę gratia: Conradi Cæſaris clientelã ingreſſus: cũ Fri-
derico: adhuc priuatę fortunę: quẽ & ætate & ĩgenio ęquabat: diu ſodalitatis officia
geſſerat. Itaq; nõ ꝙ fallaciſſimi hominis cõmẽtis crederet: aut æmulo aſylũ demere
vellet: ſed vt ſola ſe germanis fama cognitũ etiam ſpectandũ ſubiiceret: pręſentemq;
famę ſuæ miratoribus exhiberet: cultiore pompa inſtructus mandatum exequitur.
Nec parũ glorię apud curiã magnificẽtia clientelę & apparatus oſtentatione cõtra
xit, totiuſq; ĩ ſe germanię oculos ob virtutis ammirationẽ cõuertit. Merſburgũ op-
pidũ theutonicę nobilitatis frequẽtia cõpletũ ĩgreſſus / ab ĩpatore primũ venerãter
hĩtus: mox vario accuſatiõis genere vexatus: diſparẽ ꝑmiſſis fidẽ exptus eſt. Cui de
mũ cõditiões huiuſcemodi ꝓferunt: vt ĩperatoris ipſe: eiꝰ vero Kanutꝰ renũtiata re
gni affectatiõe militẽ ageret: bñficii iure Sialãdiã receptur ꝰ. Alioqui: ĩpatoris vires

Obſeſſio dura.

Waldemari erratum.

Plogo ꝑcit rex.

Kanutꝰ ad imperatorẽ confugit. Friderici fraus.

Sueno olim de familia Cõradi imperatoris.

Kanuto c[illegible]ntui fore/expeditamq; cum eo manum in Daniam eſſe mittendam quę
vel Suenonis pręcurreret reditum: vel confeſtim impugnaret aduentum. Sueno in
re tam anxia: aut periclitandum ſibi: aut parendum fore cognoſcens: ſimulata aſſen-
ſione: paterna bona quibus in Sialandia abundabat: tanq̃ peculiaria a conditionis te-
nore ſublegit/ne violandę pactionis omnis domi deeſſet occaſio. Quod quia germa-
nico iuri familiare erat: admiſſu facile fuit. In hoc Kanutus pacti parum credulus
Waldemarum qui cum Suenone aderat: ſponſorem efflagitat: fidem eius integrita-
temq; tutiſſimum rerum ſuarum pignus exiſtimans. Neq; enim alium ex regio co-
mitatu pari conſtantia pro capite ſuo excubiturum putauit. Ille Suenonianę perfi-
dię cōſcius cum vanam ac lubricam compoſitionis fidem aduerteret: ne alienam in
ſe labem recidere pateretur: ſponſionem pertinacius abnuit. Tandem rege compel-
lente, vix atq; ęgre vadimonium dixit: pręfatus ſe ſi Sueno pactum perrūperet: Ka-
nuti partibus acceſſurum: probata vtrinq; conditione diſceſſum eſt. Reuerſus i re-
gnum Sueno: deq; æmulo comitem nactus: remiſſis e veſtigio literis: fidem Cæſaris
aperta fraudis exprobratione damnauit, initaſq; cum eo pactiones obſequii negatio-
ne ſubuertit, in eas ſe conditiones fallaciter adductum affirmans, in quas Danicorū
adhuc regum nemo conceſſerit. Præterea Kanuto iuſta petenti, prouinciali dunta-
xat amminiſtratione conceſſa: regios penates a cætera ſe conditione ſecreuiſſe dice-
bat: fraudatus pacto Kanutus: vadem ſollicitat. Qui cum regem deſerere: vel ſpon-
ſionem corrumpere, ęque fœdum putaret: vtrobiq; famę periculum contemplatus:
mutare pactum: q̃ euertere maluit, ſtatuens vt cum rex Sialandiam commeatui ſuo
neceſſariam duceret: aliud pro ea Kanuto ſtipendium aſſignaret: nec fructu par-
cius: nec ſpatio contractius: nec honore defectius. Aſſenſus conditioni rex: triperti-
tam Kanuto pręfecturam conſtituit: eiq; in Iutia, Sialandia/ac Scania, peculiare be-
neficium tradit: intercisam loco dominationem minus ſolidæ poteſtatis geſturam
exiſtimans: Huius rei Kanutus Waldemarum denuo pr̨edem expoſcit. Quem velut
antea repugnantem Sueno condendi fœderis auidus: ſponſionem iterare coegit: ne-
gans ſi pacto obuiam iſſet: eius Kanutive defectionem ęgre laturum. Hoc fretus pi-
gnore Kanutus: cupide conditionibus fruitur. Igitur Sueno perinde ac bellorū me-
tu ſolutus in ſuperbiam lapſus: patrios mores ꝙ parum ſibi viderentur exculti, tan-
q̃ agreſtes & inconditos: petita a finitimis vrbanitate mutauit, ſpretoq; Danico
ritu germanicum æmulatus eſt. Nam & cultum ſaxonicum ſumpſit/& ne eo inui-
dioſius vteretur: militum ſtudia ad ſimilem veſtis vſum adduxit: ruſtici moris tę-
dio comptioris famulitii grege, palatium inſtruens. Quinetiam epulandi ruſticita-
te depulſa: externas menſis comitates adciuit. commeſſationumq; ritus cultiore mi-
niſterio gerendos inſtituit. Nec ſolum cultum nouauit: ſed etiam edendi bibendiq;
facetias tradidit. Idem ſtudii in nouanda clientela, aſciſcēdiſq; ſatellitibus geſſit. Ho-
nores quippe nobilibus demptos: hiſtrionibus deferebat, magniſq; & illuſtribus vi-
ris a latere ſuo ſepoſitis: in eorum locum turpium & effœminatorum familiam
ſubrogabat: vt abiectu maiorum, minorumq; prouectu: prorſus eximias potentiæ
ſuæ vires oſtenderet: ditatiq; fortunam ſuam beneficio regis, non generis im-
putarent. Nec inſolentiæ eius auaritia defuit. Siquidem lucroſa ſibi illorum
fata, quorum bona auxiſſet conſtituit, pupillorumq; parentibus e mortuis expi-
lator euaſit. Neq; nephas duxit eorum liberos ægeſtati ſubigere: quorum ope-
ra/regni opes ipſe ſuſceperit. Ipſos quoq; milites prius a ſe locupletatos, ad vilem

Nemo re-
gū Daniæ
Cæſari ho-
magiū pr̨e-
ſtitit.

Sueno i ſu-
perbiam
lapſus ritū
Alemānorꝝ
ęmulat⁹ eſt

Suenonis
auaritia.

paupertatis ſtatum beneficii ſui pœnitentia adductus reiecit. Quinetiam ingentis
clientelę voracitate compulſus prouincialia miniſteria, impenſaſqꝫ ab agreſtibus: ar-
ctius exigere cœpit. Itaqꝫ dum militum luxui conſulit: plębis fauorem amittit. Præ-
terea controuerſiarũ iura eatenus ſacramenti religione ſubnixa ad palęſtras & pal-
mas athleticas relegauit, iudiciumqꝫ rationis ſpeculationi debitum, in ſola corporũ
exercitatione conſtituit. Et ne quid faſtui deeſſet in communibus ſuggeſtis concio-
nari faſtigio ſuo indignum ducebat. Quãobrem ęqua vulgarium alloquia contẽnen
do / editioribus locis occupatis: ſuppoſitę plębi ſuperne ius dicere conſueuit. Crebræ
quoqꝫ ei cum Lundenſi pontifice ſimultates maiore fructu q̃ iactura fuere. Ea tempe
ſtate Karolo Hallandiæ præſide prouinciam egreſſo: coniugem eius ſororemqꝫ vi- Raptus.
duã Suerconis filius Ioannes excellentis earum pulchritudinis opinione corruptus
ad libidinis cõmercium raptas in Suetiam vſqꝫ deuexit. Quibus tam contumelioſe
vſus proditur: vt eas in ſtupri vices noctibus euocaret alternis: ĩgenuę pudicitię fœ
minas, obſcœniſſima fœditate proculcans: neqꝫ aut huius matronalem thorum, aut
illius cęlibem caſtimoniam: quo minus voluptatum ſuarum ignibus indulgeret re-
ueritus. Ad vltimum patrię & populo tantę temeritatis facinus exſecrante: vtranqꝫ
remiſit. Quod flagitium Sueno perinde ac cõmune probrum in omne Sueonum re-
gnum vlciſci ſtatuit: publicum ruborem communibus armis ſubmouendum exiſti-
mans. Sed nuptiarum apparatu pręuentus: quippe Saxonum Satrapę Conradi filiã
nuper deſponſam vxorem ducturus erat propior priuatę copulę: q̃ publicę vindictę
militiam retentabat. per hanc Sueonem in peregrinos ritus adductum falſa plæbis
opinio referebat, eiuſqꝫ ſuper conſuetudinum nouitate conſilium accuſabat. Per ea-
dem tempora Nicolaus vrbis Romæ cardinalis Britãnicum permenſus oceanum: Hic habuit
Noruagiam Lundenſium adhuc ditioni parentẽ immunitate conceſſa, maximi pon Noruagia
tificatus titulis inſigniuit. Quod in Suetia quoqꝫ legationis poteſtate peragere cu- Archiepi-
piens: Sueonibus & Gothis de vrbe, & perſona tanto muneri idonea concordare ne ſcopum.
queuntibus: certamini decus negauit, rudemqꝫ adhuc religionis barbariẽ ſummo
ſacrorum honore dignatus non eſt. Verum inſpecto temporis habitu cum per ocea
num reuerti hibernę nauigationis metu in periculis duceret: Daniam reditui ſuo
percommodam arbitratus, offenſam eius ex Noruagię promotione contractam be
neficii deliniamento ſedare conſtituit. Eſkillum igitur mãdatis aggreſſus / plus no-
uę dignitatis q̃ veteris amiſerit: recepturum promittit: definiens ſe ereptę Norua
gię damna / Suetici primatus munere penſaturum. Rapuit promiſſum Eſkillus cupi De prima-
deqꝫ legati copiam flagitat. Qui veniens apud ipſum futurũ Suetici ſacerdotii in- tu Archi-
ſigne depoſuit. Dandum ei ĩ quem concors Sueonum Gothorumqꝫ ſuffragium cõ- epiſcopi
ueniſſet. Statuit quoqꝫ vt quicunqꝫ maximi Sueonum pontifices creandi eſſent. pal- Lundenſis.
lio a curia dato: per Lundenſem inſignirentur antiſtitem, eamqꝫ ſedẽ perpetuo ve-
rerentur obſequio. In hoc priuilegio dato confirmationem a curia adciſcẽdam pro-
mittit. Quod effectu perfacile fuit. Siquidẽ Romã reuerſus: decedente Eugenio ma
ximus pontifex ſubrogatus eſt, peregitqꝫ publicę religionis pręſul qđ priuatæ lega-
tionis miniſter annuerat. Qui mox vſurpatione poſterorum firmatus: ſub hoc vſqꝫ
tempus, antiqui tenoris obſeruatione perfruitur. His peractis Nicolaus nondũ Da
nia egreſſus: Suenonem Suetica meditabundum bella Romana induſtria a propoſi- Conſilium
to reuocare conatus: locorum difficilium, inopis regni infructuoſæ victoriæ ha- Nicolai le-
bitum prætendebat. Siquidem eius militię negocium ingens: fructus exiguos fore: gati. Diſſuadet bellum ſimilitudine Aranei

priusq; ei cum vaſtis,& immanibus ſcopulis:ꝗ cum hoſte certandum. Quo victo nihil præter ignobilem prædam,& ſordida ſpolia victoribus occupandum. Poſtremo cum Stolidam regis perſeuerantiam conſilii ſui ſapientia ſuperare nequiret: inertiam eius facetiſſime cauillatus eſt. Nam araneam eum æmulari dicebat/ quæ telarum figmentis cum diſcrimine vitæ:& viſcerum ſuorum egeſtione conſertis: quid niſi Scarrabeos putres & vilia prenderet animalia? Cuius exempli euidentia araneę regem: militiam telæ: victoriam venatui conferebat. Ita auidum ducem exiguæ rei cupiditate ſeipſum viribus exinanientem inutili bello delectari monſtrabat. Cuius Sueno dignitatem potius ꝗ monitum veneratus, abeuntemq; eum ad regni fines vſq; commeatibus proſecutus: deſtinati olim belli ſtudium animo reuocauit: quippe quem magis potiendę Suetię cupido:ꝗ aut iniuriæ dolor:aut pudoris irritamentum accenderat. Maximam ſiquidem inuadendę eius opportunitatem/tum ob ſenium imbelliamq; Suerconis:tum ob factiones inter eundem & plæbem recenter ortas:nam Ioannem agreſtes cõcionantem occiderãt:arbitrabatur. Spe quoq; tam rata victoriam complectebatur,vt ante militiæ exordiũ inter milites ſuos Sueticarum iura prouinciarum: tanꝗ belli præmia partiretur. Duo quoq; ex proceribus eius ad opinionem vnius Sueticę virginis libidinis æmulatione correpti:magnis inter ſe iurgiis diſſidere cœperunt. Cuius nuptias rex in beneficio ſuo reponere par æſtimans:capta Suetia fortiori connubium pollicetur. Quo promiſſo libidinis ęmulis magnum virtutis certamen ingeſſit. Tanta apud Danos fruendæ Suetiæ fidutia fuit. Interea Suerco belli metu crebras ad eum de pace legationes direxit:ſed nullis conditionibus ad eam impetrandam aſſurgere valuit. Igitur fruſtra fatigari ſe videns:non ſe pręlio offerre:non arma:nõ expeditionem parare:ſed ignotos locorum receſſus quærere,ſummamq; belli Sueonibus credere. Vt autem Sueno difficillimorum itinerum euitaret anfractus:inſtrumentum belli hyemis expectatione ſuſpendit:ab aſtrictis glacie paludibus profectionis compẽdium petiturus. Hyberni itaq; temporis beneficium nactus:expeditiora legit itinera, rapiniſq; & incendio Finniã prædabundus aggreditur. Occurrunt indigenę ſupplices, patriam ſeq; dedentes: nec ſic ſe ſubtraxiſſe contenti:etiam commeatibus prębitis:hoſpitalitatis eum obſequiis proſequuntur. Poſt hæc Werendiam intrat. Vbi ab incolis neq; Marte neq; deditione exceptus:flammis omnia ferroq; peruadit:viris ac fœminis paſſim ſolitudinum inacceſſa petentibus. Sed & pręaltę niuium moles totis ferme campis inceſſerant:frigoriſq; tanta vis erat:vt vberibus admoti infantes, algore hebetatis membris inter ipſa lactis alimenta decederent,matreſq; ſimili fato propinquę,extincta pignora moribundis complexibus attrectarent. Dani quoq; eadem aeris inclementia afflicti:non in caſtris noctes exigere/non militares excubias obſeruare:pars foco ſibi pars tecto conſulere,aeris non armorum ſęuitiam in metu reponere, cuncti plus cœlum ꝗ hoſtem cauere. Werendenſes autẽ quo ad regis gratiã paciſcerẽtur,iter intercipere cupientes:cęſis minoribus truncarũ arborũ coaugmentis fauciũ quas per meaturus eſſet:anguſta pręcludunt. Tantis ſiquidem circũiacentium rupiũ anfractibus claudebantur:vt abſq; ingenti diſpendio a latere pręteriri nequirent. Quorum auſu rex inter cœnitandum accepto/morę omnis impatiens / diſcuſſis menſis, equum inuolat:militibuſq; adeſſe iuſſis,ad rupem concitus fertur, indigne ferens cœptorum ſuorum curſum vilibus agreſtium obſtaculis retardari. Rogatus a Nicolao quodam iræ parcere, incertamq; admodum rem curioſius explorare inter-

Similitudo araneæ.

Hyeme bellat ĩ Suetiã

Horrendũ frigus.

Calliditas Sueonũ in cędendis filuis.

pellanti ſe vxoratum quemqꝫ timidiſſimum eſſe reſpondit, ad eius nuptias alludens
qui ducta coniuge poſtridie militiam ingreſſus fuerat. Ille ob contumelioſam moni-
torum ſuorum repulſam ira percitus: facturum ſe breui qđ Sueno non audeat ſub-
intexuit: exprobrataqꝫ ſibi ignominiam, inuicem in eum reiecto meticuloſitatis op-
probrio vindicauit. Quæ vox ab iracundia profecta celerem ipſius obitum ominata
eſt. Vbi vẽtum ad fauces: delapſi equis milites, q̃q̃ tenui armatura eſſent / ꝙ eis feſti
nationis ardor periculorum contemptum ingeſſerat: arboream ſtruem oppugnare
cœperunt: indigenis qui ad eam defendẽdam conuenerant / ingenti pacem clamore
poſcẽtibus. Tunc Nicolaus acceptam a rege contumeliam conſpicuę probitatis ope-
ribus demere cupidus, ne magis vxorius q̃ ſtrenuus videretur: dum conſerta trun-
corũ robora obſtinato ad pericula gradu ſuperare conat̃: ab agreſtibus e ſtrue tanq̃
ex muro ꝓpugnãtib⁹ caput haſta traiectus opprimit̃. Similis aliorũ conat⁹ ſaxis ſu-
dibuſqꝫ repellit̃. Sueno ꝓpinquitate noctis, impetuſqꝫ ꝑ̃properi pœnitẽtia reuocat⁹:
ſigno receptui dato ꝓpter aggerẽ caſtra cõſtituit: luce poſtera maiore vi ac paratu
prælĩũ exequuturus. Verũ hoſtibus noctu ſibi diffugio conſulentibus, mane vacuũ
propugnatoribus iter nullo negocio ſuperauit. Werendos deinde reſiſtendi fiducia
defectos: in fidem accepit. Igitur cum plęraqꝫ ſibi ex voluntate reſpondere cognoſce
ret: fœlicibus fortunæ experimentis euectus: ĩ omnem ſe Suetiam effundere ſtatuit.
Sed nimietas frigoris equorumqꝫ ex aſperitate itinerum inopiaqꝫ pabuli coorta de
bilitas proceſſum negabant. Tunc qui ex equitibus ad pedites redacti fuerant: com-
militonum equos ſuis oneribus inſtrauere: eoſqꝫ pręſe onuſtos agentes ignaro rege
domum dilabebantur. Qui tandem furtiuum militiæ diſceſſum expertus: clandeſti-
nam eius elapſionem data reuertendi licentia pręcurrit, ſtatimqꝫ compendiaria ad
Scanicam via curſum reflexit. Igitur Karolus cum Kanuto fratre receptorum obſi
dum fiducia ſpem liberæ tutæqꝫ reuerſionis pręſumens, cum Hallandiæ propemo-
dum confiniis acceſſiſſet a Finnenſibus inſidias hoſpitalitate tegẽtibus conuiuio ex-
ceptus: maiorem noctis partem commeſſationibus extraxit. Temulentia grauis in
horreum annona vacuum, pariter ſe & comites ſobrietate exutos cubitum recepit.
Quibus altiore ſomno ſpirantibus: Finnẽſes foris valuas obiicibus obſerantes: igni
ſparſere tectum. Iamqꝫ maior eius cõflagrauerat pars: priuſqꝫ ædes in cinerem pro-
pe collapſa fuerat: q̃ preſſos mero ſenſus vis ardoris expũgeret. Poſtremo propiore
flammarum feruore correpti: dum nudi valuis erumpere geſtiunt: forinſecus eas
obcluſas cognoſcunt. Vrgebat intus incendium: foris hoſtis vetabat egreſſum. Sed
præſens pœna ſequentis metum leuabat, inſtantiſqꝫ mali periculum futuro tri-
ſtius ducebatur. Quo euenit vt Dani ferro q̃ flammis opprimi præoptantes: va-
lidius conniſi præiecta foribus clauſtra conuellerent: vtqꝫ vnum periculorum
effugerent: in aliud ruere non dubitarent. Egregiæ indolis pueri quos ſibi in
clientelam Karolus reſpectu propinquitatis adciuerat: abſqꝫ ætatis miſeratione
ſub Nicę amnis glaciem nudatis corporibus barbarorum ludibrio merſi in eo-
dem alueo fatũ ac tumulum recepere. Ita paucorum agreſtium fraude maximę ex-
peditionis labor exinanitus eſt. Interiecto tempore, plębs Scanica a principibus diffi
dens, concione lecta in Arnam vallem armata ſucceſſit. Quoties enim in ea prouin-
cia intolerabilia vulgi onera ducebãtur: publica vi iniuriis occurrebatur. Adeo cũ
intolerabilis plæbis ſeruitus ducit̃ publicis armis libertas expetitur. Veritus ergo
rex ne is tumultus ad grauiores regni motus progrederetur, coercendi eius gratia

Vxoratum timidiſſimum fortis eſſe.

Nicolai facinus.

Suenonis ſucceſſus.

Finneñ. dolus.

ad Scaniam e Syalandia traiiciens:militaris manus fiducia agreſtium concionē ac-
ceſſit.Inermis ipſe equitibus vtebatur armatis:vt vim metuere potius q̃ ſtruere vi
deretur.Cedente de induſtria vulgo coronam ingreſſus:multis & grauibus queri-
moniis exceptus eſt:ſed obſtrepēte multitudinis clamore,defenſionis poteſtatem di
cendive copiam impetrare nequiuit,flagitandi ſilentii gratia dextram vulgo obten
dens crebros lapidum iactus excepit.Adeo conſternationis furor in contemptū ma

Tokonis in dicēdo fœlicitas.

ieſtatis exarſerat.Tūc Toko matre Sygne ortus,vir natu & facūdia , iuxta nobilis,
primaq; regis amicitia prẹditus:in medium vulgi ſi proripit,obtentaq; omnium ta
citurnitate:imperitum concionis fragorem.doctę vocis auctoritate compreſſit . ita
ſuā temperans actionem:vt & præfectorum partes diſſimulāter protegeret/& ma-
nifeſtum patrocinium impertiret.Reuerſis ad propria agreſtibus:Rex tantę contu
melię deformitatem ſumma indignationis moleſtia proſecutus:complures Scaniæ
vicos exuſſit,eamq; ferme totam perinde ac maieſtatis ream : rapinæ ſubiecit.Ipſos
conſternationis auctores ſpiritu:vel bonis priuauit:factioſos paupertate aut morte
mulctandos iudicans.Nec Tokonem cuius ſalutari eloquio vſus fuerat:tametſi lin-

Contra innocētem ſęuit.

guæ eius beneficio vulgi iram vitaſſet mulctę expertem reliquit:plẹbem aduerſum
ſe occulto eius conſilio concitatam affirmans.Ita ſęuiſſimis iracundię furiis prouo-
catus:odia ac familiaritates iuxta penſabat.Ea Suenonis irruptio Kanuto nouanda

Occultum dei iudiciū timendum

rum rerum ſpem fidutiamq; reſtituit.Sed hunc auſum pręcipue Suenonis ac Wal-
demari concordia caſtigabat.Nam quantum regis odium:tantam ducis apud om-
nes gratiam intuebatur,alteriuſq; flagitia:alterius virtute redimi denotabat.Arbi

De conſideratiōe Waldemari & Kanuti.

tri quoq; Kanuti prius ſodalem regi q̃ ocium eripiēdum rati,eius cum Waldemaro
concordiam connubii affinitate componendam duxerunt . Cuius efficiendi gratia
vterinā Kanuti ſororem Sophiam : apud Waldemarum eximia pulchritudinis lau-
de de induſtria proſequebantur.Sed Waldemarus quo minus ad hāc copulam intē-
deret:inopiam virginis obſtare dicebat.ꝙ patre Ruteno procreata:nullorū in Da-
nia bonorū hęres exiſteret.Q̃q̃ em̄ ſuaſoribus tacite pareret: plus ſe tamen pauper
tatem puellę fugere,q̃ ſpeciem ammirari fingebat.Igitur a Kanuto totius patrimo-
nii ſui parte tertia ſpōſalium loco promiſſa:puellam deſpondit,eamq; matronę cui-
dam Hotildę ad vſq; maturam thoro ętatem educandā cōmittit. Quāobrem negle
ctum ſanguinis vinculum:ac diu funeſtis odiis laceratum:tanta animorum integri
tate refectum eſt:vt nulla veterū inimicitiarū macula quas vel ipſi vel eorum parē-
tes geſſiſſent:nouę ſocietatis habitum:infuſcaret.Quorū amicitia quo inuicem pu-
rior:hoc regi ſuſpectior extitit.Sed eos & tacite cauit:& palam offendere metuit:ꝙ
maximam a ſe virium partem cum Waldemaro migraſſe cognoſceret: cuius fortu-
nę ſuam incumbere non dubitaſſet.Itaq; licet amborum fidem notaret,ſuſpitionem
tn̄ ne odium proderet obſcurauit.Illi regię diſſimulationis haud inſcii: accepta cō-
meandi licentia:quaſi bona ſua apud Suetiam inuiſitaturi:regem eius Suerconē ac-
cedunt . Re autem vera Kanuto Suerconis filiæ poſtulandæ negocium fuit . Quo-

Suerco filiā cum regno deſpondet Kanuto,

rum pręſentiam Suerco tanta affectione amplexatus eſt:vt pręteritis liberis futurę
affinitatis ſpe hęredes eos nuncupare proponeret.Quod votum ei ſiue filiorum in-
ertia:ſiue excellentis proci nobilitas inſeminabat.Reuerſi itaq; hoc inuiſiores regi:
quo hoſti concordia iunctiores fuere.Kanuto deinde in Iutiam digreſſo/ Waldema-
ro vero Ringſtadium inuiſente : Sueno poſt eum contentius pergit : conuentumq;
diu perfidię & ꝓditionis probris euerberat,negāti confictas a ſe literas tradit tanq̃

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ab amicis porrectas: ſed titulo de induſtria vacantes: quæ eius ac Kanuti initam cũ
Suercone concordiam nuntiarent. Quo cõmento Waldemarus / q̃q̃ irç parciſſimus
eſſet ſupra modum accenſus: linguã nimio indignationis hauſtu repletã in contu-
meliam arguentis effundere nõ dubitauit: ꝑfidiæ quoqꝫ in eũ exprobratiõe reiecta /
non iam redargutiõe / ſed cõuitio agebat. egregios operũ ſuorũ labores nugaci mẽ-
daciorum obiectu penſari vociferans. Adeoqꝫ regem reſpõſi ſui libertate permoue-
rat: vt tentus ab eo eſſet: niſi milites operam ſuam in eius captionẽ negaſſent. quo-
rum fauor impenſius ipſum q̃ regem excoleret. Quã iniuriam poſtea apud Iutiam
querimonia proſecutus: graues regi inimicitias peperit. Inde cũ Kanuto magna to
tius Iutiç claſſe in Sialandiã receſſit, non ꝙ bellum regi inferre ꝓponeret ſed vt no-
uis cõditionibus tutiorem eius circa ſe fidem efficeret. Quo apud Sundby mariti-
mum vicũ cum armatis obuio: diali colloquio de cõcordia actum. Compoſita pace /
rex cõcubia nocte Roſkildiam reuertit. Interea Sclauorum expeditio ad orientales
Sialandiç partes inuſitatç multitudinis claſſe nuntiatur ingreſſa. Qui quoniã rus
ante vaſtarent, cuncta prçdæ vacua prætergreſſi inopinatam aggredi Roſkildiam
ſtatuũt. Igitur ne fumi indicio proderẽtur: incendio penitus abſtinebãt. Accedebat
eorum audaciç ꝙ ex ſpeculatoribus ocioſam vrbem regemqꝫ procul ex ea ꝓfectum
acceperant. Quo nuntio inſtructi intacto rure eam cõtentius petebant. Ex quibꝰ nõ
nulli pernicioribꝰ equis ſuburbiũ prope liminaqꝫ ciuitatis acceſſerãt. Rex ipſe dum
nocturnam vigiliam ſopore auidius redimit: ſero paratu tanti diſcriminis nũtium
excipiebat. Primus ex Danis Radulphus equeſtris militiç apprime peritꝰ prõptio-
ris equi beneficio in hoſtem occurrit. Sed cum ſolitarius eſſet: nũc euitando hoſtes,
nunc perſequẽdo: opem ab exercitio mutuatus eſt. Quoties inculta camporũ offen-
derat: ob armaturç molem çgrius fugam cõficiebat. Nam Sclauos ſimili põdere va
cuos liberior equorũ pernicitas adiuuabat. Quo viſo plus viribus equi / q̃ velocitati
confiſus: curſum ad cultiores agros de induſtria dirigere cœpit. Igitur caballi qui-
bus vires parũ ſuppeterent, officiente ſtipula præſtantem robore equũ imitari non
poterant. Ita dũ agilitatis equinç certamẽ ad viriũ conamẽ tranſtulit ab inſtãtibus
occupari nequiuit. Quippe denſior ſeges plus vilium iumentorũ q̃ robuſti anima-
lis curſum debilitauit. Interrogatus quis eſſet? mercatorẽ reſpondit. per cõtãtibus
quaſnam merces haberet? reſpõdit arma quibus equos cõmutare ſoleret. Sed & eũ
quem inſideret hoc ſibi mercimonio obueniſſe ſubiũxit. Regẽ quoqꝫ Roſkildiç eſſe
rogatꝰ / aſſeruit. illis eũ neceſſarios ſuos allocuturũ vrbe nuper exceſſiſſe dicentibꝰ:
egreſſum quidẽ eum ſed reuerſum aſtruxit. Quod quia cũ ſpeculatorũ affirmatiõe
non cõueniebat: in mẽdaciis duxerũt. Idcirco autẽ Radulphus circa regis ſtatũ ve-
ris vtendum putauit: ꝙ ſiqua a ſe veraciter ederẽtur: cõtrario modo hoſtibus cre
didit exiſtimãda. Interea regii equites, vt quiſqꝫ apparatu velox ac manu ſtrenuus
erat Radulpho admixti in vnã cohortem ſe receperant: incurſaturi ilico hoſtem ni
Radulphus intuitu paucitatis auxilia ſociorũ expectãda duxiſſet. Tãtam eis victo-
riç certitudinẽ aſſidua bellorũ fœlicitas ſuggerebat. Cõtra Sclaui reuocatos a prç-
da ſocios in aciem corrogant. Radulphus vbi primũ excitati pulueris indicio regẽ
affore deprçhendit: ſuperuenientis auxilii fidutia prælium facit. Cedentibus Scla-
uis cum pedites necarẽtur: equites ſeorſum in globũ cõtracti prius velut ex cõſul-
to terga vertebant: mox imminentẽ a tergo regem, equitũ eius paucitate cõſpecta,
cõuerſi fugarunt. Quos Radulphus intermiſſa peditũ ſtrage cũ ſuis adortus: in ve

Rex Sueno ꝓdit ſuſpi-
tionẽ cõtra
Waldemarum

Sclauorum
irruptio.

Radulphi
equitis ſtre
nuitas.

rā & pręcipitē fugam coegit. Sed ab iiſdem longius inſectādis/ꝙ equis pręſtarēt re
Notat cupiditatē Sclauorum. uocatus: admixta regia cohorte ferrū ad pedites retulit. Fugientibus tanta adhuc
prædandi cupiditas inerat: vt occiſorū arietū corporibus pellem curſitando detra
herent. Quantū in illorū pectoribus auaritię clauſum putemus: qui inter extrema
pericula abiectis armis ignobilem prędam & vilia fugę impedimenta quo meliꝰ ſi-
bi cōſulerent, deſerere paſſi nō ſunt! Pauciſſimi ex eis in littus elapſi per lubricū pe-
lagi nando nauigia petiuerunt. Nonnulli fuga cupidius inita: cęco metu vndas ag-
greſſi paſſim exanimati ſunt, præcipitato in mare ſpiritu/quē ab hoſte ſeruare ſtu-
duerant. Interea Sclauorū equites velut ex abdito prouolātes: victoriam regi e ma-
nibus per inſidias eripere conabantur. Igitur Dani: dū ad finem pugnę peruētū au-
tumant: prælīū iterant. Quorū virtute victi Sclaui: fuga auidius ſumpta adeo ſalu
tem ſuam ferro ſubtrahere geſtiebant: vt per maritimę rupis ardua ſemet cū equis
effœminato pauore præcipitātes: vitam finirent: & inter ſcopulos ſpiritū deformi
corporum ruina deponerent: quem audacter in acie profundere dubitaſſent. Ab-
Wandalorū incurſationes. ducēdis igitur nauigiis ob ingentē nautarū ſtragē ęgre remigia ſuppetebāt. Iiſdem
tēporibus effuſis piraticæ habenis a Wandalicis finibus Eidoram vſq; oēs per orien
tem vici incolis vidui: ruraq; culturę expertia iacuere. Sialandia ab ortu & meridie
marcida ſitu vaſtitate torpebat. Siquidem agreſtiū inops patrię loco prædonibus
fuit. Fionię nihil reſiduū pręter paucos incolas piratica fecerat. Falſtria ſpacio q̄ vir
tute contractior incolarū fortitudine paruitatis dāna penſabat. Quippe tributarii
ignara iugi: aut pacto hoſtē: aut viribus ſubmouebat. At Lalandia tametſi Falſtriæ
granditate pręſtaret: pacē tamē penſione petebat. Cætera vaſtitas occuparat. Itaq;
non armis: non vrbibus confiſū: anfractus ęquorū: quo minus piratas admitterent:
prælongis palis ac ſudibus exſtruebantur. Aduertens igit̄ rex nutantes patriæ res:
& iam pene collapſas: ſe ꝓpriis viribus a piratica vindicare neqre: hērici ducis cuiꝰ
inſignes ea tēpeſtate vires fuere/aduerſum Sclauos opem pecuniis promerendā pu
tauit. Cui millequingentas argenti libras mercedis nomine pollicitus: publica col-
latione ſummam expleuit. At Henricus cuius vęnalis magis q̄ vtilis amicitia eſſet,
pecuniam aſſecutus: vel quia noluit: vel quia nequiuit: parū ſtabiliter in promiſſo ſe
geſſit. Ita rex nō accepta pace dum patrię rebus cōſulere quærit: miſeriā eius dede-
core cumulauit. Quæ res aduerſum eū populariū iram acrius deſtrinxit: deforme
ducentiū pacem cenſu nō armis exquiri: cōmuneq; patriā regis vitio eſſe deceptā.
Sueno inſidias ſtruit Waldemaro. Igitur Sueno deſperatis malorū remediis a piraticis periculis ꝓpulſandis ad ciues
vſq; cauēdos curam retorſit. Renouatiſq; ſuſpitionibus Waldemarū occupare ani-
mū intendit, tanq̄ altero ſibi onuſtorū ſublato/facilius reliquū aggreſſurus. Quod
inſidiis q̄ bello commodius gerēdum ratus: perinde ac cōiugis dotem exquiſiturus
ad ſocerꝝ iter inſtaurat: interq; delectos comites Waldemarū profectionis ſequacem
adciſcit: quia domi eum tuto relicturus non videbatur: in carcerē Conrado ſeruā-
Waldemari querela. dum tradere cupiens. Quem dolum Waldemarus amicorum ſibi cōplurium literis
indicatū venienti Sleſuicū regi memoratis quæ pro eo fideliter ac ſtrenue geſſerat
cum exprobratione perfidię palam obiecit. Neganti in eum a ſe crudeliter eſſe con-
ſultū: ſuſceptos apices abſciſis indicū vocabulis oſtendit. Meminiſſe deinde monet:
vt p̄cipuā ei bellicoꝝ manū conciliauerit/vt corpore aduerſo diras ꝑ eo plagas ac-
ceperit: vt ſecum maiorē ſemp victorię partem traxerit: egregiiſq; meritis ſuis gra
tiæ loco dolū ac fallaciam erogari cōqueritur. Comitatū nihilominus pollicet̄: prę-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

fatus ſciturū eum peracta fraude nequitiā ſibi nō aſtū effectui fuiſſe. Contra Sueno
ſuſpicionem leuare ſumma diſſimulatione tentabat. Neqꝫ enim ad deponendā per⸗
fidiam: tantę fidei meritis adduci poterat. Irreuocabilis itaqꝫ propoſiti pertinacia:
Stadiū aduectus: a pręſule Bremorū Hartuico domo ſuſpicitur. A quo cū vlterio⸗ Hartuicus
ris viæ ducem expoſceret: non impetrato Waldemarū quem ei perfamiliarem ſcie⸗ bremenſis
bat: preces iterare cōpellit. Quo pontifex clam vocato regii cōſilii cōmentum ape⸗ epiſcopus.
rit: cōfeſſus ſe de induſtria negare: quod ei pernicioſum aduerteret. vt autē regi ſa⸗
tiſfacere videretur: diſſimulata poteſtate / ductū ab Henrico / qꝫ potentia ac dignita⸗
te pręſtaret cōmonet expetendū: verū has preces ſuo Suenoniſqꝫ & Waldemari nū⸗
tio cōmittendas. Quibus Henricus auditis cum & regis dolum calleret: & Walde⸗
maro cōſulere vellet: quod a ſocero cōmodius accipere poſſet fruſtra Suenonē a ſe
flagitare reſpondit. Abductū deinde Waldemari legatū q̃ noxia mittenti precetur
edocet: ipſumqꝫ ni redeat: apud Conradū extrema paſſurū denūtiat. Igitur Sueno⸗
nis nuntius collegarū vtroqꝫ dimiſſo: Conradū accedens: nūtiat ſuſpectos regē ha⸗
bere propinquos: quos pridem inimicitias exercentes cōnubii recentis affinitas cō
cordes effecerit. E quibus vnum ei fraudulenter accitum in comitatum ceſſiſſe: quē
apud ipſum nouarum rerum metu vinctū haberi cupiat. Pręterea procedendi gra
tia profectionis ei debere pręſtari ductorem. Quęrente Conrado quo pacto regem
ęmulus comitaretur: fidem eius ſecutum aſſeruit. Tunc conradus Suenonis conſi⸗ Cōradi im
lium execratus: dedecere ſenem ſe inquit / quod iuuenis fugiſſet admittere. Nempe peratore di
deforme vetulo eſſe de integritatis duce perfidię fautorem euadere: notāqꝫ quā ea⸗ gnū dictū.
tenus cauerit: ſub vltimum tempus ſibi cōciſcere. Malle igitur ſe generum filiamqꝫ
cum nepote ex ea ſuſcepto cruci ſubfixos videre: q̃ fidei & ſynceritatis opinionem
tot annis ſeruatam extremę ętatis infamia corrūpere: alienęqꝫ fraudis propoſitum
impiiſſimi fauoris proſequi nutrimento. Tum demum affuturum ſe / ſubſidiaqꝫ la⸗
turum: ſi gener omiſſa fraude: palam quos metuat: impetat. Ad huius vocis nuntiū
Sueno rubore perfuſus vlterioris vię tutatore negato: in regnū reuertit breui mo⸗
rarum proceſſu Kanuto et Waldemaro Wibergi moram habētibus occulto traiectu
in Fioniā e Sialādia acceſſit: cōfiſus inopinatos prēdi poſſe: detecto dolo mādat vtri
qꝫ allocutum ſe eos non occupatum veniſſe: ſuſpitiones deponant quas falſo cōcepe
rint. Illi indiciis dolum pręcurrentibus eius de ſe propoſitum ſpeculati: nihilqꝫ iam
bonę ſpei ex regis promiſſu capientes: Iutorum ſuffragiis regium ſibi nomen cōciſ
cunt. Tunc rex apud othenas (nam eo forte loci diuerterat) cōtractis in regiam mi Kanutus
litibus: nunc ſingulos nunc vniuerſos arctius percōtari cœpit qua fide pręſens bel⸗ rex. lxxxvi.
lum ingredi vellent. Reſpondentibus alacriter: non contentus ſimplicitate promiſ⸗
ſi: ſacramento fidem efflagitat. Illatis ſacris / Suno ſiue vetuſta Waldemari charitate
ſiue priuato iniuriarum dolore permotus: regia ſolus excedit. Emiſſi qui eum reuo
carēt: cauſam tam ſubitę egreſſionis efflagitant. Rogatus regredi ob paternę villę Sunonis
ereptionem conqueritur. Rex reſtitutionem promittit. Suno: ſeram hanc iuſtitiam integritas.
inquiēs: in aduerſis vſurum ſe negat: quo ī proſperis fraudatus fuerit. Quamobrē
potioris partis amplexu ſolitariam tranſitionem non veritus: ab iniurioſo ſibi rege
ſalutari cōſilio deciuit. Itaqꝫ iuſtum defectionis titulum ſecutus: Waldemarum aui⸗
tę paternęqꝫ familiaritatis reſpectu tranſfugio petiuit. Cūqꝫ Sueno roborata ſuorū
fide in Sialandiā rediiſſet conſequenter ab æmulis Iutorū claſſem mutuatis impeti
tur. Qui tunc forte Roſkildię ſitus: Eſkillū ſępe dictum antiſtitem: pręſidiaqꝫ Scano

Petri conſilium.

rum accerſit. Quibus pręſentatis: Petrũ cui pater Thorſtanus erat: omniũ cõſilio-
rum ſuorũ arbitrum: qualiter rebus cõſulendũ eſſet interrogat. Is cõſultantẽ olim
regem qualiter tuto regnare poſſet iuſſiſſe fertur: vt aut equeſtrem plæbeiũq; ordi-
nem: quo ſe tutius aduerſum æmulos gereret: beneficiis impenſioribus coleret, aut
ab iis ſaltem ad ꝓpinquos placendi ſtudium transferret / eoſq; ſola cõtentus ſpecie
reuera reges exiſtere pateretur. Si neutrũ egiſſet: haud dubiũ / quin breuem regni
vſum habiturus eſſet edocuit. Rex vero neq; ſalubritatem conſilii: neq; ſapientiam
reſponſi debita animi ſententia proſecutus: vtiliſſimos monitus deliramentorũ lo-
co habuit. Enimuero obfuſum iracũdia animũ ſalutaris æſtimatio ſubire nequiuit.
Concepti itaq; furoris impatiens: quoad vnum ſibi ſcutum ſuppeteret: id ſe Petro
oppoſiturũ iurauit. Tum Petrus, meũ ſemp inquit pro te clypeum geſſi: ſed vereor
ne cito cunctis ſcutorũ tuorũ copiis opus habiturus ſis. Quod rex auare dictũ exi-
ſtimans percõtatur num adhuc ſatur eſſet? Reſpondit ſaturum ſe, ſed vereri ne ſa-
tietatem parũ ſalubris digeries ſequeretur. Tunc quoq; quid facto opus eſſet roga-
tus: in Scaniam migrandũ edocet. tutiores illic vires. in Sialãdia pauciores amicos
q̃ hoſtes eſſe. Pręterea Iutos haud facile inſecuturos: forenſis adhuc pugnæ memo-
ria trepidos. Sin autẽ in Scaniã præuenerint gentis aduerſum eum auxilia contra-
cturos: Quam ſi petere ſupſediſſet: ad æmulos defecturã non dubitaret. Quẽ Sue-
no ſecus æſtimaturũ inquit: niſi Waldemarũ: cuius cõcubinarii filii pædagogũ age-
ret penatibus ſuis parſurũ ſperaret. Aliorũ vero bonis ſi patriã hoſti ceſſiſſent nul-
lum peculiaris amicitię beneficiũ præſidio futurũ. Ita alieno cõſilio ſpreto / propriũ
amplexatus: Roſkyldię hoſtẽ opperiri cõſtituit. Rareſcentibus alimentis regios vi-
cos complures cõparandi ſumptus gratia venditabat. Tandem multi ruris abſum-

Eſkilli conſilium.

pto precio: cum exercitũ nimiis impenſis oneroſum dimiſſurus videretur: Eſkillus
defectionem prouidẽs artem excogitauit qua periculũ ad fructum cõuerteret. Pri-
mũ enim ampla defectionis pręmia ab aduerſariis occulte paciſcitur. Mox cũ cõter-
raneis regem accedens: alimentorũ inopiam querit. dimittat precatur quos paſce-
re nequeat. Pręſertim pietatis ac neceſſitudinis iura violaturos, ſi in ciues ac ꝓpin-
quos ex aduerſo cõtractos pugnatũ iſſent. His dictis tanq̃ defenſionis ratione reddi-
ta: cũ cohorte Scanica regia excedit ſubiungente Suenone: dignũ eum qui defectio-
nis pœnas capite lueret. Sed hunc regis furorem ſanior arbitrorũ ſententia propu-
lit: imminẽtis belli auſpicia ſcelere & ſacrilegio prohibentium eſſe ſumenda. Iamq;
rex maiore exercitus parte delapſa: fugam meditabũdus cum reliquiis copiarũ Fal-
ſtriam verſus cõtentius pergit, ignorantibus etiam arbitris quo ꝓpoſito tam remo-
tas ab vrbe partes accederet. Quẽ vbi de fuga cogitare compertũ milites habuere:
ne ſine prælio vinceretur: orantes victoriam ſi redeat ſpondent. Præterea ſcire iu-
bent eos ſibi milites eſſe qui crebro parua manu ingẽtes hoſtiũ copias ſuperauerint
neq; paucitatẽ vereri debere, quã toties in ſuis victricem aſpexerit. Quin etiã vltimi
dedecoris eſſe fortunam ſuam ante fugę q̃ bello permittere: eoſq; qui vinci poſſent
vltro victores efficere: alieno metu q̃ ſuis viribꝰ fortiores. Monẽt deinde ne ex ſtre-
nuo rege timidus militũ deſertor euadat: ne vniꝰ fugæ dedecore tot victorias ſuas

Perſeuerantia Danorũ

maculare ſuſtineat. Cuius perſeuerãtiam a propoſito reflectere nequeũtes: amaris
eum conuitiis inſequũtur. Nec deformitatẽ ei peregrinationis exprobraſſe contẽti
etiam cõtumelię dãnationem iunxerunt. Deinde mutua ſemet adhortatione firmã-
tes: bello hoſtibus occurrere ſtatuunt. Fore eñ vt eorũ multitudo paſſim ac diſſo-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

lutę inſtandi cupiditate procurrens: ſparſum militię genus ſequendo: facile a pau-
cis intercipi poſſet. Præterea arma ſibi & equos ſuppetere nihilq; tot viris in vnius
meticuloſi ducis abſentia nocuiſſe fortunam. Ita ſibi fortitudinis robur ingeneran
tes regii dedecoris notam militari ſpiritu redimere geſtiebant. diu itaq; expecta-
to hoſte: nec viſo: Petrus ſoluendũ agmen, ſalutiq; cõſulendũ / ammonuit. perq̃ ſtul-
tum affirmans prelium abſq; duce capeſſi. Quippe Iuti Suenonẽ de induſtria ceſ-
ſiſſe rati, inſidiarum metu, tardius incedendũ duxerunt. Tunc Sialandenſes ꝙ indi
genę eſſent: cæteros cõmilitonũ ductu ac cõmeatibꝰ proſequebãtur nec cuiq̃ ex tã-
to grege pniciosus ad patriã reditus extitit. Sed eorũ poſtmodũ plęriſq; paci tranſi-
tio fuit. Nã & fides regibus data & amicitia pariter obſequio quęſita: Wlf / & Thor-
biornus ſpectatę in regẽ fidei cum hoc venię genus in probris ducerẽt, domi ſuę cõ-
pręhenſi ſuerconiq; regi in cuſtodiã traditi / exilio capita q̃ hoſti dedere maluerũt.
Horum ſiquidẽ excellentis cõſtãtię animꝰ plus glorię in vinculis q̃ libertatis in de-
fectiõe cõſtituit. At Sueno cõtinuato apud ſocerum exilio trienniũ emẽſus ipſo de-
functo ſaxonũ ſatrapæ Henrico datis vadibus pecuniã pollicetur ingentẽ ſi regno
per eum reſtitui poſſet. Pactus prę miũ dux cũ ad aggerem quã Danorum ſtructu-
ram appellant ſummis viribus perueniſſet: tranſitu per eũ qui portę prędrat pecu-
nia corruptũ obtẽto / obſidione cenſum a Sleſuicẽſibus extudit. Tũc Hartuicus bre
morũ pontifex qui & ipe poſt Henricũ expeditionis auctor extiterat: meruiſſe eum
(inquit) qui portã patefecerit cũ pecunia ſimul quã pactus eſſet ſuſpedi: quatenꝰ ad
horrorem cõſimilis facti in eodẽ laqueo proditor & pditionis præmiũ cõſpiceren- Proditoris merces.
tur. Illic Sueno peregrinã claſſem pręddatus direptas rutenorũ merces ſtipendii lo-
co militibus erogauit. Quo facto non ſolũ aduenarũ in poſterum frequẽtiam detur Sleſuici de-
bauit: ſed etiam ſplẽdidam mercimoniis vrbem ad tenuem anguſtũq; vicum rede- ſtructio.
git. Saxones deſertũ ab incolis rus nullo reſiſtente permenſi: hoc longius quo licen-
tius ruebant. Nã auſtrales Iuti paucitatis ſuę metu in ſeptẽtrionalẽ partẽ quę mul-
titudine pręſtabat elapſi / ſub ſpecie fugę bellum parabant. Et qui prius auxilia Sue-
noni ſpopõderant alienorũ viribus ſuccincto ſuccurſum negabant / ne peregrinam
manũ aduerſum patriã iuuiſſe viderẽtur. Eadẽ fere tẽpeſtate Suerconem regẽ ſer-
uus qui cubiculo eius prę erat noctu dormientem occiderat. Quod ſcelus diuinitas Suerconis cędes.
haud ſegnius q̃ iuſtius vlta eſt. Nam paruo poſt tẽpore Magnus qui occulta regnã Magni mors.
di cupiditate ſeruo peragendi facinoris auctor extiterat, in eo conflictu quo filium
Suerconis Karolũ quem patre ſpoliauerat regno etiam exuere geſtiebat, ſceleratæ
machinationis pœnas morte perſoluit. Ea res Kanutũ ſolandę matris gratia Suetię
ſuperiora petere coegit. Interea Waldemarus apud Sialandiã theutonici motus opi
nione ſuſcepta ad Iutiam cõcitus tendit / remiſſo coęuo atq; collacteo ſuo Abſalone
qui reuertẽtis a Suetie Kanuti poſt ſe maturaret aduẽtũ. Tãtũ autẽ eiꝰ apud Iutos
pręſentia valuit: vt & fortibus fidutiam afferret & ignauia torpentes ad bellũ pro
patria ſuſcipiendũ erigeret. Idem Hẽricũ nobilẽ inter Saxones virũ cum quo iãpri-
dem affinitatẽ / data ei in matrimoniũ cognata iunxerat, per internũtios occultius
obſecrat. vti veteris amicitiæ cauſa ad procedendũ ſocios incitet / duciſq; reditum
modis oĩbus interpellet breui ſe cum exercitu ſuperuẽturum denũtians. Tãtam illi
fidutiam & numerus militũ & alacritas dabat. Huius tumultus nuntio Kanutus e
Suetia reuocatus cũ delectis Sialandiã intrat extẽplo Iutiam petiturus. Sed cũ co-
ortę tẽpeſtatis magnitudine tranſitu prohiberetur / afflicti mora milites Waldema-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

rum pacem cum hoſtibus pepigiſſe / idq; ſe per agreſtiũ quẽdam recenti nuntio co-
gnouiſſe fingebãt. Hoc famę cõmento Kanutus audito ingrati animi labem expro-
brat parum honeſtũ de eo ſermonẽ habẽtibus qui ſuũ cõmuni periculo caput obie-
cerit: hortaturq; ſi dignis eum laudibus ꝓſequi nolint ſaltẽ linguas ab indigna ip-
Heſbernus ſius obtrectatiõe cohibeant. Heſbernus ſolus Skyalmonis cãdidi ex filio nepos idẽq;
Waldemaro ob pueritię & educatiõis ſocietatẽ percharus trãſfretare ſe velle dixit /
quę apud Iutiam gererẽtur Kanuto renũtiaturus. Igitur vt ſtrenuã ita periculoſam
nauigationem fœliciter emẽſus & quaſi cum ipſa rerũ natura luctatus / ſequentium
elementorũ rabiem incredibili remorũ certamine ſuperauit. Nuntiatur interea Sa-
xonibus totius Iutię vires ad Waldemarũ coiſſe tantaq; hoſtes manu eſſe vt ſine pe-
riculo & clade excipi nequeant. Hac dux fama attonitus Henricũ quẽ apud Walde-
marum affinitatis iure magnę familiaritatis locum habere nouerat / vbinam regu-
lus eius degeret ſimulato ioco perquirere inſtitit. Quo latebras eum ac ſolitudines
circũſpicere reſpondente dux eludi ſe ſentiens a ficta & ludicra ad ſeriã & ſollicitã
interrogationẽ cõuertitur. Repugnãtem illum cõmiſſaq; tegere perſeuerantẽ per
debitam Romano imperio fidem orat obteſtaturq; vt quæ ab hoſte parari ſciat / in-
dicio pręcurrat: neq; qđ ciuibus pernicioſum aduertat ſilẽtio contegat. Hac Hen-
ricus adiuratione permotus verũ eſſe qđ rumor docuiſſet aſſeruit. Bellum ſiquidẽ
præ manibus eſſe quale prius experti nõ fuerint: ſuperſtiteſq; recordationẽ eiꝰ per-
petuo narratu proſecuturos. Formidoloſa cũctis Henrici affirmatio fuit. Idem an
hoſtes expectandi eſſent cõſultus omniũ animos ad pręliũ virili exhortatione pue-
xit. Ita fidẽ ſuam inter amici preces & ducis imperiũ partitus vt nec huius mãda-
tum negligeret nec illius ſalutẽ ſilẽtio falleret. Quã ſententiã publico metu refutã-
te cupidus reuerſiõis exercitus occaſionẽ a tẽpore mutuatus eſt. Ne enim ob piſciũ
raritatẽ veris quod imminebat ſtatũ ſolẽneq; ieiunium ſolueret, remeandi ſibi ne-
ceſſitatem impoſuit: omniq; ſimulatiõe cõpetentiũ alimẽtorũ cauſabatur inopiam
ignauiæ ſtudiũ religionis nomine colorando. Quod quidẽ in eorũ abſeſſu luce cla-
rius fuit. Iter eñ quod ſemenſtri ſpacio venientes confecerant triduo remenſi ſunt
multa poſt ſe onera multaq; impedimẽta nimia feſtinationis cupidine relinquẽtes.
Tunc reuerſus Heſbernus Kanuti expectationẽ ſummis ambiguitatis curis impli-
citam certo rerũ nuntio abſoluit. Paruo poſt tẽpore vi Sclauica tanta apud Fioniã
Saxones vl- clades incidit vt ſi ſecundã huic ſimilem accepiſſet, cultu vacua mãſiſſet / reſq; eius
troneam fu- non afflictæ modo verũ etiam perditę fuiſſent. At Sueno non cõtentus ſemel Saxo-
gã captãt. nibus ſupplicaſſe iterato ad Henricũ decurrit / perq; Sclauos eius ditioni parentes
in patriã ſe peruehi laborabat. Quorũ claſſe tranſlatus in Fioniam lętis ciuibus ad
vrbem Othenas ſe contulit ſalutẽ ſuam aduerſum innumeros paucorũ p̄ſidio de-
fenſurus. Sed & pax immunitaſq; per Sclauos eius fautoribus promiſſa. Igitur ſiue
impetrandæ pacis ſiue amplectendæ maieſtatis intuitu tanta tuendi colẽdiq; eius
apud inſulanos cura flagrauit / vt paſſim ad ipſius præſidium virorũ fœminarũq;
turba concurreret / egregium reputantium aduerſum eos qui rerum ſumma poti-
rentur infractam regis reparare fortunã. Ad hanc cũ Kanuto Waldemarus aduer-
ſum Fioniam terra mariq; cæteras regni copias contraxere. Quarum multitudine
facile Fionienſium paucitatem oppreſſiſſent niſi Waldemarus miſeratione reliquia-
rum afflictis inſulę rebus parcendum putaſſet: ne poſt nouę cladis calamitatẽ popu-
li reſiduum exhauriendo plus patriæ q̄ hoſti nocuiſſe videretur. Itaq; æmulum cũ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

pernicie tolerare q̃ debile patriæ mēbrum quaſſare ſatius ratus / expeditionem ad concilium tranſtulit. Nam auctore eo res in colloquium verſæ / condictūq; vt Sueno cum aſſcripta ſibi clientela Lalandiā concederet / ibiq; ꝓpemodū ſolitarius degeret quo ad inter ipſum & duces de pace plenius cōueniret. Die poſtero Othenas lauandi gratia repetens Kanuto ob inſidiarum metum balnea cōmunicare nō auſo a Suenone eius amicitiā ambiente elatis obuiā ſacris religiōe ꝓceſſionis excipitur. In Albani deinde ędem ab ipſo ꝑducitur / arbitrorum nemine pręter Abſalonē admiſſo. Tum Sueno intra ſacellū reſidēs: ſiniſtra mihi inquit iam pridē Waldemare fortuna cōſortium tuę familiaritatis inuidit / q̃q̃ & animū bene de te ſemꝑ geſſerim: & a patris tui interfectore mens non ſolū vltionē exegerit: ſed etiam ſuſcepto aduerſum patruū bello ſalutē tuam inter parricidales manus ſine cuiuſq̃ pręſidio conſtitutam plenis pietatis armis ab exitio vendicauerit. Poſt quē Ericus iunior ne parentis mei cui diutius militauerat cœptū excidere pateretur, vt regni ita tui quoq; curam arripuit. Tertius ego pueritię tuę ꝓpugnator acceſſi. Nec mea parcius q̃ priorum opera ſeruatū te ſcito. Pro capite tuo nōdū in ætatem ꝓducto aduerſum hunc cuius fidem nunc ſocietatēq; exoſcularis arma ſuſcepi. Quæ niſi fœlicius auſpicat⁹ fuiſſem filio Magni immerens pœnas luiſſes. Qui niſi me tertiū extimeſceret haud quaq̃ te ſecūdum pateret̃. Dum viuo vitā tibi aduerſus eius inſidias ꝓrogo. Extinctus vt meū ita tuum quoq; diem finio. Igitur eo tutius ad opem tuam decurrerim quo plus eā beneficio meo debere cognouerim. Et nunc charitatis tuæ fiducia arbitrum te pacis in me faciendæ conſtituo. Cōtentus ero qua me cūq; ſorte donaueris tātum apud exteros calamitatis ꝑpeſſus vt priuatus aut egens intra patrię fines degere / q̃ exul denuo cenſeri malim. Arbitror quoq; vt cum ſingula iuſtius ęſtimaueris inter ꝓbra ducturus ſis potius parentis tui interfectore q̃ vltore ꝓcreatū excolere. Hæc & ſimilia replicantē Waldemarus interpellare nō dubitans: fruſtra meam (inquit) Kanutiq; cōcordiam caſſare pergis / cum & ipſe paternę culpæ affinis non fuerit & mihi in eius expiationem olim iuſta ꝑſoluerit. Qꝫ autē vlterius tibi militare non tuli / non meæ leuitatis ſed tuę perfidię crimen reputa. Nonne olim me peregrinationis tuæ comitem in carcerem ſocero necandū tradere ſtatuiſti? Atqui niſi prauitatem tuam eius honeſtas viciſſet inter vincula moriturus abieram. Quoties meam / quoties Kanuti ſalutem per inſidias attentatā fraudulentis conſilii niſibus obruere voluiſti? Qualiter autē pares ferre poteris quos milites habere paſſus non es? Verum ne cū repræhēſione ꝓpinquū auertere videar / res tuas aduerſum caput meum reſtaurare tentabo: plus miſeratione fortunæ tuæ q̃ credulitate promiſſionis inductus. Quā humanitatē cum ſcelere & fallacia repenſaueris ſimplicitatē noſtram artib⁹ tuis circūuentam ne exiſtimes / ſed potius fidē pietatēq; periculis locū dediſſe. Tunc Sueno verbis in ſimulationē cōpoſitis perfide ſe acturū negare: ſincera fide eorum amicitiam expetiturū ꝓmittere: pręſertim cum nec ſibi nec liberis conſulturus videatur. Eo enim ſe morbo eſſe vt annum vix cōficere queat. Pręterea ſine filiis eſſe quibus regnum parare debeat. Quid igitur niſi culpam & ignominiā perfidia quęſiturum? Malle itaq; q̃tūuis triſtes fortunas excipere q̃ maximo famæ dehoneſtamento ſceleratam ſui memoriam per totum terrarū orbem diſiicere: breueſq; regni fructus æterna famæ turpitudine comparare. Dimiſſo Waldemaro Lalandiam ipſe conceſſit: vbi paucitate ſatellitum non cōtentus, nouos quotidie ſtipatores adciuit: clienteleq; grandib⁹ incremētis auctus colloquii diem hoc tutior quo

Suenonis oratio.

Waldemari responſio.

fortior opperiebatur: tāq̄ pacem cum ęmulis ex pari facturus. Tempore prænomi-
nato Kanutus & Waldemarus cum omni danica nobilitate Lalandiam aduehūtur.
Tunc Waldemarus ꝙ Suenonem familiarius frequētare ſoleret cum paucis ad eum
viſitandū contendit / Kanuto fidem perpetua ſuſpitione damnāte. Cum quo Sueno
Kanutum pariter adeſſe ratus ſubornat ex ſuis qui iurgantiū more rem in ſtrepi-
tum ſeditionēq; cōuerterent ęmuloſq; pariter ferro violarent. Quem vbi ſine ſocio
venire cōſpexit conſiliū reuocauit parū proficuā alterius ſine altero oppreſſionem
exiſtimās. Waldemarus cognitis inſidiis ſed diſſimulatis multa Suenonis adulatio-
ne vexatus cū ab eo die poſtero ad familiare colloquiū expeteretur: nō aliter annuit
q̄ vt vterq; ſolitarius adeſſet. Eo nāq; corporis habitu erat vt cum nemine viritim
cōgredi dubitaret. Militibus itaq; ꝓcul abeſſe iuſſis inuicem collocuti proximo die
concilium aduocant. Tunc Sueno ſiue cognationis fidutia ſiue tegendę fraudis ſtu-
dio Kanuto cōſentiente Waldemaro cōpoſitionis arbitriū tradit ꝓbaturum ſe quę-
cūq; per ipſum taxarētur affirmans. Igitur Waldemarus ipſis ſibiq; regii nōis vſur-
pa-tione decreta trifariā totius regni orbē partitus Iutię magnitudinem nō minus
incolarū multitudine q̄ ſpaciis abundantē in vnā portionē ſecreuit: in altera Sialan-
diam ac Fioniā: in tertia Scaniā cū attinentibus prouinciis locauit. Cunq; penes ip-
ſum vt partitionis ita optionis quoq; poteſtas exiſteret: primā ſibi / ſecūdā Suenoni
indulſit priorq; Iutiam ipſe delegit. Tunc Sueno cui poſt ipſum optio debebatur ne
medium inter ęmulos locum acciperet Scaniā popoſcit. Ita minores inſulę duorum
electione pręteritæ Kanuto ceſſere. Fides pacti ſacramento cōponitur vt religionis
metu perfidia pelleretur. Deinde manus ad cælum tendūtur auctor rerum in cau-
tionem vocatur. Nec cōtenti cōcordię pignus humanis ſtabilire cōſiliis deū ſimul
& pactionis pręſidem & temerationis vltorē efflagitant. Pōtifices quoq; cēſurę ſuæ
partibus interſertis iis qui pactū rupiſſent execrationis ſententiā intentabant. Prę-
terea condictū delatores mutuo prodi debere ne mendaciorū obſcuritate ſincerita-
tis habitus corrūperetur concordięq; quaſſaretur integritas. His ita cōpoſitis Ka-
nutus in Sialādiam cuius iam poſſeſſionem adeptus fuerat Waldemaro comitante
præcedit: Suenonem breui ſubſecuturum hoſpitio ſuſcipere cupiens. Quem poſtri-
die Ryngſtadio ſuſceptum expertꝰ dum in eius occurſum bonę fidei ſtudio perge-
ret: Ryngſtadiæ religionis prælatum cum Radulfo equite theutonico obuium ha-
buit: affirmātem nuntiatum fuiſſe Suenoni cum armatorum multitudine eum ve-
nire. Hauſit ergo cum ſuſpitione cautelam argumentoq; perfidiæ ſumpto concio-
nem quæ eo forte die magna popularium frequentia gerebatur: declinato Suenoa-
ne petiuit: Waldemarus vero apud quem fides ſuſpitioni præponderabat pacti fi-
dutia Suenonem conſtantius q̄ cautius petebat. Stabant milites regis gregatim
armati Kanutum & Waldemarum dūmodo pariter affuiſſent necare iuſſi. Com-
perta alterius abſentia Sueno reuocatis ſatellitibus multa venientem gratulatione
proſequitur. Percunctātem illum cur nullo diſcrimine impēdēte comitibꝰ vtere-
tur armatis: quid rumoris accęperit edocet. A quo cōpluribꝰ perfidię probris lace-
ratus cōſiliū ꝓpoſitūq; ſuum ſumma animi diſſimilatione ſuppreſſit. Roſkildiā de-
inde Kanuto cui illic hoſpitalitatis ius erat inuitante procedens / nocte per ludos &
cōmeſſationē exacta diluculo Thorberni vicū haud ꝓcul vrbe ſitum cū paucis pe-
tiuit perinde ac paruulę filię quę illic educabatur cernēdæ charitate perductus. Fe-
runt tūc vxorem Thorberni dixiſſe, mirari ſe eū in hanc conditionis vilitatem ad

De diuiſio-
ne regni.

ductum: vt quod totum geſſerat/eius tertia parte contentus habere ſuſtineat. Qđ
dictũ ab indignatione profectum Suenoni ingens irritamentum facinoris fuit. Ve-
ſpera appetente mittũtur a Kanuto q cœnatum eũ accerſerent. Quos Thorbernꝰ
pq̃ iocunde excipiens/quũ ſup regis mora rogaretur, debilitatem capitis ex balnea-
rum fumo et vapore contractam tarditatis eius cauſam aſtruxit. Sueno vero quum
expectationis ſuæ excuſationem afferre vellet, cum filia admodum paruula infanti
libus blandimentis iocatum ſe dixit. Diſcors cauſæ redditio percontatoribus nota
bilis fuit. Quorum hortatu vrbem repetens/inter cõſortes quaſi per ætatẽ honora
tior medio ſedendi loco receptus eſt. Menſis poſt epulas amotis, quũ munitioribus
poculis paſſim et varie diſcurrentibus conuiuii hilaritas augeretur, calculorum lu
dum popoſcit/gloriatus ſe eius apprime peritum: ꝙ exul hoc maxime iocunditatis
genere delectari conſueuerit. Quod dictum iactantiæ ſimile reuera acerba calami-
tatis recordatio fuit. Sed tabulato non ſuppetente ne luſui quidem vacatum eſt. In-
ter cætera cantor Germanicus fugam Suenonis / exiliumqꝫ cantilena cõplexus/va-
rias ei cõtumelias formatis in carmen conuiciis obiectabat. Quem ob hoc acrius a
conuiuis increpitum Sueno diſſimulata moleſtia fortunas ſuas liberius recinere iu
bet/pq̃ libenter ſe poſt ęrumnas malorum meminiſſe cõfeſſus. Crepuſculo appeten-
te/illatiſqꝫ ex more luminibꝰ/miles Suenonis Thetleuꝰ/q paulo ante cõuiuio egreſ
ſus fuerat/ reuerſus in regiam /occaſionem edendi facinoris oculis/animoqꝫ tacitus
perluſtrabat. Cumqꝫ pauliſper attonito ſtupẽtiqꝫ ſimilis conſtitiſſet, Kanutus eum Inſidiæ Sue
propaſſo in terram amiculo ſedere ſibi proximum iubet. Ille tantæ eius dignationi nonis.
gratias habens, ęde excedit: e veſtigioqꝫ regreſſus exiguo capitis motu Suenonẽ ac-
cerſit. Quem ſigni tam latentis ignarum Kanutus a Thetleuo vocatũ edocet. Cui
quum Thetleuus exurgenti paululum inſuſurraſſet, quotquot Suenoniarum par-
tium affuere eis in colloquium admixti, collatis in orbem capitibus, nemini remo-
tiorum exaudienda tractabant. Tunc Kanutus perinde ac inſidiarũ præſcius/Wal-
demarum brachiis attrectatum oſculo petiuit. Cauſam blandimenti quum minime
ſic ſe alias gerere conſueuerit ab eo/cui oſculum tulerat interrogatus/ſuppreſſit. In
terea Sueno relictis in ęde militibꝰ, per poſticũ in conclaue diuertit/ præeunte pue
ro luminis gerulo. Mox in Kanutum et Waldemarum a ſubornatis ferrum diſtrin- Mors Kanu
gitur. Sed Waldemarus ocyus ſede exiliens/manum amiculo obuolutam non ſolum ti. feriis præcidaneis
applicatis capiti ſuo gladiis obiecit, ſed etiam Thetleuum acrius in ſe ruentem pe- Divi Laurentii. anno
ctoris impulſu humi præcipitauit. Cum quo pariter et ipſe collapſus/femur q̃gra- Dni. 1156.
uiſſime ſautiatus eſt. At vbi primum pedibꝰ ſe excepit, recepti vulneris immemor
dum perruptis obſtantium globis foribus exiliret/quidam obſcuro loco obuius ar- Waldemari
repta cinguli ipſius penſilia retentare eum conatus/abrupit. Interea aliis (ne noctis effugium.
errore facinus impediretur) feneſtras reſerantibus/Thetleuus humo reſiliens Ka-
nutum dexteram gladio obtendentem a fronte confodit. Excipit ſemianimem Ab-
ſalon Waldemarum eſſe ratus: fluidumqꝫ cruore caput manibus ac ſinu complexus
inter ipſos armorum ſtrepitus ſalutem ſuam, q̃ regis curam negligere præoptabat
reliquiis ſpiritus adhuc in eius pectore palpitantibus. Tandem Kanutum a ſe te-
neri cultus indicio expertus/permixtum mœrori gaudium habuit. Dobicus vir
prima audacia dum regis necem in auctores vindicare conatur/occiditur. Itaqꝫ no
ctis obſcuro neminem diſcerni patiente/in eos qui valuas propius acceſſiſſent/ſtri-
cto ferro proruebatur: quia tenebrarum acceſſio hoſtes ne/an cõmilitones adeſſent

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

incertum fecerat. Igitur Conſtantinus: qui primo inter Kanuti neceſſarios loco fue
rat ne exitu prohiberetur, Abſalonem in cuius iam gremio / complexuq; Kanutus
ſpiritum depoſuerat / ad vnum oſtiorum accedere quo tutior ſibi in reliquum pro-
curſus pateret / tacite poſtulabat: parenteq; eo ſeorſum elapſus ab iis qui foris ver-
ſabantur exceptus opprimitur. Abſalon vero propior eius petitioni, q̃ ſuæ ſaluti
Kanuti corpore reuerenter amoto, ſecurus periculorum in armatos progreditur:
crebraſq; eorum interrogationes confeſſione ſui nominis abſoluere dignatus non
eſt. Itaq; conſtantia taciturnitatis adiutus, ſalutarem inter hoſtes egreſſum habuit
Cui Radulfus medio ponte obuius tam tetri facinoris non auctores modo, ſed etiã
conſcios execrabatur / ab eius ſe culpa alieniſſimum proteſtatus. Hunc Petrus co-
gnomine Thema magno ſecutus impetu per ludibrium Abſaloni comminando diſ
ceſſit. At ille ad auſtralem atrii portam / quo Trinitatis ædes ambitur progreſſus
Abſalonis periculũ et euaſio. infeſto ſatellitum occurſu præripitur. Cuius caput gladiorum multitudine circun
fuſum quidam forte cum aliis ſuperueniens non ſolum ferri / corporiſq; ſui pio vin-
dicauit obiectu, ſed etiam quendam a pectore eum confodere geſtientem pœnas ſi-
bi ſi non deſiſteret daturũ minatus / ſalutare ei diffugium cõciliauit. Abſalon quoq;
tempeſtiua corporis declinatione percuſſorem euitans / tunica qua latus eius pro-
xime tegebatur, telum excepit. Ita ne Danicæ reparationis ſpes penitus elaberetur
futurum patriæ columen fortuna ſeruauit. Inde digreſſus quum in Ramſø vicum
nocturno itinere perueniſſet, attonitum ſolitario eius aduentu villicum nuntiatis
quæ Roſkyldiæ inciderant / pene exanimem reddidit. A quo vegetiore equo dona-
tus primum ſororem, quam Petrus quidam in matrimonio habebat: deinde matrẽ
petiuit. Quæ quum ex eo Kanutum occiſum / Waldemarum vero grauiter affectũ
cognoſſet, plus mœroris ex eorum clade, q̃ ex filii incolumitate voluptatis contra-
Waldemari conatus. xit. Interea Waldemarus duos duntaxat e ſuis caſu comites aſſecutus, greſſum fe-
moris debilitate negatum vitæ cupiditate prouexit. Igitur incedendi vſum vulne
re debilitatum a neceſſitatis violentia mutuatus eſt. Adeo corporis dolores animi
metus extenuat. Deinde ſequacium ope equo impoſitus in eum forte vicũ caſu du-
ctante peruenit: ad quem fortunæ eius nuntius Abſalon paulo ante præceſſerat.
Quem poſtq̃ ex villico recenter ad matrem diſceſſiſſe cognouit, præuiis locorum
peritis poſt eum contendit. Adeo corpoream ipſius debilitatem duratrix infirmita
Infinita pro indicatiuis tis humanæ neceſſitas confortabat. Illic procurato vulnere / femoreq; faſcia circum
ligato / noctis reliquias exegit. Diluculo Sueno collectis ciuibus nocturnis æmulorũ
inſidiis appetitũ ſe queri: amiculũ, q̄d de induſtria confoderat oſtendere: Kanutũ et
Waldemarum hoſpitalitatis violatores / piuros / latrones / parricidas appellare: gra-
tias deo replicare: ꝙ amborum facinus alterius nece propulerit. Auxilia aduerſum
ſuperſtitem implorare. Aſſertis eius / quia fraus in propatulo fuerat / fides delata nõ
eſt. Deinde ne Waldemaro maritimæ fugæ locus ſuppeteret, totius inſulæ nauigiis
confodi iuſſis / ſolitudines quoq; quibus eum irrepſiſſe crediderat / exquiſitius inda-
gandas curabat. Igitur Waldemarus tribus duntaxat comitibus frætus, non per ab
dita nemorum / aut inacceſſa paludũ: ſed per tenues admodum ſaltus errabat / tu-
Vaframentum pium. tiora ratus loca, quæ minus hoſti ſuſpecta fuiſſent. Heſbernus quoq; cũ aliquot pro
cul in planiciem mittitur: qui ſe patentioribus interdum campis Waldemarũ ſimu
laturus oſtenderet. Complures quoq; duce eo variis in locis multitudinem ſuam re
giæ tranſitionis ſimulatione conſpiciendam præbebant. Cumq; demum Iutiam ac

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

cedi placuiſſet,familiaris ei faber nauigium:quo in eam traiiceretur/reficere iuſſus
metuens ne Suenoni pœnas daret/operam ſuam ſub ſpecie coactionis extorquendā
perdocuit. Igitur Heſbernus officinam eius agreſtium frequentia completam in=
greſſus,in primis eum fictæ precis commento ſollicitat. Refectionem abnuenti inii
cit/manus nexumqꝫ deducit/abſtractus artificium præbuit.Itaqꝫ ſub iniuriæ ſimu=
latione et amico vtiliter paruit/et apud Suenonem ſibi impunitatem ſalubriter cō
ciliauit. Tunc armamentis/commeatibuſqꝫ per Heſbernum exhibitis/ Waldemarus
noctu cum ſuis nauigationem orſus,coorta ſubito tempeſtate,inuſitatam maris ſæ
uitiam expertus eſt. Ipſis quoqꝫ militibus immanium vndarum aſpergine prolutis
tātū algoris inceſſit:vt ſingulis corporis ꝑtibus hebetatis/ne velum ꝗdem ad naui=
gationem cōmodum circumferre potuerint. Præterea tāta nymbi vis antennā im
pulit:vt inter vndas effracta decideret:nec minus hymbriū q̄ fluctuū moles naui=
gium onerabat.Gubernator omnia freto permittens abiecto regimine qua proram
deflecteret ignarus/ſolum venti imperium expectabat.Aer quoqꝫ crebris internitē
tium fulminū ignibus micans,ingenti nubiū fragore cōcrepuit. Tandē per ſummā
nymborum rabiem inſulæ cuidā errore nauigationis appulſi/detractū vndis naui=
giū:quod ancora retentare nequiret/circūſtantium arborū ramis in foros detortis
quo minus lapſum collideretur/tenacius aſtrinxerūt.Eadē nox Sclauos ad Hallan=
diam mille quingētarū nauiū claſſe appulſos naufragio obruit. E ꝗbus quotquot vi
ui in littus euaſerant ferro ꝑiclitati ſunt.Diluculo Waldemarus āminiſtrato ꝑ Heſ
bernū viatico,militibus abunde firmatis,ſecūdo mari in Iutiā ꝑuenit. Vibergū ꝓ=
greſſus/Suenoniſqꝫ dolum ꝓ cōcione cauſatꝰ,oīm aīos ad mœſtitiā lachrymoſa for
tunæ ſuæ narratione deflexit.Cuius aſſertioni nō minus miſerationis,q̄ fidei vul=
neris præſentia cōciliauit.Itaqꝫ neſcias miſerior plaga an fœlicior fuerit.At Sueno
fugæ eius opinione accepta,refectis nauibus quas ante quaſſauerat / expeditionē in
Iutiā parat.Tūc mater Abſalonis et ſoror egregiū virilis induſtrię facinus edidere
Siꝗdem vt regis trāſitū morarent̄,nauigia ꝗbus traiicere deſtinabat/nocturno tꝑe
diſſecāda curarūt.Quarū Sueno refectioni diutius immoratus/quū redintegratis
oībus in Fioniā ꝑueniſſet,Waldemarus ocyus æmulo occurrendū exiſtimās/primis
eū Iutiæ liminibus ꝓhibere cōſtituit.Quo cognito in Sialandiā ſe cōtulit: eiuſqꝫ et
Scaniæ pplo ꝑ edictū cōtracto,priuatis armis publica miſcet auxilia.Interea Walde
marus incertū belli ſuſpicatus euentū,repetito Vibergo,nuptias agit:tū vt eos fa=
cilius ſibi ꝗ Kanuto militauerāt adciſcerēt/tū ne pulcherrimæ ſpōſæ caſtitatē hoſti
bus forte delibandā ſeruaret.Deinde expeditione coire iuſſa Randruſiū petit/Sialā
diāqꝫ Suenoni receptaculo eſſet,armis attētare cōſtituēs. Ex Suenonis quoqꝫ mili=
tia cōplures ob immane eū ſcelus poſi/Waldemaro ſe iungūt/tāti facinoris reatū au
xiliorū fomentis ꝓſequi nefas ducētibus.At Sueno ꝗ bellū inferre q̄ excipe ſpecioſiꝰ
duceret,magnitudinē aī ſui intra vnius inſulæ fines concludere nequiēs,nauigiis e
Fionia/Sialādiaqꝫ petitis,ad Iutiā appulit:iiſdemqꝫ intra Dyurſø fluminis alueū re
cipi iuſſis,cū ꝓmptiſſimis equitū ſub dubia oppidanorū fide Vibergū cōceſſit.Qđ
quū Waldemarus ꝑ transfugarū quendā exꝑtus fuiſſet,auxiliaribus qua poterat ce=
leritate cōtractis,ad exturbandā hoſtiū claſſem Saxonē et Iuriſium cū naualibus co
piis mittit.Quorū auctoritatibus moti Sialandenſes,nauigatione reflexa,plus pro
pinquorū monitis q̄ regis impio tribuēdū putarūt/eiuſqꝫ deſertores, q̄ horū hoſtes
exiſtere maluerūt. Verū Fionienſes apud quos plus regis,q̄ priuatorū reſpectus va

Waldemari in nauigando periculū

Sclauorum naufragiū.

Matris et ſororis Abſalonis facinus.

luit:ſpreti monitus pœnas vapulando luere:pulſatiqꝫ dedere fugā,quā ſoſpites ab-
nuerunt. Nec quicq̃ Sueno malorum ægrius tulit. Poſt hæc Heſbernus hoſtium
cōſilia cognoſcere iuſſus/ quū ꝓpe Wibergū ſuſceptę ſpeculatiōis gr̄a ꝑueniſſet,Sue
nonis Randruſiū petētis obuiū cōtemplat̄ exercitū.Igit̄ ne res diligētius q̃ fortius
explorare videret̄,præcedentiū quoſdā effuſius obeqtātes/haſta validius appetitos
militari virtute ꝓſtrauit.Quorū equos potitus comitū ope/ꝑ deuium abſtrahēdos
curauit.Tūc Suenoniani ꝓpinquas hoſtium copias arbitrantes,armatura propere
ſumpta/lectiſſimiſqꝫ equorū cōſcenſis bello ſe præparāt. At poſtq̃ inæqualia loca ꝑ-
menſis ꝓſpectū planicies dedit,ſolum cōtuētes Heſbernū poſt eū ꝓmptiſſimos diri
gūt.Quibus ille volucri fiſus equo tāto ſemet interuallo ſurripuit:vt interdū quie
ti deſcēdendo cōſuleret.Cūqꝫ inſecutores fruſtra ſe eius occupatione inhiaſſe cōſpi
cerēt,alloquiū ipſius ſub fidei ꝓmiſſione eminus vociferādo depoſcūt.Negat eoꝝ ſe
colloquia ſuſcepturū Heſbernus:qꝫ lubrica fide ſerotinis eſſe tꝑibus cōſueuerint/ſa
cetiſſime eis ꝑfidiā quā recenter Roſkyldiæ patrarāt obiectās. Ex ꝗbus Petrū dun-
taxat cognomine Thema antiquæ ſocietatis fidutia accepta fide ꝓpiꝰ accedere paſ
ſus/quū ſuꝑ Waldemaro pluribus rogaret̄/reliqui inter ſe equis de induſtria cōcur
rentes inſidias ei ſub exercitationis ſimulatione tendebāt.Tūc Petrū Heſbernus ꝗd
animi ſociis eſſet aduertere poſtulat.Ille fidē ſuam cōmilitonū ꝑfidia quaſſandā ve-
ritus/obuerſa haſta cōfixurū ſe:q in Heſbernū irruiſſet/exclamat. Quorū fraudem
Heſbernus ꝑ anguſtos diuerticuli receſſus præpropere pōtis cuiuſdā tranſitu præ
cucurrit/intētaſqꝫ lateri haſtas cuſpidis ſuæ fruſtrabat̄ obiectu. Quūqꝫ eos identi-
dem dignis ꝑfidiæ cōuiciis affeciſſet,ꝓcul inde diſcedens obuios forte cōmilitones
de hoſtiū inſecutione edoctos ꝓpinquis viæ fruticibus occultauit:ac protinus ipſe
equo diſſiluit.Qui vero in eius captionē intenderāt nōdū hac ſpe depoſita curſum
dirigere ꝑſeuerabāt.Quibus ille ꝓcul cōſpectis equū inſilit/eiuſqꝫ latera crebris de
induſtria verberibus attundendo ficto curſum labore cōfecit. Igit̄ inſequētes cōce-
ptā intercipiendi eius ſpem maiori conamine ꝓſequētes acrius equos vrgere cœpe
runt/haud dubie ab hoſtibus capiendi niſi inſidiantiū ꝗdā expectationis impatiens
per nimiā occurſandi cupidinē ocyus latebris erupiſſet. Itaqꝫ ex vnius ꝓcurſu da-
tū ſibi inſidiarū indiciū exiſtimātes ad ſocios impigre relabebant̄/aliena impatiētia
q̃ ſua ꝓuidentia fœliciores.Ita Heſbernus niſi ſociorū imprudētia vetuiſſet,callidi
tate ꝑfidiā vltus fuiſſet.Per quē Waldemarus hoſtes imminere cōperiens/nondū ſe
cōmittēdi belli viribus abundare cōfiſus:iunctū vico pontē:ne eis ꝑuius foret:par
tim diſcindi iubet.Itaqꝫ et tutū militi munimentū/et opportunū cōtrahendis viri-
bus ſpatiū ab amne mutuatus eſt.Cūqꝫ nec Suenoni tranſeundi facultas/nec Walde
maro obuiandi volūtas ſuppeteret,ꝓmptiſſimi tamē iuuenū reliquiis pontis præ-
ter imperiū occupatis/iaculis miſſilibuſqꝫ certantes magna fortitudinis experimē-
ta dedere.Quippe quia congreſſionē locus negabat/ad aliquanto mitius pugnæ ge
nus iuuenilium animorū laſciuia decurrebat.Waldemarus tandē gerendi fidutiam
belli quotidianis copiarū incremētis adeptus/amne alias ſuꝑato hoſtē appetere ſta-
tuit.Nocte vero quā belli inſecutus eſt dies/frenatos ſtare equos/paſtuqꝫ penitus ar
ceri præcepit:ne ſatietate graues curſu hebetes forent. At Sueno caſtris ſata com-
plexus ex ipſa agrorum vbertate abunde equos refici iubet/ignarus ſtomachi ſarci
nam curſui impedimento futuram.Cumqꝫ Waldemarus exercitu in aciem digeſto
procederet,cohortem armis ſigniſqꝫ fulgentem e latere conſpicatur. Quam primo

hoſtilem ratus/ex ſpeculatoribus cognoſcit ſocios eſſe quos metuat. Quibus in aciē
receptis fidentius in hoſtem tendebat. Adeo quippe copiis creuerat: vt ne a decima
quidem exercitus parte ſignorum ordines proſpici potuiſſent. Tunc quibus a Sue=
none commiſſa ſpeculatio fuerat reuerſi/immodicas hoſtiū vires edocent: fatigan=
dam ante multitudinem/q̄ ſuſtinendam eſſe. Fore enim vt multum ex eius numero
copiiſq; dies detraheret. Cuius conſilii ſalubritatem Suenoni admodum gratam
Achonis cuiuſdā Chriſtiarno ꝓcreati temeritas reppulit. Siquidem aut pugnatu=
rum regem aut a militibus deſerendum eſſe dicebat: quippe qui ita ſibi cōſulere no
lint: vt rem familiarem proprio ſpiritu chariorem hoſti impune potiendam relin=
quere cupiant. Adhæc memorem eſſe iubet, quoties exigua manu ingens victoriæ
decus acceperit. Itaq; ſi animos ſuorum non numerum metiri velit, plus fidutiæ ex
eorum paucitate q̄ metus ex hoſtium multitudine concipiēdū fuiſſe. Præterea aciē
contemni potius q̄ metui debere: quam non militum robur/ſed vulgus inerme con
ſtruxerit. Hac exhortatione regem ſalutari conſilio depulſum pernicioſe parere co
egit. Ex parte Waldemari iuuentus ferrugineis ſuccincta tunicis dextrum aciei la=
tus confecerat. Quam Suenonici ob eximiam ferri ſimilitudinem vario loricarum
genere excultam rati in eam cohortem exercitus ſui cuneum deſtrinxerunt. At vbi
ſpecie deceptos ſe vident, ab his ad regiam phalangem inſultum transferunt. Illud
quoq; memoratu dignum: ꝙ Waldemari exercitum tam crebri coruorum greges
interuolaſſe produntur: vt complures ſe erectis militum haſtis feriēdos obiicerent.
Medius acies interequitabat cantor: qui parricidalem Suenonis perfidiam famoſo
carmine ꝓſequendo/Waldemari milites per ſummā vindictæ exhortationē in bel=
lum accenderet. Cōgreſſuris ſepes frugum ambitrix obſtabat: quam neutro equita
tu propter palorum eminentia acumina traſcendere præſumēte/Waldemari pedi=
tes diſiicere aggreſſi, pugnę principium ediderunt. Qua Suenonici leui negotio vi
cti ęgre fugam moliebātur. Quippe equi nocturno adhuc pabulo onuſti perſeuerā=
ter curſum intendere nō valebant: ꝙ ſaturitatis moles citam eis laſſitudinem inge
rebat. Primipilus ipſe et equo in hoſtem conuerſus/ſparſoſq; fuga ſocios ad pugnā
capeſſendam hortatus: tandem circunſpectis nuſq̄ auxiliis ſignum humi defixum
ſiniſtra complexus/dextra propius accedentes obtruncat. Ad vltimum memorabi
li pugna edita, circumfuſæ multitudinis viribus laceſſitus obruitur. Sueno cū pau
cis ad paluſtria forte fuga perueniens quum luto deſidente equi veſtigia mergeren
tur, pedes iter arripere conabatur. Sed ne ſic quidem cœno onus ferente/etiam ar=
ma depoſuit. Poſtremo q̄q̄ ſuorum humeris anniteretur, ſuprema victus laſſitudi
ne comitibus aufugere iuſſis, in arboris vnius radice conſedit. Adeo quippe eum vi
res defecerant: vt ne gradum quidem alieno ſubnixum adminiculo proferre potue
rit. A quo quidam ſuorum per ignauiam diſcedere omni fato triſtius ratus ab
agreſtibus indagandæ prædæ gratia ſuperuenientibus ante pedes Regis appeti=
tus occubuit. A quibus et Sueno captus/quum quis eſſet interrogaretur, Regis
ſcribam profitebatur. Agnitus tandem/equoq; ob reuerentiam maieſtatis impoſi=
tus/ſiue metus ſiue ſpei inſtinctu Waldemaro ſe præſentari poſcebat. Hæc orantis
caput agreſtium quidam ſubito aduolans ſecuri præcidit. Corpus eius nullis fune=
ris impenſis honoratum/ignobili ſepulturæ popularium cura mandauit. Vl=
uonem bello captum/Wibergiq; cuſtodiæ traditum Heſberno duntaxat quo mi=
nus puniretur obſtante/capitali ſupplicio Kanuti milites affecere/ſanguine

Achonis importuna adhortatio

Pugna acris.

Coruorum miraculum

Primipili virtus.

Mors Suenonis.

Vluonis ſupplicium

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Thetleui vecordia.

eius ducis ſui manibus parentādū putantes. Prenſus quoq; Thetleuus quū ad ecu-
leum abſtraheretur, primo culpam apud captores excuſare ꝑgebat. Poſtremo quū
ſine effectu preces eſſe cognoſceret, adeo effœminate ſe geſſit: vt virum exuere vi-
ſus ne lachrymis quidem abſtineret aut planctu/muliebremq; animū virili corpore
clauſum confiteretur. Itaq; prius dedecore/deinde morte mulctatus/ geminam in-

Magno venia data.

terfecti a ſe principis manibus pœnā pſoluit. Magnus vero poſterioris Erici ex pel-
lice filius: qui et ipſe Suenoniani nominis acrior q̄ iuſtior defenſor extiterat/ quum
captus vltima ſe paſſurum arbitraretur, ſupra vota propitiam victoris clementiā
expertus eſt. Quem Waldemarus ſibi a captoribus præſentatū/ſub reſpectu cogna-
tionis non ſpiritu modo: ſed etiā honoris ac poteſtatis incrementis donauit. Cūq;
abunde eſſet impunitatem tribuiſſe/etiam liberalitatem adiecit: ne diſtrictum vlto-
rem agendo/plus iræ q̄ neceſſitudini indulſiſſe videretur. Itaq; tametſi iniuriæ ſup-
plicium deberetur, propinquitati ſalus tributa eſt. Igitur non minus in aduerſario
affinitatem, q̄ in fautoribus fidem atq; obſequium veneratus/hoſtem amicis præ-
mio æquauit. Buryſium etiam vt ſanguine ſibi/ ita animo obſequioq; coniunctum
ꝙ optima ipſius opera aduerſum Suenonem vſus fuerat/tum opibus/tum etiam ho-
noribus proſecutus eſt. Cuius fratrem Kanutum pari munificentia ad præfecturæ
faſtigium recenter euexerat. Tum vero qui Kanuticæ militiæ comites fuerant nō-
dum hoſtium cladibus contenti communiter regem adeunt: vt eos qui Suenoni in-
terficiendi Kanuti conſilium dederant proſcriptione proſequeretur/orantes. Inter
cæteros aūt Thorberni pœnā cupidius expetebāt: q̄q̄ is quū apud Randruſii pontē
dimicaret, pn̄tibus quorū cōſilio Kanuti cædes cōmiſſa fuerat/huic ſe pfidiæ affinē
negabat/auctores eius acerrime deuouēs. At rex metuens ne ſi tot gētis ſuę nobiles

Waldemari prudentia.

exilio mulctaret/Kanutū/Buryſiūq; dubia fide ſuſpectos pſcriptorꝝ aduerſum ſe ar-
mis inſtrueret/veniā ſontibus q̄ æmulis opē afferre maluit. Ad vltimū inſtantium
pſeuerantia victus/ne a Kanuti interfectoribus remiſſius vltionē exigere videret,
pſcripturū ſe quos iuſſiſſent pmiſit/nec alio pacto patriæ redditurū, q̄ ſi eorū preci-
bus reuocarent: quorū ſententiis exilio adacti fuiſſent. Sciebat em̄ facilem humani
animi ab odio ad gr̄am deflexū exiſtere: ac plærunq; mortales affectus cū ipſa rerū
varietate conſentire. Nihil em̄ in his tā aſperū repiri, quod tempus aut caſus lenire
nō poſſit. Cęteris eiuſdē gregis vt iiſdē potius bonis militibus vteret q̄ in eos aīad-
uerteret exoratus ignouit: tātoq; ſe eius amicitia ppiorem exhibuit / quāto ipos ab

Waldemarus rex. lxxxvii.

illius parricidalis cōmenti cōſciētia remotiores agnouit. His ita cōpoſitis vt regni
initia ſtrenuis militiæ operibus auſpicaret/ patriāq; tot annis piratica laceratā/ac
ferme tertia ex pte ad ſitum et vaſtitatē vſq; redactā iniuriarū vltione reficeret, pu-
blica claſſe Maſnet inſulam bellum Sclauis facturus/accedit. Vbi dū populū in con-
cione exhortaretur, ſeniores qbus p roſtris dicendi mos erat/ claſſem tuto pceſſu-
ram negabant. Nam et ſuos cōmeatibus defici/et hoſtes cōpertū regis habere pro-
poſitū. Aucupādæ ergo opportunitatis gr̄a dilatu opus exiſtere quoad melior gerē-
dæ rei facultas incideret. Cæterū nō puæ temeritatis eē aduerſum puidos et pmu-
nitos armorū experiri fortunā. Præterea in eā claſſē Danicū penitꝰ coiſſe robur: qđ
ſi periclitari cōtingeret, pfecto Sclauos vnius victoriæ beneficio Dania potituros.
Nā ſi res parū ex ſentētia cederēt, nōne patriā penitus in eorū funere peritură! Mi-
nime igitur vni prælio tantæ nobilititatis vires impēdere debere: dū mō victrices
parū gloriæ/victæ dedecoris plurimū ſint laturæ. In hāc ſn̄iam totius cōcionis ſuf-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

fragia conſonabant. Cuius arbitrio rex expeditionem remittere coactus, propoſi-
to ſuo celerius q̃ cupidius ceſſit. Apud quem Abſalon in nauem regreſſum deſidiã
eius eludens facetiſſime cauillatus eſt. Nam quum ſolutæ expeditionis cauſam per
quireret/dixiſſetq; rex ne tot fortes periculo obiectarentur/Ergo, inquit, cum igna
uis et ignobilibus cœptum exequere/aut proficue victor futurus/aut parum dam-
noſe vincendus, quum nullo in momento vilium internicio ponenda ſit. Ita lepidi
ingenii adoleſcens indignationem ſuam ad inertiæ exprobrationem ſub ioci ſpecie
conuertit. Quæ tam faceta eius vrbanitas tacitum regis cõuicium fuit. Per eadem
tempora Aſcero Roſkyldenſiũ antiſtite decedente ſuper ſubrogando pontifice plæ
bis a clero ſuffragia diſſidebant. Eadem etiam tempeſtate diuidua Roſkyldenſis po
puli cõiuratione quũ mutuis cædibus ciuitas exundaret, aduenis partim cæſis/par
tim vrbe eiectis/non contenta indigenarum ſodalitas alienigenę coniurationis par
tes protriuiſſe/etiam in eum: qui regium numiſma amminiſtrabat, non tantũ ædes
eius ſolo æquando, ſed etiam bona omnia diripiendo veſaniam ſuæ conſternationis
exercuit. Tunc rex ob maieſtatis ſuæ contemptum acrius ciuitati infenſus/quũ ad
excidium eius magna prouincialium manu niteretur, miſſis ad ſe deprecandum le
gatis ne armis/quæ pro patria ferre debuerat, aduerſum patriam vteretur/incolu-
mitatem vrbi ſuſcepta pecuniæ pactione donauit. Quã continuo placida mente in-
greſſus, Trinitatis ædi inſeruientium penates intrauit/eorum de creando pontifi-
ce ſuffragia ſuo proſecutus aſſenſu. Qꝫ̃ aũt ei in eccleſia a maioribus cõdita ac do
tata iuris aliquid competere videretur, nihil ſe tamẽ aduerſum eã/aut illicita affe-
ctatione/aut inſolita cõſuetudine præſumpturũ dicebat/ſacris ſiqdem legibus cau-
tum noſſe: ne clerus peculiare eligendi ius regali imperio obnoxiũ habeat. Itaq; prę
ſentiam ſuam haudquaq̃ impedimento futuram, quo minus electoribus libera ſuf-
fragiorum arbitria maneant. Tunc clerus religioſam eius iuſtitiam ſummis gratia
rum actionibus proſecutus, concilio exceſſit/delectum curioſius habiturus. Cumq;
tres ſpectatæ opinionis viros: quibus quartus ob virtutẽ Abſalon adiiciebatur cir
cumſpexiſſent, vt ex eorũ numero potiſſimus aſſumeretur Waldemarus tacita ſin-
gulorum ſuffragia in vnius tabulæ ſegregata volumina referri iuſſit/ſinceriorem
electionis habitum ratus: ſi vniuſcuiuſq; voluntas ante manu q̃ lingua proderetur
euenitq; vt omniũ ſcripto in vnam coeunte ſententiam, honoris culmen Abſaloni
decerneretur. Qui mox antiſtes creatus non minus piratam ſe, q̃ pontificem geſſit
parui æſtimans intus religionem tueri/ſi foris eam periclitari pateretur. Neq; eñ
minus ſacrorum attinet cultui publicæ religionis hoſtes repellere, q̃ cerimonia-
rum tutelæ vacare. Itaq; pontificalibus tectis maiore ex parte ſolo æquatis quo pa-
triã firmioribus vallaret excubiis, maritimã aſſidue ſtationẽ peragens / habitatio-
nis vſum interdum a ſyluis/frondibuſq; mutuari ſolebat. Cuius tam humilis man-
ſio conuulſos patriæ penates erexit. Eloquentiæ quoq; eius præſidia Sialanden-
ſes ſalutaria ſenſerunt. Nam domeſticas conciones ad vim et rixam vſq; litigioſas
moderatione ſua ad pacatiorem habitum perduxit. Tantaq; facundiæ eius orna-
menta fuere: vt eos ſemet ſtoliditatis damnare cogeret, qui eum inertem/elinguem
q; crediderant. Nec penſi duxit duratos gelu fluctus hybernis ſulcare nauigiis: ne
vllum anni tempus ſalutaribus vacaret excubiis/aut inſignis eius erga patriã pie-
tas neceſſitati cedere videretur. Itaq; non minus patriæ Parentem, q̃ Pontificem
egit/militiæ et religionis ſociato fulgore conſpicuus. Prima illi pridie q̃ Palma-

> Abſalonis lepidum cauillum.

> Electio cleri libera

> Abſalõ Roſkyldeñ eps creatus mira geſſit.

> 9. annos 22. obiit anno 120 Die Benedicti.

ignaris incolis incẽdio tẽtare, cunctoſq; eius præſidium petituros ex improuiſo op=
primere ſtatuerunt: munimẽtum quidẽ habitatore vacuum ſerarũq; dũtaxat clau=
ſtris firmatum exiſtimantibus indigenis parũ humanæ tutelæ egenũ qd̃ p̃ſentis nu
minis excubiis eſſet vallatum. Summa vero contractæ claſſis ordine digeſta ducen
tarum & ſexaginta nauiũ numerum reddebat. Abſalon exſequendæ ſpeculationis
gratia cum propemodũ ad Rugiam perueniſſet indicantibus nautis, cognoſcit re=
giam nauem ſubito remigium velo mutaſſe, miratuſq; quid ita cætera claſſis ince=
deret: quæ paulo ante velis quo occultior nauigatio gereretur: abſtinẽdum condi=
xerat, poſtq̃ eam a ſtatuto declinare cognouit: & ipſe non ſuppetẽtibus propoſiti ſo
ciis per ſummam animi confuſionem puppim vltimus vertit, regẽq; Mønẽſium in
portu receptum mœſtior q̃ libentior comes petiuit. Quippe quia cœpti comitibus
deficiebatur indignatus optimam gerendæ rei facultatẽ omitti/cum & aeris fauor
et militum arridebat alacritas ab inchoata nauigatione ægre proram auertit. Hũc
Petrus Suno & Heſbernus cũ quib⁹ rex conſilia ſua participare ſolebat, rate egreſ
ſum excipiẽtes tam deformem regis ab vtili illuſtriq; conſilio defectionẽ anxie que=
rebantur. Quos tandẽ rex obuiam ſibi venire iuſſos vbi triſtes animaduertit ammi
rans cur eo vultu eſſent: viſum ſibi inquit ne tarda & intẽpeſtiua nauigatio profer=
retur curſum eius ad inſulam fuiſſe flectendum/mane cũcta cõmodius exſecuturo.
Quippe dies labori: noctes quieti familiares exiſtere. Cũq; nullum ab amicis reſpõ=
ſum daretnr taciturnitatis ammiratione permotus proferre eos quæ ſentiant impe
rat. Illi quæ inuicẽ cõtuliſſent Abſalonem proponere iubent. Tum ille: quid miri eſt
(inquit) ſegnes hæſitare voces quas ingenti mœroris pondere obrutas quaſi fauce
obcluſa latens animi ſtrangulat ægritudo! Enimuero vicem tuam ad ignominiam
vergere conſpicientes interno mentis luctu perfundimur. Quippe imperii ius ob=
ſequio mutas: pareſq; quibus præeſſe debueras/ vtiliſſimis conſiliis ſpretis eorum
monita conſectando qui in æquo ponunt: pulcher ne rerum tuarum curſus an de=
formis exiſtat. At poſtq̃ ſine collega aut æmulo regnare cœpiſti: altera nunc expe=
ditio geritur: nec illius remiſſio q̃ huius fœdior apparet. Siquidem ſumma rerum
opportunitate contempta paruulas commeatuũ reliquias habentes ocioſis nauiga
tionis exceſſibus excuſabilem reuerſionis titulum quærimus: & cum nullis vrgea=
mur obſtaculis ignauiam noſtram neceſſitatis nomine cenſeri cupimus. Hiſcine
patriam operibus vindicandam: talibus ve regnum ingeniis auſpicandum duxiſti!
Si vero maris ſæuitia nauigationẽ interpellari contigerit: quid ſupereſt niſi vt ne=
ceſſitatis imperio cogente domos inglorii petamus: teterrimis effœminatę mentis
opprobriis inſectandi! Hæc & ſimilia tum moleſtiæ ſtimulis/tum fidutia familiari=
tatis euectus per ſummam verborum acerbitatem apud regias aures eloqui nõ du=
bitabat. Q̃q̃ autem rex aduerſum dictorum eius libertatem acrius exarſiſſet: tamẽ
ne monitorem impudentius auertere videretur magnitudinem iræ quam vultu te
ſte cõceperat/ moderatione ſua ad leue & tolerabile reſponſum deflexit: dicendo cõ
plures operum ſuorum teſtes extare/nihilq; tam fortiter ab Abſalone geſtum quod
ſi nondũ virtute æquauerit adhuc factis æmulari non poſſit. Nec plura eloqui paſ=
ſus cymba nauigium repetiuit ſubiungente Abſalone haud quaq̃ eum vtilia ſuadẽ
ti ſuccenſere debere: cum aliquãto ſatius ſit apertis amicorum monitis inſtrui q̃ oc
cultis amaræ ſugillationis morſibus obtrectari. Poſtera nocte concitatum acrius
mare eo tẽpeſtatis exceſſit: vt regia claſſis non portu/non anchoris quo minus ſpar=

Claſſis cclx. na=uium.

Tẽpeſtas ſæua.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſa pelago diſiiceretur retentari potuerit: nulla ex parte remiſſior eodem aeris ha-
bitu quatriduo perſeuerauit. Quæ res iram regis aduerſum Abſalonem accenſam
magnopere deliniuit. Sed ꝙ iam corde ſalubre depræhenderat voce fateri erubeſce
bat/pudore ſerum animi eius intellectum celante. Nam interim nulla ad amicos cō
munione habita poſtridie prædictos viros forte littori inſiſtētes acceſſit: comitibuſ
ꝗ propius accedere vetitis concitationē animi ſui (inquit) tametſi diſſimulatione
vti vellet iracundis oris notis proditam eſſe dicebat parū quidem ammiratione di-
gnū/cum conſultantis vocem monitis potius ꝗ̄ contumeliis excipi deceat. Quædā
tamen ab eis ſapientius ꝗ̄ tempeſtiuius dicta/ quæ ſi ante triduū prolata fuiſſent in-
gētis mali materiam præcurrere poterāt. Seras quidem monitoris partes eſſe/quæ
rem dum in arbitrio eſt negligētius obeunt exactam ſollicitudine proſequūtur. In-
emendabilia autem corrigere velle proximū amentiæ errorem eſſe. Fruſtra igitur
ſe conuitiis attentatum fuiſſe cum & irreuocabiles præteritorum euentus exiſtāt:
et plærūq; animi commotio parum cum ratione conſentiat. Orturæ vero tēpeſta-
tis ſæuitiam abſq; cœleſtium monitis humano præſagio comprȩhēdere nequiuiſſe:
neq; quin ea delictorū pœnas lueret dubitare. Quamobrem aut naturæ ignorantiā
aut improuiſæ neceſſitatis violentiam vitio ſibi verti non oportere. Omiſſis igitur
præteritorum querelis ad tēpeſtiua rebus cōſilia animū operāq; deuocare par eſſe.
Malle enim ſe ſpiritum ſpecioſo exitu ꝗ̄ expeditionem deformi reditu finire. Tunc
Petrus Abſalonis ſententiam aliquanto leniori monitorum genere proſecutus do-
cet neminem regum fidas amicorum voces infenſis auribus excipere conuenire: cū
ſæpe clari illuſtreſq; viri ſpreti ſalutaris cōſilii pœnas pernicioſa morte pepēderint.
Cæterum aura dum faueat vtendum eſſe ꝙ eius anceps incertaq; varietas exiſtere
ſoleat. Suſtinendum itaq; donec tempeſtatis immēſitas ad tolerabilem remigiis ha-
bitum concidat. Adhuc enim tridui commeatus ſupereſſe/exiguoq; traiectu hoſtes
accedi poſſe. Qꝫ ſi præſenti alimentorum ope deficerentur: alia armis eſſe poſcēda.
Oportere ergo mox vt vndas remigio habiles viderint, ſparſam ocius vniri claſſem
inceſſuramq; ſociali remigio progredi. Quippe nauigationem omnem hoc alacrio-
rem: quo æquabiliorem exiſtere. Rex monitore laudato Abſaloni ſpeculandæ tempe
ſtatis officium mandat/ſibi cum primū eam remigii patientem aduerteret/indica-
turo. Abſalon cupide præcepto qđ ſuis monitis extuderat obſecutus: nocte poſtera
aura ſenſibiliter impetum remittente euentu gauiſus antelucano tempore peractis
diuinis ad regem peruenit, nuntiando tempeſtatem ex parte collapſam poſſibilem
quidem profectioni: ſed difficilem fore: nec niſi ſumma cum remigii difficultate na
uigationis capacem exiſtere. Reſpondente rege moras eſſe rumpēdas per ludibrium
ſubtexuit pulchre ſe operam impenſuros ſi nauigationis medietate confecta vnde
ſoluerant ſint reuerſuri. Cuius dicti procliuitas tametſi ioco mordacior videretur
ingens regi capeſſendȩ virtutis præbuit incitamentum lepida tamen irriſione non
caruit ſubiungente rege reuerentem ſe ex eo quæ in Sclauia gerantur poſſe cogno
ſcere. Principio claſſis lætam alacremq; nauigationem pleno fidutiæ remigio pro-
ferebat. Nam intra propinquæ telluris anfractus auræ vis quæ aperto mari licen-
tius incumbebat latētium vndarum habitum aſperare nō poterat / terreni tractus
obſtaculis vndiq; ſecus incitatiorem fluctuum allapſum arcētibus. At vbi in altum
dirigi nauigia cœpere intolerabili pene tempeſtatis occurſu excipiebantur. Anti-
ſtes ne fortiſſimos monitus ſuos parum iuſto conatu proſequi videretur / ingenuo

Waldemari prudēs oratio ad amicos.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

puđore firmatus perſeuerantiſſima remigii obluctatione quaſi cum neceſſitate cer-
tabat, regemqꝫ virtutis æmulatione prouectum cœpti ſui comitem exiſtere coegit.
Itaqꝫ lenta & inhabilis ac pene inconceſſa nauigatio hinc ſæuiēte mari / inde claudi-
cante remigio fuit. Ea freti repugnantis violentia regiam nauem aduerſis vndarū
molibus implicatam: per ſummam procellarum aſperitatem laxatis prope modum
compagibus diſiūgi coegit. Quo viſo rex tū vitandi periculi / tum etiam cōplendæ
nauigationis gratia: tutiore excipi cupiēs Ingimari Scaniēſis ratem propius adeſſe
iuſſam: enſem dextra ſignūqꝫ lęua corripiens vt temerario ita proſpero ſaltu inuo-
lat: eāqꝫ remis acrius citari iubet. Eſkyllum virtutis pertinacia aliquādiu ſubſequi
conatum: affectūqꝫ regis q̃ debilitatem nauigii ſui propēſius intuentē partim regiæ
vocis prohibitio, partim referta periculo neceſſitas reuerti compulit. Eo viſo com-
plures reuerſionis occaſionem ab erroris ſimulatione mutuari ignauia docuit. Qui
bus tamen erroris commētum patrocinio fore nō debuit: cum regem nauigiū non
iter mutaſſe tranſlati ſigni indicio liquere potuerit. Nonnulli quoqꝫ conquaſſatio-
ribus nauigiis inuiti relabebantur ꝙ hiſdem compagum firmitate defectis cōcitati
maris incurſum ſuſtinere nequibant. Qui vero procedere perſeuerabant vt viribus
corporis laboris continuitati ſufficere poſſent edēdi nauigādiqꝫ pariter officio fun
gebantut. Ne enim nauigationis curſum vel paruula remigii intermiſſio morare-
tur dextra remos læua cibos tractabant. Exigua claſſis pars Abſalone duce virtu-
tis & gloriæ æmulantior inuſitatæ tempeſtatis ſæuitiam incredibili remorum cer-
tamine ſuperauit, obluctatūqꝫ pelagus infatigabili permēſa nauigio hora anteluca-
na ad inſulam Hythim ipſa quoqꝫ neceſſitate ſuperior appulit. Tunc Abſalon ne
quid inexcuſſum omitteret per Wethemannū piraticæ operibus clarum officio ſpe-
culationis addictum & portus hoſtilibus nauigiis vacuos ad Rugiam nihil hoſtile
metuentem cognoſcit. Nam armenta ſecuris cuſtodibus propter littus errantia in-
opinatos incolas eſſe fidem fecere. Rex languido remigio ſeram nauigationē emen-
ſus obtento portu protinus in Abſalonis nauem ſe contulit, fatigatūqꝫ tędio ac vi-
gilia corpus ſomno excepit. Reliquiæ quæ cum eo fretum ſuperauerant annumera
tæ ſexaginta dūtaxat nauigiorum claſſem explebant. Duo tunc Hallandenſes natu
q̃ animis nobiliores paucitatem ſuam īdubitato periculo oblatam rati nauigio quo
cōmuniter vtebantur, Abſalonem petebāt: ſeqꝫ præpropero regis alloquio opus ha
bere dicentes: poſtq̃ ſomno eum acquieſcentem audierant ocius excitari poſcebant.
Abſalon ſalutarem eius quietem importune rumpendam negans / quæ afferrent re
gem ex ſe cogniturum affirmat. Tum illi conquaſſationem nauigii / inopiam cōmea
tuum / longinquitatem reditus prætēdentes / optimam ſibi nauigationis facultatem
proſperantibus ventis incidiſſe dicebant, ꝙ quibus aduerſis ægre proceſſerant: ſecū
dis facile reuerti poſſent. Quamobrem eorum ſe beneficio vti malle q̃ caſſam & inu
tilem expeditionem agēdo aut nauigii vitio aut inediæ malo perire. Quos Abſalon
non ſolum deformitatem propoſiti ſpecioſo conſilio mutare: ſed etiam quo minus ſe
probris obiicerent honeſto ſilentio ſupprimere iubet: ne tam pudendę voces alienis
auribus exceptæ inexpiabilem eis timiditatis notam inurerent. Itaqꝫ eneruis & ef-
fœminati animi trepidationem falſo cauſarum commento colorare eos aſſeuera-
bat docendo facilia refectu nauigia fore, & opima commeatuum ſupplementa per
prædam late patentem leui negocio conciſci poſſe. Cęterum ipſos famam & opinio-
nē ſuā grauiſſimo crimine corrupturos, ſi regem apud hoſtes in tanta ſuorū pauci-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

tate ſine reſpectu pudoris deſerere ſuſtinuiſſent. E quibus alter domi ſe negotia re=
gia quæ ſumma cum celeritate exſequi neceſſe haberet manere ſubtexuit. Contra
Abſalon ſimulationem eius quia blandimētis nequibat minis diſcutere cupiens eos
qui in expeditione ſoluenda plus arbitrio ſuo q̃ regiæ indulſerint reuerentiæ non
tātum bonorum: ſed & lucis ac ſpiritus ereptionem patria lege meritos aſtruebat.
Sed ne ea quidem periculi denuntiatione quo minus fauentem nauigationi vētum
velo colligerent imbecillitatem eorum durare trepidationemve corrigere potuit.
Diſcedentes itaq; execratione & conuitio per ſummam verborum acerbitatem in=
ſequi perſeuerauit. Quod cū experrectus rex ex Abſalone cognoſceret tam impudē
tes & improbos deſertores pœnas ſibi luituros iurabat. Conſcenſa deinde inſula ac=
cerſitos nauigiorum rectores agendorum percontatione ſollicitat. Compluribus
vt redeatur expedire viſum ꝙ tuto hoſtem laceſſere nequeant. Placituram rex ſibi
ſentētiam affirmabat niſi ea res & grauis patriæ rubor & ingens hoſtiū incitamen=
tum exiſteret. Nam & eos Danicæ expeditionis præſentiā ex caſtrorū veſtigiis cō=
perturos & clandeſtinā eius reuerſionē timiditati dūtaxat imputaturos. Huius rei
cauſa periculo ſe q̃ rubori patere malle: haud quaq̃ proram niſi laceſſito hoſte verſu
rum. Præterea ſe eorū qui ſimulata nauiū fragilitate defecerant ignauiam æquatu
ros/ſi quos labore vicerant virtute nō ſuperarēt, domoſq; impēſa male nauigatione
repeterēt. Tūc Wethemannus incautas Rugiæ res recēti ſpeculatione expertus ad=
mouēdas littori copias ſuadet: ſi ignari incolæ fuerint impune prædā cędēq; factu=
ras: ſin prouidi confeſtim abſq; diſcrimine redituras. Vtro autē modo ſe gerant per
arantium morē deprendi poſſe aſſeuerabat: qui cum primā diurnæ operæ partem
exegerint quo ad laborandum fiant vegetiores ſopori ſe proſternere ſoleant. Hunc
vero non niſi metu vacuis altaq; ſecuritate firmatis obrepere ſolitum. Cæterum ne
mine talium dormiente reperto pręcautę gentis indicium accipi. Quem rex pirati=
co potius muneri conſentanea q̃ magnitudini ſuæ conuenientia docuiſſe dicebat.
Nunq̃ enim Danorum reges a Sclauis fugatos memoriæ proditū fuiſſe: ſed ne ſe q=
dem primū regiā dignitatem hoc deformitatis genere maculaturū. Tunc Gneme=
rus Falſtricus q̃q̃ alias vegetioris q̃ ſapiētioris animi æſtimaretur ſiue ingenio ſuo
ſiue regis fortuna monente ſummā omniū hæſitationē ancipiti ſtudio fluctuantem
ſalutari exhortatione diſcuſſit/ incertāq; conſilii concionē ad ſuā ſentētiam perdu=
xit: affirmando temeritatis eſſe exiguā manū cū immēſo hoſte conſerere. Cæterum
Barcam prouinciā a Rugia breui freto diſcretam ob paruitatē ſui quocūq; paratu
eſſet populatu perfacilē fore. Deniq; regē quieſcēdi gratia cubile petere, exhauſtaſq;
vigiliis vires & attritū curis animū ſomno reficere iubet veſpere quo minus proui
ſus irrūperet claſſem applicaturū. Præterea vadoſi fluminis anguſtias intraturos
ſparſam nauigationē tacito cōficere remigio iuſſit: ne aut obſtrepētiū remorū fra=
gor ſecuritatē incolis demeret: aut ipſimet impactis harenę nauigiis circa īcertę al=
titudinis vada diutius hęrere cogerent. Cętera ſe exploraturū ꝓmittit. Rex cupide
cōſilio obſecutus veſpere ſigno nauigationi dato deſtinatum amnē occupat. Cuius
expeditius permeandi gratia ternis nauigiis iunctis claſſem incedere iubet ne con=
fuſa fluuialibus tardaretur anguſtiis. Cui Gnemerus rate obuius opportunitatē
inuadendæ gentis aucupatus interceptos incolarum ſpeculatores adducit. Lætus
eo rex diluculo peragratis ſyluis rura ac vicos hoc acrius quo latentius irrupit: in=
colaſq; adhuc ſomni ſecuritate torpentes/repentina incurſione protriuit. E quibus

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

complures perſtrepentis equitatus fragore perculſi patrios duces aduentare crede-
bant. Sed hunc eorum errorem adacta repente corporibus iacula diſcuſſerunt. Cō-
plures eorum exertis per oſtia capitibus/ Kazymarus ne an Bugiſclauus aduenta-
ret rogabant. Quorum percontatio propriis eorum funeribus excepta eſt. Anti-
ſtes cum parte copiarum longinquam regionis plagam diuerſo complexus itinere
eo locorum peruenerat, vt a regia cohorte eximiæ paludis interiectu diſtaret. De
cuius admodum inceſſu dubius ne direptos a ſe vicos exuri pateretur illuſtri con-
ſilio prouidit. Tandem procul ignes a rege editos conſpicatus ſibi quoq; conſimilis
facti poteſtatē ſuppetere confeſtim illato tectis incendio declarauit, ſociiſq; ſui pro-
ſperitatem excurſus reſperſo flammis rure nuntiandam curauit. Cumq; prædam
abunde actam exiſtimaſſent: iter ad naues remenſi q̄q̄ grandi inuicem a ſe interſti-
tio diſceſſiſſent veſtigia tamen ſua quo minus clandeſtinos reditus captaſſe vide-
rentur/ neue alter alterum impetuoſa feſtinatione præcurreret mutuis ignium fu-
migiis prodiderunt. Interea Skyalmo quidam cognomento barbatus in aſſeruan-
dæ claſſis officium relictus ne hoſtili remigio præueniente amnis exitu prohibere-
tur ad mare nauigia reducit. Vbi dum Rugianorum nauali incurſatione petere-
tur in paucas rates totius claſſis præſidium tranſfert inſtructioribus q̄ frequentio-
ribus nauigiis hoſtibus occurrere præoptans. Quibus obuia nauigatione fugatis
ne ſociorum reuerſio tardius nauigiis exciperetur omiſſa fugitantium inſecutione
portum reuiſit. Iterato laceſſitus eodem auſu inuaſoribus reſtitit. Sed & complu-
ries attentatus crebra hoſtium irritamenta occurſationis perſeuerantia ſuperauit.
Ita pertinaci magis q̄ acri incurſatione vexatus opportuna hoſtem agitatione pre-
mebat. Inter hæc regi in littus ſuperuenienti non paruæ ammirationi fuit: naui-
giis cuſtodia vacantibus abeſſe Skyalmonem: quem tandem ab agitatione redeun-
tem cętero proſecutus exercitu Rugianos fugam a remigio mutuātes velorum in-
tenſione proſequitur. Sed interuallo præceſſionis & volucritate nauigationis adiu-
tos inſtando magis q̄ occupando vexabat. Tunc quendam vicinæ ratis rectorem in
anteriorem nauigii ſui partem fortitudinis ſimulatione progreſſum aſpiciens/ ver-
biſq; magnam præ ſe laudem ferentibus proſecutus ad vltimū quæcunq; viro forti
erogarentur egregie & laudabiliter impenſa aſſeuerabat. Ad vltimum vento obli-
quante prohibitus quantum velis emenſus fuerat conuerſa nauigatione remorum
obſequio penſat. Sed quo proſperiorem velificandi/ hoc difficiliorem remigii vſum
habuit. Itaq; Danis aduerſa cum mari nauigatione certantibus Sclaui quos loco-
rum habitus non fallebat: ignotum noſtris profundum compendiaria nauigatione
ſulcantes ſubito fugā in inſidias vertūt. Quos Abſalon per occultos pelagi receſſus
proſilire conſpiciens ſociis metu nauigationem citantibus ſubſequi q̄ antecedere
maluit pręuiæ claſſis terga plenis pietatis excubiis tutaturus. Pudet referre qđ ſe-
quitur. Maxima Danorum pars rubore poſthabito q̄q̄ hoſtes imminere conſpice-
ret deſerto rege velis malos onerare ſuſtinuit. Rex cum paucis admodum nauigiis
relictus aliquanto deſertores ægrius q̄ hoſtes ferebat. Tunc etiam militem quem
paulo ante in prora aſtantem probauerat breuitatem veli ſui quo maior nauigatio-
nis curſus exiſteret pannorū additamētis producere cōſpicatus laudē cōuitio mu-
tauit amorē timidis erogatum imprudēter impēſum affirmans. Ita abſq; ſupremæ
neceſſitatis diſcrimine veræ ac ſolidæ fortitudinis habitum explorare promptum
non eſt. Enauigantium diſceſſio: nō clamore, non ſignis, deniq; nullo exhortationis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

genere reuocabilis fuit. Adeo omniũ aures pauor concluſerat. Cũq; rex intermiſſo pauliſper remigio a præſentibus quid factu opus potiſſimum eſſet inquireret cunctantibus cæteris Abſalon inſulam Hythim petendam: Ibiq; ſecunditatem aeris expectandam hortatur. Qđ Petrus fieri oportere non ſine rationum aſſertione negabat: ꝙ perſeuerante tempeſtate: nec reditum, nec ſupplementum claſſis habituri viderentur: Sclauis aduerſum ſe quotidiana copiarum incrementa ſumpturis. Pandenda igitur vela, eãq; nauigationis ȩqualitatem habendam eſſe vt naues volucritate præſtantes complicata velorum parte tardiores operirentur: & quas celeritate præcurrerent ſocietatis iure conſequi debeant. Ita ſtrennua Abſalonis adhortatio eximiæ Petri prudentiæ ceſſit. Vterq; ſiquidem annis ſuis ſimilia cogitabat. Ille etenim iuuenili animo condigna: hic canis ſuis conſentanea proponebat. Ita ſeptem ſolis nauigiis ex omni Danorum claſſe reſiduis Sclaui multitudine fræti incitatiſſimo remigio acerrimoq; clamore cum contemptu paucitatis irrumpunt. Sed maiore impetu q̃ audacia rem exequebantur. Quippe cum primũ excepere ſagittas: propius ferre remos auſi non ſunt. Paulo poſt deſtrictorũ enſium laminis nũc ceruices ſuas nunc ſcuta pulſare cœperunt / rati ſe Danos hoc minarum genere territuros. Remigium deinde magno clamoris ſtrepitu proſecuti horribiles late ſonos edebãt. Hic quoq; procurſus priori perſimilis fuit. Obuiis nãq; Danorum miſſilib⁹ repulſi continuo remigium retulerũt. Tertio vt hoſtem apparatu terrerent contactos ſole clypeos aqua perfundere, genibuſq; ſuperpoſitis in pugnæ vſum extricare cœperũt veluti indubitatũ noſtris prælium illaturi. At tum demũ ſeu cupiditate prædæ ſeu vi pudoris accenſi vehementius nauigia concitant. Quæ ſpecies vt initio acris ita exitu inanis apparuit. Telorum enim obiectu velut ante deterriti inuictam paucitatis conſtantiã vlterius laceſſere deſtiterunt: q̃q̃ Danorum prouocatione admodũ ſibi inſultari conſpicerent. Rex cum ad aſpectum patriæ perueniſſet concidẽte paulatim vẽto tam remiſſam & languidam nauigationem agebat: vt q̃q̃ propaſſo velo vteretur / eo fere loci diem opperiretur / vbi noctẽ ingreſſus fuerat. Sed cum Zephyris deficeretur proceſſum a remigio mutuatus eſt. Tandẽ obuiam Eſkilli ratem ingreſſus Scaniam repetiuit. Qui nouiſſime eum proſecuti fuerant: Sialandiæ partibus aduehuntur. Tunc Petrus Ranonis eloquẽtiſſimi viri imperitam calliditatem eludere cupiens: non ſolum nexos, ſed etiam remiges ſuos vt prædæ ſpeciem augeret in eminenti nauigii parte conſtituit captiuorũ imaginẽ præbituros. Quẽ cum Rano Liburna prætereuntẽ videret: diſſolutionẽ nauigii ſimulare deſiderans: ſentina aquã egeri increpitis acrius remigibus iubet. Tunc quodã reſpondẽte eo triduo ſentinã aqua vacaſſe non rite inquit Petrus remiges tui quibus te reſponſis excipere debeant callẽt. Tunc Rano paucis intra Petri nauigium remigio occupatis ocioſæ iuuentutis multitudinẽ exerto capite conſpicatus: prædã exiſtimabat quietiſq; ſuæ pœnitentia permotus non ſimiliter ſibi vt Petro fortunam affuiſſe dicebat: ꝙ naufragii periculo interpellante expeditionis comes exiſtere nequiuiſſet. Autumno rex crebra Sialandẽſium ac Scanorum, rara vero Iutenſium manu prouinciam Arconvrbi confinẽ adortus / cũ ingẽti præda acta ad littus reuerteretur: Rugiani repetentẽ naues exercitum hiſdẽq; ſcandẽdis intẽtum a tergo per inſidias circũfundere geſtiẽtes magnis viribus in inſulam e continenti traiiciunt. Per idẽ tempus coorta nebulæ vis ſpiſſam cœlo caliginẽ intendit. Quæ res incertos viæ Danos atq; errore nebulæ implicatos aliquãdiu ſubſiſtere coegit. Crediderim hunc aeris habitum pro

Petri & Ranonis cauillia.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

complures perſtrepentis equitatus fragore perculſi patrios duces aduentare crede-
bant. Sed hunc eorum errorem adacta repente corporibus iacula diſcuſſerunt. Cō-
plures eorum exertis per oſtia capitibus/ Kazymarus ne an Bugiſclauus aduenta-
ret rogabant. Quorum percontatio propriis eorum funeribus excepta eſt. Anti-
ſtes cum parte copiarum longinquam regionis plagam diuerſo complexus itinere
eo locorum peruenerat, vt a regia cohorte eximiæ paludis interiectu diſtaret. De
cuius admodum inceſſu dubius ne direptos a ſe vicos exuri pateretur illuſtri con-
ſilio prouidit. Tandem procul ignes a rege editos conſpicatus ſibi quoq; conſimilis
facti poteſtatē ſuppetere confeſtim illato tectis incendio declarauit, ſociiſq; ſui pro-
ſperitatem excurſus reſperſo flammis rure nuntiandam curauit. Cumq; prædam
abunde actam exiſtimaſſent: iter ad naues remenſi q̃q̃ grandi inuicem a ſe interſti-
tio diſceſſiſſent veſtigia tamen ſua quo minus clandeſtinos reditus captaſſe vide-
rentur/ neue alter alterum impetuoſa feſtinatione præcurreret mutuis ignium fu-
migiis prodiderunt. Interea Skyalmo quidam cognomento barbatus in aſſeruan-
dæ claſſis officium relictus ne hoſtili remigio præueniente amnis exitu prohibere-
tur ad mare nauigia reducit. Vbi dum Rugianorum nauali incurſatione petere-
tur in paucas rates totius claſſis præſidium tranſfert inſtructioribus q̃ frequentio-
ribus nauigiis hoſtibus occurrere præoptans. Quibus obuia nauigatione fugatis
ne ſociorum reuerſio tardius nauigiis exciperetur omiſſa fugitantium inſecutione
portum reuiſit. Iterato laceſſitus eodem auſu inuaſoribus reſtitit. Sed & complu-
ries attentatus crebra hoſtium irritamenta occurſationis perſeuerantia ſuperauit.
Ita pertinaci magis q̃ acri incurſatione vexatus opportuna hoſtem agitatione pre-
mebat. Inter hæc regi in littus ſuperuenienti non paruæ ammirationi fuit: naui-
giis cuſtodia vacantibus abeſſe Skyalmonem: quem tandem ab agitatione redeun-
tem cętero proſecutus exercitu Rugianos fugam a remigio mutuātes velorum in-
tenſione proſequitur. Sed interuallo præceſſionis & volucritate nauigationis adiu-
tos inſtando magis q̃ occupando vexabat. Tunc quendam vicinæ ratis rectorem in
anteriorem nauigii ſui partem fortitudinis ſimulatione progreſſum aſpiciens/ ver-
biſq; magnam præ ſe laudem ferentibus proſecutus ad vltimū quæcunq; viro forti
erogarentur egregie & laudabiliter impenſa aſſeuerabat. Ad vltimum vento obli-
quante prohibitus quantum velis emenſus fuerat conuerſa nauigatione remorum
obſequio penſat. Sed quo proſperiorem velificandi/ hoc difficiliorem remigii vſum
habuit. Itaq; Danis aduerſa cum mari nauigatione certantibus Sclaui quos loco-
rum habitus non fallebat: ignotum noſtris profundum compendiaria nauigatione
ſulcantes ſubito fugā in inſidias vertūt. Quos Abſalon per occultos pelagi receſſus
proſilire conſpiciens ſociis metu nauigationem citantibus ſubſequi q̃ antecedere
maluit prępuiæ claſſis terga plenis pietatis excubiis tutaturus. Pudet referre qđ ſe-
quitur. Maxima Danorum pars rubore poſthabito q̃q̃ hoſtes imminere conſpice-
ret deſerto rege velis malos onerare ſuſtinuit. Rex cum paucis admodum nauigiis
relictus aliquanto deſertores ægrius q̃ hoſtes ferebat. Tunc etiam militem quem
paulo ante in prora aſtantem probauerat breuitatem veli ſui quo maior nauigatio-
nis curſus exiſteret pannorū additamētis producere cōſpicatus laudē cōuitio mu-
tauit amorē timidis erogatum imprudēter impēſum affirmans. Ita abſq; ſupremæ
neceſſitatis diſcrimine veræ ac ſolidæ fortitudinis habitum explorare promptum
non eſt. Enauigantium diſceſſio: nō clamore, non ſignis, deniq; nullo exhortationis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

genere reuocabilis fuit. Adeo omniū aures pauor concluſerat. Cūq; rex intermiſſo pauliſper remigio a præſentibus quid factu opus potiſſimum eſſet inquireret cunctantibus cæteris Abſalon inſulam Hythim petendam: Ibiq; ſecunditatem aeris expectandam hortatur. Qđ Petrus fieri oportere non ſine rationum aſſertione negabat: ꝙ perſeuerante tempeſtate: nec reditum, nec ſupplementum claſſis habituri viderentur: Sclauis aduerſum ſe quotidiana copiarum incrementa ſumpturis. Pandenda igitur vela, eāq; nauigationis ęqualitatem habendam eſſe vt naues volucritate præſtantes complicata velorum parte tardiores operirentur: & quas celeritate præcurrerent ſocietatis iure conſequi debeant. Ita ſtrennua Abſalonis adhortatio eximiæ Petri prudentiæ ceſſit. Vterq; ſiquidem annis ſuis ſimilia cogitabat. Ille etenim iuuenili animo condigna: hic canis ſuis conſentanea proponebat. Ita ſeptem ſolis nauigiis ex omni Danorum claſſe reſiduis Sclaui multitudine fræti incitatiſſimo remigio acerrimoq; clamore cum contemptu paucitatis irrumpunt. Sed maiore impetu q̄ audacia rem exequebantur. Quippe cum primū excepere ſagittas: propius ferre remos auſi non ſunt. Paulo poſt deſtrictorū enſium laminis nūc ceruices ſuas nunc ſcuta pulſare cœperunt / rati ſe Danos hoc minarum genere territuros. Remigium deinde magno clamoris ſtrepitu proſecuti horribiles late ſonos edebāt. Hic quoq; procurſus priori perſimilis fuit. Obuiis nāq; Danorum miſſilib⁹ repulſi continuo remigium retulerūt. Tertio vt hoſtem apparatu terrerent contactos ſole clypeos aqua perfundere, genibuſq; ſuperpoſitis in pugnæ vſum extricare cœperūt veluti indubitatū noſtris prælium illaturi. At tum demū ſeu cupiditate prædæ ſeu vi pudoris accenſi vehementius nauigia concitant. Quæ ſpecies vt initio acris ita exitu inanis apparuit. Telorum enim obiectu velut ante deterriti inuictam paucitatis conſtantiā vlterius laceſſere deſtiterunt: q̄q̄ Danorum prouocatione admodū ſibi inſultari conſpicerent. Rex cum ad aſpectum patriæ perueniſſet concidēte paulatim vēto tam remiſſam & languidam nauigationem agebat: vt q̄q̄ propaſſo velo vteretur / eo fere loci diem opperiretur / vbi noctē ingreſſus fuerat. Sed cum Zephyris deficeretur proceſſum a remigio mutuatus eſt. Tandē obuiam Eſkilli ratem ingreſſus Scaniam repetiuit. Qui nouiſſime eum proſecuti fuerant: Sialandiæ partibus aduehuntur. Tunc Petrus Ranonis eloquētiſſimi viri imperitam calliditatem eludere cupiens: non ſolum nexos, ſed etiam remiges ſuos vt prædæ ſpeciem augeret in eminenti nauigii parte conſtituit captiuorū imaginē præbituros. Quē cum Rano Liburna prætereuntē videret: diſſolutionē nauigii ſimulare deſiderans: ſentina aquā egeri increpitis acrius remigibus iubet. Tunc quodā reſpondēte eo triduo ſentinā aqua vacaſſe non rite inquit Petrus remiges tui quibus te reſponſis excipere debeant callēt. Tunc Rano paucis intra Petri nauigium remigio occupatis ocioſæ iuuentutis multitudinē exerto capite conſpicatus: prædā exiſtimabat quietiſq; ſuæ pœnitentia permotus non ſimiliter ſibi vt Petro fortunam affuiſſe dicebat: ꝙ naufragii periculo interpellante expeditionis comes exiſtere nequiuiſſet. Autumno rex crebra Sialandēſium ac Scanorum, rara vero Iutenſium manu prouinciam Arcon vrbi confinē adortus / cū ingēti præda acta ad littus reuerteretur: Rugiani repetentē naues exercitum hiſdēq; ſcandēdis intētum a tergo per inſidias circūfundere geſtiētes magnis viribus in inſulam e continenti traiiciunt. Per idē tempus coorta nebulæ vis ſpiſſam cœlo caliginē intendit. Quæ res incertos viæ Danos atq; errore nebulæ implicatos aliquādiu ſubſiſtere coegit. Crediderim hunc aeris habitum pro

Petri & Ranonis cauillia.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

pitiæ fortunæ interuẽtu futuræ eorum victoriæ paruiſſe. Iamq; Sclaui quia nubiũ
obſcuritas proſpicere nõ ſinebat: caliginis errore protracti in medios ferme hoſtes
inciderant, cum ſubito diſcuſſa ſole nebula exercitus propemodum conſertos aſpi=
ceres. Tunc Priſclauus olim e Sclauia profugus equo prouolans adeſſe Barbaros:
factãq; Danis optatæ pugnæ copiam nuntiat/exhortans omnes inuictã Danici no=
minis æmulari virtutẽ. Reſponſum a rege eſt reperturos hoſtes qui fatum fugæ p̃=
ferre cupiant. Igitur Dani quorum animos præceps belli cupido exagitabat: prçter
vſitatũ pugnæ morẽ confuſis copiarum ordinibus conſpectos hoſtes incurſare cœ=
perunt. Nec tardior victoria q̃ impetus fuit: pugnam fuga præcurrẽtibus Sclauis.
In quo procurſu duo regii milites ita inter ſe fortuitis equorum impulſibus cõcur
rerunt: vt vterq; excuſſus proſterneretur. Super quos rex corruente equo ita præ=
Regis la=
pſus.
cipitatus eſt vt lçuus eius cubitus pertuſo clypeo terræ altius infigeretur. Abſalon
itaq; erigendi eius gratia deſcẽdere cupienti manu ne ſubſiſteret innuit feliciter ſe
lapſum reputans ſi modo hoſtium cladibus attolleretur. Sed his euẽtus triſtior ſpe=
cie q̃ omine fuit. Regis nanq; lapſus hoſtilis ruinæ præſagium edidit. Quippe ſupe
rati ſine prælio Barbari impune obterebãtur. Quorum magna pars ſinũ per quem
traiecerat auidius repetens ſalutẽ in vndis quam quçrebat amiſit: nec minor flucti
bus q̃ ferro periclitantium numerus extitit. Pars quo tutius hoſtem vitaret ore te
nus de induſtria aquis corpus immerſerat. Nec hoc quidẽ auxilii genus quo minus
a Danis in eadem vada deſcendẽtibus interimerẽtur: latebram eis præſtare potuit.
Cũq; cæteris intra aquam proſtratis vnus adhuc occultũ pedibus ſaxum cõplexus
ſociç ſtragi ſupereſſe videretur: Abſalon militibus ad opprimẽdum eum deſcẽdere
profunditatis metu cũctantibus: nõ hic inquit ea proceritate eſt quã veſtra milites
æquare non poſſit. Neq; enim vadabiliorem ſibi q̃ nobis gurgitẽ occupat. Quã vo=
Strenuitas
Eſberni.
cem frater eius Eſbernus exhortationis loco ſuſcipiens q̃q̃ Barbarum latentis ſaxi
beneficio vti non dubitaret: ſaluti fraternæ ſuæ volũtatis imperium p̃tulit. Aliiſq;
renuẽtibus aquas hoſtili cruore infectas armis onuſtꝰ intrauit. Cũq; emiſſa in Bar=
barum lancea ſolum repetere vellet vndis verticem inuolutus profundo ſe excipiẽ=
te demergitur, periſſetq; niſi ſociorum prçſentia auxilio fuiſſet. Enimuero Olauus
vndis eum abſtrahere cupiens ſtimulatum calcaribus equũ in illud profundũ egit
exceptũq; brachio leuare conatus pene ſella pronus excutitur. Igitur vrgente fato
ſuæ q̃ alienæ ſaluti propior extitit, ſibiq; cœptam amici curã poſtponẽdo cõſuluit.
Cuius propoſitum Nicolaus quidam fortius q̃ felicius æmulatus nõ tẽperauit quo
minus concitato equo gurgitem peteret. Sed ab incepto ſe pari periculo reuocatus
abſtinuit. Igitur equitum ope defecto peditum opera ſeruari contigit. Cũq; littori
reſtitutus fuiſſet extinctus ab intuentibus putabatur adeo illapſus corpori humor
anhelitum occultabat. Tãdem ſociis corpus ſuũ diutius agitantibus vomitu vndã
egerere cœpit. Cuius onere liberatus ſuſpicere magis q̃ eloqui valuit. Itaq; qui ad=
erant corpus eius frigore obſtupefactum applicatæ veſtis fomento proſequebãtur.
Quibus percalefactus non oculorum modo, ſed etiam vocis vſum recuperauit. Cæ
terum ipſo die adeo exſanguis permanſit: vt vix eum funebris oris notædeſereret.
Danici eq=
tis virtus.
Nec ſilentio oblitterãdam alterius Danici equitis virtutẽ exiſtimo. Qui cũ nemine
ſociorũ comitante fugam hoſtium auidius q̃ cautiꝰ inſecutus fuiſſet: Barbaris qui
effugerant vt ſe eis capiendũ præberet rogantibus ſpreta prece equo deſiliuit mor
tẽq; dimicans q̃ deditus lucẽ amplecti maluit. Igitur ingẽti hoſtiũ caterua ad ſe op=

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

primendũ nitente quotquot ꝓpius acceſſerant interfecit. Ac ſine vlla ſpecie metus
pugnãs ſuꝑ factã a ſe ſtragẽ plenis gloriæ vulneribus corruit. Itaqꝫ nõ ſolum innu-
meros fati comites habuit, ſed etiã ſuperſtites fortitudinis ſuę ſpectaculo attonitos
reliquit. Cuius excellenti virtute tantũ ꝓmotũ eſt: vt deinceps Sclaui manũ cũ Da
nis acie cõſerere nõ auderent. Anno poſtero Danis expeditionẽ parãtibus Rugyen
ſes ob recentẽ cladem ſuſcipiendi belli fidutia defecti/ Domborũ quendã præſtãti fa
cundia ad pacẽ ab ipſis petendã decernũt. Quo abſalon excepto nauigiũ eius expedi
tionis ſibimet vſui vertit: nautis vero quoad reuerteretur hoſpitia cũ impenſis ex-
pedienda curauit/ ipſoqꝫ Domboro ſecũ aſſumpto regiæ claſſis cõuentũ petiuit. Siq
dem legatos hoſtiũ expeditionis tꝑe ſuſceptos ad reditum vſqꝫ eius mutua Rugien
ſium/ Danorũqꝫ cõſuetudine retentari fas erat: ne ad ſuos exterarũ rerũ nuntii re-
uerterent̃ ſpeculatiõis potius, q̃ legationis officia ꝑacturi. Sed cõtrariæ tẽpeſtatis
ꝑſeuerãtia nauigationẽ morãte cũ Iuti labẽtib⁹ alimẽtis expeditionẽ ſoluturi vide
rẽt̃, eorũ egeſtati Sialandenſes ac Scani impenſis liberaliter cõmeatibus affuerunt
ne tanta virium ꝑte maligno neceſſitatis obſtaculo fraudarent̃. Fionicẽſes vero tam
etſi cõmeatibus abundarẽt, ne minimã quidẽ eorũ ꝑtem ad ſuſtentandã ſociorũ in-
opiam cõtulerũt. Quod videns Domborus pacem quã ante ſupplex petiuerat ſub
æquis tm̃ cõditionibus offerebat. Cæterũ Abſalonis apud regem interuentũ poſce
bat: a quo oblationẽ ſuam liquida fide ꝓſequi rogatus, pignoris loco lapillũ ſe aquæ
iniecturũ aſſeruit. Siquidẽ icturis fœdus barbaris religioni erat calculum in vndas
coniicere/ ſeqꝫ ſi pacto obuiam iſſent, merſi lapidis exemplo perituros orare. Sed cõ
tra poſcente obſides Abſalone/ fucoſaqꝫ ſuꝑſtitionum mendacia in rebus ſeriis reci-
pienda negante, haud quaq̃ Domboro mutua petendorũ obſidũ fidutia defuit. Qđ
Abſalon indigne ferens/ Rugianos nõ ſolum obſides Danis, ſed etiã pecuniã cũ ſup
plemẽtis claſſis tranſmittere ſolitos aſſeuerabat: quũ Dani nihil tale Rugianis vnq̃
a ſe cõceſſum/ ſolutũve meminerint. Tũc Domborus/ Si ſapiẽtia, inqt, qua te prædi
tũ exiſtimas vigẽs, quæ a me ꝓponenda ſunt docili animo excipies/ tenaci memoria
appræhendes. Quiſqꝫ rite ſe gerit circa tria tꝑa maxime cogitationẽ expendit/ ex
iiſdem duo leuiori cura cõplectens/ tertii præ cæteris habitũ intuetur. Siquidẽ prę
terita meminit/ futura ꝓſpicit/ præſentia colligit. Stolidus vero inter ſpem futuri/
memoriãqꝫ præteriti præſentiũ facultatẽ omittere/ et qđ in manibus retinet excu-
tere cõſueuit. Quo pacto tu quoqꝫ vaniſſimis ſollicitudinis ambagibus implicatus
adeo ſcrupuloſa cura præteritorũ imagines recolis/ futuroſqꝫ meditaris euentus:
vt ad ea quæ præ manibus ſita ſunt/ et oculis obuerſantur aſpicere nequeas. Quip-
pe dũ prioris ęui recordationi animũ inſeris, fœlicitatis eius exẽplo futura metiris
teqꝫ ſpem ex memoria adeptũ qd inſtans ætas afferat/ præterit. Fateor olim Danos
gente noſtra potitos/ ſed præſens fortunæ benignitas iiſdem nũc fauoris blandimẽ
tis ꝑtes noſtras ꝓſequit̃, qbus quondã veſtras excolere cõſueuerat: ſortẽqꝫ nr̃am ad
hanc fœlicitatis ſummã ꝑduxit: quã veſtræ quandoqꝫ rei ſtatus attigerat. Quippe
quanto vobis inferiores extitimus/ tanto nunc viribus ſucceſſuqꝫ præſtamus: eo re
rum fortuna ductãte ꝓgreſſi, quo Danicæ quondã ꝓſperitatis incrementũ exceſſe-
rat. At dũ temere votis extenderis/ noua ac recentia ſtolida vetuſtatis ſimulatione
prætergrederis/ eiſqꝫ me cõditionibus adigere conaris: quas ꝑ præſentium habitu
præſtare potius, q̃ poſtulare debueras. Fines veſtri armis et exercitibus veſtris mi
ſerabiliter obtriti/ ſitu marcidi/ culturæqꝫ inopes iacẽt/ noſtrarũ diffuſio partiũ vix

Facundia Dombori.

Fœderis barbarorũ ſpecies.

Superſtitio barbarica.

Concio Dõbori Sclaui.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

alendæ quam genuit multitudini ſufficit: et tamē quos omnifariam potentiores ad
uertis, nō ſupiores modo/ſed etiam pares habere faſtidis. Tunc demū tributi nos ex
actione ſollicita/quū et ſortem noſtrā ſucceſſibus æquaueris/et eā malis quibus tua
nunc premitur adactam cōſpexeris. Hæc Domborus. Sed Abſalon diſſimulato indi
gnationis cōceptu, paucis eum reſponſis excipiens/ad regem quæ acceperat ꝑfert.

Abſalonis reſponſio.

Verum pertinax freti ſæuitia nauigationem interpellando finem expeditioni fecit
Rex q̄q̄ ſuperius Sclauos ſecundis ſucceſſibus attentaſſet, plus tamen negotii in eo
rū expugnatione, q̄ vt ꝓpriis viribus exequeretur aduertēs/Saxoniæ ſatrapā in ar
morū militiæqꝫ collegium ingentis præmii pollicitatione ſollicitat. Ille tū ampliſſi-
mæ mercedis captura/tum etiā potiēdorū finitimorum ſpe inuitatus, expeditionis
ſocietatē ſpopondit. Sed ſupius Waldemarū rex Noricus per ſummū amicitiæ cul-
tū nauigio dracone ſimulante donauerat. Quod Abſalon mira arte effigiatū Roſ-
kyldenſi remige exornare/et ad conuentū vſqꝫ Danorū dirigere iuſſus, quū in por-
tu Iſørenſi parū ſecundantibus ventis voto diutius moraretur, nihil ægrius tulit/
q̄ ꝙ aliis in expeditionem proficiſcentibus tardior ipſe ſupuēturus videretur, q cæ
teros et velocitate apparatus/et ꝓcinctu nauigationis alias pręcurrere cōſueuerat
Itaqꝫ quū mente/tædio/et pudore ſopita in puppi iaceret, futurā maris tranquilli-
tatem nocturnis imaginibus ſpeculatus eſt. Exiſtimauit eñ ab homine ſe accerſi/ac

Abſalonis viſum.

ceſſoqꝫ littore cum Burgalanenſi pontifice Tokone aliquādiu ſpatiatū/iuſſumqꝫ ab
eo quæ audiret ſagaci mente cōpræhendere/et tenaci mandare memoriæ. Tokonē
deinde melos quod in diuini natalis ꝑuigilio rite recini aſſolet/ſemel iterūqꝫ et ter-
tio replicuiſſe/ipſumqꝫ ad ea quæ canerentur ſollicitis auribus eſſe iuſſiſſe. Expgefact⁹
adeo præſentes viſorū imagines animo repræſentabat: vt rem verā nō ſōniū fuiſſe
arbitraret. Et quia craſtinæ egreſſionis opem ꝑ quietē ſibi ꝓmiſſam meminerat, tā
certā cōmodæ nauigationis ſpē aīo ꝓ̄ſumpſit: vt cōſcenſa cymba q̄q̄ nihil adhuc tē
peſtati detractū erat/malū regię nauis: cui Aſtradus præerat, ocyus attolli iuberet
ciboqꝫ capere ꝓperaret. Epulanti ſupuenit Aſtradus indicās tēpeſtatis occaſum/et qd
nā fieri expediret interrogans. Iuſſus eſt illico erecto nauigii malo fauces Iſøricas pe
netrare/eiſqꝫ præteritis inſulam qua vetus iuberet ambire. Qđ eo exequi ꝑgente, ex
peditionaria claſſis quæ in eundē forte portū appulerat ſubito tranqllitatis inceſſu
gauiſa/velorū vſū nauigationis auida ꝓparabat. Verū effectus minor impetu fuit.
Siqdē mō orientē/mō occaſum īcerto ventorū flatu ludificata viciſſim petebat: na
uigationēqꝫ mutabilis auræ varietas optato curſu fraudabat. Diuinit⁹ cōſultū cre
deres: ne aut ſolitaria Abſalonis nauigatio/aut aliis inceſſu tardior haberet. Qđ ēt
ipſius liquido cōprobauit aduētus. Siqdem adnauigāte eo omniū nubiū errore diſ-
cuſſo/certus pelago flatus incubuit/tantaqꝫ ꝓpitii venti ſtabilitas incidit: vt naui-
gatio quæ ante dubiis velis incertum curſum tenuerat, cōtinuo ꝓſperitatis ordine
frueretur. Ita naturæ rerū temperies: quæ ſe cæterorū vſui inuiderat, Abſalonis re
ſpectui tributa eſt. Qui etiā quū nauē regis ſibi creditā validis tēpeſtatis incremē-
tis cōtuſam/extremoqꝫ naufragii ꝑiculo ꝓpinquā aduerteret, cōtinuo in littus ſub-
ductā neceſſariæ trabis vinculo refecit: lacerāqꝫ ac pene cōfractā priſtinæ firmitati
reſtituit. Sed et ꝓrarum eius cacumina quo cultior incederet, aureis apicibus texit
Quo rex apud Manſuetā exceptus, Polā ꝓuinciā comite claſſe petebat. Itaqꝫ cōmu-
nibus ſed diſcretis viribus alterū Sclauiæ latus Dani inuaſerāt/ alterū Theutones
lacerabant: inter dūqꝫ exercitus alter ab altero inuicē ſpectari poterat. Cūqꝫ Theuto

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

nū forte ſatellites petendi pabuli gr̄a latius euagatos Sclaui ꝑ inſidias adorti inter⸗
emiſſent, eq̄tes recētis iniuriæ vltionē audaci calliditate q̄ſierūt. Siq̄dem militię in
ſignibus occultatis/loricisq; q̄bus corpus munierāt familiari ac ſordida veſte tectis
pabulantiū more fruges metere aggreſſi, Sclauos Nucleto duce ad ſe opprimendū
ex abdito ꝓuolantes ocyus aſcēſis equis/falceſq; gladiis mutātes, trucidauerūt. Ca⸗
put Nucleti abſciſſum ac pilo affixum/ſicq; in caſtra platū gratū vtriuſq; exercitus
oculis ſpectaculū prębuit. Q đ quū filio eius Priſzlauo/q̄ ad Danos & chriſtiani rit⁹
amore/et paganæ ſupſtitionis odio patria pulſus tranſierat, cœnitāti nuntiatū fuiſ
ſet/aliquātiſꝑ manū ab eſcis retractā demiſſo capiti ſubiiciens, dei cōtemptorem ta
li exemplo interire par eſſe dicebat: reuocatoq; a cogitatione aīo/cōſuetā oris ac mē
tis hilaritatē cœnæ cōſortibus exhibebat. Magnus potētia/ſed maior diuini cultus
memoria. Neq; em̄ ſibi parentē iudicabat, quē publicæ religionis æmulum nouerat
Itaq; ambiguæ æſtimationis eſſe potuit/vtrū magis fortē animū geſſerit, an piā vo
cem emiſerit. Sed neq; patriæ plus ſolito miſertus/eā ductu et incitamētis ſuis dua
rū gentiū prædā exiſtere coegit. Interiectis diebus Henricus Waldemaro ſermonis
inuicē cōferēdi gr̄a ſe accedenti/cū Abſalone ſolo in tabernaculum ſuū ꝑducto epu⸗
lum ꝑ̄buit ingenti magnatū frequentia amminiſtratorū officio fungente. Quæ cœ
na licet multigena ciborū varietate ſplenderet, aliquāto tn̄ plus luxus in obſequiis
q̄ epulis habuit: ꝑ̄ſertim quū gloriæ nō vſui ſeruiret. Clientela vero ſeorſum diſcu
bitu excepta. Poſt reditū ſuū Waldemarus nouarū rerū caſibus ſollicitat⁹ intēto ad
ſciendū animo/vbinā Hēricū neceſſariæ collocutionis gr̄a obuiū habere poſſet/atq;
ad id negociū explicandū prudēti viro opus aſſeueraret, alii ſibi claudicare equos/
alii parum cultis vngulis eſſe fingebant. Cūctis itaq; metū excuſationis aſtutia ꝓte
gentibus/nemineq; tam ꝑiculoſam legationē ſuſcipe audēte, Abſalon forte lignis ex
more per ociū cæſis e nemore ſupueniens interrogatuſq;/an re[illegible] legatū
agere vellet: iturū ſe pollicetur. Igitur legendorū comitū optionē habere iuſſus/po⸗
tiſſimū neceſſarios ac ſanguine ſemet cōtingētes aſciuit/cōſanguineā fidem alienæ
præferendā exiſtimās. Priſzlauus quoq; potētiſſimi Sclauorū principis Nucleti fi⸗
lius/quē ꝙ Waldemari ſororē in matrimonio haberet/chriſtianęq; diſciplinæ ſacris
initiatus eſſet/pater iampridē ꝑinde ac inſidias ſibi nectentē cōſpectu ſuo ſubmoue
rat/localis peritiæ fidutia ꝓpoſitæ viæ cōductorē agere pollicetur. Huic ſiquidē tū
rex ob bonæ fidei experientiā/tū ob cōnubii affinitatē magnā nobilium inſularum
partem fruēdam cōceſſerat. Profectus Abſalon/affatuſq; ducē quū apud eū ꝑnocta⸗
re rogaretur, regē anxia ſuorū expectatione ſollicitū longioris morę interpoſitione
moleſtari oportere negabat. Præterea claſſem ſine portu eſſe aſſeuerabat vndiq; vē
torum impulſui patentem. Cumq; feſtinationis ratione reddita propinqua nocte
equos abiturus ſcandiſſet, quidam claro Saxonum loco natus vltro adito duce pe⸗
rituros Danorum legatos niſi comitatiores abſcederent / querebatur. Obiurgare
quoq; eum vehementius auſus: ꝙ illuſtrium virorum paucitatem tot ingruenti⸗
bus periculis incomitatam a ſe dimittere ſuſtinuiſſet. Reuocatis itaq; comitum of⸗
feruntur auxilia. Sed non minorem ſe Abſalon in reuocando comitatu geſſit, q̄ in
pernoctationis egerat obſequiis reſpuendis/glorioſius ratus ſuam ac ſociorum ſa⸗
lutem dubiis caſibus credere, q̄ alienis armis protegere. Cumq; haud procul tento
riis abeſſet, Priſzlauus omnibus frēnos ſuccutere iuſſis/Si meo, inquit, ductu res ex
pedienda foret, comitum ſupplementum noſtra paucitas non refugiſſet. Siquidem

Nucleti cædes.

Priſzlaui in patrē & religionem diuerſus aīus

Epulum ab Hērico datum.

Priſzlaui prudens et aīoſa oro.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

aduerſum pericula abundare induſtriæ potius argumentum eſt, q̃ timoris indiciũ
Hoc enim probabilior eſt fortitudo,quo minus cũ ſtoliditate conſentit. Illa vero re
præhenſionem meretur/cui vires temeritas amminiſtrat. Sed nunc exigere p̃g̃ de=
forme eſt,quod paulo ante oblatum acceptare contempſimus.Reſtat igitur vt vni=
cam ſalutis viam in pectorum ac virium noſtrarũ fidutia reponamus/ſpemq; ex de
ſperatione certiſſimã capiamus. Aemulanda itaq; Danici ſanguinis et nominis vir
tus/omniq; ſtudio enitendum:vt aut nobis victoria reditũ/aut ſpecioſa mors æter=
num famæ patiat monimentum. At minime dubium quin de trãſitu noſtro hoſtes
equina fecerint veſtigia certiores/nec magis ambiguũ eorum reditum inſidiis exce
pturos eſſe,quorum aduentũ adeſi callis indicio peruiderunt.At mori vobis com=
militones q̃ capi præſtat.Capti em̃ occiſi parentis mei pœnas perinde ac eius inter
fectores crudeli morte pendetis/fratreſq; mei paternis manibus per ſummã crucia
tuum acerbitatem noſtro ſanguine parentabũt. Aliquãto ergo ſatius eſt ꝓpriæ vir
tuti ſpm̃ impendi,q̃ alienæ violentiæ miſerabiliter puniendũ relinqui.Hæc nõ pro
prii periculi metu/ſed veſtræ potius charitati cõſulendo monuerim. Eo em̃ ſangui
ne oriundus ſum,quem nulli Sclauorũ attentandi vnq̃ auſus inceſſit.Per p̄rem vos
optimũ maximũq; per quem illud Danorũ celebre cũctis gentibus nomen obſecro
obteſtorq;:ne fidutiæ et fortitudini imbecillitatem atq; ignauiam præferatis. Hæc
Priſzlauus.Deniq; læta omniũ acclamatione exceptus/nihil ſe de victoria ambige=
re aſſeuerauit,cui militũ alacritas præſagio fuiſſet:præſertim quũ omnis Sclauorũ
irruptio ſpecie,q̃ re formidabilior exiſtere ſoleat.Circa inceſſum vero id ordinis ob
ſeruari debere:vt iuuenes parũ armati medium inter milites equitandi locum tene
rent/eorũ vtrinq; præſidiis muniendi.Ceterũ militarium turmarũ per binas acies
diſtinctarum alteram ab altera auxiliis inuicem tutandã eſſe. Quippe geminæ co=
hortis ſpecie hoſtiũ animos labefactari poſſe. Præterea clamabundos incedere/va=
riiſq; cantibus obſtrepe iubet/fidutiamq; quæ plærunq; multitudini ineſt/ſimulatu
ros.Nec fortunæ expers cõſilium fuit.Siquidem in portum eis vbi claſſis acquieſce
bat nullo inceſſente ꝑductis rex expectãtis more ſollicitus/ꝓlixamq; legatorũ abſen
tiam cura ac mœſtitia ꝓſecutus,dolorem ex temeraria ſuorũ emiſſione contractũ/
religioſæ lectionis officio leniebat.Quibus rediſſe cõpertis,ſoporis blandimẽtis ob
triſtitiã dilatis ocyus aditũ dedit.Inde ad Gudacrã amnem nauigatione diſceſſum
Cuius vadoſus aditus haud quaq̃ magnarũ nauium capax extabat/exiles duntaxat
tranſmittere ſolitus.Itaq; rex ꝓpter fauces fixa ancora ſedẽ nauigio cõciuit magni
tudinem eius paruitate amnis admittere nequeunte. Habilior claſſis et quam flu=
uiale profundum ferre poterat Abſalone duce anguſtos amnis attẽtabat anfractus
Quo auctore eo loci peruentum/vbi gurges ingentis ſtagni diffuſior ſpeciem præ=
ferebat.Has faucium anguſtias barbari crebra claſſe præſtruxerant/hoſtem tranſi=
tu prohibituri.Quos noſtri deturbare geſtientes ꝓfunditatis ignari imperitæ na=
uigationis errore vadoſis locis affixere puppes.Quas dum profundo defectas ad lo
ca nauigatu facilia reiicere cupiunt quũ minus remigio liceret, paſſim in vada deſi
liunt:manibuſq; foros complexi/remorum vices corporum viribus exequuntur.In
quos Sclaui nauigiis ſuis tanq̃ propugnaculis vtendo ſuperne tela librabant. Nec
ſic eos attentaſſe contenti/et ipſi ſaltim in vada delapſi cõminus dimicandi locum
petebant.Sed noſtris ſtrenue occurſantibus pari celeritate deſerta ac repetita ſunt
nauigia.Ante alias binæ Priſzlaui rates ſubiere ſtagnum. Quarum alteram qui va

do inſtiterant tam frequentes inſiluere: vt media fractis penitus lateribus findere-
tur. Quippe dum auidius ſe ingerunt, multitudinis onere mediam rupere puppim
Subſequente claſſe deſerta fugientiũ barbarorũ nauigia capiũtur. Vicorũ quoq; ri
pæ iunctorũ incendia paguntur. Noctu redeunte Abſalone rex adhuc inſomnis diu
tinã eius moram angore et vigilia proſequebat̃. Quo excepto gauiſus liburna ſua
ꝙ ob granditatẽ nauigationis inhabilis videretur: domum remiſſa in aliquanto mi
norem ſe contulit/ eaq; ad lacum deuectus Sunonẽ binis inſtructum nauigiis in lon
ginquos paludis receſſus prædatum mittit. Vrbem quoq; Roſtock oppidanorum
ignauia deſtitutã nullo negocio pulſit. Statuã etiã quã gentis ꝓfana credulitas pin
de ac cæleſte numen diuinis honoribus ꝓſequebat̃ incendio mãdauit. Poſt hæc Hẽ-
ricũ cum exercitu ſuo cõſerendi ſecũ ſermonis gr̃a venientem præꝑato ponte traie
cit. Eodem tpe Nucleti filius Priſzlauus ripa altera ſupueniens/ quũ fratrẽ Priſzla-
uũ Bernardo: cuius manu Nucletũ occidiſſe fama fuerat/ nauigio cõmunicãtẽ aſpi
ceret, couitio laceſſiuit/ impietatẽ obiiciens: ꝙ cum parentis ſui interfectore amice
cõuerſari ſuſtinuiſſet. Cõtra Priſzlauus bene de ſe meruiſſe eum/ ꝑ quẽ patre ſacrile
go careat/ affirmabat. Sed neq; ſe eius filium cenſeri velle, quẽ maximi ſceleris parẽ-
tem extitiſſe cõſtaret. Interea dũ hæc gerunt̃ ſubito fama ꝑtulit Rugianã, Pomera-
nãq; claſſem ex diſpoſito cõueniſſe/ Danos amni includere auidam. Igitur rex ꝑ Hẽ
ricum neceſſariæ diſceſſionis ammonitus ne ſe locorum anguſtiis implicari patere
tur/ ꝓtinus amne exceſſit. Cumq; Sclauicę collectionis famã nulla adhuc indicia cõ
firmarent/ inſidiarum ſuſpicione permotus, hoſtium calliditati inuicem occurrere
ſtatuit. Qui in occultos littorũ ſinus collati/ ſi rex rura diriperet/ claſſis eius incur-
ſandæ copiã explorabant. Quos vt opportunitatis ſimulatione ꝓtraheret, Magno
cuidam exurendorũ littoralium vicorũ curã demãdat, militibus intra nauigia la-
tere iuſſis/ ſciens ꝓfecto Sclauos ab vniuerſo Danorũ exercitu incendiũ pagi puta-
turos/ ſicq; ꝓmptiorem exercendarũ inſidiarũ auſum capturos. Nec ſecus ac ratus
eſt/ hoſtile ꝓpoſitũ fuit. Quippe Magno oppidis facem ſubiiciente Rugiani vniuer
ſas Danorum vires eo negocio occupatas exiſtimantes/ auidius edendi ꝓpoſiti fidu
ciam rapuerũt/ perinde ac eorum claſſem defenſoribus vacuam reperturi. Sed quo
rundam regis imperium ignorantium occurſu maturius excepti incurſandi ſtu-
dium repente fuga mutarunt. Quos cætera Danorum claſſis certatim magnis re-
migii niſibus inſecuta/ velocitate nauigationis æquare non potuit. Cũq; releuandæ
laſſitudinis gr̃a ęſtũ vmbraculis leniret, Lundenſiũ põtifex cæteris portũ tenẽtibus
ſupueniẽs, poſtꝗ̃ medio ferme diei tempore nauigia velaminibus obducta cõſpexit
cunctis ſegnitiẽ exprobrans/ His, inqt, tumulis cõmilitones quũ animi exercẽdi ſint
corpora ſepelire gaudemus? Quo dicto militibus diurnæ quietis ruborem ingeſſit
et regẽ deſidia obſeſſum torpẽtes militiæ ſuæ vires excitare perdocuit. Qui etiã ad
pontificis vocem modeſto indignationis genere ꝑmotus/ ſimulq; iuſta deſidiæ ſuæ
repræhẽſione cõmonitus cito hos tumulos relinqui poſſe aiebat: ſtatimq; diſcuſſis
tegminibus hoſtile ſolum petere properauit. Poſt hæc circa auſtralem inſulæ plagã
prædæ in biduum actæ. Inde Walungiam nauigatum. Vbi nuntiato Rugianorum
occurſu quũ quidã e Danis haſtã ſuam quo cõmodius ea in acie vteret̃ in cõſpectu
ſociorũ aliquanta parte curtaſſet, cæteri ipſius factũ ſecuti cõgeſtis in vnum locum
putaminibus, ingentem breui cumulum extruxerunt. Sed interim apud hoſtes pa-
cis nõ belli ſtudia agitabant̃. De qua acturus Dõborus ad Danos dirigitur. Quib⁹

Roſtockſeñ ſtatua puſta

ad naues digreſſis ignẽ in littore accendit: cuius indicio ſe legationem afferre mõ-
ſtraret. Sed Abſalon neq; eum naue exciperet vetuit: ne pax quã petere venerat/ in-
uicem a Danis affectari videretur. Ita Domborus aliena rate non habita, propria
claſſem petiuit/ Abſalonemq; per interpretem aggreſſus vt ſe inter regẽ et Rugia-
nos faciendæ pacis auctorem exhiberet orabat/ obſequiũ cum obſidibus ſpondens.
Contra Abſalon ꝑinde ac eorũ quæ ab ipſo poſcebant ignarus, reſponſionis loco de-
ſertas Danorꝫ inſulas numerabat/ earũ ſolitudinem nuꝑ ſibi ab ipſo exprobratã acri
memoria ꝓſecutus. Domborus orõnem ſuã parum cõpetentibus reſponſis excipi ꝑ
Dombori oratio. interpretẽ cognoſcẽs/ Ratione, inquit, non vacat pontificũ optime/ ꝙ tuam cæteris
opem in aduocationis petitione præferimus. Siquidẽ eo nũc iuſtius ad tui noĩs opi-
nionem votis decurrimus: ꝙ quondam ad ꝓmerendam Danorũ concordiã aui tui
præſidiis nitebamur/ eius nutu ꝑinde ac regalibus edictis cõtenti fuimus. Quia ve-
ro filiorũ eius nemo ſupereſt/ ſupplices ad nepotis genua manus tendimus: ne extra
cõſuetę familiæ ſeriem auxilia circũſpexiſſe videamur. Nec pari induſtria in fratre
tuo prætereundo, q̃q̃ natu præſtet, vſos nos eſſe cõſtat. Tibi eñ auctoritatis præro-
gatiuã honores nõ animi nec ætatis priuilegia/ ſed dignitatis ornaméta cõciliant.
Ante vero q̃ pacẽ domeſticã bellis ciuilibus fœdaretis, cõſtantẽ Danorũ imperio fi-
dem præſtitimus. At poſtq̃ in veſtra Republica ſeditioſa ſuffragia adoleuere/ regni-
q; affectatores armis inſtruere cœpiſtis, ꝓpriæ libertatis q̃ alienæ factionis ſtudio-
ſiores euaſimus/ noſtriq; nominis q̃ pietatis deſertores eſſe maluim⁹. Sed et bellum
vobis inferendo qd aliud q̃ ingeniis veſtris finiendarũ ſimultatũ cãm præbere ten-
tauimus/ idq; efficere: vt noſtra arma excepturi, mutua cõcordia indigeretis? Itaq;
ſecures veſtras ciuili ſanguine madentes in noſmetipſos cõuertimus: bellaq; veſtra
alienis q̃ patriæ pernicioſa fore maluimus. Siquidem aduerſarios veſtros ſpecie re-
uera amicos egimus/ charitatiſq; ꝑtes hoſtilitatis ſimulatione præbuimus. Eteñ cõ-
cordiã vr̃am magis q̃ ſpolia pyraticã a beniuolentia ꝓfectam exercendo quæſiuim⁹.
Et nunc quidem opera noſtra cœptorũ deuiis ac parricidalibus bellis abſtracti me-
rito tanti beneficii auctoribus gratulari debetis. Cur ergo cunctis inter nos amice
compoſitis ſoli cõmunionis veſtræ ianuas intrare nõ poſſumus: quarũ ipſi clauſtra
reſerauimus/ aditũ patefecimus? Cur ea factorũ nr̃orũ prudentia delicti vr̃i ſaluber-
rima correctrix/ a viris ſapientia claris parũ grata ęſtimatione colligitur? Cumq; fi-
niſſet adhuc Abſalone vaſtatas Daniæ ꝓuincias ſupputãte/ Nil factu eſt, inq̃t, ꝙ ho-
mines patrocinii tui indigos ab illius clæmentiæ ſinu repelles: quam nemo ſupplicũ
vnq̃ difficilem habuit. Eteñ repulſi identidem tuis genibus aduoluemur/ puerorũ
perſeuerantiam imitaturi: qui quo atrocius iratæ matris verberibus lacerant̃/ hoc
auidius eius gremiis allabi nituntur. Qꝫ ſi parum ſupplicii de nobis ſumptum cre-
ditis, iram veſtram quoad libet cladib⁹ noſtris impune exſatiare poteritis. Vaſten-
tur licet agri/ exurant̃ vici/ euertant̃ vrbes/ trucidentur populi/ precibus vobiſcum
nõ armis agemus/ pro bello veniã quęſituri. Si ſanguinẽ ſititis, vltro iugulũ gladiis
veſtris feriendũ præbebimus. Si ſeruitiũ affectatis, qđ deditione maius præſtare po-
terimus? Quis aũt tam efferæ mentis, qui eius oblatoribus parcere præſto non ſit?
Extremæ aũt dementiæ eſt velle laboribus adipiſci, qđ ocyo poſſit acquiri. Scio aũt
illud tibi ſuccurrere: ꝙ priore colloquio patriæ tuæ vaſtitatẽ inter ꝓbra poſuerim
ideoq; te tam ꝑtinaciter eius ſolitudines æſtimare: ne prius de pace agatur, q̃ toti-
dem apud nos vr̃is armis effectæ fuerint. Ego vero iampridem ſapiẽtibus monitis

inſipienter vſus aduerſarii ꝑtes ſecus ac expediret edocui/ ignarus ꝙ auditori tam attento præceptor extiterim. Nā rē puerilibus deliramentis cōſentaneā dixiſſe ſatius fuerat. Quod vero locutū me nūc pœnitet/te etiā audiſſe piguit. At ſi tunc intellectu digna tuis auribus deprompſi, quæ nūc quoqꝫ dicturus ero pari mentis ratione ſuſcipito/eodē ingenio pñtia hauriens, quo prioris alloquii documenta ſumpſiſti. Quo maiorē de nobis ſtragem egeritis/hoc minorē ſubiectorū numerū militiæ veſtræ reſiduū facitis. Quid ergo aliud cladē nr̄am exercendo agitis, q̃ ꝙ viſcera vr̄a viribus exinaniendo cōſumitis? Qꝫ ſi parū adhuc nos punitos ducitis, hoſtibus veſtris bello ꝓterendos obiicite/aut morte noſtra vindictæ ſatietatē ſumpturi aut victoria rebelles ſub iugū miſſuri. Victi nāqꝫ parū mœroris/ victores multū alacritatis vr̄is animis ingereremus. Vtralibet ergo fortuna veſtris ſucceſſibus obſequeret. Præterea ſi nos armis laceſſere ꝑſeuerabitis, caſus efficere poterit: vt ſtragē noſtrā alicuius veſtrū fato luatis: cuius capite totius Rugię ſubiectionē emiſſe difficile fuerit. Talibus Abſalon monitis inuitatus Rugianorum vota apud regem ſua prece compleuit. Rex acceptis obſidibus redit. Eodem fere tempore de vrbis pontificatu controuerſia inter cardinales orta varie prouinciarum ſuffragia ferebantur Nam Gallia Alexandro obtentui fuit. Germania, auctore Cæſare, Octauiani parti bus obſecuta eſt. Sed iuſtior/religioniqꝫ propior Gallorum ſequacitas fuit. Quod poſtq̃ in Dania percrebruit, Lundenſis pontifex/ qui et ipſe prædictæ expeditionis comes fuerat/ne feruente religionis tumultu depoſito fraudaretur, pecuniam quā in Gallia collocauerat per miniſtros reportandam curabat. E quibus vnus monachicæ profeſſionis apud Stadium oppidum inter cœnitandū ligneo forte calice nō ſuppetente, aureo quem in cuſtodia habebat arrepto, nitidius q̃ tutius cœnam exegit. Cuius facti irritamento iis quorum hoſpitio receptus fuerat, tacitam latrocinii cupidinem miniſtrauit. Maioris namqꝫ pecuniæ conſcium animaduertebant, quem præſtantiori poculo priuatas menſas exornantem videbant. Cæterum hoſpitii reuerentia palam facinus exequi veriti: qm̄ intra penatium limina hoſpitalitatis ſacra violare nefas ducebant: in Holtſatiam eum ſubſequendo ſarcinis exuerunt Quo Eſkyllus dum ab expeditione reuerteretur audito, regem ſuper earum recuperatione ſollicitat/ratus auctoritate eius reſtitutionē a prædonibus fore. Nec iam precibus ſed pactione agendum exiſtimans/ portionem pecuniæ dummodo per eū reddita foret/in præmium pollicetur: tantoqꝫ eius auxilium inſtantius expetebat, quanto eum in annuendo tardiorem aduertit. Rex petitionum eius perſeuerantia fatigatus/ægre operam pollicet: ꝙ et raptor incertus/et pecunia reptu difficilis videretur. Cæterum eam requiſitu promptiorem, ſi a potentibus q̃ ſi a plæbeis occupata fuiſſet/arbitrabatur. Igitur antiſtitem Sleſuicū ſecum petere iubet. Vbi dum forte per iocum inter familiares amiſſoris auro bibentis iactantiam eluſiſſet, interfuere qui Regis dicta ſiniſtre excipientes clandeſtini ſermonis mordacitate pontifici illuſum putarent. Quorum obtrectatione Eſkyllus ad deſerendam regis amicitiā adductus eo dementiæ ꝓrupit: vt opes quas amiſiſſet ab eo obtētas ſuſpicaret/ eumqꝫ rapinæ ſibi inflictæ conſcium aſſeueraret. Ita ſe cōceptæ veſaniæ moles falſo regis conuitio patefecit. Igitur neſcias vtrū antiſtes inſaniæ maioris/ an rex patientiæ fuerit. Quorum alter integerrimum virum teterrima ſuſpicione notare ſuſtinuit: alter conſcientiæ puritate ſyncerus aduerſū innocētiæ ſuæ criminatorē æquo lentius iram diſtrinxit. Inter hæc Occo/cui ſupioris ſciſmatis cōtagio deponēdi pō

Controuerſia in vrbe Romana.

Monachi aureo calice bibentis imprudētia

Eſkylli ſuſpicio mala

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

tificatus cauſam præbuerat/tanq̃ recepta ab Octauiano dignitate cõciliato regis fa
uore Sleſuicenſem ſedẽ ſacrilego occuparat regimine. Quẽ Eſkillus catholicæ ꝑtis
æmulatione inter rei diuinæ actionẽ cũ ſuis fautoribus execratus/magnopere regẽ
permouit. Ita cõtentione paulatim ad inuidiam ſimultatemq; progreſſa accito apđ
Sialandiã Abſalone querimoniam ſuam a rege tũ ſpretam/tũ etiã irriſam cõquerit
Quippe eum erga pecuniã amiſſam parum honeſta cõſcientia eſſe/ reſtitutionẽ in
facultate habere ſi velle ſuppeteret. Quinetiã cũ Occone ſciſmaticarũ partium co=
mite criminoſum iunxiſſe collegium/inq; eius excolenda ſocietate catholicæ pacis
aduerſariis execrabilem obtentũ præbere. Quãobrem ſe belli aduerſum eũ ſuſcipiẽ
di infinita cupiditate flagrare. Sępe eñ numero cõſimilia auſum potiuſq; prçeſſe re
gibus q̃ obſequi ſolitũ. Præterea ad hoc audendũ ſe non infimis amicorũ præſidiis
abundare. Veritus Abſalon palam tanti viri ſentẽtiam obiurgare temperato reprę
henſoris officio/impatientiæ eius errorem modeſto genere caſtigationis excepit/re
gis integritatem deformi notatu ꝑq̃ indignam iudicando/eiuſq; cõſcientiam colla
tis innocentię rationibus ab omni ſuſpicionis turpitudine alieniſſimam comprobã
do. Cæterũ non tam catholicarum partium odio, q̃ eius regiſq; litigio Occonis ſuſ
ceptionem imputandã docebat. Adhæc ſi litem ingrederetur, quos auxiliares ſpe=
rauerit/hoſtes ſenſurum. Quippe hoĩes inter aduerſa plærunq; parũ iuſta conſtan=
tia amicitias colere. Sibi potius ad ipm̃ legati partes mandari precatur diſcordiarũ
pericula compoſitionis officiis auertere tentaturo. Eſkillus tanti conſilii documen
to parum ſalubriter æſtimato, percontationibus eum fatigat: num ſibi in eam rem
auxilium ſit laturus, quem non tam gerendorum arbitrum, q̃ belli ſociũ depoſcat
dicendo iam non ſe conſultorie cum eo, ſed precarie agere. Abſalon antiſtitis ſubli=
mitatem regis charitati cõponderãs/Quem, inquit, me tibi iam pridem iuriſiurã
di religio fidei debitorem effecit: malo ſimplicitatem tuam verioribus monitis ob
iurgare, q̃ blandioribus fallere: ne rebus in perniciem vergentibus vacuum promiſ
ſorem egiſſe videar. Sed neq; ceruicem meam eouſq; ſponſionis titulus obnoxiã fa=
cit: vt amantiſſimum mihi herum: cui tum fidei/tum etiam amicitiæ ſtipendiis ob
ligor, neglectis charitatis officiis/attentare ſuſtineam. Præterea reges de rerũ ſum
ma certantes laceſſere iampridem haud difficile fuit. Huic vero quum regnum ſi=
ne æmulo gerat/vim inferre temeritas eſt. Quem ſi cõmunibus viribus adorti fue
rimus, communis iacturæ pericula ſentiemus. Sed tuos quidem conatus ſæpius cõ
ſimilia auſos res ipſa minore cum vituperio admittit: meum vero facinus nullis ex=
cuſationis præſidiis nixum hoc magis repræhenſionem meretur: ꝙ ſummam beni=
uolentiam ꝑruptis amicitię vinculis iniquiſſima præſumptione rependerem. Eſkyl
lus ſpecioſiſſimis ſapientiæ reſponſis ad ſummũ iræ ſtridorem euectus, ꝑ ſacrã obe=
ditionis religionẽ eũ adiurat/mãdata ad regem ferenda ſuſcipiat. Abſalon mãdato
rũ latione ꝓmiſſa, reſponſorum nuntiũ abnuit: ꝙ inter illuſtres viros inimicitiarũ
auctor haberi nolit. Huic Eſkyllus ægre legatione credita, Gerardum Eſromenſis
domus prælatum aſſociat/ſciturum an Abſalon fidus mandatorum miniſter exiſte
ret. Quorum tanta aſperitas erat: vt non ſolum ſimultates augere: ſed etiam amici
tias odiis cõuellere potuiſſent. Hãc auſteritatẽ Abſalon quoad licuit temperare co
natus, ſpecioſo verborũ delinimento truces mandatorũ ſñias caſtigabat. Rex audi=
ta legatione præter morem accenſus/Eſkyllum ſuperiorum regum cruorem. com
bibere ſolitum nunc et ſuum ſitire reſpondit: multaq; in hunc modum per ſummã

Verba Waldemari in archiepm̃ Eſkyllum.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

verborum aſperitatem remādanda curauit. Quibus Eſkillus ex Gerardo cognitis
impatientiam metu mutauit. Tantūq; pauoris ſurrepſit quātum prius furoris in=
ceſſerat. Igitur euitandi periculi gratia longinquas Werundiæ partes acceſſit/ſalu=
tem ſeceſſu non bello quæſiturus. Tunc rex vrbem in ſolido Letricæ paludis ab eo
conſtructam obſidione tentat: captu quidem difficilem ꝙ & naturæ præſidio muni
ta & commeatibus affatim inſtructa fuerat. Cuius cuſtodes animis q̄ mœnibus de=
biliores expugnationem deditione præcurrere cupientes/ni pax ab Eſkillo q̄citiſſi=
me cum rege cōponeretur nepote eius qui apud Eſron educabatur obſide dato vr=
bem ſe tradituros promittunt. Pactus conditionem rex adoleſcēte ſuſcepto obſidio=
nem amouit. Hæc cum Eſkillo nuntiata forent/reſpondit maiorem ſe vrbis q̄ nepo
tum ſollicitudinē gerere, haud quaq̄ huius incolumitati, illorum capita pręlaturū.
Igitur rex iterata obſidione aliam ſibi munitionem per quā obſeſſis arctius immine
ret ædificat: quoniā in abſentem aduerſariū ſæuire nō licuit aduerſum nominis eiꝰ
defenſores acerrimos iræ ſuę conatus exacuens. Maxima ſiquidem potiendi caſtelli
ſpes in hyemis auxilio reponebatur: aditū quē vnda negaret glacie paratura. Inter
hæc iuuenis parum cognitus a quibus neſcio ſubornatus literas adulterinis notis — Literæ adulterinæ.
obſignatas tanq̄ ab Eſkillo tranſmiſſas Gerardo obtulit: iubens vt per eum obſeſſis
porrigerētur. Quas illo continuo nulla doli ſuſpitione concepta per familiariū quē=
dam vrbi inferēdas curauit. Harū ſeries habebat maiore Eſkillum nepotis q̄ vrbis
charitate teneri: parūq; ſibi milites placituros ſi rei ignobilis curam pertinacius ge
rendo nobiliſſimi adoleſcentis ſalutem periclitari paterētur. Quamobrem iubere ſe
exitium eius maturata deditione præcurri. Qđ vero ſuperiore mandato tutelā vr=
bis incolumitati nepotis præferēdam decreuerit: iræ non deliberationis fuiſſe præ=
ceptum. Perlectis literis oppidani liberandi obſidis conſilium circūſpiciebant. Incer
tum quis commēti huius auctor extiterit: regem tamē compluriū ſuſpitio notauit.
Interea rex erecto magnæ arboris trunco admotum obſidem defenſæ vrbis pœnas
ſuſpendio ſibi luiturum ſimulabat. Quo audito Gerardus cū domeſtico religioſorū
cœtu ad regē proceſſit: ei eiulabundis vocibus deprecans municipii ſibi ingreſſum
permitti, ſuppliciūq; quoad inde reuerteretur differri. Rex alieniſſimā ſibi crudeli=
tatem ſimulanter amplexus: tandē rogatui ceſſit/præfatus ni vrbe potiretur obſidē
peniturū. Conuētis oppidanis Gerardus quid mandati literis receperint perquirit.
Vt cognouit adoleſcentis capiti deditione conſulendum iuberi/parēdum hortatus
effecit: vt oppidani ſua ac rerū incolumitate pacta vacuū regi municipiū traderēt.
Ita religioſiſſimi ſpiritus circūuēta ſimplicitas ſinē prælio fecit. Hæc audiētem Eſ=
killum nihil ęgrius vnq̄ tuliſſe proditum eſt. Qui tamen poſtmodum præmiſſa pa=
cis legatione in Scaniam reuerſus eodem præcipitio mētis ad recuperandam regis
amicitiam procurrit: quo ad deſerēdam prolapſus fuerat. Siquidē beneficia quæ ſu
periores reges ſacris ædibus religioſa liberalitate detulerant: regiæ poteſtati pręter
fas potiēda reſtituit. Qđ parū licite geſtū poſtera regum vſurpauit auctoritas. Inde
ne ſciſmatis contagio implicaretur Hieroſolimitanæ peregrinationis iter ingredi=
tur ſatius ratus a ſuis penatibus q̄ a Romanæ amicitiæ liminibus exulare. Eodem — Chriſtiarnꝰ legatꝰ Octauiani antipapæ.
tempore Chriſtiarnus quidam adhuc priuatæ ſortis anteq̄ Maguntiæ pontifex cre
atus eſſet Daniam legationis titulo petiuit: qui eam exhortationibus ſuis ad ſocie=
tatem Octauianæ factionis impelleret. Cæterum multæ adulationis conatibus ali=
qua ex parte regis conniuentiam aſſecutus: obſeratas Eſkilli aures habuit. Interea

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Nicolai Razi ſcelus.

Nicolaus quidam Razi filius recenter Sleſuicẽſium ſatrapa cõſtitutus,cum eorum
antiſtite Eſberno inimicitiis vehementius geſtis per ſummũ temeritatis excurſum
celeberrimũ eius fundũ ſpecioſiſſimo ſpoliauerat ædificio.Q đ cum plauſtris deue-
hendum mandaſſet a militibus Eſberni deportationẽ inhibituris occiditur.Cuius
facti pœnas Eſbernus dare metueus perinde ac curiam petiturus vltionẽ exilio vi-
tauit.Sed dũ apud Saxoniam moraretur morbo periclitatus eſt.Q đ audiens Otho
ſedem quã olim falſo antiſtitis titulo occupauerat: Octauiani nixus auctoritate re-
cuperat. Poſt hæc Rugianis ex pacto comitatũ præbẽtibus caſtellum Walogustum
obſidetur a rege.Q đ q̃q̃ in Sclauia ſitum foret,a cõmuni tamẽ eius ditione ſecretũ
propriis ducibus regebatur.Ab hui⁹ incolis Pomeraniæ ſatrapa Bugiſlacus in au-
xilium euocatus,pacis magis q̃ belli conſilia circũſpexit.Quã etiam pro eis apud re
gem hoc modo compoſuit:vt non ſolũ ipſi regi parerẽt:ſed etiam ex piratis ſui flu-
minis oſtiis excedere ſuſtinerẽt:eãq; pactionẽ obſidibus firmarẽt. Illic forte Rugia-
nis ad concionẽ vocatis cum Bernardo quodam Henrici filio, qui ꝙ neptẽ regis in
matrimonio habebat,duobus eum nauigiis ſecutus fuerat:iurgiũ incidit. Interro-
gati enim ab eo cur illuſtriſſimi Saxoniæ ducis gratiam amplecti ſuperuacuũ duce
rent,cũ ſe nullo in momẽto Saxonici nominis reſpectum ponere reſpondiſſent:quid
virium duci eſſet breui agnituros ſubiunxit. Tunc quidã principis quẽ tanti æſti-
maret potẽtiam floccipendẽtes: Bernardi percunctationẽ ac minas ludibrio inſecta
bãtur. Ea altercatione per regẽ ſedata Maſco quidã inter Rugianos natu atq; aucto
ritate præſtantiſſimus luminibus orbatus,ſed ingenii ſagacitate perſpicuus,nec an

Maſconis oratio.

nis q̃ animo viuacior Concitatioris (inquit) petulantiæ equis mos eſt, quo arctius
retinẽtur:hoc vehemẽtius habenas tendere. Laxẽtur itaq; Saxonibus freni ne retẽ-
tationis nimietate rumpãtur.Siquidẽ & nobis ipſorum,& ipſis noſtra per q̃ nota eſt
virtus.Quæ vox apud ducẽ vulgata inter eũ ac regẽ ſimultatũ ſeminariũ fuit.Per
idem tẽpus ſciſmaticorum legatio cõfictis iuſtitiæ argumẽtis Danorum ſuffragia
pertẽtabat.Quorum rex aſſertionis dubius cognoſcendæ veritatis gratia ſcribam
ſuũ Radulſum origine Britannũ lingua q̃ animo promptiorẽ ad Cęſarem deſtinat:
a quo per ſummã venerationis ſimulationẽ exceptus: non minus ab Octauiano ho-
norificentiæ expertus eſt.Ita vt inter eos quaſi quoddã culturæ eius litigiũ atq; offi
ciorum contẽtio foret.Octauianus tamẽ cui iniquiſſimorũ ſuffragiorũ cõſenſus au
ctoritatis vmbrã tribuerat/Cæſarem quẽ maieſtate anteire videbatur:etiã adulãdi
comitate vincebat:nam ſacer dotẽ qui cum Radulfo quotidie ſacras preces decurre
ret prouidit,ne diuina ab eo ſine ſocio parum celebriter agerẽtur.Nec officiis eum
coluiſſe cõtẽtus/obſequiis beneficia ſociauit.Siquidẽ in re diuina agẽda anuli vſum
ei indulſit:põtificalis ordinis inſigne aliquãto obſcuriori gradui tribuẽs.Ita neſcias
dãtis an accipientis beneficiũ ridiculoſior dementia fuerit.Huius audita legatione
Cæſar dolenter ſe diuiduæ religionis ſtatũ ferre aſſeuerabat:neutri tamen parti ac-
clamaturũ/quoad publicũ eccleſiæ decretũ acceperit: tunc demũ ei quã vniuerſorũ
ſentẽtia probauerit aſſenſurũ.In cuius rei ſpeculationẽ nuper a ſe totius Italiæ ma-
iores concilii nomine contractos fuiſſe:Octauianũ æquitatis fidutia cauſam ſuã hu
militer generalis eccleſiæ iudicio ſubſtrauiſſe:Rodlandũ vero prauitatis conſciẽtia
retuſum:nõ ſolũ contumaciter ſuperſediſſe:ſed etiã dixiſſe maiorem ſe eſſe q̃ vt cu-
iuſpiam cenſurę parere debeat. Cuius controuerſiæ finiẽdæ gratia terrarum reges
ſecum adeſſe oportere/ publicæ religionis negotiũ cõmunibus ſtudiis inſpecturos,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

E quibus pene omnes in aduerſæ partis præſidiū conceſſiſſe: ſibi vero neminē ex his
ſuffragiorum ſocietatē præbere. Quamobrē ſe magnopere prudentiſſimi Danorū
regis alloquiū affectare/ partium ſuarum moderationē eius potiſſimū ſentētiæ cre=
diturum. Quippe quē animi virtus & generis ſanctitas tantæ rei iudicē depoſcant.
Præterea attendēdum eſſe quātum pietatis opus ederet: ſi tot animarū ſalutē anci=
piti iudicio fluctuantem ſentētiæ ſuæ ſagacitate ſeruaret. Super hæc omnia ſi tam
religioſi itineris laborem ſuſcipiat: ſe ei in præmiū fatigationis vnam ex Italiæ pro=
uinciis cum totius Sclauiæ præfectura daturum. Talibus Radulſum Cæſar horta=
mētis aggreſſus: non pauciora literis quas per eum in Daniam deſtinarat cōplexus
eſt. Regreſſus inde Radulfus Cæſaris Octauianiq; charitatē in regē vberrimā præ=
dicabat. Rex promptius q̃ prudētius familiaris aſſertione ſuſcepta, nec tā religioni
conſulere q̃ exterarum gentium mores cognoſcere auidus/ petendi Cæſaris cupidi=
nem concipit. Ea tempeſtate Bernardus quidā ab Octauiano legatus in Daniam p=
fectus pontificum ſuffragiis inhiabat. Verū paucorū fauore exceptus vt vniuerſos
aſciſceret datis per prouinciā epiſtolis conciliū ſimulat. Qđ tenui frequētia habitū
maiore ludibrio q̃ gloria celebrauit. Eo rex apud Sleſuicū dimiſſo eximiis Cæſaris
illectionibus captus Abſaloni in inſulis excubanti propoſitū aperit, eūq; viæ comitē
depoſcit. Tunc Abſalon fidē Cęſaris aſtutiāq; damnādo, fallaces eius promiſſiones
fideli ſpe excipiēdas negabat. Quinetiam ſine religionis violatu familiaritatis eius
vſum haberi non poſſe ꝙ ſciſmaticæ factionis acrior q̃ iuſtior defenſor exiſteret. Se
vero tum commeatuum inopem: tum etiam longinquæ peregrinationis laboribus
imparem memorabat. Rex quoad ſibi cōmeatus ſuppeteret ei non defuturos reſpō=
dit. Abſalon quātiſcūq; commeatibus abundaret haud quaq̃ ſe ſalutem ſpiritus ſui
neglecturum affirmat. Rex non ſe minus animæ ſuæ ſtudioſum teſtatus/ ob hoc ma
xime eius comitatum affectare reſpondit: vt ſi iuſtitia poſceret per eum ab Octauia
næ partis ſocietate faceſſeret. Adhuc Abſalone profectionem abnuente publicæq;
religionis hoſtes adeundos negante: hactenus eum a ſe præ cæteris cultum aſſeue=
rabat. Cuius ſi nunc ope deficeretur ſe nihil vlterius ex eo cōmodi ſperaturū. Tunc
Abſalon exprobratam ſibi ab eo ingratæ mentis labem iudicans/ Ad deſerendā (in
quit) tui nominis amicitiam nullis corporis periculis adduci potero. At cū de ani=
mæ negotio agitur humano timori diuinū præferre fas eſt. Ego vero tametſi circū
ſtantia damna peruideam tamē vt animę tuæ veſtigium ab errore prohibeam meā
periculis implicare non metuam. Tunc rex aſſumpto eo viros genere & honeſtate
iuxta nobiles. ſ. e Sialandia Sunonem & Eſbernum: e Fionia Takam & Eſgerum co
mites aſciuit. Buriſius dūtaxat ne quid interim in patria nouaret/ ex neceſſariis aſ=
ſumptus: nec defuere quos ex Iutia profectionis participes legeret. Attingentibus
Eidoram principis Holtſatiorum Adulfi ignotus eques obuius extitit: interroga=
tuſq; an ipſos proſecuturus veniſſet/ dominū ſuū huius rei præſtandæ gratia tranſ=
itum eorum in vicino præſtolari denuntiat: cuius ductui fidendum vetantibus ar=
bitris rex perinde ac ingenuo duce frętus/ primus pontem equo tranſgreditur pro=
fectionis auiditate metum pariter monituſq; contemnens. Hunc cæteri ſubſequen=
tes ſententiam ſuam q̃ regem deſerere maluerunt. Procedentes paululum Adulfus
excepit, ſalutatumq; regem benigniſſimis verbis, amiciſſimoq; vultu proſequitur.
Cui cum occurſum ſuū ob vetera odia onuſtum magis q̃ gratum ſentiret/ vt iram
obſequiis flecteret apud Ekeho oppidum ſuis eum impēſis excipere ſtatuit. Sed re=

Rex Waldemarus iuit ad Cæſarē.

ge beneficium ſpernente ne quis ei neceſſaria venditaret edixit. Tunc Danis dome-
ſticos cibos ſumentibus confectas epulas per miniſtros inferendos curauit: ſicq; de
mum verecundia ſuperatos munificentia ſua vti coegit. Interrogatus tandem an
regis proceſſum tutari poſſet: poſſe ſe quidem quo ad Bremam veniatur aſſeruit.
Albia pertranſito cum Bremam verſum contenderetur: Eſbernus profectionis ſto
liditatem animaduertens ꝙꝗ vanum iter carperẽt non ſegniter contemplatus fra-
trem Abſalonem, aliosq; Danicæ nobilitatis proceres conſilio illuſtres clam cæteris
accerſitos obſecrat/regem arrepti itineris emenſione prohibeant: ꝙ præſertim ſine
duce conficiat, neq; eum tam periculoſi propoſiti executorem exiſtere patiantur.
Quod Abſalon inane tentatu iudicans propoſito regem ceſſurũ negabat: dicendo
monitorem non ſolum operam perditurum, ſed etiam ſenſurum quantum odii per
tinax error piæ monitioni referre ſoleat. Tunc Eſbernus tametſi me (inquit) gra-
uiſſimas monitorum pœnas eueſtigio daturum prænoſcerem quę ad regis ſalutem
pertinere depræhenderim ſilentio diſſimulare non paterer. Adeſtote ergo mecum
et in regis ammonitionem ſi linguam abnuitis aures præbete. Enimuero cum ho-
neſtatis periculum obuerſatur: offenſam principis vtilia ſuadendo ꝗ amicitiam in-
aniter blandiendo contrahere malo. In his etenim melius ex repræhenſione ira per-
cipitur, ꝗ ex adulatione gratia conciliatur. Abſalon haud fratrem rege faciliorem
intelligens cum neutrum a propoſito reuocabilem cerneret fratris tamen adeundo
rege ſocium geſſit: ſiquid iræ ex dictis eius conciperetur mitigaturus: cæteris ne in
tereſſe quidem tutum ducentibus. Tũc Eſbernus Mirari ſe inquit: quo impetu rex
tantum iter duce vacuus ingrederetur: ſuam autẽ patriæq; ſalutem in vnius Cæſa
ris perfidis præcordiis depoſiturus: videri enim ꝙ liberam gentis ſuæ ceruicẽ, nul-
liſq; Barbarorum obſequiis aſſuetam per fœdam & ignobilem ſeruitutẽ miſerabili
Theutonicorum iugo ſubigere cupiat. Quid autẽ ſtultius eſſe ꝗ nullo impendente
periculo vltro ad deditionem procurrere, ſummãq; libertatẽ extrema ſeruitute mu-
tare: inſuper regno precario ꝗ potenter præeſſe malle! Itaq; Cæſarem cum Daniam
ſuæ ditionis effecerit miraturum ꝙ tam validam gentẽ ante promiſſis ſuperauerit
ꝗ armis tẽtauerit. Rex paucis iram exprimere ſolitus/ quippe raras voces turbatus
edere conſueuerat. Et ſi te (inquit) adeo metus perurgeat vt viæ comes eſſe nõ au-
deas: me quidem trepidationis tuæ ſocium non habebis. Virtute enim ꝗ familia co
mitatior ſine te propoſitum exſequar: nec adduci potero vt teterrimis ignauiæ tuæ
monitis conſentire ſuſtineam. Ita ſalutares Eſberni monitus regiæ feſtinationis im
petus aſpernatus eſt. Quos ſi imitari voluiſſet ſupplices Cæſari manus deformiter
non dediſſet. Adeo quem temeritatis incurſus tranſuerſum abripit rectæ rationis
æſtimatio deſerit. Ingreſſos Bremam ciuitatis antiſtes omnibus humanitatis nu-
meris inſtructiſſimus clementiaq; & liberalitate conſpicuus impenſioribus hoſpita
litatis officiis proſequendos ſuſcepit. Idem de ductu dando ſollicitatus comitandi
ſibi regem nõ ductandi fas eſſe reſpondit. Complures quoq; Saxoniæ principes quo
tutius curiam peterent: regiis ſe ſodalitatibus deuinxerunt. Adeo vt de Danorum
familia ac grege exiſtere putarentur. Itaq; creſcente eius comitatu cum multitudo
ſpeciem hoſtilis exercitus reddere videretur perterrefacti incolæ cum vxoribus ac
liberis diuinis ſemet penatibus intulerunt: a ſacrarum ædium hoſpitiis auxiliũ quę
ſituri. Eo comperto rex præmiſit qui gentis trepidationẽ pacis denuntiatione cor-
rigerẽt: ſibiq; commeatuũ emptionẽ fieri iuberent. Cum ad vrbem Methis veniſſet

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

oppidanis ob aduenarum frequentiam emẽdorum pretia aggrauantibus iniuriam
ſenatui conqueſtus effecit: vt neceſſaria tum ſibi, tũ etiam comitatui tolerabili pre=
tio venderentur. Igitur ſynceritatis & iuſtitiæ eius rumore increbreſcente Germa
nicæ matres paruulos ſuos in eius aduẽtum offerẽdos curabant, ratæ eos regio cõ=
tactu perinde ac cœleſti aliquo beneficio feliciora naturę incrementa ſumpturos/ac
proſperioribus educationis auſpiciis nutriẽdos: nec minus ſuperſtitioſi agreſtes qui
iaciẽdorũ ſeminũ grana quo melius adoleſcerẽt: dexteræ eius diſiicienda præbebãt.
Quo curiam ingreſſo pręſes Saxoniæ Henricus veteris amicitiæ recordatione ca=
ſtra ſua maiore ex parte eius aduẽtui ceſſit, hoſpitalitatẽq; ei ſuis ſumptibus eroga
uit. Die poſtera Abſalon cum Radulfo miſſus apud Cæſarẽ latinæ vocis admodum
rudẽ per interpretatũ Colonienſis antiſtitis mandata proſequitur. At Cæſar in pri
mis morã regis tarditatẽq; cauſatus iniurioſum q ante nõ venerit aiebat/ aſſerẽdo
eum ob regnũ qđ Romani imperii beneficio gerat ſibi ſeruitiorũ debitorẽ exiſtere.
Tũc Abſalon decuiſſe (inquit) Cæſaris fidẽ vt hæc potius ante itineris ingreſſum
regi ꝑponeret ad qđ tantis eũ ꝓmiſſionib⁹ impuliſſet. Cæſar ſimulata ammiratione
per quẽ regi ꝓmiſſa feciſſet, interrogat. Abſalon demõſtrato Radulfo, hic eſt (inqt)
qui credulã regis ſimplicitatẽ promiſſorũ tuorũ cõmẽtis illexit: eoq; negationẽ Cæ
ſaris repellere non audente ſeriẽ totius promiſſionis ediſſerit. Inficiante id Cæſare
reducem regi dari depoſcit. Ille plus ſe negotii eius reditui tributurum q̃ aduentui
impenderit negat. Simili modo die poſtero regis legatio excepta. Quo agnito rex ſa
lutaris monitus ſpreti pœnitentia afflictus tametſi mucronem ceruici ſuæ applica=
tum aſpiceret, ante ſe eam ferro q̃ patriã ſeruituti ſubiecturum aſſeuerabat. Aeſtuã
te eo opiſq; modum impenſius diſquirente Abſalon liberationis viam a ſe repertam
profeſſus non amplius illic regi q̃ in patria trepidandum aſſeruit. Siquidem trans
pontem quo Gallorum regnũ a Germanico ſecerneretur venationis ſimulatione ſę
pius eum obequitare debere, ac demũ cũ conſuetudine ſuſpitionẽ viciſſet, cũ potio
re familiæ parte aliquod e finitimis Galliæ oppidis petere: haud dubitaturũ quin a
rege Francorũ ornatius in patriã dimitteretur. Cuius cõſilii executionẽ Cęſar arte
præuenit. Siquidẽ vim regi inferre veritus cũ eius famulatũ coactionib⁹ impetrare
nequiret/beneficio mercari tentauit. Vniuerſos quippe Germaniæ principes ſacra=
mẽto adactos iurare compulit ſe eius ditioni Sclauiã ſubſtraturos. Q; ſi parũ perfi=
cerẽt ſeipſum id cum primũ ex Italia reuerteretur exſecuturũ ſpopondit: eaq; frau=
de ad obſequia ſibi paciſcenda ambas regis manus pertraxit. Cæterum ei non curiã
cõmuni principũ more petere: non in Romani imperii præſidium copias ductare ſo
laq; ſpecie/non re Cæſari parere cõceſſum. Filio vero poſt eum proximæ regnaturo
liberũ fore paternas cõditiones abiicere ne ad omnẽ Danorũ gentẽ hæreditariũ ma
naret obſequiũ. Cuius ſeruitii pudorẽ minuere videbat/ Gallorũ ditioni in cõſimili
famulatus genere Britãniæ regis inclinata maieſtas. Poſt hæc Octauianus vocato
cõcilio q̃ iuſtis ſuffragiis in adipiſcendo ſacerdotio vſus fuerit loquacius q̃ verius
aſtruere conabatur. Rodlãdũ vero honorẽ quẽ oblatũ repudiaſſet vetitũ occupaſſe,
ſeq; cauſam ſuã generali põtificũ cognitioni inſpiciẽdã præbẽte: illũ impietatis cõ=
ſcientia canonicæ diſcretionis iudiciũ formidare. Præterea ad conciliandos ſibi põ=
tificum animos eorum dignitatẽ benignis decretorũ ſanctionibus adornauit. haud
prius Romanã ad ſedem prouocandũ conſtituẽs, q̃ ſi lis ipſorũ pronuntiatione fini
ri non poſſet. Finiente eo Cæſar prouinciarum reges huius controuerſiæ finiendæ

Alemãno=
rũ de Dani
co rege ęſti
matio.

Verba Ab=
ſalonis.

Britannus
rex Gallo
ſubditus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

gratia ad colloquiũ a ſe inuitatos dicebat, eorũ ſententiæ repugnare nefas ducturo.
Quos ideo non adeſſe ꝙ in Romani imperatoris iniuriam Romę pontificem creare
cupiãt/alienæ ciuitatis ius ſuis ſuffragiis amminiſtrare conãtes. Poſt hæc Regnal-
dus Coloniæ vrbis antiſtes religionis cauſam dicere adorſus, quãto iniuriæ põdere
Romani imperatoris æquitatem prouincialium regum temeritas attentaret argu-
mentando demõſtrare pergebat. Nam ſi controuerſiam in eorum ciuitatibus de põ-
tificatu ortam Cæſar ſuis ſuffragiis finire vellet: haud dubie id grauiũ iniuriarum
loco ducerent: cum ipſi ſimile in vrbe Roma perpetrare conentur. Quam aſſertionẽ
tam valido rationis præſidio ſubnixã putauit vt nunc latialiter nunc Gallice Ger-
maniceqꝫ fando ternis actionem vocibus iteraret. Sed quantum hac oratione gentis
ſuæ fauorem illexit tantum noſtræ ſuffragia deturbauit. Aſſenſis itaqꝫ pontificibus
cum Octauianus qui ſibi falſum victoris nomen inſcripſerat/accenſis luminibus ad
uerſum Alexandrum, eiuſqꝫ ſuffragatores ſolenni execratione vſurus videretur:
Waldemarus hortante Abſalone ne ſacrilego eius facinori intereſſet concione exceſ-
ſit: aduerſæqꝫ partis iuſtitiam æmulatus præſentis curiæ errorem q̃ abſentis recti-
tudinem poſtponere præoptauit. Cuius egreſſum ſecutꝰ Abſalon, cum ab Octauia-
no ſuperſedere rogaretur: ab eius veſtigiis ſe cuiꝰ comitãdi gratia aduenerit nullo
iure prohiberi perdocuit: eoqꝫ reſponſo execrabili pontificum collegio liberatus ne
ſciſmatis errore laberetur effecit. Die poſtero Octauianus Liuonem Othonienſium
electum vehemẽter ab Abſalone prohibitum falſa pontificis vnctione proſequitur.
Inde ad oppidum Biſuntium conceſſum eſt. Vbi equorum pabulo non ſupperente
regeqꝫ emendæ eius facultatẽ ſibi non fieri conquerente/ Cęſar eum qui ſtabulo pręe-
erat/neceſſaria Danis expedire præcepit. Qui mox eorum ſatellitibꝰ ſecum eductis
in vico eminus ſito quibus egerent capienda demonſtrat. Qui cum earum conſue-
tudinum ignari equorum alimenta ab oppidanis inermes depoſcerent, voceſqꝫ ſuas
ſagittis ac iaculis repelli conſpicerent, depoſitis precibus pręlium ordiũtur. Capto
itaqꝫ vico cum latius crebreſcente fumigio facem oppidis ſubiectam agnoſcerent, ſi-
milia ſibi licere rati confeſtim expugnationi incendium addiderunt. Quæ res incre-
dibili regem angore permouit. Interiectis diebus cum Cæſar quem vindictæ mo-
dum a Maguntinis proprii pontificis interfectoribus exigere deberet: in concione
perquireret: Waldemarus iterata ſuperiore querela equis annona defectis vęnalium
alimentorum ſubſidia poſtulabat. At Cæſar circũiacentẽ prouinciam coniugis ſuæ
patrimonium eſſe teſtatus: fruſtra eum emptu affectare dicebat qđ raptu petere li-
Waldemari iuſtitia. cuiſſet. Contra Waldemarus regem ſe non prædonem eſſe proclamans: commeatus
latrocinio quæſiturum negabat, aut qđ domi iniquum duxerit apud exteros appro-
baturũ. Qꝫq̃ enim eiuſmodi violẽtia neceſſitate excuſabilis videretur/permiſſis vti
paſſus nõ eſt: ne domeſticę ęquitatis mãſuetudinẽ peregrina auſteritate corrũperet.
Cuius ſanctitatẽ vniuerſi Germaniæ principes maximo plauſu cõprobãtes, ſeqꝫ mu-
tua ammiratione inuicẽ cõtuẽtes/ beatos aiebant quos tãti viri integritas regẽdos
curaret. Qua laude tacitum morũ ſuorũ vituperium ediderunt. Dimiſſo itaqꝫ rege
Cæſarem Henricus hortari cœpit redituro regi impenſas expediat: neqꝫ eum hoſpi-
Henricus laudat Daciam. talitatis ſuæ expertem dimittat cuius patria quaſi cõmune aduenarum hoſpitium
exiſtere ſoleat. Qđ Cæſar facile pollicitus parum executus eſt. Pontifex vero Magũ-
tinus humanitatis ſpecimen maioribus experimentis q̃ promiſſis exhibuit: gemi-
næ pernoctationis impenſis regium iter excipiens. In Henrico quoqꝫ crebris regem

commeatibus proſequēte clarum amicitiarum indicium patuit. Lodouicus autem
Thuringiæ princeps: non ſolum liberalitate vacuus: ſed etiam habendi cupiditate
refertus impudenti precatione effecit: vt equus regis ſibi daretur. Poſt hæc Adol=
fus Holſatiorum præfectus Abſalonis officio primū amicus regis mox miles ſolen=
ni fidei datione effectus: obſequiorum principium officiis hoſpitalitatis expleuit.
Ita patriæ parens proſperum reditū emenſus exoptatam aduētus ſui copiam ouan=
tibus ciuiū animis obtulit. Inſignem hunc annū filii eius Kanuti ex Sophia ſuſcepti *Kanutus*
natalis effecit. Qui etiam pontificali Abſalonis miniſterio ſtato lauacri tempore re *naſcitur.*
generationis ſacramenta ſuſcepit. Qđ religioſæ executionis officium Sueorum du
cis Guthormi qui neptem Waldemari eorundem regi Karolo deſponſam abducen=
di cauſa legationem attulerat, præſentia venuſtabat. Per idem forte tempus Nor=
uagienſium legati regem petiuerant obſecrantes vt Noruagiæ regimen tot ciuili=
bus bellis corruptum ac teterrima tyrannorū dominatione diſtractum: iāqꝫ exſan=
gue & ruinæ propinquū eius occupatores inceſſendo tentaret. Et quoniam externa
noſtris hoc loco connexa ſunt: quædam de re Noruagica ſummatim cognoſſe faſti=
dio nō ſit. Siuardus quidam ſummæ audaciæ poſt multa & præclara facinora bellis *Siuardus*
edita ab Haraldo Hybernienſi cuius hoſtis extiterat interceptus cum naui in alto *Noruagic⁹.*
mergendus veheretur: quaſi funus ſuū inferiis præceſſurus empta de induſtria po=
tione remiges onerauit. Quibus exhilaratis gubernandi poteſtatem ſupremi bene=
ficii loco popoſcit. Ea re impetrata nautas impēſius edere remigium hortatus cum *Mirabile*
vehementiſſimū nauigii curſum animaduerteret proiecto gubernaculo pręceps vn *factum.*
das inſiluit/ priuſqꝫ ſe littori q̄ concitata ratis impetum correxiſſet reſtituit. Ita &
ſuo acumine & hoſtium ſocordia ſeruatus, periculoqꝫ cui deſtinabatur ereptus. Ha
raldum amandi gratia noctu caſtra latenter egreſſum in amplexu pellicis per inſi=
dias interfecit: dantem pœnas: et ſibi quem ceperat, & Magno quem regno lumi=
nibuſqꝫ priuauerat. Igitur vt belli titulum appræhenderet ipſum protinus Ma=
gnum monachalibus ſeptis abſtractum tametſi virilibus careret virum induere
perpulit, deiectamqꝫ regis fortunam ad priſtinum regni faſtigium erigere ſtatuit:
ne deeſſet cuius auctoritate & titulo bellum aduerſum Haraldi ſobolem ſuſcipere=
tur. Huius itaqꝫ nomine & auſpiciis frętus cum tribus Haraldi filiis Ingone & Si=
uardo, & Oſteno paternum regnū affectātibus nauali certamine dimicauit. In quo
partim cæſis/partim fugientibus ſociis incredibili & pręſtantiori humanis viribus *Siuardi for*
fortitudine ſolus aliquādiu nauigium ab hoſtibus vindicauit. Ad vltimū complu= *titudo.*
ribus eorū proſtratis omniqꝫ ſuperſtitū multitudine ad ſe vnū opprimendū vndiqꝫ
concurrēte ſingulari nandi peritia frętus q̄q̄ hibernū tēpus inſtabat armis milita=
ribus tectus profundo ſe credidit. Atqꝫ ſub vndis quas hoſtium cruore cōſperſerat/
enatans: dubium effecit maioris audaciæ ſpecimen in puppi præbuerit: an inter vn
das agilitatis ediderit. Siquidem Loricam qua corpus munierat quo liberius ena=
ret cum reliqua armatura ſub vndis ſibi detraxit: ac demum cum capeſſendi ſpira=
culi gratia fluctibus emerſiſſet a quodam familiari ſuo per habitum hoſtibus indi=
catus tunicam qua ſe prodi ſuſpicabatur rurſum corpus aquis occultando depo=
ſuit. Sed cum ne ſic quidem proditoris notitiam fefelliſſet: ad extremum ſupre=
ma ſe veſte nudauit: nec adhuc tamen indice ludificato cum ſolus ex ſociis ſuper=
eſſet, ſeqꝫ hæc omnia quæ & callide/ & animoſe tentauerat fruſtra expertum a=
nimaduerteret: tandem fati ſimulatione profundo diutius immorans inſidia=

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

toribus an viueret dubium reliquit. Ad vltimū cum humanæ reſpirationis conſue-
tudine ſuperne aerem capeſſere debuiſſet cuiuſdam forte nauigii gubernaculū per-
tinaciſſimis brachiorum amplexibus appræhendit, eiq; aliquandiu tacitus inhęſit.
Plura tamen elapſionis genera animi firmitate tentaſſet, ſi non eum hiberni frigo-
ris ſæuitia obſtupefactum corporis robur deſeruiſſet. Tādē cuiuſdam altum curio-
ſius contemplantis indicio depræhenſus intercipitur, interceptus vincitur, & in

De cōfeſſione Siuardi.

concionem hoſtili ſententia damnandus abſtrahitur. Vbi nemine ſacerdotum ad-
hibito/ qui delictorum eius confeſſionem exciperet, eam aſtantibus modo quo licuit
explicauit: præfatus ſe emendationem ab eis decretam pœnitentiæ nomine præbi-
turum: memor ſane ſacerdotali copia non ſuppetente, & ad priuatorum cognitionē
commiſſa referre licere. Magno quoq; quem Haraldus Hyberníenſis patrem adſci-
uerat ſe genitū memorabat. A cuius generoſiſſimo ſpiritu etiam inter adhibita ſibi
ſupplicia nō deciuit. Primo ſiquidē verberibus affectus, ac deinde malleorū ictibus
artuatim contuſus/ ſcilicet vt a cunctis corporis partibus pœnæ exactæ viderētur:
non gemitū, non ſuſpiriū edidit: non ſupplicē aut triſtē vocē emiſit. Deniq; nullum

Siuardi nobilis exitus.

doloris indiciū præbuit: ſed quaſi in ocio pſalterium relegens inter ſacras preces &
ſolenniū verborum nūcupationē ſpiritū poſuit. Felices profecto religionis alumni
forent: ſi cuncti eo animo mortē amplecterētur quo eam vir bellicus amplexatus eſt.
Fuerit ille inſidioſus: pacē patriæ corruperit: bellūq; ciuibus intulerit: fortitudini
tamē eius impunitas ab hoſtibus donāda fuerat. Sed homines vindictæ cupidi plus
ſuas vlciſci moleſtias: q̃ alienæ virtutis inſignia venerari meminerant: nec in viuū
ſæuiiſſe contenti tanq̃ parum eius exitio ſatiati mox extinctū patibulo ſuffixerunt:
eadem crudelitate fatum premētes qua ſpiritum torſerant. Nihilq; a ſe actum exi-
ſtimantes ſi ſæuitiam ſuam ſaltē ab vmbris & cineribus continuiſſent. At Magnus
eodem prędio quod a Siuardo ſub eius auſpiciis geſtum fuerat periclitatus eſt. Quē
prius oculis deinde vita priuatum bis luce defunctū crediderim. Poſt hæc ſumma

Ingo.

penes Haraldi filios fuit. E quibus Ingo dūtaxat iuſto matrimonio ortus fratribus
quorum alter Noruagica, alter Hiberniēſi pellice editus fuerat: vt ingenuitatis ita
et morum ornamētis præſtabat. Erat enim omnibus honeſtatis numeris inſtructiſ-
ſimus: cū eorū alter auaritiæ maculis reſperſus: alter luxuriæ ſordibus obſitus ha-
beretur. Sed infantiæ ſuæ tēpore per incuriā nutricis forte ſinu delapſus: ita humo
inflictus eſt: vt confracto dorſo reliquū vitæ tēpus gibbo oneratus exigeret. In quo
quidē homine excellētis animi venuſtatē: corporis deformitate affecti ludibrio fœ-
datā putares: neq; diſcernere queas/ maius fortunæ beneficiū receperit: an oppro-
briū ſenſerit. Cōtigit autē vt eius ſatellites apud Berginū oppidū iurgio cū Siuar-
di militibus habito: dum ſocii ab eis occiſi pœnas inſtantius expetunt: nō interfecto-

Siuardi alteri⁹ cędes.

res modo: ſed ipſum Siuardum ſæuiſſimę conſternationis furiis cōcitati: per vim &
ſeditionē appeterēt: eūq; in ædē fugere coactū conuulſis tabernaculi clauſtris raptū
trucidarēt: homicidiū ſpecie: reuera coniugū ſuarū prius ab ipſo conſtupratarū cō-
tumeliā vlciſcētes. Cuius rei nūtio Oſtenus cū claſſe Berginū peteret per obuios ac-
cepto: petendi fratris q̃ cauēdi cupidior: nihilominus ad eū ꝓceſſit. A quo cū debitā
ſui regni partē negari animaduerteret: paucis eū affat⁹ diſceſſit: vultuq; fidē ꝓmit-
tēs: ſed perempti fratris exēplo perire metuēs: fugæ ſe q̃ noui ſceleris auctoribus of-
ferre maluit. Quē Siuardi interfectores priori facinore parū cōtēti: Ingonis æmulū
iudicantes: naualē fugā terreſtri mutare cōpulſum: ſed eā ob nimiā corporis ſaginā

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

lentius exequentē propter littus peditem occiderunt, duobus regni ꝑticibus ſubla
tis, a ſuperſtite dignitatis et ſtipendiorū incrementa ſperantes. Quorum ſceleſta fa
mes in tantorū ducū cladem eſuriens/vixq; gemino exatiata parricidio/ab Haqui-
no quodā paternæ cædis vltionem petente poſtmodū vindicata eſt. Siqdem trium
fortuna ad vnū Ingonem ꝑ vim et facinus redacta nō ſuſtinuerūt Amundus Simo-
nis filius/et Philippus/aliiq; cōplures inſignis induſtriæ viri regnū ei qđ ꝑtim pro-
prio/ꝑtim alieno ſcelere quęſiuiſſet/tutū intentatūq; ꝑſiſtere. Indignū quoq; cōplu-
ribus viſum: vt homini ridiculas corꝑis notas habenti liberū regnandi locū militū
ſuorū cōciliaret impietas. Quapropter Haquinū quē dixi factionis ſuæ ducē crean
tes/eiuſq; tyrociniū regio noīe venuſtātes/bellū aduerſum Ingonē decernūt: et qua
ſi Siuardi vel Oſteni manes vlturi/crebro pugnā cū hoſtibus ineunt. Verū pluribꝰ
cōtinuis prælíis ſubacti/in Suetiā tandē cū pupillo diffugiūt. Quos Ingo ꝓpe Sialā
diā fugādi ſtudio ſubſecutus, magna hoſtiū ꝑte ꝓpinquas pelago ſyluas petēte/ Ab
ſalonē ꝑ legatos ſollicitat/eos q in littoralia nemora ꝓfugerant/prędēdos curaret.
Qđ Abſalon honeſtate ſua ac dignitate indignū iudicans/parū precibus obtēpauit
Appetēte hyeme q cū Haquino ꝓfugerāt patriā repetere adorſi/tanq̄ fortunā loco
mutaturi: prælio in hyberna glacie cōſerto, Gregoriū ſummæ poſt regē dignitatis
virū/manu et cōſilio ꝓmptū: in quo ſpes et fiducia Ingonis quaſi quodā cardine ni-
tebat̄/nō minus acumine q̄ viribus vſi/cū oībus copiis deleuerūt. Siquidē in eā gla-
ciei ꝑtem: cuius firmitatē nocturnis exciſionibus debilitauerāt/prælii tꝑe ꝓtractos
hoſtes ꝓfundū petere coegerūt. In quorū morte Ingo maximā ſpei ꝑtem depoſuit:
nec ſecus aīo q̄ viribus fractꝰ/exitioſum ſibi fidiſſimi fautoris Gregorii interitum
ominatus eſt. Tandē inſtaurato bello ſed adhuc eodē aquarū habitu ꝑſiſtente/nihi-
lo fœlicius Gregorio glacialis elemēti fortunā tentauit. Siquidē gelato mari in pu- Glacie oc-
gnę locū electo, dū eius duritia quaſi cāpoꝝ firmitate gauderet/q̄q̄ militū numero ciſæ copiæ.
præſtaret/cū oībus pene copiis interemptus eſt/luenſq; pœnas ſeu admiſſi/ſeu tole-
rati parricidii fraternis vmbris piacula exoluit. Hoc bello quo nullū maiꝰ aut cruē
tius Noruagia habuit/vniuerſū regni illius columē ꝓpe modū a ſtirpe interiit. Hu
ius cladis ſuꝑſtes Erlingus cū filio ſuo Magno admodū ꝑuulo/ſed ad Waldemarū
ortā materni gn̄is ꝓpinquitatē habente ad Iutiam appulit: ibiq; in ſumma regis di
gnatione verſatus/vberes exilii impenſas/et ampliſſima cōmeatuū inſtrumēta ꝑce-
pit. Interea Siuardus qdā ꝑ ſummā cōmilitonū inuidiā fortitudinis præmiū rece-
pturus/dux ab Haquino cōſtituit̄: idq; ęgre ferētibus cæteris ſummę ſeditioni locū
dediſſet, ni Erlingus repēte e Dania ſuꝑueniens internę factionis certamē rūpendo
nouū hoſtibus negociū pepiſſet. Quippe prędictū filiū ꝙ maternū genus cū priſcis
Noruagiæ regibus cōmunicaret/regē cōtinuo noīauit: ne aut Hagno æmulus/aut
Ingoni vltor deeſſet. Ita nouis rebus increbreſcētibus, Hagnus a Siuardo ꝙ ei impē
ſas belli negaſſet/deſerit̄: acieq; cū Magno cōgreſſus occiditur. Siuardus ad Suetiā
dilapſus/dū interiectis diebus in patriā reuertit̄, ab Erlingi militibus interficitur.
Quo euenit: vt obſcura et ignobili cæde ſpm̄ deponeret, quē honeſte in acie ꝓfunde
re noluiſſet. At q ex Hagni militia ſuꝑfuerāt, ꝑtim nouarū rerū cupiditate, ꝑtim ho
ſtiū fortunæ inuidia accenſi/Marci cuiuſdā alumnū optimū ſpei puerū in regē ad-
ſciſcunt: nec fœlicius q̄ ꝓxime fortunā tentarūt. Siqdem ꝑlio ab Erlingo obtriti/vi
ctoria pariter ac rege priuati, ad Karolū Suetię regē ꝓfugiūt/ipſumq; belli ducē expo
ſcunt; cui cū Noruagiæ regibus etiā aliqua neceſſitudinis cōmunio videbat̄. A quo

diu ꝓmiſſorum alacritate ꝓtracti/poſtq̃ eũ magis de ꝓprio regno ſeruando/ q̃ alie⸗
no obtinẽdo ſollicitum cœpererũt,legatos ad Waldemarũ auxiliũ implorantes miſe
re. Tandẽ ipſi benigniorıbus reſponſis inuitati venere. Quos quũ rex ſupplices re⸗
cepiſſet/ſeqꝫ per eos Noruagiæ petitione ꝓmiſſa ſedulo ſollicitari animaduerteret,
tantũ belli pondus ſola legatorũ adhortatione ſuſcipe ſtolidũ ratus/ prius popula⸗
rium animos tacitis legationibus tentauit,Poſtq̃ eorũ mẽtes legatorũ vocibus con
ſentaneas repperit,abſqꝫ cunctatione expeditionẽ inſtituit.Quo audito Erlingus q̃
longiſſimo ſeceſſu potuit,abſtruſas Noruagię ꝑtes petiuit/ extremoſqꝫ patrię fines
fuga amplecti/q̃ primos armis tueri tutius exiſtimauit.Pauca ſiqdẽ nauigia/ſed ha
bilia/fugæqꝫ q̃ prælio cõmodiora parauerat.Quo euenit vt regis aduentus formi⸗
doloſus Erlingi fautoribus/hoſtibus acceptabilis haberetur.Itaqꝫ Waldemaro cõſul
tationẽ cũ amicis habente,ꝗdam poſtpoſitis omnibus hoſtes ocyſſime ꝑſequendos:
alii prius plæbis fauorẽ cõciliandũ/auxiliaqꝫ populariũ cõtrahenda docebãt.Sed ac
celerationis cõſilium tarditatis ſententiã ſuꝑauit.Igiť Waldemarus ingentẽ regio⸗
nis ꝑtem ꝓſpere ꝑmenſus/magnaqꝫ plębis alacritate receptus,quũ ad vrbẽ Sarpam
veniſſet,nomẽ regiũ a Wicẽſibus ſibi decretũ ſuſcepit:ibiqꝫ cũ popularibus cõcionẽ
per ſummã verborũ cõcordiã habuit.Qꝫ ſi omiſſis aliis inſequẽdis hoſtibus operã

Waldemarꝰ a Wicẽſibus regis nomẽ capit.

præbuiſſet,haud dubie regno Danico Noricũ cõiunxiſſet.Inde ad oppidũ Tunſber
gũ nauigatione ꝓgreſſus,paucis Erlingi ſtudioſioribus in editã rupẽ ſalutis cã con
fugientibus,religionẽ ſæuitiæ præferens/vicũ incẽdere paſſus nõ eſt:ne ſacras ędes
priuatis penatibus interſitas cõmunibus flammis abſumeret.Nemo tamẽ põtificũ
quorũ ea tẽpeſtate ingens apud Noruagiã auctoritas erat/eum adire ſuſtinuit: qđ
quidẽ eos potius patriæ,q̃ Erlingo tribuiſſe crediderim.Ormo vt quẽ regis germa
nũ cognominabant,petito Waldemaro ſalua fide quã Magno dediſſet/obſequia pol
licetur.Tandem ob inediã tractu temporis obortam quũ rex defectã impenſis expe
ditionẽ remitteret,Noruagienſium qui ad eũ tranſierãt multitudo pœnę metu cũ
ipſo diſceſſit:diuqꝫ partim regiis/partim principũ impenſis exiliũ ſuſtentauit. Poſt
ea rex orientalium Sclauorũ ſibi virium fidutia rebellantiũ defectionẽ exꝑtus,cum
Henrico Saxoniæ ſatrapa belli ſocietate cõdicta/quo firmius amicitiæ necterenť,fi
liam eius ex cõiuge poſtmodũ repudiata ſuſceptã adhuc incunabilis vtentem filio
Kanuto primũ ætatis annũ agenti ſponſam adciuit.Itaqꝫ Henrico terreſtri appara
tu exercitũ inſtruẽte,ipe in claſſem collatus quũ apud Rugiam perueniſſet, auxilia
ab incolis amicitiã ſuam dubia fide ſecutis/ꝑ Abſalonem cõtrahẽda curauit.Dein⸗
de ne Henrico tardius occurreret/eũqꝫ ꝓmiſſo fraudaret , ad Penũ fluuiũ ocyſſime
nauigationis curſum direxit.Abſalon q̃q̃ adhuc Rugianorũ pactio paucoꝝ obſidũ
pignore niteretur,eorũ concionẽ ingreſſus/atqꝫ inter ipos honoratiſſimo ſedẽdi lo
co ſuſceptus/quũ legationis mãdata ꝓferret/eãqꝫ Danicæ vocis ignaris ꝑ interpre
tem explicaret,accidit vt ꝗdam e Rugianis adoleſcens Sclauico ingenio Dani mili⸗
tis equũ ꝓ quo ſe preciũ numeraturũ fingebat/veluti inceſſus eius expiendi cã con⸗
ſcendẽs,fugã tentaret.Quod quũ Abſalon ad ſe ꝑlatũ in cõcione ꝓponeret,vniuer
ſa populi multitudo magnũ fidei ſuæ crimẽ vnius hoĩs ꝑfidia allatũ iudicans/ſimi⸗
lem furori impetũ cõfeſſa diſſiluit/auctoremqꝫ fraudis raptim inſequi properauit.
Igitur Abſalonis comitibus ad metũ et ſtuporem vſqꝫ ſubitũ vulgi cõcurſum mirã
tibus/pauci ꝗ adoleſcentẽ affinitate tangebant,plus priuata charitate q̃ publico ru
bore ꝑmoti/ſupplices Abſalonis genibꝰ aduoluũť/ equi reſtitutionẽ polliciti/ſi mo⸗

Sclauorum mutabilis fides.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

do per eum ab incepto concio reuocetur. Quorũ Abſalon ꝑmixtas precibus lachry
mas miſeratus, miſſis qui plæbem pacarent, tumultũ cõpeſcuit/ cõſternationẽ ſeda
uit; equoq; ꝓtinus reddito, militẽ ſuum ſtultitiæ damnauit/ ꝙ ꝑ inertiam et ſtolidi
tatem raptori ſe circũueniendũ dediſſet. Deinde gentis rege Tetiſzlauo claſſis ſup
plementũ pollicito, regẽ ſubſequi maturauit. Interea Hericus Holſatiorũ principẽ
Adolfum cũ Henrico Razaburgenſi/ præfectũq; Swerini oppidi Gũcellinũ: qđ nuꝑ
a Saxonibus in poteſtatẽ redactũ ius et formã ciuitatis accepat: necnõ Regnaldum
quendã parũ origine liberũ/ opibuſq; q̃ gñe clariorẽ cũ inſigni copiarũ ꝑte ꝑmittit/
expeditũ ſibi tranſitũ paraturos. Quorũ ingreſſum Sclaui quũ ꝑtim fama/ ꝑtim ex=
ꝑimento cognouiſſent, cũ ꝑte hoſtiũ cõfligere q̃ vniuerſos aggredi maluerũt/ mul=
tum ex eorum robore: ſi pręuios oppreſſiſſent/ defluxurũ credentes. Cumq; ſumma
cura ac flagrantiſſimo ſtudio ad eos opprimendos contenderent, dæmonem horrẽ
dæ formæ ſuperne verticibus imminentẽ videre. Quo monſtro tanq̃ diuinitus da
ti ducis aduentu firmati, ſumptis victoriæ auſpiciis, ex improuiſo hoſtiũ ſe caſtris
immergunt/ eoſq; imparatos cõfodiunt. Adolfus et Regnaldus in ipſo caſtroꝝ ad=
itu interfecti/ neglectæ militaris prudẽtiæ pœnas ſanguine ꝑſoluerũt. Quibus pri=
ma cæde ꝓſtratis Gũcellinus et Henricus mediis irruentiũ globis elapſi, correptis
aquilis ad ſe fugientium ſociorũ reliquias cõtraxere: ac demũ hoſtes prædæ incubã
tes audacter adorti, fugã victoria mutauere. Ita Saxones q̃q̃ ĩprouidi bellũ tẽtaſſẽt
maiorẽ cladẽ geſſerint an acceperint/ virtute dubiũ reliquere. Quo accepto Heri=
cus ſuorum cædibus (vt par erat) ꝓmotus, exigendæ vindictæ ſtudio ad obſidionẽ
Deminæ vrbis quãtacunq; potuit celeritate contendit. Quã poſtq̃ vltro ab incolis
obuſtam cõperit, vt vniuerſa ipius monimenta ſubrueret/ reliquias mœniũ ſolo ex=
æquari præcepit. Et qm̃ in hoĩes graſſari non licuit/ tanq̃ a rebus mutis ſupplicium
exacturus/ vrbem Cozcouam ſimili incolarũ trepidatione deſertã/ cremandã cura=
uit. Waløgoſtini quoq; finitimarũ vrbium quarũ excidio terrebant̃ exemplũ ſecuti
clandeſtino traiectu fluminis cum vxoribus ac liberis municipiũ deſerunt/ pe nates
duntaxat rebus vacuos hoſtili ſæuitiæ relicturi. Quorum vrbem rex nullo negocio
interceptam/ militibus ac ſtipendiis inſtruit: eamq; Wethemanno pyratæ curandã
committit. Ornenſes quoq; plus ex aliarum vrbiũ fortuna timoris q̃ ex ſuis mœni=
bus fiduciæ capientes/ vt ſibi vicinarum ciuitatum quarum formidinem ſequeban
tur exemplo conſulerent, vrbem ne ab hoſtibus coli poſſet/ deſertam incendunt/ pe
nates ſuos igni q̃ hoſti relinquere præoptantes. Tunc rex ponte qui medium amnẽ
ſecare videbatur abrupto, ſublatiſq; cæteris nauigationis obſtaculis, ad Stolpam vi
cũ proceſſit: vbi et ducẽ poſtmodũ obuiũ habuit. Igitur ne Waløgoſtũ eodem exem
plo deſertum quo captum poſt diſceſſum ſuum hoſtibus redderetur/ pręſertim Da
nos ſi eo fruerent̃, ſempiternũ Sclauiæ imperiũ habituros exiſtimãs, Abſalonẽ/ Bu
riſiũ/ Suenonẽq; tũc Aruſii põtificatu inſignem/ ei9 municipes efficere ſtatuit: qb9
et filiũ Chriſtophorũ ſociauit/ quo plus a cæteris in auxilio ſuo fiduciæ reponeret.
Qui quũ amicos et neceſſarios in muneris cõſortionẽ adciſcere iuberet̃, Sialandẽſi
bus dũtaxat Abſaloni ꝑſidii ſocietatẽ ſpõdẽtibus, reliq̃s ob immĩnẽtis ꝑiculi magni
tudinẽ: nec aĩus ad reſiſtendũ/ nec comites ſuppetebãt: q̃q̃ tota claſſis et alimẽta ſua
cũ eis cõmunicare/ et vicinas ſegetes publico officio ĩ eorũ horrea cõportare decre
uerat. Quippe fruges meſſore exercitu reſiduorũ vſibus adigi iubebat̃. Ita rex cõſi=
lii caſſus, cũ neq; pugnãdi copia/ neq; pactio vlla ab hoſtibus fieret/ vaſro ingenio ex
cogitauit/ qualiter eos ad alterutrũ horũ ꝑſtandũ impelleret. Siq̃dem Abſalon taci

Dæmõ hor rendæ for= mæ viſus.

Deminę vr bis obſidio.

Waløgoſtũ deſertũ ca= pitur.

tis mãdatis præcepit:vt palos in amne defixos/cæteraq; nauigationis impedimẽta
magna remigũ cura ſublegeret/veluti toti claſſi tranſitũ paraturus.Ita demum flu
uio obſtaculis vacuefacto/quũ ꝑgreſſam claſſem anguſtior alueus excepiſſet , cõplu
res a Sclauis vtriq; ripæ inequitãtibus cõminus ſautiabant. Quã hoſtilis audaciæ

Petri Eliui virtus et fatum.

petulantiã Petrus Eliui filius animi virtute nõ ſuſtinens,ꝓtinus cũ remigibus na-
ue deſiliuit/hoſteſq; ſtrenue ꝓpulſatos ripa cedere coegit.Tandẽ comitum ignauia
deſertus,ſociorũ nauigationẽ fato ſuo incolumẽ præſtitit.Itaq; rex non ſolum exp-
tem metus ꝑgreſſum habuit:ſed etiã Henricũ cũ toto exercitu cõſertis arctius na-
uigiis tanq̃ ponte traiecit.Quo agnito Sclaui reliquarũ vrbiũ excidium formidan
tes,præcurrendi ꝑiculi ſtudio,pacis quã ante cõtempſerant/Waldemaro obſides of
ferebant:quos ſe Henrico nullo pacto daturos dicebãt. At rex ſine militiæ ſocio cũ
hoſtibus paciſci fraudulentũ exiſtimans,ꝑ Thorbernũ Henrico quæ ab hoſtibus of

Sclauiæ diuiſio.

ferrent/enuntiat.Quo ſe cõditionibus ab eo factis libenter vſurum aſſeuerante,pa
ctũ cum hoſtibus habuit:vt Waløgoſti dominio trifariam diuiſo,ꝑs vna Tetiſzlauo
reliqua Kazimaro/tertia Nucleti filio Priſzlauo vendicaret:pyratiſq; prædam Da
nicam appetere ſolitis,Peni fluminis oſtia clauderent:Henrico quoq; munitionum
quas apud Sclauiã obtinuiſſet/incolumis poſſeſſio ꝑmaneret. Poſt cuius diſceſſum
comites Kazimari exterorũ ſocietatem acrius peroſi/ſed viribus agere nõ auſi,Ru-
gianos aſſiduis furtis vexatos/ac ꝑ latrocinia ad paupertatem et inediam vſq; reda
ctos/cõmuni vrbe excedere cõpulerunt. Pyraticæ quoq; licentiã tribuere/ modiſq;
cõpluribus ictũ fœdus rupere.Poſtmodũ Rugianis recepta ꝑ Henricũ fidutia palã
aduerſum Danos inimicitias ꝓfitentibus,rex nõ minorẽ in amico ꝑfidiã,q̃ in hoſti-
bus leuitatẽ exꝑtus,Arkon ꝓuinciã verna expeditione petitam incẽdio populatus
eſt.Inde ad portũ Por ab incolis vocitatũ curſum direxit.Siquidem ne cũ vniuerſis
Rugianis manũ acie conſereret,ſeparatim eos adtentandos exiſtimãs,Abſalonẽ no
cturna nauigatione Ziudram p̃cedere iubet. Quẽ vt cõtinuo ſubſequeret̃ , curioſe
diſceſſionis eius tp̃s a vigilibus obſeruari pręcepit.Quibus ſomni delitias imperio
præferentibus,Abſalon abſq; regio comitatu ꝑgreſſus/non ſolum Zyudrã, ſed etiã

Equitũ temerarius auſus.

agros vicoſq; ei cõfines/ꝑtim igni/ꝑtim ferro vaſtauit.Cuius eq̃tes duo contentio-
ne prius habita vter audacia præſtaret/quũ ad militarem oꝑam edendã fortitudi-
nis æmulatione pari impetu raperent̃/hoſteſq; cuidam forte ſtagno adactos cimbis
fugã petere animaduerterẽt,plus eis ꝑſequendis, q̃ ſuis ꝑiculis diſpiciendis intenti
ne alter alterũ virtute forte præcurreret/ambo cum cõtemptu ſpiritus ſtimulatos
calcaribus equos in ꝓfundum egerũt/armorũ haud memores:quorũ obruti ponde
re perierunt.Ita temeritatis vindex elementũ viris gloriæ q̃ ſalutis ſtudioſioribus
in exitium ſuum ruentibus,fatũ pariter ac tumulum miniſtrauit. Interea Abſalon
ꝓuinciã rapinis pariter/incendiiſq; ꝑmenſus/quũ ingentẽ prædã et opima ſpolia re
ferendo naues repetere ſtatuiſſet,magnã hoſtiũ manũ ſubſeq cõſpicatus,vltra bina
vada admodũ tranſitu difficilia de induſtria cedere voluit: vt eos formidinis ſimu
latione ꝓtractos/locorũq; tandẽ difficultatibus implicatos opprimeret.Quorũ pri
mũ Sclaui libero itinere tranſgreſſi circa reliquũ redeũdi diffidentia cõſtiterũt. Eo
dẽ fere momenti ſpatio duo pedites Sialandenſes ingentẽ prædæ faſcẽ geſtãtes/er-
rore locorũ in ipm̃ pene Sclauorũ exercitũ inciderũt.Qui quũ a duobus eorũ eq̃ti-
bus appeterẽtur/q̃q̃ tuto vadũ tranſgredi poterãt/ne receſſum ꝑ ignauiã quærere
viderent̃,hoſtibus reſiſtere q̃ ſocios accedere maluerũt/deforme exiſtimantes/ab iis
quos numero æquarent,audacia ſuperari.Itaq; quo magis expeditos ſe redderent,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

preſſo veſtigio, proiectoq; faſcē, enſes deſtringunt. Quorũ conſtantiæ et virtuti fortuna debitam incolumitatem conceſſit. Siquidem equitum neutro ꝓcedere audēte reſumpto faſce/cœptum iter carpſerũt. Cumq; rurſum Sclaui binos equites ad eos opprimēdos miſiſſent, eorũ incurſum eadem animi præſentia reppulere. Quo facto tam hoſtiũ ꝗ ciuium in ſe admirationē vertere: magnũq; illis luborē, his inter metũ et lætitiã heſitantibus/peperere. A ſex tandē equitibus attentati, inuariabili mētis habitu ꝑſtitere/tanꝗ hoſtiũ ignauiæ plenis fortitudinis animis inſultantes. Nec defuit Abſaloni prompta mens ad opem eorũ virtuti fidutiæq; præſtandã. Siqdem tot ſuorum equitum quot hoſtilium animaduerteret, eis ꝓ ſupplemēto tranſmiſit. Sclaui quoq; ſuorum paucitatē certatim numeroſis militũ præſidiis ꝓſequebantur. Itaq; ſupplemētis vtrinq; tanꝗ ex pari creſcētibus, equitibuſq; veluti ad militiæ ſpectaculũ ediuerſo cõuenientibus, Sialandēſes vlteriorē hoſtiũ petulantiã inſpectare nõ paſſi, vniuerſa acie eis occurrũt. Quorũ fugã vadis impedientibus longũ inſeq nequeũtes/maiorē equorũ ꝗ hominũ ſtragem egerũt. Cumq; iter ad naues reflecterent, remigũ ſuorũ aciē armis ꝑiter ac ſignis inſtructã obuiã habuerũt: quã ad auxilia ſociis ferenda fortuito nuntio monita virtus adduxerat. Hi ꝓfecto cũ Abſalone victoriæ gloriam cõmunicauerunt: cui ſe ſponte virtutis ſocios obtulerũt. Interea rex ſeris vigilum monitis excitatus, omiſſæ nauigationis morã præpropera feſtinatione diſcuſſit. Qui quũ viſis Sialandenſibus populandi gr̃a ad littus appellere voluiſſet, ab Abſalone nihil hoſtilis prædæ qđ eius rapinis pateat ſupeſſe ꝑdoctus, magnopere gratulatus eſt: ꝙ tam ꝑua manus nihilo languidius, ꝗ ſi ipſe adeſſet rem propriis geſſiſſet auſpiciis. Hinc quũ alios inſulæ fines armis igniq; tentaſſet, domum conceſſit. Rurſum circa autumni principia claſſe regreſſus, primã vaſtandis agris operã dedit: vt ſegete cõſumpta, incolas muniendarũ vrbiũ inſtrumento priuaret. Quũ ad vrbē Arkon ſparſo militiæ genere ꝑueniſſet, oppidani fidutia viriũ portã (quã vrbs vnicã habebat) egreſſi: ne virtutē ſuam intra mœnia cohiberent/obuiã ꝓceſſerũt. Quos rex Danis ex cõſulto cedentibus/longius mœnibus amouere conatus, poſtꝗ ſperato cautiores aĩaduertit, incurſatos vrbem repetere coegit. Porta tñ ne equi iaculis cõfoderent̃ abſtinuit. Tũc Sialandēſis eques Nicolaus forma & virtute præcipuus telo ꝑ portam iniecto quendã ex hoſtibus in aditu reſiſtentibus exanimem proſtrauit/innocuuſq; reflexo protinus equo diſceſſit. Cuius facinus Thorbernus inter præcipuos Sialandiæ equites numerandus pari audacia / ſed diſpari fortuna æmulatus/quũ vnũ ex hoſtibus directa in globũ lãcea vulneraſſet/reditũq; reflexis habenis tentaſſet, ita lapide ictus eſt: vt multus e capite cruor ꝓfunderetur. Quamobrē longa corporis debilitate contracta, ſerã incolumitatē ægre recuꝑauit. Buriſius quoq; dũ nobilitatis ſuæ ſplendorē cõſpicuis virtutis opibus æquare nitit̃ ſimili audaciæ genere portæ ꝓpugnatores adortus, tam aſperũ ſaxi ictũ capite excepit, vt pene equo exanimis delaberetur. Cui corpis viribus carenti ſociorũ interuentus ne ab hoſtibus opprimeretur auxilio fuit. Quo euenit, vt Rugiani haud ꝗꝗ ſibi tuto extra mœnia dimicaturi viderent̃, intra ꝗ tã obſtinatã hoſtiũ ꝑtiã expiebant̃. Inde ad ꝓuinciã Aſmodã tota claſſe cõceſſum. Abſalon quũ et fortitudine et prima rei bellicę peritia vigeret, accedēte exercitu primi agminis ducē/reuertente extremi comitē agere cõſueuerat/ſpq; Danicæ iuuētutis ꝓmptiſſimos ſeu p̃dæ/ſeu gl̃iæ ſtudio ſodales habebat/rege dũtaxat cũ robuſtiore exercit⁹ ꝑte graui et cõpoſito militiæ gñe paulatim ꝓcedere ſolito. Itaq; pugnãdi copia nuſꝗ accepta, magnã

Nicolai Sialandeñ ſtrenuitas.

Abſalonis i exercitu locus.

regionis ꝑtem ꝑmenſus/tandē equeſtrem manū prædandi gratia ſpargi ꝑmiſit/pau
coſq; ſecū in comitatu reſiduos habuit. Illic forte nuntio de ſociorū cōcluſione ſuſce
pto: quā ſine ſuccurſu poſſe effugere negabant/eorū ſaluti quoad milites reuocaren
tur adeſſe nō diſtulit: neq; ſibi comitū paucitatē quo minus cōcluſos peteret/obſta-
re ꝑmiſit. Sed ꝓtinus primipilo ſigna attollere iuſſo/pleno fiduciæ ſpiritu locum: in
quo cōtinebant/acceſſit: eoq; feſtinationis ſigno peroſus prædam, equites ad ſe con
traxit. Quē tanta fiducia ceperat: vt plus remedii in celeritate, q̄ in ſociis duceret.
Cuius aduentū Sialandenſes: qui intra difficilium locorum anguſtias arctabantur,
exꝑti/imminentis auxilii fiducia eos: a quibus obſidebantur/incurſare cœperūt: ne
periculum aliena virtute ꝓpulſare viderentur. Itaq; Sclauis ꝑtim ſolido/ꝑtim aquo
Eſkylli eq- ſo itinere delabētibus, Eſkyllus animi et generis nobiliſſimus eques militaribus ar
tis celeritas mis prægrauis/vnū ex eis inermem ꝑ paluſtria loca citato curſu fugientē pedibus
inſecutus, illius veſtigiis limi mollitie ſubſidētibus, nec voraginū illuuie/nec armo
rū onere depreſſus/facilem currendi euentū habuit. Quinetiā occupatū barbarum
capite ſpoliauit. Ac tunc demū ne plantis q̄dem cœno infectis, ſolidā humū repetiit
Quod factū religioſa ammiratione prædignū/nō pedū agilitate/ſed diuino benefi-
cio editū/potius cælesti miraculo, q̄ humanæ virtuti imputare debemus. Poſt hæc
vicis ꝑ militū manū vndiq; deflagratis, etiam ad Gorū ꝓmontoriū longinquæ ex-
Sclauorum curſationis incendia ꝓferūtur. Tūc ſe Rugiani cōtrahendi a Saxonibus auxilii ſpe
ſubactio. fraudatos exꝑti, quatuor obſidibus præbitis, apud Strelam inſulam pacē a rege pe-
xxi. cunia quæſiuerunt. Itaq; principibus graues periculorū motus/et difficilia rei Da-
Kanutus nicæ tp̄a attendentibus, filio Waldemari Kanuto regios honores decernere placuit
rex. xciii. qui nō ſolū paternæ maieſtatis futurus poſſeſſor: ſed etiā præſens dignitatis ſocius
noſceretur: vt haberent ꝓceres ad cuius nomen titulumq; decurrerēt, ſiquid de re
gis capite fortuna variaret. Quorū prudentia rex ac beniuolentia delectatus, ꝓba-
ta ſententia regni maieſtatē cū ſanguine ſuo participare/nō damnū honoris, ſed cla
ritatis incremētū putauit/primatūq; voces ad regiū nomē filio deferendū cōcionā
do ꝑduxit. Qua de re vniuerſi exercitus cōſenſu habito, Buriſius dūtaxat/ſiue taci
ta regni affectatione/ſiue rei nouitate ꝑmotus, nullam pene vocē ſuffragiis attulit.
Qui quū ob hoc ſe regi ſuſpectū eſſe ſentiret, taciturnitatē ſuā non odii ſed amoris
indicē affirmabat: ꝙ Daniæ regnū a pluribus amice ꝑticipatū eſſe memoriæ/et cre
bra antiquitatis exꝑimenta ſint, inter patrē et filiū de rerū dominio bellū creuiſſe.
Verūtamē ſe ſi regiæ voluntatis præſcius fuiſſet, ſilentiū nō acturū. Tacuiſſe vero
ꝙ rem neq; ab ipſo/neq; ab amicis præcognitā habuiſſet. Ea ſilentii excuſatione irā
regis in diſſimulationem conuertit. Idem peracta expeditione cum cæteris Daniæ
primatibus apud Roſkyldiam Kanuti miles ſolenni more fieri iuſſus, aliis imperio
obtemperantibus id facere recuſauit: eaq; re magnam ſibi concupitę dominationis
ſuſpicionē conciuit. Verū hunc imperii cōceptum quæſitis callide rationibus ꝓte-
gere ꝑſtitit/præfatus ſe extāte eo: cui primā militiæ fidē dederit, alius militē nō fu-
turū: nec adduci poſſe, vt priſtinū obſequiū recēti ꝑmutet/remq; tam patriæ cōſue
tudini, q̄ honeſtati inimicā cōmittat: quippe quū nemo Danorū diuiduo famulatꝰ
officio teneri ſoleat/ſoliſq; Saxonibus hūc ſeruitiorū morē ſtipēdiorū cupiditas fa-
ciat. Nā ſi inter duos vnius obſequiū cōmunicātes bellū incideret, amborū miles al
terutrum iuuādo fidem vtriq; ſeruare nō poſſet. Nec regi ad iram mitibus reſpon-
ſis/placidoq; vultu tegēdā æqua ſimulatio defuit. Quē cū Hallandiā petēdo comitē

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

haberet tanq̃ inſidias ſibi nectentē/tacitus notauit. Quā vt effugeret/imꝑata ſe fa-
ctur͞u ſpondebat/ſi potentiā eius rex beneficior͞u incremētis extendere voluiſſet: et
ſicut ipſe regn͞u quod eatenus electio variabat/hęreditari͞u efficere geſtiret/ita quo
q; neceſſarior͞u ſuorum liberis ſuppares dignitates/et minores potentias ꝑpetua hę
reditatis lege fruendas tribueret. Itaq; præcipuā Iutiæ ꝑtem Abſalonis auxilio pa-
ctus, Kanuto ſupplex fore ſuſtinuit: haud quaq̃ tamē ſolidā regis amicitiā recupe-
rauit. Ea eñ regiæ iræ ꝑtinacia erat: vt ſemel accenſa funditus extingui nō poſſet.
Vere appetēte Abſaloni/Chriſtophoro/ et Magno ꝑticularis aduerſum Sclauos ex
peditionis ductus cōmittitur. Nā orientales Dani d͞utaxat c͞u Fionienſibus claſſem
cōfecerant. Scanienſium vero penes Chriſtophor͞u ſumma: penes Aſalonē arbitri͞u
cōſiſtebat. Quibus Tribuſanā adortis ꝓuinciā, Chriſtophoro tāq̃ iuniori inter Ab
ſalonis/Magniq; copias medius militandi locus decernitur: vt regii ſanguinis late-
ra fidis ſtipatoribus cingerent̃. Tāta aūt vicor͞u exuſtio fuit: vt idē adhucuſq; cultu
vacui p̃teriti incēdii magnitudinē p̃ñtibus teſtent̃ indiciis. Abſalon qu͞u repetēdæ
claſſis tꝑe extremos curaret, n͞utiato hosti͞u ſuꝑuentu: q̃q̃ tanta vis frigoris erat vt
primi reuocari nō poſſent/quadraginta ſolis eq̃tibus ſtipatus, priꝰ hoſtē q̃ vad͞u: ꝑ
quod erat rediturus/tentauit. Quibus fugatis lento itinere ad amnē cōceſſit. Quē
ſtructo ponte tranſgreſſus, poſt tergum opus abrumpere noluit: ne vlla timoris ve
ſtigia relinquere videret̃. Qu͞u ad littus veniſſet, claſſem in ali͞u port͞u appulſam cō
perit. Tanta aūt hyberni frigoris ſæuitia extitit: vt nautæ equos pene frigore extin
ctos defoſſis humi ſpecubus cōderēt/nemoq; ex toto exercitu reperiretur, ꝗ pariter
vtrāq; man͞u neceſſariis vſibus aptare poſſet. Illic crebri angues ligonibus reperti Serpentes Sclauorum
magis ammirationi, q̃ metui viſentibus fuere. Nam algoris immenſitas vires eor͞u
ac ſpirit͞u hebetauerat. Scanienſes tunc ꝓſperantibus ventis diſceſſionis licentiam
adepti: mox iiſdem contrariis nauigatione prohibiti, tandē toti claſſi fauente cælo
Sialandenſes ac Fionios repetendæ patriæ comites habuerunt. Poſt hæc rex Petr͞u
et Selgreti͞u Chriſtophoro pædagogos aſciſcit: ꝗ adoleſcētiæ eius rudimenta ad ho
neſtatis mores exequēdos plenis ſapientię documētis inſtruerent. Aeſtate deinde ex
peditionē inſtaurat. Quippe Walagoſtenſes dupliciter ict͞u fœdus corrupant. Nam
et Rugianos mœni͞u ſocios ꝑ furta vrbe eiecerant: et pyratis Peni fluminis oſtia pa
tere ꝑmiſerant. Igitur dum Lentitios peteret, ab Henrico miſſæ literæ ſuꝑueniunt
ammonentes: vt rex inſidias ꝓpinqui ꝑinde ac regn͞u affectātis caueret/indicāteſq;
Buriſyum cum Noruagienſibus opprimendi eius cōſilium habuiſſe. Iiſdemq; dum
expeditio reuerteretur occurſum pollicitis, aut ipm̃ regē/aut regi͞u nomē occupā-
d͞u duxiſſe. Cuius rei certiſſim͞u exꝑiment͞u fore ſi reuertentē a Sclauis expeditionē
Noruagica claſſis exciperet. Eodē pene momēto ſuſcepta Noruagiēſi͞u epiſtola par
ꝓditionis indici͞u edidit. Qđ qu͞u rex paucis arbitris ſuppreſſis indic͞u noībus ꝓdi-
diſſet, auxit rei ſuſpicionē/fideq; literis addidit Tokonis/Wendilenſi͞u pōtificis cōſē
tanea affirmatio dicētis, Buriſyi milites ab eo iurare coactos / q̃cq̃d ipſe auſpicaret̃
eē ꝓſecuturos. Re tamē diſſimulanter habita, ad loc͞u cui nomē Oſtrøzno citata na
uigatione ꝓfectus: ꝓfligatis ꝓuincię rebus, vrbē Orthungā vniuerſa claſſe comitā
te repetiit. Illic Buriſio c͞u cęteris regni primatibꝰ accerſito, ꝗdnā de eius inſidiis ac
cepit aꝑit, eiq; ꝓditiōis crimē affigit. Quē ſe q̃cq̃ tale aduerſ͞u e͞u excogitaſſe negātē
quoad n͞utiorꝫ exꝑimēta ſumeret̃ ſec͞u cōmorari p̃cepit: t͞uc dem͞u ſi ſecꝰ ac n͞utiat͞u
erat accideret, īcolumē diſceſſur͞u. Ille cōtra nihil abſurdiꝰ aiebat q̃ vt capitꝭ ſui idi

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

cium incertis euẽtuũ argumẽtis cõmitteret. Qua voce ſe nõ ſolum regi: ſed etiam
arbitris ſuſpectũ effecit. Igit̃ ne remiges quidẽ ſuos reuiſere ꝑmiſſus, ad vrbẽ Latren-
ſem cũ rege meare cõpellit̃: vbi leni ſed firmę cuſtodię tradit̃. Interea Erlingꝰ & Or
mo Buriſii frater cũ nauali exercitu ſuꝑueniẽtes/ Iutorum claſſem in amne Dyurſa
reptam gubernatoribus vacuã facile debellant: ipſiuſq; Buriſii intercepto nauigio,
ꝓtinus ad vicũ: q Mercatorũ portus noĩatur/ deproperãt. Quos Abſalon cũ Sialan
denſibus occurrẽs, etiã littorũ aſcenſu ꝓhibuit. Qui quũ cõptum haberet Norua-
gienſes plurimũ præſidii in arcubus ducere, ꝓuocandi gr̃a cũ quindecim peditibꝰ
in littus ꝓgreſſus/ vltro ſe eorũ ſagittis appetendũ præbebat/ ꝑfecto oſtendere cu-
piens, in q̃ ꝑuo præcipuã eorũ fidutiã poneret. Igit̃ Noruagienſes quo ꝓpius littus
accederẽt/ cimbas cõſcendũt. Ob quarũ trepidationẽ deſtinata certis ictibus ferire
nõ poterãt. Itaq; tela ꝑtim in humũ/ ꝑtim in vndas innocua cadebãt. Ita artis ſuæ ef
fectu fraudati/ noſtriſq; ludibrio habiti, ingẽti cũ rubore maiora nauigia repetunt.
Poſtea cũ Abſalone data acceptaq; fide, ſociale colloquiũ habuere. A quo diutius il
lic acqeſcere iuſſi/ nõ prius obtemperauerũt, q̃ Abſalon fidẽ ſuã interpoſuiſſet ſe ni
hil inſidiarũ eis terra aut mari interim paraturũ. His finitis collocutores a ſe inui-
cem diſceſſere/ die poſtero cũ paribus armis æquali comitũ numero cõuẽturi. Cũq;
Erlingus vno comitatior affuiſſet, Abſalon circũſpectis oĩbus/ Miror te, inq̃t, Erlin
ge hominẽ ætate cõfectum/ ac toties grauia expertum/ nõ adeo ſapientẽ q̃ ſenem ex
iſtere. Nam quum tu ſcapha adueneris/ nos equis inſideamus/ teq; nullo negocio (ſi
libeat) opprimere poſſimus: cur condicto comitatior aduerſum caput tuum rum-
pendæ pacis occaſionẽ fortioribus præbuiſti. Niſi aũt fides noſtra præſtaret, ſolutæ
cõditionis pœnas exitio ꝑſoluiſſes. Tũc Erlingus inter metũ et suborẽ circũſpectis
comitibus quũ verã Abſalonis aſſertionẽ aĩaduerteret, vnũ ex his obiurgare cœpit
ꝙ nõ rogatus comitandi rapuiſſet officiũ. Poſtq̃ diu excuſationis verba quæſierat,
vt ſiticuloſum recrearet exercitũ/ paluſtris aquæ petendæ licentiam obſecrat. Cu-
ius rei ꝑmiſſionem haud modici beneficii loco ducebat/ ac protinus patriam repe-
tere properabat/ lætus ꝙ ſibi incolumi Daniæ partibus excedere contigiſſet. Poſtq̃
regi inſidiarum fidem rerum experientia fecerat, Buriſium perinde ac maieſtatis
Captio Buriſii. reum inter vincula aſſeruari præcepit. Interea Erlingus extremũ Sialandiæ cõpoſi
ta claſſis applicatione cõplexus, dũ a ſacris miſſæ: quæ cõſueto religionis cultu peti
uerat remearet, Abſalonis equitibus clandeſtino itinere ꝓrũpentibus, improuiſam
palantium ſociorum ſtragem accepit. Nec minori Hallãdenſium virtute exceptus
apud Nyzem amnem vna rate/ eiuſq; remigibus vniuerſis ſpoliatus abſceſſit. Eodẽ
anno deturbandæ pyraticæ gratia Abſalon inſulam maritimam nouo caſtelli fun-
damento cõplexus/ exigui munimenti beneficio ingens patriæ præſidiũ attulit. Nã
et ſuſpectũ prædonibus ſitũ reddidit/ et tutam vicini maris nauigationẽ incolis tri
buit. Verũ ne cõfeſtim Noruagienſis iniuriæ vindictã Danica virtus arripet, theu
tonicæ fidei lubricitas effecit. Quippe Henricus Bugiſzlaui Danorũ metu ad ſe de
currentis obſequiũ pactus/ initã cũ rege ſocietatẽ tanq̃ ineptũ & ignobile vinculum
diſiicere ꝑui habuit. Quinetiã apud Krempinũ fluuiũ in colloquiũ cũ eo deſcẽdens
queſtus eſt: ꝙ militẽ ſuũ Bugiſzlauũ corã ſe nõ accuſatũ bello laceſſat: quẽ ſi iniurio
ſum exiſtimet, priꝰ accuſationibus q̃ armis aggredi debeat. Cõtra rex, negare ſe vl
lius potentiæ reſpectu ceſſaturũ: quo minus acceptas iniurias mutuis damnis repẽ
dere liberũ habeat. Ita perſtante cõtrouerſia, fœdus cũ colloquio ſoluitur. Hoc loci

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

memorabile Saxonici equitis dictū ſtrictim ꝑcurram. Qui cū forte ducis ac regis colloquiis intereſſet: eoſq; expeditionis negotia languidioribus verbis proſequi animaduerteret: quædā (inquit) de hero meo Hērico p̄ſentibus referre habeo: quæ ſi adeſſe eū ſcirē: tacere ꝙ eloqui mallē. Qui cū pupillus ꝓpinquorū iniuria patrimonio priuaretur: nemine ſibi patrociniū accōmodare volente/ quatuor ſoli ex amicis paternorū ipſius meritorū reſpectu ꝑmoti: quorū ego numero intererā: auerſantibus cæteris infantiā eius tutorio munere fouēdā ſumpſerūt. Pro cuius ſalute & incremētis tū votis tū etiā officiis impēſius excubabāt. Hūc tādē humani auxilii diffidentia altaribus offerētes: religioſa voti nūcupatione ſanxerūt: ſi paternos honores diuina clemētia adipiſceretur: ſuſceptū beneficiū quoad viueret pagani nominis odio ꝑnſaturū. Mox voti probator deus ingenui principis Conradi patrociniū ei cōciliauit. Cuius opera paternorū bonorū hæres effectus ꝙꝙ voti auctores exhortationis officia nō omitterēt: a bello aduerſum Sclauos cōtinuando: tū auaritia, tū etiā deſidia adductus abſtinuit: perceptā munificētiā ingrato æſtimās animo. Tāta aūt cura monitoris partes exſequi voti nūcupationibꝰ fuit: vt cū vnꝰ ex eis vltimæ ætatis ad inſpiciēda ducis arcana inter arbitros admiſſus ſedulū ſtertēdi vſum haberet: excitatuſq; qd de re p̄ſenti ſentiret a cōſidētibus interrogari ſoleret: maiorē præteriti voti ꝙ īſtātis negotii memoriā retinēs: ductādū in Sclauos exercitū reſpōderet. O immēſam conſtantiā quæ ne in ipſo quidē ætatis occaſu ꝓmiſſi immemor eſſe potuit. Quis aūt mētis cōpos hāc religioſi cōſilii vocē ſenilis animi deliramētū fuiſſe crediderit. Vereor aūt chariſſimū mihi virū amicorū religione cōtempta ex ſummo fortunæ faſtigio in humilē priuatorū ſortē extrema ruinę deformitate caſurū. Ego vero ꝓmiſſi dudū belli militē agēdo: ternas aduerſo corpore plagas accepi. Quibus ſi binas ſub eodē militiæ titulo ſociaſſem ſupremi iudicii tēpore diuina vulnera meis æquata audacibus oculis inſpectāda p̄ſumerē. Quo dicto & tēporaneam Henrici ruinā & ſempiternū virtutis ſuæ prēmiū auguratus eſt. Rex Scaniā ingreſſus: paruo poſt Saxonū irruptione falſo nūtiata: Scaniēſes equeſtri militiæ aſcriptos proprio ductu ꝓſequit̄: imperataq; Sialandēſibus nauigatione Slagloſam aduectus Abſalonem e portu Hulyuimmenſi accitū multa gerēdorū cōſultatione ſollicitat. Pręterea ſe parū veri rumoris credulitate fatigatū ſignificat: expeditionēq; falſo nūtio cōtractā remittit. Habebat aūt in clientela Abſalon: Arnoldū Tylenſem, q ſiue ingenii acumine, ſiue cōiecturarū ſagacitate ſæꝑnumero futura ad ſua vel amicorū negotia ꝑtinētia raro p̄ſagio deꝑhendebat. Nec minus antiqtatis ꝙ diuinationis ꝑitus: ſollerti hiſtoriarū narratione callebat. Qui cū Abſaloni delectādi gratia ſupradictæ expeditionis comes exiſteret: breui eū manū cū piratis cōſerturū p̄dixerat vehemēter ſe mirati teſtatus: quo pacto certamini interfuturus non ſit: p̄ſertim cū inſeparabiliter eū comitari decreuerit. Cūq; rege res geſtas ex eo cognoſcere cupiēte: diſceſſuro Abſalone quieſcere rogaret: ꝑtinaciſſime p̄cibus obluctatus: nō priꝰ rogatui ceſſit: ꝙ rex operā ſe daturū polliceret̄: vt eū poſt Abſalonē prima luce dimitteret. Erāt aūt ſex nauigia Abſalonē comitātia: e qbus tria quo cōmodius ignis alimēta cōtraherēt/ in ſupiores maris anfractus cōceſſerāt: quę poſtmodū æſtus ſubito regreſſu deſtituta/ cœno paludis affixerat: Abſalone totidem reſiduis exteriora ſinus oſtia cōplectēte. Qui cū maritimo tēpore vna cū ſcriba ſuo religioſum pſallēdi ritū ꝑageret/ tumultuatione eminꝰ audita/ qdnā hoc eēt cōcētorē diſpicere iubet. Quo nouē lōgas naues a ſe ꝓſpici referēte: piratas eſſe nō dubitās: ſtertētes adhuc remi-

Equitis Saxonici dictum.

Arnoldi peritia.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ges alta voce cōꝑllat.Quibꝰ ſummo cū ſtupore exiliētibus,nec veſte/ſed armis cor
pora ꝓtegētibus: ocyſſime hoſtes ꝑtēdū hortatur: quorū iā tāta vicinitas ſētiebat̃:
vt ab eis crebris ſilicibus cōtunderētur.Quinetiā Anchoræ vinculis rūpēdæ morę
gratia/diſciſſis:remigiū exerit.At Sclaui facile noſtris metū iniicere rati : ac veluti
ipſorū animos horridis vocibus hebetaturi:ingēti clamore edito obſtrepere cœpe-
rūt.Qđ poſtq̃ fruſtra ſe conatos animaduertere, diffugiūt: eorūq; ratis vna cū vni
uerſis remigibus intercepta.Sed nec vrcinæ ſyluæ latebra ad ſe decurrētibus ſubſi-
dio fuit.Agreſtibus eā curioſius perluſtrādā curātibus.Ea tēpeſtate Eſbernus vrbē
Cōſtructio Kalunburg
Kalundam molitus,noui munimēti præſidio portū hoſtili piratica liberum præſti-
tit.Ipſe quoq; & Inguarus & Olauus/vltro Abſaloni ſe infatigabili piratici muneris
executione iunxerunt.Eo tēpore res Danica circūquaq; difficillimis obfuſa ꝑicu-
lis crebris finitimorū inſidiis tētabatur.Hinc Noruagiēſibus:inde Sclauis,Saxoni-
buſq; ſibi ꝑniciē machinātibus.Quo euenit vt nulli hoſtiū audacter obuiādi fidutiā
haberet,metuens ne dū vnū repelleret:ab altero p̄meretur.Ea patriæ neceſſitudine
ꝑmotus Guthſcalcus qui & ipſe Sclauis: tū ob linguæ eorū ꝑitiā: tū ob paternæ
amicitiæ fauorē,ac proprii cōuictus aſſuetudinē ꝑfamiliaris habebatur:Abſaloni
tacite artē a ſe reꝑtam inſinuat:qua eos repēte ex amicis Saxonū hoſtes efficeret.
Quippe ſe Sclauiā nō legationis ſed beniuolētiæ ſimulatione ꝑtere velle ſignificat:
tāq̃ propriæ charitatis ductu vtilia amicis cōſilia largiturū. Fore enim vt hoſtium
credulitas callidis cōmētorū laqueis circūuēta/Danorum amicitiā abiecta Saxonū
donatione reꝑteret. Qđ ſtudiū maxime ſibi gētis illius moribus ꝑſuaderi dicebat:
quæ plærūq; temeritate niti:cūctaq; pronius q̃ prudētius exſequi ſoleat.Abſalon in
terdū priuatū acumē publicis viribus p̄ſtare ratus:laudata Guthſcalci induſtria ca
uēdū monet:ne ꝗs eis ex parte Danorū falſo polliceat̃: incorruptā patriæ fidē habe
ri cupiēs:memorq; eā,fortibus viris refertā, armis non mēdaciis bella meditari de-
bere. Ille primū Pomeranos aggreſſus:ſe priſcæ familiaritatis memoria:ac totiꝰ po
puli Sclauici charitate ꝑmotū:retūdēdæ eorū inertiæ cauſa aduenisſe dicebat:ꝙ ꝑ-
nicioſa ab eis vtiliū loco duci ꝑſpectū habeat.Siqdē animaduertere eos oportere:q̃
noxiæ dominationis iugū receperint : ꝙq; iis obſequio pareāt:qui ipſos patria tādē
exuere cupiāt. Quippe Saxones quātū ex ipſorū finibus occupauerint: ꝓtinꝰ cultu
atq; habitatiōe cōplecti: nec prȩda aut gloria cōtētos ꝓferēdi imperii cupiditate vi
ctorię lucra cōtinua poſſeſſiōe firmare.Quāobrē eos Nucletū vita/Priſclauū patria
ſpoliaſſe:Razaburgam,Illogam,ac Suerynā in totiꝰ Sclauiæ ruinā vallo foſſaq; cin
xiſſe.Danos vero diuerſo ſtudio bella gerere:nec hoſtiū fines: ſed mutuæ pacis com
merciū affectare:ꝓpriū tueri:q̃ alienū appetere cupidiores.Itaq; ſummoꝑe eos elabo
rare debere:vti Saxonicis p̄ſidiis patriā vacuefaciāt:omniq; Theutonū plębe regno
egeſta:amicitias cū Danis cōponāt:quos Saxonū hoſtes eſſe non ambigāt. Ita demū
eos ſempiternę libertatis beneficio patriā ornaturos. His monitis cōcitati Pomera
ni:loca a Saxonibus intra Sclauiā optēta ꝑuadūt.Illogā capiūt reliqs eorū munitio-
nibus defenſorū virtute ſeruatis. Et ne ducis inopes viderent̃,Danorū regis titulū
profitent̃.Ita Guthſcalcus duarū gētiū vires Daniæ imīnētes odiis ſequeſtrauit:pa
triāq; noſtrā vndiq; finitimorū armis obiectā ab impēdēte ꝑiculo pio mēdacii cō-
mēto ſeruauit. Cuius facinoris fama Guthſcalci reditū p̄currēte : Rex āmiratione
ꝑfuſus:poſtq̃ ex Abſalone ꝑ quē res eſſet acta cognouit impēſius auctorē laudauit
Igit̃ Hericus vt repudiatā regis amicitiā recuperaret : ſine qua Sclauos arcere non

poſſet: Henricũ Razaburgẽſem, & antiſtitem Lubeccẽſem legatione onerat: filiã ſuã
minorẽ/filio eius in matrimoniũ offerẽs. Nã maior natu quę prius ei deſpõſa fuerat
morbo occiderat. Per eoſdẽ cõfirmãdę oblationis gratia apud Bremenſem ꝓuinciã
tẽpeſtiuus ducis occurſus ꝓmittitur. Quo rex legatorũ adhortatione ꝓfectꝰ Gun-
cellinũ obuiũ habuit: qui ſub impedimẽto aduerſæ valitudinis ducis abſentiã excu
ſaret: eũqꝫ apud Eydorã celeriter aduẽturũ ꝓmitteret. Eo cũ ventũ eſſet: & ducis ꝓ
miſſa cõplentur: & militia aduerſum Sclauos paribus votis cõdicitur. Sed eo dimi
nũ ꝑtẽte: rex Walogoſtũ profectus omiſſa vrbis oppugnatione: finitima rura armis
percurrit. Oſni quoqꝫ oppidi poſt recentẽ vaſtitatẽ parũ reędificati incẽdiũ iterat.
Eodẽ vaſtationis genere diuerſa regionis loca ꝑtũtur. At Sclaui quia viribꝰ niti ne
quibãt: vtrũqꝫ hoſtẽ ære atqꝫ obſidibus placãt. Poſt hæc rex belli Noruagici medita Noruagicũ
tionẽ ad id vſqꝫ tẽpus rebus Sclauicis interpellatã: magna curarũ parte liber ingre- bellum.
ditur. Quã veris principio copioſis patriæ viribus exſecutus: per ſummã Wicarorũ
dignationẽ, nõ modo liberos aditus: certe etiã lętos occurſus habuit. Nec hoſtis ſed
ducis more ſermone cũ incolis habito: cõcionibus arma mutauit. Quorũ beniuolẽ
tia adeo delectatus: vt hoſtiũ obliuiſcerẽt: ocyoſaqꝫ ꝓcedẽdi tarditate: eximiũ Erlyn
go cõtrahẽdarũ viriũ tẽpus reliquit. Magnitudo exercitus eius lętos Wicenſiũ ocu-
los in ſe cõuertit. Nauigatio quoqꝫ eius gratis eorũ luminibus aſpecta: liberos impe
trauit excurſus. Enimuero cõplures in anguſtias ꝑ quas claſſi ſeriatim meandũ erat
multitudinis eius ãmiratione ꝓtracti: quo certius nauigiorũ numerũ deꝓhẽderet:
nõ nocẽdi, ſed ſpectandi auiditate edita loca cõplebant. Tunſbergenſes quo cæteris
regẽ impẽſius colerẽt: finibꝰ ſuis exceptũ honoratiſſimæ ꝓceſſionis officio venerati
ſunt: religione ſeruitiũ cumulãtes. Erlyngi milites ꝙ ſuperiorẽ regis aduẽtũ muni-
mẽti illic ſiti fiducia ſpreuerãt: præſentẽ fugæ declinatione cauebant. Rex ſuperato
cliuo colluſtratę rupis cacumẽ miratus inexpugnabile loci ꝓſidiũ cõprobabat/artis
opus trãſcẽdẽte natura. Fertur iterim Erlingũ cuiuſdã ſinus anguſtias Danorũ na
uigationi opportunas ꝓhibẽdi trãſitus gratia crebris machinarũ tormẽtis vallaſſe
plus locorũ difficultati: ꝗ ꝓpriis viribus in excipiendo hoſte cõfidẽtẽ. Quapropter
rex tarditatis ſuę diſpẽdiũ execratus/vocatos amicos celeritatis exhortatiõe ſollici
tat: erubeſcẽdũ moræ crimẽ operoſo feſtinationis impẽdio redimẽdũ affirmat: ꝙ iã
comeatibus quaſi per ocyũ & inertiã abſumptis: inaniter tẽpus triuiſſe videanẽ. Ea
res diuerſo maiorũ iudicio excepta eſt: variaqꝫ ſentẽtia duces cõſiliũ agitabãt: aliis
tormẽtorũ magiſtros expoſitis in terrã equitibus deturbãdos, obiectaſqꝫ rates trãſ-
itu ſubmouẽdas hortãtibꝰ, aliis in tãtas anguſtias ingẽti claſſe temere procurrẽdũ
vetantibus. Quidã hoſtibus laxiore freto ꝓteritis: regionẽ armis occupandã cenſe-
bãt. Protinus enim Erlingũ, aut pugnãdi, aut fugiẽdi neceſſitate ꝑſtrictũ quęſita
locorũ ꝓſidia relicturũ: alii vero abſentis periculi ꝓſentẽ metũ ridẽtes: nõ ante deli-
beratione agendũ docebãt: ꝗ res ſe propius inſpectandam dediſſet. Hi celeri ꝓceſſu
vtendum hortantes: ocyoſæ nauigationis moras amputari iubebant. Ita cũctorum
ſententia variante. Nicolaus quidam cognomẽto Bos natu ꝗ virtute nobilior mi- Nicolai bo-
rari ſe inquit cur iuris ratione vtẽtibꝰ: inclytoqꝫ ſolo natis amœniſſimę patriæ gre uis verba.
mio relicto tot inculta locorũ ſpatia pererrare liberet: præſertim quibus nihil ꝓter
aſpera ſaxa: atqꝫ inuias rupes occurreret. Eo ſiquidẽ dementiæ ventũ eſſe: vt vltimę
erumnę ſummarũ voluptatũ loco ducantur. Nam ſi regem Noruagia potiri cõtin
gat fore vt plus laboris ex vtroqꝫ regno: ꝗ voluptatis ex altero ſit percepturus. Prę-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

terea cũ iam labentiũ alimentorũ neceſſitas vrgeat ſi longius nauigatio proferatur
haud quaq̃ cõmeatꝰ reditui ſuffecturos. Hęc ab eo timidius q̃ prudẽtiꝰ dicta ſilẽtio
probari videbanť. Qđ dictũ Abſalon diuerſa a cæteris æſtimatione cõmẽſus: dimiſ
ſis amicis ſolitariũ regẽ acrius obiurgare cœpit: ꝙ Nicolai ſentẽtiam ſumma rep=
henſione dignam taciturnitate probauerit: eaq; plenis contumeliæ reſponſis præ=
damnare paſſus non ſit. Quæ enim ab eo per ludibrium dicta videbãtur: acerrimæ
factionis incitamẽta fuiſſe. Cuius ſi comitatũ nullo in momẽto poſuiſſet, cũctaq; eo
deſertore q̃ comite melius exequẽda dixiſſet: cæteros vnius rubore ꝓmotos/ſimilis
opprobrii metu ſilentium acturos. Nũc vero cũ aut cõſenſerit: aut conſentire viſus
fuerit: neq; palã eũ timiditatis exprobratione cõfuderit: breui cõplures licẽtiori im
punitatis exẽplo ꝓtractos: ſimilibus monitis ſucclamaturos. Nec ſecus ac p̄dixerat
accidit. Nam cũ principes omni ſtudio redeũdi cupiditatẽ proceſſui p̄ferrent: eaq;
manifeſtis votis ꝓſequi nõ auderẽt: plæbẽ clandeſtinis incitamẽtis inſtinctã ſeditio
ſis armauere cõſiliis. Ex qua qdã petulãtioris audaciæ explorata Abſalonis audacia
cuius in ꝓtrahẽda expeditione ꝑtinaciã cauſabãtur: nauẽ eius ſilicibus petiuere. Sed
a remigibus mox excepti: q̃q̃ numero p̄ſtarẽt: terga vertere. Quorũ demẽtiã rex de
bita animaduerſione ꝓſecutus non eſt: abũde eos hoc fugæ dedecore punitos exiſti=
mãs. Inde ad ſinũ porturiã egregia Siuardi victoria inclytũ: vbi ſcilicet immunerã
claſſem tribus ab eo nauigiis ſubactã ferũt velificatũ eſt. Illic e Iutenſibus aliqui ini=
quiſſima gubernatorũ exhortatione prouecti: cõcione facta: remiſſionẽ expeditionis
violẽta ſucclamatione poſcebãt. Ad quos cõp̄hendẽdos milites ſub ignoto cultu
miſſi aliquãdiu in eorũ cõcilio obſcurata ſui notitia cõſederũt. Tandẽ a circũſtãti=
bus agniti veſte quã latẽdi gratia ſumpſere diſcuſſa: correptos ſeditionis auctores:
obtorta gula ſecũ traxere. Qui cũ ad naues abducti fuiſſent: graues regi pœnas va=
pulãdo dedere. Qui quo punitiores forẽt: viciſſim in vndas demittebanť: iiſdẽq; ex=
tracti: renouatis verberibus mulctabãtur. Poſt hæc eo loci ꝓceſſum vbi ſolſtitii æſti
ualis tẽpore inuſitatæ claritatis noctes ſenſere: dieiq; tã ſimiles: vt minimũ tẽporũ
diſcrimẽ videreť. Ad quarũ lumẽ ſolis beneficio procuratũ leui cõtẽplatione exiles
literæ legi poterãt. Illic Iutenſiũ magnates, quos aut metus/ aut impatiẽtia ſtimula
bat: regem apertis repetendæ patriæ monitis aggreſſi: inopẽ alimẽtorũ expeditionẽ
dimitti iubebãt. Anno poſtero ſi animus in ſentẽtia mãſiſſet: nõ ꝑ prolixos Wicenſiũ
partiũ anfractus: ſed e Wendilæ finibus directæ nauigationis cõpendio reuerſuram.
Quorũ voces etiã querulũ inediæ vulgus adiuuit. Adeo vt nemo ex plæbe eẽt q nõ
rerũ inopiæ citato reditu ſubueniẽdũ clamaret. Ita rex obſtrepẽte multitudinis im
perio ꝓpoſito cedere cõpulſus: ſoluẽdæ expeditionis ſentẽtiã ꝓtulit. Et ne hoſtẽ oĩs
incõmodi expertẽ relinqueret: p̄ſtãtiſſimis totius Noruagiæ nauigiis ſecũ abductis
peregrina patriã claſſe ditauit. Ita quorũdã Iutorũ ĩpatiẽtia maxima victoriæ ſpes
ſubruta eſt: quia ſi debita cœpto perſeuerãtia nõ deeſſet: res Noruagica ſub Danis
mãſiſſet. Noruagiẽſis nobilitas quæ veniẽti regi comes extiterat: linquẽdæ patriæ
pudore reuertẽtẽ ꝓſequi ſupſedit. Interea dũ hæc gerũtur Rugianorũ ex regis lon=
gius agentis occupatione fidẽtiũ defectio incidit. Qui cũ finita hyeme expeditionẽ
aduerſum ſe deſtinari cognoſcerẽt: quẽdã conſpectioris ingenii ac facũdię politioris
ſubornãt qui regis ꝓpoſitũ exquiſita adulationis arte ſubuerteret. Qđ cũ minime
efficere quiuiſſet: reditu ſuo hoſtiũ aduẽtũ p̄currere noluit: ne aut ciuibus bellũ diſ
ſuadẽdo ſuſpectus: aut cõcitando ꝑnicioſus exiſteret. Igitur Abſalonẽ vti ſe comitẽ

Noctes claræ in ſolſtitio æſtiuali.

Rugianorũ defectio.

pateretur orauit: quoad eius conſiliũ a ciuibus poſceret: ꝙ ſtolidæ mẽtis hominib⁹
plus requiſita: q̃ oblata cõſilia placere ſoleant. Rex varias Rugiæ partes adortus: cũ
vbiq; prædæ nuſq̃ vero pugnæ materiã repperiſſet: fundẽdi ſanguinis auiditate ꝑ= **Arkon.**
ductus/ vrbẽ Arkon obſidione tẽtauit. Hæc in excelſo ꝓmõtorii cuiuſdã vertice col
locata. Ab ortu meridie & aquilone: nõ manu factis ſed naturalib⁹ ꝓſidiis munit: ꝓci
pitiis mœniũ ſpeciẽ ꝓferẽtib⁹: quorũ cacumẽ excuſſę tormẽto ſagittę iactus æquare
nõ poſſit. Ab iiſdẽ quoq; plagis circũfluo mari ſepitur/ ab occaſu vero vallo qnqua=
ginta cubitis alto cõcludit. Cuius inferior medietas terrea erat: ſupior ligna glebis
interſita cõtinebat. Septẽtrionale ei⁹ latus fonte irriguo ſcatet/ ad quẽ muniti callis
beneficio oppidanis iter patebat. Hui⁹ quõdã Ericus vſu violẽtius intercluſo: nõ le
uius ſiti q̃ armis obſeſſos ꝓmebat. Mediũ vrbis planicies habebat: ĩ qua delubrũ ma
teria ligneũ: ope elegãtiſſimũ viſebat: nõ ſolũ munificẽtia cultus: ſed etiã ſimulacri **Formæ ſi=**
in eo collocati numine reuerẽdũ. Exterior ædis ãbitus accurato cęlamine renitebat **mulacrum.**
rudi atq; ĩpolito picturę artificio varias rerũ formas cõplectẽs. Vnicũ in eo oſtiũ in
traturis patebat. Ipm vero fanũ duplex ſeptorũ ordo claudebat. E qbus exterior pa=
rietibus cõtext⁹: puniceo culmine tegebat. Interior vero quatuor ſubnixus poſtib⁹:
parietũ loco penſilibus auleis nitebat: nec quicq̃ cũ exteriore ꝓter tectũ: & pauca la=
quearia cõmunicabat. Ingẽs in ęde ſimulacrũ omnẽ humani corporis habitũ grãdi **Simulacrũ**
tate trãſcẽdẽs quatuor capitibus/ totidẽq; ceruicibus mirãdũ ꝑſtabat: e qbus duo **Rugianorũ**
pectus, totidẽq; tergũ reſpicere videbant. Cæterũ tam ante q̃ retro collocatorũ vnũ **Iani ſimile.**
dextrorſum, alterũ lęuorſum cõtẽplationẽ dirigere videbat. Corraſæ barbæ/ crines
attonſi figurabant: vt artificis induſtriã Rugianorũ ritũ in cultu capitũ æmulatã
putares. In dextra cornu vario metalli genere excultũ geſtabat: qđ ſacerdos ſacrorꝫ
eius peritus annuatim mero ꝓfundere cõſueuerat. Ex ipſo liquoris habitu ſequẽtis
anni copias ꝓſpectur⁹. Læua arcũ reflexo in latus brachio figurabat. Tunica ad ti=
bias prominẽs fingebatur: quæ ex diuerſa ligni materia createę/ tã arcano nexu geni
bus iũgebãtur: vt cõpaginis locus nõ niſi curioſiori cõtẽplatione depħẽdi potuerit.
Pedes humo cõtigui cernebant: eorũ baſi intra ſolũ latẽte. Haud procul frẽnũ ac ſel
la ſimulacri: cõpluraq; diuinitatis inſignia viſebant. Quorũ ammirationẽ cõſpicuæ
grãditatis enſis augebat: cuius vaginã ac capulũ ꝓter excellẽtẽ cęlaturæ decorẽ ex=
terior argẽti ſpecies cõmẽdabat. Solẽnis eidẽ cultus hoc ordine pẽdebat. Semel quo
tannis poſt lectas fruges ꝓmiſcua totius inſulæ frequẽtia ante ædẽ ſimulacri litatis
pecudũ hoſtiis: ſolenne epulũ religionis nomine celebrabat. Huius ſacerdos præter
communẽ patriæ ritum barbæ comæq; prolixitate ſpectandus: pridie q̃ rem diui= **Superſtitio**
nam facere debuiſſet ſacellum (qđ ei ſoli intrandi fas erat) adhibito ſcoparum vſu **mirabilis.**
diligentiſſime purgare ſolebat: obſeruato ne intra ædem halitũ funderet. Quo quo
ties capeſſendo vel emittẽdo opus habebat: toties ad ianuam procurrebat: ne vide
licet dei præſentia mortalis ſpiritus contagio pollueretur. Poſtero die populo præ
foribus excubãte detractum ſimulacro poculum curioſius ſpeculatus: ſi quid ex in=
diti liquoris menſura ſubtractũ fuiſſet: ad ſequẽtis anni inopiã pertinere putabat.
Quo annotato præſentes fruges in poſterum tẽpus aſſeruari iubebat. Si nihil ex cõ
ſuetæ fœcunditatis habitu diminutũ vidiſſet: ventura agrorum vbertatis tẽpora
prædicabat. Iuxta qđ auſpicium inſtantis anni copiis: nunc parcius, nunc profuſius
vtendũ monebat. Veteri deinde mero ad pedes ſimulacri libamẽti nomine defuſo:
vacuefactũ poculũ recẽti imbuit: ſimulatoq; ꝓpinãdi officio ſtatuã veneratus/ tum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſibi tū patriæ bona: ciuibuſq; opū ac victoriarū incremēta ſolēniū verborū nūcupa-
tione poſcebat. Qua finita admotū ori poculū nimia bibēdi celeritate cōtinuo hau-
ſtu ſiccauit: repletūq; mero ſimulacri dexteræ reſtituit. Placēta quoq; mulſo cōfecta
rotūdæ formæ: grāditatis vero tātæ vt pene hominis ſtaturā æquaret: ſacrificio ad
mouebatur. Quā ſacerdos ſibi ac populo mediā interponēs: an a Rugianis cerneret
ꝑcontari ſolebat. Quibus illā a ſe videri reſpōdētibus: ne poſt annū ab hiſdē cerni
poſſet optabat. Quo p̄cationis more: nō ſuū aut populi fatū: ſed futura meſſis incre
Epulandi mos. mēta poſcebat. Cōſequēter ſub ſimulacri noīe p̄ſentē turbā cōſalutabat: eāq; diuti⁹
ad huius numinis veneratiōnē ſedulo ſacrificii ritu pagendā hortatus: certiſſimū
cultus p̄miū/ terra mariq; victoriā ꝓmittebat. His ita pactis reliquū diei plenis lu-
xuriȩ epulis exigētes: ipſas cōuiuii dapes: in vſum cōuiuii, & gulæ nutrimēta ver-
tere: cōſecratas numini victimas: intēperantiæ ſuæ ſeruire cogētes. In quo epulo ſo-
brietatē violare piū æſtimatū eſt/ ſeruare nefas habitū. Nummus ab vnoquoq; mare
vel fœmina annuatim in hui⁹ ſimulacri cultū doni noīe pēdebatur. Eidē quoq; ſpo-
liorū ac p̄darū pars tertia deputabat̃: ꝓinde atq; eius p̄ſidio parta obtētaq; fuiſſent.
Hoc quoq; numē trecētos equos deſcriptos: totidēq; ſatellites in eis militātes habe-
bat: quorū omne lucrū ſeu armis, ſeu freto quȩſitū ſacerdotis cuſtodiæ ſubdebatur.
Qui ex earū rerū manubiis diuerſi generis inſignia ac varia tēplorū ornamēta cōfla
bat: eaq; obſeratis arcarū clauſtris mādabat: in ꝗbus p̄ter abundantē pecuniā multa
purpura vetuſtate exeſa cōgeſta fuerat. Illic quoq; publicorū munerū ac priuatorū
ingēs copia viſebatur ſtudioſis beneficia poſcētiū votis collata. Hāc itaq; ſtatuā to-
tius Sclauiȩ pēſionibus cultā finitimi quoq; reges nō abſq; ſacrilegii reſpectu donis
Sueno rex poculo idolum donauit. proſequebant̃. Quā inter cæteros etiā rex Danorū Sueno ꝓpitiādi gratia: exquiſiti
cultus poculo veneratus eſt. Alienigenæ religionis ſtudiū domeſticæ p̄ferēdo. Cui⁹
poſtmodū ſacrilegii infelici nece pœnas ꝑſoluit. Alia quoq; fana cōpluribus in locis
hic numē habebat: quæ ꝑ ſupparis dignitatis, ac minoris potētiæ flamines regebā-
Equ⁹ idoli. tur. Prȩterea peculiarē albi coloris equū titulo poſſidebat: cui⁹ iubȩ aut caudȩ pilos
cōuellere nefariū ducebat̃. Hūc ſoli ſacerdoti paſcendi, inſidēdiq; ius erat: ne diuini
Suantouit⁹ ſanctus Vitus. animalis vſus quo frequētior hoc vilior haberet̃. In hoc equo opiniōe Rugiæ Suan-
touitus (id ſimulacro vocabulū erat) aduerſum ſacrorū ſuorū hoſtes bella gerere
credebat̃. Cui⁹ rei p̄cipuū argumētū extabat ꝙ is nocturno tēpore ſtabulo inſiſtens
adeo plærūq; mane ſudore ac luto reſperſus videbat̃: tāq̄ ab exercitatione veniendo
Equi omina. magnorū itinerū ſpatia ꝑcurriſſet. Auſpicia quoq; ꝑ eūdē equū huiuſmodi ſume-
bant̃. Cū bellū aduerſum aliquā ꝓuīciā ſuſcipi placuiſſet: ante fanū triplex haſtarū
ordo miniſtrorū oꝑa diſponi ſolebat: in quorū quolibet binæ e trāſuerſo iūctȩ cōuer
ſis in terrā cuſpidibus figebātur æquali ſpatiorū magnitudine ordines diſparante.
Ad quos equus ductandæ expeditionis tempore ſolenni precatione p̄miſſa a ſacer-
dote e veſtibulo cū loramentis productus: ſi propoſitos ordines ante dextro q̄ læuo
pede tranſcenderet: fauſtum gerendi belli omen accipiebatur. Sin læuum vel ſemel
dextro prætuliſſet petendæ prouinciæ propoſitum mutabatur: nec prius certa na-
uigatio præfigebatur/ q̄ tria continue potioris inceſſus veſtigia cernerētur. Ad va
ria quoq; negotia profecturi: ex primo animalis occurſu votorū auſpicia capiebāt.
Quæ ſi læta fuiſſent: cœptū alacres iter carpebant. Sin triſtia/ reflexo curſu propria
Sortium vſus. repetebant. Nec ſortium eis vſus ignotus extitit. Siquidem tribus ligni particulis
parte altera albis, altera nigris, in gremiū ſortium loco coniectis: candidis proſpera

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

furuis aduerſa ſignabant. Sed ne fœminæ qdẽ ab hoc ſciẽtiæ genere immunes fuere
Quippe foco aſſidẽtes abſq; ſupputatõe fortuitas in cinere lineas deſcribebãt. Quas Geomãtia.
ſi pares numeraſſent proſperę rei pręſcias arbitrabantur: ſi impares ſiniſtri ꝑnũtias
autumabãt. Huius igitur vrbis nõ magis rex munimẽta q̃ ritus euertere cupiens:
vniuerſę Rugię profanos cultus eiꝰ excidio deleri poſſe arbitrabat̃. Neq; em̃ dubiũ
habebat: quin extante ſimulacro facilius gẽtis mœnia q̃ ſacrilegia domarẽtur. Itaq;
quo ocyus expugnationẽ ꝑageret: ingẽtẽ lignorũ materiã faciẽdis machinis oppor
tunã magna cũ totiꝰ exercitus fatigatione ꝓpinquis e ſyluis petẽdã curauit. Quibꝰ
dũ artifices coaptãdis intẽderẽt: fruſtra his rebus operã dare aſſeuerabat ſperato ci
tius vrbẽ capturos. Interrogatus quonã id augurio depꝛẽſum haberet. Ex hoc po-
tiſſimũ augurari ſe dixit: ꝙ Rugiani quõdã a Karolo Cęſare expugnati: ſanctũq; Vi
tũ Coruegiẽſem religioſa nece inſignẽ tributis colere iuſſi: defuncto victore: liberta Viti ſancti
tẽ repoſcere cupiẽtes: ſeruitutẽ ſupſtitiõe mutarũt: inſtituto domi ſimulacro qđ ſan ſtatua.
cti Viti vocabulo cẽſuerũt. Ad cuiꝰ cultũ cõtẽptis Coruegiẽſibꝰ pẽſionis ſũmã trãſ
ferre cœperũt. Affirmãtes domeſtico Vito cõtẽtos: externo obſeq nõ oportere. Quã
obrẽ Vitũ veniẽte ſui ſolẽnis tẽpore eorũ mœnia turpaturũ: a qbꝰ tã ſimilẽ mõſtro
figurã acceperit. Merito nãq; eũ ab his iiuriarũ pœnas exigere debere/q venerabilẽ
eiꝰ memoriã ſacrilego cultu cõplexi fuerũt. Hoc ſe nõ ex ſomniorũ aut rerũ accidẽ
tiũ coniecturis: ſed ſola ꝑſagiẽtis animi ſagacitate colligere teſtabat̃. Ammirabilior
cũctis q̃ credibilior ꝑdictio extitit. Et quoniã inſula Archonẽſis quæ Withora dicit̃:
a Rugiæ cõplexu paruula freti interriuatione/q̃ vix fluminis magnitudinẽ æquare
videat̃ abrũpitur/ne eo loci vlla Archonẽſibus auxilia porrigerẽtur: miſſis q trãſitũ
obſeruarẽt: hoſtẽq; traiectu ꝓhiberẽt: cætera manu vrbis obſidionẽ arripuit. Ac pri
mũ operã tormẽtis vallo applicãdis exhibuit. Abſalon inter manipulos caſtrorũ lo
ca diſtribuere iuſſus: deſignãdi officiũ mẽſurato inter maria ſpatio exſequebat̃. In-
terea oppidani portã vrbis quo minor eã attẽtandi facultas pateret: ingẽti glebarũ
aceruo ꝑſtruxerãt: aditũq; coacta ceſpitũ cõpage claudẽtes tantũ ex eo opere fidu
tiæ cõtrahebãt: vt turrim quæ ſupra portã ſita fuerat ſignis tantũ aquiliſq; prote-
gerẽt. Inter quas erat †Stanitia magnitudine ac colore inſignis: cui tãtũ veneratio- †Stuatira.
nis a populo Rugiano tributũ eſt: quãtũ omniũ pene deorũ maieſtas obtinuit. Eam
enim pręſe ferentes: in humana diuinaq; graſſandi poteſtatẽ habebãt: nec quicq̃ eis
qđ libitũ foret illicitũ habebatur. Populari vrbes: aras demoliri: fas ac nefas in ęquo
ponere: cũctoſq; Rugiæ penates aut ruinis, aut incẽdiis euertere potuiſſet: tantũq;
ſuperſtitioni indultũ eſt: vt exigui panni auctoritas regiæ poteſtatis vires tranſcẽ-
deret. Plectentes ſigno perinde ac diuino geſtamini honorẽ habebãt: officiis damna
iniurias obſequiis rependentes. Interea variis inchoandæ obſidionis operibus inſi-
ſtente exercitu: aliiſq; ſtabula, aliis tentoria ad neceſſarios vſus militari procuratio
ne verſantibus: rege vero diurni caloris intemperantiam ocio atq; vmbraculis le-
niente: Danorum forte pueri plenis petulantiæ excurſibus: ad vallum perducti: cõ-
tortos funda lapillos in propugnacula iacere cœperunt. Quorum ingenio delectati
magis Archonenſes q̃ territi: ſimiles luſui niſus armis excipere erubeſcebant: ob Puerorum
idq; eos ſpectare q̃ repellere maluerunt. Adoleſcentibus ſubinde puerorum cœ- iaculatio.
ptum in conſimili prouocationis genere æmulantibus ſpectandi voluptate depo-
ſita ægre pugnam capeſſunt. Iuuenes quoq; noſtri relictis variæ occupationis of-
ficiis: ad auxilia ſociis ferenda concurrunt / equitibus iſta puerilium exercitiorum

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

loco ducentibus. Ita res paruulis ac pene deſpicabilibus initiis cœpta / grandē haud leui in momēto ponēdi certaminis ꝓgreſſum accepit / paulatimq; puerilis ludi incitamētū ad ſeriū virilis pugnæ modū ꝓrepſit. Forte aūt egeſta portę humus in antri ſiue crepidinis formā ſubſidēte glebarū mole cōceſſerat: vaſtuſq; inter turrim & ceſpites hiatus patebat. Quē cū egregii animi ignotus iuuenis gerēdarū rerū ꝓpoſito opportunū animaduerteret: attingēdi eius opē a ſociis implorauit: quo ſi ipſorū auxilio p̄ceſſiſſet expugnationē illico ſubſecuturā: ſeq; victoriæ gradū facturū ſpondebat. Quibus quonāmodo iuuari poſſet pcōtantibus: telorū cuſpides quis tāq̄ ſcalis euaderet: mediis ceſpitū locis immergi p̄cepit: eoq; negotio ſubuectꝰ poſtq̄ animaduertit: ita ſe vndiq; eius antri p̄ſidio vallatū vt ab hoſtibus lædi nō poſſet extruendi ignis gratia ſtramētū popoſcit. Interrogatus an accēdēdi eius materiā haberet ferrū ſibi ac ſilices ſuppetere reſpōdit: p̄monito: vt æſtuāte incēdio ab hiſdē deſcēſurus exciperet̃. Igitur foci nutrimēta circūſpiciētibus / fors materiā obtulit: forte em̄ qdā ad neceſſarios vſus onuſtū ſtipula currū agebat. Qua direpta alius alii faſciculos iaciētes: eoſq; cuſpidibꝰ affixos iuueni porrigētes breui patulū repleuere cauū: turris deſertione tutos aditus dāte. Nā oppidanos partim rei ignorātia: partim turris inanitas fefellit: cuiꝰ etiā ꝓminēs latitudo oppugnatoribꝰ ab vtroq; latere p̄ſidio fuit. Quæ cum repētino igne correpta cōflagrare cœpiſſet incēdii auctor facto victoriæ gradu excipiētibꝰ ſociis ſolo illabitur. Cōſpecto fumo oppidani improuiſo periculo attoniti: igni priꝰ an hoſti reſiſterēt ambigebāt. Tādē collectis animis ſumma vi incēdio occurrūt: omiſſoq; hoſte bellū cū flammis gerere cœperūt: noſtris extinctionē prohibere conātibus: vt ex pari his reprimēdi incēdii: illis ꝓtegēdi cupido īceſſiſſe videret̃. Tādē aqua defecti flāmas lacte ſparſere: q̄ tāto vehemētiꝰ incēdiū cōcepere: quāto hoc liquoris genere ſępiꝰ p̄fundebant̃. Ea res plurimū īcremēti īcēdio adiecit. Orto deinde clamore rex ſpectādi gratia extra caſtra ꝓgreſſus: ſimulq; euētus āmiratione cōcuſſus: cū dubiū haberet: an ignis vllū expugnationi momētū adiiceret quid factu potiſſimū foret ex Abſalone ꝑqrere inſtitit. Ille regē ne ſe puerilibus cœptis inſereret: aut qcq̄ inexplorato negotio repēte aggrederet̃ hortatus: magnopere rogare cœpit: vt ſibi primū an ignis potiēdæ vrbis efficax eēt: ſpeculari ꝑmitteret. Nec rē p̄ſcrutari cūctatꝰ clypeo dūtaxat ac galea tectus: portā acceſſit: iuueneſq; eā oppugnare conātes: hortari ad cōfouēdū īcēdiū cœpit. Qđ accēſis vndiq; nutrimētis euectū: poſtiūq; ac colūnarū roboribꝰ alitū: ligneū turris pauimētū abſūpſit. Ac deīde ſūma corripiēs: ſingulare ſimulacri ſignū: aliaq; domeſticæ religionis īſignia cineri ęquit. Qđ poſtq̄ rex nūtiāte Abſalone accepit: eiuſdē monitu vrbē corona cingi p̄cepit. Ac ꝓtinꝰ ſella extra caſtra poſita: pugnę ſpectator cōſedit. Tūc qdā Danicæ militiæ fortiſſimꝰ adoleſcēs: dū ad ꝓpugnacula ante alios eximia capeſſendę laudis auiditate euadere niteret̃: letalēq; ictū corpore excepiſſet: ita collabēdo ſe geſſit vt nō fato opp̄ſſus ruere: ſed de īduſtria ſaltū edere videret̃. Qua virtute pulchrius dimicauerit an occiderit / incertum reliquit. Pomerani quoq; ſub Kazimaro & Bugiſzlauo ducibus ſpectante rege dimicare egregiū rati: audaciſſima vrbis oppugnatione ſingulare virtutis ſpecimen ediderunt. Quorum excellēs opera grata ammiratione regis oculos permulſit. Ex oppidanis complures ancipiti periculo circunuenti: partim incendio, partim hoſtilium telorum impulſu proſtrati cadebant: incertūq; erat plus ignem an hoſtem metui opteret. Quidam vero ſalute poſtpoſita adeo obſtinatā ac perſeuerantē vrbis defenſionē egerūt: vt ſimul deflagrati aggeris

Iuuenis ignoti facinus memorabile.

Simulacri cōbuſtio.

Pomeranorū virtus.

Pertinax vrbis defenſio.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

excidio obruerent. ſeq; ſuꝑ mœniū ſuorū rogū ꝓiectos: cōibꝰ flāmis cremādos ꝑbe=
rēt. Tāta ſiqdē patrii munimēti charitate tenebant: vt eiꝰ ruinarū ſocii q̄ ſupſtites
exiſtere ꝑoptarēt. Ita deſꝑatis oppidanoꝝ rebꝰ / excidioq; & morti ꝓpīquātibꝰ qdā e
ꝓpugnaculis excelſa voce clamitās, Abſalonis alloquiū poſtulabat. Quē Abſalon in
trāquilliſſimā vrbis ꝑtē / q̄ ſcilicet a cęde plurimū ſtrepituq; diſtaret ſecedere iuſſū
qdnā afferret īterrogat. Ille vocis affectū manu ac geſtibꝰ ꝓſecutꝰ: bellica noſtrorū
oꝑa relaxari poſcebat, quoad oppidanis deditionē arriꝑe liceat. Negat Abſalon vllā
oppugnationis remiſſionē fore: ni & ipſi pariter a ꝓhibēdo incēdio operā retraxiſ=
ſent. Quā cōditionē barbaro cōprobāte: acceptas ꝑces illico regi porrexit: eoq; ꝓti=
nus hac de re euocatos pugna prīcipes cōſulēte: barbari votis annuēdū ſubiūxit. di
cendo oppidanis graſſantis incēdii īpetū hoc difficiliꝰ / quo tardiꝰ ſopituros. Qđ ſi
reprimere deſtitiſſent: etiā remoto hoſte victoriā igni daturos. Noſtros vero tāetſi
ocio īdulgerēt id ꝓpugnātiū flāmarū viribꝰ obtēturos qđ ne ꝓpriis qdē aſſequi va
luiſſent. Q; q̄q̄ ad horā armis abſtineāt ocioſos exiſtimādos nō eſſe: ꝑſertim alieno
miniſterio ſine vllo ſui diſcrimine ꝑliantes. Probato cōſilio rex oppidanos ī fidē hac
lege recepit: vt ſimulacro cū oī ſacra pecunia tradito: captiuos chriſtianos ergaſtu=
lo liberatos: abſq; redēptiōe dimitterēt: oīaq; verę religiōis momēta danico ritu ce
lebrāda ſuſciperēt. Quinetiā vt agros ac latifūdia deorū ī ſacerdotiorū vſus cōuer=
terēt: ſeq; quoties res poſceret: danicæ expeditiōis comites exhiberēt: nec vnq̄ accer
ſiti / regis militiā ꝓſeq ſupſederēt. Pręterea ānuatim ex ſingulis boū iugis quadrage
nos argēteos tributi noīe pēderēt: totidēq; obſides ī earū cōditionū firmamētū ꝑſta
rēt. Quo audito / ppl's repētinis ſeditiōis facibꝰ inflāmatꝰ: hoſtiliſq; ꝑdę ac ſāguinis
cupidꝰ: magnoꝑe q̄ri cœpit. ꝙ ꝓpiquę victorię ꝑmiis ſpoliatꝰ: nihil ex tāta fatigatio
ne ꝑter ictꝰ & vulnera retuliſſet: ꝙq; ſibi de pene victo hoſte tot īiuriarū vltionē ꝓ=
prio arbitrio exigere nō licuerit. ꝑfatꝰ illorū ſaluti iā cōſuli: de qbꝰ tot ſpoliorū / tot
domeſticarū cladiū minimo negocio ſpecioſiſſima vīdicta accipi potuiſſet. Pręterea
deſerturū ſe regē ꝙ vrbē capi paſſus nō ſit / exiguāq; pecuniā īgēti victorię ꝑtulerit
minitatꝰ ē. Talibꝰ rex obtrectatiōis ſibilis vexatꝰ / quo lōgiꝰ ſtrepitu abeſſet / prīciꝑes
extra caſtra ꝑductos deditionē vrbis an direptionē ꝓbēt ꝑquirit. A qbꝰ Abſalon qd=
nā ea de re ſētiret diſſerere iuſſꝰ munitionē qdē capi: ſed nō ſine diuturno obſidiōis
impēdio poſſe aſſeuerabat. Q; q̄ em̄ ſtudia ſua ſiniſtra vulgi īterꝑtatiōe exciperent:
malle ſe tn̄ apđ malignos eorū ęſtimatores ob ſalutares monitꝰ diſplicere: q̄ ſociorū
ſalutē tāta rerū vtilitate ſubuertere. Nā etſi ignis potiꝰ cęleſti miraculo q̄ vlla mor
taliū oꝑa accēſꝰ: ſuꝑiores aggeris ꝑtes / q̄ lignis humoq; cōſtabāt: ꝓpemodū ī cineres
redegiſſet: īferiorū tn̄ ſolidiorē cōpagē incēdio nō ceſſurā: q̄ altitudine ſua haud fa=
cile hoſtiū incurſui pateat. Ad hęc oppidanos cūcta pene īcēdii loca luteis refeciſſe
figmētis: eoſq; ꝑtim flāmaꝝ viribꝰ arceri: ꝑtim ꝑſidio muniri: quarū aſꝑitas nr̄is nō
minꝰ oppugnatiōis: q̄ illis defenſiōis īꝑedimētū īgerere videat. Pręterea ſi īcolumi=
tas arkonēſibꝰ negaret: fore vt cęterę rugianoꝝ vrbes neceſſitate ī virtutē cōuerſa:
hoc acriꝰ quo deſꝑatiꝰ rebellarēt. Quos ſi ī fidē recipi cōꝑeriſſent: facile eodē exēplo
ſalutis cōſilia circūſpicerēt. Cū ergo mltarū vrbiū expugnationē ſola expeditiōe cō
cludere: q̄ vniꝰ obſidiōi ꝑtinacius īhęrere ꝑſtantiꝰ ducat: deditiōis oblata reſpui nō
oportere. Sin cęteris ſecꝰ videat īuiolatos obſides mitti debere / ne paꝝ ſyncera fide
cū eis actū exiſtimari poſſet. Aut gētis nr̄ę ꝓmiſſiōi ꝑter ſolitū vlla lubricitat[labes
accederet. Hāc ſnīam maximꝰ pōtifex Eſkillꝰ cōſentaneis ſuffragiis fraudare paſſꝰ
nō eſt: dicēdo plębē ꝑrībꝰ: nō plębi ꝑres obtēꝑare debere: neq; par eē maiores minoꝝ

Cōditiōes pacis.

Abſalonis prouidū cō ſilium.

Eſkilli con ſilium.

arbitrio cedere. Qui aũt optabiliorẽ victoriã acqri poſſe: q̃ alienę religiõis pplm nõ
ſolũ tributis: verũetiã xp̃ianis ſacris ſubiectũ efficere. Sed etiã potiꝰ Arkonẽſiũ opa
aduerſũ reliquos hoſtes vtẽdũ: q̃ cędibꝰ ĩhiãdũ monebat: qppe ſubiugare hoſtẽ q̃ ne
care tãto p̃ſtãtius eẽ: quãtũ pietas a ſeueritate diſtare cognoſcit: inſup aliquãto ſatiꝰ
fore / cõpluriũ munitionũ p̃ſidia pariter occupare: q̃ vnius obſidionẽ oĩm expugna-
tiõi p̃ponere. Ea monitorũ ratiõe ꝑmotos prĩcipes: tã ſuę q̃ Abſalonis ſentẽtię aſſen
ſores effecit. Rex quoq; eodẽ cõſilii vigore firmatꝰ infeſtas ppl'i voces clauſis patien
tia auribꝰ reſpuit. Quibꝰ ad curãda corpora dimiſſis: Abſalon ſuſcipiẽdorũ obſidũ
mãdatũ ãplexꝰ: partim liberorũ pignora recipiebat: ꝑtim parẽtes ĩ craſtinũ vſq; ꝑ
liberis admittebat. Eodẽ ꝓximę noctis hora cõcubia quietẽ capiẽte: ĩgẽs barbari cla
mor ĩſonuit: guthſkalki quo Abſalõ apđ ſclauos ĩterp̃te vtebatꝰ copiã flagitãtis. Qui
hac voce excitꝰ: qdnã barbarꝰ afferret mutuo clamore ꝑquirit. ille poſtulato Abſalo
nis aditu: ꝓpiꝰ accedere ꝑmiſſꝰ / eũq; extra tẽtoriũ ad ſe ꝓgreſſũ ꝑ ĩterp̃tẽ alloquutꝰ.
ĩpẽſiꝰ orare cœpit, ꝑmitteret ſibi karẽtinis arkonẽſiũ fortunę nũtiũ afferre / horta-
riq; vt ſimilibꝰ pactis exitiũ p̃currẽtes: ſuã atq; vrbis incolumitatẽ paciſci nõ diffe-
rãt / p̃fatꝰ ſe volũtatis eorũ indiciũ poſtridie relaturũ. Præterea ſe patre Littogo ka
rẽtię natũ grazãq; dici aſſeuerabat: p̃ſentis vrbis nõ ciuẽ: ſed aduenã eẽ: nec ĩ eã ſpõ
te ꝓfectũ: ſed cũ aliis ĩter ſupplemẽta trãſmiſſum. Qđ ne fraudulẽter aſſerere puta
ret: debilitatũ vulnere lacertũ oſtẽdit: ſine cuiꝰ vſu ciuibꝰ opẽ ferre nõ poſſet. Abſa
lon ĩ hoĩe tã grauiter affecto: parũ momẽti hoſtiũ viribꝰ accedere iudicãs: ꝑuiq; du-
cẽs pugnæ an deditiõis hortator exiſteret ꝑtitionẽ eiꝰ ad regis arbitriũ relegauit.
Ac ꝓtinꝰ waldemarũ e ſõno excitatũ cõſuluit. A quo rẽ arbitrio ſuo tractare iuſſus
exſpectãti barbaro: oĩa a rege p̃ter tridui inducias cõceſſa reſpõdit: ſollicite ꝓuidẽs
ne hoſtibꝰ lõgũ muniẽdę vrbis tẽpꝰ daretꝰ. Cęterũ inſequẽtis diei ſpaciũ ne oĩm idu
ciarũ exꝑtẽ dimitteret pollicetꝰ. Præfatus ni in littore qđ vrbi ſuę ꝓximũ foret: ſe cũ
oĩ rugię primatu tꝑe p̃dicto obuiũ p̃buiſſet vlteriore pactiõis aditu cariturũ. Poſte-
ro die Eſbernꝰ ac Suno: iubẽte rege ſimulacrũ euerſuri: qđ ſine ferri miniſterio cõ-
uelli neqbat: auleis qbꝰ ſacellũ tegebatꝰ abſtractis famulos ſuccidẽdi officiũ arripere
iuſſos attẽtiꝰ monere cœꝑerũt vt aduerſũ tãtę molis ruinã cautiꝰ ſe gererẽt: ne eiꝰ
põdere opp̃ſſi ĩfeſto numini pœnas luere putarentꝰ. Interea fanũ ĩgẽs oppidanoꝝ fre
quẽtia circũſtabat ſuãtouithũ taliũ ĩiuriarũ auctores ĩfeſtis numinis ſui viribꝰ inſe
cuturũ ſꝑrãtiũ. Iãq; ſtatua extrema tibiarũ ꝑte p̃ciſa ꝓpĩquo parieti ſupina ĩcidit.
Cuiꝰ extrahẽdę gr̃a Suno miniſtros ad eiuſdẽ parietis deiectionẽ hortatꝰ cauere iuſ
ſit ne ſuccidẽdi auiditate ꝑicula ſua parũ diſpicerẽt: neu ſe labẽti ſtatuę ꝑ ĩcuriã ꝑte
rẽdos obiicerẽt. Ruinã ſimulacri nõ ſine fragore humꝰ excepit. Pręterea frequẽs ędẽ
purpura circũpẽdebat nitore qdẽ p̃dita ſed ſitu tã putris vt tactũ ferre non poſſet.
Nec ſilueſtriũ beſtiarũ inuſitata cornua defuere: nõ minꝰ ſuapte natura: q̃ cultu mi
rãda. Dęmõ in furui aĩalis figura penetralibꝰ excedere viſus: ſubito ſe circũſtantiũ
luminibꝰ abſtulit. Igitꝰ oppidani ſimulacro vrbe egerẽdo funes iniicere iuſſi cum id
priſtinę religiõis metu ꝑ ſeipſos exſequi nõ auderẽt: captiuis exteriſq; quęſtũ in vr-
be petentibꝰ vt illud eiicerẽt imꝑabãt: ignobiliũ hominũ capita diuinę irę potiſſi-
mũ obiectanda ducẽtes. Quippe domeſtici numinis maieſtatẽ: quã tãto cultu proſe
qui cõſueuerãt: graues eueſtigio pœnas a ſuis violatoribꝰ exacturã putabant. Tum
vero varię incolarũ voces exaudiebãtur. Aliis dei ſui iniurias lamẽto / aliis riſu ꝓſe
quẽtibus. Nec dubiũ quin ingẽs prudẽtiori oppidanorũ parti rubor inceſſerit ſim-
plicitatẽ ſuã tot annis tã ſtolido cultu deluſam cernẽti. Pertractũ in caſtra ſimula-

Dęmoniũ e ſimulacro exceſſit.

crū/ammirātis exercitꝰ cōcurſus excepit. Nec prius ſibi pricipes ſpectādi licētiā in=
dulſerūt: ꝗ plębē viſendi ſatietas admonuiſſet. Reliquū diei ī obſidibꝰ qui pridie re=
māſerāt accipiēdis deductū eſt. Sed & ſcribę pricipū in vrbē mittūtur qui ſacerdo=
tali miniſterio rudē religiōis populū chriſtianis ſacris aſſueſacerēt: eiuſq; ſacrilegis
ſenſibꝰ ſanctitatis diſciplinā ingenerarēt. Veſpera appetēte oēs qui culinis prçerāt:
ſimulacrū attētatū ſecuribꝰ in exigua fruſta aptoſq; foculo ſtipites redegerūt. Cre=
diderim tūc rugianos priſtinę piguiſſe culturę cū patriū auitūq; numē qđ maxima
religiōe celebrare ſolebāt: igni deformiter applicatū cōcoquēdis hoſtiū alimētis fa=
mulari cōſpicerēt. Poſt hęc noſtri pariter & fanū cremādū & baſilicā lignis machi=
namētorū exędificandā curabāt: belli inſtrumēta pacis domicilio ꝑmutantes. Itaq;
qđ obterēdis hoſtiū corporibꝰ excogitauerāt ſaluādis eorū ſpiritibꝰ īpēdebāt. Dies
quoq; quo theſaurus Suantuitho votorū noīe cōſecratus a Rugianis traderet̄ p̄fi
gitur. His expletis Abſalon granzę karētinēſis ꝓmiſſiōe ducibꝰ expoſita cūctiſq; eiꝰ
experimētū ſumi debere iudicātibꝰ cū trigīta nauigiis noctu/diſceſcit. Rege ſub pri
mā lucē inſequi monito. Tātus aūt karētinis arkonenſis expugnatiōis nūtio terror
inceſſerat, vt locū qui ab Abſalone p̄notatꝰ erat ante p̄fixū tēpus accederēt. Illic grā
za equo inſidēs voce eminꝰ miſſa: quiſnā claſſi p̄çeſſet rogabat. Quā poſtꝗ ab Abſa
lone ductari cognouit: grāzam ſe eſſe confeſſus regē Tetiſzlauū cū Iarimaro fratre
& vniuerſis Rugianę nobilitatis proceribꝰ aduenisſe ꝑdocuit. Quos Abſalon inter=
poſita fide naue exceptos ac per oīa arkonēſiū exēplo deditionē pactos: ad regis aduē
tū vſq; detinuit. Quo ꝑ oīa pactiōibꝰ aſſentiēte: ſolo Iarimaro ex Rugianoꝝ optima=
tibꝰ aſſumpto vna cū Suenone Aruſienſi karentiā ꝑgit. Reliquos quo tutiꝰ vrbē pe=
teret ꝑ Eſbernū fratrē epulis allectos: nō ante reditū ſuū dimittēdos curauit. Tri=
gita ſolos domeſticos milites ſecū habebat: quorū maiorē partē orātibꝰ karētinis ne
quid rixę ꝑ eiꝰ comites ī vrbe cōcitaret̄ remiſit: fidutiaq; ꝗ familia abūdātior ad vr Karētina
bē cōtēdit. Hęc vndiq; ſecus voraginibꝰ ac lacunis vallata vnicū paluſtri ac difficili vrbs.
vado aditū habet quo ſiqs incautis vię exceſſibꝰ aberrauerit in ꝓfundū paludis inci
dat neceſſe eſt. Hoc vadū emēſis: p̄tētus vrbi callis occurrit: hic ad portā ducit, me=
diuſq; vallū ac paludē interiacet. Itaq; karētini quo deditionē ſuā concinniorē effi=
cerēt: ſex miliū numerū explētes armati ſeſe portis effundūt: viāq; noſtrorū ꝓgreſ=
ſui opportunā ſuffixis humo cuſpidibꝰ diuerſa acie circūſtare cœperēt. Quo aſpectu
ſtupentē Suenonē rogātēq; quidnā ſibi hoſtiū vellet excurſus: Abſalon metu carere
pręcepit: eoꝝ egreſſionē ab obſequēdi ſtudio ꝓfectā docēdo. Qui ſi nocēdi animū ge
rerēt: faciliꝰ intra vrbē facinꝰ exſequi potuiſſent. Quāta porro illū fidutia p̄ditū ęſti
memꝰ qui capitis ſui poteſtatē armati hoſtis ancipiti arbitrio tā facile credere non Abſalonis
dubitauit! Sed & milites eiꝰ exēplo firmati: nec vultu nec ordine mutato parē ꝓce= fiducia,
dēdi cōſtātiā ſeruauerūt: plus ſpei in vniꝰ Abſalonis pręſidio ꝗ metꝰ in hoſtiū mul=
titudine reponētes. Tranſgreſſos vadū viāq; vallo citeriorē aggreſſos karētini q ſe
hinc inde cēturiauerant: humi proſtratis corporibus perinde ac ſuperos: adorandi
officio venerati ſunt: exſurgētesq; eorum veſtigia beniuolo ſtudio conſectari cœpe=
runt. Iocundus Abſalonis ingreſſus: auido egreſſionis populo extitit. Neq; enim vt
priuatæ rei legatus/ ſed tanꝗ publicæ pacis miniſter excipitur. Inſignis hic vicus
trium præpollentium fanorum ædificiis erat: ingenuæ artis nitore viſendis. Iis
tantum pene venerationis priuatorum deorum dignitas conciliauerat/quantum
apud Arkonenſes publici numinis auctoritas poſſidebat. Sed & hic locus vt pacis

tempore deſertus:ita tunc frequentibus habitaculis conſertus patebat.Quorũ alti
tudinis tres ordines fuere:infimo medii ſupmiq́ꝫ ponderibꝰ ſuſtentamentũ pbente.
Quinetiã tantę cõſertiõis anguſtię fuere vt ſi tormẽtis ĩ vrbẽ lapides iacerẽtur: nu
dam humũ in quã cõciderẽt nõ offenderẽt.Super hæc natus immũditiis fœtor cũ-
ctos vrbis penates aſperſerat: nec minus corpora q̃ metus animos cruciabat. Vnde
noſtris karentinos obſidioni reſiſtere nequiuiſſe conſpicuũ fuit.Neq́ꝫ enim eorum
tam prõptam deditionẽ vlterius mirari voluerũt quorũ tam arctam neceſſitatẽ li-
quido peruiderũt.Maius fanũ veſtibuli ſui medio cõtinebatur ſed ambo parietũ lo-
co purpura claudebãtur: tecti faſtigio ſolis dũtaxat columnis impoſito. Itaq́ꝫ mini-
ſtri direpto veſtibuli cultu tãdem manus ad inferiora fani velamina porrexerunt:

Idolum nomine Rugięuithus.

quibus amotis factũ quercu ſimulacrũ / qđ Rugiæuithum vocabant /ab omni parte
magno cũ deformitatis ludibrio ſpectandũ patebat.Nã hirũdines quę ſub oris eius
lineamẽtis nidos molitę fuerãt:in eiuſdẽ pectus crebras ſtercorũ ſordes cõgeſſerãt.
Dignum numẽ cuius effigies tam deformiter a volucribus fœdaretur. Pręterea in
eius capite ſeptẽ humanæ ſimilitudinis facies cõſedere:quę oẽs vnius verticis ſupfi
cie claudebanť.Totidem quoq́ꝫ veros gladios cũ vaginis vni cingulo appẽſos eiꝰ la-
teri artifex cõciliauerat.Octauũ in dextra deſtrictũ tenebat:hũc pugno inſertũ fir-
miſſimo nexu ferreus clauꝰ aſtrinxerat.nec manui niſi pciſæ euelli poterat: quę res
trũcandę eius occaſio exſtitit.Spiſſitudo illi ſupra humani corporis habitũ erat:lõ-
gitudo vero tanta vt Abſalon ſupra primã pedũ partẽ cõſiſtẽs ęgre mentũ ſecuri-
cula quã manu geſtare cõſueuerat /ęquaret.Hoc numẽ perinde ac Martis viribꝰ prę
ditum:bellis pręeſſe crediderãt.Nihil in hoc ſimulacro iocũdũ viſentibꝰ fuit:linea-
mentis impoliti cęlaminis deformitate ſordẽtibꝰ.Iãq́ꝫ famuli maxima cũ totiꝰ vrbis
exanimatione tibiis eiꝰ ſecures applicare cœperũt. Quibꝰ abſciſſis comitãte ſono la
pſus terrę trũcus impingiť.Hoc viſo oppidani:dei ſui viribꝰ inſultãtes religionem

Poreuithꝰ.

mutauere contẽptu.Nec eius excidio cõtentę ſatellitũ manꝰ ad Poreuithum ſimu-
lacrũ qđ in pxima æde colebať auidiꝰ porriguňt.id quinq́ꝫ capitibꝰ cõſitum:ſed ar-

Porenutiꝰ.

mis vacuum fingebať.Quo ſucciſo Porenutii tẽplũ appetiť.Hæc ſtatua quatuor fa
cies repſentãs:quĩtam pectori inſertã habebat:cuius frõtẽ lęua:mẽtũ dextera tãge-
bat.Hęc famulorũ miniſterio ſecuribꝰ icta cõcidit. Has ſtatuas oppidani Abſalonis
edicto intra mœnia cremare iuſſi preces ĩperio opponere cœperũt orãtes miſereať
cõfertę vrbis.Nec incẽdio obiiciat:quorũ iugulo parcat. Nã ſi ignis ad vicina pla-
pſus:vnũ e tabernaculis corripuiſſet:ob eximiã cõſertionẽ vniuerſa indubitãter cõ
uelleret.Quapropter eas vrbe egerere rogati diu repugnauerunt:ꝙ ſe mẽbrorum
quorũ miniſteriũ imperio exhibuiſſent numine pœnas exigẽte vſum amiſſuros me
tuerent : contemptũq́ꝫ religione excuſare pergebant . Ad vltimum Abſalonis mo-
nitu:dei qui ſibimet opitulari non poſſet potentiam floccipẽdere docti:ſpe impuni-
tatis accepta imperio ocyus paruerũt.Nec mirum ſi illorũ numinũ potentiã formi

Dęmonum ſcelerata inſtituta.

dabãt a q̃bus ſtupra ſua ſępenũero punita meminerãt. Siquidẽ mares in ea vrbe cũ
fœminis in cõcubitũ adcitis canũ exẽplo cohęrere ſolebãt.Nec ab ipſis morando di
uelli poterãt.Interdũ vtriq́ꝫ perticis ediuerſo appenſi inuſitato nexu ridiculũ poplo
ſpectaculũ pbuere. Ea miraculi fœditate ſolẽnis ignobilibꝰ ſtatuis cultꝰ acceſſit:cre
ditũq́ꝫ eſt eaꝝ viribꝰ effectũ qđ dęmonũ erat pręſtigiis adumbratũ.Sueno vero quo
magis ſimulacra aſpernãda doceret ſup ea cũ a karẽtinis eiicerenť ſublimis conſi
ſtere voluit.Quo facto põdꝰ cõtumelia auxit.Nec minꝰ trahẽtes rubore q̃ onere ve

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

xauit domeſtica numina alienigenę pontificis pedibus ſubiecta cernẽtes. Dum hæc a Suenone gerũtur Abſalon tribus cœmiteriis in agro karẽtino dedicatis / veſpere karentinam rediit deletiſq; ſimulacris vna cum Iarimaro profunda nocte ad naues peruenit eũq; ſecum cœnitare coegit. Iamq; Abſalon ternas continue noctes abſq; ſomno exegerat. Adeoq; oculorũ eius aciem vigiliæ debilitauerant / vt pene vidẽdi vſum extinguerent. Sequẽti luce ſcribę & qui priuata principũ ſacra tractabant: ſacerdotiorũ ornamentis donati: regenerandę per aquã prouincię miniſteriũ prębuerunt. Item baſilicas cõpluribus in locis moliti priuatæ ſuperſtitionis tuguria / publicę religionis domiciliis mutauerũt. Eodem die pariter accipiendis obſidũ reliquiis vacatum eſt. Quo tempore pomeranorũ duces qui Tetiſlauũ regno exuendũ: ſeq; rugianæ rei dominium in præmiũ militię recepturos putabant: poſtulata abeundi licentia: amicitias hoſtilitate mutarũt. Quæ res ipſis poſtmodum ac danis longam belli diſcordiam interiecit. Veſpere portu ſoluentes ſe ad proximã continẽti inſulam appulerunt: illic regi ſeptem æqualis magnitudinis arcæ conſecrata deorũ numini pecunia refertę a Rugianis allatæ ſunt. His peractis remittendæ expeditionis decretum vulgatur. Qua reuerſa Abſalon nouos ſacerdotes non ſolum ordinis ſui inſignibus verum etiam cõmeatib9 inſtructos reuocatis prioribus in Rugiam delegauit, ne alienis impenſis vtendo populũ quem ſacris documẽtis erudituri erant in exigendis vitæ neceſſariis onerarent. Nec prædicationis eorum miniſterio miracula defuere. Siquidem cõpluribus debilitate corporis reſolutis per eorũ ſalutares preces bonę valitudinis habitus recuperatus eſt. Quod potius lucrandę gentis reſpectu q̃ ſacerdotum ſanctitati diuinitus conceſſum videri poteſt. A quibus etiam detractę religionis ſupplicia varia membrorum ſtrage grauiter exigebãtur: vt manifeſte deum & cultus ſui præmium & contemptus vindictam afferre putares. Ibidem quoq; nuper clarum inauditi generis miraculum incidit. Matrona quædam a viro immerens adulterii inſimulata cum purgandę infamię gratia candenti laminæ dexteram obtuliſſet ſubito ferrũ quod exceptura erat perinde atq; innoxiæ manus contactũ fugiens neglecto pondere ſublime ſe extulit penduloq; motu gradientis fœminæ inceſſum comitans cum ante aram iactandũ erat inter religioſam aſtãtium ammirationem proprio impulſu humi decidit. Ea res & mulieris infamiã leuauit & viſentium animos religioni proniores effecit. Nec temere quidem pudicitiam ſuam tam ancipitis argumẽti iudicio credidit / cui corporis animiq; fidutiam certę ſynceritatis conſcientia miniſtrauit.

Miracula.

Capta Rugia cum adhuc pyraticę labes cunctos maris noſtri receſſus fœdaret: ſollerti danorum inſtituto prouiſum eſt vt eorum claſſe recenſita quarta quæq; nauis aduerſum maritimos prædones quo ad temporum habitus ſineret excubandi officio fungeretur: ſicq; quorũdam aſſiduitas vniuerſorũ laborem abſolueret. Tantum enim commodi gens noſtra in paucitatis continua quantum in multitudinis interciſa militia reponebat. In quod munus potiſſimum iuuenes coniugiorum expertes legi placuit / ne militiæ ſtudium thori charitate torpeſceret. Iiſdẽ Abſalon & Chriſtophor9 duces addunt. Qui domeſtici freti liminibus nõ cõtenti etiã Rugiana littora ac leuticios ſcrutabãtur anfractus.

Rugię expugnatio peracta. Expeditio i pyratas.

Per idẽ tẽpus legati regis quos vt ſibi paternę aĩę ſanctitatẽ ſacris honorib9 venerari liceret Romã tranſmiſerat: cõſentaneas voto literas rettulerunt. Quibus cognitis rex oĩ Danica nobilitate ſub edicto Ryngſtadiũ euocata circa ſolẽne Ioãnis q̄d ĩ ęſtiuo ſolſtitio colĩt & parẽti cęleſtes honores & filio regios celebrare cõſtituit

Kanutus dux catalogo ſanctorũ aſcribit.

maxima claritatis incrementa accepturum ſe ratus / ſi vna eademq́ luce ex iis alte=
rum ara / alterũ corona donaſſet : vt & huius infantiã regnũ reciperet & illius ſpi=
ritum publica religio cõſecraret. Sed neq́ ſe vlla alia ex re tantũ voluptatis hauſtu=
rũ credebat q̃ ſi in filio maieſtatis ſuę inſignia viuus cõſpicere potuiſſet. Quinetiã
naues a propinqua ſtatione reuocatas lõginquã agere iuſſit quo citius ꝓfundę bar=
barię pyratas offenderẽt : ante feriam quæ Ioannis cenſetur participandę ſolẽnita=
tis gratia reuerſuras. Diſcedentes quoq́ præmonuit ne huius generis pyratas calli=
dius q̃ fortius cõfligere ſolitos repẽte laceſſerent: & quibus id conſuetudinis ſit vt
hoſtili claſſe ſuperueniente nauigiis ſuis in littus ſubductis de induſtria citato cur=
ſu latebrã petant / hoſtibuſq́ liberũ inſtandi locum tribuant. Sed mox vt eorũ naui=
gia ardenti remigum ſtudio paſſim littorib⁹ applicata cõſpexerint: improuiſo re=
curſu latebris erũpentes eadem brachiis per foros iniectis appræhenſa ſubducant
ſubductaq́ nautis partim lapidũ partim telorũ nymbo obrutis ferro ꝑfodiant ac
crebris foraminibus abſumãt. Hos itaq́ tametſi fugere videantur auidius inſequẽ=
dos non eſſe / quorum non minus fuga q̃ impetus metui debeat: neq́ terga præben=
tibus præpropere innitendum: ſed potius & littus compoſito nauigationis genere
petẽdum & in aciem iunctis patiẽter ordinibus deſcendẽdum. Hæc agẽtibus in ex=
pedito victoriam fore / ꝙ inermes illi nudiſq́ pene corporibus dimicantes plus aſtu
q̃ apparatu niti ſoleant. His monitis incaleſcentes ſe in Olandiam appulerunt. Ve=
rum q̃q̃ Sueones ac Dani inimicitias gererent ne deſtinatam paganis cladem chri=
ſtianis infligerent inſulæ parcendum duxerunt religionis concordiam regnorum
odiis pręferẽtes. Hic ab indigenis permixtos Eſtonibus Curos propinquo in portu
pyraticam exercere perdocti: indicatum ſibi locum vt cuiq́ nauigationis celeritas
ſuppetebat / cum contẽptu hoſtium regii monitus immemores certatim ſubintrãt.
Quo viſo ſpeculatrix Eſtonum ratis remigio in altum exceſſit: obuiaq́ nauigatio=
ne diffugere q̃ ſocię claſſi viſorum nuntium afferre maluit. Quod reliqui pyrata=
rum experti ſubductis in continentem nauigiis de induſtria ſe propinquæ ſiluę fru=
ticibus occultare cœperunt. Quorum commentum Sueno Scølingus & Nicolaus
Wendilenſis haud callide ęſtimantes vehementi remorum impulſu cõcitatis naui=
giis cum vniuerſis remigibus littus inſiliunt vbi protinus fallaci barbarorum re=
curſu excepti / diuq́ cum iiſdem ſtrenue præliati neglecti regalis conſilii pœnas
exitio pependerunt. Quibus dum Touo lõgus & Eſgerus inſignes Abſalonis equi=
tes auxilio fore geſtiunt: quorum ſpiritum protegere ſtudent ſociantur funeribus.
Talibus ſociorum periculis Magnus Scanienſis irritatus magis q̃ territus diuerſo
littoris aditu ſimilem pugnę euẽtum habuit. Horum omniũ nauigia barbari prius
remigibus viduata mox ſecuribus perfoſſa profundo merſerunt. Has militum ſtra=
ges Chriſtoforus contemplatus temperato remigii curſu terris nauem abſtinuit.
Quæ cum fluctuante prora littori latus aduerteret / tanta ſaxorum vi ab hoſte pe=
tita eſt vt remiges ſua tãtum corpora munire contenti: aliena attentare nequirẽt /
nec iam inferẽdis ictibus ſed vitandis vacarent. Hęc poſtq̃ Eſbernus aĩaduertit: ne
ſanguis regius fruſtra ſibi creditus videretur ſtrenua nauigatione cõtinentẽ ꝑten=
do mediis ſe iaculantiũ ſaxis immerſit oneratũq́ periculis iuuenẽ ab imminẽti exi=
tio nauigii ſui interiectu ſeruauit. Quod protinus barbari magnis viribus appræ=
henſum vulneratis qui proræ pręerant in littus haud ſegniter ꝑtrahendũ cura=
runt. Eſbernus cum ſe tribus ſpiculis balliſta emiſſis toties ictu fraudatum vide=

Regis ad pyratas ſubigẽdos monita.

Dani a pyratis oppſſi

Eſberni virtus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ret confracto tormento cuius vſum fruſtra tentauerat a puppi in proram armatus
conceſſit ſoluſq; tot hoſtes aliquanto diei ſpatio mira animi corporiſq; virtute ſuſti
nuit. Tandem ſilicibus adeo contuſus teliſq; ꝑſtrictus vt pedibus quoq; deficeretur
ęgre puppi repetita cõſedit. Iamq; a comitibus deſertus nam cũcti pręter vnũ pel=
lente metu ꝓfundo ſe dederant / poſtq̃ barbaros nauigiũ cuius iam latera dolabris
perfregerant inſilire cõſpexit: virtutis priſtinę nõ oblitus viribus recollectis ſemel
iterũq; ac tertio exceptos fugauit: telaq; in ſe congeſta acerrime in hoſtem retorſit
Auxilio ſibi vertẽs quod in eius perniciem vis aliena cõtulerat. Ad vltimũ hebeta=
tis neruis laſſitudinis nimietate cõfectus cum potius debilitati q̃ hoſti cedens reſu=
mendarũ virium gratia paululũ gradum referre cœpiſſet / tã grauem lapidis ictũ
capite excepit vt ante puppim pene exanimis collaberet̃. Quem cũ barbari cõſcenſo
nauigio iacentẽ obtrũcaturi cõcurrerẽt: vnicus ei9 comes cũ voce ſemianimẽ ſuſci=
tare nõ poſſet: dextera cõpræhenſum erexit ſolaq; cõſiſtentis imagine ꝓpinquas ho
ſtium cateruas reppulit. Tanta quippe fortitudinis eius experimẽta fuerãt vt aſpe=
ctu nõ minus q̃ viribus hoſtem terrerẽt. Poſtremo ſenſibus redditis comitem per=
cunctatus curnã ab eo fatigaret̃ poſtq̃ nauigiũ barbaris completũ audiuit priſtino
animi vigore pulſis oĩbus in ꝓram cõceſſit pugnaq; ſtrenue edita cũ viribus prope
modũ abſumptis ad malũ regredi vellet rurſum ſemianimis concidit periſſetq; ni
eum Chriſtofori remiges ocius naue exceptũ ſeruaſſent. Quę res cęteros in littoris
acceſſione cautiores effecit. Eo nãq; ꝓſpectius abſtinentes eminus rem fundis iacu=
liſq; geſſere. Et quoniã rebus vlterius attẽtãdis noctis ꝓpinquitas officere videbat̃:
ſumpto differẽdę pugnę cõſilio ne qua barbarorũ ratis nocturno port9 egreſſu clã=
deſtina fuga dilaberet̃ / excubiis obſeruãdũ duxerũt. Igitur barbari cũ ſe tãtę claſſis
obiectu cõcluſos viderẽt fortitudinẽ ex deſperatiõe capiẽtes / iam nõ de fuga ſed vi=
ctoria cogitare cœperũt. Itaq; partim ꝓpriis hoſtiũq; nauigiis quibus potiti fuerãt
partim ſilueſtribus trũcis arboreiſq; molibus munitionẽ ad vrbis inſtar ædificant:
binos habentẽ introitus arctos admodũ anguſtiiſq; difficiles / quibus qs veluti poſti
cis ſubmiſſus irreperet: latera quoq; quæ ex nauigiis cõpegerant velis in multipli=
ces ordines cõuolutis exterius imminebãt / ꝓpugnaculorũ vſum a telarũ cõſertio=
nibus mutuãtes. Pręterea aliis ſectos ſtipites figẽdis ictibus exacuere: aliis littoralia
ſaxa iactib9 idonea legere curę fuerat / & ne vlla ex parte remiſſis animis viderẽtur
bacchãtiũ more cãtu choreiſq; lætitiã ſimulabãt: Danis triſtẽ ſilẽtio noctẽ ducẽtib9
Tunc lucas Chriſtofori ſcriba nationis Britãnicæ literis quidẽ tenuiter inſtructus
ſed hiſtoriarũ ſciẽtia apprime eruditus / cũ infractos exercitus noſtri animos vide= Lucę ſcribę ex hiſtorię narratione vtilitas.
ret mœſtũ ac lugubre ſilentiũ clara voce prorũpens ſollicitudinẽ alacritate muta=
uit. Siquidẽ memoratis veterum virtutibus noſtros ad exigendã a ſociorum inter=
fectoribus vltionẽ tanta diſſerẽdi peritia cõcitauit: vt non ſolũ mœſtitiã diſcuteret
verũ etiã cunctorum pectoribus fortitudinẽ ingeneraret: dictuq; incredibile fuerit
quantũ virium in noſtrorũ animos ab alienigenę hominis ſermone manauerit. Di=
luculo redito paucis ad ꝓhibendam hoſtiũ elapſionẽ relictis remoto ab eorũ caſtris
ſpatio littus cõſcendũt ne in ipſo apparatu repẽtinos ſupuenientiũ paterẽtur incur
ſus. Itaq; cultius armatis in acie pręire iuſſis: ignobilibus quibuſq; ſubſequẽdi locum
atttribuũt. At barbari nõ ꝑ acies ſed paſſim munitione delapſi ingẽti clamore edi
to in pugnam proſilire cœperũt exiſtimãtes danos ſtrepitus viribus ꝑterrefactos
primo cõgreſſionis impetu ſuperãdos. Tãtus autẽ clamoris eorũ horror increbruit

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

vt in poſtrema acie collocatis non ſolum metum ſed fugam incuteret. Verum a prę
cedentibus ſecus ac rebantur excepti non minore impetu caſtra q̄ reliquerant repe
tebant. Complures ex eis cęſi ſolus / e noſtris Olauus guttur telo traiectus multoq̧
ſanguinis profluuio debilitatus ſemianimis in littus refertur. Primus Nicolaus Sti
Nicolai cędes. conis filius vir genere & viribus iuxta ſplendidus / defenſam a barbaris munitio-
nem irrupit: ſed in ipſo mox aditu vehemēti fuſtis ictu except⁹ procubuit. Quem
Ako frater ꝓprii corporis obiectu protegere cupiens dirum in gutture vulnus ex-
cepit. Quorum fortitudinis veſtigia cæteri inſecuti facto irruptionis gradu cum
contemptu periculorum atrocius in hoſtem graſſantur. Quibus etiam qui excu-
biis præerant ſuperueniētes opem tulere / alii malis appoſitis munimenti faſtigium
trāſcendentes ferendi ſociis auxilii ſtudio hoſtilibus ſeſe globis immergūt. Tāta au
tem in barbaros ſtrages exercita eſt: vt ex ipſa eorū multitudine ne cladis quidē nū
tius ſuperſtes reperiretur. At noſtri prædæ participatione acta refectiſq̧ nauigiis
nobilium ſociorum cadauera / ſallientes ignobilibus ibidem tumulatis in patriā re-
ferenda curabant. Qua inita Waldemarum apud Ryngſtadium magna cum opti-
matum frequentia regio apparatu feriantē reperiunt. Vbi lundenſis pontificis mi-
niſterio cuius id exequendi officium erat & patris eius oſſa arę traduntur: & filius
Kanut⁹ cō ſecratur. ſeptem annos natus Kanutus rex cōſecratur regia in ſella purpera venuſtat. Qui-
bus debita religione celebratis Helgo pōtifex Aſloenſis & Stephanus Vpſalenſis ab
Erlingo miſſi editiore loco occupato pacem Noruagienſibus benigno precabantur
alloquio. Quā a rege eo potiſſimū die concedendam eſſe mōſtrabant / quo & filium
diademate / & parentē altario honoratum vidiſſet: tantū ꝙ excellenti eorū facundię
tributū eſt vt Erlingo familiaris colloquii aditus promitteret. Ad quem Eſburnus
poſcente Helgone nondū reſanatis vulneribus legatus dirigitur. Erlingo & Iuaro
Noruagienſibus interim obſidum loco apud regem retentis. Multa illi in concione
Erlingus inſolenter / hic multa Erlingo audacter reſpondit. Quo Erlingus domi
ſuæ detento Waldemarū allocuturus Syalādiam quatuor nauigiis Stephano Vpſa
lenſi comitatus accedit. Quem cum Abſalon nuper a regis in Iutiam proficiſcentis
comitatu magna claſſe regreſſus Iſørenſi in portu aduentantē videret: ſociis quicq̄
hoſtiliter conari vetitis ne ſuperuenientibus metus iniiceretur / tranquille eius na-
uigationem excepit: quem etiam maiore claſſis ſuæ parte dimiſſa / ad regem perdu-
xit. Is cum prima colloquii die obiurganter exceptus de concordia deſperaret / Ab-
ſalonē per Stephanum orat tuto ſibi diſcedere liceat. A quo timidius q̄ ſi in patria
foret ſentire prohibitus colloquium repetiuit pacemq̧ probatis conditionibus im-
Cōditiones fœderis noruagieñ. petrauit. Enimuero cūctis Noruagienſium magnatibus in eandem ſacramenti for
mam obſtrictis / iureiurando pollicitus eſt ſe filium regis Waldemarum admodum
paruulum educationis officiis proſecuturum: eundemq̧ prius Noruagię ducē de-
inde regni hæredem futurum ſi filius ſuus Magnus abſq̧ liberis iuſto matrimonio
ſuſceptis decederet. Quinetiā miles regis effectus quotieſcunq̧ res poſceret, ſexa-
ginta Noruagienſium naues in eius comitatū expediendas promiſit. Cuius pactio-
nis tenorē Danorum fide laudata domi poſtmodū in cōcione vulgauit. Quē Touo
deſcendentem reducendi Eſberni gratia proprio ſequebatur nauigio. In quo profe-
cturus Eſbernus munificētia gentis arcuū telorūq̧ donis honuſtus abſcedit. Cum
ad Oddam prouinciam perueniſſet ex eius ſpeculatoribus regem expeditione po-
meraneam petiuiſſe cognoſcit. Iidem ab eo interrogati an vllos recenter pyratas

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

vidiſſent/quadraginta ferme nauigia ad inſulam Syrā appuliſſe denuntiant, pręſa=
ti parū ſe noſſe negociatrix an pyratica claſſis exſtiterit. His auditis Eſbernus vt no
ctu inſcios pręteriret neglecto ſyderis habitu q̄ remotiſſime terras nauigando vita
re conſtituit/pyratico ſe conſpectui ſubducere cupiēs. Sed dum obſcuritatis auxiliū
expetit: ſubito collucētis lunę fulgore proditur. Nam Sclaui ſerena nocte conſpecto
velo obiecta claſſe nauigantem excipiunt. Quibus cōſpectis Eſbernus nautas arma
capere loricatoſq; ſuis in locis conſiſtere hortatus reliquos ſecū in prorā perductos
ex vtroq; nauigii latere ſpiculis hoſtem inceſſere iubet: vt ſalutem ſuā protegere ne
ceſſe habentes ſegnius alienā impeterēt. Pręcepit quoq; cum primū claſſis obiectum
veli beneficio penetraſſent eodē defenſionis genere quo prorā inſtruxerant ſe duce
puppim cōmuniant/obſeruato ne quis pręter eum intra prælianđū fandi licentiam
vſurparet quo melius imperātis iuſſio exaudiretur: quē ſic occidere contigiſſet To
uonis verterent̄ iperium. Hic ſi periſſet Eſgero proloquium deferret̄. Quibus pro=
ſtratis minimū pugnę reſtaturū dicebat. Quo demū loricā ſumere volēte is qui gu
bernaculo pręerat quo ſe ſit protecturus inquirit cū vtraq; manu circa gubernandi
officium occupata neutra neceſſariæ defenſionis vſibus aptare poſſit. Cui continuo
Eſbernus munimētum qđ erat ſumpturus tradidit ſeq; q̄ gubernatorem hoſtibus
inermē offerre maluit. Quo facto vnius hominis corpus ferro, omnium vero mētes
audacia inſtruxit tātopere hoſtes a ſe contēni demonſtrās. Quibus iuxta Eſberni cō
ſilium obedienter ac ſtrenue geſtis poſtq̄ claſſis globū aciemq; perruperāt: Primus
ſequētium Sclauorū incurſus vi telorū abigitur: Secundus aliquāto maiore conatu
editus pari modo repellitur. Tertio barbari tātam vnius nauigii virtutē mirati cū
quibus pręlient̄ interrogant. Reſpondet Eſbernus fruſtra nomina rimari qui p̄dam
occupare non poſſint. Hunc vocis iactum expertus Ericus Iuriſii filius vir generis
clari ſed cordis obtuſi: quem forte Sclaui illic captiuum habebant/q̄ poterat clara
voce p̄dicauit Eſbernum ab eis capi non poſſe. Quo audito ſe ipſos niſi eo potirētur
inuicē execrati hoſtilis nauigii latera citra malum cōmunibus roſtris impellunt. In
quo cōflictu cōplures ex eis exanimati ſunt Syalandēſium nemine periclitato. Cūq;
ventus cuius nō modicum auxilium erat aliquantulum ex priſtino habitu remitte
re videret̄/interrogatus a ſuis Eſbernus an velo remigiū adiicere oporteret: id fie=
ri prohibuit ne nauigationē metu conficere putarētur. Cunq; barbaros identidem
firmatis animis pertinacius inſtare cognoſcerēt perſeuerantię eorum metu an ſilex
intra nauigium ſuppeteret percontatus/poſtq̄ haberi eum animaduertit malū con
ſcendi inq; eius cacumine ignē extundi p̄cepit. Cuius facti acumine barbaros ſequē=
tem claſſem imitari putantes/ab vlteriore ſui inſectatione cohibuit. Cum velū ex=
tra ptoſpectum hoſtium eſſe crederet demiſſo eo domeſticum in portū remigio per
uenit. Ita nō minus ingenio ſuo q̄ ſociorū viribus adiutus partim a fortitudine/par
tim ab aſtutia pręſidinm mutuatus eſt. Interea rex Rugianorum claſſe auctus perq;
oſtia amnis Zywinę pomeraniā ingreſſus Iulini oppidi ipſo intacto cōfinia populat̄.
Deinde ad fluuium Iulino caminoq; iunctum vniformē principiis oſtiis bipertitum
regia claſſe progredit̄. Cuius nauigationem crebra ſępium obſtacula a piſcatoribus
defixa difficilem faciebant. Pons quoq; pręlongus Iulini mœnibus cōtiguus/media
amnis interciſione trāſitiue coarctabat: citra quē īpedimētis vrgētibus pernoctatū
eſt. Mane rex continētem aggreſſus ex aduerſo vrbis ī ripa auſtrali pontē diſiici iuſ
ſit. Nec minori Syalandenſibus piſcatoreas ſępes conuellere ſtudio fuit. Quos cum

Eſberni in periculo ſtrēnuitas.

Stratagema.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Iulinẽſes per occultum põtis tranſitũ cimbis prolapſi propellere niterent̃: Abſalon
qui ſimul cũ rege ripam aſcenderat: Alienis nauigiis correptis opportunũ eis præ-
ſidium attulit. In cuius clypeum cõiecta tela inania cadebãt ſociorũ ſcutis immiſſas
cuſpides retẽtantibus. Cunq; eius nauigium huic ſpectaculo procul intẽtum hortã
te rege propius acceſſiſſet / repulſis hoſtibus ingẽtiq; pontis parte conuulſa cæteræ
claſſi nauigandi iter tribuitur. Quam cum oppidani prętereuntem ſcaphis inceſſe-
rẽt: Abſalon & Suno / cymbas ſuas ſagittariis completas eis obiiciunt. Ancepſq; ex-
ercitatio erat nauiculis vario tormentorum genere decertantibus. Verum vt Iuli-
nẽſibus oppidum / ita noſtris claſſis refugio fuit. Ad vltimũ cedentes oppidanorum
Scaphę liberũ claſſi progreſſum dedere. Quam cũ Suno poſterius ſequeret̃ quendã
e Iulinẽſibus inſolẽtius ripę incurſantẽ eiecto balliſta ſpiculo ĩteremit: eiq; mox aliũ
ſubuenire conãtem ſimili ictu proſtrauit. Quorũ corpora totidẽ ocius accurrentes
humeris ſuis excepta celerrime deportarũt. Cũq; noſtros ob id factũ vnus ex oppi-
danis perinde ac ſociorũ necem maledictis vlturus acerbiore cõuitio inſequeretur
proterue eũ Guthſkalcus agere p̃dicabat / ꝙ dona quæ in alios vltro collata cõſpexe
rit cõtumelioſa verborũ violentia aſſequi cupiat. Nã cũ duos eorũ pedites a noſtris
equites factos cõſpexerit: reliquos ſi propius acceſſiſſent, ſimilib⁹ equis eẽ donãdos.
Quo dicto nõ ſolum inſectatoris petulantiã cõtudit / verũ etiam oppidanorum oim
Camini oppugnatio.
inſolentiam proculcauit. Inde ad inſulam Criſztoam peruentum. Cuius incẽdio ab-
ſtineri rex vt annonę equorũ alimẽtis neceſſarię pceret edixit. Proxime ad vrbẽ Ca-
minũ permeato amne pceditur. Cuius ſeptẽtrionali prouincia armis incẽdioq; va-
ſtata p̃lium eius in ponte cõſeritur. Sub quẽ Sclaui per occulta vada repẽtes lanceis
inter rimas porrectis furtim noſtros vulneribus appetebãt. Cuius incõmodi fraudẽ
Danicarũ illico Scapharũ frequẽtia diſpulit. Pontis quoq; fragilitas excidium mini-
tans amplius q̃ hoſtis ſęuitia in metu reponebat̃. Igitur omiſſa vrbis oppugnatione,
Crysztoã reditur.
Cryſztoam reditur. Vbi reducendę expeditionis ſumma cũ totius exercitus hęſita-
tione cõſilium agitantes qua parte pontũ repeterẽt ambigebãt. Nam cũ pomerano-
rũ lacus tribus oſtiis in fretũ decurrat / duobus Penẽſi videlicet & Swyznẽſi longin-
quitatis tędio faſtiditis ppinquã Caminenſis exitus breuitatem adire placuit. Quẽ
Lacus profunditas.
Gero quidã regionis eius locorũ peritus adeo vadoſum incertęq; pfunditatis aſſe-
ruit / vt eum æſtus dũtaxat regreſſu ſuo meabilem faciat. Cuius cognoſcendi gratia
Abſalon cũ tribus nauigiis miſſus contigui maris ſęuitia interpellante pfunditatis
habitũ excuſſe rimari nõ potuit. Hic fluuius vbi lacu emanat cõtractiore alueo ſta-
gnat. Progreſſu vero ſuo ſupra amnis modũ latitudinis incremẽta ſuſcipiẽs eximiã
paludẽ aut facit aut inuenit. Rurſum vbi pelago influit priſtinę cõtractionis mẽſu-
rã reſumit. Q̃ꝫ q̃ vero claſſis regia Abſalonis reditũ opperiri deberet / nauigatiõis ar-
dore pręcepti oblita / ĩperio feſtinationi poſthabito ad idem amnis diuerticulũ pro-
currit. Ac ſeipſam proprio ductu difficillimis aluei locis inſeruit. Cuius cum Chri-
ſtophorus terga cuſtodis more poſtremus tutaret̃: inſultãtibus Sclauorũ nauigiis
haud facilẽ fluuii ingreſſum habuit. Quod attẽtationis genus partim viribus ſuis
partim ſociorũ auxiliis propulſauit. Cũq; rex eodem die Iulinẽſis prouinciæ denuo
Abſalonis ſollertia.
inuadẽdę cõſilium agitaſſet: Abſalon concubia nocte opportuna aſcenſui loca ſcru-
tatus / vbi ſolidiorẽ fundi ſitum aduertit: illic aut palos fixit aut harũdines ripę iũ-
ctas nodis ſignauit / poſteraq; luce eaſdẽ indiciorũ notas ſecutus exponendis equiti-
bus facilẽ continẽtis aditum pręmonſtrauit. Qui cũ Magnũ Erici filium diurnę ex-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

curſationis agēdęq; prędę ſociū haberet/eumq; incautius euagantē ab hoſtibus pro
pe interceptū q̃q̃ a rege vicorū incendiis inſiſtente reuertēdi imperium accepiſſet/
charitatē obedientię prætulit: Magnūq; partim nauali/partim equeſtri hoſtiū mi-
litia arctiſſimo in loco concluſum/eueſtigio cōcitato agmine ſuperueniens imminē-
tis exitii periculo liberauit. Nec ingratus auxilii Magnus ſalutē ſuā ſe ei debere con
feſſus eſt. Ad hæc ingentes ſeruatori grates exſoluit, ſeq; etiā ſpiritū ſuum ſi neceſſe
foret eius ſaluti impenſurum promiſit. Verū Abſalon memor hanc opem a ſe latam
aduerſum regis imperium eſſe/ne triſtiorem eius vultum experiretur gratiam quā
contemptu lęſerat prędę obiectu recuperare cōſtituit. Igitur pecorū ordines præ ſe
agi captiuoſq; in caſtra pręcedere iuſſit/eoq; aſpectu permulſos regis oculos ī aduē
tum ſuum ſereniores effecit. Is namq; cognitis Abſalonis operibus ſpoliiſq; conſpe-
ctis irā quā contēptui inflixit virtuti remiſit: eūq; leui repręhēſionis genere venien
tē excipere cōtentus fuit. Repetita claſſe anceps educendę eius cōſilium fuit. Alii ſi-
quidē medias fauciū anguſtias ad cōmodū nauigationis ligonibus patefacere/ſtri-
ctaſq; fluuii partes foſſorū opera ampliandas cenſebāt. Sed quia manifeſtum erat fu
turum/vt harenis maritimo ęſtu appulſis foſſa obſtrueretur/opus attentatū nō eſt.
Alii naues ſubiectis trabibus cōmuni vi in pontum pertrahendas duxere/equitatu
vtrinq; ripas tuēte. Rugianis ſolis ſex puulas rates hac arte educere cōtigit: cęteras
vero oneribus admodū impeditas diſiungi q̄ abſtrahi facilius fuit. Igitur cū noſtri
infinito procedēdi ardore aliquādiu fauces fruſtra tentaſſent/reuocante rege ęgre
cœpto ceſſerunt. Tanta omnes (Abſalonē excipio) hoc exitu vtendi auiditas ſtimu-
labat. Is nāq; explorato amne fauciū ꝓfunditatē nauigiis inacceſſam fore cōpererat
Interea Kazymarus imperita noſtrorum ſeceſſione gauiſus claudēdi amnis gratia
quinquaginta nauium claſſem eius principio obiiciebat/ratus nihil hoſtium fortu-
nę pręter mortē aut captionē reſidui fore. Inſignes ei ſagittarii Konō & Cirinus fue
re ab Henrico in Sclauorū auxilium Danorū odio miſſi. Bugiſzlauus quoq; cū eque
ſtribus copiis ſuperueniens/nauigiis in ſupplemētum fratri tranſmiſſis Iulinēſes q̄
cū noſtris acie nō cōflixerint ignauiā eis obiectando cōtēpſit. Quæ res adeo Iutēſiū
animos metu cōfecit: vt Abſalonē veluti cōcione circūdatū palam conuitiis aggre- Iuteñ. que-
di deforme nō ducerent/eius ductui imputātes qđ proprię feſtinationis impulſu cō relæ.
miſerant. Quinetiam muliebriter & quaſi per lamentū queri cœperunt/olim regū
conſilia ad illuſtriū virorū arbitrium pependiſſe: nunc in ſtolidiſſimi cuiuſq; moni-
tis ſentētiaq; cōſiſtere. Eniuero Danis eo loci peruentū eſſe: vñ reditus ſpes p̄ſumen
da nō ſit. Quāobrem pauca nauigia quibꝰ rex ac principes dilabi poſſent/publico co
namine extrahi oportere ne Danorū vires ac nomē vno tēporis momento funditus
collaberētur. Quā inſectationem Abſalon adeo patienter ac moderate tulit: vt nihil
ex cōſueto mentis aut vultus habitu deponere videretur. Idq; ſolum monere cōten-
tus fuit: vt eas tantū ad pręſens voces profunderēt quarum in futuro meminiſſe nō Scorro
pudeat. Huic forte obtrectationi Scorro Wagnonis filius interueniens primū ob cō Abſalonem
fuſas populi voces cuiuſnā rei mētio haberetur liquido exaudire nō potuit. At vbi defendit.
ceſſante iurgio remiſſoq; ſtrepitu Abſalonē maledico aſtantiū ſermone lacerari co-
gnouit: Deſipitis (iquit) cōmilitones, piiſſimi ac valētiſſimi viri īduſtriā tā q̄ ſcelus
aliquod aut flagitium obſcœna verborū petulantia proculcādo ignauaſq; & īdignas
fortibus voces in eius cōuitium muliebriter iaciendo. Neq; eñ ſtrenuam ac fortem
operā iniqua ęſtimatione penſare fas eſt. Ipſo ſiquidem ductore eas terrarum partes
armis luſtrauimus quas ne aſpicere quidē maioribus noſtris contigit. Et ſane prin-

cipibus ductandi/militibus ſequẽdi ius cõpetit. Ergo nos propriis niti/alienis vero
imperiis regi conuenit. Neqꝫ em̃ ab eodem & defendi & ductari debemus. Quapro-
pter nos illi grates habere par eſt qui fortunas ſuas toties pro noſtra ꝑda victoriaqꝫ
deuouit/cuiuſqꝫ nũc fortiſſimo ductu eo neceſſitatis peruenimus: vt ſalutem armis
protegere debeamus. Iam em̃ patriam ac penates affectantibus ante hoſtium ocu-
los cõſpicuum virtutis opus edere neceſſe eſt: reditũqꝫ probitatis actibus impetra-
re. Has autem populi noſtri querelas a ſumma animorũ trepidatione ꝓfectas quis
dubitet? Sed pro dolor quid cauſę eſt ꝙ tot illuſtrium virorũ pręcordia tam repente
fiducia defecit: ignauia occupauit? Quid nobiſmet ipſis nullo concutiente metũ pa-
rimus: abiectaqꝫ ſpe ſine periculo trepidamus? Corporibus integri ſumus/neqꝫ ne-
xus neqꝫ plagas experti. Dextris enſes geſtamus, nihilqꝫ robori noſtro inopia aut cla-
des detraxit. Age tantã fortunę incolumitatẽ virili mentium robore proſequamur.
Meminerimus nos exercitatos nõ ĩbelles fœminas eẽ/ & inter pœne inermes hoſtes
ſumma cũ armatura verſari. Certe ſi claſſis noſtra aut naufragio aut incẽdio periſ-
ſet/nihil impedimẽti eſſet quo minus per medios hoſtes patriam equis repeteremꝰ.
Mittite ergo trepidas ignauaſqꝫ voces muliebriter auribus tãtę contionis inſerere/
exſurgẽteſqꝫ animis hebetatos fortitudinis neruos priſtina virtutis fiducia recrea-
te. Talibus aliquãdiu monitis inſiſtens potius obtrectantiũ ora cohibuit q̄ animos
correxit/depreſſitqꝫ iurgiũ exhortantis auctoritas ꝙ ei ſumma pietas ac ꝑcipua for-

Kazymarꝰ opũ oſtẽtator futilis.

titudo maximã ſociorũ gratiam cõciliauerat. Interea Kazymarus claſſis noſtræ po-
tiendę ſpe admodũ incitatus ſimulandę fiducię gratia tentorio in ripa defixo aureis
argenteiſqꝫ poculis ſibi ac militibus merũ propinari conſtituit. Cuius inſolentię fa-
ſtum fugatus poſtmodũ rubore mutauit. Interea Waldemarus prĩcipes a claſſis per-
tractatione reuocatos/curatis corporibus ad ſe coire iubet. Quos cũ intra nauigiũ
ſuum frequẽtes adeſſe cognoſceret: quid factu potiſſimum ducant inquirit. Quibus
reſponſum nõ dantibus taciturnitatẽ miratus cauſam eius exponi præcepit. Tunc
quidã hęſitantibus cęteris pueros ei in cõſilium adhibẽdos dicebat/quorũ pręcipue
monitus ſectari ſoleat: vt quos duces elegerat etiam reduces habeat. Qua voce Wal-
demarus Abſalonis ſibi familiaritatẽ exprobrari cognoſcẽs/nõ moris eſſe ĩquit for-
tes viros inuicẽ ſe muliebriter repræhendere quin potius vbi publicę neceſſitati cõ-
ſulitur priuatas lites faceſſere oportere. Sed neqꝫ hominẽ qui ab ipſis imperitię dam-
netur ſi cõſultus fuerit reſponſionis ignorãtia ſilentiũ acturum. Intuenſqꝫ Abſalo-
nẽ quid ſuadeat rogat. Ille conſilium in expedito eſſe cũ eo regi libitũ foret vti pro-

Abſalonis animoſum conſilium.

nũtiat. Quę em̃ aliis impedimẽta atqꝫ obſtacula videãtur/diſpulſu facilia fore/neqꝫ
aut nauium obiectum aut equitũ incurſum morari poſſe/quo minus ea parte egreſ-
ſus pateat/qua aditus fuerat. Regem quippe expoſitis in cõtinẽtem equitibus prote-
gendę claſſis gratia ad ipſas fauces ſecedere debere/eoqꝫ nauigia non nulla loricatis
remigibꝰ inſtructa cæteris ſingulatim pręire & claſſem hoſtilem cũ primũ frequen-
tium comitatus affuiſſet irrumpere. Ridẽtibus cũctis & an ipſe præuius fore vellet
percontantibus: volo inquit ne fortius dixiſſe videar q̄ feciſſe. Etenim audaciũ con-
ſiliorũ auctores quod ore ſuadẽt manu proſequi cõuenit. Delectatus cõſilio rex Ab-
ſaloni naues remigeſqꝫ quos poſceret expediri præcepit: ac protinus ripam ſtipatis
equitibus petens ad amnis principium properauit. Quo Kazymarus eminus aduẽ-
tare conſpecto/relicto ocyus tabernaculo ad claſſem trepido curſu ſe retulit. Septe-
na delectu habito nauigia procurãtur: eademqꝫ loricato remige exornantur. E qui-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

bus bina Abſalonis fuere totidē q; Eſbernus ac Suno ductabāt. Reliquis tribus Thor
bernus & Olauus & Petrus Thorſtani filius præerant. Cunq; Abſalon cætera claſſe
ſeriatim ſubſequi iuſſa nauigio primus incederet ignotum amnis diuerticulum in=
fenſo nauigationis compendio penetrauit. Cuius reliqua nauis gubernantis errore
ſubito vadis inſedit. Sed hunc deuiæ nauigationis exceſſum detruſa harenis puppe
remigum velocitas porrexit, ſtatimq; barbara claſſis ſeu ventis correpta paſſim di=
labitur. Cuius fugam Dani magnis ac lętis vocibus inſecuti / diſciſſum ſaxi vinculū
effuſo clamoris gaudio prędicabāt, deq; accuſatoribus Abſalonis veneratores effe=
cti / ingēti gratia ipſi relata / cōtumeliam laudibus redemerunt. Sed & eius animus
moderationis & conſtantię viribus prędirus mobilis vulgi adulatione extolli parui
habuit / tātūq; ſe in deſpiciendis laudibus geſſit: quātū in cōtēnendis vituperiis ege
rat. Tantulo negocio tam ingens ꝑiculum diſpulſum eſt. Bina Sclauica nauigia re
migū metu deſerta apud Criztoam a noſtris excepta ſunt. Tertium ſubſtantibus
aquę palis affixum ſociorum ſuccurſu ſeruatū eſt. Cumq; rex citatis equis Iulinū ꝑe Bugiſzlaui fuga.
tiſſet: Bugiſzlauus circa pontis refectionē ineundę vrbis ſtudio occupatus, cōſꝑectis
Danis oꝑeram fuga mutauit. Adeo illum ſubita animi trepidatio priſtinæ dictorū
ſuorū inſolentię obliuiſci coegerat. At rex cōfeſtim refecto ponte tanq̄ hoſtium oꝑe=
ra cōſummaturus in auſtralem ripā equites traiecit / quo facilior exoneratę claſſi in
ter amnis conſepta progreſſus pateret. Quo poſtq̄ Abſalon ſubſequēter nauigia du
ctando ꝑuenit: ne eadem Iulinēſes vt ſoliti erāt inceſſerent, inſtructam ſagittariis
ſcaphā conſcendit: eāq; medio inter vrbem & claſſem amne direxit. Verū oppidani
nimio timoris hauſtu ꝑculſi / anxia cū deſꝑeratione totius militaris fidutiæ vacui
mœnibus ſuis incluſi latebāt. Pertrāſitis impedimētis nauigiis equi redduntur: de=
feſſaq; remigio claſſis in portū colligitur. Cumq; Abſalon ac Suno cōſueto excuban
di officio poſtremū fixis anchoris locum cepiſſent: veriti ne eorū nauigia vento cir=
cūferente ſolido propius adacta nocturnę equitū irruptioni paterēt: cōſcenſis naui
culis quantū ripa a profundo diſtaret curioſa amnis colluſtratione explorare cœpe=
rūt. Interea quidā e Iulinēſibus mero ſolutus: ſed venuſta admodū clientela ſtipatus
ripam inſolentius obequitando ꝑetiuit: benigneq; eis Guthſcalco īterprete locutus
atq; obſides pacis poſtero die dandos pollicitus: reliquiis rerū parci / prędaq; abſtine
ri popoſcit. Quo diſcedere volente: equo inſolētius ab eo ꝑer iactantiā cōcitatus ſub
ito lapſu corruit / eumq; vehementi ictu humo inflictum pene exanimē proſtrauit.
Hūc ſatellites veloci accurſu iacētem attollere fruſtra conati ſunt, quippe cuius ſen=
ſus halitu īterclūſo magnitudine caſus ſopiti viderētur / noſtrorū vero ſagittis ꝑeti
ti capiendū hoſti herū liquerunt. Qui protinus a vernulis Abſalonis in ſcapham cō
iectus ad liburnā defertur: vbi viſu demū motuq; corporis recuꝑerato inter ſuos ſe
conſtitutū exiſtimans aſſidētes oſculo amplexuq; petebat. Quo errore riſum ſpectā=
tibus ſuſcitauit. Interea rumor falſo diſperſus exercitū ſubit hoſtes impediendi exi=
tus ſtudio Swynēſia oſtia crebris occupaſſe nauigiis. Cuius opinionis fidem idē bar
barus rumorē falſitatis arguendo leuauit: pręfatus excuſſum ſibi exploratūq; fore
Sclauicū robur Danico adæquari nō poſſe. Qꝫ ſi pomeranorū vires Polonēſibus ſo=
ciatę ferro cū Danis decernere debuiſſent / malle ſe tutiuſq; poſſe Danicas partes q̄
aduerſas fouere. Cæterū ſi Polanis ac Sclauis contra Danos dimicaturis etiam ſaxo
nica acceſſiſſent auxilia / neſcire ſe quā partē victorię propiorem eſſet auguraturus.
Qua aſſeueratione noſtros ad capeſſendā cū hoſtium contēptu nauigationē alacrio

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

res effecit. Tanta autem timoris vis Sclauorũ animos hebetauerat: vt ne extremos
quidẽ ſicut olim conſueuerant inceſſere tutum ducerẽt. Petrus quoqꝫ cognomento
Toddo cũ nauigium ſuum palis illiſum rupiſſet eiuſqꝫ reficiendi cauſa abeuntem ſo-
ciorũ claſſem relinqueret/tẽpus reparationi impenſum vt ſolitarius ita omnis peri-
culi immunis exegit: refectaqꝫ puppe ſubſecutus ſocios nemine laceſſente per tutam
& liberã nauigationẽ ad claſſem peruenit. Adeo Sclauorũ petulantiam priſtini me-
tus reliquię caſtigabãt. Ergo incõcuſſus peractę expeditionis reditus fuit. Reſiduũ
anni ocio tributum eſt. Interea Kazymarus & Burgiſzlauus Danicarũ virium me-
tũ Henrico ſe ſubdunt, regnumqꝫ ſuum hucuſqꝫ liberum Saxonici muneris faciũt.
Ergo dum ex hoſtibus alterũ metuunt/alterius iugum ſumpſerũt, auxiliumqꝫ petẽ-
do antiquę libertatis beneficium amiſerũt. Sed Waldemarus ſaxonicã opem fruſtra
a Sclauis petitã iudicans/vtroqꝫ hoſte contẽpto/cũ inſtructa claſſe Stitinũ veterri-
mũ pomeranię oppidũ petit. Huius nauigationis p̄ceſſor Abſalon benigni erga Sti-
tinẽſes animi ductorẽ habebat. Cuius fraude per Oddorę amnis diſpẽdia abductus/
cęteris rectam & cõpendiariã nauigationẽ ſequẽtibus mutato ordine poſtremus ad
Stitinum. vrbẽ peruenit. Eſt autẽ Stitinũ eminẽtis valli ſublimitate cõſpicuum/inſuper natu-
Adagium. ra arceqꝫ ęqualiter munitũ, vt inexpugnabile pene exiſtimari poſſit. Hinc mos pro-
uerbii ſumptus/eos qui ſe tutos inaniter iactant Stitini p̄ſidio nõ defendi. Huius ta-
men vrbis expugnationẽ Dani ſpe viribus maiore cõplexi/cũ materiã eius partim
incẽdii capacẽ animaduerterẽt/cõſtructas virgis crates admodũ breues ob iacula vi-
tãda velut ſcuta prę ſe geſtabãt: iiſdẽqꝫ freti ligonibus aggerẽ petere cœperũt/tu-
tius intra cuniculorũ latebras ignẽ ſparſuri. Rex interim oppugnationẽ orſus mu-
ralibus machinis omiſſis coronã admouit. Solis ſagittariis ac funditoribus excelſa
mœniũ propugnacula appetere poſſibile fuit aditũ faſtigio negãte. Fuere tamen ex
iuuenibus qui glorię ſtudio ſumma mœniũ clypeis tantũ protecti cõſcenderẽt. Alii
cõtiguas ſolo portas contẽptis propugnatoribꝰ cõminus ſecuribus tẽtant/minuſqꝫ
eis q̄ ꝓcul agẽtibus periculi fuit: ꝙ tãta telorũ vis in hoſtes vndiqꝫ cõgerebãt: vt ab
iis nõ niſi remotiores cerni impetiqꝫ poſſent. Quo euenit vt audacia ſalutẽ, ignauia
diſcrimẽ afferret: tutioreſqꝫ ꝓpinquitas q̄ remotio p̄ſtaret. Econtrario Danorũ ar-
mis nõ magis propugnatores ipſi q̄ cęteri intra vrbẽ populares opprimebãt: anci-
piti iactu valli cõſepta trãſcẽdẽtibus telis. Nulla res oppido magis aduerſum oppu-
Watiſzlaui gnãtium multitudinẽ q̄ defenſorũ paucitas nocuit: vtpote quorũ bellicus labor ſuc-
pietas. ceſſionis auxiliũ nõ habebat. Pręfectus vrbis Wathyſzlauus erat qui & ipſe Bugiſzla-
uo & Kazimaro ſanguine cõtiguus habebãt. Huius animus nihil pene cũ ciuiũ inge-
niis cõmune ſortitus/tãto amplificãdę, exornandęqꝫ religionis ſtudio flagrabat: vt
Sclauico ſanguine editũ barbariſqꝫ moribus imbutũ negares. Siquidẽ vt patriã ſu-
perſtitioni deditã ab errore cultus reuocaret/exemplũqꝫ ei corrigendi credulitatis
proponeret/monachalis vitę viris e Dania adcitis in latifundio ſuo cellã exſtruxit/
eãqꝫ multis & magnis ſtipẽdiis locupletauit. Qui cũ laſſatis pugna ſociis vrbem ca-
ptioni propinquã animaduerteret/hoſtiũ ſęuitiã veritus offerẽdę deditionis gratia
pacẽ petiuit/acceptaqꝫ fide protinus a pauoris cõſortibus funiculo ſubmiſſus regia
caſtra petere nõ dubitauit. Quo viſo Danorũ populus languidius pugnã exercuit
periculis ſuis regi pecuniã emi: ſeqꝫ eiꝰ cupiditate victoria pariter ac p̄da fraudari
cõqueſtus. Quo rex animaduerſo demẽdę notę cupidine vrbẽ equo circuiẽs milites
ad iſiſtẽdũ hortari cœpit. Poſtq̄ multo labore edito caſſam ac difficilẽ oppugnatio-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

nē aſpexit reuerſus in caſtra Wartyſzlauū admittit. Cuius precibus motus dedēdi
poteſtatē oppidanis indulſit: pecuniáq; quātā ęgre vniuerſa Sclauia exſoluere poſ⸗
ſet cū obſidibus pactus / ſtatuit vt vrbē Wartyſzlauus a ſe ī beneficiū receptam tanq̃
regiū munus cōſortio Sclauicę dominatiōis eriperet. Igit̃ reuocatis ab oppugnatio
ne militibus neq; capi vrbē neq; diripi paſſus / ſignū ſuum propugnaculis affigi ꝑce
pit receptę deditionis indicia ꝓbiturū. Illic cernere erat vallū ab imo in ſummū ita
ſagittis vndiq; cōſitū vt harūdine cōcretū putaret̃. Quas noſtri ingēti ſtudio lectas
pharetris reddiderūt. Poſt hęc nauigationē remēſi / capto Lyubino Rugiā reuehunt̃
& quoniā Rugianę piſcationis tēpus ſupuenerat / in cōmune cōſultū eſt eo loci ter⸗
tia toti⁹ claſſis parte excubias ordinari / ne publicis alimētis petēdis hoſtilis viciniæ
metus officeret. Huic manui Kanutus priſzlaui filius a rege pręeſſe iuſſus: deformi
ter īperio repugnauit: ꝓfatus ſe nihil ꝓter anguſtos Lalandię fines in Dania poſſide
re / eoſq; tanti nō eſſe / vt pro iis tuēdis ſeipſum indubitato periculo obiicere cupiat.
Cęterū id negotii iuſtius ad pontifices quos ſolos rex arbitros habeat ꝑtinere: qđ tā
to indignius ad ſe referri quāto remotiorē a regis familiaritate gradū obtineat. Tā
impudēti iuuenis reſpōſo percitus Waldemarus / exigua illū beneficia (ꝙ exiguis di⸗
gnus ſit) accepiſſe reſpondit: de cętero ſe efficiente ſpoliandum magis honoribus q̃
beandū. Sed nec eū pōtificū familiaritatē inter ꝓbra ducere oportere / e quorū nume
ro reperire facile ſit qui ꝓſens negotiū ſuo ductu finire nō abnuat. Ita Kanuto īperiū
detrectāte Abſalonē accerſit / eiq; Kanuti reſponſionē exponit. Deinde an naues qui⸗
bus ipm pręeſſe oporteat inſtruxiſſet / perquirit. Cōtra Abſalon interrogato / An ea
res pontificū opera abſolui poſſet: ſuā cupidius offert prędicando cōſentaneum de⸗
ſertioni opus fore / regem periculis relictum reditū affectādo dimittere. Quē Walde
marus ob reſponſi virtutē impenſioribus verbis laudatū / Kanuti moribus diſſimilē
prędicabat / ꝙ ille imperio parere nō audeat / hic iuſſum vltronea ſuimet oblatione
pręcurrat. Regreſſus a rege Abſalon amicis e Syalandia denūtiat ne eo torpidius re
māſuras naues inſtruāt / ꝙ ab ipſo ductari regiq; debeant. Primus Thorbernus in⸗
cūctanter ſe comitē eius futurū reſpondit: cuius ſuccurſu quondā patriam exuli ſibi
redditā eſſe meminerit. Petrus quoq; Thorſtani filius nō ſine magno rubore eū a ſe
deſeri poſſe / quē & neceſſitudinis & matrimonii affinitate cōtingeret / ꝓdicabat. Cu
ius comitandi Suno nō minus ſibi q̃ ipſis debitū incūbere profeſſus eſt: ꝙ ei intima
iunctus propinquitate noſcatur. Eſbernus quē ſolum fratrem habebat comitatu ſuo
orbandū negabat. In hunc modū tota pene Syalādēſium claſſis cōdixit. Quo cogni⸗
to rex nō ſolum ipſis ſed & Abſaloni grates habuit / qui ſibi tam propenſum ciuium
fauorē virtutis meritis peperiſſet. Igitur Abſalon poſt regis diſceſſum ad tuendos
Rugię fines relictus: nō tam tutam incolis euagationē q̃ ſecuram ipſi Daniæ quietē
pręſtitit / Pomeranorū claſſe patrię terminis excedere nō audente. Huic Sueno Aru
ſienſis cum aliquāta Iutenſiū manu voluntarius operū comes ac ſocius fuit. Eo tem⸗
pore princeps Rugię Tetyſclauus cū Iarimaro fratre ſuperueniens gratiis Abſalo⸗
ni actis, tum ei / tum cęterę claſſi ſuffecturos excubiis cōmeatus benigniſſime pręſti⸗
tit: eiſq; inter nauigia diuidēdis induſtrios ex noſtris viros ꝓfici poſtulauit. Sed Iu⸗
tis allata paſſim & ſine diſtributione rapientibus / Abſalon hac munificētia vlterius
vti noluit / excepto ꝙ halec e captura ſibi deferri conſtituit: ne obſequium iniuria re
penderetur. Inde domū repetiturus apud inſulam Thynnā ſequacem Iutorum claſ
ſem dimittit. Quorum incautior pars dum auſtralia Fioniæ latera præteruehitur

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

apud vrbem a Kanuto Priſzlaui filio cõditã/pyratis obuiis terreſtri ſibi fuga conſu
luit/naueſq; ſuas metu deſerere: pudori nõ duxit. Qua fama accenſus Abſalon con/
tracta ocyus claſſe magno ſcrutandi ſtudio loca quæ maxime pyratis familiaria no=
uerat indagabat. Igitur opacos inſularum anfractus & abſtruſos maris angulos aſſi
dua nauigatione rimatus/miſeras captarum nauium reliquias triſtiaq; prædæ ve=
ſtigia repperit. Quarum inuentu vltionis auidior redditus diuiſa claſſe ſeparatim
luſtrationis officium peragi iuſſit: ipſe ad inſulam maſnetam cum potiore Syalan
denſium claſſe conceſſit. Iamq; prçuiç nauigationis excurſu ſociç claſſis cõſpectu ex=
ceſſerat / cum forte quidam in deſtinato conſiſtens littore crebra pilei ventilatione
colloquium eius expetere videbatur. Quem magnç rei nuntium arbitratus incogni
ta ex eo cognoſcendi cupidine velo poſito terram cymba petiuit. Agnitiq; eminus
hominis fidem prima voce damnauit ꝙ egreſſç nuper a Sclauis pyraticç parum eo
prçſcius fuerat. Is nãq; biſſenas nũmum libras annuatim mercedis loco pactus quo=
ties quatuor pluresve pyratici Mioparones Daniam petere ſtatuiſſent indicia ad
Abſalonem ſe delaturum promiſerat. Cuius non alia ſaluãdi promiſſi ratio extitit:
q̃ ꝙ ante pactionem ſecum initam pyratas profectos aſſeruit. Idem Abſalonem quor
ſum tenderet percontatus vt comperit domos repetere velle/tunc deniq; expeditio
nem ab eo ſolui cum inchoari debuerat aſtruebat. Iam quippe a Sclauis aduerſum
Daniam ingentem claſſem eſſe contractam. Qđ vt cognitũ ſibi compertũq; fore ita
ambiguũ extare quiſnã Daniç partes hoc paratu petere deſtinauerit. Aeſtuãte Ab=
ſalone & quo ſe hoſtes effuſuri eſſent ꝑdiſcere cupiente explorationẽ promittit prç=
quiſito quo nuntium referre debeat. Abſalon promontorium mønenſe deſignat: ro=
gatq; tẽpus quo obuiũ mittere debeat. Ille diem ſextũ definit. Nec diutile moratus
abſcedit priuſq; conſpectum fefellerat q̃ comes Abſalonis claſſis appelleret. Noſtro=
rum ſiquidem ꝑſentiam peroſus repente dilabi curç habuit/ne re comperta prodi=
ti ciuium cõſilii morte aut exilio ſupplicia lueret. Nec rem Abſalon tacite habuit. Si
quidẽ acceptũ nuntium venienti ſociorũ claſſi ſuppreſſo auctoris vocabulo publica
uit: ꝑfatus tũc a ſe domos repeti cum claſſem exeri ſatius foret. Ignaris cunctis quo
nã id auctore cõpertũ haberet / tãtãq; ei⁹ ꝑſcientiã ammirãtib⁹ bifariã optione di=
uiſa deliberare eos iubet/aucta claſſe an contracto equitatu venturũ hoſtẽ repellere
mallent. Q; ſi neutrũ probent vel littorum incolas quo minus pyratarũ ſçuitiç pa=
teant propriis relictis tutioribus recipi locis iubeant. Igitur magnates concordi ſen
tẽtiarum voto neq; incertam hoſtium appulſionẽ equitatu excipere promptũ / neq;
littorale vulgus ad interiora reiicere ſpecioſum ducẽtes, naualiter confligẽdum de=
cernunt. Igitur portubus augẽdç claſſis gratia repetitis remiges/velata nauigia di
mittere iuſſi paſſim ad petẽdos alterius expeditionis cõmeatus diſcurrere cœperũt
Abſalon ob nõ nulla negotiã Roſkyldiam ꝓficiſcit. Quẽ inde reuertẽtem hybernũ
ſubito frigus excepit. Cuius tãta vis fuit: vt etiã aquas repẽte cruſtaret. Cunq; Sya=
lãdenſiũ populares cõtractis alimẽtis onuſtos cõmeatibus currus nauigia repetẽdo
ductarẽt/tanta glacialis luti moles rotarũ orbes implicuit / vt prorſus gyrare non
poſſent. Quippe ꝑtinax gelu veluti glutino quodã lignis limũ aſtrinxerat. Quo eue
nit vt curruum rectores iiſdẽ relictis iumẽta oneribus ſubderẽt: ipſiq; pedeſtrium
ductorum officia ſubirent. Quorum ocreas gelatæ ſordiũ tabes ſupra q̃ tibiæ ferre
poterãt onerabant. Hos cũ Abſalon equo prçteriens miſeratoriis verbis ꝓſequeret
duraq; pro patria perpeti ꝑdicaret/reſpõderũt maioris erũnç eẽ captiuũ pyraticis

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

in tranſtris conſidere/pluſq; ſe ex præſenti labore voluptatis,ꝗ amaritudinis capere.Igitur expeditionẽ orſus quũ prope Mønã veniſſet,obuiũ accipit: quẽ nuper ad eiuſdem inſulæ ꝓmontorium nouarũ rerũ ex Sclauo cognoſcẽdarũ cauſa tranſmiſerat.Illic accepit claſſem Sclauicã Swaldenſi in portu morantẽ petendæ Mønę propoſitum gerere/in auſtrali ipſius littore equites/pedites in ſeptẽtrionali edituram. Nauigia vero Kyalbyenſis ſinus anfractibus immiſſuram. Quã iccirco copias ſpargendas duxiſſe:ne incolis vllus fugæ locus admitteretur.Quo cõperto optimũ arbitratus eſt tranquillo nauigationis genere Coztã petere:nec prius ab ea diuertere ꝗ claſſis hoſtica ſe ipſam ex cõſulto prędicti ſinus anguſtiis infudiſſet.Cui ſi inopinate ſuꝑuenire nequeat:reliquas hoſtiũ copias occupatu facillimas autumabat: ꝗbus nullus abſq; nauigiis reditus pateat.Sclauis ſegnius agentibus,dilationem miratꝰ Falſtriam petit:ibiq; e tota claſſe bina nauigia legit:ꝗbus hoſtiũ actus ſpeculari pręcepit.Horũ alterũ Sialandenſibus/alterũ Falſtrenſibus inſtruere iuſſum ſtatuto:vt ſi eadem ab hoſte capi cõtigiſſet/reliquæ claſſis impenſis redemptio taxaretur. Qđ audiens qui a Sialandenſibus in alterius nauigii regimen adcitus fuerat,operam ſe daturũ aſſeuerabat:ne redemptionis beneficium captiuitatis iniuria paciſci neceſſe habeat.Quod nõ ignauiæ cauſa officiũ detrectando/ſed vigilantis induſtriæ fiducia ſecuritatẽ præſumendo aſtruxit. Verũ Abſalone Coztã regreſſo/Guemmerus quidã cõuiuio Falſtrenſibus præbito,nauem quæ ſpeculandi gratia ab eis expediri debuerat/epularũ dulcedine retentabat.Siquidẽ humanitatis ſpecie fraudẽ occultans,omniũ ſobrietatẽ eximio potionis onere fatigatã/ad ſalutare Abſalonis imperiũ exequendũ lentam nimis/inhabilemq; reddiderat.Is Guemmerus nimia Sclauorum familiaritate corruptus,noſtræ gentis conſilia latenter eis ꝓdere cõſueuerat. Eodẽ quoq; tꝑe Sialandenſium claſſem corꝑe magis ꝗ animo ſecutus fuerat.Ad cuius penates Sclaui iam portu Swaldenſi petendæ Falſtriæ ꝓpoſito egreſſi præmittũt q ipſum ſuꝑ Danorũ negociis ſecretius ꝑcontẽtur. Tunc vero Guemmerus ab Abſalone in claſſem vocatus patrię excubias ſpecie/reuera inſidias exhibebat.Qua de re nuntii per eius domeſticos certiores effecti,mature ſuis quæ acceperãt indicant.Ea res Sclauicæ claſſis cœptum/ꝓpoſitumq; fruſtrata eſt. Itaq; cæteris rebus omiſſis ad ſinum:quẽ viridem vocant/appellere cõtenti fuere. In cuius littore crucẽ religioſa ab incolis cura cõſtructã excidere adorſi ſunt/inſigni ſtipitis ruina maiorem pyraticæ gloriam habituri.Cuius ſacrilegæ temeritatis ſupplicia poſtmodũ turpiſſima fuga/triſtiſſimoq; naufragio pependerunt.Falſtrenſibus quoq; heſterno mero ſautiis ſuꝑueniſſent,ni Sialãdicꝰ ſpeculator inter remos ægre delapſus ebriis ſomnũ clamore depreſſiſſet.Per quẽ Abſalon cognito hoſtiũ occurſu, noctu Inguarum et Olauum ꝓbatæ ſolertiæ viros leuibus nauigiis ex inſula Boka ad ſpeculandum eorũ conſilium dirigit.Quibus ꝓfectis eorundem reditũ pręſtolare nõ paſſus abſceſſum ꝓſequi ſtatuit/præcurrẽdos potius,ꝗ imitandos exiſtimans:ne longa nũtii expectatione cuncta tardius exequeretur. Meminerat ſiꝗdem moris eſſe Sclauis exercitum ducturis antelucanos amare procurſus,rebuſq; celeriter confectis,feſtinis ſtudere regreſſibus.Quos ne tardius aggrederetur,remigiũ maturius inſtruit vna ſpeculatoris/ac ducis partes acturus.Quem Sclaui diluculo conſpicati,aduentanti cunctas nauiũ ſuarum puppes opponunt, proris in altũ auerſis perinde ac fugæ non prælio cõſulturi.At vbi Sialandenſium ſignum enituit,vehementi remoꝝ conatu parem fugam intendunt/corpore viros/animo fœminas exhibẽtes:nec ęgre

Bog ø.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Abſalon fugientibus inſtitit. A quorũ inſecutione coorta ſubito tẽpeſtate ꝓhibitus
Falſtriã repetiuit. Tãta aũt vndarũ colluuio fuit: vt nauiũ quęuis in aliã iactaretur
nec colliſioni leui opa ſuccurri poterat/ꝑiculo oẽs ęquę pulſante: periſſentq; nr̃i niſi
tempeſtati cedere maturauiſſent. Igiẗ Sclaui cũ remigio aduerſum vndarũ ſæuitiã
eluctari nequirent/veloq; ſibi cõſulere vellent, tempeſtatis magnitudine euerſis na
uigiis mergebanẗ. Quorũ ꝑiclitationis certiſſimũ indiciũ crebra pyratarũ nauium
fragmenta regionis noſtræ littoribus appulſa dedere. Bina ex iis nauigia remigum
virtute a fluctibus defenſa, in Iarimarũ Rugiæ principẽ inciderunt: ꝗ poſtmodũ al=
terũ ex iis Abſaloni præmii noĩe tranſmiſit/vtriuſq; captionẽ ipius negocio impu=
tans. Solennis hic dies Nicolai noĩe erat: cuius auſpiciis effectũ eſt: vt Sclauorũ ex=
ercitus ad hoc vſq; tp̃s Daniã hoſtiliter petere auſus nõ fuerit. Iamq; nr̃os reditũ in
tendentes (vt hyeme fieri aſſolet) repentinũ gelu cõcluſit. Q đ tantę violentiæ erat
vt ipam ſinus: in quo ꝑnoctabãt/ſuꝑficiẽ enata ſubito glacies occuparet. Huic tãta
ſoliditas inerat: vt ſpiſſitudinẽ eius vnico ictu tranſuerberare nõ poſſes. Cumq; exi
mia glaciei moles portu egreſſuris obſiſteret, induſtria ꝓuiſum eſt: vt vnius nauis
præceſſu cæterarũ inſecutio expediret. Sed nec vna quæuis præeundi officio diutu
le fungi poterat: q; ꝑtes carinarũ extrinſecę glacialium cruſtularũ acumine ꝑinde ac
ferri impreſſione exederẽtur. Quãobrem præceſſionis vices inter nauigia æquo or
dine diuidi curatũ eſt. Ita demũ ꝑ maritimos anfractus nauigatione ꝓtracta in ap=
tum pelagus ꝑuentũ eſt. Indeq; ad ꝓpria cuiq; remeatum. Iamq; Abſalon tp̃m ſup=
putatione habita, vniuerſas p̃ntis anni partes ternis menſibus exceptis, pyratico la
bore emenſus fuerat. Poſtera æſtate apud Eydorã inter Henricũ et regẽ cõmuniũ
negociorũ agitatio, cõtractis vtriuſq; ꝓuinciæ principibus, habebatur. Vere reddi
to Chriſtophoro ſolis præfecturæ ſuæ viribus ſuccincto, ꝓſpera aduerſum Brãme
ſeos expeditio fuit: qua pacta alia ꝓtinus regalibus iuſſis inſtruiẗ. Hanc Abſalon et
Chriſtophorus ducũ noĩe ꝓſecuti/primi Manſuetã venere: ꝗ quũ rege tardius agẽ=
te rurſum/Brammeſeos aggredi ſtatuiſſent, aduehiẗ Eſkillus inſigni Scanienſium
claſſe ſtipatus. Hic nuper Hieroſolyma regreſſus, barbã admodũ immiſſam longin
quæ ꝑegrinationis teſtẽ gerebat. Igiẗ Abſalon ſiqd clam tãto viro experireẗ vitio ſi
bi vertendũ exiſtimans/ꝑ Eſbernũ ei qd cupiat/indicat. Ille ſtudio Abſalonis impen
ſius laudato, orat ſociũ ſe ꝓpoſiti habeat/caniciemq; ſuam iuuenilia quãdoq; experi
ri ꝑmittat. Nec ſegniter ꝓmptiſſimis Scanienſiũ delectis Abſalonẽ ſecutus, cõmu=
ni nauigatione appulit Lalandiã. Illic noſtris obuiæ ſeptem Rugianorũ rates fuere.
Vnde quũ noctu ſoluiſſent, erroris metu peritũ nauigationis ex Abſalone depoſcit
quo recepto ꝓſpero curſu deſtinati portus compẽdiũ aſſecutus eſt. Abſalonẽ vero
noctis opacitas aliquãtis nauigationis exceſſibus errabundũ effecit. Sed nec Sialan
denſes erroris prorſus exptes reliquit. Par ignorantia Rugiana quoq; nauigia fefel
lit: et forte in eũ locum inciderant, ꝓpe quẽ Brãmeſiorum claſſis pyraticam actura
coierat. Cuius rei inſcii Rugiani quũ primũ lux affuit, noſtrorũ ſe copiis inſerũt/pa
remq; cum ipſis militiam auſpicantur, paucis ad nauiũ pręſidia relictis. Quas Brã
meſii cõſpectui ſubiectas, dilapſis metu cuſtodibus, populanẗ. Nec præda / ſpoliiſq;
contenti, bina ex iis nauigia præſtantioris fabricæ viſa/ſecum abducunt. Quæ quũ
ꝓhibentibus Sialandicæ claſſis cuſtodibus vlterius amouere nõ poſſent, ferro ꝑtu=
ſa merſerunt. Vnicã hæc ꝓuincia vrbem habebat: quæ a danis rebus vacua reperta
eſt, incolis eidem defenſionẽ ſuam credere nõ audentibus, cuius deſertioni ꝑtim de

fenſorum/ꝑtim valli inopia cām præbuit: anteq̃ incolæ vocitabant q mœniū ſuorū
diffidentia cum cōiugibus ac liberis ad eccleſiam extra vallum ſitā certatim ſe con
tulerant/religionis q̃ belli præſidio tutiores futuri/paciſq; domicilio ꝑiculum vita=
turi. Sed nec quiſq̃ e noſtris ad eorū bona manus porrigere auſus eſt: ne prędandi li
bido ſacrilegio implicaretur: q̃q̃ in ſacra æde iniquas opes attentare nefas nō eſſet.
Neq; em̄ religionis auctoritas eius detractoribus auxilio obtentuiq; fore debuerat.
Iāq; militāte Abſalone/Eſkillus neq̄d cōſuetę religionis omitteret, primā ſacris ope
rā exhibebat. Cuius animo tātus hoſtiū cōtēptus inceſſerat: vt in exercitu toga nō
armis vteretur. Interea Hurna q̄dam et Marquardus: quē Adulfus Holſatiæ præ=
fectus filio moriēs tutorem reliquerat, Danorū copiis ſuꝑbo ſermone cōtemptis, in
gentem Sclauorū/Saxonūq; manū cōtraxerāt. Forte aūt noſtris intermiſſo obequi=
tandi labore/reſpirādi grā aliquātiſper humi cubātibus/Eſkillus adeo ſe ætatis ma
gnitudine cōtuſum cōfractūq; aſſeuerabat: vt ne equū quidē ſine adiutore cōſcēde
re poſſet. At vbi hoſtes in cōſpectū venere, quouis iuuene ocyor equū inſiluit: ita vt
corpis eius robur nulla ex ꝑte quaſſatum putares. Adeo virtus ætati impat. Itaq; q
dictis ſenectutē cauſatus fuerat, hanc poſtmodū factis iuuentā redolentibus decora
bat: quē in hāc virtutis diſſimulationē nihil præter virtutē adduxit. Eodē forte tꝑe
ex noſtris manus ꝑuula prædæ dulcedine a cæteris digreſſa, quum hoſtes militū nu
mero ſuꝑiores/et fuga vitare deforme duceret/et pugna aggredi nō auderet, inter
metū pudoreq; defixa/ſociorū præſtolabatur aduentū: inter quā et reliquas noſtri
exercitus copias paluſtribus aquis medius fluebat/vno tantū vado meabilis/riuus.
Quē Abſalon cūctāte primipilo primus equo trāſgreſſus, ſequētibus ſuꝑandę diffi
cultatis cōpendiū præmōſtrauit. Cuius rei ignari, hoſtes ſecurius q̃ cautius operie
bātur/Danicorū equitū aduentū editi montis interiectu celante. Igit̃ q prius a nr̄is
diuulſi fuerāt nō expectato ſociorū auxilio: quod ſibi tā ꝓpinquū cernebāt/ auide in
hoſtē ꝑcurrūt: ne bellū ꝓprio metu dilatū/aliena virtute expetere viderent̃. Quoꝶ
Sclaui paucitate cōtēpta poſtq̃ maiorē hac aciē humilioribus locis relictis mōtis iu
ga ſuꝑare cōſpiciūt, terga vertentes ab iis quorū vires ſumma animi dictiq; petulā
tia laceſſiuerant, nullo negocio fundunt̃. Tantū ſemꝑ ludibrii inſolentiæ exitus aſ=
ferre cōſueuit. Tūc quidā ex nr̄is quos ex fugientibus occupabant/nuda haſtarū ꝑte
equis detrudere cōtenti, ob cōem religionē ferro ꝓſternere paſſi non ſunt: ne ꝑem=
ptorū cædes plus ꝑcurſoris animæ noceret, q̃ glīæ ꝓdeſſet. Quā iniuriā beneficii lo
co a paſſis acceptā crediderim. Ingēti deinde pręda acta tam diu in littore ꝑſtatū eſt
quo ad Rugianorum nauigia: quæ Brāmeſii violauerant/reficerentur. Interea Hen
rico duce apud Bauaros agente vniuerſi Saxonū ſatrapæ gerēdi cū Danis belli cu=
piditate: quod minimo cōficiendum negocio arbitrabantur/inſignē viribus exerci
tum amplificabant. Qui in itinere ꝓfugis occurrentibus/accipiunt Danos nō ruſti
ca aut ignobili armatura, ſed opoſo ac militari inſtrumento bella gerere ſolere/tan
tæq; in Chriſtianos clæmentiæ eſſe: vt fugientes colaphis, q̃ armis inſectari malue=
rint. Nam aciem ſuam quū ab eis capi intercipiq; poſſet, equis nō ſpiritu ſpoliatam
auctorē vero victoriæ ſolum Sialandenſium antiſtitē extitiſſe. Id mirum ſatrapis vi
ſum: quorū vnus Guncellinus: cuius bellicæ virtutis experientia apud Henricū du
cem familiaritatis palmam creauerat/ de re præſenti a cæteris conſultus, Abſaloni
in maritimis occurrendum monebat: ꝙ cum vnius inſulæ manu dimicare magni
non ſit. Interrogatus ab iiſdem rurſum / an cum ipſo Rege manum tuto conſerere

Hurneñ nobilitas priſca: e qua Lago Wrne clariſſimus nūc Roſkildeñ p̄ſidet epiſcopus.

Danorū militandi modus.

poſſent: Ne id quidem Henrico duci ſine periculo audendum reſpōdit. Quo dicto cunctantibus cunctis/Danicæq; virtutis impetum formidantibus, viam ſe tutioris conſilii repperiſſe ſubiunxit. Nam quum vniuerſæ Danorum vires maritima expeditione cōfluxerint/ſi interim Sleſuicenſium partes hoſtiliter peterentur, plus diſpendii Danos q̃ foris inferant/domi eſſe paſſuros. Quo audito Bernardus Razaburgenſis in eam prouinciam arma ſe tranſlaturum negabat: quam per regem beneficii iure poſſideat. Sed neq; Sleſuicenſium portas tametſi rex extrinſecus agat adeouſq; defenſoribus carere: vt plane hoſti patere videantur. Nam earum cuſtodiam ſexaginta Danorum milibus eſſe mandatam. Quod audiens Henricus, qui Saxoniæ primatum vicario nomine adminiſtrabat/bellum a ſe Danis temere parari proteſtatus eſt: qui pacis patriæq; charitate flagrantes/propulſandæ magis q̃ irrogandæ iniuriæ gratia aduerſum inſolentiſſimos ſeruos/ teterrimoſq; latrones Martem inducant. Quos quum innocentes inceſſere nefas habeatur/tartareas ſedes mereri, qui tam iuſtæ gentis cruore manus ſuas contaminare præſumerent. His monitis decretum remittendæ expeditionis obtinuit, cunctis tam indignum militiæ genus detrectandum cenſentibus. Igitur Guncellinus: qui bellicæ virtutis operibus apud Henricum excellentem familiaritatis locum meruerat / quum ſententiam ſuam ſociorum arbitrio damnatam animaduerteret, pacificandum cum noſtris ratus, Sunonem popoſcit: eoq; compoſitionis partes plenius exhibente, vſq; ad Henrici ducis e Bauaria reditum/belli dilationem obtinuit. Rex deinde Rugiam aduectus, Sircipinenſem ſtatuit attentare prouinciam. Quam dum peteret, eximiam vaſtæ cœnulentæq; paludis difficultatem offendit. Cuius ſuperficies tenero veſtita ceſpite/graminis quidem ferax, ſed veſtigii ita impatiens erat: vt plærunq; calcantes obrueret. Nam limo funditus ſubſidente in luteas voragines/ſordidamq; colluuiem prolabebantur: haud aliud progreſſuris iter patebat. Tunc equites extenuandæ difficultatis vitandęq; laſſitudinis gratia/arma ſibi detracta equis imponunt: eoſq; præuii ductare cœperunt. Quos vt altius cœno obrutos ſuſtentabant/ita quū et ipſi ductando ſubſiderent, equorum comam amplexi / fulciebantur. Riuulos quoq;: qui in ea palude crebri admodum diſcurrebant, nexis virgarum compagibus/ſuperant. Tunc vero inſignis quorundam probitas fuit. Nam quidam ex equitibus armis onuſti, ductis poſt ſe equis, paſſibus incedebant /agilitatis fiducia onera abiicere recuſantes. Quorum factum hoc illuſtrius, quo inuſitatius extitit. Sed et equi dum corpus lacunis immerſum auidius erigunt, interdum ductores vngulis obruunt. Rex ipſe duorum militum humeris innixus, omnibus præter proximam corpori veſtem reiectis, ægre limi molliciem ſuperat. Raro vnq̃ plus ſudoris Danica virtus expendit. Ingentem hoſtibus peragratæ paludis admiratio ſtuporem inuexit. Neq; illis reſiſtere tutum ducebant, a quibus et ipſam rerum naturam ſuperatam cernebant. Victor tantæ difficultatis exercitus haud ſecus q̃ ſi hoſtem fudiſſet /alacer incedebat. Ingentes deinde ſyluas emẽſus, animaduertit vicum apta nauigiis palude circundatum. Is aquarum natura q̃ arte munitior erat: eaq; duntaxat parte vallum habebat, quam pons inter ipſum et continentem porrectus tangebat. Hunc princeps vrbis Otimarus prohibendi aditus gratia aduentante exercitu, vndis illico exæquare curauit, ſolis ſtipitum reliquiis inter aquam manentibus. Quas noſtri ceu quædam alterius pontis iaciendi fundamenta ſortiti, propinquæ villæ ſepibus applicatis, paulatim intermeandę paludis com-

Paludis trāſeundæ difficultas.

Danica virtus.

pendium moliuntur. Huius itaq; loci oppugnationem Rex hortante mœnium in-
opia aggreſſus, Abſalone cum maiore equitatus parte prædatum miſſo, quæcunq;
exædificandi pontis inſtrumento opportuna animaduertit, ſummo negocio con-
trahit. Huius operis contextum verentes oppidani, contractis vndiq; ſudibus, li-
gneam turrim inſtituunt: cuius præſidio hoſtem tanq̃ arce vetarent: eiuſq; propu-
gnaculis fræti, noſtros promouendo operi, q̃ protegendo corpori intentiores, im-
miſſis ſubito funditoribus, inceſſere cœperunt. Contra, Dani ſagittis decernere ad-
orſi quia ꝓpius accedere nequibant, rem eminus tentant. Nec minus Otimarus no-
ui pontis progreſſu territus / ſtagnum rate tranſgreſſus, Regem petebat. Ac prout
noſtrorum operam / aut ſegnem / aut vegetem animaduertit / ita nunc parcius / nūc
impenſius pacis ſupplicationes agebat: ſempq; pro oppugnationis habitu / deditio-
nis verba concipiebat. Tunc vero remiſſior operis executio fuit. Sciebant enim mi-
lites ſi bellum reuocari deberet, pontem a ſe cōſeri nō oportere. In quem tanta iam
armatorum moles conceſſerat: vt ne locus quidem ſuppetandis: quæ structuræ ne-
ceſſaria forent / ſuppeteret. Adeo vincendi auida multitudo / operandi anguſtias ſi-
bi ipſa conciuit. Sed nec aliter allatæ ſepium moles, q̃ ſuper militum vertices eorun-
dem manibus ductatæ proferri poterant. Nec inutilis ea neceſſitas fuit / quū ſepes
in altum libratæ non minus corporibus muniendis proficerent, q̃ aquis ſternendis
prodeſſent. Eodem exemplo vulneribus ſautii referebantur. Tum vero rarior te-
nuiorq; pontis contextus fiebat, militibus plus eius incrementis, q̃ firmitati ſtudē-
tibus. Et iam pene eundem inſulæ commiſerant: quum hoſtes partim arte / partim
viribus fræti / nouo pugnandi genere bellum exaggerant. Siquidem haſtatas fal-
ces e turri directas ad militum noſtrorum ſcuta tendebant: eaq; pertinacius appræ-
henſa / præliantibus detrahebant. Obnitentes interdum violentiore tractu ponte
excuſſos profundum petere cogebant. Cui malo ni maturius occurſum fuiſſet, Da-
norum iuuentus propemodum ſcutis vacua occubuiſſet. Nam ex noſtris qui-
dam lignei vnci amminiculo iniecta ſibi falce potitus / eadem cæteras occupan-
do / hoſtem ſubſidio ſpoliabat. Iamq; dies occiduus erat / quum Rex contiguæ no-
ctis metu quid potiſſimum ageret incertus / ſeram oppidi captionem / futurumq;
pontis incendium verebatur. Quis rebus quum ſe vrgeri animaduerteret, ne vi-
cto ſimilis magno cum ignauiæ rubore ab oppugnatione diſcederet, ad intuendas
Otimari preces paulatim animum deflexit. Quem deſperationis errorem Ab-
ſalon cum ingenti præda ſuperueniens / conſilii ſagacitate mire diſcuſſit. Siqui-
dem Regem, ſi ſe ignaro Otimari votis annueret execratus: interpretemq; ſe-
cretius abductum / quæcunq; a barbaro pacifice tractarentur, contrario modo ex-
ponere hortatus / armatus in pontem deſcendit: militeſq; eum prohibendæ pugnæ
gratia adeſſe ratos acrius inſtare compellit / prædam (ſi vincerent) eorum iuris fu-
turam pollicitus. Grata militibus promiſſio fuit. Iamq; explicito opere alacres
non ſolum telluris aditum, ſed et turris faſtigium occupant. Quam ſcalis /
gradibuſq; adorti, fundunt: obuios reſiſtentes obtruncant. Tunc Herborthus
eques Danicus / ne pontis anguſtiis officientibus / ac turba ſociorum obſtante tar-
dior ſuperueniret, facilem ad hoſtes tranſitum nouo irruptionis genere quæ-
ſiuit. Etenim armorum onere retento, profundo ſe credidit: quoſq; gradu non po-
terat, incredibili nandi virtute præceſſit. Quod factū æmulantibus cæteris, tenerā
pōtis cōpaginē militū cōcurſus repēte ſubſidere coegit. Cuiꝰ ruina Abſalonē quoq;

Otimari ſimulatio.

Abſalonis calliditas.

Pontis ruptio.

inter alios excuſſum peſſundedit. Qui quũ nãdi aſtu calleret/tametſi armis obſitus
eſſet non ſolum inter vndas ſecurus emerſit, verum etiam alios eius artis ignaros
ab imminenti periculo tutos præſtitit. Interea Sclaui non ſuppetentibus ad fugam
nauigiis, doliis ſe cõmittere auſi: iiſdem pro rotunditatis habitu circumuoluenti=
bus, ab inſequentibus occupantur. Qui nimirum ob inuſitatum nauigandi genus
vt ſuis miſerabiles/ita noſtris ridiculi fuere. Itaqꝫ ludibrio permixta eorum infœli=
Vic⁹ capt⁹ — citas erat. Capto vico trucidantur mares/fœminæ captiuantur. Fuere etiam qui re
gi capiendi Otimari conſilium inſtillarent. Quem ne recentis victoriæ gloriam
vnius hominis perfida captione corrumperet, inuiolatum dimiſit: hoſtiqꝫ parcere,
ꝗ̃ famæ nocere maluit. Cum omni deinde exercitu priſtinum iter remenſus, prius
claſſem/mox patriam repetiuit. Poſtera æſtate Henricus Bauaria reuerſus, apud
Henrici in= — Eydoram ſolenne cum Danis colloquium habuit. In quo ob proſperos rerum ſuc=
ſolentia. — ceſſus adeo ſe inſolenter ac tumide egit: vt medium pontis/ſicut ante conſueuerat/
viſendi Regis cauſa/tranſgredi recuſaret: ne ſibi dignitate præſtare: quem pete=
ret, fateretur: immemor prorſus illum paternum/auitumqꝫ regimen gerere: ſibi
waldemari — alieni imperii præfecturam ceſſiſſe. Quam inſolentiam rex adeo patienter ac mo=
regis mode — derate tulit: vt in eius occurſum exæquatis pontis ſpatiis/tanꝗ̃ par non maior de=
ſtia. — ſcenderet/honoratiorem ſe ratus/ſi cum indignãtis viri faſtu humilitate certaſſet.
Siquidem præditus manſuetudine animus/celſitudinem ſuam citra debitam ma=
ieſtati venerationem ſubmittere, ꝗ̃ alienæ ſuperbiæ exemplo inſoleſcere maluit.
Itaqꝫ pace cum Henrico compoſita, Abſalon quum ſecus Stethinnenſe promonto=
rium nauigationem haberet, leuibus ſaxis et ad iaciendum habilibus in eius littore
lectitatis nauigium onerat/vſurus eis ad caſtelli tuitionem: quod in publico nego=
ciatorum portu condiderat. Quibus nauigio impoſitis, ad idem caſtellum poſtera
die peruenit. Vbi quum munditiarum gratia balneis vteretur, animaduertit cu=
iuſdam nauis e ſeptentrione venientis mentionem foris ſtantium collocutione cre=
breſcere. Quam vt piraticam ĩtellexit, ſemiloto corpore veſtem popoſcit: nauemqꝫ
quam in portu velatam dimiſerat, remigibus lituo contractis, conſcenſam in altum
dirigere curauit. Nicolaus quoqꝫ qui clientelæ eius et ſtabuli curam habebat/aliud
nauigium iampridem rimarum vitio peſſundatum, exhauſta ſentina, ad patientẽ
nauigationis habitum celeriter perduxit. Sed Abſalon velo/Nicolaus remigio pi=
ratas petebat. Qui quum Abſalonis nauigationem ſuam ſuperare conſpicerent, cal
lidũ fugæ cõmentũ amplexi/ſubmiſſo velo cõtrariã vento nauigationẽ remigio mo
liunẽ. Id attẽtantibus Nicolaus rate obuius fuit. Quã aduerſa nauigatione petẽtes
Piratarum — mira gubernatoris ſolertia fefellere. Nã cũ ad eius pene cõtactũ pueniſſent, obliqua
ſtratagema — to remigio in illud nauigii ſui lat⁹ qđ ab hoſtib⁹ auerſum erat piter cõcurrere iuſſi
reliqui ſe erigentis oppoſitu pinde ac muro hoſtilia qbus inceſſebantur iacula vita=
uere. Sic hoſte eluſo diuerticulum nacti, callidis nauigationis ambagibus receſſus
Fugę ardor — petebant. Quas tanta fugæ auiditas ceperat: vt quum ingens telorũ vis in eorũ na
uigium effunderẽ/etiam manus ſagittis traiecti, manentibus ſpiculis, remigandi
officia non omitterent. Adeo illos timoris magnitudo vulnerũ moleſtiã negligere
coegit. Fuere etiam qui vndis impenſius obluctantes/vitam remigio finirent. Alii
telis terga confixi, maiorem nauigandi, ꝗ̃ ſpicula propriis corporibus auellendi cu
ram pręſtabant. Adeo illis minorũ vulnerum dolorem maiorum metus ademerat.
Cũqꝫ anceps diu nauigationis certamen fuiſſet: quod ex remigiorũ volucritate pen

debat noſtris tandem ſuperantibus occupantur. Tunc quidam ex eis indubitati pe
riculi metu ferrum expectare non auſi, in vndas deſiliunt/mortemq; ſibi ipſi infer-
rę, q̃ ab hoſte recipere maluerunt. Itaq; plærunq; timidos vnius periculi metus
in aliud præcipites iactare conſueuit. Maxima horum pars qui fluctibus abſtinue-
rant/ferro perempta eſt: q̃q̃ ignobile ſociorum fatum comitari nolentibus iure par
cendum videretur. Quorum capita corporibus auulſa propter Abſalonicæ vrbis
mœnia iiſdem ſtipitibus affixa ſunt, qui nuper aliorum piratarum a Sialãdenſibus
captorum ceruicibus onuſti fuerant. Ea res ingenti prædones pauore confecit. Plu
rimum ſiquidem ad extirpanda piratarũ latrocinia ſpectaculi huius atrocitas va-
luit. Gubernator ipſe cum paucis admodum remigibus captus/quũ falſam redem-
ptionis ſpem animo præſumpſiſſet/ac forte putria ſociorũ capita cõſpicatus/ idem
ſe Danis facturũ dixiſſet, captiuitatis ſuppliciis cõſumptus eſt/pœnaſq; nõ ſolũ ve-
teris piraticæ, ſed etiã recentiũ minarũ exitio pepẽdit. Per idẽ tp̃s Eſbernus et We-
themãnus opportunas patrię excubias multo nauigationis impendio pſecuti/ſedu
lumq; piraticæ opus ingreſſi, in ſeptem piraticos mioparones quatuor incidere na
uigiis. Tũc Mirocus pugil ſpectatæ audaciæ fortitudinis ſuæ motũ intra ppriæ na
uis ſpatia cõtinere nõ paſſus, Wethemãni ſe appetentis nauigiũ virtutis fidutia ſo-
litarius inſilit/cedentibuſq; p ignauiã remigibus, neminẽ in eo præter Wethemãnũ
rebellem habuit. Quos Eſbernus rate præteriens riſu pſequi contentus fuit: neq;
aut hoſtem lædere/aut ciuem iuuare ſuſtinuit: ne pluribus aduerſum vnum opem
tuliſſe videretur. Progreſſus itaq; Strumicũ athletam inſignis fortitudinis capit.
Sed nec prius Mirocus vt pedem referret vrgeri poterat, q̃ alius nauigii ſupuenien
tis viribus arceretur. Cuius reſpectui tantũ venerationis a victoribus tributũ eſt:
vt quum captus ſupplicium mereretur/redemptionẽ acceperit: potiuſq; in eo pro-
bitas honorata ſit, q̃ facinora punita. Ita quum impietati pernicies deberetur, forti
tudini ſalus donata eſt. Eodẽ tempore Eſkillus domeſticis ſupra vires negociis fati-
gatus/dum quieti intentius conſulit, proficiſcendi licentia a rege difficulter extor-
ta, nobile Galliarum cœnobium: quod Clarauallis nuncupatur/petiuit: ibiq; priua-
ti more tranquillam vitam degens, aſperum patriæ conuictum voluntariæ perigri
nationis lenitate mutauit/iocũdiorem rerum vſum apud exteros, q̃ inter ciues ha-
biturus. Per idem quoq; tempns Walagoſtenſes mœnium ſuorum anguſtias peroſi
contractiora vrbis ſpatia propagare cœperunt. Nec incrementa adieciſſe contenti
noua defenſionis præſidia excogitabant. Siquidem frequentibus palis circa mœnia
defixis, quo minus hoſtis aditu potiretur/propinqua muris vada claudebant/pro-
fundiora fluenti loca aduolutis ingentibus ſaxis nauigiis inacceſſa reddentes. Cæ-
teros quoq; meatus nauigationibus opportunos/aut lapidum coagmentis/aut alio
impedimentorum genere præſtruebant. His obſtaculis rex optato locorum acceſſu
phibitus, claſſem poſtera aduerſum Sclauos expeditione promotam/ Zuinenſibus
oſtiis inſerit/Iuliniq; vacuas deſẽſoribus ędes incẽdio adortus, rehabitatæ vrbis nõ
uitatẽ iterata penatiũ ſtrage cõſumpſit. Nec ſolũ Iulini viciniã: ſed et cõfinia Cami
ni ipſo pterito populatus eſt: vt factu celerius, ita quoq; hoſtib⁹ pniciofius ratus/pa
tẽtẽ ruris vbertatẽ diripe, q̃ dubia munimẽtorũ clauſtra pulſare. Nã Iulinenſes cũ
vrbis ſuæ recẽtes ruinas ferendæ obſidioni inhabiles cernerent, perinde ac viribus
orbati, deſerta patria, præſidium Caminenſe petiuerant/ aliena amplexi mœnia,
qui propria tueri diffiderent. Ab his demum finibus exercitus noſter ad vr-

Gubernatoris ſuperbi ſupplicium

Miroci virtus.

Eſkillus archieps Clareualleñ fit monachus.

Legatur Epistola 311 D. Bernardi scripta ad D: Eschillum, cujus pius requiescit in Clara Valle juxta Matrem Divi Bernardi; in Epistolis fol: 232. exstat. hanc lege ult paginã sax: volutata

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

bis Oznæ ſolum dirigitur. Cuius mœnibus abſtinens viciniam irrumpit/certam
agrorũ vaſtationẽ incertæ vrbiũ obſidioni præpõderare exiſtimans. Sed etiã idem
aliquãto ſatius faciliuſqꝫ reputabat ꝑſequi diſpſos,q̄ vrgere munitos. Cui poſtmo-
dũ compendiariæ nauigationis reditum circũſpicienti in commune prouiſum eſt/
propinqui fluminis abſtruſos reſerare receſſus. Cuius oſtia quũ quondam nauigan-
tibus peruia fuerint:nunc harenis obfuſa ad priſtinũ habitum foſſa redigi poſſint.
Quam ſententiam conſiderata difficultatis magnitudo quaſſauit,Rege eximiam
obſtaculi molem ligonibus penetrari moroſum ducente,vetanteqꝫ negocium ſuſci-
pi,quod plus impenſæ q̄ vtilitatis afferre videretur.Igitur repetito Ozno,tormen-
tiſqꝫ propter vallum erectis,obſidio fingitur:cuiꝰ ſpecie deditio obtineretur. Quã
ſimulationem ſpernẽtibus oppidanis/expeditioni finis imponitur.Aliam rege poſt
ver poſterum exorſo/eiuſqꝫ opinione finitimos terrente/quũ ſe Sclaui nec propriis
viribus/nec peregrinis auxiliis aduerſum Danica arma abundare conſpicerent,de
legatur Priſzlauus,qui bellum apud Danos deprecaretur.In quorum præparatam
claſſem incidens/oblatæ pecuniæ pactione non ſolum profectionem prohibuit,ſed
etiam pacem in biennium taxauit.Cæterum publicæ religionis conditiones barba-
ris ingeſtæ non ſunt:cuius profeſſores plæriqꝫ eorũ principes exiſterent,vulgo ſa-
crorum ſocietatem damnante. Qui tametſi Chriſtiano nomine cenſerentur,titu-
lum moribus abdicabant/profeſſionem operibus polluentes.Per idem tempus Hẽ-
ricus compoſitis in Bauaria rebus/quia Sclauis aduerſum Danos adeſſe non pote-
rat,amicitiam waldemari prius per internuntios petitam/ mox apud Eidoram col-
loquio obtentam callidius q̄ verius amplexatus eſt.Nam puicaci eius ingenio nul-
la boni ſtabilitas ſeruiebat.Cum gente noſtra nũq̄ diutinas ac conſtantes amicitias

Hẽrici prauí mores.

gerere ſuſtinuit.Mẽtiri virtutem ducebat:bonarũ artium loco fallaciam amplecte-
batur:fidem ſimulatione colebat/honeſto vtile anteferendo. Aſſidue noſtros rupta
turpiter ſocietate lædebat.Econtrario regem conſpicua animi integritas/ꝑpetuaqꝫ

waldemari probitas.

in cunctis cõſtantia decorabat.Quid ergo miremur /ꝙ inter eius virtutes/ et Saxo-
nicam leuitatem firma ſocietatis copula/aut ſolidum concordiæ vinculum contexi
nõ poterat!Iiſdem fere temporibus Suerus quidam fabro patre genitus/ſacerdotii

Suerꝰ ſe regis filiũ mẽtitur.

quod in Ferogia aliquãdiu geſſerat partibus abdicatis/Noruagiam petens,religio-
nis munus militia mutauit/Oſteni cuiuſdam ab Erlingo proſtrati occaſione addu-
ctus:cuius agmini per deſerta fugienti fortuito obuius ducem ſe præbuit/reſqꝫ ad-
uerſum victores nauare cœpit.Et ne generis titulo carere videretur,originẽ men-
titus/Haraldum Hybernienſem auum ſibi vendicando/Siuardo ſe ꝓcreatum con-
fingit.Cuius etiam nomẽ filio:quem antea patris vocabulo vna appellauerat/apta-
uit.Et vt omnia prioris fortunæ momenta ſubrueret/proauiqꝫ vocabulo in eo re-
præſentari crederetur,ſimulatæ proſapiæ decus/noui nominis ornamentis vſur-
pare ſuſtinuit/Magnumqꝫ ſe in argumentum generis vocitari conſtituit. Quod
tam impudẽs mẽdacium turbulento militum errore / credulaqꝫ vulgi ſuffragatio-
ne protectum/ad totius Noruagiæ cruentiſſimã ſtragem/extremãqꝫ perniciem pe-
netrauit.Idẽ quũ adhuc priuatus Suetiæ ducẽ Birgerũ petiſſet,ſacerdoti cuius for-
te hoſpitio vſus fuerat/ſtolam præcipuum Diaconi inſigne/cum libro ſacerdotalia
ſacra continente dono dediſſe fertur.Sed ne peregrinis vlterius immorer,ſtilum
ad propria referam. Neqꝫ me domeſtica ſcelera per idem tempus exorta diu-
tius externis inſiſtere patiuntur. Siquidem Magnus Erici filius præſentis for-

Magni i regem conſpiratio.

tunæ ſtipẽdiis nõ cõtẽtus: cũ Kanuto & Carolo ꝗbus paterna cũ Waldemaro neceſſitudo: maternus autẽ auus Eſkillus erat: aliiſqꝫ cõpluribus in ſocietatẽ facinoris accitis: opprimẽdi ꝑ inſidias regis cõſiliũ capere ſuſtinuit. A quo cũ Suenonis partibꝰ militãdo bello Grathico captus fuiſſet: nõ ſolũ ſpiritu ſed etiã amicitiæ & familiaritatis iure donatꝰ: atqꝫ ex priuata fortuna ad eminẽtẽ dignitatis locũ ꝓuectꝰ fuerat. Tantã victoris charitatem ſupplicii qđ meruerat loco expertus eſt. Cuius inſidiarũ apparatus: hoc ſecurior: quo incredibilior extitit. Neqꝫ enim facile regis animũ ſubire poterat: ab illo ſibi inſidias necti: cui quõdam ſalutem a ſe tributam meminerat. Cum res diu latuiſſet indicium huiuſmodi fuit. Quidã Theutones inſidiarũ cõſcii Magno clientelæ obſequiis deuincti cum forte negotiorum eius curam amminiſtrãdo Holſatiam ꝑagrantes: cuiuſdam ſolitariam vitã degentis hoſpitio excepti fuiſſent: eiuſqꝫ cubiculum a ſe medio tantum pariete diſcretum neſcirẽt: nocturno inuicẽ ſermone effuſius habito: vehementer ſe mirari dixere: quo pacto rex inter tot præparata ſibi inſidiarum cõmẽta mortaliũ adhuc luce fungeretur: quas Magnus cum Karoli filiis eius capiti clandeſtino conſilio molitus fuerit. Has vero omnes aduerſum inſcium excogitatas: non fortuitis humanæ conditionis caſibus: ſed cõſtantibus diuinæ protectionis ſubſidiis eſſe diſpulſas. Siquidem Magnũ gladio dũtaxat venabuloqꝫ quo Tigres occupandi conſuetudinem habebat vtentem: ꝑtituro Sialandiam regi comitandi obſequiũ ad cuiuſdam vſqꝫ vadi tranſitum exhibuiſſe: ibiqꝫ Kanuti qui pari armatura inſtructus (nã id genus in venationis ſectatoribus ſuſpectum eſſe non poterat) cũ coniuratis eodem tempore ſuperuenire debebat: occurſu fraudatum, facinuſqꝫ ſine complice experiri non auſum: ꝑ ſummã propoſiti diſſimulationem: cõſalutato rege propria repetiuiſſe. Poſt cuius diſceſſum Kanutũ regi vadum tranſgreſſo obuiũ extitiſſe: turbatũqꝫ conſortis abſentia: proſecutionis officium ſimulaſſe. Aliquanto tamen eũ acrius auidiuſqꝫ q̄ Magnũ propoſitum exequi ꝑſeueraſſe. Qui regem equites ad mare præmittere, ſtipantibuſqꝫ fœminis morabundum in littore conſidere: & inter extremos nauigium conſcendere ſolitum aggredi conſtituerit: peregiſſetqꝫ facinus: ni rex abſqꝫ omnis humani indicii monitis: benigniore cœleſtium cura compulſus: relictis ocyus pediſſequis: ratem præter ſolitũ ſcandere maturauiſſet. Karolum autẽ antea a coniuratis in Scaniã trãſmiſſum fuiſſe ſi fratri propoſitum ex ſententia ceſſiſſet / ad extirpandam regis ſobolem amicorum auxilia contracturum. Sed ne ſic quidẽ Kanutum propoſito cedere voluiſſe ꝙ apud Fioniam fruſtra tẽtatum: in Scania maiori cum opportunitate conſummare ſperauerit. Waldemarũ ad Helſingorum vrbem præcurrere maturando: eũqꝫ cũ primũ Scaniæ aduectus rate excederet: incautum opprimere moliendo: quem poſt diurna venationis exercitia: ꝓmiſſis arbitris eo loci paruula rate crepuſculo trãſire ſolitum: non ignoraret. Quã machinationem fortuitis neceſſitatis præſidiis eluſam fuiſſe: nam ratem quæ regem vehebat cũ forte glaciali impulſu procul a concupito littore detorqueretur / militum eius aduentum præſtolantiũ ingenti cohorte exceptam fuiſſe: eãqꝫ manũ neceſſitati ſubuenire conatam: coniuratorũ inſidiis obſtitiſſe. Ita Kanutũ & Carolum bis propoſiti caſſos / loricas quas inuadendi regis gratia ſub tunicis geſtabãt hoſpitiis reddidiſſe. Horum autem omniũ ammirationem vincere: ꝙ Waldemarus vnius ex coniuratis ſibi ꝑfamiliaris ſuſpectũ minime / ferrum vitare potuerit. Qui cũ regi per Rhedam aucupiũ exercenti: ſolitarius comes aurigaqꝫ exiſtere ſoleret: deficiẽtibus cõiurationis auctoribus: parricidale miniſte-

De inſidiis Magni & Caroli.

Eremita

Si deus pro nobis quis contra nos

Helſingaborg.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

rium circa ipſum compræhenſa aue curru delapſus iuuandi accipitris curā intēta
corporis inclinatione tractaret:ſua manu peragendū promiſerat:fortunā tamen in
tanta tāq; facili inſidiādi materia promiſſis parricidii partibus aditum nō dediſſe.
Horum itaq; euentuū miraculis liquere mortali manu regē perire non poſſe: cuius
ſalutem inter tot exitioſa,arcanaq; pericula:non induſtria humana:ſed cœleſtis pa
texerit diligētia. Hanc hoſpitum relationem a rerum ammiratione profectam: ere
mita perinde ac ſi diuinitus dati indicii myſterium veneratus:cuidam monachorū
rectori ad ſe venienti memori narratione replicuit iuſſo horum indicandorum gra
tia ad regem tranſitum non differre. Quibus acceptis rex:cum ex diffinitione loco
rum:argumentiſq; temporum:necnon itinerum ſuorum circūſtantiis fidem aſſer
tis habere cœpiſſet/non minus ſibi ſubſidii deum in prodendis inſidiis præſtitiſſe:
q̃ in fruſtrādis tribuiſſet gratulatus eſt.Cuius rei ignorantia Karolus priſtina ad
huc ſecuritate ſuccinctus ſiue tegēdi parricidalis propoſiti calliditate:ſeu peragēdi
deſperatione:Abſalonem ob cognationis fidutiam petitum: impetrandi ſibi a rege
prouincialis beneficii adiutorem depoſcit. Quo propinqui preces attētius exſequē
te:Waldemarus diſſimulata inſidiarum cognitione:ex fiſco ſuo ſe ſtipendia Karolo
ſoluturum promittit:quoad honoris ei impertiendi facultas incideret. Cūq; Roſ
kildiam veniens in æde trinitatis optimæ maximæ/morem ſacris geſſiſſet; amo
tis arbitris Abſalonem adeſſe præcepit: quo ſecum conſidēte indicē aduocans:quæ
ſibi detulerit iterato exponere iubet. Ille propīquitatis metu qua Abſalon a Kanuti
filiis cōtingebatur eloqui veritus,atq; os rubore perfuſus:aliquādiu plenū hęſitatio
nis ſilentium egit. Cuius taciturnitatis rex illico cauſam coniectans: hoc inquit te
metu Abſalonis fides liberat. Apud quem meæ reſpectum charitatis propriæ neceſ
ſitudinis affectioni præponderare non dubitem. Quo dicto ſenioris vocem verecū
da animi hæſitatione torpētem ad eloquēda quæ iubebantur intrepidam reddidit.
Is itaq; relationē ab inſidiarum principio orſus: cunctaſq; earum partes veris nar
rationis indiciis proſecutus:hoc nō ſuæ ſed alienę compertionis fuiſſe teſtatur, ro
gatum ſe tantum eadem regi referenda curare. Tunc rex eo ſecedere iuſſo:ductis al
te ſuſpiriis:priuatim apud Abſalonē, queri cœpit: nūq̃ ſibi vel cognationis ius:vel
beneficentiæ meritum obtentui fore potuiſſe:quo minus malis propinquorum arti
bus appeteretur. Quorum fraudem ſi diſſimulanter tolerare cœpiſſet: effectū in
ſidiis præbere poſſe: quæ tam potētum tāq; ſibi familiarium ſtudiis necterentur. Si
vero parum adhuc publicato facinore ſupplicia de indemnatis ſumere maturaſſet:
doliq; notitia a paucioribus ſumpta crudelius in æmulos conſuluiſſet: innoxia ca
pita confictis criminationis partibus obruere videretur: inuidiaq; virtutis accen
ſus ad communē generis ſui interitum variis inſimulationis modis exſurgere ne
ceſſitudinis euerſor:affiniūq; conſumptor cenſendus. Igitur & patientiam pericu
loſam & vltionem ſi præpropera foret:probroſam exiſtere. Ita ſe quem vindictæ mo
dum appræhendere debeat ignorare,cuius & ignominioſa acceleratio ſit & perni
cioſa dilatio. Cæterum inſidiarū periculis patere malle/q̃ in auctores facinus retor
quere:ni mors ſua ad aliorum confeſtim exitium redundaret:quā liberorum ſuorū
amicorūq; miſerabilis ſtrages: mox diſcordia ciuilis: ſæuaq; exterorum irruptio:
ac totius patriæ teterrima vaſtitas inſequeretur. Hęc & cōſentanea rex crebris an
xiiſq; gemitibus proſecutus:quæ maxime ſibi conducant Abſalonē diſpicere iubet.
Ille ſe nihil a regis æſtimatione diuerſum perpēdere refert:præfatus ipſum ex repē

tino vindictæ procurſu non leuius famæ diſpẽdium q̃ ſalutis ex dilatione capturũ.
Quamobrem animaduerſionis ius diuino permittẽdum arbitrio/ qui potis ſit inſi-
dias quas eluſerit publicare. Sed neq; rem cuius multitudo conſcia ſit diutule vul-
gus latere poſſe. Hortatur deinde corporis ſui cuſtodiam conſuetis comitibus attẽ
tius mandet: iubeatq; nunq̃ ſibi inermes aſſiſtere: nec magis ſalutem ſuam diurnis
eorum officiis, q̃ nocturnis excubiis vallari curet. Sic enim coniuratorum aliquos:
ſe proditos ſuſpicantes: repentinum propoſiti indicium endituros. Gratum Walde-
maro conſilium fuit. Cuius Roſkildiam linquentis Abſalon comitem agens: ſollici-
tatur a Carolo petitionis ſuæ partes quas nuper apud regem egerit: iterare. Qđ ex-
ſequente eo: reſpondetur a rege: raram beneficii gratiam eſſe, qđ accipiens parrici-
dio penſare ſtudeat. Præterea miram quorũdam ingeniis & fallendi pertinaciam &
diſſimulandi ineſſe verſutiam. Se nihilominus cum primum Iutiam introierit inſi
dioſo militi munificum futurum: a quo potentiæ ius in id maxime vulgus affecta-
ri non dubitet. Iocunda Carolo promiſſio extitit: quã ſibi per Abſalonem expoſitam
impenſiore gratiarum relatione proſequebatur: finxit enim oris hilaritatem: læti-
tiamq; effuſius prætulit: quam non tam recipiẽdi beneficii q̃ implendi parricidii af
fectus progenuit: ꝙ ei regiæ diſſimulationis induſtria ſecuritatis incrementa tri-
bueret. Huic poſtmodum forte materni aui Eſkilli per idem tempus a Gallia naui-
gantis appulſus/ vrbem Ripam cum Kanuto fratre petẽdi cauſã præbuit. Quorum
Benedictus quidam ſolo patre germanus: ſed pellice editus regiæ clientelæ fortior Benedicti Alemanni ſtoliditas.
q̃ fidelior comes: Waldemaro paucis poſt diebus q̃ Fioniã ingreſſus fuerat in pro-
patulo prãdente, ſiue celandæ fraudis impatiẽtia adductus: ſeu parricidii qđ cogi-
tauerat furiis concitatus: neglectis epulis cultrum quẽ forte prandendi gratia ſum
pſerat: compreſſa manu: huc atq; illuc actum: varia ancipitiq; verſatione ſtringe-
bat: perinde ac vſum eius ad inferendas plagas agitationis exercitiis prædiſcere cu
piens. Interdum ferrum ſinu condebat: detectumq; rurſum digitis inſerebat. Inter
hæc aſſidue regem oculis deſtinabat: quibus nõ minus q̃ manui minarum ineſſe vi-
deretur. Cuius motibus amentię conſentaneis: Waldemarus per ſponſam filii Ger-
thrudem ob id muliebriter lachrymãtem oculos inſerere monitus: Nicolaum: qui
regiæ menſæ præerat; q̃ poterat arcanis nutibus accerſitum: viſum ad inuſitatos
Benedicti geſtus obliquare tacite iubet: amotiſq; poſt epulas mẽſis cæteris ſibi pro-
piorem conſiſtere: prædicti equitis ſi quas moliretur inſidias excepturum. Sed Be-
nedictum tum ipſius regis, tum commilitonum plena ſtuporis contẽplatio ferrum
vaginæ reddere coegit. Crediderim vero hunc animi æſtum eius pręcordiis diui-
nitus ingeſtum eodẽq; auctore proditum facinus quo prohibitum eſſe. Tum demũ
Waldemarus neglectum Abſalonis cõſilium pœnitẽtia proſecutus: deuocatis in cu-
biculum militibus inter quos & Benedictus aſtabat: rẽ mœſtam eiſq; per q̃ maxime
diſplicituram afferre ſe dixit: quam & prodere triſte ſit: & celare peſtiferum: nec ſe
dubitare quin eadem in cõmune delata amicorum mẽtes triſtitiæ ſalebris ſit impli
catura: tantoq; eis plus amaritudinis incuſſura: quanto regem ſuũ propenſiore cha
ritatis cultu contingerent. Siquidem quorundam conſpirationẽ de nece ſua habitã
non dubiis cõiecturæ rationibus/ ſed veris conſciorũ indiciis, certiſq; rerũ veſtigiis
ſibi proditã eſſe: cuius auctoribus primã ſalutis ſuæ cuſtodiã credere conſueuerit.
Nolle vero ſe eorum declarare vocabula ꝙ noxios reſipiſcẽdi induciis donare q̃ in-
ſimulãdi ſtudio obruere mallet. Hortatur deinde maiore cum ſedulitate vallãdum

ſe curent: nec vſq̃ gladiis vacui incedentem comitari ſuſtineant: ſtipandiq; officia
hactenus per incuriam geſta deinceps elaborato famulandi ſtudio proſequãtur: tan
taq; id ſollicitudine peragant: perinde ac quiuis propriæ ſynceritatis certitudine
de aliena ambigere neceſſe habeat. Sed neq; ſe vniuerſos notabiles ducere: de quo=
rum grege complures ad mortem pro ſe excipiendam ſi res poſceret: paratiſſimos
ſciret. Tunc milites mutua fidei æmulatione conſciorum indiciũ flagitantes: a per=
fidis erga regem capitibus vindictam ſe exacturos promittunt: neq; aut neceſſitu=
dinis aut familiaritatis gratia tẽperaturos: quo minus ſanguinis eius cupidos pœ=
nas quas mererentur/perſoluere ſint coacturi. Ad hæc rex referre: fidei ſynceritate
contentos: vlteriores indicii partes expetere non oportere. Ita militum preces ab in
nocentiæ conſciẽtia profectas/ plenum moderationis reſponſum ceſſare compulit.
At Benedictus coniurationem a conſciis regi proditam ratus: eũq; his quos incau=
tos opprimere cuperet callidis ſimulationis ambagibus veniam polliceri: plæriſq;
militiæ inſignibus relictis: Iutiam qua potuit celeritate petiuit: detectæ factionis
nuntio ad Magnum dimiſſo. Ita perfidum eius animũ mordax conſcientiæ crimen
regiæ manſuetudinis promiſſis fidem habere vetuit. Quæ res Magno proxima no=
cte nauigio Lubecam proficiſcendi: indeq; Henrici contubernium expetendi cau=
ſam præſtitit. Eodem nuntio Kanutus & Carolus per Benedictum accepto: tacite
Ripenſium vrbe egreſſi: conſcẽſa apud Randruſium naue præfectum Gothiæ Bir=
gerum propinquitatis fiducia petiuere. Adeo illos malignæ conſcientiæ vis ſecuri=
Eſkilli per= plexitas. tate defectos: ſubito pauore quati coegit. Quorum profectionem Eſkillus: tum pro=
priam, tum nepotum fortunam miſerabilius queſtus infinitæ ægritudinis moleſtia
proſequebatur: ob cuius magnitudinem linguæ debilitate contracta: parum voca=
lis euaſit. Quem rex ad ſe Wibergi veniẽtem iocunda admodum fronte ſuſcepit: ne
quid ſuſpitionis in eius aduentu reponere videretur. Quam regis moderationem
pontificis prudentia æquauit. Supplicem enim pro nepotibus vocem mittere non
ſuſtinuit quo magis ſe ab inſidiarum ſuſpitione alienũ efficeret: neue eorum culpæ
affinis/quos precibus ſeruare cuperet, exiſtimari poſſet: conſultius arbitrando taci
turnitatis argumento malignitatis ſuſpitionem vitare: q̃ offenſam pro noxiis ſup=
plicando contrahere. Cui poſtmodum Scaniam profecto/opportuna medicorum in
duſtria debilitatæ vocis opem redintegrauit. At mẽtem eius ingẽti curarum æſtu
obſitam ægritudine vacare nepotum proprio ſpiritu chariorum fortuna paſſa non
eſt. Adeo facilius corporis q̃ animi diſcrimina vitãtur. At Magnus facinoris pudo=
re quam exilii cauſam haberet: Henrico pandere veritus: recõciliationis ab ipſo dũ
taxat remedia poſtulabat. Ille exulis vota auerſari impium ratus: epiſtola ad Walde=
marum tranſmiſſa: conceptæ erga Magnũ offenſæ remiſſionem efflagitat. Ad hæc
Waldemarus legatione q̃ literis reſpondere ſatius ratus: Henricum quẽ ſtabulo ſuo
præpoſuerat: Germanicæ vocis admodũ gnarũ in Saxoniã dirigi curat: apud eius
ducẽ Henricũ Magni perfidiã accuſaturũ. Quo audito/ Magnus rubore in audaciã
verſo q̃ poterat pertinaciter obiectis ſe affinẽ negare: & veluti in augmẽtũ innocẽ=
tiæ duello manum offerre: eodẽ acumine diſſimulationẽ amplexus: quo facinus mo
litus fuerat. Refert legatus nõ ob hoc ſe eo miſſum: vt accuſationis partes apud ex=
teros ferro proſequi debeat: ſed vt reum cauſam ſuã ad regis cognitionẽ transferre
defenſioneq; patria lege decretã ſubire moneat. Tum duce quẽ defenſionis modum
aduerſum hoc criminationis genus lex Danica ſtatueret: rogante: penes ferrũ pur=

gationis morem conſiſtere reſpondit. Tunc Magnus a duce rogatus: an tantum fi-
dutiæ in innocentia ſua reponeret: vt huius experimenti indicio ſpem defenſionis
petere auderet? Anceps id gen⁹ nec ſemper miraculo præditum aiebat: qđ plærũqꝫ
et inſontes damnare, & noxios abſoluere ſoleat: fortuitoſqꝫ maxime experimẽtorum
euentus habeat. neqꝫ enim diuinam potentiam tanta mortalium cura flagrare: vt
quibuſlibet eorum votis rerum naturam cedere compellat. Suſpecta plæriſqꝫ reſpõ
ſio fuit. Tum duce quã a ſe opem ſperare debeat qui tanti criminis obiectionẽ pa-
triis inſtitutis refellere nollet/arctius perquirente: quid ageret incertus: aliquandiu
reſponſi cunctationem exhibuit. Tandem vlterioris profugii diffidentia adductus:
vltro regem aditurum ſe dixit: ſi ſibi quẽcunqꝫ cauſa exitum ſortiretur: impunita-
tis fides daretur. In cuius fidutiæ certitudinem ſtabularius ſponſionis ſuæ pignus
offerre cœpit: præfatus capitali crimine damnatis patriæ legis inſtituto dilabendi
inducias tribui: iiſdẽqꝫ e veſtigio ſupplicium irrogari nefas haberi. Qua Magnus
oblatione contempta: ſolam Abſalonis fidem ſe pignoris loco recepturum aſſeruit.
Quæ cũ rex ex legato cognoſſet: epiſtola duci redditur: qua Magno ſub Abſalonis
obtentu/veniendi diſcedendiqꝫ poteſtas promittitur. Quo euenit vt Abſalon prius
Magnum hoſpitio exciperet: q̃ vllum aduentus eius nuntium a rege ſumpſiſſet: li-
teras quæ pro eiuſdem receptione deſtinabãtur nimio feſtinationis ſtudio præcur-
rentem. Quibus tandem per regem ſuſceptis ſollicitudinem improuiſi hoſpitis ple
nis fidutiæ promiſſis diſcutere curæ habuit. Quibus erectus Magnus: plus ſpei in
Abſalonis auxilio: q̃ metus in ſua noxa repoſuit. Quo euenit vt maiore formidinis
parte depoſita: propria repetere non dubitaret: nauigationem qua Iutiam petitu-
rus erat: neceſſariis vſibus inſtructurus. Quippe cauſam apud Auruſiam dicere iu
bebatur. verum hoc ſecuritatis robur depræhenſa ſecretorum eius legatio quaſſa-
uit. Siquidem binas eius epiſtolas proditionis mandata geſtantes: a publicorum iti-
nerum obſeruatoribus intercipi cõtigit. Quas cum regi allatas ab intermeantibus — Magni ꝓdi-
expertus fuiſſet: formulã qua ſignatoria vtebatur: proprii ſcribæ negligentia amiſ — toris aſtu-
ſam confingit. Idqꝫ non ſolum inter ſuos: ſed etiam apud Abſalonẽ ſimulatione pro — tia.
ſequi curauit: opinionem ſerere cupiens adulterinas epiſtolas a formulæ repertori-
bus odio ſui fuiſſe compoſitas. Appetente cauſæ dictionis tẽpore: binis nauigiis in-
ſtructus: Abſaloni *Sialandiæ* & *Scaniæ* magnatibus comitato obuius affuit. Quo
adito conſciẽtiæ ſtimulis actus: trepidationẽ fide maiorem pręteritęqꝫ vitæ fortitu
dini indebitã exhibẽdo: nullis ſe exhortationibus vt Iutiam peteret adducẽdũ iura
bat: plus a ſe metus in regis offenſa: q̃ opis in cuiuſpiã patrocinio reponi præfatus.
Præterea fortuitã ſigilli ſui amiſſionẽ cauſatus: æmulorũ cõmẽto occaſionẽ ex eiuſ-
dẽ inuẽtione nactorũ inimicas regi literas ſuo noĩe cõfictas aſſeuerabat. Sed Abſalo
ne tãetſi criminis acta ab eo cõfeſſio foret: nihil cõmiſſum quo min⁹ inuiolatus diſ-
cederet/cõſtãtius aſſerẽte: ſociali illũ nauigatione ꝓſequit̃: plus amici monitis q̃ ꝓ-
prio pauori indulgens. Cui rex omni Danica nobilitate ſtipatus/apud villam Wiby
ſibi per Abſalonẽ oblato menſæ ſacra cõmunicare paſſus non eſt: ne conuiuam agẽ-
do offenſam deponere videretur. Quẽ die poſtero ad concionẽ vocatum ſuorum in — Magni ac-
eum benignitate expoſita: maieſtatis reum agere cœpit: pietatẽ parricidio repende- — cuſatio.
re auidum: qđ eius fuga non violẽter ingeſta: ſed a ſolo conſcientiæ reatu profecta
recẽter prodiderit. Ad hæc Magnus ſe nõ cuiuſpiã delicti: ſed minacis nũtii per Be- — Purgatio.
nedictũ accepti impulſu dilabẽdi conſiliũ cepiſſe teſtatur: regiæ ſuſpitionis cauſam

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

e longinquo tutius ſpectaturus. Præterea mirari ſe quo pacto rex/propinquũ quem
omni familiaritatis iure proſequi conſueuerat: inaniũ ſuſpitionum ductu perſequi
ſuſtineat. Contra rex hoc eum ingratiorem quo meritorum ſuorum negligentiorẽ
aſtruere: & in perfidiæ argumẽtum ſupradictas ipſius epiſtolas/quarum altera clau
ſa, altera aperta obſignabatur in cõmune proferre. Quas etiam per præſentes ponti
fices circũferri: & an vero Magni ſignaculo obſitæ eſſent: curioſius annotari præce-
pit. Q đ inſpectantibus cunctis adulterinũq; eſſe negantibus: recitari eas in publico
iubet. Aperta Scanienſibus ſcribebatur: regem ſuper complurium oppreſſione calũ
niãs: cunctoſq; ad bellum cum eo gerẽdum exhortans. Magnum repetẽdæ libertatis
auctorẽ habituros. Clauſa ad Kanutum & Karolum eodẽ quo prior titulo mitteba-
tur: quæ eos res in Scania nouare moneret: Magnũq; idẽ apud Iutiam facturũ pro-
mitteret. Sic regem viribus cariturũ maiorum regni prouinciarũ auxiliis ad eum
cõmeare prohibitis. Perlectaſq; epiſtolas Magnus cũ reſpõſo excepturus putaretur
indice metus ſilẽtio vtebatur. Quinetiã tantũ ſtuporis animo contraxerat: vt voce
quoq; deficeretur: internæ ꝑturbationis notas confuſo oris habitu præ ſe ferẽs. No
tabilis viri taciturnitas fuit: quæ ne confeſſionis loco duceretur: prudens Abſalonis
interuentus effecit: miratu indignũ dicẽtis ad nouos criminationis obiectus homi-
nem defenſionis dubiũ pleno meditationis conſilio reſpondẽdi officia tardius exhi-
bere: protinuſq; eum dandi reſponſi gratia colloquio excedere: & quos velit ex ami-
cis in conſiliũ contrahere iubet. Quo dicto recreatus Magnus atq; ad ſpem labefa-
ctandæ accuſationis erectus acceptis cõſultationis induciis: Abſalonẽ cum Tuko-
ne Wendilenſium antiſtite ſeuocat. Is Tuko patri eius Erico diaconatus obſequiis
percharus habitus: deq; eius clientela ad pontificatum accitus fuerat. Cuius rei
grata recordatione Magni charitatem propenſius animo inſitam habebat. Quem
multum diuq; ob cogitati ſceleris immanitatem profectis a dolore conuitiis inſe-
cutus: reſpondente eo epiſtolas aliena fraude contextas: ſuperuacuum id purgatio-
nis genus aſtruxit: non ſolum ſcripturæ: ſed & ſtili modum quo ſcriba ipſius Lam-
bertus in dictandis epiſtolis vti ſoleat certiſſime recognoſcere ꝑfatus. Cuius affir-
mationem Abſalone conſentaneis verbis proſequente: tantũ Magno deſperationis
inceſſit: vt eos an ſibi confeſſionis remedia amplecti liceret trepide percontaretur.
Tum Abſalon tametſi confeſſio periculo non careret: ad hanc tamen ante procurẽ-
dum q̃ de venia actum, excuſſumq; foret negabat: ſuadetq; vti ſtupore depoſito: per
ſe vel per amicum in poſterum diem induciarum facultatẽ audacter efflagitet: fir-
mato animo rem felicius expleturus. Quibus admiſſis rex præſentem nobilium ca-
teruam veſpere iter ingreſſus: ad Vnnonis locupletiſſimi viri penates ſecum perdu
xit. In qua profectione Abſalon a Magno admodum æſtuante quiſnam defenſionis
modus obiectis congrueret: curioſiore percontatione conſultus: nullam partẽ pro-
bro aut periculo vacuam agebat. Nam nec accuſationem tot rerum indiciis ſubni-
xam refellere promptum: nec purgationis partes detrectare ſyncerum: confeſſio-
nis vero exitum ancipitem fore quam nulla veniȩ certitudo præcurreret: Ita verax
reſponſi dator conſultori ignorantiam prætendere: q̃ in dubiis certitudinem pro-
mittere: fidelius duxit. Tunc Magno omnia ſe veraciter relaturum: ſi veniam con-
feſſioni tribuendam ſperaret dicente: intrepide eũ ſibi ſecreta quæ vellet cõmittere
iubet/nullum eorum indiciũ ad regem ex ſe manaturũ præfatus. Tum illo omnem
inſidiarum ordinem patefacere cupiente: Abſalon narrationem admittere noluit:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ne eam ſacerdotali miniſterio confeſſionis loco recipere videretur. Suadet itaq; Su-
nonem & Eſbernum: ſecum adhibeat: quos in rebus arcanis tegendis induſtrios ſci
at. Quibus admiſſis Abſaloniq; data fide pollicitis, abſq; eius conniuẽtia nullam ſe
præſentis arcani mentionem acturos: Magnus inſidiarum ſeriem a principio rete-
xere orſus: non ſolum ſe cum his quorum crimen teſtis fuga prodiderat: iure nota-
tum aſſeruit: ſed etiam complura ad regis caput pertinentia adhuc eius notitiæ pa
rũ indita/apertiſſima confeſſione detexit: Eſkillũ (Aſceri hic filius erat) & Chriſti-
ernum patre Suenone natum: eiuſdem culpæ conſcios aſſeuerando: Chriſtierni fra
trem Aſcerum cui in templo Lundenſi prima poſt antiſtitem dignitas ceſſerat: con
iurationis conſilium ſciſſe potius q̃ probaſſe teſtatus. Confecto itinere poſtq̃ oppor
tunum colloquio tempus occurrit: Abſalon cum Sunone & Eſberno regem pauliſ-
per ſine arbitris eſſe iuſſum contemplari cauſæ exitum monet, in qua nec accuſa-
tionem actori inſtruere expeditum: nec reo confeſſionem amplecti tutum ducatur.
Qui ſi indemnatus abſcederet: complures ad innocentiam ſibi decernendam addu-
ceret. Sin confeſſus venia careret: ſimplicitatis exemplo culpæ ſociis tegendæ eius
documentum præberet. Igitur elaborandum vt ſpontanea ab eo confeſſio elici poſ-
ſet/quem teſtimonio inſequi promptum non eſſet. In hanc ſententiam perducto re-
ge: & ſe pœnam confeſſioni remittere promittente: cum Magnus poſtera die in cõ-
cione ab eo quid ſuper reſponſo deliberaſſet interrogatus fuiſſet: a cõiurationis ini-
tio orſus pudore poſthabito: omnem inſidiarum contextum: non ſolum conſcios/
ſed etiam loca rerum ac tempora perſtringendo: vera narrationis ſerie proſeque-
batur: regem inter tot peruicaciſſimę artis ambages, non ſorte humana/ſed diuina
opera ſeruatum affirmans: ſeq; non aliud magis mirari q̃ q fraudem tanta familia-
rium arte compoſitam propitiæ fortunæ interuẽtus eluſerit, hominẽq; tot ciuium
dolis petitum caſus incolumẽ ſeruare potuerit. His dictis/ genibus regis ſupplice
vultu gemebundus aduoluitur. Quem rex præteritæ amicitiæ verecundia con-
ſurgere iuſſum: ingratæ mentis exprobratione coarguit: illius per inſidias oppri-
mendi cupiditate perfuſum: cuius a primæua ætate perpetuam charitatem exper-
tus fuerit: a quo belli Grathici temporibus: non tantum ſpiritum ſibi datum: ſed
etiam adiecta poteſtatis incrementa meminerit. Se enim non ſolum propinquitati
ſupplicium remiſiſſe: ſed etiam munificentiam impẽdiſſe: eum vero cum fidem be-
neficio debuiſſet: perfidiam rependiſſe. Itaq; meritorũ ſuorum obliuionẽ ab eo tam
nequiter actam admirans: nec priſtinæ confeſſionis aſſertione cõtẽtus: an ſe per inſi
dias opprimere cogitaſſet inquirere perſeuerauit. Ille nec animũ ſibi nec arma ni-
hilq; q̃d tanto facinori attinuit: excepto dei nutu defuiſſe ſubiũxit. delectatus rex tã
audaci hominis reſponſo: veniã ſe confeſſioni tribuere: non familiaritatẽ reſtituere
dixit: ne rurſum amicitiæ copia inſidiarũ irritamentũ exiſteret. Eũdem quoq; taci-
ta ad Kanutum Karolũve mãdata habere prohibuit: monitum ne culpam repetere
velit cui diuinam potẽtiam tam conſtanter obniti perſenſerit. Ille ſe ſi quid tale cõ-
mitteret: vlterioris veniæ remediis indignũ vocare: ne precibus quidẽ ſalutẽ dein-
ceps tueri auſurum. Quo rex ſedendi locum repetere iuſſo protinus Suenonis filiũ
Chriſtiernũ quẽ peracta Magni cauſa p ignorãtiã caſus obtulerat: iracũda admodũ
accuſatiõe pſequit. Qui cũ ſe cõſortis indicio ꝓditũ accepiſſet defenſionis inops cõ
feſſione veniã ĩpetrauit: nec ſolũ ſpiritũ/verũetiã bonorũ omniũ incolumitatẽ aſſe-
cutus eſt: exilio dũtaxat pœnas dare coactus: ne prõptus ad crimẽ regreſſus ſuppe-

Coniuratió nẽ detegit Magnus,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

teret.Ita moderatio manifeſtam militis culpam:extremūq; ſupplicium meritā: pro
ſcriptione inſequi contenta extitit. Taliter exacto concilio Magnoq; Fioniā reuerſo
Waldemarus inſulam ferarum gregibus abundantem more regio prædæ venaticæ
vacaturus ingreditur.Quo loci Abſalon & Aſcerus a maximo pontifice Eſkillo ob
veniam eius nepotibus conciliandam:quę Magni exemplo ſponderi videbať: trāſ-
miſſi inexorabilem regis animū experti ſunt:a quo demū Aſcerus an coniurationis
fautorem egiſſet rogatus: cognitioni ſe quidem affinem: ſed a conſenſu immunem
aſſeruit: nec tam odio regis q̄ delationis pudore, prodendiq; commiſſi verecundia
hæc feciſſe.Quē confeſſionis modum diuturni poſtmodū exilii cauſam habuit. Hu
ius legationis contemptum tam ægre Eſkillus tulit: vt variis corporis peſtibus cō-
tractis:grauib⁹ hyemem morbis exigeret.Qua finita Waldemarus Daniæ Suetiæq;
primoribus accerſitis regales filiæ nuptias exornat : quibus peractis Waldemarum
Eſkillus ſecreta allocutione petitum enixe depoſcit: arcani quod ei committere ve-
lit intempeſtiuam confeſſionem non arguat. A quo poſtulata ſperare iuſſus : iam-

Eſkillus pō tificatu abire parat.

pridem deponendi pontificatus allatam ſibi cupidinem dicit, quem tanto oneri im
parem ætas viribus defuncta conſtituat:neq; enim in faſtigio ſe:ſed priuatū ac pro-
curatione liberum decedere velle præteritæ conuerſationis habitū monaſtica mu-
taturum. Quem cum rex verbis charitatē ſimulātibus propoſito prohiberet: idq;
ei ſine Romana auctoritate exequēdi fas eſſe negaret:habere ſe ſummi pōtificis epi-
ſtolas:ꝑ quas non ſolum abdicandi honoris licētiam: ſed etiam transferēdi in quē
vellet/poteſtatem acceperit teſtatus eſt:huc accedere ꝙ ſe Romanæ legationis offi-
cio fungentem: ne ſedes ſucceſſore vacua habeatur : ſubrogationis curam exhibere
par ſit.Quod dictum rex/Aſcerum ab eo pontificem adoptari ratus/ ſuſpitione in-
ſequi cœpit : nec dubius Kanutum & Karolum ſiquid vlterius aduerſum ſe conati
forent multum ab auo vitium contracturos : cum diu verbis amicitiam præferen-
tibus egiſſet:ad poſtremū votis eius annuere ſe dixit:ꝙ Romanę ſententiæ decreto
obuiam ire nequeat:penes quā publicę religionis norma conſiſtat. Tum Eſkillus ho
noris abdicationē contractorum pontificum frequentia celebrari magni æſtimans:
profecturum ab vrbe regem precari inſtitit vti ipſos exacto menſe ſecum reducat/
quos non ſolum ſuæ renuntiationi: verūetiam noui antiſtitis creationi intereſſe ex
ꝑdiat.Quam rem prorſus ſilentio dignam exiſtere:ne cognita queq̄ electionis me-

Eſkilli in concione verba.

tu dilabi cogeret. Quo conceſſo ſtatam interim ſolēnemq; popularium concionem
ingreſſus docet quantam ſubitorum charitatem faſtigio functus exhibuerit:q̄q; be
niuolo ſtudio merita ſua publicus eorum fauor ꝑſauerit. Iam vero ſibi re pontifi-
cali cedere in animo eſſe: cuius amminiſtrationi ſupremæ ætatis ſuæ habitum diſſi
dere cōſpiciat:ideoq; ſe eorum curam quā hactenus plenis pietatis officiis geſſerit:
diuino mandare præſidio,cunctiſq; ſibi militiæ fide deuinctis huiuſce generis nexū
remittere:ſuper hæc omnia alienis delictis veniam dare: propriis ꝑtere, vniuerſos
etiam diſceſſum ſuū piis precibus proſequi:votiſq; pro ſe excubare precatur:parem
ſe eis dignationem repēſurum pollicitus.Adeo autē miſerabiliter in concione egit:
vt eam lachrymis ſuffuſam dimitteret.Qua ſoluta Abſalonem Sialandia redeuntē
miſſis quibus excipꝑetur equis:ꝑnatum ſuorum hoſpitio vti compulit. A quo qd
ita plæbem mœſtitia affeciſſet rogatus:tum ſeniū ſuū,tum exilium nepotum digni
tatis ſibi patriæq; faſtidium afferre reſpondit.Huc accedere voti religionem qua ſe
dudum Bernardo Clarauallenſi pōtificatu vltro ceſſurum,priuatāq; vitā & hono-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ribus defunctam acturum ſpoponderit. Die poſtero quũ prædicti prouinciarũ an- Eſkilli libe-
tiſtites in ædẽ Laurentii matutine coiſſent,ornamenta ſacrarii armamentario ege- ralitas.
ri/cõſpectuiqꝫ ſubiici iubet,quantũ veteri altarium cultui/priſtinoqꝫ ſacrorũ ſplen
dori noua ac religioſa liberalitate adiecerit/in propatulo oſtendere cupiens. Qui-
bus prolatis/voce ſuſpiriis permixta/ quantis charitatis impendiis pro ſubditorũ
pace ac ſtabilitate excubuerit:quot erumnis/quot periculis obſitum omne pontifi-
catus ſui tempus exegerit/edocet.Quem ob hoc ſe deponere ſtatuiſſe:ꝙ ætatis ſuæ
magnitudinem vlteriori eius functioni inhabilẽ ſentiat. Cuius orationẽ rex reſpõ-
dendi officio ſubſecutus,eum tametſi crebras cũ regibus ſimultates geſſiſſet/ponti
ficis partes laudabiliter executum affirmat.Suæ vero ſententiæ reſignationis eius
propoſitũ non placere:cui iam eo ætatis peruentũ ſit : vt malignitatis vltra notari
non debeat.Deinde eũ proprio motu /an ſuo cõpulſu paſtoris officium detrectaret Verba Eſ-
fateri iubet. Tunc Eſkillus directis in aram manibus,iurare et præſentia ſacra teſta killi archi-
ri ſe non odio regis/aut vllius iniuriæ ex eo receptæ violentia,ſed perituri honoris epiſcopi.
faſtidio/perpetuiqꝫ ſtudio huc propoſiti eſſe perductũ. Grata regi reſponſio fuit cu
pienti vera pontificis aſſertione calumniæ ſuſpicionẽ vitare.Rogat deinde an vnq̃
regia ſeueritate pœnas ab his exigere ſuperſediſſet/aduerſum quos ille pontificalẽ
cenſuram prior diſtringendã curaſſet:Quo nihil tale eum egiſſe fatente, graui me
tu liberatum ſe dixit/veritum ne ſubita antiſtitis abdicatio occultam apud cõplu-
res ſibi notam crearet.Romani deinde pontificis epiſtola:ſine cuius nutu rex digni
tatem ab ipſo deponendam negabat/in cõmune relegẽda profertur.Ea ſcribebatur/
Romanũ antiſtitem Lundenſi pontificalis miniſterii laxationem petenti: ꝙ eũ huic
muneri perutilem ſciſſet hactenus repugnaſſe:nunc vero precum eius perſeueran-
tia ſuperatum/ætati ipſius aſſiduoqꝫ languori petitæ rei licentiam detuliſſe. Cuius
auctoritati rege refragandum negante/ſua ſede exurgens/virgam anulumqꝫ præci
pua pontificalis ſacerdotii inſignia altario imponens/perfectam ſui muneris abdica
tionem agere proteſtatus eſt.Cuius facti miſeratione lachrymæ aſtantibus obortæ
ſuſpiriiſqꝫ murmuris inſtar reddentibus ædes repleta.Igitur Eſkillus,qui regni cle
rum excuſſius noſſet/ſedis a ſe relictę ſucceſſorem a rege circunſpicere rogatus.Cõ
probata monitoris induſtria,aliam Romanæ dignitatis epiſtolam explicat:qua ſibi
legationis habenas tenenti ſubrogandi antiſtitis arbitrium mandabatur. Ea perle-
cta poteſtatẽ quã ſibi indulgentia Romana detulerat,ad eos quibus eligendi ius eſſe
conſuerit/transferre ſe dixit:ꝙ vltro iure ſuo cedere,q̃ alienum offendere malit:ne
eccleſiam pro cuius maieſtate tuenda ſemꝑ excubuerit, conſueto libertatis benefi-
cio fraudare videretur. Tunc iiſdem regi vti conſilium ſuum exponeret/obſecranti
bus:regeqꝫ cleri poſtulationem ſub plæbis nomine:cuius ſe partibus proloqui refe-
rebat/conſentaneis precibus proſequente/ſententiam ſuam inter diuinam/ huma-
namqꝫ charitatem fluctuari aſſeruit:quarum alteram tacẽdo/alteram loquendo of-
fendere poſſet. Dei namqꝫ mentẽ exaſperaturum ſe eſſe,ſi illius quem huic maxime
regimini idoneum ſciſſet,indicem agere ſuperſediſſet.Si vero hominem huius offi
cii gnarum/pontificiſqꝫ partes alibi laudabiliter executum/ſed et pro patria diffici-
lia audere ſolitum nuncuparet,familiaris et propinqui gratiam violaret:quem hu-
ius honoris oblationẽ auerſari nõ dubitet. Tunc cuncti quiſnam ab eo deſtinaretur
animo perpendentes/ſolam vocabuli certitudinem flagitant. Et ille Roſkildenſem
(inqt)antiſtitem mihi ꝑpinquitate/vobis opinione notũ deſigno.Igitur compluri-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

bus bene eccleſiæ conſultum acclamantibus,exurgens Abſalon maiorem hunc fa-
ſcem q̃ vt humeris ſuis imponi debeat/refert:nullo ſe pacto ad deſerendam eccleſiã
adduci præfatus:quam anguſtiſſimis rei Danicæ temporibus ſuſceptam ad eminẽ-
tem fortunæ habitum ſumma animi corporiſq; fatigatione perduxerit: cuiuſq; nõ
ſolum externum hoſtem armis ſubmouerit,ſed etiã veterem atq; hæreditariã pau-
pertatem fœlicibus opum incrementis mutauerit. Tum ii quibus ſuffragandi ius
erat ab Eſkillo taciturnę hæſitationis increpiti/et cuinã officii ſui partes cedere vel
lent rogati/paribus in Abſalonem votis ꝓnuntiant: adeoq; concordes ſuffragiorũ
voces miſere:vt nihil in his diuerſum aut dubiũ reperires. Nec oris officio contẽti
manu compræhenſum ad ſedem quã ei voce detulerant/vi ꝑtrahere conantur. Nã
primus Eſkillus iniectæ in eum dexteræ exemplo cæteris idem audendi fiduciã tri-
buere videbatur.Qui etiã vt mos eſt concinere exorſi/celebrem electionis concor-
diam decoro pſallendi officio proſequuntur.Quorũ plenum venerationis concen-
tum populus ingenti plauſu tripudians,ſacro cantilenæ genere æmulabatur/glo-
rioſis clericorum vocibus aliquid honorificæ modulationis adiicere geſtiendo,per
ſonantibus aliis,deformem ſibi taciturnitatẽ exiſtimans. Adeo in eligendo eo tota
multitudo vnã beniuolę ſuffragationis vocem habuit. Ille vero trahenti ſe turbæ
ſummis corporis viribus obluctatus,complures robuſtiore impulſu præcipites hu-
mum petere coegit.Ab iiſdem quoq; exuuiæ renitenti detractæ: iamq; res ad vim
et rixam vſq; progreſſa/ꝑmixtos ſtrepitu cantus exaudiri non patiebatur.Igit̃ Ab-
ſalon ad ſedem pontificali faſtigio cõſecratam pia plæbis violentia perductus, in ea
collocari paſſus nõ eſt:ne vlla ex parte cogentibus aſſentiri putaretur. Quamobrẽ
prius ab Eſkillo/mox a Waldemaro oblati ſibi diuinitus honoris ornamenta ample-
cti rogatus:ne præſentis eccleſiæ maieſtatem nouo et inaudito contemptu perfun-
deret/impetrata loquendi copia,ad appellandi officium procurrit. Cumq; preci-
bus obſecuturus putaretur,validiſſimum repugnationi ſuæ tutamentum adiecit.
Rapuiſſet alius oblatæ dignitatis beneficium/auideq; ſe tanti ſacerdotii tribunali-
bus ingeſſiſſet.Nicolaus Roſkildenſis chori ſenior ſuper irrogata antiſtitis violen-
tia parem appellationis vocem edere cunctatus non eſt.Tum Eſkillus aliquanto cõ-
cuſſior,certiſſime ſe ſuffragatorum partibus affuturum dicebat/ſenſurum Abſa-
lonem ſua an illius vota plus momenti Romæ ſint habitura.Hinc miſſæ ſtudiũ da-
tur.Qua percelebrata,benedictionem Eſkillus Abſalonis miniſterio præſtari præ-
cepit.Hac vſurpatione eum electionis aſſenſorem efficere geſtiendo: ſe iam cunctis
pontificatus partibus defunctum huic miniſterio congruentia amplius exequi non
oportere præfatus.Quem Abſalon tametſi pontificalia depoſuerit,legationis ta-
men iure benedicendi prærogatiuam retinere dicebat: neq; ad inferioris potentiæ
viros debitum faſtigio ſuo munus relegare debere. Ea Abſalonis verecũdia ſenem
voti cupidum neglectæ dignitatis ſuæ meminiſſe coegit. Alio quoq; moderationis
genere repugnationis eius perſeuerantiam idem labefactare tentauit. Siquidem in
cubiculum deuocatum cum precibus ꝑflectere nõ poſſet,genibus nixus plenis ſup-
plicationis lachrymis aggredi conatus eſt. Profectu vacuus tertium irritamenti
modum:quo electi mentem ad ſuam ſententiam adduceret excogitauit: incertum
relinquens maior in cogente,an reſiſtente perſeuerantiæ conatus extiterit. Siqui-
dem equites ſuos numero et amplitudine inſignes ad eũ direxit militari fide ſe eius
partibus obligaturos.Quorum Abſalon famulatum repudians/ſe prorſus in hono

Abſalon refugit primo Danorꝫ archiepiſcopatum.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

rem eorum obſequiis dignum conſenſurum negabat. Qua demum conſtantia eui-
ctus Eſkillus ne ſupellectilis: quam eccleſiæ relinquere ſtatuiſſet, obſcurior depoſi-
tio foret: eundem in arcanam veſtibuli partem abductum inſtantius hortari cœpit
vti ſaltem oculis eam ſubiicere dignaretur. Sed et hanc quoq; ſollicitationis ꝑtem
ſuperiorum victor mire contempſit: ne qui gloriæ tentamenta calcaſſet, auaritiæ ir
ritamentis ſuccumberet. Quamobrem Eſkillus ira accēdi creditus, minus ſe bono-
rum q̃ cogitauerit (inqt) ſacris atq; domeſticis vſibus relicturum / ipmq; tam ſtoli-
dæ pertinaciæ quandoq; damna ſenſurū. Aureo deinde poculo regem / Abſalonēq;
ſimili muneratus eſt. Prꝫterea neminem ex amicis indonatum reliquit / apud patriā
ſibi præclara liberalitatis monumenta creare cupiens. Varia quoq; membrorū de-
bilitate perſtrictus, ad poſtremum etiam igne (quem ſacrum vocant) quadam cor-
poris parte reſperſus abſcedere maturauit / perinde ac diuinitus iniecti ſibi ſuppli-
cii cruciamenta ſortitus. Quem quū Abſalon Scania excedentem caſtelli ſui hoſpi
tio excepiſſet / ſeq; tanto pedum frigore teneri / vt noctu quietem capere non poſſet
conquerentem audiret, calidum laterculum ciſtula crebris foraminibus diſtincta
incluſum plantis applicuit: eoq; fomenti genere præfrigido ſeni patientem quietis
calorem reſtituit. Cuius medicamenti beneficium hoc Eſkillo gratius fuit, ꝙ ab ar-
tificis charitate / non ſcientia aut profeſſione manauit. Qui quū Abſalonis nauigio
comitatuq; Sleſuicum perlatus fuiſſet, cyphum argenteum ab eodem ſibi pro mu-
nere oblatum ſuſcipere recuſauit / prꝫfatus ſe deinceps nullum inſignium vaſorum
vſum habiturum. Idem quū regem Sleſuicenſi in ponte obuium cōueniſſet, ita cor-
poris debilitate ſolutus eſt: vt a plæriſq; exanimis putaretur. Recreatus tādem, fre
tumq; rate tranſgreſſus / ac præſentes benignius exoſculatus inter flebiles amicorū
voces plorabundus / et ipſe curriculo per Abſalonem procurato quū prorſus equi-
tandi impatiens foret: quo mollius veheretur / imponitur. Cuius flentis diſceſſum
amicorum turba ipſum vlterius nō viſura ꝑinde ac funus lachrymis proſecuta eſt.
Poſt hæc regis legati cum Lundenſibus cogendi Abſalonis gratia Romam mittun
tur. Qui primum Clareuallū profecti, reperti illic Eſkilli epiſtolam: cuius ea tempe
ſtate non mediocris apud curiam fauor vigebat / in adiumentum ſuæ petitionis ac-
cipiunt. Nec minus Abſalon ac Roſkildenſes legationibus curiam fatigant / electio-
ni quam Lundenſes confirmatum peragebant / plenis reclamationis ſententiis obni
tentes. Interea proceribus apud Roſkildiam paſchali tempore feriatis / cōuiuioq; ꝑ
ſummam omniū hilaritatem exacto, per Thordonem Lundenſium præfectum regi
ſignificatum eſt / Thormerum quendam Magni nuntium nuper Gothia reuerſum
tanto itinere Scaniam eſſe tranſgreſſum: vt captionem celeritate vitauerit. Cuius
occupandi gratia Beltenſem tranſitum inſidiis eſſe vallandum: quem ab eo ocyus
adiri ambiguum non ſit. Rogatum ſuper his Magnum / prꝫſidiumq; negationis am
plecti conatum / rex tuto fateri poſſe promittit. Ille ſumma cum diſſimulatione obie
ctorum fidem leuare ſiquid huiuſmodi compertum foret / vlteriorem ſibi veniā ne-
gari precatus. Rex negatorum incredulus, Adulfo cuidam inſignis fidei ſed clerica
lis conditionis: ꝙ propter Belticum littus habitaret / obſeruationis negocium man
dat, per ſatellites ad eum directos cultus et corporis notis: quibus prædictus Ma-
gni nuntius dinoſceretur expreſſis. Taliter captus Thormerus: ac coram rege ſup
mandatis: quorum eſſet gerulus / perquiſitus, poſt diutinæ negationis ambages quę
ſtionis metu credita ſibi ſecreta detexit / lignum compactile: quale more Danico in-

Eſkillus ſacro igni correptus abire cogitur.

Magni nuntius.

Danica ſcytale.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ter amicos ſigilli vim obtinet/a ſe epiſtolæ loco geſtari confeſſus: cuius dimidium a
Kanuto & Karolo pinde ac ſyngraphus haberetur. Cuius nequitiam rex vinculis
mulctare contentus, Abſalonis eum cuſtodiæ tradit. Igitur per Nicolaum ſtabuli
ſui præpoſitum Fionienſium militum eum ſequi iuſſorum auxiliis ſuccinctum Ma
gnum perinde ac denuo ſibi inſidioſum/pœnamq; perfidia meritum capiendum cu
Magnus capitur.
rat. Qui in cubiculo nocte cõcubia circũuentus dũ priſtinę virtutis immemor ſalu
tem latebris / non armis circunſpicit, poſt aulæa repertus abſtrahitur. Ita neſcias
miſeriorem eum deformitas captionis, an captio ipſa reddiderit. Oblatus regi quũ
ſuper inſidiarum conſilio rogaretur, aliquandiu obiectis ſe affinem negabat. Tan-
dem conuincentibus eum captiui indiciis/diſſimulationiſq; materia non ſuppeten-
te, confeſſione crimen aperuit. Cuius mentem rubor neſcio magis an ſupplicii me-
tus affixerit. Hunc rex ad vrbẽ Laterenſem miſſum/ Thorberniq; cuſtodiæ tradi-
tum/carcere q̃ morte mulctare maluit. Per idem tempus Sclauorum piratæ ſpolia-
tis Waldemari legatis, nauigium muneribus eidem a ſocero tranſmiſſis onuſtum ce
pere. Cuius repoſcendi gratia nuntiis ab eodem miſſis ſuperbe reſponſum dedere.
Qua iniuria Waldemarus (vt par erat) accenſus, Henricum in ſocietatem vltionis
ſollicitat, Rugianiſq; ꝙ hoſtilium locorum gnari eſſent in commilitium euocatis.
Per Suinam inuectus, Iulinum oppidum incolarum fuga deſertum incendio tentat
Henrico Diminum obſidione complexo. Qui quum expugnationem dubiam/diffi
cilemq; animaduerteret, amnẽ qui caſtra ſua a mœnibus diuidebat tranſuerſo de-
ductum alueo/remotiore curſu vrbem præterlabi coegit. Quo facto hoſtium mu-
ris ſummam defenſionis opem conciliauit/præſidium eius pro oppugnatione moli
tus. Ea re effectum eſt: vt actam æſtate obſidionem autumno inglorius ſolueret. Cu
Vrbiũ fortuitũ incendium.
ius diſceſſionem fortuitum vrbis incendium ſubſecutum eſt, ſuis viribus tribuen-
te fortuna, quod Saxonicis deferre dignata non fuerat. Eadem benigniore Danos
lumine contemplata: eorundem miniſterio Cozcouam vrbem conflagrare permiſit
indigenas vero metu palantes ad loca paludibus obſita viriũ inopia confugere coe-
git. Quod Abſalon captiui cuiuſdam cum fratre minore/coniugeq; et liberis com-
præhenſi indicio expertus rogare eum cœpit, an ſuam ſuorumq; libertatẽ latentiũ
ciuium proditione mercari cuperet? Ille conditionem cupide pactus, ſeipſum terre-
ſtribus copiis petendam/paludem cincturum/fratrem vero nauigaturis ducẽ pro-
mittit. Sic em̃ Sclauos ancipiti fuga implicitos nuſq̃ dilabendi materiam habitu-
ros. Ea palus a ſuperiore per anguſtum amnis diſcrimen abrupta/ minoribus dun-
taxat acceſſa nauigiis erat. Quibus dum Abſalon eam peteret, a captiuo errorem
ſimulante ductum minis extorſit/ſaltumq; meditantis ceruici nexum inferri præ-
cepit. Multi in eum ex Sclauis dum cimbis fugam capeſſunt/incidunt. Armenta ab
iiſdem inter mare paludemq; coacta a Sialandenſibus capta/ ac per totum exercitũ
diſtribui curata ſunt. Quæ res ei plus inuidiæ apud ſocios/q̃ gloriæ quæſiuit: ꝙ ab
vniuerſis capiendum erat, a ſolis Sialandenſibus occupari dicentes. Quo paludem
egreſſo, quidam ex nautis petulantioris linguæ ducem ſupplicio dignum per iocũ
dixere: ꝙ quum nauigationem præmonſtrare deberet, ignorantiam finxerit/ pro-
miſſumq; ſuum ſecutos ſimulato errore fallendos curauerit. Ille ludibriis pro ſerio
ductis, laqueo deſtinari ſe ratus/dum aquam e ſtagno tanq̃ munditiarum gratia pe
teret, vltro præcipitato corpore profundum inſiluit/anticipare fatum, q̃ expectare
præoptans. Qua temeritate dubium reliquit/perierit ne, an ſub vndis ſaluus ena-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

uerit. Quibus rurſum (vt fieri ſolet) euomitus reſtim quã collo innexam habebat, manibus ne per eam attraheretur complicandam curabat. Merſus denuo viſentes eadem qua prius ambiguitate compleuit. Sed corpore eius tandem exanimi reperto, dubietatis quieuit contentio. In tantum autem illic exercitus noſter captiui pecoris gregibus abundabat: vt in iiſdem agendis quotidiana paſtorum opera vteretur. Quorum diſcurſum periculo vacuum generalis earundem partium vaſtitas efficiebat. Quam tanta incendiorum vis pepererat: vt hirundines quoq; tectis quibus habitare conſueuerant orbatæ/ gubernaculis nauium ac proris fœtũ procreaturæ nidos affigerent/ domiciliorum vſum ab hoſtibus mutuantes. Poſt hæc Rex Henricum diutina Diminenſium obſidione ſuſpenſum alloquio petiturus, terreſtri itinere arrepto, vrbem Cozcoam a nemine defenſam igni implicitã reliquit. Cuius proceſſum tum amnis cuiuſdam profunditate inſignis: tum vlteriorum locorum difficultas indicata cohibuit. Hinc Regi in Caminenſium prouinciã tranſitus fuit: quã rurali magis populatione, q̃ vlla munimentorum oppugnatione permenſus, Camino duntaxat inaniter attentato, nauigia quis captiuum pecus veheret prendenda curauit. Hæc tam vber pecoris/ opportunaq; commeatibus erat: vt exercitum noſtrum bimeſtri edulio aleret. Legatione deinde ad Henricum miſſa præſenti militiæ finem imponere iubet, illo obſidionem quã fruſtra geſſerit/ ocyus ſoluturo. Quibus reſponſis acceptis interiacentia quæq; partim ferro/ partim igni adortus, per ſummã hoſtilis rei populationem Walagoſtum accedit. Quo viſo Walagoſtenſes Zuliſtro duce extremã pontis ſui partem conuellere cœperunt: nequis hoſtium per eum irrumperet/ inhibituri. Cuius fragmentis pauci ex noſtris perinde ac ſcalis vtentes/ amminiculantibus ſociis aſcenſu obtento, hoſtium vrbe exilienſium irruptione petuntur. Quibus ob paucitatem reſiſtere nequeuntibus, Hẽmingo excepto, omnes ceſſere. Abſalonis hic armiger erat/ leuibus armis inſtructus ad diſcrimina ſubeunda promptiſſimus/ ſemperq; ſe periculis immergere ſolitus. Qui dum ſe paruulo pedis regreſſu vrgentibus ſubtrahit, talis gladii quo cinctus erat longitudine offenſis, ſupinus concidit. Quo lapſu plus gloriæ q̃ incommodi expertus eſt. Nam inter crebras hoſtium haſtas, quibus acerrime petebatur/ non tam ſuo q̃ fortunæ clypeo protectus/ vt primum genibus ſe excipere potuit, diſtricto ferro propiorum tibias appetiuit. Quibus pauliſper cedere compulſis, ſublimis deſiliit/ ſociorumq; tandem ex pudore fortitudinem capientium accurſu petitus, oppugnatores vrbem repetere coegit. Ita ad ſuos regreſſus ac toto corpore integer repertus, ammirationi viſentibus fuit. Igitur non ſolum fortitudini ipſius/ ſed etiam fortunę veneratio tributa eſt. Ea tempeſtate Romani ſciſmatis controuerſia aſtipulante Cæſare Federico pertinaciſſimo Germanorum errore compluribus annorũ curriculis alita/ veri põtificis Alexandri pedibus proculcata/ ſuccubuit: diuiduſq; eccleſiæ ſtatum catholicæ concordiæ vinculum colligauit. Quo in tempore Regis Lundenſiũq;/ necnon Abſalonis legati Roma regreſſi/ læto patriam nuntio compleuerunt. Qui tametſi diuerſas atq; cõtrarias res petitione complexi viderentur, ea tamen Romani pontificis induſtria ſunt excepti: vt pars vtraq; ſibi pro votis conſultum gauderet. Nam et Abſaloni Lundenſem pontificatum aſſumere iuſſum: et Roſkildenſem adminiſtrare permiſſum. Ita geminum eccleſiæ regimen in eius iuſditionemq; conceſſit: alterum præcepto/ alterum indulgentia ſortientis. O nouam et inauditam curiæ munificentiam/ recuſanti pallium ingeſtum eſt; inſigneq; quod

Subactio Sclauorum xxii.

Incendiorũ vis.

Cozcoa incenditur.

Hẽmingi periculum et virtus.

Sciſma.

Abſalon fil' eṗs Roſkildenſis et archieṗs.

cavebatur Frider. T. Rege Danid pa um à sede Roman postulari: de qua vide Histor: Frid. A: Huitfeld.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

petentibus ægre præſtari ſolet, repugnanti violenter imprimitur. Dignos humeros, quibus tam præclarum onus imponeretur. Veniens ſiquidem Romanorum legatus Galandus Lundenſi clero Roſkildiam euocato, præſentem Abſalonem non ſolum literarum recitatione: quæ eum electioni parere iubebant, ſed etiam anathematis comminatione: quo ſe aduerſum eum (ſi repugnare perſeueraſſet) vſurum dicebat: electoribus aſſentiri/ fidemq; obeditionis ſolenniter ab iiſdem recipere coegit. Quem poſtmodum Lundenſi in templo: pallio quod attulerat muneratus/ die poſtero Ripenſium electum Homerum religioſo eius miniſterio pontificem conſecrari conſpexit. Ita legatione ſynceriſſime atq; integerrime geſta, hybernis exactis, Romam reuertit.

Explicitus eſt Liber Decimuſquartus
Incipit Decimuſquintus.

POſt hæc Rex nōdum vltionis in rerum ſuarum raptores ſatietatem adeptus, expeditione eam petere ſtatuit. Quam dū ſeptentrionalibus Iutis ſuperſedere iuſſis/ auſtrales immenſo ventorum flatu peterent, Sleſuicenſiū antiſtes Fredericus perfectiſſimū honeſtatis ſpecimen/ dum veli magnitudine eximiam aurarū molem/ intolerabileſq; nauigationi notos cōplectitur: defecta gubernaculo puppe cum omnibus pene ſociis periclitatus/ contractæ claſſis animos ingenti luctus acerbitate confecit. Cuius fato minus triſte non fuit: ꝙ ſociorum cadaueribus vltro repertis ſolum eius corpus impenſius perquiſitum/ ante Spiritus ſancti ſolenne depræhendi non potuit. Cuius tempore Sialandico littori appulſum non odore triſte/ nec aſpectu deforme compertum eſt prorſus: vt corruptela vacuum exiſtimares. Quo integritatis habitu ſanctitatem viri diuinitus declaratam crediderim. Nec minus veneratu dignum: ꝙ idem fruſtra ab amicis quæſitus/ eius potiſſimum feſtum corporis ſui repertione clareſcere voluit, cui peculiaris cultus officio honorem habere conſueuerat. Tum vero inſignis Abſalonis gemitus erat præcordialis amici caſum lugentis. Rex copiis apud Falſtriam obuius/ vocata maiorum concione, prouiſum ſibi, inquit, paruula manu magnas hoſtium copias non laceſſere/ eam militiæ conditionem habenti cui plurimum gloriæ vel opprobrii debeatur. Quamobrem ſe potius Abſaloni / Kanutoq; filio expeditionis ſummā committere: ſi bene rem gererent, aliquantulum laudis: ſi male, parum vituperii relaturis. Illi iuſſibus celeriter obſequuti Rugianorum etiam claſſe quanta ſubito contrahi poterat adiuti, inceſſata nauigatione Oſtroznam accedunt, in occupando hoſte non minus celeritate, q̄ audacia vſuri. Quorū tam latens improuiſaq; irruptio extitit: vt plæroſq; Sclauorum domi inopinatos opprimerent/ ꝓuinciamq; penitus

Frederici ſubmerſio ꝗ apud Soram ſepultus eſt.
Miraculū in corpore epiſcopi.

incautam vaſtaſſent: ni incendio demũ ab inertioribus edito proderẽtur. Illic binis forte Sclauis nauigio fugam quærentibus quũ alterum a Gerimaro teli iactu proſtratum reliquus vlciſci cuperet, cognito ꝙ Rugianorum ducem appeteret/telo verecundius abiecto dilabitur. Tanta apud hanc gentem viris in faſtigio poſitis veneratio:penditur. Interea claſſis per Penum amnẽ allapſa: equis quos inter paſcua repperit captis, Walagoſtum progreditur. Cuius põte diſiecto/tranſituq; obſtaculis vacuefacto/ ꝓpter mœnia ancoras iacit, oppidanis ĩpata adhuc tormẽta tractãtibus Eadẽ obſidionis faſtidiis nauigationis diſpendia anteponẽs/tam vagum ſparſumq; militiæ genus ſecuta eſt: vt hoſtibus errore ludificatis vbinam maxime ſua tueri deberent, incertum relinquerent. Squidẽ euitatis locis in quibus eos obuios habebat, defenſoribus vacua petebat. Quibus eadem accedẽtibus ex conſulto cedebat/et ad partes præſidio carentes militiam transferebat. Et ne vlla negociorum intermiſſio foret, peditibus remigio noctes/ſomno dies exigere: equitibus vero nocturnam requiem diurnis militiæ laboribus rependere/conſtitutum. Aduerſum quem excurſationis modum Bogiſzlauus et Kazimarus nihil in armis remedii ducentes, animaduerſo patriæ vaſtitatem noſtrorum non minus agilitate q̃ viribus inchoatam ſuo ductu propulſare non poſſe, emendæ pacis conſilium capiunt/quorum arma ferre non poſſent amicitiam mercaturi. Quibus acceſſis eorum ſe viribus impares cõfeſſi, præſentium finium iacturam inter damna ducere non ſimulant/ampliſſima Pomeraniæ deſerta nouis ſedibus cõplexuri. Ad hæc Nicolaus Falſtricus in riſum ſolutus ſiniſtre eos patriæ conſulere dixit: cuius inferiora Danis/ſuperiora Polanis finitimorum manu huc atq; illuc iactati cedere cogerentur. Quo dicto patriæ ſalutem circumſpicere moniti, centum libris nummum Abſaloni, ꝙ penes eum expeditionis arbitrium eſſet: totidemq; Kanuto promiſſis legatorum a ſe captorum dimiſſionem cum duobus milibus talentum: qua ſumma rapinam regi inflictam repẽdere pollicentur. Ad hæc Abſalon reſponſum moratus, ſeductis maioribus offerri conditiones ab hoſte dixit: quarum vſus ꝑnicioſus patriæ, ſi gratus: contemptus vero commodior q̃ charior eſſet futurus. Siquidem pecuniam regi/pacem ciuibus/captiuis miſſionem/pacti nomine lucri fauori q̃ vtilitati propius emolumentum eſſe. Iiſdem vero pro nihilo ductis a bello non recedere ſaluberrimum. Iam eñ Sclauorũ vires eo tenuitatis eſſe redactas: vt ſi pax deſit, deditionem ſequi neceſſe habeant. Ita ſe ſuis bellum an pacem probent deligendum relinquere: ne alieno conſilio prætерito, proprium audacter ſecutus videatur. Reſpondetur, ei potiſſimum parti ſtudendum, qua publicus fauor poſſit acquiri. Hac ſociorum ſententia Abſalon vti compulſus, ne anxiam regis expectationem inopinata reditus ſui celeritate concuteret, ab Eſberno ſe præcurri iubet/ſpecioſum geſtorũ nuntiũ ꝑlaturo. Qui ꝓpter Hythim inſulã tẽpeſtatum aduerſitate coercitus, nõ ante tẽpeſtiuũ ꝓfectioni cælũ ſortitus eſt, q̃ Abſalon receptis obſidibus eiuſdẽ vẽti bñficio allaberet̃. Cui⁹ p̃celerãdi gr̃a nauigationẽ impẽſius cõficiebat. Qua forte rex inter venãdũ cõſpecta, p̄pro perũ poſteræ claſſis reditũ ammiratus, fugã ſuis iniectã credebat. Quã ſollicitudinẽ falſo cõtractã cognitis ex Eſberno rebus, effuſiore gaudio ꝑmutauit/vtilius pace bellum cõfeſſus. Quẽ etiã hoſpitio benigniſſime exceptũ plenis hilaritatis officiis proſecutus eſt. Die poſtero claſſem non ſolum impenſioribus verbis laudatã: verũ etiã oſculis honoratam dimittit. Quo poſtmodum apud Iutiam diuerſante, Kanutus et Karolus petulantiore manu, q̃ validiore delecta, Hallandiam adorti exilii

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

proprio ſcelere contracti ſupplicium a patria ſumere conabantur. Qui dum Hallandenſium multitudine/quam ſibi fauturam ſperauerant/repellerentur, fatum fugæ anteponētes/ꝓpter nemus, quod Hallandiā a Gothia ſecernit / aciem ordinant Vbi infœlicibus auſpiciis præliati, graues tentatæ patriæ pœnas dedere. Nam Kanutus crebris vulneribus exceptus, ab agreſtibus captus/eundem quē Magnus carcerem expertus eſt: ſupplicii ſocium ſortitus, quem facinoris conſortem habuerat. Karolus mortifico vulnere obrutus, paruulo viæ exceſſu petito, fortem ſpm̄ inter molles arborum frondes depoſuit/fœlicior obitu, q̄ frater vita. Quorum patrimonium Waldemarus lege quæ patriæ reos omnibus bonis damnat adeptus, inſperata opum incrementa contraxit. Igitur Karoli corpus putre poſtmodū ab indigenis repertum documento fore potuit/aliena faſtigia cum propriæ cōtemptu fortunæ concupiſcenda non eſſe. Poſt hæc Henricus ob exercitum Cæſari aduerſum Italos negatum/grauem bello offenſam expertus/quū tantæ rei molem viribus ſuis maiorem cerneret: Waldemarum ſibi obuiam crebris nuntiis euocatū, pertranſito ponte cuius nunq̄ antea dimidium excedere conſueuerat/per ſummā mutuæ fidei exhortationem obnixa auxilii petitione ſollicitat. Adeo ſuperbiæ neceſſitas imperat/faſtuſq; infortunio domatur. Ad quod rex ſe nullo fidei debito cōpelli præfatus, amicitiæ tamen/quam olim cum eo iunxerit/ſi monitis ſuis obtemperatum foret, affuturum ꝓmittit. Igitur Henrico quænā hæc eſſent cognoſcere cupiente/Quū terrenum, inqt, Imperatorē attentare inter ardua ducatur, multo cæleſtem laceſſere periculoſius: qui proprio nutu præter humanum amminiculum proſpera vel aduerſa afferre mortalibus poſſit. Quem ſi Henricus iampridem a ſe pontificalium bonorum rapinis offenſum congruis reſtaurationis officiis cōplacaſſet, victoriam menſ te præſumere poſſet/alioqui bellum temere conatur⁹. Qđ ſi infeſto deo cōmuniter ab ipſis cōmitteretur, ambos hoſti victoriam ceſſuros. Neq; eñ dubium fore, quin caduca ac fragili potentia vſurus ſit/qſquis diuinæ pertinaciter obuiare præſumpſerit. Igitur ſe non niſi expiato periculo commilitium præbere auſurum/publicæ religioni, q̄ priuatæ amicitiæ propiorem. Tum Henricus multa a ſe pontificum bonis beneficii nomine extorta cōfeſſus: qbus ſi ſponte cederet, vltimæ paupertati ſubiiceret/corraſæ attonſæq; ceruicis homines tanti a ſe æſtimari negabat: vt vltro opibus carere: pluſq; eorū iræ q̄ gloriæ ſuæ tribuere velit. Repulſæ tamen ſuæ ſilentium ab ipſo geri precatur: ne in vulgus negatæ opis fama diſſereretur. Sic Rege dimiſſo, promiſſi ab eo præſidii ſimulationem apud milites ne ad Cæſarem deficerent/exhibebat: hac ſpe eorum animos firmare cupiens. Regreſſis inde Danis mirum dictu/et nouitate prodigium incidit. Siquidem vna noctium infinitus muriū grex e longinquo rure concurrens, triſti occentu edito, Seleenſibus aquis ſua ſponte ſubmerſus interiit. Quorum cadaueribus vento iactatis littus mane cōſtratum apparuit. Quæ res vtilior incolis an mirabilior fuerit, incertum eſt. Eadem quoq; nocte Abſalonis quietem capientis exuuiæ a ſoricibus corroſæ certiſſimum futuræ vexationis eius omen dedere. Cui Syalandiam regreſſo nuntiatur turbatis Scaniæ rebus/plæbem a primoribus diſſidentem aduerſum regios quæſtores publicæ conſternationis impetum diſtrinxiſſe. E quibus Agonem ſplendidæ præfecturæ virū in cōcione Lundenſi plena temeritatis violentia probroſius contrectatū: ac prope vulgi manibus diſcerptū/ni in ædem diui cōfugiſſet Laurētii. Quā facē turbulētiſſimo multitudinis furore accenſam nō niſi per Abſalonem extingui poſſe: cui fa

Kanuti ꝓditoris carcer.

Caroli cædes.

Prodigium murium.

Soricum omen.

ciliuſ ſit oriētis q̄ adulti tumultus arma comprimere. Quamobrem oportere eum
citato Scaniam petere ſi rebus regis laborantibus digne conſultum cupiat. Qua de
re Suno & Eſbernus conſulti q̄ poterant diſſuaſoriis verbis profectionē damnabāt
dicēdo compertum ſibi tacita principum conſpiratione plæbē inſtinctam non aliud
hoc motu q̄ Abſaloni periculum petere. Sed Scanieſium legatis rem ſine eo ſedan-
dam negantibus iturum ſe vtcūq; fors tuliſſet reſpondit: etiam ſalutem ſuam ſi ita
res poſceret tot egregiis regis meritis impenſurū. Igitur præmiſſis qui Scaniæ pri-
mores habendæ concionis cauſa ad vrbē Lundiam contraherent: extemplo ſe ven-
turum promittit. Nec Scaniam petere cunctatus/patricio ſpiritu publico furori cō
ſtantiam ſuam obiicere properauit. Plæbs ſiquidē acerrimis cōſternationis fluctib⁹
cōcitata ciuilis iniurię querelas ſeditioſo accuſationis genere proſequebatur. Sed &
Thordonē concionari exorſum crebris ſibilis infeſtoq; clamore vexatum cœpto de
ſiſtere coegit. Cæteris quoq; regiarum partium aſſenſoribus dicendi poteſtate ne-
gata ſolam Abſalonis vocem tranquillis auſcultationis modis exaudire ſuſtinuit.
Qui cum multitudinem imperitis clamoris iurgiis obſtrepentem ſalubriumq; mo
nitorum impatientē aduerteret: diuidendam ratus/ prouinciarum conciliis tripha
riam diſtribui iuſſis, cunctas ſe principū culpas emēdaturum edixit. A quo Thor-
do q̄ eum ad tumultus vix ſedabiles parum veracibus mandatis euocaſſet increpi-
tus/concitatæ plæbis dementiam a temulentia coortam affirmat, eiuſq; rei quoſdā
in concione ſtertentes fidem feciſſe. Quamobrem non in vrbe, ſed campo concionā-
dum fore: ne hominibus potionis auidis violandæ ſobrietatis acceſſus ſuppeteret.
Proxima Abſaloni cum auſtralibus concio fuit. Illic regiū ſatrapam Petrum (Euari
hic filius erat) profectis ab inuidia accuſationibus aſperius q̄ verius laceratū: quo
tutiorem ab hoc calumniæ genere præſtaret proximo ſibi ſedendi loco recipi iuſſit:
venerabiliq; vicinitatis ſuæ præſidio nequid in amicum atrocius conſuleretur pro
uidit. Poſtera luce per ſummam litium cognitionem exacta pleno æquitatis iudicio
cunctas querelarum partes abſoluit, cauſiſq; legitima diffinitione explicitis/ dele-
ctatam beneficio plæbem ad grates ſibi repēdendas adduxit. Inde progreſſus indi-
genæ militis indicio cognoſcit ſeditioſo edicti genere cōcitatum populum apud al-
bum fontem concioni quatriduo vacaturum. Igitur tametſi Scanorum potiſſimis
ſtiparetur/ ad ſupplendum tamē arbitrorum numerum etiam Thordonem nuntio
vocatum/quid ſibi ſuper popularium motu recens fama prodiderit edocet. Ille ver-
bis ſuſpitionem dementibus rumoris fidem leuare, nihilq; tale metuendum aſtrue-
re, cæteris aduerſum vim publicam res cautius gerendas monentibus. Ita ſententia
variante rerum dubiis indubitato Sygaftham inſulam explorandi gratia adire col-
libuit. Illic Abſalon ante accepta certiore expertus nuntio conſternatam amentia
plæbem q̄ ei ſe tuto obiecturus non videretur/ procuratis qui concionē accederent
per ſummam æquitatis promiſſionem delinire conſtituit. Qui cum omnia atrociſ-
ſimo multitudinis furore miſceri, ipſamq; auſu petulantiore inſtinctam effuſa ver-
borum licentia nobilitati inſultare cognoſcerent: acto mandatorum ſilentio maxi-
mum ſeditioni incitamentum dedere plus alienæ dementiæ q̄ propriæ legationis
officio tribuentes. Qđ perfidia an metu egerint dubium reliquere. E quibus Pe-
trus longus inſignis ſtaturæ ægre dicendi poteſtatem adeptus affirmare ſe tametſi
Miles Abſalonis eſſet reſpectum eius ciuium cultui non anteferre, populi maieſtatē
pontificis partibus priorem ducere/plus publicæ charitati q̄ priuatæ debere. Cęte-

Plæbis furor.

rum ad omnes vulgi actus imitandos propenſiore animo fore libertatem eius iam
quaſi naufragam ac periclitantem ne armis quidem protegere dubitaturum. Re-
ſponſum a concione eſt: ludificari plæbem quam Abſalon magnateſq; rapinis vul-
gus affligere ſoliti de induſtria petere ſuperſediſſent. Quam vocem vniuerſis acer-
rimo clamore comprobantibus multitudo maximo fragore diſſiliens armata paſ-
ſim equos inuolat/ Abſalonis penates hoſtiliter petitura. Neq; enim eo properanti
ſuccurrit illos a ſe lares incurſari quos toties ſibi munificos experta fuerat. Cuius
nuntiandi gratia legatorum iuniores telis quibus vndiq; petebantur callidius eui
tatis citato Sygoſtham peruenere. Ea re concuſſi milites Abſalonis diuerſo conſi-
lio defenſionis auxilia circũſpiciebant. Alii pratis ſpatiantes equos colligere: pars
vadum prætentum inſulæ quod poſtmodum Abſalon lateritio opere vallãdum cu-
rauit/ cõtractis quas fors obtulerat quadrigis obcludere: pars ſaxa iactilia lectitare.
Tum Abſalon hortãte ſeniorum turba aut obſidioni animũ præparare aut primis
incurſantium ante nimiũ & intolerabilem multitudinis aduentum oppreſſis abſce
dere: neutram conſilii partem probare ſe dixit: ꝙ nec opportunos obſidioni comme
atus haberet: & ſe patrem potius q̃ prædonem exiſtere meminiſſet. Sed neq; ſe pa-
cis ſtudium cuius condendæ cauſa aduenerit humano ſanguine polluturum: aut
pias paſtoris partes truculento percuſſoris officio mutaturum. Malle vero qui pri-
mi irrumperent innocue & ſine cæde deturbandos curare: facile fugam daturos ꝙ
nullo fulciantur imperio. Militibus deinde quempiam plæbeiorum violare prohi-
bitis primorum agmen propinquum collem acie occupantium prælata cruce ad- Abſalon cruce vincit.
ortus in proximũ nemus refugere coegit: comprãhenſo ſeditionis auctore quẽ me-
mores iuſſorum equites armis, amictuq; nudatum pulſare dũtaxat contenti fuere.
E quibus vnus conſertiſſimis hoſtium globis laſciuioris equi petulantia adactus lo
co paluſtri ignorantibus ſociis concurſu populariũ interficitur. Ita Abſalon agre-
ſtium impetum eluſiſſe contẽtus nullo hoſtiliter imminente liberum repetẽdæ vr-
bis iter habuit: eiſdem auidiſſima inſulæ direptione irarum ſuarum procurſum ex
plentibus. Igitur patricii ſpiritus pontifex vt tranquillum ita ſalutare conſilium ſe
cutus pietatem ſæuitiæ præferendo, dum gregi parcendo conſulit plus gloriæ &
virtutis in innocentia ac moderatione q̃ læſionum ſuarum vltione conſtituit. Quo
enim ſe longius a ferri licentia retraxit: hoc religionis laudi propius admouit. Su-
peruenientibus deinde quos ad deleniendam concionem direxerat: eorum vocatio-
ne queritur ſimplicitatẽ ſuam huc diſcriminis eſſe perductam: percontatus cur im
prouidum ſe & imparatum ad res tanta difficultate implicitas ſecura mãdatorum
ſpecie pertrahere voluiſſent. Quibus ſe nihil tale ſuſpicatos dicentibus, culpãq; ne-
gligentiæ confeſſione excuſantibus/ ęſtimare eos quid nunc expediat iubet: præter-
itum errorem præſenti conſilio correcturos. Reſpondit nec armis ſe, nec auxiliis in
ſtructos contrahendi vtriuſq; commodi cauſa domum digredi neceſſe habere: pa-
ratiores poſtridie reuerſuros. Ipſum interim exquiſito latebræ genere vti debere
probro cariturum qui tempori conſulat. Quod vtrum malignitate ingenii an in-
opia conſilii protulerint æſtiment, quibus ſequentia eorum acta cognoſſe faſtidio
non fuerit. Refert Abſalon honeſtiorem ſibi caſtelli quod in Sialandia haberet adi-
tum fore parum latebras exquirere ſolito. Quarum deformitatem peroſus Thor-
done nauigium præbente diſcedit. Neq; enim claritatem ſuam obſcuriore loco co-
arctãdam putabat: cuius fulgorem per tot terrarum ſpacia cõſpicuis virtutis ope-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ribus diffuſum non ignorabat. Sialandiam ingreſſus Waldemarum apud inſulam Samſam venandi ſtudio inſeruientem recepta ab ipſo epiſtola petere iubetur neceſſariis patriæ vſibus vacaturus. Vbi cum Sunone Eſbernoq; propoſitas negotiorũ curas debita agitatione complexus: poſtremo apud regias aures Scanici tumultus famam edidit, primuſq; ipſe perturbationũ ſuarum nuntium agere non exhorruit. Aeſtuantem animo regẽ ſeditioſiſq; ſupplicia minitantem conſilii ſui delenimento a propoſito retraxit: exigendæq; vltionis affectum primorum Scaniæ virorum beniuola vocatione differre docuit. Quos etiam illum apud Fioniam petituros plenis humanitatis officiis proſequi non ſuperſedit. A quibus eundem precari rogatus ne Saxonem, Achonem, Sunonem, & Eſbernum homines extra Scaniam ortos eius rebus præeſſe pateretur: affirmantibus finem ſeditioni fore/ quæ ob ſolam eorum petulantiam cœperit ſi procurationem exteris attributam ad indigenas transferri curaſſet. Inuidere eos regis potentiæ reſpondit: cuius in dandis beneficiis arbitrium abrogare nitantur. Se vulgi ſæuitiam experiri ꝗ regiarum rerum dominiũ tot ſæculorum vſurpatione firmatũ inſidioſa prece ſubruere malle. Tum illi omnẽ conſternationis rabiem in eius caput effundendam minati/ ſuperbius æquo reſponſum dedere. Iiſdem a rege quidnam mitigandis Scaniæ rebus efficaciſſimũ eſſet interrogatis: ſolam eius epiſtolam quæ blanda aſperis certę moderationis tẽperamẽto miſceret huic tumultui ſedando ſuffecturam dicebant. Quorũ inſtinctu rex plæbem Scanicam plenis minarum literis aggreſſus/ non parum nutrimenti publici furoris incẽdio addidit. Siquidẽ indignatus populus eũ aduerſum ſe concitatioribus notis vſum/ aduerſum hunc ſcribẽdi auſum, iram ſuã ſeuerius deſtringendo omnia vectigalium iura ſolenniter abroganda curauit. Pontificales quoq; decimas execratus ſacerdotibus coniugia decernebat. Quorum etiam ſacra ſibi exploſo pontificis miniſterio ſufficere prædicabat. Igitur in diuina pariter humanaq; graſſatus maieſtatis contemptum religionis iniuriæ ſociabat. Rex fruſtra minis inſtitiſſe ſe videns armis agere conſtituit: exactoq; meſſis tempore in traiiciendo milite magnis nauigiorum copiis ſuccinctus Helſingum oppidum petit: Abſalone inter poſtremos appellere iuſſo. Plurimũ illic vulgus piſcandi opportunitate contractum crebris habitaculis occupauerat littus. Quod Abſalone viſo odium eius alimentorum ſuorum ſtudio anteponens/ littorales & quos caſus obtulerat lapillos aduentanti ipſius nauigio obiiciebat/ parum recolendo illum a ſe Scaniæ finibus pelli qui cunctis Daniæ locis tutum habitationis vſum præſtiterat. Pars rege in concione relicto per ſummũ maieſtatis contemptum ad mare decurrens/ Antiſtitis aduentum pari iniuria excipiebat. O ingrata Scanienſium gens/ quæ pleno temeritatis furore tot commodorum tuorum auctori iniuriam pro gratia rependere rubori non ducis. Paſtoris parentiſq; tui nauigium improbiſſimis euecta furiis, finibus tuis prohibere: conaris cuius beneficio tibi piraticam toties ſæuitiam expertæ tuta late nauigatio patet. Illi præſentem littoris aditum negas: cuius bellica virtus ne tu quidem hac littoris ſede pellerere perfecit. Deſine ergo optimis ampliſſimi integerrimiq; viri meritis quaſi grauiſſimis inſultare delictis, erroremq; iniquo animorum iudicio contractum veloci pœnitentiæ ſtudio redime. Nec patienter rex tam contumelioſam eorum audaciam ferre potuit. Aeſtuantem eum equoſq; & arma poſcentẽ Aruſyorum pontifex Sueno medium complexus ne quid duri in plæbem cõmitteret obſecrabat. Pietas illi an metus hunc auſum præſtiterit incertum

Scanicæ plębis furor.

Ingratitudinis deteſtatio.

eſt. Sed apud regis animũ continua Abſalonis charitate flagrare ſolitum venientis
amici pericula complectentis precibus præponderabant. Quo deſcendente qui na-
uigium infeſtauerant: ſumma cum innocentiæ ſimulatione repetitis tabernaculis
Abſaloni littus ceſſere. In quo poſtmodum diuiduum ei regiq; cum Scanico milite
colloquium fuit. Scanienſes apud quos rex ſopiendæ ſeditionis conſilium agitabat
Abſalonem aduenaſq; Scaniæ portioni præpoſitos remittendos monebant dicen-
do nihil ad publicam dementiam comprimendam eorum abſentia efficacius fore:
quæ non aduerſum regem, ſed in illorum plenos malignitatis actus exarſerit. Hu-
ius ſententiæ ſuffragatores Iutenſes milites fuere. Creditum eſt eos partim deci-
marum odio: quarum nuper Scaniæ Sialandiæq; ſolutio inoleuerat, partim metu
ex forenſis pugnæ recordatione contracto Abſalonis affectaſſe diſceſſum. Quam
eiuſdem equites honeſtiore animi iudicio execrati / tantum ſibi neceſſitudinum:
tantum generis, armorumq; robur eſſe dicebant, vt inuitis infeſtiſq; popularibus
herum ſuum abſq; regiorum militum amminiculo per cunctas Scaniæ partes a ſe
tuto libereq; circunducendum ſperarent. Quorum animoſis adhortationibus rex
ob pacem plæbi conciliandam / ignauos Iutenſium monitus anteponens vocato
Abſalone ſecreto / memorat quantam inuicem ſententiarum concordiam ſemper
geſſerint. Nunq̃ ſibi tam diuerſa ac rigida animorum iudicia fuiſſe quin ad poſtre-
mũ alter alterius arbitrio flecteretur. Orare deinde eum progreſſionis in Scaniam
propoſitum deſerat: Sialandiamq; repetere deforme non ducat: ſpecioſis aliquando
conſiliis vtilia prælaturus. Ad hæc Abſalon ne tunc quidem ſe veterem obſequen-
di morẽ relicturum præfatus, conſilio vſurum affirmat: q̃uis abſentiam ſuam mul-
tis & grauibus mẽdaciorum notis lacerãdam ſciat. Rex gratiis tantæ moderationi
impẽſius actis / equites eius in augmentũ comitatus depoſcit. Illi in plenos fidei cha-
ritatiſq; fletus effuſi hunc ſibi ſupremi perpetuiq; dedecoris diem affirmant: huic
ignominiæ non propria ſed alienorum ignauia protractis: vt cui famulatus officia
debeant deſertionis probra perſoluant. Ita Abſalone per ſummã animorũ mœſtitiã
relicto regẽ proſequebãtur. Graues illi difficileſq; cũ plæbe conciones fuere. Vbiq;
enim cauſas armata dicebat animũ habitu oſtẽtatura. Quotidie Abſalonem falſo &
inaudito obtrectationis genere lacerabat. Hęc audiẽtes Iutẽſes occulto laudationis
ſtudio proſequebantur blanditiis fouẽtes qđ armis punire debuerant. Qua adula-
tionis deformitate maximũ ſeditioni irritamentum dedere. Rex finitis cõmeatibus
Scaniam relicturus lectos e plæbe viros componendi cum Abſalone gratia ad illud
Sialandiæ littus qđ ab Helſingo oppido vocabulũ tenet traiicere iubet. Vbi demũ

Abſalonis laus ab inocẽtia & eloquentia.

Abſalon regi obuius factus compluribus innocentiæ teſtimoniis obiecta purgando
cunctas mendaciorum partes quibus abſens notatus fuerat adeo validis copioſiſq;
rationibus ſubruebat: vt criminatores reatum confiteri coactos ad veniam a ſe fla-
gitandam adduceret: deq; accuſatoribus ſui veneratores efficeret. Nec parua
apud omnes eloquentiæ eius ammiratio extitit: compluribus qui aderant diuino
ore eum egiſſe dicentibus. Sed hæc omnia Scaniẽſium legati ad ciuiũ arbitrium re-
legantes diſcedunt: abſq; patriæ conſenſu nullum ſibi componendi ius eſſe teſtati.
Sed neq; eorum fida adhortatione populus Scanienſis ad deponẽdam conſternatio-
nis ſuæ rabiem adduci potuit. Nam nec decimas pontificalibus vſibus ſolui curatũ
nec quicq̃ qđ ad præſtanda ſacrorum iura attinebat exhibitum. Quorũ infandam
ſacrilegamq; pertinaciam Abſalon proximo ſacerdotali conſilio per epiſtolã viſitato

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

cũctarum Scaniæ eccleſiarum obſeratione puniri præcepit. Cuius edicti præmoni-
ta plæbs per idem tempus ante ædem Laurentii in concionem armata deſcẽdit. Ad
quam ſacerdotes binis ordinis ſui viris / qui pontificalis edicti rigorem exponerent
miſſis / ſacrorum ceſſationem, diuiniq; taciturnitatem officii ſi decimarum ſolutio-
nem abnuere perſeueraſſet / minati ſunt. Delegantur totidem e plæbe mutuas ſacer
dotio minas intentaturi. Ab his reſponſum eſt ſacerdotes alimẽta ſua plæbi nõ pon
tifici debere / quorum munere & beneficio neceſſariis vitæ vſibus inſtructi noſcan-
tur. Quocirca aut diuinis inſeruiant, aut ingrati patria cedant: ſi neutrũ egiſſent:
non ſolum honorum omniũ pœnam ſed etiam ſæua membrorũ ſupplicia recepturi.
Ad hæc clerus reſponſo conſtantiſſime dato ſe neq; mortis metu, neq; paupertatis
reſpectu quo minus antiſtitis ſui imperium perageret / ceſſaturum affirmat. Tam
pia tamq; religioſa cleri conſtantia euictum vulgus precibus minas mutando quo
ad Abſalon conueniri poſſet ſentẽtiæ dilationem poſcebat. Ciuile ſiquidem bellum
ſe excitaturum timebat / ſi in ſacerdotes ſibi nobilitate pares animaduertere ſtudu-
iſſet. Nam cum in Scania alienigenæ indigenis permixti ſacerdotia gererent: am-
plior tamen digniorq; domeſticis reuerẽtia præſtabatur. Quo effectum eſt vt vtri-
uſq; ordinis conſenſu mitterentur qui iuſtas animaduerſionis inducias flagitarent
Haud ægre ab Abſalone obtentæ ſunt, plus clementiæ q̃ ſeueritati indulgendum
putante. Multum ab eodem gratiarum ſacerdotalis cœtus conſtantiæ perſolutum.
Nihilominus populus cum contemptu beneficii, regiorum, pontificaliumq; mili-
tum penates publice diripere perſeuerauit. Appetente publici ieiunii tempore rex
Scaniam eius Sialandiæq; militia ſuccinctus Helſingi tranſitu petit: Fionienſium,
Iutorũq; comitatum ob præbita ab eis iamdudum ſeditioni irritamenta pertęſus.
Abſalon ob chriſmatis confectionem pontificali officio adminiſtrandam Lundiam
deproperat. Vbi paucos cum rege dies feriatus / vicino rure ſe excepit. Hac fama
ſeptentrionalis Scaniæ populus cum Hallãdenſibus excitus more gentis miſſo per
omnes ſtipite ſub ſpecie petendæ libertatis belli titulum fingit: eoq; edicti gene-
re exercitum conſtruit. Quem tanta dementia ceperat vt manum cum rege con-
ſerere properaret: ſummi imperii vires laceſſere nullius negotii exiſtimando. Quo
rex e plaga auſtrali regreſſus apud Dyſiam pontem, excepto oranti ſe Abſaloni
fuſtibus q̃ armis agere mallet: cum viris ſibi non canibus confligendum reſpon-
dit. Igitur non iræ aut furoris impulſu concitatus, ſed conſpicua animi induſtria
ad corrigendam ciuium inſolentiam, metumq; conſimilis audaciæ cæteris iniici-
endum aliquid ab inuiſiſſima ſibi feritate mutuandum ratus / manſuetudinem in-
genii ſui depoſita ad tempus clementia crudelitatis actus imitari coegit. In ponte
res geſta eſt vtriſq; tranſitum anticipare ſtudentibus. anceps diu prælium fuit. In-
ſignis illic agreſtium pugna extitit. Quorum aciem Abſalonis equites per ignoti
vadi compendium irrumpentes repentinam victoriam edidere. Multi illic popu-
larium: cæſi compluribus amnis exitio extitit. Ferrum vitantes aqua periclitati
ſunt. Reliquiæ fuga ſeruatæ: ita nefarius ille cœtus diuino iudicio profligatus / ſa-
crilegi furoris pœnas exſoluit. Rex Lundiam regreſſus / orientalium partium ar-
matam plæbem aduentare cognoſcit: vnius iam exercitus victor alterum exceptu-
rus. Cuius generalem conuẽtum pugnæ celeritate præcurrere monitus a Lunden-
ſibus ſtipendiorum loco vectigalium laxationem poſcẽtibus aliquandiu retẽtatur.
Quibus obtentis in proximũ campũ exceſſiſſe contenti: longius eũ ſub excuſatione

Tumultus popularis.

Cędes rebellantium.

tuendæ vrbis proſequi ſuperſederunt. Id regi tardius hoſtes excipiendi cauſam præbuit. Getungam appellant pontem apud quem armata popularium corona conſedit. Grandes illuc lapidum aceruos prohibendi pontis gratia vecors turba congeſſerat. Rex alio amnem vado tranſgreſſus ferro decernere ſtatuit. Sed plæbem non tam præſentia regis arma q̃ dira recentis ſociorum cladis exempla terrebant. Miſſis igitur qui pontem a rege repeti precarentur ab armis ſe diſceſſuram promittit. Præcipue regem Abſalonis in nimiam agreſtium ſtragẽ vitandam dicentis temperamẽta flectebant. Repetito ponte ſupplices a ſeditionis auctoribus ad regis genua manus tenduntur, cunctaq; famulandi officia auidius promittuntur. Cum de fide ambigeretur iuſiurandum promiſſionibus additur. Sic vulgi collegio dimiſſo Lundiam reditur. Scaniæ deinde giro pertranſito/obſides a plæbe recipiuntur. Ad reliqua facilis populus decimarum ſolutionem dũtaxat pertinacius abnuebat. Nihil magis regi q̃ ad earum remiſſionem Abſalonem abducere curatum eſt. Summopere cauendum dicenti ne ſibi forte quod olim Kanuto Othonienſi decimarum iura propagare nitenti acciderat/ eueniret. Abſalon quicq̃ ex conſueto ſacrorum iure decerpere non minus inglorium q̃ ſacrilegum ratus; conſtantius id ſe facturum negabat: dicendo tametſi rex plæbis ſententiam fauore proſequeretur: ſibi impedimento non fore quominus ab ea decimarum debitum exigere perſeueraret, nemiñe ad participanda ſecum pericula prouocaturus. Tutiſſimum igitur regi ſilentium fore ne eccleſiæ opem ferendo/populari ſe ipſum odio implicet. Tam iuſtam, tamq; fortem Abſalonis conſtantiam rex animo veneratus cum remiſſionem admittere nõ/t exactionem deferre poſtulat: cõſilio poſtmodum effici poſſe qđ armis nequeat. Paruit precanti Abſalon/præfatus ſe decimarum loco prioribus pontificum cõditionibus non vſurum ne prorſus earum iura negligere videretur. Tam modeſta Abſalonis promiſſio conſternationi remedio fuit.

Cæſar Saxoniæ principem tentat.

Summa poſtmodum Cæſaris in attentando Saxoniæ principe calliditas patuit: non enim minorẽ expugnandi eius ſpem in acumine q̃ viribus reponebat. In primis Waldemarum quem eidem certius affuturum credebat aſtutia tentat. Siquidem binas eius filias totidem filiis ſuis: quorum alterum ſucceſſioni imperii deſtinarat: alterum Sueuiæ ſatrapam conſtituerat per legatos in matrimonium poſtulabat: non q: ſanguini ſuo bonæ fidei nuptias quæreret: ſed vt hoſtem amicis abundantem auxiliis ſpoliaret. Qđ callidius an impudentius egerit ignorauerim. Ad illum enim falſas iungendæ affinitatis preces dirigere non erubuit quem olim perfidiæ laqueis complicatum ad obſequia ſibi paciſcẽda pertraxit. Amici regis intellecta fraude, hæc non matrimonii voto, ſed Henrici odio flagitari dicebant. Tam veros Cæſarianæ calliditatis interpretes: ſola reginæ ſententia ſuperauit: ſanguinis ſui connubiis affinitatem cum Cæſare iungere glorioſum ducentis. Quærente rege quantum ab eo dotis nomine exigeretur: legati ſe ignorare dixere, remq; ad Cæſaris arbitrium retulere. A quo reſcriptum eſt curandum regi Lubecam petere cuncta ſecũ illic cõmodius definituro. Obtẽperatũ rogatui eſt. Interea Cæſar omnibus imperii neruis ad obruẽdas Henrici partes conniſus/vrbes eius paſſim ad ſe deficiẽtes in deditionẽ recepit. Defectionis cauſa non tam Cæſaris amor q̃ Henrici odiũ extitit. Is ſiqdẽ nimiis ac diuturnis felicitatis ſucceſſibus elatus inq; ſummo fortunæ faſtigio nullũ ruinæ incõmodum ſuſpicatus/ ſubiectas tyrãnidi ſuæ ceruices inuſitata dominatiõis ſæuitia atq; intolerabili morũ acerbitate vexabat; nec hoſti q̃ ciui importunior exiſtere cõſueuerat. Igitur nõ bello aut clade

ſed fraude militũ & deſertione viribus amiſſis cum ſolas ſpei reliquias in Tranſal=
bianorum auxiliis haberet: Lubeco oppido relicto ꝙ ſe eius mœnibus parum tutum
arbitraretur ſumma cum feſtinatione correptis nauibus in Stormariam intimũ fu
gæ ſuæ receptaculum penetrat. Huius prouinciæ præſes Adulfus apud ipſum pro
fuſis charitatis officiis a puero alitus, feliciaq; naturæ pariter ac fortunæ incremẽ
ta ſortitus, atq; ad ordinem militarem ſummis beneficentiæ ſtudiis prouectus tam
fœdam educationis ſuæ mercedem exſoluit: vt inter omnes Henricianæ militiæ co
mites primus ſe defectoris nomine macularet. Poſt hæc a Cæſare nauigia quibus
Albiam ſuperaret, ſagittariis & funditoribus completa per pronum amnis alueum
immittũtur. Pari ſtudio claſſis exquiſito bellatorum agmine referta ad impediẽdũ
Cæſaris traiectum ab Henrico cõtracta. Quæ poſtq̃ hoſtilium nauium multitudi=
nem in conſpectu habuit: earundem numero perterrefacta propoſito per fugam de
ſerto Cæſari tranſitum ceſſit. Qui dum oppidum Lubecum obſidere cœpiſſet Bo=
gyſzlauiq; & Kazymari fratrum vires admodum ſuſpectas haberet: vtriq; ſe potẽ=
tiæ & claritatis incrementa daturum ſubornata legatione promittit: prouincias
quas hactenus obſcure & ſine honorum inſignibus geſſerint Satraparum nomine
recepturis. Iocunda Cæſaris toties ab Henrico læſis promiſſio extitit non intelligẽ
tibus ſibi ſub ſpecie benefi deforme ſeruitutis iugum intendi. Interea Waldema=
rus claſſe luxu q̃ arr ornatiore Lubecum profectus occurrentibus ſibi Germano
rum equitibus, eximiaſq; eius aduentui grates habentibus: nauigationem medio
amne quoad poſſit proferre depoſcitur / quo breuius inter ipſum ac Cæſarem iter
reſtaret. Quo facto poſtero die an Cæſarem medio itinere obuiũ affectaret a lega=
tis rogatus, caſtra eius petere præoptauit / Romani imperii rectorem in re modica
fatigare ſuperuacuum exiſtimando. Nec minor Cæſaris in excipiendo Waldemaro Cæſaris & Waldemari coitio.
calliditas q̃ Waldemari in pẽtẽdo Cæſare moderatio extitit. Siquidem in primis eũ
amplexu atq; oſculo decentiſſime veneratus: mox dextra honorabiliter appræhen=
ſa depoſito amiculo per media caſtra perduxit / præconis more cunctos ei via cede=
re iubendo. Tentorium quoq; nimio multitudinis conſpiciendi regis auidæ concur
ſu collapſum planum campi petendo deſeruit. Vbi ſedandæ preſſurę gratia diſten=
ta virga q̃ poterat celſa voce cunctos locis in quibus conſiſterent conſedere præce=
pit. Sed Waldemarus cum eius dignatione perinde ac quadam moderationis æmu=
latione contendens ſellam ſuam ſe expectaturum reſpondit: ne probato ſedendi vſu
imperialis cathedræ honorem vſurpare videretur. Magnates honoribus eminen=
tes non ordine aut ratione diſcretis ſedendi ſpaciis: ſed vt quenq; violentæ preſſio=
nis caſus iactauerat, ſedilia habebant: fortuna non dignitate locorum vſum diſtri=
buẽte. Illic exaudire erat Theutonũ voces formam regis, ſtaturãq; mirãtium. Quos
tanta viſendi eius cupiditas ceperat vt ſedendi humilitas obſtaret alter alterius cõ
ſcenſis humeris productis illum ceruicibus inſpectarent. Hunc regem, hunc domi=
num, hunc imperio dignum referre / Cæſarẽ regulum homuntionẽq; vocare. Adeo
Barbaris eum excellens corporis habitus venerabilem faciebat. Crediderim Cæſa=
rem has militum voces diſſimulanter tuliſſe: ne regis laudibus offendi videretur.
Quem poſt diutinam omniũ ammirationem paucis ſecum exſurgere iuſſis in pro=
ximum tabernaculum eodem comitatis genere deducendum curauit: quo venien=
tem fuerat proſecutus. Illic eum ſeriis omiſſis aliquandiu beniuolo iocundoq; ſer=
mone detentum: ad veſperam proſequente totius Germaniæ iuuentute diſcedere

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

permiſit: luce poſtera apud ſyluam portui vicinam opportunioris colloquii gratia præſentiam redditurum. Interea filios regiam nauem petere inqꝫ ea ſub ſpecie luſitandi morari præcepit. Chariſſimorum pignorum familiari conuerſatione in quanto regis aduentum poneret oſtendere cupiens, de quorum nuptiis cōdicto in loco mentionem orſus maiori triginta milia talentū: minori octo in matrimonii conditionem depoſcit. Quæ res ſuſpecta Danorum maioribus fuit virgines nondum ad nubendi ætatem prouectas fraudulenter ab eo poſtulari credentibus. Sed Waldemarus maiorem ſummam ſuis opibus imparem arbitratus: minorem Vngarię regis arcta ſibi propinquitate coniuncti fidutia pollicetur. Huic pactioni iureiurando firmitas adiecta eſt: deſponſioniſqꝫ vinculum ſacramenti religione conſtrictum. His actis rex nauigia/Cæſar caſtra repetiit. Quo tempore Sclauorum ad ipſum regiæ claſſis metu nauigiis progredi non audentium legatis receptis diluculo nauigium regis paruo militum numero comitante eiuſdem cimba aduectus cunctis inopinatus aſcendit. Igitur rege exercitus ſui primores participandi colloquii gratia contrahente: ſolum Rugiæ principem Iarimarum/ quem pridie compluribus venerationis officiis inſuper regio nomine adulatus fuerat: ꝙ eum Danis perq̃ fidum non ignoraret/vocari paſſus non eſt. Habere deinde ſe dixit quod ad regem ſecreto referre cupiat: quem ob futurum mutui ſanguinis contractum non amicum modo/verumetiam vnanimem habeat. Sclauos ſiquidem eneruandi gratia Henrici a ſe promiſſionibus allectos eſſe: quas eodem expugnato minime exequi velit, memor quid olim ſibi de ſubigenda Sclauia pollicitus fuerit. Orare deinde patiatur ſe eam ad præſens ſui muneris facere: binis fratribus geminæ præfecturæ titulo ſpecioſius q̃ diuturnius tribuendam. Eandem quippe ſe ei profligato Henrico ſubiicere curaturum.

Sclauiæ duces libertate amiſſa.

Annuēte rege poſteroqꝫ die concionem petente: Bugiſzlauum & Kazimarum datis ſolenniter aquilis Sclauiæ duces appellat: veterem atqꝫ hæreditariam patriæ libertatem vanis atqꝫ fucoſis dignitatum nominibus vēditantes. Qui ſi ſciſſent quanto oneri ſe exigui panni receptione ſubſternerent/ mortem beneficio prætuliſſent: aut priuati in omne vitæ tempus degere maluiſſent. Sic ſub honoris ſpecie grauiſſimis dedecoris probris implicati diſcedunt: ſeruitutem falſis dignitatum inſignibus coloratā in patriam referentes.

Syfridus.

Illic quoqꝫ Syfridus ſplendido Thyringiæ loco ortus vnam Waldemari filiarum Cæſare aſtipulante deſpondit: regiaqꝫ naue deuectus Solennes Sleſuici nuptias habuit. Interea Sclaui caſtello qđ propter Zuynenſia oſtia moliti fuerant hyberna maris exundatione peſſundato: bina alia iiſdem in locis materia per hyemem contracta veris principio condiderunt: inexpugnabiles ſe fore rati ſi Penus amnis Walogoſto oppido Zuyna maritimorum pręſidiorum obſtaculis clauderetur. Quod rex ſero nuntio expertus cum ad viridem portum impediendi operis gratia contractis copiis appuliſſet: ex Rugianis cognoſcit conſummatas arces præſidiiſqꝫ completas. Præcipue eum in his expugnandis circumſpecta portuum inopia deſperare coegit. Tunc Kanuto filio/ tunc Abſalone, Sunone, & Eſberno vocatis refert: difficilem arcium oppugnationem ſibi viſam: alienis eas auſpiciis/ q̃ propriis inceſſere præoptanti: ne ſtudiis parum ex ſententia cedentibus rerum toties a ſe fœliciter geſtarum fulgor corrumperetur. Igitur Kanuto/ atqꝫ Abſaloni oppugnationis curam imponit: præfatus minus ruboris ex inefficaci illorum pugna q̃ ſua ad patriam redundaturum. Si vincerent: non minori ſibi gloriæ fore/ q̃ ſi ipſemet victoriam edidiſſet. Sed

Abſalon Scanorum atq; Syalandenſium ductum pollicitus Iutos ſua opera ductan-
dos negabat. quos non ſolum imperii ſui/verum etiam adoleſcentiæ Kanuti cõtē-
ptum acturos ſciat.Nec eũ prædictionis augurium fefellit.Permotus dicto rex itu-
rum licet inualidum reſpondit. His curis aſtrictus morbo ex ſollicitudine cõtracto
in lectum decidit.Enimuero præcordia eius diuiduæ paſſiones hinc vincendi cupi-
do hinc deſperatio torſerunt.Mane ducibus eum vt ſibi parceret orantibus:impe-
riumq; eius etiam abſentis ſe executuros ſpondentibus:vix atq; ægre cõſenſit vt ad
oppidum worthyngum filio põtificiq; contradita belli ſumma diſcederet. Quibus
eodem in loco diutina ac vehementi tempeſtate detentis / ſeditioſæ Iutorum voces
toto littore exaudiebantur: tum commeatuũ alimentorũq; defectum cauſantium:
tum expeditionis militiæq; remiſſionē poſcentiũ. Quas cum Homerus Ripenſium Homerus
antiſtes quem præter religionis dignitatem ſingularis eloquentiæ claritas cõmen- Ripeñ.
dabat/copioſis facundiæ documentis delinire non poſſet / poſtremo vim verbis an-
teponendam ratus/ quēdam ex ſeditionis conſortibus ante tentorii ſui fores perti-
nacius obſtrepētem prendi vinciriq; curauit. Quæ res populi clamorē auxit/ſedi-
tionem accendit. Igitur patres plębis a rege cum contēptu imperii diſceſſum veri-
ti cõmunicato colloquio expeditionem ab eo ſponte ſoluendam decernunt:temera-
riam eius delapſionem ſimulatæ licentię beneficio pręcurrendam putantes: ne ma-
gis proprio ductu finiri q̃ regio nutu remitti videretur. Quę ſi in pręripiendo re-
ditu proprię voluntatis motum ducis arbitrio prętuliſſet/euenire poſſe quod diuo
Kanuto ſolutę claſſis pœnas a patria exigenti contigiſſe ꝓdatur.Quã rem Kanuto
ſi patrem eius iam febri implicatum præſens morbus abſumeret regni ſucceſſionē
adimere poſſe.His conſiliis adductus Kanutus conuocatam claſſem facta reuerten-
di poteſtate dimittit:beneficii loco erogans quod plębis petulantiæ negare non po-
terat.Ita ſeditiõſis periculo bellum omittere coactus/cum Abſalone Eſberno & Su-
none worthingum adnauigat/paternæ febris exitum expectaturus. Igitur walde-
marus per apertam cubiculi ſui feneſtram velorum reditum contēplatus ammira-
tione rei morbi pariter atq; ęgritudinis incrementa contraxit.Sũma tamē vtriuſq;
diſſimulatione vſus filium ad ſe cum arbitris venientē tam hilari vultu admiſit vt
pene morbo vacuus putaretur.Quinetiam ſe minimo doloris ſenſu teneri dicebat/
corporis moleſtiam animi robore diſſimulare conando.Apud Abſalonem tamē re-
ligioſam culparum confeſſionem agere non oblitus/incertum mortis tempus ſacro
correctionis genere pręcurrendum credebat : ſeram atq; inutilem pœnitētiam iu-
dicans quæ emendationis odio nimiaq; peccandi perſeuerentia ad vltimũ vſq; ęta-
tis terminum prorogatur. Pręterea locis monaſtica religione ſacratis dimidiũ pa- waldemari
trimonii ſui/quę ad fiſcum regium pertinebant exceptis/teſtamēto legauit.Sed cę- legata.
teris bene de eius ſalute ſperantibus ſolus Suno ſiue ſomnii monitu ſiue alio mentis
oraculo doctus fatalem hanc regi febrem augurabatur: quonã modo filii rebus de-
cedente patre ſuccurri oporteret prouidendũ hortatus. Tantam ſiquidem in regis
funere luctus acerbitatem futuram/vt conſilium vllum aduerti nequeat.Eodē tem
pore Ioannes quidam religione Abbas medicinæ præſumptuoſior q̃ peritior ꝓfeſ-
ſor/cuiꝰ opi plurimũ credebatur e Scania accerſitus aduenit.Qui morbo parũ pru
dēter inſpecto ſoſpitatem regi conſtantius q̃ verius promittebat . Quem cum cibo
medicinali arte confecto reficiendum curaſſet / cunctis cubiculo eiectis quietem ca-
pere iubet. Eũdem paulopoſt ſine voce eſſe compertum vt artuatim ſudore ſuffu-

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſum inuenit. Accuratius operiri pręcepit lætum id profluuii genus: ac ſalutare te-
ſtatus. Vtinam Sunonem potius mentis augurium q̄ medicum artis ſuę pręſagium
fefelliſſet. Cuius promiſſum regis obitus inſecutus q̄ parum fidei i medicorū opere
reponi oporteat documento extitit. Ingreſſi mane cubiculum amici, defuncti regis
corpus perq̄ ſimile ſpiranti reperiunt: adeo priſtinum habitum retinente vultu: vt
nec rigore contractum / nec horrore mutatum cerneres: rubicundis oris notis viui
hominis ſpeciem aſpectumqꝫ reddētibus. Incertum an deceſſiſſet priſtini caloris ha-
bitus totis adhuc membris retentus / relinquere videbatur. Sero tandē pallore mor-

Ryngſta-
dium.

tis fidem faciente mandatur feretro corpus: Ryngſtadiumqꝫ funerandi gratia deue-
hendum curatur. Hic vicus non vetuſtate modo ſed etiam paternæ eius ſepulturæ
titulo conſpicuus habebatur. Acceſſit luctui matrum miſerabilis planctus ſparſis

Waldemari
cōmēdatio

comis funeri occurrentium / iterumqꝫ ſe priſtinum ſeruitutis onus experturas dicē-
tium: extinctum illum qui ciuium capitibus captiuitatem detraxerit: qui patriam
pyratarum metu vacuefecerit: maritimaſqꝫ ſedes perinde ac domeſticas a prædo-
num incurſu tutas præſtiterit. Agreſtes quoqꝫ funebri ipſius pompa conſpecta ru-
ſtico opere quo occupati erant relicto conſentaneis arua querelis replebāt. Cui etiā
vt ſupremi officii decus pręſtarent / funebri eius lecto humeros / ſubiicere iocūdum

Abſalonis
luctus.

ducebant: euerſam regis morte patriam miſeriſqꝫ ſibi cōmune funus aut ſi quid fu-
nere triſtius eſt imminere plangentes. Pro cuius ſpiritu ſalutaria Abſalon vota ge-
ſturus inter ſolēnium verborum nuncupationem doloris impotēs non tēperauit ſi-
bi quo minus aram lachrymis ſpargeret: vixqꝫ ad rem diuinam peragendam vocis
aut manus miniſterio ſufficere valuit. Quinetiam tantum ægritudinis animo con-
traxit, tamqꝫ graui & periculoſa valitudine ſubito affici cœpit: vt pene vitam cum
ſacrificio finiret. Incredibile videretur tantū virum tam inſigni luctus horrore con-
fectum ſi non eius erga Waldemarum affectus fuiſſet notiſſimus. Sed fortuna altero
patriæ lumine extincto reliquum perire paſſa non eſt: ne deeſſet cuius ductu Danię
pedibus Sclauia ſubiiceretur / aut gens quæ ſub tātis ducibus ad excellentem hono-
ris habitum prouecta fuerat / tutore vacua remaneret. Cuius lachrymis precum lo-
co defuſis reſperſa altaria non paruulum promptiſſimę eius erga regem beniuolen-
tiæ indicium præbuere, Iiſdem quoqꝫ madefacta thura gratum deo odorem dediſſe
crediderim.

Explicitus eſt Saxonis Grammatici de rebus Danicis.
liber decimuſquintus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Eiuſdem Saxonis Grammatici profeſſione / & natione Sialandeñ. viri
& eloquentia & ſapientia clariſſimi. Incipit liber Sextuſdecimus.

PEractis inferiis / corporeqꝫ regio honoratiſſi-
me funerato Kanutus monētibus arbitris fe-
ſtinatione qua regnū peti firmariqꝫ oportuit:
in Iutiam ſeceſſit: paternos ſibi milites obliga-
turus. Neqꝫ enim illi nomen regium ambien-
dum reſtabat qđ vnctionis ſuæ tempore ſolē-
niter adeptus fuerat. In concione Wibergenſi
beniuolos ciuium animos expertꝰ apud Ver-
nenſem tacita quorūdam ſimultate compreſ-
ſa / pari cæterorum fauore excipitur. Atqꝫ ita
patrię conſenſu regni hęres efficitur. Interea
Scanorum populus laxata ſibi priſtinę petulā-
tię fręna regis morte gauiſus cladis apud Di-
ſiam pontem peractę piacula a principibus exigere conſtituit: per quos chariſſimis
neceſſitudinum ſolatiis orbatus fuerit. Sed & Acho quidam Tubbonis filius plenis
temeritatis eloquiis flagrantiſſimam ciuilibus malis facem ſubiiciebat: extinctæ &
iam pene ſepultę Scanicę ſeditionis reliquias ſuſcitando. Cuius mali īpediendi gra-
tia Abſalon in Scaniam trangreſſus apud plenam malignitatis concionem oratione
liberius q̃ efficacius habita a plebe deſeritur / factionis principes alium concionandi
locum complexos petente. Quorum tam petulans ac pręceps audacia erat: vt equis
inſidētes cunctā Scaniæ plębem ad eundem locum ſemeſtri ſpatio exacto quaſi tuen-
dę libertatis gratia armatam redire ſub edicto iuberent. Quæ res Abſaloni Sialan-
diam repetendi cauſam prębuit. Ob cuius ſeceſſum popularis ſæuitiæ procurſus te-
meritatis incrementis euectus: inqꝫ Thordonis & Eſberni penates effuſus: eoſdem
prius rapinæ / deinde incendio ſubiecit. Complures quoqꝫ Scanicę nobilitatis ſequē-
tibus diebus ędes crematę. Siquidem factionis duces quo promptiore plæbis auda-
cia vterentur / petulantiam eius principum bonis paſcendam curabant: dulcedine
prędę & aſſiduis fatigationis pręmiis iocūdiorem atqꝫ alacriorem eius operam red-
dituri. Igitur nobilium complures æqualium exemplo vim penatibus ſuis inferen-
dam timentes: bona omnia amicorum cuſtodiæ mandabant. Pars fretum nauibus
complexa ſe & opes vndis q̃ ędibus credere præoptabāt. Pars apud Abſalonē exula-
re ſolatii & lenimenti loco duxit. Cuius atqꝫ Kanuti equites ſuam æque ac do-
minorum fortunam afflictari cernentes cum iniuriam armis propulſandam du-
xiſſent: ſeditionis principes fruſtra a ſe ſine duce res nouari ſuperiore tumultu
experti / Haraldum quendam regii ſanguinis & obtuſi cordis impeditiqꝫ ſermo-
nis e Suetia adciſcunt: hominem prorſus regno imparem: cum in eo nihil præ-
ter generis nobilitatem natura aut fortuna commendabile reddidiſſet. Igitur ma-
iore cum opprobrio talem virum Suetia miſerit / an Scania receperit incertum eſt.
Quo rumore attoniti perculſiqꝫ magnates prout ſe hoſtium aduentus fama varia-
bat: dubiis Abſalonem legationibus fatigant / nunc opem eius tranſitumqꝫ poſcen-
tes / nunc eundem cum tota manu ſuperſedere iubentes. Nōdum enim Scanię partes

Kanuti lxxxviii. Geſta.

Achonis ſeditio.

Haraldus ſueticus.

Haraldus irruperat. Quos cum Kanuti Suetiæ regis eiuſdemq; Satrapæ Byrgeri
præſidiis vi rupiſſet: ad noui principis opinionem cupide congeſtum vulgus incre-
dibiles ei copias ſociabat. Quibus fretus Lundenſi vrbi portas ſibi claudenti excidiũ
minatus eſt. Igitur ex magnatibus complures alternis internuntiis contracti / for-
Lumme aa. tiq; inuicem cohortatione firmati: propter Luminam amnẽ caſtra cõſtituunt. Aliis
regiorum militum per ignorantiæ ſimulationem venire ſuperſedentibus. Quos tã
tus pugnandi ardor ceperat: vt per ſummum nõ ſolum periculorum / ſed etiam po-
pularium contemptum / abſq; paucitatis ſuæ reſpectu vt quęq; equi pernicitas adiu
uabat: ſine imperio aut ordine effuſis habenis in hoſtem contenderent. In quo qui-
Vẽti vehe- dem impetu maiorem venti (quem forte aduerſum habebant) q̃ hoſtium quos im-
mentia. petebant ſęuitiam experti ſunt. Ille enim magnitudine ſua clypeos curſitantibus de
cuſſit. Hi ne pectora quidem irrumpentibus obuertere auſi fuere. Ita popularium
acies numero hominum q̃ animis præſtantior incruentam de ſe victoriam dando /
plus pericli an ignominiæ ſenſerit dubietati ſubiecit. Enimuero quo expeditius fu-
gã qua pugnam præcurrebat intenderet ſeipſam ſcutis exuere non erubuit. Armo-
rum onus abiiciendo quorum vſus experiri confiſa non fuerat. Hac igitur partim
Haraldi fu ga. cæſa, partim capta: Haraldus cum Akone quem affectati regni auctorem habuerat
Suetiam refugus petebat. At Lundenſes ſuſpenſis ad belli euentum animis in neu-
Lundeñ. factiones. tram partem auxilia commodabant fauorem victoribus erogaturi. Qui rei ſucceſ-
ſu conſpecto perinde ac victores victis inſultare cœperunt / cupiditate laudis & prę
dę alienis ſe virtutibus inſerentes: nec contenti popularium ſpecie bis bellum poten
tibus intuliſſe collecta cõcione tertium aduerſum eoſdem indicere grauati nõ ſunt:
ſuſcepti vulneris dolorem conſternationis furori permixtum communi nobilitatis
exitio penſaturi / tantamq; prouocandi perſeuerantiam ſiue pudore cladis, ſiue cupi
dine vltionis animis inſitam geſtantes. Neq; enim illos aut illuſtrium virorum re-
ſpectus aut vulnerum ſuorum memoria quominus ſeditionis ſtudia ſectarentur
domare potuit. Quod periculum cunctorum Scaniæ magnatum capitibus conti-
guum præproperus Abſalonis cum Syalandenſibus aduentus diſpulit. Siquidem
ſublatis vexillis deputatum concioni locum ingreſſus / non ſolum turbulentiſſimo
plębis propoſito obſtitit / ſed etiam leges quæ iniquiſſimis eiuſdem ſuffragiis cõuul-
ſę fuerant piiſſimo iudicii decreto ad priſtinæ auctoritatis habitum reduxit. Sed ne
Haraldi dã natio. q; Haraldum quo minus a magnatibus damnaretur abſentiæ patrocinium protege
re potuit. Hunc certe bis a Scanienſibus mulctatum dixerim / ſemel armis / iterum
ſententiis. De quo quidem diſcernere arduum eſt ferro an ſuffragiis punitor fue-
rit. Plæbs quoq; nihil hoſtile auſa, armis ſumma cum propoſiti diſſimulatione de-
poſitis Abſalonis ſe turmis tranquillo concionandi more iungebant: ſingulis iudi-
ciorum ſuffragiis alacrius q̃ libentius ſucclamando. Ita terribilis illa ac diutina ſe-
ditio ſimul cum concione finem habuit: funeſto plæbis conatu vlterius aduerſum
principum collegium inſoleſcere non audente. Interea Kanutus excitati in Sca-
nia belli nuntio Fyoniam e Iutia petere coactus: Eſbernum Abſalone fratre nun-
tiandæ regiarum partium victoriæ gratia tranſmiſſum obuium accipit. Cuius
inopinato occurſu triſtia afferri ratus hærente animo deiectoq; vultu quicq̃ ex eo
cognoſcere verebatur. Poſtmodum non ſolum eiuſdem plena hilaritatis fronte me-
Froſteherrit. liora ſperare iuſſus, verũetiã iocunda ac libenti narratione de ſuorũ victoria doctus
in Scaniã ouãs ꝓceſſit. Ac primũ eius ꝓuinciã Froſtã rapinę & ĩcẽdio opportunã ex

hibuit: vaſtaſſetq; ni Abſalonis erga illam ſtudium gerẽtis interuentu prohibere-
tur. Quo mediante effectum eſt: vt ab his qui in regem Haraldica factione delique-
rant: æra tantum pœnæ nomine exigerentur. O immenſam clementiam cuius be-
neficio hominibus euidenter noxiis maximi facinoris culpam paruulo cenſu redi-
mere licuit. Quo exemplo cæteri ad ſpem veniæ erecti mitiſſima Abſalonis opera
parem regis manſuetudinem experti ſunt. Egregium tunc Kanutus moderati ani-
mi ſpecimen dedit cum vltionẽ quã vniuerſorũ crimen meruit: vnius amici preci-
bus donauit. Indignum adoleſcentem cuius virtus externi principis acumine ten-
taretur. Compluribus enim Cæſaris legationibus curiam adire paternæq; amici-
tiæ ſucceſſionẽ expetere iuſſus/intercedente amicorum conſilio q̃ modeſtiſſime re-
ſcripſit excuſationis verbis a regnãdi nouitate quæſitis. Siquidem arbitris eius ex-
cuſſa atq; explorata Cæſaris calliditas erat. Hiſdem perfidiæ laqueis filii ſimplicita
tem circũuenire ſtudentibus, quibus olim patris credulitatem implicatam habue-
rat. Cui cum Cæſar erepturum ſe regnum aliiq; daturum plena minarum epiſtola
reſpondiſſet ſolum hoc reſcribere contentus fuit: quęrendum videlicet Cæſari eſſe
priuſq̃ ſibi regnum adimat qui Daniam in eius beneficio reponere cupiat. Qua re-
ſponſi libertate: non ſolum minantem eluſit, verumetiam plurimum a ſe fidutiæ in
ciuium animis reponi docuit. Apud quem Cæſar fruſtra monitis egiſſe ſe videns
Syfridum qui ſororem ipſius in matrimonio habebat ſubornat: quod literarum ſu-
arum inſtinctu nequibat/alienę vocis ſupplemento perſuaſum haberi conando: qui
vbi Daniam intrauit quanta regis charitate ob ſororis eius matrimonium tenere-
tur/quantiſq; Cæſar viribus eſſet expoſito Abſalonem, Sunonem, & Eſbernum:
qui ſoli ex amicis cum rege admittebantur: tum fidei quam Kanuto cuius tutores
exiſterent deberent: tum fidutiæ quam eiuſdem pater in eorum pectoribus repo-
ſuerat admonitos orare cepit: ne amicorum nomine hoſtes agendo creditum ſibi
pupillum annis & conſilio tenerum graue & intolerabile belli onus ſuſcipere iube-
ant: eumq; ſub titulo tuendæ libertatis regno exuant. Qui potius ſalutaribus il-
lum conſiliis formare curæ habeant Romaniq; imperatoris curiæ aſcribi deforme
non ducant. Reſpondet Abſalon de ſe dubium non eſſe quin vtiles ſi noſſet moni-
tus Kanuto libenter fuerit porrecturus. A quo ita Cæſaris amicitiam expeti velit:
vt proprię eius maieſtatis decus incolume ſeruaretur. Nam & Waldemarum Fre-
derici partes, amicitiamq; ſecutum nihil fide eius aut promiſſione fallacius reppe-
riſſe. Proinde Syfridum noſſe debere Kanuto Cæſariq; æquum regnandi ius eſſe:
neq; minore cum libertate hunc Danici regni q̃ illum Romani imperii guberna-
cula continere. Igitur indignante Syfrido, plenaq; minarum ac faſtus reſponſa fun-
dente: an tu (inquit) ex temetipſo Daniam penſas: eamq; vt Thyringam a Cæſa-
re cum volet q̃ facillime capi poſſe exiſtimas? Proinde abi imperatoriq; tuo perfer
Danorum regem ne minimam quidem obſequii partem dignitati eius ac nomini
delaturum. Dignum hoc contemptu dixerim qui propior alieno imperio q̃ pro-
priæ affinitati tam inuiſam Danicæ libertati legationem ſuo monitu adminiſtra-
re ſuſtinuit. His auditis Cæſar ſpernenti ſe regi: quia bellum nequiuit odium in-
flixit: animo non ferro contemptum vlturus. Spe tamen potiendæ Daniæ non o-
miſſa ciuilium in ea malorum motum expectandum putabat: ſeditione diuiduam
gentem minore cum virium ſuarum periculo oppugnandam ſperando. Quam op
portunitatem aliquandiu quæſitam a fortuna ſibi negari conſpiciens. Sclauiæ ſa-

Kanuti moderatio.

Cæſaris dolus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

trapam Bogiſzlauum quem nuper Kazimari fratris decedentis orbitas hæredem
effecerat: crebris muneribus ampliſſimiſq; promiſſionibus in Danica bella ſollici-
tat. Cuius hortatui Bogyſzlauus pronius q̃ prudentius obſecutus: ſed bellum ad-
uerſum Daniam palam atq; aperte profiteri nõ auſus primũ auunculi ſui Iarimari
Rugiæ præfecti quæſitis ſimultatum cauſis hoſtẽ agere cœpit Cæſarianæ militiæ
reſpectũ arctiſſimis affinitatis vinculis præferẽdo. Qua de re Kanutus per Iarima-
rum certior factus mitti curauit qui cauſam a Bogiſzlauo tã ſubitæ lęſionis inqui-
rerẽt. Ille nõ regẽ/non Daniã a ſe lędi: ſed in iuiuriã a Iarimaro illatã repelli teſtatus
cõmunẽ controuerſiã per vtriuſq; legatos armis interim depoſitis ad regis cogni-
tionẽ referri depoſcit: eũdẽq; pacis inter ſe faciendæ auctorẽ flagitat verbis beniuo-
lẽtiam ſimulãtibus ſimplicitatis fidẽ prętẽdere cupiẽs. Igitur rege nihil inſidiarum
aut perfidiæ metuente cauſæ dictionis dies locuſq; decernitur. Apud inſulã deinde
Samſam: non ſolũ huius negotii explicandi: ſed etiã iuris ciuilis emẽdandi gratia in
genti nobilitate contracta amborũ legatos excepit. Quorũ altercatione ſolẽniter au
dita cũ in Iarimarum cõplura loquacius q̃ verius obiectarẽtur ac propter principa
lium perſonarũ abſentiã ſentẽtia impediretur: a Bogiſzlaui legatis vltro iureiuran
do promiſſum eſt eũ cũ primũ regi placitũ foret in rẽ præſentẽ vẽturum/ita in elu-
dendo rege non minore legatorũ q̃ eius a quo miſſi erãt calliditas verſabatur. Quo
rũ promiſſis Kanutus ſecurius q̃ cautius æſtimatis cõcilio ocius dimiſſo in Iutiam
ſeceſſit: fortiſſimis quibuſq; Scanorũ ac Sialandẽſium tantã ocii tranquillitatẽ cau-
ſantibus, ſeq; nimia iam quiete in deſidiã prouolui querẽtibus longo delitiarũ vſu
enerues animos gerere, qui ſub rege Waldemaro totius ferme anni tẽpus multiplici
rerum agitatione varioq; militiæ genere deducere cõſueuerint. Nã militaris robo
ris neruos ſicut ocio hebetari ac remitti ita negotio intẽdi excitariq;. Igitur acuẽdę
virtutis gratia piraticam aduerſum Eſtones in cõmune decerni placuit. Inter hæc
Bogiſzlauus hortãte Cæſare nõ ſolum patriis ac domeſticis viribus inſtructus, ſed
etiã a finitimis late p̃ſidia mutuatus aduerſum Rugiã quingẽtarũ nauiũ claſſem in
genti belli apparatu refertã contraxerat. Quibus copiis nihil hoſtiliũ viriũ obſtatu
rum ratus Bugiſzlauũ quẽdã legati nomine Cæſarẽ petere iubet qui tantũ a ſe exer
citum aduerſum Daniã contractũ nuntiaret/vt dubitare non poſſit quin Kanutus
reſiſtẽdi fidutia defectus/ q̃citiſſime Romano ſe foret imperio traditurus. Delecta-
tus promiſſo Cæſar laudato Bogiſzlauo legatũ imperatoriis donis proſequitur. Ia-
rimarus tam ſubiti inopinatiq; belli fama perculſus/Abſaloni in Sialandia ſe conti-
Bellũ Sclauicum. nenti magnitudinem periculi Rugianæ genti imminentis propinquitatẽq; denun
tiat. Qui protinus feſtinatione quãta ſociorum expugnationẽ præcurri oportebat:
accinctus, miſſis per Sialandiam epiſtolis omnẽ ætatẽ armis habilem in claſſem con
fluere iuſſit: minores rates maioribus, onerarias piraticis ſociauit. Plæbiq; demum
ac nobilitati promiſcuũ corripiẽdarum nauiũ vſum conceſſit. Eodem edicti genere
coniunctis Sialandię inſulis imperatũ. At Fionienſibus Scaniſq; ſextum intra diem
præfixum portũ petere alioqui ſuperſedere iuſſum. Neq; enim vlteriores apparatui
inducias conuenire. Adeo autem in his quibus expeditionis ſocietas mandata fue-
rat obſequendi ſollicitudo flagrabat: vt egregio alacritatis certamine conſtitu-
tum ſibi tempus aut implerent aut præcurrerent. Kanutum vero tametſi nunti-
um in Iutia recepiſſet ingens locorum diſtantia denuntiati temporis anguſtiis per-
mixta Abſalonici operis conſortem exiſtere non patiebatur. Sex ſolas naues Fionia

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

quatuordecim Scania cæteris tarditate impeditis tranſmiſit. Quarũ inſignis pau-
citas culpę obnoxia videri potuiſſet: ſi non longinquitatis patrocinio defenderetur.
Penthecoſtalis feſti peruigilium erat quando prenominatum ſinum abſalonica claſ
ſis inierat. Eadem die nequid ſegnius aut cunctantius gereretur: Hythim inſulam
adnauigari curatur. Illic obuii Rugianorum nuntii præſtolandum docent quoad
ſciri poſſit in quam Rugiani ſoli partem hoſtilis irruptio tenderet. Iam enim Bo-
giſzlauo ad inſulam Coztam Rugiæ prætentam eſſe peruentum. Qui q̃q̃ hoſtilia
iã pene rura pulſaret non tẽperauit ſibi quo minus ſobrietatem effuſa crapulæ licẽ-
tia violaret. Tanta ſiquidem epularum indulgentia exercitum aluit ac corrupit: vt
conuiuium magis q̃ bellum amplexus videretur. Verum Abſalon nuntiorum mo-
nitis obſecutus. Hiſdem poſtera luce regreſſis Bogiſzlauumqꝫ ex aduerſo Strelæ in
ſulæ copias expoſiturum docentibus: q̃q̃ crepuſculum appetebat correpto ſigno
ociſſime littus Scapha petiuit. Gubernatorum deinde collegio per præconem vo-
cato nuntioqꝫ q̃ breuiſſimo militibus edito ingenti cohortationis cura alacritate
exercitum repleuit quietem / ſuam certis victoriæ imaginibus adumbratam præfa-
tus. Nec alia militum reſponſio fuit q̃ pugnam ſe optare: quam ſi accipiant non du-
bitare quin vincant. Quem animorum calorem tum a longa vincendi conſuetudi-
ne tum etiam ab ingenita Danico ſanguini virtute traxerunt. digni qui vocis ſuæ
augurio non fallerentur. Igitur Abſalon incertæ nauigationis metu ꝙ fretum du-
biæ profunditatis eſſet diluculum preſtolatus cum inde ſoluturus eſſet / aliq̃diu re-
tentus eſt harenis anchora altius inſidente. Quo euenit / vt ab vniuerſis infinitum
procedendi ardorem gerentibus relinqueretur. Sed neqꝫ ſe ab exercitu præcedi in-
decens exiſtimabat: a quo plus hortationi ſuæ q̃ cunctationi tributum cernebat.
Quem merito his gratulatum crediderim qui iuſtæ celeritatis compotes q̃ violen
tæ moræ conſortes exiſtere maluerunt. Quã tarditatis iacturam impedimento ſo-
lutus tanta remigii velocitate penſauit / vt pene prima nauigia occupauerit / diſpen
dium caſu inuectum preliandi cupidine redimẽdo. Hunc publicæ feſtinationis pro-
curſum miſſa a Rugianis ratis excepit: quæ aliquanto remiſſiore nauigatione vten-
dum doceret / quod Bogiſzlauo adhuc inſulam Coztam tenentem incertus irru-
ptionis locus exiſteret. Sed & Iarimarus receſſum hoſtium domeſtico milite ſuccin-
ctus opperiebat. Igitur ceſſata impetus cura ad littus dreccenſe diuertitur. Illic af-
fertur hoſtes domum petiſſe nuntiis incidentis forte nebulæ errori deceptis. Idem
noſtris portum darſinum petere iuſſis Iarimari cum eis conſiliaturi Rugiano ex-
ercitu vallatum pollicentur occurſum. Quo loci adnauigato cum nec Iarimarus
nec quiſq̃ ex eius ſatellitibus repertus fuiſſet / placuit Nicolaum Falſtricum ꝙ
Sclauicæ gentis linguam calleret explorandi hoſtium receſſus gratia ad Iarimarum
dimitti. Quo abeunte cum Abſalon diuinæ venerationi vacaturus littus Scapha
petiſſet: repentino nuntio per Iarimari familiarem ſuſcepto cognoſcit pomeranicã
aduentare claſſem: quæ ſi nebulæ denſitas non obſtaret: cerni cominus poſſet. Igi-
tur reuocatis qui ſacra geſtabant cupide concitatã claſſem obuiam hoſti in altũ di-
rexit. Armis nõ precibus deo libamẽta daturus. Qđ em̃ ſacrificii genus ſceleſtorum
nece diuinę potẽtię iocũdius exiſtimemus! At pomeranis nõ tam hoſtile ſolũ repen-
te inuadẽdi q̃ Rugianorũ equitatũ defendendi littoris ſtudioſum variis nauigatio-
nis ambagibus ludificãdi ꝓpoſitum erat. Qui Danicã cõſpicati claſſem Borwegiũ
occidẽtalibus comitatũ Sclauis auxilii ſibi ferendi gratia aduẽtare credebant / aeris

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

nubilo noſtrarum nauium numerum habitumq; dignoſci non patiente. Neq; enim
eorum animos ſubire poterat: Danos per tot locorum ſpatia a Sclauia remotos in=
tra tanti temporis anguſtias eo loco fuiſſe prouectos: ſpeculatoribus ob nimiam ſe=
curitatem excubandi officia parum curioſe gerentibus. Igitur Bogiſzlauus Rugia=
nā claſſem appelli ratus a cētum & quinquaginta myoparonibꝰ circuiri deſyderat
reliquam claſſem veluti in aciem iactis anchoris componit: naues quibus alimenta
vehebantur aliquāto pyraticis præſtantiores inter ipſas & continentē admouit: ar
matę multitudinis ſpeciem vacua lignorū effigie adumbraturus. Quo vultu dece=
ptus Suno Bogiſzlauum auxilia a theutonibus mutuatū credebat. Rareſcente tan=
dem nebula: Abſalon ab exiguis hoſtium ſcaphis præteriri ſe videns ne omnes qui=
dem tuto redituras per iocum aiebat. Igitur ſociis ingenti cohortatione firmatis in
hoſtilem claſſem vt imperio ita ductu & nauigatione primus inuehit. Monitus a Su
none ne eam perinde ac germanicis roboratā auxiliis ꝑpropera feſtinatione inceſſe=
ret: ſed temperato remigio militem armari iuberet: minime cūctandum aiebat / prę
fatus eo iam loci concluſum hoſtem: vt nec bellum tuto cōſerere / nec fugam ſalubri
ter edere poſſet. Itaq; nihil impedimento fore quo minus promptiſſimam ſibi victo
riam eſſet ceſſurus. Eo deinde monitus iterante milites Abſalonis munimenta cor=
poribus aptare cœperunt / parte remigium continuante. Quorum apparatus nimię
ac perſeuerantis nebulæ beneficio hoſtem fallebat. At vbi propius ventum: Danorū
iuuentus vt cunctationis ita ſilentii impatiens ſublatis vexillis nō tēperauit ſibi quo
minus concitatiſſimum pręliandi ardorem celſo cantilenæ genere proſequeretur.
Abſalonis quoq; ſignum nunq̃ ſine hoſtium fuga ſpectari ſolitum Sclauis pariter &
Danorum præſentiam prodidit & confligendi diffidentiam incuſſit. Igitur ſumma
cum trepidatione ſublatis anchoris cupide claſſem concitare cœperunt: quantum
Vincūtur Sclaui. nauigationis longo temporis tractu protulerant exiguo horarum ſpacio remenſi.
Innumeri quorum fugam aut nauium magnitudo aut anchorarum ſublatio reten=
tabat profundum petendo fluctibus q̃ ferro vitam finire maluerunt. Horum rates
eodem pene temporis momento refertas ac vacuas conſpicareris. Sed neq; prola=
pſos natandi vſus ſeruare poterat ſubiectarum voraginum eluuie merſorum cor=
pora tenacius appræhendente. Quantas igitur timoris vires exiſtimemus qui quos
nimio ſui hauſtu repleuerit ne proprio quidem ſpiritui parcere compellit! Decem
& octo nauigia nimię multitudinis in ſe cōfugientis concurſu rupta receptis exitio
Fœda meticuloſitas. fuere. Paucis hoſtem opperiēdi animus fuit. Illius vero etiam ridicula formido exti
tit qui ſociale exemplū peroſus nexo ex rudentibus laqueo ſuſpendio ſe conſumere
q̃ hoſti necandum prębere maluit. Q đ factum complures prius ammiratione / dein
de ludibrio proſecuti / dulcedine ſpoliorum lentius hoſtibus inhęrere cœperūt. Qui
bus Abſalon pręteritis monitiſq; ne pręam q̃ hoſtem inſequi mallent: ſeptem ſolis
nauibus totam pene fugacium claſſem inſectari non deſtitit: illa nimirū fiducia vſus
qua toties ſibi hoſtium terga aſpicere contigit. Neq; enim a palantibus in illa inſe=
quentium paucitate numerus ſed virtus ęſtimabatur. Centum ferme nauium tur=
ba maritimæ fugæ diffidētia terreſtrē cepit: perq; horridos ac deſertos ſaltus iner=
mis attonitaq; diſcurſum habuit. Iarimarum quoq; hoſtilis ſanguinis q̃ prędæ aui=
diorem concitatior tuendæ patriæ cupido reddiderat. Quinq; ac triginta naui=
giis vehementi remigio concitatis / hoſtilis Abſalonem nobilitas deuitabat.
Quæ cum ſeptem ſola ſibi inſtare animaduerteret / fugam ſuam non ſolum triſtem

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſed etiam erubeſcendam rata bis nauigationi perinde ac pugnam confectura la-
xamentum dare conata eſt.Igitur Abſalon q̄q̄ ab amicis cęterę claſſis aduentũ oppe
riri rogaretur nulla ex parte ceſſato remigio ꝑgredi perſeuerauit: plus hoſtiũ tre-
pidatione q̄ ſociorum auxiliis vtẽdum præfatus. Quo cognito Sclaui ſumma cum
exanimatione metum rubori prætulerunt/ naueſq; ſuas quo fugę habiliores eſſent
arma & equos in profundũ abiiciendo oneribus vacuefacere cœperunt. Acrius de-
inde cõuerberato pelago Penum amnẽ perſeueratæ fugæ receptaculum habuerũt.
Quos Abſalon eouſq; vacuo cũctatiõis remigio inſecut⁹ veſpera ad ſocios qui prę-
dę incubuerãt reuertit.Cuius ne particeps quidem fore ſuſtinuit gloriam ad ſe/ſpo
lia ad milites redundare ſpecioſum ducendo. Igitur ex quingentarum nauium nu-
mero quinq; ac triginta delapſis decẽ & octo cõfractis cæteræ in Danorum poteſta
tem ditionẽq; ceſſere.Illa igit̃ dies quæ Abſalonis claritate obcęcatam hoſtium claſ-
ſem aut fugam aut exitium pati coegit:tot errores tot maritima diſcrimina finiuit
Syalãdicos portus ac Balticum fretum peſtifero pyratarũ incurſu vacuefecit:effe
ratam barbarorũ ſæuitiam iugi patientem reddidit: patriamq; noſtram vix liber-
tate ſua potientem Sclauię dominã effecit.Efficax & inuſitatum genus victorię quo
cunctas hoſtium vires funditus euerti cõtigit. Eadem vt Sclauici cruoris plena ex-
ſtitit:ita nullum Danici impendium habuit.Quatuor duntaxat ex Rugianis ſocio-
rum an hoſtium telis perierint incertum eſt. Die poſtero decem & octo Scanienſiũ
nauigia ſuperueniunt quos Abſalon non morę eorum ſed voluntatis ęſtimatione fa
cta prędam cum victoribus communicare pręcepit. Quid deinde Sclauis cõſilii fo-
ret cognoſſe cupiens callidum ſpeculationis genus amplexus:Bogiſzlaum ſub ſimu
latione benignæ & veteris amicitię perfidię per legatos arguendum curat nimiãq;
regis offenſam obnixo placationis ſtudio præcurri poſtulat. Ad hæc Bogiſzlauus
tantam receptę cladis diſſimulationem agere ſuſtinuit: vt laudata monitoris beni-
uolentia facturum ſe quod ab ipſo ſuadebatur promitteret. Tãtum autem timoris
Sclauorum vulgus ob priſtinam fugam animis inſitum habebat:vt etiam nouã vi-
ſa rate quæ legatos vehebat edere nõ erubeſceret. Poſt hæc Abſalon rerũ a ſe geſta-
rum famã illuſtri nuntio præcurri magnificum ratus:Tachonem claro Fioniæ lo-
co natum cum tentorio Bugiſzlaui quod ei portionis nomine ceſſerat remitti cu-
rat:nec ſolum victoriam ſuam regi indicaturum:ſed etiam fidem aſſertis celebrio-
ris prędę geſtamine facturum.Per eundem quoq; ne Sclauicę vires nouis copiis in-
ſtruerentur meſſis tempus expeditione præcurrendum hortatur.Quem Kanutus
lutis Vibergica concione contractis:Abſalonici operis euentũ digno relationis of-
ficio reprę ſentare præcepit: expeditionis hortatore vſurus quem nuntii auctorem
habuerat.Quo facto omnium animis maximam educendæ claſſis curam ingenera-
uit.At Cæſar tantæ cladis nuntio recepto/poſt q̄ ſolo Abſalonis ductu rem geſtam
cognouit:omnem non ſolum obtinendæ Danię ſpem/ verũetiam attentandę fidu-
tiam mẽte depoſuit: proprias vires dãnando:q alienis parum efficaciter vſus fuiſ-
ſet. Eandem victoriam Abſalon ſuam apud bizantium incredibili famæ velocitate
vulgatam:poſtmodũ ab equitibus ſuis tunc temporis in ea vrbe ſtipendia merenti-
bus accepit.Sed nouę frugis acceſſio labẽtibus hoſtium alimẽtis opitulata eſt.Hiſdẽ
ex regię profectionis cunctatione inſtruendorum frumento vicorum per q̄ vtile ſi-
bi laxamentum ſumẽtibus huius expeditionis opinione perciti Walogaſtenſes pro-
fundiora Peni amnis loca crebro lapide cõplent/ mœniũ ſuorum aditum nauigiis

Sclauorum ſubactio. xxiiii.

Speculatio callida.

Walogaſtũ obſidetur.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

negaturi. Quas Abſalon hiſdem aluei locis egerere cupiens: trahendę ſecum iuuen-
tutis gratia corpus aquis immergere nõ dubitauit: eaſq; lapidibus vacuefaciendo.
quãtum tranſmittendę claſſi ſatis erat: ad patientem nauigationis habitum perdu-
xit: q̃q̃ oppidani machinas ſuas tali temperamento libraſſent vt eadem amnis ſpa-
tia certis ictibus deſtinarent. Quibus obſtaculis tranſitu vacuefacto: facilem ſociis
petendę circũſidendęq; vrbis aditum ſtruxit. Obſidione cœpta refixi ſub aquis ſtipi-
tes quorum frequentia oppidum erat vallatũ. nauigia propius appellere paſſi non
ſunt. Hanc oppugnationis difficultatẽ: Danorum iuuenes virtute ſuperare cupien-
tes: non temperauere ſibi quo minus nauigiis a profundo remotis pedibus in aquã
deſcenderent: vadaq; gradu luſtrarent. Contra oppidani in ſubiectos cominus tela
iacere nauigiaq; tormẽtis procul inceſſere cœperunt. Quorum eximios iactus elu-
dere q̃ excipere ſatius exiſtimares. Anceps incertũq; vitatu periculũ erat. pęgran-
dibus ſaxis in conſertas puppes cadentibus in fuga ac declinatione cautoq; corpo-
ris motu: magis q̃ in vlla armorum ope fruſtrãdorũ ictuum remedium ducebatur.
Abſalon mediotenus nauigii progreſſus egeſta tormentis robora: crebra corporis
declinatione fallebat. Quem barbarus forte præſidio egreſſus/poſtq̃ ex clypei notis
agnitum habuit, tormẽtorũ præſidibus manu ſignificauit vt eum impeterent. Igi-
tur interrogatus a quodam an perſpectum haberet qualiter ipſum barbarus deno-
taret: curam ſui illius animo inſitam reſpondit. eodem ludibrio hoſtem & monito-
rem excipiendo. Intrepidi animi dixerim in medio ſalutis diſcrimine pericula ſua
iocoſo dicto proſequi voluiſſe. Adeo certiſſimũ fortitudinis & conſtãtiæ experimẽ-
tum neceſſitas tribuit. Expugnatione non procedente noua adoriendæ vrbis ratio
auctore Eſberno excogitata eſt. Siquidem inuſitatę magnitudinis nauigium variis
ignis nutrimentis completum ſolo ventorum remigio opportunis incendio mœni-
bus adigẽdum curabant. Quod latenti in vndis ſtipiti: illiſum ſine vlla oppidanorũ
iactura ꝓprię cũ materię diſcrimine cõflagrauit. Ita exigui ligni ĩpedimẽto ſpes in-
gentis victorię ſubruta eſt. Hoſtiumq; ſalus paruulo fortunę momento ab iminente

Bogiſzlaui dolus.

exitio protecta. Poſt hæc Bogiſzlauus in dedecorum ſuorum vltionem dolos men-
te ſcrutatus Abſalonis colloquium ſimulata pacis affectatione per legatos poſcẽdo
cum ingenti equitatu deſtinatum conuentui locum petiuit. Quem binis obuiam ſi-
bi nauigiis venientem vt continẽtem aſcenderet obſecrauit: cõmodius in tentorio
q̃ naui colloquẽdum pręfatus. Obſequentẽ illum nauigioq; excedere volentẽ Erlin-
gus quidam illuſtri inter noricos loco natus horridioris ſomni narratione retinuit
haud dubie fraudem ſenſurũ: ſi ſalutem ſuam hoſtibus crederet auguratus. Cuius
vocem Abſalon perinde ac diuinitus ſibi dati indicii miraculũ veneratus: vocanti

Epiſcopi pręſtãtia.

ſe Bogiſzlauo minorem a maiore peti non oportere perhibuit. Pontificem duci di-
gnitate pręſtare aſſeuerãdo. Ita hoſti impotentiã obiiciendo fraudis materiam ade-
mit. Ille ſtricta nauis ſpacia cauſatus: repentino diſceſſu fallaciam detexit: Nam qui
alias vltro nauigiũ Abſalonis ingredi conſueuit: nunc eius aditum perinde ac fa-
tale ſibi domicilium conſcientiæ malignitate confuſus exhorruit. Gauiſus Abſalon
ꝙ ſalutem ſuam ſomnio q̃ hoſti credere præoptaſſet ad claſſem ſe recepit. Igitur cũ
exercitus noſter cõmunem agrorum vaſtationem vnius vrbis excidio anteponens:
exhauriendę prouincię conſilium cepiſſet/inq; pontis pertranſeundi anguſtiis hæ-
rerent: crebris oppidanorum myoparonibus inceſſuntur. Qui mox ſagittariorum
ab Abſalone, Regeq; miſſorum opera deturbati: infeſtandę cõmodius claſſis gratia

continenti ſe tradunt/noſtroſq; clamore nõ minus q̄ iaculis inſecuti, per ſummam
ignauiæ exprobrationem perinde ac victis inſultare cœperunt. Quo viſo reliqui ex
oppidanis paſſim correptis ſcaphis, mœnibus etiam quæ tuebantur deſertis, in ri=
pam ſe conferunt/relicta a Danis tabernacula prædaturi. Neq; enim regios equites
nauium tranſitum in terra opperientes/fumus tabernaculorum quæ Dani diſcedẽ
tes cremabant incendio ortus ab ipſis diſcerni patiebat̃. A quibus quũ inopinati at=
tonitiq; incurſarẽtur, pars in ſcaphas refugit/pars armis in ripa/aut aquis in amne
exitiũ habuit. Natãtes a ſagittariis interfecti/nauigãtes euerſi/iuſtas irriſis a ſe Da
nis pœnas luerunt. Ita Walagoſtenſes pauloante falſis noſtrorũ opprobriis exultan=
tes/nũc ciuiũ in cõſpectu ſuo necatorũ miſeranda fata luctu proſequebãtur. Quod
Oznenſes fama expti, ſuburbanos penates ocyus cremãdos curant: ne iiſdem hoſtes Ozneñ me=
ad mœniũ ſuorũ incendiũ vterentur. Igitur dum vltro ſe tectis ſpoliant, ingens vr tus.
bi ſuæ tutamentũ cõciliant: quo domibus tenuiores, hoc mœnibus tutiores effecti.
Rus Regi rapinæ extitit. Cuius ſententia Abſalon Iulinenſium finiũ/ arciũq; Zuinẽ
ſiũ expugnationẽ pagere iuſſus, Eſbernũ fratrẽ Zuinã cum cõmiſſę ſibi claſſis parte
præmittit: aut arces ipſas (ſi fors ſineret) capturum/ aut earum cuſtodibus quoad
ſe Iulino reuerti contigiſſet, fugam intercluſurũ. Quorum ianuæ venienti Eſberno
vacuæ patuere: propugnatoribus nimirum aduentum hoſtiũ furtiuo diſceſſu præ
currentibus. Ambæ itaq; incendio datæ. Qua de re Abſalon Iulinenſium rebus ab=
ſumptis non ſolum longinqui fumi contemplatione/verũetiã ſociorũ inde reuertẽ
tiũ affirmatiõe certior factus, ad Regẽ reuertit/ lætatus ſe magna curarũ parte fra
terna opera liberatum. Rex vicos neceſſariis vſibus abundantes captu difficiles fo=
re/vacuoſq; tantum a ſe penates exuri conſpiciens/remeare conſtituit, qui nunc de
ſertos inopeſq; lares adortus fuerat/exacto meſſis tempore referta copiis horrea cõ
ſumpturus. Cumq; non minus capiendarum vrbium difficultate/q̄ vacuarũ ædiũ
incendio fatigatus Zuinam amnem abducendæ expeditionis gratia petiuiſſet, exu
ſtarum arcium reliquias ſolo æquari iuſſit. Et vt omnia earundem monimenta de=
moliretur, etiam lapides fundamentis egeſtos in profundum iactandos curauit: q̄q̄
iidem recenti adhuc incendio torridi vix ſe manu contingi paterentur. Cuius la=
boris idem atq; expeditionis finis extitit. Autumno domi peracto, duodenis mili=
bus e Rugia contractis, Tribuſanam prouinciam ditioni ſuæ parentem peragrat.
Poſt hæc Cyrcipinenſium deuexam paludem paternæ militiæ æmulatione permẽ=
ſus, ad vrbem Lubekincã peruenit. Qua prætерita dum Diminum petere ſtatuiſſet
in abundantem potione vicum incidit, Barbaris illic tanta animorũ ſecuritate con
uiuantibus: vt nullum prorſus hoſtilis aduentus formidarent impetum. Quantam
porro gentis illius intemperantiam pacis tempore extitiſſe putemus: quæ ne ho=
ſte quidem liminibus imminente/ quo minus vires ſuas ebrietatis illecebris labe=
factaret/abſtinuit! Itinere deinde noſtrorum ad naues conuerſo, conuellendæ præ
dæ/ſpargendiq; paſſim incendii gratia/Danica manus diſiicitur, mentem Regis
longinquæ viæ diſpendiis a petendi Dymini propoſito retrahentibus. Qui trigin
ta ſolos ſibi comites aſſeruaſſe contentus/quum ingentem Barbarorum cohortem
opimam villam tueri ſatellite nuntiante cognoſſet, Abſalonem ſuo forte vexillo
coniunctum dimidio cum præſentium equitum numero opem ſociis laturum di= Stratage=
mittit. Qui imperium amplexatus, obſcurandæ paucitatis gratia laxius mili= ma.
tem incedere iubet/ multitudinis inſtar confuſa agminum ſpecie præbiturus.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Quinetiam vehementius irruptionem edere curæ habuit: quo plures inſequi cre-
derentur. Iamq; barbarorũ relicta villa, nemus tenentiũ manipulos contemplatus
quum ſe longe viribus inferiorem animaduerteret/ideoq; ſociorum augmentum ſi-
mulare vellet, cõplures ex ſuis furtim diſcedere monitos/aperte ſubinde redire iuſ-
ſit: idq; ſæpenumero faciendum curauit. Igitur auxiliorum incrementa ſenſim reci-
pere exiſtimatus, non ſuppetentibus qui prædam aſportarent, contractas vici opes
ingenti pyra conſtructa cremauit/flammis inſequendo quod vſui commodare non
poterat, etiam miniſtris incendii tantæ pecuniæ conſumptionẽ animi dolore proſe-
quẽtibus. Ea re geſta ad Regem ſe retulit. Qui ꝓpter Lubynam ꝑnoctatione habi-
ta, deleta vicorum reliquiis, lacunã per quam arduo labore iter fecerat/ponte a Ru-
gianis cõſterni curat: eamq; nullo pene negocio remenſus, cõſcenſis nauibus, in pro-
ximum Peno amni portum peruenit. Vbi diutina ac vehementi tempeſtate vexat⁹
Bogiſzlauum pacem a ſe per legatos petentem repulit/ꝗꝗ iam labentibus alimẽtis
expeditionem remittere cogeretur. Exactis domi hybernis per Zuynam ingẽti cũ
expeditione regreſſus, Grotzuinã lacerat. Vbi quũ Iarimarus hoſtium occurſum
ex eorum lituo depræhenſum regi nuntiandum proponeret/idq; ab Abſalone niſi
iidem in conſpectũ veniſſent exequi vetaretur, ancipiti malo circumuentũ ſe dixit
qui ſiqd inopinati periculi ſe tacente ſociis incidiſſet, incuriæ damnari: ſin maturi⁹
indiciũ afferret, timiditatis notari poſſet: quũ et præpropero nuntio vti ꝓbroſum
Prædæ cupiditas. et nimis lento deſidioſum videatur. Huius ꝓuinciæ præda parũ ſatiatos Pomera-
nicarũ opum fama ſollicitat: quæ vt eximiæ, ita intactæ prædicabant. Nulli tã lon-
ginquã militiam ingredi difficile viſum: ꝗꝗ ꝑferendæ inediæ/ꝑagendæq; ſolitudi-
nis prædicebatur aſperitas, ardore prædæ periculorũ metum leuante. Imbellis po-
pulus vrbiũq; et armorũ inops regio ferebatur. Et qm̃ noſtris ꝓpoſitũ ex ſententia
cedere conſueuerat, pergendi cupiditas animos inflammabat. Nec fraudandos pꝛę-
ſentibus votis fœlicia tot ſucceſſuum experimenta ſpõdebant. In qua ꝑfectione pa-
bulo parum ſuppetente/nõ ſolum equos, verũetiam pedites cõmeatibus onuſtos at-
tritæ labore vires deficiebant. Hæ res cõuertendi itineris/repetendiq; claſſe Iulyni
cauſam dedere. Illic rex adoriendi per inſidias Camyni cõſilium nactus/apertęq; ei⁹
irruptioni latentem præferens, ductantibus locorũ peritis ꝑ ignotos ac deuios ſal-
tus, plenum difficultatis iter corripuit. Errantibus cæteris Sialandenſes ac Scaniẽ-
ſes Alexandro (Abſalonis hic ſorore editus erat) primipilo vſi/Rugianiſq; ducib⁹
rectã et compẽdiariam viam ſecuti, Camynũ venere: occupaſſentq; niſi incolas incẽ-
dio cautiores feciſſent. Quorũ paucitatẽ Bogiſzlauus, qui in eodem tunc forte op-
pido moram agebat, effuſis manipulis irrumpendam ratus: Eſberno qui talium re-
rũ experientia vſuq; callebat: quo longius hoſtes vrbe euocarentur/de induſtria ce-
dendũ monente/diu terga præbentibus inſtitit. Ad poſtremũ intellectis inſidiis ef-
fuſius ruentes in aciem reuocat/tam improbum ab vrbe exceſſum amaræ repræhẽ-
ſionis ſalebris inſecutus. Quod videns Eſbernus abiecta fugæ ſimulatione, ſigna ad
hoſtẽ reflexit: effecitq;: vt Bugiſzlauus caballo delapſus/pauido recurſu intra vallũ
confugeret/celeritate pedum ſalutem quæſiturus: quam aut armis aut equi veloci-
tate tueri fidutiam non habebat. Alexander illato portis ſigno, neminem a quo re-
pelleretur inuenit: tanta trepidatione captis hoſtibus, vt ne vrbis ſuæ quidem limi-
na ab iniuria vindicare præſumerent. Qua gloria ſatiati Danorum iuuenes/pau-
latim in aciem ſe recipere, q̃ vlterius vrbi inſultare maluerunt: paucitatis æſtima-

tione temeritatem domãte. Hunc iuuentutis procurſum rex reliquo milite ſubſe-
cutus propter muros equo deſcendit: expugnandę vrbis habitum curioſiore cõtē-
plationis officio luſtraturus. Quo reſidente vallũq; vexillis ſtipante: canonicę vitæ
clerici contuſi deiectiq; animi mœrorē pedum nuditate teſtantes/ digeſta rite pro-
ceſſione cum inſignibus ſuis aduenìunt: eoq; paternę ſanctitate admonito genibus
nixi ſacris ædibus abſtinendum precantur, orando ne diuinos penates humanis in-
cẽdio iungat/neq; ita in hoſtes ſęuiat: vt publicę religionis domicilia cõſumat: Tot
ſuas: tot maiorũ virtutes teterrimo facinore corrupturus. Adiectum ab iis eſt Bo-
giſzlauum regis tuto petendi gratia familiaris fidei patrocinium poſtulare: Reſpõ
ſum a Kanuto, homines ſibi non deum inceſſendi propoſitum eſſe: vt iuſtũ: ita alie-
num ſacrilegii bellum geſturo. Quibus ſi ciuitatis partem extra municipii mœnia
collocatam cremaret: eccleſias mortalium ædificiis permixtas cõmunibus flammis
implicandas dicentibus: iram precibus remiſit: hoſtileſq; lares inuiolatos relinque-
re/ ꝗ diuinos humanis iniuria æquare maluit. Illi vrbem precibꝰ ſuis donatã gauiſi
gratiis pro beneficio actis lętitia ouantes diſcedunt: eamq; ſacro concentus genere
proſequuntur. Bogiſzlauus quod petebat obtento/ quęſitum Abſalonem die poſte-
ro obuiam ſibi cum Iarimo venturum precatur, eoſdem faciendę cum rege pacis ar-
bitros habiturus: quos tot colloquiis amicos expertus fuerat. Quem Abſalon frau-
de potius ꝗ ſincera verborum fide agere ratus: negauit ſe intercedere quo minus
igni prouincia vaſtaretur: ne tantum iter expleſſe fraudi fuiſſe videatur. Ille nihil a
ſe extra municipii mœnia poſſideri confeſſus: ſacris tantum domiciliis eorũq; gra-
tia vicinis tectis abſtinendum orauit. Quod beneficium eodem voto petitum pro-
miſſumq; eſt. Reliquum lucis auidiſſima vicorum vaſtatione conſumptũ. Bogiſzla-
uus præſentium periculorum impulſu promiſſum reuertendi tẽpore ſectatus Ab-
ſalone & Iarimaro dextras prębentibus ad regem perducitur ingentiſq; ſummę pe-
cunia mulctæ nomine pacta: non alias pacis conditiones aſſequi potuit ꝗ vt procu-
rationem hactenus patrimonii titulo amminiſtratam e manu regis: beneficii iure
ſuſciperet: libertatẽq; ſeruitute mutaret/ Rugianę gentis tributum obſequiis ęqua-
turus. Hanc pactionem obſidibus firmandam pollicitus diſcedit: redeundi comiti-
bus vtendo: quos adueniendi duces habuerat. Et ne venerationis expers dimitte-
retur: ab Abſalone conuiuio cũ amicis exceptus, potu nimis auide ſumpto adeo vi-
res ſenſumq; exuit vt vix mente conſtare putaretur. Qua intemperantia amiſſę ma-
ieſtatis oblitus: deflendę ſeruitutis loco: libertatis gaudia repræſentauit. Igitur ni-
mio ebrietatis hauſtu obſtupefactis neruis: naue egeſtus in tentorio collocatur. Ab-
ſalone quadraginta armatos ante tabernaculi fores excubare: nocturnęq; eius cuſto
dię vacare iubente. Tanta ſiquidem apud Danos ſeruandorum hoſpitum ſedulitas
exiſtere conſueuit: vt eorum ſaluti perinde ac proprię ſtudere curaretur. Quo be-
neficio obligatus Bogiſzlauus: Sclauorum animos Danis applicando: debitam Ab-
ſalonis meritis gratiã retulit. Quibꝰ cũ pulſo mane ſomno oculos ĩſeruiſſet: Dano-
rum fidem exoſculatus: aptiſſimoq; laudationis genere proſequutus: plus volupta-
tis ſe ex percepta Abſalonis humanitate ꝗ amaritudinis ex patrię iactura ſentire di
xit. Igitur ad locum in quo milites eum præſtolabãtur relatus: poſtero die Sclauicę
nobilitatis proceribus adductis/ genibus annixus cum coniuge ſe & liberis ad pedes
regis ſuppliciter abiecit: veniãq; diutinę rebellationis precatus: obſidibuſq; ex par-
te datis, ex parte promiſſis: auitæ paternæq; procurationis ſummam beneficii loco

Cõditiones Bogiſzlauo datę.

Sclauorũ deditio. xxiiii.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

ſuſcipere nõ erubuit. qđ patrimonii erat: alienæ largitionis indulgẽtia poſſeſſurus Rex principis huc neceſſitati miſeratione ꝑmotus: ſatis iã grauis eũ ſibi pœnas dediſſe exiſtimauit/regnũꝙ ei⁹ in munere q̃ in vſu ſuo cõſtituere maluit: ac demũ humi iacẽtẽ erexit. Nec minus regẽ maternæ erga Bogiſzlaui filios neceſſitudinis reſpectus tangebat. Ita Sclauicarũ rerũ dominiũ aſſiduis Waldemari laborib⁹ negatũ paruulo Kanuti negocio contributum eſt. felici eius militia paternã ſupergrediente fortunam. Eodem temporis momẽto ingenti nubium volumine colliſo per ſummam vtriuſꝙ gentis exanimationem fracta crepuere tonitrua. Quo euẽtu Sclauici regni interitum portendi a coniecturarum ſagacibus exiſtimatum eſt. Bogiſzlaui quoꝙ animus conſtantię pignoribus refectus accepti beneficii memoriam ad vltimũ vſꝙ vitæ tempus inuiolabili fide exhibuit. Adeo vt cum ſupremo morbo correptus in lectulo laberetur: adhibitos amicos iureiurãdo obſtringeret eos coniugẽ ſuam ac liberos ad regem perducturos: eũꝙ diuidendi inter pupillos regni auctorem habituros/& quod is ſtatuiſſet perinde ac teſtamẽto cautum cuſtodituros: nihil ſe de Danorum fide hęſitare teſtatus: quorum egregia toties experimẽta ſuſceperit: Succurrebat enim illuſtri viro quãtos fructus Rugianis conſtantis erga Danos amicitiæ cuſtodia peperiſſet.

Tonitrua portẽtoſa.

Hactenus Saxo Grammaticus Sialendeñ. vir diſertiſſimus. Quę accurata diligentia impreſſit in inclyta Parrhiſiorum academia Iodocus Badius Aſcenſius Idibus Martiis. MDXIIII. Supputatione Romana.

Nota [illegible] Anno 1120

[illegible]

Et nunc temporis videlicet Anno dni 1539 [illegible]

Non [illegible] Christus [illegible]

[illegible]

NB. [illegible] Regis Danie et [illegible] Templo Ringstet

RERUM ET VERBORUM HISTORIÆ DANICÆ PRÆCIPUÈ MEMORABILIUM INDEX

In quo numerus prior paginam, posterior lineam demonstrat.

A

pag. 6.
...entia ibid.
...,10.
...,ibid. 43, 46. 63.
...20.
...doli, 21. 51. 60.
... robur, 26. 40. 38. motus, 47.
...tia odium, 28. 29. 31. 48. 52.
...recuperatio, 29,
...tia rara, 32.
..., 32.
...erina pecunia, 32.
...n, 39.
...,46. 5?. 52. 59. 61.
...strepitus, 47.
...itas parentum, 49.
...us locus, 53. 62.
..., 55.
...entia, 57.
..., 57.
...viliata, 58.
...tia, 62. 71.
..., 65.
...ium, 68.
...s, 69.
...exitus, 70.
...ens, 71.
...a et alites, 76.
...tentia ibid.

B

[illegible]llica exercitia, [illegible]
[illegible]na mala, [illegible]
[illegible]enefic[illegible], 27.
Bellicos[illegible].
Bellorum fortunam gubernare, 43.
Bellum, 46.
Bruta, 56.
Bonum inopinatum, 65.
Bibere, 66.
Bellis clarus, 66. 71.
Bonus civis, 70.

C

Clementia, 14.
Cautela principum, 24.
Convivium, 29. 57. 61. 63.
Charitas, 31.
Constantia, 35, 36.
Certamina, 37. mutua, 40. 51.
Claustris obserare, 4, 39.
Colloquium amicum, 45.
Corpus corrugare et explicare, 12.
Collis imago, 40,
Casus, 49.
Cadere, ib.
Celebris, 50, 53. 59. 65.
Conjectura, 50,
Connectere, 4,
Connexilis, 51.
Compendium, 51.
Circus, Circulus, 52.
Communis Sententia, 53.
Consvetudo peccandi, 54.
Consilium, 56.
Commiseratio, 59.
Collega, 60.
Calamitosus, 60.
Cultus magnificus, 61.
Conjugium senile, 62,
Conjugium, 63.
C[illegible]ptex [illegible], 63.
Causa ex [illegible] sui boma, 64.

…mbia regum, 74.
…ſcii, 76.
…tis diſcordia, ibid.
…mmeatus, 77.
…poris agitatio ibid.

…uz.

D

Doctrinæ copia p. 1.
Damnum honoris, 6.
Duriter parta ægre deſerventur, 27, 28.
Ductum, 33. 51. 53. 65.
Dolus, 42. 48.
Dona, 48.
Delatores, 54.
Dedecoris redemptio, 69.
Degener ſoboles, 71.
Dolor occultus, 76.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

E

Exitium, 15, 25.
Exitus opinioni contrarius, 30. 46,
Edulium, 47.
Exequias moestas ducere, 12, 24, 60,
Equitare, 55.
Educatio socia, 54, 55.
Extorquere, 58.

F

Foris belligerare, 16.
Fames, 23, 16,
Forma generis index, 25.
Fuga, 32.
Fortuna, 42, 45, 49. 64.
Fortiter agere, 39.
Fidicen, 42, 47.
Facundus, 44,
Funeris obsequium, 45,
Fatum, 46.
Fabricare, 14, 48.
Fructus bonorum, 52.
Fortitudo, 60, 65.
Forma, 63.
Foemina, 64. 75.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

G

...ria militaris, 7.
...ria post fata, 38.
...ernaculum, 55.
...i mos, 56.
...ria studium +.72.
...ra, 77.

H

Historia, 2.
Historiarum cognitio ibid.
Humanitas ibid. et 44.53.57.59.60.
Honores, 21.
Hostis insecutio, 28.
Habitus vestitus, 12.24, 48, 49,
Hospitalitas, 62.
Honestas, 63.
Honestatis cura, 64,
Hostis, 76.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

I

Illuſtratio patriæ, 6.
Inæqualitas thori, 21. 63.
Ignobilitas virtute penſanda, ib. et 25.
Ingenioſitas, ib.
Inſidiæ, ibid. ſectæ, 62.
Iuventutis exercitia, 22.
Ignoſcentia, 27.
Iacula miſſilia, ib. et 44.
Ignem accendere, 35.
Ingenua ſtemmata, 40,
Incendium ſpargere, 37. 58, 59.
Imparitas amicitiæ, 45.
Intemperantia, 46.
Impetus, 47.
Infirma res, 44, 48.
Indignatio, 48.
Iuſta belli cauſa, 50,
Iactus, 52.
Inferiarum pietas, 53. earundem gloria et effectus, ibid.
Iocus, 55.
Inquiſitio, 56.
Ignominia, 60,
Illuſtris, 64,
Inutilis, 64,
Immedicabile, 67.
Impudicitia, 73.
Illuſtre connubium, 74.
Imparium collatio, 75.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

L

...citas, 16. 65, 67. 73.
...na, 26. 46.
...tas, 34.
...s ſtudioſus, 35.
...et nox, 43.
...re, 18, 46.
..., 56.
...e, 57.
...tia, 70.
...ntia, 75. 76.

M

Magnanima pietas, 19.
Minæ, 20. 61.
Monstra, Spectra, 24, 25.
Mors gloriæ, 28. nulli parcit, 40. obſcura, 47.
Muliebris astus, 31.
Munificentia, 32.
Munus, 34.
Miles fortis animi, ib. fidelis 36, 41.
Mori bonatè, 41. hilari animo, 33, 39, 40.
Malè parta, 42.
Medicina, 49.
Mutila membra, 53.
Memoria, 59. 60.
Mors, 64.
Magnificentia, 66.
Magnanimitas, 66.
Mendacium, 66.
Mutus, 69.
Mutabiles animi, 72.
Miles, 76.
Magus, 77.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

N

Negligentia militaris, 24.
Navigatio vaga, 26, 30, 50
Naſus abſciſſus, 34.
Naufragium, 51.
Nobilis, 63.
Nubendi libertas, 75.

O

Opes, 1. doloſæ, 28. congeſtæ, 37.
Opera dominuum caduca, 4.
Oppidum illuſtre, 34.
Opulentus, 37.
Otium, 49.
Opificium Scientiæ index, 54.
Occaſio, 56. 65.
Opprobrium, 57.
Otium, 65. 73.
Origo, 75.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

P

…naturi animi, 7.
…cipis officium ibid.
…tas conjugatis, 8.
…ia Salus, 16.
…enire hostem, 23.
…osa virtus, 25.
… militaris, 28. relinquenda, ib. avibus, 41
…uria, 30,
…entia, 32.
…ri, 44,
…tia Labilis, 47.
…tius 48.
…naturum conjugium, 48,
…severantia ib.
…citia rigida, 48, 49.
…igia, 11, 50,
…ium, 51. 52.
…a, 52.
…ntia, 54.
…nimia, 58.
…ns, 61.
…iarj, 63.
…fens, 64
…a impar, 67.
…nceps indigena, 76.
…atica, 77.
…mentum mirab. 77. 78.

Q

Quisque sibi, 21.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

R

Regni Societas, 9. [redacted].
Religio, 50. 61, 62.
Rigidum pectus, 60,

S

Senectus, 21.
Servitus, 25. 51.
Stratagema, 27.
Stultitia in opibus, 29.
Scala, 33.
Sub dio, 43.
Successus, 45.
Sitim lenire, 45
Solitudo, 46.
Scandalum tollendum, 49. 50,
Simonia, 50,
Sepultura, 19, 16, 47, 51. 60.
Segnities honore caret, 51.
Spes præmii, 52.
Superbiæ fomes, 52.
Sui cura, 53.
Stultitia simulata, 54. 56. 60.
Scelesto non condolendum, 60,
Sævus, 66.
Successio, 68.
Superbus 71.
Stuprum et Scortatio, 73.
Senes et Iuvenes, 74.
Splendidus, 77.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

T

…ographia 3.
…rannus inglorius, 6.59.60.
…onis lex, 16.
…olentia, 21.
…acitas animi, 27.
…iditas, 28, 29.
…orum notatio, 42.
…logxiae, 45.47.
…rnitas, 65.
…ninium, 66.
…ques, 74.
…an, 77.

V U

Virtus principum, 18.
Vindicta miserorum, 21.
Virtus, 28.33.52.54.
Victoria, 29.
Veneris exercitium, 30, 35.54.55.
Vir integer, 31.
Ultio, 34.39, 50, 60.
Votum, ib.64, 66.77.
Vita et mors honesta, 38.64,
Via invia, 43.46.
Vitæ charitas, 44,
Vitia naturæ, 44,
Victoriæ præmium, 51.
Venus, 54.
Veritas, 55.
Vincere, 62.
Virtus militaris, 65

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

IN NOMINE JESU.

ANTHOLOGIA SENTENTIARUM SAXONIANARUM.

Prior numerus paginam, poſterior lineam deſignat.

ag. 6. Lin. 32. Ut plus ſplendoris, ita minus ſe-
curitatis aulis quam tuguriis ineſt.

24. Rex non ſibi ſed patriæ curam ſuſcepiſ-
ſe teſtabitur.

bid. 26. Pecunia ad milites; Gloria ad du-
cem redundare debet.

26. Namq; petenti . Aſpera primum
Difficilisq; Sæpe ſecundo
Foemina cedit.

.5. Nulla ætatis pars virtuti incongrua
exiſtimari debet.

bid. 36. Alienis amoribq; manus injici non
oportet.

25. Quod blandè non ſtruitur, minaci-
ter impetratur.

bid. 43. Nolebant priſcæ fortitudinis du-
ces univerſorum diſcrimine exequi, quod
paucorum ſorte peragi potuiſſet.

1.5. Felle ferox bubo, voce canorus olor.

bid. 20. Felicior, eſt honor audacia quam hæ-
reditate quæſitus.

Melius virtute culmen quam ſucceſſione
conſcenditur.

Potius honores meritum quam naa conciliat.

Senectutem ſubruere nephas non eſt, quæ
proprio in ruinam pondere ſuppreſſa devergit.

Lapſui vicinum eſt quicquid ſenio conſtat.

Melius eſt principem intus amplecti, quam
exterius venerari.

Glorioſius nubere regi quam obſequi.

Proximum ſibi quemq; natura conſtituit.

Nihil eſt quod non ingenio cedat.

Nullo nectus quam affinitatis nomine inſi-
dia teguntur.

Temulentia promptum cædi iter aperiet.

Minor occupatis ſolet cautela perquiri.

Piium eſt ultricem miſerorum manum exten-
dere.

Ex Libro Secundo.

43,2. Difficillimum eſſe domeſticum debellare
periculum.

Facilè famelicis obviatur.

Nullum inedia acrius jaculum.

Edax virium peſtis edendi penuria nutri-
tur.

Armorum opem alimentorum inopia ſubruit.

Inimicum otio ſuperare fas eſt.

Felicior armorum ſucceſſus aderit, ſi prævia
fames bellum committit.

Facilè ab indefeſſo laſſitudine concuſ-
ſus opprimitur.

Adeſa marcore dextera pigrior in arma
perveniat.

Lentiores ferro manus dabit, quem
quiſpiam prius labor exhauſerit.

Præceps victoria eſt, ubi tabe conſum-
ptus cum robuſto congreditur.

24,14. Nihil in re militari pernicioſius anim-
advertitur, quam per otium metu vacuum,
Solutis neglectisq; rebus nimia fiduciæ
præſumptione torpeſcere.

25,31. Forma proſapiam pandit; et in oculo-
rum micatu naturæ venuſtas elucet.

Acritas viſus ortus excellentiam præfert.

Nec humili loco natum ſiquet, quem certiſſi-
ma nobilitatis index pulchritudo commendat.

Exterior pupillarum alacritas interni fulgo-
ris genium confitetur.

Facies fidem generi facit; et in luculentia
vultus majorum claritudo reſpicitur. Neq;
n. tam comis, tamq; ingenua ſpecies ab ignobi-
bili potuit autore profundi.

Sanguinis decus cognato frontem decore
perfundit; et in oris ſpeculo conditio na-
tiva reſultat.

Minimè ergo tam ſpectati cælaminis ſimu-
lacrum, obſcurus artifex abſolvit.

Servitus non ſemper nobilitate vacua re-
peritur.

Sæpè ſordido cultu robuſta obtegitur ma-
nus: fortisq; dextra atra veſte concluditur.
interdum.

27,12. Segniter deſerere ſolet animus,
quicquid ſolido fuerit amore complexus.

Neq; fluidis annis molitum continuò
crimen elabitur.

Primævam quippe mentem poſterior i-
mitatur affectio. Nec citò vitiorum
veſtigia pereunt, quæ tenera moribq;
ætas impreſſerit. 44. Ægrè projici-
tur, quod maximo conſtat periculo q-
ſitum. Invitè deſeritur, quod vitæ
diſcrimine enitur. Extremæ

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

dementiæ eſt viriti animo ac manu parta muliebriter ſpernere.
28,12. Lavor nunquam eximet, quod virtus peperit. 14. Præſtat ſpecioſa defungi morte, quàm turpis aviditate viteſcere. Et vita parvulo temporis momento deſerimus, pudor etiam fatum inſequitur.
24. Triumphus ante carpendus quàm cenſus. 25. Satius eſt trophæum prenſare quàm quæſtum. Potior eſt metallo virtus: hoc namq exterior ornatus conciliatur; illa interno externoq cultui precium affert. 30. (Sæpè) Simplex argenti nitor ſatentis ſani fraude implicitus eſt, tenetur. 32. Nihil indignius opibus eſt, quæ raptorem captivant, dum ditare creduntur. 38. Potius virtute ardui quàm cupiditate proni exiſtere; nec occiduos in avaritiam animos, ſed erectos in gloriam habere debemus.
30,7. Quem nimia ſui charitas ceperit, aliena deſerit; nec ſibi quisquam ambitioſè atq alius amicè conſulere poteſt. 45. Fit ſæpè ut lætis lugubria finiantur, et in ſpecioſos exitus turpiter auſpicata concertant.
31,40. Nulla muliebribus animis fiducia debetur.
32,1. Difficile vera ac ſolida amicitia reperitur. 15. Aeſtus telis acrior.
44. Precum iterationem munificentiæ velocitate præcurrere; quàm beneficium tarditate notare præſtat.
33,1, Plerumq virtus aut præmiis paſcitur; aut laudibus incitatur.
34,8. Olim ingreſſuri curiam proceres famulatus ſui principia, alicujus magnæ rei vota principibq obligare ſolebant; virtute tirocinium auſpicantes. 13. Plus libertati quàm neceſſitudini debetur.
36,20. Certamina prima
Fronte gerunt aquilæ, et rapidis ſeictibus urgent
Anteriore loco.
37,24. Fundere damnatis fas eſt incendia portis.
38,45. Gloria defunctos ſequitur putriq favillæ
39,1,2. Fama ſuperſtes erit. Nec ullum decidet ævum
Quod perfecta ſuo patravit tempore virtus.
35,20. Non debet laudis titulos aut præmia captans
Ignavo torpere metu: ſed fortibus ire
Obvius; et gelidum non expaleſcere ferrum.
40,15. Surgit ab ingenuis bellum: clariſſima martem
Stemmata conficiunt: nec n. vulgaribus auſis
Res agitur, quam ſola Ducum diſcrimina tentant.
44. Fama oculo cedit; viſusq fidelior aure eſt.
41,27. Dum vita manet ſtudeamus honeſtè
Poſſe mori, clarumq manu decerpere funus.
42,8. Olim ſe regum clientelæ daturi facto gladii capulo obſequium polliceri ſolebant. 18. Fraudulenter quæſita res eâdem ſorte defluunt quâ petuntur; nullusq diuturnus eſt fructus, qui ſcelere ac perfidia partus fuerit. 21. Adeò plerumq fortuna ſævitia ulciſcitur, quod dolo ac fallacia patratur.

Ex libr. Tert.

Pag. 42. Lin. 31. Lubricius pleniusq annorum extrema curricula perſtringuntur; ubi prima ſilentio damnantur.
43,2. Fit (Sæpè) ut virtute juvenum virgines incaleſcant; et quorum minus complacet forma, probitas acceptetur. Multiplicer amor aditus habet. 4. Alius for=

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

a decor; aliis animi virtus; quibusdam
otium usus voluptati iter aperit: Non=
nullis comitas Veneris copiam parat: Com=
munes fama candor acceptos facit. Nec
aliis vulnus fortes quam pulchri puel=
læ infligere solent. 9. Validissimum li=
bidinis irritamentum est decor.
44,3. Cunctis re prior est vita; cum
nihil apud mortales spiritu charius
existere soleat. 30. Calamitas omnis
conscios vitat. Eo naturæ damna
infestiora sunt, quo liquidius pa=
tent. quod per se minus validum
est, alieni indigum noscitur. 45,
Nuptiis Deus mortali sociari non po=
test, quod ingens naturæ discrimen
copulæ commercium tollat: pag. 45,
lin. 1. Seqq. Sed et superos interdum
pacta rescindere solitos, subitoq
vinculum disjicitur, quod impares
contraxissent. Neq stabilis disso=
nis inest nexus, cum apud excelsos
humilium semper fortuna sordescat.
Praterea abundantiæ et egestatis
lividum contubernium est: nec in=
ter splendidas opes obscuramq pau=
periem firma societatis jura con=
sistere possunt. Ad ultimum super=
nis terrestria non jugantur: quæ
tanto originis intervallo dissors
rerum natura secreverit, quod à
divina lucutentia majestatis infi=
nitum distet humana mortalitas.
11. Amica in adversis collocutio, fam=
etsi periculum non tollit, ægritudi=
nem minuit. 29. Plerumq insolenti=
am successus exasperat.
46,21. Dum (quis) alienum fatum impensi=
oribus lætitiæ modis excolit, proprium
irrumpere cogitur. 33. Fit (enim) ut quos
insolabilis animi dolor inciderit, obscurior
externosq secessus, q. quoddam pellenda
tristitiæ remedium, captent: Nec ma=
gnitudinem moeroris inter humanos
queant tolerare convictus. Adeo plerum=
q amica est ægritudini solitudo. Præ=
sertim n. illuvies ac squalor detectant,
quos adversa animi valetudo concusserit.
47,7. Decor armis incessere, terrenis ar=
duum nisibus videtur. 9. Apud fortes
non semper impetum ratio subiruit: aut
consilio temeritas succumbit. Excellen=
tissimis viris incertissima extat poten=
tia; exiguaq gleba ingentes arcetat
currus. 16. Plerumq ingens animi motus
quieti corporis adversatur: nec alterius
requiem alius inquietudo patitur.
48,7. In arido liquidos manare fontes
natura non sinit. 13. Plerumq humana
opis indiga est imperfecta divinitas.
34, Nullis flecti meritis indignatio po=
test. 36. Minus acceptantur dona quæ
præstat invisus. Sane gratiora sunt quæ
ab amicis porriguntur. Adeo interdum
ex offerente oblati precium pendet. 44,
Nihil amantium studiis perseverantia
robore efficacius.
49,3. Lrattigiarum peritis versili vul=
tu varios habitus præ se ferendi prom=
ptissima quondam potestas incesserat.
quippe præter naturalem corporis speci=
em cujuslibet ætatis statum simulare
callebant. 7. Vix animus sincere in gra=
tiam redit, cum quo vehemens semel o=
dium gessit. 19. Vario fortuna passu gra=
ditur. 36. Interdum paterna in prolem
grassatur impietas, cum naturæ cle=
mentiam violenta corrumpit affectio.
50,30. Aptior ac salubrior pugna com=
petit; ubi pium belli locum justa vindi=
ctæ licentia tribuit.
51,26. In autorum caput propriæ fraudis
eventus recidit. 39. Quis impotentem
Martis hedera redimivit: præmiis victri=
cibus decoravit: (victoriæ) virtuti non
ignaviæ palma tribuitur. Gloria infe=
licitas caret: illam quippe triumphus
laudis; hanc aut finis iners, aut vita
deformis insequitur. 43. Incerto victori=
æ certum victoris præmium occupare n
conceditur.
52,2. Stoliditatis est immaturo fructui
manus injicere, eumq decerpere velle,
quem nectum quis sibi statis debitum no=
verit. 13. Nihil successu magis insolen=
tiam nutrit: nec ullum prosperitate
efficacius superbiæ incitamentum est.
53,22. Facessat post fatum livor, simul=
tasq funere sopiatur. Abit nobis tanta
crudelitatis specimen, ut, quanquam vi=
vis odium intercesserit, alter alterius
cineres persequamur. Gloriosum victo=
ri erit, si victi funus magnifice duxerit

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Nam qui defuncto hosti justa persolverit, superstiti sibi favorem adsciscat: vivumque beneficio vincit, quisquis extincto studium humanitatis impenderit. 34. Nemo naturæ non consulit: quam si negligit, sui parricida est.

54, 2. Ne à necessariis quidem secura est virtus. 5. Quisquis uni se flagitio dederit, in aliud mox proclivior ruit. 12. Neque n. apud principes fides mendacio deest, ubi sæpius interdum gratia redditur; obtrectatoribus honos. 36. Natura tam præceps in Venerem est ingenium, ut arte dissimulari non possit.

56, 37. Non idem omnibus locus competit.

Ex libro quarto.

Pag. 63, Lin. 3. In expetendis conjugiis prudenti non formæ fulgor, sed generis metiendus; propter si ritè copulam appetat, prosapiam æstimet: nec specie capiatur: quàm illecebrarum incitamentum sit, multorum candorem inaniter fucata detersit. 32. Honestas in cunctis observanda.

64. 32, 33, seqq. Votum omne foemineum fortunæ varietas abripit, temporum mutatio dissolvit: et mulierbus animi fidem lubrico nixam vestigio fortuiti rerum casus extenuant; quæ sicut ad pollicendum facilis, ita ad persolvendum segnis, variis voluptatis irritamentis adstringitur, atque ad recentia semper avidius expetentia, veterum immemor, ancleta, præceps cupiditate dissultat.

65, 26. Aliquanto speciosius virtutes silentii verecundia teguntur, quàm sermonis petulantia publicantur. 42. Itinera jejunis officere solent. Pag. 66. Lin. 14.

67, 16. Plurimum deformitatis olim ab illustribus viris in mendacio reponebatur. 27. Nihil prodest inexpiabile malum assiduis irritare molestiis. 43. Duos cum uno decernere ut iniquum, ita etiam probrosum apud veteres credebatur.

68, 1. Unum à duobus opprimi ut nullius negotii, ita maximi ruboris loco ducebatur. 25. Priscum dimicandi jus regius labefactabat interitus. 39. Præstat defuncto succedere quàm virum spoliare.

70, 4. Abstinendum facto, cujus in dubio exitus manet.

71, 8. Interdum à majoribus suis similibus a portentis pignora decisc**unt**. 36. Quod viribus non licet, astutia præstat.

72. 11. Facilis quorundam ex gratia ad odium transitus existere consuevit.

Ex libro quinto.

Pag. 74, Lin. 13. Junioribus nuptiæ competunt, senes sepulchrum manet. Adolescentiæ gressus votis fortunaque perficiunt, inops ad bustum senecta devergit. Spes juventam consequitur, senium lapsa spes inclinat occasus. Adolescit spes puberum, nunquam infectum omissura quod coepit.

75, 44. Sub rege puero temeritas libertate nutritur. peccandi

76, 1. Nihil tantum licentiam protrahit quantum ultionis poenæque dilatio. 30. Sæpè alieni appetitores proprio privantur. Difficilis apud consciós alieni criminis occultatio est. Sæpè ambarum captator utriusque perditor fit. Ita validum oportet bellitem esse, qui praedam alius unguibus extrahat. Liberi corrixantes porcos conciliavere lupi. Patrium quisque ducem extero præfert. Provincia omnis regem domesticum quàm advenam impensius colit. Cremis se aquila scalpant. Antennis aliter certant. Satius est serum deperire quàm herum.

78, 33. Probrosus est ales, qui proprium polluit nidum. Artificem ingenio suo deludi magnum ruboris incitamentum est.

80, 4. Præcipuus vigor is, reguumque domesticus est lar,
Qui proprias nunquam deserit domos.
Acceptatur n. paucis, quod pessimus edit,
Invisi raro facta placere solent.
In rebus mens stulta modum deprendere nescit;
Turpis et affectus immoderata sui.
Remorum ductus velorum vincitur usu;
Aequora ventus agit; tristior aura sedet.
Nam ficta remigium penetrat; mendacia tuta
Istas ore premi constat; at illa ...
Adversum surram caan producere non est
qui vacuâ vocis mobilitate ...

…te (ni fallor) ad eum q protulit ipsum
…libus ignavè Sermo redire solet.
…notatorem justo conamine divi
…usa parum docte verba referre solent.
…do lupi dubias primum discerning aures,
…ferum in vicino credimus esse lupum.
…t fides, fidei vacuo praestanda putatur,
…quem rumor sontem proditionis agit.
…urium timidi: pravaq assveta voluntas,
Nunquam se digno continuere loco.
…dominum fallit; q foedas colligit artes,
Tam sibi quàm socius insidiosus erit.
…e lupum quicunq fovet, nutrire putatur
…prædonem proprio perniciemq Lari.
9. Tutior huic est
Libertas, cui mens intemerata manet.
…ipitur quisq: servum sibi posse amicum.
Sæpè solet Domino verna nocere suo.
Deliberatio furori danda. Improvi=
…serumq nocent consilia; nihil cau=
…inul ac celeriter geri potest. Pleri=
…m præcipites obsunt nisus. Multitu=
…e paucos incessere non decet.
…er est qui furenti animo frenos inji=
… sævientemq ad tempus impetum
…perpettat. 41. Nudum habet tergum
…letitatis inops. Lin. 43.
…2. Non debent pectoribq humanis
…ini inesse soni.
5. Inter asperos casus officiosè asci=
…di sunt boni. Ferienti interdum
…ue percussionis gaudium fore; nec
… manus ictu exhilarari solet.
…n est arguendus, cujus operi excusa=
…tum justitia tribuit. Regia iter
…ta providendum est. Hebetem tenen=
…tem, mollia ac tenera lustrare con=
…it. Retusum habenti cultrum, ar=
…tin sectionis perquirenda est via.
…orantī optima est mali mora; nec
…quam in adversis necessitatis dila=
… feliciius. Corium meretur, q cori=
…ucedit. Incongruum est etiamna=
…eribum hospitio advenam pelli.
…iebiliter erratis sæpius ignoscendum
…; nec poenam infligendum est, nisi
…retio culpam nequeat avertere.
…majorum exemplis obviat, transfu=
… defectionem … probat.

Sapiens à sapientiori erudiri debet;
discendo n. doctrina proficit; dogmate
disciplina provehitur.
Lætitias regum fides parunta, quàm ingens
vallat perfidia. Nemo non natum
stabulo, aut ingenitum præsepio applicat.
84, 1. Pauci tacentis egestatem æsti=
mant, aut silentis necessitudinem me=
tiuntur. 7. Fatuum opera prodit.
85, 3. Nemo sapiens erit, qui sui provi=
sor non sit. Triumphalis erit glo=
ria sapientis dolum sibimet ultorem
existere. 41. Duci nihil gloria ma=
gis placere convenit: qua si careat,
coeterorum inops putatur. Nihil in
rege celebrius fama.
86, 5. Nihil calamitosis jucundius morte.
Foelix est obitus, qui succedit optatus.
Hic non temporum dulcedinem tollit, sed
rerum fastidium consumit. In prosperis
saluus, in adversis melius fatum petitur.
11. Nihil quod resartum est, integri splen=
dorem habebit. 18. Nocens animi culpa
interdum operis loco censetur. 24. Ne=
mo modestè se in prosperis agit, qui ad=
versa tolerare non didicit. Omnis bo=
norum usus post agnita gratius mala
percipitur. Jucundior est voluptas, quæ
terum amaritudini succedit. 32. Pro=
vis effoeminatior est, qui adversorum
metu vivendi fiduciam perdit. Nemo
sapientum morte res adversas redime=
re solet. Stulta est in alium indigna=
tio; temeraria in se. Ignavus est fu=
ror, qui suum condemnat auctorem. 40
Insipidus est qui nunquam moeroris pocu=
lum degustavit. Nemo dura non patiens
temperanter facilibus utitur.
87, 25. A natura dolendi necessitas non
est; omnisq animi ægritudo ab opinione
proficisci solet. Plangenda non est poe=
na, q meritis accidit. 37. Fasces labilis
est qui vinculo non firmetur: proindeq
omne poenæ pondus repente decidit, quod
culpæ catena non fixerit. 42. Magnum
capitis periculo objicere omni jure per=
missum est. Raro quisquam commissam
cum innoxius pugnam foeliciter exequi
potest.
88, 5. Sæpè rebus contrarium fama præ=
dicat popularis. 18. Arcus doli insidiarum
spiculum jacit.
90, 35. Obscura est ignobilium sors. Fortu=

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

naq vitium sordida. Parvula victoria majoris omen affert: Exiguis sæpè reb. magnarum præsagia captantur.

91,10. Ita sumum foris agi oportet, prout domi fuerit inchoatus.

92,25. Inverecundus est latro, q prior concordiam quærit, quàm bonis communicare præsumit. Qui obtinere gestit, obniti debet; ictus ictui opponendus; livorq livore pellendus. Ita quisq virtuti militat, prout beneficiu meminit. Egregii monitus omni donorum genere præstantiores sunt.

93,7. Quicquid contingit primò, semel accidit, et ret

Non sperata satis sæpè subire solet.

À nemine nimium fidei in fortuna reponendum. Pernox et pervigil esse debet alienum appetens culmen: nemo stertendo victoriam cepit: nec supinorum quisquam cubando cadaver invenit. Non decet unum à pluribus abigi. Probum audacia juvat. Acri cane occupandus est ursus. Molossis quipe non imbellib auriculis opq est. Paucitatem incessere deforme ducitur. À macro et tenui petendq est cibq. Rarò pinguescet qui cadit. Non mordendi potens est, quem vastq occupaverit fottor. Utilitas pudori præferenda.

95,11. Nihil tam difficile, quod necessitas suprema non superet. Pertinax amor dolor moratur.

96,32. Olim impuberem aut invalidum vita spoliare rubori deputabatur. Adeo cuncta verecundia momenta prisca pugilum fortitudo servabat. 44. Oportet sæva tempestate nautam proximum captare litus. Radicum inops rarò viret truncus.

97,28. Opum accessio aviditati incrementum afferre consuevit.

98,5. Obstetrit vivus oìs inter mortuos.

Mala soli gravis uni manet omnis domus orbis.

Miseri quos hominum subsidiis destituit sors.

Ex Libro Sexto.

Pag. 105, Lin. 2. Nihil ita situ munitum est, cui, si humana desit opera, simplex naturæ tutela sufficiat.

111,12. Virtus luxui resistit.

113,1,2, Seq. Speciosius est aperte quem velis incessere, odiumq in propatulo exercere, quàm adulterinda familiaritate veram nocendi cupidinem obscurare. Quicquid latere paritur gloria vacuum est, brevemq et occiduos fructus habet. Sicut lubricus animus est, qui fallendi percitum clandestinis artib. Regit: ita quicquid dolo affine est, fluxum ac fragile esse convenit. Uterumq crimen in auctorem recidere compertum est.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

IN NOMINE IESU.

ELEGANTIARUM REGULÆ ALIQVOT

Lectiſſimis diſertiſſimi et eloqventiſſimi

SAXONIS GRAMMATICI EXEMPLIS ILLUSTRATÆ

Numerus prior paginam, posterior Lineam notat.

Regula I.

[Ass]idua elegantium Scri[pto]rum Lectione Adjectivis Substantiva postponi Sæpius Solere advertes, ut: 1,28. Post diutinā [p]eregrinationem splendidiſſimum externæ Schola regi[me]n apprahendisti. 40. Am[pli]ſſimum patrimonium Sa[cri]s ædibus religiosæ liberalitatis testamento legasti.

Nota 1. Elegantiam ma[jo]rem Sentias, Si Comparativum aut Superlativum Substantivo postpones, ut: [?]8. Nunc in angustias fre[to] contractioris evadens, nunc latitudinem Sinu diffusiore procurrens, complures [in]sulas creat.

Nota 2. Nomina ea quæ numerum significant, Substantivis eleganter postponi possunt, ut:

Nota 3. Concinnitatem multam habet, cum Adjectivum duas habens Syllabas postpositum est Substantivo, quod pluribus Syllabis constat, ut: 14,39. Ea tempestate cum Othinus quidam Europa tota falso divinitatis titulo censeretur.

Nota 4. Oratio omnis verè Solet eſſe venustior, in qua vox Omnis Substantivo postposita est, ut; 3,16. Ut minus alimentorum indigenis, quam ager omnis exolvere videatur.

Nota 5. Nullus ornatius, Substantivo postponitur, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Nota 6. Adjectiva pronominalia non rarò Substantivis postposita invenias, ut:

Elegantiam sentias majorem si primitivæ speciei Pronomen interposueris, ut:

Observari sunc ordinem semper ne putes, alia ponimus exempla ut;

Nota 7. Legendis auctoribus probis verborum singulorum collocationem q perpenderit, is non rarò inveniet Adjectiva, hæc Alienum, Aliud Alterum, utrumq, Solum, ulum, Tale, Quodlibet, Quodvis, Totum, Cætera, Reliqua aliaq sujusmodi, q multitudinem significant, Substantivis postposita esse, ut: p.1.13. ut religionis, ita latinæ quoq vocis aliena forpebat.

2. Inter Adjectivum et Substant. et contra, perquàm venustè aut Nomen, aut Pronomen, aut Verb, aut Præpositio cum suo casu, aut Adverbium, aut plures simul orationis partes, à præclaris inferi videas auctoribus, ut: 2,1. Tu item mirificum reverendorum dogmatum opus complexus. 4, 20. Fragosæ ex alto voces ac variæ insitatæ conclamationis strepitus audiuntur.

3. Quodsi duo Adjectiva sint unum Noiate, et alterum Pronominate, q uni Substantivo attributa sint, Nominate proponas inter quod et Substantivum Pronoiale interponens, ut:

Nota x. Si quid v. inter Adjectivum Pronoiate, et Subst. interferas, quod cum utroq aut cum altero conveniat, majorem quandam sentias elegantiam, ut: 1.33. Adeun, quem geris, honorem translatus.

Nota 2. Quodsi in Sujusmodi Sermone Adjectiva duo Nominalia sint, copulativa juncta particula, alterutrumq Pronomen Adjectivum collocetur, ut: 7,35. Educatum sibi sui Roarii filiam coævam sibi collactaneamq uxorem adsciit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Relativum cum suo verbo, interdum sine eo perele: ter Antecedenti præponi: ita ut et sequenti verbo casu respondeat, ut;

Pervenuste quoq Relativ. Antecedenti in casu qdem eodem pponitur, ita tamen, ut cum verbo vel Adjectivo sequenti n consentiat, ut:

Relativum qui, quæ, quod, potius Pronomina Hic, Is, I: dem, ille cum casibq q inde fi: unt, pro Antecedentibus ha: bet, triplicem omnino reci: pit collocationem: Prima col: locatio est, quâ Relativ. qui Antecedenti suo Hic, is, i: dem, rarius ille, ipse, iste p: ponitur, ut: 4,42. quamlib: et, à complurib. epistomari idest, quod quos, funda glacia: ea urna desorbuit, eosdem post: modum supinata reddiderit.

Altera collocatio est, qua Rela: tivum qui, iisdem Antecedenti: bus postponitur, ut;

Tertia collocatio est qua Re: lativum qui sine hujusmodi Antecedentibq ponitur, ut:
Huc refer Nota sequentis exem: pla.

Nota. Cum sermone domesti: co Relativ. qui habet Antece: dens Aliquis, tum id Antece: dens genere dicendi ornati: ore omittitur, ut: 2,43. Nunc Sanctitatis fulgores perstringit, quos diu victoriis acquisivit. 3,41. Misit qui nuper permean: tes etc. 9,13. Ut quibq renoue: rant viri, specie minarentur extincti. 15,29. Merito terris extrudendos ratos, qui se coelis tam neqter ingerebant. 19,24. quem vivum hostili studio in: sectari solebat, extinctum hono: ris impendio decorabat. 19,21. Praesto erat, qui cujusq exertum foribq caput ferro de: meteret.

Aliquid etiam ante Cur vel Ubi omitti solet, ut:

7. quum domestico sermone di: citur, qua res ejus loco, id qd dicemus usitate, admodum eleg: per Parenthesin, ut:

8. Relativum qui, quæ, quod, adjuncto verbo, ſubſtantivo eleganter pro Secundum vel pro Præpoſitionibus adhibetur, ut:

9. Si in cultiorum autorum lectione ſtudia tua occupaveris, qui pro quo vel quomodo non invenuſte poni obſervabis: ut;

10. Cicero non rarò ibi Pronomen is, ea id ponit, ubi Relativum qui, quæ, quod ſolitum eſt poni præcipuè in principio clauſulæ proximæ, ut:

Nota. Pronomen Is poſt Conjunctionem copulativam non ſine elegantia declarandi præcedentis cauſa ponitur, ut:

11. Inter Nominativum et Verb. elegantiſſimè Relativ. cum alia Sententia parentheſi incluſa collocatur, ut: 3, 15, In hac Amur, qui Limicus appellatur, ita piſcibus frequens exiſtit. 4, 11. Ab hujus ortivo latere occidentali, inſula, quæ glacialis dicitur, magno circumfuſa reperitur oceano.

12. Doctioribus illa probatur Oratio, quæ à poſterioribus initium ſumit, ut: 7, 30, Corporis animiq præſtantiſſimis dotibus prædita adoleſcentiam ad ſummum gloriæ ſtatum provexit.

13. Periodi verbis quàm aliis orationibus aut orationis partibus venuſtius clauduntur, ut:

14. Elegantiæ ſtudioſis etiam illa placet oratio, quæ dictionem univerſalem Omnis, Nemo, Nullus in fine habet, ut:

Eadem voces non parum lepide in orationis principio collocantur, maximè ſi Sum verbum ſubſequatur, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

[…] Comparativa et Superla=
[…]um non rarò in orationis
[…]nte, nec minus eleganter in
[…]ne ejusdem collocantur, ut:

Idem Conjunctionem utrobiq[ue] a=
liquoties omittit, ut:

19. Cum inter magis et quàm
vulgari Sermone aliquid in=
terponi solet: eas duas par=
ticulas sine ulla voce media
conjunxeris elegantius, ut:

17. Genitivum dictioni regenti
praepositum, ab eadem, interpo=
sita voce aliqua, eleganter in=
terdum separari, doctissimo=
rum lectione edocemur, ut:

[…] In numerorum nominibus,
[…] plurimum majori praeponi=
[…]t minor, si qua interpona=
[…]r Conjunctio, ut:

20. Elegans dicendi genus est,
bonisq[ue] auctoribus frequenta=
tum, quoties hae duae particu=
lae, quam, ut, post Comparati=
vum in oratione continuan=
tur, ut:

[…] Centum, major, interce=
[…]nte Conjunctione, minori
[…]gis praeponitur, ut:

18. Elegantioris ingenii Scripto=
ribus usitatum est, ut tunc Com=
parativum usurpent, cum fami=
liari Sermone Adverbium Mul=
tum aut valdè Positivo adjun=
gitur, ut: 3,42. Misit qui super
permeantes paternum illis chara=
cterum seriem curiosiori indaga=
tione colligerent. 10,2. infirmam
utriusq[ue] aetatem causatus novarum
rerum studio majorem Danorum
partem sollicitat.

Nota x. Loco particulae Ut,
qui, quae, quod, non minus e=
leganter ponitur, licet for=
tasse minus usitatè, ut:

Nota 2. Sine his vocibus post quàm positis hoc dicendi genus usurpari possit, ut:

21. Quum particula quàm, ratione Comparativi posita, orationi adhibetur, tribus locis inseri potest: siquidem Comparativis vel interponitur, ut:

quàm, inter vocabula duo collocatum, Comparativo antecedit, ut:

quàm inter duo vocabula collocatum, Comparativum sequitur, non pari tamen elegantia, ut:

Nota. quod de Comparativo postposito aut præposito vocabulis, quæ particula quàm copulat dictum est, idem de verbo Malo observandum, ut:

22. Elegantissimum illud dicendi genus est, quoties Superlativo postponitur ejusdem nominis Comparativum, quod Superlativi significatum quodammodo superare videtur, ut:

Nota. Dicendi venustate vis augitur orationi, cum per Comparationis gradus fit velut ſtam gradatio, ut:

23. Oratores vel maximi Superlativis, Nominibus, Adverbiis, Vel pro Etiam adjungere consueverunt, ut:

Nota. Alius quoq; vocabulis Vel in hac significatione adjungi potest, ut:

Nota. Particula Etian à Sa:
ne quoq Superlativo apponi:
tur, ut:

4. Plurimi in Scribendo no:
minis auctores, quò pro Ut
sæpissimè cum Comparati:
vo et nonnunquam sine eo
usurpant, inq medio ferè
vocem aliquam ponunt, ut:
32. Tuo igitur ductu respe:
ctuq Subnixus, quò cætera
expeditius exequar, initium
à patria nostra Situ descriptioq
veteri statui, 32, 31. Nec
mora, quò fuga celerius
carperetur, reginæ jussa
captentur.

15. Quo pro quanto, et Hoc
vel eo pro tanto, à doctio:
ribus Sæpissimè usurpantur,
ut: 28, 15. Huc accedit quod
nutantes aurum, Sortis hoc
avidius insequetur, quo ma:
jore metu urgeri crediderit.

Nota. Quamvis Quo præponatur
Sæpius, postponi tamen etian in:
venitur, ut:

26. Cum elegantissimis Latinæ
linguæ Scriptoribus id dicendum est,
quod indoctum vulgus dicit, Se:
cundum quod quisq, cum Superla:
tiva duo dicunt, utrumq Nominale
vel utrumq Adverbiale, vel alte:
rum Nominale, et alterum Adver:
biale, et ita, vel adjungantur,
vel omittantur, ut:

27. Quisq non Omnis adjungi
Solet Pronomini Sui, Sibi, Se, et
Suus, a, um; itemq qui, quæ quod,
nisi Sujus antecedens est, et, it:
tur tanquam Adjectivum, ut:
28, 19. Quod cuiq opum erat, cer:
tatim locutis egerunt.

Nota. Cum particula quan:
tum, itidem Quisq non Omnis
dicitur, ut:

28. Pronomen Ipse, ipsa ipsum,
cum alio Pronomine in casi:
bus diversis eleganter poni
Solet, ut:

29. Duo, tria, plurave Pro:
nomina juxta se, Sine ullo
medio posita, orationem
reddunt venustiorem, ut:
34, 23. Aperitur illicò teto:
rum occlusa congeries, et
Sua Sibi quisq tacitus
arma connectit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

30. Felicis illius ſeculi Scriptores sic sæpè locuti sunt, ut Pronoen derivatum solum uſurpent, tum cum ſermone domestico cum eo jungitur nomen familiaris, Amicus, Socius, Comes aut quodvis aliud, hoc genus. Ibi autem Proprium nomen non raro adjungitur: sed non sæpè minus omittitur, ut:

31. Sermone familiari quum dicitur Tale ut, pro Tali, id vel Hoc, pro ut, quod dixeris elegantius, ut:

Nota. Etiam Tale ut dicimus, ut:

32. Hic et Ille ad præcedentia duo relata, hoc modo elegantissimè distinguuntur: ut Hic ad posterius et propius; Ille ad prius et remotius referantur, ut:
21,6. Lupi nomine futuræ ferocitatis filium interpretatur: Olgiris nomine filiam denotavit: illum hostibus perniciosum: hanc patri insidiosam fore præsagiens.

Nota. Hunc relationis ordinem etiam à Saxone Gramm. qui ejus observantior est, neglectum agnoscimus, ut: 10,1. Igitur cum Rango splendido Sialandiæ loco natus alterum ex his honori intempestivus, alterum jam virium cursu defunctum putaret; infirmam utriusque ætatem causatus, novarum rerum studio majorem Danorum partem solicitat. Hunc puerilis, illum senilis animi deliramento regiæ potestati inhabilem protestando.
28,26. Potiorem esse metallo virtutem; si ritè amborum habitum metiantur; hoc namque exteriorem ornatum conciliari; illam interno externoque cultui precium afferre. 32,10.

Nota 2. Pro altero Relativo. Antecedens tum repeti potest, cum oratio longior auditoris animum turbare posset, ut:

33. Genitivi Terrarum, Gentium ornatus causa magis quam sensus, orationi non raro adjunguntur; quemadmodum Verbis, voce, via, Tempore detrahi solent à vocabulis Paucis, Multis, Pluribus, Clara, Recta, Brevi, ut:

34. Inter vocabula duo Conjunctione vincta, venustè aliquid, quod cum utroque conveniat, ponitur, ut:

35. Cum vocabulum unum bis in eadem oratione ponendum, eâdem, proximè sibi sine ullo medio ponatur, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Cum vocabula dúo, quorum
alteró alterum profectum
, in oratione eadem sint,
Sine ullo, quod in medio sit,
Se collocantur, ut:

Nulla vehementiore foecun:
magis, nulla acrior, nulla
vehementior oratio ē, quàm
in qua vox una saepe re:
petitur: quae tanquam aures
auditoris ipsius percutit
saepius, ut:

Quum res una vocibq mul:
eandem propè significa:
habentibus quae Synony:
aut ferè Synonyma sint,
natè effertur, multum pon:
accedit orationi. Eo
tamen ordine voces collocan:
esse memineris, ut quae
postremo loco ponitur, majo:
quàm quae praecessit, vim
habeat. Graviorq futura
oratio, si non ponitur
inter vocabula hae Con:
junctio: ut:

Nonnunquam inter hujusmodi voca:
bula Conjunctio interponitur, ut:

Et quando in hoc dicendi genere
verbis ipsis aliquid adjungatur,
ut:

In hac dicendi figura duae sola
voces sine Conjunctione raro di:
cuntur, ut:

39. Omnis oratio vehementi:
am et impetum habet majo:
rem per Interrogationem aut
Exclamationem, quàm simpli:
citer elata, ut: 21,12. Omi:
seram me cujus nobilitatem dis:
par copulae nexus obtenebrat. O
infelicem cujus stemmati rustica
jugatur humilitas. O infortuna:
tam principis prolem quam fori
lego plebejus aequiparat. Mise:
randam regis filiam, cujus deco:
rem ignavus pater in absoletos
ac despicabiles transmisit amplexus.
Infaustam natris sobolem, cujus
felicitati fori commercium dero
gat. 28,1,2,3, Seqq. 30,33. 31,37.

Nota 1. Sed Exclamatio fre:
quens quàm interrogatio o:
diosior est; ut.
Nota 2. Quid, particulam quod
sine medio praecedens, multa
cum venustate interrogat.
Utimur a. his dicturi rem pon:
deris majoris, quàm fuit, quae
antecessit, ut:

40. Cum detestandum quippi:
am abominandumve dicturi
sumus, cum clausulam eam, cui
energiam dare volumus maxi:
mam, faciemus interrogativam,
in eaq interjectionem Malum
post primum secundumve voca:
bulum ponemus. Significat a.
hac vox hac ratione usurpata
idem quod Virgilio Nefas, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

41. Particula Tandem post interrogandi vocem collocata, multum habet venustatis, ut:

42. Gravior multò efficietur interrogatio, si horum vocativorum unus per Admirationem apponatur, Deus immortalis, Magne Deus, Bone Deus, Dii boni, Dii Deaq; omnes, ut:

43. Duo verba Activa uni Nominativo Conjunctionis beneficio conjuncta, venustè sine copula efferuntur, Verbo priore in Participium præteriti temporis, quod ab altero regatur, mutato, ut: 10,34.
Sponsamq; nedum abstractam pronubis magna convivarum parte prostrata secum navigio deportat. 13,
35. Manum arctius apprehensam alumno præbuit abscindendam. 14,
21. Et cum dicto relatum equo juvenem pristino loco restituit. 18,
13. Quem libationis morem annuo feriarum circuitu repetitum, posteris imitandum reliquit.

44. Veneris multum orationi conciliat varietas: Nihil n. tam vitiosum est, ut ait Cicero, quàm si dicendi genus semper est idem, ut:

45. Vocabula duo in oratione eadem si sint, quæ contrariam habeant significationem, ea sibi proximè posita, orationem reddunt venustiorem atq; uberiorem, ut:
21,16. Cujus nuditiam immunditia ruralis attrectat; dignitatem indignitas vulgaris inclinat; ingenuitatem conditio maritalis extenuat.

Nota 1. Ea quoq; vocabula, quæ licet contraria non sint, de eodem tamen eadem ratione dici non possunt, juxta se posita, nihil minus, quàm ea quæ contraria sunt, venustatis habent, ut:

Nota 2. Si alterum horum contrariorum aut tanquam contrariorum Præpositionem sibi præpositam habeat; hoc altero non ineleganter præponas, ut:

46. Non infrequens est et apud Poetas et apud Oratores locutio per negationem, ut:

Nemo pro Simplici Nega:
...e, Scilicet Non Sæpè, idq;
...gantissimè usurpatur, ut:

...a. Nomina et Adverbia
particula Ne composita
Non accipi, ejusq; voces,
...um erant composita, a:
...ve idem Significantes
...jungi, inq; medio quid Sæ:
... interponi, non est ig:
...tum illis qui Oratores aut
...icos attentè excusserit,
...t:

...d genus loquendi usur:
...tum Sæpius, nota affecta:
...nis profectò non caret:
...a Oratori maximo ope
...gienda est. quod v. de
...ho dictum est apud Ci:
...ronem passim, aliosq; pri:
...a nota Scriptores inve:
...ias.

48. Nullus et Nunquam eleganter dividuntur, inter quorum partes si quid interposueris, de elegantia nihil detraxeris. Hoc autem Sæpi: us factum videas, quando his voci: bus Conjunctio Copulativa adjungi Solet, Ea, nec posita negligatur. Nec aut Neq; (utrumq; n. Et non Signifi: cat) pro parte altera dixeris, ut:

Nota. Nec quidquam elegantius dicitur quam Et nihil, ut:

49. Vocabula Composita auctores optimi dividere, inq; medio aliqd interponere, aut partium ordinez ita mutare solent, ut quæ prior erat, posterior sit, ut:

50. Antequam, Priusquam, Postquam à facundis Oratori: bus non raro ita usurpantur, ut ea dividant, inq; medio aliquid interponant, ut: 14,
38. Cui patriam non ante re: petere, quam regere contigit.

51. Adjectiva Masculina et foeminina in genus Neutrum Sic commutata, ut substanti: vum Subjiciatur in genitivo, elegantem orationem consti: tuunt; Maximè si inter Ge: nitivum eum regentemq; vo: cem aliquid interponatur, ut
3, 43. Qui ideo nihil ex eis interpretamenti compraben: dere potuerunt, quod etc. 9,
7. Tantum penè voluptatis u: no sui aspectu puellæ attulit; quantum adultero terroris incussit.

Nota. Genitivus in hoc di: cendi genere Regenti voca: bulo non Sæpè præponitur, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

52. Orator Cicero aliiq ordinis ejusdem, dignitatis aut officii nomen plerumq nomini proprio præponunt, ut: 1, 3. Dardium Maximus Pontifex Absalon.

53. Quum quid nomini proprio vel ad laudem vel ad vituperationem, vel ad declarationem, aliudve quid hoc geng, licet postpositum nonnunquam sit, præpositum tamen multo sæpius invenias, ut:

54. Cognomina nominibus propriis præposita, multam dicendi gratiam relinquunt, ut:

55. Inter Prænomen et Nomen, aut inter Nomen proprium et Cognomen non ineleganter aliquid collocatur. Hoc ipsum Prænomen, aut proprium Nomen, in orationis fronte ferè constituitur, et interponitur nonnunquam Pronomen, sæpius verbum Inquit, sæpissimè subjunctivi ordinis Conjunctio, ut:

56. Cicerones, Valerios, Agellios imitari q contendit, is non vitabit usum propriorum nominum in multitudinis numero: si plures eodem noie appellatos, aut si quos eorum, quos dixit, imitatores aut similes dicere volet, ut:

57. Grammatica, Rhetorica, Dialectica, Logica, Physica aliaq hoc genus nomina, sive librorum sint, sive disciplinarum, à probatis auctoribus numero plurali usurpantur, ut:

Nota. Posse etiam hæc eadem singulari numero poni, cum sint artium et disciplinarum noia, docet usus, ut:

58. Auctoris alicujus sententiam semidoctus aliquis citans, ei præponere solet Dicens vel Dixit, qui v. concinniore lingua utuntur, ii post primum, secundum aut tertium verbum (raro n. ultra fit) Inquit sæpius, ait rarius dicere solent, ut: 12, 6. Non te moveat, inquit, insolitus nec granditatis aspectus. 18, 38. Quarum (acierum) conditionem à fœmina percunctante Haddingo, ii sunt, inquit, q ferro in necem acti cladis suæ speciem continuo profitentur exemplo. 25, 29. Tunc Svanhvita speciosissimum lineamentorum ejus habitum curiosiore contemplatione lustratum impensius admirata, regibus se, inquit, non servis editum, radians luminum vibratus eloquitur. 27, 43. 28, 41. 32, 1.

Nota. Est quando, Inquit, ponatur in fine Orationis, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

…sub finem ponatur, rarum … quale illud est apud eun… …Saxonem, ut:

…verò de te loqueris, inquam … invenustè dicar, ut:

9. Cum genitivus quorum … Cujus à Substantivo re… …gitur, cui Præpositio præpo… …sita sit, cum Genitivus P… …positioni simul et Substan… …tivo non invenustè præ… …ponitur, ut:

60. Vocativus qui in orationis fronte insidens est, post Pronomen, cum aliarum, tum secundæ personæ collocatur frequentius, ut:

61. Accusandi casus, quem infinitivus à fronte habet, eidem elegantius multò postponitur, ut:

62. Quum Participium aut Substantivum nomen habet Pronomen primitivum tanquam Substantivum, ei, non inusitatè præponitur, ut:

63. Eleganter Pronomen, ille, cum Conjunctione quidem jungitur, quoties aliquid concedimus, à quo mox aliud removebimus, ut:

64. Participiis futuri temporis præsertim passivis, addito verbo substantivo, eleganter utimur pro Debere vel oportere, ut:

Nota I. Hujus ut rara usurpatio; ita rara sunt exempla: illic v. abundè multa. Nota II. Illorum verborum loco Cupio, Volo, Desidero, Debeo, cum particulis si vel cum, ornatissimè utimur Participio futuri temporis, abjectis si vel cum particulis, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

65. Gerundia, quæ Accusativo casu gaudent, ferè elegantius in participialia Adjectiva, q ab aliis Gerundiva vocantur, commutamur, ut: Ita tamen ut Gerundii casus maneat Serva: to genere et Numero Accusati: vi, ut: 7, 1. Cum à tutoribus fortè quorum summo studio educabatur inspectandæ venationis licentiam impetrasset. 11, 7. Horum u: triusque per summam ludificando: rum tutorum peritiam proprios alienosque vultus varius etc. 15, 28. Nec solum eos deponendæ divi: nitatis, verum etiam deserendæ patriæ imperio constrinxit.

66. Orationes indicativi et Subjunctivi modi, præcedenti: bus cum, dum, donec, postquam a: liisque id genus particulis, orna: te in duos Ablativos commu: tantur, ut: 1, 7. Mihi comitum suorum extremo, cæteris operam abnuentibus, res Danicas in hi: storiam conferendi negotium in: torsit.

67. Ablativus absolutè positus, vel in orationis principio, vel in medio, præcipuè ante verbum orationis præcipuum, usurpari solitus est, ut: 7, 42. Inita po: tia, cum deturbandorum obvio: rum gratia caprinis tergoribus a: mictus incederet.

Nota 1. Ablativos duos nonnun: quam in oratione eadem absolutè poni posse, Saxonianum illud con: testatur, ut: 11, 16. Occiso Gram, Svibdagerus Daniæ Svetiæque im: perius auctus, fratrem conjugis Guthorum, eadem sæpius flagi: tante, exilio abductum, tributaque pollicitum Danis præfecit. 15, 18. Qui cum Othino redeunte, relicta præstigiarum ope, latendi gra: tia Fioniam successisset.

Nota 2. In fine orationis Ab: lativus hic raro collocatur, ut: 11, 18. Hadingo patris ultionem hostis beneficio præferente. 27, 27. qua (jacula) tanto avidius à Fresis avidius emissa; quanto à Danis tolerabilius excepta: Vit: thone Frothonis patientiam à paucis cupiditate profectam existimante.

68. Quum Domum alicujus vul: gus nominat, Terentius, Saxo, aliique facundia beatiores, ho: mines, personæ nomen, aut pro personæ nomine pronomen di: cunt propè semper, ut:

69. Vulgari sermone si loci nomen ponitur, pro eo non in: eleganter nomen gentis po: nitur; Sin contra nomen Gentis vulgo poni consvevit, elegantius loci nomen dica: tur, ut:

70. Juventuti studiosæ ad poliendam linguam id inu: tile non sit: ut ibi ponat Substantivum nomen inani: tam rem, et q. accidens signi: ficans: ubi sermone quotidi: ano personæ nomen soli so: litum est, ut: 11, 13. Nec mi: randum si prodigialibus ea: rum portentis adducta bar: baries in adulterinum religi: onis cultum concesserit.

71. Ornatior ea è oratio, in qua Substantiv. nomen de: lictum significans in Dandi casu collocatur cum verbo Ignosco; ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

73. Substantiva nomina ab Adjectivis facta, pro Adject. cultum et venuste dicuntur, ut: 4,31. Animas illic algoris magnitudine delictorum pensare poenas existimatum est. 14. Cum Latinorum quoq prudentiam pertexerit Latinum quorundam divinis honoribus celebrata mortalitas. 5,40. Quos cum Silentii Sacrilitas tutos stare posset, vocis stoliditas in exitium pertraxit. 22,41. At ubi nil longi duritia cessit, ventris callosius annotati mollities non patuit.

Nota. Quando etiam Adjectiva duo sunt, eorum alterum in hoc genus, nomen substantivum mutare inelegans non sit, ut: 2,28. Opimam prædæ magnitudinem quotannis piscantium retibus adjecere soliti. 4,16. Cum fluidam aqvæ teneritudinem tantus obsederit rigor.

74. Aliud in oratione geminatum multam habet elegantiam, ut:

Nota 1. Multo quoq elegantius est, Alii divitias, alii honores proponunt, sermone hoc triviali, quam, Aliqvi divitias, alii honores proponunt. Sic in cæteris, ut:

Nota 2. Est quando Partim pro altero tantum, vel pro utroq ponatur, ut: 3,5. Hujus itaq regionis extima partim Soli altesiur confinio limitantur, partim propinqvi maris fluctibus excluduntur. Ibid. 44. Quod ipsa cœlatura concavitas partim cœno interlita, partim commeantium adesa vestigiis figurata protractionis speciem obtrito calle confuderat.

Nota. Quidam pro Alio geminari invenias aliqvando, sed rarum est, ut:

74. Aliud et Alter bis elegantius ponuntur, quam Aliud quam, et Aliter quam, ut:

Nota. Præterea dictum puter elegantius, Alius alio doctior est, quam, Unus aut Alius doctior est quam Alius, ut:

75. Ubi domestico sermone Genitivus, Aliorum poni consvevit: Alienum poni solet usitatius, ab auræ purioris Oratoribus, ut: 2,25. Non minoris gloriæ judicantes (Tylenses) alienas virtutes differere, quam proprias exhibere. 18,20. Non solum suas, verum etiam alienas injurias propulsare omni voluptate jucundius duceret.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Nota. Aliorum tamen poni nonnunquam invenias, ut:

76. Dignus, Idoneus, Promptus, et si quæ sunt hujus generis Adjectiva, post se Infinitivum in carmine præcipue nonnunquam habere leguntur: In soluta v. oratione cum finito verbo collocantur sæpius, cui præpositum sit Qui, Quæ, Quod aut particula Ut. Loquentium vulgus adjungere solet Gerundium in Dum, Præpositione Ad præposita, ut: 15,7. Indigna foemina, quæ numinis conjugio potiretur.

Nota. Alia quoq hoc genus Adjectiva, quæ cum Infinitivo construi solent, cujusmodi sunt Egregius, Bonus, Justus, Honestus, Par, Paratus, eodem genere dicendi dicere possis, ut:

77. Quum domestico sermone Magnum aut Parvum dicitur, pro hoc Leve, pro illo Grave cum doctis dixeris, in malis rebus præcipue usitatius. Quod idem sentiendum est de Adverbiis Graviter et Leviter, pro Multum, Parum, ut: 6,18. Levi monumenti genere perennem sui notitiam traditurus. 7,23. Aegros fomentis prosequi, remediaq graviter affectis benignius exhibere solebat. 26,37. Quamobrem Frotho orientis bella deserere adactus, apud Svetiam cum Svanhvita grave prælium facit.

78. Diutinum pro Longo, cum tempus significat, dicitur non illepide, ut: 1,28. Post diutinam peregrinationem splendidissimum externa schola regimen apprehendisti. 4,1. Unde conspicuum est, etiam petrinæ soliditatis rimas diutino madore compluitas, aut sordium colluvione etc.

79. Ferina, Bubula, Aprina, Vervecina, leporina, ovilla, Suilla, aliaq hoc genus, sine Substantivo ponenda sunt. Ad hæc Adjectiva, quæ sine Substantivis facile intelligi possunt, in genere, eo atq numero, in quibus eorum Substantiva ponuntur, sine ut Substantiv. velut Substantiva usurpari solent, ut: Occidens, Oriens, Torrens, Mortalis, Auricularis, Maxillaris, Vocalis, Consonans, Arida, Curulis, Prægnans, Biremis, Triremis, Præsens, instans, Suburbanum, ut: 15,9. Tanto quondam errore mortalium ludificabantur ingenia. 20,41. Collonem quendam piratica tunc temporis insi-

ib. 45. Externum proceres Sosthem et totius ferme occidentis armis opibusq succinctum etc. 24,6. Urbe capta Frotho eo orientis imperium complexus, Andvani moenibus admovetur.

Nota. Nonnunquam hujusmodi vocabulis Caro adjungitur, ut:

80. Qui in literis politiores sunt, utuntur, vocibus Genus, Ordo, Versus pro Modus, Status, Carmen, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

m proceres So-
fornè occiſum
sq ſuccinct
el kappa Frotho
periùm com-
m moenibq ad

nqvam ſu-
bulis Caro
ut:

eris politio-
tur, vocibus
erſus pro
Carmen, ut:

ota. Id genus, Hoc genus,
od genus, pro eo quod est
ſmodi, Hujusmodi, Cujus-
odi, tanquam ſi unica vox
ſet non inflexa, promiſcuè
omni caſu auctorum plu-
imi, M. tamen Cicero Ejus
eneris, Hujus generis, Cu-
us generis, dicere ſolet. ut:

Nº.

Aliqvot elegantius è,
uàm quod vulgò dici ſo-
let, Neſcio quot, ut:

ota. Saxo pro Aliquot,
Aliquot dixit, ut;

82. Qui, quæ, quod et caſus qui inde fiunt, non ſine eleganti-a cum verbo Neſcio junguntur, ut:

83. Superius pro Præcedente, aut Præterito, aut noviſſimo; Po-sterius, v. aut, quod ſæpius è, Proximum pro ſequenti aut fu-turo aut ſecundò non rarò uſurpatur, ut: 31,18. His gestis ob ſuperioris flagitii ruborem pa-triam penatesq peroſus repetito oriente decedit.

Nota 1. Proximum pro Superi-ore ab ipso etiam Saxone ponitur, ut:

Nota 2. Proximum et Superi-us nonnunquam ſimul dicun-tur, ut:

Nota 3. Superior et Infe-rior non invenuſtè ſun di-ci ſolent, cum Comparatio-nis exceſſus quidam est, ut:

84. Præteritum perfectum, atq ejus beneficio facta tem-pora in verbis paſſivis, Depo-nentibq et Communibus, ita eleganter ab auctoribq uſur-pantur probatis, ut verbum ſum, es, est etc. brevi inter-vallo à præterito, per inter-poſitionem aliarum vocum ſe-jungant, ut: 4,41. Quod pau-lo post exanimes fuerint nulla glaciei rimula ſuperſtante re-perti. 6,26. Huic filii Humblq et Lotherus fuere ex Grytha Sannæ inter Theutones digni-tatis matrona ſuſcepti.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

85. Interrogatio qvis, qvæ, qvod singulari quadam gratia præponitur Ec particula, ut:

86. Indicativi vel Subjunctivi modi Oratio, qvæ qvod vel Ut particulas sibi appositas habet, in Infinitivi constructionem, abjectis qvod vel Ut resolvenda est: Nominativo in Accusativum, verbo finito in Infinitum mutato, ut:

87. Qvoties uni Nominativo duo vel plura verba Conjunctionis beneficio conjunguntur, ea abjecta, Verbisq; in Gerundia vel Participia mutatis, Oratio fit illustrior, ut: 10, 2, Infirmam utriusq; ætatem causatus, novarum rerum studio majorem Danorum partem solicitat, hunc puerilis, illam senilis animi deliramento regiæ potestati inhabilem protestando. 29, 43. Duos ex cubiculariis palam insidiarum convictos ingentibus saxis affixos pelago obruit, ponderosum animi crimen an: [illegible]

qvod exprobratæ sibi turpitudinis anxius, super districtum gladium incumbendo, voluntaria se morte consumpserit.

88. Formulæ in qvibus est Relativum qvi, qvæ, qvod et Verbum præsentis vel futuri temporis, ornatè Relativo omisso, et Verbo in Participium temporis ejusdem mutato efferuntur, ut: 16, 18. Hæc vociferantem Hadingus hasta trajicit amentata. 18, 12. Naufragum hospitia petentem, subita penatium strages excepit.

89. Pro Participio passivo futuri temporis in Dus et verbo Esse, exornationum in dicendo virorum auctoritate, futurum passivum ex infinitivo Iri et voce simili supino in Um constans, ponitur, omnibusq; Generibus et utriq; Numero attribuitur, ut:

90. Orationes vulgi sermone tritissimas, Non est opus, Oportet, Non oportet, Qvid est opus? venustiores efficies, si Nihil pro iis, Non est qvod, Nihil est qvod, Qvid est qvod? adhibueris, ut;

91. Observatur plerumq; ut cum generalis sermo est, hoc est, ad omnes vel multos ejusdem generis relatus est, impersonali verbo vocis passivæ utantur, ut:

92. Generalis item sermo si erit, hoc genere orationem venustes; Verbum modi Subjunct. pers. Secundæ num. Singularis collocès, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Apud Saxonem Grammat. [..]gere licet infinitivum cum [ver]bo Licere, ut apud Agel[li]um cum verbo Eſſe, cum di[..]cum Sermo generalis est, [u]t:

4. Cum impersonali ver[b]o vocis activæ, indefini[ti]vum vocis paſſivæ colloca[r]i debet, ut: 10,36. Doceri [..]gni potuerunt alienis amori[..] [..] motus injici non oportere.

5. Cum verbis Jubere et [..]perare indefinitum a[c]tivum raro, paſſivum pro[p]e ſemper, niſi alius ge[n]eris ſit, adjunctum est, [u]t: 14,28. Diverſi generis a[..] loci illius domicilius aſſue[..] per aucupiu peritos prendi [..]ſſet.

96. Cum verbo paſſivo Poſſe infinitivum paſſivi ſæpius, activi perraro junctum invenias, niſi in primis et ſecundis perſonis, ut:

Nota. Beneficio verbi Poſſe cum infinitivo paſſivo vitari vocabulum poſſibile et impoſſibile, à Cicerone nunquam uſurpatum, poterit, ut:

97. Post Volo, Nolo, Malo ſæpius, multoque uſitatius in perſona quavis infinitivus paſſivus, quam activus collocatur, ut:

Nota. Post alia quoque vocabula infinitivum paſſivi verbi, quam activi collocari invenias uſitatius, ut:

98. Post Curo, Volo, Nolo, Malo, Cupio et oportet poſuerit Participium temporis Præteriti, non indefinitum verbi activi, ut:

99. Cum verbis Curo et Loco participium futuri in Dus ponitur elegantius quam verbum activum modi indefiniti, ut: 6,18. Nomen ſuum provinciæ, cui præerat, aptandum curavit. 13,45. Fugientem Hadingum prædictus ſenex ad penates ſuos equo devehendum curavit.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Nota. Verba duarum proxime Superiorum regularum duoque cum infinitivo passivi verbi non ineleganter dicuntur, ut: 14,30, Earumque pennis accensos igne fungos suffigi curavit.

100. Cum Sermone triviali verbum Precor aut Rogo, cum verbo Subjunct. modi, interjecta particula Ut, junguntur, ornatior tua fit oratio, si ex Conjunctivo Imperativum facias, ac Precor vel Oro in Orationis medio colloces, ut:

101. Præteritum perfect. modi indicat. persona tert. num. pl. in re exiens Historicis maxime Saxoni familiaris est. Apud alios Scriptores finitionem utramvis promiscue invenire licet, ut: 1,15. Et desidiæ minora, quàm antea penuriæ vitia extitere. 5,11. Quem maris terminum gentis nostræ veteres Grandvicum dixere. 7,5. E quibus Attalus et Scato clari illustresque fuere. 14,31. q propria nidorum hospitia repetentes, urbem incendio complevere.

Nota. Hoc dicendi genus multam habebit gratiam, nisi usurpatione nimia affectare videare, ut: 19,15. Carminibus in nymbos solvere coelum, fœtamque aëris faciem tristi imbrium aspergine confuderunt.

102. Persona 2. vocis pass. modò in ris, modò in re terminatur; terminationis in re quàm in ris usurpatio frequentior est, cum in aliis modis, tum vel maxime in Subjunctivo, idque in Conjugationibus quàm in prima frequentius, ut:

103. Subjunctivi modi tempora haud illepide pro Indicativi ponuntur temporibus. Sed majorem nescio quam vim suadendi, postulandi, vetandi aliudve quid hoc genus faciendi retinent, ut:

104. Cum Sermone domestico post Spero, Credo, puto, Affirmo, Suspicor et his similia, Participium futuri temporis cum verbo Esse dici solet; tum elegantiorem construas orationem, si participium in verbum modi Conjunctivi, cui particulam Ut præponas, et Esse in Fore commutaveris, ut: 27,37. Aurum per arva dispiciendum dixit affirmans fore ut hostes non minore aviditate collectam abjicerent, quàm repertam corriperent etc.

Nota 1. Hac circuitione subvenitur cujusvis generis verbis, quæ Supinis carent, ut:

Nota 2. Pro Fore Futurum dicitur, ut: 23,20. Quem domesticum crebrò cespite fossis superadditis occultandum curavit, incautum hostem præcipitio captaturus; futurumque ratus, ut ignaros desidentes glebarum lapsus obrueret.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Quemadmodum Diminutiva pro Primitivis posita multam orationi afferunt gratiam: Ita pro Perfectis frequentativa usurpata, orationem non parum venustant, ut: 16, 29. Ita Fraudis ad propria defensanda deinde confugisse etc.

106. Verba in Sco exeuntia Speciei derivatæ pro primitivis non inusitatè dicuntur.

Nota. Has duas posteriores regulas vereculndè multum usurpabis.

107. Quid, quod, Id, Aliquid cum verbis Neutris usitatè multum collocantur, ac fere significant Propter quid, quod id, aliud: vel Quantum vel Aliquantum, ut:

Nota 1. Quid, quod id, Aliquid in Significatione eadem Activis et Passivis verbis nonnunquam adjunguntur, ut:

Nihil (Nota 2.) item hujus modi verbis non ineptè adjungitur; Ea enim particula quam Non vim habet majorem, ut:

108. Pati pro Permittere positum multam habet gratiam, Sæpeq ab eloquentioribus usurpatur, ut: 18, 27. Eis se conjugem donat, qui conjugio suo gigantem potius pasius non fuerat.

109. Verbum Negare eleganter ponitur pro eo quod vulgo usitatius est, Dicere quod non, ut: 15, 16. Hic Deorum iram aut numinum violationem confusis permixtisq sacrificiis expiari negabat.

110. Cum quid per partes aut ordinem enumeramus: pro primo Primum; Deinde pro Secundo: pro Tertio Adhæc, Tum, Tertium, Postea, Præterea, Postremo, Deniq, aut si quid ejusmodi est, non ineleganter ponitur, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Nota. Hæc Saxoni quidem, aliisq meliores notæ Scriptoribus usitatiora sunt, verum non semper observata, ut:

111. Divisi alicujus generis partes enumeraturi, pro primo Unum, pro Secundo Alterum, pro tertio, si duobq plura fuerint nonnunquam Aliud, sed sæpius Tertium apposite dicimus, ut:

Nota 1. Quod si ordo quidam servandus est in numerando, Primum et Secundum dixeris, ut:

Nota 2. Pro Uno Alterum dicere possis, si duo tantum sunt quæ numeres, ut: 17,33. Sigdem alter Danorum partibq intendebat, alter Sveorum studiosus extabat.

Nota 3. Alterum de alio quocunq, aut aliis quibuscunq à Christo etiam dici posse κατ' ἐξοχὴν notes, ut:

112. Particulæ duæ i: voces non inclinatæ, maximeq Adverbia, idem propè significantes, juxta se sine ullo medio venustè ponuntur, ut:

Nota. Idem propè virium habent Omne quicqd, Sic multumq, ut:

113. Usq ad et usq ab. Sic modis, à receptæ fidei Scriptoribus inveniar dictum, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

æ dicæ r: vo:
atæ, maximeq
m propè Signe:
Se-Sine ullo
ponuntur,

ropè virum
quitq; Sic

usq; ab. Sic
e fidei Soci:
ar dictum, ut:

a. Saxo In usq; dixit, ut.

.. Quantum, multò usita:
.., quàm, quod verbo uno
.. Solet, Prout, usurpatur
..:

Nota 2. Quan vel Ut cum
..perlativo et verbo Posse,
.. cum gradibus aliis di:
..posit, in hac significa:
.. usurpari Solet, ut:

Nota 2. Pro quam diu Singu:
lari cum venustate Dum dici:
tur, ut:

115. Tantum abest, orationi ele:
gantiæ adfert plurimam. Postu:
lat a. verbum Subjunct. modi, par:
ticula Ut ꝑposita, cui alius ter:
mo, qui gratia Sententiæ sit,
cum particula eadem Subjicitur,
ut:

116. Duo cum dicimur, eorum aut
alterum dubium est, nec certum
Satis, alterum v. certum ē: quod
incertum est ꝑponamus, quodq;
certum est postponamus, ibiq;
certè dicamus, ubi Sermone do:
mestico Saltem dici Solet, ut:

117. Post Si particulam ..
quàm Aliquis, collocari Solet
elegantius, ut: 16, 34. Si quis
è vobis ablata referre curasset
honoris locum etc. 21, 18. Si quis
tibi vigor inest.

118. Ne quid quàm Ne aliquid
Num quid quàm Num aliquid,
dicitur elegantius, ut: 21, 44.
Et ne quid celebritatis deesset,
ipse ministri partibus assumptis ..
personam agere cunctatus est.

119. Post quis, post quo, pro
quanto, post Cum quid quàm
aliquid dici Solet frequenti:
us, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

120. Poſt Sive, poſt Niſi, poſt Aliud, uſitatius quid quam aliquid a Doctioribus collocatur, ut:

122. Siquando, Sicubi, Nuncubi, Nequando, Nunquando Latinae linguae principibus uſitatiora sunt, quam Si aliquando etc. ut:

Nota 2. Si vocabulum aliquod ſit, quod inter particulam Si, Ne aut Num et Aliquid interponas, quid vel Aliquid promiſcue uſurpes, ut:

121. Qua non quae pones poſt particulas Ne, Num, Aliud et ab ea compoſitas, Sive, Sin, Niſi, ſi Relatio non fuerit, ut: 21,18. Si qua mentem virtus poſſidet.

Nota 1. Nuncubi, Sicubi, Necubi ad hiatum evitandum c literam in medio arripiunt. Quod de his dictum idem in Adverbiis aliis tibi putes obſervandum ut: Siquo, Siqua, Sicunde, Nequo, Nequa, Necunde, Nunquo, Nunqua, Nuncunde, ut:

123. Poſt negationem quisquam, quiſpiam, Ullus, Unquam elegantius quam aliquis, Alicubi, Aliquando ponitur, ut:

Nota. Si vero Relatio fit, etiamsi Antecedens non ponatur, quae non qua dicendum eſt, ut:

Nota. Verba illa q latentem quandam in ſe continent negationem ab hoc dicendi genere aliena non ſunt: quae talia ſunt, Vetare, Cavere, Ignarum eſſe, vix aliaq hujus generis multa, ut: 19,18. Clariq bellis longinqua obſcura ac finitimis praeponere vetuit.

Politiorum literarum Au=
tores post vocem interroga=
tionem Ullum, quidquam aut
unquam, non aliquid aut a=
liquando ponere consueve=
runt, ut: L

Post particulam quam
ratione Comparativi, aut vo=
cis Comparativi vim habentis
positam, Ullum, quidquam Un=
quam ponitur elegantius,
quam Aliquid, Aliquando, ut
L L

Nominis primi Oratores
particulam quidquam, Ullum
quispiam, Unquam non Ali=
quid, Aliquando postponunt, ut
L L

127. Ornatioris eloquii viri post
Sine fere Ullum, quispiam, quisquam
non Aliquis usurpant, ut: L
L L

128. Particula Ac vel Atque usita=
tius quam Et inter polysyllaba
vocabula ponitur, ut: 6,36. Ut
prorsus insolentia ac Scelere
regnum auspicari videretur.
L

Nota. Invenias etiam Polysylla=
bis vocibus particulam, Et, inter=
positam sed rarius.
Dissyllabis quoque vocabulis, Atque
nonnunquam interponitur. 1,6.
Eo claritatis et monumenti ge=
nere fraudari etc.

129. Elegantior venustiorque
ea est oratio, in qua plurium
Syllabarum vocabula Conjun=
ctione que postposita conjun=
guntur, quam si Et interpona=
tur, ut: 3,11. Ex his Jutiaeque gran=
ditatis incohoamentique ratione
Danici regni principium tenet.
L L

130. Conjunctio que saepius
postponitur cum praeest Omne,
Totum, Aliud, ut:

131. Particula que cum venu=
stat orationem, cum voci de=
clinationis experti postponi=
tur, cui particulam Et raro
praeposueris, ut: 2,40. Cumque
fortitudine et liberalitate
instructissimus habearis etc. 4,
19. Ibidemque complures alii lati=
ces referuntur. 5,19. Sicque me=
atum crebra declinationis obli=
quitate perflectit.
L

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

132. Cùm monosyllaba est, ei
rarò particulam Et præposueris;
postponitur propè semper Con:
junctio que, ut:

133. Pronominibus particula
que non ineleganter postpo:
nitur, ut: 7,28. Puellam in pu:
gnæ præmium recepit, eamque sibi
matrimonio copulavit.

Nota. Cùm syllaba unius Præ:
positio Pronomini præponitur,
Conjunctio que Pronomini
postponitur sæpius, quàm inter
id et præpositionem ponatur,
ut:

134. Cùm Tria copulativa Con:
junctione conjungenda sunt non
invenustè cum primo secundum
postposita que particula atque
cum secundo tertium interpo:
sita Et vel ac, conjungitur, si
plura primum numera, quod à fi:
ne tertium est, ut: 20,39. Sequ:
tum deinde Torponem inopinatumque
et spoliorum reliquiis avidius in:
cubantem adortus etc.

Nota 1. Genus hoc dicendi
ita erit pulcherrimum, ut ra:
rissimum, ut:
Nota 2. Conjunctio Et gemina:
ta pulcherrimum habet usum,
sed in rebus diversis gemina:
tio erit venustior, ut:

135. Post particulas Con:
tra, Perinde, Æque, Alius,
Aliter, Alienum, Aliorsum,
juxta, Ultra, Secus, Simili:
ter, Pro eo, Pariter, non si:
ne gratia et venustate ac
vel atque postponuntur, ut:
2,31. Venerandæ ejus narra:
nis documentum perinde ac
divinum aliquod magisterium
amplexatur.

II 136. Qui aut scribendo
aut dicendo excultiores se
id propè semper observant,
ut tam aliis vocabulis, tum
maximè verbo orationis,
per quod interrogatum
est, respondeant, Si volent,
has particulas adolescen:
tuli adhibebunt; Etiam, Ma:
ximè, imò, Libenter, Sanè,
placet, Si placet? Quidni,
omninò, planè, prorsus, etc.
ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

…ta. Particula Ita non o=
minò damnanda est, ea si=
…m usur est Saxo, ut:

7. Ut ne non inusitatè
… Ne ponitur, ~~neq~~ medio
…t nihil vel aliud inter=
…nitur, ut:

8. Particula Deniq cum
…sitatè adhibetur, cum multa
…restant, Summatim dicen=
…a sunt, ut:

139. Solum cum venustat ora=
tionem magis, cum Nomen, quàm
cum est Adverbium, modò nihil
è Sententia mutetur, ut:

Nota 1. Hac ratione sæpè
in Nomen Adverbium muta=
tur, ut:

Nota 2. Ab hac recensione a=
lienum non sit quantur, a,
um, vel qui, quæ, quod adjun=
gi non invenuste superlativo
si Poste appositum sit, ut:

140. Cum dicimus, Non tantum
Non solum, vel Non modò, nec
ulla in eadem oratione Ne=
gatio sequr, cum id quod na=
joris momenti è, in oratione
poni solet, ubi ponendum fuis=
set, Sed etiam aut aliud id
genus: fitq ex duabq oratio=
nibq una in qua non ponitur
Non solum, omittitur item Sed
aut verum, ut:

Nota 1. Particula Vel non
rarò eadem usurpatio est,
ut:

Nota 2. Cùm post Non solùm, Non tantùm, vel Non modò negatio subsequitur, ex orationibus iisdem duabus unam faciemus, in qua Ne quidem ponemus, aut si copulandi Conjunctio adjungenda est, Nec quidem aut Neque quidem, inque medio id ponemus vocabulum, quod Sed etiam subsequeretur, ut: 2,39. Ne Romani quidem partes intentatas liquissi. 4,9. In cujus (Norweg.) parte extima ne noctu quidem diurnum sydus occulitur. 18,41. Cùm ne corrugati quidem corporis exilitate proficeret etc.

141. Venustatem orationi adjicies tuæ, si inter has particulas Ne quidem, Non solùm, Non tantùm, Non modò, et inter Sed etiam aut Verùm etiam, Sed quoque, Verùm quoque quid interponas, ut:

Nota. Est etiam quando post particulam Sed nec Etiam nec quoque ponitur, ut:

142. Particula Si, et quæ ex ea partim copulata est, Nisi, multam habent elegantiam, si in oratione aut si non in principio prima, sed proximè verbum ponantur, ut:

143. Conjunctio Ut in orationis medio ac proximè verbum ponitur sæpius, ut:

144. Particulas Cùm, Dum, Cur, et Pronomen qui, quæ, quod in orationis medio cum posueris, non ineleganter dixeris, ut:

145. Cùm duo, quæ paria sunt, dicuntur, particula Tum eleganter geminatur; si impares, levius et momenti minoris, quod est, per cum efferendum, præponendumque; gravius v. post tum postponendum; si tria sint paria, tum secundo Tertium copulativa Conjunctione conjungendum, ut:

[illegible]ota 1. Cum omnibus aliis O=
[illegible]oribus, tum maxime, Saxoni
[illegible]d est familiare, ut cum rem
[illegible]piam, ut sic dicam, gene=
[illegible] dicturi sunt, ab eaque ali=
[illegible] excipere volunt, quod ge=
[illegible]nale illud exsuperet: tum
[illegible] cum generali ponunt parti=
[illegible]am Cum, adjunguntque omne
[illegible]liquum, Aliud, Multum, Sæpe,
[illegible] aut aliud quodvis hoc ge=
[illegible]: Cum eo a. excepto particu=
[illegible] Tum collocant, eique connu=
[illegible]m adjungunt, vel Maxime
[illegible] Præcipue vel Superlativum,
[illegible]!

Nota 2. In harum particularum uſurpatione verba diverſorum nonnunquam eſſe modorum videntur, quod omnino rariſſimum eſt: niſi Cum pro Quanquam accipiamus, ut:

146. Oratorum ſcripta cum excuties, tum ab iis id frequenter obſervari invenies: ut ubi poſita eſt particula Cum pro Quando ibi Tum ſimul poſitum ſit. Id, quod triplici ratione factum pu=tes: Aut 1. Cum oratione prima ponitur, et Tum Secunda: aut contra, Tum prima, Cum Secunda: aut altera in fine prima, et altera in principio ſecunda; ut:

147. In partibus enumerandis Scilicet aut Videlicet uſurpandæ non ſunt. Si partes duabus plures ſint, raro intercedit Conjunctio, ut:

Nota 1. Inter partes enumeratas Saxo etiam, id eſt, poſuit, ut:

Nota 2. Partes enumeratæ in fine clauſulæ maxime ponuntur, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

148. Ubi ſermone quotidiano particula, Sed inter vocabula ctus ponitur: quorum primo particula Non præpoſita eſt. Omiſſa particula Sed, vocabulorum ordo ita mutatur; ut quod prius erat, ſit poſterius, ut: 27, 9. Sororis ſiquidem naturam non ingenium intuens, ſuæ potius famæ quam illius nequitiæ conſulebat.

Nota. Sermo quotidianus nonnunquam retinetur, ut:

149. Duo plurave incerta cum dicimus, aut cum de duobus pluribusve dubitamus aut quærimus, Sermone quotidiano Utrum dicimus; Sed elegantius multo primam particulam Ne deinde An ponemus, ut: 2, 41. Plus ne hoſtes bellis terreas, an cives humanitate demulceas, ambiguum reddidiſti.

Nota 1. Eſt quando An ſolum ponatur, ut: 2, 19. Cujus refluxionis vis, plus utilitatis an periculi incolis afferat. 4, 16. Quæ res mirabilior an periculoſior extiterit in dubio poſitum conſtat. 7, 38. Quo bellicorum operum Socio fretus, plus gloriæ ſua an Beſſi virtute contraxerit, incertum reliquit.

Nota 2. De re una querenter aut dubitanter, particula Ne vel An uti debemus, ut:

150. Poſt quid aliud, aut Nihil aliud, elegantiores Niſi nonquam uſurpant, ut:

Nota 1. Præterea Particulam Niſi ibi collocabimus, ubi Sermone vulgi poni ſolet Excepto vel exceptis, aut præterquam, ut: 9, 16. Qui cum ab Aruſpicibus accepiſſet niſi ...ro ſit utrumque ſuperari non poſſe.

Nota 2. Saxo etiam Excepto uſus eſt, ut:

151. Quod particulam poſt propterea, idcirco, Ideo, poſitam, aut ſine his etiam pro quia, idonei uſurpant auctores, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

[15]2. Praepositio cum Verbo [com]posita saepe repetitur, cum casu conjungitur, ut:

153. Oratorum atq̀ Poetarum varius collocandarum praepositionum mos est, quippe quod [?] cum qui congreditur, casu modò praepositas, modò postpositas inveniat. In carmine disyllaba praepositio saepe postponitur. In oratione libera cum multae aliae praepositiones, tum praecipue Cum postponitur pronomini qui, quae, quod. Tenus et Versus semper. Utiq̀ rarissimè; ut: 11,4. Hos inter singulosq̀, de rerum summa bellis certabatur assiduis.

154. Sermonem cui imponitias voces Propter quem, quam, quod, vel ob quem, quam, quod adhibent, elegantiarum affecta, his vocibq explosis et rejectis per Adverbia, Cur, quare, quamobrem efferunt, ut: 9,14. Quamobrem constat cum Patrones intervenendo, sibi non Svetiae consulere studuisse.

155. Elegans est, Verbum idem, quod in praecedenti clausula ponebatur, per Autem vel Porrò repetere, ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

156. Elegans dicendi modus ē,
quo politiores utuntur, dicentes
pro tam diu donec, Tantisper
dum, vel dum particulam sotam
ponentes, ut:

157. Quippe, Utpote et Ut par:
ticulæ ante Relativum Qui,
quæ, quod collocatæ, eruditiss:
simè pro quia vel quoniam u:
surpantur, ut:

158. Quod et Ut particulæ
in orationis contextu curam
et diligentiam singularem re:
quirunt. Ne quando quod pro
ut, vel contra, Ut pro quod
usurpetur, sedulò cavendum.
Ut causam finalem, hoc ē, rem
cujus gratia aliqd fit, signi:
ficat, semperq conjunctivo
gaudet, ut:

Post has voces Adeo, Ita, Sic,
Tam, Tantus, Talis, Tot, simi:
lesq particulas sequitur Ut
cum subjunctivo, non quod,
ut: 18, 19. Adeo namq virtutes
otio perdidit, ut, cum regiis deliciis
frui liceret, non solum suas, ve:
rum etiam alienas injurias po:
pulsare omni voluptate jucundius
duceret. 7, 29. Cujus mirifica in:
doles ita paternas virtutes red:
oluit, ut prorsus per earum ve:
stigia decurrere putaretur. 4,
35. Sic molis, cujus pars erat,
discessum insequitur, ut omnem ob:
servationis diligentiam inevi:
tabilis fuga necessitate decipiat.
6, 33. Ceterum injuriæ tam patiens
fuit, ut honoris damno tanquam
beneficio gratulari crederetur.
15, 21. Tantas post fata pestes
edidit, ut pene seviora mortis
quàm vitæ monimenta dedisse vi:
deretur.

Post verba Rogandi, Le:
tendi et jubendi, Post fa:
cio cum compositis, fio, volo,
Curo, Laboro, Timeo, Metuo,
vereor et similia; item
post verba Necessitatis
et Utilitatis sequitur
Ut cum subjunctivo, et
non quod. ut:

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

quod ferè cauſam efficientem
[...]trai eventum notat. Indi-
cativo modo, quoties præſen-
tem actionem ſignificat, na-
turè adhæret: Conjunctivo
modò quoties præteritum ne-
gotium ſignificat, ut:

Nota 1. Poſt verba Neceſſe
eſt, Oportet, volo, Nolo,
Malo, Peto, Rogo, Precor, ver-
bum modi Conjunctivi ſine
particula. Ut, ii qui incolu-
mi mundaq Latinitate, im-
buti ſunt, non rarò ponunt,
ut:

Nota 2. Poſt verba Cenſeo,
Provideo, Caveo, Nuntio, Suadeo,
facio, reliquum eſt, et ſi qua
ſimilia ſunt, verbum ſubjiciunt.
modi, omiſſa particula quod,
vel Ut vel Ne linguæ politio-
ris, exercitationisq qui haben-
tur, collocant, ut:

Nota. 3. In oratione eadem
ſi hæc ſuperiorve nota bis ob-
ſervari poſſit, ut obſerves u-
trobiq non expedit, ut:

Nota 4. Verbis Opinor, Pu-
to, Arbitror, Credo, fateor,
aliisq hoc genus nullis Con-
junctionem quod nunquam,
ut ſæpè Veteres adjungunt,
ut: Inauditus et puerilis ser-
mo eſt: fateor, quod nullas
ad te dedi literas. De ſimili-
bus idem eſt judicium.
Qui omiſſa particula quod,
et finito verbo in indefi-
nitum mutato, fit aliquan-
to ornatior, hoc modo: fa-
teor me nullas ad te dediſſe
literas. Sic ulterius. Quod
ſi verbum utrumq finiti mo-
di, rejecta particula quod,
immutatum maneat, orna-
tiſſimus erit hoc modo:
Nullas ad te, fateor, literas
dedi.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Observes fateor in oratio: nis medio positum, ibidem et alia hoc genus verba col: locanda memineris, raro in principio, ut:

159. Quarundam particular. geminatio observanda est: Alicubi enim est apprime elegans.

Ubi ubi, certè.

Ut ut, concessionis.

Ubi ubi, tamen.

Ut ut, tamen.

Nota 7. Particulam Ut non: nunquam Saxo idem hujus generis verbis præponit, ut:

Quoquo certè.

Ut ut certè.

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Quoquo tamen.	Quantus quantus, tamen.	Cui cuimodi.
Et sine particula Tamen.	Quanti quanti.	Nota. Sunt et obſervandæ hæ geminationes; Etiam atq etiam; Iterum atq iterum; jam jamq; Magis ac magis; Plenius atq plenius; Vix atq atq ne vix quidem; ut:
Quantus quantus.	Qualis qualis.	

Plus plusq; vehementiq.

Utinam, Neu geminata.

qva pro partim geminatum
apud Saxonem est

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Adoleſcentia inſignis,	Admiratio ſumma, ingens, magna,	Aedes ſacra, divina,	Aemulus acerrimus,
Amictus horrendus,	Atrocitas ſumma,		
Arma horribilia, ultionis plena,	Armus trux,	Ars pugnax, crebra, præſtigioſa,	Aſpectus adulterinus, inſolitus,
	Ardor intolerabilis,		
Artus effuſus, clauſus, contractus, tenſus, nervoſus, truncus,	Avus fulgentiſſimus, fidiſſimus,	Auctor incertus, ignobilis, infandus,	Algor, Algus dirus,

…ctus acerri-	…vor angustum,	Aetas tenerior, ultima infirma, virilis, nubilis, immatura,	Affirmatio sedula,	Agmen hosticum sordidissimum,
…ctus adulte- insolitus,	…um rutilans, rigens, …endax,	Aestus confluus,	Anfractus sinuosus, solidus, occultus,	Aqua fumigans, algi-gida, frigida, livens, mollis,
		Aquila rapax,		
…algus dirus,	…us ingenuus,	Attrectatio curiosior,	Acies (militaris) extrema, adversa, dura,	Aspergo, inis, tristis,
	…um vulgare,		Affectus humanus,	

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Agitatio extrinseca,	Alveus plenus,	Ambages callida, vari=a,	Amplexus humanus, absoletus, despica=bilis, honestus,
Anima vilis,			
Abstinentia nimia,	Aes alienum, nitidum,	Avis maritima,	Ales canorus, noctu=us, vorax,
	Aevum longum,	Aviditas obscoena,	
Aditus promptus, in=vius, impedimentis obfusus,	Allapsus tacitus,	Aevum ulterius, remotum,	Alacritas exterior,
Arena scabra,	Area onusta,	Armilla nitens, in=gens, teres,	

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

...us Summarum, ...s, despica= ...nestus,	...icitia Summa, ve= Solida,	Amor incompositus, in= minens, alienus, Solidus, levis, infinitus,	Angustia extrema,	Animus, virilis, docilis, admiratione plenus, puerilis, Senilis, fortis, deciduus, erectus, aequior, transversus, ri= git,
	...nicus ingenuus, ...rius, dignus,			
...orus, noca= ...x,	...ris delicata, va= ...obserata, Stupi= ...stera, domesti=	Amator foedus,	Acervus eximius, ma= gnus, vetus,	Acumen spinosum, te= nerum, praestans, magnum,
...s exterior,	...alitas digna,	Annus fluidus, tri= stis, dulcis, praeteri= tus, tener,	Affectio posterior, communis,	Ambitus flexuosus,
				Amnis concitus, im= piger, elisus,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

		Bellua immanis,	Bellum aſsiduum, clarum, obſcurum, finitimum, longinquum, infeſtum,
		Boreas ruens,	Bubo ferox,
		Brachium inexpletum,	Benignitas clemens,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

assiduum, obscurum fi- ...m, longinquum ...m,	...ficium religiosum, ...leste, speciosum, ...pestivum, uberri-...m, insperatum,	Cacumen destinatum,	Cædes crebra, funesta,	Callis obtritus, diu-turnus adesus meati-bus, devius,
		Cautela minor,	Clivus præmollis,	Capacitas eximia,
...erox,	...num certum, præ-...s,	Campus subsidens, sacer,	Carmen vetustissimum patrium, dirum, horrendum auribus,	Cassis nitens, aurata,
		Cutis taurina,	Casus durus, secundus, tristis,	Chorus trux, præceps,
...itas cle-	...ipennis, cote a-...ta,	Causa varia,	Certamen longum, amarum, dirum, acerrimum,	Clava beata,
		Concentus matutinus,	Cursus præceps, lætus, rapidus, infoelix,	Cadaver promissum, obscoenum,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Claſsis ingens, hoſtilis,	Clades memorabilis, immenſa, ſubita, va:lida, ſpecioſa, æqua, ingens,	Color viridus	Cones extremus, perpetuus,
Cor ſons,	Clavus creber,	Calamen ſpectatum,	Claſsicum ingens
Conſertio multiplex,	Conditio regia, na:tiva, indigna, mari:talis,	Conſuetudo ſingularis	Conſenſus ſalu:berrimus,
Cunctatio ſalutaris,	Concurſus monſtrige:nus,	Candor virgineus,	Caterva obſcœ:niſsima,
Conſpectus verus,	Converſio ſubita,	Convivium perſtrepens,	Corvus edax,
Copia maritima	Conſtrictio vadoſa,	Cuneus ſtabilis, con:ſertiſsimus,	Clauſtrum dites, arctiſsimum,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

…cubitus ferox,	Cautes ſcabra,	Conatus uſitatus, gravis, monstrifer, vehemens,	Conclamatio inuſitata,
…victus humanus,	Charitas eximia,	Cognomen inclytum,	Cenſus iners,
…ſilium ſalutare, …rociſſimum, no…ens,	Contagio paterna,	Copula indigna, alterna,	Contemplatio terribilis, curioſior, attentior,
…ſura anceps,	Compoſitio legitima,	Conſeſſus impudicus,	Caſtra opulenta, fortia,
…rpus corrugatum, …ticatum, altum, …tenum, elegantiſſi…m, breve, angu…tum, adverſum, …egium, ſparſum, …dum, inerme, ar…matum, venuſtiſſimum,	Crepundia prima,	Crimen miſerandum, ponderoſum,	Cultus humanus, giganteus, inſolitus, propenſior, diutinus, ſordidus, ferreus,
	Commentum turpe, dirum, inane,	Cervus ferox, fugatis,	Clypeus albus,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Cruor vapidus	Cupiditas maxima, immoderata, Summa,	Cura privata, exacti-or, ignava,	Cuspis multa,
Curriculum extre-mum, primum,	Contubernium divi-duum,	Collocutio amica,	Cupido funesta,
Caput, coma vacuum, nitidum,	Calvitium triste visu,	Carcer aeolicus,	Circuitus annuus,
Clamor alacer,	Calor infinitus,	Currus ingens,	Confectio solida-tiva,
Conditio indigna, maritalis,	Caligo vapida,	Cornu tensius,	Collis Scruposus,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

multa,	apes corporea,	Declinatio longa, cre= bra, celerrima,	Decor nativus,	Dextra potior, marco= re adeſa, pigrior, for= tis, conſona, potentior
funeſta,				
annuus,	ignitas ampliſſi= a, ſumma,	Diligentia ſumma,	Diverſitas barbarica, nova,	Doctrina venerabilis,
io ſolida=		Digitus pugnax,	Dies ſuprema præ= clarus,	Dictum animoſum,
upoſus,	gma reverendum,	Donum amatorium, perceptum,	Dos præſtantiſſima,	Ductus protractus in longum,
	olor ſummus, inſo= bilis,		Damnum moleſtum,	Devium extremum,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Dux supinus,	Deus infestus, infernalis,	Deteſtatio summa,	Delicia regia,
Diverticulum damnoſum,	Deſvetudo summa,	Deus spinoſus,	Defensio languida, remiſſa,
Dementia extrema,	Diſſidium inteſtinum,	Dominium externū,	Diſcrimen funeſtum, ingens,
Detrimentum exquiſitum,			

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Erectio simulata,

Ensis ferus, obvius, Theutonicus, longus, languidus,

Error ingenitus, flagitiosus, felix,

Eructatio jugis,

Executio gloriosa,

Eventus insolitus, mirandus, sequens, infaustus,

Experimentum certissimum,

Exemplum splendidissimum, continuum,

Exercitatio acerrima,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Exequiæ moestæ, regiæ

Exhortatio crebra, saluberrima, ſimplex,

Existimatio publica, ambigua,

Exuviæ giganteæ,

Excurſus dividuus,

Excubiæ nocturnæ,

Effigies trux,

Equus excelsus, al[illegible]tus,

Exhalatio pestifera,

Exercitus ingens,

Excusatio promptissima,

Exitus speciosus, salutaris,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

…la intima,	Esca extrema,	Faux ferina, rapida,	Ferrum nece cruentum, caede madidum, patens, impactum, gelidum, strictum, rigidum, nexile, penetrabile, edax, durum,
		Falx rostrata,	
…cessus longinquus, …uber,	Eluvies cruenta,	Facultas Latialis,	Fama melior,
		Facundia politior, rotunda, volubilis,	Fiducia promptissima.
…gestus furtivus,		Fastus turgidus	Fatum ultimum, citum, indubitatum,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Foemina, aspera, diffi:cilis, indigna,	Facinus notandum, in:gens,	Funus, triste, Solenne, clarum, regium,	Flexus superior, varius, exitis,	lexio… …ior,
Fibra vitalis,				
Figura corporea, cla:ra,	Forma illex, gemella, Situs sui incerta, alter:na,	Firmitas vegetior, in:dubitata, ſumma, Sa:cra,	Fluctus, reciprocus, maritimus,	Fortit… …ista,
Factum memorabile,	Formula varia,			
Franea torta,	Frigus, extremum, inu:ſitatum,	Fuga inevitabilis, preces, subita,	Funda glacialis,	Furor …

[cut off]uperior, [cut off]xthis,	[cut off]exio Lubrica, tri[cut off]tior,	Fides firma, coeca, stolida,	Flagratio perpetua,	Foedus vetus,
				Foenus cumulatum,
[cut off]eciprocus,	Fortitudo spectata, [cut off]risca,	Fortuna sequens, adversa,	Fungus sylvestris,	Fretum contractius, reflexius,
[cut off]aialis,	[cut off]uror laxus,	Flatus conjuratus,	Facies læta,	Fera inutilis,
				Filius mirificus,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Filia miseranda,	Familiaritas simulata, clarissima,	Gestamen horrificum,	Germen giganteum,
Foemen tenerum,	Favilla tenuis, putris,		
Fames prava,	Figmentum inusitatum,	Gradus eminens,	Genus exquisitum, horrendum, leve, studiosum, impervium, inauditum, monstrosum, giganteum, diversum, repentinum, opportunum, callidum, voluntarium, varium, acre, coeptum, placidum, atrox, praestantius, vagum, facetum, humile, obscurum, humanum,
Flamma operta,			
Finis remotissimus, subitus,	Fulgor eximius, inanis,	Gramen recens,	

…achius aduncus, in-…uus, reductus, So-…lidus,	Gyratio tortuosa,	Granditas insolita, eximia, inusitata,	Gutta crebra,
…emium devexius,	Gyrus anceps,	Gens fortis,	Gaudium medium, conviviale,
		Gleba exigua,	
…ena tenera,	Gravitas digna,	Galea cristata,	Gelu eximium,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Hamus latens, nexi-lis,	Habitatio obsoleta,	Hasta amentata, Sonans, extenta minax,
Hortatus creber,	Honor divinus, coele-stis, dignus,	Humerus rudis, [illegible] manus,
Horror repentinus,		
Hilaritas summa,	Hostiæ furvæ,	Humilitas rustica,

...mentata, ...abitus honeſtior,
... extenta ...rporeus, anguſtior,
...manus, intrepidus,
...ſtinus, ſpecioſiſsi-
...s, momentaneus, pro-
...rior, inuſitatus

... rudis, ...iatus crudus,

... ruſtica, ...rtis incautus, fu-
...ns, ſui fidentior,

Iaculum audax, hoſtile, Imber nimboſus,

Inopia diutina, Illecebræ blandæ,

Immenſitas interflua, Incentivum æternum,

Impenſa convivalis, Judicium liberum,

Incendium ſempiternum, Incrementum conſpicuum, magnum, inuſitatum, feliciſsimum,

Inceſsus ridiculus, Inflictio mutua,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Indagatio curioſior,	Induſtria Summa, mira, pervicax,	Ingenium vivax, muliebre, ferocius,	Indoles mirifica, clariſsima,
Irritamentum validiſsimum,	Intemperantia ſordida,		
Inundatio diluvialis,	Ius priſcum, hæreditarium, ſolenne, avitum, firmum,	Ictus creber, vehemens, levis,	Jactus vegetior,
Imago fallax,			
Iter promptum, vaſtum,	Intentio aſsidua,	Incurſus repentinus,	Irruptio inoffenſa,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

mirifica, a,	jūria fraterna,	Insidiæ clandesti-næ, familiares,	Instillatio irrigua,	Interstitium diverſum,
vegetior,	gium triste,	Impetus sonorus,	Immunditia ruralis,	Indignitas vulgaris,
noffensa,	dex certiſsima,	Inumbratio nubila,	Institutum abjectiſ-simum,	Insolentia contu-melioſa,

Labor bellicus, simplex,	Lacertus validus, niveus,	Lar Sortiles, proprius, Languens,	Latibula profunda,
Liberalitas religiosa, prompta,	Libamentum discretum, foedum,	Licentia major,	Locus splendidus, despicabilis, amplus, obscurus, Sylvestris, finitimis, anterior,
	Libratus inusitatus,		Loculus gravis,
Lux clarissima,	Latus ortivum, occasivum, occidentale, Septentrionale,	Livor petulans, nocuus,	Lapsus praeceps, Languidior, excitatissima
Ludus virgineus,	Laus promptissima eximia,		

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

…profunda,	…atices creſcentis lym… …a copiis adaucti ple… …is exundantes albe… …exuberantes, exina… …iti, Sylveſtres,	Levitas foeminea,	Leo rapidus,	Lex impia, Salutaris, duplex,
…candidus, de… …amplus, ob… …ſerius, … …nior,	…oca prupta, inacceſ… …excelſa, aprica, …lentia, nocturna, …ifficilia aditu,	Lues atra,	Luxus privatus,	Luculentia nugax,
…avis,				
…ceps, lan… …tatiſſima…	…atebræ opacæ,	Lucrum æquoreum,	Lupus rapidus,	Liquor cerealis, opportunus,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Lingua triſulca, micans,	Larvæ nocentes,	Magisterium divinum,	Mala mordax,
Lenocinium fallax,		Mamma tenuis,	
Luſus tener	Libertas corrupta,	Metallum potius, Samatum,	Meditatio continua,
		Metus ignavus,	Merum liquidum,
Longitudo inuſitata,	Libido sæva,	Monumentum tetri: us,	Mora parvula,
		Moeror publicus,	

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

…anus victrix, vira, ſacrilega, ultrix, ſenior, robuſta, trepida, avara, Lecta,	Mador diutinus,	Mens deluſa præſtigiis, barbara, primava, atrox, coeca, memor,	Membrum hiſpidum, læve, nudum,
	Majeſtas divina,		
Militia caſtrenſis,	Momentum parvulum,	Modus ambiguus, intimus, impenſior,	Mollitudo enervis,
Melos gratum,	Mons editus,	Modulatio promptiſſima,	Mollities enervis,
Mos hæreditarius, virilis, prior,	Mors immerita, ſpecioſa, ignominioſa, obſcura,	Motus anceps, dividuus, creber, marinus, ingens,	Motio propria, nativa, æſtuoſa,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Mucro fulgidus,	Munus, (donum) primum, exiguum,	Mutatio verſilis, arbitraria,	Meatus, inferior, diuturnus,	Navi ter,
Moles vaſta, infinita, minimè vel difficilè mobilis, falſa, aſpera, rapidior,	Mare propinquum, meridianum,	Magnitudo opima, eximia, humana, corporea,	Mergus altè garrulus,	Novit
	Maritus horrendus,	Mars præſens,		
Malum dubium,	Meritum (ignotum) egregium, excellentiſsimum,	Monitus efficacior,	Maſsa crebra,	Narra a,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Navigatio incerta,	Navigium impactum,	Nobilitas regia,	Nomen priscum, meritum,
Novitas monstrosa,	Nox lenta, concubia, postera, Sublustris,	Nubes Summa, dvia,	Notitia fidelis, perennis,
Narratio veneranda,	Narratur varius,	Nota miranda, infamis,	Nutrimentum arcanum,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Nexus illaqueatus corporeus, dispar, stabilis,	Nodus rigens,	Numen almum,	Negotium terrestre,
Necessitas suprema,	Nitor simplex, accuratus,	Natura prodiga rerum, discors rerum,	Nuncupatio arctissima,
Niger dubius, intrepidus, prævalidus, terrenus,	Noxa æterna,	Nex suprema,	Numerus rarus, ingens,
			Nemus mortalibus insuetum,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Oculus stuporis ple- nus,	Officium simplex, poti- us, precarium,	Omen tetrum,	Opus, mirificum, con- spicuum, poeticum, bel- licum, Spectatum, pa- storale,
Osculum sincerum, …tuke,	Origo nativa,	Opes curis obsitae, coe- lestes, insperatae, ve- rae, eximiae, summae, splendidae,	Oceanus circumfusus, inundans, vicinans, vi- cinus,
Ordo splendidus, eu- …us,	Opera strenua,	Opinio incredula, va- na,	Occentus clarus,
		Opprobrium amarum,	

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Objectus nubilus,	Os, oris, trux, patulum, ferum, temulentum, hians,	Olor canorus,	Orbis creber, elysius
Occasio nova,	Obsidio arcta,	Odium infinitum, infestissimum,	Ocium mite, summum,
Obumbratio mutua,	Obscuritas insolita,	Obsequium pulcherrimum,	
Opifex obscurus,	Odor teter,	Oppidum celeberrimum,	Os nodosum, laceratum,

Pactio perpes,	Pars extima, adversa, ortiva, vaga, concava ima,	Pater clarissimus, ignavus,	Pectus nudum,
Paratus trux,	Piaculum justum, triste, infandum,	Præmium ingens,	Pauperies obscura,
Patrimonium amplissimum,	Penates proprii,	Perfectio summa,	Peritia summa,
Perplexio multiplex,	Pignus charum, intimum,	Poena acris, ultima, celer,	Polus Septentrionalis,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Pondus confertiſſimum, ingens, maximum,	Porrectio (ſui) ultima,	Portentum prodigiale,	Poples laxus,
Potio ſuaviſſima, ingens,	Poteſtas ſubita, miranda, regia, liberior, ſenilis, arbitraria,	Præſidium invictum,	Prœlium copiis inſigne, grave,
	Potentia incertiſſima,	Præſagium inane,	
Princeps ſalutaris,	Proles fauſta, infortunata,	Progreſſus dubius, votivus,	Proſapia illuſtriſſima,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Protractio figurata,	Pudor ingenuus,	Pugil Spectatæ fortitudinis, clarus, illustris,	Pulchritudo Summa, mira, perspicua,
Portio remotior, præstantior,	Poculum cereble,	Pontifex maximus,	Pectus, Scientiæ fertilissimum, venerabilium doctrinarum abundantiâ instructum, masculum, debile, nudum, pugnax, aperta
Peregrinatio diutina	Pelagus meridianum	Plaga Australis,	Pestis tetra, virium edax,
		Plaga rara, atrox,	

Prodigium dictu mirum,	Pugna cruenta, celebris, navalis,	Præda opima, eximia, illustris,	Periculum domesticum, anceps, socium; manifestum,
Probrum iners,	Pruna rutila,	Pes bifidus,	
Profunditas insolita, ignota,	Pecus vagum, neglectum,	Pavor moestus, effoeminatus,	Perspicuitas Sud
Proceres illustres, intrepidi,		Parens generosus,	
Pyra ingens,	Preces justæ, consentaneæ,	Pilum leve,	Præconium speciosum
Propositum scelestum,	Probitas spectata,	Provincia confinis,	Percunctatio libidinosa,

Rabies eximia,	Ratio gemina, metrica,	Reditus salutaris,	Regnum inferum,
Rex fulgens sanguine, armis fulgidus, eximius, illustris,	Rigor aureus, odibilis, anceps, divinus, impatiens,	Religio publica, adulterina,	Religuiæ exiguæ,
Rima hians,	Robur humanum, rusticum, inopinum, solidum, corporeum,	Rogus ardens,	Res maximè conspicua, historica, necessaria, patria, divina, inconcessa, maritima, soluta, neglecta, perdita, eversa, humana, moesta, objecta,

Regimen ſplendidiſſimum,	Remotio extima,	Rupes meantibꝰ apta, Syderea,	Rictus horrificus, ridicus,
Rixa iniqua,	Reus miser,	Rubor maximus, verecundus,	Recessus multiplex, varius,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Sacrificium confusum, permixtum,	Salebræ tristes,	Sanguis regius, alienus, peregrinus, avitus,	Sævitia, inusitata,
	Saltus tristis, celer,	Stemma præclarum, clarissimum, pium,	Squalor lividus,
Scatebræ torrentes,	Schema diversum,	Situs saxeus, ignotus, difficilis, versutus,	Scopuli remugientes, rigentes,
Salus dubia,	Saxum ingens,	Solertia magna,	Solutio tributaria,
Seditio gravis,	Sedes summa, complacita, inferna,	Semen, monstrigenum, arcanum,	Semita petrosa,
Somnus altior,	Stupor improbus,	Subsidium tenue, clandestinum,	Satyrus pernox,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Signum bellicum, victrix,	Silentium diuturnius, Salubre,	Simulacrum aureum,	Simulatio maxima,	Sinus …
Spiramen crebrum,	Spolium inſigne,	Supplicatio ſedula,	Suavitas ſumma, inuſitata,	…
Soliditas petrina,	Sonus trucior, vastus,	Sopor altus,	Spatium exiguum, breve,	Specu…
Soboles infausta,	Seceſſus obſcurus, externus,			Succus
Stipes ferox, ardens,	Stilus Romanus, divinus,	Studium ſummum, contrarium, hostile,	Sublimitas montana,	Seceſſi… delicior,

…o maxima	Sinus diffusior, laxior,	Styx livens,	Solum hostile, domesticum,	Solitudo Serupea, inter accessa,
…summa,	Sutum puniceum,	Sermo benignissimus,		
…xiguum,	Speculatio magica,	Specimen perfectissimum,	Species biformis, comis, ingenua, mira, Sonesta,	Status versilis, summa
	Succus	Securis vasta,	Sopor altus,	Stridor immensus,
…montes	Successus alternus, felicior, optatus,	Sveones impotentes,	Substantia contractior, capacior, exilis, defluens,	Suffragium assentiens, promptissimum,
		Sævitia hostilis,		

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Superſtitio publica,	Strepitus varius, magnus,	Sol continuus, vernus,	Senſus inops, Senſus stolidus,
Superficies mira,	Superi potentes,	Sors ultima,	
Stipendium foecundiſsimum, domesticum,	Sterilitas nativa,	Sera inextricabilis,	Sobrietas continua,
Sydus diurnum,	Scabies nocens,	Splendor elaboratus,	Stridor increpitans, immenſus,
		Spicum crinale,	Spira multiplex,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Tactus humanus,	Tegmen ferinum,	Tabes ultima, huma-na,	Tempus priſcum, certum, ~~ſtatutum~~, primum, brumale, ſpecioſum,
Terra ſubductior, ſtricta,	Tractus ſolidus, con-tinuus,	Teneritudo fluida,	Titulus celeberrimus, falſus,
			Timor dubius,
Theſaurus ſanctiſsi-mus, paternus,	Tergus caprinum, bo-vinum,	Torus monſtrifer, ge-nialis,	Turbo monſtrigenus,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Turgor magnus, Tempestas ingens, Turba nefanda,

Telum stridens, crebium, Tumultus externus, Tumultus inſignis,

Testudo conſerta,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Vehiculum inusitatum, regium,

Verbum mutuum, grandiloquum,

Vadum meabile,

Verber nitidum,

Vestigium equinum, certum, roscidum,

Vilitas extrema,

Vicer certa,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Via media,	Vigor humanus, solidus,	Unguis ferus, infestus,	Vinculum arctissimum, dirum,
Vita lascivior, nocens, perdita, enerva, occidua, vaga, superstes, ruralis,	Vitium paternum,	Unda pestilens,	Votum favens, compar, alienum, melius,
Ubertas conspicua,	Vapor fumidus,	Volumen rapidum, sinuosum,	Vexatio foeda,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Virgo aurea, regia, Sylvestris,	Virtus avita, paterna, Herculea, juvenilis, maxima, perfecta, magna, vivax, mira, arcana,	Vis monstroſa, nova, ferox, mutua, coelica, ſquamea, ferrea, victa, divina, humana,	Umbra tristis, miſera,
			Umbo teres,
Uſus foemineus, crebrior, neceſsarius, communis	Vulnus ſanctiſsimum, teterrimum, crebrum, triste, poenale, erubeſcendum, amarum, mutuum, leve, rarum,	Vultus proprius, alienus, novus, laetus, amiciſsimus,	Vox latina, Romana, fragosa, horrenda, monstrosa, stolida, dira, ſuperba,
		Urbs ſomno ſepulta, miſera,	
Volumen ſinuoſum; Venenum amarum,	Venter imus,	Victoria praeceps,	Vortex rapidior, vadosus,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Vestigium certum, vestis atra,	Vibratus praeradians,	Vena spumans,
Ultio nefaria,	Voluptas insidiosa,	Vocabulum sempiternum,
Vicissitudines crebrae,	Vir, fortis, stabilis, clarus, memorabilis, excellentissimus,	Valetudo adversa,

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

O

fero cupidius,
treo perdaniter

P

Percutio mutuò,
Provehor sensim,
Prabeo retrò,
Perstringo, summatim, pulchrius, plenius,
Postulo continuò,
Pateo haud facilè,
Potens satis,
Pateo liquidò,
Proprius parum,
Par ferè,
Pareo audacius, efficacius,
Proruo cupidius;
Projicio malè;
Pererro penitus;

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

V Q

overo fraudulenter

R.

Repeto cupidè, ocig

Reddo cumulatè,

Recipio (me) ocius,

Rejicio vafrè,

Recupero acriter

Rimor altius,

Revolvo ritè,

Respondeo feliciter,

Repeto aegrè;

S

Stupidus procul

Sequor ritè,

Stagno Latius,

Sukeo certatim,

Seco frustatim,

Solus adeò,

Sumo avidius,

Supero viritim,

Sollicito admodum

Struo blandè;

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Beſkilling	…e.	Begynde.	Begyndelſe.
…ſtuer fattig.	Beuijſt breff.	Bygge.	Betaencke.
…faſte.	Beflitte ſig.	Befuilde.	Begrafue.
…kymring.	Bekymre ſig. curas agere,	Berøfue, ſtiæle.	Berømte. memorabilis, clarus,

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Bedrøgelig.	Bedragerii.	Befale.	Befallie.
[illegible].	Billighed.	Bede, begiere, postulare, depoſcere, petere, poſtulati-onem voce proſegui, expetere,	Borge, laane.
Bedrøgelighed.	Bekiende.	Befrie, udfrie.	Betale.

lot. 37681

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1

Early European Books, Copyright © 2010 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 240 2° copy 1